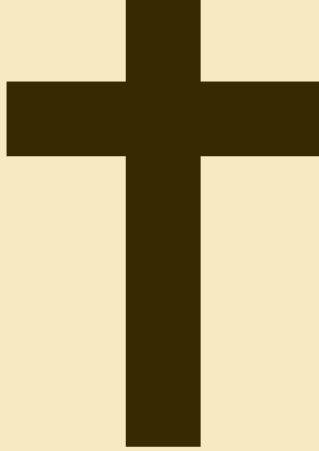

Cana Coaunera Ere

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

Cana Coaunera Ere

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
b7ea44d4-3dbd-507b-9a19-256b56fe9b07

Contents

Mateeocho Laenai	1
Marocohacha Laenai	58
Locasiicha Laenai	93
Joanacha Laenai	156
Ichanohichuru	194
Roma Nenacaauru Rai	254
Coriintoo Nenacaauru Rai Leinjiin	279
Coriintoo Nenacaauru Rai Coroataja	302
Galasia Batane Nenacaauru Rai	317
Efesoo Nenacaauru Rai	325
Filipoo Nenacaauru Rai	333
Colosau Nenacaauru Rai	339
1Te	344
2Te	349
Timoteeo Rai Leinjiin	352
Timoteeo Rai Coroataja	358
Tito Rai	363
Filemoon Rai	366
Ebereeocuru Rai	368
Saantiaaocha Letoai	387
Fedoroacha Letoai Leinjiin	394
Fedoroacha Letoai Coroataja	401
Joanacha Letoai Leinjiin	405
Joanacha Letoai Coroataja	411
Joanacha Letoai Nichataja	412
Jodasiicha Letoai	413
Afocarifisi	415

Mateeocha laenai **Ena Nena Cana Coaunera Ere**

Cana Coaunera Calaoihi Jesocurisito foerateracuru
(Lc 3.23-28)

¹ Caate Cana Coaunera Calaoihi Jesocurisito foerateeurera Rabiri aina Abaraaun foer-
atenojoinuru foerateeurera curuaacurune.

² Isaca inaca neein nenaalu jetao Abaraaun.

Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.

Jana Jodaa aina rai nocoalacuru inaca neein nenaalu jetao Jacobo.

³ Faresi aina Sara jetaote, Tamara que nebateein Jodaa bereecuru nelu.

Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.

Jana Esroon calaohilu jetao Armi.

⁴ Jana Armi calaohilu jetao Aminadaba.

Jana Nasoon jetaote, Aminadaba calaoihi nelu.

Jana Salomoon jetaote, Nasoon calaohinelu.

⁵ Jana Raba que nebateein Salomoon calaohilu jetao Bosi.

Jana Roto que nebateein Bosi calaohilu jetao Oberi.

Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.

⁶ Jana Isaihasi jetaote, reyneein nenaalu Rabiri inaca nelu.

Jana Oriasi comasineein nenaalu que nebateein, Rabiri calaohilu jetao Salomoon.

⁷ Jana Salomoon calaohilu jetao Roboam.

Jana Roboam calaohilu jetao Abiasa.

Jana Abiasa calaohilu jetao Asa.

⁸ Jana Asa calaohilu jetao Josafa.

Jana Josafa calaohilu jetao Joraam.

Jana Joraam calaohilu jetao Osiasi.

⁹ Jana Osiasi calaohilu jetao Jotaam.

Jana Jotaam calaohilu jetao Acasi.

Jana Acasi calaohilu jetao Esequiha.

¹⁰ Jana Esequiha calaohilu jetao Manasee.

Jana Manasee calaohilu jetao Amoon.

Jana Josiasi jetaote, Amoon calaohinelu.

¹¹ Jana Jeconiasi aina rai nejeraauru inaca neein nenaalu jetao Josiasi.

Nii bana jetaote, Isaraelitaauru mucuhin amanajaaurelu, acaauru atane caje rocona-
jaain, Babilonia batane que ichaaoru coina.

¹² Nitohaneein mucuhin amanajaauruhane baiha jetaote, rai calaoihi Salatieli sirilu
Jeconiasi. Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.

¹³ Jana Sorobaberi calaohilu jetao Abiod.

Jana Abiod calaohilu jetao Eliaquiin.

Jana Eliaquiin calaohilu jetao Asoro.

¹⁴ Jana Asoro calaohilu jetao Sadoco.

Jana Sadoco calaohilu jetao AQUIIN.

Jana AQUIIN calaohilu jetao Elioon.

¹⁵ Jana Elioon calaohilu jetao Eleasar.

Jana Eleasar calaohilu jetao Mataan.

Jana Mataan calaohilu jetao Jacobo.

¹⁶ Nii jana Jacobo jetaote, Curisito Mesihasi neba Mariha lana Jose inacanelu.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, niha Abaraaunne caje coauneein lechoonca jena saain nichoala-
teurelu, Abaraaun nefoerateeuru, niha Rabirine que tiaaajoaain.

Nii Rabiri caje coauneein jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeuru, Babilonia
batane Isaraelitaauru mucuhin amanajaauruhane que tiaaajoaain.

Nii mucunajaain amanajaauruhane baiha jetaote, lechoonca jena saain nefoera-
teurelu, nejanoaa Curisitone que tiaaajoaain.

Nejanoaa Jesocurisitone
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Naojoaainte nenea nelu Jesocurisito. Nii bana jetaote Jose aina ita raauruhane rai niha Marihane jana jetaote, jaiti ita aina neeuruhane ajiniha Cana Coaunera Suujue ichanohineein inae ausirinelu Mariha.

¹⁹ Nii jana esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunera rai rijiieein cacha caohachaa in suujua coaaraniha Josene jaun jetaote, nii chuni cacha rai canaanai siriha Marihane belanaala jianein caje amunaa jerelu.

²⁰ Nitohaneein inae amuhane coina suujua cuhane coaauca Josene jana jetaote, sinihu rai ococohin jetao: "Jiaorihani Mariha raai ii comasainu quene coasiinera Rabiri nefoer-ateneein nenea Jose. Nii canaanai niicha siriite Cana Coaunera Suujue ichanohineein nenaanera.

²¹ Inae leinjiin calaohirichaa in Marihara. Inae nejanoaa nii rai canaanaine jana Jesusoneein curuaateura. Osa caje rai cachanein neeninuuru ichoteraanu nihane jaunte, Jesusoneein curuaareincha," nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

²² Nitohanein jetaote, rai nere bera inoaensi *profeta* que:

²³ "Chariji bana

quicha aina ichoaelanaala nenea ranunate,

inae ausirinein

leinjiin canaanai siricheein.

Inae nejanoaane janate,

Emanoel neein curuaateurureein cachaaurura,"

naain nere bera inoaensi que beratiha Cana Coaunera nainaelu.

"Emanoel," naanete: "Cana Coaunera cana aina ne," nae.

²⁴ Inae niritiin sinihocane caje nocohin jetaote, nii rai aitoha Cana Coaunera letono anjerane tonoraain, comasainu que Mariha raelu Jose.

²⁵ Nejetaote, nejanoaa nii Mariha calaohi- Jesuso neein Joseecha curuaatine reentiaain, niriijiein ita que turuelanaala ita aina ichaorelu.

2

Enoto mitu nichajai jelon caje turuuruha Jesuso nejanoa coaraa arasijie caje cha coitucuurerane

¹ Nitohanein jetaote, Jodea batane que nenea Beleeun nejanoaelu Jesuso, jelai batane curuaanaanein niha *rey* Erodesine bana. Nii jana jetaote, Jerosaleeun enoto mitu nichajai jelon caje turuha ure itolere que nerelaain arasijieuru caje cha coitucuurerauru cachaauru.

² Inae ecu turuhin jetaote:

"Chu ne, nii Jorioocuru Curuaanaa *rey* nejanoanaa. Ocooca rai arasijiene coaracaanune jaunne turuhin coaraa uhacaanu, coroaecaanune coina," naaure jetao turuhin, nii itolere coitucuurera cachaauru.

³ Nii nejanoaane coitucuhin jetaote, jataain nererojoeae *rey* Erodesi, satiin Jerosaleen cocoaichacuru aina jiniiquiin.

⁴ Nii jaun jetaote, satiin saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaaurera, naaonjoainuri cotiharate Erodesi: "Chu nejanoareein Mesihasi," naain acaauru caje bajaane coina.

⁵ Nii jaun rene turuhin jetaote:

"Jodea batane que nenea Beleeunte nejanoareincha. Nitohanein ecu nejanoaane coinatate:

⁶ Jodaa atane que nenea Beleen nese,

coatihani ansijiin natiin

ii amurijiriin tabaa in nenaacauru

neseuru fautaain neriheeni,

ii que netiin nejanoarihani leinjiin Curuaanaa

canu cachaauru

Israeli cocoaichacuru

coroatajaneranein

nenaane jaaunra,'

naain laenaalu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensicha," naaure jetao Erodesi rai.

⁷ Nii jaun jetaote, nii chuni rai belanaala nii arasijie caje itolere coitucuurera cotiharatiha Erodesine jaun jetao, rai turuhin beeuruhane jaun acaauru caje esinae rauhijiriin, "Naaonjoain banate ococoelu," naain nii ocooca arasijiene coitucue.

⁸ Inae nitohanein rai beeuruhane caje coitucuhin jetaote:

“Chajaain Beleeun cuhin nii canaanai coaanihuche. Chucha ne. Cha cajecha nefoer-
atenaaneein ne. Chaen inae eruhichene carai biha uuchene canuhetonai coaraa uhene
coroajera,” naain jetao nii itolere coitucuurerera letoae Beleeun Erodesi.

⁹ Niritiin acaauru letoaa *reyne* tonoraain Beleeun cuuruha nii itolere coitucuurerane
jana jetaote, acaauru ajiniha cuujue nii arasijie- enoto mitu nichajai que ocoocane jana
acaauruhacha coarai. Inae nii niha canaanaine jaaun turuhin jetaote, ecu nichoae inacue
nii arasijie.

¹⁰ Inae ecu inauca nii arasijiene coaraain jetaote, jataain rachoojoeure nii arasijie caje
cha coitucuureraauru.

¹¹ Nitohaneein rachoojoeeuruhane baiha loreri asae enohin coaracuruhane jana je-
taote, neba Mariha aina niha nii canaanaine coaraain jetao, rohan nelauriaain nii
canaanai coroaecuruhane baiha rai camela caje oro, enuha sacari jujui, chaen coretiin
nenaajujui, naaonjoainuri rocihin que nii canaanai belaihure.

¹² Nii baiha jetaote, nii niha acaauru letoaera Erodesine jaan jeloan situhin cauha
cuuruhane coataa acaauru sini anuu caje coitucuhin jetao, leeochoa bero cuhane cuhin
jelaiha nataneu cauha cuure.

Egipto cuhin soroha Josene

¹³ Inae jelai caje amuuruha nii itolere coitucuurerera *magocurune* jana jetaote, Jose sinihu
rai ococohin jetao:

“Inae jetao nii canaanai ariha Erodesi sohin jaohane caina. Nii ajinihane ichei aitoon,
nii canaanai aina rai neba amaain Egipto batane que cuhin sorohine caina. Chaen ichei
bihanune reentiaain ecu neeura,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

¹⁴⁻¹⁵ Nii jaun jetaote, sini caje nocohin nii canaanai aina rai neba amaain jetao, janotiin
soroee Egipto nichae canaa bero cuhane cuhin Jose, oha Erodesine reentiaain ecu nihane
caina.

Nitohaneein jetaote:

“Egipto caje coauneeinne canu Calaochi cotihareeunni,” naain beratihalu nere bera
inoaensi *profeta* que Cana Coaunerane nainaane caina ailu.

Canaanaihuru soaajeratiha Erodesine

¹⁶ Nitohaneein coritaain comarohin caauruha nii arasijie caje itolere coitucuurerane
que nainaane jaun jetaote, jataain obajein, ena nejanoanaa caje coauneein, coroata
jaanacai que tiaaoojaain, Beleeun sacuritaain nenacaauru canaanaihuru, nii Jesoso ne-
janao beeuruha itolere coitucuurerane bana caje coauneein nejanoanacaauru jitariin
soaajerate Erodesi.

¹⁷⁻¹⁸ Nitohaneein jetaote:

“Rama nese quete
aohanrareein jataain inaderaain
chananaa tabaihuri.

Raquerite
calaohichuru coisiha aitoreein.

Nete inae esinae rauhijiriin
ooruha calaohichurune jaun,
ajetera jerelanaala aite,”

naain laenaalu *profeta* inoaensi Jeremiasine ninaelu.

¹⁹ Nejetaote, inae oha Erodesine baiha jetao, Egipto niha Josene jana sinihu rai ococohin
jetao:

²⁰ “Chajaain nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Israeli batane que caunihura.
Inae ooruha nii canaanai sohin jaonaa jereraaurulura,” nae jetao rai Cana Coaunera letono
anjera.

²¹ Nii jaun jetaote, nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Israeli batane que cauha
cuelu Jose.

²² Nejetaote, nii rai inaca Erodesi coreeraniha niha Arquelaaone coitucueratiha sinihu
que Cana Coaunerane caje coitucuhin jetao, Jodea cuhane coasiha Calillea batane que cue
Jose.

²³ Inae nii Calillea batane que turuhin jetaote, rauhijiriin cuhin Nasarete neseu ichaoha
cuelu. “Nasarete cocoaicha neeinte curuaareein Jesoso,” naain beeuruhalu *profetacurune*
nainaane caina.

3

Cana Coaunera Ere beebejiha Joaan Baotisitane
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Nii bana jetaote, Jodea batane que nenaar cacha areroo ecocohin, ecu situacaauru cachaauru cotijiaain acaauru rai Cana Coanera Ere beebeje Joaan Baotisita.

² Nitohaneein acaauru relaa'in jetaote:

“Inae nichuuntaa Cana Coanera cojoanonaa. Aihane jaun nacooauneein Cana Coanera ere tonoraain, caohachaa'in inara ichao coreein neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejein relanajae Joaan Baotisita.

³ Nii Joaan que jetaote:

“Nerichaa'in cacha areroo eheehejeein cacha cotiharanu. Nii ajiniha caohachaa'in inara suujua baaso jiane'in, caohachaa'in inara suujua coaraain, caohachaa'in neeuche, turuha Cana Curuaanaane raotojeein raaichene caina,” naain laenaclu *profeta* inoansi Isaihasi.

⁴ Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequiiin jetaote, jacari caje ichanohin siitoroon que ichoraquiiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que lenoneein nelu nii Joaan.

⁵ Nii cacha areroo neein cachaauru relaa Joanne coitucuhin jetaote, satiiin Jodea batane caje, Jerosaleen caje, Jorodaan batane rohan caje, naaonjoainuri cajene maajeein turuhacoaain aonaa cuure arajii cachaauru.

⁶ Nitohaneein rene turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaaocuruhane beeuruhane jetaote, cojunacatenaa nucuhe Jorodaan cuhane teein acaauru baotisarejetelu Joaan.

⁷ Nejetaote, jataain arajiiin rene turuhacoaauruha acaauru baotisaane caina fariseeocuru aina sadoseeocurune coaraane jaun jetao:

“Cha inara rai aite turu rai nenaar caseteco tabai caje nichoteeichene coinata taibinaecuru- acano rijijieein nenacaauru cachaauru.

⁸ Aihane jaun nii ajiniha caohachaa'in inara suujua coaraain caohachaa'in ichaaoche. Aihane esinae rauhijiriin nacooauneein Cana Coanera coitucuhin, inara ichao coreein caohachaa'in nenaar jerequichene coaracurumiin leeochoaauru cachaauru.

⁹ Jiaonrihachu chaen nejesinajeein: ‘Canacaanune Abaraan nefoeratenichaanu,’ naain irihache. Cana Coanerate naine caa ajeri caje niha natiin Abaraan nefoerateeuru coaanaa ne.

¹⁰ Chaen techu inaana inaeniha temulene, cojoaisi aina curuataain tero que sauhin ushanau mocohaca. Nii rijijieeinte inae esenetaaichuru letoaa cureein nii turuha uhenenu usi tabai jana.

¹¹ Canune esinae rauhijiriin nacooauneein Cana Coanera ere tonoraain neeichene coarateeichene coujunacane que, acauhanau teein inara coujunacateein inara baotisaan. Jana canu baiha turuha uhenite laen, inara suujue cuhane Cana Coanera Suujue teein, usi quene maajeein inara coujunacateein inara baotisareein. Acate jataain canu amurijiriin cocoinaain letononeein ne. Canune fautaain cocoinaain letononeein neeun. Nii rai safato amaeranu que niha natiin nelatejeehaaun.

¹² Charijieein teenti aroso taojiaain, jelai teein rai fero taojiae mocohane caina taicha. Nii rijieeinte, jelai teein coitucuurera raain, jana nii nere tonorana jerelanaala nenacaauru jelai teein mocoha cureein, chabana jacanaa charanejeein nenaar usi que,” naain jetao cachaauru rai beebeje nii Joaan.

Jesoso cojunacatiha baotisaan Joanne

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Nii jana jetaote, baotisaan Joanne caina Calileea caje cuhin, nii niha Joanne jaan nucuhe Jorodaan turuha cue Jesoso.

¹⁴ Nii jana jetaote, jauriaanejeein baotisaanaa jerelanaala jetao:

“Chanuna ii canu baotisaanaa naineei natiin, ii canu rene uhi,” naa Joanne jana jetaote:

¹⁵ “Jauriaa niriimiin ena. Jauriaanejeein satiiin aitha Cana Coaneraneein jaan ichacaanete caohachae,” nae jetao Joaan rai Jesoso. Niritoha raine jaun jetaote, jerihane rijijieein baotisaan Joaan.

¹⁶ Nitohaneein cojunacatiha acauhanau teein baotisaan Joanne jana, acau caje mituha Jesosone rijieeoriitiin jetaote, nejracaade dede bacuujuane jana, leiniin serori rijijieein nichoae fauha uha Cana Coanera Suujuene jana coarae Jesoso.

¹⁷ Nii jana jetaote:

“Caate jataain quicha belaa'in canuhacha cocoinanohin canu Calaohi nera,” naain toniha erenaadeeune jana aonajeeunre.

4

*Baaso que Jesoso sarunaa jeriha moconajaerane
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Nii baotisaa Joanne baiha jetaote, Cana Coaunera Suujue amanojineein cache areroo cue Jesoso, ecu coujuhin coaraa moconajaerane caina.

² Nitohaneein cache areroo niha jenachoonca jiichooneein, jenachoonca janotiineein lenone lanaalane baiha mijiitoha Jesosone jana jetaote,

³ coujuhin coaraane caina rene turuha cue moconajaera.

Nitohaneein rene turuhin jetaote: “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberocooru rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote:

⁴ “Nete Quiricha inoaensi cuhane: ‘Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihe cache. Cana Coaunera ere tonoraain, jerihane rijijieein ichaohanete nainere, jerichanejeein ichaoha cachane,’ naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanera,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

⁵ Niritoha raine baiha jetaote, Cana Coauneraacha que banijiaain nena Jerosaleeun nese que nena Teenforo ecuunni choae Jesoso inaain jetao:

⁶ “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje nomarotteeute coaracaa. Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete:

‘Rai letonocuru anjeraaurute

letoareein Cana Coaunera,
ii beraaihuruhane caina.

Acaaurute

rai biji que ii michuurureein,

nabana ajeri que necunaitaaine coataa,’

naain laenaerate Cana Coaunera,” naa rai moconajaerane jaun jetaote:

⁷ “Chaen techu Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane: ‘Jiaonriha ii Curuaanaa ii Coaunera coujuhin coaraaine,’ naain laenanohineein ne,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

⁸ Satononejeein jetaote, jataain ecuunein nena ichtane ucuuno que amaain jetao, jitarin caa chauratane que nenacaauru neseuru coarateein, que nelateein ichaonacaaurune maajein coarateein jetao:

⁹ “Jitariin caa ena iicha coaraine ichei tereeni, neseonriaain canu coroaequine,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote:

¹⁰ “Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete: ‘Leinjiin ii Curuaanaa ii Coaunera corojeein raacha nelateein rai nere tonoraau,’ naain laenanohineein nera. Chajaain ena canu caje amuhachaaura moconajaera,” naain jetao moconajaera sitae Jesoso.

¹¹ Niritiin moconajaera sitaa Jesosone jaun caje amuhane jana jetaote, rene turuhacoain corootajaneure anjeraauru.

*Calillea cachaauru relaane nunuhetiha Jesosone
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)*

¹² Caresero cuhane Joan enoaauruhane coitucuriin jetaote, Calillea nichae cuelu Jesoso.

¹³ Nejetaote, Nasarete ichoaelanaala, Saboloon aina Nefatalii nefoerateeuru atane que nena nemuri auhaniha Caferenaon ichaoha cuelu.

¹⁴ Nitohaneein jetaote:

¹⁵ “Cucuaana auhaniha Jorodaan jerau

Saboloon aina Nefatalii atane-

Calillea ichaonacaauru

Jorioniheichurute

inae jianacoon rai nichao baaso caje mituurureein.

¹⁶ Jana nii ooruhane bana nitajeeneeurite,

inae leeocha ichaonaa que ichaaoe,”

naain laenaalu *profeta* inoaensi Isaihasine nainaelu.

¹⁷ Nii caje coauneein jetaote: “Inae nichuuntaa Cana Coaunera cojoanona. Aihane jaun nacoauneein Cana Coaunera coitucuhin, caohachaaain inara suujua coaraain, caohachaaain neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejeein acaauru relae Jesoso.

*Jenai ate mucuureru cotihaca Jesosone
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)*

¹⁸ Nii cachaauru relaae caje Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetaote, coroatajai ita nejeraauru Simoon Fedoro neein acaauruhacha curuaatei, chaen rai nejera Aanderesi, naaonjoainuri erue jetao Jesoso, acaauru amihaneeo niha ate mucuuruhane jaun, ate mucuuruhane caina acauhanau rai rede nalaecuruhane jana.

¹⁹ Nii jana acaauru coariin jetaote:

“Chajaauche canu ainate nii ate mucuhichene rijjijeein, canu rai cachaauru mucuhin raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁰ Nii rijjieoritiin jetaote, acaauru rai redeeuru ratiriin Jesoso aina cuure.

²¹ Nii caje basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ita nejeraauru Sebedeeo calaohichuru Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri coari Jesoso, leinjiin bote cuhane neein acaauru rai redeeuru rucuheca neeuruha rai inaca ainane jana. Nitohaneein coarinajain cotihanaaca Jesosone jaun jetaote,

²² nii rijjieoritiin bote cuhane acaauru inaca ratiriin caaijie cuure.

Arajii cachaauru relaa Jesosone

(Lc 6.17-19)

²³ Nitohaneein cuhin jetaote, Calileea sacuritaain cuhecujeein, sinacocaauru nainein enohenojoein cachaauru relaaain, Cana Coaunera cojoanonaa erenaa raotono que ereerejeein, itolere cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que cunainojoiriin nenacaauru, naaonjoainurine maajeein rautaacoae Jesoso.

²⁴ Nii jana jetaote, sattiin Siria batane sacuritaain inae Jesoso benaa coitucuhin jetao, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que cunanacaauru, coitucuchuhi que suujueconacaauru, otonacaauru, bacosacuru, naaonjoainurine maajeein rene amaauruhane jana jetao, acaauru rautaacoae Jesoso.

²⁵ Nitohaneein jetaote, Calileea nenacaauru neseeuuru, Decapolis, Jerosaleen, Jodea, Jorodaan batene uurihuru, naaonjoainuri cajeeeurune maajeein cuhacoain jetao, Jesoso sacuhin rene turuhacoaure arajii cachaauru.

5

Ichatane ucuuno que cuhin ecu cachaauru relaa Jesosone

(Lc 6.20-23)

¹ Arajiiin rene turuuruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin ichtane ucuuno que iniin jetao, ecu nelauriiriin lauheque Jesoso.

² Nitohaneein ecu netiin acaauru relaaain jetaote:

³ “Nerausiaaecuruha latiha acaauru suujuane coitucuhin nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuruhane jaun.

⁴ Nerausiaaecuruha inaderaaeriin ichaonacaauru.

Niichurute cairichaaajoaain coarae Cana Coaunera.

⁵ Nerausiaaecuruha leeochoaauru amurijiriin nena coacuelanaala raotojoein ichaonacaauru.

Niichuru raite, acaauru que banihateein niicha rucujuei atane tereein Cana Coaunera.

⁶ Nerausiaaecuruha corajeein esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijjijeein leeochoanein namute cacha coaraelanaala, niheichu namute cacha cairichanaa coacuhin niha leeochoane jerelanaala, naaonjoaain caohateranein nenacaauru niicha coana jerei coaracururichaaaine jaun.

⁷ Nerausiaaecuruha cairichaaajoaain leeochoaauru coaraain, chaelai lateein neeuruhane, acaauru coroatajanein naaonjoaain nenacaauru.

Nii rijjijeeinte cairichaaajoaain acaauru coaraain, jeelai amuritheriin acaauru coroatajanereein Cana Coaunera.

⁸ Nerausiaaecuruha caohachaaain suujua coaraain caohachaaain ichaonacaauru.

Niichurute esinae rauhijiriin Cana Coaunera aina jiniiquiin niha cuurureein.

⁹ Nerausiaaecuruha raotojoein jiniiquiin ichaauruha cachaaurune caina coroatajanein ichaonacaauru.

Niichurute rai calaohineein tein acaauru coareein Cana Coaunera.

¹⁰ Nerausiaaecuruha Cana Coauneraacha jerei ichacuruhane coreniha mucunojoein, casetecanojoein, arinojoein, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera cojoanonaa que neeuruhane jaun.

¹¹ Nerausiajeente neeiche canu cachanein neeichene coreniha inara nocoeje chanuhin, inara sohin, joareein inara que ereein, naaonjoaan cachane.

¹² Nitohaneein techu cairichaerinojoein rautanohinelanaala ichaorelu Cana Coaunera ere bera inoensihuru *profetacuru*, inara ajiniha nenacaurulu.

Aihana jaun raotojoeiin rachoojoeiin, chaque tonajelanaala neeuche, dedeeu raoti ichaonaa que inara coreterihani Cana Coaunerane jaun.

Lenone raotono tera aina cache conaeraneein nena
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Charijieein teeinti setuhane coataa, tebe que iniho colaain rucuheca. Nii rijijieeinte nabana nitajeeuruha cachaaurune coataa, acaauru ichao baaso rucuheranein neeiche. Inae lenone cotebetenaha naineniha tebene, inae lenone raotono tenaa nainerihe. Nechu joaenreen atane ichoae jaonojoneein, shaonohineein nihane coinaachate nelate. Nii rijijieein inara netonai, cache rai ichaonaa raotono coaaratelanaala cache relaeneeichene, inara netonai nii chaque nelatelanaala neriquicheein.

¹⁴ Ichatane ucuuno que niha leinjiin nesene, nihei chuni coaraelanaala nainejei. Nii rijijieein techu satiin cache notaracaee inara aina cuuain niicha jerei coaratihana Cana Coaunerane jaan- cono rijijieein neeiche.

¹⁵ Nii rijijieein nihei chuni cono mocohin darohe asae tera. Bujuihu telanaalate ucuun tihaca, satiin conohanau tururuha loreri asae turunacaaurune coina.

¹⁶ Nii rijijieein cache cononein satiin cachaauru que caohacha ichaquichene coaraatein, acaauru que coitucueratein neeuche. Aihute esinae rauhijiriin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecuruhine cachaauru.

Cachaauru relaa Moisesane jaan-rauhi coitucueratiha Jesosone

¹⁷ Coatiha inara relaaain nihalu Moisesane jaan rauhi jianein neeichene coina, cau turuhin nihaaun. Niheichu inara relaaauruha *profetacurune* jaan jianequichene coina turuhaaun. Nenacaaen nejian, nii inara relaaauruhane jaan coitucuhiche esinae rauhijiriin jeelai amuritoheriine coina, 'Naaonjoain quete aite,' naain inara rai biha uun.

¹⁸ Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni, jaiti niha dede, chauratane, naaonjoainurine que tiaaajoaain, coatiha aninoerarinaai le erenaadejein, satiin nii aitohane rijijieein situhane reentiaain, nii Cana Coaunera tenojoin Rauhi Inoaensi.

¹⁹ Nitohanihane jaun nii rauhi inoaensi caje leinjiin leeochoauru fautaain nelatihei rijijieein nena rauhi tonoraelanaala nena, niheichu que leeochoauru relaenihane, acate Cana Coaunera Cojoanonaa que jataain nelateneerein. Nete caohachaaain tonoraain, nii aitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, esinae rauhijiriin leeochoauru relaerate, jataain nelatineein nereein Cana Coaunera Cojoanonaa que.

²⁰ Rauhijiriine inara rai aitoreeunni, Moisesa aitoonjoan rauhi que cache relaaurera aina fariseeocuru amurijiriin, inara rai Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain rijijieein niicha icharatei ichaeneeichene, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa naineriheichein.

Namute cache aina obaeeane caseteco coarihanine que cache relaa Jesosone
(Lc 12.57-59)

²¹ Inarate coitucuhiche: 'Jiaorihana sonajaain jaohichene. Sonajaain joerate caseteco coaareein,' naauruha inara foerateeurera rai ne.

²² Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha namute cache aina obajei, nii obaeeane jaan jera aina rucujueein que suujua acatelanaala nenaate, caseteconein niha cureein. Jana rai nejera que 'Cha coitucuhichei,' naain ereite, caseteaererein nitohanai rucuhacuruhane coina nenacaauru-*Junta Supremacuru*. Jana, 'Chaque nelatiheei inacojoeeinte neei,' naain namute cachaauru que ereite, usi tabai jana nijiaoreein.

²³ Aihana jaun ii que suujua acatiha Cana Coaunerane coina chaelai amaai que belaaaine coina Teenforo asae nena rori-*altar* ichoae jana, ii cotaairiin niha chamute cachane que coaauquine,

²⁴ jauriaanejein caohachaaain neein ii cotaairicha ainane coina, nii rori acatiha nii iicha amai ratiriin, aina rucuheniha. Inae aina caohachaaain rucuhequine baihatate laen nainereei jelaiha kuhin nii rori-*altar* ichoae nii Cana Coaunera belaaaine jaan teine.

²⁵ Chunocoha inara amute cache, cocoaianacaaihuru rai inara coulurujeein nihane, raotojoein aina ereein rucuhacuche, joesio rai inara colurujihane coataa. Aineeichenete folisiaa rai inara tiha joesione, caresero kuhane inara enoaaurureein.

²⁶ Nitohanein ichaeneeichenete nii caresero kuhane neriquichein mituhelanaala, nii baaso ichaquichene coretequichene reentiaain. Esinae rauhijiriine aitoon inara rai.

Comasainelanaala nena ene dadaeniha cachane coina relaa Jesosone

²⁷ Inarate: 'Jiaonriha inara sinijeranelanaala nena ene dadaichene,' naain inoaenlu inara relaaauruhane coitucuhiche.

²⁸ Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Chunocoha suujua kuhane ene jereein coarate, suujua kuhane nejelau ene que naosate.

²⁹ Inara nota osa que inara sarunaa jerihane nii inara nota que coaraain, inaraacha jerei caje amuuche, nabana inara nota coreniha baaso ichaquichene, inara notaacha usi jana cuelanaala, satiin inara jaberoco usi jana nitajihane coataa.

³⁰ Jana inara biji osa que inara sarunaa jerihane, coa nii inara biji turuaache nii inara sarueratenaajerihane jaan que. Mucuhichene ajiniha caje amuuche. Nii inara bijiicha mocoelanaala, inara jaberoco maajein usi tabai jana nitajihane coataa.

Ene raain joaeranihane, osa que nesaruha cachane que, cache relaa Jesosone
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Chaen techu inoanlu: 'Chunocoha comasai joaeranihane, nii comasai jaohane jaan cooiricha teeuche raite aina comasai jaohine,' naain inara relaaurelu.

³² Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Leeocha cache aina ichoanihane jana comasai joerate, inae osa que nesaru. Jana nii quicha jaonjoin ene raerate, jerichanejein osa que nesaru.

Cana Coaunerate coaraje, naain nohaniha cachane que, cache relaa Jesosone

³³ Chaen techu inara inoensihuru rai: 'Jiaonriha Cana Coaunera notaracae netiin, Cana Coaunera bajaain, rai chaelai benatequichene nihanatiin teneichene,' naauruhane coitucuhiche.

³⁴ Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha joareein inacojoein: 'Cana Coaunera coreniha,' naain ereichene. Niheichu: 'Dede coreniha,' naain erena nainiheiche, Cana Coaunera nelaurianaja niha dedene jaun.

³⁵ Niheichu atane coreniha nihanatiin nainiheiche, nichaauraa Cana Coaunera jaan nihane jaun. Niheichu Jerosaleen coreniha nihanatiin, Cana Coaunera nese nihane jaun.

³⁶ Niheichu inara couturi coreniha chaelai ichaquichene coina erena nainiheiche, inara jerequichene que jichosiin, nesomaraain, naaonjoain nenerihani inara coturijine jaun.

³⁷ Chaelai que: 'Icharihanuhin,' naaichene ichacuche. Jana: 'Icharihaauni,' naaichene coa ichacache. Nelatihei cha ichaeraanu rijitiin nohanein irihacane. Niite baaso ne.

Soeraane, nerinanaa naineniha chunine que cache relaa Jesosone
(Lc 6.29-30)

³⁸ Inarate inoanlu: 'Chatohanein inara soeraniha inara cunaitaaine, inara netonai cunaitaain nii inara soera sooche,' naauruhane coitucuhiche.

³⁹ Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha chatohanein baasonein teraquichene neurinanaa coaaquichene. Ahane jaun inara meri faohitooanihane, rai jera netonai icharatecuche.

⁴⁰ Chunocoha cocoainanacai rai inara colurujuein inara obiri ruluhane, nii jelaronaa bana inaraacha jiai inara obirine maajein teeuche.

⁴¹ Inara que anajiin amaeratiha cocoainanacai, inara laurinelanaala nenaane, nii bajaane amuritoheriin amanaa nainequichene coarateein amaauche.

⁴² Inara caje niicha latei bajaain niha cachane, rai teeuche. Jana inara rai cainaane coina chaelai bajaain niha cachane, chunaelanaa rai niicha latei teeuche.

Cotaicha belaa in niha cachane coina cache relaa Jesosone
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Chaen techu inoanlu: 'Inara belaichaauru belaa in, inara cotaihurera cotaihuche,' naauruha inara raine coitucuhiche.

⁴⁴ Nena laen canu inara rai aitoon. Inara que nejeratenacaauru belaihuche. Inara rohecaera rai Cana Coaunera bajaauche.

⁴⁵ Nitohanein neeichenete, dedeeu nena Cana Inaca Cana Coaunera calaohinein neriquichein. Acate enoto coaaurae, cojoanonetojoein nechu aansainein nenacaauru rai, caohachaain nenacaauru rai, naaonjoainuri conaeranu que nihane coina. Chaen techu suujua coaraelanaala nenacaauru rai, suujua coaraain nenacaauru rai, naaonjoainuri rai elo letoae acaauru rai caohachanu que.

⁴⁶ Jana acaihaniji inara belaichaauruhacha belaaichene, chatohanai que jana inara belaihe Cana Coaunera, inae cuu tihane bana. Coaracuche nachuhinti Roma curuaanaa rai *impestonu* que coriqui bajaaurera netonai jataain nechu aansainein neeuruha natiin, nitohanein ichaauruhane.

⁴⁷ Jana inara belaichaauruhacha rai raotojoein ereein, leechaauru aina raotojoein erelanaala, naaonjoain neeichene, chatohaneinna jana esinae rauhijiriin inara ichao corein neeichene coaracurure chaaauru, Cana Coaunera coitucuruhi nihanatiinte, inara rijijiein neure.

⁴⁸ Aihana jaun caohachaain rauhijiriin neeuche, aiha Cana Coaunera rijijiein.

6

Caohacha ichaa cachane coina cache relaa Jesusone

¹ Jiaonriha nechu raujiaain inara coaracuruha cachaaurune coinaacha cache notaracae Cana Coaunera jerenohin ichaquichene. Nitohaneein neeichene coatiha chaque inara rai cainarinaain Cana Coaunera.

² Aihana jaun cha latein nenacaauru coroatajanequichene, jiaonriha itolereneein cachaauru rai beein acaauru coroatajanequichene. Cana Coaunera coitucutoha nocoet-onacaaurute cache notaracae, nechu jataain acaauru aina caohachain niha cachane coina, Sinacoca asaae, bero cuhane, naaonjoaain cache belaihure. Jiaonriha acaauru rijijieein ichaquichene. Acaaurute nechu jataain aihure, acaauruhache esenetaain, caohachain acaauru coaraa cachane coina. Nete inae caohachain acaauru coaracuruha cachaaurune que inae cainanohine acaauru rai.

³ Aihana jaun inara, cairichaihuru coroatajaniha cha teeichene, jiaonriha jataain inaraacha belai rai niha natiin beeichene.

⁴ Nitohaneein esinae chuni que coaratelanaala teeichene coaraanete, inara rai cainareein cana Inaca Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajanaa que cache relaa Jesusone

(Lc 11.2-4)

⁵ Cana Coaunera bajaachene, coa bajaauruha Cana Coaunera coitucutoha nocoet-onacaaurune rijijieein bajaache. Acaaurute sinacoca asaae, joareein bero cuhane, naaonjoaainu neechuru Cana Coaunera bajaare, nechu jataain caohacha ichaa nocoetiin aihuruhane coaracuruha cachaaurune coina. Nete nii coaracuruha cachaaurune coina aihuruhaneecha que, inae cainanohine acaauru rai.

⁶ Nete laen ii Cana Coaunera bajanaa jereeine, caohacha jelai netiin coaraeniha chunine jana, bujuaihu ucuha cuhane netiin ii Inaca Cana Coaunera bajaaine caohachae. Nitohaneein chuni que necoharaeratelanaala netiin bajaachene coaraanete, inara rai inaraacha bajai tereein ii Inaca Cana Coaunera.

⁷ Cana Coaunera bajaachene, coa acaauru rai ecaantocuru bajaare bajaecuruha araai saain Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein joanreen ereerejeein bajaache.

⁸ Aihana jaun jiaonriha acaauru rijijieein neeiche inarane.

Cana Coaunerate, caje bajaachene ajiniha inara suujua cuhane inaraacha latei latequichene coitucue.

⁹ Aihane jaun Cana Coaunera bajaachene:

‘Satiin canacaanu Inacaneein dedeeu nena Ofa, Iineein neeine coitucuurumiin satiin cachaauru.

¹⁰ Turuhine Ii Cojoanonaa.

Caa chauratane que iicha jerei ichacurumiin, dedeeu ichacuruhane rijijieein.

¹¹ Cojoanoonetojoein canacaanu rai lenone ocoteeu.

¹² Baaso ichacaanne, canacaanu que ii suujua acateeu, canacaanu rai baaso icharaauru que, canacaanu suujua acatichaanune rijijieein.

¹³ Jiaonriha osa que nesaruhin nihacaanune nainatejeein neeine. Canacaanu caje moconajaera sitaa.

Inae,’

naain Cana Coaunera bajaache.

¹⁴ Inara rai baaso icharaauru que, inara suujua acateein, acaauru aina caohachain neeichenete, Cana Coaunera netonai inara que suujua acatena nainereein.

¹⁵ Jana inara rai baaso ichaain neeuruha leeochoaurune jana, acaauru que inara suujua acateneeichene, Cana Coaunera netonai inara osa que suujua acatenereein.

Suri noitelanaala netiin Cana Coaunera bajaauruha cachaaurune que, cache relaa Jesusone

¹⁶ Inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene, jiaonriha aihuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune rijijieein, nechu inara suri couu neeichene coaracuruha cachaaurune coina coa cunaitenaa meri tocohaneein inara meri tihache. Inae nitohaneein ichacuruhane coaraain acaauru belaichuruha cachaaurunete, nii acaauru belaichuruha-neeche que inae cainanohi ne acaauru rai.

¹⁷ Jana inara, inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene, inara meri culejeein neruujueein raotojoein bajaauche,

¹⁸ inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene que nainacuruha cachaaurune coataa. Nii banate laen leinjiin Cana Coauneraacha inara belaicheein, inara suri couu netiin bajaachene coreniha.

Dedeeu raoti ichaanaanaja
(Lc 12.33-34)

¹⁹ Coa caa chauratane que raotiin nenea coacuhin, coriquihona neein itolere rucuhele sirina coacuhin nihache, inara rai cojoanojoiin nitajeein, basijiaaurueein asijiautooru, naaonjoanrichaaine jaun.

²⁰ Caa chauratane que caohachaa in nenea coacuhin mainajeein amihaneein coriqui taojiaaichene jianein, nii aachene rijijeein mainajeein Cana Coaunera rai itolere caohachanu ichana que amihaneuechete dedeeu inara rai cainanohinemii. Nii dedeeu laen asijiautooru nihanatiin turuhin inara basijiauna nainerinaain. Niheichu cojoano, ecu enohin aasaena nainerinaain.

²¹ Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin coaauuche, inara ichao rai inaraacha ichanenu que. Inara ichao rai jataain nelateineein niha coriquine esenetaaichene acaacha ichacuche. Jana inara ichao rai nelateineein niha Cana Coauneraacha icharatenohine esenetaaichene acaacha ichacuche.

Cacha jaberoco conaeranein niha cacha suujuane
(Lc 11.34-36)

²² Inara notate inara suujua que itolere inaraacha coarai coitucueratera ne. Aihana jaun inara nota que inaraacha coarai coitucuhin, ichaquichene caohatiha inara suujuane tonoraai ichaeneeichenete jianacoon neriquicheein.

²³ Jana inara nota que baasonihane coaraqichene saijieein, inara suujua nii baaso ichaquichene jerihane rijitojoein baaso ichaquichenete, nocohenaanau nijiaonreein inara suujue.

Coriquiicha que coacuhin Cana Coaunera jerenohi ichana jereniha cachane
(Lc 16.13)

²⁴ Nihei chuni coroatajai curuaana letononeein nenea nainei. Leinjiin belaa in acaacha ere tonoraain, nii leeocha que jaolequiin nere tonoraenerihane jaun. Nii rijijieeinte Cana Coaunera sacunaa nainene cacha, coriquiicha que coacuhin nihane.

Jerihane rijijieein ichaonacaauru cachaauru ichao beraiha Cana Coaunerane
(Lc 12.22-31)

²⁵ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon. Coa lenoneein acuu cohin ichaohichene jaanu, inara cajione, naaonjoain que nererojoeacaeriin nihache. Tana lenone amurijiriin nelatiha inara ichaone jana, cajione amurijiriin nelatiha inara jaberocone coitucuhin neeichene.

²⁶ Coaracuche nachuhinti temule jaain niicha quineeuri taojiaain rucuhacuruhane jaanu coloheri siriin naaonjoaain neeururiha tajaacuru. Nete laen cana Inaca Cana Coaunera, lenoneein ichaauruhane coina acaauruhacha quiine teein ne. Inarate nii tajaacuru amurijiriin jataain nelateein neeiche.

²⁷ Inaonjoan sanein niha natiin itolereenein suujua cuhane coaauca cachane niha natiin, nichao cariaain ichaonaa nainihe.

²⁸ Chanuna inara cajione que nererojoeacaeriin neeiche. Coaracuche nachuhinti ajenacuru niicha jaaenine que nichanaa ichaain, amihaneein, naaonjoaane que airijiin omarohin, jataain caohatonanaain ujuanein naaonjoaain neeuruhane.

²⁹ Jana rey Salomoon, coatiha nii aihuruha ajenacurune rijijieein niheiluu, caohati cajione que necoreteein nihalune saijieein.

³⁰ Tana mocohin nitajerai niha ajaenane saijieein, caohachaa in omarohin nihane jaanu teein niha Cana Coaunerane coitucuhichene. Chanuna jana chaen, nii amuritoheriin inara cajioneterichaain Cana Coaunerane esenetaeneeichete, cha esenetana jeriheichuru cachaauru.

³¹ Nitohanihane jaun nainiheiche: 'Chaque lenoneeinna acuu cohin, necoreteein, naaonjoaain nerichaache,' naain que nererojoeacaain nenea nainiheiche.

³² Cana Coaunera coitucuhichurute, niicha que nererojoeacaain niicha sacunaa jere. Nete laen Cana Coaunera inaraacha latei latequichene coitucue.

³³ Aihana jaun Cana Coaunera Cojoanonaacha que coacuhin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, niicha jereeicha ichaachajeein neeichenete, satiin caa inara rai aito-coaunne jaan tereein Cana Coaunera.

³⁴ Jiaonriha eresi inaraacha ichaneni que coacuhin nererojoecaachene. Le janonaa bana naineen, canaacha ichaneni que coaaucaachenete caohachae.

7

Jiaonriha leeochoaauru ichao coulurujueeichene

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹⁻² Coa leeochoaauru ichao coaraain coulurujueein nihache. Nabana nii leeochoaauru coulurujueeichene rijijieein, inara coulurujihha Cana Coaunerane coataa. Nii leeochoaauru coaraain neeichene rijijieeinte inara netonai coareein Cana Coaunera.

³ Chanuna aansijiin laojoiiri ichaain baaso ichacuruha leeochoaurune coaraain, acaauru que ereein neeiche, inara, acaauru amurijiriin jataain baaso ichaain ichaohichene saijieein.

⁴ Inasiina jataain amurijiriin leinjiin enuha jaberoco que funojoi niha ii notane saijieein, 'Jereune ii nota que nenea utoone rocoe,' naain erenaa nainereei inejera rai.

⁵ Cha coitucuha nocoetohine saijieein cha coitucuhi. Jauriaanejeein nii ii nota fuera enuha jaberoco rocohin jaaote, caohatiin coaraain nii inejera nota que nenea utoone coaraain rocohi.

⁶ Coa remaaecuru rijijieein nenacaauru rai, inara que banijiaain Cana Coaunera tenojoin tihache. Nabana inara coinetein inara cunaitaauruhane coataa. Niheichu coosi rijijieein nenacaauru rai, inara rai nelatein nenea nii Cana Coauneraacha tei tenaa nainiheiche, que jaolequin chaque nelatihei rijijieein coaracuruhane jaun.

Cha lateein bajaera raite tereein Cana Coaunera

⁷ Cana Coaunera caje cha latein bajaachenete, inara rai inaraacha latei tereein. Cha latein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera.

⁸ Nii rijijieein techu latein rene cuha cachane, rae Cana Coaunera.

⁹ Coaracuche nachuhinti inara caje lenone bajaa inara calaohine, rai ajeri telanaala lenone caohacha teeichene.

¹⁰ Ainihane inara caje ate bajaane, rai acano telanaala rai iniho caohacha teeichene. Nii amuritoheriinte, cha latein caje bajaa cachane rai caohacha teein ne Cana Coaunera.

¹¹ Coaracuche nachuhinti inara netonai baasoneein inara suujua coaraain ichaohichene saijieein, cha bajaain niha inara calaohichurune, cha caohacha teein naonjoain neeichene. Nii amuritoheriinte cha caohacha teein nereein inara rai Cana Coaunera, caje cha latein bajaachene.

¹² Nitohanihane jaun inara aina caohachaain neeuruha leeochoaurune jeriquichene rijijieein, leeochoaauru aina caohachaain neeuche. Nitohanein ichoai coinete aite nii rauhi aina *profetacuru* inoensihuru laenanajoi. Aitoha nii rauhine rijijieein ichaoha cachane coina.

Ichaonaa coero aina cacha itajera coero

(Lc 13.24)

¹³ Nii jaratoelanaala nenea coero aina acuujuu siricha jelon enooche. Nii cacha ichao itajeranu que nenea bacuujuu aina rai coerote, jaraaotohane jaun cuhane cuhin arajiin nitajeure cachaauru.

¹⁴ Jana ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea rene cacha turuaera bacuujuu aina rai coerote, aansijin jaratohelanaala. Nii jaunte caaintatoha ecu turuha cachane jaun, coroatajajeeincha turuujue cacha.

Ninaa caje enuha baaso coitucuhacane

(Lc 6.43-44)

¹⁵ Caohachaain necohalajiin neeuche, nii Cana Coaunera coitucuha nocoetiinchuru erenacaauru casajeeuru que. Acaaurute turuurureein nii Cana Coaunera coitucuurera tocorijianeichuru inara rene. Nete acaauru suujua cuhane, inara ichao itajeranu baaso uhaain inara rene turuurureein.

¹⁶ Inarate nainequiche coitucunajaache acaauru ichao cajene. Coatiha inoeri que inaana nainihe oja, niheichu meseri que inaana nainihe acusa. Nii rijijieeinte cacha baaso caje ocoona nainene ichaonaa caohacha.

¹⁷ Nii rijijieein techu satiin temule caohacha, caohacha que inacae. Jana enuha baasote, jerichanejeein baaso que inacae.

¹⁸ Satiin temule caohacha baaso que inaana nainihe. Jerichanejeeincha caohacha que inaana nainihe enuha baaso.

¹⁹ Satiin enuha baasooru- baaso que inaanacaaurute, inae sauhin moconojoiniha cureein.

²⁰ Nii rijijieein techu acaauru ichao caje cacha caohachaneein, cacha baasoneein, naonjoaain ichaauruhane coitucuriquicheein.

Coatiha satiin cachaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaaururinaain.
(Lc 13.25-27)

²¹ Coatiha satiin canu rai: 'Canu Curuaanaa,' naain erenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhin ichaonaa nainecururinaain. Canu Inaca Cana Coaunera jerenohin icharate laen, nainereein rai Cojoanonaa que ichaoha ne.

²² Inae nii cojoanonaa que turuhane banate, arajiin cachaauru nesoone caaun: 'Curuaanaa, Curuaanaa, canacaanune ii coitucuruha cachaaurune coina, ii que ereereje-tocoaanu, ii curuaa corenihane moconajaera letonocuru sitaain, arajii cojoelanacojoai ichacaanulu.'

²³ naauruha canu raine janane: 'Coatiha inara coitucuhaaun, naain cacaje amuuche baaso ichajeein ichaonacaauru,' naain acaauru sitareeunni.

Canu ere aonaain caintoonjoan icharate, chabana nitajenereein
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Nitohanihane jaun canu ere aonaain caintoonjoan icharate, leinjiin cacha jataain nainaan niicha ichai coitucuhi nenea, enuha suujui caohacha que banesijiateein, ucua-caain temuhin neloherithane jana,

²⁵ uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuro aina uha cujuana tabaine jana, nii loreri inasine, enuha caohacha suujui que banesijiateein ucua-caain temuhin ichaa nii icharane jaun. Nii rijijicha canu ere aonaain caitoonjoa ichara cacha.

²⁶ Jana canu ere aohanra nii caintoonjoa ichaelanaala baaso ichajeein ichaonaate, leinjiin cacha aaso erenaa tonoraai, enuha suujui baaso que banesijiateein, araracaeriin temuhin neloherithane jana,

²⁷ uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuro aina uha cujuana tabaine jaun comohin nerataneein nitaje nii loreri. Nii rijijicha canu ere aonaane saijieein caitoonjoan tonoraain ichaelanaala nenea cacha," naain jetao cachaauru rai ereereje Jesoso.

²⁸ Niritiin acaauru rai beebelijha Jesosone jana jetaote, jataain cojoelatoore satiin cachaauru,

²⁹ Moisesa aitoonjoan rauhi que acaauru relaurera amurijiriin, esinae rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitohane jaun.

8

Cosibi caaun cunaitenaa cacha rautaa Jesosone
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Inae nii cachaauru relaane nainaan, ichatane ucuunno caje fauha uha Jesosone jana jetaote, arajiin sacuure cachaauru.

² Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa. Aca jetaote, Jesoso rene turuhin nacatiha neseeonriaain jetao:

"Ii jereein canu rautaa caa canu cosibi cajera Curuaanaa," naane jana jetao:

³ "Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi," naain bijii que dadaa Jesosone rijieeoritiin, nii rai cosibi caje nerautaa somaraain ne nii cacha. Nitohanai cunai siricha cacha rohan nichuuntaain dadanaa nainenihia chunine que airijiin, rohan nichuuntaain dadae Jesoso.

⁴ Nitohaneein rautaa jetaote:

"Aonaau. Jiaonriha chuni rai catohanein ii rautaa nihanune beenera. Raujiaaincha nii Moisesa aitoonjoan rijijieein, Cana Coaunera belaiha saseredote rai iicha teeni amaaun cunihunte caje inae nerautaa coaracurumiin cachaaurura. Chaen techu inae nii ii cunai caje nerautaa somaraain leeochoauru rohan turunaa naineine coaracurureein satiin cachaauru," nae rai Jesoso.

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa letono rautaa Jesosone
(Lc 7.1-10)

⁵ Inae Caferenaan turuha Jesosone jana jetaote, rene turuhin jetao:

⁶ "Curuaanaa, canu letononein nenaate cunaiteein ne canu loreri asae, itolereneein jiurohin cunaacoaa rai jaberocone jaun," naain Jesoso rai biha leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jaun jetao:

⁷ "Inae rautaa urichaaunni," naa rai Jesosone jaun jetao:

⁸ "Curuaanaa, coatiha chaque ichei nelatejeehaaun canu loreri asae turuha uhine coina. Raujiaaincha nii cunai sitaaun canu letono caje, aihute nerautamiin.

⁹ Nitohaneeinne canu letoaain neeuruha canu curuaanaacurune acaauru ere tonoraain neeun. Nii rijijieein techu, neeure canuhacha letoaeni soondarooru. Leinjiin letoaanunete quere tonoraain cue. Jana leeocha cotihacaaunnete uhe. Chaelai ichaa canu letonone caina letoaanune techu ichae quere tonoraain,” naa Jesoso rai Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jana,

¹⁰ cojoelatiin jetaote: “Esinae rauhijiriin coatiha nihei chuni Isaraeli cocoaicha, caa cacha rijijieein jataain quesenetaera coarahaau chabana.

¹¹ Esinae rauhijiriinte enoto mitu nichajai, enoto so nichajai, naaonjoainuri cajeeuru arajiin uhin, Abaraau, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri aina raotojoein turuhin lenonecureein, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana.

¹² Jana Isaraelitaauru tabaaurute, rai cachanu que ranajaain nihalu Cana Coaunerane saijieein, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana, nocohenaanau jaoleneein chanaa curureein nesoe caaun,” nae jetao aina cunacaauru cachaauru rai Jesoso.

¹³ Niritohane baiha jetaote:

“Chajaain chenenajaun caunihute, nii esenetaain jereeine rijijieein nerautamiin ii letono,” nae Jesoso. Nii rijieeoritiin jetaote, inae nerautae nii soondarooru curuaanaa letono cunaitenaa.

Fedoro tano rautaa Jesosone

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Nii baiha jetaote, Fedoro loreri asae turuha cuha Jesusone jana jetao, ecu sininaja ichoae ajaa caaun cunaitteen niha Fedoro tanone jana eruuruha cue.

¹⁵ Inae ecu turuhin nii cunaitenaa biji mucuha Jesusone rijieeoritiin jetao, inae caje amuha nii ajaane jaun, nerautain nimichuhin acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesosone

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Inae nocohejihane jana, arajiin suujua cuhane coitucuhuhichuru siriin caaun cunaitenacaauru uhaain turuuruha cachaaurune jana jetao, nereecha que nii cacha suujua cuhane nenacaauru coitucuhuhichuru sitaain, satiin cunaitenacaaurune maajeein rautaacoe Jesoso.

¹⁷ Nitohaneeinte ichae Jesoso,

“Acate turureein

cana caje cana osa aina

cana cunainunru itajihane caina,”

naain besihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane caina.

Jesoso aina cunaa jereraauru

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Nii jana arajiin curuhacaain neeuruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, nemuri jerau amaauruha aina nerelanacaaurune caina acaauru rai aite Jesoso.

¹⁹ Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao: “Curuaanaa, ii ainane unaa jereeun, chunijiun kuhine jaau niha natiin,” naa Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jana jetaote:

²⁰ “Arolarihurute sininajaanu siriin naaonjoaunre. Jerichanejeein techu sininajaanu siriin naaonjoaunre tajaecuru. Nena laen canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaanne, nene canu rai chunijiun nesurucuaanne jaanura,” nae jetao rai Jesoso.

²¹ Nii jana jetaote, aina nerelanaa netonai jetao: “Curuaanaa, inae oha canu inacane janane conautichaaune baiha ii aina ureeuni,” naa raine jaun jetao:

²² “Niriimiin. Canu sacuhachaaute ecu nejesinajeein Cana Coaunera coitucuhi nesinanejein ichaauruhine ooruhane reentiaain,” nae jetao rai Jesoso.

Cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesosone

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin jelai caje amue Jesoso.

²⁴ Nii jana inae bote cuhane cuujueeuruhane jana, uha cujuana tabai aina fichafichanaane jaun jetaote, enohe bote cuhane acau. Nii jana jetaote, tonajelanaala bote cuhane siniini siniicha Jesusone jana

²⁵ nocoain jetao:

“Curuaanaa, inae nalunaa jerichaache. Chajaain caa acau caje cana ichoterateeu,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

²⁶ “Chanuna jataain nesooneeiche. Jataainachura ansijieeinijin cha esenetaeneeichete,” naain nimichuhin cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesusone jaun jetao, inae neniha fichafichanaane jaun raotojoein cujueeure.

²⁷ Nii jana cojoelatiin jetaote:

“Chatohanaineinna ne caa cacha, cujuana aina cucuana cuhane niha natiin nere tonoraain nesuruhane coina,” naaure jetao ecu nejesinajein aina nerelanacaauru.

Cadara batane que coroatajai suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru rautaa Jesusone (Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Inae nemuri jerau aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Cadara batane que turuha Jesusone jana jetaote, atanebana jelai caje cuhin jetao, coinetecure coroatajai cachaauru, suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru. Acaauru jetaote, enaacha cacha cunaitaane jaun, nene chuni nii neeurunaja bero cuhane amui.

²⁹ Acaauru jetaote:

“Caa canacaanu rene turuhin canacaanu rohecaaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nechu jataain canacaanu rohecaain, canacaanu cairichaaaine coinete, jaiti cojoanonaa que turuenihane jana turuhicha,” naaure jetao ehequiin.

³⁰ Nii jana ecu rohan arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetaote:

³¹ “Caa cachaauru suujua caje canacaanu sitanaa jereeine, nii coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaaura,” naauruha Jesoso rai, nii cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuhichurune jaun jetaote:

³² “Taa coosichuru suujua cuhane cunichuchera,” naain jetao nii coitucuhichurune letoae Jesoso. Nii jaun jetaote, nii cachaauru suujua caje mituhin, coosichuru suujuaniha enooruha nii coitucuhichurune rijieeoritiin jetao, satiin ramarau nemarotihacoaain nereeonohin ohacoaure nii coosichuru.

³³ Nitohanihane coaraain jetaote, jelai caje sorohin jetao, neseu turuhin nii coosichuru suujua niha enooruha coitucuhichurune jana, ooruha coosichurune beeure nii coosichuru beraihurerera cachaauru.

³⁴ Nii jaun jetaote, satiin nii nese caje cuhin, nii niha Jesusone jaaun rene turuhin coaraain jetao, rai aitocure chajaain jelai caje amuhane coina.

9

Jiurona cacha rautaa Jesusone

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin cuhin nemuri jerau ichaohalune jaaun Caferenaanon turuha cue Jesoso.

² Inae ecu turuuhane jana jetaote, nela cuhane leinjiin jiurona cacha turuaa cuuruha Jesoso rene cachaaurune jana, jataain rautaane esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun, nii cunaitena rai jetao:

“Nelaraajiaaura cacalabi. Inae ii osa caje ichoteratenohi neeicha,” nae jetao rai Jesoso.

³ Nii aonaain jetaote:

“Chanuna caritiin Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin ere caa cacha,” naain jetao suujua cuhane coarajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureaauru tabaauru.

⁴ Nejetaote niritiin baasoneein suujua cuhane coaacuruhane coitucuhane jaun jetao:

“Chanuna baasoneein itolere bana inara suujua coaraquche.

⁵ Chaa quena caaintare: ‘Inae ii osa caje ichoteratenohineein,’ naenihacane: ‘Chajaain nimichuhin chela seriin amuun,’ naacane.

⁶ Coarajeeuche nachuhintine, canu Cana Coaunera Calaohi- cacha caje nejanoanaa nichaanne cocoainain lethanojoinichaaun osa caje cacha ichoteratchaanne coina, caa chauratane quene coarate inara que,” naa acaauru raine baiha jetaote, nii jiurona cacha rai jetao:

“Chajaain nimichuhin chela seriin chenenajaun cauninura,” nae nii jiurona rai Jesoso.

⁷ Nii rijieeoritiin nimichuhin jetao, rai nenajaun cauha cue nii jiurona cacha.

⁸ Nii coaraain jetaote, rai suujua rauhi inaaoritelanaala que casiin Cana Coaunera coroaecure. Nitohanai ichana nainiha cachane jaanu teein niha Cana Coaunerane coaraain.

Mateeo cotihaca Jesusone

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Nii jiurona cunaitena rautaane jaan jelai caje uhin canu- Mateeo nichaanne, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaanune jaan rori ichoae lauhecohanune jana canu coaraainte:

“Chajaau canu aina,” naain canu cotihaca Jesusone jaun, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesoso aina cuun.

¹⁰ Nitohaneein kuhine canu loreri asae turuhin, satiiin aina nerelanacaauru aina curaaecaain Jesoso coroaateeun. Nii janate ecu canacaanu rene turuhin nelauriaain lenonecure jataain arajiin Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaureraauru canu leeochoaauru, chaen leeochoaauru cachaauru- nechu aansainein ichaonacaauru, osaaonacaauru, naaonjoainuri.

¹¹ Nii coaraainte Jesoso aina nerelanacaauru rai:

“Chanuna caa *impoestonu* que coriqui bajaaureraauru aina, caa osaaonacaauru aina lenone caa inara relaera,” naauruha fariseeocurune

¹² aonaainte:

“Coatiha coichaera latecuruhi raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Nii rijijieein canu latecuruhi caohachaaain ichaoha nocoetonacaauru.

¹³ Chajaain nii Quiricha Inoaensi kuhane: ‘Coatiha chaelai sohin mocohin que canu belaaichene jerinaaun. Raujiaaincha jiniiquiin cairichaaoojooain ita coaraain ita belaaain neeichenena jereean,’ naain laenanohi nihane jaan que nerelanihuche. Aihane jaun, coatiha nii caohachaaain ichaoha nocoetonacaauru cotihaca uhaaun, osaaocuruhane coitucuhin nichao coreein caohachaaain ichaonaa jereraaurune cotihaca uun,” nae fariseeocuru rai Jesoso.

*Suri couu neein cosinacain Cana Coaunera bajaauruhane
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)*

¹⁴ Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain:

“Chanuna fariseeocuru aina canacaanuhacha canacaanu suri couu netiin cosinacain Cana Coaunera bajaacaanune jana, ii aina nerelanacaauru aihurene,” naauruha Joan Baotisita aina amuhemuhenacaaaurune jana jetaote:

¹⁵ “Chasiina suri couu netiin cosinacain inaderaaurure ene ranaa jerera beseta que cotihanohichuru, jaiti acaauru aina niha nii ene ranaa jerera cacha natiin. Nete inae nii jianacoon teein cacha ranaa jerera nichaanne mucuhin amaaauruhane banate laen, suri couu cosinacain niha cuurureein- nii beseta que cotihanohichuru.

¹⁶ Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaaree nii cajione siri. Chaen caohachaaain nedanaa nainerihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

¹⁷ Nii rijijieeinchu nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana, kuhane ichonai tera. Nitohaneein kuhane teraa ichonainete naasaaree nii coaerai. Nitohanihane jaunte, caohachae coaerai nejesinanein niha coaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajein nihane caohachae,” nae acaauru rai Jesoso.

*Jesoso cajione dadaera ene aina Jairo cacunu
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)*

¹⁸ Niritiin acaauru rai ereereeca Jesusone janate, rene turuhin nacatiha neseeonriaain: “Jataain enate nijioaen canu cacunu. Nete canu jiniichaain uhin dadaaine nacooaanein ichanareein,” naain Jesoso cotihaca leinjiin Jorioocuru curuaanaane jaun,

¹⁹ nii rijieeoritiin nimichuhin aina nerelanacaauru que corihaneraain caaijie cue Jesoso.

²⁰ Nii janate lechoonca coroaata jaanacain, rai jaberoco caje ichana jaohajeein niha leinjiin enene jaun, Jesoso rohan nichuuntaain caaijie cutiin cajione auha mucuuri:

²¹ “Caa rai cajione auha mucuhanuneecha caaanne nerautareeunni,” naain esenetaane jaun.

²² Nete rai cajione auha mucuhane jana nauriteriin nii ene coaariin:

“Nelararajiaaura ene, jataain nerautaaaine esenetaain aaine jaunte inae nerautaaicha,” naa rai Jesusone rijieeoritiin, inae nerautae nii ene ichana jaohane caje.

²³ Nii ene rautaaane caje kuhin, nii Jorioocuru curuaanaa loreri asae turuha Jesusone janate, inae atane rucuhacuruhane rai neein cojioriinchuru coinaderaauruha cachaaurune jana turuhin:

²⁴ “Satiiin caalai caje mituuche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna, sinihane jaunte aicha,” naa acaauru rai Jesusone jana coenacure ecu neein coarajejeurera cachaauru.

²⁵ Nete coenacuruhane saijieein, jitariin nii loreri caje mitanajaane baiha, nii ranuna rene enohin biji que mucuhin michuha Jesusone jana nimichue nii ene.

²⁶ Nii coaraainte ita rai beeuruha cachaaurune jaun, satiiin jelai batane sacuritaain coitucunojoi ne nii o caje ranuna ichtatiha Jesusone.

Coroatajai maosa rautaa Jesusone

²⁷ Nii ranuna ichtatihane baiha caje amuha Jesusone janate caaijie cuhin:

“Jataain cairichaaajoaain canacaanu coaraaura Rabiri nefoerate,” naain eheehequuin sacuure coroatajai maosacuru.

²⁸ Nii janate inae loreri asae turuhin, ecu enoha Jesusone jana rohan nichuuntaauruha nii coroatajai maosacurune jaunte:

“Caa maosa neeichene caje inara nota teein nihanune esenetaaichena,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate:

“Aihacaanura Curuaanaa,” naauruhane jaun,

²⁹ biji que acaauru nota dadaain:

“Nii esenetaaichene rijijieein conohine inara notara,” naa acaauru rai Jesusone rijieeoritiin,

³⁰ inae conoe acaauru nota. Nii jaunte:

“Coa leeochoauru rai caa inara nota teein nihanune bihache,” naain acaauru suujuatiha Jesusone saijieein,

³¹ jelai caje amuuru rijieeoritiin beeuruhane jaun, inae satiin jelai batane sacutaain acaauru nota teein niha Jesusone coitucuuure.

Erenaachara cacha rautaa Jesusone

³² Inae jelai caje amuuruha nii coroatajai maosacuru niicha rautaurine janate, erenaachara cacha, coitucuhuhi que suujuequuin nena turuaa uure Jesuso rene.

³³ Nii janate nii coitucuhuhi sitaa Jesusone rijieeoritiin, inae irihane nunuhete nii erenaachara cacha. Nii coaraainte:

“Coatiha chabana catohanai coarahaacache Isaraeli lauri nichaachene janata,” naure cojoelatiin cachaauru.

³⁴ Nete:

“Jeelai coitucuhichuru curuaanaate, caa catohanein coitucuhichuru sitaain niha caa cachane jaanu teein nera,” naure ecu neein coarajejin fariseecuru.

Cairichaaajoaain cachaauru coaraa Jesusone

³⁵ Nitohaneinte neseuru cuhecujueein nenaanajauru nainein amuhemujueein, netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruhane jaan coloheri sinacocacuru nainein cuhecujueein, Cana Coaunera Cojoanonaa erenaa raotono que cachaauru relaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautae Jesuso.

³⁶ Nii jana cachaauru coaraa Jesusone janate, nii chaque nelatihei rijijieein beraicha colane nena carenero rijijieein amuhemuhecuruhane jaun cairichaaajoaain acaauru coarae.

³⁷ Nii jaunte:

“Jataainte esinae arajiin neure cachaauru, Cana Coaunera coitucunaa jereraauru. Nete nene acaauru relaeranura.

³⁸ Aihane jaun Cana Coaunera bajaauchete neeine acaauru raain acaauru relaeranu,” nae aina nerelanacaauru rai Jesuso.

10

Aina nerelanaa nichaanune caje, lechoonca coroatajai nichaanune janijiin cocoinaa Jesuso afosotoneeine

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Nii jaunte lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune cotijiaain janijiin, canacaanu cocoinaain canacaanu letoae Jesuso, cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuhichuru sitaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaacaanune coina.

² Nii lechoonca coroatajai afosotoorunu que niicha cocoinai nichaanunete, jauriaanejeein Simoon Fedoronein acaauruhacha curuaatei, rai nejera Aanderesi, Saantiaao aina rai nejera Joaan Sebedeo calaohinein nenacaauru,

³ Ferifi, Bartolomee, Tomasi, chaen canu Mateeo nichaanne Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaera nichaaulune, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeo,

⁴ chaen jauriaanejeein Romanocuru que nejeratenacaauru aina nenaalu Simoon Selotenein niicha curuaateuri, chaen nii baiha Jesuso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naaonjoainichaanu.

Can Coaunera Cojoanonaa que cachaauru relaauruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesusone

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵Nitohaneein nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune letoaaante canacaanu suujuate: "Coa nii Cana Coaunera coitucuelanaala ichaonacaauru atane que cuhache. Niheichu Samaria cocoaichacuru rene niha natiin coa turuhache.

⁶Ucuaae cuelanaala, Cana Coaunera cachaneein nitajerai nenacaauru Israeli co-coaichacuru rene cunichuche.

⁷Chajaan ucuaae cuhin, inae nichuutaa Cana Coaunera Cojoanonaane benichuche acaauru rai.

⁸Chaen cunaitenacaauru rautaa'in, onacaauru nihanatiin ichateein, cosibi caaun cunait-enacaaurune maajein rautaa'in, cache suujua cuhane nenacaauru coitucuhichurune maajein sitaauche. Inarate core colane nitohanai ichana nainequichene jaanu raain neeiche. Aihana jaun nitohanai ichaain neeichene, coa core bajaache.

⁹⁻¹⁰Coa inara coriqui, inara atora, inara cajione necoreteeichene jaanu, inara safato, inara biji achune, naaonjoainuri amaain cuhache. Niha rauhi, amihanenacaauru coroaateuruha cachaaurune coina.

¹¹Leinjiin neseu, nenaanajaun, naaonjoainu turuhichene, chunocoha caohachaain inara raera cache ariin, rai loreri asaae neeuche jelai caje amuhichene reentiaain.

¹²Inae nii loreri asaae turuhichene neein, loreri asaae nenacaauru rai ereein turuuche.

¹³Nii jana raoti ichaonaa que ichaonaa jerecuruhanete, raotojoein inara raaururein nii loreri asaae nenacaauru cachaauru.

¹⁴Jana caohachaain inara raelanaala inara aohana jerecurenihane, nii loreri caje, chaen nii nese caje, naaonjoaain caje inara amunein inara tija que nena utoone rihariaain ratiriin amuuche.

¹⁵Esinae rauhijiriin acaaurute cana janonaa besaute que inae tihane bana, Sodoma, Comora, naaonjoainuri batane que ichaonacaauru amurijiriin caseteco coaracururein.

Mucunojonecuruhane coina arichacuruhane

¹⁶Aonacuche, canune inara letoaaun janolari mululune jana situha cuha irine rijijiein cuhichene coina. Aihana jaun cache cunaitaane coina nainaa acanone rijijiein cunichuche. Chatohanein teraane nihanatiin nerinanaa naineniha serorine rijijiein.

¹⁷Aihane jaun caohachaain nainaan necohalajiin cunichuche. Cocoainanacaihuru rai inara teuruhane janate, sinacoca asaae inara amaain inara bisiin,

¹⁸coberenadorocuru rene inara amaain, reychuru raine maajein inara amaaururein canu coreniha. Nii janate canuneein nihanune coitucuerateriguicheein acaauru que, chaen nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru quene maajein.

¹⁹Inae cocoainanacaihuri bijiu inara teuruhane, coa acaauru tonoraain ereeichene jaanu que tonajianche. Inae ereeichene coina neeichene janate, Cana Coaunera Suujue, inara rai ereeichene jaanu tereein.

²⁰Aihane jaun coatiha inara ecu ereriheeicheein. Cana Inaca Cana Coaunera Suujuete inara coreniha ecu ererein.

²¹Nitohanerichaaine jaunte, rai nejeraauruhacha, nejeraauru tereein ateinanohineeuruhane coina. Nii jana rai inacaauruhachate, rai calaohichuru tereein cocoainanacai rai. Nii jana acaauru calaohichuruhachate, inacaauru que nejeratein inacaauru teeururein ateinanohineeuruhane coina.

²²Satiin cachaauru caa chauratane sacuritaain canu coitucuelanaala nenacaaurute, canu coreniha inara que nererojoeaa cuururein. Nete nii esenetaane jianelanaala, atiin satono que tiaain jerichanejeein sacuera nichotereein.

²³Leinjiin neseu turuhichene jana, inara rohecaain inara mucunaa jerecuruhane, leeocha neseu cuhin sorochoe. Esinaene aitoon. Jaiti Israeli nefoerateuru sacuritaain turuheneeichene janane, canu inara ichohaichaniha ecu turureeunni canu acaihaniji Cacha Calahineein nejanoanaa nichaanne.

²⁴Niheichu rai relaera amurijiriin nena nainihe aina nerelanaa. Niheichu rai fatoroon amurijiriin nena nainihe rai cachaneein nena.

²⁵Relanojonein nenacaauru, acaauru relaera rijijiein neeuruhine. Jana letononein nenacaauru acaauru curuaanaa rijijiein neeuruhine. Canu inara Curuaanaa neein inara relaera nihanune que moconajaera Beelseboo niha canu beeuruha natiin, tonacururiha jana inara que.

Coasinacainein niha ohacachene baiha cana itajeranein nenaane (Lc 12.2-7)

²⁶Aihane jaun, coa cachaauru coasichache. Coitucueraelanaala, asinojonein chaachaain niha chunine niha natiinte, coitucunojoiniha cureein.

²⁷Jana caa coitucueraelanaala nena nii chuni aonaenihane jana, caa caitoonjoan coitucuerateeuhe satiin cachaauru urichoo netiin.

²⁸ Coa inara atinana naineraauru que casihache, inara atinaauruhane baiha chabana satonoelanaala neeni janonaa que neeni, inara suujue itajenaa nainecurenihane jaun. Nete laen nainequiche chabana satonoelanaala nenea usi jana inara jaberoco aina inara suujue itajeranu neein nenea- Cana Coaunera que casiin neeichene.

²⁹ Tana nii chaque nelatejeechane que airijiin leinjiin moneda que coriha coroatajai tajaalinaane coitucuhichene. Nete jereniha cana Inaca Cana Coaunerane nii leinjiinijin nitajenaa nainecurene.

³⁰ Nii amurijiriin inarate, inara couturijine maajeein leinjiana leinjianaain janiinojoneein ne.

³¹ Aihane jaun coa casiin ichaohache. Inarate jataain tajaalinaacuru amurijiriin nelatein neeiche.

Cachaauru que Jesocurisito coitucuerateeurera
(Lc 12.8-9)

³² Chunocoha cachaauru que canuneein nihanune coitucueraneein, canu cachaneein nihane coitucueratera ne, acaentonai coitucueratereunni dedeeu nenea Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

³³ Nena laen canuneein nihanune coitucueraneein canu cachaneein nihane saijieein, canu coitucuerate lanaala nenea que acaentonai coitucuenereunni Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

Ita caje cache lerueraneein niha Jesosone
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Coatiha raoti ichaonaanaja turuaa uhaaunlu caa chauratane que, ita que nererojoe-caain ichaoha cachane jaane turuaa uunlu.

³⁵ Nitohanihane jaunte, rai inaca que nejeratiha rai calaohine jana rai neba que nejeratereein rai cacunu. Jana rai nebaene quete nejeratereein rai nacana.

³⁶ Nitohaneente nechu naraaicha que nejeratenaaneein neeurureein cachaauru.

³⁷ Rai inaca, neba, calaohi, cacunu, naonjoainuri belaihane amurijiriin cacaelainihane, nii chuni canu cachaneein nenea nainihe.

³⁸ Itolere necairichanaa abaantaain coroso que nerichaaunnine rijijieein necairichanaa abaantaenihane, canu cachaneein nenea nainihe.

³⁹ Nete laen canu, rai nichao ichoteratena nainichaaunne coitucuhin canuhacha cohajeein nenea, nichao ichoteratereein canu coreniha. Jana canu esenetaelanaala, canu colane nichao ichoteratena jererate rai nichao itajereein.

Cainanohinerichaaain namute cache rai cha tera
(Mr 9.41)

⁴⁰ Chunocoha inara raerate canu raa aicheein. Jana caohachaaain canu raerate canu letoaera raa aicheein.

⁴¹ Cana Coaunera letononiha leinjiin *profetane* coreniha caohachaaain raain ne-naate, *profeta* rai cainanohiniha rai namihaneone rijijieein nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein. Chunocoha leinjiin cache caohachaaain nenea raain neite, jerichanejeein nii cache caohachaaain nenea rai cainanohinihane rijijieein, nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein.

⁴² Chunocoha caa ena canu sacunaa nunuhetejeeureraauru rai, nechu jataain canu sacueranihane coreniha le eraurujeein conacai tein nei raite, esinae rauhijiriin cainanohiniha cureein," nae aina nerelanaanichaanune rai Jesoso.

11

Jesoso rene turuuruha Joaan Baotisita letonocurune
(Lc 7.18-35)

¹ Nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune relaane baihane, jelai batane que nenacaauru neseuru naineein cuhacaanu, Cana Coaunera beratenojoin erenaa beebjeein cachaauru relaa amuhemuheca Jesosone coina.

² Nii janate caresero cuhane netiin benaa caje itolere ichaa Curisitone coitucuhin aina amuhemuhenaacauru letoae Joaan:

³ "Tina esinae rauhijiriin, nii turuha uheneni Curisito niha. Aca neneeine beeuene turuha leeoehane cohacaanu," naain rene turuhin bajaauruhane coina. Nii jaunte letoanajaane rijitoejein aitocuruha rene turuhinne jaun:

⁴ "Chajaain caa inaraacha coarai, inaraacha aonai benichuche Joaan raicha.

⁵ "Inae maosa neeuruhane caje conoa maosacuru notara. Bacosacuru niha natiinte, inae nichaauraaain amuurera. Cosibi caaun cunaitenacaauru niha natiinte, inae somaraain

neure cosibi cagera. Urichosaaecuru niha natiinte, inae enene erenaa aonacurera. Onacaauru niha natiinte, inae o caje ichanacurera. Jana cairichainejeein nenacaauru raite, Cana Coaunera beratenojoin erenaa beebejeein, nosa caje nichoteeururichaaaine beebeje.

⁶ Nerausiaaejeeinte neure rai suujua corelanaala acanihanee esenetaain acaacha cohaejeen nenacaauru, 'naain benichuche Joaan raicha,' naain Joaan letonocuru letoae Jesoso.

⁷ Inae jelaiha cauha cuuruha Joaan letonocurune janate:

"Chatohanai coaraa cuhichelu cacha areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujua cujuana ichanohineein nerurujuanaana coaraa cuhichelu.

⁸ Ainhane leinjiin cacha, cajione caohacha que necoreeteen neina coaraa cuhichelu. Inarate raotojoein coitucuhiche, cajione caohacha que necoreeteen nenacaauru, reychuru loreri asaae neeuruhane.

⁹ Chatohanai coaraa cuhichelu. Leinjiin Cana Coaunera ere bera *profetana* coaraa cuhichelu. Aiha laesinaae, nii choae tacaain jataain leinjiin *profeta* amurijiriin nenaate esinae rauhijiriin coaraa cuhichelu. Acate Joaan ne.

¹⁰ Nii Joaan quete:

'Canune ii ajiniha

cachaauru rai ereerecane coina

canu ere bera letoareeunni

turuhine jaanu rucuhheranu que,'

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹¹ Esinae rauhijiriine aitoon, satiiin cachaauru caje nihei chuni cacha Joaan amurijiriin jataain nelateen nei, Moisesa que Cana Coauneraacha teratenojoi Cojoanonaa bana. Nete laen, ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa, Joaan fautaain nelatihei rijijieein nena, jataain nii Joaan amurijiriin nelateeneein ne.

¹² Turuhalu Joanne caje coauneeinte, enanetojoein ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa turuaera nichaunne que nejerateen itajenaa coaacure Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacuru.

¹³ Satiiin *profetacuru* aina Cana Coaunera aitoonjoaunru rauhite, nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa coitucuerateen neeurelu, turuha Joanne que tiaaajoaain.

¹⁴ Inarate esinae rauhijiriin nacoauneein turuha urichaaain Irihasine que aitocuruhlune coitucuhiche. Acate nii Joaan neein turuhelu.

¹⁵ Caa aitocoaunne aonacurumiin urichonacaauru.

¹⁶⁻¹⁷ Caa cachaauru, enene cojoanonaa que nenacaauru ichao bihanune jaannu coitucuhaaun. Aihuruha canaanahuru nenaanaja cataaun nocoatijiaan, rai corihacuru rai eheehequuin:

'Raansaichene coina auno totihacaanu. Nete canacaanu auno rautaelanaala raansanaa jereneeiche. Inara cotijiaan, berane jaain inaderaacaanune jana, canacaanu aina inaderahaeiche,' naauruhane rijichuruha.

¹⁸ Nii rijijieein techu, turuha Joaan joanreen lenone que lenonelanaala, bino conaa inaelanaala, naaonjoaaine jana, moconajaera suujue sirihha beeiche.

¹⁹ Nii baiha turuhanu canu, cacha calaohineein nejanoanaanichaaunne jana, bino cohin, joanreen lenone que lenoneein, naaonjoaineinne jana, 'Achoritiin, ajetori-aaneein, baasoneein ichaonacaauru osaonacaauru belaichanein, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera belaicha niha' canu beeiche. Nete jataain itolere que nainaain, chaachaain niha Cana Coaunerane caje coaraain, coitucunojoi ne niicha ichai," nae Jesoso cachaauru rai.

Caseteco coaracururichaaain erenaa tonoraauruhi cachaaurune
(Lc 10.13-15)

²⁰ Cojoelanaacojoai ichaalu Jesusone saijieein nichao coreein nacoauneein Cana Coaunera coitucureniha nii nese que ichaonacaauru cachaaurune jaunte:

²¹ "Jataainte cairichaaajoaiche nohane, Corasiin cocoaichacuru. Cairichaaajoaiche nohane Betesaaida cocoaichacuru. Inara que cojoelanaacojoai ichaain coaratihanulune tocohaneein, Tiro, Sidoon, naaonjoain cocoaichacuru rai cojoelanaacojoai ichaain coaratihanulune jana nihanete, inae inoanlu nejeen inae nichao coreein, nacoauneein Cana Coaunera coitucueranein neeuruhane coarateeuru niicha jerenohin ichaain.

²² Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaeratihane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naajoainunri cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara.

²³ Jana inara, Caferenaon cocoaicha neeichene, inacojoein caohachaain niha no-coetiin raatiin nena coaauquiche. Nete ohichene bana nocohena tabai jana nitajiha

curiquicheein. Nii inara que cojoelanaacojoai coaratihanulune tocohaneein, Sodoma cocoaichacuru que coaratihanune jana nihanete, enanetjoeein neeurure jelai co-coaichacuru.

²⁴ Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaane caina turuha Cana Coaunera Cojoanona que turuhane bana, Sodoma batane cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara," nae catchaauru rai Jesoso.

Canu esenetaerate raotojoein ichaoreein.

(Lc 10.21-22)

²⁵ Niritohane baihate: "Itolere chauratane, dede, naaonjoaain Coauneraaneein neeine coroaajehanu jataaincha, Ofa, itolere coitucutoha nocoetonacaauru que iicha asii coitucuerateei cairichainejeein nenacaauru quene jaauru.

²⁶ Aihara Ofa, nitohaneein jereeine jaunte ichaacha," naane baihate:

²⁷ "Canu Inaca Ofate satiin raineein nena teein ne carai. Nihei chuni Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne coitucuera. Leinjiiin Ofa Cana Coaunera-aachate cacoitucue. Niheichu chuni, Ofa Cana Coaunera coitucuera. Canu-Calaohi-neeichane coitucuu. Canu- Calaohi nichaaune coitucueratanaa jerichaaunne jaaunru que, coitucueratihanune banaachate, Canu Inaca Ofa Cana Coaunera coitucuuruein catchaauru.

²⁸ Nii inara baasoneein ichaonacaauru, inara nererojoeaeriin ichaonacaauru, inara osaonacaauru, naaonjoaineechene canu esenetaain canu sacuchena raotojoein ichaonaanaja te inara rai.

²⁹ Caa inara rai caitoonjoa esenetaain, Canu que nerelaain aihanune rijijieein ichaaoche. Coatiha chabana inara aina baasoneein nerinaaunni. Nii bana coatiha nitajerinaain inara suujue.

³⁰ Coatiha caaintaai, caa inara rai caitoonjoa tonora cachane," nae.

12

Nebetacanaa cojoanona bana tirico inaa molooruha Jesoso aina nerelanacaaurune

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Nii amuhemuhecaunne jaun, nebetacanaa cojoanona bana tirico cocana jana situha cuhacaanu Jesoso aina jiniiquiin aina nerelanaa nichaanune. Nii janane mijito-hacaanune jaun, situnacanejeein nii tirico moloonejeein rai nuuhe quihacaanu.

² Nii coaraainte:

"Nii ii aina nerelanacaauru coaraau. Cooaeraa nebetacanaa cojoanona bana nito-hanai ichara natiinte, inae tirico taihure," naauruha Jesoso rai fariseeocurune jaunte:

³⁻⁴ "Tana lesajei que mijitooruhane jaun, corihacuru aina jiniiquiin Cana Coaunera loreri Teenforo asaee enohin, Cana Coaunera que banijiaain nena faan, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein, corihacuru aina faan quih curuaanaa Rabirine jaan reretaain coitucuhichene.

⁵ Tana Moisesa aitoonjoa cuhane nebetacanaa cojoanona bana carenero narejeen sohin Teenforo asaee mocooruha saseredotecurune niha natiin, osa que nesaruhin naaon-joaurenihane jaan reretaain coitucuhichene.

⁶ Aihane jaun Teenforo amurijiriin jataain nelatein cau nihanune coitucuhin neeuche.

⁷ Coatiha: 'Naaonjoain quete aite caa Quiricha cuhane,' naain coitucuheeeiche. Nii Cana Coaunera Quiricha cuhane: 'Nii inihocuru mocohichene jianein inara amute catcha belaaain, naaonjoaain neeichenena jereein,' naain ne, laenanohineein. Nitohanai coitucuhin neeichenenoote, chatohanai baaso ichaain neniha inara amute cachane jana colurujueein naaonjoaain neriquiche.

⁸ Nitohanihane jaunna, canu-cacha calaohineein nejanoanaa nichaaunne, nebetacanaa cojoanona amurijiriin cocoaain letononeein neeun," naain fariseeocuru tonora Jesoso.

Leinjiiin jiuropa jijii catcha rautaa Jesusone

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Inae jelai caje amuhinte, ecu nena sinacoca asaee enoha cuha Jesusone jana,

¹⁰ ecu najiniha ne leinjiiin jiuropa jijii catcha. Nii jana Jesoso colurujueeuruhane jaanu lera ariiriichuruhane jaunte:

"Nainihanacha cooaeraane saijieein, cunaitanaa rautaaca nebetacanaa cojoanona banane," naain Jesoso caje bajaauruha fariseeocurune janate:

¹¹ "Tana chunocoha inara, leinjiiin carenero siriquichene jana nebetacanaa cojoanona bana acuu mitunajaan ucuha jachu cuhane naluha inara raine coaraa curiquiche jelai caje rocohichene coinane.

¹² Tana leinjiin carenero amurijiriin nelatiha leinjiin cachane coitucuhichene. Aihane jaun, cha caaunna cunaitenaa rai caohacha ichaa rautaenerichaaca nebetacanaa janonaa bana,” naain fariseeocuru tonoraane baihate:

¹³ “Ii biji raujiaaura,” naa nii jiuropa jijii leinjiin cacha rai Jesosone janate, biji sijitaane rijjeeoritiin, inae nerautae nii biji jera rijjijeein nii cacha biji.

¹⁴ Nete jelai caje mituhin nejesinajeein ita suujua tacaaure fariseeocuru Jesoso sohin jaaoruhane coina.

Jaiti neniha Jesosone jana, tururichaaaine biha Isaihasine

¹⁵ Nitohaneein inae sohin jaonaa jerecuruhane coitucuuriin jelai caje amuha Jesosone janate, sacuruha arajiin cachaaurune jaun, jitaain cunaitenacaauru rautaaain,

¹⁶ aonajeuruha cachaaurune urichoo, nii rautanaacane que ereeuruhane caohate Jesoso.

¹⁷ Nitohaneeeinte bihalu Cana Coanera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane coina:

¹⁸ “Caate,

janijiiin belaaain cocoainaain

Canu Suujue que suujuequiin

canu letononeein nena ne,

‘Inae nerinaain baasoneein cachaauru cairichaaurera,’

naain,

satiin chauratane que

lauri lauri nenacaauru cachaauru rai

beebejihane coina.

¹⁹ Coatiha

cachaauru que nejerateein, cachaauru cotaain,

bero cuhane niha natiin

tonijjaain ereein cachaauru relaain,

naaonjoaane aohanrarinaain.

²⁰ Coatiha

nelatelanaala nenacaauru,

cairicheineein nenacaauru,

naaonjoainuri cairichaeranu que airinaain.

Niheichu

aasaeriin esenetaeraauru que jaolecorinaain,

lauri lauri nenacaauru cachaauru

ichao rucuhecane jaan que

turuhane reen tiaaoojaain.

²¹ Satiin lauri lauri nenacaauru cachaaurute

acaacha que jaecooreein,”

naain belu Isaihasi.

Moconajaera letononeein niicha ichana nainei ichaa Jesoso beeuruhane

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Nii janate, suujua cuhane coitucuhuhi siricha leinjiin cacha erenaachara maosa amaauruha Jesoso rene jana, irihane jaanu teein, rai nota cono te.

²³ Nii coaraain cojoelatiinte: “Tana caa cacha Rabiri ichoala nihane,” naain ecu nejesina-jeein satiin ita caje bajaacoaure.

²⁴ Nii aonajeainte: “Moconajaera curuaanaa Beelseboote, caa cacha rai catohanai ichana nainihane jaan teein ne,” naaure fariseeocuru.

²⁵ Niritiin coaacuruhane coitucuha Jesoso raotojoeine jaunte: “Satiin caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, ita que nejerateein neeuruhanete jiniiquiin nitajenaa nainecurure. Niheichu leinjiin nese que ichaonacaauru ita que nejerateein neeuruhane, jiniiquiin raotojeein ichaonaa nainecururihei.

²⁶ Nii rijjijeein techu, moconajaera netonai rai letonocuru que nejerateein nihane, nii rai letonohacha sitaain nihane, nii chaque nelateein nena nainerihe.

²⁷ Nii aitocohichene tocohaneein moconajaera suujue aina cuaain moconajaera sitaanu nechujianra, jeelai moconajaeraacha itajih aicheeunna. Nete nii aitocohichene tocohanene, nitohanihane, cha jana inara letonocuru lethare nitohanai ichana nainein neeuruhane jaanu siriin neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, nechu jataain inara raajenihane jataain baasoneein aitocohichene coarateeeiche.

²⁸ Caa cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaeracuru sitaanu Cana Coanera Suujue aina cuaainnete, inae inara aina niha Cana Coanera Cojoanonaane coujunacanein ichaun.

²⁹ Leinjiin cacha jataain laraajiin nena loreri asae enohin nihei nii chuni caje niicha sirii ruluhera. Biji ichojoaainchate naine nitohanein caje niicha sirii ruluhane.

³⁰ Chateinti canuhacha ichai ichaene. Niite canu que nejeratenaanein ne. Nii rijijieein techu canuhacha ichai itajeranein ne canu esenetana jerihe.

³¹ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon, satiin osaonacaauru cachaauru quete suujua acaterein Cana Coaunera. Nete laen tonaain baasonein Cana Coaunera Suujue que erei que suujua acatereein.

³² Canu- Cacha Calahinein nejanoanaa nichaaunne que nihanatiin tonaain baasonein erei quete suujua acatereein. Nete laen rai Suujue que tonaain baasonein erei nihane, caa ena nena janonaa, caa baiha neeninu janonaa, naaonjoain que nihanatiin nein suujua acatereein Cana Coaunera.

*Ninaa caje temule caohacha coitucuhacane
(Lc 6.43-45)*

³³ Tana temule jaain neeichene, caohacha que inaacane caje temule caohacha coitucuhin neeichene.

³⁴ Nitohanein necha ansainein neeichene jaunte, inara suujua caje mitunaa nainene caohacha. Inara suujua cuhane baasonein inaraacha coacuite, inara ujaue caje mitue.

³⁵ Jana caohachaaain suujua coaara cachate, caohacha nejesina que ereein ne, suujua cuhane niha caohachane jaun. Jana baasonein suujua coaara cachate baaso que ereein ne, suujua cuhane niha baasone jaun.

³⁶ Canune inara rai beun, inae caseteco coaracururichaaain satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune bana, tonaain baasonein ereeichene nihanatiinte coitucunojoinerein.

³⁷ Nitohaneinte, inara ujauae caje baaso ichaaain neeichene ujuaihonein neneeichene, caohacha ichaaain neeichene coitucunojoiniha cureein," nae acaauru rai Jesuso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune

³⁸ Nii jaunte:

"Cacha relaera, canacaanu rai cojoelanaacojoai ichaaain coarateeine jerichaanura," naauruha Moisesa aitonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru tabaaurune janate:

³⁹ "Caa necha ansainein suujua coitucuelanaala ichaonacaauru cachaaurute, acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaunne jerecure. Nena inae acaauru que cojoelanaacojoai coaratihalu *profeta* Jonasine jaun, inae nenacaenein acaauru que coaratenaa jere-neun.

⁴⁰ Nii nichata jiichoo nichata janotiinein, ate tabai suri cuhane nihalu Jonasine rijijieine, canu- Cacha Calahinichaaunne nichata jiichoo nichata janotiinejeeincha atane cuhane nereunni.

⁴¹ Aihana jaun, coitucunojoiniha caohacha ichaeraauru aina baaso ichaeraauru ichao que tihane banate, nacoaaunein nimichucururein Ninibe cocoaichacuru, acaauru coulurujueeuruhane coina, acaauru rai beratenojoin beebejiha Jonasine aonaain nacoaaunein Cana Coaunera que coacuhin neeuruhalune jaun. Jana ena cau inara aina neinichaaunnena Jonasi amurijiriin nena nichaaunne saijieinte caitoonjoa esenetana jereneeiche.

⁴² Jerichanejin techu nacoaaunein nimichureein enoto mitu nichajai coarajeein cana raoton nichajai que nenaalu ene curuaanaanein nena netonai inae caseteco coaracururichaaain caa ena nenacaauru cachaaurune bana acaauru coulurujihane coina, niicha coitucuhi beebejiha cachaauru rai Salomoonne jana, coriaji atane caje uhin aonaa uhalune jaun. Cau caa ena inara aina neinichaaunnena Salomoon amurijiriin nena neun. Nete nii saijiein canu esenetana jereneeiche.

*Nacoaaunein cacha suujueniha jelaiha enoha coitucuhuhine
(Lc 11.24-26)*

⁴³ Cacha suujua caje mituha leinjiin coitucuhuhinete, cajihanein amuhemujein nihane jaanu ariirijie. Nii jana eruhenihanete:

⁴⁴ "Taolu mituhanulune jaunne jelaiha cauha cureeun," naain coacue. Niritiin jelaiha turuhin nii cacha coaraane jana, aiha leinjiin loreri conera colane caohatiin lojinojoineein nena rijijieein eruhanete,

⁴⁵ nacoaaunein jelaiha cuhin, caainsinein amurijiriin baasonein nenacaauru aina ita taojiaain, jiniiquin nii cacha suujua cuhane jeelaiha enooruhane, jataain jeelai amuritoheriin baasonein ichoae nii cacha. Nitohaneinte, ichaoha cuururein caa necha ansainein ichaonacaauru cachaauru netonai," nae acaauru rai Jesuso.

*Jesoso rene turuuruha neba aina nejeraaurune**(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Niritiin jaiti cachaauru aina ereereeca Jesusone janate, rene turuhin aina erenaa jerecure neba aina nejeraauru. Loreri asae enohelanaala airiniha neeuruhane janate:

⁴⁷ “Taute airiniha turuhin neeure ii neba aina ii nejeraauru, ii ainate erenaa jerecure,” naain Jesoso rai beeure.

⁴⁸⁻⁵⁰ Nete, nii rai biha unaa rai:

“Caaurute canu neba aina canu nejeraaurune. Chunocoha caletoaera Ofa ere tonoraain niicha jerenohin icharate, canu nejera, canu bai, canu neba, naaonjoainuri ne,” nae aina nerelanaa nichaanune cojeluhin Jesoso.

13*Temule jaera que cuaain cachaauru rai iriha Jesusone**(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Nii bananeente, nii loreri nihacaanune jaan caje cuhin, nemuri auhaniha turuhin ecu nelauriaain lauheque Jesoso.

² Nii jana, arajiin rene turuhacoaauruha cachaaurune jaunte, leinjiin bote cuhane fauhin lauheque, carene ichoae neeuruha cachaaurune tonohana.

³⁻⁴ Nii bote cuhane netiinte, araai laurii nereretanaa rijijiee *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein:

“Leinjiin temule jaera temule jaa cunajaun ucuhe riiaacane janate tabaauru bero cuhane naluha nii niicha riajaiine jaun, turuhin coaraain quihure tajaaecuru.

⁵ Jana le turijieein niicha riajaite, neniha mululuhin atanene jaan jeloon ajeri ichoae nalunacaauru carajaelanaala omaroe.

⁶ Nete inae omarohane jana mituhin ajajaa enotone jaun ohe, mululuhin neniha atanene jaun, ucuacaain neniha rai cojoaisine jaun.

⁷ Le turijieein niicha riajai ucuhete, ajena jana naluhane jaun, amurijiriin omaroha ajaenane jaun atinae.

⁸ Jana atane caohacha que le turijieein niicha riajaite, le ucuhecuru caje le temuracuru lefashaananaain inacae. Jana tabaaurute saotachoonca ucuheneein, nichatachoonca ucuheneein, naaonjoain inacae.

⁹ Caa caitoonjoan aonacurumiin irichonacaauru,” naain cachaauru rai ereereje Jesoso.

Jesoso caje parabola que cachaauru rai ereereecane bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Nii jaunne, Jesoso rohan nichuuntaain nii araai laurii nereretanaa rijijiee *parabola* que cachaauru rai ereereecane jaan bajaacaanu caje aina nerelanaanichaanune.

¹¹ Nii jaunte: “Cana Coaunerate rai cachaneein neeichene jaun, coitucueraelanaala nena Cojoanonaa coitucuerate inara que. Nete laen rai cachanelanaala nenacaauru que coitucueratanaa jerene.

¹² Nitohanihane jaunte, naitoonjoa tonoraain niicha jerei ichajeein nenacaauru rai, jataain jeelai amuritoheriin itolere coitucuhin neeuruhane jaanu tereein Cana Coaunera. Jana naitoonjoa tonoraanelanaala niicha jerei ichaelanaala nenacaauru cajete, jitariin acaihaniji acaauruhacha coitucuujei rulureein.

¹³ Nitohanihane jaunne araai laurii nereretanaa rijijiee que cuaain acaauru rai ereeun. Coaracuruhane niha natiin coitucuuurenihane jaun. Niheichu aonacuruhane niha natiin aonaain coitucuuurenihane jaun.

¹⁴ Nitohaneeuruhane coinat: Aonacuruhane niha natiin:

‘Naaonjoain quete aite,’
naain coitucuururahaain.

Niheichu

nii coana jerecuruhane niha natiin coaracururinaain.

¹⁵ Inae jataain nauhacaa
caa cachaauru suujuane jaunte,
cha aonacuruhane nihanatiin,
‘Naaonjoai quete aite,’
naain coitucunaa nainecurene.

‘Niheichu

cha coaracuruhane niha natiin
coitucunaa nainecuruhi.

Nabana

canuhacha ichai coaraain,
aonaain coitucuhin
canu rene uuruhane,
acaauru rautaanune coataa,
naain bihalu Cana Coaunera ere bera inoausi Isaihasine jaa nainaelu,”
naain aina nerelanaa nichaanune rai bihane baihate:

¹⁶ “Nete laen inara nerausiajeein niha curiquicheein, aonaain, coaraain, coitucuhin, naaonjoainchene jaun.

¹⁷ Arajii *profetacuru*, chaen caohachaaain suujua coaraauru cachaauru, naaonjoainurine maajeeinte niqii, caa inaraacha coarai coaana jerecurelu. Nete coaana nainecurenelu. Inaraacha aonaine maajeein aohana jerecuruhane saijieein aonacuruhilu.

Temule jaera parabola que irihane biha Jesusone
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Aonacuchene caa temule jaera que cuaain araai laurii *parabola* que irihanune be inara raite coitucuhiche.

¹⁹ Cana Coaunera Cojoanonaa que erena aonacuruhane saijieein coitucuhichurute, nii bero cuhane nalunaa temule uchu rijijieein neeure, acaauru suujua cuhane Cana Coaunera beratenojoi erena jereein aonacuruhane niha natiin, turuha acaauru suujua cuhane baasone jianeraauru ne.

²⁰ Jana nii ajeri ichoae nalunacaauru temule uchuhecurete, Cana Coaunera ere aonaain esenetaain coroaajeein jereein raauruhane jana,

²¹ inae cairichaaerinoojineein mucunojoinecuruhane coina arinojineein neeuruhane, canu esenetaain neeuruhane jianeraauru rijijie.

²² Jana nii ajaena jana temunojoin temule uchuhecurete, Cana Coaunera ere aonacuruhane saijieein, nechu jataain caa atane que netiin necoriquijiaain, raotiin nena coacuhin, niicha que suujua cuaain necoritanacaauru rijijie. Niite, inae nii erena esenetaauruhane jianein, leeochoauru relaauruhane jianein neeure.

²³ Nii atane caohacha que temunojoin temule uchuhecurete, Cana Coaunera ere aonaain leeochoauru relaain, naaonjoaain nenacaauru rijijie. Acaaurute, nii le uchuhecurete caje lefasha uchuhennein, saotachoonca uchuhennein, nichata choonca uchuhennein, naaonjoaain le tijiriichuru caje teeurera rijiiichure,” naain aina nerelanacaauru rai beebeye Jesuso.

Tirico temuurerai ajaena baaso temuha acaauru que nejeratenaane

²⁴ Niritiinte, nacoaaunein leeochoa nereretanaa que cuaain acaauru rai ereerejeein:

“Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha, rai nocoana jana cachaauru que tirico temueratihane jana,

²⁵ temuhin satiin sinihuruhane tonohana, nii tirico niicha temuuri jana turuhin ajaena baaso temuha leinjiin cacha acaauru que nejeratenaane rijijie.

²⁶ Nii jana inae omaruhin, inae inaaca nii tiricone jana inanacae nii ajaena baaso netonai.

²⁷ Nitohanihane jana coaraainte: ‘Curuaanaa, chasiinna temule caohacha uchuhe nejesina temuerateeilune saijieein, jana mituhe ajaena baaso,’ naauruha nii ocoana erora rene turuhin nii amihanenacaaurune janate:

²⁸ ‘Chunocoha canu que nejeratenaate, nii ajaena baaso temucaiha,’ naa acaauru rai nii ocoana erorane janate: ‘Ta, nii ajaena baaso rocohin jaohacaanune jereine,’ naain baaauruha nii amihanenacaaurune jana:

²⁹ ‘Niriimiin, nii ajaena baaso rochalaainte tiricone maajeein rocoriquiche.

³⁰ Niriijieein ecu neein jiniiquuin amarocurumiin, tainaca que tihane reentiaain. Inae tainaca que tihane banane jelai teein nii ajaena baaso raain, jelai teein tirico raain rucuhacaune jaa cuhane rucujueein, nii ajaena baaso jelai teein mocoheratereunni,’ nae nii ocoana erora,” naain cachaauru rai beebeye Jesuso.

Mosatasa uchuhe rijijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erena parabola
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Niritiinte nacoaaunein:

“Cana Coaunera Cojoanonaate leinjiin cacha, rai nocoana jana mosatasa uchuhe temuhara rijijie.

³² Esinae rauhijiriinte, jataain leeochoauru temule uchuhecurete amurijiriin aansijian rai nucuhene saijieein, inae amarohane leeochoauru ocoana jana nenacaauru temulecurete

amurijiriin fohecane, rai nunecuru que tajenajaanu ichacure tajaecuru,” naain nereretanaa que cuaiin beebeje cachaauru rai Jesoso.

Faan jorerera rijiiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erena parabola (Lc 13.20-21)

³³ Niritiinte: “Cana Coaunera Cojoanonaate nichata sajeein coujunaca que arina coujunacateriin rai jorerera que jasiiteein tabaain nii coliha joreerein caje arajiin faan jaa leinjiin enene rijijie. Nii neleeriha tabaain colihane coina nena jorerera rijijieeinte, cacha ichao sacuritaain nefaane coina nena ne Cana Coaunera Cojoanona,” naain beebeje Jesoso.

Neretetanaa rijijie parabola que ereerejihane biha Jesosone (Mr 4.33-34)

³⁴ Nitohaneente, nereretanaa rijijie *parabola* nejesina que cachaauru relae Jesoso. Chabana nii *parabola* colane irihe cachaauru rai.

³⁵ Nitohaneente:

“Cana rai chauratane coaanaa Cana Coaunera caje coaaneente, satiiin asinojoeineen nena que erereein, nereretanaa rijijie *parabola* cuaaincha,”

naain beeuruhalu Cana Coaunera ere bera inoaensihuru *profetacurune* nainaane coina nitohaneein ichae Jesoso.

Tirico temuurerera rai ajaena baaso temuera que irihane biha Jesosone

³⁶ Nitohaneein inae cachaauru rai irihane nainainte, acauru rai nocoein jelai caje cuhin nii neeuruhane jaan loreri asaa enoha Jesosone jana, rohan nichuuntaain nii tirico cocana jana ajaena baaso temuhera que cachaauru rai iriha Jesosone bajaacaanu caje aina nerelanaa nichaanune.

³⁷ Nii jaunte: “Nii temule ucuhe caohacha temuherate canu- Cacha Calahineein nejanoanaanichaaunne rijijie.

³⁸ Jana nii ocoana que caitoonjoate, cana rai chauratane ne. Jana nii temule ucuhe caohachate, Cana Coaunera esenetaain aina ijiin rai Cojoanona que neenihuru ne. Jana nii ajaena baasote, moconajaera letononeein nenacaauru ne.

³⁹ Jana nii ajaena baaso temuherate, acauru que nejeratanaa moconajaera ne. Jana nii taojiaera que aitocooaunnete, inae ecu tihane bana sarichaaain cana cojoanonaane que aite. Jana nii taain rucuheraaurute anjeraaurune.

⁴⁰ Charijieein teeinti, ajaena baaso taojiaain mocohaca, nii rijijieeinte inae saa cana janaane bana moconojoiniha cuurureein osa que leeochoauru saruhin nenacaauru moconajaera aina.

⁴¹ Nii banane canu- Cacha Calahineein nejanoanaanichaaunne canu rai anjeraauru letoareeunni, nii cana cojoanona que nenacaauru baaso ichaain, osa que leeochoauru saruhin, naaonjoaain nenacaauru raain

⁴² usi charijibana jacanaacharanejeein nena jana jaonajaauruhane, ecu neein auhaaahaquuin chanaaurureein.

⁴³ Inae nitohanihane banate, esinae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohin ichaain tonoraain nenacaauru, aiha enotone tocohaneein jiquihaquuin conohin niha cuurureein, canu Inaca Cana Coaunera Cojoanona que neein. Caa aitocooaunne aonacurumiin irichonacaauru.

Oro rijijieein nena coreti tesoro rijiiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁴ Charijieein teeinti, leinjiin oro rijijieein nena coreti tesoro eruha leinjiin cachane, nii eruhane jaauun teein conaatein ratiriin, rachoojoein jitariin niicha sirii rucuhale que necorete nii cacha, nii niicha eruhi conautihane jaan atane coretihane coina. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanona.

Oro rijijieein nena perla coreti rijiiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁵⁻⁴⁶ Charijieein teeinti, leinjiin recatoon, perla coretiin nena ariirijieein amuhin, inae nii perla coretiin nena eruhane, jataain nii corei eruhane coitucuhin rachoojoein cuhin, rai rucuhale que jitariin necoreteein, nii niicha eruhi perla corete nii recatoon. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanona.

Rede que ate mucuhera rijiiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁷⁻⁴⁸ Charijieein teeinti, nemuri cuhane rede jaoruha ate mucuurerane jana, itolere ate mucuha nii niicha jaori redene, inae memoha ate caaunne jana carene ichoae inaain ate caohachaauru janijiin omari cuhane teein, nii baasooru foranacaauru jaaore nii ate mucuurerana, nii rijiiicha Cana Coaunera Cojoanona.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nitohaneein techu, inae cana janonaa satono que turuhane bana, caohachaain ichaonacaauru janijiin raain, baasoneein ichaonacaauru jaorureein usi chariji bana jacaelanaala nenea jana anjeraauru. Nii banate chanaa cuurureein auhaaahuquiin,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Canacaanu relaane jaan aonaain coitucuhacaanune bajaa Jesosone

⁵¹ Niritiinte: “Caa inara rai caitoonjoan aonaaina coitucuhiche,” naain canacaanu caje bajaa Jesosone janane: “Enjeen, aihacaanura Curuaanaa,” naacaanu.

⁵² Nii jaunte: “Coaracuche nachuhinti leinjiin Cana Coanera rai rauhi que cacha relaera- cacha relaanete, ‘Naaonjoaan caa Ena Turunaa Cana Coanera Cojoanonaa Caohacha’ naain beein, ‘Naaonjoaan nii rauhi inoasesi’ naain nii ena canuhacha bei Cana Coanera Cojoanonaa aina rauhi inoasesi que aitiin caohatiin cachaauru rai beein cachaauru relae,” nae Jesoso.

Rai nataneu Nasarete turuha Jesosone

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Inae nii nereretanaa rijijiei *parabola* biha cachaauru raine nainaaante, jelai caje canacaanu aina amuhin rai nataneu turuhin, ecu nenea sinacoca asaee enohin, ecu nenacaauru cachaauru relaane nunuhete Jesoso. Nii janate cojoelatiin: “Chuna jataain cojoelanaacojoai ichaane coinane maajein nerelaete toritiin itolere coitucuhin ere.

⁵⁵ Tana enuha caje itolere ichana inaera cacha calaohi nihane, jana rai neba niha Marihane. Nii jana rai nejeraauru niha Saantiaao, Jose, Simoon, Jodasi, naaonjoainurine.

⁵⁶ Jana rai baihurur ne tonai cau cana aina ichaoruhane. Chaa cajena jataain nainaaain itolere coitucuhin aite,” naaure ecu neein aonajeureru cachaauru.

⁵⁷ Niritocuruhane jaunte inae Jesoso esenetaain nere tonorana jerecurene cachaauru. Nii jaunte acaauru rai:

“Chunijiin cuhane jaanurute niqui leinjiin *profeta* que suujua acateein coitucure laurinelanaala nenacaauru cachaauru. Nete laen esenetaaurene laurineein nenacaauru naraaichuru. Niheichu nii loreri ichaohane jaan nenacaauru niha natiin,” nae cachaauru rai Jesoso.

⁵⁸ Nii jaunte ecu arajiin cojoelanaacojoai ichaenelu, esenetaaurenihane ecu nenacaauru cachaaurune jaun.

14

Oha Joaan Baotisitane

¹ Nii banate, Calileea batane curuaanaanein niha Erodesein jaun, nii amuhemuheca Jesosone coitucuriin:

² “Acate, Joaan Baotisitane. Inae o caje ichanacaihara. Acanihanane jaunte, nii cojoelanaacojoai ichana nainera,” naain jetao ereereje Jesoso que rai letonocuru rai.

³⁻⁴ Rai nocoala Ferifi comasai Erodiasi siriha comasaine que Erodesein jana jetaote: “Jiaonriha chochoala comasai siri i comasaine quera,” naa Joanne coreniha jetao, caresero cuhane Joaan enoaeratelu *cadena* que ichoarateein Erodesein.

⁵ Nitohaneein caresero cuhane enoaain jetaote, Joaan sohin jaonaa jerihane niha natiin, ichana nainenelu Erodesein, satiin cachaauru Cana Coanera letononiha Joanne esenetaauruhane jaun, cachaauru coasiha.

⁶ Nejetaote, nejanoaane bajaanaa bitoaane coina beseta icha Erodesein jana jetao, nii beseta bitoaa turunacaauru acatiha raansae nii Erodiasi cacunu. Nii acaauru acatiha raansaa nii ranunane coaraain jetaote, jataain rautatiin coaraane jaun,

⁷ niicha jerei bajaa caje nii ranunane, Cana Coanera notaracaae rai tihane coina aite Erodesein.

⁸ Nii jaun jetaote, rai neba suujuatenojineein Erodesein rai: “Canu rai aihane, leinjiin ojoaichu cuhane Joaan Baotisitane coturi uhaa caraicha,” naa nii ranunane jaun

⁹ inaderae *rey* Erodesein. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri acatiha tein Cana Coanera notaracaae, niicha jerei bajaa caje nii ranunane rai tihane coina aitothane jaun,

¹⁰ caresero cuhane niha Joanne jana coturi moloheratein raerate.

¹¹ Nii jaun jetaote, leinjiin ojoaichu cuhane Joaan coturi amaain teeuruha nii ranuna raine jaun, neba rai te nii ranuna.

¹² Inae nitohaneein teratiha Erodesein coitucuhinte, Joaan jaberoco raain conauteein ratiirin, biha uure Jesoso rai Joaan sacuureruauru.

Saoqui oaraancai cacha coroaatiha Jesosone

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Nii jaunte, rai beeuruhane caje coitucuhin, nii nihane jaan jelai caje canacaanu aina amuhin, canacaanuhacha aina leinjiin bote cuhane fauhin, neniha cachane jaan cue Jesoso. Nete nii bote cuhane fauhin amuhacaanu Jesoso ainane coitucuuriin, neseeuuru cajeeuru uhacoaain sacuure atanechoae uhi cachaauru.

¹⁴ Inae niicha coinetihu turuhin, bote caje fauhin, iniha cuha Jesusone janate, najiniha cunaitenacaauru uhaain arajiin neeuuha cachaaaurune jaun, cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, niicha uhaauri cunaitenacaauru rautae Jesoso.

¹⁵ Nii jana, inae nocohena jerihane jaunte, Jesoso rohan nichuuntaain: “Chajaain caa cachaauru rai necoeete, nenajaun cauha cuuruhinet, ucuhae rai lenone coretecurumiin. Coatiha caa jana ichaohi cache,” naacaanune jana:

¹⁶ “Chajaain inara acaauru coroaateeuhe. Coatiha caohacharihei ena caauruhane,” naa canacaanu rai Jesusone jaun:

¹⁷ “Nihei canacaanu rai lenone. Saoquijieein faan, itaque jerajeeein ate, naajeeinchate neeje,” naacaanune janate:

¹⁸ “Cajiha carai uhauuche,” naain

¹⁹ omane choae nelauriaauruha cachaaaurune coina aitiin, biji cuhane nii ate aina faan mucuhin teberiaain: “Narihara Cana Coaunera,” naain Cana Coaunera bajaain cataun nii faan teruhin aina nerelanaa nichaanune rai te Jesoso, chaluhaacaanune coina.

²⁰ Nii jana satiin cachaauru naineein chaluhaacaanune janate, que lenoneein obeecuruhane jana, jaiti cautihane jaun, rai caute que lechoonca coroata omarii, omari memoaure.

²¹ Canaanaihunru aina enecuru janijilanaala, quichaauruhacha janijiinte, saoqui oaraancai cachaauru nii lenonecure.

Acau ichoae amuha Jesusone

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Nii baihate, ecu nedaain cachaauru rai necoihane tonohanau, bote cuhane fauhin ichoaichaniha nemuri jera jaaohacaanune coina aina nerelanaa nichaanune letoae Jesoso.

²³ Inae cachaauru rai necoihane baihate, jelai caje amuhin, acaachanejeein ichtatane ucuuno que cue, ecu Cana Coaunera bajaane coina.

²⁴ Inae nocohejihane janate, cuu acaachanejeein niha Jesoso nii ichtatane ucuunone jana, inae coriaeneein cue nii bote, atane auha caje. Nii jana, mijiaaineein uha cujuana aina fichafichanaane jaunte, amusine nii bote.

²⁵ Nii jana inae janonaa jerihane janate, nii ichtatane ucuuno nihane caje uhin, canacaanu caaijie uhe Jesoso acau ichoae rurujueein.

²⁶ Nii jana acau ichoae rurujueein uhane coaraainne, coasiha cojioriin: “Nechu aansai coitucuhuhite aicha,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune.

²⁷ Nii jaunte: “Coa nesoonetoeche. Canune alhunra,” naain canacaanu rai iriha Jesusone jaunte:

²⁸ “Ii aaine, jereune ii rene tiaain uhe acau ichoaera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone jaunte:

²⁹ “Chajaaujjan,” naa Jesusone jaun, bote caje fauhin acau ichoae cuhin ruruje Jesoso rene cuhin Fedoro.

³⁰ Nete jataain mijiaaineein uha cujuana aina fichafichanaane coaraain, nesoonetohane jaun, asaun naluha cue Fedoro. Inae naluhane jaunte, nesoone caaun auhaquuin: “Curuaanaa, canu comaleeu,” naa Fedorone jaunte,

³¹ biji que mucuhin: “Chanuna jataain cha esenetaeneei. Chanuna necoatohi,” nae Jesoso, Fedoro rai.

³² Inae bote cuhane faauruhane rijieeoritiin, nesuruha nii fichafichanaa aina cujuananee janane,

³³ Jesoso acatiha neseonraain: “Iite esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohineeincha,” naacaanu satiin nii bote cuhane cuinichaanune.

Jenesaree batane que turuhin, ecu nenacaauru cunaitenacaauru rautaa Jesusone

(Mr 6.53-56)

³⁴ Inae nii nemuri jerau turuhinne, Jenesaree batane que turuhacaanu.

³⁵ Nii Jenesaree bataneu turuhacaanune janate, Jesoso coitucuure ecu ichaonacaauru cachaauru. Nii jaunte, jelai batane sacuritiin ecu turuha Jesusone coitucuhin, rene cunaitenacaauru uhaacoaain

³⁶ turuhin, caje acaauru rautana nainihane bajaure, jeriha Jesusone rai cajione auha mucuuruhane coina. Nii rai cajione auha mucuurera cunaitenacaaurute satiin ner-
autaaure.

15

*Baasonein cache ichao tera que iriha Jesusone
(Mr 7.1-23)*

¹ Nii janate, Jerosaleen caje turuha uure Jesoso coaraa, Moisesa aitoonjoan rauhi que cache relaaureerauru aina fariseeocuru tabaauru. Acaaurute, Jesoso rohan nichuuntaain:

² “Chanuna aihuruhalu canacaanu inoaesihurune rijijieein neeurene caa ii aina nere-lanacaauru. Chanuna jeriha canacaanu ichaone rijijieein lenonecuruhane ajiniha, jauri-aanejeein biji culeecurene,” naain Jesoso caje bajaauruhane janate:

³ “Chanunajian inara netonai Cana Coaunera aitoonjoa tonoraelanaala, inara ichao-hacha sacuhiche.

⁴ Nitohaneichene jaunte: ‘Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri ere tonoraain caohachaaain ichaaoche. Necha ansai, naain baasoneein rai inaca, rai neba, naaonjoaain que ereein neite ateinanohiniha cureein,’ naa Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane natiin tonoraelanaala ichaohiche.

⁵⁻⁶ Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanete niqiu ne rauhi, satiin cache, rai fojiaarauru rai cha tein nihane coina. Nete inara: ‘Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quicha sirii inae Cana Coaunera que banijiaaainein nihane jaun,’ naain erei cache, inaca, neba, naaonjoain rai chaelai tenaa nainenihane que aitocoiche. Nitohaneinte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin tonoraeneeiche, nechu jataain inara ichao-hacha sacuhichene coina.

⁷ Esinae rauhijiriinte, necha ansainein neeichene que aitiin, inara que laenaelu Cana Coaunera Ere bera *profeta* inoaensi Isaihasi:

⁸ ‘Caa cachaaurute,
rai nereecha que
canu corojeein neeure.

Jana

acaauru suujua cuhane aihuruhi.

Cacajete

coriaae ne acaauru suujua.

⁹ Nii jaun,

nii chaque nelatejeehai,

netaojiaain canu

coroaecuruhane

nechu jataain acaauru relaauruha cachaaurune

que nejesinajeein ita relajeein

neuruhane jaun,’

naelu inara que Cana Coaunera Ere bera inoaensi Isaihasi,” nae acaauru rai Jesoso.

¹⁰ Niritohane baihate, nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain: “Caohachaaain caa inara rai aitocaaunne aonacuchete coitucuhiche.

¹¹ Coatiha baasonein cache ichao aasaehai joaereen lenone canaacha quii. Baasonein suujua cuhane niicha coacui, nujuae caje mitunaate laen, baasonein cache ichao aasaje,” naainte acaauru rai beebeje Jesoso.

¹² Nii janate rohan nichuuntaain: “Nii aitohine aonajeein jataain ii que nererojocaauruha fariseeocurune aonaaina,” naain caje bajaacaanu aina nerelaa nichaanune janate:

¹³ “Niicha temunojoinelanaala nenea ajaenate, cojoaisi aina curuataain rocohin jaoreein Cana Inaca Cana Coaunera.

¹⁴ Aihane jaun, coa acaauru rohehacaachete nainaaaurumiin. Maosa rijijieein neuruhane rijijieein nenacaauru relaeranein neuruhane jaunte aitocure. Chaen techu leeocho maosa amanaa jeriha leeocho maosane, jiniiquiin atane jachu cuhane naluhin nitajeeururihane rijichuruhane jaun aitocure,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

¹⁵ Nii janate Jesoso rai: “Canacaanu rai, nii aitohine jaan beune coitucuhacaanu,” naa Fedorone janate:

¹⁶ “Inara niha natiin inachura coitucueeneeichete.

¹⁷ Tana satiin cache ujuae cuhane enonaa, cache suri cuhane cuhin, nii baiha cache jaberoco caje mituhane coitucuhichene.

¹⁸ Jana cache ujuae caje mitunaate, cache suujua caje mituhe. Niite laen baasonein cache ichao aasaerane.

¹⁹⁻²⁰ Nitohanihane jaunte, cache suujua caje mituha itolere baasone jaun, sonajaain jaohin, sinijeranelanaala nenea ene aina ichaohin, asijiauhin, casejenetiin, ita cotaain, naaonjoaan cachanete laen, baasonein cache ichao asaerane. Jana nitohanilha cana

ichaone tonoraelanaala cana biji culejelanaala lenonichaane, coatiha baasoneein cana ichao aasaehai,” nae Jesoso.

Leinjiin ene Jionelanaala nenea Jesoso esenetaane
(Mr 7.24-30)

²¹ Jelai caje amuhin Tiro, Sidoon, naaonjoainuri batane nichae cuha Jesusone jaun aina cuhin,

²² inae ecu turuhacaanune janate, eheehequuin: “Curuaanaa Rabiri nefoerate, cairichaaajoaain canu coaraau. Moconajaera siriha canu cacunune jaunne aitoonchera,” nae canacaanu caaijie uhin leinjiin Canaan bene, natane caje uhin ecu ichaonaa.

²³ Nii jana inauheneecha aonajian Jesusone jaunne: “Chajaain caa ene rai aitoote amuhine. Nete cana caaijie ujuueein eheeheque,” naacaanu rohan nichuuntaain aina nerelanaa nichaanune.

²⁴ Nii jaunte: “Cana Coaunerate rai cachaneein nenacaauru Israeli cocoaichacuru nitajeeuruhane rai nenacaauru reneeche caletoaelu,” nae Jesoso.

²⁵ Nete, nacatiha neseonraain: “Canu coroatajaneuechera Curuaanaa,” naa rai nii enene janate:

²⁶ “Coatiha caohacharihei Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nenea ruluhin remaae rijijieein neinequichene rai tihanuchenera,” naa Jesusone janate:

²⁷ “Aihachechuhisi niquicha Curuaanaa. Nete remaae rijijieein canacaanu coaraaichene niha natiin, atiin canu coroatajaneuechera Curuaanaa,” naain Jesoso tonorae nii ene.

²⁸ Nii jaunte: “Quesenetaaine corenihate, inae ii jerenohi rijijieein nerautareein nii ii cacunuchera,” naa Jesusone rijieeoritiin, inae nerautae nii rai cacunu.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesusone

²⁹ Jelai caje amuhinte, Calileea conemuri auhaniha turuhin, ichatane ucuunno que iniin, ecu nelauriaain lauheque Jesoso.

³⁰ Nii janate, rene netaojiaaure arajii cachaauru, bacosacuru, maosacuru, biji que juronacaauru, erenaacharaauru, leochaauru arajii cunaitenacaaurune maajejin uhaacoaain, Jesoso acatiha tenajaauruhane acaauru rautaane coina.

³¹ Nitohaneein rautanaacane janate, inae nerautaaain, nichaauraaain, amuure bacosacuru, maosaneeuruhane caje conoe maosacuru nota, inae nerautaaure biji que juronacaauru, erenaacharaauru niha natiin inae ereeure, naaonjoaauruhane coaraainte, jataain chojoelatiin, Cana Coaunera Israeli Coaunera coroaecure nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone
(Mr 8.1-10)

³² Nii janate, aina nerelanaa nichaanune cotijiaain canacaanu rai: “Inae jataain cairichaojoaain caa cachaauru coaracaau. Inae nichata janoha cau canu aina neeuruhane. Nii jana nihei acaauru lenone. Naininaaun corootenajaelanaala acaauru letoaanu acaauru nenajaunne. Mijiintena caaun aterocuruha bero cuhanene coataa,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne:

³³ “Chuna caa araaine cacha rai lenone erurichaache, neniha cachane jaaun nihacache natiin,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

³⁴ “Inatajajejin nihun faan siriquiche,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne: “Caainsinejejin faan, coroatajajejin ate, naajeichate neeje,” naacaanune janate,

³⁵ atane ichoae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin

³⁶ rai biji cuhane faan aina ate mucuhin, Cana Coaunera bajaane baiha, cataaun taturiin aina nerelanaa nichaanune rai te, cachaauru rai chaluhaacaanune coina.

³⁷ Nii jaunne, satiin cachaauru rai chaluhaacaanune jana, inae nainaaain lenonecuruhane saijiejin cauthane jaun, rai caute que caainsine omari memoaaure.

³⁸ Canaanainuru, enecuru, uha elone jaun tabacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine janijilanaala quichaauruhacha janijiinte jena oaraancaaure nii lenonenacaauru cachaauru.

³⁹ Nii lenonecuruha cachaaurune baihate, cachaauru rai necoein, leinjiin bote cuhane fauhin, Maadala batane que cue Jesoso.

16

Cojoelanaacojoai icharatecuruha sadoseeocuru aina fariseeocurune
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Nii janate, Jesoso coaraa uure fariseeocuru aina sadoseeocuru. Nitohaneinte inae rene turuhin coulurujeeeuruhane jaanu leranu ariha, acaauru rai cojoelanaacojoai

ichaane coina aitocure. Chaen esinae rauhijiriin, Cana Coaunera letono nihane coitucuruhanane coinane maajein.

² Nete acaauru rai: “Charijieein teeinti, sonaina cafarane nocohaca dedene: ‘Caohatorichaain janonaa,’ naain ereeiche.

³ Jana, janone cafarane nocohaca dede nijichoriaaajoaaine: ‘Urichaain elo,’ naain ereeiche. Nitohanein dede caje itolere coitucuhin naonjoaainchene natiin, chanuna jana: ‘Naaonjoaane coinane caa aicha,’ naain caa enene cojoanonaa coitucunaa naineneeiche.

⁴ Caa cachaauru nechu aansaneein suujua coitucuelanaala nenacaurute, cojoelanaa-cojoai ichacaunne coina canu rai aitocure. Nene inae acaauru que coaratesihalu Jonasine jaun inae nenacanein acaauru que cojoelanaa-cojoai coaratenaajereneun,” naane baiha acaauru ratiriin, jelai caje amuhe Jesoso.

*Faan jorerera- lebadora rijiicha fariseeocuru ichaone
(Mr 8.14-21)*

⁵ Inae Calileea conemuri jerau cuhacaanune jaun faan baiteein ratirihacaanu aina nerelanaa nichaanune jaunte:

⁶ “Aonacuche. Faan jorerera rijiicha fariseeocuru aina, sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” naa canacaanu rai Jesosone jaunne:

⁷ “Chanuna caa aite. Faan uhaenihacachene jaunna caa aitohate,” naacaanu ita raine aonajeinte:

⁸ “Chanuna faan uhaeneinchene que aitocoiche. Jataain asaeriinchate quesene-taiche.

⁹ Tachu jaiti nainaqueiche taolu saoquijiei faan chaluheratihanu, saoqui oaraancai cache raine jana, inata omariin rai caute taojiaaichelu.

¹⁰ Niheichu taolu, caainsinejei faan chaluheratihanulu jena oaraancai cache raine coauheiche, inata omariin jana rai caute taojiaaichelu.

¹¹ Chanuna faan que inara rai aitenihanune que naineneeiche. Faan jorerera rijiicha fariseeocuru aina sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

¹² Nii jaunne, faan jorerera que aitelanaala, cache relaauruha fariseeocuru aina sadoseeocurune que aitoha canacaanu rai Jesosone que nainacaanu.

*Mesihasi niha Jesosone biha Fedorone
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)*

¹³ Inae Filipino Sesareea batane que turuhinte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Tonacuruha cachaauru, Cana Coaunera Calahineein cache caje nejanoanaa nichaanune que,” naa Jesosone janate:

¹⁴ “Tabaaurute, Joaan Baotisita niha, ii beeure. Jana tabaaurute, Irihasi niha, ii beeure. Jana leeochoaurute, Jeremihasi niha ii beeure. Jana tabaaurute, chunocoha Cana Coaunera ere bera *profetane* caiha, naaure,” naain tonoraacaanune janate:

¹⁵ “Tonaquiche jana inara. Cha nichaanun jana Canu inara rai,” naain canacaanu caje bajaa Jesosone janate:

¹⁶ “Iite esinae rauhijiriin ichaahin nenea Cana Coaunera Calahoi Mesihaseinei,” nae rai Simoon Fedoro.

¹⁷ Nii jaunte: “Raotojoeinte rausiaaenojineein neei, Jonasi calahoi Simoon. Chuni cache ichei benihane janate, Canu Inaca Cana Coaunera ii que canu coitucuerate.

¹⁸ Jana iite Fedoro neei. Canune ichei aitoon. Iite canuhacha tei ajeri rijijieein, canu coitucuruha canu cachaneein neenihurune coina icharaneein neriquiin. Nii ii que canuhacha icharatei amuritonaa nainerinaain chuni, onaniha natiin itajenaa nainerinaain.

¹⁹ Ii raine, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea naineeine coina, ichei chabi tereeeunni. Caa chauratane que netiin, iicha ichaite, Cana Coaunera Cojoanonaa que nereein. Jana caa chauratane que netiin, jaolecuhine jaante, Cana Coaunera Cojoanonaa que tihane bana jaoleneerein,” naa Simoon Fedoro raine baihate:

²⁰ “Jiaonriha chuni rai: ‘Acate Mesihaseine,’ naain beechene,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

*Orichaaine biha Jesosone
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)*

²¹ Inae mainajiriin cairichaaururichaaain Jorioocuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cache relaaureraauru, naaonjoainurine catainaane jaunte, Jerosaleeun curichaaianne beebeje aina nerelanaa

nichaanune rai Jesoso. Sohin jaaoruhane nichata janone cuhane ichanarihanine que aitohane jaunte,

²² jelai Jesoso teteriin: “Jiaonriha nitohaneein chetecuruhane jeriha Cana Coaunerane Curuaanaa. Nitohaneein chetena nainecuruhi jerihane,” naain caohatiha Fedorone janate, nauriteriin Fedoro coaraain:

²³ “Naain cacaje amuura moconajaera. Nechu canu cairichaeranu quete aitohicha. Cana Coaunera jerenohin aina, cha coitucunaa nainiheeii. Cachaauruhacha jerenohinchate coitucuujeuei,” naane baihate:

²⁴ “Chunocoha canu esenetaain, canu aina nerelanaa jerihane, rainuhacha que niicha coacuhi jianein, itolere necairichanaa abaataain canu sacuhine.

²⁵ Jana canu colane rai nichao ichoteratena jererate, rai nichao itajereein. Jana, canu coreniha necairichanaate, rai nichao ichoteraterein.

²⁶ Coatiha chaque nelatihei, itolere niicha jerei, niicha coacui sirihane nihanatiin, nichao itajiha cachane. Inaonjoaain coretihane niha natiin, nii nichao ichoteratena nainihei cacha.

²⁷ Inae Cojoanonaa que turuhane banane turuha ureeunni esinae rauhijiriin canu- Cana Coaunera Calaoheinein cacha caje nejanoanaa nichaaunne, canu Inaca Cana Coaunera necaohacha que necaohachaaain, rai letonocuru anjeraauru aina jiniiquiin. Nitohanihane banane, le cachaauruhacha ichai cainareeunni acaauruhacha ichai rijiinanaain.

²⁸ Cau caa ena nenacaauru tabaaurute ooreneerein, itolere curuaanaa neein nihanune coina turuhanu cacha caje nejanoanaa nichaaunne Cojoanonaa coaraane reentiaa-joaain,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

17

Nejelauneein necoriha Jesoso jaberocone (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Nitohaneein atinaaururichaainne bihane baiha, saota janonejeeinte, Fedoro, Saantiaao, Saantiaao ocoala Joaan, naaonjoainuri amaain jelai acaauruhacha aina jataain ucuunein nenaai ichatane ucuuno que cue Jesoso.

² Inae ecu turuhin jetaote, acaauru acatiha netiin, necoriha Jesoso jaberocone jana, rai nomeri netonai enoto tocohaneein jiquihacohane jana, rai cajione netonai cono tocohaneein jiquihaque.

³ Nitohaneein necoriha nomeri aina rai cajionene jana jetaote, Jesoso rene ecocohin aina ereuruha Moisesa aina Irihasine jana coarajeure.

⁴ Nii jaun jetaote Jesoso rai:

“Curuaanaa, caohatoha cau nihacachene. Ii jereineene nichatajaain loanari jareeunni, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao rai Fedoro.

⁵ Niritiin ereereeca Fedorone jana jetaote, luhecotariin jiquihaquiin acaauru conaacoata dede sacarine jana jetao: “Caate jataain belaaain janijiin quiiha cocoainai Canu Calaohi ne. Rai nere tonoraain neeuche,” naain jetao toni nii dede sacari jana erena.

⁶ Niritiin toniha erenaane aonaain jetaote, atane ichoae comoore jataain coasina caaun, nii nichatajaain aina cunacaauru aina nerelanacaauru.

⁷ Nii jana jetaote, acaauru rene nichuuntaain mucunajaain jetao:

“Nimichucuche. Coa casihache,” naa Jesoso acaauru raine jana,

⁸ coaracuruhane jana jetao, inae neniha chuni ainane jana, jelai acaachanejeein ecu ne Jesoso.

⁹ Inae nii ichatane ucuuno caje jeelaiha fauha cuuruna jaun jetaote: “Jiaonriha chuni rai caa inaraacha coarai beeichene, Cana Coaunera Calaohi cachanein nejanoanaa nichaaunne ohanune caje ichanacaunne reentiaain,” naa aina nerelanacaauru rai Jesosone jana jetaote:

¹⁰ “Chanuna jana chaen: ‘Irihasite jaurihanejeein turuha ureein,’ naaure Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru,” naain jetao Jesoso caje bajaauru aina nerelanacaauru.

¹¹ Nii jaun jetaote: “Esinae rauhijiriin Irihasite ichoaichaniha turuha ureein. Acate itolere rucuherein.

¹² Nena canu inara rai aitoon. Nii Irihasite inae ichoaichaniha turuhelu. Nete, acanihane coitucuelanaala que nocoatijaain, mainajeriin cairichaaurelu. Nii rijijieeinne acaauru biiu necairichaa cureeunni Cana Coaunera Calaohi cachanein nejanoanaa nichaaunne,” naa acaauru rai Jesosone jana jetaote,

¹³ Joaan Baotisita que, acaauru rai aitoha Jesosone que nainacure aina nerelanacaauru.

Suujua cuhane coitucuchuhi siricha canaanai rautaa Jesosone
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Inae nii cachaauru aina nihacaanune jaan turuuruhane janate, Jesoso rohan nichu-untaain, nacatiha neseonraain:

¹⁵ “Curuaanaa, cairichaaajoaain canu calaohi coaraau. Araain saainte mijiaaainein mucuha rai cunaine, usihanauniha natiin comohin, acauhanau niha natiin naluhe.

¹⁶ Ii aina nerelanaaauru raine niqiu teeun, nete rautasihurene,” nae rai leinjiin cacha.

¹⁷ Nii janate: “Cha esenetaain, caohachaain suujua coaranacharaauru cachaauru. Cha carajaneaina inara aina neein inara relain, inara abaantareeun. Cajiha canu rene nii canaanai uhaauche,” naain

¹⁸ nii canaanai caje coitucuchuhi sitaa Jesosone rijieeoritiinte inae nerautae.

¹⁹ Nii baihane, jelai Jesoso teteriin: “Chanuna jana canacaanu coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

²⁰ “Jataain aasaariin esenetaichene jaunte, rautana nainesineeiche. Esinae rauhijiriin mosatasa ucuhe tabaainejeeiniin esenetaaichene jana nihanete, caa ichtane ucuunno rai: ‘Caalai caje amuhin, tajiha cunihun,’ naaichene amure jelai caje. Nihei chanerihei inara rai cha, rauhijiriin esenetaaichene.

²¹ Nete laen, catohanei moconajaera letono, cana suri couu neein Cana Coanera bajaee bajajeein sitanacai ne,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Caa quete orichaanine be coroata saain Jesoso.
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Inae nii canaanai caje coitucuchuhi sitaane baiha, jiniiquiin Calileea batane que amuhemuhecaanune janate, aina nerelanaa nichaanune rai: “Cana Coanera Calaohi cachanein nejanoanaa nichaannete necha aansainein nenacaauru cachaauru bijihu canu tiha cuurureein,

²³ casohin cajaanuruhane coina. Nena, nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai biha Jesosone jaunne, jataain inaderaacaanu.

“Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane

²⁴ Niicha relainichaanune aina jiniiquiin Caferenaaon turuha Jesosone janate, Fedoro coaraa uure, Teenforo asaee cacha caje coriqui bajaaureraauru. Inae Fedoro rene turuhinte: “Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane janate:

²⁵ “Ejeen, coriqui tiha,” naain acaauru tonorae Fedoro.

Nii janate inae loreri asaee enoha cuhacaanune jana, Fedoro rai: “Tonaai iite Simoon. Charijihuru caje coriqui bajaauere caa chauratane que nenacaauru cachaauru curuaanaacuru. Rai lauri cajena. Ainihane, laurine lanaala nenacaauru cajena,” naain baja Fedoro caje Jesosone janate:

²⁶ “Laurine lanaala nenacaauru cajete bajaauere,” naa Fedorone jaunte: “Nitohanein, acaauru lauri coretena nainenihane chujian, cana netonai coretena nainerihaaca.

²⁷ Nete nabana chunocoha acaauru caje nena baijiaera tocohanihacane coataa, caohachae coretichaane. Chajaain ta nemuri cuhane ate cojunihu. Chaen jauriaanejeein dadaera ate raain, rai nujuaen cuhane coaraainete, cuhane nereein coata caje coriqui. Acaachate nainejereein que canu rai aina ii rai *impoesto* coretichaane. Chaen amaain coretenihun,” nae Fedoro rai Jesoso.

18

Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coanera Cojoanonaa que.
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Nii rijieeoritiinne, Jesoso rohan nichuuntaacoain: “Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coanera Cojoanonaa que,” naain caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

² Nii jaunte, leinjiin canaanai cotijiaain, canacaanu cataaun teein:

³ “Esinae rauhijiriine aitoon. Inara ichao coreein, aiha caa canaanaine rijijieein nena naineneeichene, coatiha Cana Coanera Cojoanonaa que nena naineriheeicheein.

⁴ Cana Coanera Cojoanonaa que nelateineein neite, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala, aiha caa canaanaine rijijieein rai nichao coreein ne.

⁵ Chunocoha, canu coreniha leinjiin canaanai raerate canu raa aicheein,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Jataainte alalacrae osa que nesarucaane
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ “Chunocoha, caa ena Canu esenetaeraauru canaanaihunru saruheraniha osa quene, nuluno que ajeri jaberoco tijichaaain, cucuana ucuuano jelon joaeraanete caohachae.

⁷ Jataainte cairichaaajoaure caa chauratane que nenacaauru cachaauru, enaacha osa que sarunojoiniin neuruhane jaun. Itolere banate nitohaniha cureein. Nete acaauru amuritoheriin jataain cairichaaajoareein nii osa que acaauru saruhera cachea.

⁸ Nii jaunte caohachae, ii biji, ii tijia, naaonjoain osa que ii saruhin nihane, molohin jaohine. Nenacaeneein tejian caohachare, ii biji, ii tijia, naaonjoain mauhecaain ichaonaa esine que neeine. Nabana, ii biji, ii tijia, naaonjoain, ii saruhane coreniha, satiin ijiabereeo chabana jacanaacharanejeiin nena usi jana nijiaohine coataa.

⁹ Jana, ii nota, osa que ii saruhane, rocohin jaao. Nenacaeneein tejian caohachare, leinjiin ii nota aina ichaonaa esine que neeine. Nabana jerane ii nota aina jiniiquiin chabana jacanaachara usi jana nijiaohine coataa.

*Carenero nitaje que cuaain relanajaane
(Lc 15.3-7)*

¹⁰ Jiaonriha, chunocoha caa canaanaihunru que jaolecohichene. Dedeu neein itolere bana acaauru beraihuruha Ofa Cana Coaunera rohan neein rai letonocuru anjeraaurune jaunne inara rai aitoon.

¹¹ Canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaunnena, nitajera i nenacaauru ichoterateraanu que turuhin neeun.

¹² Aonacuche. Tana leinjiin cachea, lefashaa in niha rai carenerone jana, nitajiha leinjiinne, ichtatane ucuunno que nii iscoon choonca iscoonni ratiriin,

¹³ Nii nitajenaa ariin eruhane, nii iscoon choonca iscoonnein nitajelanaala nenacaauru coroaecane amurijiriin, esinae rauhijiriin niicha eruhi coroaerihane.

¹⁴ Nii rijijieeinte, nii leinjiinejein nitajeeuruha caa canaanaihunrune jerene dedeeu nena cana inaca Cana Coaunera.

*Chatothanein nainecure ita que suujua acatecuruha Jesocurisito coitucuererane.
(Lc 17.3)*

¹⁵ Chunocoha leinjiin inara caje Jesocurisito coitucuera, baaso ichaain niha chunocoha raine, jelai tein cotijiaain baaso ichaain niha raine coitucuerateein rai raotojoein ereeine, nii rai irihane jana rai nere tonoraain coitucuhin nihanete, inae jataain raotojoein neriquicheein jiniiquiin.

¹⁶ Jana ii ere tonoraenihane, leinjiin coroatajaainniji cotijiaain, acaauru aina jiniiquiin rai ereeuche, ii coroatajanana nainecureha nii leeochoauru netonaine coina.

¹⁷ Jana, acaauru ere nihanatiin tonoraenihane, netaojaain Cana Coaunera coroaeraauru rai beein, acaauru rai teeute rai ereeuruhine. Nii netaojaain Cana Coaunera coroaeraauru ere tonoraenihane, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacauruneein tein, Roma curuaanaa rai cachea cobaraain coriqui bajaaurera rijijieein coaracuche.

¹⁸ Caa chauratane que netiin, inara ichanohite, jericahanejeiin dedeeu icharareein. Jana, caa chauratane que netiin jaolecohichene jaante, dede caje jaonjoinerreein.

¹⁹ Caa quene inara rai aitoreeunni. Caa chauratane que netiin, ita que jerajejeiin neein ita suujua rijijieein coacuhin Cana Coaunera bajaain, cha bajanaa jeriquichenete, inara rai inaraacha bajai tereein canu inaca Cana Coaunera.

²⁰ Chunijiun neeichene jaunru, Canu coreniha, coroatajaain, nichatajaain, naaonjoain netaojaain neeichenena canu netonai, ecu inara aina nereeunni," naa Jesosone janate:

²¹ "Curuaanaa, inata saain canejera que casuujua acatichaaunne caohachae, baaso ichaain niha caraine, caainsi saneeina," naa Fedorone janate:

²² " 'Coatiha, caainsi saneein,' nahaau. 'Caainsichoona saneein caainsinei quene aitoon, ii suujua acateeine coina,' " nae Fedoro rai Jesoso.

Rai fatoroon cachaauru rebe aninoana jereniha acaauru beraichaneein nenaane

²³ "Nitohanihane jaunne, naaonjoaa Cana Coaunera Cojoanonaane que inara rai aitoreeunni. Aonacuche. Rebe rucuhena jeriha leinjiin curuaanaa reyne rijijiei nereretanaa quene inara relareeunni.

²⁴ Inae rebe rucuhena nunuhetihane janate, jataain arajiin que rebeona rai cachea turuaa ure rene.

²⁵ Nete, neniha cha coretihane jaanne jaun, jitariin bereecuru, rai sinijera, rai rucuheluru, naaonjoainuri aina curuaecaain, letononeein neeuruhane coina acaauru que necoretihane coina aite nii rey. Jitaain rai rebe coretihanereein tiaaajoaain satiin jiniiquiin amihaneeuruhane coina.

²⁶ Nii jaunte, nii rey acatiha neseonraain: 'Curuaanaa, atiin caque ii suujua acateein, canu cohacorihune ii rai jitariin corete,' naa rai nii cachane jana,

²⁷ cairichaaajoaain coaraane jaun, nii rai rebe aninoaain que suujua acateein nirijieein jianerate.

²⁸ Nete inae jianiha nii rebeonajaane jana, caje cuhin rai corihanera que coroatajajeein rebeona aina ita eruhin, nii rebeoca quene coreniha mucuhin rai raro tororohin: ‘Caque rebeoquine jaan coreteeu,’ naa raine janate,

²⁹ nacatiha neseonraain: ‘Canu que ii suujua acateein, canu cohacune ii rai jitariin corete,’ naa rai nii leeoehane saijieein,

³⁰ tonoraelanaala caresero cuhane enoerate, cuu niha rebe jitaain coretihane reentiaane coina.

³¹ Nitohaneein, caresero cuhane nii acaauru leeoeha tihane coaraainte, jataain rautaaurenihane jaun, nii acaauru curuaanaa *rey* rai biha cuure leeoehaauru.

³² Nii jaunte, que suujua acateein jianihane baiha nihane jaun, cotiharateein: ‘Nechu aansaanein ichaonaa cacha. Nii rebe coreniha rebeoquine janane, ii que casuujua acateein, carichaaajoaine jaun ii jianeunlu carai aitohine jaun.

³³ Chanuna jana, nii cairichaaajoaain ii coaraain casuujua acatichaaunne rijijieein, nii ii leeoeha que, ii suujua acateneei,’ naain,

³⁴ inae jataain obaecane jaun, caresero cuhane enoerate nii *rey*, jitaain rebe coretihane reentiaain,” naain nii nereretanaa que canacaanu relaane baihate:

³⁵ “Nitohaneinte inara casetecareein canu inaca Cana Coaunera, inara suujua aina cutaain inara amute cacha que inara suujua acateein belaineeichene,” naainte aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesoso.

19

Sinjera joaera quete cacha relae Jesoso.

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Niritiin acaauru rai irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune aina Calileea caje amuhin, Jodea batane que turuhin, nucuhe Jorodaan jera que cue Jesoso.

² Nii janate, arajiin sacuure cachaaauru. Ecute arajiin cunaitenacaauru rautae.

³ Nii janate, nechu cairichaauruhane jaan lera ariha, Jesoso rohan nichuuntaain: “Tonaai. Caohachaana joaereen coreniha rai comasai jaoha cachane,” naauruha Jesoso rai fariseeocuru tabaaurune janate:

⁴ “Tana Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane laenanohineein nenea ereretaain aonquichene. Jaurihanejeein itolere coaunaane nunuheneinte, quicha, ene, naaonjoaain coaunaelu Cana Coaunera.

⁵ Nitohaneein acaauru coaunaainte: ‘Rai fojiaraauru caje amuhinte comasai raain, leinjiin cachanein nenea rijijieein ichaaorureein,’ naalune coitucuhichene.

⁶ Nitohanihane jaunte, lesajeein necoansajiaa cachane, leinjiin ita jaberoco que jaberocanaa rijijieein neure, rai comasai aina. Niheichu ita caje, Cana Coaunera tenojoiunru batunaa nainihe ijoaereen cacha,” naain acaauru tonoraa Jesosone janate:

⁷ “Chanuna jana chaen, comasai jaonaa jerera nihane, rai ita jaaoruhane jaan cocoiricha tein, comasai joaera coina aitelu Moisesa tenojoi rauhi,” naauruhane janate:

⁸ “Niritiinte aitelu Moisesa, nechu aansaanein nere tonorana jereneeichene jaun. Coatiha niqui jauriaanejeein nitohaneein niheilu.

⁹ Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha, chuni quicha aina ichoaniha rai comasaine jana, jaohin leeoeha ene raanete, nii ene niicha rai coreniha inae osa que nesarue nii quicha,” naa Jesoso fariseeocuru raine janate:

¹⁰ “Nitohanihane jaun chujian, caohacharihei necoansajiaa cachane,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹¹ “Coatiha nitohanai coitucunaa nainesihuruhi satiin cachaaauru. Acaihanijin coitucuuruhane coina, coitucueratiha Cana Coaunerane jaan curuhachate, nii coitucuujuueerureein.

¹² Niha araa i lauriin nitohaneein necoansajianaa nainelanaala niha cachane jaanu. Tabaaaurute, inae nejanoae nitohaneein necoansajiaurenihane coina. Jana tabaaaurute acaauru cule rocooruha acaauru amute cachaaaurune jaun necoansajianaa nainecurene. Jana leeoehaaurute raatojoeein Cana Coauneraacha tei amihanenaa que amihaneeruhane coina necoansajianaa jerene. Nitohaneein ichaonaa jereraauru, nitohaneein ichaauruhine,” naain ereereje canacaanu rai Jesoso.

Canaanainunru rausiaaeca Jesosone

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Nii janate, canaanainunru uhaaure Jesoso rene cachaauru, acaauru rai Cana Coaunera bajaain, biji que acaauru mucuhin acaauru rausiaaecane coinane janane, acaauru que tacaain caohatihacaanu aina nerelanaa nichaanune.

¹⁴ Nii jaunte: “Coa Canu rene tururuha canaanainunrune caohatihache. Cana Coaunera Cojoanonaate aihuruha caa canaanainunrune rijijieein nenacaauru raineein ne,” naainte,

¹⁵ bijique nii canaanainunru mucuhin rausiaae najaane baiha, jelai caje amuhe Jesoso.

Jesoso ainate ere leinjiin enamanaa coriquihona.

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Nii janate, Jesoso rene turuhin: “Cacha relaera, chariji caohacha ichareeun, chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaohanune coina,” naa leinjiin enamanaa Jesoso raine janate:

¹⁷ “Chariji caohachana Canu caje bajaai. Caohachate ne leinjiincha. Nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa jereeine, aitohalu Cana Coaunera rai Rauhine jaan tonoraain ichaao,” naa rai Jesosone janate:

¹⁸ “Chariji Rauhina,” naain baajaane janate: “ ‘Coa sonajaain jaoha. Jiaonrihachu, ii comasaine lanaala nena ene dadaain, asijiauhin, leeochoaauru cairichaa casaje que ereein, naaonjoaain neeine.

¹⁹ Chaen ii fojiaraauru ere tonoraain, ijiabereeo belaine rijijieein, chamute cacha belaaain ichaao,” naa Jesosone janate:

²⁰ “Jitiriinne, nii chaitoonjoa tonoraain. Chana nenacaain carai lanare,” naa Jesoso rai nii enamanaane janate:

²¹ “Esinae rauhijiriin, chaque lanelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein, cairichaaahuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha canu sacuu,”

²² naa rai Jesosone aonaainte, jataain inaderaain cauha cue nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun.

²³ Nii jaunte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Esinae rauhijiriinte caaintate, Cana Coaunera Cojoanona que enoha leinjiin coriquihonane.

²⁴ Nacoauneeine aitoreeunni. Charijieein teeinti leinjiin toro seeonjoan amuritoojaain nena camecho, oco jachu cuhane situnaa nainene. Nii amurijiriin enonaa nainihe leinjiin coriquihona Cana Coaunera Cojoanona que,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

²⁵ Niritoha Jesosone jaunne, jelai amuritoheriin canacaanu suujua elonaane jaun: “Nitohanihane, chariji jana enohin nichotena nainereein,” naacaanu ita raine janate,

²⁶ canacaanu coariin: “Nihei chuni raajenihane enohin nichotena nainihe. Nete laen Cana Coaunera jerihane joaenreein cacha enohin nichotena naine,” naa canacaanu rai Jesosone janate:

²⁷ “Canacaanune, ii sacuhacaanune coina jitariin canacaanuhacha sirii ratirihacaanulu. Cha jana rarichaanuhin canacaanu nii coreniha,” naa Fedorone jaunte:

²⁸ “Esinae rauhijiriinte, inae Cana Coaunera cojoanona que turuhane bana canu, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaanne itolere cocoinanacaaihuri amurijiriin cocoinanohi nichaanne jaan rori- *trono* ichoae nelauriaanune banate, inara netonai lechoonca coroatajai cocoinanacai nequichene rori- *trono* ichoae nelauriarigucheein, nii lechoonca coroata lauriin nenacaauru Isaraeli cocoaichacuru ichanaa coaraain, ‘Acaauru acaaurute caohacha ichae. Jana acaauru acaaurute baaso ichae,’ naain beein coitucuhin rucuhiquichene coina.

²⁹ Chaen techu, canuhacha icharatei ichacuruhane coina, rai bereecuru, naraaichuru, comasai, fojiaraauru, rai natane, naaonjoain ratirichate, lefasha saneein jelai amurijiriin eruurureein. Chaen techu, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa que ichaoreein.

³⁰ Chaen techu, caa ena leeochoaauru amurijiriin nelaetoha nocoetonacaauru, caa ena chaque nelatihei rijijieein nenacaauru fautaain chaque nelatelanaala nedaaureein. Jana ena caa leeochoaauru fautaain nelatihei rijijieein nenacaaurute, jataain nelateineein neeurureein,” naain Fedoro tonorae Jesoso.

20

Leinjiin ocoana erora- cacha amiharatera rijiiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relae Jesosone

¹⁻² Niritoha canacaanu raine baihate nocoana que cacha amiharatiha leinjiin ocoana erorane rijiiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relae.

Niritiinte: “Leinjiin cacha janohetiin nimichuhin, nocoana jana amihaneeuruha cachaaurune caina ariin, inae cachaauru eruhin, rai nocoana jana le jiichooneinein acaauru amihaneeo coretihane caina rucujueein, nii cachaauru letoae nii amihanenaa erora.

³ Inae acaauru letoaane baiha, enoto chujutaaelalajeein nacoauneein mituhin cuhin leeochoauru cachaauru arihane janate, najiniha neeure nenaanaja cataaun nelanaaejeein cachaauru.

⁴ Nii jaunte, nii nelanaaejeeunruhane coaraane jaun: ‘chajaain inara netonai amihanenihuche canu ocoana jana. Inara amihaneeon rijijieeine inara coretereunni,’ naa nii amihanenaa erorane jaun cuure nii cachaauru.

⁵ Nii baihate coaiteen, enoto chujutaain mituhin cachaauru ariin, nii baiha sonaiha mituhin cachaauru ari nii amihanenaa erora.

⁶ Inae nuna macohi ichoae teejiha enotone jana, mituhin nacoauneein cachaauru arihane jana, nenaanaja cataaun neeuruha rai namihaneeo colane nelanaaejeein cachaaurune jaun, erunajaain: ‘Chanuna sonafaajeein amihanelanaala neeiche,’ naain acaauru caje bajaa nii amihanenaa erorane jana:

⁷ ‘Neniha canacaanu rai amihanenaa terane jaunna, amihanenihacaanu,’ naauruhane jaunte: ‘Chajaain aihane inara netonai canu ocoana jana amihanenihuche,’ naain letoana-jae nii amihanenaa erora.

⁸ Inae nocohena jerihane janate, rai cachaauru beraicha rai: ‘Chajaain, nii cachaauru cotijaain, acaauru satononiha turuhin amihanenacaauru que nunuhetein coretenaacu, nii jauriaanejeein nunuheteraauru que satonotein,’ naa nii amihanenaa erorane janate,

⁹ inae ichoachaniha cuuruha nii satononiha nuna macohi ichoae teejiha enotone jana nunuhetein amihanenacaaurune jana, le cachaauru corete jerichanejeein le jiichooneein, nii coretera.

¹⁰ Nii janate, inae nii ichoachaniha turuhin amihanenacaauru coretihane jaan que turuhin jaun: ‘Nii satononiha turuhin amihanenacaauru amurijirin jecha, rai namihaneeo core raaurureein,’ naaure. Nete, nii satononiha turunacaauru rijijieein, jerichanejeein le jiichoo coreneein raure acaauru netonai.

¹¹ Nii jaunte, rai namihaneeo core raauruhane ucuaaetoha nejesinajeein nii amihane-naa erora rai:

¹² ‘Caa canacaanu satononiha turunacaaurute, basiinjiincha amihaneeuruhane saijieein, canacaanu coreteine jeoneein acaauru coreteei, mainajeein amihaneein, enoto ajaanone maajeein abaantacaanune saijieein,’ naaure.

¹³ Niritocuruha nii amihanenaa erora raine jaunte, leinjiin rai: ‘Coatihana baasoneein ii coretihaunte quiicha belaa. Tana canu aina, le janohineein ii coretichaaunne caina rucuhequine coitucuhine.

¹⁴ Aihana jaun, nocoana ii amihaneeo core. Chajaain amuu. Canune, nii inara satononiha turuhin amihanenacaauru rai, jerichanejeein inara coretichaaunne jeoneein coreteeun,

¹⁵ carai niha rauhi cacoriqui aina quiicha jerei ichacaaunne jaanune jaun. Raunajetocaaunne jaunna baasoneein canu coaraaite,’ naain nii cacha tonorae nii amihanenaa erora.

¹⁶ Nii rijijieeinte, caa enene ichoachaniha nenacaauru satononiha neeureein. Jana satononiha nenacaaurute, nunuheneein neeureein,” nae Jesoso.

*Orichaainne biha nacoauneein Jesosone
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)*

¹⁷ Inae bero cuhane Jerosaleen nichaae cuujhacaanune janate, nii lechoonca coroata-jaain aina nerelanaa nichaanune cotijaain, jelai canacaanu teteriin:

¹⁸⁻¹⁹ “Inae enate laen Jerosaleeun cuhacache. Ecute, Cana Coaunera Calaochi cachaneein nejanoanaa nichaaunne mucuhin, saseredote curuaanaacuru, chaen Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri rai canu tiha cuurureein. Chaen techu nejelau atane caje unacaauru cachaauru rai caetecurureein, caque nocoatijaain, canu faojoaain coroso que canu teein canu ateinaauruhane caina. Nena nichata janojoin cuhane ichanareeunni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai beebetje Jesoso.

*Saantiaao aina Joaan nebaacha bajai
(Mr 10.35-45)*

²⁰ Nii janate, Jesoso rene turuha uhe Sebedeoo comasai, rai calaohichuru Joaan, Saantiaao, naaonjoainuri aina. Turuhinte, nii calaohichuru rai atiin chaelai ichaa Jesosone caina nacatiha neseonriaane jana:

21 “Chate jerequicheta,” naain caje bajaa Jesusone janate: “Inae ii Cojoanonaa que turuhane bana, atiin ii raotono nichajai que nelauriaa leijiinne jana, ii jaabiji nichajai que nelauriaminche caa leeochara,” naa Jesuso raine janate:

22 “Cha bajaachene, coatiha coitucuhin bajaheeihe. Necairichanaa abaantarichaaunine rijijieeinna necairichanaa abaantana nainequiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate: “Abaantana nainichaanu,” naain tonoraauruhane jaun:

23 “Nii necairichanaa abaantana nainequiche niqiu. Nete laen, canu raotono nichajai que, canu jaabiji nichajai que, naaonjoaain nelauriana naineneeihe, nitohanai rai tihanune coina nenihanune jaun. Banihateein ichaalu Ofane jaancuruhacha raite, tenojoin niha cureein,” nae acaauru rai Jesuso.

24 Nii Jesuso caje bajaa Sebedeo calaohichuru nebane aonaainne, nii coroatajai ita nejeraauru que nejeratihacaanu nii lechooncaain aina nerelanaa nichaanune.

Nii jaunte,

25 canacaanu cotijiaain canacaanu rai: “Inarate rai cachaauru cairichaaeriin, acaauru amurijiriin niha nocohetiin neeuruha Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacurune coitucuhiche.

26-27 Nete laen, inara nitohaneein nenea naineneeihe. Aihana jaun, chunocoha inara jana leeochoauru amurijiriin nenea coaacane, leeochoauru coroatajanemiin. Jana, chunocoha leeochoauru amurijiriin nenea coaacane, rai letononeein neeine.

28 Nitohaneein nihanune coinane cau turuhin neeu canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaanune. Coatiha carai quiicha latei teein niha cachane coina cau turuhaaun. Canune, cachaauru rai nelatichaanune coina letononeein neeu. Canune, osa caje nichotiha arajii cachaaurune coina ohin cacoichana que coretiha cureeunni,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

Coroatajai maosa rautaa Jesusone

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Inae Jerico caje amuhacaanune janate, Jesuso caaijie ure arajii cachaauru.

30 Nii janate, bero cuhane babaecooruha coroatajai maosacurune jaun, acaauru rohan situha cuha Jesusone aonaain: “Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenea, tana cairichaaajoaain canacaanu coaraaine,” naauruha ehequiiine janate,

31 aitocuruhane caohateeuruha cachaaurune jana, que rutaain tonijiaain ehehequiiin: “Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenea, cairichaaajoaain canacaanu coaraau,” naauru janate ecu inacuhin acaauru cotijiaain:

32 “Chatohanai inara rai ichacaanune jeriquiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate:

33 “Conoha canacaanu notanena jerichaanura Curuaanaa,” naauru jana,

34 cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, biji que acaauru nota dadaa Jesusone rijiee-ortitiin inae conoha acaauru notane jaun, Jesuso caaijie ure, nii coroatajai maosacuru.

21

Jerosaleen turuha Jesusone

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Inae Jerosaleen catainajeein leinji nese Betafajee ichtane ucuunno- Oliboneein acaauruhacha curuaatei rohan turuhacaanune janate, aina nerelanaa nichaanune caje coroatajai letoae Jesuso.

2 “Chajaain taa niita canaacha coarajei neseu cunichuche. Ecute, cositenojineein leinjiin bene, leinjiin curuaanaa narejeen, naaonjoaain borocuru eruriquicheein. Chaen inae erunajaachene, carai cajiha acaauru cosichuru rututaain uhanajaache.

3 Inae uhanajaachene jana, chunocoa inara caje bajaane: ‘Latenaaca curuaanaane jaunna amanajaacaanu. Enate jelaiha acaauru cainaratereein,’ naain uhanajaache,” naain letoanajae Jesuso.

4-5 Nitohanihalu:

“Sioon cocoaichacuru,
joanreen rijijieein nenea inara *Rey*
coaracuche.

Acate, inara rene turuha uhe

leinjiin boro laaajoiri ichoae.

Cabario ichoae amuuruha

leeochoauru curuaanaacurune saijieeinte,

leinjiin boro

anajiin tabai ruhacaera

narejeen laojoiri ichoae uhe,”

naain bein laenaalu *profeta* inoaesine nainaane coina ailu.

⁶ Niritiin acaauru letoaa Jesosone jaun cuuruha nii coroatajai aina nerelanaa nichaanune caje cunacaaurune janate, nii bein letoanajaane rijijieein,

⁷ rai narejeen aina boro eruhin, nichoae cajione maritaain amanajaain, Jesoso rai tenajaaunruha aina nerelanacaaurune jana, nichoae lautoroaain cue Jesoso.

⁸ Nii janate, najiniha neeure arajiin cachaauru. Acaauru tabaaurute, bero kuhane acaauru cajione maririjiacoaure. Jana tabaaurute, ajaena raain, najiniha meriaacoaure.

⁹ Jana, ichoichaniha cunacaaurute, acaauru caaijie cunacaauru aina corojeein ehehequuin:

“*Rey* Rabiri ichoala coroaecuruhine.

Raotojoein turuhine acaneein nena rijijieein Cana Curuaanaa- Cana Coaunera letono. Dedeene maajeein Cana Curuaanaa coroaecuruhine,” naure Jesoso que.

¹⁰ Nii Jerosaleen turuha Jesosone coaraainte, satiin nii nese sacutaain que suujua rohecaain cajihaneei amuhemujeein: “Cha cajena unaa ne caa cacha,” naain ita caje bajaain:

¹¹ “Caate, Cana Coaunera ere bera *profeta* Jesoso ne, taolu Calillea nena Nasarete cocoaicha,” naure cachaauru.

Teenforo asajai caje cachaauru sitaa Jesosone
(*Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22*)

¹² Nii jana inae Teenforo asaae enoha kuhane jana, najiniha neeuruha necoretenacaauru aina acaauru caje coreteraaurune jaunte, jelai caje sitanajae Jesoso. Coriqui coreuruha cachaauru raina jaan rori lachitiin, ecu serori que necoretiha nenacaauru rorine maajeein lachitiin:

¹³ “Cana Coaunera Quiricha cuhanete: ‘Canu lorerite, acaihaniji Canu bajaabajaecuruhane jaan coloherineein nereein,’ naain ne laenanohineein. Nete, inara leinjiin asijaunanaja coloherineein teeiche,” naain acaauru cotai Jesoso.

¹⁴ Nii Teenforo asae, rohan turuhacoaauruha maosacuru, bacosacuru, naonjoainurine janate, acaauru rautae Jesoso.

¹⁵ Nii cojoelanaacojoai ichaain acaauru notaaca Jesosone jana ecu neein coarajeeuruha saseredote curuaanaacuru aina Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naonjoainurine janate: “Coroaenoinemii *rey* Rabiri ichoala,” naain cojiorichuruha canaanainunru Teenforo asaaene aonaain obajeainte:

¹⁶ “Toon ii rai ereeuruhane aonaaina,” naain bajaure.

Nii jaunte: “Aihanu. Aonacaaun. Tana: ‘Canaanainunru, sisinacaaurune maajeein ii coroaecuruhane coinete, caohacha ichaai,’ naain laenanohineein nena reretaaichene,” naain acaauru tonorae Jesoso.

¹⁷ Niritoha acaauru raine baihate, ecu acaauru ratiriin, nii nese caje amuhin, Betaniau cue Jesoso, ecu sinihane coina.

Inacaenihane coina iquera cojiotaa Jesosone
(*Mr 11.12-14, 20-26*)

¹⁸ Inae janone jelaiha neseue kuhane jana mijiitohane jaunte,

¹⁹ bero auhaniha niha leinjiin *iquerane* jaun nichuuntaain coarae Jesoso, inaacane lihane coina niqi. Nete inacaenihane jaun:

“Inae chabana coaiteen inaariheeiin,” naa Jesosone rijieeoritiin ohe nii *iquera*.

²⁰ Nii coaraainte: “Chasiinna luhecotariin ohe,” naauruha cojoelatiin aina nerelanaa nichaanune tabaaurune janate:

²¹ “Esinae rauhijiriin esenetaain, icharichaaain Cana Coaunerane esenetaain neeichene, caa ena *iquera* ichacaanne amurijiriinte naineriquiche. Caa ichtatane rai: ‘Caalai caje amuhin, cucuana kuhane cunihun,’ naaichene, nii aitocoichene rijieeoritiin cucuana kuhane cure nii ichtatane.

²² Nii rijijieein techu, Cana Coaunera caje cha bajaaiiche, terichaaanne esenetaainne, inara rai inaraacha bajai tereein Cana Coaunera,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Cocoinaai letono niha Jesosone
(*Mr 11.27-33; Lc 20.1-8*)

²³ Nii baiha Teenforo asae enohin cachaauru relaa niha Jesosone janate, rene turuhin: "Chatohanai Cocoinanacai neeinna neei ii, catohanai ichaaine coina. Chana cocoinanacai neein ii cocoinae," naain Jesoso caje bajaauruha saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaaurune janate:

²⁴⁻²⁵ "Canuhetonaina inara caje bajanaa jereeun. Cha Joaan letoaelu cacha cojunacati-hane coina. Cana Coaunera letoaalul, ainihane cachaauru letononeeinna aihalu. Canu rai beeichenena, canuhetonai inara rai canu cocoinaera bereeunni," naain acaauru tonoraa Jesosone janate:

"'Cana Coaunerate letoaelu,' naacachenete: 'Chanuna jana esenetaeneichelu,' nareein cana rai.

²⁶ Niheichu 'Cachaaurute letoaelu,' nanaa nainihaacache acaauru coasiha. Satiin cachaauru, Cana Coaunera, Joaan letoaalune esenetaauruhane jaun," naaure nejesajeein ita rai. Niritiin ita rohecaainte:

²⁷ "Coitucuhaacaanu," naauruha Jesoso raina jaunte acaentonai:

"Aihana jaun chujian canuhetonai, inara rai canu cocoinaera benaa nainihaaun," naain acaauru tonorae Jesoso.

Coroatajai calaohichuru letoaa leinjiin cachane rijijiei que acaauru relaa Jesosone

²⁸ Nii baihate acaauru rai:

"Tonaquiche jana inara caa erena que. Leinjiin cachate coroatajaain neeuruha rai calaohichurune jana, leinjiin rai: 'Canu calaohi, enene canu ocoana jana amihanenihu,' naa rai inacane jana:

²⁹ 'Coatiha curinaaunni' naain cunaa jerenihane baiha cue nii leinjiin rai calaohi.

³⁰ Nii baiha coaiten, nii rai calaohi coroataja letoaaane janate: 'Saan ahi. Inae curichaaunnicha ofa,' naane saijieein cuene.

³¹ Chariji inara rai, rai inaca ere tonoraain niicha icharatee ichae," naain canacaanu caje bajaa Jesosone janate:

"Nii ichoachaniha rai inaca letoanojointe, inacaacha icharatee ichaain inaca ere tonorae," naauru janate:

"Nii rijijieein techu, inara aineichene jana, Cana Coaunera Cojoanonaa que niha cuurureein Roma curuaanaa rai cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera aina ene cojoelorohecuru.

³² Caohachaaain rai nichao coreein neeuruha cachaaurune coina, relanajaa uhalu Joanne jana, inara esenetaeneichelune jana, Roma curuaanaa rai cachaauru cobaraain coriqui bajaaureraauru aina, nii ene cojoelorohecuru esenetaauruhane jaun, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeurureein. Jana inara, coaraqichene saijieein esenetaain inara ichao coreneichene jaun, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que neriheichieein," nae saseredotecuru aina Joriocuru bichauhenaauru rai Jesoso.

Nechu aansainein ichaonacaauru amihanenacaauru que cachaauru relaa Jesosone (Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ "Caa leeocho erena aonacuche. Leinjiin cachate oba coocana sirihaane jaun, bino ichaane jaanu ichaain corihatein, nii baiha ucuunein rori jae nichoae netiin amihanenacaauru beraihaane coina. Inae satiin besautiaane baihate, rai leruhin teeuruhane coina que amihanenaa inaaureraauru cachaauru rai teein ratiriin amue.

³⁴ Inae tainacaane janate, leruhin rai niicha teeuruheni teeuruha raine coina letonocuru letoaa nii ocoana erorane jana, cuhin bajaauruha nii letonocurune jana,

³⁵ tabaauru letonocuru faojoaain, tabaauru atinaain, ajeri que tabaauru bodoosiin, naaonjoainchuru sonajaure.

³⁶ Nii jaun, nitohanein rai letonocuru letoaaane jana, sonajaauruhane jaun, coaiten jelai amuritoherin, enacoaunein letonocuru letoaaane jana, jerichanejeein sonajaunre nii amihanenacaauru.

³⁷ Nii letonocuru letoaaane nainein sonajatocuruhane jaun, satononiha rai calaohi letoae: 'Canu calaohi nihane jaun laen que suujua acatecurureein,' naain niqii letoae.

³⁸⁻³⁹ Nete inae cuha nii rai calaohine jana coaraain ecu ita rai: 'Caate laen, nerora calaohi nihane jaun, jitariin cana caje caa rai inaca rainein nena raa cureein satiin aina nedaane coina. Coanete sohin jaohacache. Nii banate, satiin cana rainein nedareein nii rainein neenu,' naain nii rijia caje mitaain sohin jaaore nii amihanenacaauru.

⁴⁰ Aihana jaun, inae turuhane bana, cha ichareein acaauru aina, nii amihanenaa erora," naain bajaa acaauru caje Jesosone janate:

⁴¹ "Nii nechu aansainein ichaonacaauru cachaauru sohinte jaoreein, cairichaaajoaain acaauru coaraelanaala. Sohin jaonajaainte, leeochoauru rai nii amihanenaa tiha cureein, inae ecu tihane bana rai leruhin niicha taojiaauri teeuruhane coina," naauru janate:

⁴² “Tana, Cana Coaunera Quiricha cuhane:

‘Nii ajeri, loreri ichacuruhane jaanu que nena jaolecooruhane jaan que temurateeinte loreri jaaure nii loreri icharaauru.

Niine cojoelatohacaanu,

nitohaneein ichaa Cana Coaunerane jaun,’

naain laenanohineein nihane reretaain aonaquichene.

⁴³ Nitohanihane jaunna inara rai aitoon, rai Cojoanonaa que neeichene coina tihalune saijieein nii inara rai niicha teilu ruluhin, janijiin niicha ranojoinunru Cojoanonaanu que terichaaain Cana Coaunerane jaun.

⁴⁴ Jana canu nii ajeri nichaaunne ichoae comoite raajenihane chalutoroain nedareein. Jana, canu nii ajerineein chunocoha ichoae comohanunete ajane neein nedareein,” naain raajenihane neque aite Jesoso.

⁴⁵⁻⁴⁶ Niritiin acaauru que aitha Jesosone que nainacuruhane jaunte, Jesoso mucueratena jerecuruhane saijieein, ichana nainecurene, satiin cachaauru coasiha nii saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaauru, satiin cachaauru Cana Coaunera letono *profeta* niha Jesosone esenetaauruhane jaun.

22

Leinjiin rey calaohi nisirihatihane quete cache relae Jesoso.

(Lc 14.15-24)

¹⁻² Nitohaneainte coaiten acaauru rai nereretanaa rijijie que cuaain ereerejeein:

“Leinjiin rey, nisirihatiha rai calaohine coina beseta ichaane jaunte niqui,

³ rai letonocuru letoae, nii cotihanohichuru cotihacuruhane coina. Nete tonoraelanaala, nii beseta que turunaa jerecurene.

⁴ Nii turunaa jerecurenihane jaunte, enacoauneein rai letonocuru leeochoauru letoae: ‘Inae jatoroainjete ne lenone. Coerenonanaain nenacaauru nirihurujete soerate. Chajaain beseta bitoaa uucheje,’ naain cotihanaacuruhane janate,

⁵⁻⁶ tonorana jerelanaala nocoana jana cue leinjiin. Jana leeochoate, rai rucuhele que necoretihane cue. Jana leeochoaurute, nii *rey* letonocuru mucuhin atinanajaain sonajaure.

⁷ Nii corenihate jataain obajeein, rai soondarooru letoae acaauru *rey*, nii rai letonocuru sohin jaaoreraauru sohin jaohin, acaauru nese mocooruhane coina.

⁸ Inae nitohaneein turunaa jerecureniha niicha cotiharateeurine jaunte, ‘Satiinte niqui inae jatoroain ne, caa nisirihatena beseta. Nete nelatecurenihane jaun turunaa nainecurene nii jauriaanejeein cotihanohichuru.

⁹ Aihana jaun, chajaain nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhecujeein, inaraacha erui cachaauru cotihacuchete, caa nisirihatena beseta bitoaa uuruhine,’ naain rai letonocuru letoae nii *rey*.

¹⁰ Nii jaunte, nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhin, aansainein ichaonacaauru, cachaauru caohachaain suujua coaraauru, naaonjoainurine majeein cotihacuruhane jaun, cache que memoe loreri asajai.

¹¹ Inae satiin nii *rey*cha tei cajione jiaain neeuruha cotihanoichurune jana enohin coaraa *rey* janate, ecu ne leinjiin cache *rey*cha tei nisirihateeuruhane jaan cocoajione jiaelanaala nena.

¹² Nii cache raite: ‘Chasiina nisiriatena cocoajione satiin rai canuhacha tei jiaeralanaala cau enohite quiiha belaa,’ naa rai nii *rey* jana, ecu inauheneicha neein aonaje nii cache.

¹³ Niritiinte lenonecuruha cachaaurune jana coaraneein nenacaauru rai: ‘Caa cache biji aina, rai tjiaa ichojoaain airiniha nocohenaanau jaochette, ecu neein chanaaine,’ nae nii *rey*.

¹⁴ Arajiite niqui cotihanohi ne; nete coroatajaecure janijiin ranojoinunri. Nii riijiicha Cana Coaunera Cojoanona,” naain que jaolequiin nenacaauru que cuaain ecu nenacaauru cachaauru rai ereereje Jesoso.

Roma curuaanaa rai coriqui bajaaurera aina iriha Jesosone

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Niritiin acaauru que aitha Jesosone que nainacuruhane jaunte, jelai caje amuhin Jesoso coulurujeeuruhane jaanu leranu arihure ita suujua tacaain fariseecuru. Chaelai que aitocuruhane jana, baasoneein acaauru tonoraa Jesosone colurujeeuruhane coina.

¹⁶ Nitohaneein coacuhinte, acaauru ere tonoreraauru, chaen Erodesi ere tonoraeraauru, naaonjoainuri letoaaure Jesoso rene, coulurujeeuruhane jaan lera ariha coritaaauruhane coina. Nii jaunte rene turuhin:

“Cacha relaera, iite iique tonaain iriha cachane tonoraelanaala, esinae rauhijiriin aitiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina relaii, rai suujua caje rocchin cacha relaauruha leeochoaurune rijijielanaala. Chaen nechu inanacaa cacha ichaone caje coaraain coulurujueneeine coitucuhacaanu.

¹⁷ Nii jaunna, canacaanu rai beeine jerichaanu. Caohachaana Romanocuru curu-anaacuru curuaanaa- enferadoroacha bajaeratenojoi coriqui *imposto* tihacachene,” naain bajaare Jesoso caje.

¹⁸ Nete, nechu cairichanaa coacuhin letononeein aitocuruhane que nainaana jaun: “Casajenetiin cacha caohacha niha nocoetonacaauru, chanuna baasoneein cacairichaa canu coritana coaauquiche.

¹⁹ Canu rai, nii enferadoro rai inaraacha tei coriqui uhaauchena coarae,” naa Jesosone jaun, rai coata caje nena coriqui denario teeuruhane jaun coaraainte:

²⁰ “Chariji coujunaca cau caa ne, rai curuaa aina laenanohineein,” naain acaauru caje bajaa Jesosone jana:

²¹⁻²² “Caate enferadoro coujunacane,” naain tonoraauruhane jaunte:

“Aihana jaun chujian, nii enferadoro rainein nena teeuche enferadoro rai. Jana, nii Cana Coaunera rainein nena teeuche Cana Coaunera rai,” naa acaauru rai Jesosone jaunte inauheneicha cojoelatiin ecu Jesoso ratiriin amuure.

*Oha cachane baiha ichanaa cachane bajaauruhane
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Nii bananeeinte, Jesoso coaraa uure sadoseeocuru tabaauru, oha cachane baiha nacoaunein ichanaane esenetaaurenihane jaun, bajaauruhane coina. Nitohanein uhinte:

²⁴ “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai aitelu, chunocoha leinjiiniji canaanai sirilanaala rai comasai ratiriin ohane, nii onaa ocoala nii rai ninana autana raa rai comasainein ne, nii onaa bereenein teein, nii autana bereetihane coina.

²⁵ Nii janate, cau canacaanu aina neurelu caainsinein ita nejera nejesinanein cachaauru. Nii acaauru inanate, leinjiiniji rai comasai aina canaanai sirilanaala ohe. Nete leinjiiniji canaanai sirilanaala ohane jaun, rai nocoala rai, nii rai nautana teein ratiri.

²⁶⁻²⁷ Nete jerichanejeein canaanai sirilanaala oha acaentonaine jaun, que jaurii nocoala rai nii nautana teein ratiri. Nirijieein cuaajeeinte satiin ooruha nii ita nejera nejesinaaurune jana, ohe nii ene netonai.

²⁸ Aihana jaun, inae nacoaunein o caje ichanaa cachane bana, chariji comasainein nereein nii ene, satiin ita nejeraauru comasainein nihalune jaun,” naain Jesoso caje bajaauruhane jaunte:

²⁹ “Cana Coaunera Quiricha inoausi reretaain niicha ichana nainei coitucueeneichene jaunte, cha coitucueeneichene jaun aitocoiche.

³⁰ Inae ohane caje ichanaa cachane, ene, quicha, naaonjoainuri ita que nesinijeratein neeururinaain, inae Cana Coaunera letono anjera dedeeu nenacaauru rijijieein neeurichaaaine jaun.

³¹ Tana o caje ichanacuruha onacaaurune que, raa je nujuae caje:

³² ‘Canune, Abaraan, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coauneraneen. Aihana jaun, coatiha onacaauru Coauneranihaan. Canune ichaohin nenacaauru coauneraneen.’ naain aitohalu Cana Coaunerane reretaain coitucuhichene,” nae acaauru rai Jesoso.

³³ Niritiin sadoseeocuru relaa Jesosone jaunte, cojoelatiin aonajeure cachaauru.

*Jataain leeochoauru amuritoeriin nelatein tenojoi Rauhi
(Mr 12.28-34)*

³⁴ Nitohanein acaauru relaa Jesosone jana, inauheneicha aonajeuruha sadoseeocuru coitucuhinte, ita taojiaaure fariseeocuru.

³⁵⁻³⁶ Nitohaneinte, leinjiin acaauru caje Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeranein nena fariseo, Jesoso rai:

“Cacha relaera, chariji rauhi cana ichao rai leeochoauru amuritoeriin jataain nelateinein tenojoin ne,” naain nechu coulurijiane jaan leranu ariha, Jesoso caje bajaane janate:

³⁷ “Ii Curuaanaa Cana Coaunera belaihu, ii coichana, ii suujua, ii suujue, iicha coacui, naaonjoain aina cuaritaain.

³⁸ Caritiinte jataain jauriaanejeein cana rai nelateinein nena rauhi beratelu cana rai Cana Coaunera.

³⁹ Nii que jauriinein tenojote, jerichanetoejein: ‘Chamute cacha belaaain coaraau, ichaajenihaane ijiabereeo belaaaine rijitoejein,’ nae.

⁴⁰ Caa coroatajai rauhite, jataain nelatein cana ichao rai tenojoi ne. Acatechu nii Moisesa aitoonjoa rauhichuru cana relaauruha *profetacurune* jaan rauhi temuranein ne,” nae fariseeocuru rai Jesoso.

*Cha caje nefoeratenaa ne Curisito Mesihasi.
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)*

⁴¹ Nitohaneein jaiti netaojiaain ita aina neeuruha fariseeocurune janate:

⁴² “Tonaquiche inara Curisito Mesihasi que. Cha caje nefoeratenaa neeicha ne,” naain acaauru caje bajaa Jesosone janate: “Rabiri caje nefoeratenaneeinte ne Curisito Mesihasi,” naain tonoraauruha fariseeocurune janate:

⁴³ “Chasiina jana nitohanihane, que aitoroatiha Cana Coaunera Suujuene jaun: ‘Canu Curuaanaa,’ naelu Rabiri, Curisito Mesihasi que. Chaen techu:

⁴⁴ “Canu Curuaanaa raite:

“Cau carohan,

caraotono nichajai que nelauriaau,

ii que nejeratenacaauru amuritiin

ii tijia asaee tenajaanune reentiaaincha,” nae Cana Coaunera,’

naain belu Rabiri.

⁴⁵⁻⁴⁶ Aihana jaun, chasiina Rabiri caje nefoeratenaa nere Curisito Mesihasi: ‘Canu Curuaanaa,’ naalu rai Rabiri natiin,” naa acaauru rai Jesosone janate, le erenaanejeeini tonaaureraneihane jaun, inae nii caje coaaneein, caje cha bajanaa jerecurene fariseeocuru.

23

*Fariseeocuru aina, Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera ichao biha Jesosone
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

¹ Nii baihate, ecu nenacaauru cachaauru, chaen aina nerelanaa nichaanune, naaonjoainichaanune rai:

² “Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocurute, aitoha nii rauhine jaan belanaala joarenreen cuaain cachaauru relaaure.

³ Atiin acaauru ere tonoraain acaauru aitoonjoa ichacuche. Nete laen caohachaene chaachacuruhane rijijieein cha ichaquichene, tonaain ereeuruhane nihanatiin, enaacha leeoehanein chaachacuruhane jaun.

⁴ Nitohaneinte, nii chabana nitohanei ichaonaa que ichaonaa nainenihane cachane saijieein, cachaauru rai caaintati ichaonaa teeure, nii acaauru nihanatiin nitohanei ichaonaa que ichaonaa naineralanaala.

⁵ Nechu caohacha ichaa nocoetocuruhane coaracuruha cachaaurune cointate, nitohaneine neure. Nii jaunte, rai naurichuru, rai bijihuru cuhane, naaonjoain Moisesa rai Cana Coauneraacha tenojoin rauhi laenanohineein nena amaauruhane rautatoore. Chaen techu jataain nelatiha nocoetocuruhane jaan coujunacanu que, cajione ererianohineein nena jiaainne maajeein aihure.

⁶ Nii rijijieein techu niha lenonena jaanru rori caohachaauru janijiiin ichoae nelauriaain lenoneein, sinacoca asaene maajeein enooruhane, rori caohachaauru janijiiin nichoae nelauriaaure.

⁷ Nitohaneeruhane jaunte, bero cuhane acaauru que tacaain, acaauru que suujua acatein iriha cachaaurune jereein: ‘Cacha relaera,’ naa acaauru rai cachane jereinchuru aihure.

⁸ Nete laen inara: ‘Canu relaera,’ naain inara rai iriha cachane jereein nena naineneeiche, satiin inara ita nejeranein neeichene jaun, leinjiincha niha inara Relaeerane jaun.

⁹ Niheichu nainiheeeiche chuni rai: ‘Canu inaca,’ naain erena nainiheeeiche, leinjiincha niha inara Inaca dedeeune jaun.

¹⁰ Niheichu nainiheeeiche: ‘Canu curuaanaa,’ naa inara rai cachane jereein neeichene, leinjiin Curisito nichaanne inara Curuaanaa neein nihanune jaun.

¹¹ Nitohanihane jaun, leeochoauru amuritoheriin nena coaauca chunocoha inara janane, cha lateein neeuruha leeochoaurune, acaauru coroatajanemiin.

¹² Nitohanein leeochoauru amurijiriin nena jerenacaaurute leeochoauru fautaain tenojoinereein. Jana leeochoauru fautaain neite, leeochoauru amuritoheriin tenojoinereein.

¹³ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaureraauru aina fariseeocuru. Inarate Cana Coaunera Cojoanona que nena jerecuruha leeochoaurune caohateranein neeiche. Inara netonai que ichaonaa naineneeichene jaunte, que ichaauruha leeochoaurune caohateranein neeiche.

¹⁴ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru, autanaauru loreri nihanatiin ruluhin neeichene jaun. Nitohanein ichaohichene aninoaeraneete, Cana Coaunera bajaichene carajaain bajaiche. Nitohanein neeichene jaunte, jataain caseteco coaraa curiquicheein inara.

¹⁵ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurerauru aina fariseeocuru. Inarate chauratane sacuritaain cucuana cuhaneuru amuhemujeein cachaauru ariiriiquiche, nechu jataain Cana Coaunera esenetaera niha nocoetiin relana-jaainchene, coroata saain inara amurijiriin moconajaera cachaneein neeuruhane coina.

¹⁶ Coaraain nainacuche inara maosa rijijieein nenacaauru cachaauru relaeraneein nenacaauru. Inarate chunocoha, Teenforo coreniha cha ichaane coina aithane sainejeein nii naitonjoa ichaeniha cachane, cha ujuaihoneein nenihaane que aitocoiche. Nete laen Teenforo corujele oro coreniha chaachaain nihane coina aithane jana, chatohanai ichaain nenihaane cocoaeraane que aitocoiche.

¹⁷ Aaso aina maosa rijijieein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateein nenaane orona. Tana nii Teenforo coreniha que banijiaineein niha nii orone jaun, jataain nelateineein nihane coitucuhichene.

¹⁸ Chaen techu: Chunocoha, Cana Coaunera que banijiai lenonecuru mocohichene jaan rori-*altar* coreniha cha ichaane coina aithane sainejeein ichaenihaane, cha ujuaihoneein nenihaane que aitocoiche. Nete laen, nii rori- Cana Coaunera que banijiai inihocohichene jaan-*altar* ichoae nena coreniha cha ichaa cachane coina aitocoichene, esinae rauhijiriin nohanelanaala ichaane coina aitocoiche.

¹⁹ Maosa rijijieein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateineein ne. Nii Cana Coaunera que banihatein tenojoin inihona, ainihane rorina. Tana nii rori coreniha Cana Coaunera que banijiaineein niha nii inihone coitucuhichene.

²⁰ Aihane jaun nii rori coreniha chaachaain nihane coina aitoha chunine, nii roriicha coreniha coatiha icharinaain, nii nichoae nena corenihaane maajeente ichareein.

²¹ Jana Teenforo coreniha chaachaain nihane coina aitohane, coatiha Teenforo coreni-hacha ichaane coina aitorinaain, Cana Coaunera quene maajeente aitoreein ecu nihane jaun.

²² Jana dede coreniha chaachaain nihane coina aitoha chuninete, Cana Coaunera nelaurianajanein niha dedene jaun, Cana Coaunera quene maajein aitoreein.

²³ Coaraain nainacuche fariseeocuru aina Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurerauru, inaraacha ichai coitucuhin ichoaneeneichene jaun. Caohacha ichaa nocoetiinte niqii jataain ansijin laaojoiiri niha natiin Cana Coaunera rai teeiche. Nete jataain nelatei Cana Coaunera rai rauhi tonoraain neneeiche. 'Caohacha nejesinaacha ichaain, baaso coacuelanaala neein, cairichaaooaain leeochoauru coaraain, Cana Coaunera ere tonoraain aca jerihane rijijieein que asiin cha ichaelanaala neeuche,' naa Cana Coaunera rai rauhine sainejeein tonoraeneeiche. Nii leeochoa jianelanaala nii rauhi aitoonjoa ichaquichenete caohachae.

²⁴ Inarate, maosa rijijieein nenacaauru cachaauru relaeraneein neeiche. Jataain ansijin laaojoiiriniha natiinte niqii tonoraain niha cachane jereein neeiche. Nete jataain banejelanaala baaso ichaain neeichene coaraain coitucunaa naineneeiche.

²⁵ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurerauru aina fariseeocuru. Inara cacha coritaera nequichenete, acau cohichene jaan janoriicha culeequiche. Nete cuhanai culejeneeichene jaun jataain calanine cuhanai. Nii rijiiicha inara suujua cuhanai, inara suujua cuhane coacuhin baasoneein cacha basijiaauihin, inara amute cacha caje cha chunaain, naaonjoaainchene jaun.

²⁶ Cha coitucuelanaala nitajenaa neein nenacaauru fariseeocuru. Jauriaanejeein nii acau cohichene jaan janori culeequichene rijijieein, nii inara suujua cuhanai itolere baaso ichaquichene jaan caaun calanineein niha inara suujua cuhanaine jaan jaochete, somaraain neeiche.

²⁷ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru, aiha atanebana airichai nichajaine rijijieein somaraain, jana asaun itolere onaa bucuuru calani sirihane rijiiicha inara suujua cuhanaine jaun.

²⁸ Nii aiha atanebanane rijijieeinte, cachaauru nota rai, inara jaberocohacha cacha caohacha tocuhanein inanaae. Nete, inara suujua cuhane casajenetiin, cacha coritaeraniha caohacha ichaa nocoetiin aaichene jaun, leinjiin calani rijijieein neeiche.

²⁹ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru, inaraacha ichai coitucuhin ichaeneeichene jaun. Casajenetohichene jaunte, nechu cacha coritaeraniha, nii inara foerateracuru sonojoihunru *profetacuru*, cacha caohachaain suujua coaraauru, naaonjoainuri cojunaca ichaquiche ajeri caje, caohatiin itolere que corujueleteein.

³⁰ Nitohanein ichaante: 'Cana foerateracuru jiniichaain ichaohacachelune jana nihane, coatiha acaauru coroatajane rihacache, *profetacuru* sohin jaaoruhane jana,' naain ereeiche.

³¹ Niritiinte, inara raajenihane, nii inoanlu *profetacuru* sohin jaaoreralu nefoer-atenequichene coitucuhiche.

³² Inae nitohaneein nunuheteeruhalu inara foerateracurune jaan besautiaauche.

³³ Acanocuru, acano caje nefoeratenacaauru. Coatiha usi tabai jana caseteco ner-iquicheeinne caje nichoteriheicheein.

³⁴ Nii coinat inara rene *profetacuru*, cha cojoeluinanaa inaaurea, cacha relaeracuru, naaonjoainuri letoaanune jana, tabaauru sohin jaohin, coroso que tabaauru teein, tabaauru faohariquicheein sinacoca asae teein. Chaen techu, neseeuu neseeuu nainein arinajariquicheein.

³⁵ Nii jaunte inara, satiin cacha caohachaauru atinanohichuru coreniha caseteco coaariquicheein. Caohachaaain suujua coaara Abeli atinaauruhallune que nunuheteein, Cana Coanera rai jelai teein nena teeuruhane jaan rori rohan nena *santuario* rohan teein inaraacha soilu- Berequihasi calaohi Sacariasi que tiaaajoaain, caseteco coaraa curiquicheein.

³⁶ Esinae rauhijiriinte nitohanihane coreniha, caseteco coaracurureein caa enene nenacaauru cachaauru,” nae Cana Coanera rai rauhi que cacha relaaurea aina fariseocuru rai Jesoso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesosone

³⁷ Niritohane baihate: “Cairichaaajoaaihe Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coanera letonocuru *profetacuru* sohin jaohin, Cana Coanera ere beracuru bodoosiiche ajeri quene jaun. Araai saaine niqwi, ii cocoaichacuru ranaa jereun, nitaro asae calao-hichuru taojiaa ataoharine rijijieein. Nete canu esenetaeneicheene jaun canu rene unaa jereneeiche.

³⁸ Aonacuche. Ena caje coaoneein, inae inara aina nerihaaunni. Aihana jaun, inae nerinaain inara beraicha.

³⁹ Inae nacoauneein canu coariheeeicheein, turuhanune bana: ‘Caa ena turunaa Cana Curuaanaa coroaecuruhine satiin chauratane que nenacaauru cachaauru,’ nariquicheeine que tiaaajoaain,” nae Jesoso.

24

Nitajerichaaain Teenforone biha Jesosone

(*Mr 13.1-2; Lc 21.5-6*)

¹ Inae Teenforo caje mituhin jelai caje amuhane rai niha Jesosone janane, rohan nichu-untaacoain caohatiin ichanohiniha nii Teenforone coaracaanu aina nerelanaa nichaanune.

² Nii jaunte: “Caohatiin ichanohiniha caa Teenforonena coarajeeiche. Esinae rauhijiri-ine inara rai aitoon, coatiha nii leinjinniji ita ichoae nerinaain caa ena inaraacha coarajei ajeri, inae satiin nitajerichaaaine jaun,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Nacoauneein tururichaaain Curisitone bajaauruha aina nerelanacaaurune

(*Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24*)

³ Nii baihane, Oliboneein acaauruhacha curuaatei ichatane ucuunno cuhacaanu, ecu turuhin jelai lauhecoha Jesosone jana, rohan nichuuntaacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nitohaneein rohan nichuuntaainne:

“Canacaanu rai nii chaitoonjoan beenene jerichaanu Curuaanaa. Chabana nacoauneein cau tururiquiin. Chatohanaicha inae turuhe lalajeeine jana, ii turu cojoinaca beranein coarichaanuhin, inae saaelalajihana cana janonaane bana,” naain caje bajaacaanune janate:

⁴ “Caohachaaain necohalajiin neeuche, nabana inara coritaauruha chunocohacurune coataara.

⁵ Arajii cachaaurute, canu niha nocoetiin inara coritana jerecurureein: ‘Canune Curisito Mesihasiineunra,’ naainte, arajii cachaauru coritaaurueincha.

⁶ Niha sonaana cau, tajiha, naaonjoaaine coitucuhichene, jiaonriha nesoonetohichen-era, nitohanihate cureein nii ajinihara. Nete, nitohanihane nihanatiin, jaiti cana janonaa satono que turueneincha.

⁷ Nejelau lauri nenacaauru ainate, sonaana que neeureein leeocho lauri nenacaauru. Nejelau atane que nenacaauruniha natiinte, leeocho atane que nenacaauru aina sonaana que neeureeincha. Chaen techu, itolere sacuritaain niha mijetenane jana, araai laurii atanecuru que niha cureein carorara.

⁸ Nitohaneainte nunuheca cureein, inae cana cojoanona satono que turuhelalajihane jana, jataain inaderaauruha cachaaurune jaan cojoanonaara.

⁹ Nii jana inarate tenojoiniha curiquicheein cocoainanacaaihuri rai, inara faojoaain, inara atinaain, naaonjoaain inara teeuruhane coina. Chaen techu, satiin cachaauru, canu coreniha inara que nererojoeacaeriin neeurureeincha.

¹⁰ Nii banate, arajii canu esenetaera niqichene, inaraacha esenetai jianeein, ita que nererojoeacaain, nejesinajeein ita colurujueein ita teriquicheein cocoainanacaaihuri rai.

¹¹ Arajiite *profetaniha* nocoetiin turuhin namute cachaauru coritaauruhane, acaauru esenetaaurureein arajii cachaauru.

¹² Nitohaneente, jataain baaso coacuhin inae ita belaihuruhane jianeein niha cuurureein cachaauru.

¹³ Nete laen, nii niicha esenetai esenetaane nunuhetihane caje coauneein, jericanejein satono que tiaain sacuera nichotereeincha.

¹⁴ Caa ena nenea ichaonaa erenaa raotono quiiha beebejei Cana Coaunera Cojoanonate, satiin chauratane sacuritaain benojoinereein, satiin cachaauru inae coitucuuruhane jana, besaute que turuha cana cojoanonaane coinara.

¹⁵ *Profeta* Danieriicha laenailu reretaain coarate nii coitucuhin nichotena nainereein. Aihana jaun, inae nii Teenforo asaee jelaai tein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratena casicheine coaraquichene,

¹⁶ Jodeau nenacaauru sorooruhine ichatane ucuunno que cuhincha.

¹⁷ Jana, rai loreri janori ichoae nenea, jiaonriha fauhin rai rucuhale raane.

¹⁸ Jana rai nocoana jana nenea, jiaonriha rai nenajau cauhin rai cajione ranaa coaacane.

¹⁹ Jataainte cairichaojoaurureein nii cojoanona que turuhane bana ausurineein nenacaauru enecuru, sisihajeein canaanai sirichauru enecuru, naaonjoainuri.

²⁰ Cana Coaunera bajaache, nabana jelarona bana, niheichu nebetacanaa cojoanona, naaonjoain bana niha nii sorohichene jaan cojoanonaane coataa.

²¹ Nitohaneente niha cureein jataain necairichanaa tabai, cana necoaauna caje coauneein nii chabana niha nitohanaine que airijiin niheichu nerinaain nii baiha.

²² Jana, nii cojoanona sarotiaeniha Cana Coaunerane, satiin cachaauru nichotena nainecururihei. Nete, atiin sarotiareein, janijiin niicha ranojoiunru belaitohane jaun acaauru coreniha.

²³ Chunocoha inara rai: 'Caute ne Curisito Mesihasischa. Chajaau tejian coanicha,' naa inara raine, jiaonriha esenetaaichene.

²⁴ Turuurichaaain inara rene casajeeuru *profetaniha* nocoetonacaauru aina Curisito mesihasiiniha nocoetonacaauru. Nitohaneein turuhinte, itolere cojoelanaacojoai ichacurureein, janijiin Cana Coauneraacha ranojoinunrunne maajeein coritana nainecuruhane coritacuruhane coina.

²⁵ Nitohanihane ajinihane inara rai beeun, caje coitucuhin nainaan ichaohichene coina.

²⁶ Aihane jaun, inara rai: 'Nota tajiha cacha areroote ne,' naauruhane nihanatiin jiaonriha cuhichene. Niheichu: 'Nocoa caute ne nasiincha,' naa inara rai chunine, jiaonriha esenetaaichene.

²⁷ Charijieein teenti, enoto mitu nichajai caje jilnetoha jiacane enoto soo nichaae cuhine, satiin coanojoi ne. Nii rijijieente, satiin coanojoiniha cureein, inae nacoauneein cau turuhanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne bana.

²⁸ Charijieein teenti, niha caanii setune que fauha ichtarine caje coitucuerae. Nii rijijieente coitucunojoinereein turuhanu canu Curisitonichaaunne bana.

Tururichaaain acaihaniji cacha calaohineein nejanoanaane
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

²⁹ Inae nitohaneein niha nii necairichanaa tabai cojoanonaane janate, nocohenaneein nerotoreein enoto cono. Atene netonaite, conohane jianereein nii cojoanona bana. Jana arasijieeurute, dede caje naluurureein. Dedeu nenacaauru nihanatiinte nerurujuaaurureein.

³⁰ Nitohanihane janate laen, inanacareein dede caje inae fauha uhanu canu acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne bera. Nii jana, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaaurute, jataain coasinacaun chanaain coaracuruhane janane, dede sacari jana uhin fauha ureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne, jataain necaohachaain itolere ichana naineein nelateein.

³¹ Nitohaneein turuhinne canu letonocuru anjeraauru letoareeunni, tonijiaain jaiiha toteein, satiin chauratane sacuritaain, itolereenein satono tinonoriitiin nenacaauru janijiin canu ranojoinunri cachaauru taojiaauruha canu raine coina.

³² Aihana jaun, caa uhera que inara relaanune jaan que nerelaauche. Charijieein teeinti, inae rai nunecuru caohatonanaain alohacoaain ujuanihane caje, inae cataainja ajaanaane coitucuhiche.

³³ Nii rijijieein, caa inara rai caitoonjoa tocohanihane coaraquichene, inae turuhelalajihanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nainacuche.

³⁴ Esinae rauhijiriinte, jaiti ooreniha caa enene nenacaauru cachaaurune jana aicheein.

³⁵ Dede aina chauratanete nitajeeurureein. Nete laen, nitajenereein, caa caitoonjoa nainaane reeitiaain, canu ere.

³⁶ Coatiha laen nihei chuni, rai cojoanonaa aina, 'Naaonjoain rijiu tiaainte aicheeincha,' naain nii coitucuera. Niheichu, Cana Coaunera letonocuru anjeraauru dedeeu nenacaauru nihanatiin coitucuruhi; niheichu canu- Calaohinichaaune saijieein coitucuhaaun canuhetonai. Acaihaniji canu Inaca Cana Coauneraachate, nii coitucuhin ne.

³⁷ Nihalu Nohene bana aihalune tocohaneeinte aicheein, inae nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji Cacha Calaohineein nena nichaaunne cojoanonaa que turuhane bana.

³⁸ Coaracuche nachuhinti, jaiti uheniha elo tabaine jana, rai bote cuhane fauhin enoha Nohene que tiaaajoaain, raotojoein lenoneein, acau cohin, necohansajiaain, naaonjoauruhalu cachaaurune.

³⁹ Nejetaote laen, urichaaain elo tabaine coaaujeeurenihane jana, uha elo tabaine jaun jetao, jitariin acaauru jocalu ne. Nii rijijieein nechu, coohatejeeurenihane cachaaurune jana, nacoauneein turureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne.

⁴⁰ Nii turuhanune rijieeoritiinte, ocoana jana neeureureein coroatajai cachaauru. Leinjinte, amanojoinihane jana, leeochoa ratirinojoinereein.

⁴¹ Nii jana, coroatajai enecurute, tutune jaa neeuruhane jana, leinjiin amanojoinihane jana, leeochoa ratirinojoinereein.

⁴² Nitohaneein: 'Cuu tiaainte, turuha ureein canu Curuaanaa,' naain coitucuneeichene jaun, tururichaaunnine que nainaaain ichaauche.

⁴³ Charijieein teeinti, leinjiin cacha: 'Cuu tiha janotiine janate turuha ureein cau asijiauto,' naain coitucuhane que nainaane jaun, nii chuni rai loreri asae enohane jere-lanaala caohatiin rai loreri beraihane jaun, nenere basijiaera. Nii rijijieein inara netonai jatoroaaain neeuche.

⁴⁴ Aihane jaun, Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanonaa nichaaunne turu cojoanonaa coitucuneeichene jaun, inara netonai nainaaain jatoraaain canu cohacuche.

Fatoroon ere tonoraain nena cacha aina, fatoroon ere tonoraelanaala nena cacha (Lc 12.41-48)

⁴⁵ Cha teeinti letoaaain ratiriha rai fatoroonne tonoraain, inae cuu tihane jana rai loreri asae nenacaauru cachaauru coroate,

⁴⁶ nii jataain raotojoein neeine, nii letoaaain ratirihane jaan ichajihane jana eruha nii rai fatoroonne.

⁴⁷ Nitohaneein rai fatoroon aitoonjoa tonoraain icharate, esinae rauhijiriin satiin rai niicha sirii beraichanein tereein rai fatoroon.

⁴⁸⁻⁴⁹ Nete laen: 'Jaitijiecha carajareein rai fatoroon,' naain nii leeochoaauru letonocuru faojoaain sonajaain, ajetoriaacuru aina netaojiaain lenoneein ajeein, naaonjoaan,

⁵⁰ cha cohatejelanaala nihane jana turuhane, nii nechu aansai letono casetecareein rai fatoroon,

⁵¹ caseteco coaracuruha nechu cacha coritaa Cana Coaunera coitucuha nocoetonacaaurune rijijieein. Ecute catu rioneein chanareein," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

25

Lechooncai ranunaauru ichanohi que erena

¹ "Cana Coaunera Cojoanonaate, aihuruha lechooncai ranunacuru nisirihatena beseta quene rijijie. Nii lechooncai ranunacurute, rai cono erene que mocohin nena amaain, nii nisirihateneini cohaca cuure turu jana raauruhane coina.

² Nii lechooncai ranunacuru caje, saouqui ranunacurute, niicha ichai que caohachaaain coacuelanaala icharaauru ne. Jana, leeochoaauru saouqui ranunacurute, jataain nainaaain niicha ichai icharaauru ne.

³ Nii saouqui cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurute, rai cono amaauruhane saijieein, nacoauneein noitecuruhane jaanu erene amaaurune.

⁴ Nete laen, nii saouqui jataain nainaaain nenacaauru, rai cono amaauruhane choae tacaain, le botichananaain rai noinu erene amaaurune.

⁵ Nitohanein cuuru jana, jaiti turueniha nii nisirihatenine jaunte, inae siniitoruhane jaun, satiin sinihure nii ranunacuru.

⁶ Nii janate, inae dede catai rijji: 'Inae uha nii cacha nisirihateneni. Chajaain que tacaaïn rauchera' naain toniha eheonane jaunte,

⁷⁻⁸ nimichucutaain rai cono noiteturuhane jana, nii saoguii cha coacuhelanaala nenacaauru ranunacuru, nii saoguii nainaaïn cono noinu que erene uhaurera rai: 'Atiin canacaanu sihuche aansijiin, nii inara cono noi erene quera. Inae saa rai noi erenene jaun, jacia canacaanu conone jaunne aitocooanura,' naauruhane janate:

⁹ 'Nainihaacanuta. Inara sihacaanune, canacaanu rai nihanatiin nerihane coalanaalata. Chajaaincha que necoreteeuruhane jaun cuhin, coretenichuchera,' naaure nii rai cono noinu amaaïn cunacaauru ranunacuru.

¹⁰ Nete nii rai cono noinu erene coretiha cuuruha nii saoguii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurune jana, inae turue nii nisirihateneni cacha. Nitohanein turuha nii cacha nisirihatenine janate, aina jiniiquiin loreri asae enouruha beseta que nii saoguii ranunacuru nainaaï nenacaaurune jana inae nefue acuuja.

¹¹ Nii janate, inae nii acujuaniha turuhin: 'Curuaanaa, atiin canacaanu rai acuuja joaracaane canacaanu netonai enohacaanu,' naauruha nii saoguii ranunacuru cha coacuelanaa nenacaauru, rai cono noinu coretecuruhane caje turuhinne janate:

¹² 'Esinae rauhijiriin inara coitucuhane coalanaala,' nae acaauru rai nii curuaanaa. Nii rijjiichate cureein Cana Coaunera Cojoanonaa.

¹³ Aihana jaun, itolere bana nii que nainaaï jatoroaaïn ichaaache, 'Naaonjoai janonaa banate aicheein. Cuu tiariinte aicheein,' naain coitucuneeichene jaun.

Cachaauru rai coriqui tein ratiricha fatoroon rijjiicha Cana Coaunera Cojoanonaane (Lc 19.11-27)

¹⁴ Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha coriajai atane cuhane jaun, rai cachaauru cotijiaain, acaauru que coriqui beraichatera rijjije,

¹⁵ leinjiin rai saoguii oaraacai coreneein nenea coata caje coriqui te. Jana leeocho raite, coroata oaraacaain te. Jana leeocho raite le oaraacaain te, le cachaauru rai coretena nainecuruhane jeeonijihanaain teinte amue.

¹⁶ Nii saogui oaraancaain raera cachate, nii coriqui que rucuhale coreteein, que necoreteein saogui oaraancaain nii coriqui jojoe.

¹⁷ Jerichanejeein techu, coroata oaraacaain niicha rai jojoe nii coroata oaraancaain raera cacha.

¹⁸ Nete laen, nii le oaraancaain raera, niicha bajei atane jachu cuhane nii rai fatoroon tenojoi coriqui asi.

¹⁹ Nii baiha carajaain catiaainte, inae turue nii acaauru curuaanaa coriqui tein ratiricha. Nitohanein turuhinte, nii acaauru rai niicha tei coriqui coreniha acaauru rebe bajaie.

²⁰ Nii saogui oaraancaain raerate ichoaichaniha turuhin: 'Curuaanaa, nococho taolu canu rai, saogui oaraancaain iicha tei coriqui. Nococho chaen leeocho saogui oaraancaain joocaaune jaan,' naain, nii coriqui niicha jojoi tiha nii rai cachane janate:

²¹ 'Jataain caohachate ichaaicha, jelai amuritoriin nenea beraichaneein ii tereunnicha. Aihana jaun, chajaain caloheri asaae enoote jiniiquiin rachoojihacara,' nae nii curuaanaa.

²² Nii baihate turue, nii cacha coroata oaraacaain coriqui raera. Nitohanein turuhinte: 'Curuaanaa, nococho taolu canu rai coroata oaraancaain iicha tei coriqui. Nococho chaen coroata oaraancaain joocaaune jaan,' naa nii coroata oaraacaain raera cachane jana jetaote:

²³ 'Jataain caohachate ichaaicha, coroatajajei aina caohachaain erena tonoraain ichaine jaunne, jelai amuritoherii beraichaneein ii tereunni. Aihana jaun, chaajaain caloheri asaae enoote, jiniiquiin rachoojihaca,' nae nii curuaanaa.

²⁴ Nete laen, nii le oaraancaain raera cacha turuhin: 'Curuaanaa, nechua aansai cachaneeine jaun, temueneine jaanru jelai caje temule raain, ii ocoananelanaala nenacaauru caje nihanatiin temule raain,

²⁵ naajoaaine jaunna ii coasiha, atane jachu cuhane ii coriqui asihun. Nete cau ne nii ii coriqui,' naain nii coriqui cainaa nii cachane jaunte:

²⁶ 'Iite, canu cacha baasoneein bajeriti cacha neei. Inae raotojoein canu temulenelanaala nenea niha natiin raain, canu ocoananelanaala nenea caje temule raain naajoaanune coitucuhine saijjeein,

²⁷ chanuna chaen, canu coriqui amaaïn teneei banco cuhane. Bana nitohanihane jana nihane, canu turuneeine nii banco cuhane neein nejoocane jaanne maajeein rareeun,' nae nii curuaanaa.

²⁸ Niritiinte, ecu nenacaauru rai: 'Caje nii le oaraancai niicha sirii coriqui ruluhin, nii lechoonca oaraancanein siricha rai teeuche.

²⁹ Nitohaneente, siricha rai jataain jelai amuritoheriin tenojoinereein, jelai amuritoheriin sirihane coina. Jana, cha sirilanaala nenaate, acaihaniji niicha sirii, jitariin caje ruluverarein.

³⁰ Aihana jaun, caa canu cacha baaso cha coitucuhi mucuhin, naain airiniha noco-henaanau jaaochete, ecu neein mainajeein chanaaine,' nae ecu nenacaauru rai.

Rucuhenoinerichaain baaso icharaauru aina caohacha icharaauru ichaone

³¹ Inae rai cono caohacha que conohin, rai anjeraauru cataaun uhin turuhin rai roritrone ichoae nelauriaanu canu Cana Coaunera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaune banate,

³² satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru turuureein canu acatiha. Nitohaneein nacatiha turuuruhanane janate, carenerocuru caje, jelai tein cabraauru leruha carenero beraichane rijijieein,

³³ raotono nichajai que, nii janijiin niicha ranojoihunru- rai cachaauru tein, najaabiji nichajai que nii rai cachanelanaala nechu aansainein nenacaauru tereein.

³⁴ Nitohaneein jelai tihacoaain lerunajaainte, nii raotono nichajai que nenacaauru rai: 'Chajaauche cajlha satiin, nii canu Inaca rausiaenojoinein neiniquichene. Chajaauchete, cana rai chauratane coaunaane caje coaunein, inara que banihatein canu Inaca Cana Coauneraacha rucujuei Jojoanonaa que ichaohiche.

³⁵ Inarate, mijitichaaunne canu coroaatein, cocoirichaaunne acau que cacocaain, canu nesurunaja colane amuhemuhecaunne, canu nesurunajaanu tein,

³⁶ lanaa canu rai cajionene, carai cajione tein, cunaitichaaunne turuhin cacoharaain, caresero cuhane nihanuene jana, turuhin canu coaraain, naaonjoain canu rai nelatein nerejetocoiche,' narichaaunni acaauru rai canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaune. Niritocooaun acaauru raine janate:

³⁷ 'Curuaanaa, esinaaena mijiteeine ii coroaatein, cocoireeine ii cocoaain,

³⁸ ii nesurunaja colane amuhemuhequine, ichei ii nesurunaja tein, ii cajione colane neeine, ichei cajione tein,

³⁹ cunaitein, caresero cuhane neein naaonjoaine turuhin ii coaraain, naaonjoa reje-to-coaanulura,' naauruha rai nii couluuonojoi suujuaquuin nenacaaurune janate:

⁴⁰ 'Satiin canu nejeraauru cairicheinejeein nenacaauruhacha latei terejetocoichenete, canu rai tiha nii terejetocoichelu,' naain acaauru tonorareein nii acaauru Curuaanaa Rey," nae acaauru rai Jesoso.

⁴¹ "Niritohane baihate, nii najaa biji nichajai que rai cachanelanaala nenacaauru rai: 'Naain cacaje amuhin, moconajaera aina rai letonocuru que banihatein ichanohin chabana jacanaa charanjeein nena usi rene cunichuche, nii coina neiniquichene jaun,' naain usi rene letoanajareein.

⁴² Niritiin usi rene letoanajaainte: 'Inarate, mijitichaaunne niha natiin, canu coroaatelanaala, cocoirichaaunne niha natiin, acau que canu cocoaelanaala, naaonjoa reje-to-coichelu.

⁴³ Niheichu canu nesurunaja colane amuhemuhecaunne niha natiin, canu nesurunaja tiheeihe. Canu rai lanaa cajionene niha natiin, canu rai tiheeihe. Niheichu cunaitein, caresero cuhane neein naaonjoaanune niha natiin turuhin cacoharaheeihe,' naanu acaauru raine janate:

⁴⁴ 'Curuaanaa, esinaaena ii coroaatelanaala, cocoireeine ii cocoaelanaala, ii nenajanu lateeine ii rai telanaala, cajione lateeine ii rai telanaala, cunaitein, caresero cuhane neein naaonjoaine jana turuhin ii coaraelanaala, naaonjoan reje-to-coaanulu,' naain bajaauruhane janate:

⁴⁵ 'Esinae rauhijiriinte, satiin cairicheinejeein nenacaauru cachaauruacha latei tenee-ichene canu raite nii teneeihe.

⁴⁶ Satiin nitohanein nenacaaurute, chabana sanaachara caseteco que neeureein. Jana, coluunojoi suujuaquuin nenacaaurute, chabana sanaachara ichaonaa que nee-urureein,' naain tonoranaareein nii acaauru Curuaanaa Rey," nae canacaanu rai Jesoso.

26

Jesoso mucuuruhane coina que ereereecuruhane
(Mr 14.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Inae cachaauru rai niritohane nainainte, niicha relai nichaanune rai:

² “Nii coitucuhichene rijijieeinte, coroata janoi cuhane nereein Fasocoa beseta. Inae laen Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne mucuhin teeururichaan coroso que catinaauruhane coina,” nae Jesoso.

³ Nii bananeeinte, saseredotecuru curuaanaa curuaanaa Caifasi loreri asae ita taoji-aure saseredotecuru aina Jorionichaanune bichauhenaauru,

⁴ Jesoso mucuhin, nechu nohanein colurujueein sohin joerateeuruhane que coaacu-ruhane coina.

⁵ Nejetaote: “Nainihaacache beseta cojoanonaa bana ichacaachene, nabana cachaauru suujua rorohecana coataa,” naaure jetao ita rai.

Jesoso ichoate nejuuaauruhane jaan choohite leinjiin ene.

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betaniau, “Nabero caje nerautanaa,” naain niicha curuaateuri- Simoon loreri asae niha Jesosone janate,

⁷ ajeri coreti caje ichanohin boticha laaojori cuhane, le curuhin jujuhin- jataain coretiin nena aamaain jetao, rori ichoae lauhecoba Jesosone jana, coturi ichoae nii jujuhi choohite nii leinjiin ene.

⁸ Nii coaraante obajeein:

“Chanuna jataain coretothane saijieein, catohanein jujuhi lanaje caa ene.

⁹ Bana jataain coreein que necoreteein, nii rai core coriqui que, cairicheihuru coroata-janelanaala,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹⁰⁻¹¹ “Chanuna niritiin caa ene rohecaache. Jataain canu rai caohachate ichae caa ene. Inae itolere bana inara aina nerihaaunni. Jana, cairicheihurute laen itolere bana neeurueein inara aina.

¹² Caa jujuhi choroha cajabereeo ichoae caa enenete, canu conautecuruhane coina cajabereeo rucuheca ichae.

¹³ Esinae rauhijiriinte, cana rai chauratane sacutaain caa osa caje nichoterichain cachane jaan que cachaauru relaauruhane jaanru, caa cajabereeo ichoae jujuhi tiha caa ene quene maajeein cachaauru rai ereerucureein. Nitohaneinte, coaunjoinereein itolere bana caa ene,” nae Jesoso aina nerelanaa nichaanune rai.

Jesoso coulurujia Jodasine

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Nii jana, nii aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja neein nena Jodasite, saseredotecuru curuaanaa coaraa cue.

¹⁵ Nitohanein cuhin jetaote:

“Inaajoaain carai coriqui tenaa nainequiche, inara rai Jesoso tihanune coinata,” naain acaauru caje bajaane jana nichata chooncaain coata caje nena coriqui teeuruhane coina rai aitocure.

¹⁶ Nii jaun jetaote, jelai neeorihane jana inae acaauru rai Jesoso tenaa nainihane jaan que coacuhin jetao, amuhemujue Jodasi.

Aina nerelanaa nichaanune aina janotiin lenoniha Jesosone

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Inae nunuheca jorerera colane ichanohi faan quihuruhane jaan beseta Fasocoa cojoanonaane janate, Jesoso rohan nichuuntaacaanu:

“Chu Fasocoa cojoanaa nunuhe cojoanotiin que, canaacha quiniene lenone ichacaunne jereeita,” naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹⁸ “Chajaain taa neseeu leinjiin cacha loreri asaas cuhin: ‘Cacha relaeate ichai, “Inae canu cojoanonaa que tihane jaunne ii loreri asaas ureeun, cuu canu aina nerelanacaauru aina Fasocoa beseta bitoanune coinara,” naain aitoroate ii rai,’ nanichuchera,” naain canacaanu caje tabaauru letoae Jesoso.

¹⁹ Niritiin letoanajaa Jesosone jaun cuhin, nii naitoonjoa rijijieein Fasocoa cojoanotiin que canacaanuhacha quiniene lenone ichacure aina nerelanaa nichaanune tabaauru.

²⁰ Nitohaneinte, inae nochoecane jana, lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune aina lenoniha ne Jesoso.

²¹ Nitohanein lenoniha nihacaanune janate:

“Esinae rauhijiriin, leinjiin inara cajete, cacoelaichaneei neeichene saijieein, caque nejeratenacaauru rai cacolurujueein, acaauru rai caetereeincha,” naa canacaanu rai Jesosone jaunne,

²² jataain inaderaain le cachanichaanune:

“Curuaanaa, canu quenacha aitohi,” naacaanu satiin aina nerelanaa nichaanune janate:

²³ “Caa ojaichu cuhane faan setejarichate nii cacolurujueein caetereein.

²⁴ Nitohaneeneine, canu que aitiin laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanena rijijieein, Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaanne, nii nainaa cureeunni. Nete laen, jataain cairichaaajoareein nii canu colurujera. Caohatorihalu niqui nitohanesihane ajiniha nejanoaenihalu nii cachane,” naa Jesosone janate:

²⁵ “Cacha relaera, canu quenacha aitohi,” naa nii colurujeranu Jodasine janate:

²⁵ “Mmmjjjm, nii bajaaine rijijieeinte aicheein,” nae Jodasi rai Jesoso.

²⁶ Nitohaneein lenonichaannee janate, faan mucuhin: “Narihara Cana Coaunera,” naain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeunein aina nerelanaa nichaanune rai teein:

“Caa quihuiche. Caate, cajibereeo nenaanein ne,” naain canacaanu rai teeinte, jerichanejeein nii faan ichaane rijijieein

²⁷ acau cooruhane jaan curu cuhane, conacai bino mucuhin: “Narihara Cana Coaunera,” naane baiha canacaanu rai nii conacai teeinte:

“Satiin jiniiquiin leruune leruunein caa conacai cooche.

²⁸ Caate cacoichaneein arajii cachaauru caohachanu que canuhacha ichaneni cojunacanein chorohi jaonjoineerein. Acate arajii osaonacaauru que suujua acaterichaaaine coina orichaaunine cojunacane.

²⁹ Nena laen, inae nacoauneein inara aina jiniinquin, caa oba caje ichanohin conacai coenereunni, Ofa Cana Coaunera Cojoanonaa que inara aina jiniiquin neein nii bana oconanein nena bino cohacachene reeintiaaajoaain,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Coitucuha nocoetoenerichaaain Fedorone biha Jesosone

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Nii baihane, Quiricha Inoansi cuhane laenanoneein nena salmo tabaauru que nenatichaanune nainaan, Olibonein niicha curuateeuri ichatane ucuunno que cuhacaanune janate:

³¹ “Enene cojoanotiin cuhanete, satiin inara, Canu esenetaain canu que jaeequiin neeichene jianein, ita caje riaaneriquicheein, Quiricha inoansi cuhane:

‘Carenero beraicha sohin jaaoruhane janate,

ita caje riaaneerureein

niicha beraihuri carenerocuru,’

naain canu que aitiin besihalune rijijieein.

³² Nena inae ohanune caje ichanacaanne, inara ajiniha Calillea cureeunni, ecu nacoaunein jiniiquiin nena coinara,” naa Jesosone janate:

³³ “Ii esenetaain ii que jaecoaruhane jianein, neeruha leeochoaurune nihanatiin, coatiha laen canu ii esenetaain ii que jaecohanune jianerihaaunni Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone janate:

³⁴ “Esinae rauhijiriinte, enene cojoanotiin cuhane jaiti ereniha ataohari curuaanane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquin,” naa Fedoro rai Jesosone janate:

³⁵ “Airihaauni bajaata Curuaanaa. Ii aina curuaaecaain jereraa casohin cajaaoruhane coinane nihanatiin, nainihaaun ii que jaecohanune jianein ii coitucuha nocoetoenihanera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone janane, leeochoauru aina canacaanu netonai, nii aitoha Fedorone rijitajoeein aitocoaanu.

Jetesemanii netiin Cana Coaunera bajaa Jesosone

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Nii baihate, aina nerelanaa nichaanune aina jelai caje amuhin, Jetesemaniinein niicha curuateeuri cue Jesoso. Inae ecu turuhacaanune janate:

“Cau nelauriaain canu cohacuchena, inara tonohanau tajiha cuhin Cana Coaunera bajani,” naain

³⁷ jiniichaain Fedoro, coroatajai Sebedeo calaohichuru, naaonjoaihunri amaain jataain nererojoecaajoaain naonaain jetao, jataain inaderae Jesoso.

³⁸ Nitohanein inaderaain jetaote:

“Jataaine onaanajaanu rijitocojoaain casuujua cuhane inaderaaunra. Cau nedaain, canu jiniichaain ichaaajoeein cacohacuchera,” naain ratirinajaain jetao,

³⁹ acaauru caje, nita cuhin neseonraain atane que coturi temetaain jetao: “Ofa, icheine aitoon. Bana ii jereene jana nihane, caa necairichanaa tabai caje canu rocohi. Nena canuacha jerei rijijieein ichaaine jereeneun. Ii jereene rijijieein ichaainene jereunra Ofa,” naain Cana Coaunera bajaane nainaan jetaote,

⁴⁰ jelaiha cuhin nii neeruha aina nerelanacaaurune jaau turuha Jesosone jana jetao, najiniha sinihuruhane jana erunajaain jetao Fedoro rai:

“Chanuna canu aina leratojoein, sinilanaala ichaaajoeein nena naineneeiche.

⁴¹ Sinilanaala ichaaojoein neein Cana Coaunera bajaauche, nabana chatohanai que nesaruhiñ neeichene coataa. Inara suujuate niqui aitona naine, nete inara jaberoco jataain nii abaantasine,” naain jetao acaauru ratiriin jelaiha nii Cana Coaunera bajaane jaan cue Jesuso.

⁴² Nitohanein inae coroata saain, jelaiha cuhin Cana Coaunera bajaane cuhane jetaote: “Ofa, caa necairichanaa tabai canu cojuhin canu coaranu caje canu roconaa jereneeine, ii jereeine rijijieein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajae Jesuso.

⁴³ Niritiin Cana Coaunera bajaane caje, nacoaaunein jelaiha cuhin, aina nere-lanacaauru coaraa cuha Jesusone jana jetaote, jataain banetoeje niha acaauru rai sinire-nane jaun nimirichaa acaauru notane jaun, sinihuru jana erunajaane jaun jetao,

⁴⁴ ecu ratirinajaain jelaiha cuhin, Cana Coaunera bajaane nichatasatiha cue, nii jauri-aanejeein aitohane rijitoejein Jesuso.

⁴⁵ Nitohanein jetaote, jelaiha nacoaaunein nii neeuruha aina nerelanacaaurune jaun, acaauru rene turuhin jetao:

“Jaitinachura caohacha nainetoejein siniichete. Inae laen, Cana Coaunera coitu-cuhichuru bijii tenojoinichaaun, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne cojoanonaa que turuha.

⁴⁶ Chajaain nimichucuchete amuhacachera, inae nichuuntajihä nii acaauru rai caeteraanura,” nae jetao Jesuso aina nerelanacaauru rai.

Jesoso mucuuruhane

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Niritiin, jaiti aina nerelanaa nichaanune aina ereereeca Jesusone janate, tu-ruha uhe, Jesuso aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroatajanein nenaä Jodasi, letoanaajaauruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorionichaachene bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun, enuha, sabere, naaonjoain que bijii achunequuin nenacaauru arajii cachaauru uhaain.

⁴⁸ Jaiti Jesuso rene turuelanaalate, nii aina cunacaauru rai jetao: “Inae cuu turunaane: ‘Sohara cacha relaera,’ naain rai nomeri lohitoreeuni, caje coitucuhin, aca mucuhichene coinara,” naain acaauru rai be jetao.

⁴⁹ Niritiinte Jesuso rohan nichuuntaain: “Sohara cacha relaera,” naain Jesuso meri lohitoha Jodasine janate:

⁵⁰ “Cacoelaicha, ii jereeine rijijieein coaraain chatohanein caetecurumiin,” nae Jodasi rai Jesuso.

Nii janate Jesuso rohan nichuuntaain, Jesuso mucuure nii Jodasi amanojoinuri cachaauru.

⁵¹ Nii janate, rai sabere rocohitiin, que nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa letono uricho sauhitiin beuhitoha leinjiin cacha, Jesuso aina cunaane janate:

⁵² “Jelaiha rai curu cuhane, nii ii sabere teeu. Satiin sabere que sonajaain jaaoreraa-urute, sabere que acaauru netonai sonojoiniha cuurureeincha.

⁵³ Tana ena canu Inaca caje bajaanune, canu rai lechoonca coroata lauriin anjeraauru letoanaa nainiha, acaauru aina canu coreniha ita sooruhane coinane coitucuhine.

⁵⁴ Nene naineneun nitohanai ichacaunne. Inae rai Quiricha inoansi cuhane, catoha-neein caetecururichaanine que aitiin laenaeratihalu Cana Coaunerane nainane nihane jaun,” naainte nii mucuha unacaauru rai:

⁵⁵ “Chanuna necha aansai cacha mucuha unaa tocohanein, sabere, enuha, naaonjoain-urii que bijii achunequuin canu mucuha uhiche. Cojoanoonetoejeine inara notaracaae, Teenforo asaae cachaauru relaa nenajacoon. Nii saijieeinte, canu mucunaja queneeiche,

⁵⁶ inae nitohaneriquicheeine que aitiin, rai *profetacuru* que laenaeratihalu Cana Coaunerane nainaaichene coina,” naa acaauru rai Jesusone janate, ecu jelai ratiriin, satiin sorohacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Niha chatohanaine rucuheranein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru acatiha niha Jesusone

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Nitohanein Jesuso mucuhinte, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa Caifasi loreri asaae amaare nii mucuureraauru. Nii janate, nii Caifasi loreri asaae ita taojiaain neeure Moisesa aitoonjoa rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru.

⁵⁸ Nitohanein, inae Jesuso amaauruhane janate, nita acaauru coarajeein cujuuein sacuhin, Caifasi loreri chaje rohan neeuruha Teenforo beraichacurune jaaun, ecu acaauru aina enohin lauhequuin, jelai caje coaaunein Jesuso coaraje Fedoro: “Chatohanerichaa-icha,” naane jaun.

⁵⁹ Nii janate, nechu jataain nohanein, colurujueein Jesoso atinaeratecuruhane jaanu que coaacure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen niha chatohanaine rucuhanein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

⁶⁰ Nete, nitohanein arajii cachaauru colurujeeuruha nohaneine saijieein, nii chatohanein teeuruhane jaanu lera erusichurene. Nii jaunte inae satononiha coroatajaain nimichuhin:

⁶¹ “Esinaete chuhisi: ‘Nainichaaun caa netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruhane jaa coloheri Teenforo chamuhintiin, nichata janojoein cuhane jerichanejeein michuhanunera,’ naain erenajaquera,” naauruha nechu nohanein colurijihane janate, inauheneeicha acaauru aonaje Jesoso.

⁶² Nii jaunte laen nimichuhin:

“Chanuna ereneei iitonai. Esinaena rauhijiriin aitoine jaunna caa ii colurujeeuruha,” naain caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, nete inauheneeicha aonaje Jesoso

⁶³ Nii jaunte rai nacoauneein:

“Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera coreniha beeenena jereun. Iina esinae Cana Coaunera Calaohi Mesihaseinei,” naa rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa janate:

⁶⁴ “Esinae rauhijiriinte, acanichaaunne que aithochi. Canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunnena, coarajeiechene jana canu Inaca itolere ichana nainera Cana Coaunera raatono nichajai que lauhecreeunnicha. Chaen techu, dede sacari jana uhin fauha uhanune coariquicheeincha,” nae nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai Jesoso.

⁶⁵ Nii jaunte obaaecane cojunacaniha rai cajione romaromaain:

“Nechu jataain Cana Coaunera baijiaate, caritiin ere caa cacha. Cha nenacaaenneeina coaraain cana rai colurujera laterihacache. Inae inara netonai, Cana Coaunera baijiaeraanu rijitiin irihane aonaquiche.

⁶⁶ Tonaquiche jana inara, caa naitoonjoa que,” naa rai leeochoauru rai janate:

“Esinaete chuhisi, aca colurujeeuruhaneein jaan ujuaihone. Aihane jaun ohanete caohachae,” naaure.

⁶⁷ Niritiinte, nomeri colunecuruha tabaaunne jana faohacure leeochoauru.

⁶⁸ Jana leeochoaurute:

“Chajaain aihane, ii Mesihaseineine, caa ii soera cojoelunaaura,” naain rai nomeri faojaain soore.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15, 25-27)

⁶⁹ Nii tonohanau, ecu airiniha lauhecoha Fedorone janate, rohan nichuuntaain:

“Iitonaite, Calillea cocoaicha Jesoso aina nerejetohilu,” naa leinjiin ene coseenranein nenaane janate:

⁷⁰ “Nii aithohine jaan cacha coitucuhaaun,” naain satiin aonajeuruha ecu nenacaaurune urichoo suujue Fedoro.

⁷¹ Nii baihate jelai caje amuhin, rijia acuujuu rohan cuha Fedorone janate, coaiteen coaraain:

“Caa netonaite, Nasarete cocoaicha Jesoso aina nena ne,” naain leeochoauru rai biha leinjiine janate:

⁷² “Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera notaracae nii cacha coitucuaaunta,” naain nacoauneein suujue Fedoro.

⁷³ Nii catiariinte Fedoro rohan nichuuntaacoaain: “Esinae rauhijiriinte, iitonai aina nenaanein, ii ereecha cajete necoitucerateieicha,” naaure nii ecu nenacaauru Fedoro rai.

⁷⁴ “Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera coaraje nii cacha coitucuenihanunera,” naain nesuujiha Fedorone janate, nii rijieoritiin inae ere ataohari curuaana.

⁷⁵ Nii jaunte: “Jaiti ereniha ataoharine janate, nichata saain cacoitucuhine suujueriquincha,” naalu rai Jesosone coacuhin, jelai caje mituhin amuhin, jataain inaderaain chanae Fedoro.

27

Filato rai Jesoso teeuruhane

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Inae janohane jana jetaote, satiin saseredote curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, ita suujua rijitjoein ita suujuu tacaure, Jesoso sohin jaoruhane coina.

² Nitohaneein jetaote, Jesoso ichojoaain amaaïn, Roma cocoaichaneein nenaã coberenadoro Filato rai teure.

Oha Jodasine

³ Inaẽ nitohaneein Jesoso cairichaaïn atinaaururichaaïnne que nainaain jetaote, jataain inaderaain netojoete nii coulurujuera Jodasi. Nii jaun jetaote, nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri rai jetao:

⁴ “Osa quene nesaruun, inara rai atinaaichene coina cha ujuaihonelanaala nenaã cacha teincha,” naain nii nichata chooncai coataneein nenaã coriqui coretecuruhane jaan cainaã Jodasine jana jetao, ranaã jerelanaala:

“Nihei cha coitucunaa nainihaacaanu nii aina canacaanuta. Iichate nii coitucuujeueicha,” naaure jetao Jodasi rai.

⁵ Nii jaun jetaote Teenforo asaẽ nii coriqui rialaaitiin ratiriin jelai caje amuhin raajenihane rai raro ruluhi ohe Jodasi.

⁶ Nii jana jetaote, nii coriqui raain jetao:

“Caa coriquite, ichana corenihane jaun, leinjiin calaniheein ne. Aihana jaun, jelai tein Cana Coaunera rai canaacha tei coriqui curu cuhane, caa coriqui tenaa nainihaacache,” naaure jetao ita rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru.

⁷ Niritiin coacuhin ita suujua tacaain jetaote: “Atane rocooruha, caje ojoaichucuru jaauruhane coinane jaan,” naain niicha curuaateuri jelai coretecore nii coriqui coreniha, niha nejelau atane caje uhin onaane, cuu tein conautecuruhane jaanu que.

⁸ Nii jaun jetaote, Ichana Batane neein jelai curuaateure enanetojoeiin cachaauru.

⁹ Nitohaneinte: “Rai core nichata chooncaain coataneein nenaã coriqui, Israelitacuruhacha cainai raainte,

¹⁰ coreniha: ‘Atane rocooruha, caje ojoaichu ichacuruhane coinane jaan,’ naain acaauruhacha curuaatei atane coretecore,” naain beratihalu *profeta* Jeremihasi que Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa ninaaure.

Filato acatiha niha Jesosone

(*Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-19.38*)

¹¹ Inaẽ coberenadoro Filato rene Jesoso amaaïn turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa-*Rey* inein,” naain caje bajaa Filatone jana jetaote:

“Esinaete, acanichaaunne que aitoichicha,” naain Filato tonoraẽ Jesoso.

¹² Nii nainiha jetaote, cuu tein, Filato rai coulurujeeuruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina, Jorioocuru bichauhenaaurune jana jetao, cuu inauheneeicha aonajenajae Jesoso.

¹³ Nii jaun jetaote:

“Toon ii que ereein ii coulurujeeuruhane aonaaina,” naa Jesoso rai Filatone jana jetaote,

¹⁴ cuu inauheneeicha tonoraelanaala aonajian Jesosone jaun jetao, inaẽ rai tonaain irihane jaanu coitucune Filato.

Jesoso ateinaauruhane rai neeuruhane

(*Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16*)

¹⁵ Beseta bana naanein jetaote, janijiin: “Acate caohachae mituhanera,” naauruha satiin cachaaurune jaan mitai nejesinane caseteco nihane caje Filato.

¹⁶ Nii bana jetaote, caresero cuhane niha itolere sacutaain cachaauruhacha coitucui Jesoso- Barabasineein acaauruhacha curuaatei caseteconeinne jaun jetao,

¹⁷ satiin netaojiaain codohacooruha, nii Jesoso colurujeeurera cachaaurune jana:

“Chariji caa coroatajaaihuri caje, jianichaaunne jeriquiche. Caa Jesoso Barabasina jianerihanu. Ainihanena caa Jesoso Mesihaseinein acaauruhacha curuaatei jianerihanu,” naain jetao acaauru caje bajaa Filato,

¹⁸ nechu necoelai caaun, nii coulurujeeuruha raine que ninaane jaun.

¹⁹ Niritiin jetaote, nii cha rucuecane jaan rori ichoae lauhaca Filatone jana: “Jiaonriha chatohanein nii cha ujuaihonelanaala nenaã cacha tenaa coaauquine. Janotiine nii cacha coreniha, jataain baasonein sinicoonni,” naain jetao berate rai comasai.

²⁰ Nejetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru suujau tacaure, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru: “Nii Barabasi jianein nii Jesoso atinaeratee,” naauruhane coina.

²¹ Nii jana jetaote:

“Chariji jianichaaunne jeriquiche, caa coroatajaaihuri caje,” naain acaauru caje na-coaunein bajaa coberenadoro Filatone jana jetaote:

“Nii Barabasi que tacaajeein jianeenena jerichaanu,” naauruhane jana:

²² “Chajana laen ichareeun, caa Jesoso Mesihaseeninein acaauruhacha curuaatei aina,” naa Filatone jana jetaote:

“Coroso que laen aca teeu,” naaure jetao satiin.

²³ Niritocuruhane jaun jetaote:

“Chatohanai baasona ichae,” naa Filatone jana jetaote:

“Chajaain coroso que teechaau,” naaure jetao tonijiaain ehequuin.

²⁴ Nitohaneeninein Jesoso jianena jeriha Filatone saijjeein, jianena jerelanaala rai suujua rerohecaauruha jelai ichoae jauhecotojoeriin cachaaurune jaun jetao, acau raerateein jetao:

“Coatiha canu, orichaain caa cachane ujuaihonneein nerinaaunni. Inarate nii ujuaihonneein neriquicheein,” naain jetao, satiin coarajeeuruha nii cuu nenacaauru cachaaurune jana jetao, rai biji culeje Filato, nii ujuaihonneein nenihane coujunacaneein, nitohaniha acaauru ichaone jaun.

²⁵ Niritoha acaauru rai Filatone jana jetaote:

“Satiin canacaanune, canacaanu bereecuru aina jiniquuin, oha caa cachane ujuaihonneein nerichaanuhi,” naaure jetao Filato rai cachaauru.

²⁶ Nii jaun jetaote, Barabasi jianein, nii baiha Jesoso bisichateein acaauru bijiu tein, coroso que terate Filato.

²⁷ Nii jana jetaote, niha chatohanaine rucuhacuruhane jaan colohereinein nenaaloreri seeonjoa asae Jesoso amaain jetao, curuhacaain netaojiaain neeure satiin coberenadoro rai soodarooru.

²⁸ Nitohanein tein jetaote, rai cajione rocohin que cajione lanajai curuhacure.

²⁹ Chaen couturi que ojoa caje ichanohin comai lauriaain jetao, rai biji raotono nichajai que otiha teeu. Nii baiha jetaote, nacatiha neseeonriaain: “Laraajiin ichaohine Joriocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Reycha*,” naain jetao,

³⁰ couluneinchuru nii rai niicha teeu otiha que jetao, rai couturi faoha facoaain que ninichaajeeure.

³¹ Nitohanein mainajeein ninichaajeeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai, que niicha curuhacuri rocohin, nacoaunein nii rai cajione esine curujuaai amaure coroso que teeuruhane coina.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(*Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27*)

³² Inae nii neeuruhane jaan jelai caje Jesoso amaauruhane jaun jetaote, Sirene cocoaicha Simoon eruhin, que nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure.

³³ Inae nitohanein cuhin: “Couturi Bejero,” naain acaauruhacha curuaateihu turuhin jetaote,

³⁴ elonai que jasii bino que jetao Jesoso cocoaure. Nejetaote, aansijiin cohin aonaain conaa jerene Jesoso.

³⁵ Inae coroso que Jesoso tein jetaote: “Chariji raineieicha nedareein,” naain jetao Jesoso cajione que nocoatijiaaure soodarooru.

³⁶ Nii baiha jetaote, Jesoso asaa nelauriaacoaain beraihure.

³⁷ Nitohanein tein jetaote, rai couturiniha nii casetecaauruhane jaan leranu rai curuaa laenacure:

Caate Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Rey* ne.

naain.

³⁸ Cuu jetao techu aina tein, coroatajai asijiautooru teeu coroso que, leinjiin najaa biji nichajai que, leeocho rai raotono nichajai que, naaonjoaain.

³⁹ Jeloon situnacaauru cachaauru jetaote, couturi jisijisihanaain jetao:

⁴⁰ “Teenforo chamuhitiin, nichata janojoein nacoaunein michuhin jerichanejeein tiha nocoetona jeree inatiin, chajaain ichaajenhane ijiabereeo ichoterateeu. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohineine, nii coroso caje faau,” naaure.

⁴¹⁻⁴³ Jerichanetojoein jetaotechu:

“Leeochaauru ichoteratihane saijjeein, tana laen raajenhane rai jaberoco ichoteratena nainihane. Aca Isaraelitacuru Curuaanaa *Rey* nihane, coroso caje fauhinete cana netonai esenetaacache. Cana Coauneraacha que jaecohane jaun, chajaain ena ichoteratemiin Cana Coaunera, esinae rauhijiriin niicha belaa nihanete, cana netonai esenetaacache. Acate cana rai aitelu, Cana Coaunera Calaohi nihane que,” naain jetao que ninichaajeeure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru, Moisesa rai rauhi que cacha ralaaureraauru, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

⁴⁴ Nii coroatajai asijiautooru coroso que nenacaauru nihanatiin jetaotechu, nocojee chanuure.

Oha Jesusone

(*Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30*)

⁴⁵ Nii jana jetaote, enoto chujutoroa caje coauneein, nuna macohi amuritoheriha enotone reein tiaaajoaain nocojoe cana rai chauratane.

⁴⁶ Nii rijieoritiiin jetaote, tonijiaain ehequuin: “Cana Coaunera, chanuna jelai canainatejeei,” naane neein jetao: “*Eli Eli lema sabactani*,” nae jetao Jesoso.

⁴⁷ Niritohane jana, tabaauru ecu neein aonajeerera jetaote: “*Profeta* Irihasi cotihacate aite,” naaure.

⁴⁸ Nii jana, leinjiin acaauru caje jetaote, soroneein jeluhariin cuhin jetao, sie tocohaneein nena ariin ruhin, elohanti bino sisiaain jetao, jiarana nujua que nujuateein Jesoso ujuae que te, cohane coina.

⁴⁹ Nii jana leeochoaauru jetaote:

“Coa rohecaate, ichoteratiha uha niicha cotijiai Irihasine coarajihacachera,” naaure.

⁵⁰ Nejetaote, nacoauneein tonijiaain auhaquuin inae ohe Jesoso.

⁵¹ Nii rijieoritiiin jetaote, ecui caje coauneein ocoai cuhin nesoiheite Teenforo cuhanai bujuaneein nena cajione. Nii jana jetaote, nerurujuua cana rai chauratanene jana jetao, netatujuacoae ajerichuru.

⁵² Atane banaaurune maajeein, netatujuacoaane jana jetaote, Cana Coaunera coitucueraneein onacaauru cachaauru nihanatiin jetao, o caje ichanajacoaain ichaaore.

⁵³ Nitohaneein jetaote, inae o caje ichanaa Jesusone baiha jetao, Cana Coaunera nese Jerosaleeun cuuruha nii o caje ichananacaaurune jana jetao, coaranaacure arajii cachaauru.

⁵⁴ Nitohaneein uha carorane jana, nihacoa cojoelanaacojoaine jana coaraain jetaote, jataain nesooonein jetao:

“Esinaete chuhisi, Cana Coaunera Calaohine caa cacha,” naaure jetao, soondarooru curuaanaa aina ecu Jesoso beraiha nenacaauru.

⁵⁵ Nii jana jetaote, caje icharaain netiin Jesoso coarajeure arajii enecuru Calillea caje coauneein coroatajaneraneein sacuureraauru.

⁵⁶ Acaauru aina jetaote caurelu Maadala bene Mariha, chaen Saantiaao aina Jose neba Mariha, chaen Sebedeoo calaohichuru neba, naaonjoainuri.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(*Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.28-42*)

⁵⁷ Inae nocohecane jana jetaote, turuha uhe leinjiin Jesoso ere tonoraera coriquihonanein nena Arimatea cocoaicha Jose.

⁵⁸ Nii Jose jetaote, Filato coaraa cue, caje Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii jana rai Jesoso jaberoco teratiha Filatone jaun jetaote,

⁵⁹ Jesoso jaberoco raain, lino caje ichanohi shojoera que conajaain,

⁶⁰ que banijiaain niicha bajerateilu ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucujue Jose. Nii baiha jetaote, ajeri que caohatiin nii ajeri jachu bacuujuua fuhin ratiriin jelai caje amue.

⁶¹ Nii jana, Maadala bene Mariha, chaen nii leeochoa Mariha, naaonjoainuri jetaote, nii ajeri jachu Jesoso jaberoco teeuruhane jaan acatiha laurijiatiin nedaaure.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan beraihuha sondaoroorune

⁶² Nii cojoanoo, inae nebetacanaa cojoanonaa nihane jana jetaote, Filato coaraa cuure jiniiquiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina fariseeocuru. Nitohaneein cuhin, inae rene turuhin jetaote:

⁶³ “Curuaanaa, jaiti ichaohane banate: ‘Inae nichata janoha ohane baiha jete, o caje ichanareein,’ naain ererejetho nii casajeneein ichaonaa cachane quene coaaucaun.

⁶⁴ Alhane jaun, nii rucuhecuruhane jaan ajeri jachu beraichateeu nichata janoi reeinti-aain. Ainihanete, janotiin uhin rai jaberoco amaain: ‘O cajete ichanae,’ naain cachaauru coritaaurure aina nerelanacaauru. Niite laen, nii jauriaanejeein amurijiriin, jataain banejelanaala casaje nere,” naauruha Filato raine jana jetaote:

⁶⁵ “Caa nitohanei beraichane que nenacaauru soondarooru aina cuhin, caohatiin jerequichene tocohaneein nii ajeri jachu funichuche,” nae acaauru rai Filato.

⁶⁶ Nii jana cuhin jetaote, nii ajeri jachu niha Jesoso jaberocone jaan rai fuera sechaure leinjiin secho que. Nitohaneein sechaain jetaote, ecu beraichanu que soondarooru ratiriin cauha cuure saseredotecuru curuaanaa curuaanaacuru aina fariseeocuru.

28

*O caje ichanaa Jesusone**(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)*

¹ Inae situha nebetacanaa cojoanonaane jana, inae ena janohajihana semana nunuhene jana jetaote, Jesuso jaberoco rucuhecuruhane jaan-ajeri jachu coaraa cuure Maadala bene Mariha aina leeocho Mariha.

² Nii jana dede caje fauha anjerane jana jetaote, luhecotariin uhe jataain mijiaainetiin carora. Nitohaneein fauhin jetaote, nii Jesuso jaberoco rucuhecuruhane jaan-ajeri jachu fuuruhane jaan-ajeri jaberoco raain nichoae lajuuae nii anjera.

³ Nii anjera jetaote, aiha jiacanene tocohaneein jiquihacoa rai jaberocone jana, jataain somajae rai cajione aiha dede sacarine tocohaneein.

⁴ Nii coaraain jetaote, coasina caaun rijijijianein onaa rijijnanaain nedaaure nii berai-hurera soondarooru.

⁵ Nii jana jetaote, nii coaraa cunacaauru enecuru rai jetao:

“Jiaorihana casiichene. Inae, nii coroso que teein niicha ateinaauri Jesuso ariha aachene coitucuhanura.

⁶ Inae cau nihei. Inae nii aitoroaetohane tocohaneein o caje ichanaa. Chajaauchete, nii teeuruhane jaan-ajeri jetaote, inara ajiniha tururein. Ecu jetaote coariquichein, nanichuche. Inara rai bihanune coinane cau turuun,” naain jetao, nii enecuru letoae anjera.

⁷ Niritiin jetaote: “Chajaaain erojoein cuhin aina nerelanacaauru rai: ‘Inae jetao o caje ichanaa. Calileea cuhin jetaote, inara ajiniha tururein. Ecu jetaote coariquichein,’ nanichuche. Inara rai bihanune coinane cau turuun,” naain jetao, nii enecuru letoae anjera.

⁸ Nii jaun jetaote, jataain casihuruhane saijieein rachoojoein nii Jesuso atane bana jelai caje erojoein uhin biha uure nii enecuru, aina nerelananaa nichaanune rai.

⁹ Nii jana jetaote, ujuueuruha nii enecurune jana acaauru rohan neoritiiin acaauru rai iriha Jesusone jana rohan nichuuntaain, rai tijia que nebalurucaain cutujuuain jetao coroaecure nii enecuru.

¹⁰ Nii jana jetaote:

“Jiaonriha casiichenera. Chajaaain canejeraneein nenacaauru rai benichuchete, Calileea cuuruhine. Ecuine ita coarichaanuhi,” nae jetao, nii enecuru rai Jesuso.

Niicha coarai beeuruha soondaroorune

¹¹ Nitohaneein biha cuuruha enecurune nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai jetao, neseeu cuhin jitariin niicha coaracuri biha cuure nii atane banau Jesuso jaberoco beraiha nenacaauru soondarooru tabaauru.

¹² Nii jaun jetaote, ita suujuau tacaauruhane coina Jorioocuru bichauhenaauru coaraa cuure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru. Nitohaneein inae ita suujuau tacaain jetaote, jataain arajiin soondarooru rai coriqui teein jetao:

¹³ “Janotiin sinihacaanune tonohanaute, turuhin Jesuso jaberoco amaaure aina nerelanacaauru,’ naauche.

¹⁴ Nii jana coitucuhin, chatohanein inara tenaa coaauca coberenadoro Filatonena, ita suujua tacaain caohaterichaanuhi, nabana baasonein inara tihane coataa,” naain jetao, nii soondarooru suujuateure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii coriqui raain jerichanetoein nii suujuatenajauruhane rijitoein jetao, aitocure nii soondarooru. Nii jaun jetaote, niritiin acaauru coritaauruhane jaun, eneenetoein nii esenetaure Jorioocuru.

*Niicha icharatei ichacuruhane coina aina nerelanacaauru rai aitoha Jesusone**(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁶ Nitohaneein canacaanu rai beratiha Jesusone jaunne, Calileea nii naitoonjoa ichatane ucuunno cuhacaanu lechoonca leinjiin Jesuso aina nerelananaa nichaanune.

¹⁷ Ecu turuhacaanuna janate, ecu canacaanu ajiniha niha Jesusone jaun, rohan turuhin jaiti acanihane esenetaurenihana tabaaurune saijieein coroaecaanu.

¹⁸ Nii janate canacaanu rohan nichuuntaain:

“Canu Inaca Cana Coaunerate, chauratane, dede, naaonjoainuri rai cocoainacanein nihanune coina caetein ne.

¹⁹ Aihane jaun, chajaaain satiin caa chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru cachaauru relanichuche inara relaunune rijijieinte, canu ere tonoraera neeuruhine.

Chaen, Canu Inaca, canu- rai calaohinichaaunne, Cana Coanera Suujue, naaon-joain nichaanune rai canacaanu cachaneein nenea jereraauru cojunacatein baotisanajaauche.

²⁰ Chaen inara rai aitonajaocaaunne rijijiein, nii caitoonjoa tonoraain ichaauruhane coina relanajaauche. Jerichanejeeinne besautiha cana cojoanonaane reentiaaajoain itolere bana inara aina nereeunni," naain necoe Jesuso.

Marocohacha laenai Ena Nenea Cana Coaunera Ere

*Cana Coaunera ere beebejiha Joaan Baotisitane
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)*

¹ Caate nunuhe caje coauneein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que erenea raotono ne.

²⁻³ Niite inoaenlu nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coaunera-ane jaun, nii aitothane rijitjoeein:

“Nii Canuhacha letoai

Canu ere berate,

ii ajiniha cuhin turuhine jaan

bero rucuhereein.

Nitohanihane jaunte:

‘Cana Curuaanaa turunajaanu

bero raujiaauche,’ naain cacha

areroo rohan situnacaauru

cotijiaain suujuatereein,”

naain nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coaunera

⁴ Nii rijijieein jetaote chuhisi, inae cacha areroo cachaauru baotisaain:

“Inara osa jianein, esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuhin nacoauneein inara ichao coreein neeichene cojunacanein acauhanau tein baotisoanojonein neeichene inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coaunera,” naain belu jetao acaauru rai Joaan.

⁵ Nii jana jetaote, satiiin Jodea batane que nenacaauru aina Jerosaleeun nenacaauru naaonjoainuri nii Joaan ere aonaa curejetecurelu.

Nitohanein cuhin ecu turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaacuruhane beeuruhane jaun jetao, nucuhe Jorodaan cuhane tein acaauru cojunacatiha acaauru baotisa-arejete nii Joaan.

⁶ Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequin jetaote, jacari caje ichanohi que ichoraquuin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que jetao lenonein nerejetelu nii Joaan.

⁷ Nitohanein jetaote, Cana Coaunera ere beebejeein jetao:

“Canu baihate ureein leinjiin jataain canu amurijiriin nelateein nenea. Niheichu rai safato ichora rutuhanune coina nihanatiin nelatejeerinaauni.

⁸ Canune acau que inara camujuaain inara baotisaan. Jana acate laen inara baotisa ureein Cana Coaunera Suujue que,” nae jetao cachaauru rai Joaan.

*Jesoso baotisa Joanne
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)*

⁹ Nii cojoanonaa bana jetaote, Calileea batane que nenea Nasarete caje amuhin, nucuhe Jorodaan auhaniha turuha Jesosone jana jetao, ecu Jorodaan cuhane tein acaentonai camujuaain baotisa Joaan.

¹⁰ Nii baotisa Joane jana acau caje mituhane rijieeoritiin dede coaraa Jesosone jana jetaote, neyoracaa dede bacuujuane jana caje uhin serori rijijieein nichoae fauha uhe Cana Coaunera Suujue.

¹¹ Nii jana dedeeu tonii jetaote:

“Ii te jataain canuhacha jereein canuhacha cocoainohin cacalabineein neeicha,” naain toniha erenaane jana jetao aonajeeure.

*Baaso que Jesoso saruha Moconajaerane
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)*

¹² Nii baiha jetaote, cacha nenaja nihei que Jesoso amae Cana Coaunera Suujue.

¹³ Nii jaun ucuae atabinaecuru jana niha jena chonca janohin Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana jetaote, baaso que saruhane coina cojuhin coaraa moconajaerane jana jetao, Jesoso coroatajanecure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

*Calileea batane cuhin, rai namihaneeo nunuhetiha Jesosone
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)*

¹⁴ Inae caresero cuhane Joaan enoaauruhane baiha jetaote, Calileea batane que cue Jesoso, Cana Coaunera ere Erenaa Raotono que ereerejeein cachaauru rai bihane coina.

Nitohanein inae ecu turuhin jetaote:

15 “Inae ichuunijiha Cana Coanera Cojoanona. Aihane jaun Cana Coaneraacha beratenjoain Erenaa Raotono esenetaain tonoraache,” naain beebeje cachaauru rai Jesoso.

Jenai cachaauru ate mucuurerera cotihaca Jesosone
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Nii jana jetaote, Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetao, coroatajai ate mucueracuru Simoon, chaen nejera Aanderesi, naaonjoainuri coarae Jesoso, acauhanau rai rede nalaacuruhane jana. Nitohanein acaauru coaraain jetaote:

17 “Chajaauche canu aina. Aihate nii ate mucuhichene rijijieein, canu rai cachaauru mucuhin raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

18 Nii rijieeoritiin jetaote, rai rede ratiriin Jesoso aina cuure.

19 Nii caje basinjin cutiin jetaote, coroatajai ate mucuurerera- Sebedeeo calaohichuru Saantiaao aina rai nejera Joaan eruha cue Jesoso, bote cuhane neein redeeuru rucuheca neeuruhane jana.

20 Nii coaranaacane rijijieeoritiin cotihanaacane jaun jetaote, bote cuhane acaauru coroatajaneraauru aina nii acaauru inaca Sebedeeo ratiriin Jesoso aina cuure.

Leinjiin cacha suujua cuhane niha Moconajaera letonone
(Lc 4.31-37)

21 Inae Caferenaanon turuhin jetaote, nebetacanaa cojoanona bana ita taojiaain, Cana Coanera rai rauhi que ereerecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asaae cuhin cachaauru relaane nunuhetiha cue Jesoso.

22 Nii jana jetaote, cojoelatiin aonajeeure cachaauru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaaurera amurijiriin esinae rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitohane jaun.

23 Nii jana jetaote, nii netaojiaauruha cachaaurune jaan coloheri sinacoca asaae ne leinjiin cacha- suujua cuhane Moconajaera letono siricha.

24 Aca jetaote ehequuin:

“Chanute canacaanu rene turuha uhita Nasarete cocoaicha Jesoso. Jerihane nechua jataain canacaanu itajeranu quete turuha uhicha. Raotojoeinne canu, ii Cana Coanera Calaohi neeine coitucunra,” nae Jesoso rai.

25 Nii jana jetaote:

“Coo iriha. Caa cacha jianein amuura,” nae jetao Jesoso, nii cacha suujua cuhane nena Moconajaera letono rai.

26 Nii jana jetaote, rijijijianein nii cacha teein, tonijiaain ehequuin mitue nii Moconajaera letono, nii cacha suujua caje.

27 Nii jana satiin nesoonetiin jetaote:

“Chatohanai cacha relaera cachana caa ai. Coatiha cacha relaauruha cacha relaaurerane rijijieein cacha relaai. Caate laen nohanelanaala esinae rauhijiriin cacha relae. Chaen techu moconajaera letonocuru nihanatiin nere tonoraain cacha suujua caje mituhin amuure,” naain jetao ita caje bajaure nii cachaauru.

28 Nii jana jetaote, coa carajaaeriin Jesoso benaa coitucure satiin Calileea batane que nenaacauru cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesosone
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Inae netaojiaain Cana Coanera rai rauhi que ereerecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca caje mituhin jetaote, Saantiaao, Joaan, naaonjoanuri aina jiniquiin, Aanderesi aina Simoon loreri asaae cue Jesoso.

30 Nii jana jetaote, inae nii loreri asaae turuuhane jana, ajaa caaun cunaitteen ecu tocoeeque Simoon tano. Nii jaun jetaote, Jesoso rai beeuruhane jaun,

31 rohan nichuuntaain rai biji que michuhane jana jetao, inae caje amue ajaa. Nii rijieeoritiin inae caje amuha ajaane jaun jetaote, nimichuhin acaauru coroaate nii cunaitena Simoon tano.

Arajiin cunaitenacaauru rautaa Jesosone
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Inae sohane jaun nocohecane jana jetaote, Jesoso rene satiin cunaitenacaauru, chaen suujua cuhane Moconajaera letono sirichaaauru, naaonjoainuri cachaaurune maajeein amaaure, acaauru rautaa Jesosone cina.

33 Nii jaun jetaote, satiin nenaanajaaauru caje cuhin, ecu acuujuu niha netaojiaauru cachaauru.

34 Nitohanein jetaote, arai laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautain, Moconajaera letono sirichaaaurune maajeein rautae Jesoso. Nejetaote laen ereeuruha nii

catcha suujua cuhane nenacaauru Moconajaera letonocurune caohate Jesoso, raotojoeiin acanihane coitucuuruhane jaun.

*Calileea batane cuhin, Cana Coaunera ere beebejiha Jesosone
(Lc 4.42-44)*

³⁵ Inae janonaa jerihane jaun jetaote, nimichuhin nii nese caje cuhin, jelai Cana Coaunera bajaa cue Jesoso.

³⁶ Nii jaun jetaote, leeochoaauru aina jiniiquiin cuhin Jesoso ariha cue Simoon.

³⁷ Eruhin jetaote:

“Satiin catchaaurute ii ariirijia amuhemuhecuru,” naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

³⁸ “Chajaa chacuchete ichuun nenacaauru leeochoa nenanajaaauru cuhin Cana Coaunera aacha beratenojoin erenaa benichaache. Nii coinane jelai caje mituhin cajiha uun,” naain acaauru tonorae Jesoso.

³⁹ Nitohaneein jetaote, cajihaanein nenanajaaauru amuhemujueein, satiin Calileea batane sacuritaain Joriocuru rai netaojiaauruhane jaan coloherihuru asaae Cana Coaunera ere beebejeiin, moconajaera letonocuru sirichaaauru catchaaurune maajeiin rautaaain amuhemujue Jesoso.

*Leinjiin cosibi siricha rautaa Jesosone
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰ Nii jana jetaote, Jesoso rene turuhin jetao: “Jereeine jana nihane canu rautaaai caa canu cosibi caje,” naa leinjiin catcha cosibi caaun cunaitenaa, nacatiha neseonrihaainne jaun jetaote,

⁴¹ cairichaaajoaain coaraane jaun jetao, biji que mucuhin:

“Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naa nii catcha rai Jesosone

⁴² rijieeoritiin caje amuha nii cosibine jaun jetaote, inae somaraain ne nii catcha.

⁴³⁻⁴⁴ Nii nerautaaane rijieeoritiin rai necoeiin jetaote:

“Aonaan. Coa caa ii rautaanune biha chuni rai. Raujiaain Cana Coaunera ere que catcha relaera neein nena saseredote coaanihun ii coaraane coina. Chaen inae nerautaaai nii ii cosibi cajene coaracuruhane coina, aitoha Moisesa aitonjoan rauhine rijijieein, Cana Coaunera belaaaine jaanu amaain cunihute inae ii cosibi caje nerautaaaine coitucuurumiin satiin catchaauru,” naain jetao jataain suujuateein nii catcha letoae Jesoso.

⁴⁵ Nii jana jetaote, satiin catchaauru rai nii nitohaneein jaberoco rautaa Jesosone que nereretaa cue nii catcha. Nii jaun jetaote, inae neseuru raotojoeiin turunaa nainenihane jaun jetao, neniha cachane jaun cuhin amuhemujue Jesoso. Nejetaote, lauri laurichuru caje cuhin coaraa cuure catchaauru.

2

*Leinjiin jiuirona catcha rautaa Jesosone
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)*

¹⁻² Nii baiha janojanoheriin catiaain jetaote, coaiten Caferenaan cue Jesoso. Inae ecu turuhin, loreri asaae nihane coitucuhin jetaote, rene turuha cuuruha arajii catchaaurune jana jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebeje Jesoso. Nitohaneein arajiiin tururuha catchaaurune jaun jetaote, jataain nemoha loreri asajine jaun, nii acuujuu rohan niha-natiin nene turuha cachane jaannu.

³ Nii jana jetaote, Jesoso rene leinjiin catcha jiuirona amaare jenai catchaauru.

⁴ Nejetaote, jataain arajiiin turuha cachane jaun, Jesoso rene nii jiuirona catcha turuanaa nainecurenihana jaun jetao, loreri coarana joaracaain rai nela cuhane tijichaain, nii niha Jesosone jaun jeloon nii jiuirona catcha faaure.

⁵ Nii cunaitenaa rautarichaaainne esenetaain amaauruha nii amaaurerane coaraane jaun jetaote:

“Inae ii osa caje ii ichoteratein, ii que casuujuu acatichaaunra cacalabi,” nae jetao nii cunaitenaa rai Jesoso.

⁶⁻⁷ Nii jana ecu neein aonajeiin jetaote: “Chanuna caritiin ere caa catcha. Nechu jataain Cana Coaunera niha nocoetohane jaunte aite. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere osa sitaa catcha cajene,” naain jetao suujua cuhane ereerejeiin laurujualaurujuuain aonajeere Moisesa aitoonjoan que catcha relaaaureraauru tabaauru.

⁸ Niritiin suujua cuhane coaacuruhane que nainaan jetaote:

“Chanuna niritiin inara suujua cuhane coaauquiche.

⁹ Cha caaintanerihana nii jiuirona rai: ‘Inae ii osa caje ichoteratenojoeinein,’ naain irihaca ne. Ainihane: ‘Nimichuhin chela seriin amuu,’ naacane.

¹⁰ Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne, itolere curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaaunne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona rai:

¹¹ “Ii raine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajau caunihu,” naa Jesusone rijieeori-tiin jetaote,

¹² satiin nii ecu neein coarajeeurera notaracae jetao, nimichuhin rai nela seriin jelai caje amue nii jiuro caaun cunaitenaa. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatiin jetao: “Chabana catohani coarahaacacheta,” naain jetao Cana Coaunera coroaecure cachaauru.

Leinjiin cacha Lebi cotihaca Jesusone

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Nii baiha jetaote, coaiten nemuri auhaniha cuha Jesusone jana, rene tururuha arajiin cachaaaurune jaun jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebejeein acaauru relae Jesuso.

¹⁴ Nii caje cuujueein jetaote, Romanocuru rai *impoestonu* que cacha cobaraain coriqui raeranein nihane jaun rai rori ichoae lauhecoba Arafeeo calaohi Lebine jana coariin jetao:

“Chajaau caniha,” naa Jesusone jaun jetao, nii rijieeoriitiin nimichuhin Jesuso aina cue Lebi.

¹⁵ Nii baiha jetaote, nii Lebi loreri asae lenoniha niha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetao, cuu nii Lebi aina lenoniha neeure arajiin leeochoaauru Romanocuru rai *impoestonu* que cacha cobaraain coriqui raaaurera, leeochoaauru cachaauru- baasoneein ichaoha benojoihunri, naaonjoainuri.

¹⁶ Nitohanein Jesuso aina lenoniha neeuruha nii nitohanein ichaonacaauru cachaaurune coaracuruhane jaun jetaote, nii Jesuso aina nerelanacaauru rai jetao:

“Chasiina taa Romanocuru rai *impoestonu* que cacha cobaraain coriqui raaaurera, baasoneein ichaoha benojoihunri, naaonjoaihunri aina lenone inara relaera,” naaure jetao fariseocuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera, Jesuso aina nerelanacaauru rai.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru aonajeein jetao:

“Coatiha coichaera latecuruhi rauronacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Coatiha osa colane nenacaauru cotihaca uhaaun. Osa aina nenacaaurune cotihaca uun,” naain jetao acaauru tonorae Jesuso.

Suri couu netiin Cana Coaunera bajaauruhane

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Joaan Baotisita sacuurera aina fariseocuru sacuurera jetaote niqiu, suri couu netiin Cana Coaunera bajaebajaecure. Nii jana jetaote, Jesuso rene turuhin jetao:

“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaebajaecure suri couu netiin. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, coaeraai cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesuso raine jana jetaote:

¹⁹ “Aiha chuhisi niqiu. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, suri couu nena nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun.

²⁰ Nete laen inae nii ene ranaa jerera cacha amaauruhane, suri couu neein inaderaa cuurureeincha,” naain jetao:

²¹ “Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohanein nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaaere nii cajione siri. Chaen caohachaa in nedanaa naineriheii nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

²² Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohanein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaerati. Nitohanihane jaunte, caohachae coaerai nejesinanein niha coaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae,” naain jetao cachaauru tonorae Jesuso.

Nebetacanaa cojoananaa bana aroso rijijieein nena tirico moloonejeein quihuruha Jesuso aina nerelanacaaurune

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Nebetacanaa cojoananaa bana aina nerelanacaauru aina jiniiquiin temule jana situhin, amuhemuheca Jesusone jana jetaote, quihuruhane coina aroso rijijieein nena tirico inaa moloonejeeure aina nerelanacaauru.

²⁴ Nii coarajeein jetaote:

“Chanuna nebetacanaa cojoanonaa nihane jaun cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacauru,” naauruha Jesoso rai fariseeocurune jana jetaote:

²⁵ Tana nitohanihalu Rabirine coitucuhichene:

²⁶ “Nii Rabiri jetaote, saseredotecuru curuaanaa neein niha Abiatane bana Teenforo asaae enohin Cana Coaunera que banijiaain nena faan qui, nii rai corihacuru aina jiniiquiin mijiitooruhane jaun, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein,” tana naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha cuhanene ereretaain aonaquichene.

²⁷⁻²⁸ “Nebetacanaa cojoanonaate coaunaelu Cana Coaunera, bana nebetacanaa nainiha cachane coina. Coatihacha cairichaeranu que nebetacanaa cojoanona coaunaailu Cana Coaunera. Nii jaunne laen canu naineeun nebetacanaa cojoanonaa bana nihanatiin quicha ichana jerei ichaain nihanune. Nitohaneinte inara rijijieein cachanein rai Calaohi nichaauune cocoaainain letoae Ofa Cana Coaunera,” naain jetao fariseeocuru tonrae Jesoso.

3

Jiurona bijii catcha rautaa Jesosone
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Nii baiha jetaote, coaiten netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereerecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asae enoha cuha Jesosone jana jetao, cuu ne leinjiin catcha jiurona bijii.

² Nii jaun jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana nihane jaun nii Jesoso coarajeure fariseeocuru, nii jiurona bijii catcha rautaane niha nechua jetaain colurujeeuruhane jaan leranune coina.

³ Nii jaun jetaote, nii jiurona bijii catcha rai jetao:

“Nimichuhin nii catcha cataaun chujutoroaau,” naain jetao:

⁴ “Chatohanai ichacaane caohachae nebetacanaa cojoanonaa bana, baaso ichaain catcha ichao itajihacanena. Ainihane catcha ichao rai caohacha ichacaanena,” naain fariseeocuru caje bajaa Jesosone jana jetaote, inauheneecha curuaaequuin aonajeure.

⁵ Nii jaun jetaote, nii nere aohana jerecurenihane jaun, nererojoeccaojoaain inaderaain, nii curuacaain nenacaauru coaraain jetao:

“Ii bijii raujiaau,” naa nii catcha rai Jesosone jana, bijii sijitaain raujiaa nii cachane jana jetaote, inae nerautaaain neraujiaae rai bijii.

⁶ Nii coaraain jetaote, airiniha mituhin ita suujuatiha cuure Erodesi ere tonoraeraauru aina fariseeocuru, Jesoso sohin jaoruhane coina.

Nemuri auhaniha netaojiaauruha arajiin catchaaurune

⁷ Nii baihate, rene tururuha arajiin Calillea cocoaichacurune jana, nii Calillea conemuri auhaniha cue aina nerelanaauru aina Jesoso.

⁸ Jetaain itolere ichaain, cunaitenacaauru catchaauru rautaaain, naonjoaane coitucuruhane jaun jetaote, coaraa cuure Jodea batane, Jerosaleen, Idomea batane, nucuhe Jorodaan auhaniha neein enoto mitu nichajai cajeeurune maajeeinchuru cuhin jetao, Tiro, Sidoon, naonjoainuri batane cajene maajeein turuha cuure arajiin catchaauru.

⁹ Nii jaun jetaote, chajaain letona jatoraain bote coaracuruha aina nerelanacaaurune coina, acaauru rai aite Jesoso, nabana sururucuruha nii arajiin turunacaauru catchaaurune coataa.

¹⁰ Jetaain araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru rautaane jaun jetaote, satiin cunaitenacaauru Jesoso jaberoco dadanaa jerecure nerataauruhane coina.

¹¹ Nii jana suujua cuhane moconajaenra letono sirichaauru jetaote, Jesoso coaracuruhane jetao, nacatiha neseeonriaain:

“Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha,” naain jetao cojiorichure.

¹² Nejetaote aonajeuruha catchaaurune jana, que ereeuruha nii moconajaera letonocurune caohate jetaain Jesoso.

Afosotoorunu que, lechoonca coroatajai niicha cocoaainenu janiicha Jesosone
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³⁻¹⁴ Nii baiha jetaote, ichatane ucuuno que iniin caohachaaain niicha coaracuri cotijiae Jesoso. Inae satiin netaojiaauruhane jana jetaote, janiinajaain acaauru caje lechoonca coroatajaain nenacaauru cocoainae, corihanein jiniichaaain amuhemujeein, chaen nere beraanu que naonjoaauruhane coina. Nii lechoonca coroatajai niicha cocoainaauri jetaote, afosotoorunein curuaatenajaain letoanajaen,

¹⁵ catcha suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru sitaaain, cunaitenacaaurune maajeein rautaauruhane coina.

¹⁶ Nii lechoonca coroatajaain niicha janiichuri jetaote, nii jauriaanejeein Simoonneein niicha curuaatei Fedoro, chaen

¹⁷ nejera Joaan aina Sebedeoo calaohichuru Saantiaao naaonjoainurine. Acaauru jetaote, Boanerges neein curuaatenajae: “Arara calaohichuru,” naaneneein.

¹⁸ Chaen Aanderesi, Ferifi, Bartolomee, Mateeo, Tomasi, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeoo, Celoteneein niicha curuaatei-Simoon,

¹⁹ chaen nii acaauru lechoonca coroataja, Jesoso colurujueranu Jodasi Isacariote naaonjoainurine.

Moconajaera letononiha Jesoso beeuruha Moisesa aitoonjoan que cache relaaaurane (Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Nii baiha jetaote, leinjiin loreri asaae enoha cuha Jesusone jana jetao, ecu rene arajiin netaojiaauruha cachaurune jaun jetao, nii aina nerelanacaauru aina jiniiquiin lenonena nainecurene.

²¹ Inae nitohaneein ecu niicha ichanenu coitucuelanaala niha Jesusone beeuruhane coitucuuruhane jaun jetaote, raa cuure naraaichuru.

²² Chaen Jerosaleen caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cache relaaurera netonai jetaote,

“Moconajaeracuru curuaanaa Beelseboote, caa cache rai catohanei ichaane jaan teein ne, nii aina cache suujua cuhane nena moconajaeracuru letono sitaane coina,” naaure jetao ita rai.

²³ Niritocuruhane aonaain jetaote, acaauru cotijiaain:

“Chasiina nejesinanejeein, chatohaneein ita teein, ita sitanaa nainere moconajaera.

²⁴ Niheichu leinjiin atane que ichaonacaauru, nejesinajeein itaque nejerateein nihane raotiin ita aina ichaonaa nainecururihei.

²⁵ Niheichu leinjiin loreri asaei ita que nejesinajeein nejerateein nena nainecuruhi coroatajai cache, lesajeein ita que nejerateein nihane raotiin ita aina ichaonaa nainecurenihane jaun.

²⁶ Nii rijijieeinchu ita que nejesinajeein nejerateein nena nainecuruhi moconajaera aina rai letonocuru, enaacha jiniiquiin ita itajenaa nainecururihane jaun.

²⁷ Nihei chunei jataain laraajiin nena cache loreri asaae enohin niicha sirii rulunaa nainera. Jauriaanejeein biji ichohacane banaachate nainere caje niicha sirii ruluhane.

²⁸ Cana Coaunerate, itolere baaso ichaain neosateein, itolere baaso que ereein naaonjoaunruha cachaurune niha natiin acaauru que suujua acateein ne.

²⁹ Nete laen rai Suujue que baasoneein iriha cachane, chabana que Suujua acatenereein Cana Coaunera. Nii cache baasoneein que ereite chabana satonoelanaala caseteconihha cureein,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cache relaaurera rai Jesoso.

³⁰ Moconajaaera letono sirihha beeuruhane jaun jetaote, acaauru rai aite Jesoso.

Neba aina turuuruha Jesoso nejeraaurune (Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Nii jana jetaote, turuha uure neba aina Jesoso nejeraauru. Nejetaote loreri asae enoelanaala, airiniha neein cotiharateeure.

³² Nii jana jetaote, nii Jesoso curuhacaain nenacaauru cachauru jetao: “Taute airiniha turuhin ii ariiriichure ii neba aina ii nejeraauru aina ii baihuri,” naauruha raine jana jetaote:

³³ “Charijina canu neba, canu nejeraauru, naaonjoainere,” naane baiha jetao,

³⁴ nii curuhacaain nenacaauru cachauru coaraain jetao: “Caaurute canu neba, canu nejeraauru, canu baihuri, naaonjoainuri ne.

³⁵ Chunocoha jeriha Cana Coaunerate rijijieein ichaohin, Cana Coaunera jerenohin icharate, canu neba, canu nejera, canu bai, naaonjoainurine,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

4

Ucuhe riaara que cuaain cache relaa Jesusone (Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Nii baiha nacoaaneein nemuri auha niha teein cachauru relaa Jesusone jana jetaote, ecu arajiin netaojiaauruha cachaurune jana, nii nemuri cuhane niha leinjiin botene jaun jetao, cuhane fauhin nelauriiriin lauheque Jesoso, nemuri auhaniha neein coarajeeuruha cachaurune jana.

² Nitohaneein bote cuhane fauhin jetaote, ecu neein aonajeeuruhane jana araai laurii itolereuru que cuaain acaauru relae.

³ Nitohaneein acaauru relaain jetaote:

“Caohachaain caa quere aonacuche.

⁴ Leinjiin cacha, ucuhe riaacane jana tabaauru bero cuhane nalunacaaurute turuhin quihure tajaecuru.

⁵ Jana tabaauru jataain neniha atane jioonone jaun samaata choae nalunacaaurute erojoein omaroe, ucuacaain neniha atane jioonone jaun.

⁶ Nete enoto ajaano caun, neniha cojoaisine jaun ohe nii omarona.

⁷ Jana tabaauru ucuhecuru, ojoa jana nalunacaaurute omarohane saijieein amurijiriin omarohin soha ojoane jaun, inacae lanaala ohacoae.

⁸ Jana tabaauru ucuhecuru atane caohacha choae nalunacaaurute omarohin caohachaain inaacane jaun, le ucuhecuru caje tabaauru nichata choonca ucujeein, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneechuru inacae,” naain acaauru relaain jetaote:

⁹ “Caohachaain aonacurumiin urichonacaauru,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Acaauru relaa Jesosone jaan bajaauruha caje aina nerelanacaaurune
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Inae caje amuruha nii cachaaurune jana, jelai nedaa Jesosone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaure caje, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanacaauru aina ecu rohan nenacaauru leeochoauru cachaauru, coitucuuruhane coina.

¹¹ Nii jana jetaote, acaauru rai: “Inara quete asinojoneein nena rai Cojoanonaa coitucuerate Cana Coaunera. Nete laen rai cachane lanaala nenacaauru que, nereretanaa que cuaain acaauru rai be,

¹² coaracuruha neniha natiin coitucurenihane coina. Niheichu aonacuruhane niha natiin, coitucuuruhane coataa. Nabana aonaain aina cuaain esenetaauruhane, acaauru osa acaauru ichoteratein acaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane coataa,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Ucuhe riaara que acaauru relaane jaan coitucueratiha Jesosone
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Ta caa inara relaane jaan aonaain coitucuhichene. Chatohaneina jana leeochoauru que cuaain inara relaane coitucuriquiche.

¹⁴ Nii ucuhe riarate Cana Coaunera ere bera rijjijieein ainaa ne.

¹⁵ Niha nii coina tabaauru tabaauru nii bero cuhane naluhin nitajenaa ucuhe rijjijieein nenacaauru cachaauru. Nii coinote Cana Coauneraacha beratenojoin aonacuruhane niha natiin, inae acaauru coritaa uha moconajaerane acaacha esenetaain, inae suujua cuhane Cana Coaunera coaacuruhane jianecure.

¹⁶ Nii leeochoa cachaaurute, nii samaata choae nalunaa ucuhe rijjichure. Nii jaunte Cana Coaunera beratenojoin jereein rautaaain aonacuruhane baiha,

¹⁷ caohachaain acaauru suujua cuhane coaacurenihane jaun, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure. Nii jaunte Cana Coauneraacha beratenojoin esenetaain neeuruhane jana, cairichanojoneein, cojunojoneein, naaonjoaauruhane, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure.

¹⁸ Jana leeochoa cachaaurute, nii ojoa jana nalunaa ucue rijjijieein neeure. Cana Coaunera beratenojoin aonacuruhane baiha niha natiin,

¹⁹ jataain acaauru ichaohacha que suujua teeuruhane jaunte, nechu jataain raaje necoritaain coriquihonanein nena jereein, itolere sirina jerecuruhane jaun, caohachaain Cana Coaunera esenetaain jianacocon coitucunoiniha jaun nitajeeure.

²⁰ Jana leeochoaurute atane caohacha choaae nalunaa ucuhe rijjijieein neeure. Acaaurute Cana Coaunera ere aonaain, caohachaain Cana Coaunera esenetaaure, nii chabana jianelanaala.

Nii esenetaaauru tabaaurute, le ucuhe caje nichata choonca ucuheneein le tijirii caje tera, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneein tera, naajoaain le tijirii caje teeurera rijjijieein neeure,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Cono que cuaain cachaauru relaa Jesosone
(Lc 8.16-18)*

²¹ Niritiin jetaote: “Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Nitohanein bujuaihu telanaalate, jianacocon conohanau neeuruha turunacaaurune coina ecuun teeure.

²² Nii cono aina cuaainte jianacocon coitucunoiniha cureein coitucuerae lanaala itolere asinojoneein inaraacha ichai.

²³ Aonacurumiin urichonacaauru,” naain jetaote:

²⁴ “Caohachaain nainain inaraacha aonai aonacuche. Charijieein teeinti leeochoauru coaraqiche, nii rijjijieinte inara netonai coareein Cana Coaunera.

²⁵ Caohachaa'in niicha jerei rijijee'in ichaohin nere tonoraerate, jeelai amuritoheriin corootajanereein Cana Coaunera. Nii rijijee'in techu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Omaroha ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesosone

²⁶ Niritiin jetaote: "Temule jaera cacha rijijicha Cana Coaunera cojoanonaa.

²⁷ Charijjee'in teeinti temule jaain, janotiin berailanaala sinii, jerichanejee'in jiiichoo berailanaala nihane tonohanau coitucuenihane jana omaroe nii niicha temui, nii rijijicha Cana Coaunera Cojoanonaa.

²⁸⁻²⁹ Charijjee'in teeinti, raajenihane omarohin, nalojoaacoaain, inacaain, inae tainaca que teein cataa nii temulene taihure cachaauru, nii rijijicha Cana Coaunera cojoanonaa," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Mosatasa ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesosone

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Niritiin jetaote: "Chaaquenejianra inara rai Cana Coaunera cojoanonaa que cuaain aitete coitucuhicheta.

³¹ Leinjiiin mosatasa ucuhe temunacai rijijicha. Acate itolere temulecuru ucuhe fautaain jataain aansijien.

³² Nete inae temunojoneein nihane, itolere temulecuru ocoana jana nenacaauru amurijiriin neleereein fojoe'in nuna seonjoan nihane jana, nichoae tajejin loraore tajaacurru, nii rijijicha Cana Coaunera cojoanonaa," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Coitucunaa nainecuruha nereentiaain araai laurii que cachaauru relaa Jesosone

(Mt 13.34-35)

³³ Nitohane'in jetaote, araai laurii que cuaain itolere acaauruhacha coitucui- acaauru ichao que cuaain cachaauru relaa'in Cana Coaunera ere beebejee'in acaauru relae, aonaain coitucunaa nainecuruha nereentiaain Jesoso.

³⁴ Nitohane'in jetaote, rai cacha nelanaala nenacaauru relaa Cana Coaunera Cojoanonaa quene, acaauruhacha coitucui- acaauru ichao que cuaain relanajae. Jana aina nerelanacaauru relaane jetaote, rauhijiriin, "Naaonjoainte ne Cana Coaunera Cojoanonaa," naain Cana Coaunera Cojoanonaa been que relanajae.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesosone

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Nii cojoanotiin bananee'in aina nerelanacaauru rai jetaote:

"Jamaauchete nemuri jerau cunichaache," nae jetao acaauru rai Jesoso.

³⁶ Nii jaun jetaote, ecu cachaauru ratiriin, nii fauhin lauhequuin cachaauru relaa Jesosone jaan bote cuhane fauhin amaauruha aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru jiniichaain cuure leeocho boteeuru.

³⁷ Nitohane'in cuuruhane jana jetaote, jataain mijiaa'ineein uha cujuana tabai aina fichafichanaane jana jetao, acaauru bote cuhane acau enoaa fichafichanaane jaun, inae nalunaa jere nii cuurunaja bote.

³⁸ Nii jana bote roe cuhane binaao choae tocoeequuin sinii siniicha Jesosone jana jetaote: "Cacha relaera chajaain nocoo. Inae nalurichaacheje. Tana inae nalunaa jerichaachene que tonajeeine," naauruha nocoain aina nerelanacaaurune jana jetaote, nimichuhin:

³⁹ "Coaa inooniha. Chajaain nesuruu," naa nii nemuri fichafichanaa rai Jesosone rijieeritiin jetao, nesuruha cujuana aina nii fichafichanaane jaun raotojoe'in cuujeeure.

⁴⁰ Inae nesuruha nii fichafichanaane baiha jetaote:

"Chanuna jataain nesooneeiche. Chanuna cha esenetaeneeiche," nae jetao nii aina nerelanacaauru rai Jesoso.

⁴¹ Nejetaote jataain nesoonetooruhane jaun jetao:

"Chatohanaine'inna ne caa cachate, nere tonoraain nesurue cujuana tabai aina nemuri fichafichanaa," naaure jetao ecu ita rai nii aina nerelanacaauru.

5

Cadara bataneu niha suujua cuhane moconajaera letono siricha cachane

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹⁻² Nitohane'in cuhin inae nemuri jerau tururuha Cadara batane que jana, iniha cuha Jesosone jana jetaote, que tacaain coinetiha cue leinjiin cacha- suujua cuhane moconajaera letono siricha. Nii cacha jetaote atane bana caje uhin ai,

³ ecu ichaohane jaun. Nitohane'in rai suujua cuhane moconajaera letono sirihane jaun jetaote, *cadena* que niha natiin ichohana nainene chuni.

⁴ Araai saain tija aina biji ichohacuruha *cadena* quene niha natiin jetaote, molomoloni-jihanaane jaun, chatohaneen tenaa nainene nii chuni.

⁵ Nii jaun jetaote, janotiin, jiichoo netojoeinchuru ichatane janaauru amuhemujueein, atane banaauru ichoae amuhemujueein, eheehejeein, ajeri jaberoco ichoae comohin, naaonjoain amuhemujuee nii cacha.

⁶ Nii jaun jetaote, coriaae uujiha Jesusone coariin, jeluhiariin coineteen nacatiha neseonriaain ehequuin jetao:

⁷ “Jiaonriha caniha nenoaain carerojoeaaine, acaihanijin nena Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Jiaonriha atiin nohane Cana Coaunera coreniha chatohaneen caeteetine,” nae jetao

⁸ nii cacha suujua cuhane nena moconajaera letono. Nii cacha suujua jianeein amuhane coina: “Nii cacha suujua cuhane neein, cacha suujua aasaequine caje mituhin amuura moconajaera letono,” naa Jesusone jaun.

⁹ Niritiin jetaote:

“Tonaa ii curuaa,” naain caje bajaa Jesusone jana jetao,

“Jataain araaichaanune jaunte Lejion ne canu curuaara,” nae jetao Jesoso rai.

¹⁰ Nejetaote, jelai batane caje jaoha Jesusone caohate jataain nii moconajaera letono nii cacha suujueniha nena.

¹¹ Nii jana ichatane ucuuno rohan lenoniha neeuruha arajiin coosichurune jaun jetaote:

¹² “Atiin taa coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaa,” naaure jetao Jesoso rai, nii moconajaera letonocuru cacha suujua cuhane nenacaauru.

¹³ Nii jaun caje bajaauruhane rijitjoeein jeriha Jesusone jaun jetaote, nii coosichuru suujuanaha enouruhane jaun, ucu caje nomaroteein acauhanau naluhin, acau que nereeonohin oore nii coroata oaraancai coosichuru.

¹⁴ Nii jaun jetaote, nii coaraain jelai caje sorohin, neseeu cuhin, nenaanajaaunru, naaonjoainu cuhecujueein biha cuuruha nii coosichuru beraihurerane jaun jetao, turuhin coaraa cuure cachaauru.

¹⁵ Nii jana jetaote, nii niha Jesusone jaun turuuruhanane jana jetao, cojurihu cacha caohachaneen nena tocohaneen necoreeteen lajuuae, nii suujua cuhane arajiin moconajaera letono coitucuchuhi siricha cacha. Nii jana coaraain nesooneooraaha nii coaraa cunacaauru cachaaurune jana jetaote,

¹⁶ nii coosichuru suujua cuhane enooruha nii moconajaera letonocurune jana, ooruha nii coosichurune jana, nerautaa nii moconajaera letono siricha cachane beeuere nii coaraa cunacaauru rai, nii ecu neein coarajeuerera cachaauru.

¹⁷ Nii jaun jetaote, chajaain erojoeein jelai caje amuha Jesusone luhecaauere cachaauru.

¹⁸ Nii jana, inae jelaiha bote cuhane fauha cuha Jesusone jana jetaote, aina cuhane coina rai aite nii moconajaera letono sirihane caje nerautanaa cacha.

¹⁹ Nejetaote, aina cuhane jerelanaala:

“Chajaaincha chenenajaun cauhin, charaichuru rene turuhin, cairichaaajoaain ii coaraain itolere ichaa iniha Cana Coaunerane benihun acaauru rai,” nae jetao rai Jesoso.

²⁰ Nii jaun jetaote, Decapolis batane que nenacaauru nenaanajaauru cuhecujueein, itolere ichaa coreniha Jesusone biha nii cachane jaun jetao, satiin cojoelatoore aonajeuerera cachaauru.

Jairo cacunu aina leinjiin ene rautaa Jesusone

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Nii baiha jelaiha nemuri jerau cauha cuha Jesoso, bote cuhane jana jetaote, najiniha arajiin netaojiaain cohacuruha nemuri auhaniha cachaaurune jaun jetao, ecu turuhin ne nii cachaauru aina Jesoso.

²² Nii jana jetaote, turuha cue leinjiin sinacoca curuaanaa neein nena Jairo.

²³ Turuhin jetaote:

“Onaa jeriha canu cacunune jaunne ii coaraa uun. Chajaaute atiin nohane turuhin nichoae ii biji meracaete nerautaain ichaohine,” nae jetao Jesoso acatiha neseonriaain nii Jairo.

²⁴ Nii jaun jetaote, aina cuha Jesusone jana, jiniichaaain cuuruha arajiin cachaaurune jaun jetao, jataain arajii cachaauru cataaun cuujue.

²⁵ Nii arajiin cunacaauru cachaauru jana jetaote cue, leinjiin ene lechoonca coroata jaanacaain jaberoco caje ichana jaohajeein nena.

²⁶ Aca jetaote, nii rai chaque nelatejeeane que airijiin jitariin niicha sirii jaohin arajii cacha coicharaauru que nocoicharithane niha natiin nerautasilanaala jataain taaneen cuujue nii rai cunai.

²⁷ Nii ene jetaote, Jesoso benaa inaaoriin cuhin coaraain, leeochoauru cachaauru jana cutiin, Jesoso janori nichae marotiin cajione auha mucuuri,

²⁸ “Caa cajione auha mucuurihanune niha natiine nerautareeunni,” naain esenetaane jaun.

²⁹ Nii Jesoso cajione mucuhane rijieeoritiin nesuruha ichanane jana jetaote, inae nerautanaanein naonae rai jaberoco.

³⁰ Nii jana caje mituha niicha ichana nainei cacha rautaane jaaque nainaan jetaote, nii cachaauru coaraain:

“Chana toon cacajione mucue,” naa Jesusone jana jetaote,

³¹ “Tana jeranu ii sururucuruha cachaaaurune coaraainete. ‘Chana toon cacajione mucue,’ naain bajaaj,” naaure jetao Jesoso rai nii aina nerelanacaauru.

³² Nejetaote, rai cajione mucuera coaraane coina, nii rohan nenacaauru cachaauru cajaanain coarae Jesoso.

³³ Nii jaun jetaote, nesooone caaun rijijijianein nacatiha neseonriaain, nii suujue lanaala esinae rauhijiriin, “Naaonjoaain ii cajione mucuhanune rijijieeoritiinne caa canu cunai caje nerautaaun” naain be nii ene.

³⁴ Nii jaun jetaote:

“Ii rautana nainichaaunne esenetaaine jaunte, inae nerautaa. Raotojoein raurohin caunihun,” nae jetao nii ene rai Jesoso.

³⁵ Niritiin ereereeca nii ene rai Jesusone jana jetaote, nii ranuna inaca sinacoca curuaanaa Jairo loreri caje turuha uure cachaauru. Rene turuhin jetaote:

“Inae oha ii cacunu. Coa inacojoein nii cacha relaera roheca,” naaure jetao nii cachaauru.

³⁶ Nejetaote, nii acaauru aohana jerelanaala nii sinacoca curuaanaa rai jetao:

“Jiaonriha acaauru esenetaain nesoooneine. Raujiaaincha rautaanune esenetaau,” nae jetao Jesoso.

³⁷⁻³⁸ Nitohanein inae nii sinacoca curuaanaa loreri asae turuuruhane jana tonijiaain cojioriin chanaauruha cachaaaurune jana jetaote, aina cuuruha leeochoaurune jere-lanaala, Fedoro, Saantiaao, chaen nii Saantiaao nejera Joaan, naaonjoainuri aina jiniiquin enohin jetao:

³⁹ “Chanuna niritiin cojioriin chanaaiche. Coatihane ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte ai,” naa Jesusone jana jetaote,

⁴⁰ Jesoso coenacure cuu nenacaauru cachaauru. Nii jana jetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru mitaain, nii ranuna inaca aina neba, chaen corihaniha cunacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquin nii ranuna rene enohin jetao,

⁴¹ *biji que mucuuriin:*

“Talita coom,” nae jetao nii ranuna rai Jesoso. “Icheine aitoon ranuna. Nimichuu,” naa jetaote aite Joriocuru ere cuhane.

⁴² Nii rijieeoritiin nimichuhin ruharuhaca nii lechoonca coroata jaanacai ranunane jana jetaote, cojoelatiin coarajeeure nii cuu neein coarajeeurera cachaauru.

⁴³ Nii jana jetaote, jataain chuni rai beeuruhane caohatihane baiha jetao, nii ranuna coroaateeuruhane coina aite Jesoso.

6

Nasarete cuha Jesusone (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquin, jelai caje cuhin rai nataneu cauha cue Jesoso.

Inae nataneu turuhin, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin cachaauru relaane nunuhetiha Jesusone jana jetaote, nii relanajaa Jesusone aonajeein jetao:

“Chuna nerelaete toritiin itolere coitucuhin que cacha relae. Chaa cajana itolere coitucutiin, chabana coaraai cojoelanaacojoai ichaane coinane maajeein nerelae.

³ Tana caa, Mariha calaohichuru Saantiaao, Jose, Jodasi, Simoon, naaonjoainuri nejera, tabara caje itolere rucuhale icharanein nena carfinteronein nerejetohane. Tana chaen rai baihuru cau cana aina ichaauruhane,” naain jetao ita caje bajaure cojoelatiin, nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

⁴ Niritiin rai nere tonorana jerecurenihane jaun jetaote:

“Itolere banate niqui cuhane jaaunru, Cana Coaunera ere bera *profeta* que suujua acatein esenetaain neure cachaauru. Nete laen rai nataneu nenacaauru naraichuru que suujua acatein esenetana jerecurene. Niheichu nii nihane jaan loreri asaae nenacaauru niha natiin esenetaauruhi,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁵ Niritiin jetaote, ecu cojoelanaacojoai ichaelanaala, coroatajajeein ecu nenacaauru cunaitenacaauruhacha mucuhin rautanajae.

⁶ Nitohaneein esenetana jerecureniha cachaaaurune jaun jetaote, acaauru cojoelate Jesoso.

Cana Coaunera cojoanonaabeebejeeuruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesosone (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nii baiha jetaote, Nasarete rohan nenacaauru neseeuuru cuhecujueein, cachaauru relaa cue Jesoso.

⁷ Nitohaneein jetaote, leecha neseeuuru cuhecujueein cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru coitucuhichuru sitaain cachaauru rautaaauruhane coina nii lechoonca coroatajaain aina nerelanacaauru cotijiaain cocoainanajaain letoanajae coroatajaanana coroatajaananaain Jesoso.

⁸ Nitohaneein letoanajaain jetaote, acaauru atora, acaauru achano, coriqui, naaonjoain amaelanaala,

⁹ acaauru safatocuruhacha curujuaain, nii necoreeteuruhane coina acaauru cajione amaelanaala, acaauru biji achuneecha baaeejin bero cuhane cuuruhane coina acaauru rai aite.

¹⁰ Niritiin letoanajaain jetaote:

“Leinjiin loreri asaе turuhichene, ecu sinihuche inaraacha ichai nainaaain jelai caje amuhichene reentiaain.

¹¹ Chunijihun turuhichene jaunru, caohachaain inara coaana jerelanaala inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche, inara safato que nenaа utoone riariaain ratiriin, inae nitajeeuruhane rai neeuruhane que nainacuruhane coina,” naain jetao nii aina nerelanacaauru letoaa Jesoso.

¹² Nitohaneein cuhin jetaote, nacoaauneein Cana Coaunera coitucuhin aca jerihane rijijieein neeuuha cachaaaurune coina acaauru rai aitiin,

¹³ arajii moconajaera letono sirichaauru cachaaaurune maajeein raautaain, arajii cunaitenacaauru rautaaure erene que rujuanajaain nii aina nerelanacaauru.

Oha Joaan Baotisitane (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Nitohaneein itolere ichaa Jesosone beeuuha itolere sacuritaaine jaun jetaote, Erodese netonai coitucue.

Chaen jetaotechu: “Joaan Baotisitane ichanacaihara. Nii jaunte, nii itolere cojoelanaacojoai ichana naineraneein necaihara,” naa Erodese jana jetaote;

¹⁵ “Jerihanete *Profeta* Eliasinecaihara,” naaure leeochoaauru. Nii jana leeochoaauru jetaote: “Inoaenlu *profetacuru* rijijieein nenaа *profetate* aicaihara,” naaure.

¹⁶ Nejetaote, niritocuruhane aonajihane jaun: “Acate Joaan ne. Rai nuluno molberati-hanulu natiinte, inae nacoaauneein o caje ichanacaiha,” nae jetao Erodese.

¹⁷ Erodiasi coreniha jetaote, Joaan mucuerateein *cadena* que ichojoaain caresero cuhane terate Erodese. Nii Erodiasi jetaote, Erodese nejera Ferifi comasaineein nelu. Nejetaote, comasaineein sirilu Erodese nii rai nejera comasainihane saijieein.

¹⁸ Nii jaun jetaote:

“Jiaonriha ii comasaineein taa inejera comasai siriinera,” nae jetao Erodese rai Joaan.

¹⁹ Niritoha Erodese rai nii Joane caje coaauneein jetaote, nii Joaan cotaairiin sohin jaohene rijitoojeein nerejete Erodiasi.

²⁰ Nejetaote sohin jaonaa nainene, esinae rauhijiriin leinjiin cacha- saantoneein Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhane jaun, coasiha cocoaerateraneein niha Erodese jaun. Nitohanihane jaun jetaote, iriha Joaan rautatiin aonaane jaun nii aina chatohanai niicha ichanenu coitucuelanaala ne Erodese.

²¹ Nejetaote, nejanoa bajaanaa bitoaaane coina lenone jaain, que jauriineein nenacaauru curuaanaacuru, chaen rai soondarooru curuaanaacuru, chaen Calilea cocoaichacuru jataain nelatecuri cotijiaain beseta ichaa Erodese jana jetao, Joaan sohin jaohene rijitoojenaajaocane jana, suujua rijijieein erue Erodiasi.

²² Nii jana jetaote, nii beseta ichaane jaa coloheri asaе enohin raansaa cuha nii Erodiasi cacunune jana jetao, nii raansaane jana rautatiin coaraje Erodese, nii ecu aina lenoniha nenacaauru aina jiniiquiin. Nii jana jetaote:

“Joaereen iicha jerei bajaau cacajene ichei tera.

²³ Cana Coaunera notaracaane chaelai, iicha jerei bajaai cacajene tereunicha. Nainichaaun cataaun leruhin caa quiicha beraai atane tihanunera,” nae jetao arai saain nii ranuna rai Erodese.

²⁴ Nii jaun jetaote, jelai caje mituhin:

“Cha bajareeun cajete oma,” naa cuha neba raine jana jetaote:

“Chajaain ena caje Joaan Baotisita couturi bajaau,” nae jetao nii ranuna neba.

²⁵ Nii jaun jetaote, jelaiha soroneein enohin jetao,

“Ena carai leinjiin plato cuhane Joaan Baotisita couturi teenene jereun,” naa jetao cue nii ranuna Erodesi rai.

²⁶ Nii jaun jetaote, jataain inaderae Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri urichoo Cana Coaunera notaracae aithane jaun, nii caje niicha bajai tenaa nainenihane que aitona nainene.

²⁷ Nitohanihane jaun jetaote, nii rijieeoritiin leinjiin soondaro letoae Erodesi, Joaan couturi molohin raa cuhane caina.

²⁸ Nii jaun jetaote, caresero cuhane cuhin Joaan couturi molohin leinjiin plato cuhane uhaain, nii ranuna rai tiha soondarone jaun jetao, neba rai te nii ranuna.

²⁹ Nii jana jetaote, inae nitohaneein Joaan teuruhane coitucuhin jetao, nii Joaan jaberoco raain conautiha cuure sacuureaauru.

Saoqui oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Nitohaneein letoanajaa Jesusone caje turuhin jetaote, aina netaojiaain itolere ichaain Cana Coaunera ere que cachaauru relaiin, naaonjoaauruhane beeuere Jesuso rai, nii lechoonca corootajain niicha cocoinaauri afosotoorune jana jetaote:

³¹ “Chajaauchete neniha cachane jaun cuhin, jelai raotojoein nebetacanichaachera,” nae jetao acaauru rai Jesuso, cauhaajeeuruhane niha natiin arajiin turuhajeeuruha cachaaurune jaun, lenonecuruhane teeurenihaa acaauru raine jaun.

³² Nii jaun jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin neniha cachane jaun, jelai Jesuso aina cuure nii niicha cocoinaauri afosotooru.

³³ Nejetaote, arajii cacha cuuruhane coarajihane jaun, nii cuuruhane jaan jelai coitucuhin, satiin neseeuu caje arajiin cuhin jetao, acaauru ajiniha soroneein jeluhariin cuhin turuure.

³⁴ Nitohaneein cuhin acaauru ajiniha turuuruhanne jaun jetaote, ecu turuhin bote caje iniha cunajaun jetao, arajiin ecu cachaauru coaraa Jesusone jana, beraicha colane nena carenerocuru rijijieein aihuruhane jaun jetao, cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, ecu arai laurii niicha coitucui que relanajae Jesuso.

³⁵ Nii jana inae sohane jaun jetaote, rohan nichuuntaain:

“Inae soha. Coatiha nihei caa jana cacha.

³⁶ Chajaain cachaauru rai nocoeute ichuun nenacaauru nenaanajaaauru, neseeuu, naaonjoainuri cuhin, chaelai lenone ariin coretiha cuuruhane,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

³⁷ “Niriimiin. Chajaain acaauru coroaateeuhe inara,” naa Jesusone jana jetaote,

“Aihana jaunna, coroota fashai denario coreneein faan coretiha cuhacaanune jereei, acaauru corootaichaachene caina,” naaure Jesuso rai aina nerelanacaauru. Nii le denariote le jiiichoo amihanenaa core ne. Niritocuruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

³⁸ “Inatajaain faan siriquiche. Chajaain coanihuche,” naa Jesusone jaun, coaraain jetaote, “Saoquijieein faan, ita que jerajejeein ate, naajeichate neeje,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

³⁹ Nii jaun jetaote, joaenreen omane ichoae nelauriaauruha cachaaurune caina aitha Jesusone jaun jetao,

⁴⁰ tabaauru le fashaain, tabaauru saoqui chooncaain, naaonjoaain neleruhin nelauriaaure cachaauru.

⁴¹ Nitohaneein laurianaacane baiha jetaote, nii saoquii faan aina corootajai ate raaoriin jabaaequiin dede coarajeein jetao, Cana Coaunera bajaain cataaun faan taturiin aina nerelanacaauru rai te jetao Jesuso, cachaauru rai chaluuruhanne caina.

⁴² Nitohaneein jetaote, jerecuruhane jaaun tiaojooain nainnaan lenonecuruhane baiha,

⁴³ lechoonca coroota omariin, nii faan aina ate caute que omari memoaaure.

⁴⁴ Saoqui oaraancai cachaauru jetaote, nii saoquii faan que lenonecure, acaauru rai faa Jesusone jaun.

Acau choaae amuha Jesusone

(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru letoae, bote cuhane fauhin nemuri jerau Bete-saaidau ichoaichaniha turuuruhanne caina. Nii tonohanau jetaote, ecu nedaain cachaauru rai necoe Jesuso.

⁴⁶ Inae cachaauru rai nocoihane baiha jetaote, ichtatane ucuuno que cuhin Cana Coaunera bajaa cue.

⁴⁷ Nii jana jetaote, inae nocohejihane jana, nemuri cataaun cuujueure nii aina nere-lanacaauru bote cuhane. Nii jana jetaote, ecu jelai atane choae jaiti nihane jana,

⁴⁸ acaauru que tacaain uha cujuanane jaun, necairchajeein taraacajeein cuujueu-ruhane coaraje Jesoso. Nii jana inae janohe lalajihane jana jetaote, acaauru caaijie acau choae cuhin acaauru rohan situha cunaa rijijieein acaauru nichae cuujue.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nitohaneein acau choae cuujihane jana, satiin coaracurhane jaun jetaote, ne-soonetiin anucainiha beein auhaaocure. Nii rijieeoritiin jetaote, acaauru rai:

“Jiaonriha inacojoein nesooneitiin casiichene. Canune aihunra,” naain,

⁵¹ acaauru aina bote cuhane fauha Jesusone jana jetaote, inae nesuruha cujuanane jaun, jataain cojoelatoore,

⁵² nii cojoelanaacojoaain faan faain acaauru notaacane sainejeein itolere ichana naini-hane que ninaelanaala, “Naaonjoanne jaunte catohanai ichae,” naain coitucunaa nainecurenihane jaun.

Genesareta bataneu turuhin cunaitenacaauru rautaa Jesusone

(Mt 14.34-36)

⁵³ Nitohaneein cuhin nemuri jera jaaoruhane jaun jetaote, Genesareta bataneu turuhin, ecu acaauru bote jauriaain cositeeure.

⁵⁴ Inae bote cositeein caje inihuruhane rijieeoritiin jetaote, Jesoso nihane coitucure nii cocoaichacuru cachaauru.

⁵⁵ Nii jaun jetaote, satiin nii jelai batane sacuritaain nii niha Jesusone jaan jelai coitu-cuhin jetao, rene cunaitenacaauru amaaure ela cuhane tijichanajaain.

⁵⁶ Chunijihun nenaanajaaunru, neseeuuru, berooru cuhane, naaonjoainu cuha Jesusone jaanru jetaote, najiniha situnajaaunru jelon ela choae cunaitenacaauru teein, Jesoso rai aitocure, cajione auha mucuuruhane coina. Nitohaneein satiin Jesoso cajione mucuurera cunaitenacaauru jetaote, nerautaaocaaure.

7

Baasoneein cache ichao tera

(Mt 15.1-20)

¹ Nitohaneein jetaote, Jesoso coaraa cuure Jerosaleeun caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cache relaaureraauru aina fariseeocuru.

² Acaauru jetaote, aihuruhalu acaauru inoaensihurune rijijieein acaauru rai rauhi tonoraelanaala lenonecuruhane ajiniha biji culejelanaala lenonecuruha Jesoso aina nere-lanacaauru tabaaunru coaraain jetao, acaauru que ereeure.

³ Nitohaneein aihuruhalu acaauru inoaensihurune rijijieein ichaaoruha fariseeocuru aina satiin Jorioocurune jaun jetaote, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecure itolere bana.

⁴ Jerichanejeein jetaote, lenone arihuruhane caje turuuruhane nii aitoha acaauru rai rauhine rijijieein biji culejeein lenonecure. Nitohaneein jetaote, araai lauriin ne acaauru ichao, lenonecuruhane ajiniha acau cooruhane jaan curu niha natiin culejeein, acau curu culejeein, coadarajoe culejeein, acaauru sininaja jelai niha natiin culejeein, naaonjoaauruhane jaun.

⁵ Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Chanuna nii aitoha rauhine rijijieein aihuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecurene ii aina nerelanacaauru,” naaure jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cache relaaurera aina fariseeocuru.

⁶ Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Esinae rauhijiriinte, inara que aitiin laenaclu Cana Coaunera ere bera inoaensi *profeta* Isaihasi, nechu jataain nohaniha Cana Coaunera coitucutoha nocoenacaauru.

Nii que aitiin:

‘Caa cachaaurute,
nechu jataain nujuaaecha que
canu coroaajeein neeure.
Nete acaauru suujua,
cacaje coriaae ne.

⁷ Nii jaun

nii chaque nelatejeehai
netaojiaain
canu coroaecuruhane,
nechu jataain
caitoonjoanelanaala nenaq que

nejesinajeein ita relajeein
aihuruhane jaun,'

naa Cana Coaunera acaauru quene laenaclu *profeta* Isaihasi.

⁸ Chanuna nitohanein Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin inara inoansihuru rijijeein ichaonaa jeriquiche inara," naa acaauru raine baiha jetaote:

⁹ "Itolere bana inara inoansihuru ichao rijijeein ichaonaa jeriquichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin aohana jereneeiche.

¹⁰ Inara inaca, inara neba,

naaonjoainuri que

inara suujua acatein neeuche.

Chateeinti

baasoneein neba, inaca,

naaonjoain que ereein ne.

Niite ateinanohiniha cureein,'

naclu jetao Moisesa.

¹¹ Nete inara aitocoiche, leinjiin cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai. 'Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quicha sirii corban neein nihane jaun,' naane caohachae inara rai. ('Corban,' naane jetaote, acaauru ere cuhane, 'Cana Coaunera que banijiaain nena,' naa aite.)

¹² Chaen techu, inara rai caohachae, inae niritiin erei cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai chaelai tenaa nainenihane que aitocoichene.

¹³ Nitohanein inara inoansihuru ichao sacuhin neeichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan tonorana jerelanaala itajeein neeiche, nejesinajeein jelaaiha que ita relaiin neeichene jaun," nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru rai Jesoso.

¹⁴ Niritiin jetaote, nacooauneein nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain jetao:

"Satiin caa ena inara rai aitocoaaunne jaan aonaain coitucuche.

¹⁵ Coatiha joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin nihei Cana Coaunera. Leochaauru cairichanaa jerenacaun, suujua cuhane baasoneein coacuhin baaso ichaeraauru quete laen jaolequiin ne Cana Coaunera.

¹⁶ Esinae rauhijiriin urichocoichene aonacuche," nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁷ Niritohane baiha ecu cachaauru ratiriin loreri asae enoha cuha Jesosone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaure caje aina nerelanacaauru.

¹⁸ Nii jana jetaote:

"Tana inara netonai aonaain coitucuhichene. Tana joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin neniha Cana Coaunerane coitucuhichene.

¹⁹ Nii cachaacha qui lenonete, nii cacha suriicha cuhane enohin, nii baiha mitue, suujua cuhane enoelanaala," nae jetao.

Niritiinte, joanreein lenone quiha cachane niha natiin, que jaoleconaa nainenihana Cana Coaunerane coitucuerate cana que Jesoso.

²⁰ "Cacha suujua caje mitunaa baaso niicha coacui, niicha ichai, naaonjoain corenihate laen, cacha que jaolequiin ne Cana Coaunera.

²¹ Nitohanein suujua cuhane baasoneein coacuin baaso ichaeraaurute, namute quicha aina niha natiin ichao jeracohin, asijiauharitiin, sonajaain jaohin,

²² sinijeranelanaala nena ene aina ichaohin, laurijira rucuhene jereein, namute cacha cairichanaa jerenacaun que ereein, namute cacha coritaain, itolere niicha jerei nejesima ichaain, necoelajauharitiin, namute cacha cairichaa casajenetiin, namute cacha que necohisitaain, suujua coaraain chaachaelanaala, naaonjoaunne.

²³ Niichurute satiin cacha suujua caje mituhin cacha que jaolequiin niha Cana Coaunerane jaan teranein ne," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Leinjiin Jorio nihei cacunu rautaa Jesosone

(Mt 15.21-28)

²⁴ Inae cachaauru relaane nainaan jetaote, jelai caje coauneein Tiro bataneu turuha cue Jesoso. Nejetaote, ecu turuhin leinjiin loreri asae enoe, coitucuuruha jelai cocoaichacurune jerelanaala. Nii sainejeein jetaote, ecu turuhin nihane coitucuuruhure.

²⁵ Nii jaun jetaote, inae ecu nihane coitucuhane jaun, rene turuhin Jesoso acatiha neseonriaa cue leinjiin ene, suujua cuhane moconajaera letono coitucuchuhi sirihara rai cacunune jaun.

²⁶ Nii ene jetaote, Jorio niheichuru Sirofenicia batane cocoaichacuru bene ne. Aca jetaote, Jesoso rene turuhin conujue cacunu suujua cuhane nena moconajaera letono coitucuchuhi sitaane coina.

²⁷ Nii jaun jetaote:

“Coa canu roheca. Naininaaun Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nenea ruluhin tihanu remaae raine,” naa rai Jesusone jana jetao:

²⁸ “Aihachuhisi niquicha Curuaanaa. Atiin ii araaichuru Joriocuru rautaaaine rijijieein canu cacunu rautaaaine jereunra. Remaae rijijieein canacaanu coaraaine niha natiincha,” naa Jesuso rai nii enene jana jetaote:

²⁹ “Aihachuisi. Esinae rauhijiriinte aitohi. Inae ii cacunu caje mituhin amuha monajaera letono coitucuchuhi. Inae naineein jelaiha chenenajaun cauha cuhinera,” naa Jesusone jaun,

³⁰ nenajaun cauha cuhane jana jetaote, loreri asaae sininajaun niha nii cacunu ranunane jana eruha cue nii ene. Nejetaote, inae nii ranuna suujua caje mituhin amue moconajaera letono coitucuchuhi.

Urichoelanaala, raotiin eresilanaala naajoaain nenea cacha rautaa Jesusone

³¹ Nii baiha jetaote, nacoaaneein Tiro batane jelai caje amuhin, Sidoon batane, Decapolis batane, naaonjoainuri nenacaauru neseuru ichoae rauhijiriin situhin nitihonohin cuhin jetao, Calileea conemuri turue Jesuso.

³² Nitohaneein inae ecu turuhane jana jetaote, rene leinjiin urichoelanaala, raotiin eresilanaala, naaonjoaain nenea turuaain jetao, biji que dadaain nii cacha rautaaane coina rai aitocure.

³³ Nii jaun jetaote, jelai cachaauru udaa nii cacha amaain jetao, nuricho jachuuru cuhane biji couturichuru enoaaain, lune soriin lele ichoae teein,

³⁴ ecuun jabatoroaaain dede coaraain neraain jetao: “Efata,” naane jetao: “Najachuu,” naa aite Joriocuru ere cuhane.

³⁵ Niritohane rijieeoritiin, inae najachuha nurichone jana jetaote, inae raotojoein erenaa naine rai lele netonai.

³⁶ Nitohaneein rautaaain jetaote niqiu, nii chuni rai beeuruhane caohate Jesuso. Nejetaote, jataain beeuruhane caohatiha sainejeein jataain que naurutaain beeure.

³⁷ Nii caje coitucuhin jetaote: “Itolere banate caohacha ichae, uricho saaeuru niha natiin urichohin, raotiin eresilanaala niha natiin erenaa naineein, naaonjoaanne jaun,” naaure jetao cojoelatiin cachaauru.

8

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone

(Mt 15.32-39)

¹ Nii baiha nacoaaneein netaojiaauruha arajiin cachaaurune jaun jetaote, jataain neniha acaauru lenonena jaun aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

² “Inae nichata janohinte canu aina neeure caa cachaauru. Jana nihei caohachanaineejin lenonecuruhane jaanu. Nii jaaunne jataain cairichaaajoaain acaauru coaraaun.

³ Coroaatenajaelanaala acaauru nenajaun letoanajaanunete mijitenacaan ateraana nainecure, tabaauru coriae caje uuruhane jaun,” naa Jesusone jana jetaote:

⁴ “Chaa caje eruhin najian caa jeeoni cacha coroaaterichaache, caa jana ichaoha chuni cacha, caje coretichaachene jaanune coaalanaala,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

⁵ “Inatajaain najian faan siriquiche,” naaain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote:

“Caaunsinejeeinchate neeje faan,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

⁶ Nii jaun jetaote, atane choae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin jetao, jerane biji que nii caaunsini faan mucuhin Cana Coaunera bajaain, cataaun nii faancuru tatuhin aina nerelanacaauru rai tiha Jesusone jaun jetaote, jitariin nii cachaauru rai chaluure.

⁷ Nii jana niha corootajajeein ate netonaine jaun jetaote, acaentonai mucuhin Cana Coaunera bajaain nii ate nemaajeein chaluherate Jesuso.

⁸ Nitohaneein nainaan lenonecuruhane baiha jetaote, caute que caaunsinein omari memooaunre.

⁹ Itolerenein jena oaraancai cachaauru jetaote, lenonecure. Nii baiha jetaote, acaauru rai necoein,

¹⁰ aina nerelanacaauru aina bote cuhane fauhin jetao, Dalmanotau bataneu cue Jesuso.

Cojoelanaacojoai ichaa Jesusone coina aitocuruha fariseeocurune

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Nitohaneein jetaote, Jesuso rene turuhin aina ereeuruhane baiha jetao, nechua jataain coujuha, Cana Coaunera letononeein unaa nihane coaratihaha acaauru quene coina cojoelanaacojoai ichaane coina rai aitocure fariseeocuru.

¹² Nii jaun jetaote, jataain mijiaaineein nerai raain jetao:

“Chanuna acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne caina aitocure caa cachaauru. Coatiha nii acaauru que chatohanai cojoelanaacojoai coaratenea nainihaaun,” naane jaun jetao,

¹³ ecu acaauru ratiriin jeelaiha bote cuhane fauhin nemuri jerau cue Jesoso.

Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru ichaone
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Nitohaneein jelai caje bote cuhane fauhin amuuruhane jaun jetaote, rai nachano baitein leinjiin faancha amaain cuure.

¹⁵ Nii jana jetaote, acaauru nainalaaca jetao:

“Aonacuche. Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru aina Erodesi ichaone que caohachaaain nainacuche,” nae jetao aina nerelanacaaauru rai Jesoso.

¹⁶ Niritoha acaauru rai Jesosone jana jetaote, neniha acaauru rai faanne que nejesina-jeein ita rai ereeuhaha aina nerelanacaaaurune aonajeein jetao:

¹⁷ “Chanuna faan sirineeichene que ereereequiche. Jataain nachura nainanachara nejeein coitucuneeichete. Jataainte asoneeojooain nainanachara nejeeiche.

¹⁸ Niha niqui inacojoein inara nota, inara uricho, naaonjoaain. Nete nii cha coaraain, cha aonaain coitucunaa naineneeiche.

¹⁹ Saoqui oaraancai cachaauru rai saoquii faan chaluhane bana, inata omariin caute raachelu,” naa Jesosone jana jetaote:

“Lechoonca coroata omariin,” naauruha aina nerelanacaaaurune jana jetao:

²⁰ “Chajana jena oaraancai cachaauru rai caaunsini faan chaluhane bana, inata omariin caute raachelu,” naa Jesosone jana jetaote:

“Caaunsi omariineein,” naauruha aina nerelanacaaaurune jaun jetao:

²¹ “Nii saijeein nachura jaiti naineneeichete,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Betesaaidau leinjiin maosa rautaa Jesosone

²² Nitohaneein cuhin Betesaaida turuuruhane jana jetaote, Jesoso rene leinjiin maosa amaain rautaane caina conujeeunre cachaauru.

²³ Nii jaun jetaote, biji que nii maosa mucuuriin jelai cachaauru udaa amaain jetao, lune que jerane nii maosa nota rujuarujuariin nichoae biji teein: “Inae chaelai coaana naineei,” naa Jesosone jana

²⁴ nenotaain jetaote:

“Nuna tocohaneinte murimurionanae carai cachaauru,” naa nii maosane jaun jetaote,

²⁵ nacooauneein jerane nota ichoae biji tiha Jesosone jana, nacooauneein nota jirichaane jana jetao, inae conoha notane jaun, caohachaaain cha coarae nii maosa.

²⁶ Nitohaneein rautaaain jetaote, rai nenajaun letoaaain jetao:

“Coo taa neseu cauha,” nae rai Jesoso.

Mesihasi niha Jesosone que aitoha Fedorone
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Nii baiha jetaote, Filipino batane que nena Sesareea nenacaauru neseeuuru cue jetao, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Jesoso. Nitohaneein bero cuhane aina nerelanacaauru aina cuujeeurujau jetaote:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Cha nichaaunje,” naa Jesosone jaun jetaote:

²⁸ “Tabaauru cachaaaurute Joaan Baotisita niha ii beeuere. Jana leeochoaurute, inoaenlu nena Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensi Eliasi niha ii beeuere. Leeochoaurute, inoaenlu nenacaauru *profetacuru* tabaauru niha ii beeuere,” naauruha raine jaun jetaote:

“Cha nichaaun jana inara rai,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote:

“Iite nii canacaanuhacha cohajei Mesihaseinein,” nae jetao rai Fedoro.

³⁰ Nejetaote, chuni rai acaneein nihane beeuruhane caohate jetao Jesoso.

Orichaaine biha Jesosone
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Nii caje nunuhetein jetaote: “Canu Cana Coaunera Calaohi cachaneein nenaanoa nichaaunne cairichaaeriinte caque jaolecihin niha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaaurerauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein, nena nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain jetao,

³² esinae rauhijiriin cachaauru rai bee Jesoso. Niritiin esinae rauhijiriin suujelanaala aitohane jaun jetaote jelai amaain niritiin irihane caohate Fedoro.

³³ Nejetaote niritoha Fedorone jaun, jaotoroain nii aina nerelanacaauru coaraain jetao cotaicha rijitiin: “Coa carerojoecaa moconajaera. Cacaje amuun. Coatiha Cana Coauneraacha coacui coitucuhēē-ii. Joaareein cachaaauruhacha coacuhite coaauqui,”

³⁴ naane baiha jetaote, nii aina nerelanacaauru aina ecu nenacaauru cachaauru cotijjiaain jetao:

“Aonacuche. Chunocoha canu cachaneein nēnaa jerihane suujua letono ichana jerihane jianein, coroso que canu tein canu cairichaaaururichaaaine rijijieein necairichanaa abaantaain caitoonjoa tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine.

³⁵ Chunocoha canuhacha icharatei ichaelanaala neein nichao ichoteratena jerera, coatiha nichoterinaain. Nete laen canu coreniha, canuhacha beratei bihane coreniha, naajoain coreniha nichao itajera, ichoteratenojoiniha cureein.

³⁶ Chaaquena rai nelatere, itolere caa chauratane que nēnaacha que coacuhin rai nichao itajiha cachane.

³⁷ Nitohanihane jaun inaaonjoaain coretihane niha natiin nii nichao ichoteratena nainiheh cache.

³⁸ Nitohanihane jaun, chunocoha canu nichaaunne beein quicha beratenojoin biha caa necha aansainein osaaonacaauru cachaauru raine que nocoejihanena, canu- cache calaohi nichaaunne inae que tihane bana canu Inaca necaohacha que necohachaaain rai letonocuru anjeraauru aina nacoaaunein turuha uhanune banane canuhetonai que necoejereunni,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

9

¹ Niritiin jetaote:

“Esinaae rauhijiriin coatiha oorurinaain cau ena canu aina nenacaauru tabaauru, niicha ichaneni ichaain turuha Cana Coaunera Cojoanonaane coaracuruhane que tiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelauneein ocooca Jesoso jaberocone
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Saota janone baiha jetaote, ichatane ucuuno cue Jesoso, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuriicha amaain. Inae ecu turuuruhane jana jetaote, acaauru notaracaae nejelauneein ocooca Jesoso jaberocone jana jetao,

³ jataain caohatiin bichoronohin cajione amurijiriin somajaain jiquihaquuin nedae rai cajione.

⁴ Nii jana jetaote, ecu Jesoso aina ecocohin ereeuruha inoaenlu nenacaauru Cana Coaunera ere bera inoaensihuru, Irihasi, Moisesa, naaonjoainurine jana coarajeeure.

⁵ Nii jaun jetaote,

“Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain loanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Jesoso rai Fedoro.

⁶ Jataain nesoonetooruha nii Jesoso aina cunacaauru, aina nerelanacaaurune jaun jetaote, nii tonaain irihane jaa coitucuenihane jaauun aite Fedoro.

⁷ Niritohane jana acaauru conaacotaa dede sacarine jaun jetaote, nii dede sacari jana tonii: “Caate jataain quiiha belaa canuhacha letoai canu Calahinera, nere tonoraain neeuchera,” naa erēnaane jana jetao aonajeeure.

⁸ Nii rijieoritiiin roaichu coaracuruhane jana jetaote, inae acaauru rohan nēniha chunine jana jetao, ecu jelai acaauru aina niha Jesosone jana coaracure.

⁹ Nitohanein jetaote, nii ichatane ucuuno caje jelaiha faaujeein, nii niicha coaracuri beeruha chuni rai nii aina nerelanacaaurune caohate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, inae o caje ichanaane baiha beeuruhane coina.

¹⁰ Nii jaun jetaote, suujuaacha cuhane nii niicha coaracuri ruhecure, oo caje ichanarihanine que aithane coitucuenihane jaun ita caje bajaabajajeein.

¹¹ Nii jaun jetaote:

“Chanuna jauriaanejeein Irihasi tururichaaaine que aitocure- Moisesa aitoonjoan que cache relaaaureraauru,” naain Jesoso caje bajaauruhane jana jetaote:

¹² “Esinae rauhijiriinte niqui, itolere rucueraanu que jauriaanejeein tururichaaain Irihasine que aitocurelu. Chanuna jana Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane cache Calaohineein nēnaa cairichanojineein, jaolenein niha curichaaaine que aite.

¹³ Aonacuche. Inae turuha uhalu Irihasine janate, que niicha jerei ichaain cairichaaurelu, nitohanihane coina Cana Coaunera Quiricha cuhane aitiin laenanohinihane rijijieein,” naain jetao tonorae Jesoso.

*Moconajaera letono coitucuhuhi siricha leinjiin enamanaa rautaa Jesosone
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Inae jelaiha nii neeuruha aina nerelanacaauru leeochoaaurune jaaun turuuruhanane jana jetaote, ecu acaauru aina neeure arajiin cachaauru. Chaen Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera tabaauru netonai ecu neein jetao acaauru aina ereerecure.

¹⁵ Nii jana uujiha Jesosone coariin jetaote, que tacaain sathiin jeluhariin cuhin jetao, jataain cojoelatiin rai iriha cuure.

¹⁶ Nii jana jetaote, acaauru rai:

“Tonaai acaauru aina ereerequiche,” naain acaauru caje bajaa Jesosone jana jetaote:

¹⁷ “Cacha relaera, coaraaine coinane, cau ii rene canu calaohi uhaaun, moconajaera letono coitucuhuhi sirihia suujua cuhanena jaun, erenaachara neein nihane jaun.

¹⁸ Nitohanihane jaunte, chunijihun cuhane jaaunru baasoneein mucuhane naineein atane choaae tocojoaain tacaain, nujuae caje lajaaqui mitaain, catu rihoneein, sefetaain te nii suujua cuhane nena coitucuhuhi. Nii jaunne niqui ii aina nerelanacaauru rai aitoon nii suujua cuhane nena coitucuhuhi sitaauruhane coina. Nete sitanaa nainesihurene,” naa nii acaauru jana nena leinjiine jaun jetaote:

¹⁹ “Jataain cha esenetaichuru cachaauru. Cha carajaneeinna inara aina nereeun. Cha carajaneaina inara abaantareeun. Chajaain cajiha nii enamanaa uhaauche,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote,

²⁰ Jesuso rene nii enamanaa amaure. Nii jana Jesuso coariin jetaote, atane choae nii enamanaa siheite nii suujua cuhane nena moconajaera letono coitucuhuhi. Nii jana jetaote, najaabu jabubuhin nujuae caje lajaaqui mitujuae nii enamanaa.

²¹ Nii jana jetaote, nii enamanaa inaca rai jetao:

“Chabana caje coaaneein caa catohane,” naa Jesosone jana jetaote:

“Causine caje coaaneainte aicha.

²² Nii jaunte arai saain usihanaauru comaachuru, acauhanaauru comaain ateinana jere nii suujua cuhane nena coitucuhuhi. Nitohanihane jaun, atiin cairichaaajoaain canacaanu coaraain, canacaanu corootajaneun, rautana naineeine,” naa nii enamanaa inacane jaun jetaote:

²³ “Tana rautana nainichaaunne esenetaainete cacaje bajaai. Sathiin quesenetaera raine niicha bajai ichaain neeun,” naa Jesosone jaun jetaote:

²⁴ “Jataainnachujian chesenetaaun. Cacorataaneune jataain jelai amuritheriin chesenetaera,” nae jetao ehequiin nii enamanaa inaca.

²⁵ Nii jana arajiin netaojiaauruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, nii enamanaa suujua cuhane nena moconajaera letono coitucuhuhi rai jetao:

“Erenaachara neein urichoelanaala caa enamanaa tera coitucuhuhi, canune ichei aitoon caa enamanaa jianeein caje mituhin amuhine coina. Jiaonriha nacoaaneein caa enamanaa suujua cuhane enohine,” naain suruaa Jesosone jana jetaote,

²⁶ nacoaaneein baasoneein nii enamanaa jaberoco tein cojioriae nii suujua cuhane nena coitucuhuhi. Nitohanein tihane baiha onaa rijijieein tein, caje mituhin amuhane jaun jetaote, “Inae baasoneein jaberoco tihane caunte jerihane inae ohe,” naaure nii ecu arajiin neein coarajeeurera cachaauru.

²⁷ Nejetaote, biji que mucuhin michuha Jesusone jana jetao, nimichuhin nichaaurae nii enamanaa.

²⁸ Nitohanihane baiha aina nerelanacaauru aina jiniiquiin leinjiin loreri asaee enoha Jesosone jaun jetaote, jelai ecu teteriin:

“Chanuna canacaanu nii coitucuhuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain caje bajaauruhane jana jetaote:

²⁹ “Catohanai moconajaera letonote nainichaa Cana Coaunera bajaacane ainaacha sitaacane,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Caa quete coroata sae ohane biha Jesuso.

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Nitohanein nii canaanai rautaane jaan jelai caje amuhin jetaote, Calileea turuhin rauhijiriin situujueein cuujeeure. Nejetaote, nii acanihane coitucuha chunine jerene Jesuso,

³¹ aina nerelanacaauru relanaa nainihane coina. Nii acaauru relaane jaaun jetaote:

“Cacha Calahineein nenaate cachaauru biji tenojoinihane jana ateinaa cuurureein. Nete nichata janohane baiha ichanareein,” naain aina nerelanacaauru relaane jana jetaote,

³² nii acaauru rai aitohane inaareniha nathiin jetao caje bajaarene necoatocuruhane jaun.

*Charijina jataain nelateinneein nere**(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)*

³³ Nitohaneein cuhin, inae Caferenaanon turuhin loreri asaae enooruhane jana jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Chaaque ita rai ereerejeein uhicheein bero cuhane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³⁴ Nejetaote inauheneecha curuaaequuin aonajeeure, bero cuhane uujueein, “Charijina caa cana jana jataain nelatein nenaane,” naauruha ita raine jaun.

³⁵ Nitohaneein inauheneecha aonajeeuruhane jaun jetaote, nelauriariin nii aina nere-lanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain jetao: “Leeochaauru amurijiriin nena jeriha chunine, acaauru rai nelatein itolereenein acaauruhacha jerei icharaneein neeine,”

³⁶ naane baiha jetaote, biji que leinjiin canaanai mucuuriin acaauru cataaun teein jetao:

³⁷ “Canu coreniha caa canaanai raerate, jerichanejeein canu raane rijijieein aicheein. Nii jaun canu raera coatiha canuhacha raa airinaain, caletoaera Ofa netonai raate aicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

*Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaai nihei.**(Lc 9.49-50; Mt 10.42)*

³⁸ Nii jana jetaote:

“Cacha relaera, ii curuaa aina cuaain moconajaera letono coitucuchuhi sitaain que suujuequuin nenacaauru rautaa leinjiinne janane eruhin caohatihacaanu, cana jana nenaanein ainhane jaun,” naa Joanne jana jetaote:

³⁹ “Jiaonriha caohatein neeichene. Chunocoha canu curuaanein netiin cojoelanaaco-joai ichaera, nii baiha baasonein erenaa nainihei canu que.

⁴⁰ Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaai nainihei.

⁴¹ Chunocoha canu Curisito cachanequichene coreniha inara rai esinaeca niha natiin terate, esinae rauhijiriin rai cainanohiniha cureein,” nae jetao rai Jesoso.

*Jataain alalacaraa osa que nesarucuaane**(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² Niritiin jetaote: “Chunocoha ena canu esenetajeeureraauru saruha osa quenet, nii ajiniha caohachare nuluno que leinjiin ajeri jaberoco tijichaain ichojoaain cucuana cuhane joaeraane.

⁴³ Jana osa que ii saruha ichohiine moloo. Nii amuritoheriintejian caohachare le jerajei ichohii aina Cana Coaunera cojoanonaa que neeine.

⁴⁴ Nabana le jerajei ichohii coreniha, nii chariji bana nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai jacanaachara jana cuhine coataa.

⁴⁵ Jerichanejeein osa que ii saruha ii tijiane moloo. Nii amuritoheriintejian caohachare le jerajei ii tijia aina Cana Coaunera cojoanonaa que neeine.

⁴⁶ Nabana osa que ii saruha ii tijiane coreniha nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai jacanaachara jana cuhine coataa.

⁴⁷ Jerichanejeein osa que isharuha inotane, le jerajei inota rocoo. Nenacaaneetejian nii amuritoheriin caohachare le jerajei inota aina Cana Coaunera Cojoanonaa que neeine. Nabana usi que isharuha inotane,

⁴⁸ nii riano niha natiin ohin, nii usi jacanaachara, naaonjoain jana cuhine coataa.

⁴⁹ Usi jana situnaa rijijieeinte nichoterichaacheein satiin.

⁵⁰ Nelatiha niqii tebe. Nete inae lenone cotebetenaa nainenihane, inae nii chaque nelatene. Nii rijijieeinte chaque nelateneeiche inara que icharatenohi ichaain, raotojoein ichaauruha leeochoaurune jaan ichaeneeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso

10*Comasai jianiha cachane que cacha relaa Jesosone**(Mt 19.1-2; Lc 16.18)*

¹ Inae Caferenaanon caje amuhin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin nucuhe Jorodaan auhaniha cuhin, enoto mitu nichajai jelon nena Jodea batane que cue Jesoso. Ecu jetaote, rai netaojiaauruha cachaaurune jana jetao, nacoaunein relanajae Jesoso, cachaauru relanaa rautatohane jaun.

² Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao, nech jataain cairichaauruhane jaanu lera ariha jetao, comasai jianena nainiha cachane bajaure jetao Jesoso caje fariseeocuru tabaauru.

³ Nii jaun jetaote:

“Tonaa inara rai Moisesa, comasai jianiha cachane que,” naain acaauru caje baja Jesosone jana jetaote:

4 “Comasai jianiha cachane coina, jauriaanejeein comasai jianihane jaaque aitiin nenea quiricha teeuchete, aina comasai jianemiin cacha,’ naainte aite Moisesa,” naauruha fariseeocurune jana jetaote:

5 “Aiha niqúi. Nete, nere tonorana jerelanaala neeichelune jaun, nitohaneein ichaquichene rautaenihane saijieein ichaquichene coina aitelu Moisesa.

6 Nete jauriaanejeein itolere coaunaane nunuheneein, quicha, ene, naaonjoaain coaau-naelu Cana Coaunera.

7 Nii jaaunte, inaca, neba, naaonjoain ratiriin amuhin necoaansaijiae cacha.

8 Chaen leinjiin cachaneein nenea rijijieein coacuhin, jiniiquiin ita aina neeure.

9 Nitohaneein niha cachane coina ichaa Cana Coauneraane jaun, nii comasai jianena nainiheí cacha,” nae jetao fariseeocuru rai Jesoso.

10 Inae loreri asaae enooruhane jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaure nacoauneein caje aina nerelanacaauru.

11 Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Comasai jianein leeocho ene raerate, osa que nesaruha aicheein.

12 Jerichanejeein techu, osa que nesarureein lana jianein leeocho cacha que nelana-jaane ene,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Canaanainuru rausiaaeca Jesusone

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Nii jana jetaote, acaauru mucuhin rausiaaeca cojiotanaaca Jesusone coina jetao, rai canaanainuru amaaure acaauru fojiaraauru. Nejetaote, nii canaanainuru amaauruha nii amaaurerane caohateure nii Jesoso aina nerelanacaauru.

14 Nii rene amanajaauruhane caohateeuruhane coarajejin jetaote, obajejin jetao:

“Coa carene turuuruha canaanainurune caohatihachete, canu rene turuuruhine. Aihuruha caa canaanainurune rijijieein nenacaauru raineeine ne Cana Coaunera Cojoanonaa.

15 Esinae rauhijiriin aiha leinjiin canaanaine rijijieein neniha cachane coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea nainerinaain,”

16 naane baiha jetao, jerane biji cuhane nii canaanaihuru raane baiha jetao acaauru mucuhin, acaauru rausiaaeca cojiotanajae Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cacha coriquihonane

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Nitohaneein inae jelai caje amunaa jeriha Jesusone jana jetaote, rene jeluhariin cuhin turuhin jetao, nacatiha neseoriaain:

“Caohachanejei cacha relaera. Cha ichareeun charijibana nitajenaachara ichaonaa raotono que nenea nainichaaune coina,” naain Jesoso caje bajaa leinjiin cachane jaun jetaote:

18 “Chanuna caohachanejei cacha neein canu curuaateei, leinjiin Cana Coauneraachate caohachanejeineein ne.

19 Inae raotojoein Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha sonajaain jaohine. Coa ii sinijerane lanaala nenea ene aina ichaohin niha. Coa asijiauha. Coa chamute cacha cairichanaa jerenacaun chuni cacha coacuhin casaje que ereein niha. Chae efojiaraauru ere tonoraain caohachaaain acaauru aina neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

20 “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinneti jitariin nii naitoonjoan tonorain ichaon,” naa nii cachane jana jetaote,

21 jataain cairichaaajoaain coaraain jetao:

“Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein cairichaaihuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha laen canu aina uu,” naa rai Jesusone jaun jetaote,

22 jataain nererojoeaain jelai caje amue inaderaain nii enamanaa, jataain coriquihonane jaun.

23 Nii jaun jetaote, nii rohan curuacaain nenacaauru cachaauru coaraain, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jeriha coriquihonane,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote,

24 jataain cojoelatiin ecu aonajeure aina nerelanacaauru. Nejetaote nacoauneein acaauru rai jetao:

“Cacoelaichaauru, jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jerichaane.

²⁵ Leinjiin oco jachu cuhane situnaa naineniha leinjiin camechone amurijiriinte, jataain caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nena jeriha coriquihonane,” naa aina nerelanacaauru rai Jesosone jaun jetaote,

²⁶ jataain jeelai amuritoheriin naurutaain cojoelatiin jetao, ecu nejesinajeein ita rai jetao:

“Nitohanihane nichotena naineriaain chuni,” naauruha nii aitohane aonajeeinne jaun jetaote,

²⁷ ecu coaranaacane baiha jetao:

“Caaintatiin cachaauruhacha coaraita, Cana Coaunera rai caaintajene,” naa Jesosone jaun jetaote:

²⁸ “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,” naa rai Fedorone jaun jetaote:

²⁹ “Chunocoha esinae rauhijiriin canu coreniha, chaen, cacha ichoteratera caitoonjoan-canu ere beebejeein, naaonjoanne coina, rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoain ratirichate,

³⁰ caa chauratane que neein jataain jeelai amuritoheriin lefasha saneein rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoainuri siricheein. Cairichaerinojoneein neeuruhane niha natiinte, turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa charijibana nitajenaachara ichaonaa que niha cuurureein.

³¹ Ena jataain arajii itolere que nelaetoa nocoetonacaaurute, nii chaque nelatelanaala niha cuurureein. Jana ena chaque nelatelanaala arajii nenacaaurute, nelateein niha cuurureein,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

*Caa quete inae nichata sae orichaainne biha Jesosone
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)*

³² Jerosaleen nichaa cuuruhane jaun jetaote, aina nerelanacaauru ichoaachaniha cuujiha Jesosone jana jetao, cojoelatiin cuujeeuruhane jana jetao, nii niritohane que casiin jetao, cuujeeure acaauru caaijie cunacaauru. Nii jaun jetaote, jelai nii aina nerelanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain jetao:

³³ “Inae caa ena coitucuhichene rijijieeinte, Jerosaleen cuujihacache. Inae ecu turunaate, canu inaraacha cohajei cachanein nejanoanaa nichaaune mucuhin saseredotecuru curuaanaacuru rai, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru rai, naaonjoainuri rai caetecuruhane jana, catinanacanejeein nejelau cachaauru Jorionelanaala nenacaauru bijihu caetecurureein.

³⁴ Nii janate, caque necoatijiaain canu coulunein, canu bisiin catinaa cuurureein. Nena nichata janohane baiha, nacoaaunein ichanareeunni,” nae jetao nitohanein teeurichaainne que Jesoso.

Acaauru coroatajaniha Jesosone coina caje bajaauruha Saantiaao, Joaan, naaonjoainurine

(Mt 20.20-28)

³⁵ Niritohane jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

“Cacha relaera, caa ena ichei canacaanuhacha bajaain ichaaينة jerichaanu,” naauruha Sebedeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoainurine jana jetaote:

³⁶ “Chatohanai inara rai ichacaanne jerequiche,” naa Jesosone jana jetaote:

³⁷ “Canacaanu rai, inae ii Cojoanonaa necaohacha que neeine bana, ii ajaabiji nichajai que, ii raotono nichajai que, naaonjoain nihacaanune jaanu ichaaينة jerichaanu,” naauruhane jana jetaote:

³⁸ “Coatiha nohane inaraacha bajai coitucuhin aitoheeiche. Caa necairichanaa abaantarichaaunnine rijijieeinooote, necairichanaa abaantanaa nainequiche inara. Chaen noote, nitohanihanune coina cojunacatenohi nichaaune rijijieein cojunacatenohineein neeiche,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote:

³⁹ “Abaantanaa nainichaanu,” naauruhane jana jetao:

“Inarate niqui, caa necairicharichaaunnine rijijieein necairichanaa abaantaain cojunacatenohineein niha curiquicheein, cojunacatenohineein nihanune rijijieein.

⁴⁰ Nena laen, canu raotono nichajai que, canu ajaabiji nichajai que, naaonjoain nelauriaaichene coina inaraacha bajai tenaa naineneeun, nii coina inae acaauru que banihateein rucuhenojoneein nenacaauru rainein nihane jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁴¹ Niritoha acaauru rai Jesosone aonajeein jetaote, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri aina obaecure nii lechooncaihuri aina nerelanacaauru. Nejetaote, acaauru cotijiaain jetao:

⁴² “Inarate raotojoein, Cana Coaunera coitucuhichuru, leeochoaauru amurijiriin nenaar jereein acaauru cocoainanacai neeuruhane que suujua acateein neeuruha leeochoaaurune jereein neeuruhane coitucuhiche.

⁴³ Nete laen nejesinajeein nitohaneein nenaar naineneeiche inara. Nitohaneein nenaar coacuelanaala, nejesinajeein ita coroatajaneein neeuiche.

⁴⁴ Jana leeochoaauru amurijiriin nenaar jerera, leeochoaauru letononeein neeine.

⁴⁵ Coaracuche nachuhinti canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne canu coroatajaneeeichene caina tururichaaun. Arajii cachaauru osa caje nichoteein jianacoon neeuruhane coinane, nii coreniha cajabereeo cairichaeratiha uunlu acaauru coroatajaniha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Maosanihane caje Bartimeeo rautaa Jesosone
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Inae Jericoo turuhin jetaote, ecu basiinjiin neeoriiin jelai caje amuha aina nere-lanacaauru aina Jesosone jana jetao, acaauru aina cuure arajiin cachaauru. Nii jana bero auhaniha lauhequiin coriqui bajaa leinjiin Timeeo calaohi cairichei maosa Bartimeeone jaun jetaote,

⁴⁷ Nasarete cocoaicha Jesoso nihane aohanriin jetao:

“Rabiriicha foeratei Jesoso, cairichaojoaain atiin cacoharaau,” naain eheeca nii maosane jana jetaote,

⁴⁸ arajiin cachaauru, ehequiin aitohane caohateeure inauheneecha nihane caina. Nejetaote, que rutaain ehequiin:

“Rabiriicha foeratei, atiin cairichaojoaain cacoharaau,” naa nii maosane jaun jetaote,

⁴⁹ ecu inacuhin jetao:

“Chajaain cajiha cotihanihuche,” naa Jesosone jaun jetao:

“Chajaaue nimichuhinte, toon ii cotihara coarae,” naauruha nii maosa raine jaun jetaote,

⁵⁰ cajione buri rocohitiin siheetiin ratiriin jetao, Jesoso rene jeluhariin turuha cue nii maosa.

⁵¹ Nii jana jetaote:

“Chatohaneein chetichaaunne jereeita,” naa Jesosone jaun jetao:

“Conoha canotanena jereeurra cacha relaera,” naa nii maosane jana jetaote:

⁵² “Inae jataain quesenetaaine jaun inae conoha inota. Inae naineein amuhinera,” naa rai Jesosone rijieeoritiin jetaote, inae conoha nii maosa notane jaun jetao Jesoso jiniichain bero cuhane cue nii maosa.

11

Jerusalem turuha Jesosone

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Nitohaneein cuhin, inae Jerosaleen catinaauruhane jaun jetaote, Betafajee, Betania, naonjoainuri rohan Olibo bichatane turuuruhane jaun jetao, caje coauneein coroatajai aina nerelanacaauru letoae Jesoso.

² “Chajaain taa nita canaacha coarajei neseu cunichuche. Inae ecu turuhichenete, ecu cositenojoneein teecoha jaiti chuni cacha amunajanelanaala nenaar asno narejeene jana eruha curiquicheein. Cosi rutuhin uhaaichene jana:

³ ‘Chanuna cosi rutuhin amaaihe,’ naa chunocoha inara raine: ‘Latiha Cana Curuaanaane jaaunne raa uhacaanu. Inae enate ichei jelaiha cainaratereein,’ naauche,” naain jetao letoanajae Jesoso.

⁴ Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitohane rijijieein bero auhaniha teecoha cositenojoneein acuujuu rohan asno narejeene jana, eruhin jetao cosi rutuhin amaauruhane jana jetao:

⁵ “Cha ichaquiche inooneein. Chanuna nii asno narejeen cosi rutuhin amaaihe,” naain jetao, acaauru caje bajaaree nii cuu nenacaauru cachaauru tabaauru.

⁶ Nii jaun jetaote, nii acaauru suujuatein letoanajaa Jesosone rijitojoein nii cachaauru tonoraauruhane jaun jetao, inauheneecha nii asno narejeen amaauruhane coarajeere.

⁷ Nitohaneein jetaote, nii asno narejeen ichoae cajione teein jetao, Jesoso rai nii asno amaauruhane jana jetao, inae rene turuhaauruhane jana nichoae nelauriaain cue Jesoso.

⁸ Nitohaneein asno ichoae nelauriaain cuhane jana jetaote, najiniha bero cuhane rai cajione buri maririjiacoaauruhane jana jetao, leeochoaauru elele alo rijijieein nenaar ajaena alo raain najiniha bero cuhane maririchure.

⁹ Nii jana najiniha cunacaauru, caajie cunacaauru, naonjoainuri jetaote:

“Raotojoein turuhine Cana Coaunera rijijieein nenaar cana Curuaanaa.

¹⁰ Raotojoeiin turuhine Cana Coaunera Cojoanonaa, cana inoansihuru foerateraneein nena Rabiri nefoerate cojoanonaa. Aihute coreniha raotojoeiin neeurumiin dedeeu nenacaaurune maajeein,” naaure jetao cojioriin cachaauru.

¹¹ Nitohaneein Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asaae enohin, ecu basijiin nee-oriin jitariin nasajai coaraane baiha jetao Betaniau cue lechoonca coroatajai aina nere-lanacaauru aina Jesoso, inae sohane jaun.

Inacaelanaala oha uherane coina cojotaa Jesosone
(Mt 12.18-19)

¹²⁻¹³ Nii cojoanoo Betania caje amuuruhane jana jetaote, niita bero auhaniha niha uhara alone jana coaraain jetao, coaraa cue Jesoso mijiintohane jaun. Nejetaote, inaacane bana riijuu nenihane jaun, ninaa colane nalohacha baaeejin ne.

¹⁴ Nitohaneein inacaenihihane jaun jetaote:

“Inae nacoaauneein inacaeneriquinne jaun, neriaain chuni ii inaa lerata,” naain uhara cojotaa Jesosone jana jetao, ecu aina neein aonajeure aina nerelanacaauru.

Teenforo asaae necoretenacaauru sitaa Jesosone
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Inae nacoaauneein Jerosaleen turuhin jetaote Teenforo asaae enohin, nii Teenforo asaae chaelai que necoreteein, chaelai coretiha, naaonjoaain nenacaauru sitaain, atani-choae coriqui coreuruha cachaauru raine jaa rorihurune maajeein lacojoaain jetao, serori que necoretenacaauru rorihurune maajeein lacojoaain,

¹⁶ nii Teenforo asaae nenacaen rucuhale enoauruhane caohate Jesoso.

¹⁷ Nitohaneein jetaote:

“Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete: ‘Cana Coaunera bajaauruha satiin chau-ratane sacuritaain que nenacaauru cachaaurune jaan colohereineite ne canu loreri,’ naain laenanohineein ne. Nete asijiaauruhane jaan coloheri rijijieein teeiche inara,” naain jetao ecu acaauru relae Jesoso.

¹⁸ Niritiin cachaauru relaae aonajejin jetaote, Jesoso sohin jaonaa coaacuruhane jaun, sohin jaaoruhane jaanu lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoanque catcha relaaureraauru, naaonjoainuri. Ne jetaote, sohin jaaoruhane coa-sichure, nii acaauru relaa Jesosone jaan rautatiin aonajeuruha satiin cachaaurune jaun.

¹⁹ Inae nocohecane jana jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquinne nii nese caje amue Jesoso.

Inacaelanaala oha uherane
(Mt 21.20-22)

²⁰ Nii cojoanoo janone nii uhara rohan situha cuuruhane jana jetaote, inae cojoaisi aina curuaaequinn oha nii uherane jana coaracure.

²¹ Nii jaun jetaote, cojotaa Jesosone coacuhin que nainaain jetao:

“Cacha relaera, inae raca cojotaaaine jaunte, inae ohe taa uhara. Coaraau nachuhinti,” naa Fedorone jaun jetaote:

²² “Jataain Cana Coaunera esenetaauche.

²³ Chunocoha esinae rauhijiriin airichaainne esenetaain nii batoelanaala: ‘Niilai caje nefaruhin cucuana cuhane cunihun,’ naa caa ichatane ucuuno rainete, esinae nii aitohane rijijieein aihane ne.

²⁴ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon, inaraacha latei eruhichene coina Cana Coaunera bajaaihe, inara rai terichaaaine esenetaainete eruriquicheein.

²⁵ Inara rai chatohanai cotainacai ichaain neeuruha inara amute cachaaurune niha natiin, acaauru que inara suujua acatein Cana Coaunera bajaaihe bajaaihe.

²⁶ Aihute baaso ichaain osa que nesaruquichene niha natiin inara osa que suujua acatemiin cana Inaca dedeeu nena Cana Coaunera,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

“Cha ii cocoainae,” naauruha Jesoso raine
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Nii baiha jetaote, nacoaauneein Jerosaleen cauha cue aina nerelanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuhin Teenforo asaae enohin amuhemuheca Jesosone jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

²⁸ “Cha ii cocoainae catohanai ichaain neeine coina. Chatohanai cocoainanacai neeinna neei,” naaure jetao Jesoso rai saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que catcha relaaureraauru, Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

²⁹⁻³⁰ Nii jaun jetaote, acaauru rai: “Canuhetonaine inara caje bajareeunni. Cha Joan letoaelu, cachaauru cojunacatiha uhane coina. Cana Coaunera letoaenihanena

cachaauruhacha letoanojooinein uhalu. Catoonraain carai beechenena, canuhetonai canu cocoainaan canu letoaera bereeunni inara rai,” naain jetao acaauru tonorae Jesuso.

³¹ Nii jaun jetaote, ecu nejesinajeein ita rai jetao: “ ‘Cana Coaunera letoanojooineinte uhelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana nere tonoraain esenetaeneechelu,’ nareein.

³² Coatihachu: ‘Cachaauru letoanojooineinte uhelu,’ nanaa nainihaacache,” naaure jetao ita rai. Satiin cachaauru Cana Coaunera letoanojooinein uhalu Joaane esenetaauruhallune jaun, cachaauru coasiha.

³³ Niritiin jetaote:

“Chachaainti Joaan letoaain nelu. Coatiha coitucuhaacaanu,” naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

“Aihane jaaunchujian canuhetonai, caa catohanai ichacaauinne coina canu cocoainaan canu letoaera berinaaunni inara rai,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

12

Ocoana jaaurera necha ansaineein ichaonacaauru que cuaain cachaauru relaa Jesosone (Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Niritohane baiha jetaote, ocoana jaaurera que cuaain cachaauru relaain jetao: “Leinjiin cacha jetaote, ocoana jaain jitariin corihateein bino jaauruhane jaanu coloherinu que loreri jaain, leinjiin jataain ucuuneein teein rori jae ecu neein amihanenacaauru beraihane coina. Nitohanein caohachaain rucuhecane baiha jetaote, nii ocoana que amihanenacaauru rai atane teein ratiriin amuhe nii atane erora. Inae tainaca que turuhane bana ita rai lerruuruhane coina.

² Nitohanein teein ratiriin jetaote, inae tainaca que tihane jaun, leinjiin rai cacha letoae, nii amihanenacaauru caje que banihateein niicha taihuri bajaa cuhane coina.

³ Nejetaote, nii cacha mucuhin faojoaain sooruhane baiha, nii cacha letoaare cha colane nii temule erora rene.

⁴ Nii jaun jetaote, nacoaauneein leeocho cacha letoaa nii temule erorane jana, no-coejechanuhin, couthuri cunaitaain cha colane acaentonai letoaare jelaiha.

⁵ Nii jana nacoaauneein leeocho cacha letoaane jana jetaote, acaentonai sohin jaaore nii temule beraichacuru. Nii baiha nacoaauneein arajiin rai cachaauru letoajein sacuha nii temule erorane jana jetaote, tabaauru sohin jaonajaain, tabaauru faojoaain cunaitana-jaaure.

⁶ Satononejeein jetaote leinjiin jataain niicha belaa rai calaohi neeorihane jana, aca letoae: ‘Jerihane canu calaohi quete laen suujua acatecurureein,’ naain coaacane jaun, sohin jaaoruhane esenetaelanaala.

⁷ Nejetaote, ita rai jetao: ‘Inae uha caa atane erora calaohi. Coanete sohin jaohacachete, jana rainein nedaaine caa atane,’ naaure jetao nii ocoana que amihanenacaauru cachaauru, uha nii atane erora calaohine jana coarajeein.

⁸ Niritocuruhane jaun jetaote, inae acaauru rene turuhane jana mucuhin ateinaain nii ocoana udaa amaain jaberoco jaaore,” naain jetaote:

⁹ “Tonaquiche jana inara, nii calaohi sohin jaaoruhane que, tohanrihacha jana nii ocoana erora. Raajenihane cuhinacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jahoin, leeochoaauru cachaauru bijiu nii ocoana teriha beraihuruhane coina.

¹⁰ Tana Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane:

‘Ajeri jaolecooruha
loreri icharaaurune jaante,
jauriaanejeein
loreri nunuhenein ne.

¹¹ Acate

jataain cana rai
cojoelanaacojoaain ichae
Cana Coaunera,’

naain laenanohinihane jaan reretaain aonaquiche chariji banane,” naain jetao ocoana icharaauru que cuaain cachaauru rai ereerejeein acaauru relae Jesoso.

¹² Niritiin acaauru que cuaain relanajaa Jesusone que nainacuruhane jaun jetaote, Jesoso mucunaa jerecure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureaauru, saseredotecuru curuaanaacuru, naaonjoainuri. Nejetaote, Jesoso aina neeruha arajiin cachaaurune jaun cachaauru coasiha ecu ratiriin jelai caje amuure.

Impestonu que coriqui teeuruhane que iriha Jesusone (Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Nitohaneein ecu ratiriin jelai caje amuuruhane baiha jetaote, Erodesi ere tonoraeraauru, fariseecuru, naaonjoainuri letoaaure, rai ereeuruhane jana tonaain acaauru tonoraa Jesusone nechu jataain coulurujueeuruhane jaanu lera ariha cuuruhane coina.

¹⁴ Acaauru jetaote rene turuhin jetao: "Ii que tonaain iriha cachane niha natiin, tonoraelanaala esinae rauhijiriin ereein neeine coitucuhacaanu. Chaen techu nohanelanaala esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunera rijijieein ichaoha cachane coina cache relai. Aihane jaun, caohachaana Romanocuru curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui tihacaanune. Ainihane chatohaneriha. Coretena nainichaanuna. Ainihanena niriirihha," naure jetao Jesoso rai fariseecuru aina Erodesi ere tonoraerauru.

¹⁵ Nejetaote, nechu jataain cairichaa aitocuruhane que nainaane jaun jetao:

"Chanuna cacairichanaa coacuhin niritiin carai ereeiche. Carai cajiha nii coriqui uhaauchene coarae," naa acaauru rai Jesusone jaun,

¹⁶ rai coriqui teeuruhane jana jetaote: "Chaa curuaa caa laenanohineein ne rai cojunaca aina," naa acaauru rai Jesusone jaun jetao: "Romanocuru curuaanaa enferadoro curuaa," naure jetao rai.

¹⁷ Nii jaun jetaote acaauru rai: "Aihana jaun chujian enferadoro que banijiaain nenea teeuche enferadoro rai. Chaen Cana Coaunera que banijiaain nenea teeuche Cana Coaunera rai," naain acaauru tonoraa Jesusone jaun jetaote, ecu jataain cojoelatiin aonajeure.

Ohane baiha oo caje ichanaa cachane bajaauruha sadoseeocurune

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Nii jana jetaote, Jesoso coaraa uure sadoseeocuru, oo caje ichanaa cache suujuene esenetaaurenihane jaun caje bajaauruhane coina. Acaauru jetaote rene turuhin jetao:

¹⁹ "Cache relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cache nesirihatein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii onaa comasai autana raa nii onaa nejerane, nii onaa aina siricha rijijieein canaanai sirihane coina.

²⁰ Nitohanihane janate, ita nejera nejesinanein neeuruha caaunsinein cachaaurune jana, jauriaanejeein acaauru nejera nesirihatein, nii nesirihatenajan aina calaajoilanaala ohe.

²¹ Nii jaunte, nii autana rae nii onaa nejera. Nete acaentonai ohe aina calaajoilanaala. Jerichanejeein techu ohe nii acaauru nichataja.

²² Nii jaaunte, nii chunocohacuru nii caaunsini ita nejerauru calaajoilanaala oore. Nii janate tabiicha nii ene netonai ohe.

²³ Aihane jaun ooruhane baiha nacoaaunein ichanaa acaauru suujuene bana, chariji comasinein jana nereein nii ene, caaunsini ita nejerauru aina nesirihatein nihilune jaun," naain jetao Jesoso caje bajaure sadoseeocuru.

²⁴ Nii jaun jetaote:

"Nechu jataain joaenreeinte ereerequiche inara, Cana Coaunera Quiricha ereretaain aonaain niicha ichanenu coitucuneeichene jaun.

²⁵ Ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nenea rijijieein ichanaain niha quichaauru, enecuru, naaonjoainuri suujuene, inae nesirihatanaa nainecuruhi, dedeeu nenea anjerauru rijijieein inae neeuruhane jaun.

²⁶ Tana ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nenea rijijieein ichanaa cache suujuene que aitoha nuna laajoiri moconaaunein Moisesane jaa quiricha reretaain aonquiche inarane. Ecu jetaote Moisesa rai: 'Canune Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coaunera neeun,' nae jetao Cana Coaunera.

²⁷ Coatiha ohin nitajenacaauru coaunera nihei Cana Coaunera- ohin nii baiha jerichanejeein jaberoconeein nenea rijijieein nenacaauru cachaauru coaunera Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, jataain joaereein nii cha coitucuelanaala ereerequiche inara," naain jetao sadoseeocuru tonoraa Jesoso.

Cana Coaunera aitoonjoan- jataain cache ichao rai nelatein nenea

(Mt 22.34-40)

²⁸ Niritiin esinae rauhijiriin sadoseeocuru tonoraa Jesusone jana aonajihane jaun jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain jetao:

"Chariji jataain jauriaanejeein Cana Coaunera aitoonjoanein cache ichao rai nelateinein ne," nae jetao, rai Moisesa aitoonjoan que cache relaera.

²⁹ Nii jaun jetaote:

"Jauriaanejeein cana ichao rai nelatein nenea Cana Coaunera aitoonjoante: 'Aonacuche Isaraeli cocoaichacuru. Cana curuaanaa Cana Coaunera, leinjiin acaacha itolere curuaanaa neein ne.

³⁰ Aihane jaun, ii suujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoainuri aina curataain cana curuaanaa Cana Coaunera belaihu.

³¹ Chaen ichaajenihane ijjabereeo belaa'in coaraaine rijijieein chamute cacha belaa'in coaraau,' nae. Nihei caa baiha jataain cacha ichao rai nelateein nei Cana Coaunera aitoonjoan," nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaera rai Jesoso.

³² Nii jaun jetaote:

"Esinae rauhijiriinte chuhisi aithohicha cacha relaera. Leinjiinte chuhisi ne Cana Coaunera. Nihei nii baiha acaneein nei.

³³ Cana suujua, cana suujue, cana coichana, naaonjoain aina curitaain Cana Coaunera belaa'in, cana jaberoco belaihaane rijijieein cana amute cacha belaa'in, naaonjoancanete chuhisi, itolere inihocuru, itolere jujuaihuru, naaonjoainuri mocohaca rori ichoae teeinne amurijiriin jataain nelateine," nae jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaera.

³⁴ Niritiin esinae rauhijiriin tonora nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane coituhane jaun jetaote:

"Coatiha icharaain niheei Cana Coaunera Cojoanonaa que neeine coina," naa Jesusone jaun jetaote, inae nii tonaai caje chatohanai bajanaa coitucue.

*"Chatohanai caje nefoeratenaa ne Mesihasi" naain bajaa Jesusone
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Nii baiha Teenforo asaae neein cachaauru relaane jaun jetaote:

"Chanuna Rabiri caje nefoeratenaa niha Mesihazine que aiticure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru.

³⁶ Cana Coaunera Suujue aitoroatenojieein:

"Cau carautono nichajai que nelauriaau carohan,

ichei nejeratenacaauru amuritoherateein,

itiha asaae tenajaanune reen tiaajeein,"

naa Cana Coaunera cana curuaanaa rai,' naa Rabiri inatiin.

³⁷ Aihane jaun, inasiina Rabiri nefoerate caje nenaanere Mesihasi, Cana Curuaanaa neein curuaatiha Rabiri netonai inatiin," naa cachaauru rai Jesoso jana jetaote, rautatiin Jesoso aonajeeure nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

*Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru ichao biha Jesusone
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Nitohaneein cachaauru relaane aina cuaain jetaote:

"Caohachaa'in nocohalajiin ichaaoche, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru que. Cacha relaauruhane jaa cocajione jiaainte, bero cuhaneeuru acaauru que suujua acatecuruhane coarateein neeuruha cachaaurune jereeinchuru amuure.

³⁹ Chaente netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereerecuruhane jaan coloheri sinacoca asaae enoeruhane jataain nelateein nena rijijieein rori caohacha ichoae nelauriana rautatiin, beseta ichaain lenonecuruhane jaan niha natiin rori caohachaauru ichoae nelauriana rautatiin aihure.

⁴⁰ Chaentechu, autanaauru caje acaauru loreri niha natiin ruluure. Nitohaneeinte necha aansainein ichaauruhane que nainacuruha cachaaurune coataa sonafaa'janaaichuru Cana Coaunera baja'ae bajajeein ichaao're. Acaaurute leeo'chaauru amuritoheriin caseteco coaraa cuurureein," naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nichaonajaanu que niicha sirii coriqui tiha Cana Coaunera belaiha leinjiin autana cairicheine

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Nii jana jetaote, coriqui teeuruhane jaan curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana coarajiha lauhequuin Jesusone jana jetao, jataain araainanaain coriqui teeu're coriquihonacaauru.

⁴² Nii jana jetaote, turuhin jataain coroatajajeei coreein nena coriqui tiha cue, nii teeuruhane jaa curu cuhane ita que jerajeein, leinjiin autana jataain cairichei.

⁴³ Nii coarajeein jetaote, aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

"Esinae rauhijiriin satiin caa curu cuhane coriqui teeu're amurijiriinte coriqui te caa leinjiin autana cairichei.

⁴⁴ Jana satiin caa coriquihonacaaurute, acaauru rai cautena coriqui caa teeu're. Nete laen caa ene jataain cairicheinjian natiin, acaihanijin nichaonajaanu que niicha sirii te jitariin," nae jetao acaauru rai Jesoso.

13

Itajenojoinerichaaïn Teenforone biha Jesusone (Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Inae nii Teenforo caje mituha cuha Jesusone jana jetaote rai jetao:

“Caha relaela, jataain caohatiin ajeri caje ichanohiniha caa Teenforone coaraaina,” naa rai aina nerelanacaauru caje leinjiine jaun jetaote:

² “Jataainte niqúi caohatiin tasiojoaain ichanohineein coaraai. Nete inae turuha cojoanonaane bana, nii leinjiinijin nenereein caa ajeri ita ichoae teein ichanohineein inaraacha coarajei, satiin itajenojoiniha curichaaïne jaun,” naain jetao aina nerelanaa tonrae Jesoso.

Nacoauneein tururichaaïn Cana Coaunera Cojoanonaane (Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Nii baiha jetaote, nii Teenforo coarajeein rohan nenea Olibo bichataneu cue jetao aina nerelanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuuruhane jaun nelauriariin lauhecóha Jesusone jana jetaote:

⁴ “Chatohanai janónaa banana nunuhereein nitóhanai. Chatohanaina jana, inae jataain cataainjian nitóhanaine jana coarareein,” naain caje bajaauruha jelai teteriin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naonjoainurine jaun jetaote:

⁵ “Inara coritaain niha chunine coataa caohachaaïn nainaaïn neeuche.

⁶ Arajichurute canuniha nocoetiinchuru turuhin: ‘Canune Curisito neeunra,’ naa uruhane, arajii cachaauru nii acauru coritaauruhane esenetaa cuurureein.

⁷ Jiaonriha: ‘Ecuuru ecuurute ne sonaana,’ naain coitucuhichene nesoonein casiichene. Nitóhaneente nunuheca cureein. Nete caa caitoonjoan cojoanónaa satono que turuhane jaun ainenereein.

⁸ Laurihu laurihu nenacaauru cachaurute, leeochoauru aina nejerateein, ita que nererojoecaaïn niha cuurureein. Jana leeochoa atane que ichaonacaaurute, leeochoa atane que ichaonacaauru aina sonaana que niha cuurureein. Chaentechu araai lauriin aihane jaauru, jataain mijaaïneein niha cureein carora tabai. Nii janate, niha cureein mijitena. Niite aasaaeriin necairichanaa nunuheniha cureein.

⁹ Aihane jaun caohachaaïn nainaaïn neeuche. Canu corenihate, cocoinanacaihuru, reychuru, naonjoainuri bijiu inara teeuruhane janate, sinacocacuru asaecuru teein inara bisiha cuurureein. Nitóhaneein inara teeuruhane banate, esinae rauhijiriin canuneein nihanune biha curiquicheein acauru rai.

¹⁰ Jaiti nitóhaneein satono que tuerenihane ajinihate, satiin cachaauru chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru rai caa caitonjoan nosa caje nichoteeururichaaïne beebejiha curiquicheein.

¹¹ Aihane jaun, cocoinanacaihuru rene inara amaauruhane, jiaonriha acauru rai ereeichene jaaque tonajein cuichene. Inae ecu ereeichene cóna turuhichene coatíha inara aitoríheeicheein. Cana Coaunera aitoroatenojoin Cana Coaunera Suujue letononeeinte aitoriquicheein.

¹² Rai nejeraauruhachate nejerauru colurujíha cuurureein ateinanohineeuruhane cóna. Jana rai calaohichuruhachate colurujíha cuurureein acauru inacaauru. Nii janate rai inaca colurujueeuruha acauru calaohichurune jana, acauru ateinaa cuurureein.

¹³ Canu cachaneein neeichene corenihate inara cotaairiin inara coaraa cuurureein satiin caa chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru. Nete nitóhaniha sainejeein satono que tiaain caitoonjoan tonoraain neite ichoteratenojoiniha cureein.

¹⁴ Aihane jaun caa reretaain aonaain tonoraache. Inae nii Teenforo asaae jelai teein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratenaa casicheine coaraqúchene, ichatane jana cuhin sorooruhine Jodea ichaonacaauru.

¹⁵ Ecuun rai loreri satono coarana ichoae niha chunine jana niha nitóhanaine, jiaonriha rucuhele niha natiin roconaa coaacane. Rauhijiriincha fauhi amuhine.

¹⁶ Jana ocoana jana nihane jana aihane, jiaonriha jelaiha nejenohin cajione ranaa coaacane.

¹⁷ Jataainte cairichaaiojaaurureein nii cojoanónaa que inae turuhane bana ausirineein nenacaauru enecuru, sisihajein canaanai sirichaauru, naonjoainuri.

¹⁸ Nabana elohena bana niha nitóhanaine coataa Cana Coaunera bajaauche inara.

¹⁹ Cana rai chauratane coaunaain nihalu Cana Coaunerane baiha, nitóhanai necairichanaa coaraa chariji banane que airijiinte, jataain niha cureein necairichanaa cojoanónaa.

²⁰ Nii necairichanaa cojoanonaa sarotiaeniha Cana Coaunerane, nerihei chuni nichotei nii caje. Nete rai cachanein janijiin niicha ranojoinunri jataain belaihanane jaun, nabana nitajeeuruhane coataa nii cojoanonaa sarotiareein.

²¹ Aihane jaun chunocoha inara rai: 'Caute ne Mesihasi. Ecute ne,' naa inara rene turuhinne, jiaonriha esenetaaichene.

²² Mesihasi niha nocoetiinchurute *profetane* lanaala nenacaaurune maajeeichuru, inara coritaa chojelanaacojoai ichaa cuurureein. Janijiin Cana Coaunera ranojoinuru niha natiinte coritaaaurureein.

²³ Aihane jaun, caohachaaain necohalajiin itolereenein neeichene coinane caraajenihihane inara rai aitoon, que nainaan neeichene coina," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacooaunein tururichaaain cacha caje nejanoanaa Curisitone
(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Niritiin jetaote: "Nitohanein inae niha necairichanaa cojoanonaane baihate, no-coena niha enotone jana, atene netonai conoenereein.

²⁵ Nii janate, dede cajene maajeeichuru naluhacooa arasijieeurune jana, nesoone caaun rijijijianiha cuurureein dedeeu nenacaauru netonai.

²⁶ Nitohanihane janate, itolere ichana nainihane coarateein nelate que nelateein dede sacari jana fauhu uhanu canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaauune jana coariquicheein.

²⁷ Acate rai anjeraauru letoareein, nii janijiin niicha raauri, rai cachaauru taojiaain raauruha satiin caa chauratane tinonoritiin nuurihuru cajeeurune maajeein, dede uurihuru cajeeurune maajeeichurune coina.

²⁸ Caohachaaain nainacuche, caa uhera que cuaain inara relaunne que. Inae satiin naluha nune alone baiha nacooaunein nalojoaa uherane coaraquichenete, caje inae nichuuntaa ajaanaane coitucuhiche.

²⁹ Nii rijijieein nainacuche caa caitoonjoan rijijieein aihane coaraquichene, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaauune inae nichuuntaa turuhanune que.

³⁰ Esinae rauhijiriine aitoon, jaiti ooreniha ena caa satiin canu aina nenacaaurune janate,

³¹ nitajereein caa chauratane aina dede. Nete lae caa aitocooaunne jaa quere, caa aitocooaunne rijijieein que tihane reentiaain nereein.

³² Nete laen: 'Naaonjoain cojoanonaa banate ecu tiaain aicheein,' nene naain nii chuni coitucuera. Niheichu dedeeu nenacaauru anjeraauru niha natiin coitucuuruhi. Niheichu canu niha natiin coitucuhaaun, leinjiin Ofaachate coitucuuje.

³³ Niique tihaneree tiaain caohachaaain nainaan Cana Coaunera bajajeein neeuche. Coatiha coitucueraai nii airichaaaine jaa cojoanonaa.

³⁴ Acate coriaji ataneu cunaa jeriha leinjiin cachane, rai cachaauru que loreri beraichateein, le cacha cachaauru rai amihanenaa teein, nii loreri beraicha que beraichatenajaain ratirinajaain amuhane rijijie.

³⁵⁻³⁶ Aihane jaun, caohachaaain nainaan turuhane cohajeein neeuche inara. Coatiha coitucueraai turuha nii loreri erorane, sona naluque, dede cataaun, ataohari irihanau, janone, naaonjoaininjin, turuhane jana letona jatoroaain neneeichene coataa.

³⁷ Caa inara rai aitocooaunne rijitooeine leeochoauru rai netonai aitoon, caohachaaain nainaan cohaquichene coina," nae jetao, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainuri rai Jesoso.

14

Jesoso mucuuruhane coina ita taojiaauruhane
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Coroata janohin lanajeeeca jorerera colane ichanohin faan quihuruhane jaan beseta fasocoane jana jetaote, chunocoha que coritaerateein, Jesoso mucuhin ateinaauruhane jaan lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru.

² Nii jana tabaauru jetaote:

"Nainihe i nitohanai ichacaache beseta nunuhe banane. Nabana cana que nejerateeu-ruha ecu aina nenacaauru cachaaaurune coataa," naaure jetao ecu ita rai.

Alabastro caje ichanohi que curuhin nenaajujuai choroha leinjiin ene Jesoso ichoaene
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniau cosibi ruhecaeranein niicha curuaateuri Simoon loreri asaee turuhin, ecu nelauriana najaan rori choae lauhecoha Jesosone jana jetaote, *alabastro* caje ichanohi que curuhin- ujuane nejesina caje ichanohi jataain coretiin nenaajujuai nardo amaain turuha

cue leinjiin ene. Nitohaneein turuhin jetaote nii juuai curu raiheitiin Jesoso couturi choae chorohe.

⁴ Nii jana ecu neein coarajeerera tabaauru jetaote obajeein jetao:

⁵ “Chanuna que cairichaiihuru coroatajanena richaae, nichata fashai denario core jeeoni amurijiriin nii jataain coretiin nenea juuai nardo que necoretelanaala joareen nii jujuaain ichanohi jaohiche,” naain jetao nii ene que ereein nocoeje chanuure. Nii le denario jetaote le jiichoo amihanenaa core ne.

⁶ Nii jana jetaote acaauru rai:

“Coo nocoeje chanuhin, coa rohecaache. Jataain caohachate ichae catohaneein canu teein.

⁷ Itolere banate inara aina neeurureein cairicheihuru. Nii jaunte, acaauru coroatajanena jeriquichene jaan que, acaauru coroatajanena naineriquicheein. Jana canu, itolere cojoanonaa bana inara aina neriaauni.

⁸ Caa enete niicha ichana nainei ichae, cajabereeo jujuaauruhane jaanu que niicha rucujui nihane jaun.

⁹ Esinae rauhijiriine aitoon. Chunijihuunru chauratane sacuritaain nosa caje nichoteeuru richaaine caina caitoonjoan canu ere beebjeeuruhane jaunrute, caa catohaneein canu jaberoco jujuaa caa enene jaan coaauca cuurureein. Nitohaneein te coaauojoi niha cureein,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso coulurujihia Jodasine

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Nii Jesoso aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote jetaote, sasere-dotecuru curuaanaacuru coaraa cue, acaauru aina ereein. Jesoso rene amanajaane caina.

¹¹ Nitohaneein acaauru rene turuhin amanajaane caina acaauru rai aitha Jodasine jaun jetaote, jataain coroajeein rai coriqui tenaa jerecuruhane jaun, jelai nedaoriha Jesosone que coacue, rene amanajaane caina Jodasi.

Aina nerelanacaauru aina janotiin lenoniha Jesosone

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Jorerera colane ichanohin faan quiin, Cana Coaunera rai carenero narejeen sooruhane jaan fasocoa beseta cojoanonaa nunuhe bana jetaote:

“Chu fasocoa cojoanotiin que lenonichaachene jaanu que lenone jaa cuhacaanune jeree,” naain jetao Jesoso caje bajaure aina nerelanacaauru.

¹³ Niritocuruha raine jaun jetaote, coroatajai aina nerelanacaauru letoaain jetao:

“Chajaain taa neseu cunichuche. Inae ecu turuhichene jana, baichaje cuhane acau baibaichaain cuujuiha leinjiin cachane jana eruhichene sacuuche.

¹⁴ Chaen inae loreri asaae enohane, nii loreri erora rai: ‘Cacha relaerate ii caje bajaerate, Chariji ucuha cuhane canu aina nerelanacaauru aina lenonerichaanuhin fasocoa cojoanotiin que, naain bajaerate,’ naaiche rainete,

¹⁵ aca inara que ecuunetiin coaranai loreri asaae, caohatiin rucuhenojineein nenea ucuha seejoan coaratereein. Chaen inae inara que coaratiha nii loreri erorane, ecu teein janotiin cana lenonenu enoalaauche,” naain jetao, nii aina nerelanacaauru suujuateein letoanajae Jesoso.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii neseu cuhin acaauru rai aitha Jesosone rijijieein leinjiin cache eruha cuure nii coroatajai aina nerelanacaauru. Nii jana jetao acaauru que leinjiin ucuha coaratiha nii cachane jaun, ecu teein fasocoa cojoanotiin que lenonecuruhane caina lenone jaaure.

¹⁷ Inae nocohejihane jana jetaote ecu leeochoaauru aina nerelanacaauru aina turuha cue Jesoso.

¹⁸ Nitohaneein lenonecuruhane jaun neein jetaote:

“Esinae rauhijiriin ena cau caniha inara jiniichaain lenoniha nenaate, canu que nesuujeein cacolurueca cureein,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote,

¹⁹ jataain inaderaain:

“Canuna ii coulurujerichaaunte,” naain caje bajaure le cache cachaaauru.

²⁰ Nii jaun jetaote:

“Ena, cau canu aina lechoonca coroatajai nequichene caje nenea, canu jiniichaain canu ojaichu cuhane faan setejiaain quichate acane.

Nete jataain cairichaojoareein nii caque nesuujeein cacoluruhana. Jataaite caohacharelu, nejanoenihalu nii cachane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²² Nitohaneein lenonecuruhane ucuatoha jetaote, faan mucuuriin Cana Coaunera bajaain, cataaun tacaain taturiin acaauru rai teein jetao:

“Nocoo caa quihuche. Caate cajabereoneein nenea ne,” naain jetao acaauru rai te Jesoso.

²³ Nii baiha, acaauru coconeein nenea bino curu mucuuriin, Cana Coaunera bajaain acaauru rai tihane jana jetaote, satiin ita rai leruune leruunein cooruhane baiha jetao:

²⁴ “Caa canaacha coite canu coichana ne. Acate arajii cachaauru osa coreniha nijiaon-richaainne coina Cana Coauneraacha icharatei ichacaunne jerichaaunne jaan cojunacanein nenea ne.

²⁵ Esinaae rauhijiriin nacoaauneein caa baiha bino corihaaunni, Cana Coaunera Cojoanonaa necaohacha que neein ecu nenea bino cohanune reentiaain,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Coitucuha nocoetelanaala nesuujuerichaaain Fedorone biha Jesosone
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Nitohanein jetaote, salmo que nenatein Cana Coaunera coroaecuruhane baiha jetao aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Olibo bichataneu cue Jesoso.

²⁷ Inae ecu turuhin jetaote:

“Enene cojoanotiin cuhanete, satiin canu esenetaachene jianein ita caje riaaner-iquichein. Nitohaneichene coinete: ‘Carenerocuru beraicha sooruhane janate, caji-hanein riaaniha cuururein carenerocuru,’ naain laenanohinein ne Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

²⁸ Nena inae ichanacaunne, jaiti Calileea turusiquichene ajiniha, canu inara ichoaachaniha ecu niha cureeunni,” naa acaauru rai Jesosone jana jetaote:

²⁹ “Satiin ii esenetaauruhane jianecuruhane nihanatiin coatiha laen airinaaunni canu,” naa Fedorone jana jetaote:

³⁰ “Esinae rauhijiriin enene cojoanotiin cuhanete, jaiti coroata saain ereniha ataoharine jana, canu coitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuujiia curiquiin,” naa Fedoro rai Jesosone jana jetaote:

³¹ “Ii aina jiniiquiin ateinanohi nihanune coina aitocuruhane nihanatiin, coatiha nii ichoitucuha nocoetelanaala nesuujuerihaaunni,” naa Jesoso rai Fedorone jana jetaote leeochoauru netonai jerichanetjoein aitocure.

Jetesemaii Cana Coaunera bajaa Jesosone
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Nii baiha jetaote, Jetesemaniinein niicha curuaateuri cuhin, inae ecu turuuhane jana jetao:

“Cau nelauriaain canu cohacuchene, inara tonohanau Cana Coaunera bajani,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

³³ Niritiin jetaote, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri amaain cuhin jetao, jataain inaderaain nererojoeae Jesoso.

³⁴ Nitohanein nererojoeaain jetaote: “Jataain onaanajaanu rijitocojoaainte inaderae casuuja. Cau nedaache inara. Jiaonriha siniichene. Niriijiein ichaajojein canu cohacuche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³⁵⁻³⁶ Niritiin ratirinajaain acaauru caje nita cutiin jetaote, notoroaain atane que nauri temetaain jetao: “Ofa, coatiha ii rai caaintajerihai caa necairichanaa tabai caje canu ichoteratena jereene. Nena canu jerichaaunne rijijiein ichaaine jereneen, ii jereene rijijiein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajaa Jesoso.

³⁷ Inae Cana Coaunera bajaane baiha, jelaiha acaauru coaraa cuhane jana jetaote, sini-huruhane jana erunajaa cue. Nii jaun jetaote: “Inaenachura siniite Simoon. Jataainachura aasaeriinjin sinirena abaantaain ichaajoena naineneite.

³⁸ Nabana osa que nesaruquichene coataa sinirena abaantaain ichaajojein Cana Coaunera bajaache. Jataainte niqii inara suujua cuhane ainaa jeriquiche. Nete jataain abaantasine inara jaberoco,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

³⁹ Niritiin jetaote, nacoaaunein jelaiha cuhin jerichanetjoein Cana Coaunera bajaa cue.

⁴⁰ Inae Cana Coaunera bajaane baiha, acaauru coaraa cuhane jana jetaote jataain siniitooruhane jaun, sinihuruha aina nerelanacaaurune jana erunajaa cue Jesoso. Nii jaun jetaote, nii tonaain tonoraauruhane jaanu coitucurene.

⁴¹ Inae nichata saain jelaiha cuhane baiha nacoaaunein turuhin jetaote:

“Jaitinachura neloraain siniichete. Inae laen necha aansainein osaaonacaauru bijiu Cacha Calaohi nichaane mucuhin teuruhane rai nihane cojoinaca que tiha.

⁴² Chajaain nimichucuchete amuhacache. Inae tajiha nichuutaa canu belaihane saijiein canu colurujuera,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

*Jesoso mucuhin amauruhane**(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴³ Niritiin jaiti ereerejiha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetaote, sabere, enuha, naonjoainuri que biji achunequuin arajii cachaauru que corianeraain turuha cue nii Jesoso aina nerelanacaauru lechoona coroatajaneein nenea Jodasi. Acaauru letoaauruha saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, Joriocuru bichauhenaauru, naonjoainurine jaun.

⁴⁴ Nitohaneein que nesuujueein colurujueein jetaote: “Nii quicha meri lioracaite acanereein. Chaen mucuhin caohatiin biji ichojoaain amaauche,” naain jetao amanajae Jodasi.

⁴⁵ Niritiin acaauru amaain jetaote, inae rene turuhin rohan nichuutaain jetao:

“Cacha relaera,” naain jetao Jesoso meri lohite Jodasi.

⁴⁶ Nitohaneein jetaote, Jesoso mucuhin amaure.

⁴⁷ Nii jana jetaote, sabere mucuhaneecha neeoriin leinjiin saseredotecuru curuaanaa cacha uricho beuhite, ecu acaauru aina nenea cacha.

⁴⁸ Nii jana jetaote, nii mucuha cunacaauru cachaauru rai jetao: “Chanuna necha aansai asijiauto mucuera tochaneein enuha, sabere, naonjoain uhaain canu mucuha uhiche.

⁴⁹ Itolere cojoanonaa banane inara jana Teenforo asaae neein cachaauru relanajacoon. Nii jana chabana canu mucunajaaohieiche. Nete Quiricha inoansi cuhane aitoha Cana Coaunerane nainaaichene coinate caa aache,” nae jetao nii mucuha cunacaauru cachaauru rai Jesoso.

⁵⁰ Nii jana jetaote, ecu jelai Jesoso ratiriin, satiin soroore aina nerelanacaauru.

⁵¹ Nii jana leinjiin enamanaa jetaote, shojoera que shoheshohequuin caaijie cuujihane jana jetao, acaentonai mucuuruhane jaun,

⁵² nii shojoera ratiriin machohequuin cha colane soroe.

*Jorioocuru bichauhenaauru- niha chatohanaine rucuhaneein nenacaauru- Junta Suprema acatiha niha Jesusone**(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵³ Nitohaneein saseredotecuru curuaanaacuru curuaana rene Jesoso amauruhane jana jetaote, satiin ecu netaojiaure saseredotecuru curuaanaacuru, Joriocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, naonjoainuri.

⁵⁴ Nii jana jetaote, nita coarajein caaijie cuuje Fedoro, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa loreri chajeniha tiaajein. Inae ecu turuhin jetaote, Teenforo beraaihurera aina nelauriaain usi que nichaatiha nedae.

⁵⁵ Nii jana jetaote, Jesoso sohin jaauruhane jaanu lera airihure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen satiin Joriocuru bichauhenaauru- *Junta Supremacuru*, naonjoainuri. Nejetaote, nii chatohaneein teeuruhane jaanu lera eruurene,

⁵⁶ nitohaneein nohanein colurujueeuruha arajiin cachaaurune saijieein ita rijitjoeein aiticurenihane jaun.

⁵⁷ Nii jana tabaauru jetaote, nimichuhin nechu jataain nohanein:

⁵⁸ “Canacaanu uricho quene aonacaan: ‘Caa cachaauruhacha ichai Teenforo itajeeinne, nichata janojoein cuhane leecha ichana naineun cachauruhacha ichanohinelanaala,’ naane jana,” naain jetao colurujueeure.

⁵⁹ Nejetaote, ita rijitjoeein cuaain colurujeeurenihane jaun esenetana nainecurene.

⁶⁰ Nii jana jetaote, satiin nii ecu nenacaauru cataaun nichaauraaain jetao: “Chatohanaina ichaite, toon toritiin icholuruhecuruhane jana tonoranajaeneein,” naain jetao Jesoso caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curaanaa.

⁶¹ Nejetaote, tonoralanaala inauhenecha aonaje Jesoso. Nii jaun jetaote, na-coauneein rai jetao:

“Iina itolere icharaanu que turuha uheni Cana Coaunera Calaohi Mesihasi neei,” naain caje bajaa saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote:

⁶² “Ejeen, acaneeunchujanrana. Inarate itolere ichana nainera neein nenea Ofa raotono nichajai que lauhecohanune jana cacoarariquicheein. Chaen techu, inae ecu tihane bana dede caje, dede sacari jana uhin fauha uhanune jana canu coarariquicheein,” nae jetao rai Jesoso.

⁶³ Nii jaun jetaote, obaecane cojunacanein cajione soaisoain jetao:

⁶⁴ “Cha nenacaeneinea coara lateriquiche. Inara uricho quete, inae Cana Coaunera Calaohiniha nocoetiin irihane aonaquiche. Tonaquiche jana nii que,” naa acaauru rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote, satiin ita suujua rijitjoeein nii coulurujeeuruhane ujaaihoneein aca ohane coina aiticure.

⁶⁵ Nii jana tabaauru jetaote, coluneeinchuru nota conajaain bisiin jetao: “Aihane caa ii bisichu coitucuhin beeu,” naauruhane jana jetao, Teenforo beraichacurune maajeein nomeri faohacure.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶⁻⁶⁷ Nii jana jetaote, loreri chajeniha usi que nichaatiha lauhecoba Fedorone coariin: “Ii netonaite Nasarete cocoaicha Jesoso aina amuhemuhena neei,” nae jetao Fedoro rene turuhin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa coseenra.

⁶⁸ Nii jana jetaote: “Coatiha nii carai aitoihine jaan cacha coitucuhaaun. Chaa que chaainti nii aitoi,” naain jetao neesuujue Fedoro. Niritiin jetaote, jelai caje amuhin acuujuaniha neeorihane jana, inae ere ataohari curuaanaa.

⁶⁹ Nii jana jetaote, nacoaauneein Fedoro coaraain leeochoaauru rai jetao:

“Caa netonaite, nere tonoraeraneein nenea ne,” nae jetao nii coseenra, leeochoaauru rai.

⁷⁰ Nejetaote nacoaauneein nesuujue. Nii baiha neeoriin jetaote, nacoaauneein Fedoro rai jetao:

“Rauhijiriinte bajiaa acaauru caje nenea neei. Nii choae tacaain Calileea cocoaicha neei inatiin,” naaure jetao nii cuu nenacaauru.

⁷¹ Nii jana jetaote: “Esinæ rauhijiriin Cana Coaunerate coaraje, nii aitocoichene jaa cacha coitucuenihanane,”

⁷² naa Fedorone rijieeoritiin irihane coroata satiha ataoharine jana jetaote: “Jaiti coroata saain ereniha ataoharine ajinihate, cacoitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuujueriquiin,” naalu rai Jesosone coacuhin jetao chanae Fedoro.

15

Coberenadoro Filato acatiha niha Jesusone

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Nii jana jetaote, jataain janohetiin netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, chaen niha chatohanaine rucuheneein nenacaauru- *Junta Supremacuru*, naonjoainuri. Nitohaneein jetaote, Jesoso biji ichojoaain amaain Roma curuaanaacha letoai Jorionelanaala nenea- coberenadoro Filato rai tiha cuure.

² Inae nii Filato rene turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru Curuaanaa *Rey* niha,” naa rai Filatone jana jetaote:

“Ejeen. Esinae rauhijiriin acanichaaunne quiete aitoi,” nae jetao rai Jesoso.

³ Nii jana saseredotecuru curuaanaacuru jetaote, jataain araai laurii itolere ichaain nihane que aitiin colurujeeure.

⁴ Nii jaun jetaote, nacoaauneein rai jetao:

“Aonaun, jataain araai laurii itolere ichaain neeine que aitiinte icholuruhecure. Chana jana tonaain acaauru tonoraeneei,” nae jetao rai Filato.

⁵ Nejetaote, tonoraeniha Jesusone jaun: “Chatohanihane jaunna caa catoonraene,” nae suujua cuhane Filato.

Ateinanohi niha Jesusone coina rucuhecuruhane

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Nitohaneein beseta bana nainein niha chuni colurujenojoine jetaote, jerecuruha nii cachaaurune rijijieein jianenajaque Filato.

⁷ Nii jana jetaote, caresero cuhane ne leinjiin cacha Barabasineein niicha curuaateeri. Nii Barabasite leeochoaauru aina acaauru curuaanaacuru que nejerateein sonajaain jaorera ne.

⁸ Nii jana jetaote Filato rene turuhin, nii beseta bana nainein ichanajaocane rijijieein ichaa Filatone coina caje bajaaure cachaauru.

⁹ Nii jaun jetaote, acaauru rai jetao:

“Aihane jaunna, inara Jorionequichene Curuaanaa *Rey* jianichaaunne jeriquiche,” nae jetao acaauru rai Filato,

¹⁰ saseredotecuru curuaanaa amurijiriin coitucuhin cachaauru relaa Jesusone jaun, arajii cachaauru esenetaain sacuuruhane jaun que necoelai caaun mucuhin rai teeuruhane que nainaane jaun.

¹¹ Nejetaote, cachaauru suujua tacaure saseredotecuru curuaanaacuru, Barabasi jianeratecuruhane coina.

¹² Nii jana jetaote, acaauru rai jetao:

“Chatohanai jana ichacaunne jeriquiche caa Jorioocuru curuaanaa *Rey*neein inaraacha curuaatei aina,” naain acaauru caje bajaa Filatone jana jetaote:

¹³ “Coroso que teeinene jerichaanura,” naauruha ehequinne jaun jetaote:

¹⁴ “Chatohanai baasonajian ichae,” naa acauru rai Filatone jana jetaote, nacoaaneein ehequini jetao:

“Coroso que teehaaura,” naaure cachaauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote cachaauru aina caohachain nena jerihane jaun Barabasi jianein, Jesoso bisichatihane baiha acauru rai te Filato, coroso que teuruhane coina.

¹⁶ Nii jana jetaote, nii cocoinanacai loreri chajeniha Jesoso amaain, sondaro nesinanajejin ecu satiini netaojiaaure.

¹⁷ Nitohanein netaojiaain jetaote, que cajione jichohajiojoai lanajai curujuaain, oja caje ichanohin comai lauriaaure coturi que.

¹⁸ Nii baiha jetaote:

“Acanein neeine Jorioocuru Curuaanaa *Rey*,” naaure jetao ehequini nechu jataain cairichaa que nocoatijiaa.

¹⁹ Niritiini jetaote, enuha que rai couturi faojaain coulunecuruhane baiha, nechu jataain que ninichaaaja nacatiha neseonriaaure soondarooru.

²⁰ Nitohanein jataain que ninichaaajeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai jichohajiojoai que niicha curuhacuri rocohin jetao, rai cajione esine curujuaain, jelai caje amaain coroso que tiha cuure.

Coroso que Jesoso teuruhane

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Nii jana jetaote, ocoana caje caaujiha Alejaandoro, Rufo, naaonjoainuri inaca leinjiin cacha Sirene cocoaicha Simoonne jana coaraain jetao cotihacure, nii Jesoso teuruhane jaanu coroso amaane coina.

²² Nitohanein jetaote, Golgotau Jesoso amaure. Golgota naane jetaote, “Niha couturi bejerona jaan,” naane aite.

²³ Inae ecu turuhin sacari mirra juuaain nena que jasiiteein bino que cocoanaa jerecuruhane jana jetaote conaa jerene Jesoso.

²⁴ Nitohanein cairichaaain jetaote coroso que teein, “Chariji raineincha nedareein,” naain que nocoatijiaain ecu nejesinajejin ita rai Jesoso cajione chaluure soondarooru.

²⁵⁻²⁶ Janone nichae nuna macohi ichoae teeja enotone jana coroso que teein jetaote: Jorioocuru curuanaa niha nocoetohane jaunte, “Jorioocuru curuaanaa *Rey* ne,” naain que aitiin, laenanohinein nena tabara teure coturinha.

²⁷ Chaen jetaote ecu aina corotajai asijiautooru teure coroso que, leinjiin raotono nichajaique, leeocho rai najaabiji nichajaique, naaonjoain.

²⁸ Nitohanein jetaote: “Necha ansai asijiautoorunein nena rijijieinte nereein,” naain laenanohinein niha Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanene nainae.

²⁹ Nii jana jetaote, coturi rurujuaain:

“Ichalaraa. Chajaain aihane Teenforo itajeein nichata janojoin cuhane nacoaanein michunaa jereine rijijiein

³⁰ ichaajenihaane ijiabereeo ichoteratein coroso caje faau,” naain jetao Jesoso nocoeje chanuure satiini ecu situnacauru.

³¹ Saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurerauru, naaonjoainuri netonai jetaote:

“Leeochaauru ichoteratiha niqui, nete raajenihaane jaberoco ichoteratena nainene.

³² Chajaain aihane caa coroso caje fauhine Mesihasi- Isaraelitauru curuaanaa *Reyte* coaraain esenetaacache,” naain jetao que ninichaaajeure nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurerauru. Nii ecu jiniichaaain coroso que nenacauru netonai jetaotechu Jesoso nocoejechanuure.

Oha Jesosone

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Nii jana jetaote, enoto chujutora caje coaanein nunuhetein nocohena ne satiini caa chauratane nuna macohi ichoae teejiha sonanereentiaain.

³⁴ Nii rijieeoritiini jetaote, jataain tonijiaain jetao:

“Eloi, eloi, lema sabactani,” naane jetao: “Cana Coaunera cacorataaneun, chanuna catohanein canu nainatejei,” naa jetao aite Jesoso.

³⁵ Nii jana nii ecunein aonajeureru tabaauru jetaote:

“Aonacuche *profeta* inoaensi Eliasi cotihacate aite,” naaure jetao ita rai.

³⁶ Nii jaun jetaote, leinjiin acauru caje nena cacha jetao, jeluhiariin cuhin cajione que bino baaso elohanti sisiaain amaain jetao, Jesoso rai sijirichae jiarana nujuan macohi que teein cohane coina. “Coa rohecaachete aihane coroso caje fauha uha Eliasine coaracaache,” naain.

³⁷ Nii jana jetaote, jataain tonijjaain auhaquuin inae ohe Jesoso.

³⁸ Nii jaun jetaote, ecui nichajai caje nunuheteiin ecoai nichaae cuhin nesoaiheite nii Teenforo bujuatecuruhane jaan cajione.

³⁹ Nii jana, ecu neein coarajilha Roma rai soondarooru curuaanaane jana niritiin oha Jesosone jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriinte, Cana Coaunera Calaohinecaiha caa cachara,” naain jetao ecu coaraje.

⁴⁰ Chaen enecuru tabaauru jetaote, caje icharajeriin neein coarajeeuruhane jana, ecu acaauru aina ne Maadala bene Mariha, chaen Jose ocoala Saantiaao neba Mariha, chaen Salomee, naaonjoainuri.

⁴¹ Nii ecu neein coarajeeurera enecuru jetaote, aina cuhin Calileea niha Jesosone bana coroatajaneraneein nenacaauru ne. Chaen jetaotechu, ecu neeure arajiin leeochoauru cachaauru, Jerosaleeun cuha Jesosone jana aina cunacaauru.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Inae nocoeha nebetacanaa cojoanonaa que janohane coinane jana, neruujeeuruha Jorioocurune jaa cojoanonaa jana jetaote,

⁴³ Filato coaraa cue Arimatea cocoaicha Jose, Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii Josete Jorioocuru rai nelateein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru *Junta Supremacuru* caje jataain nelateein nena ne. Acaarentonaite tururichaaain Cana Coaunera Cojoanonaaane cohajein nelu.

⁴⁴ Nii jaun jetaote, rene turuhin inae oha Jesosone que aithane jaun cojoelatohane jaun jetao soondarooru curuaanaa cotiharate Filato, esinae rauhijiriin ohane biha raine coitcuhane coina.

⁴⁵ Nii jana rene turuhin inae ohane bihane jaun jetaote Jose rai nii Jesoso jaberoco terate Filato.

⁴⁶ Nii jaun jetaote, Jesoso jaberoco fauhin jataain cajione caohacha lino coreteein nii cajione que conajae Jose. Nitohaneein conaacane baiha jetaote, ajeri jachu cuhane teein, rai bacuujuua fuhin ratiri ajeri jaberoco que.

⁴⁷ Nii jana jetaote, ecu aina neein nii Jesoso jaberoco teeuruhane jaa jelai coarajeeure Maadala bene Mariha, chaen Jose neba Mariha, naaonjoainuri.

16

O caje ichanaa Jesosone

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹⁻² Inae situha nebetacanaa cojoanonaaane jana jetaote, semana nunuhe cojoanonaa tomiho bana jataain janohetiin enanejeein mituhajilha enotone jana jujuaihuru coreteein amaain, que Jesoso jaberoco jujuua cuure Saantiaao neba Mariha, Maadala bene Mariha, Salomee, naaonjoainuri.

³ Nitohaneein cuhin jetaote ita rai:

“Chana jana cana rai nii fueraneein nena ajeri elonare,” naain jetao niqiu cuure.

⁴ Nejetaote coaracuruhane jana, elonanhineein ne nii ajeri seonjoan fueraneein nena.

⁵ Nii jana nii ajeri jachu cuhane enooruhane jana jetaote, acaauru raotono nichajai que lauhaca leinjiin enamanaa somajaain tarararoti que cajionecohine jana coaraain nesoonetoore nii enecuru.

⁶ Nejetaote, acaauru rai: “Coa nesoonetohache. Coroso que niicha teeri Nasarete cocoaicha Jesosona ariiche. Inae ichanaane jaun coatilha inae cau nihei. Nii teeuruhane jaan jelai coaracuche.

⁷ Chajaain jelaiha cauhin, Fedoro, chaen aina nerelanacaauru, naaonjoainuri rai: ‘Inae inara ajinihate Calileea cue Jesoso. Ucuuaete coariquicheein, inara rai aitoroaetohane rijijieeincha, nanichuche acaauru raicha,’ ” nae jetao nii enecuru rai anjera.

⁸ Nii jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jaun chatatajanein jelai caje sorohin, nii chuni rai belanaala inauheneecha neeure.

Maadala bene Mariha rai ecooca Jesosone

(Jn 20.11-18)

⁹ Inae semana cojoanonaa nunuhe bana ichanaane baiha jetaote, nii suujua cuhane caaunsini moconajaera letono siricha- niicha rautailu Maadala bene Mariha rene ocooce jauriaanejeein Jesoso.

¹⁰ Aca jetaote, chanaain inaderaauruha nii Jesoso aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru rene turuhin biha cue.

¹¹ Nitohaneein acaauru rene turuhin, jerichanejeein jaberoconeein ichaoha Jesosone coaraain biha cuha acaauru raine jana jetaote esenetaaurene.

*Coroatajai aina nerelanacaauru rai ocooca Jesosone
(Lc 24.13-35)*

¹² Nii baiha jetaote, bero cuhane cuujeeuruha coroatajai aina nerelanacaaurune jana nejelauneein acaauru rai ococoe Jesoso.

¹³ Nitohaneein acaauru rai ocoocane coaraain, leeochoaauru rai biha cuuruhane jana jetaote, nii acaauru niha natiin esenetaaurene.

*Niicha cocoainauri afosotooru rai, acaauruhacha ichaneni tiha Jesosone
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ Nii baiha neeoriin jetaote, lenoniha neeuruha nii lechoonca leinjiin aina nere-lanacaaurune jana jetao, ecu acaauru rai ococohin, nii o caje ichanaane coaraain beeurera esenetana jerelanaala baasoneein rai suujua coaracuruhane caohate.

¹⁵ Nii baiha jetaote: “Chajaain caa chauratane sacuritaain nenacaauru satiin cachaauru rai, nosa caje nichoteeururichaaaine coina jitariin caa caitoonjoan beebejenichuche.

¹⁶ Caa caitoonjoan beeichene jana esenetaain acauhanau teein nebaotisaerateite nichotiha cureein. Jana caa caitoonjoan beeichene jana esenetana jeriheichurute caseteco coaraa cuurureein.

¹⁷ Canu esenetaain canu ere tonoraain neeichenete canu neein nenea rijjijeein moconajaera letonocuru sitaain, nejelauneeichuru nereeuuru cuhane ereein,

¹⁸ acano niha natiin mucunaa naineein, naaonjoaain, corianiha natiin coichene nii chatohaneein baasoneein inara tenereein. Nii choae tacaain techu, cunaitenacaauru mucuhichene nerautaa cuurureein,” nae jetao niicha cocoainauri rai Jesoso.

*Dedeeu cuha Jesosone
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Niritiin niicha cocoainauri afosotooru rai irihane baiha jetaote, dedeeu iniin rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cuelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁰ Nii jaun jetaote, satiin chauratane sacuritaain amuhemujeein nosa caje nichoteeururichaaaine beebejiha cuuruhane jana jetao, nii acaauruhacha beebejei esenetana nainecuruha cachaaurune coina acaauru aina cuaain cojoelanaacojoai ichae Cana Coaunera.

Locasiicha laenai Ena Nena Cana Coaunera Ere

Teofilo rai Locasiicha laenai quiricha

¹ Arajii cachaaurute caa canacaanu jana Jesoso ichanohichuru laenacurelu.

² Nii laenaeraaurute nunuhe caje coauneein aina amuhemujueein niicha coarai que canacaanu relaeraneein neeuruhane coina tenojoineein neeurelu.

³ Nii jaunna, canuhetonai satiin coitucuurera caje bajaaun, rai nunuhe caje coauneein colalajiin, caohachaain coitucuhanune coina. Nii jana, carai netonai jataain caohachaane jaunna carai nelatein neeine rai laenaunra Teofilo,

⁴ esinae rauhijiriin erenaa niha nii ii relaauruhalune jaa esenetaain caohachaain coitucuhin neeine coina.

Nejanoarichaa in cache baotisaera Joanne biha anjerane

⁵ Jodea batane curuaanaa- rey neein niha leinjiin Jorioneein nena Erosesine bana jetaote, ichoaelu leinjiin Cana Coaunera aina caohachaain niha cachane coina rucuhereanein nena saseredote Sacariasi. Aca jetaote, acaauru inoaensi saseredotecuru Abiasa lauri caje nenaanelu. Nii jana rai sinijera Isabeli jetaote, jauriaanejeein saseredotenein nena Aaron nefoerateeuru caje nenaanelu.

⁶ Acaauru jetaote, esinae rauhijiriin jiniiquiin Cana Coaunera esenetaain naitoonjoan tonoraain neeurelu. Nitohaneunruhane jaun jetaote nii chuni- acaauru que chatohanai ujuaitena nainecurenulu.

⁷ Nejetaote, canaanai sirina inaeniha nii Isabeline jaun, leinjiinejei canaanai sirilanaala jiniiquiin biinaaneurelu.

⁸⁻⁹ Nitohaneein jetaote, inae Cana Coaunera notaracaae saseredote neeuruhane ichanohin jujui mocooruhane coina neeuruha Sacariasi laurichurune jaa cojoinacaque tihane jaun jetaote, nitohaniha saseredote neeuruhane ichaone jaun, Sacariasi que tacaa- jeein dadae, rori ichoaae teein jujui mocoha Teenforo asaene coina.

¹⁰ Nitohaneein jujui mocoha enohane tonohanau jetaote, aerene neein Cana Coaunera bajae bajaecure leeochoauru saseredotecuru aina cachaauru.

¹¹ Nii jana jetaote, Sacariasi rai ecocohin, nii jujui mocohane jaa rori raotono nichajai que jetao chujuuae Cana Coaunera letono anjera.

¹² Nii jaun jetaote, nii anjera coaariin, nesooneitiin cojoaelatoha Sacariasine jana jetao:

¹³ “Coo nesoonetohara Sacariasi. Bajaebajaequiine aonajian Cana Coaunerara. Nii ii sinijera Isabelite leinjiin canaanai siricheeincha. Acate Joaan neein curuaateriquiincha.

¹⁴ Chaentechu aina jataain raotojoein neriquiincha. Leeochoauru cachaauru netonaite nejanoa coroaecurureein,

¹⁵ jataain Cana Coaunera rai nelateinnein nerichaaanne jaunra. Coatiha bino, abariinti, naaonjoainuri corinaainta. Acate esinae rauhijiriin Cana Coaunera suujue que suujue- coha cureein nejanoaane ajiniha caje coauneeincha.

¹⁶ Acate, Cana Coaunera Ere tonoraiche Israeli cocoaichaneichene coina ichareein- cha.

¹⁷ Nii Joante turuha uheneeni Cana Curuaanaa ajiniha cureein, Cana Coaunera ere bera inoaensi Irihasi rai niicha tei suujueque suujuequiih- Cana Coauneraacha ichana nainei ichaain naaonjoaincha. Acate aicheein calaohichuru aina jiniiquiin ita que suujua acatein neeuruha acaauru fojiaraaurune coinara. Chaen erenaa tonorana jeri- heichuru netonai erenaa tonoraain naaonjoaauruhane, raotojoein Cana Curuaanaa ranaa nainecuruhane coinara,” naa rai nii anjerane jaun jetaote:

¹⁸ “Inasiine bajiaa nitohanein nerichaaunnine esenetaareun, inae casinejera aina jiniiquiin jataain biinaanihacaanu natiinta,” naa Sacariasine jana jetaote:

¹⁹ “Canune, Cana Coaunera letono Cabirieli neein. Acate caletoe, ichei caa erenaa raotono bihanune coina.

²⁰ Nete caa ichei aitocaaunne esenetaeneine jaun, ena caje coauneei caa ichei caitoonjoan cojoinaca que tihanereein tiaain erenaachara neein neriquiincha,” nae jetao Sacariasi rai nii anjera.

²¹ Nii tonohanau jetaote, aerene neein Sacariasi cohacuruha cachaaurune jana, jataain carajaane jaun jetao, “Chana jataain ichae carajaain Teenforo asaee caje mituenihane coina,” naain jetao ita caje bajaure nii aerene neein coharaauru.

²² Nii jana jetaote, tabiicha acaauru rene eresilanaala Teenforo caje mituha uhe nii Sacariasi, acaauru rai biji nejesinaacha que bihajein. Nii jaun jetaote: "Jerihanete chaelai coaaratiha Cana Coaunerane jaa coaracaiha Teenforo asaera," naaunre jetao ita rai.

Nii caje nunuhetein jetaote, erenaa nainelanaala nelu Sacariasi.

²³ Inae nitohanein teenmforo asaee niicha ichanenu nainaanin jetaote, jelaiha nenajaun cauha cue Sacariasi.

²⁴ Nii baiha neeonriin, inae ausirinein jetaote, rai loreri caje amuelanaala ecuhacha ne saoqui ateein rai sinijera Isabeli:

²⁵ "Cana Coaunerate, caa catohanein caete, nabana caque nererojoecaain jaolecooruha cachaaurune coataa," naain suujua ereein.

Nejanoarichaain Jesosone biha leinjiin anjerane

²⁶ Inae saota ateniha canaanai siriha Isabeline jana jetaote, Calileea batane que nenea Nasareteu jetao, leinjiin letono anjera Cabirieli letoae Cana Coaunera.

²⁷ Chariji bana quicha aina ichoaelanaala nenea leinjiin ranuna Mariha rene turuha cuhane coina. Nii ranuna jetaote, cana inoensihuru curuaanaa Rabiri nefoeratenein nenea Jose que nelanajaane rai ne.

²⁸ Nitohanein cuhin jetaote, nii niha Marihane jaaun rene turuhin enohin jetao:

"Ii renena bedaeniha uunra, Cana Coauneraacha rausiajei. Jataainte ii rausiaje Cana Coaunerara" naa rai nii anjerane jaun jetaote,

²⁹ coaariin nesoonetiin: "Chanuna caritiin ere canu rai," naa suujua cuhane Marihane jana jetao,

³⁰ "Coa nesoonetohara Mariha. Cana Coaunerate ii janiji, ii rai caohacha ichaane coina.

³¹ Inae leinjiin canaanai siririqiuincha. Inae nejanoaane jana Jesoso neein curuaateenu-nicha.

³² Acate itolere cacha amurijiriin itolere que nelateinnein, acaihaniji Cana Coaunera Calaoehinein nenaanein coitucuha cuurureein cachaaurura. Nii jana Cana Curuaanaa Cana Coaunerate, nii rai foeratera inoensihuru curuaanaa neein nenea Rabiri rijijiein reynein terein, inara Curuaanaanein nihane,

³³ rai nere tonoraache inara Israeli cocoaichaneichene, chabana satonoelanaala inara Curuaanaanein nihane coinara," naa nii anjerane jana jetao:

³⁴ "Inasiine bajiaa nitohanein leinjiin canaanai siricheeun nii chuni cacha aina ichoahanune coaalanaalata," naa Marihane jana jetao:

³⁵ "Cana Coaunera Suujuete aiha suruaane rijijiein ichoae fauha ureein, leinjiin canaanai siriine coinara. Nii jaunte nii canaanai iicha siri, Cana Coaunera Calao-hinereincha.

³⁶ Ii araa Isabeli netonai techu, inae leinjiin canaanai siricheeincha. Inae biinaa nihane sainejeeinte inae canaanai siricha. 'Canaanai sirina inaenihane jaun jete canaanai sirine,' naauruhane jaate, inae saota atene rai canaanaicha.

³⁷ Coatiha Cana Coaunera rai caaintaai chata," naa Mariha raine jana jetaote:

³⁸ "Aihachuhisicha. Niicha belai nichaauune rai aitoehine rijijiein, niicha ichana jerei ichamiin Cana Coaunerara," naa Marihane jana jetao, inae jelai caje amue nii anjera.

Isabeli rene turuha cuha Marihane

³⁹ Nii bana jetaote, erojoein cuhin Jodea bichatane que nenea neseu cuhin Isabeli rene turuha cue jetao Mariha.

⁴⁰⁻⁴¹ Nitohanein cuhin jetaote, inae ecu turuhin Sacariasi loreri asaee enohin, Isabeli rai iriha Marihane aonaain jetao, Isabeli suri cuhane neein nerurujuae nii rai canaanai.

Nii jaun jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequuin jetao,

⁴² jataain tonijiaain:

"Cana Coaunerate, itolere enecuru rai caohacha ichaane amurijiriin ichei caohacha ichae. Nii rijijieintechu nii ii calaohi rai netonai caohacha ichae.

⁴³ Nii jaun chaneinna jana nereun canu, Cana Curuaanaa nebaneine saijiein carene turuha uhine coina.

⁴⁴ Nii carene turuhin ereeine aonaainte, rachoojoenaa caun canu suri cuhane neein nerurujuae carai canaanai.

⁴⁵ Nii jaunte raotojoein neei, ii rausiaeca nii ichei aitoha Cana Curuaanaane esentaain tonoraaine jaun," naa Mariha rai Isabeline jana jetaote:

⁴⁶ "Aihanuchujian.

⁴⁷ Canu suujuate, itolere niicha ichana naineei ichaain, canu ichoteratein niha Cana Curuaanaa

Cana Coaunerane jaun
 coroaaje,
⁴⁸ rai chaneein nenihanune saijieein
 canu janijiin canu rausiaaeca
 Cana Coaunerane jaun.
 Nii jaunte
 ena caje coaauneein
 Cana Coauneraacha rausiajeineein
 cacurujuatiha cuurureein
 itolere janonaa bana cachaauru,
⁴⁹ nitohaneein
 jataain canu belaiha
 itolere que nelateein
 itolere ichana nainera
 Cana Coaunerane jaun.
 Leinjiin acaachate
 Acaneein ne.
⁵⁰ Nii Cana Coaunerate,
 cairichaaajoaai itolere bana
 que suujua acateein
 ichaonacaauru coarae.
⁵¹ Nitohaneein itolere niicha
 ichana nainei ichaainte,
 nii chaque nelatelanaala neeuruha
 nii itolere que nelaaetoha
 nocoetonacaaurune coina
 icharaneein ne.
⁵² Chaentechu, curuanaacuru
 reychuru nihanatiin,
⁵³ inae cha nelanaala
 neeuruhane coina ichae.
 Chaentechu,
 nii leeochoaauru rai
 chaque nelatelanaala
 cairicheinejeein nenacaauru
 rausiaeraneein ne, itolere que.
 Jana nii coriqui nebaneein nenacaaurute,
 nii cha colane bijiicha baaeejin
 niha cuurureein.
⁵⁴ Aihane jaunte
 rai cache Isaraelitanichaachene
 cairichaaajoaain cana
 coaraane jaun,
 cana coroatajanereein,
⁵⁵ inae nitohaneein ichaane coina,
 cana inoaensi Abaraaun,
 nii rai inamacooru,
 naaonjoainuri rai aitovalu
 Cana Coaunerane jaun,"

naain jetao Cana Coaunera coroaaje Mariha.

⁵⁶ Nitohaneein turuha cunajau nichata ateein Isabeli aina nihane baiha jetaote, jelaiha nenajaun cauha cuelu Mariha.

Inae nejanoaa cache coujunacateein baotisaera Joanne

⁵⁷ Inae nejanoaane que tiha nii Isabeli rai canaanaine jaun jetaote, quicha cojoaajineein janaoe rai neba Isabeli.

⁵⁸ Nii jana jetaote, rene turuhacoaain jetao coroaeca cuure rai naraaichuru aina rai laurijiracuru, rai caohacha ichaa Cana Coaunerane coitucuruha raotojoeine jaun.

⁵⁹ Inae fosa janoniha nii canaanai nejanoane jana jetaote, amaain rai jaberoco cari saerateein jetao, rai inaca Sacariasi curuaa que jetao curuaatenaa jerecure.

⁶⁰ Ne jetaote jerelanaala:

“Aihei, jiaohine. Joaan neein curuaacanete caohachae,” naa rai nebane jaun jetao:

⁶¹ “Chanuna. Inasiina niha niritocojoaain curuaajaain charaaine coaalanaala niritocohare rai curuaa,” naain jetao jerecurene.

⁶² Niritiin jetaote, nii canaanai inaca coujueluhin: “Tohanriani rai curuaata,” naain jetao bajaauare coitucuuruhane coina.

⁶³ Nii jaun jetaote, acaauru caje que teein laenaane jaanu bajae jetao biji nejesinaacha que. Nitohaneein bajaain jetaote, “Joaan neein curuaacanete ne,” naain jetao laenae rai inaca, jaiti mituheniha rai nerene jaun. Nii jaun jetaote, satiiin cojoelatoore cachaauru.

⁶⁴ Nii rijieoritiiin inae nacoauneein mituha nerene jaun jetaote, rachoojoeiin Cana Coaunera coraaje Sacariasi.

⁶⁵ Nii jana jetaote, nitohanihane jaun cojoelatoore rai laurijiracuru coarajeuurera. Nii jaun jetaote, itolereenein Jodea bichatane batane sacuritaain coitucuhin ita rai beebjere-jetocurelu.

⁶⁶ Nii aonaain cojoelatiin jetaote: “Chatohanai neeinna nereein nii canaanai,” naaure jetao, esinae rauhijiriin niicha jerenohineein nenea nihane coaratihha acaauru que Cana Coaunerane coaracuruhane jaun.

Rachoojoiha Sacariasine

⁶⁷ Nii jana, nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote:

⁶⁸ “Jataainte caohacha ichae
Cana Curuaanaa Israeli Coaunerara,
raotojoeiin neeuruha
rai cachaaurune coina,
ichoteratiha uhana jaunra.

⁶⁹ Nii jaunte,
cana inoensihuru curuaanaa
Rabiri nefoerateneein,
jataain itolere amurijiriin
nelateein laraajiin nenea letoae,
jianacoon cana mitaeraanu quera.

⁷⁰ Inae catohanein
ichaane coinete,
rai nere bera inoensihuru
que beratelura.

⁷¹ Itolere
cana que nererojoecaain,
cana aina nejerateein nenacaaru,
naaonjoaihunri caje
cana mitaane coina
aitohalune jaunte,

⁷² nii baitena nainene,
cairichaojoaain
cana inoensihuru coaraain
aitohalune jaun,
Cana Coaunerara.

⁷³ Nitohaneein
esinae rauhijiriin ichaane coina,
cana foeratera inoensi Abaraanun rai:

⁷⁴ Jianacoon,
cana aina nejeratenacaauru caje
jete cana mitaane,
cha que casilanaala nere tonoraain
leinjiin raaicha nelateein,

⁷⁵ esinae rauhijiriin
caohacha nejesina ichaain,
baaso coacuelanaala
inoenlu netojoein,
itolere janonaa bana
nerichaacheeinje,
naain belu Cana Coaunera,

cana foeratera inoansii Abaraaun rai.

⁷⁶ Jana ii, cacalabineeinete,
 acaihanijin Cana Coaunera
 neein nena ere beraneein,
 Cana Curuaanaa ajiinchatera
 neein niha curiquiin,
 jeriha Cana Coaunerane rijijieein,
 turunaa nainihane jaanu
 beebejeeine coina,
⁷⁷ acaauru osa caje
 acaauru ichoteraterichaaain
 Cana Coaunerane
 coitucuuruha cachaaurune coinara.
⁷⁸ Jataain cairichaaajoaain
 cana coaraane jaunte,
 dede caje cana rai
 ena nena Cojoanonaa teein
 ne Cana Coaunera,
⁷⁹ nocohena tabai caje nichoteein,
 nii rai Cojoanonaa que
 neconaain cuhin,
 cana rai niicha tenojoin
 raotojoein rachoojoein
 ichaonaanaja que
 turuhacachene coinara,”

naain jetao nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujue.

⁸⁰ Nii jana jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue que suujuequuin jetao, fohejeein cuujue nii canaanai. Nitohaneein fohejeein ichauhenaneein jetaote, cacha areroo amuhemujeein nelu, rai lauri Isaraelitacuru que necoitucueratihane reein tiaaajoaain.

2

Nejanoa Jesosone (Mt 1.18-25)

¹ Nii nejanoa rai niha Jesosone bana jetaote, itolereneein cana rai chauratane sacuri-taain cachaauru letoaelu reychuru curuaanaacuru curuaanaa enferadoro Aogosto, satiin cachaauru janijiin acaauru curuaacuru cocoirichaaauruhane coina.

² Nii jauriaanejeein cachaauru curuaa cocoirichaaauruhane bana jetaote, Siria batane coberenadoro neein nelu Sirenio.

³ Nii jaun jetaote, satiin acaauru foerateracuru atane cuhacoaain, quiricha cuhane curuaa teratiha cuhacoaurelu lauri lauri caje uhin ecu turunacaaauru cachaauru.

⁴ Nii jaun jetaote, Calileea batane que nena Nasarete caje cuhin jetao, Jodea batane que nena Beleeun cuelu jetao Jose, jelai caje nejanoanaaneein nihalu rai foeratera reyneein nenaalu Rabirine jaun.

⁵ Nii jaun jetaote, canaanai cousurihi niha Marihane jana, aina jiniiquuin quiricha cuhane curuaa laenaratiha Beleeun cue jetao Jose, ita raauruhane rai netiin.

⁶ Nii jana inae nejanoaane que tiha nii Mariha rai canaanane jaun jetaote, nii Beleeun neeurunajau nejanoaelu rai canaanai.

⁷ Nitohaneein, inae nejanoa nii jauriaanejeein nena rai calaohine jana jetaote, rai belaae que conaconariin jetao, baca lenone omane ichoae tocoecae rai neba, neniha loreri tururunajaanune jaun baca coloheri asaee neuruu jana nejanoaane jaun.

Carenero beraihurera renete turuure anjeraauru.

⁸ Nii jana jetaote, Beleeun rohan neeure fasoto jana janoaajihanaain, letononeein caren-erocuru beraihurera cachaauru.

⁹ Nii jana jetaote, acaauru rai ecooca Cana Coaunera letono anjerane jana jetao, acaauru curuhacaain jilinetoha Cana Coaunera conone jaun, luaa nesooneetooore eluhatothane jaun.

¹⁰ Nejetaote acaauru rai: “Coa nesooneetohachera. Raotojoein satiin rachoojoein neriquicheeine jaanune inara rai jataain erena caohachanein biha uunra.

¹¹ Eneete inara inoansihuru curuaanaa Rabiri neseu nejanoae inara Curuaanaa-inaraacha cohajei Mesihasi jianacoon inara ichoterateraanura.

¹² Caa inara rai aitocooaunne jaate, coaraa cuhichene, baca coloheri asaae omane ichoaae rai belaae que conaanojineein tocoeechoa jana eruha curiquicheeincha,”

¹³ naa acaauru rai nii anjerane rijieeoritiin jetaote:

¹⁴ “Jataain rachoojoein
Cana Coaunera coroaecuruhine dedeeu.
Raotojoein rachoojoein
neeuruhine cau chauratane quene maajein
niicha rausiajeineein
nenacaauru-
rai cachaaaurura,”

naain jetao Cana Coaunera coroaecure dede caje arajiin ecoojoacoaain anjeraauru, nii leeochoa anjera rohan ecocohin.

¹⁵ Inae niritiin jelaiha dedeeu cuuruha nii anjeraaurune jana jetaote:

“Chajamaaunchete aihane, caa cana rai Cana Coauneraacha beratenojohin coanichaache Beleeun cuhincha. Chatohanaiquecha aiteta,” naaure jetao ita rai, nii letononeein carenerocuru beraaihurera- cachaauru.

¹⁶ Niritiin erojoein cuhin coaracuruhane jana jetaote, Mariha aina Jose eruuruhane jana jetao, baca lenone omane ichoae rai belaaeque conaanojineein tocoeeque nii canaanai.

¹⁷ Nitohaneein eruhin, nii acaauru rai nii canaanai que aitoha anjerane beeuruha nii letononeein carenerocuru beraihurera jaun jetaote,

¹⁸ cojoelatoore jetao satiiin ecu neein aonajeerera cachaauru.

¹⁹ Nii jana, rai neba Mariha jetaote, rai suujua cuhane nitohanihane coacuhin jetao, suujuaacha cuhane coaraje.

²⁰ Nitohaneein esinae rauhijiriin nii acaauru rai biha anjerane rijijieein, jitariin coaracuruhane jaun jetaote: “Caohachate ichae cana rai Cana Coaunerara,” naain Cana Coaunera corojeein jelaiha cauha cuure nii letononeein carenerocuru beraihureraauru cachaauru.

Cacha que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruhane

²¹ Inae fosa janoniha nejanoane jana jetaote, nii canaanai jaberoco macohi cari saer-ateein, Jesoso neein curuaateeuere, jaiti ausirineniha Marihane jana aitohalu anjerane rijijieein.

²² Inae nii aitohalu Moisesane jaan cojoanonaa rijii que tihane jaun jetaote, jiniiquiin nocoulucoherateeuruhane baiha jetao, Jerosaleeun nii canaanai amaain Cana Coaunera que coitucueratiha cuure.

²³ Nitohanihane caina: “Satiin jauriaanejeein quicha cojoajineein bereeconaa Cana Coauneraacha que nii rai beree banihatemiin.

²⁴ Chaen corotajai tajaee laojoiri serori rijijieein nena torotola nenihane, corotajai serori aao uhaaine,” naain aitohalu Cana Coaunerane rijijieein nii niicha bajai tajaee amaain cuure, rai naitoonjoan rijijieein nii tajaee niicha amaauri mocohin que Cana Coaunera belaaain, que nii beree banihateeuruhane caina.

²⁵ Nii bana jetaote, Jerosaleen ichoaelu leinjiin cacha Simeon. Aca jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha jerei ichajeein, tururichaaain jianacoon Israeli cocoaichacuru mitaeranune cohajeein nelu. Aca jetaote, que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun,

²⁶ nii niicha letoaeni Mesihasi coaraelanaala ohenihane coitucuelu.

²⁷ Nitohanihane jaun jetaote, nii cachaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruha rai fojiaraaurune jana que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun coitucuhin, Teenforo asaae cuha Simeonne jana jetaote, que jiniichaaain nii Jesoso causine turuaaure rai fojiaraauru Teenforo asaae, Cana Coaunera aitoonjoan nainaaruhane caina.

²⁸ Nii jana jetaote, nii canaanai coariin, raain baiichaaain jetao:

²⁹ “Inae laen
nii iicha ichanenu
carai chaitoonjoan
coaracaaunne jaun,
inae laen nainichaaun ohanu
iicha jerei icharanichaaunnera,
³⁰ itolere notaracae

³¹ iicha tei jianacoon
 canacaanu mitaeranu
 coaracaauinne jaunra.
³² Acate Cana Coaunera
 coitucuelanaala
 Israelitaniheichuru
 lauri lauri nenacaauru que
 acaauru aina
 Cana Coauneraacha
 ichanenu coitucueratereein.
 Chaentechu
 raotojoein rachoojoein
 neeurureein Israelitaauru,
 acaauru lauri caje nena
 neein niha caa iicha letoaine jaun,”

naain jetao Cana Coaunera corojaje Simeon.

³³ Niritoha nii canaanai que Simeonne aonajejin jetaote, ecu cojoelatoore nii canaanai fojiaraauru.

³⁴ Nii jana jetaote: “Inara coroatajanemiin Cana Coaunera,” naa acaauru raine baiha jetao, Mariha coarajejin:

“Aonaun. Caa canaanaite, arajii Isaraeli cocoaichacuru itolere que nelaaetoha nocoet-onacaauru nelatelanaala nedaauruhane jana, leeochoaauru tabaauru itolere que nelateein nedaauruhane coina nenaane. Nitohanejin nihane corenihate, que jaolecoorureein arajii Israelitaauru,

³⁵ satiin que acaauru ichao coitucueraterichaaaine jaun. Nete jataain cunaain cacha jabero-roco sauha saberene rijijiein, jataain cunaain ii suujuaque tacareein, que nejerateeriin neeururichaaaine jaun,” nae jetao Mariha rai Simeon.

³⁶ Nii jana jetaote, ecu nelu leinjiin ene netonoai- Cana Coaunera ere beranejin nena. Acate Asere laurinejin nena- Fanoeri cacunu camotojoe Ana ne. Aca jetaote, jataain ranuna neein nelanajaain, caaunsi jaanacanejejin lana aina ichoaelu.

³⁷ Nii baiha jetaote, fosachoona jena jaanacaanejin nirijiein autananejin ichaohin jetao, suri couu netiinchuru janotiin inetojoeinchuru, sonafaajihanaainchuru Cana Coaunera bajaee bajajejin nerejetelu nii Teenforo caje mituhelanaala.

³⁸ Nii Ana jetaote, nii Jesoso causine turuaauruhane jana ereereeca Simeonne coaraain jetao, acaentonoi nii Jesoso causine que ereereje, satiin nii nichoteeururichaaain Jerosaleen cocoaichacurune cohajeraauru cachaauru rai.

Jelaiha Nasarete caauruhane

³⁹ Inae nitohanejin jeriha Cana Coaunerane rijijiejin rai naitoonjoa ichacuruhane baiha jetaote, jelaiha rai natane- Calileea batane que nena Nasarete jetao cauha cue Jose, Mariha aina.

⁴⁰ Nii jana jetaote, fohejejin itolere que nainaan ichauchenanihajejin sacue nii canaanai, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun.

Teenforo asaae niha canaanai Jesosone

⁴¹ Ajaanaa nainejin jetaote, Jerosaleeun cuhin Fasocoo beseta bitooa cunajaaoncure nii Jesoso fojiaraauru.

⁴² Nitohaneeuruhane jaun jetaote, inae lechoonca coroata jaanacaa Jesosone jana jetao, nitohanaha acaauru ichaone jaun satiin cuhin nii beseta bitooa cuure Jerosaleen.

⁴³ Inae beseta bitooaauruhane baiha, jelaiha nenajaun cauha cuuruha rai fojiaraaurune jana jetaote, Jerosaleeun nedae coitucuurenihane jana nii canaanai Jesoso.

⁴⁴ Nii jaun jetaote, “Inae jecha ichoaichaniha cunacaauru aina cauha cuha nii Jesoso,” naa fojiaraauru suujuane jaun jetao, le janohin cuuru baiha, niicha coitucuuri, naraaichuru, naaonjoaihunri jana arihure niquri rai fojiaraauru, nejetaote eruurene.

⁴⁵ Nitohanejin eruurenihane jaun jetaote, jelaiha nejenohin ariha cuure Jerosaleeun.

⁴⁶ Nitohanejin cuhin jetaote, nichata janohane cuhane jetao Teenforo asae, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru aina, ita rai ereeuruhane aonajejin, acaauru caje nii ereeuruhane jaan bajaa lauhequinne jana eruha cuure.

⁴⁷ Nii jana, jataain nainaan, nii ereeuruhane aonajejin, acaauru caje bajaain, acaauru tonoraane jaun jetaote, cojoelatoore satiin ecu neein aonajeureru cachaauru.

⁴⁸ Nitohanihane jana eruhin jetaote:

“Chanuna canacaanu rai belanaala nitohaneente canaanai. Ii inaca ainane ii ariirijiaa-
caanu, neeine jaa coitucuenihacaanune jaun ii coinaderaain,” naa rai nebane jana jetaote:
⁴⁹⁻⁵⁰ “Chanuna canu ariirijieeiche. Tana canu inaca loreri asaae nihanu niicha jerenohi-
neeine coitucuhicheneta,” naain acaauru tonoraa Jesusone jana jetaote: “Naaonjoaiquete
aitera,” naain coitucusichurene rai fojiaraauru.

⁵¹ Nitohaneein fojiaraauru jiniichaain Nasarete cauhin jetaote, rai fojiaraauru ere
tonoraa nerejetelu.

Satiin niriinanai jetaote, rai suujuaacha cuhane coarajerejetelu rai neba.

⁵² Nitohaneein fohejeein ichauhenanihajein, itolere que jataain nainaan jetaote, satiin
cachaauru aina caohachaain ne nii Jesuso, coroatajanein aina caohachaain niha Cana
Coaunerane jaun.

3

Cacha areroo niha cacha cojunacatera Joaan ne

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Inae lechoonca saoque jaanacaain satiin cocoinanacaaihuri curuaanaa enferadoro
neein niha Tiberione bana jetaote, Jodea batane rai coberenadoro neein nelu Ponsio Filato.
Nii jana Erodesi jetaote, Calileea batane rai coberenadoro neein nelu. Nii jana rai nejera
Ferifi jetaote, Tarononite, Itorea, naaonjoahuinri batane rai coberenadoro neein nihane
jana, Abilinia batane rai coberenadoro neein nelu Lisania.

² Nii jana Caifasi, Anasi, naaonjoaihunri jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru- cu-
ruaanaanein neurelu. Nii bana jetaote, Sacariasi calaohi Joaan rai jetao erelu Cana
Coaunera, cacha areroo rai ecocohin.

³ Nii jaun jetaote, Jorodaan auhaniha nenacaauru nenaanajaaauru cuujecujeein je-
tao, “Jerihha Cana Coaunerane rijijieein inara suujua coreuechete acauhanau teein coju-
natenohineein baotisanajoinein neeichete, inara osa caje inara ichoteratemiin Cana
Coaunera,” naain jetao, cachaauru rai beebeje Joaan.

⁴⁻⁵ Nitohaneein jetaote, icharejete Joaan. Niritiin laenaalu Cana Coaunera ere bera
inoansi Isaihasine rijijieein:

“Nerichaain cacha areroo eheehejeein:

‘Cana Curuaanaa turunajaanu coeroteeuche,
raujuuin cuuain.

Satiin turiararoorute
nemoanojoinereein.

Atane ucuunooru nihanatiinte
ranaasiin macaracanojoi
nijihacooa cureein.

⁶ Nii banate,
satiin caa chauratane que
nenacaauru cachaauru
jianacoon cacha mitaeraanu
letoaa Cana Coaunerane
coaracurureein,’ ”

naain nii Joaan que aitiin laenaalu *profeta* inoansi Isaihasine rijijieein jetaote ichae
Joaan.

⁷ Inae nitohanein cachaauru cojunacatiha acauhanau tein baotisaan Joanne coitu-
cuhin, rene cuuruha cachaauru, acaauru baotisaane coinane jana jetaote: “Chaa inara
osa coreniha caseteco tabai turu rai nena caje nichoteein, jianacoo mituriquicheeine que
inara rai aite, taibinaecuru.

⁸ Nitohanihane jaun, nii ajiniha caohachaain inara ichao corein, Cana Curuaanaa
Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeuchete, Cana Curuaanaa coitucueranein
inanacaachene coaracurumiin cachaauru. Chaenchu jiaonriha: ‘Abaraaun nefoerate
nichaanune jaun cha latihaacaanu canacaanu,’ naain inara raajenihane necoritanaa
nainiheiche. Cana Coauneraachate nainere, caa ajeri jaberoco caje Abaraaun nefoerate
coaaunaane.

⁹ Chaentechu, inae ajianojoneein ne tero, inaana inaeniha temulene rai cojoaisi
aina curuataain sauhin usihanau mocohacane rijijieein, inae jaolenein neeuruha Cana
Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune coina,” nae jetao acaauru rai Joaan.

Niritoha acaauru rai Joanne jaun jetaote:

¹⁰ “Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta,” naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

¹¹ “Coroatajaain obiri siricha, nii obiri colane nenea rai leinjiin teeine. Chaen lenone siricha, nii lenone colane nenea rai teenera,” nae jetao acaauru rai Joaan.

¹² Nii jana jetaote, Roma curuaanaa rai *impoesto* nuque cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera tabaauru netonai, acaauru baotisaa Joaan necoina turuhin jetao:

“Chatohanai jana ichariacaanu canacaanuta cacha relaera,” naauruhane jana jetao:

¹³ “Jiaonriha aitocuruha inara curuaanaacurune amuritojoaain cachaauru cobaraain leruhin basijiauhichenera,” naa acaauru rai Joanne jana jetaote:

¹⁴ “Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta,” naain caje bajaauruha soondarooru tabaaurune jana jetaote:

“Jiaonriha chatohanai ichaeniha chunine jana coulurujeein sonaa coacuhin cotaain niicha sirii rulunaa coaquichene. Inara amihaneoo corenihacha ichaaochera,” naa Joanne jana jetaote,

¹⁵ jataain turuha Mesihazine cohajeeuruhane jaun jetao:

“Caa canaacha cohajei Mesihasi chara inae caa turuera,” naain jetao ita caje Joaan bajaure nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

¹⁶ Niritiin ita caje bajaauruhane jaun jetaote, acaauru rai: “Canune esinae rauhijiriin, raujaain acauhanau inara tein inara baotisaaun. Jana nii cacaijie uhenite, Cana Coaunera Suujue, usi, naaonjoain que inara baotisaa ureein. Acate jataain camurijiriin nelatein cocoaainin letononeein ne. Nii rai safato ichora rutueranuque nihanatiin nelatejeehaun.

¹⁷ Chaentechu leinjiin inaro uhareein que aroso jiatuhin rai caohacha raain, rai bano mocoha charijibana jacanaacharanejeein nenea usihanaau teeine caina. Nii rijijieinte, nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein nenea jeriheichuru mocoha cureein, jerihane rijijieein nenacaauru janijiin raaincha,” nae jetao satiin ecu rene turunacaauru cachaauru rai Joaan.

¹⁸ Niritiin acaauru suujuatein jetaote, acaauru rai Cana Coaunera beratenojoi Jesoso que Erenaa Raotono beebeje Joaan.

¹⁹ Chaen jetaotechu, coberenadoro Erodesi netonoai suujuate, rai nocoala Ferifi comasai Erodiyasi siria comasaineine jaun, chaen itolere baasooru ichaain nihane jianihane caina. ²⁰ Nejetaote, nitohaneein nii baaso ichaane ichoae tacaain, caresero cuhane Joaan enoae, rai niritohane coreniha.

Jesoso baotisaa Joanne
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nitohanein jetaote, jaiti caresero cuhane enoaniha Erodesine jana, acauhanau satiin cachaauru tein conjunacatenaaca acaauru baotisarejete Joaan. Nitohanein cachaauru baotisaa Joanne jana jetaote, Jesoso netonai nebaotisaeratein Cana Coaunera bajaane jana, neyoraca dede bacuujuane jana jetao,

²² nichoae fauhin nelauriaa uhe inanacaain Cana Coaunera Suujue leinjiin serori rijijieein. Nii jana jetaote: “Iite acaihaniji quiicha jeree, quiicha janijiin cacalabinein neeicha,” naain toniha erenaa dedeeune jana jetao aonajeeure.

Jesocurisito foerateureraauru
(Mt 1.1-17)

²³ Inae nii Cana Coauneraacha icharatenohin namihaneon nunuhetihane bana jetaote, nichata choonca jaanaca nelu- nii Jose calaohi niha acaauruacha bei Jesoso.

Nii jana nii Jose jetaote Eli calaohi nelu.

²⁴ Jana Mataa calaohilu jetao Eli.

Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.

Jana Meriqui calaohilu jetao Lebi.

Jana Janaa calaohilu jetao Meriqui.

Jana Jose calaohilu jetao Janaa.

Jana Matatiasi calaohilu jetao Jose.

²⁵ Jana Amoso calaohilu jetao Matatiasi.

Jana Naaoso calaohilu jetao Amoso.

Jana Esili calaohilu jetao Naaoso.

Jana Nacaai calaohilu jetao Esili.

²⁶ Jana Maati calaohilu jetao Nacaai.

Jana Matatiasi calaohilu jetao Maati.

Jana Semei calaohilu jetao Matatiasi.

Jana Jose calaohilu jetao Semei.

Jana Jodaa calaohilu jetao Jose.

²⁷ Jana Joanaan calaohilu jetao Jodaa.

Jana Resaa calaohilu jetao Joanaan.
 Jana Sorobaberi calaohilu jetao Resaa.
 Jana Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.
 Jana Neeri calaohilu jetao Salatieli.
²⁸ Jana Meriqui calaohilu jetao Neeri.
 Jana Adiin calaohilu jetao Meriqui.
 Jana Cosamii calaohilu jetao Adiin.
 Jana Eremadaan calaohilu jetao Cosamii.
 Jana Eri calaohilu jetao Eremadaan.
²⁹ Jana Jesoso calaohilu jetao Eri.
 Jana Eliseri calaohilu jetao Jesoso.
 Jana Jorimi calaohilu jetao Eliseri.
 Jana Mataa calaohilu jetao Jorimi.
³⁰ Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.
 Jana Simeon calaohilu jetao Lebi.
 Jana Jodaa calaohilu jetao Simeon.
 Jana Jose calaohilu jetao Jodaa.
 Jana Jonaaun calaohilu jetao Jose.
 Jana Eliaquuin calaohilu jetao Jonaaun.
³¹ Jana Meleea calaohilu jetao Eleaquin.
 Jana Mena calaohilu jetao Meleea.
 Jana Matata calaohilu jetao Mena.
 Jana Nataan calaohilu jetao Matata.
³² Jana Rabiri calaohilu jetao Nataan.
 Jana Isaihasi calaohilu jetao Rabiri.
 Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.
 Jana Bosi calaohilu jetao Oberi.
 Jana Sala calaohilu jetao Bosi.
 Jana Nasoon calaohilu jetao Sala.
³³ Jana Aminadaba calaohilu jetao Nasoon.
 Jana Admin calaohilu jetao Aminadaba.
 Jana Esroon calaohilu jetao Armi.
 Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.
 Jana Jodaa calaohilu jetao Faresi.
³⁴ Jana Jacobo calaohilu jetao Jodaa.
 Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.
 Jana Abaraaun calaohilu jetao Isaca.
 Jana Tare calaohilu jetao Abaraaun.
 Jana Nacoro calaohilu jetao Tare.
³⁵ Jana Seroo calaohilu jetao Nacoro.
 Jana Raco calaohilu jetao Seroo.
 Jana Fele calaohilu jetao Raco.
 Jana Eberi calaohilu jetao Fele.
 Jana Sala calaohilu jetao Eberi.
³⁶ Jana Cainaa calaohilu jetao Sala.
 Jana Arafasa calaohilu jetao Cainaa.
 Jana Sem calaohilu jetao Arafasa.
 Jana Nohe calaohilu jetao Sem.
 Jana Lamee calaohilu jetao Nohe.
³⁷ Jana Matosalee calaohilu jetao Lamee.
 Jana Enoco calaohilu jetao Matosalee.
 Jana Jaredi calaohilu jetao Enoco.
 Jana Malareri calaohilu jetao Jaredi.
 Jana Cainaa calaohilu jetao Malareri.
³⁸ Jana Enoso calaohilu jetao Cainaa.
 Jana Seti calaohilu jetao Enoso.
 Jana Adaan calaohilu jetao Seti.

Nii jana Adaan jetaote, jauriaanejein Cana Coauneraacha coaunainein nelu.

4

*Jesoso coujuhin coaraa moconajaerane**(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)*

¹ Nii baotisaa Joanne baiha Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nucuhe Jorodaaun caje cauha cuha Jesosone jana jetaote, cacha areroo amaa Cana Coaunera Suujuene jaun jetao,

² ucuaae niha jena choonca janoneeinne jana, nechu cojuha sarue moconajaera.

Nitohanein jenachoonca janoneein lenone lanaala nihane jaun mijiintohane jana jetaote:

³ “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberoco rai aitoote lenonenein nerotomiincha,” naa nechu saruha rai moconajaerane jana jetao:

⁴ “Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihe cacha,” aite Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesosone jaun jetaote,

⁵ luhecotariin ecuun amaaain, satiin caa chauratane coarateein jetao:

⁶ “Canune jitariin canuhacha ichana nainei aina satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru curuaanaanein neeine coina, ichei tenaa naineen. Satiin acaauru canu rainein neeuruhane jaunne chunicoja jerera rai tenaa naineen.

⁷ Aihane jaun neseoriaain canu corojeein, canu bajae bajaequinete satiin ichei niha cureein,” naa moconajaerane jana jetao,

⁸ “Nete, ‘Acaihanijin ii Coauneraacha corojeein, rai nelatein niicha jerei ichaa,’ naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain jetao tonorae Jesoso.

⁹ Nii baiha jetaote, Jerosaleun amaaain ecuun Teenforo ichoae inaaun jetao:

“Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje nemaroteute coaracaa.

¹⁰ Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane te:

‘Rai letonocuru anjeraauru
letoarichaaun Cana Coaunera
ii beraaihuruhane coina.

¹¹ Acaaurute rai biji que
ii michuurureein, nabana ajeri que
necunaitaaine coataa,’

naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naa moconajaerane jana jetao,

¹² “Chaentechu: ‘Coo ii Coaunera coujuhin coaraara,’ naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesosone jana jetaote,

¹³ ecu ratiriin carajaojoaain caje amuhe nii Moconajaera, neniha tonaain Jesoso coujuhin coaraane jaane coitucuenihane jaun.

*Calillea bataneu namihaneoo nunuhetiha Jesosone**(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)*

¹⁴ Nitohanein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin niicha ichana nainei coitucuhin, Calillea cauha cuha Jesosone jana jetaote, satiin atane sacuritaain jetao que ereeure coitucuhacoaain cachaauru.

¹⁵ Nitohanein cuhin jetaote, netaojiaain Cana Coaunera rai Rauhi que ereereecuruhane jaa coloheri sinacocauru nainein cuhecujeein cachaauru relaane jaun jetao, satiin coroaecure cachaauru.

*Nasareteu niha Jesosone**(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)*

¹⁶ Nitohanein cuujue cuujueein jetaote, nii neein fohecalune jaan Nasareteu jetao cauha cue Jesoso. Nii jana jetaote, nitohaniha rai nicheaone jaun jetao, nebetacaanaa cojoanona bana sinacoca asae enoha cue, Cana Coaunera Quiricha ereretaane coina. Nitohanein ecu enohin chujuhecohane jana jetaote,

¹⁷ rai *profeta* inoansi Isaihasicha laenai quiricha teeure, ereretaane coina. Nii Quiricha ereretaane coina jasasaane jana jetaote:

¹⁸ “Cana Coaunera Suujuete
caniha ne,
niicha jerenohinein,
‘Inae raotojoein neriquicheein,’
naain cairichaihuru rai bihanune coina.
Chaentechu,
‘Inae jianacoo neriquicheein,’
naain casetecocuru rai bihanune coina caletoe.

Nii choae tacaain techu,
 maosacuru coichaain acaauru nota rautaaain,
 cairichaihuru ichoteratichaaunne coina caletoe,
¹⁹ nitohanerichaaain
 inaraacha cohajei Cana Coaunera Cojoanonaa
 coitucueratihanu inara quene coina,”

²⁰ naain ereretaane baiha jelaiha nii quiricha seriin, sinacoca curuaanaa rai teein nelauriiriin lauhecoha Jesosone jana jetaote, chaque tonaelanaala coarajejeure satiin ecu nenacaauru cachaauru.

²¹ Nii jana jetaote: “Eneete esinae rauhijiriin caa Cana Coaunera Quiricha cuhane aitothane rijijieein, satiin inara acatiha turuhe caa naitoonjoa coarajejeichene notaracae,” naa acaauru rai Jesosone jana jetaote,

²² ita rai ereerecure caohacha ichaa Jesosone que, satiin cojoelatiin coarajejein, acaauru rai raotojoeein ereerecane jaun. Nejetaote tabaauru:

“Tajian caa Jose calaohinihaneta,” naain jetao ita caje bajaature.

²³ Nii jaun jetaote:

“Jerihanete esinae rauhijiriin caque, ‘Aihane, cacha coichana inaeraneene, ichaajeni-hane nocohichaaain canacaanu notaacune coaracaanura,’ naain caque ereeiche. Chaentechu jerihane, ‘Aihane itolere ichaai Caferenaanne rijijieein, cau chatane que jerichane-jeein itolere ichaain canacaanu notaacune coaracaanura,’ naain ereeiche canu esenetaneeinchene jaun,” naain jetaote:

²⁴ “Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Coatiha esinae rauhijiriin, caohachaain ranojoein niheil chuni Cana Coaunera ere beraneein nenacaauru *profetacuru* rai nataneque.

²⁵ Coaracuche nachuhinti jataain arajiin neeuruhalu Isaraelitanichaachene benecuru autanaaunru, nihalu Cana coaunera ere bera *profeta* Irihasine banane. Nii banate nichata jaanaca amurijiriin uheniha elone jaun, banejelanaala cana chatane que Isaraeli batane sacuritaain nelu mijitena omaroeniha temulene jaun. Nete nii cana benecuru autanaauru rene letono nenelu nii bana nenea *profeta* Irihasi.

²⁶ Nete laen coriaae atane que leinjiin Sidoon nese roha nenea Sarepta neein curuajai neseu cana lauri Isaraelitanelanaala nenea autana reneecha letononeein huhelu nii Irihasi, nii autana rai lenone faane coina.

²⁷ Jerichanejeein techu, araji cana laurichuru Isaraelitacuru somane cauun cunaite-curuhane jana, acaauru rautaaanelu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoansii Iriseeo, cana lauri caje nenea nihane saijieein. Nete laen, leinjiin Siria cocoaicha cana lauri Isaraelitanelanaala nenea Naamaanha jetaote rautaelu,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁸ Niritoha acaauru rai Jesosone jaun jetaote, satiin aina jataain obaecure nii sinacoca asaae nenacaauru cachaauru.

²⁹ Nitohaneein aina obajein nimichucutaain jetaote, nii sinacoca caje sitaain, ichatane ecuunoo ichoae ichanohi niha nii nesene jaun jetao, ecu amaaunre jelai caje coauneein nii Jesoso saruhitocuruhane coina niqui,

³⁰ nejetaote, cha que tonajelanaala acaauru cataaun situhin amuhe Jesoso.

Suujua cuhane coitucuhuhi siricha cacha

(Mr 1.21-28)

³¹ Nitohaneein sitaauruhane jaun amuhin jetaote, Calileea batane que nenea Caferenaanne cue Jesoso. Nitohaneein cuhin, ecu turuhin jetaote, ecu neein nebetacanaa cojoanonaa bana,

³² ecu nenea sinacoca asaae neein cachaauru relaane jana jetao, rautatiin aonajejeure cachaauru, leeochoauru cacha relaaunera rijijielanaala, esinae rauhijiriin rai suujua caje rocihin acaauru relaane jaun.

³³ Nii jana jetaote, nii sinacoca asaae ne leinjiin rai suujua cuhane coitucuhuhi siricha cacha. Aca jetaote, tonijiaain ehequuin:

³⁴ “Coo canacaanu rohecaara Nasarete cocoaicha Jesoso. Nechu canacaanu cairichaain canacaanu itajihate uhicha. Canue raotojoein ichoitucunra. Iite acaihaniji Cana Coaunera letononeein nenaaneeicha. Canacaanu jianeera,” naane jana jetao,

³⁵ “Cooa maitaa. Nii cacha suujua jianein caje amuura,” naa Jesosone jana jetaote, satiin cachaauru acatiha chatohanein cunaitaelanaala atane ichoae nii cacha siheitiin rai suujua caje amue nii coitucuhuhi.

³⁶ Nii jana jetaote, satiin nesoonetiin coarajejein jetao:

“Chatohanai cocoinanacaineen nenaana caa cacha, jataain chaque tonajelanaala nere nejesinaacha que caritohane jana caa cacha suujua caje mituha coitucuchuhi, rai nere tonoraainne coina,” naain jetao ita caje bajaaure ecu neein nii coarajeeurera cachaauru.

³⁷ Nitohanihane jaun jetaote, satiin nii atane sacuritaain jetao, Jesoso que ita rai ereereecure cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesosone

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Inae nii sinacoca caje mituhin, Simoon loreri asae turuha cuha Jesosone jana jetaote, najiniha ajaa caaun cunaiteein niha Simoon tanone jaun jetao, Jesoso rai aitocure rautaane coina.

³⁹ Nii jaun jetaote, nichoae nenoracaain nii ajaa sitaa Jesosone jana jetao, inae caje amuhe nii ajaa. Nii jaun jetaote, inae nerautaane jaun nimichuin acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenaacuru rautaa Jesosone

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Nii jana jetaote, inae nuna macohi ichoae teejia enotone jana, araa laurii cunai caaun cunaitenacaauru turuaa cuure Jesoso rene, acaauru rautaane coina. Nii jana jetaote, cajanae cajanajeein acaauru ichoae biji meracaane jaun jetao nerautaacoaaure.

⁴¹ Chaen jetaotechu, suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru netonoai rautaane nii nerautanacaauru cachaauru caje mituhin:

“Iite Cana Coaunera Calaoi neeicha,” naauruha cojiorinne jetao, ereeuruha nii coitucuhichurune caohate Jesoso, Aca Mesihaseineen nihane coitucuuruha nii coitucuhichurune jaun.

Sinacoca asae Cana Coaunera cojoanona beebejia Jesosone

⁴² Nitohaneen jetaote, inae nemataracaa janonaane jana, nii nese caje amuhin neniha cachane jaa cue Jesoso. Nii jaun jetaote ariin, nii nihane jaa turuhin, jelai caje amuhane caohateeuruha cachaaunene jana jetao,

⁴³ “Nena leeochoauru nenaanajaauru cuhecujeein Cana Coaunera Cojoanona beebejia cureeun, nii coina letononeen nihanune jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁴⁴ Nitohaneen jetaote, Jodea batane sacuritaain nenacaauru Isaraelitacuru rai sinacacuru naineen cuhecujee niicha beeni beebejeein.

5

Cojoelanaacojoaain ate mucuuruhane

(Mt 4.18; Mr 1.16-20)

¹ Calilea conemuri auhaniha turuhin, ecu Cana Coaunera naitoonjoan que cachaauru relaa Jesosone jaun, aonaa turuuruha arajiiinne jaun jetaote, sururucure cachaauru.

² Nitohaneen sururucuruhane jana jetaote, caje fauhin redeeuu culeecuruha ate mucuurerane jana, carene que conera colane coroatajaain boteeuu coari Jesoso.

³ Nii jana, Simoon rai niha nii ecu nena leinjiin botene jaun jetaote, cuhane fauhin, nemuri auha caje acuu cataaunjeri nii bote amaa Simoonne coina aite Jesoso. Inae nemuri auha caje acuu cataaunjeri amaauruhane jana jetaote, nii bote cuhane netiin, ecu nelauriariin caje coauneen cachaauru rai ereerejeein acaauru relaje.

⁴ Inae acaauru relaane nainain jetaote:

“Taa nemuri ucuaano que caa bote amaa, ecu caa inara rai redeeuu jaaochete ate mucuhichera,” naa Simoon raine jana jetaote:

⁵ “Nena inae janoaajeein rede jaohacaanu natiin, leinjiinnin ate mucuelanaala janohaacaana cacha relaera. Nenachu ii aithone jaun, nacooauneen caa redeeuu jaohin coaraa curichaanura,” naain jetao tonorae Simoon.

⁶ Niritoha acaauru rai Jesosone jaun redeeuu jaoruhane jana jetaote, jataain arajiiin ate mucuuruhane jaun jetao, ate caaun nesoajii nii acaauru rai redeeuu.

⁷ Nii jaun jetaote, leeochoa bote cuhane nenacaauru acaauru leeochoauru cotihacure biji que, acaauru coroatajaniha cuuruhane coina. Nii jaun jetaote cuhin, nii coroatajai bote nemoaauruha ate quene jaun jetao, jataain naluhene rijijieein nelemue nii coroatajai bote.

⁸⁻⁹ Nitohaneen jataain arajiiin ate mucuuruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin satiin nesoonetooruhane jaun, Jesoso tijia asae neseonriaain jetao:

“Jataain osaaotohanune jaun ii rohan nena nainihaaunta Curuaanaa,” nae jetao Simoon Fedoro nesoone caaun.

¹⁰ Nii jana jetaote, nii Simoon aina neeurelu Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri, nii Simoon aina ate mucueraneen neeuruhane jaun.

Niritoha Jesoso rai Simoonne jana jetaote:

“Coa nesoonetohara, Simoon. Inae ate mucueraneein neriheeini. Ena caje coauneente, cachaauru mucuhin raeraneein neriquincha,” nae jetao rai Jesoso.

¹¹ Niritoha raine jaun jetaote, atane ichoae acaauru rai boteeuru inaan, jitariin niicha sirii ratiriin jetao Jesoso aina cuure Simoon Fedoro, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri.

Leinjiin cosibi ruhecaera cacha rautaa Jesosone

¹² Nii baiha leinjiin neseu neeuruhane jana jetaote, Jesoso rene turuha cue leinjiin cacha cosibi ruhecaain caaun cunaiteein, nitohanai cunai siricha cacha leeochoauru rohan turunaa nainenihane saijieein. Aca jetaote, Jesoso coariin atane que nauri turuanacanejeein notoroaain jetao:

“Ii jereeine canu rautaa caa canu cosibi cajera Curuaanaa,” naane jana jetao:

¹³ “Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naain biji que dadae Jesoso, nihei chuni cacha, nitohanein cosibi ruhacaera dadanaa nainenihane saijieein. Nitohanein dadaa Jesosone rijieeoritiin jetaote, inae caje amue nii rai cosibichuru.

¹⁴ Nitohanein rautaaain jetaote:

“Inae nerautaaicha. Coa chaen chuni rai: ‘Acate canu rautaera,’ naain caque iriha. Raujiaaincha Cana Coaunera aina caohachaaain niha cachane coina rucuherranein nenea saseredote rene turunihute, inae coulunohinein ii cosibi caje nerautaaaine coaramiincha. Chaen nerautaaaine conjunacane que nii aithalu Moisesane rijijieein belaaie jaanu amaain teeu saseredote raicha. Aihute inae nerautaaain somaraain neei nii ii cosibi cajene coaraain, inae acaauru rohan turunaa naineeine coitucuurumiin satiin cachaaurura,” naain jetao letoae Jesoso.

¹⁵ Ne jetaote, niritiin bihane caohatiha Jesosone saijieein, acaauru rautaane coinane maajeein jataain jelai amuritoheriin turuhacoaain coaraain aonaa uure cachaauru.

¹⁶ Ne jetaote, tabaauru que acaauru caje amuhin, nii neniha cachane jaau cuhin jetao Cana Coaunera bajarejetelu Jesoso.

Leinjiin jiurona rautaa Jesosone

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Nii baiha, cachaauru relaa Jesosone jana jetaote, ecu nelauriaacoaain aonajeeure fariseocuru tabaauru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaurera, naaonjoainuri, Calileea batane, Jodea batane, Jerosaleen, naaonjoaihunri sacutaainchuru caje uhacoaain. Nii jana jetaote, aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaun, cunaite-nacaauru rautaaacoaa Jesosone jana jetao,

¹⁸ leinjiin cacha jiurona turuaa uure cachaauru, rai nela cuhane tijichaaain amaain. Inae turuaain jetaote, loreri asae enoanaa jerecure, nacatiha coaraa Jesosone coina niqiu.

¹⁹ Ne jetaote, nene enooruhane jaanu, jataain araaiha cachana jaun. Nii jaun jetaote, loreri coarana joaracaain jetao rai nela cuhane tijichaaain, satiin cachaauru cataaun jetao Jesoso acatiha nii jiurona cacha faaure.

²⁰ Nii jana, esinaen rauhijiriin rautarichaaainne esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun jetaote:

“Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha cacalabi,” naa Jesosone jana jetao, inae nerautae nii cunaitenaa cacha.

²¹ Niritiin nii jiurona rautaa Jesosone aonaain jetaote:

“Chaneeinna ne caa cacha, caritiin ereein Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin irihane coina. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere nosa caje cacha ichoteratein cacha que suujua acateein nihanera,” naain jetao ereeure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseocuru.

²² Niritiin que ereeuruhane que nainaan jetaote: “Chanuna niritiin ereeiche.

²³ Chaquena caaintare: ‘Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha,’ naenihacane: ‘Nimichuhin amuun,’ naacane.

²⁴ Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calahi cachanein nejanoanaa nichaaunne, itolere Curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaaunne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona cacha rai jetao:

“Icheine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajaun caunihu,” naane

²⁵ rijieeoritiin jetao, satiin coarajeeuruhane notaracae nimichuhin, nii tocohaacane jaa nela seriin jetao, Cana Coaunera coroaajeein rai nenajaun cauha cue nii jiurohane caje nerautanaa cacha.

²⁶ Nitohanihane coaraain jetaote, satiin cojoelatiin Cana Coaunera coroaacuruhane saijieein jetao coasiin:

“Charijibana coaraa catohanane que airijiinte, enene catohanai cojoelanaacojoai coaracaachera,” naaure jetao ita rai.

*Lebi cotijaa Jesosone**(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)*

²⁷ Nitohaneein nii jiurona cacha rautaane baiha, jelai caje mituha cuuruhane jaun jetaote, leinjiin cacha, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobarera Lebi coari Jesoso, nii coriqui teuruhana jaa rori ichoae lauheco jana. Nitohanein coariin jetaote:

“Chajaau canihara,” naain cotihaca Jesosone

²⁸ rijieeoritiin nimichuhin jetao, satiin niicha ichanenu ratiriin Jesoso jiniichaa in aina cue Lebi, caaijie cunacaauru aina.

²⁹ Nitohanein Jesoso jiniichaa in cuhin jetaote, nii baiha neenejeein coroaena caaun rai loreri asae beseta ichaa Lebina jana jetao, ecu neeure arajiin leeochoaauru Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leeochoaauru cachaauru, naaonjoaihunri.

³⁰ Nii jaun jetaote, Jesoso aina nerelanacaauru rai:

“Chanuna cocoaeraa Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraurera aina leeochoaauru osaaonacaauru aina lenoneein, acau cohin, naaonjoainchene saijieein, nii acaauru aina netaojiaain lenonequiche,” naaure jetao acaauru rai, nechu jataain acaauru que iriha Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru fariseeocuru aina leeochoaauru fariseeocuru.

³¹ Niritocuruha nii aina nerelanacaauru raine aonaain jetaote:

“Coatiha coichara latecuruhi raotojoeein raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichara latecure.

³² Coatihachu baaso ichacuruhane nihanatiin coitucunaa jeriheichuru cotihaca uhaun. Leinjiin osaaocuruhane coitucureraaurune cotijiaaun, rai suujua coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeunruhane coinara,” naain jetao tonoranajae Jesoso.

Ena Niicha Tei Ichaonaa que cacha rela Jesosone

³³ Nii jana jetaote:

“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera baaae bajaecure siri couu netiin cosinacaain. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, acau cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesoso raine jana jetaote:

³⁴ “Aiha chuhisi niqiu. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, siri couu neein cosinacanaa nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun.

³⁵ Nete laen, inae nii jianacoon teein cacha ranaa jerera nichaaunne amaauruhane siri couu neein cosinacaain inaderaa cuurureeincha,” naain jetao:

³⁶ “Coaraanachuhinti, nihei chuni, obiri enachasine soihanete nii obiri enachasine asaaere, nii cajione siri. Nitohanein nii obiri enachasine soihanete nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane. Chaen caohachaa in nedanaa nainiheii nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

³⁷ Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana cuhane ichonai tera.

³⁸ Nitohanein cuhane teraa ichonainete naasaere nii coaerai.

³⁹ Niheichu coaerati cohane baiha ichohanti coera, ichonai amuritoheriin raotoha coaeratine jaun,” nae jetao, cacha relaauruha fariseeocurune rijijielanaala, leeocheanein cacha relaane jaun.

6*Nebetacanaa janonaa bana tirico moloonejeeuruha Jesoso aina nerelanacaaurune**(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)*

¹ Nebetacanaa janonaa bana tirico cocana jana situujueeuruha aina nerelanacaauru aina Jesosone jana jetaote, nii tirico moloonejeein biji cuhane situsitunijihanaain nuclue quihure nii aina nerelanacaauru.

² Nii coaraain jetaote:

“Chanuna nebetacanaa janonaa bana cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacaauru,” naain bajaauruha fariseeocuru tabaaurune jana jetaote:

³⁻⁴ “Aiha niqiu. Nete laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Tana lesajei que Cana Coaunera loreri taberenacolo asae enohin Cana Coaunera que banijiaineein niha nii faan natiin, mijitenacaauru rai corihacuru aina jiniiquiin nii faan quiha Rabirine eretaain coaraqicheneta. Acaihaniji saseredotecuruhacha nii faan quihane rai nihanatiinte quihurelu,” naain jetao:

⁵ “Canu- cachanein nejanoanaa nichaauunnena, nebetacanaa cojoanonaa amurijiriin cocoainanohinein neeun.” naain jetao acaauru tonoraé Jesuso.

Jiurona bijihona cache
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Nii baiha jetaote, coaiten nebetacanaa cojoanonaa bana, sinacoca asae enohin cachaauru relaa Jesusone jana jetao, ecu acaauru jana niha leinjiin cache, rai biji raotono nichajai que jiuronane jaun jetaote:

⁷ “Necha caa nebetacanaa janonaa nihane saijieein, caa jiurona bijii cache rautarichaaainta,” naain jetao, Jesuso cojoelaaure colurujueeuruhane jaan lera ariha aihuruhane jaun, Cana Coaunera naitoonjoa que cache relaurera aina fariseeocuru.

⁸ Ne jetaote, nii cojoelaauruhane que nainaan jetao, nii jiurona bijii cache rai jetao:

“Nimichuhin nii ena cataaun nichaauraaura,” naa nii Jesusone jana jetaote, nimichuhin nichaauraa nii cachane jaun jetao, nii fariseeocuru rai:

⁹ “Inara raine leinjiin erenaá bajanaa jereeun. Chatohanai ichacaane caohachae. Nebetacanaa janonaa bana, cache ichao rai caohacha ichacaanena caohachaa. Ainihane cache ichao itajihacanena caohachaa,”

¹⁰ Nii baiha jetaote, nii ecu satiin curuhacaain nenacaauru coaraain jetao, nii cache rai aitoaha jetao:

“Ichoii raujiaaute coaracaara,” naa rai Jesusone jana jetao, rai biji raujiaa nii cachane jana jetao, jiurohane caje inae nerautae nii cache biji.

¹¹ Nitohaneein nii jiurona rautaane coaraain jetaote: “Chana icharihacache caa aansai aina,” naain jetao, jataain Jesuso aina obaaecure nii ecu neein coarajeuerera fariseeocuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cache relaureraauru.

Lechoonca coroatajai rai afosotooru janiicha Jesusone
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Nii bana jetaote, ichatane ecuunno que cuhin, janaoajeein Cana Coaunera bajaebajajeein janoe jetao Jesuso.

¹³ Inae janohane jana jetaote, nii aina nerelaa amuhemuhenaacaauru jitariin cotihanajaain acaauru caje janijiin lechoonca coroatajaihuri cocoainaan, afosotooru neein acaauru curuaate. “Afosoto” naanete, “Letononeein nenaá” naane aite.

¹⁴ Nii niicha janijiichuru jetaote, Simoon- nii Fedoro neein niicha curuhateeni, chaen nii Simoon nejera Aanderesi, chaen Saantiaao, Joaan, Ferifi, Bartolomee,

¹⁵ Mateo, Tomasi, chaen Arafeeo calaohi- Saantiaao, chaen Selote neein niicha curuaateuri- Simoon,

¹⁶ chaen Saantiaao calaohi- Jodasi, chaen nii Jesuso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naaonjoaihurine.

Arajii cache relaa Jesusone
(Mt 4.23-25)

¹⁷ Inae nitohaneein ichatane ecuunno cuhin, nii rai afosotooru janijiin cocoainaan nainaan jetaote, acaauru aina jiniiquuin atane macararo que fauha cue Jesuso. Nii jana jetaote, ecu turuhin nii aina amuhemuhenaacaauru aina netaojiaaure arajii cachaauru. Jodea batane, Jerosaleeun, cucuhana uhanaha nenacaauru neseeuu- Tiro aina Sidoon, naaonjoaihurini cajeuurune maajeein turuhacoaure. Acaauru relaa Jesusone aonanacanejeein, acaauru rautaa acaauru cunain cajene coinane maajeeinchuru turuuure jataain arajiiin cachaauru.

¹⁸ Nii coitucuchuhi ichanohineein cunaitenacaauru rautaane jana jetaote, nerautaa-coaure.

¹⁹ Nii coaraain jetaote, satiin cachaauru, Jesuso dadanaa jerecure biji que, aca jerihane rijijieein nerautaacoaauruha nii cunaitenacaaurune coaracuruhane jaun.

Raotojoein neeuruha tabaaurune jana tabaaurute raotelanaala neeureein.
(Mt 5.1-12)

²⁰ Nii jana jetaote, nii aina nerelanacaauru coaraain jetao:

“Ena cairicheinein neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, Cana Coaunera cojoanonaa inara rai nihane jaun.

²¹ Ena mijitenaanaun neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, nii chaque lanaelanaala neriquicheeine jaun.

Ena chanaaiche natiinte, nerausiajeein neeiche, rachoojoein enoanaain neriquicheeine jaun.

²² Canu cachaneein neeichene coreniha, inara cotaain, inara sitaain, inara nocoeje chanuhin, inara que jaolequuin naaonjoaauruha canu corenihane nihanatiinte nerausi-ajeein neriquicheein.

²³ Nitohaneein inara teeuruhane nihanatiin jataain raotojoein rachoojoein neeuche, canu coreniha dedeeu raotojoein neriquicheeinne jaun. Coaracuchenachuhinti, inara cairichaauruha inara araaichurune rijijieein, Cana Coaunera ere beracuru *profetacuru* cairichaeriin nerejetucuruhalu acaauru inoensihuru.

²⁴ Coaraain nainacuche coriquihonacaauru. Inae ena aachene rijijieein rachoojoein niha curieeicheein.

²⁵ Coaraain nainacuche ena raotojoein lenoneein nenacaauru. Inae nerinaain inara rai lenone.

Coaraain nainacuche ena enoanaain nenacaauru. Inae inaderanaa caaun chanaa curiquicheein.

²⁶ Coaraain nainacuche itolere neein atane sacuritaain coroaenohineein nenacaauru. Nitohaneinte *profetaniha* nocoetonacaauru coroaajein nerejetocurelu inara inoensihuru.

Ichei nejeratenacaauru belaihu.

²⁷ Nena laen inara canu ere tonoraera nequichene rai aitoreeunni. Inara que nererorejoe-
caain jaolequuin nenacaauru belaa in caohachaa in acaauru aina neeuche.

²⁸ Nechu jataain inara cotaiha: 'Coaraain nainacuche necha aansaihuru,' naain inara que ereein nei belaa in, rai Cana Coaunera bajaache.

²⁹ Chunucoha lejerajei chomeri faohitohane, rai jera netonai icharateeu. Jana chunucoha ii cajione buri ruluhane, rai ii obiri netonoai teeute amaaine.

³⁰ Jerichanejeeinchu, ii caje chaelai bajaeranihane teeu. Coa ii caje iicha sirii rulueranihane, coa tonaain iriha.

³¹ Charijieeinchaainti, inara belaiha cachane jeriquiche, nii rijijieein acaauru belaihu-
che inara netonai.

³² Inara belaihaauruhacha belaa in neeichenete, aihuruha nii Cana Coaunera coitucue-
lanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³³ Nii rijijieeintechu, inara coroatajaneraauruhacha belaa in neeichene, aihuruha nii
Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³⁴ Chaentechu, chaelai lateein niha cachane jana, inara rai cainaane coina teeichene,
aiuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³⁵ Jana laen, nii inara que jaolequuin, inara que nererjojecaaeriin, naaonjoaain ne-
nacaaru aina caohachaa in neein, chaelai latecuruhane acaauru rai teeiche, inara rai
cainacuruhane latelanaalane, caohachae. Nii rijijieein neeichenete, esinaen rauhijiriin
jerihane rijijieein ichaquichene jaun, inara rai nii cainareein Cana Coaunera, nitoha-
neein acaauru belaiha natiin coitucunaa jerelanaala nenacaauru, neechu aansaneein
ichaonacaauru, naaonjoaihunri belaa in ichaa Cana Coaunerane jaun.

³⁶ Nii cairichaaajoaain cachaauru coaraa Cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein, inara
netonoai cairichaaajoaain inara amute cachaauru coaracuche.

Jiaonriha leeochoauru que baasoneein ereein neeichene

(Mt 7.1-5)

³⁷ Jiaonriha leeochoauru amurijiriin nenea coacuhin, leeochoauru que baasoneein
ereein neeichene, nabana, nii leeochoauru ichaquichene rijijieein inara tiha Cana
Coaunerane coataa. Chatohanai ichaa inara leeochoaurune, acaauru que inara suujua
acatecuchete, inara que netonoai suujua acatemiin Cana Coaunera.

³⁸ Chaelai lateein neeuruha inara amute cachaaurune jana rai teeichenete, inara rai
inaraacha latei tereein Cana Coaunera. Jitariin inaraacha sirii teeichene nihanatiinte, jela
amuritoheriin inara rai cainareein Cana Coaunera. Chaentechu leeochoauru coaraquichene
rijijieein, inara netonain coareein Cana Coaunera," naain jetaote:

³⁹ "Coatiha nelaterihe, leinjiin maosa amaeraanu que niha leeochoa namute maosane.
Enaachate nitohanihane, leinjiin eucha jachu cuhane naluhin jiniiquuin nitajenaa
nainecurure.

⁴⁰ Niheichu nii chuni, rai relaera amurijiriin nenea nainera. Nii inara relaera rijijieein
nerelaachene banaachate nainereiche, raujiaain rijijieein neeichene.

⁴¹ Chanuna inejaraacha baaso ichajeein ichaohane coaraai. Tana iitonai jataain amuri-
jiriin baaso ichajeein ichaohine coaraaine.

⁴² Chasiina iitonai baaso ichajeein ichaohine coitucueeneine, baaso ichajeein ichaoha
inejerane coitucureei. Jauriaanejeein ii baaso ichajeein ichaohine coitucuhin jianein

ichaa. Nii baihate laen nainreei inejera rai: 'Baaso ichajeeinte ichaohi. Chajaain baaso ichajeein ichaohine jianeein caohachaa in ichaa,' naain erenaa nainreei.

Rai ninaa cajete, coitucunacaine temule caohacha

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Nihei chuni temule caohacha, baaso que inaana nainei. Niheichu temule baasoniha natiin caohacha que inaana nainei.

⁴⁴ Nitohaneente, rai ninaa caje temule caohacha coitucuhaca. Nitohanihane jaunte, chabana tijiemele que inaana nainene oja. Jerichanejeeinchu chabana cajiauhi que, inaana nainihei ijiaaen soririji.

⁴⁵ Nii rijijieein techu, caohachaa in suujua coaara cacha, caohacha nejesina que ere, satiin caohacha- rai suujua cuhane nihane jaun. Jana cacha, baasoneein suujua coarate baasoneein ere, satiin baaso- rai suujua cuhane nihane jaun. Nitohaneente cacha ujuae caje mitue satiin rai suujua cuhane nena.

Coroata laurii loreri icharaauru rijiicha nere aonaera biha Jesosone

⁴⁶ Chanuna itolere bana, 'Canu Curuaanaa,' naainchene sainejeein quere tonoraain quiiha jerei ichaeneeiche.

⁴⁷ Aonacuchena inara rai canu ere tonoraain caitoonjoan icharaauru que erete coitucuhiche.

⁴⁸ Charijiein chaainti, loreri jaane caina jauriaanejeein ucuaatiin bajeein, enuha suuji caohachaauru temuhin ichaa leinjiin cachane jana, uha tabanaane jana que tacaa uujinaa mijiaaenein nihanatiin nii loreri comaene, caohatiin ichanohin nihane jaun. Nii rijiiha cacha, canu ere tonoraain caitoonjoan ichaa chabana janelanaala ne.

⁴⁹ Jana quere tonoraeniha cachanete, araracaeriin atane bajeein, baasooru que bane-sijiateein loreri ichara cacha rijijieein ne. Nii jana uha tabanaane, que mijiaaenein tacaa uujinaane jana, beraijuuain nitaje nii loreri, nii rijiiha nii canu aonaane sainejeein, quere tonoraelanaala nenacaauru cachaauru," nae acaauru rai Jesoso.

7

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa caftaan letono rautaa Jesosone

(Mt 8.5-13)

¹ Inae nii cachaauru rai irihane nainaan jetaote, Caferenaan cue aina nerelanacaauru aina Jesoso.

² Nii jana jetaote, nii Caferenaan ichoae leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaa caftaan. Nii jana nii caftaan letono- jataain belaa in niicha sirii jetaote, cunaiteein ohane rai ne.

³ Nii jaun jetaote, nii Caferenaan turuhin niha Jesosone inaoriin jetao, Jorioocuru bichauhenaauru letoae nii caftaan, conujueein Jesoso cotihaca cuuruhane, nii rai letono cunaitena rautaa uhane caina.

⁴ Nii jaun jetaote, rene turuhin:

"Iine cotihaca uhacaanu canacaanu letoaa caftaane jaunra.

⁵ Jataain canacaanu araichuru belaihaneein, aca canacaanu rai sinacoca ichaerateein, naaonjoaain nihane jaunne, caa caftaan coroatajanein rai letono rautaa ine jerichaanura," naaure jetao Jesoso rai.

⁶ Nii jaun jetaote, acaauru aina cuhin, inae turuhe lalajeein cujuueeruha Jesoso ainane jana jetao, rai belaihaauru letoae nii caftaan: "Curuaanaa, coatiha nii chaque ichi nelateein nihaan canu loreri asae turuhine caina.

⁷ Nii jaunne carajenihane ii cotihaca uheneun. Acaihaniji aitoote nerautamiin canu letono. Ii aitohine rijijieein nerautarichaa in canu letonone coitucuhanune jaunne ichi raijiaain berateun.

⁸ Nii rijijieeinne canu letoaaauru canu curuaanaacurune tonoraain neeun. Nii rijijieeintechu, canu bijiu nenacaauru soondarooru caje chunucoha letoaanune, canu ere tonoraain cue. Jana chunucoha cotihacaan uhane coinanete canu ere tonoraain uhe. Jana canu letono letoaanu chaelai ichaane coinanete canu ere tonoraain ichae, nanichuchera," naain letoaa caftaane jaun inae aitho cuuruhane jana jetaote,

⁹ cojoelatiin, nii aina amuhemuhenaacauru cachaauru coarajeein jetao:

"Coatiha Israelita nichaachene lauri jana, caa cacha tocohanein jataain quesenetaera coarahaunta," nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁰ Nii jana inae jelaiha cauha cuuruha nii caftaan loreri asae nii niicha letoaurine jana jetaote, inae acaauru ajiniha nerautaa in niha nii rai letono cunaitenaane jana turuure.

Leinjin autana calaohi ichatiha ohane caje Jesosone

¹¹ Nitohanihane baiha jetaote, aina nerelanacaauru, chaen arajiin sacuurera cachaauru, naonjoaihunri aina leinjiin nese Naain ineen curuajai nichae cue jetao Jesuso.

¹² Nii jana jetaote, inae turuhelalajeein cuujueeruha nii nese quene jana jetao, leinjiin ene autana calaohi- leinjiin acaacha calaohineein nenea onaa conautiha jetao cuure. Nii jana jetaote, nii nese caje cuhacoaain arajiin corihaniha cuure cachaauru.

¹³ Nii jana nii autana coaraa Jesusone jana, cairichaaajoaain coaraane jaun jetaote: “Coa chanaara,” naain jetao,

¹⁴ Nii rijieeoritiin, nii onaa roha nichuuntaain, nii amaaunruhane jaa rori dadaane jaun jetao, ecu inacuhin coarajeeuruha nii baijiaain amaaunerane jana jetao:

“Enamanaa, nimichuhin nelauriaaara,” naa Jesusone jana jetao,

¹⁵ inae nimichuhin nelauriaain ere nii onaa. Nitohanein nii neba rai nii onaa ichateein tiha Jesusone

¹⁶ coaraain jetaote, satiin acaneein nihane que suujua acatein cojoelatiin jetao:

“Jataain itolere amurijiriin nelatein, itolere ichana nainera *profetate* cana rene turuera,” naain jetao:

“Cana Coaunerate rai cache nichaachene coroatajaniha uhera,” naaure jetao Cana Coaunera corojeein, neebana nitohanai coaracuruhane jaun.

¹⁷ Nitohanein coaraain jetaote, satiin Jodea batane sacuritaain jetao beeuruhane jaun, nii onaa ichtiha Jesusone coitucuure.

Joan Baotisita letonocuru
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Nitohanein onacaauru ichatein, naonjoan Jesusone coaraain jetaote, Joaan rai biha cuure sacuureraauru. Nii caje coitucuhin jetaote, coroatajai sacuurera cotijiaain jetao:

¹⁹ “Iina esinae rauhijiriin canacaanuhacha cohajei turuha uheneeneei. Aca neneeine canacaanu rai beeu, leecha cohacaanune coina,’ naain bajanichuche rene turuhincha,” naain jetao letoanajae Joaan Baotisita.

²⁰ Nii jaun cuhin, Jesuso rene turuhin:

“Joaan Baotisitate canacaanu letoae, ii esinae rauhijiriin nii canacaanuhacha cohajei turuha uheneeneeine bajaacanune coina. Aca neneeine leecha cohacaanune coina,” naauruha Jesuso rene turuhin Joaan letonocurune

²¹ rijieeoritiin jetaote, arai laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautaaain, arajii maosacuru nota teein, coitucuchuhi caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaa-coaane baiha jetao, nii coroatajai Joaan letonocuru rai jetao:

²² “Chajaain Joaan rai caa ena inaraacha coarai aina inaraacha aonai benichuche. Chaen, inae maosa neeuruhane caje notaauruha maosacuru. Bacosacuru netonaite inae nichaauraaain amuure. Cosibinacaauru netonoaite inae cosibi caje nerautaacoaare. Iricho saaecuru netonaite, inae irichohin neeure. Nii jana onacaaurute jerichanejeein cache neein jaberoconeein nichaauraaain neeure. Jana cairicheinejeein nenacaauru raite, jataain acaauru rausiaaerichaaain Cana Coaunerane beebeje.

²³ Nitohanihane jaunte, nerausiajeein neeureein canu que jaecohane jianelanaala nenacaauru,” naain jetao, “Chajaain caritiin benichuche Joaan raicha,” naain jetao acaauru letoae Jesuso.

²⁴ Niritoha acaauru raine jaun, jelaiha cauha cuuruha nii Joaan letonocurune jana jetaote, nii Joaan que cachaauru rai ereereje jetao Jesuso. “Chatohanai coaraa cure-jetocoichelu nii cache areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujuan cujuanaacha rurujuaina coaraquichelu.

²⁵ Chatohanai coaraquichelu. Leinjiin cache cajione caohacha que necoreetein neina coaraquichelu. Nete nii cajione caohacha que necoreetein nenacaauru, cocoaianacaihuru loreri asae neeuruhane coitucuhiche raotojoein.

²⁶ Chatohanai jian coaraquichelu. Leinjiin *profetana* coaraquichelu. Aiha jerihane, jataain *profetacuru* amurijiriin nenea leinjiin *profetate* coaraquichelu.

²⁷ Nii Joaan que tejian, rai Calaoi nichaunne rai aitelu jetao:

‘Chajinihane quere beranu que leinjiin letoareeunni, turuhine jaanu rucuheraanu quera,’

naain belu Cana Coaunera, niicha laenaeratenojoi rai Quiricha inoaensi cuhane.

²⁸ Coatiha inoaenlu caje coaunein, enanetojoein nihei chuni nii Joaan amurijiriin nei cache. Nete laen ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa, canuhacha tei que nenea cache, leechaauru fautaain nihane niha natiin jataain Joaan amurijiriin ne.

²⁹ Nete cachaauru relaa Joanne jana, satiin aonaraauru cachaauru, nii Joanne que acauhanau tein nebaotisaerateurelu. Nii choae tacaaintechu, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera netonai necha aansaanein neeuruhane saijieein nebaotisaerateurelu, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha icharatenohi ichaa Joanne esenetaauruhane jaun.

³⁰ Jana fariseocuru aina Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaaureraauru, itolere amurijiriin Cana Coaunera coitucutoha nocoetocuruhane saijieein nebaotisaeratenaa jerecuruhilu, Cana Coaunera icharatenohi icharaneein aiha Joanne esenetana jere-lanaala que jaolecooruhane jaun.

³¹ Nitohaneinte itolere acaauru rai baaso ne. Nihei acaauru rai chabana caohacha.

³² Acaaurute nenaanaja cataaun nocoatijiana jaun auno toteeuuha acaauru amute canaanaihurune jana, raasanaa jerelanaala neein, niheichu berane ichacuruhane jana chanaaurene acaauru amute canaanaihuru. Nii rijiichuruha caa enene nenacaauru cachaauru.

³³ Nii rijiichuruhane jaunte, turuha Joanne Baotisita coaerai conaa inaelanaala, faan niha natiin quinaa inaelanaala, naaonjoaane jana, 'Nechu aansainihane jaunte ai, nechu jataain coitucuchuhi sirihai rai suujua cuhanene jaun,' naain que ereeichelu.

³⁴ Nii baiha canu- Cachanein nejanohanaa nichaanne turuhin, coaerai cohin, lenoneein, naaonjoaanune jaunte, 'Ahotiritiinjiene tabaain lenoneein ajetoriaaneun. Chaen jene nechu aansaanein ichaonacaauru cachaauru belaaain, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurerane maajeein belaitoon,' naain ereeiche caque.

³⁵ Nete inae ecu tihane bana esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha icharatenohi icha-caaunne coitucuha cuurureein satiin cachaauru," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Leinjiin fariseoneein nena Simoon rene turuha Jesosone

³⁶ Leinjiin fariseo jetaote, Jesoso cotijiae rai loreri asae turuhin lenoniha cuhane coina. Nitohanein cotihacane jaun cuhin, inae loreri asae turuhin, lenonecuruhane coina rori ichoae nelauriaa Jesosone jana jetaote,

³⁷ turuha cue leinjiin ene cojoaeloroheri nii neseu ichaonaa. Nii ene jetaote, nii fariseoo loreri asae turuhin lenoniha cuha Jesosone inaariin jetao, lecuruhin jataain coretiin nena erene jujui amaan turuhin jetao,

³⁸ chanaain Jesoso tija rohan nelauriaain, rai nota baca que jetao rai tija rujuae. Nitohanein rujuaane baiha jetaote, rai couturiji que caruruhin jetao liosiin, erene jujui que rujuae.

³⁹ Nitohanein ichaane coaraain jetaote: "Esinae rauhijiriin leinjiin *profetanihane* jana nihanete, caoneein tiha caa ene cojoaeloroerine jana, baaso nihane neeuruhane caa cachara," naain jetao suujua ereein coaraje nii Jesoso cotihara fariseoo.

⁴⁰ Nii jaun jetaote, nii fariseoo rai:

"Simoon, icheina erena jereun aonaane coina," naa Jesosone jana jetao:

"Saan. Aitoo caraine aonaera, cacha relaera," naa nii fariseone jaun jetao:

⁴¹ "Leinjiin cacha jetaote, coroatajai cacha rai coriqui te, jelai amurithoheriin rai cainacuruhane coina niqui. Nitohanein jetaote, leinjiin rai te saouqui fashaain. Jana leeocho rai jetaote, te saouqui chooncaain.

⁴² Ne jetaote, coretena nainecurenihane jaun, nii coroatajai que rebeonacaauru cachaauru cobaraelanaala acaauru que suujua acate nii coriqui erora. Tonaai jana nii que. Chariji jana nii coroatajaaihuri caje, jataain nii coriqui erora belaaain coaare," naa Jesosone jana jetao:

⁴³ "Jerihane nii leeocho amurijiriin rebeona cachate jataain nii coriqui erora belaaain coaraera," naa nii Simoonne jaun jetao:

"Esinae rauhijiriinte aitohicha," nae jetao Jesoso.

⁴⁴ Niritiin jetaote, nii ene coarajeein, nii Simoon rai jetao:

"Caa ene coaraanachuhinti. Coatiha jauriaanejeein ii loreri asae turuhanune jana, catiha culeecaunne coina carai acau tiheei. Nete laen caa ene, rai nota baca que catiha culejeein rai couturiji que caruruhin jacorae.

⁴⁵ Coatiachu turuhanune jana canu meri lioracaheei. Caa enete laen turuhin enohane caje coaanein canu tija lioracaane jianene.

⁴⁶ Niheichu nii jujui niha natiin cacouturi ichoae tiheei. Jana caa enete laen catiha ichoae erene jujui chorohin que catiha rujuae.

⁴⁷ Nitohanihane jaunne ichei aitoon. Arajii rai nosate inae que suujua acate, jataain canu esenetaain canu belaihanne coaratiha caa ene ne jaun. Nete laen, nii leeochoauru amurijiriin caohachaaain ichaoha nocoetonacaauru, rai nosa caje chabana nichoteeurenereein,

chabana osaaocuruhane coitucuhin canu belaina jerecurenihane jaun,” naa nii fariseeo raine baiha jetao,

⁴⁸ nii ene rai:

“Inae itolere baaso ichajeein ichaohine caje ichoteratenojooineeichera,” naa Jesosone jana aonajeein jetao:

⁴⁹ “Chaneeinna ne caa cacha, itolere baaso ichajeein niha caa enene jaan caje niha natiin ichoterateein nihane coina,” naauruha nii aina ecu cotihanohineei neein aonajeeurerane coitucuhin jetao:

⁵⁰ “Quesenetaaine jaunte, ichoteratenojooineein neeiche, baaso ichajeein neeine jaan caje. Raotojoein chenenajaun caunihuchera,” nae jetao Jesoso, nii ene rai.

8

Jesoso coroatajaneraauro enecuru

¹ Nitohanein jetaote, itolereenein neseuru nainein, nenanajaaunru nainein amuhemujueen Cana Coaunera cojoanonaa que ereerejeein amuhemuherejete Jesoso, lechoonca coroatajai rai afosotooru,

² chaen coitucuchuhi caje, joaenreein cunai caje, naaonjoaihunri caje niicha rautaaui enecuru tabaauro que corihaneraain. Niichuru aina jetaote cuelu, nii caaunsineein suujua kuhane coitucuchuhi sirihane jana nii Jesosohacha rautai “Maadala bene” naain niicha curuaateuri Mariha,

³ chaen Erodesi amihaneoo beraichanein nena Cosa comasai Joana, chaen Sosana, naaonjoaihunri aina leeochoauro arajii enecuru jetao, acaauruhacha sirii que acaauru coroatajaneranein cuure.

Temule jaera parabola que erena

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Nii jana jetaote, neseuru caje cuhacoain Jesoso coaraa cuuruha arajii cachaauro jaun, arajiin netaojiaauruhane jaun jetao acaauru rai: “Aonacuhene ena inara rai temule jaera parabola que erete coitucuhiche.

⁵ Leinjiin cacha, ucuhe riaaca kuhane jaun jetaote, bero kuhane nalua nii niicha riaajai nucuhene jaun shaaocure cachaauro. Chaen tabaauro quihure tajaaelinaacuru.

⁶ Nii jana tabaauro ajeri choae nalunacauro jetaote, omarohane sainejeein ohijiaocoe.

⁷ Tabaauro oja neeonjoai jana nalunacauro jetaote, omarohane jana amurijiriin omaroha ajaenane jaun ohacoae.

⁸ Jana tabaauro atane caohacha choae nalunacauro jetaote, caohachaaui omarohane jaun, ele ucuhecuru caje ele fashai ucuheneeinchuru nefae,” naain jetaote, acaauru rai tonijiaain: “Caa caitoonjoan coitucunaa jeriquichene aonacuche,” nae jetao Jesoso.

Temule jaera parabola que acaauru relaa Jesosone bajaauruhane

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Niritiin temule jaera que cachaauro relaa Jesosone jaun jetaote:

“Chatohanai quena nii temule jaera que cuaain cachaauro rai aitohi,” naain Jesoso caje bajaauruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

¹⁰ “Inaraacha quete rai Cojoanonaa coitucuerate Cana Coaunera. Nena laen, nii canu esenetana jeriheichuru cachaauro rai carijieein erenaa parabola que cuaain acaauru rai beeun, nabana coaracuruhane nihanatiin coitucurenihane coina, niheichu aonacuruhane nihanatiin coitucuruhane coataa.

Temule jaera parabola que cachaauro relaane biha Jesosone

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Nii temule ucuhe riaara que aitocoaaunne jaan erenaa parabolate, Cana Coaunera beratenojoi rijijieein ne.

¹² Jana nii bero kuhane nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coaunera beratenojoin aonaain inae esenetaain neeuruhane jana, nabana nichoteeuruhane coataa acaauru coritaa uha moconajaerane jaun suujua elonaain nenacauro cachaauro rijijie.

¹³ Jana nii ajeri choae nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coaunera beratenojoin aonaain, corojeein esenetaain neeuruhane nihanatiin, carajaelanaala basiinjiincha esenetaoriin, inae necairichanaa coaracuruhane que nererojoeaain jianerauro rijijie.

¹⁴ Jana nii ajaena jana nalunaa nucuhe que caitoonjoante, tonoraain aonacuruhane nihanatiin, jeraaen jianejeein cuaajeein, jataain niicha lateeicha que coacuhin, coriquiquin raotojoein neeurichaaanne coacuhin, itolere bana niicha jereeicha ichajeein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cha chana jerelanaala nitajerai nenacauro rijijie.

¹⁵ Jana nii atane caohacha choae nalunacaauru nucuhe que caitoonjoante, nii jataain jereein aonaain, nii beratiha Cana Coaunerane rijjijeein naitoonjoan ichajeein, itolere bana tonoraain laraajiin jianelanaala nenacaauru cachaauru rijjijie,”

Cono que cacha relaa Jesusone
(Mr 4.21-25)

¹⁶ “Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu arana asae tenaa nainihei, nabana nocohenaanau turuuruha loreri asaa turunacaaurune coataa. Nitohaneein bujuaihu telanaalate ecuun te, conohanau loreri asaa enooruha turunacaaurune coina.

¹⁷ Nii rijjijieeintechu, ena caa inara relaanune jaan coitucuelanaala nenacaauru, rijjijeeori bana coitucuurureein.

¹⁸ Aihane jaun, caohachaaain aonacuche. Nii rijjijieeintechu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana,” naain acaauru rai be Jesuso.

Rai neba aina Jesuso nejeraauru
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Niritiin cachaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, rene turuha uure neba aina rai nejeraauru. Ne jetaote, rohan turunaa nainecurene, jataain arajiin ecu turuuruha cachaaaurune jaun.

²⁰ Nii jana ecu nenacaauru tabaauru jetaote,
“Taute aerene neure ii nejeraauru, ii neba aina. Jataainte ii coaana jerecure,” naain Jesuso rai beeuruhane jana jetaote,

²¹ “Aiha niqiu. Nete Cana Coaunera beratenojoi esenetaain, rijjijieein ichaohin, naintonjoa rijjijieein ichara cachate, canu fojiara aina canu nejeraaurunera,” naain jetao tonoranajaen Jesuso.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesusone
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Nii baiha jetaote: “Amaachete caa nemuri jerau cunichaachera,” naain jetao, aina nerelanacaauru aina leinjiin bote cuhane fauhin cuhin jetao,

²³ nemuri jera jaohajeeuruhane jana jetao, uhe cujuana tabai aina fichafichanaa. Nii jana, sinitoha Jesusone jana jetao, inae nemoha acaune jaun, caaun nalunaa jere nii cuurunaja bote.

²⁴ Nii jaun jetaote nesoone caun
“Cacha relaera, cacha relaera, inae nalurichaacheje,” naain Jesuso nocoaauruhane jaun jetao, nimichuin cujuana aina fichafichanaa suruha Jesusone jaun jetao, tonajelanaala cuujeeure.

²⁵ Nitohaneein cujuana aina fichafichanaa suruaain jetaote, nii aina nerelanacaauru rai jetao,

“Chanuna cha esenetaeneeiche,” naa acaauru rai Jesusone jana jetao, nesoonetiin cojoelatiin jetao, “Chaneeina ne caa cacha, nere tonoraain nesuruha cujuana aina fichafichanaane coina,” naain jetao nejesinajeein ita caje bajaure.

Jerasa batane que nena coitucuhuhi siricha
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Nirijjieein cuujeein jetaote, tabiicha nemuri jera jaohin, najauriaa cuure Calileea jeraniha nena Jerasau batane que.

²⁷ Inaen ecu turuhin najauriaain, atane choae iniha cuha Jesusone jana jetaote, nii nese caje cuhin que taca cue suujue cuhane coitucuhuhi siricha cacha. Nii cacha jetaote, nii chaabana cajione jiaain, niheichu loreri asae nihanatiin ichoaelanaala atane bana ichoacha ichoae.

²⁸ Aca jetaote, Jesuso coaariin nacatiha auaquuin semojoaain tacaain jetao;
“Coa caniha nenoaain carerojoecaara, acaihaniji nena Cana Coaunera Calaohi Jesuso,” nae jetao Jesuso rai,

²⁹ caje mituha, nii suujua cuhane neein aasaera coitucuhuhi coina aitoha Jesusone jaun. Nitohanihane jaun jetaote, araai saain *cadena* que caohatiin biji aina tjia ichohacuruhane nihanatiin, rai molohin cacha nenajanihu amaauruha nii coitucuhicurune, ecu nii cacha areroo ne.

³⁰ Nitohaneein rai irihane jana jetaote:
“Tonaa ichurujuata,” naain caje curuaa bajaa Jesusone jana jetao,
“Lejioon niha canu curuaara,” nae jetao nii cacha, jataain arajiin suujua cuhane neeu-ruha coitucuhicurune jaun.

³¹ Nii arajiin suujua cuhane nenacaauru jetaote, usi jana acaauru letoaa Jesusone coataa jetao,

³²⁻³³ ichtatane ucuunno que arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetao, nii coosichuru suujueniha enooruhane coina Jesuso caje bajaure. Nii jaun jetaote, nii jereein caje bajaauruhane rijijieein jeriha Jesusone jaun jetao, nii cacha caje mituhacoain nii coosichuru suujueniha enooruhane jaun jetao, nemuri cuhane nichorohin acauhanau naluhin ohacoaure nii coosichuru.

³⁴ Nii coaraain jetaote, satiin jelai caje sorohin, nenaanajaunru, neseeuuru, naonjoai-hunri naineein biha cuure nii coosi beraihurera cachaaauru.

³⁵ Nitohaneein beeuruhane jaun, cuhin coaraa cuuruha cachaurune jana jetaote, Jesuso tijia asae lauhaca coujurihu cacha neein necoreeteen nii suujua caje coitucuhichuru mitunaja cachane jaun jetao, coaraain coasichure nii cachaaauru.

³⁶ Nii jana, nii cacha caje mituuruha coitucuhichurune jana coaraauru jetaote, esinae rauhijiriin nii nerautaane rijijieein beeuure leochaauru cachaaauru rai.

³⁷ Nitohaneein coaraain jetaote, satiin nii Jerasa batane que nenacaauru cachaaauru jetao, jelai caje amuha Jesusone jecure, jataain coasichuruhane jaun.

Nii jaun jetaote, bote cuhane fauhin, jelai caje amuha Jesusone jana jetao,

³⁸ aina cunaa jere nii coitucuhichuru mitunaja cacha. Ne jetaote, aina cuhane jerelanaala:

³⁹ "Jiaohine. Chajaaaincha jelaiha chenenajaun cauhin, ii rautaain niha Cana Coaunerane beebjenihun," nae jetao rai Jesuso.

Nii jaun jetaote, ecu nedaain, satiin nenaanajaunru naineein cuhecujueein jetao, rautaain niha Jesusone beebjeein amuhemujuen nii cacha.

Jairo cacunu. Chaen leinjiin ene Jesuso cajione dadaera
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Nitohanihane baiha, jelaiha nemuri jerau cauha cuuruhane jana jetaote, jataain corojeein Jesuso raure, turuhane cohajeeuruhane jaun, satiin cachaaauru.

⁴¹ Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha-sinacoca curuaanaa neein nena Jaironeein niicha curuaateuri. Nii cacha jetaote, Jesuso tijia asae neseeoraiain jetao conujueein cotijiae, rai loreri asae turuha cuhane coina,

⁴² jataain ohane rai niha leinjiin rai cacunu-lechoonca coroata jaanacajine jaun.

Nii jaun cuha Jesusone jana jetaote, jataain arajiin sacuuruha cachaurune jaun, sururucure cachaaauru.

⁴³ Nii arajiin cunacaauru jana jetaote cue leinjiin ene-lechoonca coroata jaanacain nirijieein ichana jaohajeein cunaiteen nena. Nii jetaote, jitariin niicha sirii coriqui jaohin nocoicharate niqoi. Nejetaote, rautasihurene nii chuni coichaeraauru.

⁴⁴ Nii ene jetaote, Jesuso caaijie cuhin, rohan nichuuntaain rai cajione auha dadae. Nii Jesuso cajione auha dadaane rijieeoritiin jetaote, inae nesurue rai ichana.

⁴⁵ Nitohaneein dadaane jana jetaote:

"Chatoon canu dadae," naain bajaa Jesusone jana, satiin dadaauruhane suujueeuruhane jaun jetaote,

"Cacha relaera jataain araicha cachane jaunte, ii sururucure jerane," naa rai Fedorone jana jetaote:

⁴⁶ "Aihei bajiaa. Chunucohate jerihane canu dadae. Cacaje mituha cacha rautacaunne jaan cajene coitucuuru," naain jetao bajae Jesuso.

⁴⁷ Niritoha Jesusone jaun, nesuujuenaa nainenihane jaun jetaote, rijijijianeein Jesuso acatiha neseorihaain: "Naaonjoain cunaitchaunne jaunne, nii caje nerautasinihanune jaun, ii dadaaunra. Nii ii dadaanune rijieeoritiine inae nerautaaun canu cunai cajera," naain satiin aonajera urichoo jitariin biha nii enene jana jetaote;

⁴⁸ "Aihachuhisi. Jataain ii rautaanune esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaaicha ene. Chajaaain chaque tonajelanaala chenenajaun caunihunra," nae jetao rai Jesuso.

⁴⁹ Nitohaneein jaiti ereerejiha Jesusone jana jetaote, turuhin jetao:

"Coa nenacaanein nii cacha relaera roeocaa. Inae oha ii cacunura," naain jetao biha uhe letoauruhane jaun leinjiin cacha, nii sinacoca curuaanaa Jairo rai.

⁵⁰ Niritoha nii cachane aonajeein jetaote,

"Coa tonajian. Raujiaaincha quesenetaaute nacoauneein ichanamiin oo caje ii cacunura," nae jetao Jairo rai Jesuso.

⁵¹ Niritiin cuhin jetaote, nii Jairo loreri asae turuhin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, chaen, nii ene fojiaraauru, naaonjoaihunriicha enoae jiniichaaain nii loreri asae.

⁵² Nitohaneein inae loreri asae enooruhane jana jetaote, jataain satiin coinaderaain nii ene coisichuruha nii loreri asae nenacaaurune jaun:

“Coa chanaache. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte aicha,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

⁵³ satiin esenetaelanaala coenacure- nii ecu neein coarajeeurera cachaauru, esinaen rauhijiriin oha nii ranunane coaracuruhane jaun.

⁵⁴ Nii jana jetaote, biji que nii ranuna onaa mucuhin tonijiaain jetao: “Ranuna, chajaain nimichuura,” naa Jesusone rijieoritiiin nimichuhin jetao,

⁵⁵ nacoaaunein raurononeein oo caje ichanae nii ranuna. Nitohanein ichateein jetaote, corohateeuruhane coina aite Jesuso.

⁵⁶ Nii jaun jetaote, jataain cojoelatooruha rai fojiaraaurune jana jetao: “Jiaonriha caa catoanein ichateein nihanune beeiche chuni rainera,” naain jetao suujuatenajaen Jesuso.

9

Cana Coaunera Cojoanona biha cuuruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesusone (Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jelai lechoonca coroatajai aina nerelanacaauru taojiaain, acaauru aina neein cooainanajaain jetaote, letoanajae Jesuso, cacha suujua cuhane nenacaauru itolere coitucuhichuru sitaain, cunaitenacaaurune maajeein rautaauruhane coina.

² Nitohanein jetaote, Cana Coaunera Cojoanona beein, cunaitenacaaurune maajeein rautaauruhane coina acaauru letoae.

³ Nitohanein letohanajaain jetaote:

“Coa inara biji achune, inara atora, inara achano, inara coriqui, necoreeteeichene jaanu que inara cajione, naaonjoainuri amaain cuhache.

⁴ Chunijihun loreri asae turuhichene ecu neeuche jelai caje amuhichene reentiaain.

⁵ Jana chunijihun nese que turuhichene jana, inara ranaa jerelaanaala inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche. Inara tija batane faofaohin riariaain ratriinte, ‘Coaraain cau neein nainacuche,’ naain ichaquichene coitucuurumiin caje,” naain jetao letoanajae Jesuso.

⁶ Nii jaun jetaote, nii letoanajaane rijijieein cuhin, neseeuu nainein cuhecujueein jetao, ichoteratenajaane jaa erena rauhi raotono beebejeein jetao, cunaitenacaaurune maajeein rautaacoaure.

Suujua auhacaa Erodesine

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Nitohanein itolere ichaechajeein niha Jesusone coitucuhin jetaote, que suujua auhacaain nererojoecae Jorioocuru curuaanaa Erodesi. Tabaauru, “Joan jete oo caje ichanaain ai,” naauruhane jana,

⁸ leeochoaauru, “Profeta Irihasi jiete, oo caje ichanae,” naaure. Jana tabaauru jetaote, “Cana Coaunera Ere bera inoansi tabaauru jete, oo caje ichanaain ai,” naaure.

⁹ Ne jetaote, niritocuruhane coitucuhin jetao: “Caraajenihanena nii Joan uluno moloheratihanune jana moloorelura. Chaaquena jana, nii itolere ichaa beein ereeure,” nae jetao Erodesi.

Nii jaun jetaote, jataain Jesuso coaana jere Erodesi.

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesusone

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Inae nii letoanajaa Jesusone caje turuhin, jitariin acaauruhacha ichai beeuruha nii cocoainaan niicha letoaauri afosotoorune jana jetaote, jelai cachaauru caje acaauru amaain, leinjiin nese Betesaaidau amanajae niqii Jesuso.

¹¹ Nejetaote, inae cuhane coitucuriin, sacuhin, rene turuha cuuruha cachaaaurune jana jetao, raotojoein acaauru raain, Cana Coaunera Cojoanona que acaauru rai ereerejeein, cunaitenacaaurune maajeein rautae.

¹² Nii jana inae sohane jaun jetaote, Jesuso rohan nichuuntaain:

“Chajaain caa cachaauru rai aitoote, taa ichuunucuhacuru nenacaauru neseeuu cuhin, nesurunajaanu aina lenone ariha cuurumiincha. Coatiha nihei cau cacha caje lenone coreteein acaauru coroaatenaa jaanuta,” naauruha nii lechoonca coroatajai aina nerelanacaaurune jana jetaote:

¹³ “Niriimiin. Atiin inara, acaauru coroaateeuhe,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote:

“Saoquijieinchate neeje faan, chaen coroatajaain ate naajeeinchara. Coretiha cuhacaanune banaachate nena nainere lenone, satiin caa cachaauru raicha,” naaure jetao Jesuso rai,

¹⁴ itolereenein saoqui oharaancaain acaauru aina neeuruha cachaaaurune jaun.

Ne jetaote aina nerelanacaauru rai jetao:

“Saoquichooncaa nanaain ita rohan teein acaauru lauriaauchera,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetao,

¹⁵ nii aithohane rijijieein, ita rohan teein acaauru lauriaacoaaure nii aina nere-lanacaauru.

¹⁶ Inae satiin nelauriaacoaauruhane jana jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate mucuhin, coreniha dede coarajeein Cana Coaunera coroacane baiha jetao, nii faan aina ate beeunebeeuneein aina nerelanacaauru rai jetao te Jesoso, jitariin cachaauru rai chaluuruhane coina.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, inaeneeuruhane jaaun tiaaajoaain lenonecuruha satiin cachaauru-ne natiin jetao, lechoonca coroata omariin, omari nemoaaure caute que.

Esinae rauhijiriin Mesihasi niha Jesosone biha Fedorone
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Nii baiha jetaote, jelai aina nerelanacaauru aina cuhin Cana Coaunera bajaane jaun jetao:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Chanichaaunchata,” naain acaauru caje bajaa Jesosone jana jetaote:

¹⁹ “Tabaaurute, ‘Joan Baotisita jete, oo caje ichanaain ai,’ naaurera. Jana tabaaurute, ‘Cana Coaunera Ere bera inoaensi Irihasite ai,’ naaure. Jana tabaaurute, ‘Cana Coaunera Ere bera inoaensi caje leinjiin jete, oo caje ichanaain ai,’ naaure,” naain beeuruhane jaun jetaote:

²⁰ “Tonaquiche jana inara canu que. Cha nichaaun,” naain acaauru caje bajaane jana jetaote:

“Iite, Cana Coauneraacha letoai Mesihaseineicha,” naain jetao tonorae Fedoro.

Orichaine biha Jesosone
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Ne jetaote, niritocuruha raine jana, nii acaneein nihane beeuruha chuni raine coataa, caohate Jesoso.

²² Niritiin jetaote: “Nii inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune cairichaeriinte, caque jaolecoha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curu-anaacuru, chaen Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein niqii, nena nichata janohane cuhane ichanaa cureeun-nicha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²³ Nii baiha jetaote, nii satiin ecu aina nenacaauru rai jetao:

“Chunucoha canuhacha relainein canu ere tonoraeranein nena jerihane, itolere suujua letono ichana jerihane jianein, coroso que canu teein canu cairichaaurichaaaine rijijieein necairichanaa abaataain caitoonjoan tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine.

²⁴ Nitohanihane jaunte, cacoreniha nichao itajera, nichotiha cureein. Jana suujua letonohacha ichajein, itolere bana rai caohachanuhacha coacuhin neite nitajerein.

²⁵ Chaaquena nelatere caa chauratane que neein, itolere rai nelateieicha que coacuhin rai nichao itajihia cachane.

²⁶ Chunucoha, canu que coejeein caitoonjoa quene maajein coejera quene necoejere-unnii canuhetonai, canu- inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune, itolere ichana nainichaaunne coarateein, Canu Inaca necaohacha que necaohachaaain rai letonocuru anjeraauru aina turuha uhanune bana.

²⁷ Esinae rauhijiriin satiin cau nenacaauru tabaauru cachaauru oorurinaain, Cana Coaunera Cojoanonaa coaracuruhane reeintiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelaunein nerotoha Jesosone
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Nii cachaauru rai irihane baiha, fosa janoneein catiaain, ichatane ucuuno que cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesosone jana jetaote, corihaniha cuure Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoaihuri.

²⁹ Inae ecu turuhin Cana Coaunera bajaane jana, ecu neein coarajeuuruhane jana jetaote, itolereenein nejelaunein nerotoha nomerine jana jetao, rai cajione netonai jataain somajaain jiquihaquuin nerotohane jana,

³⁰ ecu aina ocochihin aina ereeure coroatajai cachaauru Moisesa, Irihasi, naaonjoainuri.

³¹ Nitohanein jetaote, jataain cono caohacha que conaeraain neein jetao, Jerosaleeun cairichanojoneein oha curichaaain Jesosone que jetao ereeure.

³² Nii jana jataain siniitooruhane sainejein jetaote, nirijiein ichaajoeein jetao, cono caohacha cataaun neein coroatajai cacha aina iriha Jesosone jana, coaraje rai corihacuru aina Fedoro.

³³ Inae Jesoso rohan neeuru caje amuuruha nii coroatajai cachaaaurune jana jetaote: “Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain lohanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Fedoro. “Naaonjoaane cointate catohaneein coarate Cana Coaunera,” naain coitucuenihane jaun nirate Fedoro.

³⁴ Niritiin ereerejihane jana, acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jana jetao,

³⁵ nii dede sacari jana toniin jetao: “Caate jataain jereein canuhacha cocoinaain quiicha letoai Canu Calaohinera. Nere tonoraain neeuchera,” naain jetao toni erenaa.

³⁶ Niritiin toniha erenaane aonajeeuruhane baiha, Jesoso coaracuruhane jana jetaote, inae jelai ecu ne. Ne jetaote, nii bana nii chuni rai nitohaniha Jesosone belanaala inauheneecha suujua cuhane coarajejin nii chuni rai beeurene.

*Coitucuchuhi siricha leinjiin canaanai rautaa Jesosone
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)*

³⁷ Nii cojoanoo nii ichatane ucuuno neeuru caje jelaiha fauha cuuruhane jana jetaote, Jesoso que taca cuure arajiin cachaauru.

³⁸ Nii arajiin que taca cunacaauru cachaauru jana toniin jetaote:

“Cacha relaera, atiin nohane caa acaihanijin quiicha sirii canu calaohi coaraau.

³⁹ Suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaunte, baasoneein tihane, auhaquuin tocojoaain tacaane, nujuaae caje lajane mitae. Jataainte, baasoneein jaberoco teein jianena jerene.

⁴⁰ Nii jaanne niqii ii aina nerelanacaauru rai aitoon, caje nii coitucuchuhi sitaauruhane caina. Nete ichana nainesihurene,” naa tonijiaain ehequuin, nii leinjiin cachane jaun jetaote:

⁴¹ “Jataainachura cha esenetaeneeichete nitaje rai nenacaauru cachaauru. Inaaonjoan saneaina inara aina neein inara abaantareeun. Chajaain cajiha nii ii calaohi uhaaura,” naa Jesosone jaun,

⁴² rohan nichuuntaa nii cunaitenaa canaanaine jana jetaote, atane ichoae tacaain siheite nii suujua cuhane nena coitucuchuhi.

Nii jaun jetaote, nii suujua cuhane nena coitucuchuhi suruaain jetao, nii canaanai rautaaain, rai inaca rai te Jesoso.

⁴³ Satiin nii coaraain jetaote, itolere que nelateein, itolere ichana nainiha Cana Coaunerane coaraain cojoelatoore.

*Orichaainne biha coroata saain Jesosone
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)*

Nitohaneein cojoelanaacojoai ichaain, acaauru notaaca Jesosone cojoelatooruha satiin cachaaaurune tonohanau jetaote:

⁴⁴ “Caohachaaain caa inara rai aitocoaaunne aonacuche. Coa baitichache. Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaaunne, cocoinanacaihuru bijihu tenojoiniha cureeunicha,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

⁴⁵ Ne jetaote, acaauru que coitucuerateniha Cana Coaunerane jaun, nii acaauru rai aitohane coitucuerenihane sainejeein, acaauru rai biha Jesosone caina caje bajanaa nainecurene, bajaauruhane que nocoatocuruhane jaun.

*Chariji jataain nelateineein ne
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)*

⁴⁶ Nii jana jetaote: “Charijina, caa cana jana, jataain leeochoaauru amurijiriin nelatineein nere,” naauruha nejesinajeein ita rai aina nerelanacaaurune

⁴⁷ aonajeein jetao, leinjiin canaanai mucuhin rohan teein jetao:

⁴⁸ “Canu coreniha, caa canaanai raerate, canu raane rijijieein aicheein. Jerichanejeein canu raain neitechu, caletoaera Ofa raa aicheein. Nitohanihane jaun, cau inara jana nelatihei rijijieein inaraacha coaraite, jataain nelatineein ne,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Canaacha ichai icharate, cana lauri rijijieein nenacaauru ne.
(Mr 9.38-40)*

⁴⁹ Nii jana jetaote: “Cacha relaera, ii letononeein nena rijijieein coitucuchuhi que suujuequuin nenacaauru rautaaain niha leinjiinne janane eruhin nii caohatihacaanu, cana aina nenaaneein ainhane jaun,” naa Joanne jaun jetaote:

⁵⁰ “Jiaonriha nitohaniha ichara caohatein neeichene. Canaacha ichai ichaain nenaate cana lauri rijijieein nenacaauru ne,” nae jetao rai Jesoso.

Joan aina Saantiaaacha ichana jerei caohatiha Jesosone

⁵¹ Inae jelaiha dedeu cuhane catainjeein jetaote, Jerosaleeun necairichanaa coaraane rai nihane saijjeein, atiin nelararajiaain, nii Jerosaleeun turuhane coina ucuae cue Jesoso.

⁵² Nitohaneein cuhin jetaote, najiniha nere beraanuuru letoaelu, turuhane jaanu ariha cuuruha leinjiin nese Samariaune coina.

⁵³ Ne jetaote, ecu ranaa jerecurenelu Samaria cocoaichacuru, rauhijiriin Jerosaleeun cuhane coitucuruha raotojoeeinne jaun.

⁵⁴ Nitohaneein, acaauru ranaa jerecurenihane jaun jetaote:

“Curuaanaa, jereeune acaauru ichoae usi letoaacanute, satiin mocohin nitajeeu-ruhine,” naaure jetao Joaan aina Saantiaao.

⁵⁵ Ne jetaote, acaauru rene nauriteriin jetao:

“Caohachaa ni tohanai ichaain nihacachene,” naain jetao, acaauru cotaicha rijitiin caohate Jesoso.

⁵⁶ Niritohane baiha jetaote, leeocho neseu jetao cuure.

Jesoso aina cunaa jerecuruha cachaaurune

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Inae bero cuhane cujееeuruhane jana jetaote:

“Curuaanaa, cuhine jaaun niha natiine, itolere bana ii aina nenea jereeurua,” naa Jesoso rai leinjiin cachane jana jetaote:

⁵⁸ “Aonaaun, arolarihuru niha natiinte, sininajaanu siriin naaonjoaaurera. Jerichane-jeinteche, sininajaanu siriin ne tajaecurura. Nii jana canu inaraacha cohajei- Cachanein nejanohanune, coatiha nihei chunijihun neloraain nesurucuaaunne jaanuta,” nae jetao rai Jesoso.

⁵⁹ Niritiin jetaote, leeocho rai:

“Chajaaun canihara,” naa Jesusone jana jetao:

“Curuaanaa, jauriaanejeein canu cohacune, oha canu inacane reentihain aina nenicha,” naane jana jetaote:

⁶⁰ “Niriimiin, caa chabana nitajenaachara quiiha tei ichaonaa ranaa jeriheichuru, ecu nejesinajeein ita coaracurumiincha. Ii caniha uute, Cana Coaunera Cojoanonaa beebjeeicha,” naa Jesusone jana jetaote,

⁶¹ leeocho netonai:

“Curuaanaa, ii ainane unaa jereun canuhetonai. Jauriaanejeein canu cohacune, canu nenajaun nenacaauru rai necoenicha,” naane jana jetao:

⁶² “Nete, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jeriha cachane, itolere bana niicha ichana jerei jianihane caohachae,” nae jetao Jesoso.

10

Caainsi choonca coroatajai Jesoso letonocuru

¹ Nitohanihane baiha jetaote, caaunsi choonca coroatajaain jetao aina nerelacaauru janijiin jetao, coroatajaanana coroatajaananaain najiniha letoanajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, nii turuha curichaaainne jaaun neseeuuru naaneein cuuruhanane coina.

² Nitohaneein letoanajaain jetaote: “Esiniae rauhijiriin arajiinte neuree Cana Coaunera coitucunaa jereraauru cachaaurura. Nete jataain coroatajaaecure acaauru relaeranuurura. Aihane jaun Cana Coaunera bajaachete neeine acaauru relaeranuurura.

³ Nii nitohanihane jaunne ena inara letoaaunra. Nete jataain alalacaraain nii curiquicheein, taebiaen mululune jana situha cuha irine rijijjeein curiquicheeinne jaunra.

⁴ Jiaonriha inara coriqui, inara atora, inara safato, naaonjoaihunri amaain cuhichenera. Coa chunijiun inacuhin, chuni rai caeneenejeein ereein cuhache.

⁵ Chaen chunijiun loreri asae turuhichene, ‘Raotojoeein neeuche saain caa loreri asae neinequichenera,’ naauche inara turuneeicha.

⁶ Nii jana nii loreri asae niha caohachaaain nenea jereraaurunete nerausiajeein neeurureeincha. Jana caohachaaain raotojoeein nenea jerecurenihane, coatiha nerausiaecururaaainta.

⁷ Chaen chunijiun nese que turuhichene, leinjiin loreri asaecha neein, lenonecuruhane jaan que lenoneein, acau cohin, naaonjoaaunchera. Niha rauhi, coreteraauruha amiha-nenacaaurune jaanura. Jiaonriha lorerichuru naaneein cajihanein amuhemuhequichenera.

⁸ Chaen chunijiun nese que turuhichene jaaun, caohachaaain inara raain inara coroa-teeuruhane jaan que lenonecuchera.

⁹ Chaen ecu neeuruha cunaitenacaaurune, acaauru rautaaain, ‘Inaen ichuunnijiha, inara caje Cana Coaunera Cojoanonaara,’ naain acaauru rai beechera.

¹⁰ Leinjiin neseu turuhichene jana, ecu inara coana jerecurenihane:

¹¹ ‘Cau inara neseu turuhacaanune jana canacaanu tija que nitiririchana utoonena riariain ratirihacaanu, “Coaraain cau neein nainaacuche,” naain ichacaanune que nainaquichene coina. Nete laen, inae ichuunnejeeoriha inara caje Cana Coaunera Cojoanonaane saijieein que jaolecohichene coitucuhichene caohachaera,’ naain acaauru rai beein, jelai caje amuuchera.

¹² Nii inara cointeraauru cachaaurute, neecha aansaineein ichaonacaauru Sodoma cocoaichacuru amurijiriin jataain caseteco tabai coaraa cuurureeincha,” naain nii rai niicha letoanojoinunri rai be Jesoso.

Erenaa tonoraichuru cachaauru

(Mt 11.20-24)

¹³ Niritiin jetaote: “Cairichaaajoaiche, Corasiin, Betesaaida, naonjoaain nese coaichacuru, jataain necairichanaa coariquicheeinne jaun. Bana inara rai cojolanacojoai ichacaanune rijijieein, Tiro, Sidoon, naonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru rai cojoelanaacojoai ichacaanune jana niha nete, acaauru ichoachaniha inae Cana Coaunera que suujua acatecuruhane coarateein, baaso ichajeein ichaauruhane jianein neeuruhane coujunacane que inaderaain costaro siri caje nena cajione jiaain, ajane que nerujuaain neurure.

¹⁴ Nitohaneechene jaunte, inae nii cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru amurijiriin, caseteco tabai coaraa curiquicheein.

¹⁵ Jana inara Caferenaon cocoaichaneinchene, inacojoein dedeeu cuha nocoetona jereein coaanguiche. Inarate, usi tabai cataaun jaonjoineein nitajiha curiquicheein,” naain bihane baiha jetaote:

¹⁶ “Nitohanihane jaun, caohachaain inara raerate, jerichanejeein caohachaain canu netonoai raa aicheein. Jana, inara que jaolequiin, inara ranaa jeriheichurute, jerichanejeein canu que jaolequiin canu ranaa jerenihane jaun aihurureein. Nii rijijieein techu, canu que jaolequiin, canu ranaa jeriheichuru, jerichanejeein caletoaera Cana Coaunera que jaolecoha aihurureein,” nae rai nii letonocuru rai Jesoso.

Jelaiha cauha cuuruha caaunsi choonca coroatajai nii niicha letoanojoinunrine

¹⁷ Nitohaneein letoanajaane jaaun cuhin jetaote, caje jelaiha rachoojoein turuhin jetao: “Curuaanaa, ii letononeein nihacaanune jaunte irihacaanune, coitucuhichuru nihanatiin canacaanu ere tonoraain neure,” naauruha nii caaunsi choonca coroatajai letonocurune jana jetaote:

¹⁸ “Aihachuhisi. Jiacane amuneein dede caje naluha uha Moconajaerane janane coarajeeun.

¹⁹ Canune, nitohaneein itolere que nelateein laraajiin cuhin, acanocuru, canaauru, naonjoaihunri ichoae situhin, itolere coitucuhicuru amuritohiche, nii necairichanaa coaraelaanaalane coina inara letoaaun.

²⁰ Nete, nii nitohaneein inara ere tonoraain neeuruha coitucuhichurune nihanatiin que rachoojoein nena naineneeiche. Inae laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhane dedeeu inara curuaacuruneecha quete laen nainequiche rachoojeeichenera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Rachoojiha Jesosone

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Nitohaneein turuhin itolere ichacuruhane beeuruha nii rai letonocurune jaun jetaote, rachoojoein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao:

“Ii, dede, chauratane, naonjoaain Coaunera neein, itolere Curuaanaa neein neeine coroaecaauru Ofa. Iite, nii itolere coitucutoha nocoetonacaauru que coitucueratelanaala, nii cha que nelatihei rijijieein nenacaauru que nii coitucueratelanaala nena coitucuerateicha. Aihara Ofa. Nitohaneein jereine jaunte ichaaiha,” naa Cana Coaunera raine baiha jetao:

²² “Ofate caque itolere coitucuerateein ne, coitucuhin nihanune coina. Nihei chuni canu coitucunaa nainera, cacoitucuerateniha Ofane. Nii rijijieein chu canu, rai Calahineein, que coitucueratenihanune, nihei chuni Ofa coitucuera. Canu, rai Calahineein coitucueratanaa jerichaanne jaanruhachate Ofa coitucurureein,” nae jetao rachoojoein Jesoso.

²³ Nii baiha jetaote, jelai teein aina nerelanacaauru rai jetao: “Nerausijeeinte neeiche, caa ena inaraacha coarai coaraain neeichene jaun.

²⁴ Arajii *profetacuru*, chaen *reycuru*, naonjoaihunru inoasihurute niqiu, caa ena inaraacha coarai coana jereein, caa inaraacha aonai aohana jerecurelu. Nete, nii coaraain, aonaain, naonjaaunrenelu,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Samaria cocoaicha que parabola que cuaain, leinjiin cacha relaera relaa Jesusone

²⁵ Niritoha Jesusone jana jetaote, rene turuhin jetao, "Tohanrihanicha," naain nechu jataain coujuha jetao:

"Cacha relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaonaa nainichaaunne caina," naa rai leinjiin Moisesa naitoonjoan rauhi que cacha relaerane jaun jetao:

²⁶ "Tonaainjia laenanohineein ne Moisesa aitoonjoan rauhi cuhane ereretaain coaraaine jana," naa rai Jesusone jaun jetaote:

²⁷ "Jataain ishujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoain aina cutaain, ii Curuaanaa ii Coaunera que ii suujua acateein, aca jerihane rijijieein coitucuhin naitoonjoan ichaain neeu. Chaen ijabereeo belaaain coaraain neeine rijijieein, chamute cacha belaaain neeu,' naainte ne nii rauhi cuhane," naain jetao tonorae nii Moisesa naitoonjoan rauhi que cacha relaera.

²⁸ Nii jaun jetaote:

"Jataain caohatiinte aitoi. Nitohaneein neeinete, ichaonaa chariji bana nitajenaachara que niha curiquiinchu," nae jetao rai Jesuso.

²⁹ Nii jaun jetaote, jaiti jitaain nii niicha coitucunaa jerei beniha raine que nainaa Jesusone caina jetao:

"Charijina camute cacha neein belaaain ichaoreeun," naa Jesuso raine jana jetao:

³⁰ "Aonaaun. Coaraaunachuhinti, leinjiin cacha jetao, Jerosaleen caje Jericoo cuhane jana, bero cuhane eruhin, enuha que faofoaain sohin- rai cajione ruluhin- jitariin niicha siriine maajein ruluhin- ateinane lalajein ratiriin amuuruha necha aansainein ichaonacaauru cachaaurune.

³¹ Nii jana jetao, nii jeelai bero cuhane cuujiha leinjiin Isaraelitanichaachene lauri caje nena saseredotene jana, najiniha niha nii cachane coariin, comarohin rauhijiriicha situhin amue.

³² Nii jana jetao coaiteen caaijie cuujiha, leeocho Isaraelitanichaachene lauri caje nena Lebítane jaun, acaentonai coariin, inauheneicha coarajein comarohin rauhijiriicha situhin amue.

³³ Nii jana jetao, acaauru caaijie cuujiha leinjiin cana lauri Isaraelitanelanaala nena inara jaole Samaria cocoaichane jaun jetao, coariin, cairichaaajoaain coaraane jaun jetao,

³⁴ rene nichuuntaain erene aina bino caje ichanohineein nena coi que culejein jetao, nii nocoasaja coichaain, cajione que conajaain jetao rai cabario ichoae lauriaain, coreteen turunaanaja leinjiin loreri asaee amaain ecu teein jetao beraí.

³⁵ Nii cojoanoo jetaote, rai coriqui rocohin jetao nii nenaanaja erora corete jetao nii Samaria cocoaicha. Nitohaneein coreteen jetaote, 'Aitiin canu rai caa cacha beraain coichaa. Caa cacha coreniha ii coriqui jaohinene ii rai cainareeunni caaujiataain,' nae jetao nii cacha, nii nenaanaja erora rai.

³⁶ Nitohanihane jaun, chariji jana nii nichatajaihuri caje nii necha aansainein ichaonacaauru cachaauru sonojoi cacha belaaain coarae, rai jaberoco belaihane rijijieein," naa Jesusone jana jetaote:

³⁷ "Nii cairichaaajoaain coaraain belaaain coichaera," naa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote:

"Inae laen coitucuhi. Nitohaneein iitonai ichaa," nae jetao, rai Jesuso.

Mariha aina Marata loreri asaee turuha Jesusone

³⁸ Nii baiha jetaote, jelai caje amuhin leinjiin neseu turuhane jana jetao, rai loreri asaee rae leinjiin ene Marata.

³⁹ Nii Marata nejera Mariha jetaote, ecu turuhin ereerejiha Jesusone jaun jetao aonaane caina rai tijia asaee nelauriariin lauheque.

⁴⁰ Nii jana jetaote jelai niicha ichanenu aina ratiriin aihane jaun jetao, Jesuso rohan nichuuntaain jetao:

"Curuaanaa, tana itolereenein camijianeon aina jelai caratiriin aihane caa canejerane coaraainete rai aiteneei canu coroatajaniha uhane caina." naa Maratane jaun jetaote:

⁴¹ "Marata, aonaan. Jataain niha iicha ichanenune jaunna jataaain nererojoecaai.

⁴² Nete jataain leinjiincha ne cacha rai jataain nelatei. Caa Marihate nii jataain cacha rai nelatein nei janijiin rae. Nii jaun nerinaain chuni caje ruluera," naain jetao tonorae Jesuso.

11

Cana Coaunera bajanaa que aina nerelanacaauru relaa Jesosone
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Jelai cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesosone jana jetaote, inae nainaane jana jetao:
“Curuaanaa, aina nerelanacaauru relaalu Joanne rijijieein canacaanu relaau Cana Coaunera bajanaa quera,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

² “Saan ai. Cana Coaunera bajaichene:

‘Cana Coaunera,

ii acaihaniji Cana Coauneraneein

neeine coitucuhin neeuriimiin satiin cachaauru.

Nihei chuni ii baiha ii rijijieein nei.

Dedeeu iicha jerei ichacuruhane rijijieein,

cau chauratane que netonai

ichacurumiin satiin chauratane que nenacaauru.

³ Canacaanu rai lenone teeute

canacaanu rai lanaeneeine lenone.

⁴ Baaso ichaechajeein

nihacaanune nihanatiin

canacaanu que ii suujua acateeu,

canacaanu rai baaso ichaain

nenacaauru que

canacaanu suujua acateein nihacaanune rijijieein.

Jiaonriha osa que nesaruhin nihacaanune

nainatejeein neeine,’

naain Cana Coaunera bajaache bajaachenera,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

⁵ Niritiin jetaote:

“Coaracuchenachuhinti inara tabaauru niha rai belaichane jana, janotiin dede cataaan rai loreri asae turuhin: ‘Quiicha belaa, taa niha ii lenone cautene.

⁶ Ena canu loreri asae turuha jataain quiicha belaaeine jaunne, que coroaathanune coina aitoon, neniha rai canuhacha teeninune jaun. Ii raine jeelai que corereeeunni,’ naane janate nainere:

⁷ ‘Coa carerojoeaa. Inae canu bereecuru aina nesurucuaaunne jaun nimichuhin tenaa nainihaaun,’ naainte nesurunajaun neein tonorana nainere nii belaiha.

⁸ Netechu nimichuhin tenaa jerenihane saijieein conujiha nii belaihane, attiin nimichuhin jitariin niicha latei tenaa nainere.

⁹ Nii rijijieeinte Cana Coaunera caje cha lateein bajaachene, inara rai inaraacha latei tereein. Cha lateein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera.

¹⁰ Satiin cha lateein ariin bajaerate, niicha latei eruhin ne. Nitohaneeinte rohan nichu-utaain cha bajaa cachane, rai cha teein naaonjoareein Cana Coaunera,” naain jetaote,

¹¹ “Coaracuchenachuhinti inara, inara caje ate bajaain niha inara calaohine jana, inara, inacaneein rai acano teriquiche.

¹² Ainihane inara caje taje bajaane jana rai canau teriquiche.

¹³ Coaracuchenachuhinti inara baasonnein ichaohichene natiin, caohacha nejesana teein neeiche inara bereecuru raine. Nii amurijiriin techu lateein caje bajaain neeichene, rai Suujue que suujuequuin neeichene coina, nii bajaera rai Suujue teein nereein dedeeu nena Cana Inaca Cana Coaunera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Moconajaera ichanohineein niicha ichai ichaa Jesoso beeuruhane
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Nii baiha jetaote, suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaun, caaun eresilanaala niha leinjiin cachane jana jetao, caje sitaain rautae Jesoso. Inae caje mituhin amuha nii moconajaera letono coitucuchuhine jana, inae iriha nii eresilanaala nena cachane coaraain jetaote, jataain cojoaelatoore nii ecu neein coarajeuurera cachaauru.

¹⁵ Ne jetaote tabaauru: “Coitucuhichuru curuaanaa Beelseboote caa cacha rai catohanai ichaane jaan tihane jaun, caa catohanai ichaera,” naaure jetao Jesoso coarajejin.

¹⁶ Jana tabaauru jetaote, esinae rauhijiriin aina niha Cana Coaunerane coaracuruhane coina nechu cojuha jetao, cojoelanaacojoai ichaane coina caje bajaare.

¹⁷ Ne jetaote, nechu cojuha aitocuruhane coitucuha raotojoeine jaun jetao:

“Inarate caa coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa cacha rautaanune jaun, Moconajaera letononiha canu beeiche. Nete inara coitucuhichene rijijieein, satiin caa atane que nenacaauru ita que nejerateein neein ita sooruhanete, jiniiquuin ita ichao itajeuurereein.

¹⁸ Nii rijijieein techu, nii coaauquichene rijijieein, nejesinajeein ita que nejerateein neeuruha rai letonocuru ainane, ita ichao itajeeurureein Moconajaera aina rai letonocuru. Nitohanihane jiniiquiin nii cha que nelateein neeururihei. 'Nii coitucuchuhichuru curuaanaa Beelseboo caletoaane aina, coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa caa cacha rautaa,' canu beeichene jaunne caa inara rai aitoon.

¹⁹⁻²⁰ Inara tabaauru, chunocoha cacha suujua caje coitucuchuhi sitanaa jerecuruhanete, 'Cana Coauneraacha ichaneni ichaeraniha' beriquiche. Jana laen canu, cacha suujua caje coitucuchuhi rocohanune jaunte, 'Moconajaeraacha ichai ichaeraniha' canu beeiche. 'Nete laen, Moconajaera letono coitucuchuhi rocohanu cajene jaun, canu, Cana Coauneraacha ichai ichaeranein, Moconajaeraacha ichai itajeranein nihanune coaraqichene saijieein aitocoiche.

²¹ Nii rijijieein techu, jataain laraajiin nenea cacha, rai biji achune aina rai loreri beraihane, satiin rai loreri asaae nenacaauru rai rucuhele rulunaa nainene caje chuni.

²² Nete laen, jataain amurijiriin jataain laraajiin nenea, turuhin caje nii rai rucuhele niicha berai ruluha uhane, enaacha caje nii biji achune ruluhin jitiriin raine que nii rai rucuheleuru rulureein,' naain jetao Moconajaera amurijiriin laraajiin itolere ichana nainihane," be Jesoso.

²³ Niritiin jetaote: "Nitohanihane jaun canuhacha ichai rautaelanaala coarate, canu que nejeratenaa neein nihane jaun ai. Jana canu aina Cana Coaunera rai cachaauru ranaa jeriheite, moconajaera aina nitajeeuruha cachaaurune jerihane jaun ai," nae jetao Jesoso

Jelaiha mitunaja rene cauha moconajaera letono coitucuchuhine
(Mt 12.43-45)

²⁴ Niritiin jetaote: "Nitohanein leinjiin cacha caje mituhin amuha coitucuhuhinete, enohane jaanu ariirijiee cajaneein joaereein amuhemujueein. Nii jana erusinihanete, 'Jelaiha taolu mituhanune jaa rene cauha cuhanunete caohachae,' nae.

²⁵ Niritiin nii mituhane jaa cacha suujua cuhane turuhane, aiha leinjiin loreri coneraelanaala caohatiin lojinojoneein rucuhenojoneeine rijijieein nii cacha suujua eruhane,

²⁶ nacoaunein jelaiha cahin, caaunsinein amurijiriin jataain baasonein nenacaauru coitucuhicuru cotijaaain amaain, nii cacha suujua cuhane enohin ichaauruha nii coitucuhichurune, jauriaanejeein aihalune amuritoheriin jataain baasonein ichoae nii cacha," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Esinae rauhijiriin rausiaenojoneein niha cachane jaan esine

²⁷ Niritiin jaiti acaauru rai ereerijha Jesosone jana jetaote, nii cachaauru jana toniin jetao:

"Nerausiaaeca ene ii janoaain efojialura," naa rai leinjiin ene ehequiene jaun jetaote:

²⁸ "Aiha chuhisi niqwi. Nete Cana Coaunera aitoonjoan aonaain tonoraain nenacaauru nii amuritoheriin nerausiaaecure," naain jetao tonoraee Jesoso.

Cojoelanaacojoi bajaauruha necha aansai cachaaurune
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Nitohanein netaojiajeein, jataain arajiin turuuruha curuhacaain cachaaurune jaun jetaote, acaauru rai: "Caa Moconajaera cojoanonaa que nenacaauru cachaaurute, jataain necha aansaanein ichaauruhane jaun, acaauru rai cojoelanaacojoi ichacaanne jerecure.

Nete Israelita neureenihane saijieein, dede caje cojoelanaacojoi coaracuruhane late-lanaala, acaauru rai Cana Coauneraacha beratei biha Jonasine jana esenetaaurelu Ninibe cocoaichacuru.

³⁰ Nii rijijieeinne canuhetonai inaraacha cohajei Cachanein nejanohanaa nichaanne, caa enene cojoanonaa que ichaonacaauru cachaauru rai Cana Coauneraacha ichaneni beranein neeun.

³¹ Nitohanihane jaunte, inae satiin cachaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coauneraane Cojoanonaa que turuhane bana, nimichureein Egipto bujuau nenea atane curuaanaa enenein nenea reina, caa enene neiniquichene coulurujiane coina. Acate coriaji atane caje uhin turuelu, niicha coitucui biha Salomoonne jana aonaane coina. Nitohanihalu natiinte, Salomoon amurijiriin neinichaaunne saijieein, canu ere aohana jereneeiche.

³² Nii rijijieein techu, inae enene cojoanonaa que ichaonacaauru cachaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coauneraane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, inara colurujeeuruhane coina nimichua cuurureein Ninibe cocoaichacuru. Aiha nii Ninibe cocoaichacuru, inae caseteco coaracuruhane rai neeuru jana acaauru rai Jonasi que beratiha Cana Coauneraane jana, cojoelanaacojoi coaracuruhane latelanaala esenetaain nichao

coreeuruhane jaun. Nete laen, Jonasi amurijiriin nei nichaannee sainejeen canu esenetaeneiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cacha cono niha cache notane
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Niritoha acaauru raine baiha jetaote: “Charijieein teeinti, nene chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu rori asae nii cono telanaala ecuun nii cono mocohin te, satiin nii loreri asae turunacaauru conohanau neeuruhane coina.

³⁴ Nii rijijieein techu inara jaberoco cononeein ne inara nota. Aihane jaun, esinae rauhijiriin jataain caohachaa in cha coaraain coitucuhin neeichenete, satiin jianacoon niha cureein inara suujua. Nete laen caohachaa in cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin joaenreein chachaquichene, jataain nocohena tabai jana niha cureein inara suujua.

³⁵ Aihane jaun, cha coaraain coitucuhin caohachaa in nocohalajiin neeuche, nabana cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin neeichene, nocohenaneein nerotoha nii inara conaerane coataa.

³⁶ Aihute itolere inaraacha coarai coitucuhin ichaquichene, nocohena coaraelanaala satiin jianacoon neeine inara suujua, raafariin conohanau cha coanaa rijijieein, esinae rauhijiriin satiin itolere coaraain neeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cacha relaaurera aina fariseeocuru colurujiha Jesusone
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Inae niritiin cachaauru rai ereerejihane nainaa Jesusone jana jetaote, rai loreri asae lenoniha cuhane coina jetao cotijiae leinjiin fariseeo.

³⁸ Nii jaun cuhin, rai loreri asae turuhin nitohaniha acaauru ichaone saijieein biji culeje lanaanla rori ichoae nelauriaa Jesusone jaun jetaote, cojoaelate jetao nii cotihara fariseeo.

³⁹ Nii jaun jetaote:

“Inara fariseeo neeichenete jataain inara jaberoco culeena inaaiche niqui. Nete nii saijieein jataain banejelanaala calananeein ne asijiauhin, naosatein, naaonjoaainchene coreniha inara suujua cuhanai.

⁴⁰ Asoneeojoaachenaate. Tana nii jianacoon nena inara jaberoco coaunera inara jaberoco cuhane nena, inara suujua netonai coaunaane coitucuhichene.

⁴¹ Aihana jaun inara suujua coaraain inaraacha ichaneni ichaain neeuchete nuculocohin neeine inara suujua aina inara jaberoco,” naain jetaote acaauru rai,

⁴² “Cairichaaajoaache fariseeocuru, cache caohachaniha nocoetocoichene coaracuruha cachaaurune coina, biha inara rai rauhine rijijieein nii lechoonca turineein inaraacha taojiai inara temule caje le turii teeichene saijieein jeriha Cana Coaunera rijijieein inara amute cachaauru belaa in, nii chuni que jaolequelanaala satiin ita rijijieein cachaauru coaraain neneechene jaun. Aihane jaun, nii cache caohachaniha nocoetocoichene jianein inara amute cache belaa in, nii choae tacaain aitoha inara rai rauhine rijijieein ichaaoche.

⁴³ Cairichaaajoaache fariseeocuru, esinae rauhijiriin jataain nelateein nena rijijieein sinacoca asae rori caohacha janijiin nichoae nelauriaa in, inara que suujua acatein, chunijiun inara eruuruhane inara rai ereein, naaonjoaauruha cachaaurune jeriquichene jaun.

⁴⁴ Cairichaaajoaache. Charijieein teeinti atane bana shaquiin nichoae situhin amue cache, asaun niha calanane coitucuelanaala. Nii rijijieeinte ne, inara suujue cuhane calani neosateechene coreniha,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote:

⁴⁵ “Cache relaera, fariseeocuru que niritiin canacaanu quene maajeein ereeine jaunne, sanein rautaenihacaanu,” naa acaauru caje leinjiin Cana Coaunera aitoonjoan que cache laerane jaun jetaote,

⁴⁶ “Cairichaaajoaache inara netonai. Nitohanein ichaohiche inarane que ainaan tochanein, ichaonaa anajiin teein, inara amute cachaauru cairichaaeriin neeichene jaun.

⁴⁷⁻⁴⁸ Cairichaaajoaache, Cana Coaunera ere bera *profetacuru* sohin jaooruha inara foerateracurune coitucuhin, baaso ichacuruhane coitucuhichene saijieein inara netonai acaauru rijijieein neeichene jaun.

⁴⁹ Nitohaneriquicheeine coitucuhinte: ‘Acaauru raine, *profetacuru*, afosotooru, naaonjoainuri letoareunni. Nii janate, tabaauru sohin jaohin, tabaauru que nejeratein, acaauru que nererojoeca curiquicheeincha,’ naain besilu Cana Coaunera, nitohaneechene coitucuhane jaun.

⁵⁰ Nii jaunte, cana rai chauratane coaunaalu Cana Coaunerane caje coauneein, nii inara foerateracuru aina nii inaraacha sohi inaraacha jaoorilu *profetacuru* coichana core coaratihia cureein inara que Cana Coaunera.

⁵¹ Nitohaneein Abeli sohin coichana jaohalune jaan caje coauneein, Cana Coaunera rai lenonecuru mocoorua saseredotecuruhachane jaan rori aina *santuario* cataaun tein inara foerateracuruhacha atinailu Sacariasi que tiaaajoaain caa enene neiniquichene que nii core coaratihia cureein Cana Coaunera.

⁵² Cairichaaoojaache, Cana Coaunera ere bera Moisesa naitoonjoan que cacha relaaunera; Cana Coaunera naitoonjoan coitucuhin neeichene saijieein tonorana jerelanaala neein, coitucuhin tonoraauruha cachaaurune jerelanaalane maajeeine jaun,” nae caauru rai Jesoso.

⁵³⁻⁵⁴ Niritoa acaauru raine jaun jetaote, aina obajeein, nechu jataain tonaane coulurujeeuruhane jaan lera ariha jetao, Jesoso roerohecaure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaunera aina fariseeocuru.

12

Baaso ichacuruhane nihanatiin caohacha ichaa nocoetocuruhane coataa cachaauru relaa Jesosone

¹ Nitohaneein araai oharaancaain netaojiaauruha cachaaurune jaun jetaote, nejesinajeein ita sururucuruhane jana jetao, aina nerelanacaauru rai jetao: “Jiaonriha aihuruha fariseeocurune rijijieein asinojoneein baaso ichaain caohacha ichaa nocoetiin nihache.

² Nii asinojoneein coitucueraelanaala baaso ichaain caohacha ichaa nocoetocoichene nihanatiinte inae ecu tihane bana coitucunojoinereein.

³ Nitohanihane jaunte, inae nii chojoanona que inae turuhane bana, nii coitucueraane coataa asiin ereeichene jaan coitucunojoinereein. Jana nii coaraa chunine coataa asiin inaraacha beite satiin aonajera urichoo coitucunojoinereein.

Esinae rauhijiriin coasinacai

⁴ Nitohanihane jaunne, jataain canuhacha belaineeechene rai aitoreeunni. Jiaonriha inara sohin inara jaonaa jerera que casiin neeichene, nii inara atinaaruhane baiha nii chatohaneein inara tein inara itajenaa nainecurenihane jaun.

⁵ Nena laen esinae rauhijiriin coasinacai que inara rai aitoreeunni. Nii ohin niha inara jaberone baiha usi jana inara suujue itajeranu quete laen nainequiche casiin neeichene. Aiha laen, nitohaneein cana tenaa nainerate laen naine coasiin ichaohacane.

⁶ Tana nii coitucuhichene rijijieein jataain corelanaala nena corootajajei moneda coriqui coreniha saooqui tajae laaoinaa que necoreteeichene. Nete nitohaneein cachaauru rai jataain cha que nelatenihane saijieein, nii leinjiinniji acaauru baitene Cana Coaunera.

⁷ Nii rijijieein techu, leinjiana leinjianaain janinojoneein ne inara couturijihuru. Aihana jaun, itolere tajaee laaoinaacuru amurijiriin nelateein neeiche Cana Coaunera raine jaun, jiaonriha casiin neeichene.

Cachaauru que acaneein nihane coitucuerateeuruhane jeriha Jesocurisitone
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Chunocoha cacoitucuhin canu coreniha laraajiin cachaauru acatihia netiin ereein neine, inae Cana Coaunera Chojoanona que turuhane bana, Cana Coaunera aina letonocuru anjeraauru notaracaae netiin canu, acaihaniji inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaanne aca coreniha erereunni.

⁹ Jana chunocoha, cachaauru que canu neein nihanune coitucueratelanaala nenaane, acaarentonoai coitucuha cuhenereunni canuhetonai, Cana Coaunera aina rai anjeraauru acatihia netiin.

¹⁰ Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune que baasoneein ereein nei que nihanatiinte suujua acatena nainereein ofa Cana Coaunera. Nete laen baaso neein Cana Coaunera Suujue que ereein nei que suujua acatenereein.

¹¹ Nitohanihane jaun inara colurujueein inara amauruha sinacoca asae Joriocuru cocoainanacaihuri, joesiocuru, naaonjoainuri renene, jiaonriha chaque tonajeein cuhichene. Coa: ‘Tonaainnera erereunta,’ naain nocoatiin ereeichene jaanu coacuhin cuhache.

¹² Inae ereeichene coina neeichene janate, caohachaaain ereeichene coina inara relaa cureein Cana Coaunera Suujue. Coatihia inara suujua caje rocohin ecu ereriheicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jataain alalacaraa coriquihonacaauru ichaone

¹³ Nitohaneein cachaauru relaa Jesosone jana jetaote, nii arajii cachaauru caje leinjiin cacha jetao Jesoso rai:

“Cacha relaera, canu nejera rai aitoote, canu rai canacaanu inaca amureecha ratirii rucuhele canacaanu rainein nena leluhin teeine canu raicha,” naa Jesoso raine jaun jetaote;

¹⁴ “Chana jana chaen, cocoainanacainein canu teein, nitohanai rucuheraneein inara rene caletoe inara inaca amureecha sirii rucuhele leruhin tihanu inara raine coina,” naain jetao,

¹⁵ saain nii ecu neein aonajeeurera cachaauru rai jetao: “Jiaonriha itolere siriin necoriquijiaain nena coauquiche inara netonaine. Coatilha coriqui siriin nihacaneecha que nelatein nihei cana ichaota,” naain jetaote;

¹⁶ “Coaracuchenachuhinti niqiu niha leinjiin cache, jataain itolere siriin coriquihonane. Nii jaun jetao, jelai teein atane siriin, arajiin ocoana sirihane jaun jataain arajiin rai temulecuru taojiaa.

¹⁷ Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun canu temulecuru canuhacha taojiaa ainata. Inae nihei rucuhacaanne jaanuta,’ naain jetao coacuhin;

¹⁸ ‘Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu. Jitariin canu temulecuru coloheri-huru comaain jaoihinne, nacoaunein leeochoaauru lorerichuru tabaihuri jareeun, jitariin catemuleeuru canuhacha taojiaa rucujueein, jitariin carujueleeurune maajein rucuhacaun nasae teenne coina.

¹⁹ Nii baihane laen caraajenhane: Inae niha araai jaanacanein ichaohin, tonajelanaala acau cohin, lenonein, rachoojoein naaonjoaanune jaanu,’ naain suujua cuhane iriha nii coriqui coriquihonane jana jetaote;

²⁰ ‘Asoneeojoaanaate, ena cojoanotiin cuhanete oriquiincha. Nii ii rucuhele inacojoein arajiin rucujueein chunaain iicha sirii, chaa rainein chaainti niha cureeinta,’ nae jetao rai Cana Coaunera.

²¹ Nitohanihane jaunte, nechu jataain rainein chaque namute cache corootajanelanaala rucuhele siriin nena cache, Cana Coaunera rai cairichajeejin ne, nitajihane rai nihane jaun,” naain jetao nii coriquihona cache que erenea *parabola* que acauru relae Jesoso.

Nere tonoraain jerihane rijijiein ichaohin nenacaauru beraiha Cana Coaunerane (Mt 6.25-34)

²² Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Caa quene inara rai erenea jereeun. Jiaonriha lenonein ichaohiche jaanu aina inara cajioneecha que nererojoe-caaichene.

²³ Jataain nelatein niha lenonene amurijiriinte, jataain nelatein ne inara ichao. Jerichajeejin techu nelatein niha cajionene amurijiriin jataain nelatein ne inara jaberoco.

²⁴ Coaracuche nachuhinti temule jaain, niicha quiineeuri rucuhacuruhane jaanu coloheri siriin, naaonjoaain neeururiha rohirihuru. Nete laen Cana Coaunera, lenonein ichaauruhane coina acaauruhacha quiine tein ne. Inarate rohirihuru amurijiriin jataain nelatein neeiche.

²⁵ Inaonjoa saain nihanatiin itolereenein suujua cuhane coaauca cachane nihanatiin, nichao cariaain ichaonaa nainihe.

²⁶ Chanuna aansijiin laajoiri que coacuhin neeichene nihanatiin, ichana nainequichene coaalanaala itolere que nererojoeaaeriin neeiche.

²⁷ Coaracuche nachuhinti caohachaenanaain omarohin neeuruha caa ajaena ujanecuru amihajeejin neeuruhane que airijinne. Nete aihuruha caa ajaena ujanecurune tocohaneein jataain caohachaain inanacaenelu *rey* Saloomoon, cajione caohacha que necoreetein nihalune saijiein.

²⁸ Nitohanein mocohenineein niha caa ajaena ujanecuru natiinte, caohachaain omarohin neeuruhane jaanu tein ne Cana Coaunera. Tana nii amurijiriin inara-cachanein neeichene cajione terichaain Cana Coaunerane esenetaacheneta.

²⁹ Nitohanihane jaun, coa lenonein, acau cohin, naaonjoaachene jaanuhacha que nererojoeaaeriin nihache.

³⁰ Satiin caa chauratane que Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaaurute, nechu jataain nitohanein nererojoeaaeriin neeure. Nete laen, satiin inaraacha latei coitucuhin teraneein ne Cana Inaca Cana Coaunera.

³¹ Nitohanihane jaun jeriha Cana Coaunerane rijijiein ichaauruha cachaaaurune jaan Cojoanona que coacuhin neeichenete lanaenerein inaraacha latei,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Dedeu charijibana satonohelanaala ichaonaana jaan (Mt 6.19-21)

³² Niritiin jetaote: “Jiaonriha casiin neeichene, charijieein teenti carenero beraain neeure irilaaïn sirichaauru, nii rijjijieein inara beraain nerichaaunnine jaun. Inara Cana Coaunera coitucuherraneechenete, jataain coroatajajeein neeiche niqii. Nete jataain inara belaihanee jaun rai Cojoanonaa que inara rareein Ofa Cana Coaunera.

³³ Aihane jaun, jitariin nii inaraacha sirii rucuhete que necoretiein, cairichaine-jeein chaelai que latejiojiriin nenacaauru coroatajanecuche. Nitohanein neeichenete, dedeeu charijibana satonoelanaala nenea Cana Coauneraacha teeninu rariquicheein. Nerinaain inara caje nii dedeeu inara rainein nenea ruluera. Nii bana asijiautooru nihanatiin ecu turuhin inara basijiahuna nainihe. Niheichu cojoano nihanatiin ecu enohin asaana nainihe.

³⁴ Nitohanihanee jaun jauriaanejeein caohatiin, nii chabana satonoelanaala nenea, nii ena nitaje rai nenea inara ichao, naonjoai que coaacuche.

Letonoa jatoroaaïn neeuche

³⁵ Letona jatoraaïn inara cajione jiaain neeuche, inara siricho mocohin conohanau.

³⁶ Charijieein teenti, nesirihatenea beseta caje cauhin, acujua dadaa fatoroone jana, acujua joaracaain raure nii letonocuru. Nii rijjijieein jatoraaïn neeuche.

³⁷ Raotojoeinte neeureein nii rai letonocuru, sinilanaala neeuruhane jana acaauru eruha nii acauru fatoroone. Esinae rauhijiriinte raajenihane rori ichoae acauru laurii-aaïn lenone que acauru coroaatiha cureein nii acauru fatoroon.

³⁸ Dede cataaun, janonaa nichae, naonjoaaïn turuhane jana, sinilanaala cohacurhanete, raotojoeein neeureein.

³⁹ Caohachaaïn inara rai caitoonjoa aonacuchete coitucuhiche. Chunocoha loreri erora turuhin basijiauha uha asijiatone coitucuhane, coatiha nii acujua joracarihei, nabana enohin basijiauha nii asijiautone coataa.

⁴⁰ Nii rijjijieein inara netonai nainaaïn jatoroaaïn neeuche, turuha urichaaïn nacoauneein nii jauriaa acaihaniji inaraacha cohajei Cachanein nejanohanaa que,” nae jetao acauru rai Jesoso.

Letoera tonoraera aina letoera tonoraai

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Niritoha Jesosone jaun jetaote: “Leinjiin canacaanuhacha ii aina nerelanaanichaanune relanaa aitoi Curuaanaa, ainihanee satiin raine maajeeinna aitoi,” naain caje bajaa Fedorone jaun jetaote,

⁴² “Tana coitucuhichene. Chariji jian, nii jataain nelateein nere tonoraeranein loreri beraichanu que ratiri rai fatoroon, turuhanereen tiaain nii rai cachaauru coroaatein acauru sirihane coina. Tana satiin canuhacha cocoaïnai neeichene, canu cachaauru beraichanein neeichene coitucuhichene.

⁴³ Jataain raotojoeinte nereein nii nere tonoraera, nii letoain ratirihane jaa ichaa jerihane rijjijieine jana, eruha nii fatoroone.

⁴⁴ Nii banate, esinae rauhijiriin jerihane rijjijieein ichaohin nere tonoraain nihane, aca cocoaïnai itolere niicha sirii coaranu que tereein rai fatoroon.

⁴⁵ Jana, ‘Jaitijiecha carajaaïn lanae turuha rai fatoroone’ naain coacuhin baasonein niicha beraihuri quichaauru, enecuru, naonjoainuri que jaolequii acuu cohin, lenonein, ajeein, naonjoaane jana

⁴⁶ eruhanete, rai cachaaurunelanaala rai nere tonoraachuru cairichaa curichaaïn Cana Coaunerae rijjijieein acaentonai cairichaa cureein nii rai fatoroon.

⁴⁷ Jana inae nitohanein coitucuhane saijieein, jatoroaaïn nelanaala nii letoaa rai fatoroonne tonoraelanaala, nenaate casetecareein jataain banejelanaala bisiin rai fatoroon.

⁴⁸ Nete laen coitucuelanaala nenea rai cacha, baaso ichaane nihanatiin coitucuuruhane saijieein baaso ichaerauru fautaeriin cairichanojoihiha cureein. Nitohanihanee jaun, quiihaca coitucui coitucuherratihanee jaancuru cajene, jataain jelai amuritoheriin bajaareunni, canuhacha jerei ichacuruhane coina.

Jesoso coreniha ita que nejerateeuruha cachaaurune

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Canune caa chauratane que usi mocoha uun. Bajiaa nachuhinti chajaaïn mocohane jana turueneunlu.

⁵⁰ Jataain necairichanaa tabai abaantanunete ne. Nii jaunne, nii que turuhanereen tiaain, que nererojocaeiriin neeun.

⁵¹ Inacojoein chachu, ‘Caa cana rai chauratane que jecha raoti ichaonaanaa turuaa uun,’ naaiche niqii. Aihei bajiaa. Raujiaain ita caje neleruhin niha cachane coinae turuunlu.

⁵² Nitohanihane jaunte, saokuin le lorerijieeincha ita aina ichaonacaauru, ena caje coaunein ita caje neleruhin, nii nichatajaihuri que nejeratiha cuurureein nii coroatajaihuri. Jana coroatajaihurite, nejeratiha cuurureein nichatajaihuri que.

⁵³ Jana calaohi aina te nejeratereein rai inaca. Nii jana calaohite inaca que nejeratereein. Jana acaauru nebate, rai cacunu que nejeratihane jana, rai cacunu netonai que nejeratereein. Rai nacano que nejeratiha nebaenene janate, nebaene que nejeratereein rai nacano,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Janonaa cojoinacaauru coitucuha cachane

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Nii baiha jetaote, leeochoaauru cachaauru rai jetao:

“Enoto soo nichajai que nijichorianaa coaraaichenete, ‘Urichaain elo,’ naain ereeichene, nii aitocochene rijijieein esinae rauhijiriin uhe elo.

⁵⁵ Jerichanejeein techu, enoto mitu coarajejin cana raotono nichajai caje uaain jiatuha cujuanane, ‘Ajaarotorichaain,’ naaichene esinae rauhijiriin ajaarote.

⁵⁶ Cha coitucunaa jeriheichuru casajeeuru. Nitohaneein dede, cana rai chauratane, naaonjoain caje coaraain cha coitucuhiche natiinte, canu coaraaiche natiin, ‘Naaonjoaa ichaonaane coinate aicha,’ naain canu coitucunaa jereneeiche.

Aina nejeratenaanaa ina raotojoeein niha cachane

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Chanuna baaso ichaain neeichene niha natiin, baaso ichaquichene coitucuhi nenaan jereneeiche.

⁵⁸ Nitohanihane jaunte, inae ena caje coaunein colurujuenojoi ineriquicheein. Aihane jaun, joesio rene inara amaa inara colurujueranu ajiniha aina rucuecuche. Ainihanete, inae colurujuenojoi nequichene jaan jera joesio raine, inara tiha coaridiaauru bijihune, caresero cuhane inara enohaurureein.

⁵⁹ Nii bana jelai caje mituriheeeichin nii baaso ichaquichene jaan core nainaaiche jitaain inara coriqui jaohinne reein tiaan,” nae jetao cachaauru rai Jesoso.

13

¹ Nii bana jetaote, turuha cuure cachaauru Jesoso rene. Nitohaneein rene turuhin jetaote, “Jerusalem nena Teenforo asaae lenonecuru sohin mocohin, Cana Coaunera coroaeca neeuruha Calillea cocoaichacuru tabaaurune janate, acaauru sohin jaonajaain, nii lenone acaauruhacha sohi coichana que acaauru coichana jasiite Filatora,” naain jetao Jesoso rai beure nii cachaauru.

² Niritocuruhane jana jetaote: “Jataain naraaichuru amurijiriin osaaocuruhane jaun jecha aihure nii Calillea cocoaichacuru’ naaiche niqii.

³ Nete aine. Inara netonaite ohin nitajeriquicheein, inara ichao corein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neneeichene.

⁴ Jerichanejeein techu jerihane, ‘Nii leeochoaauru Jerosaleeun ichaonacaaurulu amurijiriin jecha osaaotooruhane jaun, nii le choonca fosaneeuri ichoae comoe nii ucuunein ininaanaja nena Silohe,’ naaiche niqii.

⁵ Nete aine. Nii aihuruhane rijijieein techu inara netonai ohin nitajeriquicheein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara ichao corein ichaonaa jereneeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Inacaeniha temulene que parabola que cacha relaa Jesosone

⁶ Niritiin jetaote: “Leinjiin cacha nocoana jana leinjiin temule sirihane jaun jetaote, inaacane coaraa cue. Nii jana leinjiinniji inacaenihane jaun jetaote,

⁷ nii ocoana beraicha cacha rai jetao, ‘Aonaan. Nichata jaanaca naineeinne niqii le jaanacaauru naineein turuhin caa temule coaraa unajacoon. Nena chabana inaacane jana coaraeneeun. Aihane jaun chajaain ena sauhin jaao. Cha inacojoeinte atane lanaaeca nere,’ naane jana jetaote:

⁸ ‘Aihachuhi ni quicha curuaanaa. Jauriaa nirijieein coarajeune, ena ajaanaa cuhane rai nasaji retuhin ajaena setuuru te temurau.

⁹ Nitohaneein tihanune saijieein inacaenihanete laen nainere sauhin jaohine,’ naain jetao tonorae nii ocoana beraicha,” naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana leinjiin ene janori rarohacaera rautaa Jesosone

¹⁰ Nii baiha jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin jetao, cachaauru relae cue Jesoso.

¹¹ Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin ene- lechoonca fosa jaanacanihane caje coauneen baasoniha jaberocone jaun caaun cunaiteein. Nitohaneein jetaote, suujua cuhane neein jaberoco asaacea coitucuhuhine jaun, nii chariji bana neraujiasilanaala janori raroaha-caain ne.

¹²⁻¹³ Nii ene coaraain jetaote, cotijiaain nichoae biji meracaain:

“Inaen ii cunai caje nerautaaicha ene,” naa Jesusone rijieeoritiin, cunai caje nerautaaain nichaauraaain jetao, Cana Coaunera coroaajeein rachoojoe nii cunaitenaa ene.

¹⁴ Nitohaneein nebetacanaa cojoanonaa bana cunaitenaa rautaa Jesusone coaraain jetaote, obaje nii sinacoca curuaanaa. Nitohaneein obajeein jetaote:

“Niha saota janoneein amihanenaana jaan cojoanonaa. Nii amihanenaana jaan cojoanonaa bana nerautaaeratiha uuchera. Coa nebetacanaa cojoanonaa bana nerautaaeratiha uhachera,” naa cachaauru raine jana jetaote:

¹⁵ “Chanuna nebetacanaa janonaa bana cha ichaain neeiche inara netonaine saijieein, cha ichaain neeuruha leeochoaurune jereneeiche. Tana inara netonai nebetacanaa cojoanonaa bana, inara baca, inara boro, naaonjoinuri cosi batuhin amaaihe jesinaaeca cohane coinane.

¹⁶ Nii rijijieeiina caa ene Abaraauun nefoerateneein nena, lechoonca fosa jaanacaneein Moconajaera ichanohineein caaun cunaiteein nihane caje, nebetacanaa cojoanonaa bana rautaaun,” naa Jesusone jaun jetaote,

¹⁷ jataain nocoejeeure jetao, nii aina nejeratenacaauru. Ne jetaote jataain itolere que nelateein, itolere ichaa Jesusone coaraain jetao coroaecure satiin cachaauru.

Mosatasa ucuhe que parabola que cuuaain cacha relaa Jesusone

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸⁻¹⁹ Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti aansijihan mosatasa ucuhe natiin, nocoana jana temuha cachane jana omarohin fohecane, rai nunecuru que nucuhateeuruha tajaaecurune. Nii rijiicha cacha inae Cana Coaunera Cojoanonaa canuhacha tei que ichaoha cachane,” nae jetao Jesuso.

Faan jorerera que cuaain parabola que cacha relaa Jesusone

(Mt 13.33)

²⁰⁻²¹ Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti faan ichacuruhane caina neleeriha tabaain nii colihane jaanu que jorerera teein, nichata sajeein coujunaca que arina coujunacate leinjiin ene, inae neleeriha tabaain nii colihane jana caje arajiin faan jaane caina. Nii rijijieeinte neleeriha tabaain colihane caina nena jorerera rijijieein, neruuija cacha ichaone caina nena ne Cana Coaunera Cojoanonaa,” naain jetao acaauru relae Jesuso.

Acuujua jaratoelanaala nena

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Nii baiha jetaote, Jerosaleeun cuuruna jaaun jetao, situuruna jaaunru nenacaauru nenaanajaaunru, neseeuuru, naaonjoainuri nainein cachaauru relajeein cuujue Jesuso.

²³ Nii jana jetaote:

“Curuaanaa, jataainna coroaatajaecuruha caa nosa caje nichotenacaauru,” naain caje bajaa leinjiinne jaun jetaote:

²⁴ “Eenjeen. Nitohanihane jaun, nii acuujua jaratoelanaala nena cuhane enooche. Arajiite niqui enonaa jerereen nete naineecurenereen.

²⁵ Inae ecu tihane bana nimichuhin acuujua fuha nii loreri erora nete, inara airiniha nedainequichene, ‘Curuaanaa, acuujua joaracaane enohacaanura,’ naaichene janate, ‘Inara coitucuhanune coaalanaala, cha nequiche chaainti,’ naa inara rai nii loreri eroranete,

²⁶ ‘Ii ainane lenoneein, acau cohin, naaonjoarejetocaaanulu. Iite canacaanu relarejetohi canacaanu berooru cuhanera,’ naaichene janate,

²⁷ ‘Inae inara rai aitocaaun, cha nequiche chaainti. Inara coitucuhaaun. Naain cacaje amuuche, baaso ichaechajeein ichaonacaauru,’ nareen.

²⁸ Nii banate, inara airiniha nedainiquichene inara catu rihoneein chanaa curiquicheein, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuruha satiin *profetacuru*, Abaraauun, Isaca, Jacobo, naaonjoainurine coarajeeincha.

²⁹ Nitohaneente enoto mitu nichajai coarajeein cana jaabiji nichajai caje, enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai caje, enoto mitu nichajai caje, enoto soo nichajai caje, naaonjoainuri nichajai cajeeurute turuha uurureein cachaauru, Cana Coaunera aina rai Cojoanonaa que neein nelauriaain lenonecuruhane caina.

³⁰ Nitohanerichaainne jaunte, nii ena jaolecooruhane jaaunru nelatelanaala nacaauru tabaaurute, ichoaichaniha ranojoneein niha cuurureein. Jana leeochoauru

amurijiriin nelaetoha nocoetonacaauru tabaaurute, satononejeein ranojoiniha cuurureein,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesusone
(Mt 23.37-39)

³¹ Niritohane jana jetaote:

“Chajaain ena caalai caje amuu. Ii sohinte ii jaonaa jere Erodesicha,” naauruha Jesoso rene turuhin fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

³² “Aiha niqii. Chajaain nii ataibinae rai: ‘Enene, eresi, eresi cojoanoon, naaonjoaichurune coitucuhichuru sitaain, cunaitenacaauru rautaaain, naaonjoareeunni,’ naain benichuche.

³³ Nena laen enene, eresi, eresi cojoanoo, naaonjoaainchuru canuhacha ichaneni ichaaechajeein cuujuereeeunni, nii Jerosaleeun edaa onaa naineniha leinjiin *profetane* jaun, ecu turuhanune reentiaaincha,” naain Erodesi rai beratihane baiha jetaote:

³⁴ “Cairichaaajoaai che nohane satiin Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coaunera letonocuru, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri bodosiin ajeri que sohin jaonajaaonquichene jaun. Araai saaine niqii nitaro asae calaohichuru sararaain siniha ataharine rijijieein, inara ranaa jereun, nete cacoitucunaa jereneeiche.

³⁵ Aihane jaunte inaen jelai neriquicheein. Inae cacoharariheeeicheein nacoaauneein inara rene turuhanune reentiaaincha. Nii nacoaaunein tururichaaunine cojoanonaa banate: ‘Raotojoein turuhine Cana Coauneraneein nena cana Curuaanaara,’ nariquicheein canu raicha,” nae jetao cachaauru rai Jesoso.

14

Laracaain cunaitenaa rautaa Jesusone

¹ Nii baiha jetaote, nebetacanaa janonaa bana leinjiin curuaanaa fariseeo loreri asae lenoniha cuha Jesusone jana jetao colurujueeuruhane jaanu leratihane coaracuruhane coina, “Chatohanaicha ichareein,” naauruhane jaun jetao ecu coarajeeure leeochoauru fariseeocuru.

² Nii jana, niritiin coaacuruhane que nainaane jaun jetaote, ecu rohan niha leinjiin cacha laracaain cunaitenaane jaun jetao:

³ “Nainihana nebetacanaa janonaa bana rautaeraa leinjiin cunaitenaane. Tonaquiche inara,” naain jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaunera, chaen fariseeocuru, naaonjoainuri caje jetao bajae Jesoso.

⁴ Nii jana inauheneecha curuaaeequin aonajeeuruhane jaun jetaote, biji que nii cunaitenaa mucuhin rautaaain jetao letoae amuhane coina.

⁵ Nitohaneein cunaitenaa rautaaain jetaote:

“Chariji inara caje nebetacanaa janonaa bana naluha rai toro acau netaojianaja atane jachu ucuaaain nena cuhanene jana, inauheneecha rocoelanaala coarajere. Ainihane rai calaohi naluha acau netaojiana jaan atane jachu cuhanene, nirijieein rocoelanaala coarajere.” naain fariseeocuru caje bajaa Jesusone jana jetaote,

⁶ tonoraelanaala inauheneecha aonajeeure.

Nesirihatenaa beseta que cotihanojoihuri

⁷ Niritoha Jesusone jana, nelauriaanaaja rori caohacha janijiin nichoae nelauriaauru nii cotihanojoihuri ne coaraain jetaote, acaauru suujuatiha:

⁸ “Chunocoha inara cotihaca nesiriatenaa beseta quene, jiaonriha rori caohacha janijiin nichoae nelauriaaichene. Nabana turuha uha inara amuritoheriin nelateein nena cotihanohinete,

⁹ ‘Nii ii rori jianeete ecu nelauriamiin caa leeocho,’ naa uha nii inara cotiharane, coejetiin rori baaso ichoae nelauriaa cunaa nainequiche.

¹⁰ Aihane jaun nii ajiniha inara cotihara nihane, rori baasonejeein nena ichoae nelauriaauche. Nii banate turuhin, satiin nii ii rohan rori ichoae nelaurianacaauru notaracaae, ‘Caa rori caohacha ichoae nelauriaa uura quiicha belaa,’ naa nii inara cotiharane, ichei caohachanere.

¹¹ Nitohaneein leeochoauru amurijiriin nelateein nena jerenacaaurute, necoeje chanojoiniha cuurureein. Jana nii nelatecuruhane coaratelanaala nenacaaurute, raotojoein ranojoi niha cuurureein,” naain jetao suujuatenajae Jesoso.

¹² Niritiin jetaote acaauru cotihara cacha rai jetao:

“Cachaauru cotijiaain coroatenaa jereine, jiaonriha ii nejeraauru, charaaichuru, iicha belaihuri, ii laurijiracuru coriquihonacaauru, naaonjoainuri cotihaquine. Acaauru cotijiaain acaauru coroateene jana, ii cotijiaain ii coroaateeuruhanete, inae ii rai nii cainaenereein Cana Coaunera.

¹³ Nitohanihane jaun beseta ichana jereeine, cairichaihuri, nelatelanaala nenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoainuri cachaauru cotihacu.

¹⁴ Acaaurute laen ichei cainana nainecurenihane nihanatiin, Cana Coaunera ichei cainaa cureein, inae rai cachanein nenacaauru ichatiha oo caje Cana Coaunerane bana,” nae jetao nii cotihara fariseeo rai Jesoso.

*Cana Coaunera Cojoanonaa que cache relaa Jesosone
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Niritoha Jesosone jana aonaain jetaote:

“Bajiaanachuhinti Cana Coaunera Cojoanonaa que neein lenonenihacache,” naa Jesoso rai leinjiin acaauru aina rori ichoae nenaane jaun jetaote:

¹⁶ “Coaracuchena chuhinti leinjiin cache jetao, lenone jaain arajiin cachaauru cotiharate.

¹⁷ Nitohanein jetaote, inaen jatoroaa nii lenonene jana jetao rai letono letoae cotihana-jaane coina.

Nii jaun jetaote, cuhin acaauru rene turuhin: ‘Chajaauchejete lenone, inae jatoroaa lenonera,’ naain cotihanajaane jana jetaote:

¹⁸ ‘Saan, naininaaun. Ena atane coretichaaunne jaun coaraa cuhanunete ne. Canu que ii suujua acateeu,’ naain jetao berate leinjiin.

¹⁹ Nii jana leeocho jetaote: ‘Lechooncaain toro amihanenaa que nelatei coretichaaun enane jaunne, acaauru coujuhin coaraa cureeun, amihanenaa que nelatecuruhane coitucuhanune coina. Nii jaunne ichei aitoon caque ii suujua acateeine coina,’ naain beratihane jana jetaote,

²⁰ leeocho netonai: ‘Ena nesirihatihanune jaun nainihaaun uhanune,’ naain jetao satiin ita rijitiin beratihacoaure, acaauru que suujua acatiha acaauru cotiharane coina.

²¹ Nii jaun jetaote, jelaiha cauhin nii rai aitocuruhane rijitoejin biha cue rai fatoroon rai nii letono. Nii jaun jetaote obajeein, ‘Chajaaain soroneein nese sacutaain cuhin, cairichaihuri, cache nelatelanaala nenacaauru, maosacuru, bacosacuru, naaonjoainuri cotijiaain caja uhanajaau,’ nae jetao rai fatoroon nii letono rai.

²² Nii jaun jetaote, nii rai aitohane rijijeein satiin cachaauru chaque nelatelanaala nenacaauru cotijiaain jetao: ‘Curuaanaa, inae nii carai aitohine jaa ichacaaun. Nete jaiti caute nelaurihanajaauru,’ naa nii letonone jaun jetaote:

²³ ‘Chajaaain nenaanajaauru naineein cuhin, unaa jereraauru leeochoauru cachaauru cotihanihute nemomiin canu lorericha.

²⁴ Coatiha inae canu loreri asaae lenonecururihaain nii jauriaanejeein cotihanojoinun-rita,’ nae jetao nii letono rai fatoroon,” naain jetao nii cache tonorae Jesoso.

*Jesoso cache nena jerichaane, necairichanaa abaantaacanete ne.
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Jelai caje amuha Jesosone jana, arajiin sacuuruha cachaaurune jaun jetaote, acaauru rai:

²⁶ “Chunocoha canu esenetaain canu cachanein nenea jerihane, rai inaca, rai neba, rai comasai, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai baihuru, rai jaberoco, naaonjoainuri belaihane amurijiriin cacolaain quere tonoraain nihanete ne.

²⁷ Canuneein nihanune coitucuhin canu cachanein nenea jerera, coroso que airichaaunnine rijijeein itolere necairichanaa abaantaain letohaanune jaan ichaain neeine. Jana ainihane, coatiha canu cachanein nenea nainihe chuni.

²⁸ Tana inara tabaauru, leinjiin loreri janaa jerihane jauriaanejeein nelauriaain: ‘Necha besautiana nainerichaaunni,’ naain coaacane coitucuhichene.

²⁹ Nitohanein coacuelanaala ichaain, nunuheniha nenea tihane baiha jianihanete, satiin ecu situhin coaraauru nainere:

³⁰ ‘Caa leinjiin cachate niqii caa loreri ichana jere. Nete jauriaanejeein besautiaane jaanu que coacuhin ichaenihane jaun nainaelanaala ecu jiane,’ naain erenaa nainecuree que cachaauru. Aihane jaun jauriaa nejeein besautiana nainihane coitucuhane coina coaauca nii loreri ichara cachane rijijeein coaumiin canu cachanein nenea jerera.

³¹ Nii rijijeein techu jauriaanejeein nelauriaain coauna nainere leinjiin *rey*, leeocho *rey* aina sonaana que nenea jerihane: ‘Necha lechoonca oharaancani soondarooru aina caa coroata choonca oharaancani soodaroo aina nenea *rey* amuritonaa nainichaaun,’ naain coaacane jana,

³² nainenihane coitucuhanete, jaiti coriaae niha nii nejeratihane jaa *reyne* jana, raoto-joejin jiniiquiin ita aina rucujueein ichaoruhane coina jitariin nii leeocho *rey* nejerate-najaacha bajai tihane coina aitiin nere beranu letoare.

³³ Nii rijijieein coacuelanaala, niicha sirii jianena jerelanaala nenea, coatiha canu cachanein nenea nainihe.

*Cotebihane jianihane, nii chaque nelateniha tebene
(Mt 5.13; Mr 9.50)*

³⁴ Coaracuchena chuhinti jataain nelatiha niqwi tebene. Nete nii cotebihane jianihane, inae chaque nelatein nenere.

³⁵ Niheichu temule jaacane coina, atane jasiithacane jaanu que nihanatiin nelaterihe. Nechu jataain joaereente jaolenein nere.

Nii rijijieein nii chaque nelaterihe, relaanune rijijieein ichaohane baiha, jianein niha canu cachane. Caa caitoonjoan aonacurumiin uricho nacaauru,” nae jetao nii arajiin sacuurera cachaauru rai Jesoso.

15

Rai nitajenaa carenero eruha carenero beraichane que cuaain nenea parabola que cachaela Jesosone

(Mt 18.10-14)

¹ Satiin naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leochaauru cachaauru baasonein ichaonacaauru, naaonjoainuri jetaote, Jesoso rene turuure irihane aonacuruhane coina.

² Nii coaraain jetaote, “Caa cachate osaaonacaauru cachaauru raain nihanatiin acauru aina lenonenajaque,” naain jetao Jesoso necoeje chanuure Moisesa aitoonjoan que cachaelaaurera aina fariseeocuru.

³⁻⁴ Niritocuruhane jaun jetaote, acauru rai: “Tana chunocoha inara caje lefashaain carenero siriquichene jana, nitajiha leinjiine nii iscoonchoonca iscooni ratiriin nii nitajenaa carenero ariha curiquiche eruhichenerein tiaaine.

⁵ Nitohanein inae eruhichene raotojoein baijiaain turuaain,

⁶ loreri asaee inaraacha belaihuri, inara laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inae carai nitajenaa carenero eruhanu,’ nanaa naineriquiche.

⁷ Nii rijijieein techu osaaocuruhane coitucunaa jerelanaala neeuuha nii iscoonchoonca iscooneeurine jana, leinjiin cache osaaocane coitucuhin, Cana Coaunera latein rene turuhane, nii iscoonchoonca iscooni corojelanaala, nii leinjiin turunaacha coroaecure dedeeu nenacaauru,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesoso.

Coretiin nenea moneda nitajenaa eruha enene que parabola

⁸ Niritiin jetaote: “Nii rijijieeintechu, leinjiin ene, lechooncaain moneda jataain rai nelateinein nenea caje nitajiha leinjiinne, tana raafariin mocohin, eruhanereen tihaaain loreri asaji lojoiin caohatiin aririhane.

⁹ Nitohanein ariin eruhane, tana niicha belaihuri, chaen rai laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inaen canu rai nitajenaa jataain canu rai nelateinein nenea moneda eruhanura,’ nariha nii ene ne.

¹⁰ Nii rijijieein techu, ita corojeein neure Cana Coaunera rai anjeraauru, nosa caje nichotein niha leinjiin cachanera,” naain jetao acauru relae Jesoso.

Rai calaohi ocoala que suujua acatiha rai inacane que parabola

¹¹ Niritiin jetaote: “Niha jetao leinjiin cache coroaatajaain calaajojin.

¹² Nii jana, nii rai calaohi ocoala jetaote: ‘Ofa, canu rai, ohine bana caramein neeninu iicha sirii irihuru, ii atane, ii rucuhel neaonjoaihurri lerruu,’ naane jaun jetao, nii rai ninana aina acauru naainein jetao lerue nii acauru inaca.

¹³ Nii jana rai nocoala jetaote, nii baiha neeoriin jetao nii que banijiaai que jitariin necoretein jetao nii coriqui aina coriajai atane cuhin, nechu jataain joaerein jitariin rai coriqui jaohin nichao que ichoae.

¹⁴ Inaen jitariin rai coriqui jaohane jana, nii nihane jaan neniha quinacaine jaun jetaote, ecu mijitena que necairichae.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii nihane jaan nenea leinjiin cache caje amihanenaa ariha cuhane jaun, rai cosichuru beraihane coina jetao letoae nii cache.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii cosichuru lenone raain que lenonenee rijitocojoae. Nejetaote nene rai cha tera.

¹⁷ Nii jaun jetaote: ‘Arajiin neeuuha ofa rai amihanenacaauru natiinte, itolere bana ne banejelanaala acauru lenonenu, cau mijitenacaun ohajihanu canune jana.

¹⁸ Jelaiha cauha cuhanunete ne ofa loreri asaee. Chaenne inae ofa rene turuhanune: “Jataanine banejelanaala baaso ichaaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha.

¹⁹ Aihane jaun jiaonriha inae ii calaohineein caeteenera. Raujiaain ichei amihane-nacaauru rijijieein caeteera ofa,” nareunni ofa raicha,’ naain jetao suujua ere nii cacha calaohi ocoala.

²⁰ Niritiin suujua irihane baiha bero cuhane cuhin jelaiha cauha cuha rai inaca loreri asaene jana jetaote, jaiti nita nihane jana coariin cairichaaajoaain coaraane jaun, soroneein coinetein jetao que balunetiin, jataain belaaïn rae nii rai inaca.

²¹ Nii jana jetaote: ‘Jataain banejelanaalane baaso ichaaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha ofa. Aihane jaun jiaonriha ii calaohineein caeteenera ofa,’ nae jetao nii calaohi, rai inaca rai.

²² Nejetaote niritohane jana: ‘Chajaain erojoein cajione enachasine uhaain, caa rai cajione coreeuche. Chaen rai bijii couturi que leinjiin anicho teein, rai tijia quene maajeein safato curuhacuche.

²³ Chaen leinjiin baca narejeen coereneti soochete, lenoneein beseta ichacaache,
²⁴ ohin nitajihane rai ne caje turuha uha caa canu calaohine jaun,’ naain jetao rai cachaauru letoae nii inaca.

²⁵ Nii tonohanau jetaote, neeuuha irihurune jaaun nihane caje cauha uhe nii calaohi inana. Nii jana jetaote, inaan nenaanaja catainaane jana jetao, auno toteein raansaauruhane jana erunajae.

²⁶ Nii jaun jetaote, nii leinjiin acaauru cacha cotijiaain jetao: ‘Chatohanai besetate ichaquicheta,’ naain caje bajaane jana jetao,

²⁷ ‘Ii nejerate jerichanejeen raurohin turuhane jaun, baca narejeen coereneti soeratein beseta ichae ii inacara,’ naain rai biha nii acaauru cacha, nii calaohi inana raine jaun jetaote,

²⁸ jataain obajeein loreri asaa turunaa jerene. Nii jana jetaote, raajenihane coinetein raa cue nii rai inaca, acaauru aina nihane coina.

²⁹ Nii jana jetaote, jataain rautaelanaala jetao: ‘Iite raotojoein araai jaanacaain ichei nelatein nihanune coitucuhi. Chaen nechu canu letoaaine chabana cointelanaala ichaain neeun. Nii sainejeen chariji bana leinjiin nijii carenero tiheeï carai, canuhacha belaihuri aina sohin beseta ichacaane coinata.

³⁰ Nii saijieente turuha caa ii calaohi, ene cojoaeloroerihuru aina nechu joaereein ii coriqui jaoïnne janate, rai baca coereneti sohin teeïcha,’ naa coetaain rai inaca raine jaun jetaote,

³¹ ‘Aiha chuhisicha cacalabi. Iite chuhisi itolere bana canu aina neeïcha. Nitohanihane jaunte satiïn quiïcha sirii icheineein nera.

³² Nete laen ena esinae rauhijiriïn caohachae beseta ichaain rachoojoihacachene, ohin nitajihane rai ne caje nacoaaunein turuha ii ocoalane jaunra,’ nae jetao rai inaca,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

16

“Caohachaaïn jecha ichareein,” naain loreri beraïchaanu que cacha ratiriha rai fatoroonne que parabola

¹ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonanein. Nii jetaote, rai loreri beraïchaanu que leinjiin cacha ratiri jitariïn rai rucuheleeru, rai cachaauru, rai coriqui, naaonjoaihunri beraïchanu que. Nii jana nii rai rucuheleeru itajihacoaane jaun jetaote: ‘Inae ichujeleeru itajeeïn, ii coriqui que niïcha jerei ichaa taa ii cachara,’ naain jetao biha cuure nii fatoroon rai.

² Nii jaun jetaote cotiharatein: ‘Chatohanai ichaaine jaunna, ii biha uure canu rai. Chajaain jitariïn chamijianeecuru cocoirichaaïn uhane coitucue. Inaan nenaen nainiheeï canu loreri aina canu rucuheleeru beraïchanu que neeineta,’ nae jetao nii rai fatoroon.

³ Nii jaun jetaote: ‘Chana nohane jana ichareeun, camijianeon caje canu sitaa canu fatoroone jana. Coatïha atane que chatohanai amihanenaa ichana que nelatejeecaanne coalanaalata. Chaen nechu jataain nocoejeeun cacha caje chaelai bajaanune quera,’ naain coaucane baiha jetao

⁴ ‘Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu, canu amihaneon colane nedaanune bana canu raa chunocoha loreri asaane coina,’ naain jetao suujua ere nii loreri beraïchanu que niïcha ratirii.

⁵ Niritiin jetaote, leinjiana leinjianaïn jetao, nii rai fatoroon que rebeonacaauru cotijiaain: ‘Inaonjoaain rebeoqui canu fatoroon queta,’ naain bajaane jana jetaote;

⁶ ‘Lefasha bareraneï erene que ne rebecoona,’ naain jetao tonorae nii jauriaanejeïn niïcha cotijiai. Nii jaun jetaote: ‘Saan, aihachuhisi. Nocoa nii rebeoquine jaan, ninu nelauriaain saquichoona bareranejeïcha laenaura,’ naane baiha jetao,

⁷ Leeocha cacha rai jetao: 'Inaonjoaain jana rebeoqui ii, canu fatoroon queta,' naain bajaane jana jetaote: 'Lefashai costaronei tirico quene rebeoonra,' naain tonoraane jaun jetaote: 'Saan, aihachuhisi. Nocoqa nii ii rebe. Fosachoonca costaronejeeicha cau teein laenaaura,' nae jetao rai.

⁸ Nitohaneein jetaote, jataain nainaan rai caohachanuhacha que coacuhin ichaa nii rai loreri beraichane que nainae nii rai fatoroon.

Nitohaneinte Cana Coaunera Cojoanonaa que neenihuru amurijiriin, jataain nainaan rai caohachanuhacha que coacuhin neeure Cana Coaunera coitucuhichuru," naane baiha jetaote:

⁹ "Inara netonoaite nii rijijieein Cana Coaunera tenojoi beraichaneein neeiche. Aihane jaun nii itolere inara rai Cana Coauneraacha teei que, aca jerihane rijijieein niicha jerei ichaain neeuche, inae ohichene bana niha raotojoein inara raeranune coina.

¹⁰ Nitohanihane jaun, aansijiin laojiri raa cachane niha natiin caohachaaain nii rai teraacha jerei icharate, arajiin cha raane jerichanejeein caohachaaain ichareein.

¹¹ Nitohanihane jaun, caa nitajeraai nena chauratane que cha siriin neeichene niha-natiin caohachaaain ichaeneechene coatiha nerinaai inara rai esinaen rauhijiriin chabana nitajenaacharanejeein nena tera.

¹² Aihane jaun, inara rai eroraqui tenojoi que caohachaaain cha ichaain neneeichene, coatiha nerihaaain inara raineen neeninu tera.

¹³ Nihei chuni coroatajai fatoroon rai niicha latei icharaneein nena nainei, nabana leeocho que jaolecchin, leeochoacha ere tonorana nainihane jaun. Nitohanihane jaun Cana Coauneraacha ere tonoraain nena jerichaane, nii canaacha jerei que coauna nainihaaca," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

¹⁴ Niritoha Jesosone jana aonajeein jetaote, Jesoso necoeje chanuure fariseeocuru, acaauru jataain coriquiicha que coacuhin neeuruhane jaun.

¹⁵ Nii jaun jetaote, "Inarate caohacha ichaa nocoetiin neeiche itolere bana cachaauru notaracaa. Nete inara suujua cuhane inaraacha coacui coitucue Cana Coaunera. Nitohanein jataain nelateinein cachaauruhacha coarai que te jaoleque Cana Coaunera.

Cana Coaunera rai rauhi inoaensi aina Jesosohacha tei rai cojoanonaa

¹⁶ Moisesa, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri cojoanonaa turuha Joaan Baotisitane que tiaaajoaain nelu. Nii caje coauneeinte beebejenojineein nelu Cana Coaunera cojoanonaa canuhacha turuai. Nii quete necounujeeure nii canuhacha teei Cojoanonaa sirichuruhane coina.

¹⁷ Canu Cojoanonaa que neeichene nihanatiin satiin Cana Coaunera rai rauhi inoaensi tonoraain neeichenete caohachae.

Comasai joaera que cacha relaa Jesosone

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Leinjiin cacha rai comasai jaohin leeocho ene raanete jataain osa que nesaruha aicheein. Jerichanejeein techu, lana joaera ene raain niha cachane osa que nesaruha aicheein.

Jataain coriquihona aina oha cairichainein nena Lasarone

¹⁹ Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonaneein. Nitohanein coriquihocane jaun jetaote, itolere bana jataain cajione caohacha que necoreetein, lenone caohacha nejesina que beseta ichanajaque.

²⁰ Nii jana jetaote, ecu ne jaberoco nainecojoaain abero siriin leinjiin cairicheinejeein nena Lasaro. Aca jetaote, nii coriquihona loreri chajeniha lauheque nejesinane atani-choae.

²¹ Nitohanein cairicheinejeein nihane jaun jetaote, nii coriquihona rori caje nalunaa rai lenone conii raain que lenonena jere nii cairichei. Nii jana remaaecuru jetaote, rohan turuhacoaain nii rai nabero lojoihure.

²² Nitohaneinne baiha inaan oha nii cairicheinejeein nena- nii Lasarone jana jetaote, amaaure anjeraauru Abaraaun aina dedeeu nihane coina. Nii jana jetaote, nii coriquihona netonai inae ohane jaun conautecure.

²³ Nitohanein ohin necairichaauruha onacaaurune jaan netiin necairichajeein, nita icharajeriin neein Abaraaun coaaraa nii coriquihonane jana jetaote, Abaraaun rohan ne nii jaiti jiniiquiin ichaauruhane bana niicha cairichaerii Lasaro.

²⁴ Nii jaun jetaote: auhaquiin: 'Cairichaaajoaain cacoharaaura ofa Abaraaun. Atiin nii Lasaro rai aitoote, esinaeca que biji coturi macohin setejiaain calele jelarooa uhinera. Caune jataain necairichajeeun usi tabai janara,' naane jana jetaote:

²⁵ 'Aiha chuhisi niqwi. Nete jiniiquin inara jaberoconeein ichaohichene bana, jataain raotojoei ichaonaa que ichaorejetohtilura cacalabi. Nii jana caa Lasarote, jataain ichaonaa baaso que ichaohin cairicheinejeein nerejetelu. Nii jaunte nii coacuhin, necairichaequi iine jana, aca caohachaain ranojoineein nera.

²⁶ Nii choae tacaain techu, cana cataaun ne jataain ucuacaain ucuha jachu satonoe-lanaalara. Nii jaun nii inara nichae situnaa nainecuruhi cajicheique nenacaauru. Nihe-ichu inara niha natiin nii cajicheique turunaa nainiheeicheta,' nae jetao Abaraaun, nii coriquihona onaa rai.

²⁷ Niritoha raine jaun jetaote: 'Nii jaunne ichei aitoon, canu inaca loreri asaee

²⁸ nii neeuruha saooqui canu nejeraurune jaauñ Lasaro letohaine, acaauru rai iriha cuhane coina. Nabana caa necairichaeacaunne jaun acaauru netonai uuruhane coataara, ofa Abaraaun,' naa nii coriquihonane jana jetaote;

²⁹ 'Nete Moisesa aina *profetacuruhacha* laenanohin siriin neeure, nii tonoraain neeuruhinera,' naa Abaraaunne jana jetaote;

³⁰ 'Aiha chuhisicha ofa Abaraaun. Nete acaauru rene ichanaain turuhin biha leinjiin onaaane, acaauru netonai nii esenetana nainecururera,' naa nii coriquihonane jana jetaote;

³¹ 'Aiha chuhisi niqwi. Nete Moisesa, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri esenetaaurenihalune rijijieein, acaauru rene ichanaain tururuha onacaaurune nihanatiin, esenetana nainecurunerera,' naain tonorae Abaraaun," naain jetao fariseeocuru suujuate Jesoso.

17

Jataain necohalajiine osa que namute cache saruera
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Niritiin jetaote:

"Itolere banate nereein osa que inara sarueranu. Nete laen jataain necairichanaa coaareein nii osa que leeochoauru saruera cache.

² Nitohanein caa ena Cana Coaunera coitucuhajeraauru sarueratiha osa quene ajinihate caohachare nulunoque ajeri tijichaañ cucuana cuhane joaeratenojoi nihane. Aihane jaun nii que necohalajiin neeuche.

³ Chatohanein baaso ichaañ niha ii nejerane suujua teeu. Suujua teeine jana ii ere tonoraain caohachaain nichao coreein nihane que ii suujua acateeu.

⁴ Lejiichoo cuhane caaunsi saneein ichei baaso ichaañ nihane nihanatiin, caaunsi saneein turuhin, 'Inae laen coaiteerahaunnita,' naa uhane, que ii suujua acateeu," nae jetao Jesoso.

Esinae rauhijiriin esenetaacane itolere ichana nainichaane

⁵ Nii jana jetaote: "Jataain itolere ichana nainiha Cana Coaunerane esenetaain nihaacaunne jaanu teeu canacaanu raicha," naauruha Jesoso rai niicha cocoainaañ afootoore jaun jetaote:

⁶ "Mosatasa uchu laojori jataain aansijieein nena rijijieein aasaeriin esinae rauhijiriin esenetaaichenete caa shabeento rai: 'Niilai caje nerocohin caa cucuana cuhane omaronihunra,' naaiche caa shabeento raine inara ere tonoraain aiche caa shabeentora," naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Letononeein nenaacha ichaneni

⁷ Niritiin jetaote: "Inara leinjiin cachaaquichene jana, inara ocaana jana temule jaane jaanu que atane retuhin, baca beraain, naaonjoanne caje cuhane janate rai: 'Nelauriaaute lenoneei,' nanaa coacuhelanaala:

⁸ 'Chajaain ena canu lenonenu jaain, ena uhaaune lenoneein acau coe. Nii baihate ii netonai lenoneein acau coriquincha,' nariquiche.

⁹ Nii choae tacaain techu, 'Narihara,' nanaa coitucuneeiche nii inara cache rai, letoaain neeichene jaan ichaañ nihane coreniha.

¹⁰ Nii rijijieein inara letoaain niha Cana Coaunerane jaan nainaañ neeichene bana, nainiheeiche: 'Jataain cache caohacha neeine nihacaanura' naain erenañ nainiheeiche. Raujiaain: 'Canacaanu letoaain nihalune jaanchane inae nainacaanura,' naauche," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Lechoocaañ cosibi aonaain caaun cunaitenacaauru rautaañ Jesusone

¹¹ Jerosaleeun cuhane jaun jetaote, Calileea, Samaria, naaonjoainuri batane cataaun situhin cue Jesoso.

¹² Nii jana jetaote, leinjiin neseu turuhane jana jetao, nii nese caje que taca cuure lechooncaain cosibi caaun cunaitenacaauru cachaauru. Nitohanein cuhin jetaote, co-coaaeraa cacha rohan turuha nitohanai cunai aonaera cachane jaun jetao, Jesoso caje coriaae netiin:

¹³ “Cairichaaooaain nohane canacaanu coaraaura cacha relaera Jesoso,” naaunre jetao Jesoso rai ehequuin.

¹⁴ Niritocuruha raine jana jetaote:

“Chajaaincha saseredotecuru rene turunichuchete inara coaracurumiincha,” naa acaauru rai Jesosone jaun, cuujueeruhane jana jetaote, inaan cosibi caje nerautaaain somaraaain neeure, acaauru dadaelanaala aitoa Jesosone saijieein.

¹⁵ Inae nitohanein nerautaauruha acaauru cosibi cajene coaraain jetaote, jelaiha nejenohin cuhin, tonijiaain ereein Cana Coaunera coroaajeein jetao,

¹⁶ Jesoso acatiha rai tija asae atanichoae neseeriaaain jetao, rachoojoe leinjiin cacha Samaria cocoaicha Jorionelanaana nena.

¹⁷ Nii jaun jetaote:

“Tajian lechooncaauruhani caa cosibi caje nerautanacaaurune. Aancaauru chaen leeochoauru iscoon neeurita.

¹⁸ Leinjiin caa Jorionelanaala nena cacha estaraajerohachate jelaiha nejenohin Cana Coaunera coroaeca uhe rautaanune corenihara,” naain

¹⁹ “Esinæ rauhijiriin esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaa, chajaain nimichuhin caunihura,” nae jetao rai Jesoso.

*Naaonjoaain tururichaaïn quiicha tei Cana Coaunera Cojoanonaane
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Nii baiha jetaote, “Chabana turureein Cana Coaunera cojononaa,” naain jetao Jesoso caje bajaure fariseecuru.

²¹ Nii jaun jetaote: “Coatiha inanacaain tururinaain Cana Coaunera cojoanona. Nihe-ichu, ‘Caute ne. Tajihate ne,’ naain coitucurieeicheein. Inaan inara jana niha quiicha tei Cana Coaunera Cojoanona,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²² Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Inae amuhanune baihate jaiti nacoauneein turuenihanune ajiniha le janojoeinniji ena caa canuhacha tei janonaa coarana jereriquicheein niqui, nete coaraeneriquicheein.

²³ Nii jana tabaaurute inara rai, ‘Caute ne. Tajihate ne,’ naaurureein. Nete nelatene, niritocuruhanee jana acaauru esenetaain acaauru sacuhichene.

²⁴ Nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji cachanein nejanohanaane Cojoanona que turuhane banate, charijijieein teeinti jeraneejoaain dede conaa jiacanone, saain coanojoneein ne. Nii rijijieeinte saain coanojoneein coitunojoiniha cureein inae nacoauneein turuhanune bana.

²⁵ Nete amuhanune ajiniha jauriaanejeein jataain canu que nererojoeaain canu que jaolecoorureein, caa ena cojoanona que nenacaauru cachaauru.

²⁶ Charijieein teeinte nihalu Nohene bana ailu, nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoauneein turuha uhanu canu acaihaniji Cachanein nejanohanune Cojoanona que tihane bana.

²⁷ Coaracuche nachuhinti nii chaque nererojoeaeriin nelanaala, nisirihateein, lenoneein, acau cohin, naaonjoaainruhalu cachaauru bote cuhane enohin nichotiha Nohene cojoanona que turuhanereein tiaaine. Nii jana uha elo tabaine jaunte satiin ohacoaurelu.

²⁸ Nii rijijieein techu cha coacuelanaala raotojoeein neein, acau cohin, lenoneein, netemulijiaain, namihaaneoe que necoreteein, niicha latei coreteein, neloheriteein, naaonjoaurelu cachaauru nihalu Lotone bana.

²⁹ Nii jana, Sodoma neseu ichaohane caje amuha Lotone janate, usi aina naluha asofere dede cajene jaun caaun satiin oorelu cachaauru.

³⁰ Nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoauneein turuha uhanu acaihaniji cachanein nejanohanaa nichaanne Cojoanona que turuhane bana,” naain jetaote,

³¹ “Nii cojoanona bana inara loreri janori ichoae neeichene, jiaonriha jelaiha fauhin inara loreri caje inara rucuhele ranaa coaauquichene. Niheichu inara ocoana jana neeichene jana aihane, inara loreri asaee caanaa coacuelanaala rauhijiriincha soroocoe.

³² Nitohanihane jaun, niicha ratirii coaacane jaun aihalu Loto comasaine coacuhin nainaain ichaaoche.

³³ Aihane jaun rai rucuheleuru queecha coacuhin neite rai nichao itajereein. Jana nii rucuhele que coacuelanaala nichao rainuhachaque coacuhin neite nichotereein,” naain jetaote,

³⁴ “Nii airichaaanne cojoanotiin banate, leinjiin eruhari cuhane niha cuurureein coroatajai cachaauru. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate, ecu nedaa cureein leeochoa.

³⁵ Jana coroatajai enecurute, ederi que chaelai tutuurureein. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate ecu nedareein leeochoa.

³⁶ Nii jana coroatajai quichaaaurute nocohana jana neeurureein. Leinjiinte amanojoinereein, leeochoate ratirinojoinereein,” naane jana jetaote:

³⁷ “Chatoanai bana, chucha nitohanereinte Curuaanaa,” naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

“Inae ecu tihane banate coitucunoinereein, canii setu que fauha uha ichotarine jana caje coaraain coitucunoinihane rijijieein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

18

Joesio necha aansainein nenea rai cacha coulurujiha autanane que parabola

¹ Coiinteerilanaala Cana Coaunera bajaauruhane, Cana Coaunera bajaauruhane caina *parabola* que cuaain acaauru relaa Jesosone.

² Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti leinjiin neseu nihalu jetao leinjiin joesio cachaauru que suujua acatelanaala, niheichu Cana Coaunera batohane que casilanaala nenea ne.

³ Nii jana jetao, nii neseu ichoae leinjiin autana. Nii autana jetaote, nii joesio rai leinjiin cacha nejeratenaja colurujiha cue.

⁴ Nii jana jetaote, carajaain nirijieein nere tonorana jerelanaala ne nii joesio. Nejetaote nii baiha: ‘Cachaauru que nihanatiin casuujua acateein, niheichu Cana Coaunera batocooaunne que casiin nihaaun niqui.

⁵ Nena raotojoein nihanune rohecaain, casuujua rohecaain sacuha caa autanane coataa naitoonjoa tonoraain ichareeun caihanihane caina,’ nae nii joesio.

⁶ Coaracuchenachuhinti, jataain necha aansainein nihane saijieein suujua coaraa nii joesione.

⁷ Nii jaunte nii amurijiriin, nii janijiin nii raauri, janotiinetojoein, jiichoonetojoein, naaonjoaain bajaebajaeraauru cocoaeratenaa nainereein Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneinte carajaain cohacuruhane latelanaala enaacha acaauru cocoaeraterere. Nena laen inara caje bajaauru, canu inaraacha cohajei cachanein nejanohanaa nichaanne, nacoaunein turuhanune reeintiaainacha canunein nihanune esenetaain caitoonjoa ichaaechajeein neeururichaa cachaauru,” naain jetao acaauru relaa Jesoso.

Roma rai coriqui bajaaurera aina fariseeocuru que parabola que cuaain cacha relaa Jesosone

⁹ Nii baiha jetaote, nii acaauruhacha caohachaa inaha nocoetiin leeochoauru que jaoleconacaauru rai jetao, acaauru ichaohacha que *parabola* que cuaain jetao:

¹⁰ “Coroatajai cacha jetaote, Teenforo asae cuhin Cana Coaunera bajaa cuure. Leinjiin jetaote, nechu jataain naraaichuru cairichaa Roma rai *impoestonu* que coriqui bajaerane. Jana leeochoa jetaote fariseeone.

¹¹ Nii fariseeo jetaote, ‘Narihara Cana Coaunera ichoreniha ainacaauru tocohanein asijaautonein, necha aansainein ichaohin, joaereein ene canu sinijeranelanaala nenea aina ichaohin, naaonjoaain nihanane canune coreniha. Chaen nechu, naraaichuru cairichaa Roma rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera rijijieein neneein.

¹² Chaen nechu, jataain ii coitucuhanune esenetaaine caina, le semanacuru cuhane coroata saain casuri couu lenone lanaala neein ii bajaee bajajeein, lechooncaain chaelai raanu camijianeero corenihane, rai lechoocani teein neein ii raicha,’ naain jetao Cana Coaunera bajaa chujuhequiin.

¹³ Nii jana nii naraaichuru cairichaeriin coriqui bajaera jetaote, caje icharaain neein necoeje caaun najabaracaain dede coaraelanaala jetao: ‘Cairichaaonjoaain cacoaraau osaaotohanune jaauru Cana Coaunera,’ nae nalarijia faone faonein.

¹⁴ Niritiin bajaane jaunte, inae que suujua acatitha Cana Coaunerane jana jelaiha nenajaun cauha cue nii naraaichuru cairichaa coriqui bajaera. Nete laen nii fariseeo que suujua acatene Cana Coaunera.

Nitohaneinte nii leeochoauru amurijiriin Cana Coaunera coitucutiin, itolere que nelaetoha nocoetiin nenacaaurute chaque nelatelanaala jaolenein neeurureein. Jana rai nichao coitucuhin leeochoauru amurijiriin nenea coacuelanaala nenacaaurute nelatein ranojoinecurureein,” nae.

Canaanaiuru belaiha Jesosone
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Jesoso rene canaanaihuru turuaa uuruha acaauru mucuhane coinane jana jetaote, Jesoso rene turuanajaauruhane caohateeure aina nerelanacaauru.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

“Coa roerohecanaachaete canu rene turuuruuhine nii canaanainuru. Jiaonriha canu rene turuuruha canaanaihurune caohateeeichenera. Cana Coaunera Cojoanonaa, aihuruha caa canaanaihurune rijijieein nenacaauru raineen nena nera.

¹⁷ Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Aihuruha caa canaanaihurune rijijieein canu raain neniha chunine, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que nerihain,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cache coriquihonane

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Leinjiin cocoainanacai jetaote, Jesoso aina iriha uhe. Nitohaneein rene turuhin jetaote:

“Caohachanejei cache relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa nainichaaunne coina,” naain Jesoso caje bajaane jana jetaote;

¹⁹ “Chanuna ‘caohachanejei cache relaera,’ naain cacurujuateei. Leinjiin Cana Coaunera-aachate caohachanejeein ne,” naain jetaote:

²⁰ “Inae raotojoein Moisesa aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha nejelau ene ii sinijeranelanaala nena aina ichaohin neeine. Coa sonajaain jaoha. Coa asijiauha. Coa chamute cache cairichanaa jerenacaun chuni cache coacuhin, casaje que ereein niha. Chaen efojiaraauru que ii suujua acateein acaauru coitucuhin neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesosone jaun jetaote:

²¹ “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinne jitariin nii naitoonjoan tonoraain neun,” naain tonoraa nii cocoainanacaine jaun jetaote:

²² “Aihachuhsii niqui. Nete jaiti lanajeen leinjiin tonoraaichaaaine coina. Jitariin nii iicha sirii rucuhele que necoreteein, cairicheihuru rai jitariin nii coriqui chaluu. Nii banate dedeeu ichaonaa caohacha que ichaonaa naineriquiin. Nitohaneein ichaaine baiha canu aina uu,” nae jetao rai Jesoso.

²³ Nejetaote niritoha rai Jesosone jaun, jataain inaderae nii cache jataain coriquihocane jaun.

²⁴ Nii jaun jetaote:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaoo leinjiin coriquihonane.

²⁵ Nii Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaauruha coriquihonacaaurune coina caaintaane fautaain caaintarihei leinjiin camecho rai oco jachu cuhane situhane coina,” nae jetao inaderaa nii coriquihonane coaraain Jesoso.

²⁶ Nii jaun jetaote:

“Nitohanihane nichotena nainerinaain chuni,” naain caje bajaauruha ecu neein aonajeeunrerane jaun jetaote,

²⁷ “Nii caaintatiin cachaauruhacha coarai, coatiha Cana Coaunera rai caaintajiehitu,” naa Jesosone jaun jetaote,

²⁸ “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,” naa Fedorone jaun jetaote:

²⁹ “Esinae rauhijiriin chunocoha, Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaohane coina, rai loreri, rai sinijera, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, naaonjoin ratirichate,

³⁰ jataain nii amuritoheriin caa chauratane que siriin, nii choae tacaain nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa que chariji bana nitajenaachara ichaonaa siricheeincha,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Orichaainne bihane nichatasatiha Jesosone

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Nii baiha jetaote, jelai nii lechoonca coroatajaain niicha cocoainaauri cotijiaain jetao: “Enate laen Jerosaleeun cuhacache, cuu nii acaihaniji Cachanein nejanohanana nichaaunne que aitiin laenacuruhalu satiin *profetacurune* nainaanune coina.

³² Nitohaneainte nejelau ataneu nenacaauru estaraanjerooru bijihu canu teeurureein nechu jataain cacotaiha baasoneein caeteen, canu nocoeje chanuhin, canu coluneen, naaonjoaauruhane coina.

³³ Nitohaneein canu teente, enuha que canu faohacuruhane baiha canu ateenaa curureein. Nena nichata janohane cuhane nacoauneen ichanaareeunni,” nae jetao niicha cocoainaauri rai Jesoso.

³⁴ Nii niritoha acaauru raine jana jetaote, nii naitoonjoan aonacuruhane saijieein esenetana nainecurene.

*Jericoo leinjiin maosa rautaa Jesusone**(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)*

³⁵ Niritohane baiha jelai caje amuhin Jericoo turue lalajeein cuujiha Jesusone jana jetaote, bero cuhane lauhequuin coriqui bajaa niha leinjiin maosane jaun jetao,

³⁶ arajiin situha cachane aonaain jetao: “Chaaurna toon situha cue,” naain bajaane jana jetaote:

³⁷ “Nasarete cocoaicha Jesusote sacuureraaura cachaauru aina situha cuera,” naain beeuruhane jaun jetao:

³⁸ “Atiin nohane cairichaaajoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesuso,” naa ehequuin nii maosane jaun jetao,

³⁹ niritohane caohateure sitonaane coina nii ichohaichaniha cunacaauru. Nejetaote, acaauru ere tonoraelanaala jeelai amuritoheriin ehequuin jetao:

“Atiin nohane cairichaaajoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesuso,” nae jetao nii maosa.

⁴⁰ Nii jaun jetaote, ecu inacuhin raerateein jetao inaan rohan nichuutaane jana jetao:

⁴¹ “Chate jereeita,” naain caje bajaa Jesusone jana jetao:

“Canota rautaanene jereunra Curuaanaa,” naain tonora nii maosane jaun jetaote,

⁴² “Saan ai. Esinae rauhijiriin quesenetaaine jaunte inae maosaneeine caje ner-
autaaicha,” nae jetao rai Jesuso.

⁴³ Niritoha rai Jesusone rijieeoritiin maosanihane caje inae conoha rai notane jaun jetaote, Cana Coaunera corojeein Jesuso sacue nii maosa.

Nitohanein nii maosa rautaane jana, ecu neein coarajeeurera cachaauru netonai jetaote, satiin Cana Coaunera corojeein rachoojoeure.

19*Saqueeo loreri asae cuha Jesusone*

¹ Jericoo turuhin jetaote, nii Jerico nese cataaun situha cue jetao Jesuso.

² Nii jana jetaote, ecu ichoae leinjiin cacha, naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin nena, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera curuaanaanein nena coriquihona Saqueeo.

³ Aca jetaote, jataain Jesuso coitucunaa jerihane jaun coaana jere niqiu. Nejetaote, jataain araaicha cachane jaun coaana nainesine Saqueeo, leeochoauru fautaain ecoainijihane jaun.

⁴ Nii jaun jetaote, coaana nainihane coina soroneein najiniha cuhin jetao situha curichaaain nii Jesusone jaun nena leinjiin enuha que iniin jetao cohaca cue.

⁵ Nii jana jetaote, nii iniin cohacane jaan nena enuha asaa situha cuhane jaun, jaboroaaain coaraain jetao:

“Saqueeo, chajaain soroneein niilai caje fauha uu. Eneene ii loreri asae nesururee-
unni,” naa rai Jesusone jaun jetaote,

⁶ soroneein nii enuha caje fauhin jetao, corojeein rai loreri asae Jesuso amae jetao nii Saqueeo.

⁷ Nii coaraain jetaote: “Chanuna jataain osaaona niha taa cachane coitucuhane saijieein rai loreri asae aina nesuruha cue,” naain jetao Jesuso que ereeure ecu satiin neein coarajeeurera cachaauru.

⁸ Niritiin Jesuso que ereeuruhane jana jetaote, nichaaurain jetao:

“Aonaan Curuaanaa. Jitariin quiicha sirii rucuhelene leruhin tereunni cairichaa-
huru rai. Chaen nechu chaaelai que chuni basijiauhin nihanune, jena saain jelai amuri-
toheriin cainareunnicha,” nae jetao Jesuso rai nii Saqueeo.

⁹ Nii jaun jetaote:

“Caa cacha netonai inara rijijieein, Abaraaun nefoeratenein nihane jaunte, enene caa rai loreri asae turue jianacoon osa caje mitaeranura.

¹⁰ Nii acaihaniji cachanein nejanohanaa nichaannena, caa chauratane que turuun, nii jaolecohichene jaan cachaauru nitajenaa neein nenacaauru ariin, acaauru ichoteratein raanune coina,” nae jetao rai Jesuso.

*Coriqui raaurera cachaauru que parabola que cuuain cachaauru relaa Jesusone**(Mt 25.14-30)*

¹¹ Niritoha Jesusone jana, ecu neein aonajeeuruha cachaurune jaun jetaote, acaauru relae *parabola* que. Inae Jerosaleen rohan nichuuntaauruhane jaun, “Inae jerihane turuhelalajiha Cana Coaunera Cojoanonaara,” naain coaacuruhane jaun jetao acaauru rai:

¹² “Coaracuche jetao nihalu leinjiin cache *rey* araainein nenaane. Nii cache jetaote, *rey* ineen cocoaainauruhane coina jetao coriaji atane cue, inae *rey* ineen cocoaainauruhane jana jelaiha natane que cauha uhane coina.

¹³ Inae amuhane rai jetaote, lechooncaain rai letonocuru cotijiae, acauru nainein jequuin coriqui chaluhane coina. Nitohanein acauru cotijiaain coriqui chaluhin jetaote: ‘Caa coriqui aina amihaneuche turuhanune reeintiaaincha,’ naain ratirinajae.

¹⁴ Nejetaote, jataain que nererojoecaaure nii natane que nenacauru cachaauru. Nii jaun jetaote, caaijie acauru ere beranu que leinjiin letoaaure ‘Coatiha canacaanu curuaanaa *rey* ineen niha caa cachane jerihacaanuta,’ naa cuhane coina.

¹⁵ Nejetaote nitohanein nere bera letoaauruha caaijiene sajeein, *rey* ineen cocoaainauruhane jaun, *rey* ineen jelaiha natane que turuha uhe.

Inae nenajaun turuhin jetaote, nii letonocuru coriqui tein ratirihane jaunru cotiharate, ‘Inaonjoaincha canu coriqui joocure le cache cachaauruta,’ naain coitucuhane coina.

¹⁶ Nii jana nii niicha cotiharatei ichoaichaniha rene turunaa jetaote: ‘Curuaanaa lechoonca saneinte nefae ii coriqui,’ naa turuhinne jaun jetaote;

¹⁷ ‘Saan. Aihane jaun iite jataain caohati canu cachanein neei. Inae acaihaniji que caohacha ichaai caa coroatajaji coriqui ainane jaunne, lechooncai nese coaranu que coberenadoronein chetereunnicha,’ nae rai nii *rey*.

¹⁸ Nii jana leeocho jetaote: ‘Curuaanaa, saouqui saainte nefae ii coriqui,’ naa turuhinne jana jetaote,

¹⁹ jerichanetojoein: ‘Saan. Aihane jaun saouqui nese coaranu que coberenadoroneeinte neriquincha,’ nae jetao rai.

²⁰⁻²¹ Nii jana leeocho jetaote: ‘Curuaanaa, nocola ii coriqui. Jataain necha aansai cache neeine jaunne ii coasiha, cajione que conajaain cau rucujueun. Chaen chaelai teneeine nihanatiin, enaacha temunojoi taain raain, naonjoain neeine coitucuhane jaun,’ naane jaun jetaote;

²² ‘Ichaajenihanete ii ereecha que necouluruhequi canu cache baaso. Chanuna chaen, nii chaelai tihanune que airijiin, enaacha temunojoi taain, raain, naonjoaanune coitucui raotojoein inatiin,

²³ baanco cuhane nii canu coriqui tiha cueneei, canu loreri asae turuhanune, jelai amuritoheriin carai cainaainerichaae,’ naain jetao,

²⁴ nii ecu nenacaauru rai: ‘Caje nii coriqui ruluhin, nii lechoonca sanein faera rai teeuchera,’ naane jana jetaote:

²⁵ ‘Curuaanaa, chanuna inae lechoonca sanein jelai amurijiriin siriha natiin nacoaunein tenacare raita,’ naaunruha raine jaun jetaote:

²⁶ ‘Inae inara rai aitocoaun, jataain siricha raite jelai amuritoeriin terareein. Jana sirihei cajete, coroatajajeein sirihane nihanatiin jitariin caje ruluhereerein,’ naain jetaote:

²⁷ ‘Chajaain chaen nii *rey* ineen nihanune jerelanaala caque nejeratenacaauru uhaain cau canotaracaae tein sohin jaonajaauche,’ nae jetao nii *rey*,’ naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Jerosaleen cuha Jesosone

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Niritohane baiha jetaote, Jerosaleen cunajaun,

²⁹ nii Jerosaleen rohan ichuunejeein nenaai chatane ucuuno Olibo neeonjoain neein niicha curuateuri rohan nenaai Betafajee, Betania, naonjoainu turuhin jetaote, coroatajaain aina nerelanacaauru rai:

³⁰ “Chajaain taa cana ajiniha nenaai neseu cunichuche. Ecute cositenojooinein teequi leinjiin boro chabana cache amunajaniheine eruriquicheein. Chaen cajiha carai cosi rutuhin uhaauche.

³¹ Inae uhaaichene jana, ‘Chanuna nii boro cosi rutuhin amaaiche,’ naa chunine, ‘Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera,’ naauche,” naain jetao letoanajae Jesoso.

³² Niritiin acauru letoaa Jesosone jana, nii neseu cuuruhane jaun jetaote, nii acauru rai aitohane rijijeein nii boro eruha cuure nii aina nerelanacaauru.

³³ Nitohanein ecu turuhin, nii boro cosi rutuhajeeuruhane jana jetaote:

“Chanute nii boro cosi rutuhicheta,” naa acauru rai nerorane jaun jetao:

³⁴ “Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera,” naaure jetao rai.

³⁵ Nitohanein cosi rutuhin jetaote, nii boro ichoae rai cajione tein jetao, Jesoso rene amaaure nichoae nelauriaain cuhane coina.

³⁶ Nitohaneein nii boro amaain Jesoso rene turuaauruhane jana jetaote, nichoae nelauriaain raotojoein cuujiha Jesusone jana jetao, najiniha bero cuhane rai cajione maririjiacoaure cachaauru.

³⁷ Inae Olibo neeonjoain bichatane ucuuno fauque cuujiha Jesusone jana jetaote, itolere cojoaelanaacojoai ichanajaaoncane coaranajaaoncuruhane jaun jetao, cojiorin Cana Coanera coroaecure satein nii sacuurera cachaauru.

³⁸ “Raotojoein turuhine aca neein nenea rijijieein cocoinaain Cana Coanera letono Reycha. Dedeeu raotojoein nihacachene coina icharaneein nihane coitucuhin Cana Coanera coroaecuruhine cachaauru,” naauruha cachaaurune jana jetaote:

³⁹ “Cacha relaera, toon ii sacuurera cachaauru rai aitoote, toritocuruhane jianecurumi-incha,” naauruha nii cachaauru jana cunacaauru fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

⁴⁰ “Esinæ rauhijirine aitoonra. Toritocuruhane caje inauheneecha neeuruhane, cojiorichurureein caa ajerichurura,” naain jetao tonoranajae Jesoso.

⁴¹ Inae Jerosaleen rohan nichuutane jaun, inae inanaca nii Jerosaleenne coaraane jaun jetaote, ecu nenacaauru cachaauru coreniha chanaain jetao:

⁴² “Bajiaana chuhinti caa janonaa cuhane jianacoone inara mitaeraanu que cau turuhane coitucuhin neneiche. Nete quesenetaain canunein nihanune coitucuhin coarana naineneiche.

⁴³ Nitohaneichene jaunte, inae nereein itolere neein inara curuhacaain inara corihateein, inara mucuhin niha nii nejerateein neeiche jaa cojoanonaara.

⁴⁴ Ca inara nese fejeente itajeein, inara cocoaichucuru soaajeein jaoha cuurureeincha. Coatiha nerinaain leinjiiniji ajeri ita choae teein ichanohita. Inara ichoterateein, jianacoone inara mitaeraanu que turuha uhanu inara Coaneraneeinne jana canu esenetaain cacoitucunaa jereneichene corenihara,” nae jetao inaderaain Jesoso.

Teenforo couluuoca Jesusone

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Inae Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asae enohin, ecu necoretiha nenacaauru sitaain jetao:

⁴⁶ “Cana Coanera Quiricha inoansi cuhanete aite: ‘Canu lorerite nasae neein canu bajae bajaecuruhane jaan colohetine,’ naain. Nete necha aansai asijiautooru ucuhaneein teeiche inarara,” nae jetao nii cachaauru rai Jesoso.

⁴⁷ Nitohaneein cojoanoonetoein Teenforo asae cuhin cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, nechua jataain sohin jaaoruhane jaa lera ariha jetao, cuhin coaracure saseredote curuanaacuru, Cana Coanera naitoonjoa que cacha relaaaureraauru, nii nese curuanaacuru, naaonjoainuri.

⁴⁸ Nejetaote, nii chatohaneein teeuruhane jaan lera erusichurene, satein cachaauru jataain nii acaauru relaane jaa rautatiin aonajeeunruhane jaun.

20

Nitohanai ichaane coina cocoinaain letononiha Jesusone

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Teenforo asaa nosa caje nichoteeururichaaain cachaaurune beebejeein, acaauru relaa Jesusone jana jetaote, turuha cuure saseredotecuru curuanaacuru, Cana Coanera naitoonjoa que cacha relaaaureraauru, Joriocuru rai nelateein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri.

² Nitohanein turuhin jetaote:

“Chatohanai cocoinanacaineeina neei catohanai ichaaine coina. Chate catohanai ichaaine coina ii cocoinaain ii letoaain neta,” naauruhane jaun jetaote:

³ “Saan. Canuhetonaina inara caje leinjiin erenaa bajareeun catoonraaichene coina.

⁴ Cha Joaan letoaain nelu cachaauru baotisaain cachaauru coujunacatiha uhane coina. Cana Coanera letoaanihanena, cachaauruhachana letoaain nihalu,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote,

⁵ ecu inauheneicha aonajeein jetao: “ ‘Cana Coanera letononeeinte ailu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana esenetaain tonoraain neneichelu,’ nareein.

⁶ Niheichu, ‘Cachaauru letononeeinte ailu,’ nanaa nainihaacache. Niritocoaachenete ajeri que cana bodosiin cana sohin cana atinaaurureein cachaauru, satein Cana Coanera letononein aihalu Joanne esenetaauruhane jaun,” naain jetao, ecu nejesinajeein ita rai ereerejeeunruhane baiha jetao:

⁷ “Coatiha coitucuhacaanu. Chachainti cacha baotisaain coujunacatiha Joanne coina letoaain neluta,” naaure jetao.

⁸ Nii jaun jetaote:

“Niheichu canuhetonai nihanatiin ‘Naaonjoainte canu cocoainaan nihane ainane, caa catohanai ichaauru,’ naain benaa nainihaaun inara raita,” naain jetao acauru tonoraé Jesoso.

Necha aansaineein ichaonacaauru ocoana beraichacuru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesúsone

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Niritohane baiha jetaote, necha aansaineein ichaonacaauru ocoana beraihurera que *parabola* que cuaain jetao: “Leinjiin cacha jetaote, leinjiin ocoana sirihane jaun jetao, que amihanenacaauru rai tein ratiriin jetao, coriajai ataneu cue, latihane naineein raineen nena letoaauruha raine coina.

¹⁰ Nitohaneen tein ratiriin jetaote, inaen tainaca que tihane jana jetao, leinjiin letono letoae, nii amihanenacaauru caje raineen niha nii ocoanane coreniha que banihateen niicha taihuri bajaa cuhane coina. Ne jetaote, nii cha telanaala faojoaain sohin jelaiha letoaaure.

¹¹ Nii jaun jetaote, nacoauneein leeocho letono letoaa nii ocoana erorane jana jetao, nocoeje chanuhin faojoaain sohin, cha colane acaentonai letoaaure.

¹² Nii jana coaiteen leeocho letono letoaaane jana jetaote, jataain cunaitaain jelai caje acaentonai sitaaure nii ocoana que amihanenacaauru.

¹³ Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun. Satononejeein caa jataain jereein canuhacha belaa canu calaohi letoaanunete ne. Quete laen acaneein nihane coitucuhin raotojoein raain nere tonoraaurureein,’ nae nii atane erora.

¹⁴ Nejetaote niritiin nii rai calaohi letoaaane jana jetao, cuujihane jana coariin: ‘Taate caa atane erora calaohi ne. Acate inae oha rai inacane bana, caa itolere que banijiaain nena rareeincha. Coanete mucuhin sohin jaohacachete cana raineen nedaine caa iolere que banijiaain nenaara,’ naain ita caje bajaacoaain jetao,

¹⁵ nii ocoana caje amaain sohin jaaore nii ocoana que amihanenacaauru.

Nitohanihane jaun, tonaquiche jana nii que inara. Chatohaneicha acauru tereen nii ocoana erora, nii rai calaohi mucuhin sohin jaaoruhane jaun.

¹⁶ Raajenihane uhin inacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jaohin, leeochoaauru rai nii ocoana teriha nii ocoana erora,” naain jetao *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein relanajaen Jesoso.

Nii jana jetaote:

“Jiaonriha icharaa nitohaninera,” naaure jetao nii cachaauru.

¹⁷ Nii jana jetaote, acauru coarajeein jetao:

“Chaquena jana chaen, Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane: ‘Nii jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite jauriaanejeein loreri nunuhenein ichanohinein niha cureeincha,’ nae.

¹⁸ Aihana jaun chunocoha nii ajeri ichoae comoite, nichaluchaluriha cureein. Jana chunocoha ichoae comoha nii ajerinete jitohitorein,” naain jetao be cachaauru rai Jesoso.

¹⁹ Niritiin acaauru que cuaain, cachaauru relaa Jesúsone que nainacuruhane jaun jetaote, nii rijieoritiiin mucueratena jerecure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaaureraauru. Nejetaote chatohanein tenaa nainecurene cachaauru coasichuruhane jaun.

Jesoso mucuuruhane jaan lera ariha Roma curuaanaa rai coriqui teeuruhane bajaauruhane

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Nitohaneen sohin jaonaa jerecuruhane jaun jetaote, acauru letono letoaaure, belaiha cacha rijijieein turuhin Jesoso caje chaelai erenaa bajaauruhane jana, tonaain acauru tonoraane nohaneen colurujueeuruha coberenadoro raine coina.

²¹ Nii jaun jetaote, rene turuhin:

“Cacha relaera, nii aitiin cachaauru relaine jaane esinae rauhijiriin chuni que suujelanaala, satiin cachaauru rai jerichanetojoein aitohine coitucuhacaanu. Iite esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina aitiin cachaauru relaii.

²² Nitohanihane jaunne ii caje bajaa uhacaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaa enferadoro rai *impoestonu* que coriqui tihacaanune,” naain jetao Jesoso caje bajaauru.

²³ Nii jaun jetaote, nechu jataain baasoneein coacuhin que iriha aitocuruhane que nainaane jaun jetao:

²⁴ “Saan. Canu que leinjiin nii coretequichene jaan coriqui coarateeeuche,” naane jana, que nii coriqui coarateeuruhane jana coaraain jetaote: “Cha cojunaca caa, ecu

laenanohineein curuaa siriin,” naa Jesusone jaun jetaote: “Enferadoro rai,” naauruhane jaun jetao:

²⁵ “Aihane jaun chujian- caa enferadoro rainein nenea teeuche enferadoro raicha. Jana Cana Coaunera rainein nenea teeuche Cana Coaunera raicha,” nae jetao nii cachaauru rai Jesoso.

²⁶ Niritoha satiin cachaauru notaracaae Jesusone jaun jetaote, nii chatohanein muhuhin teeuruhane jaa lera eruurenihane jaun jetao, ecuhacha chojoelatiin inauheneecha neuree nii saseredotecuru letonocuru, niritiin acaauru tonoraane jaun.

Chatohaniha cacha inae oo caje ichanaane
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Nii baiha jetaote, Jesoso coaraa cuure nii ohane baiha jerichanejeein jaberoco rijijeein niha cacha suujuene esenetaauruhi sadoseeocuru. Nitohanein cuhin rene turuhin jetaote:

²⁸ “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cacha nesiria-teenii nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii autana raain aina canaanai siriha rai ocoalane coina. Nitohanein nii autana aina canaanai siriha nii ocoalane, aca siricha rijijeein nii onaa calahineein niha nii canaanaine coina.

²⁹ Nii janate ita nejera nejesinanein caaunsineein neuree cachaauru. Jauriaanejeein acaauru inanate, leinjiin ene aina nesirihatein, nii leinjiin niji canaanai sirilanaala ohe.

³⁰⁻³¹ Nii janate neuruha corotajaain rai nejeraaurune jaun, oha coateen nii nihanane jaun nii ene rae nii rai nejera. Nii rijijeein techu satiin nii ene raaure acaauru ocoalacuru itolere bana ooruhane acaauru inanacurune jaun. Nete leinjiin niji canaanai sirilanaala oore nii caaunsineeuri ita nejeraauru.

³² Nii janate inae oohe nii ene netonai.

³³ Aihane jaun chariji comasineein jana nereein nii ene, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaauruhane bana, caaunsineeuri ita nejeraauru aina nisiritihalune jaun,” naain jetao Jesoso caje bajauree nii sadoseeocuru.

³⁴ Niritiin caje bajaauruhane jaun jetaote:

“Caa chauratane que nenacaauru quichaaauru, enecuru, naaonjoainurite nisiriateein naaonjoaunre.

³⁵ Nete laen inae ooruhane baiha oo caje ichanaain Cana Coaunera rene turuhenehuru quichaaauru, enecuru, naaonjoainuri inae oo caje ichanacuruhane nisirihateeurenereein,

³⁶ onaa inaaurenihane anjeraaurune rijijeein neeururichaanne jaun. Chaen techu Cana Coaunera Calahineein neeureein acaauru ichatein nerichaan Cana Coauneraane jaun.

³⁷ Jerichanejeein techu ohane baiha ichanaain neuruha onacaaurune que laenaain coitucerateein nelu cana que Moisesa, nii nuna laajojiri iihani netiin Cana Coaunera aina irihane bana, ‘Canune, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coaunera, inara Coaunera neein neeun,’ naalu Cana Coaunera Moisesa raine jaun.

³⁸ Aihane jaun coatihane ichaonacaauruhane Coaunera neein nihei Cana Coaunera, onacaauru nihanatiin rai ichaohin neeuruhane jaun,” naain jetao sadoseeocuru tonorae Jesoso.

³⁹ Niritoha sadoseeocuru rai Jesusone jana jetaote:

“Jataain caohatiinte acaauru rai aitoihaha cacha relaera,” naaure jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureaauru tabaaauru, acaauru laen oo caje ichanaa cachane esenetaauruhane jaun.

⁴⁰ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun jetaote, inae nenacaen caje chatohanai bajaanaa naineurene.

“Cha caje nefoeratenaane Mesihasi,” naain baja Jesosone
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Nii jana jetaote:

“Chanuna Rabiri caje nefoeratenaaniha canaacha cohajei Mesihazine jaun, Rabiri amurijiriin nenea naineniha beeiche.

⁴² Inasiina raajenihane, quiricha Salmo cuhane:

‘Cana Coauneraate,
Canu Curuaana Mesihasi rai:

“Cau carohan

canu raotono nichajai que

nelauriaain coarajeuna,

⁴³ nii iniha nejeratenacaauru amuritiin,
ii bijihu tenajaanune reeintiaaicha,”

naa Cana Coaunera, Canu Curuaanaa Mesihasi raicha,' naain raajenhane Salmo cuhane bihalu Rabiri inatiin. Chanuna Rabiri amurijiriin nena nainenere Mesihasi.

⁴⁴ Inasiinna jana chaen amurijiriin nena naineniha Mesihasi saijeein nii Rabiri netonai, 'Canu Curuaanaa,' naain Mesihasi nichaauune curuaatihalu natiin," naain jetao bajae Jesoso.

Cana Coaunera aitoonjoa que cache relaaurea biha Jesosone
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Niritohane jana satiin ecu neein aonajeeuruha cachaaurune jana jetaote, aina nere-lanacaauru rai jetao:

⁴⁶ "Caohachaaain necohalajiin neeuche, caa Cana Coaunera aitoonjoa que cache relaaureaauru que. Acaaurute acaauru que suujua acatena nainiha cachane jaan cocoajione jiaain, itolere coitucueraneein, caohachaaain niha nocoetocuruhane jaun, chunijihu nenaanaja cataaun nihanatiin, acaauru que suujua acatein niha satiin cachaaurune jereein neeure. Chaen techu, sinacoca asae nelauriaauruha jataain nelatenacaaurune jaan rori caohacha janijiin, nichoae ichoaichaniha nelauriaaure. Chaen techu ichoaichaniha nelaurianana jaan janijiin, lenone rohan nelaurihaain lenonecure.

⁴⁷ Chaen techu cairichei autanaauru caje acaauru lorerichuru nihanatiin ruluhiin naonjoaunre. Nii choae tacaain techu nitohaneeuruhane jaun, jataain nohaniha Cana Coaunera coitucueraniha nocoetocuruha itolere amurijiriine jaun, satiin notaracae Cana Coaunera bajaauruhane carajaain bajaure. Nitohaneeuruhane jaunte leeochoauru osaaonacaauru cachaauru amurijiriin, jataain caseteco tabai coaraa cuurureein," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

21

Acaihaniji ichaaojihane jaanu coriqui tiha cairichei autanane
(Mr 12.41-44)

¹ Niritiin Teenforo asae coriqui coreniha Cana Coauneraacha icharatenohi amihanenaa ichacuruhane coina curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana, ecu coarajenajaa Jesosone jana jetaote,

² leinjiin autana jataain cairicheinejeein nena netonai corotajajeein jataain coretelanaala nena coriqui te,

³ jataain teeuruha leeochoaurune fautaaine jaun jetaote:

"Esinae rauhijiriine aitoon inara rai. Caa cairichei autanate, leeochoauru amuritoheriin coriqui te.

⁴ Satiin caa leeochoaurute nechu jataain inae acaauru rai cauteecha teure. Jana caa autanate, jataain cairicheinejiha natiin jitariin acaihaniji ichaaojihane jaanu te," nae jetao Jesoso.

Nitajerichaaain Teenforone biha Jesosone
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Nii jana jetaote, caohatiin ajeri caje ichanohiniha Teenforone coaraain, jataain caohatiin inanacaane coina, nasaa itolere niicha teuri coaraain jetao que ereerejeeure cachaauru. Nii jana jetaote acaauru rai:

⁶ "Caa ena ajeri caje caohatiin ichanohineein inaraacha coarajeite, inae ecu tihane bana fejeein itajenojoinereein," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nerichaaain chojelanaacojoaine biha Jesosone
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Niritohane jaun jetaote:

"Cacha relaera, chabanacha aicheein nii chaitoonjoan. Chatohanai chojelanaacojoaicha inae que turuhelalajihane jana coararichaanuhin," naain jetao caje bajaure.

⁸ Nii jaun jetaote: "Caohachaaain nainaan necohalajiin neeuche, inara coritaa chunine coataara. Inae nerichaaain arajii canu niha nocoetiin inara coritaeraanuuru. Tabaurute: 'Canune acaneeunra,' naaurureein. Jana tabaurute: 'Inae taolu caitoonjoa chojoanona que nihacachera,' naauruha inara raïne, jiaonriha esenetaain sacunajaachenera.

⁹ Jiaonrihachu nejesinaneein ita sohin neeuruha satiin chauratane que nenacaauru cachaaurune coitucuhin neeichene nihanatiin nesoonetohichenera. Nitohaneente jaiti nii chojoanona que turuenihane ajiniha aicheeincha. Nete nitohanihane nihanatiin jaiti cana janonaa satono que turuheneereincha," nae jetao Jesoso.

¹⁰ Niritiin jetaote: “Leeocha atane que ichaonacaauru cachaaurute, lauriu ichaonacaauru cachaauru aina ita cotaiha cuurureein. Jana leinjiin atane que ichaonacaauru cachaaurute, leechoa atane que ichaonacaauru aina ita soorureein.

¹¹ Nii janate itolere cana rai chauratane sacuritaain niha cureein jataain mijiaaanein carora, mijitena, cunai, naaojoainuri. Nii jana dede quete jataain coasinaacojoai coaraain, cojoelanaacojoai coaraa cuurureein cachaaurura.

¹² Nete nii chojoanonaa que turuenihane ajiniha, inara rohecaain inara mucuhin sinacoca asae inara amaaain, curuaanaacuru, chaen coberenadorocuru, naonjoainuri acatiha inara teein inara cairichaaain caresero kuhane inara enohaa cuurureein canu ere tonoraera neeichene corenihara.

¹³ Nitohaneein inara teeuruhane banate, canu nichaaunne coitucuerateriquicheein cachaauru quera.

¹⁴ Jiaonriha, “Tonaainera erereunta,” naain inara jabereco coreniha ereeichene jaanu que coacuhin kuhiche inara amaauruhane.

¹⁵ Canune jataain nainaaain ecu ereeichene jaanu tereeeunni inara raicha. Nii bana nii tonaain inara tonoracuruhane jaanu coitucuhin neeururihaain nii inara aina nejerate-nacaauruta.

¹⁶⁻¹⁷ Nete laen inara cairichaeriin inara cotaairiin nenacaauru coroatajaniha cuurureein nechu jataain inara cairichaa, inara inacaauru, inara nejeraauru, inara araichuru, inaraacha belaihuri, naonjoainuricha. Nitohaneinte inara tabaauru sohin jaaoha cuurureein. Satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurute Canu ere tonoraera neeichene coreniha inara que nererojoecaeriin, inara cairichaeriin, inara cotaairiin, naonjoaain neeureeinha.

¹⁸ Nete nii leinjiiniji inara couturiji nihanatiin nitajenereein.

¹⁹ Nii jaun caohachaaain laraajiin nii inara suujua corelanaala, raotojoeein neeuchete nii caje nichotenaa nainequiche.

²⁰ Inae Jerosaleen curuhacaain neeuruha soondaroorune coaraquichene, inae nitajerichaaanne chojoanonaa que turuhane que nainacuche.

²¹ Inae nitohaneeuruhane coaraquichene, Jodea nenacaauru naain ichtatane ucuuno kuhin sorooruhine. Jana Jerosaleen nenacaauru, nii nese caje coriaae amuurumiiincha. Jana chunocoha rai nocoana jana nihane jana nitohanihane, jiaonriha jelaiha nii nesu turuha cunaa coaacuanera.

²² Naen nitohanihane coina, niritiin inoaelu quiricha inoansi kuhane satiin laenacuruhane jaa chojoanonaa nainaaane coina jataain caseteco tabai niha curichaaaine jaunra.

²³ Jataainte cairichaaajoaa cuurureein nii chojoanonaa bana ausirinein nenacaauru enecurura, chaen sisiajeein canaanai siriin nenacaauru, naonjoainuricha. Nitohaneinte caseteco tabai coaraa cuurureein nii Jodea batane que nena aina Jerosaleen ichaonacaauru cachaaurura.

²⁴ Tabaaurute sabere que sohin jaonjoiniha cuureeinha. Jana tabaaurute mucuno-joinnein corihaji ataneeuru amanojoiniha cuurureein. Nitohaneinte Cana Coanera coitucuhichuru, nii Jerosaleen nenacaauru itajiha cuurureein caohatenojoiniha nitohane iichacuruhane jaan que turuhanereein tihaaincha,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacoaauneein turuha urichaaunni Canu cachanein nejanohanaa nichaaunne (Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Niritiin jetaote “Enoto, atene, arasijie, naonjoainuri quete cojunacateein coaratenojoinereeinha. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurute, nesooniha cuurureein, ‘Naonjoanne jaunte caa aicha’ naain coitucureenihane jana jataain tonihaca coasinacaain fichafichanaa cucuanene coaraaincha.

²⁶ Nitohanihane janate inae nitajerichaaain cana rai chauratanene coaracuruhane jaun, coasinacaun acunoha cuurureein cachaauru. Dedeu nenacaauru netonaite jataain nerurujuaa cuurureein.

²⁷ Nii janate jataain nelateein itolere ichana nainichaaunne coarateein turuha uuhanu Canu Cachanein nejanohanaanein dede sacari jana uuhinne coaraa cuurureein cachaauru.

²⁸ Inae nitohanihane nunuhetihane jana, nii chaque tonajelanaala neeuche, inae inara que nejeratenacaauru caje nichoteriquicheeinine coitucuhichene jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁹ Acaauru rai niritiin jetaote, nechu jataain nainacuruhane jaanu que jetao: “Coaracuchena chuhinti *iquera* aina joanreein enuhacuru, satiin neroeeca nalone baiha

³⁰ nacoaaneein omaroha nalone, inae elohena que turunaa jerihane que nainaquichene.

³¹ Nii rijijieein techu inae caa caitoonjoan cojoanona que tihane bana, inae coaraquichene, nichuuntaa Cana Coaunera Cojoanonaane que nainariquicheeincha.

³² Esinae rauhijiriinte jaiti ooreniha caa ena nenacaauru cachaaaurune jana, satiin situha cureein caa caitoonjoan.

³³ Dede, chauratane, naaonjoainurite nitajiha cuurureein. Nete laen caa caitoonjoan leinjiiniji nitajelanaala satiin aitocooaunne rijijieein aihane rai ne.

³⁴ Aihane jaun caohachaa'in necohalajiin, nii cajihaneein inara suujua coacuelanaala, nii ajelanaala, nii inara ichaohacha que nererojoecaeriin neeichene jianein neeuche, inae nii cojoanona que tihane bana, ujua cuhane foroa chaelaine rijijieein inara foratiae nii cojoanonaane coataa.

³⁵ Itolere sacuritaain caa chauratane que nenacaauru cachaauru ichoaete naluha cureein nitohanai.

³⁶ Aihane jaun letona jatoroaain itolere cojoanona bana Cana Coaunera bajaebajajeein neeuche. Aihate caa caitoonjoan tocoaneein situhane bana, caje nichoteein, nii acaihaniji Cachanein nejanohanaa nichaaunne acatiha raotojoein turunaa nainequiche inara," nae jetao caje bajaauruhane jaun aina nerelanacaauru rai Jesoso.

³⁷ Nitohanein jetaote, jiichoonihane Teenforo asae cachaauru relaa'in, inae nocohecane jana Olibonein niicha curuaateeri ichtane ucuuno cuhin nihane nesururejetelu Jesoso.

³⁸ Nitohanein jetaote, janohetiin Teenforo asae cuhin, acaauru relaa Jesosone aonaa curejetucurelu satiin cachaauru.

22

Jesoso mucuuruhane coina ita suujua tacaauruhane

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Inae jorerera colane faan quihuruhane jaa cojoanona Fasocoa beseta catainaane jana jetaote,

² Jesoso sohin joerateeuruhane coina jetao, "Chatohanein ichanaareta," naain coaacure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoa que cache relaaureaauru. Nabana raajenihaane mucuhin sohin jaaoruhane, chatohanein acaauru teeruha cachaaaurune que necasacuruhane jaun.

³ Nitohanein inaan sohin jaaoruhane coina que nocousuujuaaruhane jana jetaote, nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote neein niicha curuaateeri suujua saruha Moconajaerane jaun jetao,

⁴ batirichuru curuaanaacuru, Teenforo curuaanaacuru, naaonjoainuri coaraa cue: "Canune naaonjoain inara rai naineen, nii Jesoso mucuhinchene coina ecu inara turuaanunera," naa acaauru raine coina.

⁵ Inae niritoha acaauru raine jaun jetaote, jataain coroa'jeein coretena jerecure.

⁶ Nii jaun jetaote, acaauru suujua rijitojoein cachaauru colane niha Jesosone cojoae, ecu Jorioocuru bijihu Jesoso tihane coina Jodasi.

Can Curuaanaa aina lenonecuruha afosotoorune

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Nii jana inae jorerera colane ichanohin faan quiin carenero narejeen sooruhane jaan beseta cojoanona Fasocoa que turuhane jaun jetaote,

⁸ Fedoro aina Joaan rai jetao:

"Chajaa'in Fasocoa beseta casonaina que canaacha quine ichanichete que lenonichaachera," naain jetao acaauru letoae Jesoso.

⁹ Nii jaun jetaote:

"Chujian ichacaunne jereita," naain jetao caje bajaure.

¹⁰ Nii jaun jetaote:

"Inaen cuhin nii neseu turuhichene janate, baichaje cuhane acuu baaibaachaain cuujiha leinjiin cachane jana eruriquicheein. Chaen loreri asae enohane reentiaain sacuuchera.

¹¹ Chaen inae nii loreri asae turuhichene, nii loreri erora rai: 'Taa cana relaerate, Chariji loreri asae nena ecuha cuhane, Fasocoa beseta casonaina que lenonereunni canu aina nerelanacaauru ainata, naain ii caje bajaeratera,' naauche.

¹² Niritocoichene janate, nii loreri coroata coarana ecuha seeonjoa siricha coaratereein inara que. Chaen inae nitohanein inara que coaratihane baiha, ecu sonaina lenonichaachene jaanu jelai rucuhечuchera," naain jetao letoanajen Jesoso.

¹³ Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitoa Jesusone rijijieein eruuruhane jaun jetao, ecu tein Fasocoa beseta bitoain, cosonaina que lenonecuruhane jaanu jelai rucuecure.

¹⁴ Inae nitohaneein enoalaauruhane jana jetaote turuhin, inae que lenonecuruhane jaan rijiu tihane jana, rai afosotooru aina rori ichoae nelauriae lenonecuruhane caina Jesoso.

¹⁵ Nitohaneein rori ichoae nelauriaain jetaote: "Jataaine inara aina carijieein caa Fasocoa beseta bitoain, cosonaina que lenonena jerenajacoon osichaaunne ajiniha.

¹⁶ Coatiha laen caa baiha, inaan caa Fasocoa beseta bitoain inara aina lenonerihaunni Cana Coaunera Cojoanona que turuhanune reentiaain," naain jetao,

¹⁷ curu cuhane, oba caje ichanohin bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai tein:

"Nocoo, inara nejesinajeein caa leruune leruuneein cooche.

¹⁸ Inae caa baiha nacoaauneein caa oba caje ichanohin bino corihaaunni Cana Coaunera Cojoanona que turuhanunereen tiaain,"

¹⁹ naane baiha jetaote, faan mucuhin Cana Coaunera bajaain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeuneein acaauru rai tein jetao:

"Caa inara rai canuhacha teite cajabereoneein ne. Acate jianacoon neeichene caina, inara coreniha cairichanojoneein atinanohinereein. Aihane jaun, itolere bana canuneein nihanune coacuhin que lenonecuche," nae jetao acaauru rai faan turuhin tein Jesoso.

²⁰ Niritoha acaauru rai Jesusone jana lenonecuruhane baiha jetaote, nii faan que aitothane rijitjoejin, acaauruhacha coheni tein jetao;

"Caa oba caje ichanohin binote, inara caohachanu que cacoichana jaohin canuhacha ichaneni icharihanuhinne cojunaca nera.

²¹ Nitohaneein caque nejeratenacaauru rai caeteraanute ena cau cana aina lenoniha ne.

²² Nitohaneein acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne cairichaeriin neeuruhane caina, aitiin neeuruhalune rijijieein aihanete ne. Nete jataain cairichaojoaa cureein, nii caque nerotohin cacairichaerateranu," naain jetao bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha afosotooru rai te Jesoso.

²³ Nii jaun jetaote, "Charijinachara toon totohaneein que nerotohin aina nejerate-nacaauru rai coulurujueein cairichaeratiha cureein," naain jetao ita caje bajaacoaure aina nerelanacaauru.

Charijina jataain nelateineein ne

²⁴ Niritiin jetaote nejesinajeein: "Charijina caa cana caje jataain nelateineein coanojoi-neein ne," naain jetao ita caje bajaacoaure aina nerelanacaauru.

²⁵ Nii jaun jetaote acaauru rai: "Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru curuaanaacurute, itolere amurijiriin nena jereein cachaauru cairichaeriin neeure. Niite acaauru cairichaauruhane coitucuuruhane nihanatin corooaecure caohacha ichaa benajaain.

²⁶ Nete laen inara naineneeiche nitohaneein neeichene. Nitohaneein nena coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nelateein nena jeriha chuni inara cajene, leeochoauru ere tonoraain, letoaauruhane jaan ichaain neeine. Jana chunocoha leeochoauru letoaeranein nena jerihane satiin rai, chachaeranein neeine.

²⁷ Nitohanihane jaun chariji jataain nelateineein nere, nii lenonihane caina rori ichoae nelaurianaana. Ainihane nii lenone chaluherana nelateein neriha. Aihei jerihane. Nii rori ichoae lenonihane caina nelaurianaate nii lenone chaluera amurijiriin nelateein niha nocoete.

Nena laen canu nitohanelanaala, inara letono rijijieein ena cau inara aina inaraacha latei icharanein neeun.

²⁸ Inarate cajiniichaaain necairichanaa coaraain nenajaaonquiche.

²⁹ Nii jaunne itolere Curuaanaa neein nelateein nihanune caina canu cocoinaain caetein niha Ofane rijijieein, inara netonai cocoinaain nereunni.

³⁰ Nii banate inae nii cojoanona que turuhane bana, cajiniichaaain rorihuru ichoae nelauriaain acau cohin, lenoneein, naonjoanriquicheein. Chaen techu baaso ichacureni-hane, caohacha ichacuruha lechoonca coroata laurii Israeli cocoachacurune coaraain coitucuhichene caina cajiniichaaain nii caina banijiaain nena rori ichoae nelauri-ariquicheein, inae nii cojoanona que tihane bana," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Coitucuha nocoetenerichaaain Fedorone biha Jesusone

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Niritiin jetaote: "Simoon, inae Canu sacueranein neeichene bajaa moconajaera inara raane caina.

³² Nena ii coreniha Cana Coaunera bajaau, canu esetaaine jianeine nihanatiin nacoaunein nelalararajiaain Canu esenetaain neeine coina. Aihana jaun, inae nacoaunein canu esenetaaine bana, inejeraauru coroatajanecuhin caohachaaain laraajiin, canu esenetaauruhane jianelanaala raotojoein rachoojoein neeuruhane coina,” nae jetao Simoon rai Jesoso.

³³ Niritoha raine jaun jetaote:

“Curuaanaa, canune ijiniichaaain caresero cuhane enohin nihanatiin ii coreniha onaa naineun,” nae jetao rai Simoon.

³⁴ Nii jaun jetaote:

“Fedoro, enene janotiin cuhanete, iriha janonaa rai ataohari curuaanaane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

Inae nichuutaa coujunojoiniha Jesusone

³⁵ Niritiin jetaote:

“Inara letoaain nihanulu coriqui curu, inara safato, inara atora, naonjoain colane janana lanaain nihalu inara rai cha,” naain acaauru caje bajaaj Jesosone jaun jetaote, “Aihei. Coatiha nii lanaailu canacaanu rai chata,” naain jetao tonoraure.

³⁶ Niritocuruhane jaun jetaote:

“Nete laen ena chateeinti coriqui curu siriin, natora siri, nii amaain cuhane caohachae. Chateeinti sabere sirine nii jelaronaa bana niicha jiai cajione buriqne necoreteein leinjiin sabere coretemiin.

³⁷ Inara raine aitoon, inae caque aitiin Quiricha inoaes cuhane: ‘Naaonjoaain cairichaaeriinte necha aansai caseteco coaraane rai nenea ichara rijijieeinte teeurureeinch,’ naain itolereenein niritiin caque aitiin laenacuruhalune rijijieein situhane rai te ne,” naa acaauru raine jaun jetaote:

³⁸ “Curuaanaa, caute ne corotajaain sabere,” naauruhane jaun jetaote:

“Inae nainejerichaaain niriimiin,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Olibo neeonjoaihu Cana Coaunera bajaaj Jesosone

(Mt 26.36-56; Mr 14.32-42)

³⁹ Niritoha acaauru raine baiha jetaote, ecu nesurunajaaoncane jaun, Olibonein nicha curuaateeuiri ichtane ucuuno cuha Jesusone jana jetao, caaijie cuure aina nerelanacaauru.

⁴⁰ Nitohanein cuhin, inae nii Olibo neeonjoaihu turuhin jetaote:

“Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai.

⁴¹ Acaauru rai niritiin jetaote, nita acaauru aonajeein cuhin neseonrariin jetao;

⁴² “Ofa, ii jereeine caa jataain necairichanaa tabai caje canu mitaaura. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneunra. Ii jereeine rijijieein ichaaura,” naain jetao Cana Coaunera bajaaj Jesoso.

⁴³ Niritohane jana jetaote, dede caje ecocohin lararajiaa leinjiin anjerane jaun jetaote, aina suujua nunaaojoe.

⁴⁴ Nii aina jataain nesoonenaa cataau neein jelai rutaain, Cana Coaunera bajaabajaaceca Jesusone jana jetaote, atanichoae tabaanaain nalue rai doroana ichananein.

⁴⁵ Nitohanein inae Cana Coaunera bajaane nainaain, aina nerelanacaauru coaraa cuhane jana jetaote, jataain cotaana aina inaderanaa caaun sinihure.

⁴⁶ Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna siniiche. Chajaain nimichuhin Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso mucuuruhane

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, turuha cuure arajii cachaauru. Nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja neein nenea Jodasi jetaote, acaauru ichoaichaniha acaauru amaeranein cue. Aca jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain nechu jataain belaicha rijijieein jetao rai nomeri liorace.

⁴⁸ Nii jaun jetaote:

“Jodasi, belaicha rijijieeina nomeri lioracaain nii acaihaniji cacha Calahinein nenea teei aina nejerateeriin nenacaauru bijihute,” nae jetao Jesoso.

⁴⁹ Inae inooneeuruhane coaraain jetaote:

“Curuaanaa, coanene ii cocoaeratihacaanu sabere quera,” naaure jetao nii Jesoso aina nerelanacaauru.

⁵⁰ Niritiin jetaote, leinjiin saseredotecucu curuaanaa letono uricho beuhite, rai raotono nichajai que tacaain sabere que, leinjiin nii Jesoso aina nerelanaa.

⁵¹ Nii jaun jetaote:

“Inae nirimiin, coa cunaitaa,” naain jetao jelaiha nii saseredotecuru curuaanaa letono uricho tirichaain jetao rautae Jesoso.

⁵² Nitohaneein rautaane baiha jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, Teenforo berai-hurera, chaen Joriocuru bichauhenaauru, Joriocuru rai nelateein nenacaauru, naaon-joainuri rai jetao:

“Chanuna leinjiin necha ansai ausijiautoneein sonajaain joeraneein nihanune que airijiin sabereuru aina enuhacuru uhaain canu mucuha uhiche.

⁵³ Itolere cojoananaa banara, inara aina Teenforo asae nenajacoonna. Nii jana nii chatohaneein coatiha canu dadanajaoheehiche. Nete inae nitohaneein nocohena tabai osa que nesaruhin namuritocohichene cojoananaa que tihane jaun aiiche inarara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone

(Mt 26.57-58, 69-74; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Nitohaneein jetaote, Jesoso mucuhin saseredotecuru curuaanaa loreri asae amaa-ruhane jana jetao, nita caaijie coarajeein jetao cuujue Fedoro.

⁵⁵ Cuu turuhin jetaote, jelarotokane jaun, nenaanaja cataaun teein usi mocohin, curuhacaain nichaatiha neeuruhane jana jetao, Fedoro netonai cuu turuhin acaauru aina nichaatiha usi rohan lauheque.

⁵⁶ Nii jana saseredotecuru curuaanaa coseenraneein nena leinjiin ene jetaote, cuu usi rohan lauhequuin nichaatiha Fedorone jana, cuu coarajihane baiha jetao coujueluhin:

“Caa netonaite aina nenaane,” naane jaun jetao:

⁵⁷ “Ainaaunchenaate. Coatihana Jesoso coitucuhaaunche canute,” naain jetao suujue Fedoro.

⁵⁸ Nii baiha neeorin jetaote, leeocho netonai:

“Caa netonaite acaauru aina nenaanera,” naane jaun jetaote;

“Ainaaunnaate, coatihana aca nihaaunte,” naain jetao nii cache tonorae Fedoro.

⁵⁹ Nii baiha carajaojoaain jetaote, coaiteen leeocho netonai;

“Esinae rauhijiriin caa cache netonaite, aina nenaane. Nii choae tacaain techu Calillea ccoaichanera,” naane jana jetao:

⁶⁰ “Coatihana nii carai chaitoonjoan cache coitucuhaaunte,” nae jetao nii cache rai Fedoro. Niritiin jaiti ereerejiha Fedorone jana, nii rijieoritiiin iriha ataohari curuaanaane jana,

⁶¹ jaotoroain Fedoro coaraa Jesusone aina jetaote: “Enene cojoanotiin cuhanete, nichata saain cacoitucuha nocoetelanaala nesuujuueine jana erereein ataoharicha,” naa Jesoso raine coacuhin nainain jetao,

⁶² nii neeurunaja loreri caje mituhin jetao jataain obajeein chanae Fedoro.

Jesoso que ninichajeeuruhane

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Nitohaneein nii Jesoso mucuuruhane jana beraiha nenacaauru cachaauru jetaote, que ninichajeein faohacure.

⁶⁴ Nitohaneein faojoaain jetaote, nota conajaain:

“Aihane esinae rauhijiriin *profetaneeine* caa ii soera coitucuuru,” naainchuru jetao sohin,

⁶⁵ jataain que ereinchuru nocoeje chanuure.

Jataain Joriocuru rai nelateein nenacaauru Junta Suprema acatiha niha Jesusone

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Nitohaneein teein jetaote, inae janohane jana, ita taojiaaure Joriocuru coaraneein nenacaauru bichauhenaauru, chaen saseredotecuru curuaanaacuru, Cana Coanera aitoonjoa que cache relaaureraauru, naaonjoainuri, jataain Joriocuru rai nelateein nenacaauru *Junta Suprema* acatiha amaauruhane caina. Nitohaneein amaain inae cuu turuhaain jetaote:

⁶⁷ “Esinae rauhijiriin Mesihasi neeine canacaanu rai beeune coitucuhacaanura,” naaun-ruhane jaun jetaote:

“Aca nichaaunchujian,’ naanune nihanatiin, nii quesenetareehichene coalanaalata.

⁶⁸ Nii inara caje erenaa bajaanune nihanatiin chu catoonrariquichene coalanaalata.

⁶⁹ Nena laen inae, enene caje coauneein, itolere Coauneraneein nelateein nenaana Cana Coanera raotono nichajai que nelauriaa cureeinni, canu acaihaniji cachanein nejanohanaa nichaauunnae,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁷⁰ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, satiin:

“Aihane jaunna, ii Cana Coanera Calaohinee,” naauruhane jaun jetao:

“Esinae rauhijiriinte acanichaaunne que aitocoichera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁷¹ Niritoha acaauru raine jaun jetaote:

“Cha nenacaaneein cana rai berana laterihacache, inae raajenhane nujuuae caje acanihane que aithane aonacaache natiin,” naure jetao.

23

Jesoso coulurejeeuruha Filato raine

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Niritiin jetaote, satiin nimichucutaain coinetein mucuhin jetao, Filato rene Jesoso amaare.

² Ecu turuaain jetaote, Filato acatiha tein Jesoso coulurujeeure:

“Caa cachane eruhacaanu, caa cana atane que nenacaauru cachaauru suujua rerohecaain, cana curuaanaa Romanocuru curuaanaa enferadoro rai coriqui tihacachene caohatein, ‘Aca jete nii canaacha cohajei Rey Mesihasi ne,’ naain cachaauru suujua auhacaane jana,” naain jetao coulurujeeure.

³ Niritiin coulurujeeuruhane jaun jetaote,

“Tina chuhisi Jorioocuru Curuaanaa Rey ineei,” naain caje bajaa Filatone jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitohicha,” nae jetao rai Jesoso.

⁴ Niritohane jaun jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen ecu neein aonajeeurera cachaauru, naaonjoainuri rai jetao:

“Coatiha chatohanein baaso ichaa caa cachane coarahaan canuta,” naa acaauru rai Filatone jaun jetaote:

⁵ “Nete cachaauru relaane aina cuaain satiin cachaauru suujua auhacae. Nitohaneein Calileea batane caje nunuhetein, caa Jodea batane netonai que jerichanejein ichana jerera,” naain jetao jataain acaauru esenetaa Filatone jerein counujeeure.

Erodesi rene Jesoso letoaa Filatone

⁶ Niritocuruhane aonaain jetaote: “Calileea cajana nenaana caa cachate,” naain jetao acaauru caje bajae Filato.

⁷ Niritiin acaauru caje bajaane jana, “Aca chujianrana,” naauruhane jaun jetaote, Calileea coberenadoronein bana niha Erodesine jaun rene letoae Filato, nii bana nii Jerosaleeun turuhin niha nii Erodesine jaun.

⁸ Nitohanein Jesoso letoaa Filatone jana coaraain jetaote, jataain rachoojoe Erodesi, cojoelanaacojoai ichaane coitucuhin, acaentonai Jesoso coarana jeretohane jana rene letoaauruhane jaun.

⁹ Nii jaun jetaote, araai saain niqii, “Chatohanein nena neein,” naain caje bajae Erodesi. Nejetaote, nere tonorana jerene Jesoso.

¹⁰ Nii nainiha jetaote, ecu neeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coanera aitoonjoo que cacha relaaureerauru, naaonjoainuri, jataain acaauru esenetaain, Jesoso cairichaa Erodisine coina counujeein coulurujiha neeure.

¹¹ Nitohanein nere tonorana jereniha Jesosone jaun jetaote, coaetaain rai soodarooru aina jiniinquin nocoeje chanuhin jetao cairichaaain, nocoreteeuruha reychurune jaan tocohanai cajione que jetao Jesoso cajione corerate Erodesi. Nitohanein tein jetaote, nacoaunein Filato rene letoae Erodesi.

¹² Nitohanein Jesoso cairichaauruhane bana caje coaunein jetaote, ita que nejeraateeriin neeuruhane baiha jetao, ita belachanein neeure Filato aina Erodesihuru.

Jesoso atinaauruhane coina rucuhacuruhane

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Nitohanein Filato rene letoaa Erodesine jana jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cocoinacaihuru, satiin ecu nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri taojiaain jetao:

¹⁴ “Inarate canu rene caa cacha turuaa uhiche, ‘Cachaauru suujua reroecaain jete, cachaauru suujua auhacae,’ naain coulurujeein. Nena caraajenhane inara acatiha tein caje bajaanune janate, nii chatohanein cotainacai ichaain, nii coulurujeeichene jaa lera coitucuneun.

¹⁵ Niheichu caa cana rene jelaiha letoaera Erodosi nihanatiin, nii chatoanai ichaane jaa lera coitucuhi. Aihane jaun inae coaraquiche inara, nihei nii chatoaneein cairichaaan ateinaacachene jaan lera.

¹⁶ Raujiaainchane casetecaain nii baiha jianereeeunni,

¹⁷ Fasocoo beseta naineen niha coulurujuenojone, nirijieein jianenajaoncaauinne rijijieein," naa acaauru rai Filatone jana jetaote,

¹⁸ satiin ita rijitiin jachaatorohaain jetao:

"Jiaohine. Jiaonriha nii Jesoso jianeenera. Nii Barabasi jianeuejian laenra," naaure jetao Filato rai Jorioocuru.

¹⁹ Nii Barabasi jetaote, caresero cuhane enohaaure, nii neseu Romanocuru que nejera-teen, acaauru aina sonaana que neein leinjiin cacha sohin jaohane coreniha.

²⁰ Nitohaneein nii chatohaneein Jesoso cairichanaa jerenihane jaun jetaote, nirijieein jianihane coina jetao niqúi, nacoaauenein acaauru rai ere Filato.

²¹ Nejetaote, jataain tonijiaain jeelai rutaain jachaatoroaain jetao:

"Letonanocoriin coroso que teute ecu neein ohinera," naaure jetao ita rijitiin.

²² Niritocuruhane jaun jetaote:

"Chatohanai baasonajian ichae. Coatiha cairichaaan atinaanune coina chatohanein baaso ichaain nihane coarahaan canuta. Raujiaainchane casetecaain, nii baiha nirijieein jianereeeunnicha," nae jetao acaauru rai Filato nichata saain.

²³ Niritoha acaauru raine jana jetaote, jachaatoraaín ehequuin jetao, "Coroso que tihachaaure," naauruha araai saaine cotabenihana jetaote,

²⁴ nii aitocuruhane rijijieein jetao ichae Filato.

²⁵ Nitohaneein jetaote, nii Romanocuru que nejeratein sonaana que neein sonajaain joera caesero cuhane nenea, acaauruhacha jianeratei cacha mitaaín jetao acaauruhacha jerei rijijieein jetao, acaauru bijihu Jesoso te Filato.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Nii jaun jetaote, coroso que Jesoso teeuruhane coina, amaauruhane jana, situujiha cuha leinjiin cacha Sirene caje unaa Simoonne jaun jetaote, cotijiaain que nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure. Nii jaun jetaote Jesoso caaijie, nii coroso teeuruhane jaanu amae.

²⁷ Nitohaneein amaauruhane jana jetaote, arajii enecuru, quichaauru, naaonjoainuri jetao, caaijie cuure. Nii caaijie cunacaauru jana cunacaauru enecuru jetaote, cojioriin chanaaure Jesoso coinaderaa.

²⁸ Nii chanaauruhane jana acaauru coaraain jetaote:

"Jiaonriha cacoreniha chanaaichenera Jerosaleen benecuru. Inara bereecuru, inara jaberoco, naaonjoain coreniha chanaauchera.

²⁹ Inae nerichaaín inara cairichaauruhane jaan cojoanonaa. Nii banate: 'Caohatoriha canaanai sirilanaala nihacachene niqúi,' nariquicheein.

³⁰ Nii banate ichatane ecuunooru rai, 'Canacaanu ichoae neranuu,' naa cuurureein cachaauru. Jana atane rarororooru raite, 'Canacaanu asihu,' naaurureein.

³¹ Coaracuche nachuhinti chatohanai baaso ichaain nenihanune sainejeein catohaneein caetecuruhane. Nii jaun chatohaneein teeinti inara teeurureein inae amuhanune baiha," nae jetao acaauru rai Jesoso.

³² Nii Jesoso jiniichaaín jetaote, coroatajaain necha aansai baaso icharaauru cachaauru amaaure, sohin ateinanajaauruhane coina.

³³ Inae nii "Couturi Bejero" neein acaauruhacha curuaateihu turuhin jetaote, coroso que Jesoso aina jiniiquuin nii coroatajai necha aansai baaso icharaauru teure. Leinjiin jetaote, Jesoso najaabiji nichajai que teure. Jana leeochoa jetaote, raotono nichajai que teure.

³⁴ Nitohaneein coroso que teeuruhane jana jetaote:

"Caa catohaneein caetecuruhane coreniha, acaauru que ii suujua acateura Ofa, cha coitucurenihane jaunte aihurera," nae jetao Jesoso. Nii jana jetaote, ecu nejesinajeein ita rai Jesoso cajione chaluure soodarooru.

³⁵ Nitohaneein teeuruhane jana jetaote, ecu neein coarajeeure cachaauru. Nii nainiha jetaote, cocoaínacaaíhuri netonai:

"Chajaain aihane ena esinae rauhijiriin Cana Coaunera tenojoi Mesihaseinein niicha janijiineein nihane, raajenihane rai jaberoco ichoteratemiin leeochoaauru ichoteratihane rijijieein coaracaachera," naaure jetao nechu jataain cairichaaín que ninichaaíja.

³⁶ Nii jana soodarooru netonai jetaote, Jesoso que ninichaaíjeein nechu jataain cairichaa rohan nichuutaacoaain jetao, bino elorajiojaain nenea que jetao cocoaín:

³⁷ “Aihane esinae rauhijiriin Jorioocuru rai *Rey* neeine, ichaajenihane ijabereeo ichoterateeune coaracaanura,” naaure jetao rai.

³⁸ Nitohaneein coroso que teein jetaote, rai bichoeniha teein jetao: “Caate Jorioocuru rai *Rey* neein ne,” naain laenacure.

³⁹ Nii jana nii necha aansaaneein coroso que nenea cacha corootaja jetaote, nechujataain cairichaa cotaiha jetao:

“Aihane esinae rauhijiriin Mesihaseeneine, ichaajenihane ijabereeo ichoterateeune coaracurumiin, chaen canacaanune maajein ichoterateeune coaracaanura,” naane jana jetaote:

⁴⁰ “Coo niritoha. Tana ichasetecarichaain Cana Coaunerane coasiine. Itonai rijijieein caseteconein neeinatiinachura aitohte.

⁴¹ Canatejian esinae rauhijiriin itolereenein baaso ichacaane coreniha necairichaecca cau. Jana caa cacha, nii chatohanai baaso ichaain nihane coreniha caa aihei,”

⁴² naane baiha jetao:

“Canu coaacuhin ii Cojoanonaa que neeine banara Jesoso,” naa nii baaso icharaauro coroso que nenea leechane jana jetaote:

⁴³ “Eneete esinae rauhijiriin raotojoein ichaonaana jaun caniha neriquincha,” nae jetao rai Jesoso.

Oha Jesusone

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Nitohaneein inae ohane rai niha Jesusone jana jetaote, enoto chujutora caje coaunein jetao, caohachanainejeen nocoenanein nedae satiin chauratane, nuna machi ichoae teeiha enotonereetaain.

⁴⁵ Nitohanihane jana jetaote, neleruhin nesoaihacoe nii Teenforo leruera cajione, ecu bujuanein nenea.

⁴⁶ Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquuin jetao:

“Ii bijihune canu suujue teenra Ofa,” naain jetao inae ohe Jesoso.

⁴⁷ Nii jana ecu beraiha nenacaauru Roma rai sondarooru cafitaauun jetaote, Cana Coaunera coraajein jetao:

“Esinae rauhijiriinte, nii chatoanai baaso ichaain nenecaiha caa cachara,” nae jetao.

⁴⁸ Nitohanihane jana ecu satiin neein coarajeerera cachaauru jetaote, nesoone caaun rai nalarijia faojoaain jelai caje cauhacooaure.

⁴⁹ Nejetaote, satiin nii Jesoso coitucuurerarauro, chaen Calillea caje coaunein sacuurera enecuru, naaonjoainuri jetao ecu neein coarajeere jelai caje amuelanaala nita netiin.

Ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucuhecuhane

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin cacha Jodea batane que nenea Arimatea cocoacha-nein nenea Jose. Aca jetaote, caohacha cachanein, satiin Jorioocuru rai nelatein Jorioocuru coaranein nenacaauru- *Junta Suprema* tabanein nihane sainejeen, turuha uha Cana Coaunerane Cojoanonaane cohajihane jaun jetao, nitohanein nii Jesoso teeuruha nii rai leeochoaauru *Junta Supremacurune* rautaaun coaraene.

⁵² Nii Jose jetaote, Filato caje Jesoso jaberoco bajaa cue, rucuhecane coina.

⁵³ Nitohanein bajaain jetaote, coroso caje fauhin jetao, shojoera que conajaain jetao, jaiti chuni onaa teurenihane jaan ichtane ramara que nenea ajeri jachu cuhane jetao rucuheca cuure.

⁵⁴ Nitohanein jetaote, inae nunuheneelalajiha nebetacanaa cojoanonaane jaun, inae niicha ichanenu ichana nainecuruhane nainejeen jetao, luhecaain nii Jesoso rucuhecure.

⁵⁵ Nitohanein Jesoso jaberoco rucuheca cuuruhane jana jetaote, acaauru aina cuure Calillea caje coaunein jiniichaaun unacaauru enecuru. Nitohanein cuhin jetaote, caohachaaun rai jaberoco rucuhecuhane ajeri jachu cuhanene coaracure.

⁵⁶ Nitohanein ajeri jachu cuhane rai jaberoco rucuhecuhane jana caohachaaun coaracuruhane baiha jetaote, nenajaun cauhin jetao, meetoon rijijieein jujuaain nenea ichacuruhane nainaaun jetao, Quiricha inoansi cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijieein, nebetacanaa cojoanonaa bana nebetacaure nii enecuru.

24

Oo caje ichanaa Jesusone

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Nitohanein nebetacaauruhane cojoanoo janohetiin jetaote, nii teeuruhane jaan ajeri jachu coaraa cuure nii acaauruhacha ichai jujui amaain nii enecuru.

² Ecu turuhin coaracuruhane jana jetaote, elonanohi ne nii ajeri jachu fuuruhane jaa ajeri jaberoco.

³ Nii jana enohin coaracuruhane jana jetaote, inae ecu Cana Curuaanaa Jesoso jaberoco eruurene.

⁴ Nii jaun jetaote, niicha ichanenu coitucuelanaala nesooneooruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin, ecu luhecotariin acaauru aina ecocohin temeeneet coroatajai catcha.

⁵ Nii coaraain jetaote, nesoone caaun, suujua acatecuruhane coaratiha nenoracaauruhane jana jetao:

“Chanuna onacaauru jana, ichaohin nena ariiche inara.

⁶ Inae ichanaane jaun, coatiha cau nihei. Tana Calileea inara aina nihane bana inara rai:

⁷ ‘Acaihaniji cachanein nejanohanaanein nenaate, necha aansainein ichaonacaauru rai tenojoinein niha curein. Nii janate coroso que tein ateinaa cuururein. Nete nichata janohane cuhane ichanarein,’ narejetoa inara raine que nainaquicheneta,” naaure jetao ecu ecoonacaauru catchaauru.

⁸ Niritocuruha acaauru raine que nainaan jetaote, acaauru rai aitoroaetoha Jesosone coaacure.

⁹ Nitohanein inae nainaan, nii atane bana caje jelaiha cauhin jetaote, jitariin nii acaauruhacha coarai biha jetao cuure lechoonca leinjiin afosotooru rai, chaen sattiin acaauru aina nenacaauru catchaauru, naaonjoainuri rai.

¹⁰ Nitohanein coaraain afosotooru rai biha cunacaauru jetaote, Maadala bene Mariha, chaen Joana, chaen Saantiaao neba Mariha, chaen leochaauru enecuru acaauru aina cunacaauru, naaonjoainurine.

¹¹ Nitohanein turuhin beeuruhane jana jetaote, acaauru esenetana jerecurene afosotooru.

¹² Nejetaote, nii acaauru esenetaaurenihane sainejein soronein jeluhariin cuhin turuhin, nii atane bana cuhanai coaraa Fedorone jana jetao, nii conaacuruhane jaa shojoeraacha ecu codoheque. Nitohanein shojoeraacha eruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin jelaiha nenaanajaun cauha cue Fedoro.

*Emaoso nese coero cuhane cuuruhane
(Mr 16.12-13)*

¹³ Nii bananein jetaote, enoto chujutora rijju fautaain amunaanaja itaanejein nii Jerosaleen caje nena Emaoso neseu jetao, cuure coroatajai Jesoso aina nerelanacaauru.

¹⁴ Nitohanein Jesoso ateinaauruhane que ereerejein bero cuhane cuujeeuruhane jana jetaote,

¹⁵ jaiti que ereerejeuruhane jana, acaauru rohan nichuutaain jetao, acaauru aina bero cuhane cuujue Jesoso.

¹⁶ Nejetaote, acanihane coitucurene, acanihane coitucuuruhane jereniha Jesosone jaun.

¹⁷ Nitohanein jetaote, acaauru rai:

“Chaaquena bero cuhane ereerejein cuujueeiche,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote, ecu inaderatonanaain inacuhin jetao:

¹⁸ “Ii netonai Jerosaleeun neenatiinna: ‘Naaonjoain ichacuruha caa janonaacha cuhanera,’ naain coitucueeneite,” naain tonora nii bero cuhane cujuena corootaja Cureeofasine jaun jetaote:

¹⁹ “Chatohaneeuruhanaate aitohi,” naane jaun jetao:

“Nasarete cocoaicha Jesoso, sattiin catchaauru notaracae nere que irihane naitoonjoan ichaain, itolere que laraajiin Cana Coauneraacha letoai *profetanein* nihanatiinte

²⁰ Romanocuru rai coulurujueure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cana rai cecoinanacaihuri, naaonjoaihunri, coroso que tein ateinaauruhane coina.

²¹ Canacaanune niqii, cairichaerinojoinein neuruha Israaeli cocoaicha nichaachene ichoterathane cohajihacaanu. Nete inae nichata janoha nitohanein ateinaauruhane saijiein,

²² canacaanu aina nenacaauru enecuru tabaauru, janonaa aonaain cuhin natane bana coaraa cuuruhane jana,

²³ ecu Jesoso jaberoco eruurenihane jaun, jelaiha nenaanajaun cauhin canacaanu rai beein canacaanu socoinaure. Acaauru rai ecocohin jete: ‘“Coatiha cau nihei Jesoso jaberoco, inae oo caje ichanaane jaunta,” naaunre anjeraauru,’ naain beure.

²⁴ Niritocuruha turuhinne jaunte, canacaanu caje nenacaauru tabaauru netonai cuhin, nii atane bana coaraa cuure. Nii janate chuhisi, nii aitocuruha enecurune rijjiejiein, inae

ecu nene Jesoso jaberoco. Niheichu nii Jesoso nihanatiin coaracuruhi,” nae jetao rai Cureeofasi.

²⁵ Niritohane jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna cha esenetana jerelanaala, nii aitocuruhalu *profetacurune* coacuhin esenetana jereneeiche.

²⁶ Tana jauriaanejeein dedeeu cusihane ajiniha, catohaneein necairicharichaain Mesihasine coitucuhicheneta,” naane baiha jetao,

²⁷ Moisesa quiricha caje coaauneein nunuheteiin jetao, que aitiin laenacuruhalu *profetacurune* beebejeein jetao, acaauru rai ereereje Jesoso.

²⁸ Nitohaneein nii cuuruhane jaan, Emaoso neseu turuuru jana jetaote, rauhijiriin situujiha cunaa rijijieein cuujue Jesoso.

²⁹ Nejetaote:

“Cauna canacaanu aina nesuruure. Inae jataain sohane jaun nocohejia natiin,” naain jetao chunaauure. Nitohaneein chunaauruhane jaun jetaote, ecu acaauru aina nesurue Jesoso.

³⁰ Nitohaneein acaauru aina nesuruhin jetaote, lenonecuruhane coina nelauriaauruhane jana jetao, faa teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai beeunebeeuneein te.

³¹ Nitohaneein faan tihane que nainain jetaote, Jesoso nihane coaraain acanihane coitucuruhanane jana jetao, inae acaauru caje jianatoroain amue.

³² Nitohaneein jianatoroain amuha acaauru cajene jana jetaote: ecu jelai nedaain ita rai nejesinajein,

“Esinae rauhijiriin acanihane jaun jiana bero kuhane uujuein, ereerejiha Cana Coaunera Quiricha inoansi quene jana, aca netoojoain naonae cana suujua cuhanaina,” naaure jetao ita rai.

³³ Niritocuruhane baiha jetaote, caeneenejelanaala jelaiha bero kuhane soroneein cuhin Jerosaleen, ita taojiaain neuruha lechoonca leinjiin nenacaauru afosotooru aina acaauru leochaaurune jaan cauha cuure. Inae nii Jerosaleen nenacaauru rene turuuruhanane jana jetaote:

³⁴ “Esinae rauhijiriinte inae ichanae Cana Curuaanaara, Simoon raite inae ecocoera,” naain jetao acaauru rai beure.

³⁵ Niritocuruha acaauru raine jana jetaote, bero kuhane acaauru rai netonai ecocohin acaauru aina cuujihane beein, acaauru aina lenoneein faan teberiaain, Cana Coaunera bajaain acaauru rai tihane que nainacuruhane beure jetao nii acaauru ajiniha netaojiaain nenacaauru rai, nii coroatajaihuri Emaoso coero kuhane cunacaauru.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesosone

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Niritiin acaauru rai bero kuhane ecocane que jaiti ereereecuruhane jana jetaote, luhecotariin acaauru cataaun neoritiin:

“Raotojoein neeuche,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetao:

³⁷ “Rai corii jecha coaracure,” naauruhane jaun jetao jataain nesooneoore.

³⁸ Nitohaneein nesooneoorehanane jana jetaote:

“Chanuna jataain baasonetohiche. Chanuna nainanacharanejeein, baasoneein inara suujua kuhane coaaquiche.

³⁹ Cacoiihuru, catihacuru, naaonjoaihunri coaracuchenachuhiti, jeelai cajabereoneeinte neure caa cajabereocuru. Cajabereoo mucuhin cacoharaauche. Leinjiin onaa corii, caa cacoaraaichene tocoaneein bucuhanane, jaberoconeein nichaauraaain nena naineriheita,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁴⁰ Niritiin jetaote, coroso que teein, rai tija, biji, naaonjoain curuabaauruhane jaacuru coaarate acaauru que.

⁴¹ Nejetaote, jataain cojoelatiin rachoojoeeuruhane jaun. Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Tana cau enohalanohineein niha cau chaelai lenone nijine,” naain acaauru caje bajaane jaun jetao,

⁴² niha ate basichone jaun, rai teeuruhane jaun jetao,

⁴³ ecu acaauru notaracae netiin que lenone.

⁴⁴ Nitohaneein lenonihane baiha jetaote acaauru rai:

“Caa catohaneein caetecuruhanane quene inara rai berejetoonu, jaiti canu atinaaurenihane jana inara aina nihanune bana. Inae catoaneein caetecuruhane coina, rai quiricha kuhane itolereneein caque aitiin laenaalu Moisesane nainain, chaen aitiin quiricha

cuhane laenacuruha *profetacuru*, Salmo naaonjoain cuhanene rijijieeine inae nainaaun,” naa acaauru raine baiha,

⁴⁵ Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane aitoane rijijieein acaauru que coitucuhareteein jetaote:

⁴⁶ “Laenanohineeinte ne, canu Mesihasi nichaaunne ohanune baiha, nichata janohane cuhane ichanacaaunne que.

⁴⁷ Aihana jaun, canuhacha cocoinanohineein Jerosaleen caje nunuheteiin, satiin atanecuru sacuritaain cachaauru rai, ‘Esinae rauhijiriinte, coreniha ichoteratenohineein nerichaacheein,’ naain beeuchete, nacoaauneein Cana Coaunera coacuhin suujua coreein neeuruhine acaauru osa caje acaauru ichoteratiha Cana Coaunerane coina.

⁴⁸ Inarate caa ohanune caje ichanacaaunne coaraneein neeiche.

⁴⁹ Canune inara rai Ofa aitoonjoalu tereeunni. Aihane jaun, jiaonriha caa Jerosaleen caje amuhiche, laraajiin neeichene jaanu dede caje unaa raaichene reetihaaineta” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Dedeeu cauha cuha Jesusone

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Niritoha acaauru raine baiha jetaote, Jerosaleen caje amanajaain jetao, Betaniau turuanajaain, ecuun biji sijirichaain jetao acaauru cojiotae.

⁵¹ Nitohanein acaauru cojiotaain coroaenaacane baiha jetao, inae dedeeu cauha cue, ecu acaauru ratiriin.

⁵² Nii jana jetaote, ecu Jesoso coroaecuruhane baiha, jataain rachoojoein jelaiha Jerosaleeun cauha cuure.

⁵³ Nitohanein cauhin jetaote, itolere bana Teenforo asae Cana Coaunera coroaerejete-curelu.

Joaancha laenai **Ena Nenea Cana Coaunera Ere**

Cana Coaunera Ere

¹⁻² Jaurianejeeinte nenea ne caa Erenaa.

Itolere, dede, cana rai chauratane, naajoain coaunaa Cana Coaunerane ajiinihate nelu caa Cana Coaunera Ere, jelai Cana Coauneranein.

³ Nii jelai Erenaa quete itolere coauneratelu Cana Coaunera. Nihei nii colane necoaunain nei.

⁴ Nii Erenaate ichaonaa teranein ne.

Nii ichaonaa teerate, cacha cononein ne.

⁵ Nii Erenaate, cononein nocohena conaeranein ne. Jacatiasihei nocohena tabai.

Charijiein teinti cana rai chauratane conae caa enoto. Nii rijijieinte cacha suujua conae nii Erenaa. Amuritonaa nainesihei nocohena tabai.

⁶⁻⁹ Inae chauratane que turuelalajia nii cono esine, satiin cachaauru conoaeranune janate, Joaan letoae Cana Coaunera, nii cono que ererejeein cachaauru relaane, aonaain esenetaain coitucuuruhane coina.

¹⁰ Nii Erenaa quete, chauratane coaunerate Cana Coaunera niqiu. Nete caji chauratane que turuhane jana coitucurene caa chauratane que nenacaauru, niicha coaunanohinein neeuruhane saijiein.

¹¹ Caa niicha coaunai chauratane que turuhane janate, que jaolequuin raasurene cachaauru.

¹² Nii janate, atiin raain esenetaaure corotajajei cachaauru. Nii corenihate, calaohi raane rijijiein acaauru rae Cana Coaunera.

¹³ Joaerein cacha calaohi rijijiein nihei inae Cana Coaunera ere esenetaane cacha. Rauhijiriinte Cana Coaunera calaohi rijijiein nereein nii Erenaa esenetaane.

¹⁴ Nii Erenaate, cachanein nejanoain canacaanu aina ichoae. Nii jaunna aina amuemujuein coaracaanune jaun, leinjiin acaihanejeein Cana Coaunera Calahineein nihane coaracaanu canacaanu nota que, jericahanejeein Cana Coaunera rijijiein chabana nohanelanaala rauhijiriin canacaanu belaihana jaun.

¹⁵ Nii janate, turuha uhane jana: "Taa quenara aitonajacoonra, 'Canu caaijete turuha ureein canu ajiniha nenaara,' naain aitonajacoon," nae Joaan, nii Erenaa cojoeluhin.

¹⁶ Inetono janonaa banate, satiin cacha belaihan cana corotajane nii Erenaa.

¹⁷ Moisesa quete rai naitoonjoan beratein laenaeratelu niqiu Cana Coaunera. Nete tonoraasurene cachaauru. Nii natiinte, atiin cachaauru belaiha ichaonaa rauhi que cachaauru relaane coina turue Cana Coaunera Calahoi Jesocurisito, nii cacha relaana jaan ichaonaa rauhi raauruha cachaaurune coina.

¹⁸ Chabana Cana Coaunera coaracuruhi cachaauru niqiu, nete inaca Cana Coaunera coitucuhane jaun, nii inaca que cana relae, acaihanejei Calahineein nihana jaun.

Turuha urichain Jesocurisitone beebejiha Joaan- cacha coujunacaterane

¹⁹ Joaan renete batirichuru letoaure nii Jerosaleen nenacaauru bichauhenaauru: "Chaneeita," naain Joaan caje bajaauruhane coina.

²⁰ Inae Joaan rene turuhin bajaauruhane janate: "Curisito nihaunta," naain rauhijiriin tonoranaaca Joanne jana:

²¹ "Chaneei najian. Cana Coaunera ere bera Eliasineina," naain coaiteen bajaauruhane jana:

"Aca nihaunta," naain coaiteein tonoranaaca Joanne jana:

"Aca neneina jaun, chaneei najian. Nii turuha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei Cana Coaunera ere beranecaai," naauruhane janate:

"Ahan- aihei, aca nihaunta," naain tonoranaaca coaiteenne jana:

²² "Chaneei najian. Beenete ne, bihacaanu canacaanu letoaurera raine coina. Chatoanai icharaneei najian," naain bajaauruhane jana:

²³ "Canu quetejian, nerichaain leinjiin cacha, cacha areeroo kuhin eeheejeein cacha cotiaranura: 'Turuha cana curaanaane jaan coero raujiauchera, naain beranura,' naa Isaihasi najaan nichaaunra," naain biha Joanne jana:

²⁴⁻²⁵ "Chanuna jana chaen, acau que cachaauru coujunacateei, nii canaacha cohajei Meshiasi neein, niheichu Eliasi neein, niheichu leeocho Cana Coaunera ere bera- *profeta* neein, naaonjoainuri neein nenaalanaala," naain bajaauruha nii fariseeocuru letonocurune janate:

²⁶ “Acauhanau teeinne canu, cachaauru cojunacatiha baotisanajaaun. Inae turuha urichaa in canu caaijie inaraacha coitucuhi cacha.

²⁷ Canu caaijiete turuha ureein, nii inoaelu nenea cacha- jataen canu amuritoeriin cocoainanacai,” naain acaauru rai be Joaan.

²⁸ Nitohaneente, Jorodaan jeraniha nenea Betabarau niha Joanne jana, Jerosaleen caje uhin Joaan rene turuhin bajauruhane janate: “Canuna laen cacha areeroo eeheehejeein cacha cotiaraneein neeunra,” naain acaauru rai be Joaan- cacha coujunacatera.

Cana Coaunera carenero narejeen

²⁹ Nii cojoanoote, taja uujiha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana coariin: “Notara Cana Coaunera carenero narejeenta. Taate itolere caa chauratane que nenacaauru cachaauru caje osa itajeranu que oha cureeinha.

³⁰ Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caijiete turuha ureein nii canu ajiiniha nenea cacha,’ naain aitonajacoon.

³¹ Inae niqúi inoaelu caje coauneein nesianiha niqúi, nete caa cacaijie turuha uhe. Canu netonaichu coitucuhaunlu jauriaa nejeein. Jianacoo cana mitaeraunu que Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhaunlu. Nena laen inae ena coitucuun, carai biha caletoaerana jaun. Israaeli cocoaichacuru que coitucueratihanune coinete, carai been caletoaerana caletoaera.

³²⁻³³ Osa caje cana mitaeranu que letononeein nihane coitucuhaunlu niqúi. Nena, ‘Lein-jiin cacha choaae fauha uha serori rijijiein Cana Coaunera Suujuenete, Cana Coaunera Suujue que coujunacatihate aicheeinha,’ naain carai biha caletoaerana jaun, choaae fauha uha dede caje serori rijijieine coaracaunna jaunna coitucuun.

³⁴ Nii jaunna, ‘Acate Cana Coaunera Calaohi inecaihara,’ naaun, nitoaniane coaraunna jaun,” naain be Joaan.

Ichoaechania Jesoso Ere tonoraerauru

³⁵ Nii cojoanoote jelaiha Betabarau coroatajai nere tonoraerauru Simoon Fedoro ocoala Anderesi, chaen canu, naojoaain nihacaanu Joaan ainane jana,

³⁶ situha uhe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janate: “Taa Cana Coaunera carenero narejeen coaracuchera,” naain biha Joaan canacaanu raine jaun,

³⁷ Cana Coaunera Calaohi Jesoso coariin caijie huhacaanu.

³⁸ Nitohaneein caaijie huhacaanune janate, jaotoraain canacaanu coariin:

“Chate ichaquiche niriirijieeinta cachaauru,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raine jana:

“Chute neei aaita cacha relaera,” naacaanune jana:

³⁹ “Chajauchetejian coaanicha,” naain canacaanu amaane jana, inae enuna macoijiu teejia enotone jaun, cuu aina sonafaacaanu.

⁴⁰⁻⁴¹ Nii baihate, nihana Simoon Fedoro ariha cue nii Anderesi. Ariin, ruhin: “Inae canaacha cohaje jianacoon cana mitaeranu que- Cana Coaunera letono Curisito eruha-caanura,” naain nihana Simoon Fedoro rai biha cue Anderesi.

⁴² Nii baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene, Simoon Fedoro turuaa uha Aandere-sine jana, Simoon coariin:

“Jonasi calaohi Simoonneei niqúi, nete Fedoro nereein ichurujuara,” naain Fedoroneein curaate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aca laraajiin nere beraneein nerichaine coitucu-hana jaun.

Ferifi aina Natanaaeli cotihaca Cana Coaunera Calaohi Jesosone

⁴³⁻⁴⁶ Nii cojoanoote Calileea batane que cuna jaau, Ferifi aina itaque tacauruhana jaun: “Caniha neeorihura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Ferifi rai.

Fedorooru nese Betesaaida caje unaa nii Ferifi netonai.

Niritiin cotihacane jaunte, Natanaaeli ariha cue Ferifi. Ariin, eruin: “Inae turuha nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi huhane turuha uha niicha jerecuri eruha-caanura. Nii cacha- canacaanuhacha eruhite, Jose calaohi- Nasarete cocoaichanera,” naain biha Ferifi, Natanaaeli raine jana jetaote:

“Chaquete nelatere Nasarete cocoaichata,” naane jana jetao:

“Chajaachautejian coaanicha,” naa Ferifine jaun, Ferifi jiniichaain uhin turuha uhe.

⁴⁷ Nii janate, inae rohan nichuuntaa Natanaaeline jana: “Nocoo inae uha Israaeli cocoaicha esine- coritanacae lanaala nenaara,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

⁴⁸ “Inasiinte cacoitucuhita. Cacoitucuhi inachute,” naane janate:

“Eejeen- aihanura. Ii cotihaca uha Ferifine ajinihana inae ii coitucuun. Nii uheraneein curajaain enuha asaae neeine janana, ichoharajeunra,” naane janate:

⁴⁹ “Iite Cana Coaunera Calahineein canacaanuacha cohajei Isaraeli curaanaa Rey neeicha cacha relaera,” naa Jesoso rai Natanaaeline jana:

⁵⁰ “Nii uhera asaae neeine coaracaunne que aitocoounne najaanchana canu esenetaai. Inae jataain nii amuritoeriin coariquiincha.

⁵¹ Rauhijiriina aitoonra. Inae neyoracaa dede bacuujuane janate inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaunne choae fauhin, jelaiha iniha cuuruha Cana Coaunera letonocuru aanjeraurune coariquiincha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

2

Nisirihatiha cachane beseta

¹ Nii baihate nichata janohi catiariin Calileea batane que nenea- Canaau neein curajain nenea neseu ne nisirihatiha cachana jaan beseta.

Nii jaunte, cuu nii beseta bitoaa cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso neba.

² Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso netonai cotihacure nii beseta que, aina nerelanacaauru aina cuhane coina.

³ Nitohaneein inae nii beseta que neeuru jana jetaote, inae saa binone jana: “Inae nihei binota,” naain Jesoso rai biha nebana jaun:

⁴ “Saan. Chanuna niriitohi caraite oma. Inasiina jaiti turuha canu amihaneein nunuhetihanune jaan cojoinaca que ne coalanaala,” naa neba raine janate:

⁵ “Chajaaincha naitoojoancha ichacuchera,” nae nii cuu bino chaluurera rai Jesoso neba.

⁶⁻⁷ Nii janate cuu ne Jorioocuru rai saotaneein baichaje tabaanaain- atane caje ichanohineein, Cana Coaunera notaracaae biji culejeein itolere acaauru lenonecuru culejeein ratirihuruhana jaanu que jesinaaeca teuruhana jaan.

Nii jaunte: “Caa cuhane acau raain teeuche nainecolijiaanaaincha,” nae Jesoso nii bino chaluurera rai.

Nii le baichajete baichaje seejoan cuhane coroata baichajihanaai curujuae.

Inae nii baichaje nainecolijiaanaain acau raain, teein beeuruhane janate:

⁸ “Soriin amaain, taa beseta erora cocoanhura,” naa Jesosone jaun, soriin amaain nii beseta erora cocoe nii acau chaluurera.

⁹ Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesusohacha rotoi nihane coitucuelanaala coe nii beseta erora. Acaihanejein nii acau raureraachate coitucuuere.

Nii jaunte nii bino cohin aonaain:

¹⁰ “Raotoha caa bino,” naain, “Chajataauraa,” naain, nii ene ranaa jerera cotijiaain: “Raaotoha caa ii bino. Aihuruha leeochoaurune rijijieein, bino caohacha que nunueteen cana cocoaerate lanaalate aaita. Taoniin nunueniha canaacha coi amuritoeriinte raaotera,” nae nii beseta erora, nii ene ranaa jerera rai.

¹¹ Nitohaneinte Calileea batane que nenea nese Canaau, binoneein jesinaaeca rotoe Jesoso, esinae Cana Coaunera letononeein nihane coitucuuruha cachaaurune coina.

Nii coaraaina, esentaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Nitohaneein nunuheteinte, itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹² Nii baihane Caferenaanon cuha Jesosone jana, corianiha cuhacaanu, nejeraauru, neba, aina nerelanaa nichaanune naaonjoain, cuu neorihacaanu inata janojeine coina.

Jerosaleen nenea Teenforo caje necoretenacaauru sitaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone (Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Nii janate Jorioocuru beseta Fasocoa que turuelalajihana jaun, turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

(Fasocoa besetate bitohaure Jorioocuru ajelanaala, nii Teenforo asaae. Cairichaaerinajaain niha Egipto curaanaane caje jianacoo mitanajaa Cana Coaunera najaan-cojoanonaaniha nii Fasocoa besetana jaunte, nitohaneein Fasocoa beseta cojoanona bana Teenforo asaae itataojiaain Cana Coaunera coroajein bajaure Jorioocuru.)

¹⁴ Nii janate Jerosaleeun nenea Cana Coaunera rai ita taojiauruhana jaan loreri inoaei-Teenforo asaae necoretiha neeure Jorioocuru, itolere baca, carenero, serori naaonjoain que. Nii janate ecu jelai teein ne cachaauru rai coriqui coreeurera. Niite acaauru coriqui choae laurujua laurujuauruhane jana,

¹⁵ sicho coinori que rajirajinajaain, nii acaauru rai bacaauru, carenerocuru, naaonjoain aina curuaataain, acaauru sitaain, nii coriqui coreeurera rai coriqui riariae atane choae. Acaauru coriqui rori raatiin sieitiin,

¹⁶ chujuhecoha nii serori que necoretanaane jana: “Naain caa serorichuru amaauchera. Coa caa Ofa Cana Coaunera loreri asaa necoretihachera,” naain sitanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii jaunte, “Jataain ii loreri beraihanunete ne,” naain aitosihalu Cana Coaunera Quiricha Inoaesi kuhane nii canacaanuhacha cohajeine jaun, “Aca caara,” naain canacaanu suujua kuhane Jesoso coarajiacaanu aina nerelanaa nichaanune.

¹⁸ Nii jaunte sitanajaa Jesusone jaun: “Chatohanai jana ichaain canacaanu notaareei jana, esinae Cana Coaunera letononeeine coitucuhacaanune coinata,” naain Jesoso caje bajaauruha Jorioocurune janate:

¹⁹ “Caa Cana Coaunera loreri chamuhitiin jaohichenena, nichata janojoeincha kuhane michureeunni nacoaauneeincha,” naane janate:

²⁰ “Inasiinte jenachoonca saota jaanacaain ichacuruhalu jetao natiin, iicha nichata janojoeincha kuhane michureeita,” naaure Joriocuru Jesoso rai.

²¹ Rai jaberocohacha quete aite, nii Cana Coaunera loreri que ujuateein. Nii jaunte nichata janojoein ichanae Jesoso- oo caje.

²² Nii jaunte nichata janojoein ichanaane coaracaanune jaun, inae jauriaa aitosihana jaun, canacaanu suujua neeoritohana jaun, nii aitoaha Jesusone esenetacaanu, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi kuhane aitohana jaun.

Satiin cacha suujua coitucuha Jesusone

²³ Fasocoa bana cuu Jerosaleeun neein, bacosacuru, maosacuru, urichosae, naajoaunri rautaane coaraainte, Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaacoaare arajii cachaauru.

²⁴ Nete, “Naaajoaainte chuhisi, esinae rauhijiriin quesenetaurureeincha,” naene Jesoso, acaauru suujua coitucuhana jaun.

²⁵ “Naaajoaauruha caa cachaaurura,” naain biha chuneine que airijiinte, cacha suujua coitucuhana jaun, saneein esenetanajaene Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

3

Jesoso rene turuha Necodemone

(Niha lelauriin Jorioocuru farisee neein curujaain. Niichurute, “Acaauruhachajete jataain leeochoauru amuritoheriin Cana Coaunera ere tonoraare,” naaure.)

¹ Leijnin fariseo Necodemone neein curajaain nenaate nii lelauriin Jorioocuru bichauhenanein ne, acaauru rai jataain nelateineein.

² Nihte janotiin Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene turuha uhe. Turuhinte:

“Eletoaa Cana Coaunerane coitucuhacaanura. Iite itolere bacosacuru aina cunaite-nacaauru rautaaraneein neeicha. Nitohanai ichana nainihe jelai cacha Cana Coaunera colaneta, cacha relaera,” naa Necodemone janate:

³ “Esinaena rauhijiriin aitoreunni. Enacoaauneein nejanoaeniha cachane, Cana Coaunera aina jiniiquiin nena nainihe” naa Jesusone jaunte:

⁴ “Inasiina enacoaauneein nejanoare ichauhena. Inasiinte coaiten neba suuri kuhane neloroaain nejanoare ichauhena,” naa Necodemone janate:

⁵ “Esinaena rauhijiriin aitoon. Nihei acuu nejei, Cana Coaunera Suujue naojoain que coujunacatenoineniha cachane, Cana Coaunera Ere tonoraeraneein nena nainihein cacha.

⁶ Jana, cacha caje nejanoanaate- jelai cachaneeinne. Jana, suujua culejeein caruruhin coriha Cana Coauneranete, Cana Coaunera cachanein ne. Colane aihei.

⁷ Cana Coaunera Calaohi coitucuhin esenetaain nere tonorana jereraaurute nejanoaain Cana Coaunera cachanein nereein. Coaa caa ichei caritocooaanne cojoaelatiincha caeneein aonajiha,” naa Jesoso, Necodemone rai.

⁸ Niritiinte, “Charijieein teenti tiririjiin uha cujuanane, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucuneei. Niheichu ‘Cuute cuera,’ naain coitucuheneei. Nii rijijieein techu, ‘Naojoainte cacha rai ichaonaa te Cana Coaunera Suujue,’ naain coitucuneeicha,” naa Jesusone janate:

⁹ “Chatohanihana,” naa Necodemone janate:

¹⁰ “Jataain Israaeli cocoaicha relaeraneei inatiin, ta carihanai coitucuhine.

¹¹ Esinaena rauhijiriin aitocoaanu, canacaanu nota que coaracaanune jaun. Nete, aitocoaanune esenetaeneeichera.

¹² Caa cana rai chauratane que aitocoaanune esentaeneeine, chatohanein jana dedeeu ichaonaa bihanune esenetareei.

¹³ Nihei chunei dedeeu iniin coara. Canuna laeen dedeeu nihanune caje uhin cau turuun cachanein, itolere caa chauratane que nena cacha rijijieein nihanune coina. Canuna Cacha Calaohineein inaraacha cohajeineein neeun.

¹⁴ Charijieein teeinti, coata caje acano ichaain, enuha que nujuateein chujuraa Moisesane coitucuhi chachu natiin. Nii rijijieein techu, enuha que nujuateein Cacha Calaohi nichaunne chujuraa cuurureein,

¹⁵ nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa quesenetaerane coina,” naain,

Chauratane que nenacaauru belaitoha Cana Coaunerane

¹⁶ “Jataain caa chauratane que nenacaauru cachaauru belaitoha Cana Coaunerana jaunte, acaihanejein calaohi nichaunne letoae caa chauratane que Cana Coaunera, nitajenaachara nejeein niha quesenetaain cacoitucurera cachaaunne coina.

¹⁷ Coatiha cacha casetecaanune coina calaohi nichaunne letoaai Cana Coaunera. Jiana-coo osa caje cacha mitaanune coinate, cau calaohi nichaunne letoae Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaa cachane, caseteco coaarinaain. Jana Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaaite, caseteconein niha cureein, acaihanejein Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaenihana jaun.

¹⁹ Cono rijijieeinne turuun caa chauratane que Cana Coaunera Calaohi nichaunne, cacha coaeranu que niqui. Nete nii cono jerecurene nii Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaauruhi cachaauru. Acaihanejein nocohena janaachate nenea jerecure, nocohenaanau neein suujua coaraelanaala baaso ichacuruhane coina. Nii corenihatate caseteconein neeurureein.

²⁰ Baaso ichacuruhane coaracuruhane coataate, cono rohan nichuuntanaa jerecurene saain nii baasonein nenacaauru cachaauru.

²¹ Jana caohachaain ichaoruhane, cono rohan nichuuntanaa, Cana Coaunera jerenohin ichacuruhane coaracuruhane coina,” naainte Necodemo rai aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso raaje neque.

Enacoauneeinte Jesoso que ereereje Joaan- Cacha Coujunacatera

²² Nii baihate Jodea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune aina, cuu inata janoojei nejeein neeoriin, acauhanau cachauru tein coujunacatenajaain baotisanajaane coina.

²³ Nii janate, Salim rohan nenea Enoon, cachaauru coujunacatiha ne Joaan, cuu niha tabaain acauna jaun. Nii janate cuu turuhajeure cachaauru, acauhanau tein coujunacatenajaain baotisanajaa Joanne coina.

²⁴⁻²⁶ Inae Joaan enoae lalajeeuruha caresero cuhane janate, acauhanau tein cachaauru coujunacatein baotisaa Jesosone jaun, ita cotaicha rijitocure Joaan ere tonoraaurera, leinjiin Jorioo aina. Nii baihate Joaan rene turuhin: “ ‘Cha,’ naau. Taolu ii aina Jorodaan jeraniha nenaalu leinjiin cacha canacaanu rai iicha beebejeilute, enene acauhanau tein cachaauru coujunacatein baotisanajaa ne. Saainte inae aca ere tonoraure,” naauruha Joaan rai nere tonoraaurerane janate:

²⁷⁻²⁸ “Saan. Jeriha Cana Coaunerane jaunte aihure. Inae inara rai rauhijiriin aitona-jaaocaaun, ‘Coatiha Curisito nihaun,’ nanajaaocaaun. Canute letoae Cana Coaunera nii beraanu que.

²⁹ Charijieein teeinti, inae comasai raa cachane coroaaje rai belaicha. Nii rijijieein inachu canu netonai coroajeeun, Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonoraauruha cachaaunne.

³⁰ Aca ere tejian tonoraa cuurureein cachaauru, jelaichoae jauhecotojeriin. Jana canu erete tonoraa cuurureein fautojoeriin.

³¹ Nii dede caje unaate, itolere cacha curuaanaa neein ne. Jana chauratane que nenea cachate, niicha coaraaicha coitucuuje. Jana aihei dede caje unaa. Itolere dedeeu nenea, itolere caa chauratane que nenacaauru, naojainte coaraain coitucue.

³² Acate itolere niicha coarai coaraain be niqui, nete esenetaaurene caa chauratane que nenacaauru.

³³⁻³⁴ Jana esenetaa cachanete, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane coitucuha cureein, jelai Cana Coaunera Suujue que suujuecoha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaun.

³⁵ Cana Coaunerate, nii letono calaohi belaitohana jaun, itolere cacha curuaanaa nihane coina cocoaanae.

³⁶ Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi esenetaera, nirijijieein nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa cureein. Jana, nii Cana Coaunera Calaohi esenetaite nitajihane cureein Cana Coaunera casetecanohi neein,” nae Joaan- Cacha Coujunacatera, nere tonoraaurera rai. Nitohanihalu inae Joaan enoae lalajeeuruha caresero cuhane rai.

¹ Joaan cacha coujunacatera ere tonoraauruhane amuritoheriinte, Jesoso ere tonoraare arajii cachaauru. Chaen "Aca jete, Joaan amuritoheriin acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisanajae." naain coitucuure fariseeocuru.

² (Coatiha aca, acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisanajai. Acaihanejin canacaanu aina nerelanaa nichaanunechana acauhanateein cachaauru coujunacateein baotisanajacaanu.)

³ Nii jaunte nii coitucuhin, Jodea batane caje mituhin, Calileea cauha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁴⁻⁵ Nii Calileea batane que turuhane coina, nii Samaria batane choae situhin, Sicaraneein curuajaain nenea neseu turue Jesoso, calaohi Jose rai Jacoboacha tei atane rohan.

⁶ Nii jaunte cuu niha atane jachu ucuuaatiin acau mitunajaan Jacobo curuaa siriina jaun, enoto chujutaae lalajejin rijii ecu lauturoaain lauhecoha Jesusone tonohanaune,

⁷⁻⁸ nii nese Sicarau, lenone coretiha kuhacaanu saain.

Nii jana jetaote canacaanu caajie tocoriin tajiha acau raa uhe leinjiin Samaria bene.

Nii jaun jetaote: "Caisichuche nii ii acau quera," naain acau bajaa Jesusone jana jetaote:

⁹ "Chanuna Joriooneeinche natiin, cacaje acau bajaaiiche, Samaria benenein nihanuche natiin," nae jetao nii Samaria bene Jesoso rai, Samaria cocoaichacuru aina ita belai-hureniha Jorioocuruna jaun.

¹⁰ Nii jaun jetaote: "Ichei Cana Coauneraacha tenaa jerei coitucuhin, canu nichaaunne coitucuhin cacaje laeen bajaaiichene jana nihanena laeen, canu cocoi renachara nejejin niha cacha najaan acau ichaonaa tera tereunche icheicha," naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana jetaote:

¹¹ "Chaquena acau soriin rariquiche, raina jaannu sirijieequichene coalanaalata. Ucuhatohache caa atane jachu natiinta. Cha cajete ichaonaa tera acau tereiche caraita.

¹² Canacaanu foeratera inoaesi Jacobohacha ratirineein nihache caa atane jachu natiinta. Caje raain niha nete acau corejete curechelu Jacobo calaohichuru, rai nirihuru, naajoaihunrichera. Iina amurijiriin nenea jereeichete," naa Samaria benene jana jetaote:

¹³ "Satiin caa caje acau raain coorerate, jerichanejejin enacooauneein cocoiriha cureeinchera.

¹⁴ Jana, canuhacha tei acau coha cachanete, coaiten enacooauneein cocoi renereinchera. Quiicha tei acaute, cacha suujua kuhane marohemaroherejin, cacha rai nitajenaachara nejejin nenea ichaonaa teranu quera," naa Jesusone jana jetaote:

¹⁵ "Saan. Carai aihane nii acau uhauche coaiten cocoirichaaunchene coataara, enacooauneein coaiten acau raanuchene coataara," naane jana jetaote:

¹⁶ "Ii sinijera cotihachanihuchera," naa Jesusone jana jetaote:

¹⁷ "Niheiche casinejerata," naane jana jetao:

"Esinaete chuhisi, rauhijiriin niicha que aitocoichera.

¹⁸ Jauriaate niqui saoquiin sinijieraoquichelura. Chaen nii ena ii aina nenaate rauhijiriin isinejera neein nenecheta," naa Jesusone jaun jetaote:

¹⁹ "Cana Coaunera Ere beraneeina ichoaraaunchera.

²⁰ Caa atane ucuuno quete Cana Coaunera bajaebajaeraetorechelu canacaanu foeratera inoaesihuruchera. Jana inara Joriooneeichenete, naain Jerosaleeun cuhin Cana Coaunera bajaebajacaanune jerequichelura," naa nii Samaria benene jana jetao:

²¹ "Quesenetaauchera. Inae ichuunnejeeonria caa atane ucuuno que uhichene laatelanaala, nii Jerosaleeun kuhichene laatelanaala, chunijiu niha natiin Cana Coaunera bajaebajaequichenera.

²² Samaria cocoaicha neeichene, coatiha nii inaraacha bajaebajajei coitucuujuejin aitoheiche. Jana canacaanu Jorioo nichaanunena nii canacaanuhacha bajaebajajei coitucuhin laeen aitocoanuche, Jorioocuru caje ecoona nihache nii jianacoon cacha mitaerane jaun.

²³ Enene caje coauneein, caa atane ucuuno que unaa laatelanaala, nii Jerosaleeun cunaa laatelanaala, rauhijiriin suujua kuhane Cana Coaunera bajaauruhineche nere tonoraeraauru esineeuru. Nitohaneeinte jereche Cana Coaunera,

²⁴ suujue nejeesiha nijihachena jaun," naa Jesusone jana jetaote:

²⁵ "Raotojoeina turuha urichain Cana Coaunera letono Curisitone coitucunche. Acate laen cana relaa ureeinche itolere que," naa nii enene jana jetaote:

²⁶ "Saan. Canuna acaneein caa ichei aitoonchera," nae jetao Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁷ Nii janana eruhacaanu aina nerelanaa nichaanune, nii ene aina ereeree jana. Nii natiine, "Chaquena ereereequiche," naain bajanaa nainenihacaanu, jataain cana curuaanaa nihane jaun.

²⁸ Nii jaunte cuu baichaje ratiriin, canacaanu que janoriin naain neseu biha cue nii Samaria bene.

²⁹ Inae neseu turuhin jetaote: “Chajaauchete, taa leinjiin cacha coaraera. Acate naajoain itolere ichacaunne que aite caraicha. Jerihane acate Cana Coaunera Letono Curisito necaihara,” naa nii neseu nenacaauru rai turuhinna jaun

³⁰ tajiha jiniichaaain uhin, nii ratiriha najaun turuhin coaraa uure.

³¹ Nii tonohanauna jaiti uujeuruu jana: “Chaelainejein quiorihura,” naain lenonihane coina counujichaanune janate:

³² “Niha caleonne inaraacha coitucuhine lanaalara,” naa Jesusone jaun:

³³ “Jerihane chunicohanejeinte coroaatecaihara,” naacaanu itaraine janate:

³⁴ “Lenoneein inara suujua nunaachene rijijieeina, casuujua nunaun caletoaera amihaneon ichaain jitaanune. Acate caleonne nera.

³⁵⁻³⁸ Inoaclu nere bera que catohaneein turuhanune beratihana Cana Coaunerana jaun, turuhanune cohajein neeruha cau nenacaauru cachaaurune jaunna inara letoaree-umni, inae turuhanune beebjeiechene esenetauruhane, nitajenaachara jejeein nena ichaonaa raauruhane coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesuso, aina nerelanaa nichaanune rai.

³⁹ Nii neseu turuhin niriitiin cachaauru rai beein, “Naaajoain itolere ichacaunne quete aitera,” naa nii enene jaun jetaote esenetaaure arajiin nii Samaria cocoaichacuru.

⁴⁰ Nitohaneein Cana Coaunera Calaohi Jesuso rene turuhin: “Canacaanu aina neeorihura,” naauruhana jaun, acaauru aina coroata janajojein neeorihacaanuna jaun,

⁴¹ jataain jelai amuritoheriin esenetaacoaure, nujuaae caje raaje aitohane jaun.

⁴² Nitohanejeintu nii jauriaanejeein Jesuso aina erenaa Samaria bene rai: “Ii cajena aasaariin coitucuhin esenetaaanuchelu. Inae laaen enene esenetaaanuche jataain nujuae caje raaje aitohane aonacaanuchene jaun. Acate Curisitonechera. Acate caa chauratane que nenacaauru itolere cachaauru jianacoon mitaera nechera,” naaure nii ene rai.

Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoinanacaineen nena calaohi rautaa Jesusone

⁴³ Coroata janohin Samaria batane que nihane baihate, caje amuhin naain Calillea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

⁴⁴ “Naaajoainte Cana Coaunera Letononeein nera,” naain caohachaain coitucuhin, belaaain, raauenerichaaain naraichurune coitucuha raotojoein inatiinte, atiin Calillea cauha cue Jesuso.

⁴⁵ Inae Calillea turuhacaanune janate, caohatiin Jesuso raauere jelai batane que ichaonacaauru. Jaurianejein Jerosaleeun Fasocaa bitoauruhane jana cuu itolere ichaa Jesusone coaracuruhane jaunte caohatiin raauere.

⁴⁶⁻⁴⁷ Nii jaunte Calillea nena nese- Canaau turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso, nii jauriaanejein bino neein jeesinaaeca rotoha najaun.

Nii janate coitucuriin coaraa uhe Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoinanacaineen nena, cunaitiha calaohina jaun que rautaeratihane coina. Tajiha turuhinte: “Atiin canenajau Cafereanaon turuha uute carai canaanai rautaaicha,” naa nii cocoinanacaine jana:

⁴⁸ “Saan. Chatohanai coaraeneeiche inara nota quene, cha esenetaheeiche,” naane janate:

⁴⁹ “Chajaaajoaau atiin osiha carai canaanaine ajiinihara curuaanaa,” naane janate:

⁵⁰ “Chajaaaincha chaque tonajelanaala caunihu. Inae nerautaa ii rai canaanaicha,” naa Jesusone jaun, esenetaain cauha cue.

⁵¹ Nii jana jetaote, inae turuhelalajein cuujihane jana jetao, tajiha que tacaain: “Inae nerautaa ii calaohicha,” naauruha que tacaain cachaaurune jaun jetao:

⁵² “Chu teejia enotone jana nejelajaain nerautaeta,” naain bajaane jana jetaote:

“Raca enoto cafetaainte nejelajaain nerautaeta,” naaurua najaun jetaote:

⁵³ “Nii rijiete chujian aite carai Jesusora,” naain jetao, nii caje coauneein jetao Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaaure saain, sinijiera, bereecuru, naajoain aina jiniiquiin.

⁵⁴ Nii quete coroata saain coitucuruha cachaaurune coina niicha ichai ichae Cana Coaunera Calaohi Jesuso, Jodea caje Calillea nena neseu turuna jaun.

5

Jiurona rautaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

¹ Nii baihate Jerosaleeun cauha cue Jesuso, Jorioocuru beseta bitoane coina.

² Nii Jerosaleeunte, carenero bacuujuaneen curujaain nenea acuuja rohan ne Bete-seta neen curujaain acau netaojia najaan.

³ Ecute saokuin niha lohanarine jana nasaae daraacoore arajiin cunaitenacaauru, maosacuru, bacosacuru, neluhinaauru, jiuronacaauru, niichuru daraaque nerurujuaa nii acau netaojiane cohaca.

⁴ Nii acau netaojia jetaote, tabaque nichoae fauha Cana Coaunera Letonone, nerurujuae nii acau. Nitohaneen nerurujuaane jana, ichoaaichaniha cuhane fai cunaitenaa jetaote nerautae.

⁵ Cuute ne leinjiin cacha, nichatachoonca fosa jaanacain cunaacha aina nei.

⁶ Niite tocoecohane jana coarae Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Coaraane jana, inae nitohaneen carajaain cunai aina nihana jaunte, rai: “Nerautanaa jerecina,” naain caje bajaa Jesosone janate:

⁷ “Eejeen, aihanu niqicha. Nete nene caa acau netaojianaja cuhane canu faeraanura. Faunaa jerichaaunne naineeinte, canu ichoaechaniha faaure leeochoaurura,” naa nii cunaitenaane janate:

⁸ “Saan. Chajaain nimichuhin chela seriin amuute coaracaara,” naa Jesosone janate,

⁹ nii rijieeoritiin caoachanainejeen nerautaain, nela seriin nichaauraain jelai caje amue nii cunaitenaa.

Nii janate nebetacanaa janonaa bana nitohanai ichaane jaun, coaraain:

¹⁰ “Ta cocoaeraa chaelai baijiera enenene coitucuhinete, nebetacanaa cojoanonaa nihane saijieen anajiin baijiaai,” naauruha rai Jorioocurune janate:

¹¹ “Aihanu niqiu, nete caletoea canu cunai caje carautaera,” naane jana:

¹² “Chate nii nitohanai ichaaine coina eletoaeta,” naain niqiu bajauruhane jana

¹³ coitucue, arajiin cacha jana nitajeoriha Jesosone jaun.

¹⁴ Nii baihate nii Jerosaleeun nenea ita taojiaain Cana Coaunera bajauruha Jorioocuru najaan Teenforo asaee eruhin:

“Aonau, inae laaen nerautaicha. Nijiaonria coaiten naosatena coaquine. Coaiteenete jelai amuritoeriin coaraa curiquincha,” naa Jesoso raine jaunte,

¹⁵ Jorioocuru rai biha cue:

“Acate carautaera,” naain.

¹⁶ Nii jaunte Jesoso aina nejerateen, jataain sohin jaonaa jerecure Jorioocuru, nitohaneen nebetacanaa janonaa bana cacha rautaana jaun.

¹⁷ Nii jaunte: “Joanreein bana amianiha Ofana jaunna, jerichanejeen ichaaunra,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁸ Niritoha Jesosone jaunte, jataain jelaichoaae jauhecotojoeriin aina obajeein sohin jaonaa jerecure. Chaen nebetacanaa janonaa que aitocuruhane tonoraelanaala, “Cana Coaunera Calaohi nihane jaun jete, ichaa Cana Coaunerane rijijieen ichae,” naane corenihane maajeein jataain rautaaurene Jorioocuru.

Rai inaca Cana Coaunera cocoaianohineen niha Cana Coaunera Calaochine

¹⁹ Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai, Coatiha casuuja caje coauneen quicha jerei ichana nainihaun, Cana Coaunera Calaohi nichaun natiin. Acaihanejein Ofaacha jerenohichana ichaun. Itolere Ofaacha ichaichana ichaun canu netonai.

²⁰ Cacoelaha Ofa Cana Coaunerana jaunte, itolere niicha ichai que canotajae. Chaen techu jeelai choae jauhecotojoeriin caque itolere ichaain inara notaaratihane, nii cojoaelatiin coaraa curiquicheen.

²¹ Onacaauru ichateen acaauru rai ichaonaa tiha Ofa Cana Coaunerana jaunna, canu netonai quicha belaihuri ichateen acaauru rai ichaonaa teun.

²² Chabana cacha coujuhun coaraai Ofa Cana Coaunera. Coatiha ichana nainenihane caun aihei. Nii jaunte canu cocoaianain caletoea cacha coujuhun coaraaunnuque,

²³ chaen rijijieen jataain curuaanaa neen nihanune coitucuhin, rai nere tonoraauruhane rijijieen quere netonai tonoraauruhane coina. Cha teeinti quere tonoraene, niite caletoeaera Ofa ere tonoraenereen.

²⁴ Caletoeaera ere esenetaain, quere tonoraain naajoain neeichenena inara coujuhun inara coaraelanaala rauhijiriin nitajenaachara nejeen nenea ichaonaa tereeeunni inara rai, jaoleneen neeichene coataa. Esinaena rauhijiriin aitoon.

²⁵ Enene caje coauneente Cana Coaunera Calaochineen nihanune ere aonacuruha Cana Coaunera coitucuhi cachaaurune jana, quere tonoraauruhane, acaauru suujua coriha cureen Cana Coaunera.

²⁶ Raajenihane ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teraneein niha Ofa Cana Coaunerana jaunna, jerichanejeein rijijieen nenea rai calaohi nichaunna jaun canu netonai nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teenu.

²⁷ Inaraacha cohajei- cacha calaohi nichaunne cocoaainante caletoe, caohachaaian ichaauruhane coaraain baasoneein ichaonacaauru ichao rucueranu que.

²⁸ Coaa caa aitocoanne cojoelatohache. Inae cojoinaca que turuhane banate, rai nere aonacurureein.

²⁹ Nii banate natane bana caje mituurureein satiin onacaauru, caoacha icharaauru nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raauruhane jana, baaso icharaaurute caseteco coaraa cuurureein.

³⁰ Coatiha casuujua caje coauneein cacha coujuhin coarahaau. Aitiin caletooa Ofane rijijieina rauhijiriin cacha coujuhin coaraau.

³¹ 'Cana Coaunera Calaohi nichaunra,' naain irihanu caraajenianene caohacharihei.

³²⁻³³ Inae Joaan caje bajaerateichene jana, rauhijiriin inara rai bihalu Joaan. Aihana jaun, esenetaachenete caohachae, Cana Coaunera ere beraneein niha Joanne coitucuhichene jaun.

³⁴ Esinaete rauhijiriinte caque aite Joaan- acauhanau tein cachaauru coujunacateein baotisaera, caje bajaachene jana niqui, nena cacha aitohane lateneun. Jiancoon mituhin neeiche osa cajene jerena caaunna, caa niritiin aitoon.

³⁵ Aca aiha leinjiin conone rijijiein niha Joanne jaunte niqui, corojeein neechelu basiijiin reentiairiin.

³⁶ Chaaen techu, 'Acate canaacha cohajeinera,' naain inara rai biha rauhijiriin Joanne choae tacaain techu niqui, inara nota que itolere ichacaunne coaraquiche. Nii quiicha ichaina ichaun, esinae rauhijiriin caletooa Ofa Cana Coaunerane coitucuhichene coina.

³⁷⁻⁴⁰ Chariji bana Cana Inaca Cana Coaunera coaraain nere aonaheeiche niqui. Nete, nere bera inoaesihuru que catohaneein turuhanune beratein laenaeratihalu Cana Inaca najaan que nerelaaihe niqui, caje ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea raachene coina. Nete nii aitohane rijijiein caletooa Cana Inacane esenetaeneeichene jaun raenereichein.

⁴¹ Nii jaunna caque tacaain canu corojeein caraaichene jereneun.

⁴² Chaaen nachu raotojoein Cana Coaunera jereein, nere tonoraain neneeichene coitucun.

⁴³ Cana Inaca Cana Coaunerate niqui caletoe. Nete, caohachaaian caranaa jereneeiche. Jana inara rene turuhin, 'Canuna Cana Coaunera letono neunra,' naa inara rene turuhin Cana Coaunera letono niheinete laen caohachaaian rariquiche.

⁴⁴ Cana Coaunera coacuelanaala itaacha corojeein, 'Iite caohati cachaneein neeicha,' naain neeichene jaunte, quesenetana naineneeiche.

⁴⁵ Coatiha Ofa rai inara coulurujuenaa coauhaau canu. Nii Moisesa inaraacha esenetaite laen Cana Coaunera rai inara colurujuereein.

⁴⁶ Moisesa aitojoan esenetaaichene jana nihanete, quesenetareeiche, catohaneein turuhanune que aitiin laenaalu Moisesane jaun.

⁴⁷ Nii aitiin niicha laenai esenetaeneeichene, chatohaneein jana aitocoanne esenetareeiche," nae Jesoso.

6

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesosone

¹ Nii baihate Calileea conemuri jeraque cuha Jesosone jana,

² sacuha cuure arajiin cachaauru, cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

³ Nii janate cuu atane ucuuno choae iniin nelauriiriin lauheque Jesoso, aina nerelanaa nichaanune aina,

⁴ Jorioocuru beseta Fasocoa catainajeein.

⁵ Nii jaunte arajiin turuuruha cachaaurune jaun: "Chu lenone coreterihacache, caa araji cachaauru rai," naain bajae Ferifi rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁶ Niicha ichaneni coitucuha natiinte bajae Jesoso Ferifi caje, "Toohanrichaaincha," naain.

⁷ Niritiin bajaane jana: "Coroata fashai janonei amihanenaa core jeeoneein faan coretichaachene niha natiin coatia caa araji cacha naineriheta," naa Ferifine baihate:

⁸⁻⁹ "Caute ne caa canaanai rai saouquijieein faan, nii baiha coroatajaain ate, naaonjoaain niqui, nete caa arainein cacha nainenere carijiei," naa nii Simoon Fedoro ocoala Aandere-sine jaunte:

¹⁰ "Saan. Acaauru rai aitocuchete nelauriaauruhine satiin," naa Jesosone jaunte:

“Nii omane choae nelauriaauchera,” naauruhane jana, nelauriaaure nii saogui oaraancai quichaauru nejeesina, enecuru, canaanaihunru, naajoain janijilanaala.

¹¹ Nii janate nii faan teberiaain: “Nariha,” naain Cana Coaunera bajaane baiha, nii aina nerelanaa nichaanune rai nii faan te Cana Coaunera Calaohi Jesoso, chaluhaacaanune coina. Chaluhacaanune janate, nii saogui oharaancai cacha naine nii faan. Jerichanejeein techu nainecohanajae nii ate.

¹² Nii janate, inaeneeuruhana jana cauthana jaun: “Caa caute curujuaain raauche nijiaohanne coataa,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine jaun,

¹³ curuhacaanune janate ne, elechoonca coroata omariin faan caute. Nitohaneeeinte caute, nii saouqijiei faan nefaain.

¹⁴ Nii coaraainte: “Caate caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera letono canaacha cohajeinecaihara,” naaure cachaauru.

¹⁵ Nii jaunte jataain acaauru curuaanaa rey neein Jesoso tenaa jereein, counujeein amanaa jerecuruhane coarajihana jaun, acaauru que janoriin amue rautaenihana jaun. Nitohaneente acaauru que janoriin amuhin, atane ucuuno que iniha cue Jesoso, cuu jelai basijiin neeorihane coina.

Acau choae amuha Jesosone

¹⁶⁻¹⁷ Nii janane, inae nocohecane jaun, jaiti turueniha Jesoso atane ucuuno cajena jaun, fauha cuhacaanu. Fauhina, leinjiin bote cuhane naain jera jaoha cuhacaanu, Caferenaanon turuhacaanune coina. Nii janate inae nalaquuin kuhin nocojoe.

¹⁸⁻¹⁹ Nii janate, inae bote cuhane fauhin cuujihacaanune jana, canacaanu sacuha uhe Jesoso, acau choaae rurujueein uhin. Nitohaneente acau choae uhin canacaanu rohan nichuuntaain, nii acau jihheetohane jana, fichafichanaa tabai nihane jana, nii bote nalaaene amuniha canacaanu rai janate coaracaanune jana, tajiha acau choaae uhin rurujue, nii bote nichaae uhin. Nii jaunne coasiha nesoonetohacaanune janate:

²⁰⁻²¹ “Cooa nesoonetohachera. Canuna aihunra,” naane jaun, que tacaain corojeein, nii bote cuhane fauhin amaacaanu. Nii janana cohaneeoriin turutoha cuhacaanu canacaanuhacha coinetihu.

²² Nii cojoanoote, acaihanejein satononiha jera jaoha cunaa bote cuhane fauhin jera jaoha cuhacaanune jana, canacaanu aina uheniha Jesusone jaun, nii que ereereecure.

²³ Nii jana jetaote, Tiberia nese caje uhin turuha uhe leinjiin bote. Turuhin jetaote, najauriaa uhe nii Cana Coaunera bajaain niicha tei faan quihuruha najaan rohan.

²⁴ Nii jana cuu nenihacaanune jana, Jesoso netonai niha natiin nenihana jaun, nii bote cuhane nefaujuaain kuhin, nii nihacaanune jaaun Caferenaanon turuhin ariha uure.

“Ichaonaa esine tera lenoneneeinne neeun,” naa Jesosone

²⁵ Nii janate jera jaohin coaraa uuruhane jana, cuu nii Caferenaanon ne Jesoso. Nii jaunte rai: “Chabana cau turuhite cacha relaera” naauruhane janate:

²⁶ “Nii quiiha ichai coaraquiche natiin, ‘Naajoain caara,’ naain inara suujuau erenaa coacuelanaala, nainain obejein lenonequichene jaunte cariirijieeiche,” naainte,

²⁷ “Coo sanaa inaera lenone corenihacha amihanihache. Acaihanejein ichaonaa terachabana sanaachara nejeein lenone coreniha amihaneeuhe. Nii nitajenachara nejeein niha cacha najaan lenone tihanune coinete caletoeae Ofa Cana Coaunera. Canuna inaraacha cohajei Cacha Calaohi ineenra,” naa Jesoso acaauru rai janate:

²⁸ “Chatohaneein nerichaanu Cana Coaunera jerenohi ichacaanune coina,” naain ba-
jaauruhane janate:

²⁹ “Caa niicha letoai nichaunne esenetaichenete jere Cana Coaunera,” naa Jesusone janate:

³⁰ “Chatohanaina ichaain canacaanu notaareei, coaraain esinaaen rauhijiriin Cana Coaunera letononeeine esenetaacaanune coina.

³¹ Carene tabai que amuhemuhecuruha najaaun jetaote, neniha lenone jaun jetao, dede caje faan rijijieei nenea manaa neein curujuaain nenea que jetao ichaohin amuhemuhecururejetelu canacaanu inoaasihuru. Nitohaneein jetaote, neniha lenonene jaun, ‘Dede caje nenea faan rijijieein nenea manaa te Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane” naauruhane jaunte:

³² “Coatiha Moisesa nii dede caje nenea faan manaa tihei. Acaihanejein Ofa Cana Coauneraachate nii dedeeu nenea faan esine teraneein ne.

³³ Nii Ofa Cana Coauneraacha tei faante turue caa chauratane que, cachaauru rai ichaonaa chabana nitajenachara nejeein nenea teranu que,” naa Jesusone jaunte:

³⁴ “Atiin canacaanu rai inetono janonaa bana, nii faan que canacaanu sihura curuaanaa,” naauruhane janate:

³⁵ “Canuna cacha rai ichaonaa tera faan neein neeun. Cha teeinte carene uhe aca mijiteriaain. Cha teeinti quesenetae, aca cocoireriaain.

³⁶ Nete inara rai aitocoaaunne esenetaeneeiche, inara nota que quicha ichai coaraquiche natiin.

³⁷ Satiin Ofa Cana Coauneraacha letoaite carene uhe. Nii jaunna carene uhi nihane sitaenereeunni.

³⁸ Coatiha quicha ichana jerei ichacaunne coina, dede caje uhin turuha uhaaun caa chauratane que. Acaihanejein caletoaera Ofa Cana Coauneraacha jerei ichacaunne coinana cau turuun.

³⁹ Nabana nitajeuruha cachaaurune coataate caletoaere Ofa Cana Coaunera. Nii jaunna satiin nii carai niicha teuri cachaauru ichateein michunajaa cureeunni inae saa cana janonaane bana.

⁴⁰ Nii Cana Coaunera Calaoihi coaracuruhane esenetaauruha satiin cachaaurunete jere caletoaera Ofa Cana Coaunera, chabana nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa esenetaeraaurune coina.

Nii jaunna inae saa cana janonaane bana ichateein michuunajaa cureeunni,” naain acaauru tonorae Jesoso.

⁴¹ Niritiinte, “Canuna dede caje faunaa faan neeunra,” naa Jesusone jaun nocoeje chanuure Jorioocuru.

⁴² Nitohaneente ita rai: “Ta Jose calaoihi Jesoso niha caane. Raotojoein inaca, neba, naajoain coitucuhacache natiin, dede caje faunaa nereta,” naauruha ita rai Jorioocurune janate:

⁴³ “Inae canu necoeje chanuhichene jianecuchera.

⁴⁴ Chunei carene unaa nainihe, nii jereein neniha caletoaera Ofa Cana Coauneraane. Inae saa janonaane banana nii carene uhine ichtaicha cureeunni.

⁴⁵ Satiinte relareein Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera ere beracuru ioaensiruhacha laenai quiricha kuhane jaunte, satiin Ofa ere aonaain tonoraain que nerelanacaaurute, carene ureeinha.

⁴⁶ Chabana Ofa coaraai chunei. Acaihanejein canuhachana coaraaun caje unaa nichaunna jaun.

⁴⁷ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Quesenetaerate ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea raa cureein.

⁴⁸ Canuna ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea tera lenoneneein neeunra.

⁴⁹ Neniha leinjiinejein cacha najaaun carene tabai choae amuhemuhecuruha inara inoaesihurune janate, que ichaaoruhane coina cojoanoo netojoein manaa neein curuajain nenea quinacai nalae Ofa Cana Coaunera, que ichaaoruhane coina. Nete, satiin oore nii quihurera- inara inoaesihuru inae binaaneein.

⁵⁰ Canuna dede caje faunaa lenone neeun. Nii faan nichaaunne quicha, chabana orihain.

⁵¹ Canuna nii lenone neein dede caje faunaa neein neeun. Nii lenone que ichaohin neite nirijijieein nitajenaachara nejeein niha cureein.

Nii lenone quicha tenaa jereite, cajabereonneein ne. Acane tiha cureeunni, que ichaohin neeruha caa chauratane que nenacaaurune coina,” naa Jesusone janate,

⁵² “Chatohaneena rai jaberoco que cana coroaatere,” naain nejesinajejin ita cotaicha rijitocure Jorioocuru.

⁵³ Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai. Canuna Cana Coaunera Calaoihineein, jelai Cacha Calaoihineein inaraacha cohajei neein neeun. Cajabereon quini cacochana coheneeiche, nihei ichaonaa esine ranaa nainiheeiche.

⁵⁴ Cajabereon quini cacochana coerate, chabana nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa cureein. Acane, saa cana janonaane bana ichateein michuha cureeunni.

⁵⁵ Ichaonaa tera lenone esine neein niha cajabereonne janate, ichaonaa tera conacai neein ne cacochana.

⁵⁶ Nitohaneein cajabereon quini, cacochana coerate, caniha jiniiquini nereein.

⁵⁷ Nii caletoaera Ofa Cana Coauneraate ichaonaa siri. Nii jaunna que ichaohin neeun. Nii rijijieein techu, cacoreniha ichaoha cureein caque lenoneein nei.

⁵⁸ Nii dede caje faunaa lenone quena aitoon. Coatiha nii inara inoaesihuruhacha quii manaa rijijieein nihei. Nii manaa quihuruha niqii inara inoaesihuru, nete satiin oore nii quihurera. Jana nii caitoojoan dede caje faunaa lenone quiha cachanete, chabana nitajenaachara nejeein niha cureein,”

⁵⁹ naain relanajae Jesoso, Caferenaon, acaauru rai sinacoca asaae netaojiauruha Jorioocurune jana.

Nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa tera erenaa

60 Caritiin relanajaa Jesusone jaunte: “Caaintatoha jataain caa naitoojoan. Chate nere tonorare,” naauruha nii caaijie arajiin cunacaauru cachaaurune janate,

61 aohanriin:

“Ta aihane carautaaichene.

62 Toohanreicheche, jauriaa nihanulune jaaun jelaiha iniha cuhanune coaraquichene.

63 Caa quere aonaain esenetaeraaurute, chaelai janonaa bana nitajenereein. Jana, caa aitocoanne esenetaelanaala erenaa tonoraauruhite, ichaoha jaberoco niha natiin, nitajiha cureein suujue. Cha que nelatihei cana jaberoco, cana suujue colane.

64 Nete jaiti caa aitocoanne jaan esenetaaurene inara tabaauru,” nae acaauru rai Jesuso, inae inoaelu caje coauneein, “Acaauru acaaurute quesenetaenereein. Jana, acate naaonjoain cacoulrujuein naaonjoain caeteratiha cureein,” naain coitucuhana jaun.

65 Nii jaunte: “Nii jereniha Ofane, carene unaa nainihei chunei,” naa Jesusone caijiete,

66 jianijihacoaure nii arajiin aina nerelananichaanune aina amuhemuhenaacaauru niritoha Jesusone jaun.

67 Nii jaunte: “Inara netonaiha cajoahin caratiriin amuriquiche,” naain bajaa elechoonca coroatajai nichaanune cajene jana:

68 “Ahan aihei. Chuna nenacae curichaacaanu. Nii canacaanu relaina jaan tejian nenacae ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena teraneein ne.

69 Canacaanua laaen ii esenetaacaanu. Nii jaunna acaihanejein Cana Coaunera Calaohi Curisitoneein neeine coitucuhacaanura,” naa Fedorone janate:

70 “Canuna lechoonca coroatajai niquichene cotijiaain raain neeun niqui. Nete, nii inara lechoonca coroataja nechua aansain moconajaeraneein ne,” nae Jesuso canacaanu rai.

71 Nii Simoon calaohi Jodasi Isacariote quete aite Jesuso, aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja niha natiin coulurujuerichaaaine coitucuhana jaun.

7

1 Nii baihate, Calileea batane que nenacaauru neseuru neseuru cachaauru relaa amuhemujue Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Jodea batane que cunaa jerihei, cuu sohin jaonaa jerecuruha cuu nenacaauru Jorioocuruna jaun.

2 Nii janate, inae ichuunejeonriha lohanari beseta bitoaaauruha Jorioocurune jaun:

3 “Coa cau niha. Jodea cunihunte cuu chaelai ichaaine coaracurumii cuu nenacaauru ii coitucurera.

4 Coitucuha cachane jeriha chuneine, asiin cha ichana nainihei. Aihana jaun, letonoa-neein satiin coarajeurera notaracae ichaaute coaracurumii,” nae nocoalacuru.

5 Nihei nocoalacuru nihanatiin esenetaaurenihana jaunte aitocure.

6 Nii jaunte: “Inasiina jaiti turuha cuhanune jaan cojoinacane coalanaala cureein. Inara raite laaen caoachae joaenreein bana cuhichene,

7 neniha chatohanein inara aina nejerateein, inara cotaain, chatohanein inara tenaa naineniha caa chauratane que nenacaaurune jaun. Canihate laaen nejerateeure, itolere baaso ichacuruhane que rauhijiriin aitocoanne coreniha.

8 Inara cunichuchete beseta bitoaaiiche. Jaiti curihaunni canu, turueniha cuhanune jaan cojoinaca quene jaun,” naain

9 nii Calileea nedae Jesuso.

Lohanari beseta bitoaaurera jana turuha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

10 Nii baihate inae cuuruha nocoalacurune jana, acaentonai cue acaauru caaijie nasina rijijieein, acaauru aina beseta bitoaa.

11 Nii janate inae nunuheca besetane jana ariirijieeure Jorioocuru: “Aancha nii cacha,” naain

12 cuu nejesinajeein coaucuhin ita rai ereerejeein:

“Acate caohachanejein cachanein ne,” naauruha tabaaurune janate, tabaauru:

“Caohachanejein cacha nihei jana canacaanu rai, cacha coritaain naojoanna jaun,” naaure tabaauru.

13 Nete, rauhijiriin “Aca,” naain chaque erenaa nainene chunei Jorioocuru coasiha.

14 Nii janate, netaojiauruhana jaan loreri Teenforo asaee enoha Jesusone jana, inae sanaa jere nii beseta.

15 Nii janate cuu relanajaa Jesusone jana cojoaelatoore Jorioocuru. Cojoaelatiinte:

“Chatohaneina niriijieein nerelaelanaala itolere coitucue,” naauruhane janate:

16 “Coatiha casuujua caje quiiha rocohi nihei- caa inara relaanune jaan. Caa inara relaanune jaante, nii caletoaera caje unaa ne.

17 Nii jaunte inae jatoroaain Cana Coaunera jerenohi ichana jererate aitocoanune aonaain coitucuha cureein. Nitohaneeinte esinaae rauhijiriin casuujua caje rocohin aitenihanune coitucuurureein.

18 Charijieein teinti: ‘Canuna caoacha cachaneein neeun,’ naain suujua caje rocohin raotono que ereereecane, ereereje cacha raotojoeein: ‘Caate jataain caohachanejeein cachaneein ne,’ naain caohachaain belaaain coaracuruha cachaaurune coina. Nete rai letoaera curuaanaa coitucuhin coroaecuruhane coina, esinae rauhijiriin aite. Aihana jaun, Nihei nii que: ‘Casaje,’ naain ereereecuruhane jaanu.

19 ‘Cana Coaunera ere bera Moisesa ere tonoraacaanu,’ naainte ereeiche niqui. Nete: ‘Coa sonajaain jaohache,’ naain aitoa Moisesa natiin tonoraeneeichene jaun, casohin cajaanaa jerequiche,” naa Jesosone janate:

20 “Chana ishohin ijiaonaa jerete aansai,” naauruhane janate:

21 “Chanuna jana chaaen, nebetacanaa janonaa bana cunaitenaa rautaanune jana, cojoaelatiin obaaequichelu caniha.

22 ‘Quichaneein nejanooa inara bereene, inae fosa janoniha nejanooane jana, rai nacatichei cari jiununuhin saache,’ naa Moisesane jaunte niqui, nii tonoraain nebetacanaa janonaa bana niha natiin, canaanai nacatichei cari jiununuhin sauhin naaonjoaain neechelu.

23 Chanuna chaaen nebetacanaa janonaa bana lesajeein cunaitenaa rautaanune coreniha, caniha obajeein caque nererojoecaaichelu.

24 ‘Cana Coaunera aitojoaan tonoraacaanu,’ naaiche inara suujua cuhane natiin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhin tonoraain niheeiche. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoa coitucuhin neeinchene jananihane, caniha obajeein caque nererojoecaaain neriheeiche,” nae acaauru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

“Naaajoain cajena unaa neeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone

25 Nii janate: “Tana caa cacha ariirijieuruha sohin jaoruhane coinane,” naauruha nii Jerosaleen nenacaaurune jana,

26 “Nocoo chujianra jianacoo neein satiin coarajera notaracaae ereerejena. Chanuna colaraain inauhene coarajeure. Jerihanete acaauru esenetaain, ‘Acate Cana Coaunera letono Curisitone,’ naaurucaiha cocoainanacaihuru.

27 Canacaanuna laaen, nii uhana jaan coitucuhacaanu. Jana turuha Curisitone, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucuerariaain,” naauruhane janate,

28 cuu nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae aonajenajaain,

“Esinaena aihana jaun, canu unajaan coitucuhiche. Coatiha casuujua caje coaneein uhaaun. Inaraacha coitucuhi Cana Coaunerate caletoea.

29 Dede caje, aca caletoea jaunna coitucun caje uhanune jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiaain.

30 Niritohane corenihate mucuhin amaain caresero cuhane Jesoso enoanaa jerecure niqui, nete jaiti cuu tenihana jaun, chatoaneei que biji teeurene.

31 Nete, atiin esenetaain:

“Turuha Curisitone, coatiha aiha caa cachane amuritheriin araai saain niicha ichai ichaain cacha notaariaain,” naaure arajii cachaauru.

Teenforo beraihurera folisiaacuru que Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuhin raera-teuruha fariseeocurune

32 Jesoso queecha ereuruha cachaaurune que urichocuruhana jaunte, rautaaurenihana jaun nere tonoraeraauru Teenforo beraihurera folisiaacuru letoaaure nii fariseeocuru, nii cuu nena batrichuru curuaanaacuru, naojoaihuri, Jesoso mucuhin raacuruhane coina.

33 Nii jaunte:

“Basijiin reeintiariina cau neeorihun. Nii baihana nii caletoeaera rene cauha cureeunni.

34 Canu aririqicheein niqui. Nete caurueneriqicheein, nii cuhanune jaun turunaa naineneriqicheei najaan,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte,

35 nejeesinajeein itarai:

“Chuna curute, ariirijiacachene niha natiin eruhenerihacache. Jerihanete Curieocuru que najasiiteein nenacaauru Jorioocuru ataneu cunaa jere, Curieocuru relaane coina.

36 Chatohanerichaaain naate aite: ‘Canu ariichene niha natiin, caururiheicheein cuhanune jaun turunaa naineneriqicheeine jaun,’ nae,” naainte itacaje bajaebajaecure Jorioocuru.

“Cocoirei carene uhinena cocoe,” naa Jesosone

³⁷ Nii beseta satono janonaa banate, beseta nunuhe bana, bajaauruhane amuritoheriin Cana Coaunera bajaure jiniiquiin nii beseta bitoaa turunacaauru.

Nii jaunte beseta satono que nimichuhin tonijjain, nii cuu nenacaauru rai:

“Cocoirei carene uhinena cocoaë.

³⁸ Aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohanein, quesenetaera cacha suujua cajete mitureein acau rijijieein sorohin, jelaiha suujua cuhane maroemaroereein, suujua rucujueein rai ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea teraauu que, chaen leochaauru rai niha natiin tihane caina,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii beseta bitoaurera rai.

³⁹ Nitohanein Cana Coaunera Suujue raaururichaaïn esenetaeraauru cachaaurune quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuruane caina. Jaiti dede curuaanaanein Jesoso enoaenihana jaunte, esenetaeraauru rai suujue letoaene Cana Coaunera. Nii quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso coreniha ita caje nelerucuruha cachaaurune

⁴⁰ Nii jaunte niritoha Jesusone jaun tabaauru:

“Acate nii turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera ere berane,” naauruhane jana,

⁴¹ “Acate Curisitonera,” naacoauruha leeochoaurune janate, tabaauru jana:

“Inasiin jetao Calillea caje uriha Curisitone coaalanaala.

⁴² ‘Jerichanejeeinte curuaanaa inoaesi Rabiri rijijieein Beleen cocoaichanein nereein Curisito, curuaanaa inoaesi Rabiri ichoalanein nenea,’ naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane natiin, Curisito nere Calillea cocoaicha,” naaure.

⁴³ Niritiinte Jesoso coreniha cuu ita rohecaain ita caje nelerucure.

⁴⁴ Tabaaurute mucuhin amaain caresero cuhane tenaa jerecure niqii, nete ichana nainene chunei.

Jesoso esenetaaurenihã cocoaïnãacãihurine

⁴⁵ Nii jaunte, Jesoso colane turuha uuruha nii Teenforo beraihurera folisiaacurune jana: “Chanuna mucuhin uhaeneeiche,” naain bajaauruha cuu nenea fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihurine jana:

⁴⁶ “Cha corenihana mucuhin uharichaanu joareein coreniha. Nihei chunei cacha irihane rijijieein erei,” naauruhane janate:

⁴⁷ “Inae nachu inara netonai coritaate.

⁴⁸ Esenetaauruha cana curuaanaacuru, fariseeocuru, naaonjoainurine coaalanaala esenetaaiche.

⁴⁹ Acaihanejeïn Cana Coaunera Ere coitucuruhi, Cana Coaunera jaolecuru cachaaurute esenetae,” naauruhane jana:

⁵⁰⁻⁵¹ “Nainiheï joareein nere aonaelanaala, joareein: ‘Naojoante ichae,’ naain, caohachaaïn coitucuhelanaa, cacha casetecaacachene, niritiïn aitoha cana quiricha inoaesi cuhanene jaunne,” naa nii janotiïn Jesoso rene turuha cunaa fariseo Necodemone janate:

⁵² “Ii tonaina Calillea cocoaicha neei. Nihei chunei Calillea caje ecocohin Cana Coaunera ere bera. Cana Coaunera Quiricha cuhane arihute coitucuhi,” naauruha leeochoauru fariseeocuru Necodemo rai janate,

⁵³ nenajau cauha cuure nii cuu nenacaauru.

8

Ene cojoaelorohe

¹ Nii janate acaauru que janoriïn, naain Olibonein curuajaain nenea atane ucuuno cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

² Inae janohane janate naain Jerosaleeun cauha cue, coaiten enacooauneeïn cuu nenea Teenforo asaae enohane caina.

Nii janate rene turuhajeeuruha arajii cachaaurune jaun, nelauriaain relanajae Jesoso.

³ Nii janate nejelau quicha que nicharatihane jana ene cojoaeloroë eruhin, mucuhin, tajiha turuaa uure, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera fariseeocuru.

⁴ Nitohanein turuaante, nii cuu nenacaauru cataaun teein:

“Naojoaain nejelau quicha ainane janana, caa ene eruhin mucuhin uhaacaanura cacha relaera.

⁵ Cana Quiricha Inoaesi cuhanete laenaain cana rai rauhïn teein letoaelu Moisesa, nitohaniha ene cojoaelorohe ne, sohin jaohacache ajeri que botosiine caina. ‘Tonaai jana ii,’”

⁶ naain bajaure, nii ene sohin joaeratenaa jerenihane coulurujueeuruhane caina.

Nii janate acaauru tonoraëlanaala notoroaain, bijii couturi que atane laenaje.

⁷ Nii janate cuu tonoranajae lanaala atane laenajiha biji couturi quene jana, cuu jeelai coaineenejejin bajaebajaecuruhana jaun, couturi michuriin:

“Niha cau leinjiin inara jana osa que lanaala, chabana baaso ichae lanaala nenea ne, nii ichoaechaniha focoine ajeri que,”

⁸ naain coaiteen notoroaain atane laenaje biji couturi que Jesoso.

⁹ Niritoha Jesosone jaunte, aihuru bana acaauru netonai baaso ichacuruhana jaun, acaauru suujua que tacaana jaun, coejeein, biinaa que ichoachaaain leinjihana leinjihanaain mituhin cauha cuure. Inae satiin mituhin amuuruha nii ene coulurujueurerana jaun, nii eneecha que jerajejeein neeorihana jaun,

¹⁰ nimichuhin nichauraain:

“Aancaauruche icholurueraauruta. Ta ishohin ijiaohache chuneine,” naain nii ene caje bajaa Jesosone janate:

¹¹ “Aiheicheta curuaanaa. Nihei casohin cajoehiche chuneita,” naa nii enene jana:

“Niheichu, canu nija natiin chatohaneein chetein, ishohin ijiaonaa nainihaaunche. Inae caunichuche. Jiaonriha caa baiha coaiteen nosateichenera,” naain nii ene jiane Jesoso.

Cana rai chauratane cononeein niha Jesosone

¹² Nii baihate coaiteen cachaauru rai beebeje Jesoso:

“Canuna caa chauratane que nenacaauru cononeein neeunra. Quere esenetaerate ichaonaa tera cono siricheein. Chabana nocoheanaau amuhemuheriaain,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

¹³ “Nohaneicha. Ichaajenihane aitiinte aitohicha. Nii jaun chaque nelatihei nii aitohine jaanta,” naauruha fariseecurune jana:

¹⁴ “Carajajenihane aitiin aitocooaunne niha natiinte, nelate quere. Canuna nii uhanuluna jaan jelai coitucuun. Jana inara coitucuheehiche. Niheichu canu cunajaanu coitucuheehiche.

¹⁵ Nechu jataain Cana Coaunera coitucueeneehichene jaunte, joenreein inara suujua cuaaichene jaun, joenreein ereereequiche. Aanca chunei coulurujuerichaaun canu.

¹⁶ Canu, cacha coulurujianunete, esinae rauhijiriin coulurujuenojoinee ne, canuhacha jelai caitononenhana jaun, caletoaera Cana Inaca aina aitocooaunna jaun.

¹⁷ Charijieein teeinti ‘Ita rijiiitojoein ereeuruha coroatajai coaraaurune, esenetaacache nete ne,’ naain aite inara quiricha inoaeasi cuhane, nitohaneein ichaquichene coina.

¹⁸ Nirijieeinna coaraneein aitoon, nii caletoaera Ofate cajiniichaaain coaraneein ne. Nii jaun quesenetaichenetene,” naa Jesosone jaunte:

¹⁹ “Aanca aihane nii chaca,” naain bajaauruhane jana:

“Cacoitucueeneehichene jaun, Ofa coitucuheehiche. Cacoitucuhichene jana nihanete, Ofa netonai coitucuriquiche,”

²⁰ naain relanajae Jesoso, nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae, nii coriqui teeuruha cachaaurune jaan neein. Niritoha Jesosone jaunte mucuhin enoanaa jerecure. Nete enoaaurune, jaiti nitohaneein teeuruhane jaan cojohinaca que turuenihana jaun.

“Nii cuhanune jaun cunaa nainiheehiche,” naa Jesosone

²¹ Nii baihate coaiteen aitiin:

“Inae amuhanune baihate cariirijeriquicheein inacojoein. Nete inara osa caaun cauhacha neein oriquicheein, nii cuhanune jaun cunaa naineneehichene jaun,” naa Jesosone jaun:

²² “Jerihanete raajenihane nesohin nijiaonreein. Nii jaunte nii cunajaun cuenerihacacheehene que aite,” naain ita rai ereereecuruha Jorioocuruna jaun:

²³ “Inarate, caa chauratane que neeiniquiche. Canuna jana, cana choae caje nenea neeinneeun.

²⁴ Nii jaunte oha curiquicheein osa caaun, canuneein nihanune esenetaeneehichene jaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana:

²⁵ “Chaneehina jian,” naain bajaauruha Jorioocurune jana:

“Inae inara rai aitocooaacaun turuhanune caje coaunein.

²⁶ Niha arajiin erenaa inara rai quicha beenei. Nii caletoaerate rauhijiriin esinae aite. Cauricho que aonacaunna jaunna jerichanetoejin beebejeun, caa chauratane que neniquichene rai,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone

²⁷ janate coitucusicurene, “Naaonjoain Cana Coaunera quete aitera,” naain coitucurenihane jaun.

²⁸ Nitohaneein coitucurenihana jaunte:

“Inara araanein nihanu natiinte, enuha que eecu canu nujuatein canu chujuuraa curiquicheein. Nii banate Curisitoneein nihanune coitucuhin, casuujua caje rocohin

aitenihanune coitucuha curiquicheein. Acaihanejein carelaa Ofa Cana Coaunerana jaan que aitocoaaunne coitucuha curiquicheein.

²⁹ Chabana jelai caratirihei caletoaera Ofa, niicha jerenohin ichacaaunna jaun,”

³⁰ naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte esenetaaure arajiin cachaauru.

Jelai teein Cana Coaunera cacha, jelai teein Moconajaera cacha

³¹ Nii baihate esenetaaurera Jeroocuru rai:

“Rauhijiriin quere tonoraachenete, canu ere tonoraera esineneein neriquicheein.

³² Nii banate esinae rauhijiriin, Cana Coaunera jerenohi coitucuhin raotojoein jianacoo ichaonaa naineriquicheein,” naa esenetaerauru rai Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

³³ “Canacaanu foeratera Abaraaun caje coaauneein nihein chunei fatoroon canacaanu cailichaera. Inasiinte nii aitohine tocohaneei enene cuhaneecha ichoreniha jianacoo mituhin nerichaanu. Nechu jataaina inoaelu caje coauneein raotojoein rerohecaeraelanaala ichohacaanu,” naauruha nii esenetaaichuru Jorioocurune janate:

³⁴ “Satiin quere tonoraauruhite jataain mululuhin osa tabai aiha ne. Nii chunijiu kuhin nichotena nainerihaain.

³⁵ Cana Coaunera Calaochineein nihanune jaunte ne carai rauhi jianacoo nii osa caje inara mitaanune coina.

³⁶ Canu nii caje jianacoo inara mitaanunete esinae rauhijiriin jianacoo mituhin neriquicheein.

³⁷ Abaraaunte chuhsi inara foeratera ne niqui, nete casohin cajaanaa jerequiche, quere esentaeneeichene jaun.

³⁸ Carelaa Ofa najaan quena inara rai aitoon. Charijieein teeinti, inara relaa inara inacana jaan ichaquiche, nii rijjiejeeina canu netonai caletoa Ofae jaa ichaun,” naa Jesusone janate:

³⁹ “Abaraaunte canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

“Esinae rauhijiriin Abaraaun calaohi neeichene jana nihanetera, aichejetohalune rijjijeein neriquiche inara netonai.

⁴⁰ Nete esinae caletoa Cana Coaunerane que aitocoaaunne coreniha casohin cajaanaa jerequiche. Chabana nitohanai que nerurujuanaa jeriheilu Abaraaun.

⁴¹ Inarate aiha inara inacane rijjijeein neeince,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

“Coatiha unosineein nihaacaanu, Cana Coauneraachte canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

⁴² “Cana Coaunera inara inaca niha netera, canu belaicheeiche, Cana Coaunera caje uhin cau turuhin nihanune jaun. Coatiha casuujua caje coaauneein cau uhin turuhaaun. Cana Coaunera te caletoa.

⁴³ Quere esenetana jereneeichene jaunte, caa inara rai aitocoaaunne aonasineeinche.

⁴⁴ Moconajaerate inara inaca ne. Nii jaunte, caje nenea neeichene jaun niicha jereecha ichaquiche. Nii Moconajaerate inoaelu caje coauneein soserejeein ne. Chabana rauhijiriin chaque irihei. Chaque irihanete nohane, nichaon nihana jaun, casaje nujuaneein nihana jaun.

⁴⁵ Esinae rauhijiriin aitocoaaunna jaunte quesenetaeneeiche.

⁴⁶ Chariji inara caje osaqiun nihanune coitucue. Chanuna esinae rauhijiriin aitocoaaun natiin quesenetaeneeiche.

⁴⁷ Cana Coaunera cacha nequichenetera, Cana Coaunera ere rautaain aonaain tonoraeeiche. Cana Coaunera cacha neneeichena jaunte, Cana Coaunera ere aohana jereneeiche.

Abaraaun ajinihate nesihane Curisito

⁴⁸ Esinaete rauhijiriin osaoquicha- Samaria cocoaicha,” naain Cana Coaunera Calaohi Jesoso cotaihuruha Jorioocurune jana:

⁴⁹ “Nihei aansijieein nejein osaaohaun. Nechu acaihanejein Ofaacha jerenohin ichaain nihanune corenihate caansaine que ereeiche.

⁵⁰ Coatiha, ‘Canuna caohacha cachaneun,’ naain irihaun. Curuaanaaneeinte caeteein ne Ofa.

⁵¹ Esinaena rauhijiriin aitoon, quere tonoraerate chabana nitajenaachara nejeein nereein,” naa Jesusone janate:

⁵² “Esinaete osaoquicha. Inasiinte Abaraaun, satiin Cana Coaunera ere bera inoae-sihuru, naajoaihunru inae oosichuruhalu inoaelu natiin, chere tonoraeraacha nitajenaachara nejeein neeurureta.

⁵³ Abaraauun amurijiriinna nereei iite. Inae ohane jana ohacoaauruhalu Cana Coaunera ere bera inoaeshuru netonai natiin. Chaneeina jana ii nereei,” naauruha Jorioocurune janate:

⁵⁴ “ ‘Canuna inara curuaanaa caohati neeun,’ naain irihanune caohacharihei. Nete caque: ‘Caate acaihanejein canu calaohine. Nere tonoraauche,’ nae Ofa Cana Coaunera. ‘Cacoaunera,’ naaiche niqiu. Nete

⁵⁵ coitucuujueneeiche. Canune laaen coitucuun. Inara rijijieein casaje nichaaunnena, ‘Coitucuhaun,’ nareeun. Esinaena rauhijiriin caraajenhane coaracaunna jaun, nere tonoraain caletoaana jaan ichaaun.

⁵⁶ Inara foeratera Abaraauun, cau chauratane que catohaneein tururichaaunine coitucue. Nii jaunte inae ena cau turuhanune jaun corojeein rachoojoe,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte:

⁵⁷ “Inasina saouquichoonca jaanacaaine coalanaala, canacaanu foeratera Abaraauun coareei,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesuso rai Jorioocurune jana:

⁵⁸ “Aihanu. Esinaena rauhijiriin aitoon. Inae inoaeluna Abaraauun ajiniha nesihane neeun canu,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun,

⁵⁹ ajeri mucuutaauure, que botosihuruhane coina. Ajeri mucuutaauruhane janate, jianatoroaain acauru cataan cuhin, Teenforo caje mituhin amue.

9

Maosa rautaa Jesusone

¹ Amuhemujuena jaunte leinjiin cacha maosaneein nejanoanaa coarae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

² Coaraane janate:

“Chanuna maosaneein nejanoae caa cacha. Rai fojiaraauru osa caaun nenihane, rai nosa caaunna,” naain Jesuso caje bajaacaanune janate:

³ “Aihei, coatiha nosa caun nihei. Niheichu fojiaraauru osa caaun nihei. Cana Coaunera ichanohi coaraa cachane coinete catohaneein nejanoae.

⁴ Inae caletoaeraacha icharatei ichacaunnete ne, nainichaaunne chojoataa. Inae caa baiha nainerihaaunni.

⁵ Cau chauratane que nihanune quena, chauratane cononeein neeun,”

⁶ naainte, atane choaae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, itacariin nii maosa nota rujuaain:

⁷ “Inae laaenra, taa necaojoanaa najaan Silohe inota culeenihura,” naa Jesusone jaun, cuhin culeecane caje turuhane janate, inae conoe nii maosa nota. (Silohe nanaate, Letono nanaa ne.)

⁸ Inae nerautaa jana coaraainte: “Caana lauhajelauhajein coriqui bajanajaaoa,” naain ita caje bajaauure nii laurijiracuru- nii jauriaa nitohaneein coaraauru.

⁹ Niritiin ita caje bajaainte:

“Aca chujiannana,” naauruha tabaaurune janate:

“Aca nihane coalanaala. Tocohaniha chuhisi niqiu, nete aca nene,” naaure leeochoauru.

Nii janate raajenhane:

“Acaneun chujiannana,” naa raajene jaun:

¹⁰ “Inasina jana enene conoe inota,” naain bajaauruhane janate:

¹¹ “Nii leinjiin cacha- Jesuso neein curuajaain nenaate, atane choae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, tucuacaain canota rujuaain: ‘Inae laaenra, necaonjoanaana jaaun Silohe culeenihura,’ naain caletohana jaun: ‘Ai,’ naain culeecaunne janate, inae conoe caa canotara,” naain bihane janate:

¹² “Aanca chaen nii cacha,” naain bajaauruhane janate:

“Jm, jm, jm. Aancachainti. Coitucuhaun,” nae nii maosa nerautanaa.

Nii nerautanaa maosa caje bajaauruha fariseeocurune

¹³ Nii janate nii maosa nerautanaa amaauruha fariseeocuru renene janate:

¹⁴⁻¹⁵ “Inasiinte enene conoe inotata,” naain cotaain bajaauure fariseeocuru nii cacha caje, nebetacanaa janonaa bana atane choae lune churutaain biji couturi que laculacunejeein tucuacaain nii maosa nota rujuaain, rautaa Jesusone jaun. Bajaauruhane janate:

“Itanicha que canota rujuarujuariin culeeratihane jana, culeecaunne janate inae conoe canotara,” naane janate:

¹⁶ “Cana Coaunera caje nanaa nihei nitohanai cacha, amihaniha nebetacanaa janonaa banana jaun,” naauruha tabaaurune janate:

“Inasiinte Cana Coaunera tocohaneein ichaa natiin, osaona nihane nitohanai ichanaa nainerihei bajiaa,” naauruha nii leeochoauruna jaunte,

¹⁷ coaiteen enacoauneein:

“Tonaai jana ii, nii ichautaera cacha que,” naain bajaauruhane jana:

“Jeri hane acate Cana Coaunera Ere berane,’ naanu canu,” naa nii nerautanaa maosane janate,

¹⁸ esentaurene. Esenetaaurenihana jaunte, fojiaraauru caje bajaare:

¹⁹ “Caana inara calaohineein maosanein nejanoaa. Inasiina jana enene conoe rai nota,” naain bajaauruhane janate:

²⁰ “Aca chujian, acate canacaanu calaohi maosanein nejanoanaa ne.

²¹ Inasiin chaaiti conoe enene rai nota. Niheichu nii rautaera coitucuhaacaanu. Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coaalanaala. Acate naine raaje bihane,”

²² naaure nii fojiaraauru, Jorioocuru curuaanaa coasiha. “Acate Curisitone,” naain iriha chuneine, “Cau sinacoca asaee enohane jererihacacheein,” naauruha nii Jorioocuru curuaanaacurune raotojoein coitucuuruhana jaunte:

²³ “Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coaalanaala. Acate naine raaje bihane,” naaure nii fojiaraauru.

²⁴ Nii janate coaiteen nii maosa niicha rautain cotjiian:

“Esinaen rauhijiriin beeu, Cana Coaunera notaracaae. Osaootoha nii cachane coitucuhaacaanu,” naauruha Jorioocuru curuaanaane janate:

²⁵ “Osaootoha nii cachane coitucuhaaun canu. Acaihanejein maosa nihanune caje, inae enene conoha canota neechana coitucuujueeun,” naane janate:

²⁶ “Chatohaneainte chete nitohanein conoha inotane coinata,” naain bajaauruha coaiteenne janate:

²⁷ “Inaera inara rai aitoonna. Chatonaaina nenacaaen bereeun. Chanuna coaiteen enacoaunein inara rai bihanune jerequiche. Jerihane inara netonaite nere tonorana jerequiche,” naane janate:

²⁸ “Tite laaen nii cacha ere tonoraai. Canacaanuna jana, jelai teein Moisesa ere tonoraacaanu.

²⁹ Moisesa aina iriha Cana Coaunera neechana coitucuhacaanu. Jana nii cacha coitucueraai caoachanainejein. Chacaje chaainti ecoonane,” naain nii maosa nerautanaa cotaicha rijitucuruhane janate:

³⁰ “Tara canota tihane caje coitucuhichene. Niheichu: ‘Naojoain cajete uhe,’ naain coitucuheehiche.

³¹ Cana Coaunera bajaa osaonaaurune tonoraeniha Cana Coaunerane coitucuhacaanu raotojoein. Acaihanejein nere tonoraain niicha jerei ichaain nenea cacha bajaanete coroatajane Cana Coaunera.

³² Nihei chunei, inoaelu caje coaunein nitohanein maosanein nejanoaa leinjiin cachane jana nota cono tera.

³³ Cana Coaunera caje unaa nenihane noote catohanai ichare,” naane janate:

³⁴ “Osaootiin nejanoaaina jaun noote canacaanu relanaa jereeita,” naain nii maosa sitaure ita taojiaauruhana jaan loreri caje.

³⁵ Inae nii maosa sitaauruhane coitucuriin, coaraa cuha Jesusone janate que taca uhe. Nii jaunte caje bajaee:

“Cana Coaunera Calaohi esenetaaina,” naain bajaane janate:

³⁶ “Eenje. Carai beeu, rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi nihane coitucuhin esenetaera Curuaanaa,” naane jana:

³⁷ “Canuna acaneun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate,

³⁸ nacatiha neseonraain:

“Esenetaanura Curuaanaa,” naane janate:

³⁹ “Canuna caa chauratane que turuun, maosacuru niha natiin, conoha rai notane coina. Jana, notaa nocoetonacaauru maosanein nihane coina,” naa Jesusone janate,

⁴⁰ cuu aonajeeuruhana jaun:

“Canacaanu netonainoona maosanein nihacaanu,” naa tabaauru fariseeocurune janate:

⁴¹ “Maosa neechene, caseteco coariheehicheein osa coreniha niqiu. Nete, ‘Itolere canacaanuhacha ichai coaraain coitucuhin ichacaunne jaun maosa nihaacaanu,’ naaichene jaun, caseteco coaraa curiquichein nii coreniha,” nae fariseeocuru rai Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

10

“Chariji teeinti, acuujuu edaa enoe. Niite asijaauto ne,” naa Jesosone

¹ Niritohane baihate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Carenero ucuha acuujuu edaa enoite asijaauto ne.

² Jana, rauhijiriin nacuujua cuhane enoite beraicha esine ne.

³ Acuujuu beraichate, janone acuujuu joracaain, enohin curuaacuru curuaacuru que curuaateein, nii carenerocuru cotihacane tajiha uure, acaauru beraicha nihane ere coitucuruuhana jaun.

⁴ Nitohanein cotihanajaain, inae saain mituuru jana, acaauru ajiniha cuujihane jana, caaijie cuure nii carenerocuru, acaauru beraicha nihane coitucuruuhana jaun.

⁵ Jana nejelau cotihanaacanete, que janoriin soroore, nejelau ere nihane coitucuruuhana jaun,”

⁶ naain niqúi relanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuruuhane coina niqúi. Nete, “Naaonjoain quete aite,” naain aonaain coitucurene.

Cachaauru corenihate oha cureein Jesoso

⁷ Nii jaunte, rauhijiriin aonacuruuhane coina:

“Leinjiin canuhachana jianacoo cacha mitaeranu que nenea neeun. Cacolane cana Inaca Cana Coaunera rene turunaa nainihe chunei.

⁸ Nii jauriaa cajiniha unacaaurute, nechu jataain cacha coritaeraaunu que unacaaurulu ne niqúi. Nete, nere tonoraarene cacoitucueranuuru cachaauru.

⁹ Leinjiin cacorenihachate naine, cana Inaca Cana Coaunera bijii tacaain aina neeichene.

¹⁰ Arajiite inara curuaanaanein nenea jere, nechu jataain nohanein inara coritaain. Acaauru esenetaain, acaauru ere tonoraeraaurute caochanainejeein nitajiha cuururein. Canuna turuun, raotojoein rachoojoein cha latelanaala Cana Coaunera aina neeichene coina.

¹¹ Canuna esinae rauhijiriin inara curuaanaanu que letononein neeun. Nii jaunna oha cureeunni satiin canu cachaauru coreniha, nabana necairichaauruhane coataa, satiin quere tonoraain esenetaeraauru, necairichanaa coaraelanaala rauhijiriin Cana Coaunera aina nihane coina.

¹² Nii curuaanaa neein nenea jereraaurute, nechu jataain core coinaacha aihuruhana jaun, niha acaauru aina nejerateein acaauru coineterane, cachaauru jaohin ratiriin sorooruhane acaauruhacha mucuhin sooruhane, cajihanein ita caje riaaneure.

¹³ Nitohaneinte rai cachaauru ratiriin soroore, nechu jataain curuaanaa neein nenea jerecuruha core coinana jaun, coaraain cuu nainaauruhane coina.

¹⁴⁻¹⁵ Canunajan nenacaen caohacha nejeein curuaanaanein neeun. Charijieein teenti cacoitucuhiche nii rijijieeina Ofa coitucun. Nii rijijieein inachu, canu cachaauru coitucun. Jerichanejeein techu coitucunajaanune rijijieein cacoitucure. Canuna canu cachaauru coreniha caraajenihane neteein oha cureeunni.

¹⁶ Nihachu naain nejelau canu cachaauru, cotihanaacaun nete ne, ita aina inara tihanune coina. Cotianaacaun nete, quere tonoraain uurein. Inae nitohanihanena leinjiin canuhacha inara curuaanaa neein niha cureeunni, nitohanein ita aina inara tihanu ne.

¹⁷ Nere tonoraain caletoaana jaan ichacaunna jaunte, jataain cacoelai cana Inaca Cana Coaunera. Nii corenihana caraajenihane netiha cureeunni, casohin cajaanuruhane coina, nena ichanaa cureeunni.

¹⁸ Canu jerenihanune, nihei chunei casohin cajaanaa nainerihe. Nena caraajenihane netiha cureeunni, nitohanihanune coina caletoa Ofa Cana Coaunera jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁹ Niritoha Jesosone esenetaeraauru Jorioocurute, nii esenetaauruhichuru caje nejelau neleruhin neeure.

²⁰ Niichurute:

“Chanuna caa osaaonaa nechu aansai jaelorohenein nenea cacha ere tonoraare,” naaure tabaauru itarai.

²¹ Nii jana nii esenetaaurerate laaen:

“Osaocane noote caritiin erere. Chasiina jana osaocane maosacuru nota cono tere,” naaure ita rai nejesinajeein.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso raarenihia Jorioocurune

²² Inae elohena nihane janate, Jerosaleeun ita taojiaain nii loreri inoasi Teenforo besaute beseta bitoaure Jorioocuru.

²³ Nii jana nii Teenforo coonri seeonjoan- Salomoon curuaa siriin nenea asaee amuhe-muheca Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana

²⁴ curuaacotaain, acaauru cataaun teteriin:

“Cha carajana erereeii coitucuhacaanune coina. Rauhijiriincha letonoaneein ereeu, esinaae Curisitoneeine,” naauruha Jorioocurune jana:

²⁵ “Inae bihanulu. Nii jana quesenetaheechelu. Inae caletooa Ofana jaan ichacaun inara notaracaae.

²⁶ Nii coaraqiche niqui. Nete jauriaa aitocooaunne tocohaneein canu cacha neneeiche-letononeein, caje nainaain quesenetaeneeiche.

²⁷ Coitucunajaain nihanune rijijieein techu, cacoitucuhin quere tonoraain neeure canu cachaauru.

²⁸ Canuna acaauru rai nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teeun. Chaaelai janonaa bananeriaain nitajeeuruhane. Niheichu chaaen cacaje rulunajaera.

²⁹ Satiin curuaanaacuru curuaanaa Ofa Cana Coaunera carai tenajaana jaun, nihei chunei cacaje rulunajaera.

³⁰ Canuna, Ofa aina leinjiin Cana Coauneraneein nihacaanu,” naa Jesusona jaunte,

³¹ ajeri mucuutaare Jorioocuru, que bodoosihuruhane coina.

³² Nii jaunte: “Itolere caohachana ichaun satiin coarajeeichene notaracaae, Ofa letononeein. Chatohanei corenihana nitoaneein ajeri que canu bodoosicheeiche,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

³³ “Caohacha ichaaine coreniha ajeri que ii bodoosiriahacaanu. Cana Coaunera niha nocoetiin, Cana Coaunera rohecaaina jaunna ichana jerichaanu. Cana Coaunera niheei. Raujiaain cachaneein natiinte Cana Coaunera niha nocoetohi,” naauruhane jana:

³⁴⁻³⁶ “Inarate casohin cajaanaa jerequiche, ‘Ofa cana Inaca calaohi nichaaun,’ naanune coreniha. Chaaen techu nii coreniha, ‘Ofa cana Inaca Cana Coaunera rohecaa,’ cacoeiche, Cana Coaunera chujian raajenhane, ‘Canu calaohichuru’ naa inoaelu ichauhenaauru rai, rai quiricha inoaei cuhanena jana, esenetaaichelu satiinina jaun chujian, caa chauratane que caletooa Ofa cana Inaca, niicha jerenohi ichacaunne coina natiin. Inasiina Cana Coaunera rohecareeun, ‘Ofa Cana Inaca calaohi nichaaun,’ naanune coreniha.

³⁷ Ichaa Ofane tocohaneein cha ichaenihanune coa canu esenetaache.

³⁸ Aihane jaun, canu esenetaeneeichene nihanatiin, nii canuhacha ichai coaraain esenetaichenete caohachae. Nii ainate canu aina niha Ofa Cana Coaunerane jana, canu rai Calaohineein aina nihanune esenetaaichene caohachae,” naa Jesosone jana,

³⁹ coaiten mucuhin amanaa jerecuruhane jana, acaauru que janoriin amue Jesoso.

⁴⁰ Acaauru que janoriin amuhinte Jorodaan jerau cauha cue. Nii jauriaa cachaauru coujunacatihalu Joaanna jaaun turuhin cuu ne.

⁴¹ Nii janate rene turuha uure arajiin cachaauru. Cuu turuhin coaraain:

“Esinaete chuhisi rauhijiriin aite Joaan, caa cacha que. Niicha ichai ichaain cana notaaca Jesosone rijijieein cana notaacane que airijiinte, esinae rauhijiriin aitohane tocohanee,” naainte

⁴² Jesoso esenetaaure cuu nenacaauru cachaauru.

11

Oha Lasarone

¹ Naain Betaniau coroatajai baihuri aina nenea Lasaroneein curuajai jetaote, banejelanaala cunaite.

² Marata, Mariha, naa nii baihuri curuaa. Nii Marihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia choaae erene jujui jataain coreti chorohin, couturiji que jacoraera ne.

³ Nii jaunte cunaitiha nii acauru cona Lasarona jaun, “Cunaitiha iicha belaaicha curuaanaa,” naain Jesoso rai berateeure.

⁴ Nii jaunte Jesoso rene turuhin beeuruhane jana: “Coatiha nii cuaaetoha nii cunai caaun orihaain. Cana Coaunera coitucuhin, ‘Caohatoha Cana Coaunera Calaohi,’ naain Cana Coaunera Calaohi coitucuruha satiin cachaaurune cointate cunaite nii cacha,” naainte cuelanaala cuu coroata janohin ne Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁵ Nii baihuri aina curataain belainaaca natiinte

⁶ “Cunaitiha Lasaro,” naain berateeuruhane jana.

⁷ coroata janohi cuu nihane baiha:

“Chajaauchete coaiten Jodea cunichaache,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine janate:

⁸ “Jaitinootera carajaje, ishohin iijaonaa jerecuruha Jorioocuru, ajeri que ii bodoosiine. Nii atiin inachura coaiten ucuuae cunaa jereeite catcha relaera,” naacaanune janate:

⁹⁻¹⁰ “Tana, cojoanonaateein caletooa Ofa Cana Coaunera jaan ichacaaunne nihane coitucuhichene. Ichaenihanune, canuhachana baasoneein nedareeunni,” nae Jesuso.

¹¹ Nii baihate: “Siniha cana belaicha Lasaro, nocoia inae nocoiaa curichaaun,” naa Jesusone jana:

¹² “Aihana jaunte chujian, sinihana jaun nerautareein,” naacaanu.

¹³ Esinae sininaa que jecha aite naacaanuna jaunte,

¹⁴ rauhijiriin: “Inae oha Lasaro.

¹⁵ Caoacha quete cuu nenihanune jana ai. Inae laaen jataain quesenetaa curiquicheein,” naa Jesusone jana:

¹⁶ “Chajaauchete cana netonai aina cunichaache, aina jiniiquiin ohacachene coina,” nae nii Tomasi canacaanu rai. (Nii Tomasite curuaateeuere Fafione neei, fafione nihana jaun.)

Onaa ichteein, rai ichaonaa tera niha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

¹⁷ Nii janate Betaniau turuha Jesusone jana, inae jena janoha atane neruujuene beeuere.

¹⁸ Saanein itaraeniha Jerosaleen caje nii Betaniane jaunte,

¹⁹ tajiha caje turuhacooaure Jorioocuru, nii onaa catcha baihuru Marata, Mariha, naaonjoain suujua nunaauruhane coina.

²⁰ Nii janate turuelalajeein tajiha uujiha Jesusone coitucuuiriin que taca uhe Marata. Jana, Marihate, loreri asaae nedae.

²¹ Nitohanein cuhin Jesuso que tacaain: “Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata curaanaa.

²² Nete, chaelai bajaachene ichei tiha cureeinche Cana Coaunera,” naa Maratane jana:

²³ “Ichanaainte coaiten nichaurareeinche,” naa Marata rai Jesusone jana:

²⁴ “Eenjeen airichaaiche chuhisi. Inae besautiha cana janonaane banate, coaiten ichanaain ichaoha cuurureeinche oonacaauru niquicha,” naa Maratane jana:

²⁵ “Canua onaa ichteein, rai ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaana jaan teraneeunche. Quesenetaarete, ohane niha natiin ichaoha cureeinche.

²⁶ Satiin jaiti ichaohin nenacaauru quesenetaanete, ohane niha natiin, chabana nitajenereeinche. Caa caitoonjoan esenetaaichena,” naa Jesusone jana:

²⁷ “Eenjeen, iite Curisito neein- Cana Coaunera Calaochineinchene esenetaanuchera. Iite caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei ineinchera,” nae Marata.

Lasaro atanebana choae chanaa Jesusone

²⁸ Niritohane baihate, nocoasai Mariha cotihaca cue Marata. Rene turuhinte: “Taute turue catcha relaera. Ichotijiaeratiha jaunna ii cotihaca uun,” naa Maratane jana,

²⁹ Iuhecotariin nimihuritiin Jesuso coaraa uhe Mariha.

³⁰ Nii janate nii ratiriha Maratana jaun jelaiha ne Jesuso, jaiti nii neseu turuelanaala.

³¹ Iuhecotariin nimihuritiin uha Marihana jaunte caaijie uure nii loreri asaae aina neein suujua nunaa nenacaauru Jorioocuru, “Naain atanebana choaae jecha inaderaa cue,” naain niqai caaijie cuure nii Jorioocuru.

³² Nii janate Jesuso rene turuhin nacatiha neseonraain:

“Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata Curuaanaa,” naain

³³ chanaa Marihane jana, aina chanaauruha Jorioocuruna jaun, jataain inaderaain:

³⁴ “Chu atane rucuhecure,” naain bajaa Jesusone jana:

“Nota taute atane rucuhecurera Curuaanaa. Chajaautejian coaanicha,” naauruhane jana

³⁵ chanae Jesuso.

³⁶ Nii jaunte: “Jataainte coinaderae,” naaure Jorioocuru tabaauru.

³⁷ Nii jana leochaaurute jana: “Tajian caa catcha, maosa nota cono thalune. Tajian jana naineriha chaelai ichaa oheniha Lasarone coinane,” naaure nii leochaauru Jorioocuru.

Oo caje ichanaa Lasarone

³⁸ Nii jaunte atane bana rohan turuhin, coaiten inaderae Jesuso. Ajeri jachu cuhane ita rucuhecurua Jorioocuru, jelai ajeri que fuhina jaun:

³⁹ “Joracaauche,” naa Jesusone janate:

“Inae jerihane nirinihache catcha natiinta. Inae jena janohache aiha cachane natiinta Curaanaa,” naa nii nijiaonaa catcha bai Maratane jana:

⁴⁰ “Inaera ichei, ‘Esenetaaichenete Cana Coaunera ichanohin caohati coariquicheeincha,’ naain ichei aitoonchena,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana

⁴¹⁻⁴² joracaauruhane jana, dede coarajeein:

“Nariha Ofa, ii bajaanune satiin quicha bajanojoin tenajaaquii bajaanune naineene coreniha. Nii jaunna ichei aitoon, aonacuruha nuricho que cau nenacaauru cachaaurune caina, aonaain esinae rauhijiriin ii caletohaine esenetaauruhane coinara Ofa,” naane⁴³ baihate:

“Lasaro, mituu nii lai caje,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiaine jana,⁴⁴ tajiha conaara tijianein mituha uhane jana: “Batuhichuchete jianacoon mituhine,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁴⁵ Nii ainate Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaaure le lauriin Jorioocuru, nii Mariha corianiha cunacaauru.

Jesoso mucuuruhane rai neeuruha fariseeocurune

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁶ Nii jana, acaauru tabaauru jetaote turuhin biha cuure fariseeocuru rai.

⁴⁷ Nii jaun jetaote itataojiaaure fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, saain cooainanacaihuri nii que ita rai ereereecuruhane caina. Nii jaun jetaote ita rai:

“Inae itolere ichaa nii cacha. Inasirihacacheta. Maosacuru rautaaain, onaa ichateein, lenone faain, itolere ichaa inae.

⁴⁸ Naajeein inauheneeicha coarajihacachenete, esenetaacoaauruha satiin cachaaurune, cana cairichaaurureein Romanocuru rai cocoainanacaihuri. Cana raite caa ita taojianaana jaan loreri Teenforo chamuhitiin cana cairichaaurure,” naaure jetao Jorioocuru curuaanaacuru.

⁴⁹ Nii jana jetaote, cuune leinjiin Caifasineein curuajaain batirichuru curuaanaa. Nii jetaote:

“Joaereente ereereequiche.

⁵⁰ Nita coitucuhichene, cana caohachanu que tejian oha cureein nii leinjiin cacha, nabana necairichanaa coaracaache satiin Israelii cocoaicha nichaachene coataa,” nae jetao acaauru rai nii Caifasi.

⁵¹ Coatiha suujua caje coauneein rochoin aitohi nii Caifasi. Nii ajaana cuhane batirichuru curuaanaa neein nihana jaunte corootajane Cana Coaunera, nabana necairichaa Jorioocurune coataa oha curichaaain Cana Coaunera Calaohi Jesosone que aitohane caina.

⁵² Coatiha Jorioocuruhacha coreniha oha curihaain niqii. Satiin chauratane sacutaain riaanein nenacaauru Cana Coaunera calaohichuru jitariin taojiaane coinete aicheein.)

⁵³ Nitohanein oo caje Lasaro ichatihane caje coauneeinte, Cana Coaunera Calaohi Jesoso que necosuujuaaure Jorioocuru rai cocoainanacaihuri, sohin jaaoruhane caina.

⁵⁴ Nii jaunte Jorioocuru rai cocoainanacaihuri rai ecocoelanaala nii Jodea batane caje mituhin naain Efaraiiun que Jesoso. Cacha areroo rohan nanaa neseu Efaraiiun cuhin cuu ne, canacaanu aina.

⁵⁵ Fasocoo cataihajein, neseeuu neseeuu caje naain Jerosaleeun cuhajeure, acaauru necoauna rijijieein naunatajaain, necaonjoaain jatoroaain Fasocoo beseta bitohauruhane caina.

⁵⁶ Nii Jerosaleeun turuhinte cuu cajianein Jesoso ariirijieeure. Cuu nanaa ita taojiahu-runa jaan Teenforo asaai ita taojiaain:

“Beseta bitohanacha urichaa,” naain itacaje bajaature,

⁵⁷ “Chunocoha, ‘Cuute ne,’ naain coitucuhane, beinete mucuhin raeratihacaanu,” naauruha fariseeocuru, batirichuru curuanaacuru, naaonjoainurine jaun.

12

Jataain Jesoso belaiha Marihane

¹ Saota janonejein lanajeeca Fasocoo janonaane janate, nii oo caje niicha ichatei Lasaro coaraa cue Jesoso naain Betaniau.

² Nii janate cuu beseta bana rijijieein Jesoso coroaateure, raaoti lenone que. Lasaro bai Maratate, acaauru rai lenone lauriae.

³ Nii jana litoro cataaun uujoaain erene jujui coreti uhaain, que Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia rujaain, couturiji que jacoraa Marihane jana, juujijiaain bijiihaque nii loreri asajai.

⁴⁻⁵ Nii jaunte: “Chanuna nichata fashai janonei amihanenaa core tocohanein necorete-lanaala aihure, cairichaihuri corootajanenarichaae,” nae nii canacaanu lechoonca corootaja Simoon calaohi Jodasi Isacariote, nii Jesoso coulurujueranu.

⁶ Coatiha esinae rauhijiriin cairichaihuri corootajanena jerihane caaun aitohi. Asiji-autonihana jaunte aite, nechua jataain aca nii coriqui raane jerena caaun. Aca canacaanu coriqui beraichanein nihana jaun raotojoein basijiauhane coinete aite.

⁷ Niritoha Jodasine janate: “Coa rorohecaa. Cajabereeo rucuhecuruha najaannu que niicha rucujuei nihana jaunte ichae.

⁸ Cairichaihuri coroatajanena jereeinete, nereein inoanlu netojoein arajiin cairichaihuri. Coatitha inoaelu netojoein cau nerinaaunni inara aina,” nae Jesuso.

Lasaro sohin jaonaa jerecuruha Jorioocurune

⁹ Nii baihate, Betaniau niha Jesusone coitucuriin coaraa cuure Jorioocuru. Coatitha acaacha coaraa aihuruhi. Lasaro- nii oo caje niicha ichatei coaracuruhane coinane maajeainte aihure.

¹⁰ Nii jaunte ita suujua rijitojoein, ita suujuau tacaain, “Chatohaneeinte acaentonai sohin jaonaaneeineta,” naain

¹¹ nii Lasaro netonai que necosuujuaaure batirichuru curuaanaacuru. Ohane jana ichtatitha Jesusone coaraain esenetaauruha le lauriin Jorioocuru, acaauru jianeinna jaun.

Jerosaleeun turuha Jesusone

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Nii janate Jerosaleeun cuhacoaare arajiin cachaauru, Fasocoa beseta bitoaa.

Nii cojoanote turuha urichain Jesusone coitucure.

¹³ Nitohaneein coitucuhinte, elele alo saaujiin amaaïn que taca cuure. Que tacaain: “Caohacha quete uhicha- canacaanu coroatajaneraunu que Cana Coaunera letono. Cachuura,” naain, “Caa Cana Coaunera letono belaihuruhine itolere cachaauru. Caa Isaraeli Curuaanaa Rey belaihuruhinera,” naain, ehequiin corojeein Jesuso raare.

¹⁴ Nii janate cabario tocohaneein nenea boro ichoaae iniin laulauquïn turuha uhe Jesuso, aitha Cana Coaunera Quiricha Inoasesi cuhanene tocohaneein:

¹⁵ “Coa coasichachera

Jerosaleen cocoaichacuru.

Coaracuche, boro choaaete

laulauquïn turuha ureein

inara Curuaanaa Reycha,”

naa Cana Coaunera Quiricha Inoasesi cuhanene tocohaneeinte turuha uhe Jesuso.

¹⁶ Nii janana caoachanae netojoein aonajihacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nii baiha inae dedeeu cuha Jesusone janate, canacaanu suujuau neeorite, niriitiin aitha Cana Coaunera Quiricha Inoasesi cuhanene tocohaneein aihane coaracaanune jaun.

¹⁷ Oo jana nii Lasaro ichtatitha Jesusone coaraauru cachaaurute nii leochaauru rai beuruhana jaun,

¹⁸ nitohaneein onaa ichtatihane coitucuruhana jaun, Jerosaleeun turuha Jesusone jana, que taca cuure.

¹⁹ Nii janana coarajenajaain: “Inae coaraquiche. Inae cha chana nainihaacacheta. Coaracuchera. Saainte aina cuurera,” naain ita rai ereerejeure fariseecuru nejesinajeein.

Jesoso arihuruha Curieocurune

²⁰ Naain Jerosaleeun cuhin Fasocoa beseta bitoha cunacaauru aina cunacaauru

²¹ Curieocuru tabaaurute Jesuso aina nerelanaa Ferifi rene turuhin: “Jesuso coaana jerichaanura curaanaa,” naaure. (Nii Ferifite Calillea batane que nenea Betesaaida cocoaichane.)

²² Nii janate Aanderesi rai bihana jaun, jiniiquin cuhin Jesuso rai biha cuure. Jesuso rai beuruhane janate:

²³ “Inae laen ecu tiha ohanune cojoinaca. Canuna inaraacha cohajei cachaneein neeun. Ohanune baihate satiin curuaanaacuru curuaanaa niha caenoaa cureein Ofa Cana Coaunera,” nae Jesuso.

²⁴ Niritiinte, “Esinaena rauhijiriin aitoon. Charijieein teeinti lecuhejeein temueraeniha arosone, omaroelanaala jerichanejeein ne. Jana atane choaae naluhane, omarohin arajiin inacaain nefae.

²⁵ Nii rijijieein techu ne cacha netonai. Niicha jereecha ichaa cachanete, temueraeniha ne, aiha arosone rijijieein jerichanejeein ne. Niriijieinte, nechu jataain joareein niha cureein. Jana cha que casilanaala Cana Coaunera jerenohi ichaa cachanete, Cana Coaunera bijiu taca cuurein. Jana, ainihanete nitajiha cureeincha.

²⁶ Quere tonorana jerera, quere tonoraaine. Nii quere tonoraerate, nii cuhanune jaun niha cureein caniha. Chaen techu, quere tonoraera, Ofa rai coroaenacai ichareein,” nae Jesuso.

Orichaine biha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁷ Nii baihate: “Nererojoecaa jataain casuujua. Chatohanerihanu coetaata. Nihei, ‘Cacorataaneeu Ofa, casohin canu ateinaauruhane coataa,’ naain erena nainihaun, nii coina cau turuhanune jaun,” naane baihate,

²⁸ “Ofa, coaiten iicha ichana jerei ichaain caa cachaauru notaacu, aihute coaraain, ‘Caohatoha Cana Coaunerara,’ naaurumiin satiin cachaauru coaraaincha,” naain Cana Inaca Cana Coaunera bajaa Jesusone janate dedeeu tonii:

“Inae ichacaaun cacoitucuuruhane coina. Inae coaiten icharichaaunni coaraain canu nichaaunne coitucuuruhane coina,” naain toni dedeeu.

²⁹ Naa dedeeu toniine jana:

“Arara jecha,” naaure nii cuu neein aonajeerera cachaauru. Nii jana tabaauru: “Cana Coaunera letonote aite,” naauruhane jana:

³⁰ “Coatilha canu rai aitohi. Aonaquichene coinata inara rai aite.

³¹ Inae chauratane curuaanaa Moconajaera aina jaoleneein neeururichaaain inae Cana Coaunera coitucuuruhi.

³² Inae ecuun coroso que nihanunena, satiin quesetaaaurera raa cureeunnicha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

³³ Niritohane ainate, “Naaonjoaainte oha cureeinha,” naain coitucure satiin cachaauru.

Niritoha Jesusone jaunte:

³⁴ “‘Onaachara nejeainte nirijieein niha cureein Curisitora,’ naa canacaanu quiricha inoaesii cuhane natiin, chatohaneaina coroso que ecuun nere nii cachaneein nejanohanaa. Charijina nii cachaneein nejanohanaa ne,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesuso rai jana:

³⁵ “Canuna cacha cononeein neeun. Basijiin reintiarinne inara aina neeorihun. Quesetaauche, inae inara ratirihanune, nocohenaanau nitajeeichene coataa.

³⁶ Cau jaiti nihanune chojataa quesetaauche, canu cachaneein neeichene coina,” naane baiha jianatoroaain acaauru caje naasi Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

Jesoso esenetaaurenihia Jorioocurune

³⁷ Itolere maosa rautaaain, onaa ichateein, lenone faain, naojoaan acaauru notaracaae Jesuso natiinte, esenetaaurene Jorioocuru.

³⁸ Inae niritiin laenaain bihalu inoaelu Cana Coaunera Ere bera inoaesii Isaihasi na-jaunte, nii laconaa nainene:

“Cha canacaanuhacha
beebejei esenetaete
curuaanaa,”

naainte:

“Chariji jana iicha ichai
coaraain esenetaete
curuaanaa”

naain laenaelu Isaihasi.

³⁹ Nii jaunte esenetana jerecurenihaluna jaun coaiten laenaain:

⁴⁰ “Jauriaa esenetana
jerecurenihana jaun,
inae acaauru suujua anioaan
Cana Coaunerana jaunte,
turuha Cana Coaunera Calaohine jana
coitucurene,

nota que coaraain
nesoone caaun
enaraa coitucuuruhane coataa.

Nitohaneinte
tenajae Cana Coaunera,”
naainte

⁴¹ laenaelu Isaihasi inoaelu, cajiha cana rai chauratane que turuha uha Jesusone ajiniha. Ichoaichanihate nii coaraain caritiin laenaelu Isaihasi inoaelu.

⁴² Nii natiinte saain esenetaurenihane caniha, esenetaaure arajiriin. Cooainacai-huru tabaauru niha natiinte esenetaaure niqii. Nete chunei rai beurene, nii ita taojiauruha najaan loreri sinacoca caje sitanajaa fariseeocurune coataa.

⁴³ Acaauru belaiha Cana Coaunerane rautaaauruhane amuritoheriin acaauru belaiuruha acaauru arachurune jerecuruhana jaun.

Nereecha que cachaauru coulurujia Jesusone

⁴⁴ Nii jaunte tonijjaain: “Quesenetaera, coatiha canuhacha esenetarinaain. Nii caletoera Ofa niha natiinte esenetaarein quesenetaera.

⁴⁵ Cacoharaerate nii caletoera netonai coarae.

⁴⁶ Canuna caa chauratane cono neeun. Canuna caa chauratane que turuun, nabana nocohenaana niha quesenetaerane coataa.

⁴⁷ Quere tonoraeniha chuneine coatiha canu coulurujuerinaauni. Coatiha caa chauratane que nenacaauru coulurujueranu que uhaun. Jianacoon niha caa chauratane que nenacaauru cachaaurune coinana turuun.

⁴⁸ Chariji teeinti, ‘Caohachaaaita,’ naain quere tonoraene. Niite coulurujija cureein caa quicha beebejei Erenaa, inae saa cana janonaane bana,

⁴⁹ casuujua caje rocohin aitenihanune jaun. Caletoera Ofa aitoonjoaacha quena caa aitiin inara relaaun.

⁵⁰ Ofate caletoae nitajenaachara nejeein niha canu ere esenetaain tonoraerane caina. Nii jaunna caletohane rijijieein, caa aitoon,” nae Jesoso.

13

Aina nerelanacaauru tijia culeeca Jesusone

¹ Le janojoeiin lanajeeca Fasocoa besetane janate, inae Cana Inaca rene cauha cuhane catainaecane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Itolere janonaa bana chauratane que nenacaauru cachaauru belaiha coichana aina cutaainna jaunte, esinae rauhijiriin belainaacane coitucuruhane caina raajenihane netiha cureein.

²⁻⁴ Nii jaunte aina nerelanaa nichaanune aina lenone Jesoso. Nii janate cuune canacaanu aina Simoon calaohi Jodasi Isacariote, suujua saruha Moconajaerana jaun Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujueranu. Nii jana satiin curuaanaa neein tiha Cana Inaca Cana Coaunerane baiha, Cana Coaunera caje uhane coitucuhin, inae jelaiha cauha cuhane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janane jaiti nitohanein nerichaaaine coitucuelanaala lenonejihacaanune jana, lenoneo jiaaeriin, nobiri rocoriin, jaleri que faino balutaain,

⁵ baandaja cuhane acau chotaain, canacaanu tijia culejeein, nii rai faino que canacaanu tijia jacorae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁶ Nii baihate Simoon Fedoro tijia culeena jeriha Jesusone jana:

“Iina catiha culeena jereite curaanaa,” naa Fedorone jana:

⁷ “‘Naaonjoain coinata caa ichae,’ naain coitucuheei. Nii baihate coitucuriqiin,” naa Jesusone janate:

⁸ “Chaaelai janonaa bana nihei catiha culeequine jerichaaunne,” naa Fedorone jana:

“Ii tijia culejenihanune, canu aina nena naineriheini,” naa Jesusone jana:

⁹ “Aihana jaun, coa catihacha culeeca, cacoi, cacoturi naaonjoaine maajeein culeecura Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone jana:

¹⁰ “Enanejeein necaajoanaa, jitariin jaberocone maajeein culeera latiheei. Leijniiin rai tijia culeeraachate late, enanejeein necaajoane baiha niha natiin necalanoaaeca rai tijia najaun. Saainte niqii culeenohineein neeiche. Nete ne inara jana leijniiin jaiti

¹¹ culeenojoinelanaala,” nae Jesoso, Jodasi Isacariote que, coulurujuerichaaain Jodasi Isacariotene coitucuha najaun.

¹² Acaauru tijia culeecane baihate, nobiri curujuaain, coaiten mesa choae nelauriaain: “‘Naaonjoane jaunte caa cana tijia culeje,’ naain coitucuche.

¹³ Rauhijiriinte cague, ‘cacha relaera,’ naaiche. Chaen techu, ‘Curuaanaa,’ naaiche, rauhijiriin aca nichaaunna jaun.

¹⁴ Canu, inara relaeranein, inara curuaanaa neein nihanu natiina, inara tijia culejeeun. Nirijieein inara suujua coaraain ita tijia culeequichenete caohachae.

¹⁵ Charijieein teeinti aihun, nirijiein chabana necoasitaelanaala, raotojoein ita belaaain neeche.

¹⁶ Inara curuaanaa neein, inara relaera neein nihanu natiin, inara tijia culejeein nihanune jaun, jerichanejeein carijijieein satiin cachaauru belaaain, inara suujua caje coauneein niha natiin, chaelai ichacuche, ‘Naaonjoain nihanune jaun, naaonjoain ichana nainihaaun,’ nanaa coacuelanaala ichacuche.

¹⁷ Inara suujua coaraain, ita corootaja neein, ita belaaain, caa caitono aonaain tonoraachenete, raotojoein neriquicheein.

¹⁸ Nete, caohachanaainejeein satiin ena neeichene rijijieein nenereicheein. Janijiiina satiin inara raain neeunlu niqii. Nete, ‘Caniha nejeratereein leijniiin caniha lenonei,’ naalu Cana Quiricha Inoaesi cuhanene rijijieein, caniha nejeratereein leijniiin.

¹⁹ Jaiti aihei niqiu, nena letonoha inara rai beeun, inae caque nejeratihane, Cana Coaunera Calaohi Curisito nichaauune coitucuhichene coina.

²⁰ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Chunocoha quiicha letoai raanete, jerichanejeein canu raane rijijieein rareein. Nii canu raane rijijieein techu, caletoaera Ofa Cana Coaunera rareein,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Coulurujha Jodasine biha Jesosone
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Nii janate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Leiniin inara caje cachate cacoluruheca cureein,” naain be Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Niritiinte jataain inaderae Jesoso, coulurujerichaaain niicha belaauna jaun.

²² Nii janana, itaacha cajanacajanaain itaacha coaracaanu aina nerelanaa nichaanune, “Caa quete aite,” naain nii naitoonjoa coitucueniha caanune jaun.

²³ Nii jana Jesoso roan neein lenonejianune jana,

²⁴ canu cojoeluhin: “Chana icholuruherete, curuaanaa” naain caque bajaeratiha Simoon Fedorona jaun,

²⁵ Jesoso roan naurutaain nuricho nainejeein metoroaain:

“Charijina icholuruherete, curuaanaa,” naain bajaanune janate:

²⁶ “Saan. Coarajeeujia. Obene que faan setejiariin tihanune jana raerate, aca nereein,” naain obene que faan setejiariin, Simoon calaohi Jodasi Isacariote rai te Jesoso.

²⁷ Obene que setejianohin faan raain quiha Jodasine rijieonritiinte, Jodasi suujua sarue Moconajaera, Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujane coina.

Nii jaunte: “Letonoanein, ena nii iicha ichana jerei ichaa,” nae Jesoso, Jodasi rai.

²⁸ Nii janana, “Naaonjoain ichaane coinete aite,” naain coitucuenihacaanu.

²⁹ Nii jaunna, “Aca canacaanu coriqui beraicha nihana jaun jecha beseta rai chaelai inejei corethiane coina aite,” naacaanu. “Ainihane, cairichaihuru rai chaelai inejei coretein tihane coina jecha aite,” naacaanu coitucuenihacaanune jaun. Nii janate aine.

³⁰ Nii setejiariin Jesosohacha tei faan quihane baihate mituha cue, inae nocohecane jana Jodasi.

Namu biha Jesosone

³¹ Inae mituha cuha Jodasine janate:

“Inae laaen caohatiin, rauhijiriin inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaauune coitucuriquicheein, chaen techu canu aina cuaain, ‘Naaonjoaan Cana Coaunera’ naain Ofa coitucuriquicheein.

³² Charijieein teeinti, aca neein niha Ofane coitucuerateun inara que. Nii rijijieein techu, inara que canu neein nihanune coitucuerateerein inae ena sorotiin Ofa Cana Coaunera.

³³ Inae carajaain inara aina nerihaaunni canaanaihuru. Canu aririquicheein niqiu. Nete, aitocooaan Jorioocuru raine rijijieein, canu cunajaan cunaa naineneriquicheein.

³⁴ Inae ena nena caa erenaa bihanu inara rai, cacoihana aina cutaain inara belaihanune rijijieein jiniiquiin ita belaaun neeichene coina.

³⁵ Satiin chauratane que nenacaaurute, quiicha relaurineeichene coitucuha cureerein, jiniiquiin ita belaaichene coaracuruhane,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Niritoha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaun:

“Chuna cureeite Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone janate:

“Cuhanune jaun jaiti casaana nainihei. Nii baihate casaareeini,” naa Jesosone jana:

³⁷ “Chanuna ii sacunaa nainenereunte curuaanaa. Nainichaaun ichoreniha ohanune,” naa Fedorone jana:

³⁸ “Esinae chachu naineei cacoreniha ohine. Esinaena rauhijiriin ichei aitoreeunni. Iriha ataoharine ajinihate, nichata saain, ‘Jesoso cacha nihaunta,’ naa curiquiin,” nae Jesoso, Fedoro rai.

14

Cana Inaca rene turunaa najaan neein niha Jesosone

¹ “Coo nererojoeaache. Cana Coaunera esenetaaichene rijijieein quesenetaaache.

² Lanaai Ofa loreri asaee turunaa najaan cuu turuhin raotojoeein neeichene jaanu. Nenihaane jananihane coatiha berihaun. Aihana jaunna, inara turunajaanu rucuheca cureeunni letonoa inara ajiniha.

³ Inara nenajaanu rucuheca cuhanune baihana coaiten ureeunni, inara raa tajiha caniha neeichene coina.

⁴ Inarate nii curichaunnine jaan coitucuhiche. Nii jaunte nii cuhanune jaun turuha cunaa nainiquiche tonajelanaala,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte:

⁵ “Nii kuhina jaan coitucuhaacaanuta Curuaanaa. Inasiina coitucuhin urichaanuta,” naa Tomasine jana:

⁶ “Quere esenetaain tonoraachenete, Cana Inaca rene turuhin aina ichaoriquicheein. Nete laaen cacolane turuenerreen chunei, rauhijiriin ichaonaa rauhi tera nihanuna jaun.

⁷ Rauhijiriin cacoitucuhichenete, Ofa Cana Coaunera coitucuhiche. Inae laaen enene caje coauneein Ofa coitucuhiche, inae cacoharaichene jaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana:

⁸ “Cana Inaca Cana Coaunera coarateeujian canacaanu quena, nii aina raotojoein nihacaanune coinara Curuaanaa,” naa Ferifine janate:

⁹ “Inae carajaan inara aina nihanu. Ta jaiti cacoitucuhichenete, Ferifi. Cacoharaerate Cana Inaca coarae. Aihana jaun, chanuna Cana Inaca Cana Coaunera coaratihanu inara quene jerequiche. Tajian, ‘Cacoharaerate Cana Inaca Cana Coaunera coarae,’ naanune aonaquichene.

¹⁰ Ta Ofa suujua que suujuaquiin nihanune coitucuhichene. Coatiha casuujua caje rocihin quiiha jerei que irihaaun. Acaihanejeein Ofaacha jerenohichana ichaaun, Ofa suujue que suujuequiin nihanune jaun.

¹¹ Aihana jaan Ofa suujue que suujuequiin nihanune esenetaeneeichene nihanatiin, itolere ichacaanne coaraquiche inara nota que najaun esenetaachenete ne.

¹² Esinae rauhijiriine aitoreeunni. Quesenetaerate quiiha ichai ichareein camuritoheriin niha natiin, Ofa rene tacaain aina nerichaanina jaun.

¹³ Cuu nihanune jana, cacurajatein chaelai inaraacha latei bajaachenena, tiha cureeunni. Nitohaneenin cana Inaca Cana Coaunera ichanohin coaratihana cureeunni, Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin coroaquichene coina.

¹⁴ Nii jaunna, chaelai bajaachenete tereunni.

¹⁵ Rauhijiriin esinae cacolaichene, quere tonoraache.

¹⁶ Nitohaneenin neeichenena, Cana Inaca bajareeunni, inara Coroatajanera letoaane coina. Inoaclu netiin chabana satonoe lanaalate inara aina niha cureein inara Coroatajanera.

¹⁷ Acate, esinae Cana Coaunera Suujue nereein. Nii Cana Coaunera Suujue coitucunaa nainecuruhi cacoitucuruhi. Inarate laaen, raotojoein coitucuhiche inara aina nihana jaun. Inoaclu netiinte, chabana satonoe lanaala inara aina niha cureein.

¹⁸ Coatiha inara jaohin, inara ratiriha cainerinaain. Turuhana ureeunni, coaiten inara aina nihanune coina.

¹⁹ Inae cacoharaaururinaain quesenetaaichuru. Inaraachate laaen cacoharaa curiquicheein, inae coaiten turuhanune. Ohanune caje ichanarihanuhina jaunte, jerichanejeein nitajenaachara nejeein niha curiquicheein, ichaohin nihanune rijijieein.

²⁰ Inae inara suujua cuhane enoha Cana Coaunera Suujuenete, Cana Inaca aina nihanune coitucuhin, canu aina neeichene coitucuhin, coitucuha curiquicheein.

²¹ Quere tonoraain neite, esinae rauhijiriin cacolaicha nereein. Niite belaiha cureein Cana Inaca Cana Coaunera. Canu netonainiha natiinna inara belaaen, inara que necoharaeratereunni, raotojoein rauhijiriin cacoitucuhichene coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raina jaun:

²² “Chanuna canacaanuhacha rai ecocohin, leeochoauro que necoharaerateneereite Curuaanaa,” naa nii leeochoa Jodasine jana:

²³ “Cacolaichate quere tonorae. Niite belaiha cureein Ofa Cana Coaunera. Chaenna aina jiniiquiin Ofa aina niha cureein.

²⁴ Cacoelaiheite, caa quiiha beebejei esenetaene. Caa inara rai quiiha beebejei inaraacha aonajeite caletoaera- Ofa Cana Coaunera ere ne.

²⁵ Cau inara aina nihanune cojoataana, caritiin inara rai beebejeun.

²⁶ Chaaen, Cana Inaca rene cuhanunete, cacoreniha Suujue letoareein Ofa Cana Inaca, inara suujua lararajaaen, inara suujuateen, inara coroatajanihane coina. Acate itolere que inara relareein, itolere caitojoan que coaquichene coina.

²⁷ Raotojoeinna inara rai necoeun. Canuhachana, Cana Coaunera tenojoin- raotojoein neeichene jaannu teeun. Nerinaain cabaiha nii rijijieein raotojoein neeichene jaannu teraanu. Aihana jaun, chaque casilanaala, raotojoein neeuche.

²⁸ Esinae rauhijiriin besichaaunlune rijijieeina, cau niha ureeunni coaiten. Esinae cacolaachenete rachoojoein neriquicheein. Nii caletoaera Ofa renene cureeunni, jelai choaae jauhecotojoein inara coroatajanihane coina.

²⁹ Amuhanune ajinihana aitoon, inae ichacaaunne, 'Esinaete aitelu,' naain esenetaaichene coina.

³⁰ Inae nenacaaeneein inara rai ereerejerinaaunni, inae urichaaain canu coitucuuruhi cachaauru letoaeranu Moconajaerane jaun. Canu jerenihanune, caniha cha chana nainerihe.

³¹ Nena, inauhene coarajereeeunni, caletoaera Ofa belaaain nere tonoraanune coaracuruha satiine coina. Chajaauchete amuhacache. Inae jitariin bihanu inara rai, coitucuhichene coina," naainte canacaanu amaain amue Jesoso.

15

"Canuna esinae rauhijiriin lenacai oba esine rijijieein neeun," naa Jesosone

¹⁻² Nii baihate aina nerelanaa nichaanune rai:

"Canuna lenacai oba esine rijijieein neeun. Charijieein teeinti, lenacai oba une beraihaca, ajaanaa naineen. Caohatiin anasitiin inaana nuune cataaun uhajeen sauhin jaohaca, caohatiin nujua cutujuuain inaacane coina. Jana inacaeniha le unene, temura najejeen tacaain sauhin jaohaca.

Nii rijijieein techu, cacoitucue lanaala, suujua coaraelanaala, rai suujua letonohacha ichara, naaonjoain jaoha cureein moconajaera rene Ofa Cana Coaunera. Jana quere tonoraain canuhacha icharatei icharate, jeelai amuritoheriin suujua lararajiaain coroota-janereein Ofa Cana Coaunera.

³ Inara relaanune jaan Ofa Cana Coaunera aitoojoan esenetaain, tonoraain neeichene jaunte, inae inara suujua culeje Cana Coaunera, jianacoo neeichene coina.

⁴⁻⁵ Coanete jiniiquiin Ofa Cana Coaunera jerenohin ichacaache. Ainihane, jelai chujutoroaaain cacolane ichana naineriheeeiche. Charijieein teeinti, nujua caje nebeuha lenacai oba unene, ojoiin inae inaana nainene. Nii rijijieein techu cacolane, jelai caohachaaain Ofa Cana Coaunera jerenohi ichana naineneriquiche. Jana, jiniiquin canu aina ichaquichenete laaen esinae Ofa Cana Coaunera jerenohi ichariquicheein.

⁶ Chunocoha inara tabanejei, quere tonoraane jianihanete, nitajiha cureein caoachanainejeen, Moconajaera rene jaorichaaain Ofa Cana Coaunera jaun.

⁷ Esinae rauhijiriin quere tonoraain neeichene, jiaonriha inara relaanune jaan baitiquichene. Chaelai inaraacha latei bajaachenete, tereein Ofa Cana Coaunera.

⁸ Nere tonoraain, naitoojoan beebejeeiche cachaauru rainete, inara coaraain, Ofa Cana Coaunera coroaeca cuurureein inara coaraauru. Nii banate esinae rauhijiriin quere tonoraera neen neriquicheein.

⁹ Cacoelaiha Ofa Cana Coaunera rene rijijieeina inara belaihun. Caa inara belaihanune rijijieein, inara suujua coaraain cacha belaaain neeuche.

¹⁰ Caa caitoonjoan tonoraain ichaaain neeichenena, itolere bana inara belaiheeeunni. Charijieein teeinti caletoa Ofa Cana Coaunera jaan tonoraain ichaaain nihanune jaun, canu belaaain ne, nii rijijieein.

¹¹ Itolereenein raotojoein rachoojoein canu aina jiniiquiin neeichene coinana aitoon.

¹² Caa inara belaaain nihanune rijijieein, ita belaaain neeuche. Nitohaneen neeuche, caa inara rai aitocaaunne rijijieein.

¹³ Nainihe chatohanai, onaa niha natiin coasiin nihacane. Cana belaihaaauru coreniha cana raaje netiha cuhacanetejian, nenacaaen caohachae, ichaohin neeuruha canaacha belaihurine jerena caaun.

¹⁴ Inarate quicha belaiineen neriquicheein, caa inara letoaanune jaan ichaain neeichene.

¹⁵ 'Canu cachaauru,' narihaunni. Rauhijiriichana, 'Canu belaihaaauru,' nareeunni. Chabana, 'Naaonjoainte ichae,' naain curuaanaacha ichai coitucuhin neniha cachana jaun. Nii jaunna, 'Canu belaihaaauru,' naaun inara que. Carai aitiin caletoa Ofa najaan coitucueratihu inara quena jaun, nainihaun canu, 'Canu cachaauru,' naain irihau inara quene.

¹⁶ Coatihu inara, cariin carene uhin niheeichelu. Canuna inara ariin inara raain neeunlu. Nii jaunna Ofa Cana Coaunera rai arajiin cacha ariin raeraanu que inara letoaanu, inoaelu netiin neeneinu que. Nitohaneen neeichenete, chaelai latequichene, bajaaihe cacorenihane, tiha cureein Ofa Cana Coaunera," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii baihate: "Aonacuchena caa que aite, raotojoein jiniiquiin ita belaaain neeuche.

Rai cachaauru aina curuataain Jesoso cairichaaeriin neeuruha caa chauratane que nenacaaurane

¹⁸ Inara coaana jerelanaala, inara belaihuriha caa chauratane que nenacaaurune, nii caje nainaauche, nenacaen canu nichaun natiinte, cacoharanaa jerelanaala cacoelai-hurene. Nii jaunte jelai amuritoheriin inara belaihuriereein.

¹⁹ Chauratane que nenea cacha neneeichena jaunte, inara belaaain, inara coana nainecureneerein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Canuna caa chauratane que nenacaauru caje inara raanlu. Nii jaunte inara belaaain inara coana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachaauru, inae caa chauratane que nenea cacha nenee-ichene jaun.

²⁰ Aitocooaunlune tocohaneein, nihei chunei rai curuaanaa amurijiriin nei. Nenacaen canu rohecaauruhuna jaunte, jerichanejeein inara roheca caa cuurureein. Quere esenetaain tonoraeraurute, jerichanejeein inara ere tonoraain esenetaaurureein.

²¹ Nitohanihate, cuurureein nii caletoaera coitucuruhi nechu aansaneein nenacaauru cachaauru. Nitohanihate cuurureein, canu ere beebjeichene coreniha.

²² Acaauru rene turuhin, acaauru relaenihanune jana nihane, chaelai ujuihoneein neeururihei niqwi. Nete inae enene acaauru osa coreniha chunijiun nichoteureneerein.

²³ Nii cacoharanaa jerelanaala quere tonoraichurute, jerichanejeein nii caletoaera Ofa Cana Coaunera ere tonoraarene.

²⁴ Itolere, lenone faain, itolere cunaitenacaauru rautaaain, itolere ichaaain acaauru notajaain, naaonjoaain inatiinte, coaracuruha nota que natiin, canu batohin, Ofa Cana Coaunera maajein batohin neeuruhane corenihate caseteco coaraa cuurureein. Nii coaracuruha natiin esenetaaurenihane colane aihururihei.

²⁵ Aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieinte, aihure. 'Nechu jataain, joareein corenihate aina nejerateein jerecureneerein,' naain aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieinte aihure, inae nitohanihane coina laenanohineein nihana jaun.

²⁶ Inae turuha urichaaain inara coroatajaneraanu. Canuna Ofa caje letoareeunni. Nii inara coroatajaneraanu- Cana Coaunera Suujuete esinae rauhijiriin caitoojoan que inara relaa ureein.

²⁷ Nii ainate chaque casilanaala laraajiin canu aitoonjoan Cana Coaunera ere beebje-eriquicheein cachaauru rai.

16

¹ Nii jaunna inara rai aitoon, inara rohecaauruhane, nererojoecaain inara letoaanune jaan jianeiechene coataana, caa caritiin aitoon inara rai, laraajiin abaantaaain neeichene coina.

² Acaauru ita taojiaauruhana jaan loreri asaae enohichene janate, caje inara sitaa cuurureein. Chaaente, chunicoha inara tabanejei sohin jaoruhane, 'Jeriha Cana Coaunera jaunne, caa ichaaun,' naa cuurureein.

³ Nii chabana Ofa coitucuelanaala, canu nihanatiin coitucurenihana jaunte, nitohanain ichaa cuurureein.

⁴ Inae cuutihane bana, 'Esinaete aitelu,' naaichene coina caa aitoon.

Chaelai ichana nainiha Cana Coaunera Suujuene

Jaiti jelai inara ratirihanune rai nenihanune jaunna, jauriaa caa que inara rai erenajaqueneun.

⁵ Inae laan curichaaunni nii caletoaera aina nihanune coina. Nihei chunicohanejein nii cunaa jerichaaunna jaan bajaane que airijiin,

⁶ satiin inaderaachaquiche caa que aitocooaunna jaun.

⁷ Inara rai tejian caohachare cuhanune. Jana cuenihanune, urihei inara corianeerein inara suujua laraarajaaain, inara coroatajaneraaunu. Acate inara suujua laraarajaaain, inara corihaneein inara coroatajanereerein. Inae cuhanunena, canu letoareeunni.

⁸ Aca inae turuhanete, cacha relaa cureein, osaacuruhanane coitucuruha cachaaurune coina. Chaaen techu, caohati ichaonaa que cacha relaa aicheein. Jana ichaonaa caoacha sacunaa jeriheichurute, casetecaa cureein Cana Coaunera,

⁹ osaacuruhanane saijieein quesenetaaurenihane coreniha.

¹⁰ Nii banate, esinae rauhijiriin ichaonaa esine teraneein nihanune coitucuhane cuurureein, Ofa nenajaun tacaa curichaaunnine jaun.

Inae canu coariheicheein cuutihane reentiaain.

¹¹ Nii banate, Moconajaera aina jiniiquiin nosa coreniha caseteco coaraa cuururichaaaine coitucuhane cuurureein cachaauru.

¹² Niha arajiin inara rai quicha beeni niqwi, nete 'Quete toon aite,' naain coitucunaa naineneriquiche.

¹³ Inae turuha Cana Coaunera Suujuenete, rauhijiriin inara relaa cureein. Coatiha suujua caje rocohin aitoriaain. Aitoha Cana Coaunera najaan quete aitoha cureein, nitohaneein situsihane ajiniha coitucuhin neeichene coina.

¹⁴ Acate coroaheen canu nichaanne biha cureein, cacoitucuhin neeichene coina.

¹⁵ Charijieein teeinti, itolere coauneraneein ne Cana Inaca. Niirijieein inachu canu netonai neeun, Cana Inaca calaohi nichaanne. Aihana jaun, coaa cojoelatohache canu coitucueratiha Ofa Suujuene.

Inaderaichene baihate necoriha cureein inara suujua rachoojoenaa neein

¹⁶ Satonoote, caa basiiijn cacoharaa curiquicheein. Nii baihajirite canu coaraa curiquicheein coaiten,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii jaunte ita caje: “Tonaa nena, ‘Satonoote cacoharariquicheein, Cana Inaca rene curichaaunnine jaun. Nii baihajirite cacoharaa curiquicheein,’ nae.

¹⁸ Chatonaa nena aite,” naacaanu ita rai.

¹⁹ Nii jaunte, caje bajanaa jerichaanune coarajihane jaun: “ ‘Satonoote basiiijn cacoharariquicheein. Nii baihajirite cacoharareeicheein,’ naanune jaunna ita caje bajaaiche.

²⁰ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein. Nii janate inara coroaeca cuurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Nete rachoojoenaanein necoriha cureein inara suujua.

²¹ Charijieein teeinti, nejanoana jeriha rai canaanaine nererojoecaaure enecuru cunaa caaun. Jana inae lesajein nejanoane, inae nii cuna coacuelanaala raotojoein rachoojoein ne, nii canaanai coroaeca.

²² Nii rijijieeinte nererojoeaache niqei ena. Nete, turuhin inara coaraa uhanune, aitohi rijitojoein rachoojoenaa neein niha cureein inara suujua cuhanai. Nihei chunei inara caje nii rulunaa nainera.

²³ Nii bana inae cacaje, ‘Chatohanein icharihacaanu,’ naain cacaje cha bajariheicheein, inara netonai coitucuriquicheeina jaun. Chaelai inaraacha latei bajaaiche cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca.

²⁴ Nihei caniha neeichene caje coaanein, cacoreniha chaelai bajaheiche. Bajaaiche cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca, raotojoein rachoojoein neeichene coina.

²⁵ Inae cuutihane bana caritiin, ‘Charijieein teeinti naojoen,’ naain cuaain, inara rai berihaaunni. Inae cuu tihane banane, nechua jataain rauhijiriincha cuaain Cana Inaca aitojoan que inara relareeunni, rauhijiriin aonaain coitucuhene coina.

²⁶ Nii banate, inara raaje inaraacha latei bajaa curiquicheein. Nitohanihane bana, coatiha canu Cana Inaca rai aitorihauuni,

²⁷ inae raujiaain caje uhanune esenetaaichene coreniha inara belaiha Cana Coaunerana jaun.

²⁸ Canuna, Cana Inaca nenaja caje mituhin, caa chauratane que turuha uun. Inae caa chauratane ratiriin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene curichaaunni,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

²⁹ “Inae laeen aonacaan rauhijiriin aitohina jaun.

³⁰ Nii jaunna esinae itolere coitucuhin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera caje uhine esenetacaanu. Aihana jaun, nihei nenacaen canacaanuhacha bajaenenu, inae coitucuhacaanuna jaun,” naacaanune jana:

³¹ “Nii jaunchana esenetaaiche.

³² Inae cojoinaca que tiha. Eneete satiin ita caje riatoroaain, jelai cajoohin caratiriin amuriquicheein, nena jelai caa neneun, caniha niha Ofa Cana Coaunerana jaun.

³³ Coitucuhichene jerena caunna caa aitoon, quesenetaain raotojoein rachoojoein neeichene coina. Chaaen inara netonai, caa chauratane que necairichanaa coaraa curiquicheeina jaunna, raotojoein rachoojoein necairichanaa abaantaichene coinana aitoon. Caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohanune jaun, inara netonai laraajiin caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohichene coinana, coitucuhichene jerena caaun aitoon,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.

17

Cana Inaca bajaa aina nerelanaa nichaanune coreniha Jesosone

¹ Niritohane baihate, jabatoroaain dede coarajein:

“Inae caletoina jaan ichacaanne jaan cojoanonaa que turuha. Chajaain laeen caco-rataaneu, ii jerenohi ichacaanne coina.

² Iite ii calaohinein nihanune cocoinaain, caa chauratane que caletoaai, satiin carai iicha teeuuri cachaauru rai nitajenaachara nejein nena ichaonaa teraauu que.

³ Leinjiin iichate nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teraneei. Nii jana canuna, leinjiin ii letono Jesocurisitoneein neeun. Nii jaunte nitajenaachara nejeein neeurureein cana coitucuhin nenacaauro. Coatiha chabana nitajeeururinaain.

⁴ Inae caa chauratane que nenacaauro que ii coitucueratihanu. Chaaen nachu inae caletoaaina jaan nainaaun.

⁵ Inoaenlu, jaiti necoanaeniha caa chauratanene ajiniha, cocoinanacainein nihanulune rijijieein, ii rene turuhanune, coaiteen cocoinanacainein caeteu, coaracuruha satiine coinara Ofa.

⁶ Inae caa chauratane caje raain carai iicha tenojoinhuru cachaauro que ii neeine coitucueratihanu. Icheineinte neeure, caa carai iicha teeuri cachaauro. Niichurute, chere aonaain tonoraain neeure.

⁷ Inae laaen cacorataaneei jaan aina caletoai jaan ichacaunne jaunte coaraain inae esenetaaure.

⁸ Caletoaaina jaan que acaauru rai aitocooaunna jaunte tonoraare, carai iicha tenojoinhuru cachaauro.

⁹ Coatiha caa chauratane que nenacaauro cachaauro, ii coitucuruhi coroatajaneine coina ii bajahaun. Caa carai iicha teeuri cachaauro icheineein nenacaauro coroatajaneine coina, canu Inaca neeine bajaau.

¹⁰ Satiin canu cachanein nenacaurute, jerichanejeein ii cachanein neeure. Jerichanejeein techu, canu cachanein neeure ii cachaauro. Nii jaunte jerichanejeein aihanune rijijieein ichaooore.

¹¹ Inae taenetojeein caa chauratane que nerihauuni. Acaaurute jana jaiti caa chauratane que nedaa cuurureein. Canuna laaen inae ureeunni, ii aina nihanune coina. Ofa, carai caa iicha tenojoinhuru cachaauro coroatajaneu iicha jerei chana que. Charijieein teeinti canu coroatajanein canu rai iicha tei ichana que, nii rijijieein acaauru coroatajaneu.

¹² Enanetojeein cacorataaneine que, caa carai iicha tenojoinhuru cachaauro nihei leinjiinejei nitajihei. Leinjiin caa, ii quiricha inoaesi cuhane been laenaerateeilune rijijieein cacoluruheraachate, inae nitaje.

¹³ Inae laaen enene, nii neeina jaaun urichaaunni iniha nihanune coina. Jaiti caa chauratane que nihanune chojoataana aitoon, raotojoein rachoojoein nihanune rijijieein, acaauru netonai canu rijijieein raotojoein rachoojoein neeuruhane coina.

¹⁴ Ii ere bihanu acaauru raine jana, esenetaain tonorauruhana jaunte, acaauru belaaain, acaauru rautaaain, acaauru coana nainecurene ii coitucuruhi, aihanune rijijieei, inae caa chauratane que nenea cachanein neureenihana jaun.

¹⁵ Ofa Cana Coaunera, coatiha ena, caa chauratane caje ranajaain dedeeu amanajaaine coina caitono nihei. Acaauru que Moconajaera janoriteein, acaauru coroatajaneine jerena caunna aitoon.

¹⁶ Moconajaera cachanein nenihanune rijijieein, carijijieein acaauru netonai inae Moconajaera cachanein neeuruhi.

¹⁷ Ii raihurunein neeuruhana jaunna aitoon, acaauru suujua rucujueein, acaauru coroatajaneute, nejelau suujua cuaelanaala leinjiin ii jerenohicha ichacurumii. Ii erete esinaae rauhijiriin ichaonaa cuachaha teranein ne. Chaelai janonaa bana nihei nitajiha ii ere esenetaain tonoraain nenacaurune.

¹⁸ Charijieein teeinti, casuujua laraajiaain canu cocoinaain caletoaai, nii rijijieeina acaauru cocoinaain acaauru letoaaun, ii ere beebelja cuuruha caa chauratane que nenacaauro raine coina.

¹⁹ Acaauru corenihana nejelau casuujua cuaelanaala caletoaina jaancha ichaau caraa-jenihane, acaauru netonai aihanune rijijieein nejelau suujua cuaelanaala relanajaanune rijijieein letoanajaanune jaancha ichacuruhane coina.

²⁰ Coatiha acaauruhacha coroatajaneine coina caitono nihei. Canu ere beebjeuuruhane, canu esenetaaichuru suujua rucujueein coroatajaneute,

²¹ jiniiquiin aihacane rijijieein, ita aina jiniiquiin raotojoein neein, nejelau suujua cuaelanaala ita coroatajanein, neeuruhinete, esinaae ii caletoaine esenetaauruhine caa chauratane que nenacaauro.

²² Jeelai, nii canu cocoinaain neeina jaana teeun acaauru rai, ita neein nihacane rijijieein, acaauru netonai ita neein neeuruhane coina.

²³ Chaaen nachu, casuujua cuhane neeine rijijieein, acaauru suujua cuhane neeun, jeelai ita neein neeuruhane coina, nii caje nainaaain esinaae ii caletoaine coitucuruha caa chauratane que nenacaurune coina. Aihute, cacolaaine rijijieein, belainaaquine coitucuruhe.

²⁴ Carai tenajaaina jaunna, caniha nii nerichaunnine jaun caniha neeuruhane jereun, nii ii necaohacha aina canu necaohacha coarajeein neeuruhane coina. Chaaen necaounaa caa chauratanene ajiniha caje coauneein cacolaaine coaracuruhane coinara Ofa,” naain te,

²⁵ “Rauhijiriin itolere coaunera Ofa neeine coitucuruhi caa chauratane que necaauru niqul. Nena laaen canu ichoitucun. Caa carai iicha teeurite laaen, esinaae ii caletoaaine coitucure,

²⁶ esinaae ii neeine coitucueratihanune jaun. Jelai choaae jauhecotjoeriine, ii coitucueratihajeein sacureeunni, esinaae cacolaaine rijijieein acaauru belaaaine coitucuruhanane coina, canu netonai nihanatiin acaauru aina nihanune coitucuruhanane coina,” naainte Cana Inaca Cana Coaunera bajaabajaje Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

18

Caseteconein Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaauruha Romanocurune

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Cana Inaca aina irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune amaain, Sedroon neein curujaain nena nucuesoro jera que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, cuu nii enuha inaa necojoai turuha canacaanu ainane coina.

² Nii jaunte raotojoein Jesoso cunajaa coitucuhana jaun, canacaanu caaijie turuha uhe Jodasi. Belaichaneein niha Jesoso natiin, Jesoso coulurujeein soondarooru uhaain turuha uhe.

³ Nii soondarooru, chaaen batirichuru curuaanaacuru, fariseocuru, naaonjoainuri letono folisiaacuru uhaain turuha uhe nii Jodasi. Rejoon, sabere rijijieein nena- esefara, naaonjoain que biji achunequuin, raafariin, cohinee, naaonjoain que conoquuin turuha uure.

⁴ Nii jaunte inae raotojoein nitohanai que siturichaaaine coitucuhana jaun, acaauru que tacaain: “Chate ariicheta,” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana:

⁵⁻⁶ “Nasarete cocoaicha Jesusona arihacaanura,” naauruhane jana:

“Saan. Canune aca neeunra,” naa acaauru rai Jesosone janate, nii niicha uhauri soondarooru aina jiniiquuin janori nichaae richootorolaain tocojoaai tacae nii Jesoso coulurujuera Jodasi.

⁷ Nii jaunte:

“Chate esinaae ariicheta,” naain coaiten enacoauneein bajaa acaauru caje Jesosone jana:

“Nasarete cocoaicha Jesusona arihacaanura,” naauruhane jana:

⁸ “Inae rauhijiriin bihanu inara rai. Canuna aca neeun. Cariha aaichene, caa caniha nenacaauru jianecuchete amuuruhine,” nae acaauru rai Jesoso.

⁹ “Coatiha leinjiinejin nitajerinaain carai Ofa tenojoinunri cachaauru,” naain inae aitosiha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte nitohane.

¹⁰ Nii janate sabere sirihana jaun rocohitiin, que leinjiin uricho raotono nichajai beuhite Fedoro. Nii niicha uricho beuhitite batirichuru curuaanaa cachaneein nena- Malco ne.

¹¹ Nii jaunte: “Jelaiha curu kuhane nii ishabere teera. Ta caletoa Ofana jaan icharichaunnine coitucuhin quesenetaaineta,” nae Fedoro rai Jesoso.

Batirichuru curuaanaa Anasi rene, caseteconein Jesoso amaauruha soondadoorune

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuure caseteconein soondadooru acaauru curuaanaa aina uhin, chaaen Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoahunri.

¹³ Nitohaneein mucuhinte Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaaure soondarooru, Anasi loreri asaee. (Nii Anasite, Caifasi tanaa ne.) Nii janate, nii ajaanaa kuhane batirichuru curuaanaaneein ne nii Caifasi.

¹⁴ Nii Caifasite, jauriaa Jorioocuru rai “Cana caohachanu quetejian, cana atane coreniha ohane ore leinjiin cachara,” naain Jorioocuru rai erenaane.

Fedoro caje bajaa nii acuujuu beraichane

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Canacaanuna, Simoon Fedoro aina Jesoso sacuha kuhacaanu. Nii jana, canu coitucuha batirichuru curuaanaa jaunna, Jesoso jiniichaain enoon batirichuru curuaanaa loreri asaee.

¹⁶ Jana Fedorote nedae airiniha acuujuu rohan. Nii jaunna, acuujuu beraicha ranuna rai ereeun, Fedoro enoaane coina.

¹⁷ Nii jaunte Fedoro enoaain: “Tana taa cacha aina nerelanaaneeine,” naain bajaa Fedoro caje nii acuujuu beraichane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jerene Fedoro.

¹⁸ Nii jaunte, jelarotohana jaun usi mocohin que nichaateeuruha Anasi cachaauru, Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoainurine jaun acaauru aina nichaatiha ne Fedoro.

“Chaquete cachaauru relaaita,” naain, Jesoso caje bajaa batirichuru curuaanaane (Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Nii jana, cuu nii loreri asaae ucuha cuhane niha Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

“Chaauru caa iicha relaaurineein ne. Chaquete acaauru relaaita,” naain bajaa Jesoso caje batirichuru curuaanaane janate:

²⁰ “Satiin aonajeeuruha cachaaurune acatiha teeinna canu, rauhijiriin aitonajacoon. Coatiha asinojoneein cachaauru relahaun. Sinacoca asaae, satiin itataojiauruha Jorioocuru- runa jaan Teenforo asaaene acaauru relanajacoon.

²¹ Chanuna nii bajaai cacaje. Nii relanajaanune jana aonaraauru caje bajaate, raajeni- hane acaauru relaanune jaan beeuruhine,” nae Jesoso.

²² Niritoha Jesosone janate, ecu niha Teenforo rai folisiaana jaun: “Niritiina ereree batirichuru curuaanaa rai te,” naain Cana Coaunera Calaohi Jesoso meri faohitohane jana:

²³ “Baaso neeinoona aitoon. Chanuna caque ichohi teein aitohi,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nii Teenforo rai folisiaa rai.

“Acanihahaunta,” naain nesuujiha Fedorone (Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁴⁻²⁵ Nii batirichuru curuaanaa Caifasi loreri asaae niha Jesosone tonohanaute, jelai cuu inae neorihia Fedorone jana: “Ta ii taa cacha aina nerelanaa neeine,” naain bajauruhane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jereniha Fedorone jana:

²⁶ “Tana, ii coaracaanlu aina, enuha inaa neeonjoai jana neeine jananeta,” naain bajaa leinjiin batirichuru curuaanaa cacha- nii niicha uricho beuhiti cacha araineein nenaane janate:

²⁷ “Acanihahaunta,” naain nesuujiha coaiteen Fedorone jana, inae ere ataohari.

Jesoso coulurujeeuruha Filato raine (Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸ Nii janate Caifasi loreri caje coberenadoro Filato loreri asaae Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaauruhane jana, inae nemataracajiha janonaana jaun, enonaa nainecurene Jorioocuru, coberenadoro loreri asaae. Jorioo neniha nii coberenadorona jaunte, cobere- nadoro loreri asaae enonaa nainecurene Jorioocuru, enooruhane Fasocoa beseta bitoanaa nainecurenihane coataa.

²⁹ Nii jaunte airiniha mituhin:

“Chatohanai ichaane corenihana caa cacha colurujeeiche,” naain bajaa coberenadoro Filato, Jorioocuru cajene jana:

³⁰ “Nechu aansai taebinaen neein nenihanenoona, ichei colurujerichaanu,” naauruha Jorioocurune jaunte:

³¹ “Saan. Aihachuhisi niqúi. Inara, amaain jeriquichene tocohaneein teeuche,” naa Filato, Jorioocuru raina jaunte:

“Nihei canacaanu rai rauhi, chunei sohin jaohacaanune coinata,” naaure Jorioocuru Filato rai.

³² Rauhijiriin coitucuhin, “Naaonjoaainte catinaa cuurureeincha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone rijijieeinte, rauhijiriin ichacure.

³³ Nii jaunte coaiteen enacoauneein loreri asaae Jesoso cotijiain, caje bajae Filato: “Ii ina Jorioocuru curuaanaa rey neei,” naain bajaa caje Filatone jana:

³⁴ “Ishuujuu cuhane aitiina bajaai. Ainihane leochaauruna ichei Jorioocuru curuaanaa nihanune que aitoha,” naa Filato rai Jesosone janate:

³⁵ “Chasiinna Jorionichaaunne coalanaala caraajenihane aitiin aitoreeun. Charaichuru, batirichuru curuaanaacurute carai icholurujue. Chatohanai najian ichaaita icholuruhecuru,” naa Filatone jana:

³⁶ “Coatiha cajiha caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihaaunta. Caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihanunetera, sonaacurure quere tonoraeraauru, catohaneein caetecuruha Jorioocurune coataa,” naa Jesosone jana:

³⁷ “Aihana jaun, ina curuaanaa rey neeite,” naa Filatone janate:

“Ejeen, aca nichaaun. Nii aitohine rijijieeine acaneeun. Canuna caa chauratane que uhin nejanoaunlu- cachaneein, esinae Cana Coauneraacha jerei rauhi coitucuruha

cachaaaurune coina. Satiin Cana Coauneraacha jerei rauhi tonoraaurerate quere tonorae,” naa Jesosone jaunte:

³⁸ “Chatohanai Cana Coauneraacha jerei rauhi esinena,” naain bajaa Filato, Jesoso cajene baihate, enacoaaneein coaiten mituhin Jorioocuru aina iriha cue.

“Coatiha chatohanai ichaa carai caa cachata.

³⁹ Inarate, Fasocoa beseta naineei, Fasocoa beseta catainajeein, naaonjoaain niha catohanai casetecone, nii beseta situ reeintiaain jianerate najaaquiche. Tonaquiche, jerecuchene caa Jorioocuru curuaanaa *rey* jiane beseta situ reeintiaain,” naa Filato, Jorioocuru raine janate:

⁴⁰ “Aihei. Coa nii jianiha. Nii Barabasi jianeujan laaen,” naainte nujuaae soaisoaihure Jorioocuru, Filato rai, nii Barabasi asijautoneein nena que.

19

¹ Nii jaunte Cana Coaunera Calaoi Jesoso bisichate rai soondarooru que Filato.

² Nitohaneein bisihuruhane baihate, oja caje janojoin comai curuhacure Jesoso couturi que. Nii baihate coaiten que cajione lanaajiojoai curuhacure.

³ Nitohaneein teuruhane baihate, Jesoso rohan turuhin: “Caa Jorioocuru curuaanaa *rey* coaracuchera,” naain Jesoso meri faohafacoaure biji que Romanocuru rai soondarooru.

⁴ Nii janate jelai caje mituhin Jorioocuru rai: “Coaraquichene coinana caa cacha mitaa uun, neniha que chatohanai baaso ichaenihane coaracaunna jaun,” nae Filato.

⁵ Nii jaunte, inae oja que jerichanejeein comaiquin, lanaajiojoai que cajionequin mituha uhe Jesoso. Mituha uha Jesosone janate: “Caa cacha coaracuchera,” nae Filato.

⁶ Niritoha Filatone jaunte, Jesoso coaraain: “Coroso que teeuche. Coroso que teeuchera,” naain nujuae soaisoaiuruha batirichuru curaanaacuru, folisiacuru naaonjoainurina jaun: “Inara amaain coroso que teeuche. Neniha carai que chana jaunna, nitohaneein tenaa naineneen canu,” naa Filatone jana:

⁷ “Canacaanu quiricha inoaei cuhanete aite, nitohaneein nei nihane sohin jaohacaa-nune coina. Cana Coaunera Calaoi niha nocoetohane corenihate caohachae, sohin jaohacane,” naauruha Jorioocurune

⁸ aonajihane jaunte, jataain casi Filato.

⁹ Nii jaunte nacoauneein loreri asaae enohin:

“Chaa cajena unaaneei,” naain bajaa Filatone jana, inauhene chujuhequin aonaje Cana Coaunera Calaoi Jesoso.

¹⁰ Nitohaneein tonoraeniha Jesosone jaunte: “Chanuna catoonraeneei. Tana coainanacainein nihanune coitucuhine. Canune nainereen coroso que ii teratihanune. Chaaen nachu naineeun caa ii colurujeeuruhane jaan caje jianacoo chetichaaunne,” naa Filatone jana:

¹¹ “Cocoinanacaine lanaala chetein nii jereniha Cana Coaunerane, canasia nainihe. Nii jaunte, chamurijiriin osaque caa catohanein ichei caetera,” naa Cana Coaunera Calaoi Jesosone jaunte,

¹² Jesoso jianena jere Filato niqi. Nete:

“Jiaohine jianeine. Aca, curuaanaa *rey* neein nena jerihane jaun, caohacharihei jianeine. Jianeinete, satiin inara curuaanaacuru curuaanaa enferadoro aina nejeratenaa neriquin,” naauruha nujuae soaisoain Jorioocurune jaun,

¹³ Jesoso raerate, nii Cabata naauruha Ebereee ere cuhanene jaan- ajeri caje ichanohineein nena aranichoae uhauruhane coina. Nitohaneein raerateuruhane jaun, raain turaauruhane jana, nii casetecocuru nerujuena jaun nelauriariin lauheque nelauri- anaana jaan rori choaae,

¹⁴ enoto chujutaain Fasocoa catainajeein. Nii jaunte nitohaneein raerateein:

“Nocoo inara curuaanaa *rey*,” naa Filato Jorioocuru raine jana:

¹⁵ “Coroso que teeuchete coaraain cuu ohine,” naain nujuae soaisoaiuruhane jana:

“Chasiinna inara curuaanaa *rey* tereen coroso que,” naa Filatone jana:

“Romanocuru curuaanaa enferadorohachate canacaanu curuaanaa *rey* neein nera. Nihei nii baiha curuaanaa *reyta*,” naauruha batirichuru curuaanaacuru Filato raine jaun,

¹⁶ acauru que Jesoso amaerate Filato.

¹⁷ Nii jaunte nii Jesoso amaain, que corosonu baijieratecuruhane jana, Couturi Bej-eroneein curujaain nena atane ucuuno que baibaichaaain amaain, nii coroso tiha cue Jesoso. (Nii Ebereee ere cuhane Colocota naauru najaan- Couturi Bejeroo.)

¹⁸ Nii janate cuu coroatajai coroso que, cuu neeuruha coroatajaain soserenaacaurune jaun, acaaru cataaun Jesoso teure coroso que, leinjiin jera que, leocha jera que, naaon-joaain.

¹⁹ Nii janate, cuu Jesoso curuaa laenaerate Filato. "Nasarete cocoaicha Jesoso, Jorioocuru curuaanaa rey" nasiin laenerate coroso que, tabara que teein Filato.

²⁰ Nii jana arajiin Jorioocurute nii Jesoso curuaa Filatohacha laenaeratei ereretaaure, nii Jesoso teeuruha coroso quene jaan caje icharaeniha Jerosaleenne jaun. Ebereeo ere, Curieco ere, Romano ere, naaonjoain que nichata lauriin erena cuhane teente laenaare, nii que erena inaurera ereretaauruhane coina.

²¹ Nii jaunte: "Coa, Jorioocuru Curuaanaa reyneein teein laenaratihara," naaure Joriocuruneein batrichuru curaanaacuru Filato rai. "Nii Jorioocuru curuaanaa rey niha nocoeti, nasiin laenaerateeura," nauruhane jana:

²² "Nii rijieeincha nedaainera," nae acaauru rai Filato.

²³ Nitohaneein coroso que Cana Coaunera Calaohi Jesoso curaboaain teeuruhane baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso cajione raare jenai soondarooru. Rai nobirine maajejin raare. Rai nobiri, coaracuruhane jana nirijieein ijabereeonu farueraelanaala tocoonojoi inelanaala niha nii rai nobirine jaun:

²⁴ "Coa soaihachete naajejin amaacache, nenacaantejian caohachare naajeen amaacachene. Aihute que necoatijianaa neeine, chariji rai neeincha nedareein," naaure soondarooru. "Ita raita cacajione luruhin raaurureein que necoatijiaain," naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene jaunte, nii Cana Coaunera Quiricha cuhane aithane nainaane coina nitohaneein teure soondarooru.

²⁵ Nii jaunte, inae Jesoso mucuuruhane coitucuriin, coroso asaa cuhin coaraje rai neba, nichatajai enecuru aina. Nocoasai, Cureeofasi comasainein nena- Mariha, Mariha- Maadala bene, naaonjoaain.

²⁶ Nii janana cuu nihacaanu, jataain niicha belaa niichaanune temeecohacaanu neba ainane jana, neba coariin:

"Nii ii calaoita oma," naa neba raine baiha:

²⁷ "Nii chobata," naa caraina jaunna jericanejejin cafojiara raanune rijijieein raain amaau caloheri asaae.

Oha Jesusone niha

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Inae nitohaneein nihane coina letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane nainaane coitucuha raotojoeinne jaunte, inae Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane aitosiha inaena jaun: "Cocoiintohanura," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁹ Nii janate baichaje laaojoi nainecojoain ecu niha bino baasone jaun, enuha que sie rijijieein nena nujuateein, nii bino sisiaain Jesoso ujuaae que susesucaauruhane jana,

³⁰ nii bino baaso cohane baiha: "Inae laenra," naain ocoai couturi tijitiaain ohe Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso jalari rucuaaitoha leinjiin soondaro rejoin quene

³¹ Le janojoein lanaa Fasocoa besetane janate, Filato rai aitha cuure Jorioocuru, coroso que nenacaauru anaee bacoerateein, naain nii coroso caje rocoeratenajaain, naain rucuhenaaratiha Filatone coina, nabana nebetacanaa janana bana cuu neeuruhane, coaranaaca chachaurune coataa, acaauru rai jataain beseta tabainein niha Fasocoa besetana jaun.

³² Nii jaun soondarooru letoaa Filatone jaun, cuhin nii Jesoso ajiniha coroso que nenacaauru anaee bucu bateichure soondarooru.

³³ Nii baiha Jesoso rohan turuhin coaracuruhane jana, inae oha Jesusone jaun, rai nanaae bacoorene.

³⁴ Nete laaen rai nanaae bacoorenihane caniha laaen, rai jalari rucuaaite leinjiin soondaro rejoin que.

Nii janate rai jalari rucuaaitohane jana chujuhare ichana, acau que jasiin.

³⁵ Canuna coaraneein aitoon inara rai, inara netonai rauhijiriin aonaain esenetaaichene coina.

³⁶ "Nihei chatohaneei bacooruriahainta," naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhana jaunte, Jesoso bucu bacoorene.

³⁷ Cana Coaunera Quiricha Inoaesi leecha cuhanete "Focooruhane janate, inauhene coarajiha cuurureeincha," naain aithane rijijieein coarajeure.

Oo jana ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco teeuruhane

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso jaberoco bajae Filato caje Arimatea cocoaicha Jose, rucuhecuruhane coina. (Nii Josete asinojoneein Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonraera ne, leeochoauru Jorioocuru coasiha.)

Nii jaunte, Jesoso jaberoco jianiha Filatone jaun, Jesoso jaberoco raain amae.

³⁹ Nii janate turuha uhe nii jauriaanejeiin janotiin Jesoso rene turuhin erenaa Necodemo netonai, nichatachoonca quironeein meentoon tocohaneein nenaar ujujuai uhain.

⁴⁰ Nitohaneein Jesoso jaberoco amaaain, nii juujijiai que rujuaain, cajione que baluluhin conajaaain, Jesoso jaberoco rucuheca cuhe Jose, Necodemo aina.

Nitohaneainte onaa rucuhecure Jorioocuru, nitohaniha acaauru ichaona jaun.

⁴¹ Nii Cana Coaunera Calaohi Jesoso teeuruha Jorioocuruna jaaunte ne enuha inaa neeonjoai. Nii enuha inaa neeojoain janate ne atanebana. Ecute ne achasineneein ajeri jachu- jaiti lesajejeinejin onaa teeurenihana jaan.

⁴² Cuhanete Jesoso jaberoco teeure, ichuunejeein niha cajene jaun, chaaen inae beseta bitoauruhane caina neruujihajeeruha Jorioocurune jaun.

20

Ohane baiha ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesosone

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Semana nunuhe tomiho cojoanonaa bana nocohejiriin cuhin, jaiti nocoheetoojoaane jana turuhin coaraa Mariha Maadala benene jana, inae fueraene nii ajeri jachu.

² Nii jaunte soroneein jelaiha uhin, Fedoro, canu, naaonjoainihacaanune rai biha uhe. “Aanca chaainti cana curuaanaa. Chu chaainti amaaurera,”

³ naain biha canacaanu raina jaun coaraa cuhacaanu.

⁴ Nii jaun, ita jiniichaaain soroneein cuhin coaraa cuhacaanune jana, Fedoro reroriin cuhin, turuhin

⁵ metoraain coaracaunne janate, cuu ne cona. Nena laaen enohin coaraeneeun.

⁶ Nii janate canu caaijie turuhin, enohin, coaraa Fedorone jana, cuu ne jaberoco conaauru.

⁷ Nii janate nejelau ne nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito couturi cona, nejelau maromarinohineein seeque.

⁸ Nii janane canu netonai enohin coaracaunna jaun, ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaaun.

⁹ Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane besihane jana niqui, “Naaonjoarichaaaine quete aite,” naain coitucusinaaunlu. Nena canacaanu nota que coaracaanune jaun, caohachaaain coitucuhin esenetaacaanu.

¹⁰ Nitohaneein coaracaanune bihane nenaanjaun cauha cuhacaanu.

Oo caje ichanaain ecooca Jesosone

(Mr 16.9-11)

¹¹ Nii janate cuu nii ajeri jachu rohan nedaain chanaechanaje Mariha- Maadala bene. Chanaechanajeiin metoroaain nii ajeri jachu coaraane jana,

¹² cuu laurujua laurujuaaure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru somanerei que cajionequuin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jaberoco teeuruhana jaaun, leinjiin couturi nichajai que, leeocha tijia nichajai que naajoain.

¹³ Niichurute: “Chate coisiita,” naauruhane jana:

“Carai curuaanaa jaberoco amaauruhana jaunna coisiunra. Chu chaainti amaaain teeureta,” naane baiha,

¹⁴ jaotoroain janori nichajai coaraa Marihane jana, rai chujuhaca Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, acanihane coitucue.

¹⁵ Nii jana: “Chana coisiite ene. Chana arii,” naa Jesocurisitone jana:

“Nii enuha inaa beraicha niha,” beein: “Ii amaaine, carai nii amaain teeine jaa jelai beeune coanicha,” naa Marihane janate:

¹⁶ “Mariha,” naa Jesocurisitone jana, nejaorocoaain rautaain Jesoso coaraain:

“Raboni,” nae Mariha.

“Cacha relaera,” naanete aite Ebereeo ere cuhane.

¹⁷ Niritiin coineteiin mucunaa jeriha Marihane jana: “Caiha neeu. Jauriaa coa cadaaara, jaiti iniin Ofa coaraenihanune jaunra. Chajaaincha cacoelaichaauru rai canu benihura. Jaitina iniin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene iniha cureunnicha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jaun,

¹⁸ nii Cana Coaunera Calaohi aina nerelanaa nichaanune rai biha uhe Mariha Maadala bene.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesosone

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tomiho cojoanooa bana nihana jaunna, nii cojoanotiin cuhane ita taojiacaanu nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune, caohatiin acuujuua fuhiin Jorioocuru coasiha.

Nii janate enohin, canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoeiin rachoojoeiin neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁰ Niritohane baihate, biji que curabo cure, jaleri que rejoin cure, naaonjoain coarate canacaanu que.

Nii jaunna rachoojihacaanu aina nerelanaa nichaanune, coaiteen canacaanu aina nihana jaun.

²¹ Nii baihate enacoauneen: “Raotojoeiin rachoojoeiin neeuchera. Charijieein teeinti, caletoae Ofa, nirijieeinna caa inara letoaunra,” nae canacaanu rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

²² Niritiinte canacaanu couturi jiririin: “Cana Coaunera suujue raauchera.

²³ Chunei oosaona que inara suujua acatequichenena, canu netonai nii oosaona que ca-suujua acatereeeunnicha. Jana aineeinchene, canu netonai airihaaunnita,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

“Tomasi, caa canu biji alarjiaa cuhane ii biji couturi enoain coaraau,” naa Jesusone

²⁴ Nii janate, inae amuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, turuha uhe Tomasi, nii fafone neein, niicha curuaateuri. Nii Tomasite Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja ne.

²⁵ Turuha Tomasine janate: “Cana Curuaanaa coaracaanura,” naain bihacaanu Tomasi raine janate:

“Biji larijia que curabo cure coaracaanne banaachane, esenetareeunni. Chaaen cuhane canu biji couturi enoain, chaaen jaleri que rejoin cure cuhane canu biji couturi enoain, naaonjoain coaracaanne banaachane nainereeeunni esenetaanunera,” nae Tomasi, rai bihacaanune jana.

²⁶ Nii baihate foosa janonei cuhane, coaiteen jelaiha enacoauneen ita taojiacaanune janate laaen, canacaanu aina ne Tomasi. Nii jana caohatiin fueraa acuujuane saijieein enohin canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoeiin, rachoojoeiin neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁷ Nii baihate: “Tomasi, caa canu biji larijia cuhane, ii biji couturi enoain coaraau. Chaaenchu caa canu jaleri que rejoin cure cuhane, ii biji couturi enoain coaraain esenetaachaau, baaso coacuelanaala,” naa Jesocurisitone jana:

²⁸ “Canu Curuaanaa Cana Coaunera,” naa Tomasine jana:

²⁹ “Inae laaen Canu esenetaa ichaajenihane coaraina jaun. Raotojoeinte niha cuureein, catohaneen nihanune coaraelanaala qeesenetaeraauro,” nae rai Jesocurisito.

Esenetaachene coinata, laenanohineein ne caa erenaa

³⁰ Itolere ichaainte coarate Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nete satiiin laenanohineein nene caa quiricha cuhane.

³¹ Cana Coaunera Calahineein niha Jesusone esenetaachene coinata, laenanohineein ne, esenetaachene, ichaonaa caohacha, chabana nitajeniha cachane jaan raaichene coina.

21

Rede jaohajihacaanune jana, canacaanu rene ecooca Jesusone

¹ Nii baihate Calileea conemuri auhaniha, aina nerelanaa nichaanune rai ecocoe coaiteen Cana Coaunera Calaohi Jesuso, rede jaoha nihacaanune jana.

² Nii janana laaen Fedoro aina nihacaanu, Tomasi nii fafone naauro najaan, chaaen nii baiha Natanaaeli, Calileea caje unaa Canaau cocoaicha, chaaen Sebedeoo calaohi nichaanune, chaaen eleochoa coroatajaain, naaonjoaain nihacaanu Fedoro aina.

³ Nitohanihane coinanu quete: “Redena jaoha cureeun,” naa Fedorona jaun:

“Tana iniha uhacaanu,” naacaanune jana:

“Chajaauchetejian aihane cunichaache,” naa Fedorona jaun, cuhin bote cuhane fauhin, cuhin janoaajeein rede jaohacaanu niqiu. Nii janane leinjiinejein ate mucuujenihacaanu.

⁴ Nii jana, inae mataaquiin uha janonaane jana, nemuri auhaniha ecocoe Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Nii janana, aca nihane coitucuenihacaanu.

⁵ Nii janate: “Enamanaacuru, ta ate mucuhichene,” naane jana:

“Aihahacaanuta,” naacaanune janate:

⁶ “Cana raotono nichajai bote jera que, rede jaohichenete ate mucuriquicheein,” naane jana, nii bote jera que jaohacaanune jana, esinae ate mucuhacaanu.

Nii jaunna ate anaai caaun nii rede tijichasinihacaanu.

⁷ Nii janate: “Cana Curuaanaate aitera,” naanu Simoon Fedoro raine jana, aohanrihane rijieoritiin torosaacha baaejeen nihana jaun, luhecotariin cajione curujuain acauhanau fautiin Jesoso rene turuha cue Simoon- Fedoro.

⁸ Nii janane bote kuhane caaijie cuujueein turuha kuhacaanu rede tararajein, ate caan lemuequiin, lefasha metoroneein lanaa nemuri auha cajena jaun.

⁹ Najauriaain inihacaanune jana, cuu ne canacaanu ajiniha usi lanarotiin. Nii jana nii usihanau niha leinjiin atene jana, cuu ne faan.

¹⁰ Nii janate: “Nii ena inaraacha mucuhi ate uhauche,” naa Jesocurisitone jaun,

¹¹ bote kuhane fautiin nii rede tararae Simoon Fedoro, carene choaae. Lefasha saouqi-choonca nichatajaa ate tabai inatiinte, nii rede soaine.

¹² Nii janate: “Chajaauchete inara suuri noite,” naane jana, “Chaneeina” naain bajanaa nainenihacaanu, raotojoein Cana Curuaanaa Jesoso nihane coitucuhacaanune jaun.

¹³ Nii janate, tajiha uhin nii faan raaoriin, canacaanu nainetiin chalue. Jerichanejein techu, nii ate basicho chalue canacaanu nainetiin.

¹⁴ Nitohaniha Cana Coaunera Calaohi Jesoso, oo caje ichanaain, canacaanu rai ecoocane nichata sai kuhane.

“Cacoelaaina” naain bajaa Jesoso, Fedoro caje ne

¹⁵ Inae nainaain canacaanu suri noitichaanune janate: “Jonasi calaohi Simoon, cau nenacaauru leochaauru amuritoheriina ii coichana aina cutaain cacoelai” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Simoon Fedoro cajene jana:

“Ejeen. Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaurera beraihura,” naane baihate coaiten:

¹⁶ “Jonasi calaohi Simoon ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain bajaa Jesocurisitone jana:

“Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu,” naane jana coaiten:

¹⁷ “Jonasi calaohi Simoon, ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain nichata saain bajaane jaunte, inaderaain:

“Ejeen. Iite itolere coitucuhin, esinae ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu.

¹⁸ Esinaena aitoonra. Enamanaaneeinne banate, necoreteein, chunijiu cunaa jere-inajaaun curejetohi. Jana, inae biinaa neeinetete, ichoii caecaecaaine jana, ichajione curujuuain, cunaa jereeneina jaaun niha natiin chamaaurureeinha,” nae Simoon Fedoro rai Jesoso.

¹⁹ Niritoha Jesoso, “Naaonjoainna Cana Coaunera ere tonoraanune coreniha oha curee-unni,” naain coitucuha Fedorone caina.

Nii baihate: “Quere tonoraeraneein neeu, inoaelu netiin,” naane jana,

²⁰ jaotoroalaain canu coaari Fedoro, acaauru caaijie cuhanune jaun.

²¹ Nii jaunte: “Chataaenriha jana caa,” naa Fedorone janate:

²² “Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunete nacoauneein turuhanune que tiaa-joaain ichaonaa naine, li laaen quereecha tonoraau,” nae.

²³ Niritohana jaunte, orihaunnijiecha naaure ita rai nii canu aina Cana Coaunera Calaohi coitucuurera. Coatiha oenerihanuhinne que aitohi. Netechu jataain, “Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunete, coaiten turuhanune que tiaa-joaain ichaore,” nae Fedoro rai caque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁴ Caraajenihane coaraain, laenaanune jaunte, esinae rauhijiriin erenaa ne.

²⁵ Itolere te niqui ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nete saain laenanohineein neene. Satiin laenanohineein nihane, nerihei caa chauratane que tenaana jaan.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso Cocoainanohichuru Afosotooru Ichanohichuru

Afosotooru rai, tururai niha Cana Coauneraacha letoanaa jerei- Cana Coaunera Suujuene

¹⁻² Nii nunuhe caje coauneein, niicha ichanohin ichaain, cachaauru relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesoso dedeeu cauha cuhane que tiaaajoaaine quene, caa ichei beein, jauriaanejeein laenaunlu, jataain ii belaichaaunna jaunra Teofilo.

Chaen techu dedeeu cauha cuhane ajiniha, rai afosotooru- niicha cocoainanenuuru cotijiaain raain suujua tenajaerata Cana Coaunera Suujue que acaauruhacha ichanenenu coitucuhin ichacuruhane coina.

³ Ohane baiha jetaote, jenachoonca janoneein cachaneein ecocohin, acaauru rai Cana Coaunera Cojoanonaa que ereereje esinae rauhijiriin oo caje ichanaain enacoauneein ichaohane esenetaauruhane coina.

⁴ Jaiti Jerosaleeun niicha cocoainaaauri afosotooru aina nihane bana jetaote:

“Jiaaonriha caa Jerosaleen caje chunijiun cuhichenera. Aitocooaunne rijijieein inara rai Ofacha tenaa jerei cohacuche jauriaara,” naain chunijiun cuuru caohateein jetao,

⁵ “Esinaete rauhijiriin acuu que cacha baotisaain cojounacateraate Joaan. Nete inara chaabana nejein Cana Coaunera Suujue que, baotisaain cojounacatenohineein niha curiquicheeincha,” naain jauriaanejeein acaauru rai beelu jetao Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito nitohanihane coina.

Dedeeu iniha Cana Coaunera Calaohi Jesosone

⁶ Jesoso aina ita taojiaain neeuru najaaun jetaote:

“Eenenena coaiteen jianacoo Israeli cocoaicha nichaachene mitareeita Curuaanaa, raotojoein cana ichao que ichaohacachene coina,” naain bajaauruha niicha cocoainanenuurune jana jetaote:

⁷ “Nainiheiche inara nii coitucuhichenera. Chatohanai bana chaainti, nii ichaa cureein Ofata. Leinjiin acaachate nii coitucue niquicha.

⁸ Nete inara ichoae fauha Ofa Cana Coaunera Suujuene, nii aina itolere ichana naineriquicheein inara netonaicha. Chaente chatohanai que casilanaala, laraajiin itolere Jerosaleen sacutaain, itolere Jodea batane, Samaria batane, naaonjoainuri sacutaainchuru amuhemujeein canu ere beebijiha curiquicheein, itolereenein chauratane sacutaain canu coitucuuruhane coinara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁹ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, coarajeeuruhane jana jetao, dede sacari jana nitajeeoriin dedeeu cauha cue Jesoso.

¹⁰ Nii jaun jetaote, coarihurenihane jaun, cuu caaijie cojoaelaauruhane jana jetao, somarathanai que cajionequuin acaauru rene ecoocure coroatajai anjeraauru

¹¹ Nitohaneein ecocohin jetaote:

“Chanuna dede cojoaelaachete Calileea cocoaichacuru. Nii coarajeeichene jana dedeeu cauha cuhane rijijieeinte, coaiteen turuha ureein Jesosora,” naaure jetao acaauru rai.

Jodasi coreenraniha Matias raauruhane

¹² Nii jaun jetaote, nii Oliboneein curujaain nena ichtane ucuunno neeuru caje cauha cuure Jerosaleeun, Jesosohacha cocoainaaauri afosotooru, ichuunnejeein le oaraanca metoro fautaeriin nebetacanaa janonaa bana amuuruha cachaaurune jerecuruha Joriocurune itaanejeein.

¹³ Inae nii neseeu turuhin jetaote, ecuunetiin coroatajaain coaranai loreri asaae sinih aihuruhane jaun jetao, iniha cuure ita caaijie, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, Ferifi, Tomasi, Bartolomee, Mateeo, Arafeeo calaohi Saantiaao, chaen, Selote naaurunaja-Simoon, chaen, Saantiaao calaohi- Jodasi, naaonjoainunri.

¹⁴ Satiin nii afosotooru jetaote, inetono janonaa bana ita taojiaain, Cana Coaunera bajae bajaecururejetelu, Jesoso nejeraauru, chaen neba Mariha, chaen leeochoauru enecuru, naaonjoainunri aina.

¹⁵ Nii cojoanonaa bananeein jetaote, ita taojiaaure lefasha coroata chooncaain nenacaauru- Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaeraauru. Nii jana jetaote, acaauru cataaun nichaaurain jetao, acaauru rai:

¹⁶ “Jesocurisito coreniha canejeraauru, inae Quiricha Inoaensi cuhane laenaerateein Rabiri que beratihalu Cana Coaunera Suujuene rijijieein situhanetene. Nii jaunte Jesoso mucuha cunacaauru aina cue Jodasi, acaauru rai beranu que.

¹⁷ Canacaanu aina nere beranu quete niqui ranojineein nelu. Nete nitohaneein ichae.

¹⁸ Nii Jodasi jetaote, coretecuruhane jaan coriqui coreniha atane coretihane jaun jetao, nii baiha nemarote. Nemarotihane jaun jetao, couturi que chujujuaain tacaane jaun jetao, nefohitoha rai surine jaun, jianacoon chatolene cacha suri.

¹⁹ Nii coitucuhinte, nii atane curuaateure Jerosaleen cocoaichacuru Areseramaneein. Acaauru ere cuhane, ‘Areserama’ naanete, ‘Ichana core- coriqui coreniha ranoin atane.’ naane aite.

²⁰ Cana Coaunera Quiricha Inoaensi- Salmo cuhanete:

‘Rai loreri quete jaole que.

Nihei nasaae ichoai.’

naain laenanohineein ne. Chaen techu:

‘Niicha ichaneni neein nenea

icharaaunu quete enoe

coreenranu que leeocho cacha.’

naain, Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein ne.

²¹⁻²² Nete, cau canacaanu aina neeure- Cana Curuanaa Jesoso baotisaa Joanne caje coauneein- dedeeu cauha cuhanereein tiaaajoaain- canacaanu corihaniha amuhe- muhenacaauru cachaauru. Aihana jaun, canacaanu lechoonca coroatajanu que, chunocoha acaauru caje enohanete caohachare, canacaanu aina, esinae rauhijiriin ichanaa Jesosone coaracuruhane jaun, canacaanu aina beraanu que,” nae jetao Fedoro.

²³ Nii jaun jetaote, “Barasaba Josto” naain acaauruhacha curuaatei Jose, Matiasi, naaonjoainuri, jelai ita rohan tenajaain jetao, niicha jerei biha acaauru rai Cana Coaunerane caina jetao:

²⁴⁻²⁵ “Cana Coaunera, iite saatiin cacha suujua coitucuera neein neeicha. Iite, canacaanu que nii coitucueratenaa naineicha. Chariji, caa coroatajaihuri caje nainere, niicha jereineein nosa coreniha cunaa jerena jaaun cunaa coreenraniha, iicha teei amihanenaa ichana nainereta,” naain jetao, Cana Coaunera bajaure acaauru rai.

²⁶ Niritiin Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, niha ajeri catu, cojunaca siriina jaun, “Cojunaca siricha mucuerate aca nereeincha,” naauru jana jetaote, rauhijiriin nii cojunaca aina nenea mucue Matiasi. Nii rijieeritiin jetaote, lechoonca coroatajaure Jesocurisito letonocuru, lechoonca leinjiin neeuruhane baiha.

2

Fauha uha Cana Coaunera Suujuene

¹ Jorioocuru beseta Feentecosetesi janonaa bana nihane jaun jetaote, satiin le laurijieein ita taojiaain neeure, Cana Coaunera bajaauruhane caina Jesocurisito esenetaeraauru.

² Nii jana jetaote, cuu le lorerijieein satiin codohacooruhana jana, luhecotariin tonijiaain cujuana rijitiin fauha uhe Cana Coaunera Suujue dede caje.

³ Nitohaneein tonijiaain fauhin jetaote, nii satiin- ecu nenacaauru suujueniha neeoritiin, acaauru bichohe naainetiin, usi lanaro tocohaneein lanalanaonanae.

⁴ Nii aina jetaote, nejelau nejelaauru, lauri laurichuru caje uhin cuu turunacaauru cachaauru rai, acaauru ere cuhane ereeure satiin Jesocurisito esenetaeraauru, erelanaaca Cana Coaunera Suujuene rijijieein.

⁵ Nii bana jetaote, cuu nii Jerosaleeun turuhin neeure lauri lauri atane sacutaainchuru caje unacaauru- Cana Coaunera aitoonjoa rijijieein ichaonacaauru Jorioocuru, ecu Feentecosetesi beseta bitoaauruhane caina.

⁶ Nitohaneein inae acaauru ichoaae fauha Cana Coaunera Suujuene jana jetaote, tonijiaain ereeuruha Jesoso esenetaeraaurune jana jetaote, satiin codoonetoore nii lauri lauri caje unacaauru cachaauru, acaauru ereeuru cuhane aitocuruhane aonaain. Nitohaneein jetaote, suujuanu inaaritelanaala

⁷ cojoaelatonajaain:

“Calileea cocoaichacuru nihanatiin,

⁸ inasiina cana ere cuhane aitocure aonacaachene caina.

⁹ Cautu nihacache itolere sacutaain caje uhinichaachene, Partia batane caje unacaauru, Media batane caje unacaauru, Elam batane caje unacaauru, Jodea batane caje unacaauru, Capadosia batane caje unacaauru, Ponto batane caje unacaauru, chaen Asia batane caje unacaauru,

¹⁰ Firijia batane caje unacaauru, Paanfilia batane caje unacaauru, chaen Egipto batane caje unacaauru, tajiha Sirene bujua nena Libia batane caje unacaauru. Chaen techu, cau neeure cana aina Romanocuru netonai.

¹¹ Acaauru tabaaaurute Jorionecure. Jana leeochoaurute, Jorionecurenihane saijieein Joriooneein nerotocure. Chaen techu cau neeure cana aina Cureta batane caje unacaauru, chaen Arabia batane caje unacaauru, naaonjoainunri. Nitohaneein araai laurii caje uhacachene saijieeinte, satiin lauri lauri caje uhin nichaachene ereeuru cuhane Cana Coanera coroaecuruhane jana aonajihancache,” naain jetao satiin cojoelatoore.

¹² Nitohaneein cojoelatiin jetaote: “Chatohanihana,” naain ita caje bajaee bajaecure satiin.

¹³ Jana acaauru tabaauru jetaote: “Chaquena ereeure caa ajenacaauru,” naain acaauru batocure.

Cachaauru raite ere Fedoro.

¹⁴ Nii jaun jetaote, lechoonca leinjiin aina ecu nenacaauru afosotooru aina nichaauraain jetao tonijiaain:

“Aonacuche satiin Jorioocuru. Satiin cau Jerosaleeun neiniquichene raina aitoreeunni coitucuhichene caina.

¹⁵ Coatiha aitocohichene jana, aansijiinjin ajeeuruhi caa cachaaauruta. Inasiina jaiti janoneniha natiin ajeeurureta. Ena nuna macojiu teeiha enoto natiin, cha caaunna ajeeurure.

¹⁶ Nete catohanihane caina, inoaenlu inae aitiin besihalu Cana Coanera Ere bera inoaensi Joherine rijijieein:

¹⁷ ‘Inara rai quiicha tei janonaa
besautelalaje raina,
satiin chauratane que nenacaauru choae
canu suujue letoareeunnicha.

Nii banate,
quiicha chana jerei coaraain
beebejiha cuurureein canu coreniha,
inara nefoerateeurura.
Enamanaacuru niha natiinte,
acaauru que quiicha coaratee
coaracurureeincha.
Binaacuru nihanatiinte,
quiicha coaratee
coaraa cuurureein acaauru sinihura.

¹⁸ Nitohaneein inae cutihane banane,
saain canu cachaauru,
enecuru, quichaauru,
naaonjoainuri choae
canu suujue letoareeunni
canu ere beebejeeuruhane coinara.

¹⁹ Chaenna, naain dedeeu
jataain cojoaelanaacojoai
coaratiha cureeunnicha.
Jerichanejeeinachu,
chauratane que coaratiha cureeunnicha.
Nii banate ecooca cureein
ichana, usi tabai,
suruaa neeonjoaain,
naaonjoainuri chauratane sacutaaincha.

²⁰ Nii banate conoenereein enotora.
Jana atenete,
ichana tocohanai jana niha cureeincha.
Nitohanihate cureein
inae ichuun nejeeonriha
turu rai niha inara Curuaanaane janara.
Nii cojoanona banate,
coasinacaain elunareeincha.
Nerinaain nii caje nichotei cachata.

²¹ Nete, cairichaaajoaain coaraa

Cana Curuaanaane coina
 baje bajajeein ichaonacaauru,
 satiin nii caje nichotiha cuurureeincha.’
 naain nere bera inoansi Joheri que beratihalu Cana Coaunerane rijijieeinte, inae caa aihane jana coaraquchera.

²² Aihana jaun, caohachaain rautaain aitocoaaunne aonacuchena, caa que erete aon-aquichera Isaraeli cocoaichacuru. Satiin coarajeeichene notaracaete, itolere ichaain inara notaarate Nasarete cocoaicha- Jesoso que Cana Coaunera rai letononeein nihane coitucuhichene coina niquicha.

²³ Nete, inae inoaelnu nitohaneein teeichene coina, niicha jerei rijijieein ichaa Cana Coaunerane jaun, inara rai tiha nii terane jana, amaaain teeiche nechu aansai cachaauru raine jaun, coroso que teein sohin jaorelu.

²⁴ Nete onaa caje ichatelu Cana Coaunera, onaa caje colucohin, amuritonaa nainesiniha onaane jaun.

²⁵ Inoaelnu jaiti caa chauratane que turueniha Jesocurisitone janate, aitorichaain Jesusone rijitjoeein:

‘Itolere janonaa banate,
 cacorataanereein Cana Curuaanaara.

Aihana jaun,
 nerinaain chatohaneein canu terata.

²⁶ Nii jaaunte,
 raotjoeein rachoojoeein ne canu suujuara.

Chaen nechu,
 chaque casilanaala raotjoeein ichaon,

²⁷ curu cuhane nitajiha canu jaberecone nainatejelanaala,
 niheichu

setuha canu jaberecone nainatejenereeinine jaunra.

²⁸ Iite canu que,
 onaa caje ichananaja coarateeeicha.

Nii jaunna,
 raotjoeein rachoojoeein nereeunni,’
 narichaaain Jesoso, Cana Coaunera raine rijitjoeeinte belu curuaanaa inoansi Rabiri que beratihana Cana Coaunerana jaun.

²⁹ Jesocurisito coreniha canejeraauru, jerecuchene esinae rauhijiriin inara rai aitete aonaquiche. Nii coitucuhichene rijijieeinte, ohalu cana foeratera Rabirine jana, conaate-curuhane jaun cau ne rai natanebana.

³⁰ Nete, esinae rauhijiriin rai nere bera inoansi niha Rabirina jaun, rai nichoala- cana curuaanaa- *Rey* neein tihane coina, rai besihalu Cana Coaunerane jaun, coaraa rijijieein coitucuelu- curuaanaa inoansi Rabiri:

‘Ii ichoala ichoalacuru calaohite, Jorioocuru curuaanaa *Rey* niha cureeincha.’ naain que coitucueratiha Cana Coaunerane jaun.

³¹ Nii jaunte, inoaelnu jaiti turueniha Cana Coaunera letono- Mesihazine jana, nota que coaraa rijitjoeein:

‘Naaonjoaainte, turuha ureeincha. Nihei nitajerinaain rai jaberecota. Niheichu ecu seturinaainta. Oo cajete ichanareein Mesihaseicha,’ naain caohacha nainejeein jitarin coitucuhana jaun, Jesoso coaraa rijitjoeein belu curuaanaa inoansi Rabiri.

³² Nii jaunna esinae rauhijiriin bihalune rijijieein, canaacaanu netonai, canaacaanu nota que ichanaa Jesusone coaracaanu, ichatiha Cana Coaunerana jaun.

³³ Nitohaneein ichateeinte, enacoauneein dedeeu rae Cana Coaunera, rai raotono nichajai que, aina jiniiquiin nihane coina. Chaaen techu, nitohaneein dedeeu raain, nii rai niicha tenaa jerei rai Suujue te. Niite, caa inara notaraca canaacaanu nainetiin chaluhan jaun, satiin coaraain aonaquiche. Aihana jaun, inae laen coitucuhiche raotjoeein.

³⁴⁻³⁵ Coatiha Cana Coaunera ere bera- curuaanaa inoansi Rabiri, dedeeu iniha kuhilu. Cana Coaunera Calaoi Jesosote iniha cuelu. Nii jaunte,

‘ ‘Iite satiin Curuaanaa neeicha.

Cau caraaotono nichajai que carohan nelaurihaau,
 ii que nejeratenacaauru amurito hine coina
 ichacaunne reentiaaincha,”

naa Cana Curuaanaa rai Cana Coaunerara,’
 naain Jesoso belu Rabiri, beratihana que Cana Coaunerane jaun.

³⁶ Aihana jaun, satiin Jorioneeichene raina caa beeun raotojoein coitucuhichene coina. Nii coroso que tein inaraacha focoi- inaraacha atinai Jesosote, satiin Curuaanaa Mesihasi- neein te Cana Coaunera,” naa Fedorona jaun jetaote,

³⁷ que suujua rohecaain, jataaen inaderaain:

“Jesocurisito coreniha canejeraauru, cha charihacaanuta,” naain bajaauruhane jana jetaote:

³⁸ “Cana Coaunera notaracae baaso ichaain, osa que nesaruhiin naosatein, naonjoaain neeichene jiaanein, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha nebaotisaerateeuche satiinte, inara osa caje inara mitaain, inara rai- rai Suujue teeine Cana Coaunerara.

³⁹ Catohanein tihane coinete, inoaelu beratelu Cana Coaunera. Niite nenacae inara caohachanu neein ne, satiin inara calaohichuru aina, satiin coriaae nenacaauru raine maajeein. Satiin niicha cotihacuri raite, rai Suujue tiha cureein Cana Curuaanaa- Cana Coaunerara,”

⁴⁰ naain acaauru suujuatiha, nii cachaauru- baasonein ichaonacaauru caje mituu- ruhane coina, Fedorone jaun jetaote,

⁴¹ nii niicha beebejei esenetaain tonoraeraauru jetaote, baotisaain cojounacatenojoi- neein, Jesoso esenetaeranein neeure, nii bananein nichata oaraancai cachaauru.

⁴² Nii jaun jetaote, satiin rauhijiriin ichaaoe, relanajaauruha nii afosotoorune rijijieein, ita suujua rijitoein jiniiquin ita corootajanein, ita taojiaain ita aina Cana Coaunera bajaain, ita aina jiniiquin lenonein naonjoaunre.

Raotojoeinte ichaaoe Jesocurisito esenetaeraauru.

⁴³ Nii jaun jetaote, satiin cojoaelatoore, itolere ichaain- cachaauru notaaratiha afoso- tooru que Cana Coaunerana jaun.

⁴⁴ Satiin nii esenetaeraauru jetaote, ita suujua rijitoein neein, ita rai chaelai sirichu- ruhane ita sihure ita acatiha tacaain.

⁴⁵ Chaelai acaauruhacha sirii que necoreteeuruhane nenainetiinete, ita aina nii core- coriqui tein ita rai leruhin raure, raotojoein latecuruhane rijiinanaain.

⁴⁶ Cojoanonetojoein jetaote ita taojiaaure, ita taojiaauruhana jaan coloheri- Teenforo asae. Rai lorerichuru asaee nihanatiin jetaote, ita taojiaain, ita rai lenone chaluhiin lenonecure jiniiquin, raotojoein rachoojoein

⁴⁷ Cana Coaunera corojeein. Chaen jetao techu, caohachaaain neeuruhane coaracure satiin ecu nenacaauru cachaauru.

Cojoanonetojoeinte, niicha ichoteratecuri tiha acaauru aina, Cana Coaunerane jaun nejeetejeein sacuure.

3

Nerautaa leinjiin bacosane

¹ Nuna macohi choae teeiha enotone jana jetaote, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae cuore Fedoro, Joaan, naonjoainuri cuu Cana Coaunera bajaau- ruhane coina. Jelai rijiu enoto tiaajianaain jetaote, ita taojiaaure satiin Cana Coaunera bajaauruhane coina.

² Nii jana jetaote, nii Teenforo acujuaniha ne leinjiin bacosanein nejanoa caje coaunein nena cacha. Cojoanonetojoein jetaote, nii Teenforo acujuua- Caohachajeinein- acaauruhacha curuhateihu amaain teeure, coriqui bajaa ecu enonacaauru cajene coina.

³⁻⁴ Nii jana jetaote, enooru coina iniijina cuuruha Fedoro aina Joanne jana jetaote, acaauru caje coriqui bajae nii bacosa. Nitohanein coriqui bajaa acaauru caje, nii bacosane jaun jetaote, coarajeein jetao:

⁵⁻⁶ “Aonaaunra,” naa nii bacosa rai Fedorone jana,

“Chaelai teeuruhane coina jecha aite,” naain acaauru coarajihane jana jetaote,

“Nihei nohane canacaanu rai coriqui. Nena quicha sirii tereeni icheicha. Nasarete cocoaicha Jesocurisito coreniha, nimichuhin nichaauraaain amunte coaracaara,”

⁷ naain nii bacosa biji- raotono nichajai que mucuhin michuha Fedorone jana jetaote, nii rijieoritiiin caohachanainejein nerautaa nii bacosa tijia aina- rai tajichocuru.

⁸ Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaauraaain, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae enoha cue jeluhate jeluhatiin Cana Coaunera coroaeejin.

⁹⁻¹⁰ Nitohanein nimichuhin nichaauraaain amuhin, Cana Coaunera coroaecane coaraain jetaote, satiin cojoaelatiin coasichure situuruhane nainein Teenforo bacujuua- Caohachajeinein- acaauruhacha curuaateihu lauhequiiin coriqui bajaera nihane coitucuhin.

Teenforo chajeneein nenea loreri Salomoonneein- acaauruhacha curuaateihu neein ereerejiha Fedorone

¹¹ Nitohaneein jetaote, Fedoro aina Joaan caje coriaae nalunaa jerene nii bacosa nihane caje nerautanaa cacha. Nii jana jetaote, Teenforo chajeneein nenea loreri Salomoonneein curuajaain nenea asaae neeuruhane jaun, soroneein ruhanihajaintiin kuhin cojoaelatiin coarajeure satiin nii cuu nenacaauru cachaauru.

¹² Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Chanuna canacaanu cojoelatohichete Israeli cocoaichacuru. Coatiha canacaanuhacha nejeein nihane nerautarihei caa cachata. Niheichu jataain leeochoauru amurijiriin, Cana Coaunera ere tonoraeranein nihacaanune jaun niheinta,” nae Fedoro.

¹³ Niritiin jetaote:

“Nii cana inoaensihuru- Abaraan, Isaca, Jacobo, naonjoainuri coaunera- Cana Coaunerate, jataain nelateein nihane coina, cocoainaan rai letono Jesoso letoaelu. Acate, nii cocoainanacaihuri rai teeichene jana, jiaanena jeriha coberanadoro Filatone saijieein, caohateein jianena jereneechelu.

¹⁴ Nitohaneein caohachanejesina ichara nihanatiinte, jianena jeriha Filatone jana, caohateein neechelu. Coinanaa, nechu aansai sonajaainein nenea jianeratequichelu.

¹⁵ Nitohaneinte, nii ichaanaa tera sohin joerateeichene jana, ichatelu Cana Coaunera. Canacaanuna, nii ichtatiha Cana Coaunera coaranein nihacaanu.

¹⁶ Nii Jesoso corenihate nerautae caa cacha- inaraacha coitucuiha. Jesosohacha coreniate, caoachanainejeein nerautae caa cacha inara notaracaatera,” naain jetao:

¹⁷ “Acanihane coitucuneichene jaun, sohin joerateeichelu inara curuanaacuru aina jiniiquine coitucuhanu raotojoeeincha canejeraauru.

¹⁸ Nitohaneein situhin nihanetene. Inae nere bera inoaensihuru que, ‘Naaonjoaite cairichaaeriin inae nirijieein cuaajeein sohin jaoha cuurureeincha,’ naain nere bera inoaensihuru que beratihu inoaenlu Cana Coaunera jaunte, Cana Coaunera ere nainaane coina, nitohanein nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu Mesihasi teeichelura.

¹⁹ Aihane jaun, chatohanein baaso ichaain neeichene, suujuelanaala jitariin beein, jiaanein Cana Coaunera ere tonoraain neeuchete caseteco coaraqichene rai neeichene caje inara ichotemiin- Cana Coaunera.

²⁰ Chaen techu nitohanein neeichene, nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu- Mesihasi- Jesoso letoareein nacoauneeincha.

²¹ Nete jaiti itolere rucuhaca Cana Coaunera reentiaan, dedeeu niha cureein nere bera inoaensihuru que, inoaenlu beratihu Cana Coaunera tocohaneeincha.

²² Nii quete, cana inoaensihuru rai:

“Caa nere beranein caletohane rijijieeinte, inara caje nacoaunein rai nere bera letoaein Cana Coaunera. Itolere que tonaane, nere tonoraain neeuchera.

²³ Nere tonorana jeriheichurute, caohachanainejeein nitajiha cuurureeincha.’ naain belu cana inoaensihuru rai Moisesa.

²⁴ Caritiinte aitoroaetoorelu Cana Coaunera ere bera inoaensi- Samoeri caje coaunein satiin nere bera inoaensihuru, catohanein turuhane quera.

²⁵ Nii jaun inarate, nii nere bera inoaensihuru que beratihu Cana Coaunera rijijieein, nii naitoonjoa sirichanein neeichera. Chaen techu, inoaenlu cana foeratera inoaensi- Abaraan rai:

“Satiin caa chauratane que nenacaaurune, caohachaain teratiha cureeunni ii nefoerateeru coreniha.’ naelu Cana Coaunera, cana foeratera inoaensi- Abaraan rai.

²⁶ Niritohane jaunte, oo caje nii Calaohi ichatein, jauriaanejeein inara rene letoaelu Cana Coaunera, nii coaraain neeichene, baaso ichaaechajein neeichene jianein neeichene, inara coroatajanein nihane coinara,” nae jetao Fedoro, nii cuu nenacaauru cachaauru rai.

4

Cocoinanacaihuri acatiha neeuruha Fedoro aina Joanne

¹ Niritiin jaiti cachaauru rai ereereeca Fedoro aina Joanne jana jetaote, tajiha turuha uure saseredotecuru, Teenforo beraihurera- folisihacuru- curuanaa, sadoseeocuru, naonjoainuri.

² Turuuhane jana: “Coaraanachuinti oo caje ichana nainiha cachana jaun, oo caje ichanaalu Jesusone. Nii jaunne esinae rauhijiriin oo caje ichana nainiha cachane coitucuhacaanu,” naain cacha relaauruha Fedoro aina Joanne aonajeuuruhana jaun jetaote, obaecure sadoseeocuru: “Nihei chunei onaa ichatera. Nihei Cana Coaunera niha natiin onaa ichatena nainiheita,” naain cachaauru relaauruhana jaun.

³ Nitohaneein obajeein jetaote, Joaan aina curuataain Fedoro mucuhin amaa'in, inae sonaina nihana jaun, caresero cuhane tenajaain cuu janoaeratenajaure.

⁴ Nii inatiin jetaote, atiin esenetaaure nii cuu aonajeeurera- arajii cachaauru. Nii jaun jetaote, ita que jooraain quichauru nejesina janijiin, saoque oharaancaelalajeein Jesocurisito esenetaeraneein neeure, enecuru, canaanaihuru, naaonjoainuri janijilanaala.

⁵ Nii cojoanoo jetaote, nii que ita rai ereuru coina, Jerosaleeun ita taojiaure Jorioocuru curuaanaacuru, satiin acaauru bichauhenaauru, chaen Cana Coaunera Quiricha Inoaensi que cacha relaaurera, naaonjoainuri.

⁶ Chaen jetao techu, cuu neeure saseredotecuru curuaanaacuru Anasi, chaen Caifasi, Joaan, Alejaandoro, satiin nii saseredotecuru curuaanaacuru araachuru, naaonjoainuri.

⁷ Acaauru jetaote, caresero caje rocoeratenajaain, Fedoro aina Joaan raerateein, acaauru cataaun tenajaain acaauru rai:

“Cha cocoinanacainein inara tihane aina caa aacheta. Cha corenihata,” naain Fedoro aina Joaan caje bajaauruhane jana jetaote,

⁸ coroatajanilha Cana Coaunera Suujuene jaun, cha que casilanaala jetao:

“Aonacuche satiin caraaichuru curuaanaacuru, satiin Israeli cocoaichacuru bichauhenaauru.

⁹ Nii cunaitenaa rai caohacha ichara coitucunaa jereein bajaachene jaunna, inara rai berichaanuhincha, coitucuhin neeiche satiine coinara. ‘Nitohaneeinna nerautaa caa cachate.’ naain coitucuhichene jerena caaunra.

¹⁰ Satiin aonajeeichene urichoone berichaanuhin, satiin Israeli cocoaicha neeichene coitucuhin neeichene coinara. Nii coroso que teratein- inaraacha sohin- inaraacha joerateilu Nasarete cocoaicha Jesocurisito- oo caje Cana Coaunera ichatei corenihate, caohachanainejeein cunai caje nerautaa'in, caa canaacaanu aina inara acatiha ne caa cunai caje nerautanaa cachara. Inae satiin, inara nota que, caohachanainejeein nerautaa'ne coaraquichera.

¹¹ Caa cacha rautaera- Jesosote, letoae Cana Coaunera, satiin cacha coroatajaneraaunu que niqiu. Nete, nere aonana jerelanaala, que jaolequiin neeichera.

¹² Acate letoae Cana Coaunera, nabana nitajeein nihacachene coataara. Nihei chunei, leeocho cacha tihei Cana Coaunera, caa chauratane queta. Leinjiin acaachate, chabana nitajenaa charanejeein nihacache jaanu teraanu que- letononeein nena ne, itolere baaso caje- jianacoo cana mitaeraanu quera,” naa acaauru rai Fedorona jaun jetaote:

¹³ “Caaurute, Jesoso aina amuhemujeein nerelanacaauru nera. Coatiha jataain cana tocohanein, caohatiin- quiricha inaaurea niheita. Nete jataain coitucuera rijitoojeein, erena inaaure caa cachaauru,” naaure cojoaelatiin nii cocoinanacaihuru, cha que casilanaala ereuruha Fedoro aina Joaan jaun.

¹⁴ Chaen, cuu acaauru aina, chujuhecoha nii cunai caje nerautanaa cachana jaun jetaote, nii chaque tonaain erena nainecurene.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii ita taojiaauruhana jaan caje, mitaeratenajaure. Nitohanein, mitaeratenajaain jetaote, cuu nejesinajeein, ita cotaicha rijitiin:

¹⁶ “Cha charihahacache, caa cachaauru ainata. Itolere caa Jerosaleeun nenacaauru cachaaurute, cojoelanaacojoai ichaain, caa leinjiin cacha rautaauruhane coitucuurera. Nii que, nainihei, ‘Casaje.’ naain, irihacacheneta.

¹⁷ Coanete, taenein cuajeein, Jesoso que- cacha relaauruhane coataa, nii caohatichaachete jianecurumiin, nabana chunei cacha rai, Jesoso que ereein neeuruhanene coataara,” naain jetaote,

¹⁸ Fedoro aina Joaan cotijiaain:

“Jiaonriha Jesoso coacuhin que ereerejeein chunei cacha relain neeichenera. Nii jianeecachuchera,” naauruha acaauru raine jana jetaote:

¹⁹ “Inara suujua coaracuche jauriaanejeeincha. Inasiina Cana Coaunera ere tonoraacaanune jianein inara ere tonorarihacaanu, Cana Coaunera ere tonoraacaanune colaihaje tacaainta.

²⁰ Nainihaacaanu nii que ereerejihacaanune jianichaanuneta. Inasiina, canacaanu uricho que- canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarai, canacaanuhacha coitucui, naojoaihunri que cachaauru relanaa jianerihacaanuta,” naain tonoranaacuruha Fedoroorune jaun jetaote,

²¹ cacha relaauruhane caohatein:

“Nenacaen nitohanai ichaain, sacuhichenena, jelai choae jauhecojoeriin inara casetecarichaanuhincha,” naaure jetao, acaauru rai cocoinanacaihuru.

Nitohanein jetaote, casetecanajaelanaala, nirijieein jianenaacure. Jianenaana jerecuruhi jetao niqiu. Ne jetaote, nii cacha rautaauruha Fedoroorune coaraain, Cana Coaunera coroaecuruha satiin ecu nenacaauru cachaaurune jaun jetao acaauru jianecure.

²² Nii cojoelanaacojoaain nerautanaa cacha jetaote, jenachoonca jaanaca amurijiri.

Cana Coaunera bajaauruha Jesoso esenetaureraauru, acaauru lararajihane coina.

²³ Nitohaneein jianenaacuruhana jaun jetaote, nii neeuruha acaauru leeochoaurune jaun, turuha cuure Fedoro aina Joaan. Cuu acaauru rene turuhin jetaote, “Naaonjoaainte, canacaanu teeure canacaanu casataain, cana araachuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru ainara,” naain jitariin, nii acaauru leeochoauru rai beeuruhane jaun jetaote,

²⁴ cuu jiniiquiin, aonajeeuruhane baiha:

“Cana Coaunera, iite cana janonaa coauneraneein neeicha. Iite cana rai dede, chauratane, cucuana, naaonjoaain coauneraneein neeicha. Iite itolere cautenurijihuru coauneraneein neeicha Cana Coaunera.

²⁵ Iite, ii Suujue que berateein, ii ere bera inoasesi Rabiri que berateein:

‘Chanuna joareein

rai suujua auhacaain

nererojoecaure

laurilauri nenacaauru cachaauru.

Chanuna nitohaneein

baasoneein suujua coaracure

inacojoein cachaauru.

²⁶ Chaen techu

Cana Coaunera amurijiriin nenea coacuhin,

nii niicha letoai Mesihasi que nejerateeure

cana rai chauratane coaraneein

que nenacaauru aina *rey*curu.’

naain aitiin berateeilune jaun, niritiin bihalu ii ere bera inoasesi Rabirine rijijieeinte,

²⁷ Romanocuru curuaanaacha tei Jorioocuru curuaanaa Foonsio Filato, Jorioocuru *rey* Erodesi, chaen nejelau atane nenacaauru, chaen Isaraelitaauru, naaonjoainuri, caa neeseu netaojiaain nejerateeure, nii ii jerenohin icharaanu que- ii letono Jesoso- iicha janijii iicha rai Mesihasi ainara.

²⁸ Nitohanhane coina, inae inoaelu coacuhin ichaailune rijijieeinte, aihurera. Nitohaneinte, aitohine nainaaurera Cana Coaunera.

²⁹ Aihana jaun, enene caje coauneein, canacaanu casataauruhane coaraaine, jelai amuritoheriin canacaanu coroatajaneeuana, cha que casilanaala, cachaauru rai, ii ere beebjihacaanura, Cana Coaunera.

³⁰ Chaen, laraajiin itolere ichana nainichaanune jaannu teeu, canacaanu rai, cunaite-nacaauru rautaaain, cojoelanaacojoai ichaain naaonjoacaanune coina, esinaae rauhijiriin nii ii letono Jesoso letononein nihacaanune coaracuruha satiin cachaaurune coinara,” naain jetao jiniiquiin Cana Coaunera bajaure.

³¹ Inae Cana Coaunera bajaauruhane nainaauruhane rijieeoritiin jetaote, nerurujuaa nii netaojiaauruhana jaan jelaaine jana, acaauru suujuaa neeoritiin, acaauru suujua lararajiae Cana Coaunera Suujue. Nii aina jetaote, chaque casilanaala, chaque tonajelanaala, satiin cachaauru notaracae laraajiin, Cana Coaunera Ere beebjeeure.

Satiin rucuhelete, satiin acaauru rainein ne.

³² Satiin Jesoso esenetaureraauru jetaote, jataain arajiin ita aina neeuruhane saijieein, ita suujua rijitjojoein coacuhin jetao, “Coatiha leeinjiin cana rainuhachanu que, nihei caa canaacha sirii rucuheleta. Satiin cana raineinte nera.” naaure jetao, satiin, ita rai. Nitohaneein jetaote, satiin rainein ne nii itolere acaauruhacha sirii.

³³ Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, laraajiin, oo caje ichanaa Cana Curuaanaa Jesosone beebjeeure jetao nii afosotooru, itolere ichaain, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane que cachaauru notajaain. Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, satiin, acaauru coroatajane Cana Coaunera.

³⁴ Nii jaun jetaote, nii chunei leeinjiinejein, chaque lanaain neeurene. Tabaauru atane sirichaauru, tabaauru loreri sirichaauru, naaonjoainuri jetao, que necoreteein,

³⁵ nii afosotooru rai uhaain niicha raauri coriqui teeure, latecuruhane rijiinanaain acaauru rai leruuruhane coina.

³⁶ Coaraaunachuinti jetao, nii acaauru jana nenea Lebita- Josenein curuajaain nenea- Chifere cobena que nejanohanaa- Berenabeeneein afosotooruhacha curuaatei. “Berenabeen” naanete, “suujua nunaera” nae.

³⁷ Nii cacha jetaote, atane sirihana jaun jetao, que necoreteein, coreniha coriqui raain jetao, jitaain nii coriqui tee, afosotooru rai.

5

Osa que nesaruhin, nohaneeuuruha Ananihasi, Safira, naaonjoaihurrine

¹ Nejetaote acauru aina ne leeochoa cacha- Ananihasineein curuajai, rai comasai Safira aina. Aca jetaote, nii comasai aina leeeinjiin atane que necoreteein,

² ita suujua rijitoejin leruhin rai core raain, esi rijijieein jitariin amaera rijitiin: “Nocoo coriqui,” naain afosotooru rai teeure.

³ Nii jana jetaote,

“Ananihasi, chanuna ishujua cuhane enoha Moconajaerane rijitoejin, Cana Coanera Suujue rai nohanena jeree leruhin coriqui raain.

⁴ Nihei chunei ichei, ‘Caa atane que necoreteeura,’ naain ereein neita. Nitohaneein, eletoaera que necoretenaa lanaalate, icheineein niha satiin coriquine maajeein inatiin, leruhin raain nohaneicha. Nii atane necoreteeina jaan, coatiaa nejelau raineein nihein. Nii jaunte niqui, satiin, coriquine maajeein icheineein nera. Chanuna nitohanai ichana coacuhin ichaai. ‘Canacaanuacha jecha coritaai,’ naai jerihane niqui. Nete, Cana Coanera notaracae canacaanu coritaai,” naa Ananihasi rai Fedorone jaun jetaote,

⁵ cuu aonajeeorihane baiha, tocojoaain tacaain, inae cuu ohe Ananihasi. Nii coaraain jetaote, satiin nii coasichure banetojoelanaala nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

⁶ Nii jana jetaote, tajiha nichuuntaain coaraain, rai jabereco conajaaain amaain cona-tiha cuure cachaauru.

⁷ Nii baiha jetaote, nichata oraai cuhane, tajiha turuhin enoha uhe nii onaa Ananihasi autana Safira: “Naaonjoaara,” naain coitucuelanaala, caohachanaenetoejin.

⁸ Nii jana jetaote:

“Esinaena rauhijiriin, nii beeichene jeeoneei coreneein, inara rai atane que necoretee-iche,” naain bajaa Fedorone jana jetaote:

“Ejeen. Nii bihacaanune jeeonejeeine, necoretihacaanuchera,” naane jana jetaote:

⁹ “Chanuna ita suujua rijitoejin, Cana Coanera notaracae canacaanu coritaquiche. Nota tajiha uujueeruhache ii sinijera amaain, conauterauru cachaauruchera. Inae itonaaai amaaurichaainchera,” naa Fedorone rijieeoritiin jetaote,

¹⁰ Fedoro tija asaae tocojoaain tacaain, cuu ohe nii ene. Nii jana jetaote, rai lana conautecuruhane caje turuhin, enoha cuuruha nii cachaaurune jana, inae oha nii enene jaun, rai jabereco amaain, rai lana rohan teein conautecuru.

¹¹ Nii jaun jetaote, banetojoelanaala coasichure nii satiin Jesoso esenetaeraauru, satiin nii nitohanihane coitucuurerane maajeein.

Afosotooru aina cuaain, itolere chojoelanaacojoai ichaain cachaauru notaaratiha Cana Coaunerane

¹² Nii afosotooru aina cuaain jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoaihunri rauterateein, itolere icharateein cacha notaarate Cana Coanera. Nii bana jetaote, nii Teenforo chajeneein nenea Salomoonneein curuajai asaae ita taojianajaacure afosotooru, satiin Jesocurisito esenetaeraauru, naojoainunri.

¹³ Nejetaote, nii chunei acauru aina netaojiana jerecurene casi caun, jataain belainaacuruha natiin.

¹⁴ Nejetaote, arajiin cachaauru enecuru netonaine maajeein Cana Curuaanaa eseneta-jeein nejeetejeeuure.

¹⁵ Nii jana jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru mitaacoaain, cacha situnajaun bero auhaniha teeure, nela choae, rai rori choae, naajoaain, tabaauru que neconaa Fedoro beraerane, nerautaauruhane caina.

¹⁶ Chaen nii Jerosaleun rohan nenacaauru- neseuru nenacaauru cachaauru netonai nihanatiin jetaote, tajiha turuha uure itolere cunai caun cunaitenacaauru, itolere coitucuhui cairichanojineein ichaonacaauru, naaonjoainunri uhaain. Niichuru jetaote, rai cunai caje rautanaacuruhane, jataain raotojoejin satiin nerautaauure.

Afosotooru que nejerateeuuruha cocoaianacaihurrine

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaun jetaote, itolere cacha, acauru belaihana jaun, nechuu jataain necoelai caun, nii afosotooru mucuhin amaain, caresero cuhane tenajaauure nii saseredotecuru curuaanaa aina, nii oo caje cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaaichurusadoseocuru.

¹⁹ Nii jana jetaote, janotiin caresero bacuujuu joracaain, acauru mitae Cana Coanera letono- anjera.

²⁰ Nitohaneein mitanajaain jetaote:

“Naain Teenforo cuhane enohin, cacha cataaun nichaauraain, cachaaru rai beebejeein, caa Ena- Cana Coauneraacha Tei Ichaonaa beebejeeuchera,” naain jetao, letoanajae Cana Coaunera letono anjera. Nii jaun jetaote, mituhin cuhin,

²¹ janohetiin nii Teenforo asaae enohin, beebejeein cachaauru relaaure.

Nii nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaa, chaen acaauru aina nenacaauru, naaon-joaihunri, satiin- acaauru bichauhenaauru cotihacure, netaojiaauruhane caina. Nitohaneen, ita taojiaain jetaote, nii afosotooru raerateeure, caresero caje.

²² Nii jana jetaote, turuhin nii caresero joracaain coaracuruha nii acaauru letonocuru-folisihacurune jana, nii leeinjiinejeein, cuu neeurene. Nii jaun jetaote, letoanajaurera rai, biha cuure.

²³ Turuhin jetao te:

“Caohatiin funojoineein, acujua naineeinchuru soondarooru que caohatiin be-
raichaaain nihanatiinte, joracaain coaracaanune jana, neeurene leeinjiinejeeincha,” naain
beeuruhane jaun jetaote:

²⁴ “Nitohaneeuruhane, chachaainti ichaa cuurureein nirijieein taeneein cuaajeinta,”
naaure, satiin saseredotecuru curuaanaa, saain Teenforo beraichacuru- folisihacuru
curuaanaa, jataain nelateein nenacaauru saseredotecuru, naaonjoaihunrine jana jetaote,
²⁵ tajiha turuhin:

“Nota Teenforo cuhanete, cachaauru relaa neeure caresero cuhane inaraacha enoano-
joihurura,” naain, acaauru rai beenajae leeinjiin cacha.

²⁶ Nii jaun jetaote, nii rijieeoritiin cuhin, rai folisihacuru amaain, ranajaa cue folisi-
hacuru curuaanaa. Nitohaneen cuhin jetaote, inae erunajaain, acaauru uhae, chato-
haneen cunaain dadanajalanaala cunaain, chatohaneen tenajauruhane, ajeri que
bodoosinajauruha cachaaurune coataa.

²⁷ Nitohaneen, turuanajaain jetaote, Jorioocuru curuaanaacuru, saseredotecuru curu-
aanaa, naaonjoaihunri acatiha tenajaain jetao:

²⁸ “Inae inara rai, nii cacha que, cachaauru relaaichene coataa aitiin, caohatihacaan-
ulura. Nii saajieeinte, enanetojoein, nii jianena jereneeichera. Cha ichaquiche, nii que
cacha relaainta. Inae itolereenein Jerosaleeun sacutaain, nii que cachaauru relaaichera.
Chaentechu, canacaanu que, ohalu nii cachane ujuaitena jerequichera,” naa acaauru rai,
saseredotecuru curuaanaane jana jetaote:

²⁹ “Cacha ere tonoracaanune choae jauhecotojoeriin jataain Cana Coaunera ere tonora-
caanune jaunna aihacaanura.

³⁰ Nii cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, nii coroso que teein, inaraacha sohi
inaraacha joailu- Jesoso ichatelura.

³¹ Nitohaneen jaurihaanejeein, oo caje ichateeinte, raotono nichajai que lauriaain, nii
Jesoso cocoainae, itolere curuaanaa nihane caina, Cana Coaunera. Chaen, itolere baaso
caje- cacha mitaeraaunu quene maajeente, te Cana Coaunera, Isaraeli cocoaichacuru
coroatajaneraaunu que, itolere baaso ichaechajeein neeuruhane jianein neeuruhane,
acaauru que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane coinara.

³² Canacaanuna, nii coitucuhin, coaraneen, que ereerejihacaanu. Chaen, nii nere
tonoraain naitoonjoan icharaauru rai, Cana Coauneraacha tei Cana Coaunera Suu-
jue netonoaite, canacaanu que nii coaratera,” naain tonoranaacure, Fedoro aina,
leechoaauru afosotooru.

³³ Niritiin, tonoranaacuruhane jaun jetaote, obajeein, acaauru sohin, acaauru jaonaa
jerecure.

³⁴ Nii jana jetaote, nii cocoaainacaihunri aina cuu ne leeinjiin fariseeo Camalieli. Aca je-
taote, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi coitucueraneen, acaentonai cocoaainacaineen,
jataain suujua acatecuruha itolere cachaaurune jaan ne. Nii jetaote, nimichuhin nichaa-
raain, basiinjiin afosotooru mitaerate, aereene.

³⁵ Nitohaneen, inae mituuruhane jana jetaote:

“Aonacuche, satiin- Isaraeli cocoaichacuru. Caohachaain necohalajiin aihuchera. Ni-
jiaonriha, joaenreein coitucuera lanaala, chatohaneen caa cachaauru terateen neeich-
ene.

³⁶ Aihalu Teeodane coaucuchenaainti. Coaracuchenachuhinti, leesajei que niqui, ‘Aca
jete, jataain itolere amurijirin nelateineeinera.’ naane jaun niqui, esenetaain sacu-
ruha jena fashai cachaaurune. Nii jana, sohin jaoruhane jaun, ita caje riaanein,
jianecuruhalu- sacuureraauruneta.

³⁷ Coaraaunachuinti, itolere sacutaain nenacaauru cachaauru janiichatiha
Romanocuru curuaanaane bana, coaiteen Romanocuru aina nejeratiha leeinjiin- Calilea
cocoaicha- Jodasine jana, jerichanejeein, acaentonoi sohin jaoruhane jaun, rai
sacuurera netonoain, ita caje rihaanein, jianecuruhaluneta.

³⁸ Nii rijijieeintechu, Cana Coaunera letononeein aihureniha caa cachaaurune, raajeni-hane jianiha cuurureeinte, rohecanacaaurureta.

³⁹ Aihana jaun, Cana Coaunera letononeein aihuruhane jana, acaauru aina nejerateein, acaauru rohecaachenete, Cana Coaunera aina netonai nejerateriquicheeincha. Aihana jaun, coaa Cana Coaunera aina nejeratenaa amunena coacachera,” naa Camalieline jaun jetaote, nere tonoraure.

⁴⁰ Nitohaneein nere tonoraain jetaote, raujiaain nii afosotooru cotijiaain bisichatena-jaain, “Nijiaonriha nenacae Jesoso que cacha relaaain neeichenera,” naain jetao, cacha relaauruhane caohateein, jianenaacure.

⁴¹ Nitohaneein jianenaacuruhane jaun jetaote, nii cocoinanacaihunru notaracaae raotojoein rachoojoein, jelai caje cauha cuure, bisinajaain mainajein, acaauru necoejochanuuruha, Jesoso coreniha, Cana Coaunera notaracaaene jaun.

⁴² Nii atiin jetaote, jianelanaala cojoanonetojoein, nii acaauruhacha cohajei Mesihasi niha Jesosone beebejein, cacha relaaure, Teenforo asaae, loreri naineeine maajein.

6

Caainsineein acaauru coroatajaneraaunu teeuruhane

¹ Nitohaneein jetaote, nii bana nenacaen nejeeontejein cuujuein, arajiin nefaaure Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Nii jaun jetaote, nererojoecaaure nii Curieco ere cuhane erenacaauru- Jorioocuru, nii Ebereeo ere cuhane erenacaauru que. Nitohaneein, nererojoecaaain jetaote:

“Chanuna lenone chaluuruhane, inara aina nenacaauru autanaauru rai teeuruhane fautaerihanaain, canacaanu aina nenacaauru autanaauru rai quinacai teeuere chaluur-erata,” naaure Ebereeo ere cuhane- erenacaauru rai.

² Nii jaun jetaote, jitariin, nii Jesocurisito esenetaeraauru taojiaaure nii lechoonca coroatajai Cana Coaunera letonocuru- afosotooru. Nitohaneein, taojianajaain jetaote, acaauru rai:

“Coatia caohacharihei, Cana Coaunera ere beebejihacaanune jiaanein, cacha rai lenone teeurera beraichanein nihacaanuneta.

³ Aihana jaun, canejeraauru, caaunsine cacha- itolere coitucuurera- Cana Coaunera Suujue que suujuequuin nenacaauru, inara caje, chariji chaainti esinaae rauhijiriin nitohanai ichana nainaeraaurune, niichuru janijiin beeuchene, canacaanu, acaauru rai amihanenaa tihacaanu, jelai tein, nii coaaranein neeuruhane coinara.

⁴ Canacaanuna laen, satiin rai, Cana Coaunera bajeabajajein, Cana Coaunera ere beebejein sacurichaunuhicha,” naauruhane jana jetaote,

⁵ satiin, ita suujua rijitojoein jerecure.

Nitohaneein, jereein jetaote, Jesocurisito ere esentaain- Cana Coaunera Suujue que suujuequuin nena Eseteba, chaen Ferifi, Poroocoro, Nicanori, Timoon, Paramenasi, chaen leeinjiin cacha- Antioquiha caje nena- Joriooneein nerotona- Nicolasi, naaonjoainuri janijiin raare.

⁶ Nitohaneein janijiin ranajaain jetaote, tajiha turuanajaa ure nii neeuruha afosotoorune jaan. Nii jana jetaote, acaauru couturi choae biji merecaain, Cana Coaunera bjaare, acaauru cocoinaa Cana Coaunerane caina.

⁷ Nii aina, itolere sacutaain riaanein, Cana Coaunera ere beebejeeuruhana jaun jetaote, nenacaen jelai choae jauhecotojoeriin, Jerosaleeun, jataain nejeeonteeure Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Arajii saseredotecuru- Joriooneein nenacaauru niha natiinte, Jesocurisito esenetaaure.

Eseteba mucuuruhane

⁸ Nii Eseteba jetaote, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun, itolere que laraajiin, itolere cunaitenacaauru rautaaain, itolere ichaain cachaauru notajae.

⁹ Nii jaun jetaote, Cairichaerinojoein Neeuruhane Caje Mitanojoihuru neein curuajai sinacoca nenacaauru- Sirene caje, Alejaandiria caje, Silisia caje, Asia caje, naajoainuri caje unacaauru tabaauru jetao, Eseteba aina, ita cotaicha rijitocure.

¹⁰ Nee jetaote amuritonaa nainesihurene, Eseteba suujuatiha Cana Coaunera Suujuene que laraajiin irihana jaun.

¹¹ Nii coreniha obajein jetaote, tabaauru coretecure, nechu joareein caje rocohin, irijiaain:

“Baasoneein Moisesa que ereein, Cana Coaunera netonai quete erera,” naain acaauru aina coulurujeeuruha, nechu joanreeine caina.

¹²Nii jaun jetaote, niritii beeuruhana jaun, Eseteba que nejerateein, codoonetiin Eseteba mucuure- satiin cuu nenacaauru, satiin- nii Cana Coaunera Quiricha inoasi- coitucuurera, satiin- acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri. Nitohaneein mucuhin jetaote, tararaain amaain, acaauru curuaanaacuru rai teeure, nii rucuhecuruhane caina.

¹³Nii choae tacaain jetaotechu, nohaneein acaauru aina colurujueraanu que- casaje cachaauru arihuruhana jaun:

“Canacaanu netonaina chuhisi, aonajenajaocaanura. Inetono janona bana te, ‘Chaque jete nelatere cana rai Teenforo. Chaque jete nelatere cana rai- Moisesa aitoonjoa- Moisesa ere.

¹⁴Nii Nasarete cocoaicha Jesoso jete, cana rai Teenforo chamuhitiinjien jaohaje cureein- jien. Nii ichoae tacaain jete, cana rai Moisesa aitoonjoa, cana ichao corereinjien.’ nanajaonca chuhisicha,” naauruha nii cocoinanacaihuri rai, nii casajejurune jaun,

¹⁵Nii Eseteba coarajeuruha- saain- nii cuu nenacaauru- cocoinanacaihuri, satiin- nii cuu nenacaauru- cachaaurune maajeine jana jetaote, Cana Coaunera letono anjera nomeri tocokanein necore satiin rai nomeri.

7

Jaberoco coreniha iriha Esetebane

¹Nii jaun jetaote: “Esinaaena rauhijiriin, ii que erenaaniha,” naain Eseteba caje bajaa- saseredotecuru curuaanaane jana jetao:

²“Aonacuche canejeraauru, satiin ichauhenaauruna, nii que rauhijiriin aitate, aon- aquichera.

Jaiti Araaun ichaoha cueniha cana foeratera inoasi Abaraunne ajiniha jetaote, Mese- potamia batane nihane jana, rene ecocohin:

³‘Caa ii atane jiaanein, satiin ii araichuru ratiriin, ichei quicha coarateeni atane que ichaonihura.’ naa Cana Coaunera, Abaraun raine jaun jetaote,

⁴Caldea atane caje mituhin, naain nejelau ataneu- Araaun neein curuajaihu ichaoha cuelu Abaraun. Nii baiha jetaote, inae oha rai inacane jana, caa ena nihacachene jaan atane que Abaraun letoae jetao- Cana Coaunera niqui.

⁵Ne jetaote, nihei aansijineiniji, rai atane tenelu Cana Coaunera. Ne jetaote, nii caaniha jetao: ‘Ohine baihate, ii calaohichuru rai, chichoalacuru rai, naaonjoainuri rai niha cureein atanera. Chaen coroatajajein nefaaururihaain ii nefoerateeuruta.’ nae Cana Coaunera, Abaraun rai. Nii bana, jaiti neniha leinjiinejein Abaraun rai- canaanai inatiin jetaote, Abaraun rai niritie Cana Coaunera.

⁶Niritiin jetaote, Abaraun rai: ‘Jauriaanejeinte, jena fasha jaanacanein, eroraqui nejelau atane que ichaoha cuurureein, belainohine lanaala, nechus caseteco rijijiein ii nefoerateeurura.

⁷Nena, nii acaauru cairichaerichaauru cachaauru casetecaain, jelai caje Israelitacuru rocoerateein, nii caitoonjoa- acaauru que banihatein- quicha rucujuei atane que terate- najareunni, acaauru que banijiaain atane que ichaohin, quere tonoraain ichaooruhane cainara.’ nae Cana Coaunera, caa nihacachene jaan atane que.

⁸Chaen techu esinaae rauhijiriin, Abaraun rai aithane coujounacanu que: ‘Quicha- neein nejanoha ichei canaanaine, jaberoco cari jiununueratein saerateeura.’ naa Cana Coaunera jaun, nejanoaa rai calaohi Isacane jana jetao, fosa janonein nejanoha baiha catiaain jetao, coriha cari jiununueratein saerate Abaraun. Nii jaun jetaote, jerichanejein rai calaohi Jacobo icharate Isaca. Jerichanejein jetaotechu, nii lechoonca coroatajai rai calaohichuru Israelitaauru foerateranuuru icharate Jacobo.

⁹Nii Jacobo calaohichuru jetaote, cana inoaesihurune. Acaauru jetaote, nii acaauru ocoala Jose que nererojoecaain, que necoreteeuru Egiptoo cunacaauru- cachaauru rai, Egiptoo amaain, que necoreteeuruha Egipto cocoaicha raine caina, nechus jataain no- coelai caun cotaiha. Nejetaote, atiin nii jana, Jose coroatajane Cana Coaunera, itolere necairichanaa caje mitaain.

¹⁰Nitohanein jetaote, itolere necairichanaa caje mitaain, coroatajaniha Cana Coaunera jaun, itolere coitucuha Josene coaraa Egipto curuaanaa Faraaonna jaun: ‘Acate, caque jauriinein- itolere coaranein- itolere curuaanaa neein- nerora rijijiein nihane caohachaera.’ naain, coberenadoro neein nii Jose cocoinae jetao Faraaon. Nii jaun jetaote, itolere- Faraaoncha sirii erora rijijiein, itolere atane curuaanaa neein coberenadoro neein nelu jetao Jose.

¹¹Nii baiha jetaote, carajaaajoaain catiaain, necairichaaurelu satiin cana inoaesihuru, caohachanejein neniha quinacai, Canaan, nii Egiptoo nihanatiina jaun. Itolere caa cana atane sacutaain, niheilulu chunijihun quinacai arihuruha cana inoaesihuru- cana fojiaraaurune jaanu.

¹² Nejetaote, nii bana Egipto curuaanaa rai niha tiricone coitucuurii, rai calaohichuru-cana inoasihuru letoae Jacobo, Egiptoo tirico coretiha cuuruhane caina. Nii tirico coretiha cuuru que jetaote, jauriaanejeein, Egiptoo cunaa nunueteurelu- cana inoasihuru.

¹³ Nii baiha, coroata saain cuuruhane kuhane jetao te: 'Inara caje- nenea neeine neeunra.' naain nihanacuru que, necoitucuerate Jose. Niritohane jaun jetaote: 'Acauru caje nenea neeina nihate,' naain Jose coitucue Egipto curuaanaa- Faraaon.

¹⁴ Nitohaneein jetaote, nii baiha neeorii, acauru inaca- Jacobo raerate, jitariin calaohichuru aina curuataain, satiiin Egiptoo, cuuruhane caina, raeratenajae, rai nejerauru que Jose. Itolere neein, caaunsichoonca saoquii- nenacauru naraichuru raerate jetao.

¹⁵ Nitohaneein jetaote, Egiptoo ichaoha cuelu jetao Jacobo. Cuu neein jetaote, ohelu. Chaen jetaotechu, cuu oorelu nii calaohichuru, cana inoasihuru netonai.

¹⁶ Nii baiha carajaain neein jetaote, nii Egipto caje mituurelu cana inoasihuru ichohalacuru- Israelitauru. Nitohaneein mituhin jetaote, nii acauru rinaja- Jacobo bucuuru rocohin amaain, Siqueeun, Amoro calaohichuru caje- Abaraauncha coreteitane que rai bucuuru amaain rucuhacurelu.

¹⁷ Nii baiha carajaojoaain catiaain jetaote, inae Abaraaun rai jinateein, Israelitauru rai- atane tenaa jeriha Cana Coaunerane cataiinaecane jana, inae arajiin nefaecure- Israelitauru Egiptoo.

¹⁸ Nii bana jetaote enoelu, Jose coitucuelanaala nenea- *Rey*, Egipto curuaanaa- nihane caina.

¹⁹ Nii *Rey* jetaote, cana inoasihuru- Israelitauru coritaain cairichaaain, acauru bereecuru- ena nejanoanacauru- quicha cojoaajihuru joerate, nabana arajiin nefaauruhane, Egipto cocoaichacuru que nejerateeuruhane coataa, necohalaai caun.

²⁰ Nii bana jetaote, nejanoaelu Moisesa. Nii nejanoaha Moisesane jana jetaote, jataain belaaain coaraelu Cana Coaunera. Nii jana jetaote, nichata atejeeincha sirichurelu asino-joineein rai fojiarauru.

²¹ Nii baiha jetaote, acauru bereecuru- quicha cojoaajihuru jaohacoauruhane caina, aitoa- nii Egipto curuaanaana jaun jetao, nemuri auhania, caohachajeein curuteein, nii Moisesa jiaanecure- rai fojiarauru. Nitohaneein, curuteriin nemuri auhaniha teeuruhane jana jetaote, coaraain raain, rai beree rijijieein- nii Moisesa fojiae- nii curuaanaa- Faraaon cacunu.

²² Nitohanihana jaunte, Egipto cocoaichacuru rijijieein, acaauruhacha coitucui coitucuhin, acauru relanojoineein, leeinjiin catcha mijaaieein, nere que, nichanaa, naaon-joainunru que laraajiin nelu Moisesa.

²³ Ninitohaneein jetaote, inae jena choonca jaanacaaniane jana, naraichuru Israelitauru rene, turuha cue Moisesa.

²⁴ Nii jana jetaote, cuu leeinjiin- Israelita sohajiha- Egipto cocoaichane coaraain niqii, nii naraai Israelita cocoaeratiha, nii Egipto cocoaicha sohin joae- Moisesa,

²⁵ nii caje nainaain: 'Caate, letoae Cana Coaunera, cana coroatajaneraanu quera, naaururichaaain jecha, nii naraichuru Israelitauru.' naain. Nete caohacha naenetohecure.

²⁶ Nii cojoanoo jetaote, ita sohajeeuruha coroatajai Israelitaurune jana, runajaaain: 'Chanute nejesinajeein ita sohicheta,' nae niqii Moisesa, nere tonoraa jerenajaaain.

²⁷⁻²⁸ Nejetaote: 'Chate, nii coaaranu que chenoaain, canacaanu curuaanaanu que eletoaeta. Raca, Egipto cocoaicha ichaaine tocohanein inoonte, casohin cajaanee jereeita.' naain cotaain, Moisesa saruhite nii eleechoa sohajera Israelita.

²⁹ Niritiin saruhitohane jaun jetaote, jelai caje sorohin, Madiiaun batane cuhin ichaoha cuelu Moisesa. Nitohaneein jetaote, ucuae sorohin, coroatajaain quicha cojoaajineein canaanai siriin, nejelau ataneu nenacauru aina, ecu ichoaclu Moisesa.

³⁰ Nii baiha, jena choonca jaanacai baiha jetaote, catcha areroo- desiereto cataaun-ichatane ucuuno- Sinaaieein curuajai rohan, chujuhecoha Moisesane jana jetao, iihane-ecu chujuhequi- enuha laaojori cacaerii. Nii jana jetaote, nii enuha laaojori iihaneei cataaun ecooca leeinjiin aanjehana jaun jetao,

³¹ cojoaelatiin coarajeein, caohachaaain rautaaain coaraane caina, rohan nichuuntaaoriin coaraa Moisesane jana jetaote:

³² 'Canuna, ii inoasihuru Coaunera- Inara Coaunera neein neeunra. Canuna, ii inoasihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri- Coaunera neein neeunra.' naane jana jetao, coaneenetjoelanaala coasiha nesoonetiin rijijijianiha Moisesane jana jetaote:

³³ 'Nii ii safato rocoora. Canu turuna jaan nihana jaun, nainiheeii nii ii safato ruhacaain caelai shaoquineta.

³⁴ Naain, Egiptoote, inaderaain necairichanaa caun chanaaure canu catchaaurura. Nii jaunna, coaracaana jaun, cau faaun, nii caje jianacoo tenajaanune coinara. Nii jaunna,

eletoareeuni Egiptoo, jelai caje canu cachaauru rocoeraanuquera.' nae Cana Coaunera, Moisesa rai.

³⁵ Jauriha nejeein Moisesa batohin: 'Chaate, canacaanu curuaanaa nuque, ii co-cainaa, nii coaranuque eletoaeta.' naauruhalu natiin jetaote, esinaae raujiriin letono aanjera que Moisesa letoerate Cana Coaunera, nii enuha laaojoi-ri-iihanei cataaun ecocohin cocoaain, nii cairichaeriinajaauruha Egipto cocoaichacurune caje Isaraelitaauru rocoeranu que.

³⁶ Nii jaun jetaote, nii Moisesa, Egipto caje cana inoasesihuru rocoera nelu jetao, nii atane que, itolere ichaain cachaauru notajaa. Nii Egipto rohan nena Cucuana Lanajaijihu jetaote, nii rai biji achune tochatain jetao, aiha berone rijijieein, nii cucuana tabai jacoraain, acaterate, jera jaooruha Isaraelitaaurune coina. Chaen cacha areroo- desieretoo jenachoonca jaanacanein, itolere acaune maajein ecoteein, itolere ichaaechajein, cachaauru notaarejetelu jetao Moisesa.

³⁷ Nii Moisesa jetaote: 'Leeinjin inara cajete, ecooca cureein caa caletohane rijijieein Cana Coaunera letononein rai nere beranein neenicha.' naain belu cana inoasesihuru Isaraelitaauru rai.

³⁸ Nii Moisesatechu, cacha areroo desieretoo nasaae nedaauruha cana inoasesihuru Isaraelitaaurune jana, jelai nii ichtane ucuuno- Sinaain ichoa ucuun iniin, Cana Coaunera letono aanjera aina erelu. Nitohaneinte, aanjera caje, nii cana rai Ichaonaa Tera Erenaa raain telu, cana inoasesihuru rai, cana rai beeuruhane coina.

³⁹ Nitohanein, nii raane coina, nii ichtane ucuuno que, siichoha Moisesane tonohana jetaote, renaatonorae lanaala, Egipto cauha cunaa jerecurelu jetao cana inoasesihuru Isaraelitaauru.

⁴⁰ Nitohanein jetaote, acaauru rai saseredote inoasi- Aaroon rai: 'Cha que chaanti nerurujae, Egipto batane caje canacaanu rocchin, canacaanu uhaeralu- Moisesata. Nii jaunna, canacaanu rai, ecaantooru rijijieein chosichuru ichaaine jerichaanu, cana coroatajanecuruhane coinara.' naauruhana jaun jetaote,

⁴¹ Jeriha Aaroone jaun, baca calaohi rijijieein ecaanto ichacure. Nii rai nihane jetaote, lenone sohin teeure, Cana Coaunera rai ichacuruhane rijijieein. Nitohanein jetaote, acaauru biji que ichanohin- ecaanto- chosi rai, lenone nihane sohin teein, beseta bitoera tocohanein ichaain, ecaanto- chosi coroaecure.

⁴² Nii coaraane jaun jetaote, acaauru aina obajein, coroatajanenaacane jiaane Cana Coaunera, acaauru chosichuru niha acaauruhacha bei- dedeu nenacaauru, enoto, atene, arasijie, naaonjoainunruhacha coroaecuruhane coina. Nitohanihane jaun jetaote, nere bera inoasesihuru que aitiin laenaerateein:

'Isaraelitaauru:

coatia carai, nii jenachoonca
jaanacanein, cacha areroo- desieretoo neeichene bana,
carai lenone sohin nihane
terejetoheicheluta.

⁴³ Nete, acailhanejein biji que
cachaauru ichanohin inara chosi
niha- inaraacha bei- Moloco raiichate,
lenone nihane sohesojoein, terejetocoichelura.

Chaen, Refaan neein curuajai
inara raajenihane inara chanaa-
inara chosi neein inaraacha bei- arasijie,
naaonjoai raiichate terejetocoichelura.
Nii jaunna, inara atane caje inara rocchin,
naain Babiloniaun bujuauu inara sitareunnicha.'

naain, nii ajiniha bihalu Cana Coaunerana jaun, nii rijitoein laenacurelu nere bera inoasesihuru.

⁴⁴ Nitohanein nere tonoraelanaala, que jaolecooruhane saijieein jetaote, Moisesa que coaratein jetao, canii cari caje nena loreri Taberenacolo ichtate Cana Coaunera, nii cacha arero- desieretoo amuhemuhecuruhane jaaunru, acaauru jiniichaa, nii Taberenacolo amaauruhane coina. Nii taberenacolo jetaote, acaauru rai telu Cana Coaunera, 'Naaooaainte cana aina ne- Cana Coaunerara.' naain itolere bana coacuruhane coina. Nii asaate, nii ajeri que teein- laenanohinein nena Cana Coaunera Ere rucuhure jetao.

⁴⁵ Nii Taberenacolo jetaote, inae oha Moisesane baiha carajaain neein, uhaurelu nii Moisesa coreenraniha nena Josoe aina cunacaauru- cana inoasesihuru. Nitohanein jetaote, nii acaauru rai Cana Coauneraacha tenaa jerei- atane que nenacaauru aina,

sonohanaque nichaauraain, acaauru amuritoorelu, acaauru caje nii atane raauruhane caina coroatajanenaaca Cana Coaunerana jaun. Nitohanihalu jetao, enoha curuaanaa inoaesi Rabirinereein tiaaajoaain.

⁴⁶ Nii Rabiri coroatajaniha, itolere que Cana Coaunerane jaun jetaote, turuha cana foeratera Jacobo Curuaanaa- Cana Coaunerane jaannu que Teenforo ichana jerelu niqiu.

⁴⁷ Ne jetaote, icharatiha Rabirine caohatiha Cana Coaunerana jaun ichaenelu. Nii janate, inae oha Rabirine baiha jetao, nii Teenforo icharateru nii calaohi Salomoon, Cana Coaunera turunajaanu que.

⁴⁸ Coatiha niqiu, cacha ichanohineein nenea loreri Teenforo asaae ichaohi niqiu Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, rai nere bera inoaesihuru que beratihalu Cana Coaunerane jaun, nii aitoroatihane rijitoojeein:

⁴⁹ ‘Caa dedete, canu nelaurihana jaan ne. Jana chauratanete, catiha rorine.

Chaen techu, chatohanai lorerina ichacurure, cuu nebetacaanune caina.

⁵⁰ Tana, canu, caa itolere coaunaain nihanulune coitucuuruhaneta,’ naa Cana Coaunera.

naain beurelu rai nere bera inoaesihuru.

⁵¹ “Nete, leeocho Cana Coaunera coitucuruhi rijijieein, nere tonorana jereneeichene jaun, urichosae rijijieein neeiche, aohana jereneeichene jaun. Aiha, inara inoaesihurune rijijieein, inara suujuatenaaja jeriha, Cana Coaunera Suujuene jana, aina nejerateein, aohana jereneeichera.

⁵² Satiin inara inoaesihurute, Cana Coaunera Ere bera inoaesihuru cairichaaeriin, sohin jaorurejetelu. Jerichanejeein techu, nii turunaalu- cana coroatajaneraanu que Cana Coaunera letono turu beebjeurerane maajeein, sohin jaorelu nii inara inoaesihuru. Nii esinaae rauhijiriin, beeuruhane rijijieein turuhane janate, que nererojoecaain, nere aohana jerelanaala, colurujueein, sohin joerateein neinchelu- inara netonai.

⁵³ Inara inoaesihurutejan niqiu, laenanohineein Cana Coaunera Ere raurelu, laenarateein letono aanjera que, teratiha acaauru rai, Cana Coaunera jaun. Nete tonorana jerecurenelu inara inoaesihuru. Nii inara netonai nihanatiin, tonorana jereneeichera,” nae jetao acaauru rai Eseteba.

Eseteba sohin jaoruhane

⁵⁴ Niritoha acaauru rai Esetebane jaun jetaote, obajeein, corajeein nujuae cari calaure.

⁵⁵ Nejetaote, Cana Coaunera Suujue suujuatenojoojeein, najabaracaain dede coaraa Esetebane jana jetao, nejoracaa dedene jaun jetao, Cana Coaunera coarae. Nitohanein coaraane jana jetaote, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁵⁶ Nii jaun jetaote:

“Coaracuhejian inara netonai. Nota, nejoracaa dedene jana, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque nii canaacha cohajeilu- Cacha Calaoheinein nenea Jesusora,” naa acaauru rai Esetebane jana jetaote,

⁵⁷ nuricho mucuutaain aohana jerelanaala, nujuuae soaisohaain, codoonetiin mucuure.

⁵⁸ Nitohanein mucuhin jetaote, nii nese caje naain amaain, acaauru cajione buuri rocohin jetao, leeinjiin cacha- Saoronein curuajai que nii acaauru cajione buuri beraichateein jetao, ajeri que Eseteba bodosiin sohin atinaaure- nii coulurujueracuru.

⁵⁹ Nitohanein, ajeri que bodosijieeuruhane jana jetaote:

“Canu Curuaanaa Jesoso, cacarataaneun. Casuujue raaura,” naain Jesoso bajaee Eseteba, rai suujue raane caina.

⁶⁰ Niritohane baiha, semotorohaain auhaquuin:

“Canu Curuaanaa, jiaonriha catohaneein caeteein, naosateeuruhane ujuaitteei acaauru quenera,” naain inae ohe Eseteba.

8

¹ Nitohanein, Eseteba sohin jaoruhane jana jetaote, rautatelu nii Saoro.

Jesocuriso ranojihunru rohecaaa Saorone

Nii bana caje coauneein nunuhetein jetaote, satiin, Jesocuriso Ere esenetaain tonoraerauru aina nejerateein, cairichaaerihure Jerosaleeun. Nii jaun jetaote, ita caje riaanein, Jerosaleen caje soroore satiin Jesoso esenetaerauru, Jodea batane sacutaain, satiin, Samaria batane sacutaainchuru cuhin soroore. Jana, nii afosotooruhacha jetaote, nii Jerosaleeun nedaare.

² Nitohanein Eseteba atinaauruhane jana jetaote, mainajeein coisiin conautecure caohachaain rai suujua coaraain ichaonacaauru cachaauru tabaauru.

³ Nii nainiha jetaote, Jesoso esenetaain- tonoraeraauru rohecaain, lorerichuru nainein enohin, enecuru aina curuataain- quichaauru tararaain amaain, caresero kuhane teratenajaain, cairichanajae Saoro.

Jesoso beebejeuruha Samariaune

⁴ Nitohaneein, rohecanajauruhana jaun, nii Jerosaleen caje soronacaauru jetaote, turuuruna jaunru nainein, jianacoo osa caje- cana mitaeranein niha- Cana Coaunera Calaohi- Jesosone beebejeure.

⁵ Nii jana, leinjiin acaauru caje nenea- Ferifi jetaote, nii Samaria batane que leeochoauru nese amurijiriin nenea nese tabaihu cuhin jetao, inae cuu turuhin, cuu nenacaauru rai, Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito beebeje.

⁶ Nitohaneein cuu turuhin Jesocurisito beebejiha Ferifine jana jetaote, satiin netaojiaain, niicha beebejei rautatiin aonajeure- cachaauru, chaen itolere cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

⁷ Nitohaneein jetaote, rai suujue kuhane coitucuchichuru sirichuruha tabaaaurune, acaauru caje sitaane, auhaaahaquin, acaauru caje amuure nii coitucuchuhichuru. Chaen jihuronacaauru nihanatiin jetaotechu, rautaaain, bacosacuru nihanatiin- rautaa Ferifine jaun jetao,

⁸ neebana nitohanai coaracuruha, nii neseuna jaun, cojoaelatiin coarajein, rachoojoeure- satiin nii nere aonaa turunacaauru cachaauru.

⁹ Nii jana jetaote, cuu ne- leeinjiin cacha- Simoon neein niicha curuaateuri- benane. Aca jetaote, batohi aina, Samaria cocoaichacuru coritae jetao, "Aca jete, itolere cacha amurijiriin, itolere que, jataain nelateineein ne," naain esenetaauruha cachaaaurune coina.

¹⁰ Nitohanihane jaun jetaote, cocoainanacaihuri nihanatiin, coritaa, rai batohi ainana jaun, rautatiin esenetaain, aonacuruhane jaun: "Caa cachate, Cana Coaunera letono nera," naaure jetao, nii Simoon que, satiin cachaauru, cocoainanacaihuri, naonjoaihunri.

¹¹ Nitohaneein jetaote, enanecoriin que airijiin esenetaain tonoraare, rai batohi aina, acaauru coritaana jaun.

¹² Nete, nii saijieein Ferificha beebejei- Cana Coaunera Cojoanonaa, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaain esenetaauruhana jaun, quichaauru, enecuru, naonjoaihunri- nebaotisaerateure.

¹³ Nii jaun jetaote, nii- benane- Simoon netonai, esenetaain nebaotisaerateein, Ferifi corihaniha amuhemujue, itolere ichaain cojoelanaacojoai ichaa Ferifine coaraana jaun, cojoelatiin.

¹⁴ Nitohaneein, inae Cana Coaunera beratenojoin esenetaain, tonoraauruha- Samaria cocoaichacurune coitucuhin jetaote, acaauru rene, Fedoro, Joaan, naonjoaihunri letoaaure- afosotooru- Jerosaleen nenacaauru, nii Samaria nenacaauru coaraa cuuruhane coina.

¹⁵ Nitohaneein, letoanajauruhana jaun cuhin jetaote, acaauru rene turuhin, nii Jesocurisito esenetaain- tonoraeraauru rai, Cana Coaunera bajaare, acaauru coroatajanein, rai Suujue letoaa Cana Coaunerane coina,

¹⁶ jaiti leeinjiinejeein- acaauru caje nenea ichoae fauheniha- Cana Coaunera Suujuene jaun, raujiaaincha- Jesocurisito corenihacha- baotisaain cojounacatenohineeinha, neeuruhana jaun.

¹⁷ Nii jaun jetaote, acaauru couturi ichoae, biji meracaain Cana Coaunera bajaauruha- Fedoro aina Joanne jana jetao, tajiha, acaauru ichoae fauha uhe, Cana Coaunera Suujue. Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Suujue rauure- Samaria nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- cachaauru.

¹⁸ Nitohaneein, acaauru ichoae, biji meracaain, Cana Coaunera bajaauruha afosotoorune jana, fauha uha, acaauru ichoae, Cana Coaunera Suujuene coarajihana jaun jetaote:

¹⁹ "Carai netonai, nitohanai teeuchena, inara corete coriqui quete, chunicoa- cacha ichoae nihanatiin, cacoi meracaain, Cana Coaunera bajaanune, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coinara," naa acaauru rai Simoonne jana jetaote:

²⁰ "Coaraain, nii ichoriqui aina jiniiquin nitajeeura. Inacojoeein chachu, 'Coriqui que jecha, coretenacaine Cana Coauneraacha tenojoin,' naai chachu inacojoeeincha.

²¹ Esinaae rauhijiriin, esenetaain nere tonoraeneeine jaunte, ichei nii tenaa nainene Cana Coaunerara.

²² Nii ishujua baaso jiaanein, Cana Coaunera bajaaute, ichei suujua acatena nainihane, suujua acatemiin Cana Coaunerara.

²³ Jataainte, banejelanaala necoelaain, osa tabai que nesaruhi rauhineerilanaalara,” naa Fedorona jaun jetao te:

²⁴ “Atiin carai, Cana Coaunera bajaauche, nii aitohine tocohaneein, chatohaneein caetein niha Cana Coaunerane coataara,” nae jetao, nii benane- Simoon, Fedoro rai.

²⁵ Nitohaneein, nii Samaria neseeu, Cana Coaunera Ere beebjeeuruhane baiha jetaote, nii Samaria batane sacutaain nenacaauru- neseeu cuhe cujeein, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que Erenaa Caohati beebjeeuruane baiha jetao, Jerosaleeun cauha cuure Fedoro, Joaan, Ferifi, naaonjoaihunri.

Ferifi aina, ita que tacaauruha Etiopiha cocoaichane

²⁶ Nii baiha jetaote, rai letono aanjera que Ferifi letoerateein:

“Chajaain nimichuhin enoto mitu uuri- cana raotono nichajai jeloon cuhin, naain Jerosaleeun caje- Casau cunaa bero cuhane cunihura,” nae jetao, Cana Curuaanaa letono aanjera. Nii bero naitoonjoate, cacha areroo jeloon situnaane.

²⁷ Niritoha rai aanjerana jaun jetaote, nimihoritiin cuha Ferifine jana, bero cuhane leeinjiin cacha- Etiopiha cocoaicha aina, ita que tacaure. Nii Etiopiha cocoaicha jetaote, Etiopiha batane curuaanaa eneneein nenaai rai- coriqui beraichaneein nenaai ne. Aca jetaote, Jerosaleeun cuhin, Cana Coaunera coroaeejin bajaae bajaecane caje,

²⁸ tajiha cabario que tararaeraain nenaai namunaja cuhane lauhequuin, Cana Coaunera ere bera inoaesi Isaihasicha laenai quiricha ereretajein cauha cue, jelaiha rai nataneu.

²⁹ Nii jana jetaote, Ferifi rai: “Nii cacha rohan nichuutaain ereeura,” naa rai, Cana Coaunera Suujuena jaun jetao,

³⁰ rohan nichuuntaa Ferifine jana jetao, Cana Coaunera Ere bera inoaesi- Isaihasicha laenai quiricha ereretate- nii Etiopiha cocoaichane jana jetao:

“Nii iicha ereretai aonaaina, coitucuhi,” naain caje bajaa- Ferifine jana jetaote:

³¹ “Aihaaunta. Cha cajena coitucuhin aohanreeunta. Niha chunei carai berane coalanaalata. Chajaaute iniin cau carohan nelauriaera,” naa Etiopiha cocoaichane jaun jetaote,

³² iniin nelauriaain, nii niicha ereretai jelai coaraa Ferifine jana jetao:

“Carenero chacuruhane rijijieeinte, amaa cuurureein, sooruhane coina.

Nii rijijieein techu,

nujuin saaujiha saaujichane jana

inauhene aonajiha carenerone rijijieein,

inauhene aonajenajaain,

caohachanaainejeein erenereein.

³³ Nitohaneinte

batohin joareein coulurujueein,

cojoaisi aina ajaena rocohin jaonaa rijijieein,

sohin jaoorureein.

Nitohaneein sohin jaooruhane jaun,

nerihaain rai neferate,”

naain *profeta* Isaihasiacha laenailu ereretain coaraane baiha jetaote, Ferifi caje:

³⁴ “Atiin carai beeuca coitucuera. Cha quena aite, raaje ne quena aitoha caa Quiricha laenaera *profetate*, ainihane leecha quena aitohate,” naain bajaa, nii Etiopiha cocoaichane jana jetaote:

³⁵ “Jesoso sohin jaoorurichaaaine quete aitera,” naain jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi- Etiopiha cocoaichacha ereretai nunuhe caje coauneein nunuhetein jetao, Jesoso que Erenaa Caohati beebjeiha Ferifine jana,

³⁶ niha acauna jaan rohan nichuuntaauruhana jaun jetaote, Ferifi rai:

“Caute ne acaura. Taacha nainerreei, cau canu baotisaain, canu coujounacateeineta,” naa nii curuaanaane jana jetaote:

³⁷ “Ichoichana aina cutaain, esenetainete, naainera,” naa Ferifine jana jetao te:

“Cana Coaunera Calaohi niha Jesocurisito ne esenetaanura,” naane jana jetao,

³⁸ nii acauru amaera- cabario que taraeranein nenaai suraeratein, jiniiquuin fauhin, acauhana fauha cuure. Nitohanein fauhin jetaote, baotisaa Ferifine jana jetao,

³⁹ inae acau caje inihuruhane jana jetao, Ferifi amaa- Cana Coaunera Suujuene jaun jetao, inae coaraene- nii curuaanaa. Nejetaote, raotojoein, rachoojoein bero cuhane cuujue.

⁴⁰ Nitohanein amaa Cana Coaunera Suujuene jaun, cuhin jetaote, Asotoo turuhe Ferifi. Nitohanein Asotoo turuhin jetao, caje coauneein, nunuhetein, nirijieein cuujue

cuujeein, Sesareea turuhanereein tiaain, neseeuuru neseeuuru turunajaauru, Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeein, cuujue jetao Ferifi.

9

Jesocurisito esenetaeraneein nerotoha Saorone
(Ich 22.6-16; 26.12-18)

¹ Nii tonohana jetaote, Cana Curuaanaa ere esenetaain, tonoraeraauru que, nejeratiha-jeein, atinanaana jereein sacuhane jaun jetao, saseredotecuru curuanaa coaraa cue Saoro, ² caje nitohanai ichana nainihane jaan- cocoiricha bajaane coina. Nii rai cocoiricha teeuruhane, aina naain Damasoco cuhin, ucuaae nena ita taojiaain Cana Coaunera bajaauruhane jaan sinacoca asaae enohin, nii Ena Nena Ichaonaa esenetaain tonoraeraauru ariin, quichaauru aina curuataain, enecuru tararaain uhanajaa caseteconein Jerosaleeunne coina.

³ Nejetaote, inae nitohaneein ichaain cuujiha, Damasoco nese catainajeein, turuhelalajiiha, Saorone jana jetao, luhecotariin conotiin, dede caje jilenete Cana Coaunera Cono.

⁴ Nii jaun jetaote, coasiha atane ichoae nalatoha Saorone jana jetao:

“Saoro, Saoro, chanuna jataain caque nejerateein, cacairichaeriin ichaohi,” naain toniha erenaane jana jetao:

⁵ “Chaneei inaate Curuaanaa,” naain bajaa Saorone jana jetaote:

“Canuna, nii nejerateeine jaan neein iicha cairichaerii Jesoso neeunra. Canu esenetaeraauru cairichaa aaine nihanatiinte ichaajenihane ijabereeo- cairichaa nii aacha,” naa jana jetaote, coasiha rijijijihanein:

⁶ “Chatohanai ichacaunne jereite, Curuaanaa,” naain bajaa Saorone jana jetaote:

“Nimichuhin nichaauraain, nii neseeu turunihunte, cuu ichei, iicha- ichanenenu beeuruhinera,” naain tonorae, nii erena.

⁷ Niritohanee jaun jetaote, nuricho que aonacuruha acaauru netonoaine jaun, nesoone-toore, nii Saoro- corihaniha cunacaauru cachaauru, nii erena aonacuruha natiin, nii chuni cacha coaracurenihana jaun.

⁸ Nii jana, atane ichoae tocoha baiha nimichuhin, nenotaain coaraa Saorone jana jetaote, caohachanajeein conohene rai nota. Nii jaun jetaote, inae caohachanajeein conoheniha rai notana jaun, rai biji que mucuhin, amaauruha Damasocone jana jetao,

⁹ cuune nichata janohin, maosanein notaelanaala, nii lenonelanaala, nii acau nihanatiin coelanaala.

¹⁰ Nitohanihane jana jetaote, nii Damasoco ichoae leeinjiin cacha- Ananihasineein curuajaain. Acate, Jesocurisito Ere esenetaain, tonoraera ne. Nii jetaote, notajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai irihane coina. Nitohanein, notajaain jetaote:

“Ananihasi,” naain bajaane jana jetao:

“Cauna neeura Curuaanaa,” naane jana jetaote:

¹¹ “Chajaain nimichuhin, nii bero- Rauhijirineein curuajai cuhane cuhin, Jodasi loreri asaae enohin, Taroso caje unaa leeinjiin cacha- Saoronein curuajai bajaaura. Acate, Ofacana Coaunera bajaebajaecane jana, notaacane jaun,

¹² coaraane jana, leeinjiin cacha- Ananihasineein curuajai- turuhin, nichoae rai biji merecae, nacoauneein conoha rai notane coinara,” naa cana Curuaanaa Jesocurisito, Ananihasi raine jana jetaote:

¹³ “Netejian, ‘Nechu aansai- ataibiaen rijijieein niha,’ beeurera. Nitohanihane jaun jete, Jerosaleeun, ii ere esenetaain- tonoraeraauru cairichaeriin ne, naauruha, coitucueracuru natiinta.

¹⁴ Coaraanachuhinti, saseredote curuaanaa caje, niicha rocohi erena uhaa aina, satiin- ii ere tonoraeraauru mucuhin, caseteconein, amaain tiha, saseredotecuru curuaanaa raine coinaneta, Curuaanaa,” naa Ananihasine jana jetaote:

¹⁵ “Chajaaincha cunihura. Nii chachana raain neeun, nejelau ataneu- nenacaauru rai nihanatiin, canu ere beebejeein nihane coinara, itolere, acaauru curuaanaacuru rai nihanatiin, canu ere beebejeein, chaen, Isaraelitaauru raine maajeein beebejihane coinara.

¹⁶ Acaentonate, canu ere beebejihane coreniha, necairichanaa coaraa cureein, baneje lanaalara,” naain letoaa Cana Curuaanaane jaun jetaote,

¹⁷ nii niha Saorone jaan- loreri asaae turuha cue Ananihasi. Cuu, loreri asaae turuhin jetao te, nichoae biji merecaain:

“Ichaso Saoro, nii uhina jaan bero cuhane, ichei ecoona Cana Curuaanaa Jesosote caletoae, ichoae cacohi merecaain bajaanune, enacoauneein conoha inotane, ii suujueniha enoha Cana Coaunera Suujuene coinara,” naa Ananihasine

¹⁸ rijieeoritiin, jeranu nota caje naluha- ate reje rijiinanaine jana jetaote, inae conoha rai notana jaun, nimichuhin nebaotisaeratein, inae cojounacatenohineein ne- Saoro.

¹⁹ Nii baiha jetaote, inae lenoneein suujua nunaain, nii Damasoco nenacaauru- Jesocurisito ere esenetaain- tonoraeraauru aina ne, janojanoheriin.

Damasocoo Cana Curuaanaa Jesoso Ere beebejiha Saorone

²⁰ Nii baiha jetaote, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan- sinacoca asaae enohin, cachaauru rai, esinaae rauhijiriin, Cana Coaunera Calahineein niha Jesosone beebejiha Saorone jaun jetao,

²¹ cojoelatiin coarajejin:

“Taajian, caa cache, Jerosaleeun, Jesoso aina cuuain Cana Coaunera bajaebajaeracuru que nejeratein, cairichaaerinajaain nena nihaneta. Tana, caa jeelai cache coaiten cau turuhalu, Jesoso esenetaeraauru jitariin tararaain amanajaain, saseredotecuru curuaanaacuru rai tenajaane coina neta,” naaure jetao, cojoelatiin cuu nenacaauru cachaauru.

²² Ne jetaote, niritiin cojoelatooruhane jana, nii que rutaain nelararajiaain laraajiin, canaacha cohajei- Curisitoneein niha Jesosone beebejiha Saorone jaun jetao, rai suujua auhacaure Damasocoo nenacaauru- Jorioocuru.

Jorioocuru caje, nichotiha Saorone

²³ Nii nitohanein araai janohin Damasocoo niha Saorone jana jetaote, ita suujuu tacaain, Saoro sohin jaonaa jerecure Jorioocuru.

²⁴ Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucue Saoro. Nitoaneein, que necousujuuain jetaote, ajeri caje ichanohineein nena, nii nese tionoritiin nena rija ucuuneti bacuujuaniha, janotiinetojoejin beraain cohacure, mituha cuhane mucuhin amaain, sohin, jaooruhane coina niqui.

²⁵ Ne jetaote, omari seonjoa cuhane tein jetao, janotiin tijichaaain, loreri chaje nichajai que nii nese tionoritiin nena rija bujuaniha faaure Jesocurisito ere esenetaain tonoraeraauru, nii nese caje mituhin nichotihane coina. Nitohanein jetaote, onaa caje nichote Saoro.

Jerosaleeun turuha Saorone

²⁶ Nii nitohanein nichotein jetaote, inae Jerosaleeun turuhin, cuu nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina netaojiana jeriha Saorone jana jetao, coasiha netaojiana jerecurene, inae caeaentonoain, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraanein nihane coitucuhin esenetaaurenihana jaun.

²⁷ Ne jetaote, afosotooru rene Saoro amaain: “Naaonjoaain jetaote, bero cuhane cuujihane jana jetao, notajaain, rai erelu Cana Curuaanaa Jesocurisitora. Nitohanihane baiha jetaote, chaque tonajelanaala, nii chaque casilanaala, nii Damasoco nenacaauru rai, Jesocurisito Ere beebejera,” naain acaauru rai, be Berenabeen.

²⁸ Nitohanein acaauru rene turuaain, acaauru que coitucueratiha Berenabeenne jaun jetaote, inae raauruha raotojoejin, nii Jerosaleeun nenacaauru afosotooruna jaun, cuu acaauru aina neein amuhemujuejin, chaque tonajelanaala, cuu cachaauru rai,

²⁹ Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere que ereerejejin, Curieco ere inaanrera Jorioocuru aina, ita cotaicha rijitiinchuru, ereereca Saorone jana jetao, sohin jaonaa jerecure, nii ita cotaicha rijitohane jaancuru- Jorioocuru.

³⁰ Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucuriin, Sesareeau, Saoro amaain jetao, caje coauneein Tarosoo letoaaure, Jesoso Ere esenetaeraauru.

³¹ Nii inatiin jetaote, Jodea, Calleea, Samaria, naaonjoaihurri batanecuru nenacaauru que, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraauru, jeelai choae jauhecotojoejin, raotojoejin, nii baaso coacuelanaala, Cana Curuaanaa Jesoso Ere tonoraure, acaauru coroatajaniha, Cana Coaunera Suujuene aina nejeetejejin.

Nerautaa Eneasine

³² Cajaneein amuhemujuejin, Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene bedaenihane ucuaetoha jetaote, Lidau nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene netonoai, turuha cue Fedoro.

³³ Nii jana jetaote, cuu ne, leeinjiin cache- Eneasineein curuajai. Aca jetaote, fosa ajaanacaain, niirijieein amuelanaala, nenajauhacha tocoecoha, mucuha jiuonane jaun jetao:

³⁴ “Eneasi, Jesocurisitote ii rautareeincha. Chajaain nimichuhin, chela seriin amuunra,” naa Fedorone jana jetao, nii rijieeoritiin, nimichuhin nela seriin amue- Eneasi.

³⁵ Nii aichejeterihane baiha nimichuhin, amuha Eneasine coaracuruha- satiin- Lidau nenacaauru, Saroon nenacaauru, naaonjoaihurine janate, Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoihurru neein nerotojooacaure.

Oo caje ichanaa Dorocane

³⁶ Nii bana jetaote, nii Jofe neseeu nelu, leeinjiin Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraera-Tabita neein curuajai. "Tabita" naane jetaote, Curieco ere cuhane, Doroca ne. Nii ene jetaote, caohachanejeein- caohacha ene neein ichoae. Nii jetaote, chaaelai latecuruha cairichaaaurine, coroatajaneein, naaonjoea.

³⁷ Nirijieein, ne lacuritiin jetaote, cunaiteein. Inae caun ohane jaun jetao, rai jabereco culejeein, naain ucuun nena loreri coroata coarana ichoae- ucuha cuhane, rai jabereco rucujeein teeuere.

³⁸ Nii jana, Jofeu caje, coriaae neniha, nii niha Fedorone jaan- Lidane jaun jetaote, cuu niha Fedorone coitucuruha Jesocurisito Ere esenetaeraaurune jaun jetao, coroatajai cacha letoaaure:

"Chajaau jera, Jofeu luhecotariincha," naauruha rene turuhine jaun jetaote,

³⁹ acaauru aina cue Fedoro. Inae nii niha ene jaberecone jaan turuhin niha Fedorone jana jetaote, curuaacaain codohaquiin chanaain, Fedoro que, jaiti ichaohane bana- acaauru cajione niicha tococoi- acaauru rai niicha tei obrichurune maajeein coaarateeuere- autanaauru.

⁴⁰ Nii jana jetaote, jelai caje jitariin mitanajaain, nii ene jabereco rohan, neseeonraain jetao, Cana Coaunera bajaain, nii ene jabereco coarajein jetao:

"Chajaain, nimichuura, Tabita," naa Fedorone jana jetaote, nota toretaain Fedoro coaraain, nelauhithohane jetao,

⁴¹ rai biji que mucuhin, michuhitoha Fedorone jana, nichaauraane jana jetao, satiin Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaerauru, satiin, nii autanaauru aina curuataain, cotihanajaain jetao, jabereconein chujuriaain acaauru que coarate- Fedoro.

⁴² Nii nitohanihane coitucuhin jetaote, Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaain tonoraure- nii Jofe neseeu nenacaauru- arajiin cachaauru.

⁴³ Nitohaneente, araai janohin, nii neseeu ne Fedoro, canii cari rucuhera- Simoonneein curuajai cacha loreri asaae.

10*Corenerio aina, Fedorone*

¹ Nii jana jetaote ne, leeinjiin cacha, soondarooru curuaanaa- Corenerionein curuajaaain, Sesareea neseeu. Nii jetaote, saota fashanei Romanocuru soondarooru, Italia cocoaicha neein acaauruhacha curuaatei, lefashai- curuaanaa caftaan neein ne.

² Aca jetaote, niqui Romanoneein ne. Nejetaote, atiin rai sinijera, rai bereecuru naaonjoaihunri aina jiniiquiin, jataain Cana Coaunera ere tonoraeraauru ne. Aca jetaote, cairichainein nenacaauru- Jorioocuru rai nihane, coriqui nihane tee tejeein, coroatajaneenajae. Chaen jetaotechu, inetono janonaa bana, Cana Coaunera bajaebajajeein ne.

³ Nii jaun jetaote, letono anjera que, coarate Cana Coaunera, sona nichae.

Nii jana jetaote, coarajihane jana, nii nihane jaun turuhin enohin: "Corenerio," naa nacatiha turuhine jana jetao,

⁴ cuu anjera coaraain, nesoonetiin:

"Cha ichei ichareeunte, Curuaanaa," naain tonoraa Corenerione jana jetaote:

"Bajaebajajeein neeine aonaa Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuru coroatajaneine coaraain, satiin caohacha ichaaine rautate- Cana Coaunerara.

⁵ Aihana jaun, Jofeu cacha letoaaute, leeinjiin cacha- Simoonneein curuajaain nena- Fedoro cotihaca kuhinera.

⁶ Nii cuu nena cucuana auhaniha loreriquiin nena- jacari nojoenlaain rucuhera rijitocojoi curuajai- leeocha Simoon loreri asaaete nera," nae jetao, rai Cana Coaunera letono anjera.

⁷ Niritohane baiha, inae amuha nii aina erenaa- Cana Coaunera letono anjerane jana jetaote, coroatajai nere tonoraeraauru, chaen leeinjiin soondaro- Cana Coaunera ere tonoraain- jataain Cana Coaunera coitucuera rai suujua rijitoojeein nena niichuru cotijiaain jetao,

⁸ rai aitoha Cana Coaunera letono- anjerane bee jetao, Corenerio. Nitohanein, acaauru rai bihane baiha jetaote, letoanajae Jofeu.

⁹ Nii cojoano jetaote, enoto chujutaelalajeein, turuelalajeein cuujueuruha, Jofeune jana jetao, loreri janori macararo ichoae, ucuun iniha cue jetao, Fedoro, cuu Cana Coaunera bajaane coina.

¹⁰ Nii jana jetaote, rai banetojoe niha mijiitenane jaun jetao, lenonene rijitocojoain jetao, Cana Coaunera bajae, lenone enohalaauruha icharaaurune cohaca. Nii jana jetaote, notaaca Cana Coaunerane coina,

¹¹ neyoracaa dede bacujuuane jana jetao, caje mituha uhe, shojoera tocokanein-jaraan-tiin. Nitohanein ecocohin jetaote, tajiha fauha uhe, jena turiin rulunojohineei.

¹² Nii jana, coaraane jana jetaote, nii shojoera tocohanai nainecojoaain jetao, uhe itolere cautenu rijihuru, atane ichoae terei lenone, itolere tajaecuru, itolere ataibinaae acanocuru, itolere Jorionecuruhane lenone niheichuru, naaonjoaihunri jetao, uhe nainecojoaain.

¹³ Nii jana jetaote, coarajihane jana jetao dedeu toniin:

“Nimichuhin nichaauraaain, niichuru soote que lenoneeicha Fedoro,” naain toniha dedeene jana jetaote:

¹⁴ “Chabana, Jorionichaanune lenonenihe i quinaa nainihaaunta, lanichana nainihaaunta. Nihei ataibinaae quinaa nainihaaunta, Curuaanaa,” naain tonoraa Fedorone jana jetaote:

¹⁵ “Coa Cana Coauneraacha, couluunojoi que, ‘Calanichareta. Ataibinaae quinaa nainihaaunta.’ naain irihara. Jauriaate chuhisi niqui, nainenelu que lenonequichenera, nete inae enene, que lenonena nainecoichene coina couluunojoinera. Aihana jaun, Cana Coauneraacha coulucohi que, nainihe niritiin ereeineta,” naain jetao, dedeu toni.

¹⁶ Nitohanein nichata saain ecoocane baiha jetaote, inae jelaiha dedeue iniha cue, nii shojoera tocohanai.

¹⁷ Nii jaun jetaote, nii que suujua rohecaain, cuu suujuaau ereerejeen, “Chatohanai ichacaanne coinacha, catohanein canotajae Cana Curuaanaata.” naain suujuaau ereereca Fedorone jana jetaote, turuure acujuuaniha nichatajai cachaauru Corenerio letonocuru, Simoon loreri bajaebajajeein.

¹⁸ Turuhin jetaote, acujuuaniha netiin jetao, tonijiaain:

“Cauna niha caa loreri asaae, leeinjiin cacha- Simoon- Fedoronein acaauruhacha curuaatei,” naain jetao bajaauere.

¹⁹ Nii jana jetaote, cuu jaiti, nii rene ecoona que suujuaau ereereca Fedorone jana jetao:

“Aonaan, nichatajai cachaaurute ii ariirijiera.

²⁰ Chajaain nimichuhin, acaauru aina cunihu necoatelanaalara. Canuna acaauru letoaaun ii renera,” nae jetao, nuricho rai Cana Coaunera Suujue.

²¹ Nii jaun jetaote, fauhin nii Corenerio letonocuru- cachaauru coaraain jetao:

“Canuna- nii inaraacha ariirijiei neeunra. Chate raacheta,” naa Fedorone jana jetaote:

²² “Canacaanu letoaa, canacaanu curuaanaa cafitaan Corenerione jaunne, uhacaanura. Acate, caohacha cachanein, jataain Cana Coaunera ere tonoraeranera. Nii jaunne, jataain que suujua acatein, belaihure satiin Jorioocurura. Acate, ii cotiharate, rai bein, que ii cotiharatiha Cana Coaunera letono- anjerana jaunra. Nii jaunne, ii cotihaca uhacaanu, nenajaun cuhin, iicha coitucui que rai ereeine, aonaane coinara,” naaure jetao, Fedoro rai.

²³ Niritocuruhane jaun jetaote, nii notaaca Cana Coaunerane que nainaan jetao, nii nihanejaan loreri asaae ranajae Fedoro, Jorionecurenihii nii cachaaurune saijieein. Nii jaun jetaote, cuu aina sinihuruhane cojoanoon, cauha cuuruhane jana jetao, acaauru aina cue Fedoro, corianiha cunacaauru- Jofeu neseu nenacaauru tabaauru- Jesocurisito esenetaeraauru aina.

²⁴ Nitohanein cuhin jetaote, cojoanoo Sesareea turuha cuure.

Nii jana jetaote, le laurii naraichuru, jataain belaichaaauru, naaonjoaihunri cotijiaain, acaauru cojoae- Corenerio.

²⁵ Inae turuha Fedorone jana jetaote, mituhin raain jetao, nacatiha neseonraain coroaeca Corenerione jana jetaote:

²⁶ “Nichaaauraa. Canu netonaina, ichejjieein cachanein neeunra,” naain michuha Fedorone jaun jetaote,

²⁷ ereerejeen, enoha cuuruhane jana, cuu najiniha netaojiaain cohacure arajii cachaauru.

²⁸ Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inarate raotojoein coitucuhiche, canacaanu Jorionichaanune, nejelau cachaauru Jorioniheichuru aina, netaojiaain nena nainenihacaanunera. Niheichu. Nejelau cacha loreri asaae enonaa nainihaacaanuta, nitohane niha canacaanu ichaona jaunna. Nete, nii que, canu notajaain carelae Cana Coaunera, nabana chunein cacha que jaolequuin, ‘Nechu aansai ataibinaae,’ naain irihanu chunein nejelau cachaauru quene coataara.

²⁹ Nii jaunna, cacotijiaaichene rijijieein inauheneecha, cha que erelanaala uunra. Nii jaunna, ‘Chanunacha cacotijiaaureta.’ naain, coitucunaa jerichaaunne jaun, carai beechene jereunra,” naain jetao, acaauru caje bajae Fedoro.

³⁰ Nii jaun jetaote:

“Inae, jena janoha, enarijiu, cau canu loreri asaae, cosinacaa casuri couu, canu ichaoneein Cana Coaunera bajaebajaeccaun sonainane jana, jataain somajai que, cajionequii, cau, caatiha neeorite- leeiñjiin cachara.

³¹ Nii cachate, carai: ‘Corenerio, bajaebajaequine aonaa- Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuri corojatajaneene coarajeein, nii coacuhin corojae Cana Coaunerara.

³² Nitohanihane jaun, cachaauru letoaaute, Jofeu, Simoonnein curujajaan nenea Fedoro cotihaca cuuruhinera. Nii cucuana auhaniha, loreriquiin, cuu nenea jacari nojoelaain rucuhera rijitocojoi curujajai- leeocho Simoon loreri asaaete nera.’ naa carai nii cachara.

³³ Nii jaunne, nii rijieeoritiin ii cotiharateeurra. Caohachate jataain ichaai uhincha. Aihana jaun, caute jiniñquii, Cana Coaunera notaracae nihacachera. Nii jaunna, canacaanu rai Cana Coauneraacha beratei que, ereeine aohana jerichaanura,” naain jetao, Fedoro tonorae Corenerio.

Nereretaa, Corenerio loreri asaae, Fedorone

³⁴ Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inae laen coitucuhanu, coatia nejelauneein, chunein cachaauru coaraain nihein, Cana Coaunerata.

³⁵ Jerichanejeeinte, satii coaraain, naain corijajai ataneeu nenacaauru nihanatiin, nere tonoraane, rae Cana Coaunerara, caohacha ichaain neeuruhanera.

³⁶ Nitohanihane coina, Isaraeli inamacooru rai, baaso ichaain, Cana Coaunera que nejeratenaa neein, niha cachane niha natiin, niha leeiñjiin, nii rucuhera, raotojoeiin neeuruha Cana Coaunera aina cachaaurune que beratelu Cana Coaunerara. Acate, Jesocurisitonein- satii Curuaanaanein nenea nera.

³⁷⁻³⁸ Inarate, cachaauru rai, baaso ichaain neeuruhane jianein, nebaotisaerateeuruhane, raotojoeiin acaauru raa Cana Coaunerane coina, biha Joanne coitucuhiche raotojoeincha. Nii baihate, Nasarete cocoaicha- Jesoso baotisaa Joanne jana, nii Jesoso ichoae, rai Suujue letoaa Cana Coaunera, itolere ichaain nenea nainihane coinane coitucuhiche. Nitohanein baotisaa Joanne caje coauneente, Jodea batane sacutaain, amuhemujuelu Jesoso, Calileea nunuheteente, itolere caohacha ichaain, moconajaera ichanohinein cunaitein necairichanacaaurune maajeein rautaelura.

³⁹ Nii jana, canacaanune, itolere ichaain niha Jesosone coaranein nihacaanu, aina amuhemueaanulu, itolere Jodea batane sacutaain, Jerosaleeun nese sacutaain, naaonjoaina jaunra. Nitohanihane baihate, inae coroso que teein atinaaurelura.

⁴⁰ Nete, atinaauruhane jana, nichata jano cuhane, ichtatelu Cana Coaunerara. Nitohanein ichtateinte, canacaanu rai, ecoocane coina, letoae Cana Coaunerara.

⁴¹ Coatia, satiiin cacha rai, ecoohai. Leeiñjiin canacaanu- Cana Coauneraacha janijii nii beraanu que- niicha ranojoi nichaanune raiichate ecocoera. Nitohanein oo caje ichanaa Jesosone baihana, aina lenoneein, aina acau cohacaanura. Inae inoaelu, nitohanihane coina, Cana Coauneraacha ranojohinein nihacaanulune jaunte,

⁴² canacaanu letoae, itolere ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaihunri coaraanu que- nii Jesoso teein nihalu Cana Coaunerane beebejihacaanu, cachaauru raine coinara.

⁴³ Chaen techu, inoaelu najiñcha caje coaunein, nii Jesoso beebejeretocure, nere bera inoaesihuru: ‘Nere tonoraain esenetaeraaurute, baaso ichacuruhalune niha natiin, coreniha caseteco caje nichotiha cureeincha.’ naain beratihalu, nere bere inoaesihuru *profetacuru* que, aitiin Cana Coaunerane jaunra,” naain jetaote, acaauru rai beebeje- Fedoro.

Cana Coaunera Suujue raauruha Joriooniheichuru netonaine

⁴⁴ Nii jana jaiti niritiin beebejiha Fedorone jana jetaote, nii satiiin nere aonajeeurera choae, fauha uhe Cana Coaunera Suujue.

⁴⁵ Nii jaun jetaote, coarajeein cojoelatoore, nii Fedoro aina unacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- Jorioocuru, Jorioniheinichuru rai netonai, tenojoi niha Cana Coaunera Suujuene jaun,

⁴⁶ chaen, Cana Coaunera coroaecuruha, nejelau ere cuhane cuaain- nejelau ere que erenacaaurune jaun. Nii jaun jetaote:

⁴⁷ “ ‘Nainihaacache cana, caa cachaauru baotisaain coujunacatechaachene, Joriooneeurinehane jaunmeta.’ naain erenaa nainihaacache cana, inae cana rijijieein, Cana Coaunera Suujue que, coujunatenohinein neeuruhane jaunta,” naa Fedoro nii corihaniha cunacaauru Jorioocuru raine baiha jetaote:

⁴⁸ “Jesocurisito coreniha, baotisaain coujunatenohinein neeuruhinera,” nae jetao, acaauru rai Fedoro. Nii jaun jetaote, nii baiha, Fedoro chunaure, acaauru aina, inata janojoein neeorihane coina.

11

“Chanuna Jorioniheichuru aina lenoneei,” naain Jerosaleeun nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru Jorioocuru tabaaurune

¹ Jodea bataneu netiin jetaote, inae Cana Coaunera ere esenetaain tonoraauruha Jorioniheichuru netonaine coitucuure Jesocurisito letonocuru afosotooru aina- cana nejeraauru Jesocurisito ranojihunru.

² Nitohaneein coitucuuruhane jaun jetaote, inae Jerosaleeun turuha Fedorone jana jetao, necoejehanuu- Jorioneein Jesocurisito ranojihunru tabaauru. Niritiin necoejehanuhin jetaote:

³ “Chanute cocoaeraa- cana Jorionichaachene ichao rai, Jorioniheichuru rene turuhin, acaauru aina, naonjoaacachene natiin- acaauru aina lenoneeita,” naain bajaure jetao, Fedoro caje.

⁴ Nii jaun jetaote, satiin niicha coaraai bee jitariin nunue caje coauneein:

⁵ “Naain nii Jofe neseeu nihanune jaunna niqui, Cana Coaunera bajaauru. Nii jana, canu notaaca Cana Coaunerane jana coaracaanne janate, shojoera tocohaneei jaraantiin, jenaain rulunojhineein dede caje faauha uhe caatiha, nii nihanune jaunra.

⁶ Nii jana, rautain cuhanai coaracaanne janate, cuu ne, itolere ataibinaaecuru, atane ichoae terei lenone, tajaacuru, acanocuru naonjoaaurincha.

⁷ Nii janate, carai dedeeu tonii: ‘Chajaaajoaain nimioritiin, soote que lenoneeicha.’ naane janana:

⁸ ‘Jiaohinera, Curuaanaa. Chabana cujuuae cuhane aansai calaani enohaaunta.’ naanune janate,

⁹ dedeeu toniin: ‘Coaa, “Aansai calaani,” naain iriha, ii coauneraacha coulucohi quera.’ naain

¹⁰ toniha nichata saain dedeeune janate, jelaaiha dedeeu iniha cue- nii shojoera tocohanaicha.

¹¹ Nii rijieoritiinte turuure, Sesareea caje uhin, nichatajai canu ariha unacaauru cachaauru, nii nihacaanunejaan loreri asaera.

¹² Nii janate, caletoe Cana Coaunera Suujue, necoatoelanaala acaauru aina cuhanune coinara. Nii janate, canu aina cuure caa saotaneein Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru. Nitohaneein kuhina, Sesareea turuhin, nii canu coitihaca unacaauru letoaera- cacha loreri asaee enohacaanu saaincha.

¹³ Nii janate, canacaanu rai: ‘Naaajoaainte, cau ecocoe Cana Coaunera letono aanjerera. Caute chujuhegiin, “Cachaauru letoaau Jofe neseeu, Simoonneein curuajai- Fedoroneein acaauruhaha curuaatei cotihaca cuuruhinera.

¹⁴ Acate, ‘Naaonjoaain neeute, satiin, isinejiera, charaachichuru, ichoerejeeuru, naanjoaihunri aina, raotojoein jianaacoo neeincha.’ naain ichei bereeincha,” ’ naa canacaanu raine naainaa- nii loreri errorane jana,

¹⁵ acaauru rai irihanune nunuetihanune janate, acaauru chochae fauha uhe Cana Coaunera Suujue, cana chochae fauha uhalune rijijieeincha.

¹⁶ Nii janate casuujuanaha neeorite, ‘Acau quete niqui cacha camujuaain, cacha coujounacate Joaanra. Nete inara laaen Cana Coaunera Suujue que, coujunacatenohi niha curiquicheeincha.’ naain aithalu Cana Curuaanaa Jesocurisito nera.

¹⁷ Aihana jaun, Jesocurisito esenetaacachene jana, cana rai rai Suujue tihane rijijieein, leeochoauru rai netonai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane, nainihaan nii caohatera rijitiin, irihanu canu neta. Chaneena nereeun canu, Cana Coaunera colaihaje cuuain, nii caohatera rijitiin irihanuneta,” naa Fedorone janate,

¹⁸ inauhene cuuraatoraaen, cuu aonajeeure nii Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

Nitohaneein aonajeeuruhane baihate, Cana Coaunera coroaecure, “Caohacha quete, Jorioniheichuru netonai corootajane Cana Coaunera, acaauru netonai suujua coreiin ichaonaa- chabana nitajenaa charanejeen nena raauruhane coinara.” naain.

Antioquiha neseeu Jesocurisito ranojieein nenacaauru

¹⁹ Eseteba sohin jaoruhane baiha neeorinte, leeochoauru Jesocurisito esenetaeraauru netonai ariin, rohecaure. Nii jaun jetaote tabaauru Jodea batane caje sorohin, Fenisiau, chaen Chifereu, Antioquihau, naanjoaihun- kuhinchuru sorohacoaure. Nii kuhin sorooruhane jauncuru turuhin jetaote, leeinjiin Jorioocuru raiicha Jesocurisito beebejeen, que relanajaure. Coatia jetao laen, leeocho cachaauru- Jorioniheichuru relaauruhi.

²⁰ Ne jetaote, nii baiha, Chifereu, Sireneu naanjoaihun nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru, nii Antioquiha neseeu turuure. Cuu turuhin jetaote, nii cuu

nenacaauru Jorioniheinchuru rai, Cana Curuaanaa Jesoso que Erenaa Caohati beebjeein, que acaauru relaare.

²¹ Nii aina, acaauru coroatajaniha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote, jauriaa acaauruhacha esenetai jianein, Jesocurisito esenetaure arajii cachaauru.

²² Nii coitucuriin jetaote, “Chatohaneeruhachata,” naain Antioquihau Berenabeen letoaure, Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru.

²³ Inae Antioquihau turuhin, acaauru coaracuruhane jana jetaote, caohatiin acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coaraana jaun jetao, jataain coroaeeje Berenabeen. Nitohanein coroaeeinte, esinaae rauhijiriin Jesocurisito esenetaain, baaso coacuelanaala esinaae rauhijiriin nere tonoraauruhane coina, suujuatenajae Berenabeen.

²⁴ Caohacha cachanein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin, jataain Jesocurisito esenetaera nihana jaunte, nitohane Berenabeen. Nitohanein jetaote suujua corein Jesocurisito ranojoinunru aina neeure arajii cachaauru.

²⁵ Nii baiha jetaote, Tarosoo cue Berenabeen, Saoro arihane coina.

²⁶ Nitohanein cuhin jetaote, cuu eruhin, amae Antioquihau. Cuu jetaote neeurelu, itolerenein lejaanacaain, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru aina cuu nenacaauru cachaauru rela. Nii Antioquihau jetaote, jauriaanejeein, “Curisitianonein” Jesocurisito ranojoihunru curuaateeruhane nunuheteurelu.

²⁷ Nii bana jetaote, Jerosaleeun caje cuhin, Antioquihau turuha cuure- *profetacuru* tabaauru.

²⁸ Niichuru taba- Acabonein curajai jetaote, ita taojiaauruha Jesocurisito esenetaeraaurune jana, acaauru cataaun nichaauraaain:

“Aonacuchena, inara rai caa bete, coitucuhichera. Nerinaain jetao carajaaooain quinacai, Jodea batane sacutaainta,” naain be nii Acabo, que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun.

Nii mijitena jetaote nelu, Romanocuru curuaanaacuru- curuaanaa niha enferadoro- Culaodione bana.

²⁹ Nii niritoha Acabone jaun jetaote, naain Jodea nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraauru- coroatajanena jerecure, nii Antioquihau nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru. Nitohaneinte, ita jeeonijianaain coriqui tein, taojiaaure, le cachaauru cachaauru caje, tenaa nainecuruhane rijiinanaain.

³⁰ Nitohanein taojiaain jetaote, nii Jodea nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru- bichauhenaauru rai letoaure, Berenabeen, Saoro, naaonjoihunru aina.

12

Saantiaao sohin jaohinte, caresero cuhane Fedoro enohaare.

¹ Nii bana jetaote, Jesocurisito ranojoinunru aina nejeratihane nunuhetein, tabaauru mucuerate jetao, Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodosi.

² Nitohanein jetaote, sabere que, Joaan nejera Saantiaao sohin joerate.

³ Nii rautatiin, coaracuruha Jorioocurune jaun jetaote, Fedoro netonai mucuerate Erodosi. Jorerera colane ichanohin- faan quihuruhane jaan- beseta cojoanonaacuru bana jetaote, nitohanein Fedoro mucuure.

⁴ Nii mucuheratein raeratihane baiha jetaote, Fedoro enoaerate caresero cuhane- Erodosi. Nitohanein caresero cuhane enoaeratein jetaote, caohatiin beraichate. Jena lauriin, janaanain, nenacaauru soondarooru que, ita rohererojoein caohatiin beraihuruha le laurichuru cajene coina, letoanajae, nii Fasocoa beseta bitohariin, satiin coarajeeurera notaracae, caresero caje rocohin, coaraain chatohanein teeruhane coina.

⁵ Nitohanein caresero cuhane caohatiin beraichaaain niha Fedorone tonohanau jetaote, ita taojiaain, rai Cana Coaunera bajaare mainajeein Jesocurisito ranojoihunru.

Caresero Caje Fedoro mitaa Cana Coaunerane

⁶ Nii jaun jetaote, eresinejeeonriin lanajeeca, satiin coarajiha cachane notaracae, chatohanein Fedoro tihanerai niha- Erodosine jana jetao, coroatajai soondarooru cataaun, jeranu *cadena* que cosiin sinitoha Fedorone jana, acuujuua nihacuru neein- beraihuruha soondaroorune jana jetaote,

⁷⁻⁸ rai leto- anjera letoae jetao, Cana Coaunera. Nii jaun jetaote, luhecotariin, Fedoro rohan neeoritoha Cana Coaunera leto- anjerane jana jetao, juichoo rijijeein conoe, caresero cuhane. Nii jana jetaote, sinitoha Fedorone jana, jaleri dada dadariin nocoain jetao:

“Chajaain nimiichuura,” naa Cana Coaunera leto- anjera, Fedoro raine rijieeoritiin jetao, rai biji caje nejasajasariha- nii biji ichora *cadenane* jana jetao: “Chajaaooain

nimioritiin ichajione jiaain, ii safato jiaain, canu jiniichotaaura,” naa, nii Cana Coaunera letono- anjerane jana jetaote, nii aitohane rijijieein jiniichotae jetao, Fedoro.

⁹ Nitohaneein jetaote, mituha cue, Cana Coaunera letono- anjera caaijie cuhin, coeta- caineein cuhin, mituha cuhane esenetaelanaala, “Nechu jataaen sini anuu jecha aite.” naain.

¹⁰ Nitohaneein cuhin jetaote, jaurihaanejeein acuujuua beraicha caje situure. Nii leeocho caje situhin jetaote, nii coata que bacuujuuana jaun, turuuruhanane jana jetao, raajenihane nejoracae, nii coata que bacuujuuanaa, naain aerene nenea enonaanaja rijia bacuujuua. Nitohaneein mituhin, le cocoaantaain bero cuhane cuujueeru baiha jetaote, jelai Fedoro ratiriin amuhe- Cana Coaunera letono anjera.

¹¹ Nii jaun jetaote, nainacori Fedoro. Nainacoriin jetaote: “Esinaaete, rauhijiriin letono anjera letoae- Cana Coaunera. Jataain caque necosuujuaain, canasineene rijitoha Erodesi aina Jorioocurune janate, nabana chatohaneein caetecuruhane coataa, letono anjera letoae Cana Coaunera, canu ichoteratihane coinara,” nae jetao Fedoro.

¹² Nitohaneein, inae nainaan jetaote, Joaan Maroconein curujai- neba- Mariha rene turuha cue. Nii jana jetaote, cuu najiniha, nii Mariha loreri asaae, ita taojiaain, Cana Coaunera bajaa neeure arajii cachaauru.

¹³ Nii jana jetaote turuhin, nii aerene nenea enonaanaja rijia acuujuua faofaorihane jana jetao: “Cha cha aite,” naain, coaraa cue leeinjiin ranuna Rodee.

¹⁴ Nii jetaote, Fedoro ere nihane aonaain jetao, coroaena caun jetao, nii acuujuua joracae lanaala soroneein biha cue: “Fedoro te aitera,” naain.

¹⁵ Nii jana jetaote: “Esinaaenna aitohite,” naauruhane jana jetao:

“Esinaae rauhijiriin acate aicha,” naane jana jetao:

“Rai suujuete jerihane ai caihara,” naaure.

¹⁶ Nii tonohanau jetaote, nii acujaniha neein, nii acuujuua faofaonijiana, acaauru bajaebajajeein Fedoro. Nii jaun jetaote, nii acuujuua joracaain coaracuruhane jana, esinaae aca nihana jaun, cuu nesoonetiin coarajeeure.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru rai, biji sarasarari, nabana tonaain ereeuruhane coataa. Nitohaneein jetaote:

“Naonjoaainte, caresero caje, canu mitaerateein, canu ichoterate, Cana Coaunerara. Caritiin, Saantiaao rai benichuchera. Satiin, cana nejeraauru- Jesocurisito coitucuurera rai netonai beechete, coitucuuruhinera,” naain beratihane baiha jetaote, jelai caje mituhin jetao, amuhe Fedoro.

¹⁸ Nii jana jetaote, jano jana, cuu neniha Fedorona jaun, nesoonetiin: “Cha quena nerurujuuae, caa aansai,” naain jetao, acaauru suujuua auhacaain nererojoeacaure- nii beraihurera- soondarooru.

¹⁹ Nitohaneein, nenihana jaun jetaote, arihuruhane coina, acaauru letoaa- nii curuaanaa Erodesine jana, nitohaneein Fedoro arihuruhane jana, ruurenihana jaun, nii beraihurera choae nalutiaain jetao, acaauru sohin joerate jetao Erodesi. Nii baiha jetaote, nii Jodea batane caje mituhin Sesareeau ichaoha cue jetao Erodesi.

Oha Erodesine

²⁰ Tiro, Sidoon, naonjoaain cocoaichacuru aina jetaote, niqii obaje Isaraelitaauru curuaanaa rey Erodesi. Nii jana jetaote, ita suujuua tacaain:

“Coanete, atiin rene turuhin raotojoeein erenaa neeinerana,” naain jetao, jaurihaanejeein, nii que jaurii- nere tonoraera Balasito rene turuhin jetao, ereeure nii curuaanaa Erodesi rai, nii Erodesiicha beraai atane cajeecha quinacai raajeein ichaauruha, nii Tiro, Sidoon naonjoaain cocoaichacurune jaun. Nii jaun jetaote, nii curuaanaa Erodesi rai:

“Coanete, nii cachaauru coroatajanana neeinerana,” naa nii Erodesi que jaurii- Balasito najaun jetao,

²¹ “Banajian uunite coaana neeinerana,” nae jetao, nii curuaanaa Erodesi. Nii jaun jetaote, nii aitohane bana, rene netaojiaauruhane jana jetaote, curuaanaa nihane cajione jiaain jetao, nii curuaanaa nihane nelauriana jaan- rori choae nelauriaain jetao, ereereje Erodesi.

²² Nii jana jetaote:

“Coatia caritiin erenaa nainihe, cana rijijieein cachata. Caate cana chosinera,” naaure jetao, eehequiiin satiin nii cuu nere aonajeureru cachaauru, nechu jataain acaauru belaiha Erodesine coina.

²³ Nii jana, coroaeca Erodesine jaun jetaote, nii rijieeoritiin, letono anjera letoae- Cana Coaunera, nichoae cunai nalutiaane coina. Nii jaun jetaote, cunaiteein corianohin rihano jitanajoineein ohe, Cana Coaunera nujuaneein coroaeca ne jaun.

²⁴ Nii jana jetaote, inae jelai amuritoheriin, Cana Coaunera ere coitucuhjeein cuu-jueure cachaauru, itolere sacutaain, amuhemujueein beebejeeuruhana jaun.

²⁵ Nii jana jetaote, inae Jerosaleeun, niicha ichanenu nainaauruha najau jetao, Antioquiha cauha cuure, Berenabeen aina- Saorocuru, acauru jiniichaain “Maroco” naain acaauruhacha curuaatei- Joaan amaain.

13

Letononeein amuhemujueein, Jesocurisito beebejeeuruhane nunueteuruha- Berenabeen aina Saorone

¹ Nihalu jetao, Antioquiha Jesocurisito ranojoinunru coaraauru jelai teein, Cana Coaunera caje- erenaa raain acauru rai beeurerauru *profetacuru*, chaen Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaureerauru, naaonjoainuri. Niichuru aina jetaote neeurelu, Berenabeen, chaen Simoon- jichojoaineein acaauruhacha curuaatei, chaen Losio- Sirene cocoaicha, chaen nii Calilea coberenadoroneein nenaalu- Erodesi aina fohena- Manaain, chaen Saoro, naaonjoainuri.

² Niichuru jetaote, coroatajanenaaca Cana Coaunerane coina, cosinacaa suri couu ita taojiaain, Cana Coaunera bajaee bajaecuruhane jana jetaote:

“Carai nii Berenabeen aina Saoro letoaauchete, jelai teein acauru rai quiicha teei amihanenaa ichaa cuuruhinera. Nii ichacuruhane coinane cotihanajaain ranajaain neeunlura,” nae jetao, acauru rai Cana Coaunera Suujue.

³ Nii jaun jetaote, coaiteen cosinacaa suri couu neein, Cana Coaunera bajaee bajaecuruhane nainaan jetao, acauru choaae biji merecaain, Cana Coaunera bajaure. Nitohanein acauru rai, Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, acauru rai necoeure.

Chifereu tururuha, nii Cana Coaunera Suujue letoaeratenojihunru- afosotoorune

⁴ Berenabeen aina Saoro jetaote, Cana Coaunera Suujue letononeein Seleosiau cuure. Jelai caje coaunein jetaote, Chifere cunaa bote cuhane fauhin, cucuana cuhane coriaae cuuhin turuure, nii Chifere coobenau nena nese- Salaminau.

⁵ Nii nese Salaminau turuhin jetaote, nii cuu nena ita taojiaauruhana jaan lorersinacoca asaae netaojiaauruha Jorioocurune jana jetao, cuu enohin, acauru rai, Cana Coaunera ere beebejeure. Joaan Maroco netonai jetaote, acauru aina cue, acauru coroatajanera rijijiein.

⁶ Salaminau neeuruhane baiha jetaote, caje cuhin, jitariin nii obena tinonohin cuhin jetao, nii cu nena leecha nese- Pafosoo turuure. Nii Pafosoo turuuhane jana jetaote, cuu nee- leeinjin benane- Jorioneein casajenetiin- Cana Coaunera letononiha nocoetiinchaauru coritaera- Barajesoso.

⁷ Nii benane jetaote, cuu jataain nainaan nena- Coberenadoro Serijio Faoro aina nei nejesina ne. Nii coberenadoro jetaote, nii Pafosoo turuhin neeuruha- Berenabeen aina- Saorone coitucuhane jaun jetao, cotiharatenajae, nenajaun cuhin, rai Cana Coaunera que ereeecuruhane aohana jerihane jaun.

⁸ Ne jetaote, Berenabeen aina Saoro que nejerate nii benane- Barajesoso- “Elima” neein Curiecocuruhacha curuaatei, nabana acauru esenetaa nii coberenadorone coataa.

⁹⁻¹⁰ Ne jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequin jetao, nunajein coarajein:

“Nechu aansai. Casaje. Moconajaera nebanein nena. Ii te itolere caohacha aina nejeratanaanein neeincha. Chanute Cana Coaunera tenojohin ichaonaa caohacha auha-caaita,” nae jetao Saoro- “Faboro” neein curuaaneni.

¹¹ Niritiin cotaicha rijitiin jetaote: “Nitohanein neeine corenihate, iichasetareein Cana Coaunerara. Maosaneinte nedariquii carajajoaaincha. Nihei jichoo coariri-heeinita,” naa Faborone rijieoritiin jetaote, maosanein nedae nii benane.

Nitohanein nocohenanein nedaa rai notana jaun jetaote, rai biji que mucuhin- amaeranu ari, amaa ne coina- nii Elima, inae conoeniha notana jaun.

¹² Nii jaun jetaote, cojoaelatiin, jataain caohatoha nii Cana Curuaanaa- Jesocurisito que aitiin, acaauruhacha beebejei- Cana Coaunera ere esenetae- nii coberenadoro.

Pisidia batane que nena- nese leecha- Antioquiha turuha Faboro aina Berenabeenne

¹³ Nii Pafosoo neeuruhane baiha jetaote, leeinjin bote cuhane fauhin, Paanfiliau cue nii corihanerauru aina- Faboro. Jelai caje coaunein jetaote, atane ichoaae cuhin, turuha cuure, nii cuu nena nese- Perejeu. Nii jana, Joaan Maroco jetaote, cuu ratirinajaain, Jerosaleeun cauha cue.

¹⁴ Nii Perejeu caje cuhin jetaote, nii Pisidia batane roohan nena- nese Antioquiha turuure nii Berenabeen aina Faboro. Cuu jetaote, nebetacanaa janonaa bana- ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae, ita taojiaauruha Jorioocurune jana, cuu enohin nelauriaain, aonajenajaunre.

¹⁵ Nii jana jetaote, cuu aonajenajauruhane jana, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaaure. Inae nii nainauruhane baiha jetaote, acaauru rai:

“Chasocuru, niha chaaelai que ereeichene jaanne, ereeuche te, aonaain suujua lararajaaauruhine- caa cachaauru,” nae nii netaojiaauruna jaan- sinacoca curuaanaacuru.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaaaurariin, acaauru rai, biji sarasarari Faboro, inauheneicha curuaequuin aonajeeuruhane caina. Nitohaneein acaauru rai, biji sarasarariin jetaote:

“Aonacuche satiin- Isaraelitaauru, satiin Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere esenetaain tonorana jerenacaauru.

¹⁷ Egiptoo cuhin ichaooruhane ajiniha jetaote, cana foerateeurera Isaraeli cocoaichacuru janijiin ranajaelu Cana Coaunera. Nii baiha, rai natane nihei que cuhin, nejelau ataneu- Egiptoo ichaooruha cana inoaesihuru Isaraelitacurune jana jetaote, arajiin fanajaelu Cana Coaunera. Nitohaneein nii nejelau ataneu netiin, inae arajiin nefaauruhane jana jetaote, jelai caje, niicha ichana nainei coarateein roconajaelu Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Egipto caje roconajaane baiha jetaote, nere tonoraureenihane saijieein, atiin acaauru abaantaelu, jenachoonca janacaneein desieretoo Cana Coaunera.

¹⁹ Nitohaneein nere tonoraureenihane saijieein jetaote, acaauru rai neein niha nii atanene caina, Canaan batane que, caaunsineein nena nese que ichaonacaauru cachaauru itaje jetao Cana Coaunera.

²⁰ Itolereenein, Egiptoo cuuruhane que johonin jetaote, jena fasha saogui choonca ajaanacanein jetao, acaauru que banihateein inoaelu- niicha tenaa jerei- atane que tenajae jetao Cana Coaunera.

Nii baiha jetaote, acaauru curuaanaacuru tihacoe, Cana Coaunera, enoha nere bera inoaesi- Samoerineerein tihajoaain.

²¹ Nii jana jetaote, itolere curuaanaanein- itolere sirichaaunu que jetao leeinjiin rey ba- jaaure jetao. Nii jaun jetaote, Beenjamiin lauri caje neferatenaanein nena Sisi calaohi- Saoro tee jetao, Cana Coaunera, jena choonca ajaanacanein, acaauru rai- reyneein nihane caina.

²² Nii jana jetaote, renaatonrae lanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ichana jereniha Saorone jaun jetao, Rabiri que core jetao Cana Coaunera, satiin Isaraelitaauru curuaanaanein- itolere sirichaneein- reyneein nihane caina. Nitohaneein tein jetaote: ‘Inae laen, casuujua rijitojoein nena- cacha ruhanura. Acate, Isaihasi calaohi- Rabiri inera. Acate laen, jatoroain ne, itolere quiicha jerenohi ichaane coinara.’ naain jetao Saoro mitaain, Rabiri tee jetao, coreeraniha, Cana Coaunera.

²³ Nii Rabiri caje neferatenacaauru inamacooru caje nenaanein jetaote, nenaanelu Jesoso. Aca jetaote, letoaelu Cana Coaunera, nere bera inoaesihuru que beratihalune tocohanein Isaraeli cocoaichacuru ichoteratihane caina.

²⁴ Inae turu catainajihana Jesusone jana jetaote, Joaan letoae jetao Cana Coaunera, satiin itolere Isaraeli cocoaichacuru sacutaain, beebejiha Joanne caina. Nii jaun jetaote: ‘Cao- hachaaain inara suujua rucujueein, coaiteen Cana Coaunera aitoonjoa esenetaain tonor- raain neeuche te, baotisaain cojounacatenohineeichera.’ naain, Isaraeli cocoaichacuru rai aite jetao, Joaan.

²⁵ Inae ohane catainaane jana jetaote: ‘Coatia nii inaraacha cohajei- cacaijie- nii turuha uhenenu nihaan. Canute, letoae Cana Coaunera, nii beraaunu que. Acate laen, caichooae jauhecotojoeiin, jataane cocoaainaan letoanojoeinein ne. Nii jaun, rai safato ichora rucuheraane que nihanatiin, nelatihahaun.’ naain jetaote, rauhijiriin be jetao, acaauru rai- Joaan.

²⁶ Chasocuru, Abaraaun caje neferatenaanein nenacaauru, satiin- Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, satiin, caa inara rai quiicha beebejeite- jianacoo cacha culucohin mitaeranute, satiin- inara rai beratenojoeinein ne.

²⁷ Satiin- nii Jerosaleeun nenacaaurulu, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunrite, cajiha turuha Jesusone jana, coitucurenelu. Nere bera inoaesihuru quete niqui, lae- naerateein beratelu Cana Coaunera. Nii jaunte niqui, nii Cana Coaunera ere bera inoaesihuruhacha- laenanohilu ereretai nejesinanecure, nebetacanaa janonaa bana naineein. Nitohaneein, ita taojiaauruhana jaan- sinacoca asaee ereretai nejesinanecur- uhane sajainejeainte, cajiha turuha Jesusone jana, ‘Aca caara.’ naain coitucurenelu. Nii jaunte, sohin joerateuruhana jaun, aitiin: ‘Naaonjoaante, cuureincha.’ naain nere bera inoaesihuru que laenaeratihalu beein- Cana Coaunerane nainauruhane caina,

²⁸ Filato rai colurujueein, sohin joerateurelu, Filato que, lera colane.

²⁹ Nitohaneein teinte, inae satiin aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesine nainaane jana, nii coroso caje fauhin, rai jabereco rucuhecure- ajeri jachu chuhane.

³⁰ Nete, nii jana, oo caje ichate Cana Coaunera.

³¹ Nii jaunte, nii Calileea caje coauneen, Jerosaleeun tiaetiajeein namu corihaniha amuhemuhenacaauru rai ecocohin, cuu araai janohi acaauru aina nerejetelu. Acaaurute, enene itolere sacutaain amuhemuhejeein, nii Jesoso que ereerecure, itolere cachaauru rai.

³²⁻³³ Inara caohachanu quena, inara rai, caa caohati erena bihacaanu, coitucuhichene caina. Caa quete, cana inoaesihuru rai aitelu Cana Coaunera, catohanihane caina. Nii jaunte, acaauru inamaconeein nihacachena jaun, cana rai, cana inoaesihuru rai naitoonjoa nainaane caina, catohaneen ichae Cana Coaunera. Acate, oo caje Jesoso ichate, rai Quiricha Inoaesi- Salmo- coroatajai cuhane aitothane tocohaneen. Raite, 'Iite, canu calaohineen neeicha. Canuna, chacaneen neeunra.' naain laenaeratelu Cana Coaunera, rai Quiricha Inoaesi cuhane.

³⁴ Nitohanihane coinata, nii ajiniha: 'Oo caje jene, ichatereuni, nabana setuha rai jaberecone coataara.' naain nii ajiniha- rai Quiricha Inoaesi cuhane belu- Cana Coaunera. Chaentechu: 'Satiin Rabiri rai caitoonjoane, ichaa curennicha.' naain belu Cana Coaunera.

³⁵ Nitohanihane jaunte, coaiten leeocho cuhane, 'Coatia laen, setuha nii ii letono jaberecone naihatejeriheein.' naain laenaclu Rabiri.

³⁶ Aihana jaun, esinaaente niqiu, Rabiri letoaa Cana Coaunerane rijijieein, nii nihane bana nenacaauru cachaauru coroatajanelu. Nete, nii baiha ohin, rai foerateeurera ainane jana, rai jabereco inae setuelu.

³⁷ Nete, nii Cana Coauneraacha ichatei- Jesoso jabereco laen cuu neein setuenelu.

³⁸⁻³⁹ Aihana jaun, chasocuru, caa inara rai canacaanuhacha beebejei- Jesosohacha corenihate, atiin, osaocane nihanatiin, rauhijiriin esenetaane, nosa caje nichotena nainereen- saain cachaauru, Jorioniheichuru nihanatiin. Aihana jaun, nii nosa coreniha caseteco coaracuruhane rai niha- Moisesaacha benojoinurute, Jesoso coreniha laen nainecurureein nii caseteco caje nichoteeuruhane. Aihana jaun, satiin- nii Jesoso esenetaaurute, atiin coreniha- osa caje rocohin- culuhoca cureein Cana Coaunera.

⁴⁰ Caohachaa in coaracuche, batohin esenetana jereneeichenete, inara choaae nalureein inoaclu laenaratihalu Cana Coaunerane jaun, laenacuruhalu *profetacurune* rijijieein:

⁴¹ 'Aonacuche.

Satiin caohacha ichaonaa-
caitoojoo que jaolequiin nenacaauru
cojoaelatoоче.

Nitajihate curiquicheein, inae ecu tihane bana.

Nii cojoanonaa banane,
itolere ichaain inara notaaca cureeunnicha.

Chunicoha inara rai, nii que ereein bihane, esenetaiheeicheta.'
naain laenacuruhalu *profetacurune* rijijieein," naain jetao, nii Antioquihau nena sinacoca asaee- netaojianacaauru rai ereerejeein jetao beebeje Faboro.

⁴² Inae, nii que irihane nainaain jetaote, nii ita taojiaauruha Joriocurune jaan- sinacoca caje corihaneraauru aina mituha cue Faboro. Nii jana jetaote, jiniichaa in cuhin mituha cunacaauru- Jorioneen nerotonacaauru jetaote:

"Coaiten leeocho- nebetacanaa janonaa bana uhin, coaiten nii que ereerijha uuni, canaacaanu rai," naain jetao, Faboro cotihacure.

⁴³ Inae sinacoca asaee netaojiaauruhane nainaain jetaote, Faboro aina Berenabeen caaije cuure- arajii Joriocuru aina- Jorioneen nerotonacaauru- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, naaonjoaihunri. Nii jaun jetaote, acaauru rai: "Nijiaonriha, inara belaiha nere aina cuuain, inara cotihaca Cana Coaunerane jaan jianequichenera. Nirijieeincha, jianelanaala, nii jelai sacuuchete, inara coroatajaneen, inara belaine Cana Coaunerara," naain jetao, acaauru suujuateen, acaauru ratirihure.

⁴⁴ Nii baiha jetaote, leeocho nebetacanaa janonaa bana coaiten, netaojiaaure- nii nese sacutaain caje uhin- coroatajaje lanaanla cachaauru, acaauruhacha beebejei- Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi aonacuruhane caina.

⁴⁵ Nii jaun jetaote, nitohaneen coroatajaje lanaala, turuuruha cachaauru, Faboro aina Berenabeen aonaana jaun, nechu jataaen, acaauru que necoelai caun, nabana esenetaauruhane coataa, "Nechu aansai casaje cachaauru," naain, Faboro necoeje chanuure Joriocuru.

⁴⁶ Nii jana jetaote, nii que nelararajiaain, chaque casilanaala:

"Inara Jorioneechene raite niqiu, jaurihaanejeein nere beebejihacaanune caina canaacaanu letoaa in ne Cana Coaunera niqiuicha. Nete, naitoonjoa batocoichene jaun, rautaa in

aohana jerelanaala que jaolecohichera. Nitohaneein, inara rai, ichaonaa sanaacharanejeein nenea bihacaanune coinete niqui, canacaanu letoaain ne- Cana Coaunerara. Nena aohanna jereneiche coarajihacaanune jaun, Jorioniheichuru rene curichaanuhin.

⁴⁷ Nitohaneein canacaanu letoaainte:

‘Canuna, inara letoareeuni,

satiin- caa chauratane que nenacaauru- Jorioniheichuru rai nihanatiin, amuhemujeein beein, canu neein nihanune coitucuerateein,

acaauru ichoterateein neeichene coinara.’

naain Isaihasi que beratihalune rijijeeinte, ena canacaanu letoae Cana Curuaanaa- Cana Coaunerara,” naauruha Faboro aina Berenabeen, Jorioocuru raina jaun jetaote,

⁴⁸ coroaacure- nii Jorioniheichuru.

Nitohaneein coroaajeein jetaote, esenetaain, “Caohatoha jataaen cana rai, Cana Coauner- aacha beratenojoincha,” naain esenetaaure, satiin- nii ichaonaa sanaa charanejeein nenea raaureraanu que nenacaauru- Jorioniheichuru.

⁴⁹ Nitohaneein jetaote, nii jelai batane sacutaain nenacaauru- jelai cocoaichacuru rai, Cana Curuaanaa- Jesocurisito beebjeeure.

⁵⁰ Nii jaun jetaote, nii rautaaain coaracurenihana jaun, nii caohachaaain suujua coaraaain Cana Coaunera bajaaurera- enecuru suujua tacaure- Jorioocuru. Nii cuu nenacaauru- acaauru rai jataaen nelatenacaauru cachaauru- suujuaune maajeein tacaure, satiin ita suujua rijitocoriin, acaauru que nejerateein, jelai caje Berenabeen aina curuataain, Faboro sitaauruhane coina.

⁵¹ Nitohaneein, jelai caje sitanajaauruhana jaun jetaote, mituuru neein, nii acaauru safato que nenea- utuune faofaohin, riariaain, ratiriin amuure. Nii jetaote ichacure: “Aihana jaun, inae canacaanu, nii ujuaihoneein nihaacaanu. Coaraain aihane nitajeeuche.” naauruhane coina. Nitohaneein rai safato que nenea- utuune faofaohin riariaain ratiriin jetaote, jelai caje amuhin, Iconio cuure Berenabeen aina Faboro.

⁵² Ne jetaote, rachoojoenaa cataaun nedaaure, nii Antioquiha nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru, acaauru suujueniha, niha Cana Coaunera Suujuena jaun.

14

Iconio turuuruha Faboro aina Berenabeenne

¹ Antioquiha neeuru baiha, jelai caje amuhin jetaote, Iconioo turuure jetao- Faboro aina Berenabeen. Nii Iconioo turuuruhanane jana jetaote, nii cuu nenea ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiaaure Jorioocuru. Nii jana jetaote, cuu turuhin, enohin, Jesocurisito beratenojoi beebjeeuruha rauhijiriin, rauhii cuhane cuaaine jaun jetao, esenetaacoaure arajii- Jorioocuru, Jorioniheichuru naaonjoainuri netonaine maajeein, esenetaacoaure arajiiin.

² Nii jana, esenetaaichuru Jorioocuru jetaote, nii Jorioniheichuru suujuateeeure jetao, esenetaauruhane coataa, baasoneein Faboro aina Berenabeen que ereein, nechu jataain acaauru cotaaha.

³ Nejetaote, cuu carajaain acaauru aina neeurejetocurelu jetao, nii Jesocurisito letonocuru afosotooru. Nitohaneein jetaote, acaauru corootajanerichaaain Cana Curuaanaane coitucuuruhane jaun jetao, cuu neein Cana Curuaanaa ere beebjeejetocurelu jetao, nii afosotooru. Nii jaun jetaote, acaauru corootajaniha- Cana Curuaanaana jaun jetao, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane beebjeein jetao, cunaitenacaauru rautaaain cacha notaacure, esenetaauruhane coina, Faboro aina- Berenabeen.

⁴ Ne jetaote, nelerujuacoaure, nii jelai nese cocoaichacuru cachaauru. Tabaauru jetaote, Jorioocuru cocoaeratiha jetao, jelai teein nelerucure nejesihajeein. Nii jana, afosotooru cocoaerateerera netonai jetao, jelai teein nelerucure.

⁵ Nitohanihana jaun jetaote, cocoaianacaainuru aina ita suujua tacaure jetao Jorioocuru Jorioniheichuru aina, Faboro aina- Berenabeen que nejerateein, ajeri que bodoosinajaain sonajaauruhanane coina niqui.

⁶ Nii jana jetaote, nii coitucuriin jetao, Iconio caje, Licaoniha batane cuhin, Listrau, Derebeeu, naajoainunri rohan nenacaauru neseeuuru cuhin jetao sorohin,

⁷ amuhemujeein, Jesocurisito beratenojoi- erenaa caohati beebjeeure jetao.

Listrau, Faboro bodoosihuruha ajeri quene

⁸ Nitohaneein, nii Listrau turuuruhanane jana jetaote, ecu ne- leeinjiin bacosaneein nejanohanaa cacha. Nii jetaote, chabana nichaauraaain amuhene, nejanoha caje coaaneein.

⁹ Aca jetaote, Cana Coaunera ere beebjeiha Faboro jana, rautatiin, cuu lauhequiin aonaje. Nii jana, rautaaain coaraa Faboro jana jetaote, esinaae rauhijiriin, nerautaane esenetana nainihane coarajihane, suujua cuhanena jaun jetaote,

¹⁰ rai tonijiaain:

“Nimichuhin nichaaurate coaracaara,” naa rai Faborone rijieeoritiin jetaote, chujule-
neein, jeluhatiin inae ruharujuae nii cacha.

¹¹ Nii coaraain jetaote, ita rijitiin jachaleneein jetao, nere kuhane cuaain jetao:

“Chosichurute cacha neein cana rai faaurera,” naaure jetao, Licaoniha ere kuhane
cuaain.

¹² Niritiin jetaote, nii acaauru ichanohineein nenea, acaauru chosineein acaauruhacha
tei Seoso jecha naaure jetao, Berenabeen que. Jana Faboro que jetaote, leecha chosi
Eremesi jecha, naaure jetao, aca irihane jaun.

¹³ Nii jana jetaote, turuha uhe jetao, nii nese coenorau nenea- acaauru chosi Seoso
rai Teenforo rai saseredote. Nii saseredote jetaote, Seoso rai, lenone nihane sohin,
mocohin tenajaacane tocohaneein tajiha itolere torocuru, chaen, caohatiin curuteein
rucuhenehineein nenea- enuha juane, naaonjoaain uhaain turuha uhe jetao, que Faboro
aina Berenabeen belaaain coroaecuruhane coina.

¹⁴ Nii jana jetaote, nii coaraain, acaauru chosiniha benajaauruhane que, inae naina-
corichure jetao, Faboro aina- Berenabeen. Nitohaneein, nainacorriin jetaote, nobiri
soaisoaain jetao, acaauru jana kuhin, acaauru rai nujuaaen soaisoaain:

¹⁵ “Chanuna nitohanain ichana jeriquiche, inara rijijieein, cacha neein nihacaanu
natiin. Nitohaneein neeichene jianequichene coinana turuha uhacaanu, inara rai bi-
hacaanune, nii jiaanein neeichene coinara. Nii jiaanecuchera. Coatia chaelai que
nelatejeehai niita. Inae nii jiaanein, Cana Coaunera esine- itolere dede, cana rai
chauratane, cucuana, nii kuhane coneracuru, naaonjoaain coaunera- Cana Coaunera
corojeein, nere tonoraain neeuchera.

¹⁶ Inoaalute niqui, niicha jerei ichaa cachane nihanatiin, inauheneecha coarajerejetelu
Cana Coaunerara.

¹⁷ Coatia, chaelai janonaa bana, caohacha ichaain nihane jianihei- Cana Coauner-
ata. Nete, ‘Naaonjoaaine neeunra,’ naain chabana necoharaeratene cacha notajaincha.
Acate, inara coroaajane, temulejaain naaonjoaaineeichenera. Inara temule setejiaer-
aanuque, elo letoaain naaonjoaera. Setejiaane, caoachaain marohin, caohatiin tihane,
jeejojiriin nihane, raotojoein quihajeein- aina raotojoein neeichene jaan- teranein
nenaanera,”

¹⁸ naain acaauru rai beeuruha Faboro aina Berenabeenne sainejeein jetaote, erena
tonora lanaala jetao, acaauru chosi rai ichara tocohaneein jetao, nii irihuru sohin,
mocohin, acaauru coroaeejein, acaauru belaaain, acaauru ranaa jerecure.

¹⁹ Nii jana jetaote, Antioquiha caje, Iconio caje, naaonjoaain caje uhin, tajiha turuha uure-
Jorioocuru. Nitohanein, turuhacoaain jetaote, nii ecu nenacaauru suujua elonaauruhana
jaun jetaote, ajeri que Faboro bodoosiin jetao soore. Nitohanein sohin jetaote, “Inae jecha
atinaauruha,” naain jetao, tararaain amaain, nii nese caje, naain jaoha cuure.

²⁰ Nii jana jetaote, sacuhin, curuhacaain netaojiaain coarajeeuruha Jesocurisito ranojoi-
hunrune jana jetao, nimichujuaate Faboro. Nitohanein nimichuhin jetaote, coaiteen nii
neseeu cue. Nii cojoanoo jetaote, Berenabeen aina, naain Derebeeu cuure.

²¹ Nii Derebeeu turuhin, cuu raotojoein, Cana Coaunera Ere Caohati beebjeeuruhane
jaun jetaote, Jesocurisito esenetaeranein nedaure arajii cachaaure. Nitohanihana jaun
jetaote, cuu neeure arajii Jesocurisito ranojoinunru. Nii Derebeeu, cacha relaauruhane
baiha jetaote, Listrau, Iconioo, Antioquihau, naaonjoaainunri coaiteen cuure.

²² Cuuru turuhin jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru suujuateure jetao, caohatiin, niri-
jieein jianelanaala, esenetaain tonoraauruha, caoachaain rauhijiriine coina. Nitohanein
jetaote: “Cana Coaunera Cojoanona que ichaonaa jerichaane, itolere necairichanaa
coaraain, necairichanaa abaantaacanete nera,” naain jetao, suujuatenajaunre.

²³ Niritiin, suujuatenajaain jetaote, le laurichuru Jesocurisito ranojoinunru nainetiin,
acaauru coaraanuurune que, acaauru bichauhenaauru tihacoaure. Nitohanein, ti-
hacoaain jetaote, acaauru coroaajaniha Cana Coaunerane coina, suri couu neein cosi-
nacaain, Cana Coaunera bajaain, nii acaauruhacha esenetai- Cana Curuaanaa biji tena-
jaain ratirinajaure.

Siria batane que nenea Antioquihau jelaiha cuuruha Faboro aina Berenabeenne

²⁴ Pisidia batane choaae situhin kuhin jetaote, Paanfiliu turuure.

²⁵ Inae Paanfiliu batane turuhin jetaote, nii neseeu- Perejeu, Jesocurisito beratenojoi
beebjeeure, nii cuu nenacaauru rai. Nii baiha jetaote, Ataliau cuure jetao, Faboro aina
Berenabeen.

²⁶ Cajé coauneein jetaote, bote cuhane fauhin cuhin, Antioquihau turuure. Nii neeu-ruhalune jana, acaauru teeruhalu acaauru leeochoauru, Cana Coaunera icharatenojoi ichacuruhane coinana jaun jetao, turuure, inae nii niicha icharatenojoi jitaauruhana jaun.

²⁷ Nitohaneein cuhin jetaote, inae Antioquihau turuhin jetao, jitariin cuu nenacaauru-Jesocurisito ranojoihunru taojiaain jetao, acaauru rai, acaauru corotajaniha Cana Curuaanaa- Cana Coaunera jaun, Jorioniheichuru netonoai- rai suujua coreein, inae esenetaauruhane beebejeure Faboro aina, Berenabeen.

²⁸ Nitohaneein jetaote, cuu acaauru aina, carajaain neeurejeteurelu Faboro aina Berenabeen.

15

Netaojiaauruha Jerosaleunne

¹ Nii Antioquihau neeuurua Faboro aina Berenabeenne bana jetaote, Antioquihau cuure nii Jodea nenacaauru tabaauru. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru-Jesocurisito coreniha cana nejeraauru relaaure jetao, aitha Moisesane jaan que. Inoaclu aitha Moisesane rijitoejin:

“Inara jabereco cari jiununuhiin saerateneeichene, inara osa caje inara culucuhin, inara ranaa nainerihehi Cana Coaunera,” naaure jetao.

² Nii jaun jetaote, coreniha acaauru aina, ita cotaicha rijitocure jetao Faboro aina Berenabeen. Nii jaun jetaote, inae Faboro aina Berenabeen que tacaajejin jetao, acaauru aina, nii cuu nenacaauru tabaauru naaonjoainunri letoaaure jetao- nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru, nii que iriha cuurua nii Jerosaleen nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoainuri ainane coina.

³ Nitohaneein jetaote, letoanajaauruhane jaun, nii Antioquihau- nese caje, Jerosaleun cuure- Faboro aina Berenabeen, cuu nenacaauru- tabaauru aina. Nitohaneein cuhin jetaote, Fenisia batane, Samaria batane, naaonjoainuri choaae situurunejin jetao, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru rai beure:

“Naaajoaainte, Jorioniheichuru netonai corotajane Cana Coaunera, jauriaa acaauruhacha sacui jianein, nere tonoraauruhane coinara,” naain beeuruhana jaun jetaote, coroaacure jetao- nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoihunru, acaauru rai nii beeuruhana jaun coitucuhin.

⁴ Inae nii Jerosaleun turuuruha- Faboro aina Berenabeen jana jetaote, raotojoejin acaauru raure satiin- nii Jesocurisito ranojoihunru, saain nii acaauru bichauhenaauru, saain nii afosotooru, naaonjoainunri. Nii jana jetaote, satiin itolere ichaain, acaauru corotajaniha Cana Coaunera beebejeure, acaauru rai.

⁵ Nii jaun jetaote, nimichuhin, nichaauraaain jetao:

“Nii Jorioniheichuru Jesocurisito esenetaeraauru raite caohachae aitocooachene, aithalu Moisesane rijijiejin rai jabereco cari saerateeuruhane coinara. Nii choaae tacaainte caohachae, satiin Moisesa aitoonjoalu rijijiejin ichaohin, esenetaain tonoraauruha nii Jorioniheichuruna,” naaure, tabaauru fariseeocuru- Jesocurisito ranojoihunru.

⁶ Nii niritocuruhana jaun jetaote, satiin netaojiaaure- afosotooru, nii cuu nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri, nii que ita rai ereein, coitucuurua jiniiquine coina.

⁷ Cuu nii que ereerecuruhane jana jetaote, Fedoro netonoai nimichuhin:

“Curisito coreniha- chasocuru, inarate raotojoejin, inae carajaa catohanejin canu cotijiaain canu raa Cana Coaunera coitucuhiche, jianacoo nosa caje mitunaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coina, Jorioniheichuru rai nere beebejihanune, eseneta nainecuruhane coinara.

⁸ Leeinjiin- Cana Coauneraachate, satiin- cacha suujua coitucuujuera. Nii Cana Coaunera, cana que coaratejin, Jorioniheichuru rai, rai Suujue tera. Nii jaunte raotojoejin acaauru raane coitucuhacache, cana rai, rai Suujue tihalune rijijiejin, acaauru rai netonai, rai Suujue tihane jaunra.

⁹ Coatia nejelaunejin, Jorioniheichuru coaraain nihei- Cana Coaunera. Satiin cana coaraane rijijieinte, joareein cacha coaraain ne Cana Coaunera. Nii jaunte, esenetaauruha acaauru netonaine jaun, acaauru suujue coulucoe Cana Coaunera, cana rai ichaane rijijiejin. Satiinte, itanein ne cacha.

¹⁰ Aihana jaun, chante inara raajenihane, Cana Coaunera leratena jerequiche, caa nere esenetaeraauru rai caaintati ichaonaa- anajiin tenaa jereinta. Nihei, canacaanu nihanatiin, nitohanai- ichaonaa abaantana nainera lanaalata. Niheichu cana inoaesihuru nihanatiin, nitohanai ichaonaa sacunaa nainesihuruhane coalanaalata.

¹¹ Nete, rai Calaohi Jesoso coreniha atiin nechu nirijiejin core colane, cana suujue ichoteratein, couluocua Cana Coaunera coitucuhacachera, jerichanejejin acaauru

suujue couluuocane rijijieeincha,” naa acaauru rai Fedorone jana jetaote, ereeuruhane jianeein jetao,

¹² curuatoroaain, satiin- curuaequiin aonajeeure. Nitohaneein:

“Naaonjoaainte, canacaanu aina cuaain cojoelanaacojoa ichaain, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, Jorioniheichuru aina nihacaanune janara,” naain acaauru rai jetao beebejeeure, Faboro aina Berenabeen.

¹³ Inae ereeuruhane nainaauruhane jana jetaote, acaauru rerohariha jetao ere Saantiaao:

“Aonacuche satiin Jesocurisito coreniha canejeraneein nenacaauruna, caa que erete aonaquichera.

¹⁴ ‘Naaonjoaainte, jauriaa Jorioniheichuru raenihane baiha, inae enene janijiin niicha ranojoinunru- Jorioniheichuru coroatajane Cana Coaunera, acaauru netonoai nichao que ichaooruha jerihane rijijieeine coinara.’ naainte canacaanu rai be Simoon- Fedoro.

¹⁵ Niritiin inoaelu beein, nere bera inoaesihuru que laenaeratihalu- Cana Coaunerane tocohanein:

¹⁶ ‘Rabiri inamacooru caje neferatenaaneein nenacaauruna, coroatajaniha cuureeunni.

Leeinjiin canuhacha jerenohicha ichana jerenacaauruna,

coroatajaniha cureeunnicha,

¹⁷ itolere chaauruatane sacutaain

canu ere beebejeeuruhane, cacoitucuhin carohan nichuuntanaa nainecuruha

Jorioniheichuru netonaine coinara.

¹⁸ Caritiinte,

inoaelu caje coauneein berateein

Nere laenaeratelu Cana Coaunera,

coitucuhacachene coinara.’

naain Quiricha kuhane laenacuruhalu Cana Coaunera ere bera- *profetacurune* rijijieeinte, nii nainaauruhane coina aihurera.

¹⁹ Aihana jaun, coa Jorioniheichuru rai, caaintati ichaonaa tenaa coacache, inae jauriaa acaauruhacha esenetai jianeein, Cana Coaunera ere tonoraauruha natiinta.

²⁰ Raujiaainchate naine, quiricha kuhane laenaain: ‘Jiaonriha, cacha ichanohineein nena chosi rai niicha teuri lenone quichenera. Jiaonriha, sinijieraaquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateechenera. Niheichu, sinijeraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai tein raelanaala, ene aina ichaohichenera. Jiaoarihachu, enecuru nihanatiin, sinijeraaacane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, jelai tein raelanaala quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha raro ruluhin sonojoin lenone quinn naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana niha natiin, jiaonriha quichenera.

²¹ Nii coataate neeure, inoaelu caje coauneein, neseeuru nainetiin, nebetacanaa janonaa bana nainetiin, nii netaojiaauruna jaan- sinacoca asaee netaojiauuruhane, nii Moisesa aitojoan ereretaain que cana relaeranuurura.’ naain laenaain letoaacachenete caohachare,” naain jetao acaauru rai ereereje Saantiaao.

Jorioniheichuru rai Jerosaleen caje letoanojineein nena- quiricha

²² Nii jaun jetaote, saain Jesocurisito ranojoinunru, acaauru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoaain jetao Jesocurisito ranojoinunru nejesinanejeein netiin, coacuhin jetao, acaauru tabaauru janiichure, Antioquihau, Faboro, Berenabeen, naaonjoainunru aina, letoanajauruhane coina. Nitohaneein tabaauru janijiin jetaote, Jodasi- Barasabanein acaauruhacha curuaatei, chaen Silasi, naaonjoainunru letooaure. Acaauru jetaote, nii Jesocurisito ranojoinunru- cana nejeraauru rai, jataain nelatineein neeure.

²³ Nitohanein letoanajaain jetaote, acaauru aina quiricha laenaain jetao letooaure, naain Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru rai, nii Jerosaleen nenacaauru- afosotooru, acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

Nii quiricha- acaauruhacha laenai kuhane jetaote:

“Saainna- afosotonichaanu nena, inara coaucaanura. Saain, Jesocurisito ranojineein nenacaauru- cana nejeraauru bichauhenaauru ainane, inara coacuhin, caa laenaain letoacaanura. Saain Jesocurisito coreniha- canacaanu nejeraneein, Antioquihau, Siriau, Silisiau naaonjoainun- Jorionelanaala- neniquichene raina, caa laenaain letoacaanu,

²⁴ canacaanu letononelanaala, caa Jerosaleen caje cuhin, inara suujua rorehecaa cuuruha, inara jabereco cari molohiche, aitoha Moisesane rijijieine que aitiin, leeinjiin chacoitucuhi rijijieein, inara tenaa jerecuruhane coitucuhacaanune jaunra.

²⁵ Nii jaunna, satiin coacuhin, coroatajaain canacaanu caje nenacaauru- cachaauru letoacaanu, jataaen canaacha belaihuri- Jesocurisito coreniha- cana nejeraneein nenacaauru- Faboro, Berenabeen naaonjoainunru aina, canacaanu aina nenacaauru coroatajai cachaauru letoacaanu, inara coaraa uuruhane coinara.

²⁶ Nii Berenabeen aina Faboro ichaote, jataaen lunajeriin ne, Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraain, nere beebejeeuruhane corenihara.

²⁷ Nitohaneeina, nii Jodasi, Silasi naaonjoaain letoacaanu acaauru ainara. Acaaurute, inara rai ereein, jitariin inara rai niriinanai biha cuurureein, nujuaaen cajera.

²⁸⁻²⁹ Cana Coaunera- Suujue- suujuatenojoeineinte, canacaanu rai caohachae, inara rai ichaonaa caaintati tenaa nainenihaaanura. Raujiaainchane inara rai aitiin lae-nacaanu: 'Jiaonriha, cacha ichanohineein nenea- chosi rai niicha teuri- lenone quichen- era. Jiaonriha, raro ruluhin sonojoin lenone quiin naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana nihanatiin, jiaonriha quichenera. Jiaonriha, sinijieraaquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateichenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai teein- raelanaala ene aina ichaohichenera. Jiaonrihachu, enecuru niha- natiin, sinijieraocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, quicha raelanaala jelai teein aina ichaohanera,' Ni- hei nenacaan nii baihata. Caa aitocoaanune rijijieein, tonoraain ichaohichenete, cao- hachaaain ichaain, caohachaaain ichaonaa naineriquicheeincha. Raotojoeein neeuchera,"

naain jetaote, nii Antioquihau- acaauruhacha letoaaene- quiricha laenaure, letoaa- uruhane caina.

³⁰ Nitohaneein jetaote, inae nainaauruhane jaun jetao, ita rai necoein, Antioquihau cuure nii Faboro, Berenabeen, Jodasi, Silasi naaonjoainuri. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru jitariin taojiaain jetao, nii acaauru rai- afosotooruhacha letoai- quiricha teure jetao, acaauru rai.

³¹ Nii jaun jetaote, joracaain ereretaain coaraain jetao, coroaacure jetao, nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, caohatiin acaauru suujuaatein, acaauru suujua lararajiaain, ichacuruhana jaun.

³² Nii Jodasi aina Silasi netonai jetaote, Cana Coaunera caje erenaa raauruhane, cacha rai beebejeraneein neure. Nii jaun jetaote, niha acaauru rai rauhina jaun jetao, nii Jesocurisito ranojoinunru rai ereein jetao, acaauru suujua lararajiaain jetao, acaauru suujua nunaaure, acaauru rai ereein acaauru suujuatein.

³³ Nitohaneein jetaote, cuu carajaaajoaain neeuruhane baiha jetao, inae acaauru rai necoeine nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. "Raotojoein cau- nichuchera." naain jetao, acaauru rai necoeine,

³⁴ jelaiha Jerosaleeun cauhacuuruha, nii letoanajaaurera rene, Jodasi aina Silasichu- rune caina.

³⁵ Nii jana, Berenabeen aina Faboro jetaote, cuu nii Antioquihau nedaaure. Nii cuu arajiin nenacaauru aina jiniinquiin, cuu jetaote, cojoanoonetojoein Cana Curuaanaa ere beebejeein, cachaauru relaure.

Misionero neein amuhane coroata satiha Faborone

³⁶ Nii baiha carajaaajoaain neein jetaote:

"Coanete, turunichaaca, satiin nii jauriaa Cana Curuaanaa beratenojoi beebejihacaluna jaaunru- neseeuu sacutaaaincha. Chatohaneeincha neeure, nii cuuru nenacaauru- cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoihunruta," naa Faboro, Berenabeen raina jaun jetaote niqui,

³⁷ acaauru aina Joaan naain curujai- Maroco amanaa jeriha aina- Berenabeenne jana jetaote,

³⁸ rautaaajoaenihana jaun, jerecojoaene jetao Faboro, jauriaanejeein cuuru bana, Paan- filiau ratirinajain, cauha cuhalune jaun jetao, acaauru jiniichaaain- acaauru amihaneoin ichajein sacuenihalune jaun.

³⁹ Nitohaneein jataaen amaane jerelanaala, jataaen coiintiha Faborona jaun jetaote, jelai teein jetao, nii Maroco cotijiae jetao Berenabeen, corianeraaunu que. Nitohaneein cotijiaain jetaote, aina Chifereu cuure jetao, ucuae cunaa bote cuhane fauhin.

⁴⁰ Nii jana, Faboro jetaote, jelai teein, corianeraaunu que Silasi cotijiae. Nii jana jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane caina jetao, acaauru rai Cana Coaunera bajaain

letoanajaaunre nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. Nitohaneein jetaote, jelai caje nerocohin cuure jetao,

⁴¹ Siriau, Silisiau naaonjoainun. Cuuru turuuruna jaaun jetaote, nii cuuru nenacaauru- Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinuru rai ereein jetao, acauru suujuateeure, caohachain rauhijiriin, jianelanaala Cana Coaunera ere tonoraain, niicha jerenohicha ichacuruhane caina.

16

Faboro aina Silasi corihaniha cuha Timoteeone

¹ Nitohaneein cuhin jetaote, Derebeeu, chaen Listrau, naaonjoaihun, turuha cue Faboro. Nii jana jetaote, cuu leeinjiin cacha- Jesocurisito esenetaera- Timoteeoneein curuajai- Jorio bene que nebaain- Curieco que inacanaa ruha cue Faboro. Nii neba jetaote, Jesocurisito esenetaera ne.

² Satiin- Listrau, Iconioo, naaonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejer- aauru jetaote, “Aca jete, jataain, caohacha cachaneein ne,” naaure jetao que, coitucuur- erauru.

³ Niritiin, rai beeuruhane jaun jetaote, acauru corihaniha cuha Timoteeone jere Faboro. Nitohaneein acauru corihaneraanu que amaauruhane caina jetaote, Timoteeo jabereco cari jhununurateein, saerate Faboro. Nabana rautaelanaala, que nererojoecaau- ruha cuu nenacaauru- Jorioocurune coataa jetaote, nitohaneein terate Faboro, inae, satiin cuu nenacaauru- Jorioocuru, Curieconein niha Timoteeo inacane coitucuuruhane jaun.

⁴ Nitohaneein, acauru aina Timoteeo amaain cuhin jetaote, situuruna jaun nenacaauru neseeuha nainein, Jorioniheichuru- Jesocurisito esenetaerauru rai jetao, aitiin bera- teeu ruha afosotooru aina- Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- coaaraa- rune rijitjoejin beebejejin jetao cujueeure.

⁵ Nitohanihana jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, esenetajeein cujueein ne- jeonteejejin, sacuure Jesocurisito ranojoihunru.

Leeinjiin Masedonia cocoaicha que, Faboro notaaca Cana Coaunerane

⁶ Asia batane que nenacaauru rene cuhin beebejeeruhane jereniha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote, rauhijiriin cuure, Forijia batane, Galasia batane, naaonjoaihunri jelon situhin.

⁷ Nitohaneein jetaote, rauhijiriin cuhin, Misia batane- nunuhe que turuha cuure. Jelai caje coaunein jetaote, Bitiniau bataneun que turuha cunaa coaacure niqui. Ne jetaote, cuuruhane caohate jetao, Jesos Suujue.

⁸ Nii jaun jetaote, nirijiejin, rauhijiriin Misia turue lanaala, rauhijiriin situhin, Toroasi cofauhanaun, turuure.

⁹ Ecu netiin jetaote, janotiin sinihu coetacai rijitjoejin leeinjiin cacha- Masedonia cocoaicha que notaaca Cana Coaunerane jaun jetao, nii Masedonia cocoaicha aina, itaque taca cue Faboro. Que tacaain jetaote, nacatiha nichaauraa: “Atiin, Masedoniau, turuha uute, cuu canacaanu relaaicha,” nae jetao, Faboro sinihu.

¹⁰ Nitohaneein notaaca Cana Coaunerane biha Faborone jaunne, nii rijijiejin neru- ujuejin, Masedoniau cuhacaanu. “Jerihane, cuu Jesocurisito que erejejin beebejena- a cointate, cuu cana cotiharate, Cana Coaunerara,” naaina, cuhacaanu.

Filipoo tururuha Faboro aina Silasine

¹¹ Nitohaneaina, Toroasi cofauhanaun caje, nesaruna- leeinjiin bote cuhane fauhin, cu- cuana cuhane cujuejin, rauhijiriin Samotoroasi cobenaun, tacanacanejejin cuhacaanu. Nii cojoanoo cuhine, turuha cuhacaanu Neapolisihu.

¹² Jelai, cajena, atane choaen cuhin, Filipoo turuha cuhacaanu. Nii Filipoo te, Masedonia batane que nena- nese tabaainein- Romanocuru nejesina que cocoaichaquuin nenaane. Cuuna inata janojoejin, neeorihacaanu.

¹³ Nitohaneeinna, cuu, nebetacanaa janonaa bana, naain nese edaa cuhacaanu, nuuhe auhaniha cuhin. Cuu niha netaojiaain- Cana Coaunera bajaauruha- Jorioocuruna jaan coitucuhacaanuna jaun. Cuuna turuhin, nelauriaain, cuu netaojianacaauru- enecuru rai, Jesocurisito que ereerejejin beebejihacaanu.

¹⁴ Nii cuu netaojianacaauru jana nena- leeinjiin- ene curuaate, Lidia ne. Acate Tiatira nese caje unaanein, cajione caohacha- lanaajihjoaain que- necoretiha nena ne. Nii enete, aihuruha Jorioocurune rijijiejin, Cana Coaunera coroaera nihana jaun, coroatajane Cana Coaunera, rautaaain, Faborohacha beebejei aonaane caina.

¹⁵ Nii jaunte, saain loreri asae nenacaauru naraachuru aina jiniiquiin, baotisanojoi- neein neeuruhane baiha:

“Esinaaen rauhijjiiriin Cana Curuaanaa esenetaeraneein nihanune esenetaachene, caloheri asaae, siniha uchera,” naain canacaanu chunaa Lidiana jaun, cuu nihacaanulu.

¹⁶ Inae, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan cuhacaanune janate, leeinjiin ranuna- coseenraneein nenea aina ita eruhacaanu. Nii ranunate, saruha Moconajaerane que, enaacha, chaaelai nihane, cojoeluhinae. Nitohaneein, enaacha chaaelai nihane, cojoeluhinaane jaunte, que nihane, chaaelai cojoeluhinaerateein, coreniha arajiin coriqui nihane, raerajeure, nii sirichaauru.

¹⁷ Nii ranunate Faboro aina, cuujihacaanune jana, canacaanu caaijie uhin, ehequiin:

“Caa cachaurute, acaihanejei Cana Coauneraneein nenea- aitoonjoa beebejeureranera. Acaaurute, raotojoein caseteco caje nichoteein jianacoo nenea nainiha cachanejaan beeuranera,” nae, ehequiin- nii ranuna.

¹⁸ Nii jaun jetaote, cojoanoneetojoein, niriti nejesina nihane jaun, inauhene aonajenajaocane baiha, inae tabiicha, coetae Faboro, araai janohin, niritonajaocane jaun, coetaain jetaote, nii chaaelai cojoeluhinae- enaacha- nii ranunane jaan rai:

“Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito coreniha, nii ranuna caje mituhin amuura,” naa Faborone rijijieein jetaote, caje mituhin amue, nii ranuna saruhera.

¹⁹ Nii jaun jetaote, inae neniha saruherane jaun, chaaelai cojoeluhinasinihane coaracuruha nii ranuna sirichaaurune jaun inae coreniha coriqui erunaa nainecurenihane jaun jetaote, Faboro aina curuataain Silasi mucuure nii ranuna sirichaauru. Nitohaneein, mucunajaain jetaote, amanajaaunre, cocoinacaihuri acatiha, naain nese cataaun nenaaita colurujueeuruhana jaun amanajaaunre.

²⁰ Nitohaneein, amanajaain turuhanajaain jetaote, joesiocuru rai, nech uataain, acaauru cotaiha nohanein jetao:

“Caa Jorioocurute, satiin canacaanu nese sacutaain, satiin- cachaauru rorohecaaurera.

²¹ Chaentechu, cana Romanonihacachene ichao corenaa jereein, nejelau ichaonaa que ichaohacachene coina, que cana relaaurera. Aihana jaun nainihe, nii que ereein, que cacha relaauruhane jerichaachenera. Nitohanei ichaonaa que ichaonaa nainihacache, cana Romanonihacachene jaunta,” naaure jetao.

²² Nii jaun jetaote, satiin acaauru aina obajeein jetao, mucunajaauruhane jana, acaauru cajione rocoerateein jetao, enuha que bisichatenajaauere joesiocuru.

²³ Nitohaneein, mainajeriin bisichatenajaauruhane baiha jetaote, caresero cuhane enohanajaauere, caohatiin berainajaan caresero beraichane coina, aitiin.

²⁴ Niritiin suujuatein letoaauruha joesiocuruna jaun jetaote, caresero fuuniha, tenajae, sefo que acaauru tija mucueratein, nii caresero beraicha.

²⁵ Nii jana jetaote, cuu dede cataaun, Cana Coaunera bajaabajajeein, nenatecuruha- Faboro aina Silasine jana jetaote, cuu aonajeeunre, nii cuu nenacaauru leeochoaauru- casetecocuru.

²⁶ Nii jana jetaote, luhecotariin uhe cana lialiaera, mijieeinetiin. Nii jaun jetaote, mijieeinein nerurujaaa nii caresero cuhanaine jana jetao, neboracaacoaa caresero bacuujaaurune jana, satiin- nii cuu nenacaauru- casetecocuru caje nerojoirojoiri nii acaauru biji ichoracuru- *cadenacuru*.

²⁷ Nii jana jetaote, jitoroaa nii caresero beraicha notane jana, nii caresero coaraane jana, satiin jetao, neboracaacoae nii caresero bacuujaauru. Nii jaun jetaote, “Inae jecha sorooruha, nii casetecocuru,” naain jetao, rai esefara rocohite, raajenhane nesohin nijiaohanne coina.

²⁸ Nii jana jetaote, rai ehequiin:

“Coaa ichaajenhane, chatoaneein necunaitaara. Satiina cau nihacaanura,” nae jetao, rai Faboro.

²⁹ Nii jaun jetaote, cono bajaain, soroneein cuhin, enohin jetao, Faboro aina- Silasi acatiha, rijijijianein coasina caaun jetao, acaauru acatiha neseonrae nii caresero beraicha.

³⁰ Nii baiha jetaote, caresero caje mitanajaain jetao:

“Cachaauru, cha ichareeun, nitajihanune coataa, nichotihanune coinata,” naain bajaane jana jetaote:

³¹ “Cana Curuaanaa- Jesocurisito esenetaaute, nichoteei, ii sinijiera, ii calaoichuru, satiin ii loreri asaae nenacaauru, naaonjoaihunri ainara,” naain jetao, tonoraauere, Faboro aina Silasi.

³² Niritiin tonoraain jetaote, rai Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi beebejeure, satiin- nii loreri asae nenacaauru raine maajeein.

³³ Nitohaneein, dede catairijihu nihanatiin jetaote, temuha acaauru que- acaauru bisihuruhane jaanne jaun jetao, acaauru rai culeje nii caresero beraicha. Nii baiha jetaote,

inae rai sinijiera aina, saain rai loreri asaae nenacaauru aina jiniiquiin, baotisanajoineein neure.

³⁴ Nitohaneein jetaote, rai loreri asaae jetao, Faboro aina curuataain Silasi amaain jetao, coroaatenajae nii caresero beraicha. Nitoaneein jetaote, rai loreri asaae nenacaacuruu aina jiniiquiin satiin- sinijiera aina jetao corojeein, raotojoein neure, inae Cana Coanera esenetaauruhane jaun.

³⁵ Inae jano jana jetaote, folisihacuru letoaaure jetao, joesiocuru, Faboro aina Silasi joracaeratiha cuuruha, caresero beraicha quene coina.

³⁶ Nii jaun jetao te:

“Caraiite, nere letoaaure joesiocuru, inara joracaain, inara jianichaaune coinara. Aihana jaun, inae nainiquiche, raotojoein mituhin, amuhichenera,” naa nii caresero beraicha, Faboro raina jaun jetaote,

³⁷ Nii folisihacuru rai jetao:

“Canacaanu Romanonihacaanu natiinte, caohachaaain rautaaain, canacaanu rai bajaorihei amuneein, satiin corajihia cachane notaracae canacaanu bisiin, canacaanu enoaerateeure caresero cuhanera. Nii natiinte, nech jataaen asinojoneein, inae canacaanu mitaeratenaa jerecure. Aihana jaun coatia miturihaacaanuhi, raajenihane uhin, canacaanu mitaa uuruhinera,” nae jetao, Faboro, nii folisihacuru rai.

³⁸ Nii jaun jetaote, turuhin beeuruha nii folisihacuru, joesiocuru raine jaun jetao, nesooneetooore jetao, Romano neeuruhane beeuruha acaauru raine beeuruha, nii acaauru letonocuru- folisihacuruu jaun.

³⁹ Nii jaun jetaote, raaje cuhin jetao, turuhin, Faboro aina Silasi joracaerateein jetao:

“Atiin, inara rai, baasoneein ichacaanuneeque, canacaanu que inara suujua acateein, atiin, caaelai caje amuchera,” naaure jetao, nii joesiocuru, acaauru mitaain.

⁴⁰ Nitohaneein, caresero caje inae mitanajaauruhane jaun jetaote, mituhin jetao, Lidia rene, turuha cuure jetao, Faboro aina Silasi, cuu nenacaauru- Jesocurisito corenihacana nejeraauru coaraain, acaauru suujuatein, acaauru suujua lararajiaauruhane baiha jetaote, jelai caje amuure.

17

Tesalonecau turuuruha Faboro aina Silasine jana, acaauru que nererojoeaain, acaauru aina baaecuruhane

¹ Tesalonecau turuuruhanee coina jetaote, Anfipolisi, chaen Apolonia, naaonjoaain neseeuu choae situhin, cuhin jetao, turuha cuure Tesalonecau Faboro aina Silasi. Cuu jetaote, ita taojiaauruhana jaan coloheri- sinacoca sirichure cuu nenacaauru Jorioocuru.

² Nii asaae jetaote, turuha cue Faboro, nitohaniha rai nichaona jaun. Nitohaneein jetaote, nebetacanaa janonaa bana nainein jetao, nii sinacoca asaae cunajaque Faboro. Cuu jetaote, Jorioocuru aina nihane, ita cotaicha rijitonajaaocure jetao, cuu acaauru rai, Cana Coanera Quiricha Inoaesi ereretaain, nichata semanaai reentiaain.

³ Cuu nihane jetaote:

“Inae nitohanihane coina, letononeei nihana jaunte, ohin caje ichanaelu Mesihasi, Cana Coanera Quiricha cuhane aithane nainaane coinara,” naain jetao, rauhijiriin beebeje Faboro. Niritiin been jetaote: “Caa inara rai- quiiha beebejeite, jeelai Jesosoneein, canaacha cohajei- Mesihasi,” naain jetao, beebeje Faboro.

⁴ Nii jaun jetaote, tabaauru Jorioocuru, arajii Curieocuru- Jorioocuru aina ita taojiaain- Cana Coanera bajaaurera naaonjoainuri jetaote, esenetaacooaure, arajii enecuru- caohachanejeein nenacaaurune maajein jetao, esenetaain jetao, Faboro, Silasi, naaonjoainuri aina neure.

⁵ Nii jaun jetaote, acaauru que necoelai caaun jetao, acaauru aina obajein, chachaelanaala, nelanae caaun bero cuhane amuhemuhenaacaauru- neechu aansainein ichaonacaauru ariin jetao taojiaaure, nii esenetaichuru Jorioocuru nii nese sacutaain acaauru aina cachaauru rohecaain, cachaauru suujua auhacaeraanu que. Nitohaneein jetaote, arajiin cacha taojiaain jetao, Jason loreri asaae jetao, codoonetoha cuure jetao, Faboro, Silasi, naaonjoaain ariha, runajaauruhane, acaauru mucuhin, tararanajaain, cachaauru rai tenajaauruhane coina jetao, niqii.

⁶ Ne jetaote, cuu Faboro aina Silasi ruurenihana jaun jetao, Jasoncha aina curuataain- cuu nenacaauru- Jesocurisito corenihacana nejeraacuru- tabaauru amaature, tararanajaain, cocoinanacaihuru rene. Nitohaneein, amanajaain jetaote, cocoinanacaihuru acatiha turuanajaain jetao, ehehequuin:

“Satiin cana rai chauratane sacutaain, cachaauru rohecaain, cachaauru suujua auhaacaaurerate, inae cau netonai turuurera.

⁷ Nii inatiinte, turuuruhanane jana raotojoein ranajae, caa Jasonra. Acaaurute, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa eenferadoro- aitoonjoa ichoae iniin: 'Nihaje leeocho curuaanaacuru- curuaanaa- Jesosoneein curujaicha.' naaure," naain jetao, coulurujuenajaaure Jorioocuru letonocuru- nechu aansaineein ichaonacaauru.

⁸ Nii jaun jetaote, niritocuruhane jaun jetao, anacuruhane que nererjoecaure saain- nii cuu nenacaauru cachaauru, nii cocoainanacaihuru, naaonjoaihunri.

⁹ Nejetaote, nii cocoainanacaihuru rai coriqui tee jetao, Jason, nii aina nenacaauru aina, inae nii nese caje mituhin amuuruha Faboroorune jana, acaauru rai cainacuruhane coina. Nii aina jetaote, jianenaacure.

Bereau turuuruha Faboro aina Silasine

¹⁰ Inae nocohecane jana jetaote, luhecotariin, naain Berea nichae, Faboro aina Silasi letoaaure jetao, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru, ucuuae cuuruha soronacane- jeeine coina. Cuu turuhin jetaote, cuu nena- sinacoca asaae turuha cue jetao, Faboro aina Silasi.

¹¹ Nii cuu nenacaauru- Jorioocuru jetaote, naain Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru amuritoheriin jetao, caohachaaain suujua coaraain neeure. Nii jaun jetaote, nii Faboro- hacha beebejei- Jesocurisito beratenojoi aonajeeure, corojeein. Nii jaun jetaote, co- joanoonetojoein. Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaaure jetao, jiniiquiin, esinaae rauhijiriin aitocuruha Faboro aina Silasine rijiichane coaracuruhane coina.

¹² Nii jaun jetaote, esenetaaure arajiin cachaauru- Jorioocuru, arajiin Curiecocuru aina acaauru benecuru- caohacha nejein nenacaauru, naaonjoainuri.

¹³ Nejetaote, nitohanein, Bereau neein, Cana Coaunera aitoonjoa beebejiha Faborone coitucuriin jetao cuuhin, cachaauru suujua roheca cuure jetao coaiteen, nii Tesal- onecau nenacaauru- Jorioocuru, acaauru que nejerateuruha nii Bereau nenacaaurune coina.

¹⁴ Nii jaun jetaote, chajaain caeneenejelanaala, nii Bereau, Timoteeo aina Silasi, naaon- joaain ratiriin, luhecotariin jelai caje mituhane coina jetao, Faboro letoaaure jetao, cana temura nichae- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote, Faboro corianiha cuure jetao, nii aina amuhemuhenaacauru, Atena neseue tiaain. Nii baiha jetaote, cuu Faboro ratiriin cauha cuure, chajaaajoaain coaraa cuuruha Silasi aina- Timoteeocurune coina aitiin, acaauru letoaa Faborona jaun.

Atenau niha Faborone

¹⁶ Nii Atenau neseue neein, Silasi, Timoteeo, naaonjoaain cohaca nihana jaun jetaote, cuu itolere- araa laurii- cuu nenacaauru ichanohi- ecaanto coaraain jetao, jataain nerero- joecae jetao, Faboro.

¹⁷ Nii jana jetaote, sinacoca asaae, Jorioocuru aina ita cotaicha rijite jetao, leeochoaauru- ita taojiaain- Cana Coaunera coroaeraauru ainane maajeein. Nitohanein jetaote, co- joanoonetojoein jerichanetoein, jeelai que aitiin, ita cotaicha rijitonajaque, nese cataaun netaojianacaauru aina.

¹⁸ Chaen, cuu coroata lauriin nenacaauru- itolere coitucueracuru *filosofooru*, le laurii "epicoreocuru," le laurii "estooicocuru," naaonjoaihunri aina jetaote, Faboro aina, ita cotaain jetao:

"Cha quena ereereje caa nereretanaa inatoroa," naauruha tabaaurune jana jetao:

"Nejelau ataneu nenacaauru rai chosichuru- bera necaihara," naaure jetao leeochoaauru, raotojoein, oo caje ichanaa Jesosone beebejiha Faborona jaun.

¹⁹ Nitohanein jetaote, niha jataain chatohanein, mijieineein rucuhencaine, ita tao- jiaain rucuhacuruhana jaun jetao, ichtane ucuuno- ajerineeojoaain- Areopago neein, acaauruhacha curuaateihu jetao, Faboro cotijiaain amaain, cuu turuaain jetao:

"Nii canaacaanu rai- iicha beebejei- ena ecoona- erena bena naaneina, canacaanu rai,

²⁰ Jataain canacaanuhacha coitucuhi que ereeina jaunna, 'Naaonjoaain quene aitoonra.' naain, canacaanu rai beeine jerichaanu, jataain coitucunaa jerichaanune jaunna," naaure jetao,

²¹ satiin Atena cocoaichaneeruhane, chaen nejelau atane caje uhin- cuu nenacaauru naaonjoaihunri, niha chatohanaine, aonaain, que ita rai ereereena rautatooruhana jaun.

²² Niritiin Faboro caje bajaauruha, nii niha chatohanaine rucuhacuruhane jaan- ichtane ucuuno- Areopago netiine jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraain jetao:

"Satiin inara Atena cocoaichaneichenete, esinaae rauhijiriin, inara chosichuru coroa- jeein ichaohin neeiche.

²³ Nii jaunte, ita taojiaaichene jaancuru naanein, coaracaanne jana, cuuru ne- inara chosichuru rai lenone mocohichene jaancuru rorihuru. Nii rorihuru naanein coara- caanne janate, 'Chabana coitucuerai Cana Chosi rai' naain laenanohine- nii leeinjiin

rori. Nii coitucuelanaala, inaraacha corojete, Acaihanejei Nenea- Cana Coaunerane. Quena, caa inara rai ereere jeein beebejeeun.

²⁴ Acate, Cana Coauneranein, itolere, cana rai chaauratane Coauneranein, itolere, que nenacaauru Curuaanaanein, itolere, satiin cana janonaa sirichanein ne. Coatia, raajenhane- cacha ichanohinein nenea loreri- Teenforo asaaecha ichaohi.

²⁵ Nieichu chaen, rai chaaelai icharaaunu latihei. Acate, itolere cana rai ichaonaa teein, neraain ichaonaana jaanu teein, itolere maajeein coaunaelu cana rai.

²⁶ Chaen jetaotechu, jauriaanejeein leeinjiin cacha coaunaelu, caje arajiin nefoerateein, laurilauri catohanein- cana rai chauratane sacutaain- neenenu que. Nitohanein, cacha coaunaain jetaote, nenajaauru nenajaauru neuruha le laurichurune coina, acaauru ichaona jaanu jelai beein jetao, cuu ichaooruhane jinatelu Cana Coaunera.

²⁷ Chaen, esenetaain coitucunaa nainihane, coitucuha cachane cointate, nitohanein ichaelu Cana Coaunera. Coatia niqui, cana caje corihae nihei Cana Coaunera.

²⁸ Cana Coaunera corenihate, ichaohin, nerurujaain, naaonjoaain ichaohacache. Inara araichuru tabaauru- raotojoein erenaa que ereereena inaaureraauru jetaote: 'Cana Coaunera cajete, nefoeratenaanein nihacache,' naain ererejetocure.

²⁹ Nitohanein, Cana Coaunera caje, nefoeratenaanein nihacachena jaun, nainihe ne- jelaunein, cana suujua cuuain, 'Aiha coata, ajeri, naaonjoaain caje- cacha ichanohinein nenea- chosichuru- ecaantoorune tocohanaha jecha, Cana Coaunera,' naain cana suujua cuuain nihacachene.

³⁰ Inoaelu jetaote laaen, coitucuueneihaluna jaun, niicha rautaai ichaa cachane jana, inauheneicha coarajerejetelu jetao, Cana Coaunera. Jana, enenete laaen, inae jinatihana jaan que tihana jaun, coitucuhin nere tonoraa, itolere sacutaain cachane coina berate.

³¹ Nitohanein beratihana jaunte, inae Cojoanonaa- que banihatein- niicha rucujuei que tihane bana, caa chaauratane que, satiin- neinichachene coaarein Cana Coaunera, esinaae rauhijiriin rai cachanein neein- caohachaaain suujua coaraauru coitucuha- nii leeinjiin cacha janijiin niicha ranoloji aina cuuaine coina. Niite raotojoein coitucuha- cache, aca rai, nii ichaeraanu que, oo caje ichatein nihalune jaun," nae jetao Faboro.

³² Niritiin, oo caje ichanarichaaain cachane biha Faborone jaun jetaote, oo baiha ichanaain nenea nainiha cachane esenetaaurenihana jaun jetao, batocure tabaauru. Jana leeochoauru jetaote:

"Leeocha banana, ii ere aoharihacaanuhincha," naaure jetao Faboro rai.

³³ Niritocuruha raine jaun jetaote, cuu ratirinajaain amuhe jetao, jelai caje Faboro.

³⁴ Nii jana, tabaauru jetaote, esenetaauruhana jaun, caaijie cuure. Nii jana jetaote, cuu acaauru aina cue leeinjiin cacha- Dionisio. Nii jetaote, nii ita taojiaauruna jaan- Areopago- netaojianacaauru bichauhenanein, niha chatohanaine rucuhanein nenaane. Chaen leeinjiin ene- Damarisinein curuajai, chaen leeochoauru naaonjoainuri jetao, Faboro caaijie cuure.

18

Coriintoo turuha Faborone

¹ Nii baiha jetaote, nii Atena caje amuhin, Coriintoo cue- Faboro.

² Cuu jetaote, Poonto batane caje unaa- leeinjiin Jorio- Aquila neein curuajai aina, ita ruure. Aca jetaote, rai comasai- Firisila aina, enanejeein Italia caje turuhin neeure Coriintoo. Nii bana, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- eenferadoru neein nenea- Culaodio, nii Roma caje, satiin mituruha Jorioocurune coina, niijeinnetiin aithane jaun jetao, jelai caje mituure. Nii jana jetaote, acaauru rene turuha cue jetao, Faboro.

³ Jerichanejeein, acaauru rijijieein, jacari caje lohanarinu que, acaauru ichanaa que amihaniha acaentonaina jaun- coaranaaca cue Faboro, cuu acaauru aina neein, jiniiquuin acaauru aina amihanihane coina.

⁴ Cuu jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana nainein, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae turuha cuhin nejesina ne Faboro. Cuu Jesocurisito beratenojoi beebejeein, Jorioocuru relaaain, Jorioniheichurune maajeein relaaen, esenetana nainecuruhane coina.

⁵ Inae Masedonia batane caje, rene tururuha Silasi aina Timoteeocurune jana jetaote, jacari caje lohanarinu namihaneoo jianein, Cana Curuaanaacha beratenojoi benaacha que ne Faboro, rauhijiriin, aithaha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene rijitoejin: "Jesosote esinaae rauhijiriin canaacha cohajei Mesihasi ne," naain coitucuruha Jorioocurune coina.

⁶ Ne jetaote, rautaaurenihana jaun, aina obajeein cotaain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. Nii jaun jetaote, rautaaurenihana Jorioocuruna jaun, jelai caje mituhane, cojounacanu que jetao, cuu cajione romaromaain jetao,

“Inaraacha jerei ineeinte, caseteconein nitajeriquicheeinha. Inae canu enene caje coaunein, cha ujuaihonein nihaaunra. Inarate, nii ujuaihonein neeiche. Inae aihane amuhanu. Ena caje coauneine Jorioniheichuru rene aihane cureeunnicha,” nae jetao Faboro, Jorioocuru rai.

⁷ Nitohanein, nii ita taojiaauruhana jaan sinacoca caje mituhin jetaote, rohan nenaaleejiin cacha- Tisio Josto loreri asae turuha cue Faboro. Nii cacha jetao, Jorionihei. Ne jetaote, esiaaen rauhijiriin laaen Cana Coaunera ere esenetaain corojeein, tonoraera ne.

⁸ Nitohanein jetaote, sinacoca curuaanaa- Curisifo, saain rai bereecuru, rai comasai, saain rai loreri asae nenacauru aina jiniiquiin, Cana Curuaanaa ere esenetaaure. Nitohanein jetaote, arajii- Coriinto cocoaichanecuruhane jetao, beebejiha Faborone aonaain esenetaauruhana jaun, baotisanajoinein neeure.

⁹ Le janotiin cuhane jetaote, coetacai rijitjoein jetao, Faboro siniha cue Cana Curuaanaa. Sinihu, rai ecocohin jetaote: “Coaa canu ere beebejeeine jianihara. Jiaohine casiin jianeinera.

¹⁰ Canuna, ii aina nereeunnicha. Nerihain, caohachanainejeein chatohanein cheterata, cau, caa nese que neeuruha arajiin canu cachaaurune jaunne ichei aitoonra,” nae jetao, Cana Curuaanaa, Faboro sinihu.

¹¹ Nii jaun jetaote, coroata jaanacai cataaun tiaain jetao, nii Coriintoo neein, jelai cocoaichacuru rai, Cana Coaunera ere beebeje jetao Faboro.

¹² Ne jetaote, Acaihata batane coberenadoro neein niha Calioonne jana jetao, Faboro aina nejeratein jetao, ita taojiaaure Jorioocuru. Nitohanein, ita taojiaain jetaote, Faboro mucuhin amaaure, ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* asae.

¹³ Nitohanein, mucuhin amaain, coberenadoro acatiha turuaain jetaote: “Caa cachate, cachaauru suujua tacaain, nejalauneei Cana Coaunera corojeein tonoraauruha cachaaurune jereein ne, cana rai cocoaeraa nitohanai ichaonaane saijiein, rautanaa cojoaelanaalara,” naauruhane jana,

¹⁴ cuu irihane coina, aonajihata Faborone jana jetaote, cuu Jorioocuru cotaicha rijitiin jetao:

“Jataain baaso ichaain, sonajaain jaohin, naaonjoaain que inara ere nihane jana nihanana, nainereein canu rohecaachene latelanaala, jeriquichene rijijiein, inara- Jorionequichene aonacaun tonajelanaalana.

¹⁵ Nena, inara aohana naineneun, joaereein, nitohaniha inara ichaona jaun aitiin, inara raajenihane inaraacha coacui que aitocohichene jaunra. Inara nii rucuecuche. Coatia canu, nii que enonaa nainihaun, nitohanai rucueranu que nenihanune jaun,” naain jetao,

¹⁶ nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* caje, nii Jorioocuru sitae, coberenadoro Calioon.

¹⁷ Nii jaun jetaote, sinacoca curuaanaa- Sosenesi mucuhin jetao, faohacure, nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* acatiha tein. Ne jetaote: “Coaraain nainauru- ruinera,” naain jetao cuu coarajenajae coberenadoro- Calioon.

Antioquihau cauhin, jelai caje nacoaunein misioneronein cuhane nichata satihata Faborone

¹⁸ Araai janohin, Coriintoo nihane baiha jetaote, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru rai necoeure jetao, Aquila- chaen rai sinijiera Firisila, naaonjoaain aina jiniiquiin- Faboro, Siria bataneu cuuruhane coina. Nitohanein cuhin jetaote, cucuana cuhane cuujeein, Sencurea turuhin jetao, caje amuhane coina bote cuhane fau rai, rai couturi loraecaain joerate jetao Faboro, Cana Coaunera rai naitoonjoanlu nainane cojounacanein.

¹⁹ Nitohanein cuhin, inae Efesoo turuhin jetaote, cuu Aquila ratiri, rai sinijiera Firisila aina. Nitohanein cuu ratiriinajaain jetaote, naain nena sinacoca asae turuha cue jetao- Faboro. Cuu turuhin jetaote, enohin cuu nenacauru- ita taojiaeraauru- Jorioocuru rai ereerejeein jetao, relanajae Faboro.

²⁰ Nii jaun jetaote, cuu carajaain acaauru aina nihane coina, Faboro chunaare. Ne jetaote, ainaa jerelanaala, acaauru rai:

²¹ “Jerihata, Cana Coaunera nena, caa baiha inara rene turuha ureeunnicha,” naain jetao necoe acaauru rai Faboro.

Nitohanein, necoein jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin, Efeso caje amuhe Faboro.

²² Nitohaneein amuhin jetaote, Sesareea turuhin, jelai caje coauneein, atane choae cuhin, Jerosaleeun turuha cue Faboro, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru coaraane caina. Nii baiha jetaote, caje Antioquihau cue jetao- Faboro.

²³ Nii baiha carajaaajoaain neein jetaote, coaiten amuhemuhena nunuhetein, itolere Galasia batane, Firijia batane, naaonjoainuri sacutaain amuhemujueein, Jesocurisito esenetaerauru suujuatein, acauru suujua lararajiae jetao Faboro.

Efeso Jesocurisito que ereerejiha Aforone

²⁴ Nii jana jetaote, amuhemuheca Faborone naniha, Efeso turuhe jetao, leinjiin cacha-Alejaandiria cocoaicha- Aforoneein curuajai. Nii jetaote, caohatiin Cana Coaunera Quiricha Inoaesi coitucuhin, raotojoein ereerejeein, cacha relanaa coitucue jetao.

²⁵ Aca jetaote, esinae rauhijiriin, Cana Curuaanaa aitoonjoa coitucuhin, esenetaain, tonoraain nenaane. Nii jaun jetaote, raotojoein ereerejeein corojeein, rauhi cuhane cuaain, Jesoso aitoonjoa beebejeein, que cacha relae. Ne jetaote, Jesocurisito esenetaerauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhelanaala, acaihanejeein Cana Coaunera ere tonoraera nein niha cachane coujounacanu que, cacha baotisiaa Joaanneeicha coitucuujiha natiin jetao, nitohanein cacha relae jetao, Aforo.

²⁶ Nitohanein jetaote, chaque tonaje lanaala, ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan lorersinacoca asae cacha relae, satiin aonajera urichoo. Nii jana cuu neein aonajiha Aquila, rai sinijiera Firisila ainane jaun jetao, cotijiaain bujuaihu amaain jetao, rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijiein jetao, beure Aforo rai, jelai amuritoheriin coitucuhane caina.

²⁷ Nii baiha jetaote, Acaiha batane cunaa jeriha- Aforone jaun jetao, quiricha laenaain, aina letoaure, nii Acaiha nenacaauru- Jesocurisito esenetaerauru rai, caohachaain belain raauruhane caina. Inae Acaiha turuhin jetaote, Cana Coauneraacha belainojieein- Jesocurisito- esenetaerauru corootajane jetao, jataain Aforo.

²⁸ Nitohanein jetaote, rauhi coaraain, rauhi cuhane cuaain, Jorioocuru rai ere, satiin aonajera urichoo. Nitohanein, acauru rai ereerejeein jetaote, acauru rai Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretae jetao, Cana Coaunera jerenohinein, letononeein Meshasi niha Jesoso ne que, aitha Cana Coaunerane beein. Nii jaun jetaote, chunijiu cuaain tonaain Aforo batiin tonaain erenaa nainecurene jetao, Jorioocuru, acauru que coarateein aithana jaun.

19

Efeso turuha Faborone

¹ Coriintoo niha Aforone nainiha jetaote, Efeso cue Faboro. Efeso turuhane caina jetaote, ichtane tabai ucuuno que iniin, ichtane tabai choae situhin, turuha cue jetao, Efeso Faboro. Cuu jetaote, le laurijiein Jesocurisito esenetaerauru aina ita eruure jetao.

² Nitohanein, runajaain jetaote, acauru rai:

“Tana, Jesocurisito esenetaichene nunuheteichene bana, inae Cana Coaunera Suujue raain neecheluneta,” naain acauru caje bajaa Faborone jana jetaote:

“Aihahacaanuta. Coatia chaabana niritiin, esenetaerauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhacaanuta,” naain tonoraauruhane jaun jetaote:

³ “Chatohanai quetejian, baotisanojieein neecheta,” naain bajaa Faborone jana jetaote:

“Cacha baotisaain coujunacatihalu Joanne rijijieinchate, canacaanu cojounacatein neurelura,” naain tonoraauruhane jaun jetaote:

⁴ “Aiha chuhisicha. Nii Joante chuisi rauhijiriin Cana Coaunera esenetaerauru coujounacaatelu baotisaain. Chaentechu nii caaijie turuhenein- Jesoso esenetaauruha saain cachaaurune caina beebejelu,” naain beebejiha acauru rai Faborone jaun jetaote,

⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, inae baotisaain coujounacatenohinein neure.

⁶ Chaen, acauru choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaa Faborone jana jetaote, acauru choae fauha uha Cana Coaunera Suujuena jaun, itolere nejelau ere que ereein, aitorotiha Cana Coaunerane beebejeeure. Nitohanein jetaote, rai nere cuhanene maajeein Cana Coaunera beratenojoi ita rai beebejeeure.

⁷ Itolereinein jetaote, lechoonca corootajaure, nii cachaauru- Cana Coaunera Suujue raeracuru.

⁸ Nichata ateein, cuu neein jetaote, netaojiaauruha- Jorioocuruna jaan lorersinacoca asae cuhin, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro, chaque casilanaala. Cuu jetaote, “Naojoarichaaain nii Cana Coaunera Cojoanona- Ena Turunaa,” naain beebeje, esenetaauruha cachaaurune caina.

⁹ Ne jetaote, tabaauru, nechu jataain, cotaiha esenetana jerecurenihana jaun, esenetana jerehanaala jetao, satiin aonajeurera urichoo baasonein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que

ereeuruhane jaun jetao, cuu ratirinajaain, cachaauru relaa- leeinjiin cacha- Tiranoneein curuajaine jaan- coloheri asaae, nii Jesocurisito esenetaeraauru- jitariin amaain jetao, nelonae Faboro. Cuu jetaote, cojoanoonetojoeiin, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro.

¹⁰ Nitohaneein jetaote, cuu coroata jaanacaain, cacha relaane jaun jetao, Asia batane sacutaain nenacaauru, Jorioocuru, Jorioniheichurune majeinchuru, Cana Curuaanaa aitoojoan beebejiha Faborona jaun, aonacure.

¹¹ Nitohanihana jaun jetaote, Faboro aina cuaain jetao, itolere cojoaelanaacojoai ichaain jetao, cachaauru notajae- Cana Coaunera.

¹² Nitohaneein coroatajaniha Cana Coaunerana jaun jetaote, Faboro que, cajione turuaain, amaain jetao, cunaitenacaauru dadaauruhane jetao, nerautaaure- itolere cunai caaun cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhichuru ichanaaneinchuru- cunaitenacaauru caje jetaote, nii coitucuchuhichuru sitae.

¹³ Nii jana jetaote, neeurelu- benaneneein nenacaauru- Jorioocuru- amuhemujueein- moconajaera ichanaaneein cunaitenacaauru rautaeraniha nenacaauru. Niichuru jetaote, "Jesoso coreniha mituuche," naain, nii suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru caje sitaauruhane coina jetao, coacuhin, ichaa Faborone rijijieein jetao, nii moconajaera ichanohineein coitucuchuhi que, cojoeonacaauru rai jetao: "Faborohacha beebeje- Jesoso coreniha, nii cacha caje mituhin amuura," naure jetao.

¹⁴ Leeinjiin Jorio- Esesebaneein curuajai calaohichuru- caaunsineein nenacaauru jetaote, nitohanecure. Nii Esesebate, saseredotecuru curuaanaanein ne.

¹⁵ Ne jetaote, coitucuchuhichuru sitanaa jerecuruha, que cojoeonaa cajene jana jetao: "Canuna, Jesoso coitucuhin, Faborone maajein coitucunra. Jana laaen, inara coitucuhaaun. Cha nequiche chaainti inarata,"

¹⁶ naa nii cacha suujueniha netiin- nii coitucuchuhine rijieeoritiin jetaote, acaauru choae tacaatiin jetao, sonajae jetao, acaauru amuritiin nunujuetohana jaun jetao, banejelanaala jataain cunaitanajaain, jitariin acaauru cajionene majeein, caohachanainejeiin, soaisoiriin sonajae jetao, nii coitucuchuhi que- cojoeona cacha. Nii jaun jetaote, machorojoa machorojoaain jetao, nii neeurunajaa loreri caje jetao, soroore.

¹⁷ Nii nitohanihana jaun jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru Jorioocuru, Jorioniheichuru, naaonjoaihunri- satiin, nii coitucuhin casihure. Nii jaun jetaote, itolereenein, Cana Coaunera Calaoi niha Cana Curuaanaa- Jesocurisitone coitucure jetao, beebejeeuruhane jaun.

¹⁸ Nitohaneein jetaote, arajiin cachaauru nii coaraain esenetaeraauru, satiin, aonajeeuruha cachaaurune jana jetao, jauriaa jaiti coitucuelanaala itolere baaso- acaauruhacha ichai beeure jetao, jitariin caohachanainejeiin.

¹⁹ Chaen, arajiin benanecuru jetaote, nii nerelaauruhana jaan- acaauru quiricha jitariin uhaain jetao, satiin coarajeeurera notaracae teein, jitariin mocoore. Nii acaauruhacha mocoli- acaauru quiricha core rocooruhane jana jetaote, saquichoonca oaraacani, acaauru coriquineein jataain coretineein jetao mitue rai core.

²⁰ Nii jaun jetaote, itolere sacutaain, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain jetao neeure cachaauru. Nii jaun jetaote, esinaae rauhijiriin nelateein- itolere ichaa- Cana Coaunera coaracuuruhane jaun jetao, leeochoauru cachaauru netonoai esenetaure.

²¹ Nii nitohanihana baiha jetaote, coaiten Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri, cunaa jere jetao, Faboro, nii caje cuaain, Jerosaleeun cuhin, caje coauneein Romau cunaa jerihane jaun.

²² Nitohaneein coacuhin jetaote, ichoaichania coroatajai- coroatajaneraauru- Timoteeo, Erasto, naaonjoaihunri letoae jetao, Masedoniau, Faboro, turuha curichaaaine beeuruh- ichoaichaniha, amaaine coina. Nitohaneein, ichoaichania letoanajaain jetaote, nii Asia batane que nedae jetao, Faboro.

Faboro aina, rai corihacuru que nejerateein, ita rohecaauruha Efesoo nenacaaurune

²³ Nii bana jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru jetao, ita que nejerateein, ita rohecaure nejesinajeiin, nii Ena Turunaa Ichaonaa que, acaauru relauruhane jana, esenetaauruhane coreniha.

²⁴ Leeinjiin cacha- Demetirioneein curuajai- coata que amihanenaa jetaote, nii leratera ne. Nii Demetirio jetaote, itolere ecaantoneenanain ichae jetao, coata caje, nii acaauru chosineein- acaauruhacha tei- eneneein nena- Aretemiasa rai Teenforo cojounaca sirijia- coaain. Nii que coretiin que cachaauru rai necoreteein jetaote, nii aina amihanenacaauru coretenajaque jetao, jataain coretiin.

²⁵ Nii Demetirio jetaote, jitariin coroatajaneraauro cotijiae jetao, leeocha cachaauru-acaauru rijijieein- jelai- ecaanto icharaneein- amihanenacaauru cotijiaain jetao, acaauru rai jetao:

“Niha naaonjoaain- raotojoein amihanein- raotojoein ichaohacachenajaan- cana amihanein core aasaeran jaunna, inara cotijiaaun, nii que erena coinara,” nae jetao, nii coata caje- ecaanto ichaera- Demetirio.

²⁶ Niritiin jetaote: “Inara netonaite, raotojoein coitucuhin, inara uricho que, nii aonaain neeichera. Nii Faboro naain acaauruhacha curuaatei cachate, cajienein amuhemujeein, cachaauru rai: ‘Nelatihejie caa canaacha ichai- cacha ichanohineein nenaacana chosicha.’ naain, arajii cachaauru rai bihana jaun jetaote, inae esenetaaure arajiin cachaauru. Coatia leeinjin cau Efesohacha nitohanai ichaaita. Itolereenein, Asia batane sacutaae lalajeeinte, amuhemujeein, nii chosi esetaauruhane jiaanecuruha cachaaurune coina relanajaane jaun, esenetaacoaure.

²⁷ Niite laaen, jataain cana rai ulunaain nedaera. Nabana chunei, cana amihaneon coretena nainenihane, cana amihaneon niha natiinte, nitajenaa naine. Chaentechu, Asia batane sacutaain, satiin chauratane sacutaain coroaenojoneein niha, jataain nelateein nihane corenihane saijieein, caa cana rai chosi- Aretemiasa que jaolecoorureein cachaauru. Chaen inae turuurihaain rai Teenforo asaae, coroaeca,” nae jetao Demetirio.

²⁸ Nii jaun jetaote, nii aonaain obajeein nujuae soaisoain jetao:

“Caohachaain laraajiin neeine- Efeso cocoaichanichaachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, nii coata que- amihanenacaauru.

²⁹ Nitohanein jetaote, cajiianein, ita cotaicha rijitiin jetao, nii coroatajai cachaauru- Faboro corianiha cunacaauru- Masedonia caje unacaauru- Caiho, chaen, nii leeocha- Arisitaroconein curuajai naaojoihunri curuataain jetao, codoonetiin mucuunajaain jetao, acaauru tararaain, ita taojiaain- chaelai coaracuruhana jaun- *teatro* neein acaauruhacha curuaateihu amanajaain jetao, ita taojiaeraauru acatiha jetao, tenajaa cuure.

³⁰ Nii jaun jetaote, acaauru coreniha enohin, cachaauru rai, iriha cunaa jeriha Faborone jana jetao, caohateure, ecu nenacaauru- Jesocurisito- esenetaeraauru, nabana, chatohanein teeuruhane coataa.

³¹ Nii cuu- Asia batane nenacaauru- cocoinanacaihuru tabaauru jetaote, Faboro belachaauro nihana jaun jetaote, “Jiaonriha jera, nenoainera,” naerateure jetao.

³² Nii nainiha jetaote, nii ita taojiaauruhana jaun jetao, ita rai cajienein nujuae soaichure jetao, ita rohecaain. Jana, tabaauru jetaote, “Naaonjoaain coinata ne caa netaojianaara,” naain jetao, coitucurene.

³³ Nii jaun jetaote, acaauru tabaauru jetao, “Naaonjoaana jaunte, nii rucuhacuruhane coina, netaojiaaure,” naain jetao, leeinjin cacha- Alejaandoro neein curuajai rai, beeure. Nitohanein rai beratein jetaote, acaauru ajiniha tein jetao, Alejaandoro sarasaracaain amaare Jorioocuru, nii netaojianacaauru acatiha, cuu nichaaurain, nii ita rohecaeraauru rai, iriha Jorioonecuruhane corenihane coina. Nii jaun jetaote, turuhin, nii netaojianacaauru rai jetao, biji sarasarari, curuatoroain aonajeeuruhane, acaauru rai, satiin urichoo, Jorioocuru coreniha, irihane coina.

³⁴ Nitohanein, irihane jana jetaote, nere cajeecha nainacorichure, acaentonai, Jorionihane que. Nitohanein, nainacoriin jetaote:

“Caohachaain, laraajiin neeine, Efeso cocoaichanichachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, ita rai nujuaen soaajiin, carajaain, coroata oraain, acaauru chosi niha- Aretemiasa beuruhane jana, esenetaaureniha Jorioocurune coitucuruhane chuni.

³⁵ Nii jana, nii neseeu- acaauru rai- chaelai que- ereeuruhane- laenaain rucuhera- “secretario” jetaote, inae aitoaha acaauru raine jaun, sitonaonjoauruhane jana jetao, acaauru rai:

“Aonacuche, Efeso nese cocoaichacuru. Satiin- itolere cachate, nii jataain- cana rai nelateein nenaacana chosi loreri- Teenforo, chaen, nii dede caje- ajerineein Aretemiasa tocohanein nalunaane maaajeein beraihane coina nenaacana neein niha- caa nese cocoaichanichachane coitucuruera.

³⁶ Nihei chunei, nii que, ‘Nohanenaa,’ naain iriha chuneine jaanu. Nii jaun, inae nii jiaanecuchera. Coa obaecaache. Coa caohachaain inara suujua coarihei amunein, chatohanein, baaso chana coaacachera.

³⁷ Coatia, chatonaain cana chosi que ereein, niheichu Teenforo asaae asijiauhin naaonjoaauruha caa inaraacha mucuhin inaraacha uhaauri- cachaaurune coaalanaalata.

³⁸ Chatonaain, acaauru colurujeein niha, nii coata que amihanenaa- Demetirio, nii aina amihanenacaauru ainane, taute neeure- nii rucuheraaunu que nenacaauru- joesiocuru,

chaen, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunri. Niha chunicoha, acaauru coulurujuerane, taa, nii rucueraanu que nenacaauru rene amanajaauchete, neruujueeruhine, ecu le cachaauru jabereco coreniha irihane coinara.

³⁹ Niha esinaae rauhijiriin chatohanaine, rucuhenea jerequichene, satiin cocoainanacaihuru aina, ita taojiaain, nii rucujueein neeuchera. Nii banate, esinaae rauhijiriin, caohachaaain ita taojana esinenein rucuhericuicheincha.

⁴⁰ Jana, jerichanejeein, sacunaa coauquichenete, cana colurujuenaa nainecurureein, 'Canajecha cachaauru suujua rohecache,' naain. Nii quete, jataain lunaain nihacachera. Charijjeein nejeein, coitucuhin, cana caje, 'Chatoaneein, lerateein, ita rohecaureta,' naain bajaauruha cocoainanacaihurune, tonaainte berichaacheta," naain jetao:

⁴¹ "Chajaaincha cauhanichuchera," nae acaauru rai, nii chaelai que ereeuruha nii neseeu nenacaaurune-laenaain-rucuhera.

20

Masedonia, Curesia, naaonjoaihunri turuha cuha Faborone

¹ Inae nitohanein, cajianein, ita rohecaauruhane jianecuruhane baiha jetaote, jitariin, nii Jesocurisito coitucuurera cotijiaain jetao, suujuatenajae- Faboro. Nitohanein, suujuatenajane baiha jetaote, acaauru rai necoein, Masedonia batane cue jetao.

² Cuu jetaote, neseeu neseeu nainein, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rene bedaenein, cuu acaauru suujuatein, jelai amuritoheriin Jesocurisito esenetaauruhane coina, acaauru rai ereereje Faboro. Nitohanein, acaauru rai ererejeein, acaauru suujua lararajihane baiha jetaote, Curesia batane cue jetao Faboro.

³ Nitohanein, Curesia batane turuhin jetaote, cuu ne nichata ateein. Cuu nichata ateein nihane baiha jetaote, inae Siriau cuhane coina, bote cuhane fau rai, nihane jana jetaote, que necosuujuaauruha Jorioocurune coitucuriin jetao, jelaiha atane ichoae cauha cunaa jere jetao, nacoaneine Masedonia choae situhin cuhin, Faboro.

⁴ Nii janate, canacaanu corihaniha uure, Berea cocoaicha- Firo calaohi Sofate, chaen Tesaloneca cocoaichacuru- Arisitaroco aina Secoondo, chaen Derebe caje unaa Caiho, chaen Timoteeo, chaen Asia batane caje unacaauru- Tiquico aina- Toroŕfimo, naaonjoaihunri.

⁵ Satiin niichurute, ichoachania amaain, Toroasihu, canacaanu cohaca cuure, Masedoniau canacaanu ratiriin.

⁶ Nii janana, canacaanu, Filipino caje nesaruhacaanu, leeinjiin bote cuhane, jorerera colane ichanohi faan quihuruhana jaan cojoanonaa- Fasocoa beseta bitoacaanune baiha. Nitohanein nesaruhin cuhana, saogui janone cuhane, turuha cuhacaanu Toroasihu. Cuuna canacaanu cohacuruha, nii ichoachania cunacaauru- Jesocurisito coreniha- cana nejeraauruna jaun, cuu erunajacaanu. Nii Toroasihuna, caaunsi janonein nihacaanu.

Toroasihu nenacaauru rene bedainiha Faborone

⁷ Cuuna, semana nunuhe cojoanonaa bana ita taojiacaanu, cana coreniha ohalune coaacuruha, satiin esenetaeraaurune coina, faan chaluhin quihalu- Jesocurisitone rijijeein, ita aina jiniiquiin faan chaluhin quihacaanune coina. Nitohanein netaojiaacaanun janate, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rai, carajaain itolere que, dede cataaun tiaaon, ereereje Faboro, nii cojoanoo, jelai caje amuhane nihane jaun.

⁸ Nitohaneina, leeinjiin loreri ucuunetiin nena nichata coarana saatono que, netaojiacaanu. Cuurute, nihacoae arajiin conooru, moconojoinein.

⁹ Nii janate, jelai caje nemarote, leeinjiin enamanaa- Eoticonein curuajai. Acuujuu laajojiri bacuujuaniha lauhequuin, cuu carajaain ereereca Faborone aonajihana jaunte, amuritooriha sinirenana jaun, nemarote, nii loreri ucuunetiin nena nichata coarana caje. Nii janate, soronein fauhin, michuuruhane jana, inae ohe nii enamanaa.

¹⁰ Nii jaunte, fauhin nii enamanaa que baluunetiin, cuu nenacaauru cana nejeraauru rai:

"Coaa nesoonetohachera. Esinaaete niqui inae ohera. Nete, inae ichanaera," nae Faboro.

¹¹ Nii baihate, jelaiha iniin, faan beeunebeeunein chaluhin quihane baiha, coaiten janohajein ereerecane baihate, inae jelai amue.

¹² Nitohanein, nemarotein oha nii enamanaane jana, oo caje ichtiha Faboro aina cuaain Cana Coaunerane jaunte, jataain que nelararajiaaure.

Toroasi cajene Miletoo cuhacaanu.

¹³ Nii janana, ichoachania bote cuhane cuhin, Asoo, Faboro cohaca cuhacaanu, aca nitohanein jereein, atane ichoae cuhana jaun.

¹⁴ Inae nii Asoo, ita ruhacaanune janate, canacaanu aina, bote cuhane faain cue Faboro, Mitileneu.

¹⁵ Jelai caje nesaruhinna, cojoanoo Quihoo situha cuhacaanu. Nii cajena, le janohin turuha cuhacaanu, Saamo cofauhanau. Cajena cojoanoo cuhin, turuhacaanu Miletoo.

¹⁶ Asiau jeloon cuhin, carajanaa jerenihana jaunte, Efesoo cunaa jerene Faboro, Jorionecuruhane beseta- Feentecosetesi bana Jerosaleeun nenea jerihana jaun, chajaa-joain Jerosaleeun turuhane coina.

Efesoo nenacaauru- Jesocurisiko ranojoihunru- bichauhenaauru rai ereerejiha Faborone

¹⁷ Inae Miletoo turuhinte, jelai caje coaaneein, Efesoo nenacaauru- Jesocurisiko ranojoihunru bichauhenaauru cotiharate Faboro.

¹⁸ Inae tururuha nii niicha cotiharateurine janate, acaauru rai:

“Cau caa- Asia batane que turuhanune caje coaaneein, inara ainaacha ichaohanulune jaunte, inara raotojoein canu ichao coitucuhichera.

¹⁹ Itolere janonaa banana, joaereein cacha rijijieein inara aina amuhemujueein, Cana Curuaanaacha jerenohi ichajeein nerejetoonlu, casuujua fononoichuru, itolere necairichanaa abaantaain, canasinee rijitocuruha Jorioocurune abaantaain.

²⁰ Nena, atin janelanaala, inara caohachanu que, tabaauru que inara loreri asae, tabaauru que nenaanaja cataaun, naaonjoaihun teinchuru, satiin aonajeerera urichoo inara rai, Cana Coaunera ere beebejeein, inara relarejetoonlu.

²¹ Chaen nech, Jorioocuru rai, Joriooniheichuru, naaonjoaihunri raine maajeein: ‘Coaiteen enacoaneein Cana Coaunera ere tonoraain, rai Calaohi- Jesocurisiko netonoai esenetaain tonoraachera,’ narejetoonlura.

²² Enana laen, inae Jerosaleeun cureeuni, ucuae caletoha Cana Coaunera Suujuene jaun. ‘Naaonjoarichaauni cuura,’ naain coitucuelanaalana, caa cureeunicha.

²³ Leeinjiin, neseuru nainein, cuhanuneejaauru naineinchurute, cuu turuhanune, caresero cuhane caenoaain, cacairichaurichaaaine benajaque canu rai, Cana Coaunera Suujue, acaihanejei niichane coitucuujuueun.

²⁴ Nena, chaque tonajeneun. Coatia chaque nelatihei canu rai, canu ichao. Nenacae-najian, cacairichauruhane que nelararajiaain, rachoojoein caletooa Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisiko jaan nainana jereun. Niicha beratei- erenaa caohati beebejeein, jataain cacha belaiha Cana Coaunera maajeeinna beebejereunni.

²⁵ Esinae rauhijiriine, satiin, cau neniquichene raina, beericheeuni, Cana Coaunera Janonaa beebejihane aonajera neechene, coatia inae chunei enacoaneein cacoharar-ihain.

²⁶ Nii jaunna, enene inara rai aitona jereun, rauhijiriin, nihei chunei coreniha, cha ujuaihoneein nenerihanuhine jaun,

²⁷ nii chunei que suujuelanaala, satiin cacha urichoo, Cana Coauneraacha jerei beebejihane jaunna, cha ujuaihoneein nenereunni.

²⁸ Aihana jaun, itolere que nainaan, necohalajiin, caohachaaain necoeraain neein, Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru beraihuhe, acaauru coreniha, coroso que ohalu rai Calaochine jaun. Niicha ranojoihunru beraichanu quete, inara cotijiaain, nii beraichaanu que inara te Cana Coaunera Suujue.

²⁹ Inae amuhanune baihate, turuha uurreein nech, aansai ataibinaanein cacha quicha rijijieein nenacaauru- cachaauru, nech, jataaen Jesocurisiko ranojoihunru ita-jeene rijitiin.

³⁰ Chaente, inara tabaauru nihanatiin, nech, jataaen joaereein caje rocohin, relaa cuurureein, nii casaje esenetaain, acaauru aina cuuruha Jesocurisiko ranojoihunrune coina. Nitohaneinte, nech, jataaen casaje que, cacha relaa cuurureein, suujua caje rocohin.

³¹ Nii jaun, inara aina, nichata ajaanacaain nihanune bana, cojoanoo netojoein, janotiin inetojoeinchuru, inara suujuateretocooaunlu, casuujua fononohine coacuhin, que nainaan necohalajiin ichaooche.

³² Nii jaun, Jesocurisiko coreniha- canejeranein nenacaauru, caa inara rai- quichaa beebejei- naitoonjoa nerete, inara coroatajanerein, jelai amuritoheriin caohachaaain coitucuhin, esenetaichene coina. Cana Coaunera naine satiin rai cachanein neeninuru rai aitohane tocuhanein, inara coroatajanihane, nitohanein coitucuhin esenetaeraauru coroatajanihane coina aitohaluna jaun.

³³ Coatia, canu caohachanu que, inara relarejetoohaunlu, nirijieein core colane. Nie-ichu, chunei cacha cajione bajarejetoohaunlu.

³⁴ Nii jaunte, inara raotojoein, cacoii que amihanein quichaa latei raain, canu aina nenacaauru rai netonaine, acaauruhacha lateine majeein ranune coaraain coitucuhichelu.

³⁵ Nitohanein, inara netonai, itolere janonaa bana ichaohichene coinana, inara que coaratein, inara rai aitoraaetonlu, chaelai que jataaen carichanejeein nenacaauru

coroatajanequichene coina: ‘Nenacaetjijan, tihacane, raacane amuritoheriin raotojoeiin nena nainichaa, chaaelai que, cairichainejeiin nena rai, cha teein coroatajanichaane.’ naain cana relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesusone coacuhin ichaquichene coina,” naain jetao, acaauru suujuate Faboro.

³⁶ Niritoha, acaauru raine baihate, neseonraain, acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera baja Faboro.

³⁷ Nitohanihane janate, satiin Faboro que baalu baluuneeinchuru, loalocoainchuru coisichure.

³⁸ “Inae caachanijia cacoharariichenera,” naain rauhijiriin biha Faborone jaunte, jataain coinaderaure. Nii baihate, corianiha cuure, nii cunaa jerihana jaan- bote nenajaun tiaain.

21

Jerosaleeun cuha Faborone

¹ Nitohaneein, cuu Jesocurisito coreniha cana nejeraauru ratiriin, leinjiin bote cuhane fauhin, cucuana cuhane, rauhijiriin cuhinna, Cos cobenau turuha cuhacaanu. Nii cojoanoona, Rodasi cobenau turuhacaanu. Jelai caje coauneeina, turuha cuhacaanu, Patara neseeu.

² Nii Patarauna, leeocho bote Fenisiau cunaa eruhin, cuhane fauhin cuhacaanu.

³ Nitohaneein cuhinna, Chifere cobena coarajeiin situujihacaanu. Caje situhinna, cana ajaabiji nichajai que tacaain, nii Chifere ratiriin cuhacaanu, rauhijiriin Siria batane tiaain. Nii Siria auhaniha nena Tiro cofauhanau, niicha amai rucuhele ratirihane niha nii botena jauna, cuu najauriha cuhacaanu.

⁴ Cuuna, nii Tiro neseu, Jesocurisito esenetaeraauru eruhin, acaauru aina caaunsi janoneein nihacaanu. Nii janate, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun, coitucuhin, Jerosaleeun cuha Faborone caohateure.

⁵ Nena, caaunsi janoneein, cuu, acaauru aina nihacaanune baiha, inae jelai caje amuhacaanu. Nii janate, satiin, canacaanu corianiha uure, acaauru sinijieraauru, acaauru bereecuru, naaonjoaihunri aina jiniiquiin, naain nii nese bujuau tiaain. Cuuna, carene ichoae, acaauru aina neseonraain, Cana Coaunera bajaacaanu.

⁶ Nii baihana, acaauru rai necoeiin, bote cuhane fauha cuhacaanu. Nii janate, inae acaauru netonai, nenajaun cauha cuure, canacaanu que janoriin.

⁷ Tiro caje cuhinna, cucuana cuhaneeincha cuujueein Tolemaidau turuhacaanu. Nii Tolemaidana turuhin, cuu Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru eruhin, acaauru neeuruhane coitucuhin, cuu acaauru aina nihacaanu, le janohin.

⁸ Nii cojoanoonna, jelai caje nesaruhin cuhin, Sesareea turuha cuhacaanu. Cuu turuhinna, Ferifi rene turuha cuhacaanu. Acate, Jesocurisito coitucuruha cachaaurune coina amuhemujueein- Jesocurisito bera- “evangelista” neein afosotooru coroatajaneraauru caaunsine ne.

⁹ Nii Ferifite, jenaain cacunuque, ichauhenanihacoaain lanaquelanaala. Nii Ferifi cacunucurute, Cana Coaunera caje erena raain- cacha rai beeurera- *profetacuru* ne.

¹⁰ Inae janojanoheriin, cuu nihacaanune janate, tajiha turuha uhe Jodea caje, Cana Coaunera caje erena raain- cachaauru rai bera- *profeta* Acabo.

¹¹ Acate, canacaanu rene turuhin, Faboro ichora raaoriin, canacaanu acatiha, raajeni- hane biji aina tjia taotaain nichojoaainte:

“Cana Coaunera Suujuete, carai be. Catohaneein jetaote, Jerosaleeun, caa ichora erora tein, nejelau ataneu nenacaauru bijihu tiha cuurureein Joriocurura,”

¹² naain, bihana jaunna, Jerosaleeun cuha Faborone caohatihacaanu, nii Sesareea nenacaauru aina, niqiu.

¹³ Nete:

“Chanuna chanaain, canu inaderaaquiche. Canuna, itolere que jatoroaain neeun. Coatia, leinjiin canu ichojoaain, camaauruhaneicha coina jatoroaain nihaaun. Canuna naineen, Cana Curuaanaa Jesoso coreniha ohanu Jerosaleeunne,” naainte, canacaanu tonorae Faboro.

¹⁴ Nii jaunne, inae tonaain chunijihu cuuain caohatena nainenihacaanune jaun jiha- neein:

“Coanete aihane, aina niicha jerei ichamiin- Cana Coaunerara,” naain jianichaanu.

¹⁵ Nii baihana, inae neruujueein Jerosaleeun cuhacaanu.

¹⁶ Nii janate, canacaanu corianiha uure nii Sesareea nenacaauru- Jesocurisito esene- taeraauru tabaauru. Acaaurute, canacaanu amaure Chifere cocoaicha- Manasoon rene,

cuu sinihacaanu ainane coina. Inae carajaa Jesocurisito esenetaera neein niha nii Manasoonne.

Saantiaao rene turuha cuha Faborone

¹⁷ Inae Jerosaleeun turuhacaanune janate, canacaanu coroaajein, canacaanu raare, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

¹⁸ Nii cojoanoote, canacaanu aina cuhin, Saantiaao rene turuha cuhe Faboro. Nii janate, cuu neure satiiin Jesocurisito esenetaeraauru coaraneein nenacaauru- bichauhenaauru.

¹⁹ Nitohaneente, nii jitariin acaauru neeuruhane coitucuhane baiha, acaauru rai jitariin nunuhe caje coaunein, itolere que aina cuaain, Jorioniheichuru netonoai coroata-janiha Cana Coaunerane beebeje Faboro.

²⁰ Nii jaunte: “Caohatoha Cana Coaunerara,” naain, Cana Coaunera coroaajein:

“Inae coaraai- ichaso. Arajii oharaancanei cana araaichuru Jorioocuru netonoaite, esenetaaure. Satiiin acaaurute, jataain cana rai nelatiha Moisesa aitoonjoane que aitiin tonraacachene jerecure.

²¹ Nete satiiin, nejelau ataneu nenacaauru- Jorioocuru rai jete, Moisesa aitoonjoa tonoraauruhane caohatein, quichanein nejanoa canaanaine, jabereco macohi cari saera teeuruhane caohateei, chaen cana ichaonijihanai que ichaauruhane jianein ichaauruhane coina jete aitohi, naain ii beeure.

²² Tonareei jana, canacaanu rai, nii queta. Cha icharichaacheta. Satiiin cachate, cau turuhine coitucuha cureeinha. Nihei chunei coitucuelanaala nainejerinaainta.

²³ Aihana jaun, cana Jorionichaachene ichao rijijiein, ichaohine coitucuuruhane coina, cau caa jenaain canacaanu aina nenacaauru- cana araaichuru, Cana Coaunera rai naitoonjoa nainacuruhane coina- nenacaauru

²⁴ amaa ii jiniichaaaincha. Chaen iitonoai, Jorioniheichuru jana neein iicha ichai caje nuculucuhine coina, ii coturiji loraocaain joerateein, nii ii aina unacaauruhacha teeninuuru- itolere coreteute, rai coturiji loraocaain joeratenaa nainecurumiincha. Nii banate: ‘Acaarentonate, Moisesa aitoonjoa tonora. Aihana jaun chujian nohanihate, joenreein nere rocchin coulurujeeure.’ naaurureein- satiiin cachaaurura.

²⁵ Nena laen, Jorioniheichuru netonai esenetaaurera rai, quiricha cuhane: ‘Coo acaauru chosinein acaauruhacha tei- ecaanto rai- inara araaichuru tenojoi- lenone quihachera. Nijiaonrihachu, ichana jabereco quichenera. Nijiaonrihachu chaen, raro ruluhin sonojoin lenone niha natiin quichenera. Nijiaonrihachu, nejelau ene- inara sinijierane lanaala nena aina ichaohichera.’ naain laenecaanulura,” naaure nii Saantiaao rene turuhin nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru coaraauru Jorioocuru- bichauhenaauru, Faboro rai.

Ita taojiaauruna jaan loreri- Teenforo asae Faboro mucuuruhane

²⁶ Nii jaunte, niritiin Faboro letoauruhana jaun, nii jenaain cuu nenacaauru- Jorioocuru amaain, nii cojoanoo Teenforo acatiha jetao, acaauru aina jiniiquiin neculucure. Nii baiha jetaote, Teenforo asae enohin jetao, “Naaonjoai banana, caa Cana Coaunera rai canacaanu aitoonjoa nainarichaanuhincha. Jana naaonjoaain banana, Cana Coaunera belaihacaanune jaan- itolere richaanuhicha,” naain jetao bee Faboro.

²⁷ Inae caaunsi janone naiinane lalajeeuruhane jana jetaote, Teenforo asae Faboro eruhin, cachaauru suujua rohecaare- Asia batane caje unacaauru- Jorioocuru. Nitohanein Teenforo asae Faboro eruhin jetaote,

²⁸ rene cuhin ruhanihajaaintiin leochaauru Israailitaneeuruhane cotijiaain, nujuae soaijiin:

“Canejeraauru, canacaanu corootajanecuche. Caa cachate, itolere atane sacutaain, cacha relaa amuhemujuera. Itolere Jorionichaache neecha rautai que, nechu jataain cana cairichaa, itolere Moisesa aitoonjoan tonoraacachene caohatein, chaen, caa ita taojiaain- Cana Coaunera bajanaanaja- Teenforo quene maajein ereinchurura. Chaentechu, nejelau cachaauru- Curiecocuru cau enohain, caa ita taojiananaja- Teenforo aansaerate, jataain colalajinacai niha, Cana Coaunera loreri nihana jaun natiincha,” naaure jetao.

²⁹ Jauriaa Efeso caje unaa Torofimo aina, nii neseu coaracuruhane jaun jetaotera, “Teenforo asae jecha nii Torofimo enoaelu Faboro,” naain aitocure.

³⁰ Nii jaun jetaote, cajihanein suujua cuaain, satiiin obajein, soronein ruhaneure, satiiin- nii neseu nenacaauru cachaauru, codoonetiin Faboro mucuuruhane coina. Nitohanein inae mucuhin jetaote, tarataracaain mitaure, nii ita taojiaauruhane jaan Teenforo caje. Nitohanein tarataracaain mitaain jetaote, enonaanaja- acuujuua fuhitocure jetao,

³¹ cuu atinanacanein Faboro sooruhane coina, niqui.

Nii jana jetaote, le lauriin Romanocuru soondaro curuaanaa- comaandaanti rai beeorihure:

“Leinjiin ainate, satiin nejerateeure Jerosaleeun nenacaaurura,” naain jetao beeure.

³² Nii jaun jetaote, coitucuuriin luhecotariin nii rijieoritiiin, acaauru curuaanaacuru, acaauru rai soondarooru, naaonjoaain jitariin taojiaain jetao, soroneein cuhin, nii neeuruha cachaauruun jaun turuha cue comaandaanti. Nii acaauru curuaanaacuru, acaauru soondarooru, naaonjoaain aina cuha nii acaauru comaandaantine coaariin jetaote, Faboro faohacuruhane jianecure.

³³ Nitohaneein cuhin jetaote, Faboro roha turuhin, Faboro mucuhin, coroatajai *cadena* que ichoharate. Nii baiha jetaote, acaauru caje bajae:

“Chatohanaina caa cacha. Chatohanaina ichae,” naain bajae.

³⁴ Nii jana jetaote, cajihaneein joereein nujuaen soaichure. Nii jaun jetaote, cajihaneein, ohaohacooruhana jaun, caohachaaain rautaaain aonaain, rucuhenea nainene nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti. Nii jaun jetaote, soondarooru que amaerate, acaauru loreri asae Faboro amaauruhane coina, acaauru comaandaanti.

³⁵ Inae acaauru lorerihu turuaain jetaote, inanaana jaauun turuaain jetao, baijiaain Faboro inaaure soondarooru, nabana chatohaneein Faboro teeuruhane coataa,

³⁶ satiin cajiie cuhin nujuae soajiin:

“Coaraain atinaauchera,” naain nujuae soaichuruhana jaun.

Satiin cacha notaracae ereerejiha Faborone

³⁷ Inae nii soondarooru loreri asae enoanaa jerecuruhane jana jetaote, enoauruhane ajiniha, nii le laurii soondaro curuaanaa- comaadanti rai jetao:

“Erenea nainichaunna, ii aina basiinjiin,” naain bajae Faborone jana jetaote:

“Curieco ere inaaainjian,

³⁸ Taa ii, jauriaa Egipto cocoaichaneein- cacha areroo jena oharaancai sonajaain jaaoreraauru aina cuhin Romanonichaanune aina nejeratena naineeina,” naain bajae.

³⁹ Nii niritiin bajaane jana jetaote:

“Canuna Joriooneein, jataaen nelateein nena- Romano nese tabai- Silisia batane que nena- Taroso cocoaicha neein neeunra. Atiin jereeeunna, cachaauru rai erete, aonacurumiincha,” naa Faborone jana,

⁴⁰ jeriha nii comaandaantine jaun jetaote, nii inanaanaajaun nichaauraaain, cachaauru rai biji sarasarari Faboro, inauhene curuatoroaaain, curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nii jaun cuu inauheneeicha, curuatoroaaain aonajeeuruhane jana jetaote, Ebereeo ere cuhane cuaain:

22

¹ “Canu ere aonacuche, canejeraauru, ichauhenaauru, naaonjoaihunrina, canu jabereco coreniha caa que ere inara raite, aonaquichera,”

² naain jetaote, acaauru ere- Ebereeo cuhane cuaain, acaauru rai aitothane aonaain jetao, curuatoroaaain, inauhene curuaequiin aonajeeure. Nii jana jetaote, inauhene curuaequiin, aonajeeuruhane jana jetao:

³ “Canuhetonoaina- Joriooneeun. Silisia batane que nena Tarosone, nejanohanaaneein neeun. Nena laaen cau, Jerosaleeun fojianohineein nenaaneeun. Jataain itolere coitucuhin nena- Camalieli relanojooineina, rauhijiriin cana inoaesihuru jerenohi rijijieein nerelaain neeunlu. Nii jaunna, itolere bana, cacoichana aina cutaaain, Cana Coaunera jerenohin ichana jereeeun, nii ena netojoeein ichaquichene rijijieein.

⁴ Canuhetonainachu, caa Ena Nena Ichaonaa Caohacha esenetaain tonoraain- sacuurera rohecaain, atinanacaneinchuru, tabaauru mucuhin caresero cuhaneuru, teretanajarejtoonlu, satiin quichaauru, enecuru, naaonjoaihunru aina curuaeacaain.

⁵ Satiin batirichuru curuaanaa, satiin Jorionichaachene coaraneein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoaihunrite, rai nota que nii coaraneein neeure. Acaaurute, nii Damasoco nenacaauru cana araichuru- Jorioocuru rai, quiricha letooaure, jerecuruha acaauru netonoaine, Jesocurisito esenetaaraauru ariin mucunajaain, cau Jerosaleeun uhanajaanune, caseteco coaracuruhane coina,” naain jetaote:

Jesocurisito coitucuhin, esenetaane nunuhetihane beebejiha Faborone

(Ich 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Nete mucunajaanune coina, Jorionichaachene coaraneei nenacaauru ichauhenaauru caje erena rocohin, aina Damasoco cuhanune jana, enoto chujutaain turuhelalajeein, bero cuhane cuujihanune jana, luhantiin, dede caje conotiin, luhecotariin canu que jilenete.

⁷ Nii jaunne, coasiha nuluna caaun, nii canu cunaja caje nalatoon atane ichoae. Nii janate, canu curuaa que, cacurujuateein: ‘Saoro, Saoro, chanuna, jataain, caniha nejerateein cacairichaeriin, carerojoeaaita.’

⁸ naain tonihana janane:

‘Chaneein inaate Curuaanaa.’ naain, bajaanune janate:

‘Canuna, nii iicha cairichaaerii Nasarete cocoaicha- Jesoso neeurra.’ naain catoonrae nii erena.

⁹ Nii canu corihaniha cunacaauru netonoaite, nii cono coaraain, acaauru netonai nesoonetoore. Nete laaen, nii carai irihane aonacurene.

¹⁰ Nii jaunna:

‘Chatohanaina ichareeunte, Curuaanaa,’ naain bajaanune janate:

‘Chajaain nimichuhin, nii cuujueeine jaaun Damasoco neseu cunihute, cuu, ichei, iicha chanenenu beeuruhinera.’ naain, catoonrae Cana Curuaanaa.

¹¹ Nii jana, maosanein caratiriha nii conone jaunte, canu biji que canu mucuhin, canu taraetaraecaain, camaaure nii canu corihaneraauru, Damasoco neseu tiaaincha.

¹² Nii janate, cuu nelu, leinjiin cacha- Ananihasineein curuajaain, nii Damasoco neseu. Nii jetaote, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, rauhijiriin caohacha ichaain, Moisesaacha laenailu tonoraeranein ne. ‘Acate, caohacha cachanein nera.’ naauruha que, satiin Damasocoo nenacaauru- Jorioocuru.

¹³ Nii Ananihasite, turuhin cacoharaain: ‘Ichaso Saoro, coaiten, enacoauneein conohine inotara.’ naane rijieeoritiinte, inae enacoauneein conoha canotane jaun, nii Ananihasi coaraaun.

¹⁴ Nii baihate, carai:

‘Cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, ii coaraain, ichotijiae, niicha jerenohi coitucuhin, esinae rauhijiriin caoacha nejesina icharanein nena coitucuhin, chaen raaje nujuae caje ichei irihane aonaaine coinara.

¹⁵ Iite, ichaajenhane, nii iicha coarai coaraneein, aohanranein, beebejiha curiquiin, itolerenein chauratane que- nenacaauru sacutaaincha.

¹⁶ Chajaain, caeneeneje lanaala cuhin, Cana Curuaanaa Jesocurisito bajaain nebaotisaerateeute, ii colucumiincha.’ naain caletoea nii Ananihasicha,” naain jetaote:

“Naaonjoaainte, Joriooniheichuru rene caletoea Cana Curuaanaara,” naain beebejiha Faborone

¹⁷ “Inae Damasoco caje cauhin, Jerosaleeun turuhin, cuu nena Teenforo asae enohin, Cana Coaunera bajaanune janate, carai ecocoe Cana Curuaanaara.

¹⁸ Carai ecocohinte: ‘Chajaain luhecotariin caa Jerosaleen caje amuura. Cauhacha neein canu ere beebejeine, coatia chesenetaaururihaainta.’ naane janane:

¹⁹ ‘Canu Curuaanaa, acaaurute, raotojoein, satiin sinacocacuru nainein ii ere tonoraeraauru mucuhinchuru raanu, caseteconeeuruhane coinane coitucuurera. Chaentechu, tabaauru faoharatihanune coitucuuere raotojoeincha.

²⁰ Chaen, ii ere beebejera Eseteba sohin jaoruhane coina, mucuhin, ajeri que bодоosihuruhane janane, cuu neeunlu canuhetonoai, sohin jaoruhane coarajihanune coinara. Chaennachu, canu, nii soeraauru cachaauru- cajione beraichanein neeunlura.’ naanune saijieeinte:

²¹ ‘Chajaain cuhachanihura. Canune eletohaauun, coriajai ataneeuu nenacaauru rai, canu ere beebejiha cuhine coinara.’ naain caletoea, Cana Curuaanaara,” naain jetaote, acaauru rai, beebeje Faboro.

Comaandaanti bijihu niha Faborone

²² Nii jaun jetaote, inauhene aonajeonrihuruhane baiha jetao, nujuae soaijiin jetao:

‘Ichaonaa nainihein caa cachata. Letonoanein, caa cana rai chauratane caje betacaainera,” naauruha

²³ nujuae soaijiin, cajionene maajein romasiinchuru, cajihanein ucuun cuuainchuru, butuuneneenanain riajaanina jaun jetaote,

²⁴ soondarooru loreri asae, Faboro joerateein jetao, bisichate niqi soondarooru curuaanaa- comaandaanti, “Naaonjoain ichacaanne corenihate, caniha obajein caque nejerateeurera,” naain biha Faborone coina niqi.

²⁵ Nejetaote, inae bisihuruhane coina, ichohacuruhane jana jetao:

“Roma rai sioraranooru nihanatiin, bisichene coina nootejian- cocoainanojoneein neeicheta,” naain bajaain jetaote: “Nii ichoae tacaain, niheichu, ‘Naaonjoain corenihate, ai caa cachara.’ naain coitucueralanaala, Roma rai siorarano casetecana nainiheicheta,” naa nii comaandaanti que jaurii- cafitaan rai Faborone jaun jetaote,

²⁶ nii comaandaanti coinetein jetao:

“Coaraain aihu, taa cacha ainara, Roma rai siorarano jetaora,” naain jetao be nii cafitaan.

²⁷ Nii jaun jetaote, Faboro rohan nichuuntaain jetao:

“Esinae chachu rauhijiriin, Roma rai siorarano neeinta,” naain bajaa nii comaandaantine jana jetaote:

“Esinae rauhijiriine aca neeunra,” naa Faborone jaun jetaote:

²⁸ “Caraita, banejelanaala core coriqui que, Roma rai siorarano nihanune coinara,” naa nii comaandaantine jana jetaote:

“Canu nejanoha caje coauneeina aca neein neeunra,” naain jetao, tonorae Faboro.

²⁹ Niritoha Faborone aonaain jetaote, caje amuhacoaure nii bisinaa jereraauro. Nii comaandaanti netonoain jetaote, coasiha nesoonete, Roma rai siorarano nihane saijieein, *cadena* que Faboro ichoarathana jaun.

Jorioocuru curuaanaacuru, acatiha niha Faborone

³⁰ Nii chojoanon jetaote, caohachaain rauhijiriin, Faboro colurujueeruhane jaan leranu coitucuha rauhijiriine coina jetao, jauriaanejeein Faboro caje *cadena* batuhichateein, jitariin Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihunri taojiaerate comaandaanti. Nitohaneein, taojianaareteein jetaote, nii baiha Faboro raerateein, acaauru acatiha te jetao, cuu irihane aonajeeeruhane coina.

23

¹ Nii jaun jetaote, nii Jorioocuru curuaanaacuru netaojiaain nenacaauru coarajejin jetao:

“Chasocuru, enanetojoeine ichaaojoein raotojoein casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracaae,” nae jetao Faboro.

² Nii jaun jetaote, cuu niha batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasineein curujaine jaun jetao, nii Faboro roha nenacaauru letoae jetao, nii Faboro ujuae faohitocuruhane coina.

³ Nii jaun jetaote, nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa rai:

“Cana Coaunera netonaite, ishoeratereein, coitucuha nocoetohi inatiin, caohachaain ishujua coariheei rijitohina jaunra. Esinae rauhijiriin baaso ichacaaune coaraaine, aitoaha Cana Quiricha cuhanene tochaneein ichaaine coinata, nii ii nelauriana jaun, nelauriaai. Coatia aitoaha Cana Quiricha cuhanene reroitiin, casoerateine coina niheita,” naain jetao tonorae Faboro.

⁴ Nii jaun jetaote,

“Niritiina, Cana Coaunera rai batirichuru curuaanaacuru curuaanaa nocoeje chatureeite,” naaure jetao, nii cuu- nenacaauru.

⁵ Nii jaun jetaote,

“Batirichuru curuaanaa nihane coitucuhaaunnaate, chasocuru,” naain tonoranajaain jetao, “Cana Coaunera Quiricha inoaei cuhane: ‘Coaa inara curuaanaa que, tonaain baasoneein iriachera.’ naa natiinna, coitucuenihanune jaun aitoonra,” nae jetao Faboro.

⁶ Nii baiha jetaote, “Caa batirichuru curuaanaacuru tabaaurute, sadoseeone. Jana tabaaurute, fariseeocurune,” naain, nainaain coaranajaain jetaote:

“Chasocuru, canuhetonaina fariseo neeun, fariseo caje nefoeratenaaneein nena nichaaunna jaun. Canuhetonai, ichanana nainiha onacaaurune esenetaanune corenhate, cacoluruhecur,” nae jetao tonijiaain Faboro.

⁷ Niritoha Faborona jaun jetaote, nejesinajeein, ita cotaicha rijitocure nii fariseeocuru aina sadoseeocuru. Niritiin jetaote, ita cotaicha rijitiin jetao, ita caje nelerucure,

⁸ “Ohane baiha jera, caje ichanaai nihei cacha. Chaen jera nihei Cana Coaunera letonanjeraauro. Chaen jera nihei cacha suujue, cacha corii,” naauruha sadoseeocurune jaun. Jana, fariseeocurute laaen, niha nitohanaine esenetaaure, itolereneein.

⁹ Nitohaneein, cuu ita rai nujuae soaichuruha, satiin cuu nenacaauruna jaun jetaote, fariseeocuru laurineeruha nii cuu nenacaauru cacha relaaurerana jaun jetao, Faboro cocoaeratiha nimichuhin jetao:

“Coatia chatohaneei baaso ichaain nihei caa cachata. Jerihanete, leeinjiin suujue, rai erecaihara. Ainihane, Cana Coaunera letono leeinjiin anjerate rai erecaihara,” naaure jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaei que cacha relaaurerana- fariseeocuru.

¹⁰ Nii jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, nejesinajeein ita suujua rohecaain, ita que nejerateeruhana jaun jetao, nabana cunaitaain, Faboro teeuruhane coataa jetao nii coasiha rai soondarooru tabaauru cotijiaain jetao, nacoauneein jelaiha soondarooru loreri asaae jetao Faboro joerate, nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti.

¹¹ Nii chojoanotiin, Faboro rai ecocohin jetaote:

“Chaque casilanaala, laraajiin, chaque tonajelanaala, raotojoein neura. Cau Jerosaleeun, quere beebejeeine rijitoejein, jerichanetoejein, Romau cuhin, Romau nenacaauru rai netonai, quere beebejeeinete nera,” nae jetao Faboro rai, Cana Curuaanaa.

Ita suujuau tacaain, Faboro sohin jaonaa jerecuruhane

¹² Nii cojoanoon jetaote, janone ita suujuau tacaure Jorioocuru tabaauru, Faboro sohin jaooruhane coina. Nitohaneein, ita suujuau tacaain jetaote: “Faboro sohin jaonaareein tiaain, coatia lenoneein, acau coriahacacheein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala lenoneein, acau cohin, naaonjoaacachene, cana carichaaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao,

¹³ Jenachooca amuritiin Jorioocuru, Faboro sohin jaooruhane coina, ita suujuau tacaain.

¹⁴ Nitohaneein, coaacuruhana jaun jetaote, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru coaraauru bichauhenaauru, naaonjoaihunri rene turuha cuure jetao. Turuhin jetaote:

“Faboro sohin jaohacaanune reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacaanuhinta. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein acau cohin, naaonjoacaanune, canacaanu carichaaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao, acaauru rai.

¹⁵ Niritiin jetaote: “Aihana jaun, inara le lauriin neiniquichene, inara leeochoaauru aina, nii coaraneein neiniquichene, esine rijitjoeein eres: ‘Caohachaaain rai rucuhencacai bajaacaanu cajene coina.’ naain esine rijitjoeein, comaandaanti caje bajaain, cotihacuchete, inara rene jaoha uuruhane jana cojoaain, turuasichuruhane ajiniha, sohin jaohacaanura,” naaure jetao.

¹⁶ Nii jana jetaote, beeorihuruhana jaun jetao, coitucuriin, nii Faboro rai biha cue jetao, soondarooru loreri asae turuhin, rai calaohi riji- rai bai calaohi.

¹⁷ Niritiin bihane jaun jetaote, leinjiin cafitaan cotijiaain jetao,

“Carai caa enamanaa amaaui comaandaanti renete, leinjiin erenaa beenera,” nae jetao Faboro.

¹⁸ Nii jaun jetaote, nii enamanaa amaain jetao, comaandaanti acatiha turuhaain jetao,

“Nii caseteconein nenea Faborote, carai ereein caletoe, ii rene caa enamanaa turuanune, ichei leinjiin erenaa bihane coinara,” naain jetao, biha nii cafitaan, nii comaandaanti raine jana jetao,

¹⁹ biji que, nii enamanaa mucuuriin taratarajiaain, jelai amaain jetao:

“Tonai erenaate carai benaa jereita,” naain bajaane jana jetaote:

²⁰ “Jorioocurute, ita suujuau tacaure, ii caje bajaauruha eresine, nii coaraneein nenacaauru rene Faboro letoaaine coina jetao. Esine rijitjoeein: ‘Caje rai rucuhencacai bajaacaanu raotjoeine coinara.’ naaururein jetao.

²¹ Nijiaonriha, nii esenetaain neenera. Jena choonca amuritiin acaauru cachaaurute, cohacure, bujuaihu netiin, letonoo jatoroaain, Faboro sohin jaooruhane coinara. ‘Faboro sohin jaonaa reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacachein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein acau cohin, naaonjoaacachene, cana carichaaaine Cana Coaunerara.’ naauruha jetao. Leinjiin, ii letoaineeicha jetaote, cohajeure,” naain biha nii enamanaane jana jetaote:

²² “Nijiaonriha, caa carai beeine rijitiin, chunei cacha rai beenera,” naain jetao, nii enamanaa suujuateein letoae nii comaandaanti, cauha cuhane coina.

Coberenadoro Ferisi acatiha neruujue coina, Faboro letoaauruhane

²³ Nii jaun jetaote, corotajai rai cafitaancuru cotijiaain, letoanajae jetao, coroata fashai soondarooru taojiaauruhane, tijaacha que cuuruhane coina. Jana, caaunsi chooncanein cabario choae cuhenenuuru, naaonjoaain neruujueuru coina. Jana coroata fashai rejoin aina cuhenenuuru, naaonjoaain jetao neruujueuru, Sesareea cuuru coina. Nitohanein jetaote, netoona rijihu amuritoheriin, Sesareea cuuruhane coina jetao, niritiin erenaa te nii comaandaanti.

²⁴ Chaen jetaotechu, nichoae cuha Faborone coina, leeiin cabario teratein jetao: “Nijiaonriha chatoanein conaitaauruhane nainatejuein amaichenera. Niriijiein raotjoein raurono turuanichuchera,” naain jetao, caohatiin beraichatein, Coberenadoro Ferisi rene, Faboro turuaerate jetao nii comaandaanti.

²⁵ Chaen jetaotechu, acaauru aina quiricha laenaain letoae, Coberenadoro rai, nii comaandaanti. Cuu jetaote, nii niicha letoai quiricha cuhane jetao:

²⁶ “Jataaen caohati Coberenadoro Ferisi neeine raina, ii coacuhin caa laenaain, ichei letoaan. Canana Caladio Lisihai neeu.

²⁷ Jorioocurute, caa leinjiin cacha mucuhin, sohin jaonaa coaacure. Nena, Roma rai siorarano nihane coitucuriin, canu rai soondarooru taojiaain, acaauru aina cuhin ichoterateeu.

²⁸ Nitohaneinna, ‘Cha jaun cha. Cha corenihacha caa colurujueureta.’ naain caraa-jenihane coitucuhanune coina, acaauru coaraauru bichauhenaauru- rene amaunlu.

²⁹Nitohaneein, amaa'in bajaanune janate, acaauru quiricha cuhane aitothane rijijieein que aitiin, joaereein colurujueeure. Niha chatohaneein, sohin jaoruhana jaan lera colane techu, sohin jaonaa jerecure niqwi. Nieichu, nii caresero cuhane nihane jaanu lera nihanatiin, nete, nii choae tacaain, sohin jaonaa jerecure.

³⁰Nitohaneein, sohin jaonaa coacuruha Jorioocuru coitucuurina, caa ii rene letohaun. Chaennachu, raotojoein, ii acatiha, caohachajeein colurujueeruhana jaan lera beein, rucuhecuruha caa colurujueererane caina aitoonra,"

naain jetaote, quiricha laenaain letoae Coberenadoro Ferisi rai, nii comaandaanti.

³¹Nitohaneein, erenaa teein letohanajaa comaandaantine jaun jetaote, Faboro amaaure jetao, janotiin nii soondarooru, Antipatriau tiaain, nii letoanajaane rijijieein.

³²Nii cojoano jetaote, jelaiha soondarooru loreri asae cauha cuure nii tijia que cunacaauru soondarooru. Jana cabario choae cunacaauru jetaote, Sesareea tiaain cuure jetao, Faboro jiniichaaun.

³³Nitohaneein, cuhin jetaote, Sesareea turuhin jetao, nii Coberenadoro rai, nii comaandaanti leto- quiricha teein jetao, Faboro netonai teeure jetao.

³⁴Nii jaun jetaote, quiricha jasaracaain ereretaain coaraane baiha jetao:

"Chaa cajete, unaa neeita," naain Faboro caje bajaa nii coberenadorone jana jetaote:

"Silisia batane cajena unaa neeunra," naain jetao rai be Faboro. Niritiin rai biha Faborona jaun jetaote:

³⁵"Inae tururuuha nii icholurueraaurunena, ii ere aohareeunicha," nae jetao Faboro rai, nii coberenadoro.

Nii baiha jetaote, nii caohatiin ajeri caje- Erodesi charatenohin- loreri asae Faboro fuerate, caohatiin beraichateein.

24

Coberenadoro Ferisi acatiha ereejija Faborone

¹Saoqui janohi baiha neeoriin jetaote, turuha uhe nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasi, acaauru bichauhenaauru tabaauru, ita coulurujueerera coroatajanera Teeorotorosi neei curuajai *abogado*, naaonjoainuri uhaain turuha uhe. Acaauru jetaote, nii coberenadoro acatiha nichaauraaure, Faboro coulurujueeruhane caina.

²Inae nitohaneein, Faboro mitaain, turuaauruhana jaun jetaote, nii coberenadoro rai ere jetao nii *abogado* Teeorotorosi:

"Jataaen narihara, curuaanaa Coberenadoro. Ii corenihate, raotojoein nihacache. Narihara, itolere coitucuhin, caohachaa'in cana atane rucuheca, nitohaneein ichaaine coreniha.

³Itolere sacutaain, nitohaneein ichaaine coitucuhacaanu, inetono janonaa bana. Jataaente, caohati coberenadoro neein neeicha, Ferisi. Jataaena, ii coroaajehacaanu banejelanaalara," naain irihane baiha jetaote, inae Faboro coulurujuenaa nunuheteein jetao:

⁴"Nabana, ii rai caeneenejihacaanune coataa, atiin canacaanu aonaana irihacaanu.

⁵Caa cachate, itolere baaso uhai nejesina ne. Acate itolere, cana rai chauratane sacutaain amuhemujueein, Jorioocuru lerurucoai nejesina ne. Acate le laurii cachanasarenoneein curuajaihuri curuaanaa neein nena nera.

⁶⁻⁷Chaentechu, rautanihacaanune asajajeein, nejelau cachaauru enoae Jori-onichaanune rai Teenforo asae. Nii corenihana, mucuhacaanulu.

⁸Caje nachuinti bajaate, esinae rauhijiriin, itolere ichaane coreniha caa coulurujihacaane coitucuhi," naain jetao, nii Faboro coulurujuee nii ita coulurujueeruha joricocure, acaauru coroatajanera- *abogado* Teeorotorosi, coberenadoro Ferisi rai.

⁹Nii jana jetaote, jerichanetojoein cuuain coulurujueeure nii cuu nenacaauru leeochoauru Jorioocuru netonai.

¹⁰Nii ainate, Faboro rai, biji lalari jetao nii coberenadoro, iriha Faborone caina. Nii jaun jetaote:

"Nihei chaque tonajelanaalana, ichei erereeni cajibereeo coreniha, ii cana atane rai-itolere rucuheraanu que nenaaneei, bajaanacaain, inoaelu caje coauneine coitucuhane jaunra.

¹¹Lechoonca coroata janoheca, Jerosaleeun turuhin, Cana Coaunera bajaebajae-caaunera. Ichaajenihanete bajanaa naineeicha.

¹²Coatia chunei cache aina, ita cotaihajihaanune jana caurucuruhi, chaaelai janonaa banata. Niheichu chaen, ita taojiananaja- Teenforo asae nihanatiin, chunei cachaauru rohecahaunta. Niheichu, ita taojiaauruhane jaancuru sinacocacuru asae nihanatiin. Niheichu, cuu netiin chunijiun cachaauru rohecahaun.

¹³ Nii jaun, nihe, chunijiun cuain tonaan cacoluruecuruha caa cachaaaurune jaanuta.

¹⁴ Nena caraajenihane, canu ichao bereeunicha, rauhijiriin. Canuna cana inoaesihuru coauneraneein nenea Cana Coaunera rai niicha jerei icharaneein neeunra. Nii Ena Ecoona Ichaonaa Caohacha- Jesocurisito tenojoine, canu, esenetaain tonoraaun, Cana Coaunera ere berata inoasiuruhacha laenanohineein nenea nihana jaun. Nete, nii canacaanuhacha esenetai que, 'Chaqueje nelatihei,' naaure, caa canu coulurujueracuru.

¹⁵ Aihuruhane rijijieina, canu netonai inae cuu tihane bana, satiin onacaauru icha- terichaain Cana Coaunerana jaun, ichanacururichaain nechua aansainein onacaauru, caohacha cachaneein naaonjoainurine esenetaaun.

¹⁶ Nii jaana, caohachaaun rauhijiriin, jeriha Cana Coaunerane rijijiein, casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracae, satiin cachaauru notaracaene maaajeein.

¹⁷ Itolere sacutaain, cajihaaneein amuhemuhecaauun bajaanacaaine baihana, coriqui uhaain, jelaiha canu ataneu caaun, itolere que necairichajeein ichaonacaauru rai tein acaauru corootajanichaaunne coina, chaen, Cana Coaunera bajaranaja coloheri Teen- foro asae, Cana Coaunera rai, itolere lenonecuru sohin tihanune coinara.

¹⁸⁻¹⁹ Nii ina ichaaun, nuculocohin, canu couturi loroaloroariin joeratihanune baiha, aitha cana Quiricha Inoaesii cuhanene rijijiein. Coatia arajii cache codoriaain, icha- haaunluta. Niheichu chunei cache rohecaenihanune janate, nii ita taojiananaja Teen- foro asae canu coaracurelu- Asia batane caje unacaauru tabaauru Jorioocurura. Acaau- rutejian uhin, cacoluruecuruhane laaen caohachae, esinae rauhijiriin chatohanai baaso ichacaunne coaracuruhane.

²⁰ Nete uurene. Caa cau turunacaauru Jerosaleen caje unacaaurute, Jorioocuru curu- aanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaain acatiha tein, acaauru rai, cacolu- ruhecuruhana jana, ecu neeurelura. Acaaurute aihane jaun naine, chatohanein baaso ichacaunne coitucuhin cacoluruecuruhane caohachae, nete naineurenera.

²¹ Acaihanejei, nii cacoluruecuruhane banaachana, satiin codoaquin aonajeeuruhane jana, tonijiaain: 'Ichanana nainiha onaane esenetaanune corenihacha nachura, cacoulu- rujueein, canasina coaquichete.' naaunlura," naain jetao be Faboro.

²² Nii jaun jetaote, inae raotojoein, Nii Ena Ecoona Ichaonaa coitucuha, nii cobere- nadoro Ferisine jaun jetao, nirijiein nii ratiriin:

"Inae turuha comaandaanti Lisihazine banana, inara cotiaratereuni enacoauneein, nii neruujue coina," nae jetao, Ferisi.

²³ Niritiin jetaote, nirijiein mucuhinein Faboro sirichuruhane coina, cafitaan rai aite Ferisi. Chaen raotojoein Faboro rene turuhin, rai niicha latei tein naaonjoaain, aina erena nainecuruha belaichaaaurune coina jetao aite.

²⁴ Nii cojoanoo cojoanoo jetaote, nacoauneein turuha uhe Ferisi, rai comasai Dorosila aina. Nii comasai jetaote, Jorioocuru bene ne. Nitohanein turuhin Faboro cotiharatiha Ferisine jaun jetaote, turuhin acaauru rai Jesocurisito esenetaain, tonoraane que, acaauru rai ereerejiha Faborona jaun jetao, cuu rautatiin aonajeeure, itolere que, acaauru rai ereerejihana jaun.

²⁵ Ne jetaote, "Caohacha nejesina ichaechajeein ichaoinete caohachae. Jana baasohacha ichajeein ichaohine caoachaai, inae cuu tihane bana, satiin colurujia curichaain Cana Coaunerana jaunra," naain rai biha Faborona jaun jetaote laen nesooneete, nii Ferisi. Nesooneetiin jetaote:

"Inae, chajaain caunihu. Inae nainichaaune banana, coaiten ii cotiharatereunicha," nae jetao, Faboro rai, Ferisi.

²⁶ Niritiin jetaote, coriqui que, coretiha Faborone jeriha, jianihane coinana jaun jetao, arai saain nihane cotijiae, rai irihane coina Ferisi.

²⁷ Nirijiein, coroata jaanacaain ichaane baiha jetaote, coberenadoro nihane caje jetao mitue Ferisi. Inae mituha Ferisine jana jetaote, coreenraniha enoe- Forisio Fesetonein curuajai. Ne jetaote, jerecuruha Jorioocurune rijijiein ichaane coina jetao, caseteconein Faboro ratiriin jetao, mitue Ferisi, nabana baasonein cotaairiin coaracuruha Jorioocu- rune coataa.

25

Feseto acatiha niha Faborone

¹ Inae coberenadoro nihane coina, Sesareea turuhin, coberenadoro neein enohane baiha jetaote, nichata janohane cuhane jetao, Sesareea caje, Jerosaleeun cue jetao Feseto.

² Nii jana jetaote, cuu rai Faboro coulurujueure jetao, nii Jerosaleeun nenacaauru, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru rai jataaen nelateein nenacaauru naaonjoainuri jetao, Faboro coulurujueure.

³ Nitohanein, coulurujueein jetaote:

“Atiin canacaanu rai, cau Jerosaleeun nii Faboro joaerateeura,” naain bajaare jetao, bero cataaun coharateein, Faboro sohin joaerateeuruhane coina coacuhin niqúi.

⁴⁻⁵ Ne jetaote:

“Cuute, Sesareea caseteconein nedaélura. Nena, ena chajaaajoaain jelaiha cureeun-nicha. Inae jelaiha cuhanune janate, nainecure cajiniichaain uhin, cuu teein, chaaélai que situha, nii cachane, coulurujueana nainecure inara rai jataain nelateineein nenacaauru-cooainanacaihurura,” naachae jetao, acaauru rai Feseto.

⁶ Nii Jerosaleeun, fosa janone nihane, lechoonca janonein nihane baiha jetaote, jelaiha Sesareea cauha cue jetao Feseto. Nii cojoanoo jetaote, ita coulurujueeurera rucuhécuhana jaan coloheri- *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain jetao, Faboro raerate.

⁷ Inae Faboro turuaauruhane jana, enoha Faborone jana jetaote, rohan nichuuntaa-coaain jetao, coulurujueure Jerosaleen caje uhin turunacaauru- Jorioocuru. Itolere baaso cuhane cuaaichuru, joaereein caje erenaa rocóhichuru, coulurujueure jetao, baaso ichaenihane sainejeein. Nii jaun jetaote, esinae rauhijiriin erenaa nihane coitucurene.

⁸ Nii jaun jetaote, acaentonai, rai jabereco coreniha jetao:

“Coatia chatonai baaso que irihaun, Jorioocuru aitoonjoa, Jorioocuru ichao coacuhinta. Niheichu, ita taojiananaja Teenforo coacuhin irihaunta. Niheichu Romanocuru curuaanaa coacuhin irihaun baasoneeinta,” naain jetao, ere Faboro.

⁹ Nii jaun jetaote, caohachaaain Jorioocuru aina nedanaa jerihane jaun jetao:

“Cureeina Jerosaleeun, cuu teein nii ichei rucuhencái rucuhécaunne coinaneta,” naain jetao, Faboro caje bajae Feseto.

¹⁰ Nii jana jetaote:

“Nena jerichanejeein, Romanocuru curuaanaa- cana netonai curuaanaa- eenferadoro icharatenohi neruujueanaaja coloherihu *tribonal* asae caa neeun, cau teein neruujueanaa nainichaaune coinara,” naain jetao, tonorae Faboro. Niritiin tonoraain jetao te: “Ii te, raotojoein Jorioocuru rai baaso ichaenihanune coitucuhin neeicha.

¹¹ Esinae rauhijiriin, jataain baaso ichaaain, baaso que situhin nihanune coaraain, nii coreniha casohin cajaanaa jerera nihane, coatia nii caohaterihaaun, coatia onaa coasihaaun. Jana, esinae rauhijiriin, erenaa nenihane, nihei chunei acaauru rai canu tenaa nainiheí, casohin cajaanuruhane coina. Nii jaunna, ii caje bajareeunni, raajenihane canu rai- rucuhencái rucuhéca Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coinara,” nae jetao Faboro.

¹² Nii jaun jetaote, nii cuu nenacaauru rai coroatajaneraauru caohachaaain suujua rauhi coaraauru caje jetao bajae Feseto. Nitohanein, bajaane baiha jetaote:

“Inae Romanocuru curuaanaa, ii rucuhécane coina bajaaina jaunte, Romanocuru curuaanaa rene curiquincha,” nae jetao Feseto, Faboro rai.

Curuaanaa Aquirifa acatilha niha Faborone

¹³ Nii baiha neenejeein jetaote, namujera Berenisi aina jiniiquín cuhin, Sesareea turuha cue, curuaanaa *rey-* Aquirifa, Feseto coaraane coina.

¹⁴ Cuu araai janohin aina niha- nii curuaanaana jaun jetaote:

“Cautene leinjiin cacha caseteconein Ferisiicha ratirilura,” naain jetao, bee Feseto.

¹⁵ Niritiin beein jetaote: “Jerosaleeun turuhanune janate, carai coulurujueurelu batirichuru curuaanaacuru, saain Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri, caseteaanune coinara.

¹⁶ Nena, acaauru rai: ‘Coatilha nainiheí aonaeniha cachane jana, nedaa coulurujueein niha namute cachane, nii coulurujueenojoi cacha casetecaaain, chatoanein teein, sohin joaera jereein, naaonjoaain niha Romanocuru rai rauhinetá. Niha ita coulurujueanete, ita acatilha netiin, nii colurujera aina iriha nii coulurujueenojineté jere Romanocuru rai rauhicha.’ naaina acaauru rai beeurra,” naain jetao beebeje Feseto.

¹⁷ Niritiin beebejeein jetaote: “Nii jaunna, cau turuuruha nii satiin coulurujueeurerane jana, nii cojoanonecoriín, cacha rucuhécaunna jaan coloheri *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain, nii cacha raerateeun, nii rucuhécaunne coina,

¹⁸ inacójoein niqúi, ‘Chatohanein jecha sosereein, chatohanein Romanocuru curuaanaa aitoonjoa tonoraa cachane caohatihane coreniha jecha carene letoaaure.’ naain niqúi.

¹⁹ Nete, leinjiin acaihanejeein, nii acaauruhacha esenetai que aitiin, chaen nii onaalu Jesosonein curuajai queecha maroaain coulurujueure, ‘Enanetojoein jete, ichoae,’ naa que Faborona jaun.

²⁰ Nii jaunna, nii aina, chaa coitucuenihanune jaun, Faboro rai: ‘Cureeina Jerosaleeun, cuu nii ichei rucuhencái rucuhéquine coina’ naain bajaau.

²¹ Nii janate, 'Cana curuaanaa, Romanocuru curuaanaa eenferadoro jete, rucuhere raajenihane,' naain bajae, cana curuaanaacha rucuhecane coina. Nii jaunna, rucuheca eenferadorone coina letoaanunereein tiaain, caseteconein nihane coina aitoon," naane jana jetaote:

²² "Canuhetonaina, iriha nii cachane aohana jereunra," nae jetao, curuaana *rey* Aquirifa, Feseto rai. Nii jaun jetaote:

"Eresite aohanriquiincha," naain jetao tonorae Feseto.

²³ Nitohanein jetaote, nii cojoanoo, ita taojiaauruha cachaaauruna jaan coloheri asae, netaojiaauruhane jana, enoha cuure jetao, jataain nelateineein neeuruhane coarateein Berenisi aina, *rey* Aquirifa, chaen soondarooru curuaanaacuru aina nii cuu nenacaauru nese cocoaichacuru, jataain nelatein nenacaauru naaonjoainuri aina jiniiquin. Nii jana jetaote, Faboro joracaeratein jetao, raerate caresero caje, Feseto.

²⁴ Nii jana jetaote, inae turuaauruhane jana:

"*Rey* Aquirifa, satiin cau canacaanu aina netaojiaain nenacaauru, nocola- caa cacha coulurujuenojoin. Satiin Jorioocurute, carai coulurujuueure. Saain Jerosaleeun nenacaauru, cau Sesareea nenacaauru, naaonjoaihunrite nujuuen soaisoaihanain, 'Sohin joerateeura.' naain jataain ohane jerecure.

²⁵ Nete, chatoanein baaso ichaene, caa cacha. Nihein sohin jaoha- cachana jaan leranu carai. Nete raajenihane rucuheca- cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coina, bajaana jaun, inae nii jerichaauna jaun, ucuae letoareeunicha," nae jetao Feseto.

²⁶ Niritiin jetaote:

"Nete nene, 'Naaonjoaain que situhin, naaonjoaain ichaana jaunte, caa cacha coulurujuueurera.' naain been, laenaain, canu curuaanaa Romanocuru curuaanaa- eenferadoro rai, been quiicha letoaaene. Nii jaunna, satiin cau neeichene jaun, caa raerateeun, caohachaaain, ii cau neena jaunra curuaanaa Aquirifa. Inara acatiha tein, bajaanune, raotojoein tonaain ereeuruhane, laenaain letoanaa nainichaaun, cana curuaanaa eenferadoro raine coinara.

²⁷ Jana, 'Naaonjoaain corenihana, caa ii rene, caa cacha letoaaunra.' naain chaaelai que tonaain benihanunete, 'Chanuna joareein, caa cacha letoae, lera colane.' naain nii que, nererojocare cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaara," nae jetao Feseto.

26

Coulurujuueuruha Jorioocuru najaa lera biha curuaanaa Aquirifa rai Faborone

¹ Nii jaun jetaote, Faboro rai:

"Inae laen nainein, ii jabereco coreniha ereeineri," naa *rey* Aquirifane jaun jetaote, acaauru rai ucuun biji sijitaain jetao:

² "Jataenna coroaeejeun, *rey* neeine acatiha, cau ererichaaunine jaunra, *rey* Aquirifa. Aihana jaun, atiin canu ere aonaanuna, itolere que cacouluruhecuruha Jorioocuru najaa que, erete aonaain coitucuhicha.

³ Iite laen, jitariin itolere Jorionichaanune ichao coitucuhin, ita rorehecaain ita rai ereerecaanune jaanne maajeein coitucuhin neeicha- curaanaa. Nii jaunna, atiin quere aonaaine jereunra- curuaanaa," naain jetaote:

Jaiti Cana Coaunera coitucuhin, esenetaenihane bana, rai nichao biha Faborone

⁴ "Satiin Jorioocurute, canu ichao coitucure, acaauru aina ichaorejetocooaanunlu, canu ataneu, chaen Jerosaleeun, naaonjoaihun, canu enamamanace caje coauneina jaun.

⁵ Chaen techu, raotojoein fariseoneein nihanune coitucuhin, rauhijiriin benaa nainecure ii rai, jerecuruhane. Nii coitucuhichene rijijieina, leeochoaauru amuritoheriin jataain rauhijiriin, canaacha esenetai tonoraera neein nihacaanu.

⁶ Cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa nii niicha letoanaa jerei canaacha cohajei esenetaain tonoraanune corenihate, caa cacoulurujuuein, caa chaatiha canu turuaerateeureri.

⁷ Canacaanu lechoonca coroata laurii Israeli cocoaichacuru- foeratenojoein niha- caanunena, nii cana foerateureri rai Cana Coaunera aitoonjoa cohajihacaanu enane- tojoein. Nii jaunte, Cana Coaunera coroaeein bajajeein, naitoonjoan niicha jerenohin ichacaan, jiicho, janotiin, naaonjoaainchuru. Nii cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa- canaacha cohajei ere tonoraanune corenihate, caa cacouluruhecuru Jorioocuru, *rey* Aquirifa.

⁸ Chanuna onacaauru ichtatiha Cana Coaunerane esenetaeneiche inara."

Jesocurisito ranojoihunru rorehecaain cairichaerichaaetohalune biha Faborone

⁹ “Canuhetonainechu, jauriaa, ‘Caohacha jecha ichaaun,’ naain, Nasarete cocoaicha Jesoso ere esenetaain tonoraerauru rohecaain, acauru cairichaain,

¹⁰ Jerosaleeun batirichuru curuaanaa letononeein caresero cuhanena maajeein arajii Jesocurisito esenetaerauru teraterejetoonlu. Chaennachu, tabaauru sohin jaoruhane rautatiin coroaerejetoonlu.

¹¹ Inaaajoan saneein chaainti, acauru casetecaraetoonlu, ‘Inae jian laaen, tonorarihaacaanuhinta.’ naain, nii acaauruhacha esenetai acaauruhacha ere tonorai- Jesoso ere tonoraauruhane jianecuruhane coina. Jataaenna, nechu ansaineein mijiaaieein, acauru rohecaeraaetoonlu, naain coriaae nejelau ataneu- nenacaauru neseeurune maajeein cuhinchurura.

Coaiteen, ‘Naaonjoaaina, nunuheteein, Jesocurisito coitucuhin esenetaain tonorana nunuheteunlura.’ naain biha Faborone

(Ich 9.1-19; 22.6-16)

¹² Nitohaneein, Damasoco neseeu nenacaauru mucuhin raanune coina coacuhin cuhanu, batirichuru curuaanaa letononeeine janate,

¹³ bero cuhane cujihanu, turuelalajeine jana, enoto chujutaain, luhecotariin, canu, nii canu aina unacaauru, naaonjoainihacaanune rohan enoto cono amurijiriin conotiin, luhantiin lanaanete dede cajera, rey Aquirifa. Nii jaunne, saain jiniiquiin,

¹⁴ atane ichoae nemarotihacaanune janate, carai Ebereeo ere cuhane cuaain: ‘Saoro, Saoro, chanuna jataen caniha nejeratein carerojoeaai. Nechu jataaen ichaajenihanete, baaso ichaain, ijabereon cairichaain, cunaitaa nii aaicha.’ naain canu caje bajaane jana ne:

¹⁵ ‘Chaneeinaate curuaanaa.’ naanune janate: ‘Canuna- nii iichaa cairichaaerii- Jesoso neeurna.’ naainte:

¹⁶ ‘Chajaain nimichuuna, ichei erete aonaaicha. Cauna ecocoon, ichei irihanune, canu letononeein neeine coinara, chaen ena, caa iicha coarai beein, ii que caa baiha- quiicha coaaratenenine maajeein beein, canunein nihanune coitucuerateeine coinara.

¹⁷ Canuna, Jorioniheichuru, Jorioocuru, naaonjoaihunri caje, ii ichoteratiha cureeunicha. Acaauru renena caa ena elotoareeunnicha.

¹⁸ Coanaanihute, acaauru nota jirichaeranuque, acaauru rai canu ere beebejeeite, Acaauru Coaunera nicaaanune coitucuhin, quere tonoraain, canune maajeein coitucuuruhine, nabana taeneein cuajeein, moconajaera ere tonoraain sacuelanaala, canu, nosa caje cacha mitaeranichaaunne coitucuuruhane, nosa coreniha caseteconein neeuruhane rai- neeuru caje nichoteein, Acaauru Coaunera nicaaanune rene tacanaa nainecuruhane coina, leeochoaauru Jesocurisito ranojoihunru aina jiniiquiin neeuruhane coinara.’ naainte caletoea Cana Coaunera Calaohi Jesusora,” naain jetao:

Rai ereein letoaa Jesocurisitone tonoraa Faborone

¹⁹ “Nii jaunna, dede caje ecocohin- caletoaera lacoelanaala,

²⁰ jauriaanejeein Damasoco neseeu nenacaauru rene turuhin, acaauru rai Jesocurisito ere beebejeeunra, Rey Aquirifa. Nii caje cuaaina, Jerosaleeun nenacaauru rai beebejiha cuun, itolereenein Jodea batane sacutaain nenacaauru raine maajeeinchuru, chaen Jorioniheichuru raine maajeeina beebejeeunra, baaso ichajeein, neosatihajeein ichaooruhane jianein, Cana Coaunera esenetaain, niicha jerenohi rijijjeein ichaohin, inae esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeranein ichaooruhane coarateeuruhane coinara.

²¹ Nii corenihate, ita taojiananaja Teenforo asaae canu eruuruhane jaun, canu mucuhin, casohin, cajaanaa jerecure Jorioocurura.

²² Nete atiin, cacorataaniha Cana Coaunerae jaun, enanetojoeein jaiti ichaojoein, Cana Coaunera ere beebejeein sacuurna, satiin- cairicheihuru rai, saain cocoainanacaihuru raine maajeeinicha. Coatia chaaelai janonaa bana, Cana Coaunera ere bera inoaensihuru- Moisesa, naaonjoaihunri aitoonjoa jochin, rerohin irihaaunta. Jerichanetojoeina, rauhijiriin, ‘Naaonjoarichaaain jetao,’ narejetocuruhalune rijitoejin:

²³ ‘Ohanete ne nii Cana Coaunera letononeein unaa- Mesihasischa. Nete, nitohanein ohane baiha, aca niicha ranojoihunru ajiinchateraniha, oo caje ichanananein niha cureeincha. Nii baihate, itolere sacutaain, beebejenojoneein niha cureein, satiin cacha nota jirichaeraaunu quera, nii aina, Cana Coaunera coitucuuruha, satiin cana araachuru necoina, chaen nejelau ataneu nenacaauru niha natiinine coinara.’ naain aitoroaetooruhalune rijitoejina aitoonra,” naain Aquirifa rai beebeje Faboro.

Jesocurisito esenetaain, tonoraa curuaanaa Aquirifane jereein, rai ereerejiha Faborone

²⁴ Niritiin, ereerejeiha jabereco coreniha Faborone jana jetaote, rai nujuae soaisoain:

“Mainajiriin nerelaacha neeine jaunna, nesooneeojoaain joaereein ereeite, Faboro,” naa rai Fesetone jana jetaote:

²⁵ “Coatiana nesooneeojoaain joaereein irihaaunte, caohati coberenadoro Feseto. Caa aitocoanne jaante, esinae rauhijiriin erenaane.

²⁶ Caute ne, caa curuaanaa *rey* Aquirifa- itolere niriinanai coitucuera. Nii jaunna, chaque tonajelanaala, nacatiha caa ereerejeun, acaentonai niriinanai coitucuhin nihane jaun. Coatia chaaelal asinojooinein nena que caitono nihei.

²⁷ Cana Coanera ere beracuru- *profetacuru* inoaesihuru aitoonjoa esenetaaina, *Rey*-Aquirifa. Rauhijiriina, itonai esenetaaine coitucunra,” naa Faborone jana jetaote:

²⁸ “Basijiin lanajeje, caque jererateeine jaun, canuhetonai Jesucrisito rainein niha-nunera,” naa curuaanaa *rey* Aquirifane jana jetaote:

²⁹ “Coatia jerihane, iicha aiheita, curuaanaa. Satiin cau neein aonajeerera raina, Cana Coanera bajaun, esenetana nainecuruhane, caa aihanune tocohaneein *cadena* que cositenojooinein nelanaala esenetaauruhane coinara,” nae jetao Faboro.

³⁰ Nii jaun jetaote, nimichuhin, naain jelai cuure coberenadoro aina curuaanaa *Rey* Aquirifa, chaen, Berenisi, chaen, nii leeochoauru cuu acauru aina nelauriaain nena-caauru, naaonjoaihunri aina, cuu jelai teein,

³¹ nii que ereeuruha nejesinajeein, ita raine coina. Cuu jetaote, ita rai nejesinajeein:

“Coatia chatoanei baaso ichaai caa cachata. Cha corenihate, sohin joaerareta. Naini-heinchu, caresero cuhane nihanatiin caseteconein nihaneta,” naaure jetao ita rai nejesinajeein.

³² Niritiin, ita rai ereeuru baiha jetaote, Feseto rai:

“Raajenihane rucuheca satiin curuaanaanein nena- eenferadorone coina, aitoa caa cachane colanete, jianena naaineicha,” nae jetao *Rey* Aquirifa, coberenadoro- Feseto rai.

27

Romau, Faboro letoaauruhane

¹ Inae Italiau canacaanu letoanaa jerecuruhana jaunte, casetecocuru coaraain raaraanu que le laurii soondarooru- Eenferadoro rainein- curuajaihuru rai cafitaan- Jorio neein curuajai rai, leeochoauru caseteconein nena-caauru teeuruhane jiniichaain, rai Faboro netonai teure.

² Nii jaunna, Andaramitio cofauhana caje cucuana cuhane cuhin coriae nena- Asia batane que nena-caauru neseuru- cofauhanau tiaain cunaa bote cuhane fauhin, nesaru rai nihana jaun, cuhane fauhin cuhacaanu. Nii janate, ecu neein, canacaanu corihaniha uhe- Masedonia batane que nena- Tesaloneca cocoaicha Arisitaroco.

³ Nii cojoanoo, Sidoon cofauhanau turuhin, cuu najaurihacaanune janate, jataain Faboro belai, nii soondarooru curuaanaa Jorio. Caseteconein cuha Faboro natiinte, bote caje iniin, belaichaauru rene bedaeniha Faborone coarajeein, cuu rai niicha latei teeuruhane coaraje, belaiha cafitaan Jorio.

⁴ Nii Sidoon caje nesaruhina, canacaanu que tacaain uha cujuanane jaun, nii cujuana que acateraain, Chifere cobene jelon cuujihacaanu.

⁵ Nitohanein kuhina, cucuana jera jaoha cuhacaanu, Silisia batane auha jelon. Inae cucuana jera jaohina, Silisia, Paanfilia, naaonjoainuri batane auhaniha situhin cuhin, Lisia batane que nena- neseu- Mira turuhacaanu.

⁶ Cuute, Alejaandiria caje unaa leinjiin bote Italiau cuujenaa rue, nii soondarooru curuaanaa- cafitaan. Nii cuhanete, canacaanu fauherate, cuhane cuhacaanune coina.

⁷ Nitohaneine, araai janohin, jataain jeraaen cuujihacaanu. Nii jaunna, necairichajeein turuhacaanu Nidonein- niicha curuaateuri jeraniha. Nii jana, jaiti canacaanu que tacaain uha cujuanane jaunna, Cureta cobena nichaae nitinonohin, Salomoonneein acaauruhacha curuaatei cobene jeraniha situha cuhacaanu.

⁸ Nitohaneina, necairichajeein cuhin, Cureta auhanihacha rauhijiriin cuujueein, Laseanein curuajai nese rohan nena- Caohatiin Cofauhananein curuajaihu turuhacaanu.

⁹ Inae carajaa cuhacaanune jaunte, nii tonohana inae cujuana aina jelarona que turuhelalajihana jaun, luhante- cucuana cuhane amunaa, banejenih cujuanane jaun. Nii jaunte, acauru rai:

¹⁰ “Aonacuchena caa que erete, aonaquiche. Jataaina banejelanaala, cana rai lunaa curichaaain, caa amunaane coitucun. Baana cauhacha nelanaalate, aihacachera. Saainte, nii iicha amai rucuhele aina jiniquuin nitajih cureein, caa botera. Cana niha natiinte, onaa nainichaachera,” naain niqiu suujuatenajae Faboro.

¹¹ Nete, nii bote erora, nii bote curuanaa cafitaan, naonjoainunru, ereecha tonorae, nii soondarooru curuanaa- cafitaan, Faboro ere tonoraelanaala.

¹² Nii jaunte, caohachaojoaeniha saneein, nii neeuruhane jaan cofauhanane jaun, cuu neein cujuana aina jelarona bitoanaa jerecurene. Nii jaunte, satiin lalajeiin, leeocho fauhana- nii jeelai Cureta cobena que nenea- Fenisiau cunaa jerecure, cuu cujuana aina jelarona bitoauruhane caina. Jelaite, enoto soo jeloon neein, cana raoto nichajai que, cana ajaabiji nichajai que naonjoaain inanacae.

Cucuana cuhane niha cujuana tabaine

¹³ Nitohaneente, “Tonaje lanaala jecha cuujerichaanuhin,” naain nesaruhiin cuha- caanu, enoto soo jeloon neein ajaabiji nichajai caje uha raujaaiin aasaeriin jouhaquiin- cujuanane jaun. Nitohaneein kuhina, Cureta auhaniha cuujihacaanu niqui.

¹⁴ Nete, nii baiha neeoriin, enoto soo nichaae cuujueein cana raotono nichajai que, enoto mitu dararo caje uhe jataain mijieeinetiin cujuana. Niite, bote que tacaain, richorocoe.

¹⁵ Nitohaneente, richorocoaain, cuanaa jerichaanune jaan edacai que, bote cuae nii cujuana, que tacaain macohi auriteein, acatena nainenihacaanune jaun. Nii jaunna, cuu canacaanu amanaa jerihane jaan jeloon, canacaanu amaane coarajihacaanu.

¹⁶ Nitohaneein kuhina, leinjiin obena laajoiri Caaodaneein curujai rohan situha cuhacaanu. Ucuajai que saneein mijieeinetiin tacaeniha cujuanane jaunna, jataain necairichaoriin, tijichaain canacaanuhacha amai- naluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laajoiri inacaanu.

¹⁷ Nitohaneein mucuhin tararaain inaacaanune baihate, cuu, inori que, nii cuha- caanune jaan bote ichohacure, nunaane caina. Nitohaneente, carene araraca- Sirete- neein curujai que tacanaa coasichuruhane jaun, cujuana aina amuuruhane jaan bela serichure, ocoai nichaae cuuain, cujuana ainaacha cuujueeuruhane caina.

¹⁸ Nii cojoanoo, jaiti mijieeinetiin uha cujuanane jaunte, cucuana cuhane, nii bote coneracuru jaonaa nunuheteure.

¹⁹ Nitohaneente, nesarucuaanune nichata jano cuhane, bela nujaaauru tabaauru, chaen itolere nii nichotihacaanune que nelatelanaala nenacaaurune majeein jaooore.

²⁰ Nitoaneene, araii janohin enoto coaarilanaala, nii arasijie nihanatiin coariniha- caanu. Nechu jataain nirijieein nesurocoriheij rijijieein, bote nalaaene amuneein sacuha fichafichanaane jaunne, “Inae jecha ecu ohacaanune nitajerichaanuhin,” naacaanu niqui.

²¹ Nitohaneein, araii janohin lenonelanaala nihacaanune jaunte, satiin canacaanu cataaan nichaauraain:

“Coaracuche cachaurute, quere tonoraelanaala, cuhacha nenea richae, Cureta caje cana uhaichelu. Colane chachu, cuu raotojoeiin nihacache. Colane, catohanai baaso que siturihaacache. Nii colane, chaaelai que siturihaacache.

²² Nijiaonriha joaereein, inara suujua cuaaichene. Coatia leinjiinejeein orihain chunei cacha. Caa botete laaen, nitajiha cureein.

²³ Enene cojoanotiinte, canu rene, rai cacha neein- letononeein nihanune rai, letono anjera letoae- Cana Coaunera.

²⁴ Canu acatiha ecocohinte: ‘Coaa casihara, Faboro. Atiinte, Romanocuru curuanaa- eenferadoro acatiha tururiquincha. Ii corenihate, atiin onaa caje nichotiha cuurureein saain nii ii aina bote cuhane nenacaaurura.’ nae carai Cana Coaunera letono- anjera.

²⁵ Aihane jaun, cha que tonajelanaala, joaenreein inara suujua cuaelanaala, caa caitoon- joan esenetaachacuche. Nii aitoha Cana Coaunera letono anjerane tocohanilate cureein. Esinaete rauhijiriin aite. Canuna, esinae rauhijirin aitohane coitucuhin esenetaun.

²⁶ Nete laen, leinjiin obena que tacaain baulenetoha caa botene jana, cuu ner- arichaacheeincha,” naain bee Faboro.

²⁷ Inae coroata semanaa nesarucuaanunena janate, Ariaticoneein curujai cucuana cuhane cuujihacaanu, janotiin. Nii janate, dede catai rijiu, cuu cajianein bote amaa cuju- ane jana, inae cucuana auhaniha nichuuntaacaanune que nainacure bote beraihurer- marineroroo.

²⁸ Nitohaneente, inae coitucuuruhane jaun, nucuhaano cojounacateein coaracuruhane jana, nichatachoonca saota metorone rai nucuano. Nii caje cuujueein, coaiten nu- caano cojounacateein coaracuruhane janate, coroatachoonca caaunsi metorone rai nucuano.

²⁹ Nii jaunte, ajeri que tacanaa coasia, bote roeniha jenaain anajiin nenea coata- aancla nalaaure, cuu bote acatein, cuu mucuhane caina. Nii nalaeuruhane nainihate, Cana Coaunera bajaebajaacure, chajaain janohane caina.

³⁰ Nii janate, bote macohiniha anajiiin nenea coata- aanclaauro nalaera rijijieein, nii- naluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laaojoiiri faunaa nunuheteuree nii bote beraihurera- marinerooru, nii bote caje sorooruhane coina.

³¹ Nii janate, coaranajaain, nii soondarooru curuaanaa caftaun rai beein, nii soondarooru raine maajeein beein:

“Berainajaneiehenete, caa bote ratiriin sorooruha acaauruhachane, nenereein nichoteeichene jaanura,” nae Faboro.

³² Nii jaunte, acaauruhacha amaemajei bote laaojoiiri ichora saaujihure, nii soondarooru, acauhanau naluhane coina.

³³ Inae jaronaa raite, satiiin acaauru rai, lenonecuruhane coina:

“Inae coroata semanaa, nirijieein caohachaaain lenonelanaala neein, situha cujuana aina fichafichanaane cohaquichenera.

³⁴ Aihana jaun, chajaain chaaelainiji que lenonecuchete, nii aina abaantaain nichotenaa nainequichene, nichoteiche. Coatia nitajerihaain leinjiinejeein nihanatiin chunei coturiujicha,” nae Faboro.

³⁵ Niritohane baihate, satiiin acatiha teein, faan teberiaain, nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nii faan tatuhin, beenebeeneein que lenone Faboro.

³⁶ Nii jaunte, lenonena coajueurenihane baiha, inae satiiin lenonecure.

³⁷ Itoleneeina, coroata fasha caaunsi choonca saotaneein, nii bote cuhane nihacaanu.

³⁸ Nitohaneeine jerenihacaanune jaun tiaaajoaain, nainain lenonichaanune baiha, nii canacaanu lenone tirico caute jaohacaanu cucuana cuhane, nesaracaa nii botene coina.

Cucuana cuhane naluha botene

³⁹ Nii janate, inae janoe. Nete, “Caelai caara,” naain, nii atane coitucuurene nii bote beraihurera marinerooru. Nete atiin, cuu- cucuana auha leororo- carene siricha coaraain, cuu nii bote jauriaanaa coacure niqui.

⁴⁰ Nitohaneein, cuu jauriaanaa coacuhinte, nii bote laracaauruha acuu cataaunna jaan anajiiin nenea coata- aanclaauro ichora saujiiin ratirihure. Nitohaneein teinte, bote cocoihacuru, roeneraanu que nelateein nenea cosi lecoaracaure. Nii baihate, bote macohiniha nenea bela tocoore. Nii jaunte, nii aina inae erojoein cucuana auhania nichuuntae nii bote.

⁴¹ Nitohaneein cuhinte, nichuuntaain carene araraca raroahaqui choae, baulenetoha cue nii bote. Nii jaunte, caohatiin baulenetoha nii bote macohi nichajaine jaun, carene raro- haco choaae liquinetiin, rurujuanacaje lanaala nedae nii bote macohi. Nii jaunte, jataaen mijieinein taca- fichafichanaana jaun, fichafichanaa caaun, nefeejein, nichalunihaje bote roe nichajai.

⁴² Nii jaunte, nii caseteconeein cunacaauru sohajein jaonaa jerecure nii casetecocuru beraihureraauru soondarooru, nabana joichohin sorooruhane coataa.

⁴³ Nete, caohate nii soondarooru curaanaa caftaan, Faboro coreniha, nabana Faboro netonai sohin jaooruhane coataa. Nitohaneein caohateinte, joichona inaurera letoae ichoaichania, acauhana naluhin cuhin, atane que cohanaacuruhane coina.

⁴⁴ Jana, leeochoaauru, acaauru caaijie cuuruha tabara choaene jana, tabaauru leeochoaauru netonoai cuuruha nii- bote nichalunena jerooru choaene coina, letoanajae- nii caftaan. Nitohaneeine, satiiin, leeinjiin obene que neraain, onaa caje nichotihacaanu.

28

Malata cobena neraa Faborone

¹ Satiiin, obene que neraaina, Malataneein curuaaca nii obenene coitucuhacaanu.

² Jelai cocoaichacuru cachaaurute, jataain caohacha nejeeuruhana jaun, saain canacaanu belaihure. Nii janate, uheuheca elone jaun, jerirotohane jaun, enuha codoriaain mocohin, iihane jana, canacaanu cotihacure, nichaatihacaanune coina.

³ Nii janate, enuha cohi taojiaain raane jaun, usi jana tihajiha Faborone jana, iihaniha usine jaun, ajaano caaun sorohalaain, Faboro biji que tijileneein calae acano.

⁴ Nii Faboro biji que tijileneein calaa acanone coaraainte: “Jerihanete, soserena necaiha caa cachara. Cucuana cuhane naluhin, onaa caje nichotihane jaunte, ichaohane jerene, dedeeu nenea- nii rucuharara,” naaure Faboro coarajejin, nii cuu nenacaauru cachacuru.

⁵ Nii janate, nii usi iihanei cataaun, nii acano chatachataain siheitiin, cuu tonajelanaala nee Faboro.

⁶ Nii jaunte, satiiin, “Laraarichaaain jecha,” naain cuu, laraacane coarajejeure. Nii janate, laracaene. “Luhcotariin jecha cora aonaain, tocojoaain tacaain orein,” naainte niqui, cuu, carajaain coarajejeuruhane jana, tonajeerinihane jaun, suujua elonaain:

“Leeinjiin chosi necaihara,” naaure Faboro que.

⁷ Nii nihacaanune jaan rohante ne nii obene que nenacaauru coara Fobirio neein curuajai cacha rai atane. Nii Fobiriote, canacaanu belaiin, canacaanu rae, rai loreri asae. Nii jaunne, cuu aina nihacaanu nichata janohin.

⁸ Nii janate, ajaa que jeraa'in ujuee caaun cunaiteein ecu naha nii Fobirio inacana jaun, rene turuha cue Faboro. Rene turuhinte, coaraa'in nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nichoae biji merecaain, dadaa'in aonaane rijieoritiin inae nerautae.

⁹ Nii coitucuhinte, satiiin uure nii obene que nenacaauru leeochoaauru cunaitenacaauru. Nii jaunte, rautanaaca Faborone jaun, nerautaacoaain caaure.

¹⁰ Nii jaunte, satiiin canacaanu belaihuruhane jaun, jelai caje amuhacaanune caina, bote cuhane fauhacaanune rai, cuujueein canacaanuhacha quinuenu que- canacaanu achanojoaaure, itolere amunaa rai nelatecuri teein.

Romau turuha Faborone

¹¹ Nitohaneein, cuu nichata ateein nii obeneu nihacaanune baihana, leinjiin bote- Alejaandiria caje unaa- cuu cujuana aina jelaronaa bitoha nena bote cuhane fauhin, cuhacaanu. Nii botete, coujunacanu que nihane caina, fafione neein, acaauru chosichurune que Curieocuruhacha tei- Castaro, Polosi, naain curuajaihuru ecaantooru- coujunaca amaerane, bote macohiniha teein.

¹² Nitohaneein cuhina, turuha cuhacaanu, Siracosa cofauhanau. Cuuna nihacaanu nichata janohin.

¹³ Nii cajena, nesaruhiin cuujihacaanu, cucuana auhaniha, rauhijiriin Rejioo turuhacaanune caina. Nii cojoanoonte, cuujihacaanune jana, canacaanu cunaja bote roe caje uhe, raujaan jouhaquu'in cujuana. Nii cojoanoon cojoanoonna, turuhacaanu Poteeoliu.

¹⁴ Cuuna, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru tabaauru ruhacuhacaanu. Acaaurute, canacaanu cotijjaain, cuu canacaanu chunaature, le semanaa'in acaauru aina nihacaanune caina. Nirijieein inacuhe inacujueein cuujueeina, tabiicha turuujihacaanu Romau.

¹⁵ Nitohaneein cuhin, atane ichoae inacuhe inacujueein cuujihacaanune coitucuruha nii Romau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraaurune jaunte, canacaanu que tacaa uure, Apio rai Foro neseu tiaa'in. Nii jana, leeochoaaurute, Nichatajai Taberenaneein-acaauruhacha curuaatei neseu canacaanu cohacure. Nii cuu neeuruhane coaraante, corojeein, Cana Coaunera bajae Faboro. Nii ainate, raotojooein suujua aonae Faboro.

¹⁶ Nii jana, Romau turuhacaanune janate, jelai loreri asae teein, nirijieein caseteconeein, jianacoo teein, leinjiin soondaro que beraichaain, Faboro sirichuruhane caina jerecure.

Romau niha Faborone

¹⁷ Nitohaneein, nichata janajoeein turu baiha neeoriinte, nii Romau nenacaauru-naraaichuru Jorioocuru rai nelatein nenacaauru- jitariin cotiharate Faboro, acaauru rai irihane caina. Inae satiiin turuhacoaain, netaojiaauruhane janate, acaauru rai:

“Caraiichuru, chaelai janonaa bana cana Jorionichaachene que baasoneein irihaaunta. Niheichu, chaelai janonaa bana, cana inoasesihuru ichao coacuhin baaso neein irihaaunta. Nii atiinte, Jerosaleeun cacoulurujueein, baaso ichara nihane rucuheraaunu que Romanocuruhacha cocoaianohi rai canu teeuere Jorioocurura.

¹⁸ Nii janate, jitariin caohachanaiejeein, cacaje bajaauruhane baiha, caihananaa jerecure, neniha casohin cajaooruhane jaan- leranune jaun niqicha.

¹⁹ Nena, onaa caje nichotihanune jerecureniha nii cacouluruheraauru Jorioocurune jaun, canu rucuheca satiiin- curuaanaa neein nena eenferadorone caina bajaanu, nii neniha caraaichuru coulurujihanune jaan lerane saijiee'ucha.

²⁰ Nitohanihana jaunna, inara jitariin cotiharateen, inara coaraa'in, inara rai irihanune coitucuhichene coinara. Cana Isaraelita nichaachene, canaacha cohajei esenetaanune corenihane, cau caa *cadena* que cositenojineein neeunra,” naa acaauru rai Faborone janate:

²¹ “Coatiha chaelai quirichanejeein letoaauruhi Jodea caje canacaanu rai, ii que, ‘Acate, naaonjoaain que situhin nera.’ Nii jaunna, ii berenaa coitucuhenihaanura. Nihe- ichu, ucuajai caje turunacaauru- cana araaichuru- Jorioocuru nihanatiin, ‘Acate, baaso ichaechajejin ne jetaora.’ naain, ii que ereeuruhita.

²² Nena laen, nii le laurijieein- enanena Jorioocuru ichao beeine jerichaanura. Tonaai ii, nii queta. Itolere sacutaain, baasoneein nii que ereeuruhane coitucuhacaanune jaunna, ii, coitucuhina jaun, nii beeine aohana jerichaacaanura,” naaure Romau nenacaauru Jorioocuru, Faboro rai.

²³ Niritiinte, “Naaonjoaain cojoanonaa banana, turuha urichaanuhin, nii que ereei canacaanu raine, coitucuhacaanune coinara,” naaure. Nii jaunte, nii aitocuruhane cojoanonaa bana, netaojiaaure arajii cachaauru, nii niha Faborone jaan loreri asae. Nii jaunte, janone caje coauneein, acaauru rai ereereje Faboro, Cana Coaunera Cojoanonaa

que, sonafaajeein. Nitohaneeinte, Moisesa aitoonjoa quene maajeein, chaen Cana Coanera ere bera inoaesihuru *profetacuruhacha* laenai, naajoainunru aina cuaain, acaauruhacha cohajei Mesihasee in niha Jesusone esenetaauruhane coina, acaauru que jererateein, acaauru rai beebeje.

²⁴ Nii ainate, tabaauru, nii aitoha Fabrone esenetaain tonoraare. Jana, leeochoaurute, esenetana jerecurene.

²⁵ Nitohaneeinte, ita suujua rijitojoenaa jerelanaala, mituhajeein caunaa nunuheteuuruhane jaunte, acaauru rai:

“Esinate, rauhijiriin nitohaneeichene coitucuhin, inara foerateeurera rai biha nere bera inoaesi Isaihasine coina, berateein:

²⁶ ‘Caritiin benihi,

taa cachaauru rai:

Aonaquichene nihanatiin,

caohachaaain aonaain,

coitucunaa naineriheeicheeinta.

²⁷ Chaen,

nii coaraquichene nihanatiin,

coaranaa jeriheeicheeinta.’

naain berateein:

‘Banejelanaala nauhaca

acaauru suujuane jaunte,

raajenhane aonana jerecurene,

acaauru rai beraane nihanatiincha.

Niheichu,

acaauru notaracaae nihanatiin,

coana jerecuruhita.

Nii jaunte,

coitucunaa nainecurenera,

nabana nesoone caaun,

canu rene necohaleeuruhane,

acaauru rautaaain nihanune coataara.’

naain rai nere bera inoaesi- Isaihasi que beratelu jetao, Cana Coanera Suujuera.

²⁸ Aonacuche. Caa acaihanejeein Cana Coanera tenojoin jianacoon cana mitaeranu esenetana jerelanaala, aohana jereneeichene jaun, ena caje coauneein, Jorioniheichuru rai beebejiha cureeunicha. Acaaurute laen, aonaain esenetaain, tonora cuurureeinha,” naa Fabrone jaunte,

²⁹ nejesinajeein, mainajeein ita cotaain cauha cuure Jorioocuru.

³⁰ Nitohaneeinte, cuu itolereneein, coroata ajaanacaain neelu Faboro, nasae nihane coreniha coretejeein, niicha sirii loreri asae. Nii jaunte, rene turuha cunacaaurunihane, cuu ranajaque.

³¹ Nitohaneeinte, cuu tonajelanaala, Cana Coanera Cojoanona beebejeein, Cana Curuanaa Jesocurisito quene maajeein ereerejenajaque, nii chunei rohecaera colane.

Roma nenacaauru rai Faborohacha letoai

Inara coaaucaun.

¹ Canune Jesocurisito letono Faboroneein inara rai caa quiricha laenaaun. Cana Coaunerate canu janiijin canu raain nelu, jelai teein rai letono afosotoloneein cacha ichoteraneein enachasine ichaonaa beebjihanu cachaauru raine caina.

² Niite rai nere bera inoaensihuru *profetacuru* que berateein laenaeratelu rai Quiricha Inoensi cuhane Cana Coaunera.

³⁻⁴ Nii niicha berateite, Rabiri inamoconeein cachaneein niha Cana Curuanaa Jesocuristone beraneein nenea ne. Nete rai Suujue aina cuaaain onaa caje ichateein, rai itolere que laraaijin nihane jaanu teein rai Calaoheinein nihane coitucueratelu Cana Coaunera.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaaante, rai letono afosotolo nihanune jaanu teein nelu Cana Coaunera. Acane beebjejeun, chauratane sacuritaain satiin laurilauri nenacaauru cachaauru netonai Cana Coauneraneein nihane coitucuhin, nere tonoraain neuruhane caina.

⁶⁻⁷ Inara netonai nii Romau ichoainiquichenete laurilauri nenacaauru cachaauru aina jiniiquiin niicha ranojineein neeiche. Inara belaitohane jaunte, Jesocurisito ranojineein neein rai cachaneein neeichene caina inara raelu Cana Coaunera.

Satiin inacaneein nenea Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito naonjoainuri inara rai raotojoein neeichene jaanu teeurumiin.

Romau bedainiha cunaa jeriha Faborone

⁸ Jesocurisito aina cuaaaine satiin le cachanequichene coreniha, jataain Cana Coaunera coroaajeun, esinae rauhijiriin esenetaachene coitucuruha itolere sacutaaine coitucuhane jaun.

⁹ Rai letononeein casuujua aina cuaritaain rai Calaohi que ereerecaaanne jaan- Cana Coaunerate, itolere bana bajaanune nainein inara coaaucaaanne coarajera ne.

¹⁰ Chaen nechu aca jerihane, tabiicha inara coaraa uhanune caina itolere bana caje bajaababajajeun.

¹¹ Jataaine inara coaana jereeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara rai beein, inara coroaataja nichaaunne, inara suujua corelanaala iijin neeichene caina.

¹² Jiniiquiin esenetaacachene rijijieein, ita suujua que corajerateein nihacachene coinane caa aitoon.

¹³ Cana Coaunera coreniha cajeraauru, coitucuhichene jerichaaunne jaunne inara rai bereeuni. Araain saaine niqui inara coaraa unaa jereeun. Nene enanetojoein nainesineun. Charijieeinteeinti leeochoauru lauri lauri nenacaauru aina acaauru rai caohacha ichaa aihun; nii rijijieein inara rai netonai caohacha ichacaunne jerenacaunne inara rene turunaa jereeun.

¹⁴ Chaque nelatenihanune saijieein canu rai Cana Coaunera tenojoi raeranichaaunne jaunne, satiin cha coitucuelanaala, aansijiin relanojineein nenacaauru, itolere coitucueracuru, cha coitucunaa jeriheichuru, naonjoaihunru rai, nii quiiha ranojoi tenaa jereeun.

¹⁵ Nii jaunne, nii Romau neiniquichene rai, jataain enachasine ichaonaa que inara rai erenaa jereeun.

Itolere ichana nainiha enachasine ichaonaane

¹⁶ Coatiha nii cana rai beratenojoi enachasine ichaonaa bihanune coejihaaun, aca niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaan nihane jaun, satiin esenetaeraauru Jorioocuru osa caje jauriaanejeein ichoteratenojoihiha cuururichaaine jaun. Jorioniheichuru esenetaeraauru netonaite nichoteeururein.

¹⁷ Nii cana rai beratenojote, cana que esenetaacachene coreniha, cha ujuaihonelanaala nihacachene caina jianacoon cana tiha Cana Coaunerane coitucuerate. Nitohaneinte ichae Cana Coaunera, nechu esenetaacachene jauncha. Nitohanihane coinate: "Leinjiin acaacha esenetaerate, niicha ichai ujuaihonelanaala nenea rijijieein ichaoreein," naain laenanohineein ne, Cana Coaunera quiricha cuhane.

Niicha ichai ujuaihoneein niha satiin cachaaurune

¹⁸ Cana Coaunerate, caohacha que ichaauruhane caina cachaauru rai niicha tei coahateraauru nechu aansainein ichaonacaauru casetecarichaaain dede caje coauneeinne coarate cana que.

¹⁹ Acaaurute niqui, nii acaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei coitucuuere raotojoein, raajenihane coaratihane jaun.

²⁰ Cana Coauneraacha ichai asinojoein nenaate coitucunaa nainichaache, caohachaa in cana suujua coaraain niicha ichai que coaaucaachene. Necoaaunaain nihalu cana rai chauratanene caje coaaneente, esinae rauhijiriin Aca Cana Coauneranein nihane jaun chabana satonoenerihani nii niicha ichana naineine coitucuhacache. Nii jaun, nechu aansainein coitucunaa jeriheichuru nii ujuaihonein neuruhane caje nichoteeururinaain.

²¹ Nitohanein raotojoein, Aca Cana Coauneranihane coitucuuruhane saijieente, chabana nere tonoraain esenetaain, niheichu chabana acanihane coroaecurene. Nitohanein nena coacuelanaalate, baasohacha que coaacuruhane jaun, inae nauhacaa acaauru suujuane jaun, nocohenaanau nena rijijiein neure.

²² Itolere coitucueranihate niqui nocoetocure. Nete cha coitucuhin aitocurene.

²³ Nitohanein cha coitucurenihane jaunte, Cana Coauneraacha coaunahinein onaa inaeranein nena cacha tochanein nena ecaanto jaure. Nii choae tacaa in techu, tajaecuru, atane choae terecuri, atane choae tijiariin amunacaauru, naaonjoainuri tochanein ecaanto jaainchuru que chabana ohelanaala nena Cana Coaunera necahacha coreure.

²⁴ Nitohaneeuruhane jaunte, nii acaauru suujua baaso letono ichacuruhane coina, inae acaauru jianiha Cana Coaunerane jaun, nejesinajeein ita rai coejenacai ichacure.

²⁵ Esinae rauhijiriin Cana Coaunera niha Cana Coaunerane saijieente, aca coroaena coacuelanaala niicha coaunanojoihunri coroaecure. Nii Cana Coauneraate, acaauru netonai coaunaain nihalune jaun, itolere bana leinjiin acaacha coroaenoihane caohachae. Nitohanemiin.

²⁶ Nii jaunte, inae acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaun, itolere coejenacai ichajeein necairichaaure. Acaauru benecuru nihanatiinte, inae aina niicha jerei ichaa acaauru lanaaurune jerelanaala, inae nichao corein namute ene aina niicha jerei ichacure.

²⁷ Nii rijijiein techu, acaauru cocoichacuru netonai, inae acaauru comasaihuru aina niicha jerei ichana jerelanaala namute quicha aina niicha jerei ichacure, baasonein acaauru letoaa acaauru suujuane rijijiein necoelanaala. Nitohaneente, necha aansainein, erena tonoraurenihane jaun, caseteconein raajenihane jaberoco cairichaaure.

²⁸ Acanihane coitucunaa jerecurenihane coreniha, acaauru suujua baaso letononein niicha ichai coitucuelanaala ichacuruhane coina, acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaunte nitohanein neure.

²⁹ Nitohaneente caohacha ichana coacuelanaala baaso nejesinaacha ichaain, itolere bana niicha lateeicha que coacuhin baaso ichaain, namute cacha que necoelajaaumaritiin, sonajaain jaohin, suujua acatelanaala, enaacha nohanein, acaauru ichaonihei que ichaohin, namute cacha cairichaa casajenetiin, naaonjoaain neure.

³⁰ Chaen techu, leeochoauru coacuhin acaauru que baasonein ereein, Cana Coaunera que nejeratein, cha coitucueralanaala enaacha cacha tonoraain, itolere baasohacha coacuhin necohasitaain, baaso ichaain, inaca ere tonoraelanaala,

³¹ cha coitucunaa jerelanaala, tonaain ereeuruhane nihanatiin chabana ichaelanaala, nihei chuni belaihuruhi, cacha que suujua acatena inaanaala, chabana cairichaaajoaain namute cacha coaracuruhi, naaonjoaunre.

³² Raotojoeinte niqui, satiin nitohanein ichaonacaauru atinanohinein neuruhane coina, nitohanei rai rauhi tihalu Cana Coaunerane coitucuuere. Nete, enanetojoein nitohanein neuruhane jianecurenihane jaun, leeochoauru netonai nitohanein neuruhane rautatiin coaracure.

2

Cana Coauneraate, esinae rauhijiriin niicha ichai ujuaihonein nenacaauru casetecareein.

¹ Nitohanihane jaun coatiha ii que suujua acatena nainerinaain Cana Coaunera, ii netonai acaauru rijijiein neeine saijiein acaauru que ereeine jaun. Chatohaneinein neeine nihanatiin coatiha nii caje nichoteriheini. Acaauru rijijiein ichaohine saijiein acaauru que ereeine jaunte, ii raajenihane necoluruhequi.

² Nete nitohanein ichaonacaauru casetecaane bana, esinae rauhijiriin acaauruhacha casetecarihanine coitucuhacache raotojoein.

³ Aihane jaun acaauru rijijiein ichaohine saijiein, acaauru que ereeine jaun jiaonriha ii casetecarihani Cana Coaunerane caje nichotena coaauquine.

⁴Nitohaneinte iicha jerenohicha ichaain neeine que nainaain, aca Cana Coauneranein nihane coitucuhin neeine coina, ii cojoaain ne Cana Coaunera, chabana cache belaitohane jianenihane jaun niqui.

⁵Nete ii suujua coitucuneeine jaun, Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala baasohacha ichaaine jaun, inae ecu tihane bana baaso icharaauru casetecaain,

⁶Iecachaauru naeinein acaauruhacha ichai nainijianaain acaauru coretiha Cana Coaunerane bana caseteco coaariquiin.

⁷Nitohaneinte jataain nelateineein chabana satonoelanaala necaohachanaa coaracuruhane coina itolere bana caohacha nejesina ichajeein ichaonacaauru rai, chabana sanaachara ichaonaa tereein Cana Coaunera.

⁸Nete laen, cha coitucunaa jerelanaala caohacha icharaauru que nejerateein baaso ichara neein nenacaauru coroatajaneraauru casetecareein obajeein.

⁹Satiin baaso icharaaurute inaderanaa aina necairichanaa coaracurureein. Jorioocurute ichoaichaniha casetecanohiniha cuurureein. Jorionihechuru netonai nihanatiinte jerichanejeein caseteco coaracurureein.

¹⁰Nete laen satiin caohacha ichajeein ichaonacaauru rai, rai necaohacha aina jataain nelateineein nihane jaan tereein Cana Coaunera. Jorioocurute ichoaichaniha nitohanai raeranein neeurureein. Jorionineichuru nihanatiinte nitohanai raeranein neeurureein.

¹¹Nitohanihate cureein leechanein itolere cache coaraeniha Cana Coaunerane jaun.

¹²Satiin Jorioniheichuru- nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucuhelanaala onacaaurute, nii rauhi colane oorureein. Nii rijijeein techu Jorioocuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi sirichuruhane jaun, inae raotojoein coitucuruhane saijjeein osaque nesarucuruhane jaun, nii acaauruhacha sirii rauhi aina cuaain colurujenojoneein caseteco coaracurureein.

¹³Coatiha nichoterinaain nii chuni nii rauhi aonaane saijjeein tonoraelanaala nena. Nii rauhi aonaain, aithane rijijeein tonoraain ichoaite laen, nii caje nichotereein.

¹⁴Nete Jorioniheichuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucureenihane saijjeein, nechu acaauru ichaonein nii rauhi aitoonjoa ichacuruha suujua caje rocohinne, jelai tein nitohaniha acaauru rai rahine jaun aihurureein.

¹⁵⁻¹⁶Nii jaunte, acaauru nerurujua caje inanacareein nii rauhi acaauru suujua cuhane acaauruhacha sirii. Acaaurute baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaanruhane coitucuerateerein acaauru suujua inae saa cana janonaane bana, Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin suujua cuhane asinojoneein cachaauruhacha ichai coitucuerateein rucuhereein Cana Coaunera, caa inara rai aitiin inara relaanune rijijeein.

Moisesa rai rauhi rijijeein niha nocoetocuruha Jorioocurune

¹⁷Iite niqui Jorioneine jaun, Moisesa rai rauhi coitucuhin, aina inae necoasitaain Cana Coaunera aina niha nocoetohi.

¹⁸Inarate niqui Cana Coauneraacha jerei coitucuhin, itolere caohacha nejesina janijiin coitucueratiha ii que nii rahine jaun, itolere caohacha coitucuhi.

¹⁹Nii ainate maosanein nena rijijeein cha coaraelanaala nenacaauru,

²⁰cha coitucuelanaala nenacaauru, naaonjoainuri relaan neeine coina jatoroaain niha nocoetohi, ii Cana Coaunera rai rauhi coitucuhine jaun.

²¹Nitohanein leechaauru relaeranein neeine saijjeein, chanuna jana chaen ii raajenihane ii suujua coaraain relaanaa nainenei. "Coo asijiauha," naain ereeine saijjeein chanuna asijiauhi.

²²Chaen techu, "Nainihe nejelau ene aina ichaoha cachaneta," naainte ereei niqui. Chanuna jana chaen, ii nejelau ene aina ichaohi. Chosichuru ecaantooru quete niqui jaolecoha nocoetohi. Chanuna jana chaen nii saijjeein, acaauru rai Teenforo asaa coretiin nenacaauru ecaantooru basijiauhi.

²³Cana Coaunera tenojoi rauhi tonoraain cha chaain ichaonaa rijijeeinte niqui ereereequi. Nete rai rauhi tonoraain cha chaeneine jaun, baasonein Cana Coaunera coaratihai aitoi.

²⁴Nii quete esinae rauhijiriin nitohaneichene que: "Inara Jorionequichenete Cana Coaunera que jaoleconaanein Jorioniheichuru terateiche," naain laenanohinein ne, Cana Coaunera Quiricha cuhane.

²⁵Esinae rauhijiriinte niqui nelate Moisesa rai rauhi tonoraain nihane, rai jaberoco macohi cari saeratein niha cachane. Nete nitohanein nihane saijjeein, nii rauhi tonoraain ichoanenhane, nirijeein jaberoco macohi saeratelanaala nena cache rijijeein ne.

²⁶ Nete laen Jorionihechuru, rai jaberoco macohi saeratelanaala neeuruhane saijieein, nii aitoa rauhine rijijieein tonoraain ichaaoruhane, jaberoco macohi saerateein nena cacha rijijieein coaanojoinecuree.

²⁷ Nii jaberoco macohi saeratelanaala nena, nii aitoa rauhine rijijieein tonoraain ichoaite, nii rauhi siriin rai jaberoco macohi cari saerateein neeuruhane saijieein nii rauhi siriin tonoraelanaala nenacauru colurujueeureein.

²⁸ Nitohanihane jaun, coatiha esinae rauhijiriin Jorio esine nihei nii jaberocohacha que Jorio nihane coarateein nena. Niheichu coatiha Jorio nihei nii jaberocohacha macohi cari saeratera.

²⁹ Esinaen rauhijiriin Jorio esinete, satiin rai suujua cuhanene maajeein aca ne. Nii jaunte, rai suujua caje coaaneein coacuhin, rai jaberoco macohi saeratihane latelanaala Jorio esine neein ne. Coatiha laenanohineein niha rauhine lateein aihei. Niite Cana Coaunera Suujue ichanohineein ai. Nitohaneein ichoai cacha, coatiha rijijiei cacha caohacha ichaane coitucuhane caina coujuhin coarana nainerinaain. Leinjiin Cana Coauneraachate rai nichao coujuhin coaraain coitucureein.

3

¹ Nitohanihane jaun, chaque nelate Jorio neein, cana jaberoco macohi cari saerateein, naaonjoaain nihacane.

² Araai laurii cointate niqiu nelate Jorio nihacane. Jauriaanejeeinte, Jorioocuru rai nere beratelu Cana Coaunera, esenetaauruhane caina.

³ Aihane jaun chachareein nii naitoonjoa rijijieein neeurenihane coreniha. Nii naitoonjoa rijijieein neeurenihane corenihanacha, aitothane jaan ichaenerichaaain Cana Coaunera.

⁴ Aihei jerihane. Cana Coaunerate, casajenetoorua satiin cachaaurune nihanatiin, itolere bana naitoonjoa rijijieein cha chaain nereein. Nitohanerichaaaine quete:

“Inae cuu tihane banate,
esinae rauhijiriin aitothane rijijieein
chachaaine coitucuree.

Nii banate,
ii esenetaauruhi casetecaa nohanelanaalane
coitucuree.

Nitohaneinte
joaenreein ii colurujuera amuritoriquiin,”
naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

⁵ Nete nitohaneein aitocuruha tabaaurune rijijieein canaacha ichai baaso, jataain necaohachaa Cana Coaunera coaratihane, chanuna jana chaen nii baaso ichacaachene coreniha cana casetecae Cana Coaunera. Nete nii baaso ichacaachene coreniha cana casetecaa Cana Coaunera nihanatiin baaso icharaniha benaa nainenihacache.

⁶ Coatiha nitohanihei. Nitohaneein baaso icharanihane, coatiha satiin chauratane que nenacauru cachaauru ichao coujuhin coaraain rucuhena nainerihei.

⁷ Nitohaneein nohaniha cachane aina jataain necaohachaa Cana Coaunera beeichene saijieein, chanuna jana chaen osaaotoha canu beeiche.

⁸ Nitohanihanete satiin baaso icharichacache, niha caohachane caina. Niritiinte, cacha relaa canacaanu beure, nechu acaauru esenetaain, canu que jaolecooruhane caina. Nete niritiin erenacauru cachaauru inae caseteco coaracureein.

Satiinte cana osa ujuaihoneein nihacache.

⁹ Chatonaain chaainti coaaquiche. Cana Jorio nichaachenena, Jorio niheichuru amurijiriin cacha caohachaneein nihacache. Aihei jerihane. Inae inaraque, Jorioocuru, Jorioniheichuru, naaonjoainunru aina satiin osaaonaneein nihacachene coitucueratihacaanu.

¹⁰ Nii quete:

“Nihei chuni cacha,
canu rai caohacha ichaain nei.
Nihei caohachaneineein leinjiiniji.

¹¹ Nihei leinjiiniji
Cana Coaunera coacuhin
caohacha coitucuhin ichara.

¹² Satiinte
baaso jeloon suujua cuaain
caohacha ichana coacuelanaala
baaso ichacure.

Nii jaunte

nene leinjiiniji caohacha ichara.
 Nihei caohacha nainejeein leinjiiniji.
¹³ Acaauru rarote
 leeinjiin calani ne,
 neforacaa atanebanane rijijie.
 Jana acaauru lelete,
 enaacha cacha coritaaauruhane jaaneein ne.
 Acaauru ujuaaete,

aiha acano catu corane rijijieein
 cacha cunaitaeraniha ne.

¹⁴ Jana acaauru ujuaae cajete
 enaacha mituhe cacha cotaain,
 nechua aansainiha beeuruha ne.

¹⁵ Enaachate
 sonajaain jaonaa
 jerecuruhane jaun
 cuhin sonajaain jaore.

¹⁶ Amuuruhane jaaurute
 aansijiiniji cautijiaelanaala
 niicha eruuri itajeeure.

¹⁷ Nii jaunte,
 chabana caohacha ichaain,
 raotojoeein ichaonaa nainecurene.

¹⁸ Nii chabana
 acaauru casetecarichaain
 Cana Coaunerane que
 coacuhin casihuruhi,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁹ Nete satiin nii rauhi aitoonjoan tonoraain nenacaauru netonai, osaaonaneein nee-
 ruhane coitucuhin neeuruhane coina aitoha nii ruhine coitucuhacache. Aihane jaun
 cacha coujuhin coaraa Cana Coaunerane bana, nerinaain nii que tonaain erenaa nainei.

²⁰ Nii jaun coatiha rauhi tonoraain necaauru nihanatiin, nii rauhi tonoraauruhane
 coreniha acaauru osa caje ichoteratenajarinaain Cana Coaunera, nii rauhi, esinae rauhi-
 jiriin oasaocaachene coitucunaa coinaacha nelatihane jaun.

Esenetaacachene aina cuaainchate nichoterichaacheein

²¹⁻²² Nete laen, inae ena nii rauhi colane cana ichoteraterichaaaine coitucuerate Cana
 Coaunera. Niite coitucunaa nainichaache, nii rauhi aina nere beracuru *profetacuru*
 laenanohi ereretaain coaraain. Leinjiin Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainchate
 naine, cana osa caje cana ichoteratiha Cana Coaunerane. Nii rijijieein techu, satiin
 esenetaain nenacaauru netonai ichoteratereein.

²³ Satiin osa que nesarucuruhane jaunte, Cana ichoteraneein niha Cana Coaunerane
 saijieein que jaolequiin neeure.

²⁴ Nete jataain cana belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain inara ichoterate core
 colane Cana Coaunera. Coatiha rai caohacha ichaain neeichene jaun, inara ichoteratihei
 Cana Coaunera.

²⁵ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaunte ohelu Jesocurisito, rai coichana aina
 cuaain cana osa aninoain, cana que suujua acatena nainihane coina. Nechu queecha
 jaequiin nihacachene corenihachate, cha ujuaihonelanaala nena rijijieein cana teein
 cana coaraane coitucuerate Cana Coaunera,

²⁶ esinae rauhijiriin luhecotariin cha coetana inaenihane jaun. Enate esinae rauhijiriin
 caohacha ichaain, canaacha ichai ujuaihoneein nena caje satiin Jesocurisito esene-
 taeranichaachene ichoteratihane coarate.

²⁷ Nitohanihane jaun, coatiha chaelai que nelatihei Cana Coaunera coitucuhin rai
 caohacha ichaa nocoetiin necoasitaa cachane. Nii necohasitanajate, caohacha nainejeein
 nitaje. Aihane jaun coatiha nii rauhi tonoraane coreniha, osa caje nichoteein nihei chuni
 cacha. Nechu Cana Coaunera esenetaane corenihate nichoteein ne cacha.

²⁸ Nitohaneinte, nii rauhi tonoraain nihacachene, cana ichoteraterichaaaine coina aite-
 lanaala esenetaacachene coreniha oasaocaachene caje cana ichoteratihane coina aitoha
 Cana Coaunerane coitucuhacache inae.

²⁹ Leinjiin Jorioocuruhacha Coauneraneeinna niha Cana Coaunera. Tana satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru netonai Coauneraneein nihane. Aihanete ne. Satiin lauri lauri nenacaauru netonai Coauneraneeinte ne Cana Coaunera.

³⁰ Coatiha nihei nii baiha chuni Coaunera. Acate rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein esenetaeraaurune maajein ichoterateraneein ne.

³¹ Nitohanihane jaunna, nii canaacha esenetai esenetaacachene jaun, inae chaque nelateniha nii rauhi. Coatiha aihei. Nii ainate esinae rauhijiriin nelatiha nii rauhine que aitocoaache.

4

Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne que erenaa

¹ Nitohanihane jaun, tonarihacache cana foeratera inoausi Abaraaun que.

² Esinae rauhijiriin caohacha ichaane coreniha, osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein raa Cana Coauneranete laen caohachare caohacha icharanihane que aitoha Abaraaunne. Nete neniha leinjiinniji caohacha icharane jaun, caohacha icharanihane que aitoha cachane rautaene Cana Coaunera.

³ Nitohanihane quete: “Esenetaa Abaraaunne jaunte, osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein rae Cana Coaunera” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Chunocoha amihaneein nihane jana, rai coreteraa nii rai namihaneonne, coatiha que nirijieein joareein coreniha belaiha rai tihei nii coretera. Nii rai namihaneon coretihane jaante, nii namihaneon cainaeraniha rai tenojoi ne.

⁵ Nete laen Cana Coauneraacha que jaequuin neein esenetaera, nii esenetaaneecha coreniha osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein rae Cana Coaunera, niicha ichai coreniha rai cha chaain neeuruhane que airijiin.

⁶ Nitohanein osaocane nihanatiin, esenetaain niha cachane, osa caje coulunohineein nenea neein tein raa Cana Coaunerane quete:

⁷ “Rachoojoeinte neeure,

baaso ichajein osa que nesarucuruhane nihanatiin,

osa caje coulunohineein

nenaanein tein

Cana Coauneraacha ranojoinunri.

⁸ Rachoojoeinte ne,

nii nichotenaacha,

rai nosa coreniha

casetecaenerichaaain Cana Coaunerane jaun,”

naain niha erenaane rijitojoein aitelu cana inoausi Rabiri amure.

⁹ Rai jaberoco macohi cari saerateeurera *circuncidado*curu raaicha aitenihanena, nirijieein rai jaberoco cari saeratelanaala nenacaauru raine maajein niritiin niha nii erenaa. Inae acalihani que esenetaaneecha coreniha osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein tein Abaraaun raa Cana Coaunerane coitucuhacache raotojoein.

¹⁰ Chatohanein niha Abaraaunne jana osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein raelu Cana Coaunera. Inae rai jaberoco macohi cari saerateein nihane janana osa caje colunohineein nenaanein tein raalu Cana Coaunera. Coatiha aihei. Jaiti rai jaberoco macohi cari saeratenihane janate raelu Cana Coaunera.

¹¹ Inae nitohanein osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein raa Cana Coaunerane baihate laen, nii cojunacanu que rai jaberoco macohi cari saeratelanaala Abaraaun. Nitohanihane jaunte, satiin rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein, osa caje colunohineein nenea rijijieein neeururichaaaine esenetaeraauru netonai inacanein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, nii esenetaauruhane coreniha osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein ranajae Cana Coaunera.

¹² Jerichanejein techu, jaiti rai jaberoco macohi cari saerateein nelanaala, esenetaalu Abaraaunne rijijieein neein esenetaeraauru cachaauru inacanein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, jaberoco macohi cari saerateein neein, nii aihalune rijijieein esenetaeraauru netonai inacanein ne nii Abaraaun.

Esenetaacachene aina cuaainte, cana rai naitoonjoa tereein Cana Coaunera.

¹³ Cana Coaunerate Abaraaun rai aitelu, rai nefoerateeuru aina nirijieein core colane acaauru rai chauratane tihane, neroranein neeuruhane caina. Coatiha, Moisesa rai rauhi tonoraain niha Abaraaunne jaun, nii rai chauratane tihane caina aitohilu Cana Coaunera. Nechu esenetaane jaunte, nii rai chauratane tihane caina aitiin, osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein tein raelu.

¹⁴ Nii rauhi tonoraeraauru, nii Cana Coauneracha tenaa jerei raeranuneein neeuruhane jana nihane, coatiha chaque nelateein neriheii nii canaacha esenetai. Inacojoeinte esenetaarichache, nii tihane coina aitohalu Cana Coaunerane jaan nihanatiin cana raineein neriheii.

¹⁵ Nii rauhite cha ujuaihoneein caseteco coaracaachene coina nenaaneein ne. Nii niha rauhine colane neriheii cha ujuaihoneein caseteco coaraane rai nei.

¹⁶ Nii jaunte satiiin nii rai nefoerateeuru aina Abaraaun rai niicha teeni tiha core colane esenetaauruhane aina cuaine coina aitelu Cana Coaunera. Aihane jaun, coatiha nii rauhi tonoraeraauru raaicha nii tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Acate esenetaalu Abaraaunne rijijieein, satiiin esenetaeraauru raineein nena ne. Nitohaneein esenetaane jaunte, satiiin cana inacaneein ne Abaraaun.

¹⁷ Rai Quiricha Inoainsi cuhane: “Canune, arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneein ii tereunni” naain rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieeinte, nii Abaraauncha esenetai Cana Coaunera, onacaauru rai ichaonaa teein, jaiti coaunanajoinelanaala nena, naaonjoainuri Coauneranein nena ne.

¹⁸ Inae calaohirichaainne esenetaeniha Abaraaunne janate: “Arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneeeinte neriquiinchaa” naa rai Cana Coaunerane esenetaain acaacha cohajihane jaunte, acaauru inacaneein ne Abaraaun, “Caa jeeonihate cuureeiein ii nefoerateeura” naain que arasijie coarateein rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieein.

¹⁹ Inae lefasha jaanacaneelalajein ichaohane jaun, inae rai comasai Sara aina jiniiquiin biinaaneein, leinjiiniji canaanai sirilanaala ooruhane rai neeuru saijieeinte, nii rai aitoha Cana Coaunerane esenetaane jianenelu Abaraaun.

²⁰⁻²¹ Nitohaneeinte, esenetaane jianena coacuelanaala, jelai amuritoheriin esinae rauhijiriin nii rai naitoonjoan icharihani Cana Coaunerane esenetaane jaun, Cana Coaunera corojeein, acaacha cohajeein nelu Abaraaun.

²² Nitohaneein esenetaane jaunte, osa caje coulucohin raelu Cana Coaunera.

²³ Coatiha nii esenetaa Abaraaunne jaun, leinjiin acaacha raane coina aitiin laenaeratiheilu Cana Coaunera,

²⁴⁻²⁵ cana netonai quete aitiin laenaeratelu. Nii jaunte, cana netonai esenetaacachene jaun, cana colucohin cana netonai rae Cana Coaunera. Satiiin cana osa coreniha cana coreenraniha ohalu. Cana osa ujuihoneein nena caje cana mitaeranu que Cana Curuanaa Jesocurisitone esenetaacachene jaunte, cana netonai rae Cana Coaunera.

5

Inae cha ujuaihoneein nihaacache.

¹ Aihane jaunte, esenetaacachene coreniha Jesocurisito aina cuain inae cha ujuaihonelanaala Cana Coaunera aina raotojoein nihaacache.

² Nii Jesocurisito esenetaacachene aina cuainte, cana corootajane Cana Coaunera. Nii ainate cana suujua letono ichana coacuelanaala rachoojihacache, rai Cojoanonaa que nerichaacheinne cohajeein.

³ Coatiha acaacha nihei. Nii rijijieein techu, necairichanaa coaracaachene nihanatiin rachoojoein nihaacache, nii necairichanaa aina cuain jelai amuritoheriin laraajiin itolere abaantaain nihaacachene coitucuhacachene jaun.

⁴ Nii necairichanaa abaantaain laraajiin nenaate, inae esinae rauhijiriin ijiin neein canaacha cohajei cohana nainerichaachein.

⁵ Nii canaacha cojoai coatiha inacojoein cohahaacache, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuain jataain cana belaiha Cana Coaunerane jaan nihane jaun.

⁶ Nitohaneeinte, cana osa caje nichotenaa nainelanaala nihaacachene jana, inae cojoinaca que turuhane jana, cana baaso icharanichaachene coreenraniha ohelu Jesocurisito.

⁷ Coatiha neriheii chuni, leeocho cacha baaso ichara coreenraniha nesohin nijioaenrateein nei. Niheichu caohacha ichara cacha coreenraniha nihanatiin nesohin nijioaeratenaa nainiheii chuni. Coaraain aihane nihane chachu jerihane, leinjiin caohacha ichara cacha coreenraniha nesohin nijioaenratere chuni.

⁸ Nete jataain cana belaitohane coaratihaa, cana osa coreniha oha rai Calaohi Jesocurisitone coina letoaelu Cana Coaunera.

⁹ Inae nitohaneein cana osa coreniha ohalu Jesocurisitone jaun, inae cha ujuaihonelanaala nihaacachene jaunte, nii amuritoheriin aina cuain caseteco caje nichoterichaachein.

¹⁰ Nitohaneein jaiti que nejeratenaaneein nihacachene jana ohalu rai Calaoahine aina cuaain, aina raotojoeiin jiniiquiin nihacachene coina ichaalune jaun techu, nii amuritoheriin cana ichoteratereein Cana Coaunera, inae cana que suujua acatihane jaun.

¹¹ Coatiha niicha nijihe. Rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, Cana Coaunera coroaecaache. Nii Curisito, Cana Coaunera que nejeratenaaneein nihacachene caje, aina jiniiquiin raotojoeiin cana teneein nenea nihane jaun.

Adaan aina Jesocurisito

¹² Nii rijijeein techu, leinjiin cache caje nunuhetein caa chauratane que turuhin nelu osa, cache itajeranu que. Nii cache itajeranu onaate satiin cachaauru lomohelu, osa que nesarucuruha satiine jaun.

¹³ Nitohaneente jaiti nenih Moisesa rai rauhine jana, inae nii ajiniha nesilu chauratane que osa. Coatiha niqúi coitucueraailu nii osa, jaiti nenih nii rauhine jaun.

¹⁴ Nii jaunte nihalu Adaane caje coauneein nihalu Moisesane que tiaaoojaain osa que nesarucuruhane jaun, ohin nitaje rai neeurelu satiin cachaauru. Coatiha niqúi, leinjiin rauhi tonoraain neeurenihane coreniha osa que nesaruhin neeuruhilu aiha Adaane rijijeein. Charijieein teeinti, nii jaurianejeein nenea Adaan- jauriaanejeein osa raain nelu, nii rijijieein techu, nii Adaan amurijiriin nenea canaacha cohajei- leinjiin cache ichaonaa turuaain nelu.

¹⁵ Nete nii Adaancha ichai nii chaque nelateein nedae ne, amurijiriin jataain nelatiha nii cana belaiha cana rai Cana Coauneraacha teine jaun. Nitohaneente baaso ichaa leinjiin cachane coreniha, satiin osa que nesaruhin nitajenaaneein neeurelu satiin cachaauru niqúi. Nete core colane cana belaiha cana rai leinjiin Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunera tenojoi, nii amurijiriin nelateein, satiin cachaauru rai caohacha ichaeraneein ne.

¹⁶ Nii naosatiha leinjiin Adaane jaan, coatiha chaque nelateein nedai, nii cana belaiha Cana Coauneraane jaan aina cuaain. Nii jaunte niqúi, leinjiin cache osa coreniha, satiin caseteco coaracuruhane rai neeurelu cachaauru. Nete nii cana rai niicha tei aina cuaain, nosa que namuritiin niha cachane nihanatiin, inae nii ujuaihoneein neeurenih cachaaurune coina aitelu Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohaneein leinjiin cache coreniha, cachaauru que niicha ichana nainei ichaain satiin cachaauru itajihá nii onaane jaunte, nii amurijiriin niicha ichana nainei ichacurureein, jataain acaauru belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain enachasine ichaonaa que ichahin neeuruha nii core colane osa caje Cana Coaunera roconojoinunru cachaaurune coina.

¹⁸ Charijieein teeinti, osa que nesaruha Adaane coreniha satiin cachaauru caseteco coaracuruhane rai neeurelu. Nii rijijieein techu, caseteco coaracuruhane rai neeuruha cachaaurune jana, niicha ichai aina cuaain, jianacoon osa caje cache rocoheranu ichaonaa uhaain turuhelu Jesocurisito.

¹⁹ Nitohaneente erenaa tonorae niha Adaaneecha coreniha arajii cachaauru osa que nesarucurelu. Nii rijijieein techu, erenaa tonoraain niha leinjiin cachane coreniha, jianacoon neeurureein cha ujuaihonelanaala arajii cachaauru.

²⁰ Moisesa rai rauhite niqúi, osa que nesaruhane coitucuhin jianiha cachane coina nenaanelu. Nete nii saijieein aina jelai amuritoheriin osa que namuritocurelu cachaauru. Nete nitohaneein jataain osa que namuritocuruha cachaaurune jana, jelai amuritoheriin jataain cachaauru belaitohane coarate cana que Cana Coaunera.

²¹ Charijieein teeinti cachaauru lomohin ne osa, cachaauru atinaain itajihane coina. Nii rijijieein techu itolereenein cachaauru lomoritin ne, nii osa caje cache mitaeranu que cache belaitohane jaan Jesocurisito aina cuaain ichaonaa satonohelanaala nenea Cana Coaunera tenojoin.

6

Osa coreniha onaanein nihacachene nihanatiinte, Jesocurisito coreniha ichaorichaacheein.

¹ Aihane jaun chajana icharihacache. Osa que nesarujueeinna ichaorichaache, jelai amuritoheriin cana belaiha Cana Coauneraane coina.

² Aihei jerihane. Inasiina inae osa jianein ichaonaa saijieein, nacohauneein osa que nesarujueein ichaorichaache.

³ Tana inae cana baotisaauruhane aina cuaain, aina jiniiquiin o caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieein inae nihacachene coitucuhichene.

⁴ Nitohaneente Jesocurisito aina jiniiquiin cana jaberoco conauteraneein ne cana baotisaauruhane jaan. Aina ohin, nii o caje ichatihalu, jataain itolere niicha ichana nainei

ichaain Cana Coaunerane rijijieein, cana netonai nii onaa rijijieein nenea caje enachasine ichaonaa que ichaohacachene coina.

⁵ Aihane jaun inae aina jiniiquiin onaa rijijieein nihacachene jaunte, o caje ichanaain nihalune rijijieein cana netonai aina jiniiquiin cana o caje ichanaain nerichaacheein.

⁶ Nii jauriaanejeein cana ichao que ichaohacachelune jaante, inae Jesocurisito aina jiniiquiin coroso que tenojoineein itajenojoi nelu. Nii cana ichao rijijieein ichaohin naosatenaanaja itajenojoineein nihane jaun, inae nainihei cana saruha osane rijitojoeein nacoauneein neosatihajejin nihacachene.

⁷ Leinjiin cacha inae ohane, inae nacoauneein naosatena nainihe.

⁸ Nii rijijieein techu inae Jesocurisito aina onaanein cana jaberoco tihacachelune jaun, aina jiniiquiin ichaorichaacheine cohajhacache.

⁹ Chaen techu, inae onaa caje ichanaalune jaun inae nacoauneein ohenerihani Jesocurisitone coitucuhacache, inae aina chachana nainenihana onaane jaun.

¹⁰ Nii ohalu Jesocurisitonete, osa itajeranu que lesajeincha ailu, inae chabana nacoauneein ohenihane coina. Nete laen inae enene, Cana Coaunera rai ichaonaa que ichoae.

¹¹ Nii rijijieein techu, inara netonai osa coreniha onaanein inara jaberoco teein, Cana Coaunera rai ichaonaa que Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene caohachae.

¹² Aihane jaun jiaonriha nenacaeneein inara jaberoco ohane rai nenea amuritonaa jeriha osane rijitojoejin, inara jaberocohacha jerei ichaain neeichene.

¹³ Jiaonriha inara jaberoco aina cuaain niicha jerei baaso ichaa osane coina, rai inara jaberoco teein neeichene. Nitohanejin nenea coacuelanaala, ohin caje ichanaain ainaa rijijieein, Cana Coaunera rai inara jaberoco teeuchete, coujuriu Cana Coaunera rai caohacha ichaeranejin neeiche.

¹⁴ Nitohanejin neeichene, coatiha inae inara amuritonaa nainerinaain osa, inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, inara belaiha Cana Coaunerane jaancha aina neeichene jaun.

Jaiti osa aina ichaonaa bana

¹⁵ Nitohanihane jaun chatohanerihacache. Inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina nenea jaunna, osa que naosatihajejin ichaorichaache. Coatiha aihei. Nainihe nitohanejin ichaohacachene.

¹⁶ Inarate raotojoejin leinjiin fatoroon letononeein rai niicha jerei ichaquichene coina aina cuhin neeichene, leinjiin acaacha letononeein rai nere tonoraain neeichene coitucuhiche. Nii rijijieein osa letononeein nenea jeriquichenete, ohin nitajeeichene rai neriquicheein. Jana Cana Coaunera esenetaain, Aca jerihane rijijieein neeichene coina ichohichenete, rauhijiriin ichaonaa esine que ichaoriquicheein.

¹⁷ Nete jataain caohacha ichae Cana Coaunera, inae inara jauriaa osaacha sacurejeto-coichene jianejin, inae inara suujua aina cuaritaa inara relaacaanune jaan tonoraain acaacha esenetaain neeichene jaun.

¹⁸ Nitohaneinte osa letononeein neeichene caje, inae jianacoon neein rauhijiriin ichaonaa esine que ichaonaa tera letononeein ichaohichene coina neeiche.

¹⁹ Aitoha joaereein cachane rijitojoeine caa inara rai beebejeun, jaiti joaereein cacha rijijieein neeichene jaun coitucunaa nainesneeichene coataa. Charijieein teeinti inara jaberoco teeichelu nii baaso icharanejin nenea rai, aina cuaain baaso ichaane coina, nii rijijieein chu nii inara jaberoco teeuche nii caohacha ichaera rai, aina cuaain caohacha ichaane coina.

²⁰ Jaiti osa letononeein neeichene bana, coatiha nii rauhijiriin ichaonaa esine rai chaeranejin ichaohieichelu.

²¹ Nete inara ichao rai caohachanu erunaa naineneichulune jaun, ohin nitajeeichene coinaacha inara sarueranihalu nii baasone jaun, inae enene taolu inara ichao cojejin ichaohiche.

²² Nete laen inae enene, inae nii inara osa letononeein neeichene caje jianacoon neein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain neeichene coina jatoroain neeiche. Niite laen jataain inara caohachanu que ichaquiche, Cana Coaunera que banijiaain nenea ichaonaa que ichaoha aachene jaun, chabana satonoelanaala nenea ichaonaa rariquicheein.

²³ Nii inara osa inaraacha sacuhite, nechuh inara rai onaa teein, inara itajeranu que nelu. Nete laen, nii ena inara belaiha Cana Coaunera tenojhin, ichaonaa sanaacharanejin cana Curuanaa Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene teranejin nereein.

7

Inae nisirihateein nihane aiha cachane rijjiei que erenaa

¹ Canejeraauru, inarate raotojoein Moisesa rai rauhi coitucuhin neeiche. Nii jaunte nii rauhi, jaiti ichaoha cachane tonohanau rai nelatejeecane coitucuhiche raotojoein.

² Coaracuche nachuhinti, nii rauhi, leinjin ene nisirihatein nihane, oha nii lanane reeintiaajein ainaacha ichaohane coina aitothane. Nete inae oha nii lanane, inae nii rauhi lanaacha aina ichaohane coina aitothane caje jianacoo ne nii ene.

³ Nitohanihane jaunte niqui, jaiti ichaoha rai lanane tonohanau, leeocho quicha aina niicha jerei ichaane, osa que nesarurichaanne que aite nii rauhi. Nete inae oha nii lanane, inae leeocho quicha raane nihanatiin osa que nesaruha aihane que aitenne nii rauhi.

⁴ Nii rijjieein techu inara netonai inae Jesocurisito o aina cuaain rauhi caje nichotee-ichene jaun, inae inara aina cha chana nainene nii rauhi. Nitohaneente inae nii o caje ichanaai nena Jesocurisito rainein neeiche. Inae nitohanihane jaunte, jataain Cana Coaunera notaracaae rai jataain nelateinnein ne cana ichao.

⁵ Jaiti joareein cacha rijjieein naosatihajein ichaohacachene banate, cana jaberoco aina cuaain baaso coacuhi baasohacha ichajein nihacachene jaun, inae ohin nitajihacachene rai nihacachene coaratiha cana quene coinaacha nelatein nelu Moisesa rai rauhi.

⁶ Nete laen inae ena aitoaha rauhine tonoraain naitoonjoaacha ichajein nihacachene itajein jianichaache. Inae colane jianacoon neein, Cana Coauneraacha jerei ichajein, rai Suujue tenojoi ichaonaa que ichaohacache, raujiaain inoaenlu rauhi laenanohinein nena tonoraain ichaohacachene jianein.

Moisesa rai rauhi colane osa coitucuaacache.

⁷ Nitohanihane jaunna osa que cana saruhane coina nihalu rauhine que aitorichaache. Aihei, coatiha osa que cana saruhi Moisesa rai rauhi. Nihalu nii rauhine colane, coatiha “Naaonjoaite osa ne” naain coitucurihaanulu. Niheichu: “Jionriha chamute cachacha sirii jerein coaraain que necoelaaine,” naain biha nii rauhine colane, coatiha chabana nii coitucurihaanulu.

⁸ Nete nii rauhi aina cuaain nelararajiaain, nechu itolere baaso coacuhin aca jerihane rijjieein ichacaunne coina canu sarue nii osa. Nii rauhi colane nerihe naosatein nihane coitucuhin nei.

⁹ Nii jaunna jaiti neniha rauhine jana, “Caohachaanne ichaon,” narejetoonu. Nete, inae niha nii rauhine aina cuaain canu ichao coaracaunne jana, ohin nitajenaanein niha canu ichaone coitucuuunlu.

¹⁰⁻¹¹ Nitohaneente, canu rai ichaonaa telanaala, ohin nitajihanune coina, cacha itajera rai canu te osa, nii rauhi aina cuaain nelararajiaain canu coritaain canu itajihane coina.

¹² Nii inara rai aitocooaunne rijjieente, nii rauhi leinjin acaneein ne. Chaen nii rauhi naitoonjoante casajenelanaala jataain caohachanein nena ne.

¹³ Nitohanihane jaunna, nii caohacha ichara canu ichao itajeriha. Coatiha aihei. Nii osa te, esinae rauhijiriin osa nihane coaratiha canu quene coina caohachanein nena rauhi aina cuaain canu atinaain canu itajelu. Nitohaneente jataain banejelanaala baasoniha naosatenane coitucuerate canu que nii rauhi.

¹⁴ Raotojoeente Cana Coaunera tenojoinein niha niicha tei rauhine coitucuhacache niqui, nete canu jaberoco, osa letononein nihanune jaun, itolere bana baaso ichaau.

¹⁵ Chanuchaaanti nitohanein neeun. Coatiha canuhacha ichai coitucuhin ichaauun. Nena laen, enaacha canuhacha ichana nainihe ichaau.

¹⁶ Nii canuhacha ichana jerihe ichacaunnenaa laen, aina cuaain jataain caohacha icharaniha nii rauhine coitucureeun.

¹⁷ Nitohanihane coatiha canu raajenihaane ichaauun, canu jaberoco cuhane nena osate nii ichae.

¹⁸ Nii joanreein cacha rijjieein osaaotohanune jaunte, canu jaberoco cuhane neniha caohachane jaun, caohacha ichana jerichaanne nihanatiin ichana nainesineun.

¹⁹ Nii jaunne caohacha canuhacha ichana jerei ichaelanaala, baaso canuhacha ichana jerihe ichaau.

²⁰ Nitohanein canuhacha ichana jerihe ichacaunne, coatiha canu inae nii ichaauun. Nii osa canu suujueniha nenaate ichae.

²¹ Nii ainane caohacha ichana jerichaanne nihanatiin, itolere bana baaso nejesinaacha ichacaunne que inae naihaun.

²² Canu suujua cuhanena niqui Cana Coaunera rai nii rauhi rautatoon.

²³ Nete canu suujua cuhane ne canu rai caohacha coaacaaunne caohatera. Acate nii osa rai rauhineein canu suujua cuhane neein baaso ichacaaunne coina canu suujua sarueraneein ne.

²⁴ Cairichaaajoaanu nohane. Chajana nohane, nii canu suujua siriha onaane caje, jelai caje canu suujua rocere.

²⁵ Cana Coaunera canuhacha coraajeite, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain nainere, nii caje canu rocohin nihane. Nete jaiti joaereein cacha rijijieein nihanune jaun, jaiti canu rorohecae osa. Inae satononejeeine Cana Coaunera rai rauhi tonoraain nihanune coina aitoon.

8

Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaohacachene

¹ Nitohanihane jaun coatiha inae caseteconein neeururinaain leinjiinniji Jesocurisito cahaneein Aca jerihane rijijieein aina ichaonacaauru.

² Nitohaneente Cana Coaunera Suujue rai rauhi, Jesocurisito aina cuaain cana rai ichaonaa tera, cana atinaain cana itajihane rai niha osa rai rauhine caje cana rocoeraneein ne.

³ Rai nichaohacha sacuhin satiin osaaotooruha cachaaurune jaun acauru aina cha ichana naineniha Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhine janate, Cana Coaunera laen nii Moisesa rai rauhicha ichana nainesiheilu ichaelu. Nii icharaanu quete leinjiin cacha rijijieein nena rai Calaohi letoaain nelu Cana Coaunera. Nitohaneente turuhin joaerenein cacha osaaona rijijieein, satiin cana osa amuritiin coreniha ohelu cana amute cacha rijijieein Jesocurisito.

⁴ Nitohaneente ichaelu Cana Coaunera, satiin cana nii aitoa rauhine rijijieein tonoraain nihacachene, joaereein cacha rijijieein naosatihajeein ichaohacachene jianein, jeriha rai Suujuene rijijieein ichaonaa coina.

⁵ Joaereein cacha osaaona rijijieein ichaonacaauru cachaaurute, joaereein suujua letonohacha ichajeein queecha coacuhin ichaaoore. Nete laen jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaonacaauru, Cana Coaunera Suujue jerenohicha que coacuhin ichaaoore.

⁶ Nete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coaacuanete, ohin nitajihacane coina aihaca. Nete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coaaucaane laen, jataain raotojoein ichaonaanaja que ichaohacane coina aihacache.

⁷ Nii jeriha suujuane rijijieein coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coaunera que nejeratenaanein ichaaoore, jeriha rai Suujuene rijijieein nena jerelanaala, niheichu tonorana jerecurenihane jaun.

⁸ Nii jaun jeriha osane rijijieein coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coaunera aacha jerei ichana nainecurene.

⁹ Nete laen inara, nitohanein coacuhin ichaolanaala, inae jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coacuhin ichaohiche. Aihachu esinae rauhijiriin inara suujueniha niha Cana Coaunera Suujuene. Suujueniha Jesocurisito Suujue sirilanaala nena cacha, coatiha Jesocurisito cachanihei.

¹⁰ Nete inara suujueniha niha Jesocurisito Suujuene, inara rai ichaonaa tiha aicheein Cana Coaunera, inara osa coreniha inae ohin nitajeeichene rai neeichene jana, nii caje inara ichoteratein nihalune jaun.

¹¹ Nitohanein inara suujueniha ichaoha nii o caje Jesocurisito ichateralu Cana Coaunera Suujuenete, nii jeelai Jesocurisito ichateralu ohin nitajeeichene rai neeichene caje inara ichatein inara rai ena nena ichaonaa tereein nii Cana Coaunera Suujue inara suujueniha nena.

¹² Aihane jaun coatiha cana letoaa cana suujuane rijijieein, leeochoaauru osaaonanein nenacaauru cachaauru ichao rijijieein ichaohacachene coina letononein nihaacacheta canejeraauru.

¹³ Nitohanein osaaona cacha rijijieein coacuhin ichaohichenete, ohichene bana nitajeriquichein. Nete laen Cana Coaunera Suujue aina cuaain, nii baaso inaraacha coacuhi baaso itajeeichene, nitajenaacharanejjein nena ichaonaa que ichaoriquichein.

¹⁴ Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein naitoonjoa ichajeein ichaonacaaaurute, satiin Cana Coaunera calaohineein neeure.

¹⁵ Nii Cana Coaunera Suujue inaraacha ranojoin coatiha coasinacai nihei, osa rene coateen cacha amaeranihane jaun. Acate esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujuenein rai calaohinein inara terane. Nii rai Suujue canaacha rai aina cuaainte, Cana Coaunera coaacuachene nainein, "Ofa" naain coaacuache.

¹⁶ Nii jeelai Cana Coaunera Suujuete, cana suujue aina jiniiquiin ne, inae Cana Coaunera calaohinein nihacachene bihacachene coina.

¹⁷ Nitohaneein rai calaohineein nihacachene jaunte, nii cana que niicha banihatei naitoonjoalu raeraneein nerichaacheein. Niite Jesocurisito aina jiniiquiin rarichaacheein, esinae rauhijiriin rai Cojoanonaa que nihacachene coreniha necairichaacachene.

Rai Cojoanonaa que turuhenu

¹⁸ Coatiha cha nihei, cau caa ena necairichaacaachene jaan, cana rai caa baiha rai necaohacha niicha teeni aina teein coaracaane.

¹⁹ Itolere Cana Coaunera coaunanojoinurute, coitucueratenojoinecuruha Cana Coaunera calaohineein nenacaarune que turuhane luhecaain cohaje.

²⁰⁻²¹ Nitohanihalu cana necooauna, coaunanojineein nihalune baiha cojiotanohineein nihalune jaun. Coatiha sujuua caje coauneein aca jerihane jaun nitohaneein niheiluu. Cana Coaunera nitohaneein ichaane jaunte ailu. Nete osa que nesaruhiin necairichanaa tabai que ichaohane caje mitanojoinerichaaine cohaje itolere bana, jataain necaohachaain jianacoon tenojoinecuruha Cana Coaunera calaohineein nenacaarune que nena nainiha acaentonaine coina.

²² Nitohaneinte necairichaa canaanai cuna aina nebane rijijieein, enanetojoein necairichaaeci nii Cana Coaunera coaunanojohine coitucuhacache.

²³ Coatiha acaacha necairichai. Cana rai niicha teeni ajiinchateranu que, rai Suujue tiha cana rai Cana Coaunerane saijieeinte, cananetonai necairichaacache. Nitohaneinte, Cana jaberoco netonai jataain mainajein necairichae, inae rai calaohineein cana raain, ena nena cana jaberoco tiha Cana Coaunerane que turuhane cohajein.

²⁴ Nii canaacha cohajei corenihate, ichoteratenojohineein nihacache. Inae nii canaacha cohajei coaracaachene jananihane, coatiha inae coharihaacache.

²⁵ Nete nii Canaacha cohajei coaraenihacache jaitine jaun, itolere bana cana suujua corelanaala neein cohacaachene caohachae.

²⁶ Nii rijijieein techu, necairichaacachene nihanatiin, nii cana necairichanaja que cana coroatajane Cana Coaunera Suujue. Cana Coaunera bajaacachene nihanatiin, coatiha inaan bajahaacache. Nete nii rai Suujue cana rai niicha tei, cana rai Cana Coaunera bajae, canaacha coitucuhi erena cuhane caaain.

²⁷ Nete itolere cachaauru suujua coitucueraneein nihane jaun, caje nii rai Suujue bajanojoi coitucue Cana Coaunera, nii Cana Coaunera jerihane rijijieein niicha ichaneni bajanaa jerecuruha cachaaurune rijijieein bajaane jaun.

Itolere laraajiha nocoetonacaauru amuritoeraneinte nihacache.

²⁸ Chaentechu rai cachaneein belaihaneein nenacaauru rai, inae nitohaneein ichaane coina coausihalune rijijieein, itolere caohacha icharaneein niha Cana Coaunerane coitucuhacache.

²⁹ Inae nii ajiniha caje coauneein niicha coitucuurite, rai nejeraneein tein raelu rai calaohi Jesocurisito, tabaauru rai nocoalaneein, tabaauru baineein, naonjoaain neeuruhane jana, Aca acaauru inananeein nihane coina.

³⁰ Nii nunuhe caje coauneein niicha ranojineein neenihurune maaeeinte cotijiaain, niicha ichai ujuaihoneein neeuruhane caje jianacoon mitanajaain rai Cojoanonaa que neeuruhane coina tenajaain.

³¹ Tonarihacache jana nii que. Nitohaneein cana cocoaeratera neein niha Cana Coaunerane jaun, nerinaain chuni cana inasina nainera.

³² Cana coreniha oha rai Calaochine coina Cana caje chunaelanaala tein nihalune jaunte, nii amurijiriin rai Calaochi rai niicha teeni tereein, Calaochi aina jiniiqui raacachene coina.

³³ Nii jaun nerinaain chuni Cana Coauneraacha janijiin niicha ranojoinunru colurujue-naa nainera, Cana Coaunera inae cha ujuaihoneein neureenihane que aitiin jianacoon tenajaane jaun.

³⁴ Chajana acaauru casetecareein. Jesocurisitote cana coreniha ohin, nii caje ichanaain ena Cana Coaunera raotono nichajai que neein, cana coreniha bajaabajaje.

³⁵ Cha cana belaitoha Jesocurisitone jaan caje cana rocohin nere. Necairichanaa, caaintati ichaonaa que ichaohin, arinojineein, mijitena, cajione que latejiojiriin, onaa coasina, naonjoaihunrina cana belaitoa Jesocurisitone jaan caje cana rocohin nerihaha.

³⁶ Nii quete:

“Ti corenihane saatiin ohacaanune coina jatoroaain nihacaanu.

Carenero sooruhane coina soera rene amauruhane rijijieeinte canacaanu teeuere,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³⁷ Nete nitohanihane saijieein, nii cana belaitora aina cuaain, itolereenein nii cana amuritora amuritiin nihacache.

³⁸⁻³⁹ Nii jaunna nenerihani nii cana belaitoha Cana Coaunerane jaan caje, cana rocoerane esenetaaun. Onaa, ichaonaa, aanjeraauru, moconajaera letonocuru, ena nena,

cabaiha neenihu, dede, chauratane, leeochoaauru Cana Coaunera coaunanojoneein nenacaauru, naaonjoaihunri nainecururinaain, cana belaitoha Cana Coaunerane caje cana rocooruhane. Niite cana que coarateein coitucuerate Cana Coaunera, rai Calaohi cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

9

Isaraelitacuru janijiinte raelu Cana Coaunera.

¹ Jesocurisito esenetaeranein nihanune jaunne, inara que asilanaala esinae rauhijiriin caa aitoon. Coatiha nohaniha aitohaaun. Nii ichoae tacaaante, Cana Coaunera Suujue coitucueratenojoneein, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocooaunne coitucue canu suujua.

² Jataaine itolere bana inaderaaun. Itolere banate jataain cunae casuujua.

³ Canu arainein nenacaauru corenihane caseteconein nenea jereun, jelai tein Jesocurisito colane, nii coreniha nichotena nainecuruhane coina niqui.

⁴ Acaaurute niqui Isaraeli nefoeratenein neeuruhane jaun, rai calaohinein nenea rijjijeein neeuruhane coina ranaja Cana Coaunera. Aca techu rai necaohacha jana acaauru aina neein, acaauru rai tonoraain neeuruhane coina Moisesa rai rauhi tein, ita taojiaain corojeein neeuruhane coina aitiin, cana rai niicha teenine maajeein belu.

⁵ Acaaurute cana foerateerera inamaconein neeurelu. Acaauru caje nenaaneeinte cacha neein turuelu Meshasi jeelai itolere Coauneranein nenea. Itolere bana acanihane coroaecuruhine satiin cachaauru. Nitohanemiin.

⁶ Coatiha Isaraeli rai ichaane coina naitoonjoan aninoaa Cana Coaunerane jaun, nitohanein caseteco coaracuruhane rai neeuruhi nii Isaraeli inamaconein nenacaauru. Esinae rauhijiriin Isaraeli inamaconein neureniha tabaaurune jaunte aihure.

⁷ Niheichu, Abaraauin inamaconein nenacaaru nihanatiin, coatiha Abaraauin inamaco esinenei neeuruhi tabaauru. Nii quete: "Ii inamaco esinenei neenihurute, Isacaacha caje nefoeratenaa neein neeurureein," naain Abaraauin rai belu Cana Coaunera.

⁸ Niite chuni Cana Coaunera calaohinein nenea naineniha nechu rai lauri coreniha cachane coitucuerate cana que. Nii cana rai niicha teeni bihane esenetaain coreniha rai calaohinein nenacaarute laen esinae rauhijiriin rai calaohi esine neein coitucunojonein neeure.

⁹ Nii coinat: "Enene rijju nacoaunein turuhanune janate, inae canaanai siricheein ii comasai Sara," naain Abaraauin rai niicha ichaneni belu Cana Coaunera.

¹⁰ Nete acaachanejene. Coaracuche nachuhinti corootajaain, Rebeca aina cana foeratera Isacaacha sirii rai calaohichuru, nii Isacaacha que inacaain neeuruhalu niquine.

¹¹⁻¹³ Nete jaiti nejanoa que telanaala, niheichu jaiti baaso aina caohacha ichaain neurenihane jana: "Rai inanate rai nocoala cachanein nereein," naain acaauru neba Rebeca rai bihalu Cana Coaunerane rijjijeein neeurelu. Nitohanerichaanne que techu: "Jacoboacha belaanne Esao coointereuni," naain ne laenanohinein Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneinte inae nunuhe caje coaunein coacuhin, chatohanei ichaa cachane nihanatiin, niicha ichai coitucuhi rijjijeein, niicha janijiin raain nihane coina aitohalune nainaelu Cana Coaunera.

¹⁴ Nitohanihane jaunna casajenetiin baaso icharaniha Cana Coaunera berichaache. Aihei. Coatiha niritiin erena nainihaacache.

¹⁵ Nitohanihane coinat:

"Canu suujua acatena jerichaaunne jaan quena casuujua acatereunni.

Chaen nechu cairichaaajoaain canuhacha coaana jerei, cairichaaajoaain coarareunni," naain Moisesa rai belu Cana Coaunera.

¹⁶ Aihane jaun raa Cana Coaunerane coina chatohaninein nenea jeriha cachane nihanatiin coatiha cha que nelatihei, cairichaaajoaain niicha coaraaicha raa Cana Coaunerane jaun.

¹⁷ Nitohanihane jaunte, Egipto curuaanaa rai: "Canune curuaanaanein ii teenlu, ii que canuhacha ichana nainei ichacaunne, canunein nihanune coitucuruha satiin chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune coina," naalu Cana Coaunerane jaan, laenanohinein ne rai Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁸ Nitohaneinte cairichaaajoaain niicha coarana jerei cairichaaajoaain coarae Cana Coaunera. Jerichanejain techu cairichaaajoaain niicha coarana jerihei coaraene cairichaaajoaain.

¹⁹ Nete chunocoha nainere: "Nitohanihane cha corenihana jana cha ujuaihonnein cacha tere Cana Coaunera, niicha jerei ichaane jana, niha rai nii caohatein neine coaalanaala," naain bjaane.

²⁰ Chaneeina nereei ii, Cana Coauneraacha ichai que ereeine coina. Coaraaunachuhinti atane codarajoe jaera rai: “Chanuna catohaneein canu coaunaain neei,” naain jaera caje bajanaa naineriha.

²¹ Nii atane caje darohe janaa inaerate, aca ichana jerihane rijijieein ichana naine. Nii jeelai atane cajete naine jataain rai nelateineein neeni, chaen raujiaain rai nelateneni, naaonjoaain ichana naine.

²² Nechu cacha casetecana nainihane coitucuuruhane coinete, niicha ichana nainei coarateein, niicha casetecanohineein nitaje rai nenacaauru abaantaain cohanajae Cana Coaunera.

²³ Nii aina cuaainte cairichaaajoaain cana coaraane jaun, jataain rai necaohacha coitucuhin nihacachene coina, inae nii ajiniha cana rai rucuhesihalune jaun, cana netonai rai necaohacha sirichaneein nihacache.

²⁴ Nitohanihane jaunte tabaauru Jorioocuru caje, tabaauru Jorioniheichuru caje, naaonjoaain neinichaachene cotijiaain raain ne Cana Coaunera.

²⁵ Nii quete,

“Canu cachanelanaala nenacaaurune,
inae canu cachaneein teein ranajareeunni.
Canuhacha belainohinelanaala nenacaaurune,
inae canuhacha belaaaneein teein
belaicheeunni.

²⁶ Jerichanejeein techu, taolu

‘Coatiba inara,
canu cacha niheeiche,’
naa Cana Coaunerane jaaun nenacaauru raite,
‘Ichaonaa Cana Coaunera calaohineein neeure,’
naaurureein,”
naain laenaclu rai Quiricha cuhane *profeta* Osiasi.

²⁷ Isaihasi netonai techu Israelitacuru que:

“Cucuana cuhane nenaacarene catuneji jeeoneeite niquni nefaaurureein Israelitacuru.
Nete acaauru cautecuruhacha,
coroatajajeein ichoteratenojooinee neeurureein,
²⁸ inae nii aitohalune rijijieein,
satiin chauratane sacutaain
naitoonjoa icharihani
Cana Coaunerane jaun,”
naain belu Isaihasi.

²⁹ Nii ajiniha techu:

“Nirijieein
cana foerateracuru coarajeein
nihalu Cana Coaunerane
colanete,
aihalu
Comora aina Sodoma cocoaichacurune rijijieein
nerichaache,”
naain aitelu Isaihasi.

Jorioocuru aina ena nena Cana Coaunera Ere

³⁰ Tonarihacache jana nii que. Cana Coaunerate esenetaauruha Jorioniheichurune coreniha ichoteratenaajain nelu, nitohaneein nichoteeuruhane coacuelanaala neeuruhane jana.

³¹ Nete laen Israelitacuru, Moisesa rai rauhi tonoraain nichotena coacuruhane saijieein nainesihurene, nii aitoha rauhine jitariin tonorasihurenihane jaun.

³² Chanuna nichotena nainecurene. Esenetaauruhane coreniha nichotena nainecuruhane esenetaelanaala, niicha ichai coreniha nichotena coaacuruhane jaun. Nii jaunte nii lacurocuruhane coina tenojoi ajeri que lacurocure.

³³ “Leeinjiin ajerine teeun Sioon. Nii ajeri quete lacuroha cuurureein cachaauru. Nii jaunte nii ajeri que jaaequiin nena jaoleneein nenereein,”
naain Jesoso que aitiin laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

10

¹ Canejeraauru, nichotena nainecuruha Isaraelitacurune coinane, acaauru que jataain coacuhin Cana Coaunera bajanajacoon.

² Jataainte niqúi jeriha Cana Coaunerane rijjijeein nena jerecure. Nete esinae rauhijiriin coitucuhin aihurenihane jaun nainecurene.

³ Cacha ichoterateranein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaaurenihane jaunte, niicha letoai esenetana coacuelanaala, rai suujua letonohacha sacuure raajenihane nichotena coacuhin.

⁴ Nii rauhi aitoonjoante nelatelu turuhalu Jesocurisitone que tiaajeein. Cajé coaaneente laen nechu Jesocurisito queecha jaequín esenetaauruhane coreniha niicha ichai ujuaihóonein neeuruhane cajé couluunóoínein neeure sатиin esenetaeraauru.

⁵ Nicha bei rauhi tonoraain nihane coreniha nichotena coacuhin nei raite: “Leinjiiniji cautijiaelanaala caa rauhi tonoraain ichoai cachate, coreniha nichotereein,” naain laenaelu Moisesa.

⁶ Nete laen nii esenetaauruhane coreniha couluunóoínein nihane coina aitiin, “Cha inicheein dedeeu, cajé Jesocurisito fauhane coina,” coa naain coaacache.

⁷ Niheichu, “Cha onacaauru rene faureein ucuun Jesocurisito inaane coina,” coa naain coaacache.

⁸ “Nii erenaate inae ii rohan neein ii suujua, ii ujuaae, naaonjoaainunri cuhane ne,” naain ne laenanohineein. Caa erenaate esenetaain nenacaauru rai beratenóoínein nena ne. Nii quene caa inara relaacaanu.

⁹ Aihane jaun, cana Curuaanaa niha Jesocurisitone coitucuhin que ereerejeein, ii suujua aina cuaritaain o cajé ichtatíhalu Cana Coaunerane esenetaainete nichoteriquín.

¹⁰ Nitohaneente, cana suujua aina cuaritaain esenetaain nihacache, couluunóoínein canaacha ichai ujuaihóonein nena cajé nichoteein nihacachene coina. Jana cana ujuaate Jesocurisito coitucuhin inae nichoterichaacheinne jaan beranein ne.

¹¹ Cana Coaunera Quiricha cuhanete: “Esinae rauhijiriin icharihanine esenetaain acaacha cohajeein nena, coatiha inacojoein airinaain,” naain ne laenanohineein.

¹² Coatiha nejelau cachanein neeuhi Jorioocuru aina Jorioniheichuru, leinjiin Curuaanaa- sатиin acaauru Curuaanaa neein- cajé acaauruhacha bajai teranein nihane jaun.

¹³ Nii coinete: “Cana Curuaanaa coitucuhin que ereerejeein ichaonacaaurute nichoteeurereein,” naain aitelu.

¹⁴ Chasiina que ereereena nainecure, coitucuhin esenetaauruhane coalanaala. Niheichu coitucuhin esenetana nainecuruhi, que acaauru rai ereein nei aonacurenihane jaun. Niheichu aonana nainecuruhi neniha acaauru rai beratenóoí berane jaun.

¹⁵ Chasiina nere acaauru rai bera, niha acaauru coroatajanein acaauru letoaerane coalanaala. “Jataainte caohate cana rene turuuruha Ena nena ichaonaa tera Jesocurisito que erena turuaaurerane,” naain niha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijjijeein.

¹⁶ Nete sатиinelanaa tabaauruhacha, ichoteratenóoínein neeurichaaíne coina beratenóoínein esenetaaure. Nii quete: “Curuanaa, cha ii beratenóoí canuhacha beebejei esenetae,” naelu Isaihasi.

¹⁷ Nii jaunte, nii canaacha aonai cajé unaanein ne nii canaacha esenetai. Jana nii canaacha aonaite, Jesocurisito que aitiin beratenóoí ne.

¹⁸ Nena canu aitoon, acaauru rai beratenóoí aonacurenihane jaunna esenetaaurenihane. Aihei jerihane, aonacuruhane saijjееinte esenetaaurene. Nii que te aitiin:

“Chauratane sacutaainte amuhemujeein que ereerecure.

Nii jaunte itolerenein chauratane sacutaain nenacaauru rene turuhe nii erena,”

naain laenanohineein nelu Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁹ Nii que jaiti nainacurenihane jaunna esenetaaurenihane Isaraelitacuru. Aihei jerihane, nainacuruhanete ne. Jauriaanejeein acaauru rai:

“Canu cachanelanaala nenacaauru que necoelaaichene coinane,

acaauru aina canuhacha ichaneni ichaain, cha coitucunaa jerelanaala nenacaauru aina nejerateeichene coina ichareunni,”

naain beratiha acaauru rai Cana Coaunerane jaun belu Moisesa.

²⁰ Nii baihate:

“Chabana canu aina nenea coacuelanaala nenacaaurute,
canu aina neeurureein.

Chaen nechu

canu coitucunaa coacuelanaala nenacaauru quene
necoitucueratereeeunni”

naain,

²¹ “Itolere banane

erenaa tonoraelanaala

nechu aansainein nenacaauru cachaauru

cotijiaain cohajeun,”

naa Israelitacuru nichaanune que Cana Coaunerane belu Isaihasi.

11

Janijiin ranojoin nihalu Isaraelitacurune

¹ Nii quene canu aitoon. Rai cachaneein nenacaauru que jaolecohane jaunnacha aitoha Cana Coaunera. Coatiha aihei. Canuhetonaine Isaraelita neeun, Abaraau ichoala Beenjiamiin lauri caje nefoeratena nichaauune jaun.

² Inoaenlu caje coaauneeinte rai cachaneein neeuuha Isaraelitacurune coina ranajaain nelu Cana Coaunera. Nii jaun coatiha ena acaauru que jaolecohin nihei. Tana rai Quiricha inoaensi kuhane Isaraelitacuru que:

³ “Cana Coaunera, ichei *profetacuru* sohin jaohinte ichei rorihuru- *altar* ranuusiin itajeeure. Leinjiin canuhachane jaiti ichaaojoeun. Canune maajeente inae sohin jaonaa jerecure,” naain Cana Coaunera bajaa Irihasine laenanohineein nihane coitucuhichene.

⁴ Nete niritohane jana: “Inae acaauru chosi Baal corojelanaala, caainsi oaraancaneein nenacaauru cachaauru jelai tihanu canu cachanu que,” naain tonorae Cana Coaunera.

⁵ Nii rijijieein techu, ena corootajajeeincha neeure Isaraelitacuru nichaanune caute-curu, cairichaaooaauruhane jaun acaauru belaiha janijiin ranajaa Cana Coaunerane jaun.

⁶ Nitohaneein acaauru belaiha acaauru raa Cana Coaunerane jaun, coatiha rai caohacha ichacuruhane coreniha ranajaain nihei Cana Coaunera. Caohacha ichacuruhane coreniha ranojoinecuruhane, coatiha chanerihei cana belaitohane jaan cana rai Cana Coauneracha tei.

⁷ Nii jaunte nirijieein rai suujua letonohacha ichajeein nichotena coaacuruhane jaun, nichoteureneerein Isaraelitacuru. Nete laen janijiin Cana Coaunera ranojineein nenacaauru nichoteeurureein. Jana leeochoaurute suujua letonohacha ichajeein neeuruhane jaun nichotena nainecurene.

⁸ Cana Coaunera Quiricha kuhane:

“Cana Coaunera

niicha ichai coitucunaa

nainecurenihane coina ichae.

Nii jaunte enanetojoein

cha coitucunaa nainelanaala neeure,

nechu cha coarana nainecurenihane jaan que

acaauru nota teein,

cha aonana nainecurenihane jaan que

acaauru irichotihane jaun,”

naain laenanohineein nihane rijijieeinte aihure.

⁹ Rabiri netonai techu:

“Ita taojiaain lenone jaain,

lenonecuruhane jaan baaso ichaain

osa que nesarucuruhane jaaneein neeinete

caseteco coaracurumiin.

¹⁰ Acaauru nota nihanatiin conoeneinete,

cha coarana nainelanaala

baaso ichaain neeuruhane,

chabana satonohelanaala

caseteco coaracurumiin,”

naain aitelu.

Nichoteuruha Jorionihechurune jaan

¹¹ Canune aitoon. Nitohaneein baaso ichaain inae casetecanohineein neeuruhane jaunacha, inae caohachanainejeein jaoleneein neeuruha Jorioocuru. Aihei, coatiha caohacha nainejeein jaoleneein neeuruhi. Nenacaaen tejian erenaa tonoraareniha Jorioocurune aina cuaain, inae ichoteratenojineein neeurureein Jorioniheichuru netonai. Nitohaneein inae ichoteratenojineein neeuruhane coaracuruhane banate, acaauru que necoelaihururein Isaraelita nichaanne laurichuru.

¹² Aihane jaun baaso ichaain caseteco coaracuruha Jorioocurune, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru Jorioniheichuru rai caohacha ichaa aihuruhane jaan cajete, jataain nii amurijiriin caohacha icharichaain, inae nacoaunnein Jorioocuru raane bana Cana Coaunerane coitucuhacache.

¹³ Nena laen canu, inara Jorionelanaala neiniquichene rai erenaa jereeun coitucuhichene caina. Nii coinat inara Jorionelanaala neiniquichene rene caletoaain nelu Cana Coaunera. Nii jaunna jataain inara aina neein, jataain corajeein canu amihaneon ichana jereeun,

¹⁴ inara que necoelaain, canu foeratera caje nenacaauru tabaauru netonai nichotenaa nainecuruhane caina.

¹⁵ Nii ranojoinelanaala neeuruha Jorioocurune coreenraniha, inae Cana Coaunera que nejeratena rijijieein neuru caje, ranojoein Cana Coaunera aina raotojoein neeuruha Jorioniheichurune jaunte, nii amurijiriin ranojoein nena nainecure Jorioocuru. Nii jaunte ohin nitaje rai neuru caje inae nacoaunnein ichaohin sanaacharanejeein nena que ichaaoe.

¹⁶ Coaracuche nachuhinti, coliha caje ichoaichaniha ichanohi faan, jelai teein Cana Coaunera que banijiaain nihane jaun, satiiin nii coliha netonai que banijiainein nihane. Nii rijijieein techu leinjiin enuha cojoaisi Cana Coaunera que banijiaain nihane, rai nunecuru netonai que banijiainein ne.

¹⁷ Charijieein teeinti toroonjoan nujan sauriin cuhane limoon uune temuhacane, rai nujan que nujuaain nena rijijieein inacae nii limoon. Nii rijijieein techu, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein neeichene jana, Joriocuru nii inara nujan toroonjoan nujan rijijieein neeure. Nitohaneente nii toroonjoan uune sauhin jaohin, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein nii toroonjoan nujan necuruha nii Joriocurune jaun, acaauru que temuratenojineein neeiche.

¹⁸ Aihane jaun jiaonriha uune sauhin jaonojoneein nena coreenranein neeine jaun, nii uune esinenein neinichaanune amurijiriin nena coahin nihache. Jiaonriha rai nujan esine nein neinichaanune cuhane tein temunojoneein neeichene baitiquichene.

¹⁹ Nete, "Aiha niqúi. Nete nii jauriaanejeein uune neein nenacaauru sauhi jaohin, canu temurelu coreenraniha," nariquiin.

²⁰ Nete esenetaenihacaanune jaun, sauhin jaonojoin rijijieein nihacaanune jana, inara esenetaaichene jaun canacaanu coreenraniha ranojoein neeiche. Aihane jaun jiaonriha niique necohasitaain neeichene. Necohasitanaa coacuelanaala casiin neeichenete caohachae.

²¹ Nii, rai nune esinenein nihacaanune saijieein jaonojoneein nihacaanulune jaun techu nii amurijiriin inara que suujua acatena nainenereein baaso ichaquichene Cana Coaunera.

²² Aonacuche. Jataainte caohachaneje Cana Coaunera. Nete laen suujua letonohacha ichaa cachane abaantaene. Nitohanein naitoonjoa esenetaauruhi casetecaa natiinte inara raain nelu. Nete laen inara belaiha inara raain nihilune rijijieein ichaohichene caohachae, inara netonai sauhin jaonojoneein neeichene coataa.

²³ Jorionichaanune netonaite, esenetaenihacaanune jianein inae nacoaunnein esenetaacaanune, jelaiha nune que tenojoicherichaanuhi, niicha ichana nainei ichaain, jelaiha canacaanu temurichaa in Cana Coaunerane jaun.

²⁴ Coaracuche nachuhinti inara Jorionelanaala neiniquichene, limoon uune rijijieein neeichene saijieein temunojoneein neeiche, nii toroonjoan uune esine nein neinichaanune coreenraniha tenojoneein ne. Nii jaun techu Jorionichaanune inara amurijiriin nacoaunnein jelaiha nii rai nujua esine que tein temunojoneein nena nainerichaanuhi.

Satonniha ichoteratenojineein neeururichaa in Isaraelitacurune

²⁵ Canejeraauru, Cana Coauneracha ichaneni asinojoneein nena coitucuhichenena jereeun, nabana cha coitucuera niha nocoetiin neeichene coataa. Isaraelitacurute baaso ichacuruhane jaun, Cana Coaunera que nejeratenaanein jaolenein neeurelu, satiiin Isaraelitanelanaala nenacaauru netonai ranojoneein neeuruhane que tiaaooain.

²⁶ Inae satiiin ranojoneein neeuruha Isaraelitanelanaala nenacaaurune janate, satiiin ichoteratenojiniha cuururein Isaraelitacuru. Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Sioon jelai cajete ureein
jianacoon cacha mitaeranu.
Baaso ichajeein niha Jacobone cajete,
nii baaso rocoreein caje.

²⁷ Nitohaneeinne
acaauru aina caitoonjoan
canuhacha ichaneni ichareeuni,
inae acaauru osa caje jianacoon tenajaanune bana,”
naain nii coina ne laenanohineein.

²⁸ Nete beratenojoi niha ichoteratenojineein neeururichaain cachaaurune aina cuaain,
Cana Coaunera que nejeratena neein neeure Jorioocuru, inara ichoachaniha coitucunaa
nainequichene teranu que. Nete enanetojoein cairichaaajoaain acaauru coarae Cana
Coaunera, acaauru foerateracuru janijiin raalune jaun.

²⁹ Coatiba cana rai niicha teeni ruluhin nihei Cana Coaunera. Niheichu janijiin niicha
raauri que jaoleconaa nainihei.

³⁰ Jauriaalute inara netonai Cana Coaunera ere esenetaain tonoraelanaala neeichelu.
Nete nere tonorana jerecureniha Jorioocurune jaun, inae enene cairichaaajoaain inara
coarae Cana Coaunera.

³¹ Nii jauriaalu nere esenetaain tonoraelanaala neeichelune rijijieinte, enene nere
esenetaain tonoraelanaala neeure Jorioocuru, nechu cairichaaajoaain inara coaraain
nihalune rijijieein, ena cairichaaajoaain acaauru netonai coaraa Cana Coaunerane coina.

³² Cana Coaunerate nitohaneein ita rijijieein nere tonoraeniha cachane coina ichae, ita
rijijieein jiniiquiin cairichaaajoaain cacha coaraain nihane coina.

³³ Jataainte banejelanaala caohacha icharaneein, itolere ichara neein, cha coitucuer-
aneein ne Cana Coaunera. Coatiba nihei chuni, niicha coacui aina niicha ichaneni
coitucuhin beranu.

³⁴ Nii jaun, “Cha Cana Coaunera suujua coitucue. Cha sujuatena nainere.

³⁵ Cha rai cha teein nelu rai cainaain nihane coina,”

³⁶ Itolereite Cana Coaunera caje unaa neein ne, niicha coaunanojoneein nihane jaun.
Nii jaunte satiin itolere rainnein neeure.

Itolere bana coroaenohineein neeine Cana Coaunera. Nitohanemiin.

12

Cana Coaunera que banijiaineein nena ichaonaa

¹ Canejeraauru inara raine aitoon. Jataain inara belaitoha Cana Coaunerane jaun,
inara raajenihane rai inara ichao teeuche jelai teein que banijiaineein, rautaa Cana
Coaunerane rijijieein. Niite laen jataain Cana Coauneraacha jereineein, rai caohacha
neein ichariquicheein.

² Jiaonriha suujua cuhane coacuhin ichaauruha Cana Coaunera coitucuhichurune riji-
jieein, inae nenacaen coacuhin acaauru rijijieein ichaohichene. Nitohaneein ichaonaa
coacuelanaala, inara suujua coreein ichaaochete, inara ichao coreein ichaohin, Cana
Coaunera jerenohineein, “Naaonjoainte caohachae. Naaonjoaite rautae Cana Coaunera.
Caate esinae rauhijiriin caohacha ne,” naain coacuhin, caohacha nejesina coitucuhin
ichajeein ichaohiche.

³ Jataain cana belaitoha Cana Coaunerane jaun, canu cocoaain caletoaain beratihane
jaunna satiin inara rai aitoon, nabana leeochoauru amurijiriin nena coacuhin niha chu-
nine coataa. Aihane jaun jiaonriha esenetaaichene coreniha inara rai Cana Coauneraacha
tei reroihin, cha coacuhin ichana jereein neeichene.

⁴ Charijieein teeiint cana ichao rai nelatihane coina arai lauriin nihacoae cana jaberoco
que cana nerurujuana jaan.

⁵ Nii rijijieein techu arajii Jesocurisito esenetaeranichaachene, ita ichao que ichaohin
Jesocurisito aina cuaain leinjiin que jaberocoanaa rijijieein ita jaberoco que jaberocohin
nihacache.

⁶ Nitohaneinte le cakanichaachene rai aca jerihane rijijieein tenaa jerihane jaancuru
rai, lauri lauri canaacha ichaneni ichana nainena jaanu teein ne Cana Coaunera. Aihane
jaun, rai nere beraneein cana letoaa Cana Coaunerane esenetaacachene rijijieein coitu-
cuhin ichacaachenete ne.

⁷ Leeochoauru corootajanera neein nihachene coina, cana teein niha Cana Coaunerane,
jerecuruhane rijijieein acaauru corootajanichaachenete ne. Jana chunocoha, cacha re-
laeranein nihane coina aca tiha Cana Coaunerane, leeocho ichana coacuelanaala acaacha
ichamiin.

⁸ Jerichanejeein chu, chunocoha cacha suujua anihoeraneein nihane coina tenojoinihane cacha suujua anihoeraneein neeine leeocho ichana coacuelanaala. Chunocoha cha teein niha leeochoaauru raine, chunaelanaala teeine. Jana chunocoha cacha letoeraneein nihane, coujuriu rai namihaneoneein nihane coitucuhin ichamiin. Cairricheihuru rai cha teeichene, tonajelanaala rachoojoein teeuche.

Naaojjoaainte caohachae ichaoha Jesocurisito ranojineein nenaane

⁹ Ita que asilanaala jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belaa ineen, itolere baaso ichana coacuelanaala caohacha nejesinaacha ichacuche.

¹⁰ Jesocurisito aina cuaain ita nejeraneein neeichene coitucuhin, jiniiquiin ita belaa ineen ita suujua rijijieein coacuhin, itaque inara suujua acateein ichaaoche.

¹¹ Nelararajaain cointelanaala corajein inara suujua aina cuaritaain Cana Coaunera jerenohin ichacuche.

¹² Rachoojoein neeuche nii inaraacha cohajei coreniha. Chaen laraajiin neein necairichanaa abaantaain itolere bana Cana Coaunera bajaebajajeein ichaaoche.

¹³ Cha lateein neeuruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune, inara raajenihane cha latera rijijieein acaauru coroatajanecuche. Inara rene turuhin niha cachane, raotojoein cotijiaain raauche.

¹⁴ Inara rohecaeraauru rai caohacha ichacuche. Jiaonriha, "Coaraain nainamiin," naain acaauru que ereeichene.

¹⁵ Rachoojoenacaauru aina rachoojoein, inaderaain chananacaauru aina inaderaain chanaauche.

¹⁶ Ita rijijieein coacuhin ichaaoche. Jiaonriha chuni amurijiriin nena coacuhin neeichene. Cairichaaerojineein ichaonacaauru rijijieein ichaaoche. Jiaonriha leeochoaauru amurijiriin cha coitucueraneein nena coaauquichene.

¹⁷ Jiaonriha chuni inara rai baaso ichaain nihane, inara netonai rai baaso ichana coacuhin nihache. Nitohanena coacuelanaala satiin notaracaae, caohacha nejesina ichajein ichaaoche.

¹⁸ Atiin leeochoaauru aina jiniiquiin raotojoein acaauru cotainaa coacuelanaala ichaaoche.

¹⁹ Canejeraauru, jiaonriha inara cairichaera cairichanaa coacuhin neeichene, Cana Coaunera, baaso ichaeraauru ichanohin coitucuhin casetecarichaaaine jaun. Nii coinat rai Quiricha inoansi cuhane:

"Canune baaso icharaauru coitucuhin casetecain, caohacha icharaauru coretereunni," naain aite Cana Coaunera.

²⁰ Aihane jaun iicha cotairii mijitihane coroaateeu. Jana cocoirihane acau que cocoaeraateeu. Aihute nocoejein aonamiin.

²¹ Jiaonriha baaso nejesina coacuhin jeriha inara suujuane rijitojoein neeichene. Nitohanein baaso ichaelanaala caohacha nejesina ichajein baaso amuritooche.

13

¹ Satiin cocoainanohineein niha cocoainacaine jaun, satiin rai nere tonoraain aca jerihane rijijieein neeuche. Nihei chuni cocoainanacai, Cana Coaunera tenojoinelanaala nei. Satiin cocoainanacaihurite Cana Coaunera tenojoineein cocoainanohineein neeure.

² Nii jaunte chunocoha cocoainanacai ere tonoraanelanaala nei, Cana Coaunera jerenohin tonoraenihane jaun aicheein. Chaen techu caseteco coaracurureein, nii nere tonoraauruhi,

³ caohacha icharaauru casetecaelanaala, baaso icharaauruhacha casetecaraneein niha cocoainacaine jaun. Aihane jaun ii casetecaa cocoainacaine coasiinne, baaso ichana coacuelanaala caohachaain neeute, esinae rauhijiriin caohachaain neeine coaramiin cocoainanacaihuri,

⁴ acaauru jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ii rai caohacha ichacuruhane coina neeuruhane jaun. Nete laen baaso ichaain neeinne, cocoainanacai coasiinne ne, esinae rauhijiriin baaso ichara casetecaa coina teein niha Cana Coaunerane jaun.

⁵ Nii jaunte jeriha cocoainanacaine rijijieein nere tonoraain ichaohacachene caohachae. Coatiha cana casetecaae coasihacha nihei. Caohachaain cana suujua coaraain ichaohacachene coinat aihacache.

⁶ Nitohanihane jaunte cocoainanacaihuri rai coriqui teein neeiche, Cana Coaunera jerenohineein leinjiin rai namihaneocha ichajein neeuruhane jaun.

⁷ Le cachaauru naineein, inara caje acaaruhacha raaeni teeuche. Niha chatohanei inaraacha coretenenine rai coretecuche. Niha chatohanei, cobiereno rai inaraacha

coreteneni *impoestone* coretecuche. Niha cacha inara suujua acatequichene jaaneeine que inara suujua acatecuche. Niha cacha inaraacha belainenine belaihuhe.

⁸ Jiaonrihachu chuni que nerebetein neeichene. Nete laen jiniiquiin ita belaaichene caohachae. Chunocoha namute cacha belaaïn ichoaite, aitoaha Cana Coaunera rai rauhine rijijiein, inae ichaohane jaun aicheein.

⁹ Cana Coaunera rai rauhi cuhanete, "Jiaonriha ii sinijieranelanaala nenea ene aina ichaojeraquiin neeine. Jiaonrihachu sonajaain jaohine. Jiaonrihachu asijiauhine. Jiaonrihachu chamute cacha rucuhele, rai nirihuru, rai sinijera, naaonjoaaihunri jereein neeine," naain ne laenanohiheein. Nete satiin nii naitoonjoan coitucuhin nihacachene coina: "Ii raajenihane ijabereeo belaaïne rijitoojein chamute cacha belaihu," naain ne laenanohinein.

¹⁰ Aihane jaun namute cacha belaaïn ichoai, coatiha nainihe baaso ichaa namute cacha raine. Nitohanein jiniiquiin ita belaaïn nihacachenete, satiin aitoaha nii rauhine rijijiein ichaohacachene jaun airichaachein.

¹¹ Satiin sininaa rijijiein ichaohacachene caje nocohin cana ichao coaraain coitucuhin ichaohacachene cojoanonaa que turuhane que nainacaachenete caohachae, inae jauriaanejein cana rai beratenojoi nihane jana esenetaacachene bana amuritoheriin inae ichuunejeeonriha ichoteratenojooinein nerichaacheinne jaun.

¹² Inae satonohelalajiha caa nocohenaanaa ichaonaa rijijiein ichaohacachene jaun janonaa. Inae turuhelalajiha nii ena nenea janonaa canaacha cohajeine jaun, nocohenaanaa nenea rijijiein baasohacha ichajein ichaohacachene jianein coujurihu Cana Coaunera cachanein nenea tochanein nihacachene coarateeïn nihacachenete caohachae. Charijiein teeinti letona jatoraain ne sondaro, rai curuaanaa aitoonjoan ichaane coina. Nii rijijiein techu cana netonai jatoraain nihacache, Cana Coaunera aitoonjoan ichacaache chuni que asilanaala satiin notaracaane coina.

¹³ Aihane jaun caohacha nejesina ichacaachene coaracuruha cachaaurune coina, nainhaacache joaenreein ene jereein, ajetoritii enaacha joaenreein cha ichaain, niheichu canamute cacha cotaairiin coaraain, canamute cacha que necoelaain, naaonjoaain nenea nainihaacache.

¹⁴ Aihane jaun nitohanein nenea coacuelanaala, coujuriu Cana Curuaanaa Jesocurisito cachanein neeichene coarateeïn laraajiin neeuche, joaereen cacha rijijiein inara suujua letono tonoraelanaala.

14

Jiaonriha inara nejera ichao que ereeichene.

¹ Inara rene turuhin niha cana nejera canaacha esenetai aina ijilanaala nenaane, rai tonaain erenaa coacuelanaala raotojooein raauche.

² Coaracuche nachuhinti tabaauru itolere lenone que ita rijijiein lenonein neeuruhane. Jana tabaauru ijilanaala nenea, iniho quilanaala jasisichuruhacha que lenoneine.

³ Aihane jaun, itolere lenone que lenonein nenacaauru, nainihe nii itolere lenone que lenonena nainelanaala nenacaauru que ereein neeuruhane. Jerichanejeein chu nainihe, nii itolere lenone que lenonein nenea que erenaa nainihe nii itolere lenone que lenonelanaala nenea, Cana Coaunera acaentonai raain nihalune jaun.

⁴ Aihane jaun chaneena neei ii, leeocho rai niicha latei tera que baaso ichaa been que ereein neeine coina. Nii acaauru letoaeranein nenea Cana Coauneraachate baaso ichaain aihurenihane, caohacha ichaa aihuruhane coitucureein. Nete itolereenein caohachaaïn raotojooein neeuruein, Cana Curuaanaa raotojooein neeuruhane coina icharanein nihane jaun.

⁵ Niha coaiteen tabaauru, jataain leeochoaauru janonaa amuritoheriin nelateinein lejanohane coaraauru. Jana tabaaurute satiin janonaa ita rijijiein nelatihane que aitocure. Nii jaunte lecachanichaachene, canaacha esenetai coitucuhin esenetaacachene caohachae.

⁶ Leeochoaauru janonaa bana amuritoheriin le janonaa coaraain, bana Cana Coaunera coroaena jerihane, nii janonaa bana coroaemiin. Jana Cana Coaunera rai caohacha ichaa itolere lenone que lenonein nenea jerihane, itolere lenone que lenonein Cana Coaunera coroaemiin. Jerichanejeein chu Cana Coaunera rai caohacha ichaa itolere lenonecuro que lenonena nainiheichuru, quilanaala neein Cana Coaunera coroaemiin.

⁷ Coatiha cana jerichaachene jaun ichaohin, ohin, naaonjoaain nihaacache.

⁸ Nii rijijiein techu ohin, ichaohin, naaonjoaain nihacachene nihanatiin Cana Coaunera rainein nihacache.

⁹ Nii cinate ohin, o caje ichanaain, naaonjoaelu Jesocurisito, ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaainunri Curuaanaanein nihane caina.

¹⁰ Chanuna jana chaen nitohanihane saijieein, ii nejera ichao que ereein rai necoeje chanuhin neei, Cana Coaunera acatiha satiin tururichaacheein aca canaacha ichai coitucuhin rucuherrichaaaine saijieein.

¹¹ Nitohanerichaaaine quete:

“Canu ichao coreniha esinae rauhijiriin airichaaainne quene aitoreeunni.

Satiin cachaaurute canu acatiha neseonriaain canu nichaanune coitucuhin Cana Coaunera coroaecurureein,”

naa Cana Curuaanaane ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane ne.

¹² Nitohaneente le cahanichaachene, cana raajenihane canaacha ichai berichaacheein Cana Coaunera rai.

Jiaonriha inara nejera ichao lacurooaichene.

¹³ Aihane jaun inae nainihaacache cana nejeraneein nenacaauru que baasoneein ereein, chatohanei ichaain, naaonjoaain nena nainihaacache. Chatohanei ichana coacuelanaala neeichenete caohachae, nabana esenetaa cana nejerane lacurooaichene esenetaane jianihane coataa.

¹⁴ Canune esinae rauhijiriin Jesocurisito esenetaeraneein aitoon. Nihei chuni lenone, calanineein quichaenihane caina coaunanajoji. Nete lenone tabaauru, leeochoauru cachaauru rai lenoneein nene.

¹⁵ Niheichu nainiheei quinaa inaelanaala nena ii nejera notaracae rai baaso ichara tocuhaneein quine. Ii lenonecha coreniha nitajeein niha ii nejera, coreniha netonai ohin nihalu Jesocurisitone saijieeine coataa. Nitohanein neeine coatiha chamute cacha belaaaine coaratihai airiheeini.

¹⁶ Aihane jaun itolere lenone que lenonena nainein neeichene jaan aina cuaain nainiheiche baasoneein inara que ereein neuruha cachaaurune jaanu ichaain neeichene.

¹⁷ Jeriha Cana Coaunera rijiieein rai Cojoanona que ichaonaa jerichaachene, coatiha joaenreein lenone que lenonein nihacane latihei. Nete laen esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala rai Suujue aina cuaain rachoojoein ichaohin, raotojoein nihacachene caohachae.

¹⁸ Nitohanein ichaohin Jesocurisitohacha jerei icha cahanete laen rautatiin coarae Cana Coaunera. Cachaauru nihanatiinte esinae rauhijiriin caohacha ichaane coaracurureein.

¹⁹ Aihane jaun, atiin ita aina raotojoein ichaohin nihacachene jaanuhacha ichacaachenete caohachae. Nii banate laen esinae rauhijiriin, jiniiquin ita coroatajanein, jeriha Cana Coaunera Suujue rijiieein nerichaacheein.

²⁰ Nainihe lenonecha coreniha Cana Coaunera ichanohin itajeein nihacachene. Esinae rauhijiriinte niqii, satiin lenonecuru lenone caohachanein neeure. Nete caohachaene que lenonelanaala nenacaauru notaracae que lenoneein acaauru suujua lacuroaera tocuhanein nihacachene.

²¹ Nii jaunte caohachaene, iniho leeochoauru quinojoinelanaala nena quii, bino cohin, naaonjoaain nihacachene. Niheichu leeochoauru suujua lacuroaera tocuhanein nainihe joaenreein chachanaa nainihaacache.

²² Aihane jaun ii joaeren lenone que lenoneine, Cana Coaunera notaracaaecha que lenonee. Rachoojoein neeine suujua cuhane nocoatelanaala joaenreen lenone que lenoneein nena.

²³ Nete laen enae raotojoein quinaa naihenihane coituhane saijieein que lenoneein nei, aca nii ujaaihoneein ne, niicha quinelanaala nenaanihane coitucuhane saijieein quihane jaun. Nii jaunte inae canaacha ichana nainihe ichaca raotojoein coitucuhane saijieeine, osa que nesaruha aihaca.

15

Ii rainuhacha que caohacha ichana coacuelanaala chamute cacha rai caohacha ichaau.

¹ Inae cana, jeriha Jesocurisitone rijiieein laraaiin neinichaachene, nii ena nunuhetein sacuhajeraauruhacha ichai que tonaain erena nainihaacache. Atiin acaauruhacha ichai rautanenihacachene nihanatiin abaantaacachenete ne.

² Satiin canate, canamute cachaauru rai caohachanu que cha ichaain nihacachene caohachae, caa canaacha esenetai aina iijieein sacuhajeein ichaauruhane caina.

³ Coaracuchenachuhinti Jesocurisito netonai, aca jerihane rijiieein nena nainenihane jaun: “Ii necoeje chanuureraauru corenranihane canu caseteco coaraaun,” naain que aitiin laenanohinihane nainaaluu, rai suujua letono rijiieein nena coacuelanaalane.

⁴ Satiin Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein nenaate, cana suujuateraanu que laenanohineein nelu, itolere bana jianelanaala, cairichaaajoaain cana coaraane aina cuaain canaacha cohajei ranaa nainichaachene coina.

⁵ Nii Cana Coaunera itolere bana cairichaaajoaain cana coara, inara corootajanemiin. Cana relaalu Jesocurisitone rijijieein

⁶ jiniiquiin ita belaaïn rachoojoein Cana Coaunera coroaeein ichaoche, jeriha Cana Coaunera Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nenaane rijijieein neeichene coina.

Jorioniheichuru rai benojoiniha Jesocurisitone que erenaa

⁷ Aihane jaun Cana Coaunera rai caohachanu que inara raain nihalu Jesocurisitone rijijieein, inara netonai jiniiquiin raotojoein ita raain neeuche.

⁸ Esinaena aitoreeunni inara rai. Inae cana foeratera inoaensihuru rai, nitohaneein ichaane coina aitosihalu Cana Coaunerane nainaane coinete, Jorioocuru nichaanune rai nelatihane coina turuhin nelu Jesocurisito, caje esinae rauhijiriin nohanelanaala tihane coina, naitoonjoan ichaa Cana Coaunerane coaracuruha cachaurune coina.

⁹ Chaen techu Jorioniheichuru netonai, aca Cana Coauneranein nihane jaun, cairichaaajoaain acaauru netonai coaraane coitucuhin, Acaneein nihane coroaecururichaaïne coitucueratihane coinane maajein turuhin nelu. Nii ajinihate nitohanerichaaïne que:

“Nitohanei ichaïne corenihane

lauri lauri nenacaauru cachauru aina neein-
iineein neeine coroaeein nenatereunni,”

naain laenanohineein ne Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁰ Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiteen:

“Cana Coaunera cachanein nenacaauru aina jiniiquiin rachoojeeuche
lauri lauri nenacaauru cachauru,”

naain ne laenanohineein.

¹¹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiteen:

“Lauri lauri neiniquichene

Cana Coaunera cachanein nenacaauru aina jiniiquiin

Cana Coaunera coroaecuche,”

naain ne laenanohineein.

¹² Isaihasi netonai techu:

“Isaihasi caje nefoeratenaa-

Israelitacuru curuaanaa neein nena-

Rabiri cajete

ocooreein leinjiin Curuaanaa,

Israelitanelanaala nenacaaurune maajein

curuaanaa neein nihane

acaacha que jaaequiin neeuruhane coina,”

naain laenaelu.

¹³ Canaacha cohajei teraneein nena Cana Coaunera, Aca acanein nihane esenetaeraniquichene rai, raotojoein rachoojoein jiniiquiin neeichene jaanu teein, inara aina niicha ichana nainei ichaa rai Suujuene coina ichamiinte, leinjiin acaacha cohajein neeiche.

¹⁴ Canejeraauru, saain inara leeochoauru belaaïn ichaohin, itolere coitucuhin, jiniin-
quiin ita suujuatena coitucuhin ichaohichene coitucuhanu.

¹⁵⁻¹⁶ Nena laen caa quiricha inara rai canuhacha laenai cuhane inara que asilanaala inara rai aitoon, nabana baitequichene chatohanei ichaquichene coataa. Nitohanein Jorioniheichuru rai caohacha ichaa Jesocurisitone beebejihanune coinete, canu rai caohacha ichaane coina canu raain nelu Cana Coaunera. Nii jaaunne Cana Coaunera beratenojoi ichoteratenojoein neeururichaaïne beebejeeun. Nii canuhacha beebejei esenetaauruha Jorioniheichurune, Cana Coaunera rai iniho mocohin teeuruha saseredotecuru Jorioneei nenacaaurune rijijieein, Cana Coaunera rai, jeriha rai Suujuene rijijieein couluunojoein Jorioniheichuru tihanune coina.

¹⁷ Coujuriu Jesocurisito letononein nena tocohanein, Cana Coauneracha jerenohi ichaain nihanune jaunne raotojoeun.

¹⁸ Nii jaunne Jorioniheichuru relaain nihanune jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeuru coina, canu relaain nihalu Jesocurisitone jaan caje cuaain, leeocheanein cuaain Jorioniheichuru relanaa coacueneun. Niine ichaun acaauru rai ereerejeein, acaauru aina neein canu ichao que acaauru notajaain,

¹⁹ cojoelanaacojoai ichana nainichaaunne jaan aina cuaain, Cana Coaunera Suujue aina cuaain, naonjoaain. Nitohaneine cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone beebjeihanune nainaaun jataain caohatiin, Jerosaleeun caje nunuheteiin itolere sacutaain Iliria batane que tiaaajoaain.

²⁰ Nitohaneine chabana turuureniha leeochoaarune jaaunru cuhecujeein chabana aonaeraeniha Jesocurisito que erenaane jaaunru Jesocurisito beebjeeun, nabana leeochoaauru amihaneeeona jaaunru turuhin, acaauru amihaneero hehecaanune coataa.

²¹ Nitohanei ichana coacuelanaalane,

“Chabana que erena

aonaelanaala nenacaaaurute,

inae aca Acanihane coaracurureein.

Chabana aonaelaanaala nenacaaaurute,

aonaain coitucuha cuurureein,”

naain laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhanena rijjijeein ichaaun.

Romau cunaa coaauca Faborone

²² Jaiti nii ichajihanune jaaunne, araai saain inara coaraa unaa coaaucaunne nihanatiin nainesineun.

²³ Nene laen inae ena canu amihaneero nainaaun, nii canuhacha beebjei atane sacutaainchurune jaun, inae inara coaraa unaa jereun araai jaanacai baiha.

²⁴ Nii jaunne Españau cuhanune ucuaetoha, cuujihataain inara nere bedaenereeni, bajaanachuhinti aineun. Nene laen atiin, inae nainaaun inara rene bedainichaaune baiha, jelai caje amuhanune coina canu coroatajaniquichene jereun.

²⁵ Nene jaiti ena Jerosaleeun cureeunni, ecu nenacaauru coroatajaniha leeochoaauru cana nejeraauru taojiai tihanu acaauru raine coina.

²⁶ Masedoniau nenacaauru, Acaihau nenacaauru, naaonjoainurite suujua caje coaunein, Jerosaleeun cairicheinejein nenacaauru coroatajaniha letoaauruhane coina, niicha letoaenihunru taojiaure. Nitohaneinte rai suujua caje coaunein coacuhin, jataain caohacha ichacure.

²⁷ Charijjeein teeinti Jorionecurenihane saijjjein, acaauru que Jesocurisito coitucuerateurelu, Jorioocuru Jesocurisito esenetaeranein nenacaauru, nii rijjijeeinte Jorioniheichuru netonai, Jesocurisito esenetaeranein nenacaauru Jorioocuru coroatajanecure, acaauruhacha sirii taojiaain letoaain.

²⁸ Nii jaunne inae nii leeochoaauru coroatajaniha acaauruhacha taojiai amaain tihanne baihane laen, Españau cureeunni. Nii ucuaetohane laen cuujihataain inara rene bedaenereunni.

²⁹ Inara rene bedaenichaaune, cana coroatajanerichaaun jelai amuritoheriin Jesocurisitone coitucuhane.

³⁰ Inara raine aitoreeunicha canejeraauru. Atiin Jesocurisito aina cana belaiha cana rai Cana Coaunera Suujue tenojoi coreniha, caohachaaun cuha canu amihaneeeone coina, canu rai atiin Cana Coaunera bajaachete,

³¹ canu que chachana nainecureneeine Jodea nenacaauru Cana Coaunera coitucuhichuru. Chaen Jerosaleen turuhanune raotojoein canu ranaa nainecuruha ecu nenacaauru cana nejeraaurune coina.

³² Jeriha Cana Coauneranena inara rene turuhin bedaenereunni, inara coaraain rachoojoein ecu inara aina neein nebetacaanune coina.

³³ Raotojoein nihacachene teranein nena Cana Coaunera, inara coroatajanemiin. Nitohanemiin.

16

Arajii cachaauru coaauca Faboro.

¹ Jesocurisito rai iclesia neein nenacaauruhacha latei que acaauru coroatajaneranein Cencrea nenaalu- cana nejeranein ene neein nena- Febe quene inara rai aitoreeunni,

² cojurihu Jesocurisito esenetaeranein nena tocohaneein, inara rene turuhane raotojoein Jesocurisito coreniha raain, satiin niicha latei que coroatajanequichene coina. Acate leeochoaauru coroatajanein canune maajeein coroatajanelu.

³ Canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajanera neein nenacaaurulu-Aquila, Firisila, naaonjoainuri coaaucaunne beeuhe acaauru rai.

⁴ Acaaurute canu coreniha nichao itajerateeuruhane rai neeurelu, canu sohin canu jaonaa jerecuruhane bana. Nii jaun coatih canuhacha acaauru coaauhaaun, satiin Jesocurisito rai iclesianein nenacaauru- Jorioniheichurute acaauru coreniha Cana Coaunera bajanajaocure.

⁵ Jerichanetjoeieinchu Aquila, Firisila, naaonjoainunri loreri asaae netaojianacaauru canejeraauru coaaucaune beeuche acaauru rai. Jataain canuhacha belaa- Efeneto coaaucaune beeuche. Acate jauriaanejeein Asia batane que Jesocurisito esenetaera neein nelu.

⁶ Taolu carajaain inara jana neein, inara coroatajaneraneein nenea Mariha netonai coaaucaune beeuche.

⁷ Chaen canu araichuru canu aina jiniiquiin caresero cuhane nenacaaurulu- Andronico, Joniasi, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaune beeuche. Acaaurute afosotooru que caohacha cachanecuruhane coarateein, canu ajiniha Jesocurisito esenetaeraneein neurelu.

⁸ Jesocurisito coreniha jataain canuhacha belainein nenea- Ampliato rai coaaucaune beeuche.

⁹ Chaen canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajaneraneein nenea-Orobano, canuhacha belaa- Estaquis, naaonjoainunri coaaucaune beeuche acaauru rai.

¹⁰ Jesocurisito esenetaeraneein nihane jaun, mainajeein coujunojoeiein nenaalu- Apelles netonai coacuhin, Aristobolo aina rai naraichuru coaaucaune beeuche acaauru rai.

¹¹ Chaen canu araa- Erodion, nii baiha Narsiso aina nejeraauru Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru, naaonjoainuri coaaucaune beeuche acaauru rai.

¹² Jerichanejeeinchu Jesocurisito icharatenohi icharaneein nenacaauru- Tirifena, chaen Tirifosa, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaune beeuche.

Chaen cana nejera, Jesocurisito coreniha- cana bainein nenea- Persida- nii mainajeein Jesocurisito tenojoi amihanenaa icharaneein nenaalu rai netonai coaaucaune beeuche.

¹³ Rofo rai netonai coaaucaune beeuche. Acate leeochoauru amuritoheriin Jesocurisito esenetaeraneein nihane coarate.

Chaen rai nebate canu neba rijijieein cacoelaichanein nelu.

¹⁴ Chaen Asiincrito, Fleconte, Eremesi, Patrobas, Eremasi naaonjoainuri, chaen acaauru aina nenacaauru canejeraauru netonai rai acaauru coaaucaune beeuche.

¹⁵ Chaen Filologo, Jolia, Nereo aina rai bai Olimpias, naaonjoainunri rai acaauru coaaucaune beein, canaacha esenetai coreniha canejeraauru rai netonai acaauru coaaucaune beeuche.

¹⁶ Jiniiquiin raotojoeiein ita rai ereein neeuche, ita nejeraneein nenea rijijieein. Satiin Jesocurisito esenetaain rai cachanein nenacaauru netonainte inara coaacuruhane berateure inara rai.

¹⁷ Inara canejera neeichene raine aitoreeunni, atiin nii jelai leeochoauru lerueraneein- inara amihaneoo lacuroeraneein nenacaauru coaraain, acaauru que nainain ichaohichene coina. Nitohane icharate relanojoeiein neeichelune jaan ichaquichene caohateraneein aicheein. Aihane jaun jiaonriha acaauru rohan neeichene.

¹⁸ Jesocurisitohacha jerei ichana coacuelanaalate nechu acaauru jerecuruhane rijijieein- raihunhacha que chachaain neure. Chaentechu enaacha cacha coritana inatiin aihuruhane jaun, acaauru coitucuelanaala nenea cacha coritacure enaacha.

¹⁹ Satiinte Jesocurisitohacha jerei tonoraain ichaohichene coitucure. Nii jaunne jataain rachoojoeiein inara coreniha. Aihane jaun baaso ichana coacuelanaala, itolere coitucueranein neeichene coarateein caohacha nejesina ichacuche.

²⁰ Aihate inara tija asaee jaoleneein niha nii baaso icharatera moconajaerane coina ichamiin raotojoeiein nihacachene teraneein nenea Cana Coaunera. Inara coroatajanemiin Cana Curuaanaa Jesocurisito.

²¹ Canu amihaneoo que cacorataaneraneein nenea- Timoteeo netonaite inara coacue. Chaen canu araichuru- Locio, Jasoon, Sosipater, naaonjoaihunri.

²² Canu caa Faboroacha laenaeratei quiricha laenara- Tersio nichaaunena canuhetonai cana Curuaanaa coreniha inara coacuan.

²³ Chaen caa nihanune jaan- loreri erora Caiho netonaite inara coacue. Acate rai loreri tee, satiin iclesianein nenacaauru- turunacaauru nasaae netaojiaauruhane coina. Chaen caa nihacaunune jaan nese cocoachacuru rai coriqui beraichanein nenea- Erasto netonaite inara coacue. Chaen cana nejera Coarto netonaite inara coacue.

²⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, satiin inara coroatajanemiin. Nitohaneine.

Raotojoeiein rachoojoeiein Cana Coaunera coroaecuche.

²⁵ Cana ichoterateranein niha Jesocurisitone que inara relanaanune rijijieein, leeinjiin Aaacha jerihane rijijieein neeichene coina icharanein nenea Cana Coaunera coroaecuche. Nii inara relaanulune jaante, chuni que coitucueratelanaala sirihane caje, cana que coitucuerate Cana Coaunera. Acate asinojoeiein sirilu, jaiti cana rai chauratane coaunaenihane ajiniha caje coaunein Cana Coaunera.

²⁶ Nete laen, inae enene cana que coitucuerate nere bera inoaensihuru- *profetacuru* que, aca jerihane rijijieein beein laenaeratihalu Cana Coaunera chabana satonoelanaala nenaane rijijieein. Nii niicha ichaneni asinojoeinein nenaate, satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru que coitucuerate Cana Coaunera, esenetaain tonoraain neeuruhane coina.

²⁷ Leinjiin itolere coitucuhin nena Cana Coaunera necaohacha coitucuhin coaracurumiin chabana satonoelanaala rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin cachaauru. Nitohanemiin.

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Coriintoo neiniquichene.

¹ Canune Faboro neeun. Cana Coaunera jerenohi neeinne, Jesocurisito cocoinanohi afosoto neein neeun. Cana nejera Sosetenesi aina jiniiquiin neeinna

² caa quiricha laenaacaanu. Satiin Coriinto neseu Cana Coaunera que banijiaineein rai iclesianein nenacaauru cana nejeraauru raina, caa laenaain letoacaanu.

Satiin inarate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuain araai laurii caje ranojieein neeichene saijieein, Cana Coaunera que banijiaineein le laurii caje nenea rijijieein neeiche, itolere sacutaain Jesocurisito coroaeejin nenacaauru aina jiniiquiin.

³ Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoainuri inara corootajanemiin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito aina cuainte rausiaenoinichaache.

⁴ Jesocurisito aina cuain inara rausieca Cana Coaunerane corenihane, itolere bana coroaeeun.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito ere tonoraain esenetaaichene aina cuainte, jataain inara corootajane Cana Coaunera, niicha jerenohin coitucuhin que ita rai raotojoein ereeichene coina.

⁶ Nitohanihane ainate, esinae rauhijiriin erenaa niha Curisito quene coitucuhin esenetaain rijijieein neeiche.

⁷ Nitohanihane jaun, inara rai lanarinaain caohacha ichaquichene coina inara rai Cana Coaunera tenojoin, ocooca uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone coaraqichene que tiajoaain.

⁸ Inara berairichaa in Cana Coaunera satono que tiaain, inara suujua letono ichaelanaala neeichene coina, nabana turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana niha inara que tonaain ereine coataa.

⁹ Itolere banate, satiin naitoonjoa ichae Cana Coaunera. Acate inara cotijiae, jiniiquiin rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohichene coina.

Ita caje nelerucuruha Jesocurisito ranojoinunrunne

¹⁰ Canejeraauru, Cana Curuaanaa Jesocurisito corenihane inara rai aitoon, atiin ita suujua rijitoejin nii leeoehanein inara suujua cuaelanaala jiniiquiin raotojoein ichaohichene coina. Rachoojoejin ichaaoche ita rijijieein coacuhin, ita rijitoejin abaantaain.

¹¹ Nejesinajejin ita cotaairiin neeichene coitucuhinu Clohe laurichuru cajene jaunna, caa inara rai aitoon.

¹² Chaen techu, inara aina nenacaauru tabaaauru, “Canune Faboro lauri caje neeun,” jana leochaaurute, “Canune Aforo lauri caje neeun” jana leochaaurute, “Canune laen Fedoro lauri caje neun” jana leochaaurute, “Canune laen Curisito lauri caje neeun,” naaure.

¹³ Chasiinna araai lauriin neleruhin niha Curisitone coalanaala niritiin ereriquiche. Coatihachu canu Faboro nichaaunne inara coreniha coroso que ohanulune coalanaala. Niheichu, Faboro nichaaunne coreniha baotisanojohi niheechu.

¹⁴ Cana Coaunera coroaajihanu, Curisifo, Caiho, naajoainunri baotisaanune baiha leeoehaauru cachaauru baotisaen nihanulune jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun nii chuni, Faboro nichaaunne laurinihane coreniha baotisanojohiniha nocoetiin erenaa nainihe.

¹⁶ Chaen nechu Esetefana lauri baotisaanunlu. Coatiha nii baiha chuni baotisaanune coitucuhaaun.

¹⁷ Coatiha cacha baotisaanune coina caletoaailu Curisito. Raujiaaincha jianacoon nenea nainecururichain cachaaurune bihanune coinete caletoaelu. Coatiha amurijiriin cha coitucueranein nihanune coina caletoaailu. Nitohanihane saijieein cha coitucueranein nenea rijijieein nere bihanune, cha que nelaterihe cana ichoteranein nihane coina coroso que ohalu Curisitone.

Curisitone, niicha ichana naine aina niicha coitucuhi ichaa Cana Coaunerane jaan ne.

¹⁸ Nii coroso que ohalu Jesocurisitone que erenaate aonacure nii cha que nelatihei rijijieein nii nitajeeuruhane coina nenacaauru coitucuhichuru. Nete laen cana rai jianacoon cacha mitaeranein ne nii erenaa, jeelai Cana Coaunera ichanohinein.

¹⁹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Itolere coitucuureraauru coitucunojoi itajeeinne, nainaan ichaauruha nainanacaaurune jaan itajereunni,” naain bihalu Cana Coaunera.

²⁰ Inae cha que nelateein nedaauruhi itolere coitucuureraauru aina cacha relaaureerauru. Niheichu nelateein nedaauruhi, caa cana rai chauratane que nenacaauru itolere coitucuureraauru niha natiin. Satiin itolere coitucutoha nocoenacaaurute, leijnii aaso rijjijeein ratiri Cana Coaunera.

²¹ Cana Coaunerate niicha coitucui ichae, nabana nii niicha coitucui aina cuaain niicha tei ichaonaa coitucuhin nichotena nainecuruha nii coitucuhichurune coataa. Nitohanihane jaunte, rai nere letoae, satiin esenetaain jeriha cachane jianacoon ichaonaa nainihane coina. Nete, nii nere esenetaichuru, joenreein nelatihei rijjijeein aonacuruhane niha natiin, esinae rauhijiriin jianacoon cacha mitaeraneein ne.

²² Nitohanihane jaunte, cojoelanaacojoai coaana jerecure Joriocuru nichaanne. Jana Curiecocuru, cha coitucuruhanane jaanu ariiriichure.

²³ Nena canacaanu, jianacoon cacha mitaeranu que Cana Coaunera letono coroso que onaaluu beebjihacaanu. Niite Joriocuru rai leijnii nererojoecanaanein acaauru tee. Jana Jorione lanaala nenacaaurute, nechu joenreein nelatihei rijjijeein aonacure.

²⁴ Nete Cana Coaunera cotihanoichuru, Jorionein, Curieconein, naaonjoaain niha-cachene niha natiin, nii letono Meshasi Curisitote jeelai Cana Coaunera ichanohin ichaain, niicha coitucui coitucuhin nihane coitucuhacache.

²⁵ Cana Coaunera beratenojoin, joereein nelatihei rijjijeein coaraa cachane niha natiinte, satiin cachaacha coitucui amurijiriin nelate. Chaen techu Cana Coaunera icharatenohi, nelatelanala coaraa cachane niha natiin, jataain cachaacha ichai amurijiriin, laraajiin mijiainein neerein itolere bana.

²⁶ Canejeraauru, coroatajajeeincha inara tabaauru cha coitucuera rijjijeein neeichene saijiein, jitariin inara cotijiaain niha Cana Coauneraane que nainaan ichaaoche. Nii ichoae tacaain techu coroatajajeeincha inara tabaauru nelateinnein nenacaauru cachaauru lauri caje neein, cocoainanacainein, naaonjoainein neeichene saijiein jitariin inara rae Cana Coaunera. Nii que nainaan ichaaoche.

²⁷ Nitohanein itolere que nainaa nocoetonacaauru necoeje chanunaa jerenacaunte, jaolecoorua nii nainanacaaurune jaancuru cachaauru janijii cotijiae Cana Coaunera. Chaen techu nii leochaauru amurijiriin nelatenacaauru raelanaala, nii nelatelanala acaauruhacha coaracuri cachaauru raain ne Cana Coaunera, acaauru necoeje chanunaa jerenacaanu.

²⁸ Nitohaneinte jerenohinelanaala, coiintenojinein, nelatelanala, naaonjoaain cachaauruhacha coarai cotijiaain ranajaain ne Cana Coaunera, nechu nii acaauruhacha itolere amurijiriin nelatiha nocoenacaauru que jaoleconaa jerenacaanu.

²⁹ Nitohanein Cana Coaunera acatiha nihacachene jaun, nainihaacache leochaauru amurijiriin nihacachene coaratihacachene.

³⁰ Cana Coaunerate raajenihane inara raain ne, rai Calaohi Jesocurisito aina neeichene coina. Chaen techu nii rai Calaohi Curisito coreniha chabana canaacha coitucui coitucuhin, coreniha osa caje mituhin, cha juaihonein nena caje ichoteratenojinein, jelai tein que banijiaain raotojoein nena coina ichae Cana Coaunera.

³¹ Nitohanihane quete: “Caohachaai cana raajenihane canaacha ichai coreniha necohasitaacachene. Cana Curanaacha ichanojoiincha coroaecaachenete laen caohachae,” nae Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

2

Coroso que atinanojoin Curisito beratenojoin

¹ Aonacuche canejeraauru. Inara rai Cana Coauneraacha ichaneni coitucueraelanaala nena que iriha uhanune bana coatiha inaraacha coitucunaa nainihe que irinaaunlu.

² Nii inara aina nihanune bana, coatiha leocha coacuhin que inara rai irihaaunlu, esinae rauhijiriin coroso que neein onaaluu Jesocurisitohachane coacuhin que inara relaaunlu.

³ Chaen nechu inara rene turuhanune nunuhenein, joenreein cacha chaque nelatihei rijjijeein turuunlu.

⁴ Niheichu Cana Coaunera jerenohin que inara relaanune bana coatiha canu esenetaachene jerenacaanu nii aitocuruha nii itolere coitucuurerane rijitiin ereein inara relahaunlu. Nena rai Suujue aina itolere ichana nainiha Cana Coauneraane jaan aina cuaain inara que jereratichaaune jaun nii aina esenetaaichelu.

⁵ Leinjiin Cana Coauneraacha ichanenu esenetaain que jaecohichene coinane, nitohaneen inara relanajacoon, nabana suujua caje rocohin cachaauruhacha coitucunojoi que jaecohichene coataa.

Rai suujue aina cuaainte necoitucuherate Cana Coaunera

⁶ Nena laen inae acaauru suujua cuhane niicha esenetai aina iinacaauru rai jelai amuritoheriin canacaanu que Cana Coaunera coitucueratenojoi que irihacaanu. Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauruhacha coitucui que nihei. Niheichu acaauru rai cocoainanacaihuri nitajerai nenacaauru coitucunojoeen nena que aitohaacaanu.

⁷ Acate caa cana rai chauratane coaunaane ajiniha, enene cana necaohachanu que niicha ichanenine que inae coaasilu Cana Coaunera. Nii quene caa inara rai irihacaanu.

⁸ Nii coitucueraelanaala nena niicha ichanenu coaasilu Cana Coaunera coitucuerenihane jaunte, coroso que teein nii cana rai caohacha icharaannu que letono atinaaurelu. Coitucuuruhane jananihane, coatiha coroso que teein atinaaururiheiluu caa chauratane que nenacaauru cocoainanacaihuri.

⁹ Nete Quiricha Inoaensi cuhane:

“Cana Coauneraate
belaichaaauru rai,
chabana coanojoinelanaala nena
aonanojoinelanaala nena,
naaonjoainuri ichaain
acaauru que banihatein rucujue.
Niheichu chuni,

‘Naaonjoanrichaain’ naain que coaaura,”

naain berathalune nainaane coina ichae Cana Coaunera.

¹⁰ Nii niicha ichaneni, niicha coacuilute cana que coitucuerate, rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera Suujuete, satiin niicha ichaneni coitucue, satiin suujua cuhane niicha coacune maajeein.

¹¹ Nihei chuni ita suujua coitucuna nainera. Leinjiin nii suujua cuhane nena, rai suujuete naine cacha suujua coitucuhane. Nii rijijieein techu nene chuni Cana Coaunera Suujua coitucuera. Acaihaniji rai Suujue rai suujuaacha cuane nenaachate rai suujua coitucue.

¹² Coatiha canacaanu, caa Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijiein Moconajaera suuje rahaacaanu. Acaihaniji Cana Coaunera Suujuene raacaanu, aina cuaain jataain cana belaitohane jaun, cana rai niicha tei coitucunojoin aonaain coitucuhin nihaachene coina.

¹³ Canacaanu relaa Cana Coaunera Suujuene jaan quene aitocoaanu. Coatiha canacaanu suujua cuhane canacaanuhacha coacui que aitohaacaanu. Nitohaneinna Cana Coaunera Suujue beratenojoi bhacaanu, Cana Coaunera Suujue coitucuhin nenacaauru rai.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Cana Coaunera Suujue raenihane coina ichaonaa, nii Cana Coaunera Suujue jerenohi coitucuhin tonorana nainene, nii chaque nelatihei rijijieein aonaane jaun. Niheichu aonaane niha natiin coitucunaa nainihe, Cana Coaunera Suujue sirinihane jaun.

¹⁵ Nete laen Cana Coaunera Suujue siricha itolere coitucuhin coulurujuena nainereein. Nerinaain que tonaain que ereein aca coulurujuena nainera.

¹⁶ Nitohanihane coinane, “Nihei chuni suujua cuhane Cana Coauneraacha coacui coitucuera. Niheichu chuni suujuatena nainera,” nae rai Quiricha Inoaensi cuhane. Nete laen cana, coaauca Jesocurisitone rijijieein coaaucaache.

3

Canacaanune Cana Coaunera letononeein ita amihaneeon coroatajaneraneein nihaacaanu.

¹ Canejeraauru, nii jauriaanejeein inara relaa uhanune bana, coatiha Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inae ijiin ichaonacaauru cachaauru relaanune rijijieein inara relanaa nainihaanlu. Nii jaunna Cana Coaunera coitucuhichuru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun, Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inara relanaa naineneenlu.

² Nitohaneichene jaunte, caaintaelanaala inara relaanulune jana, tonoraanelanaala abaantana naineneechelu. Niheichu enanetoejeein nihanatiin tonorana nainiheiche.

³ Aihuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein enanetoejeein inara suujua coaraquichene jaunte, nii ita que necoelaain, ita que nererojoeaain, naajoaain neeiche, aihuruha satiin Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurune rijijieein.

⁴ “Canune Faboroacha ere tonoraaun,” jana leeochoaauru “Canune Aforoacha ere tonoraaun,” naain ereeichene jaunte, jaiti Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun aitocoiche.

⁵ Coatiha canu Faboro nichaaunne chanihaaun. Niheichu cha nihei Aforo netonai. Canacaanune raujaain Cana Coaunera letononeein, inara aina niicha ichaneni coitucuerateraneein canacaanu letoaa Cana Coaunerane rijijieein, niicha icharatenohin icharaneein nihacaanu.

⁶ Canune inara que Jesocurisito coitucuerateraneein neeun. Jana Aforote caohachaain coitucuhichene coina que inara relaeraneein ne. Nete laen Cana Coaunera, nii aina cuaain chabana nitajenaachara ichaonaa teraneein ne inara rai.

⁷ Nitohanihane jaun, nii inara que coitucueratera nichaaunne, nii inara relaera aina chaneein nihaacaanu. Cana Coaunera laen nii inara relaacaanune jaan aina ijiin ichaohichene coina icharaneein ne.

⁸ Nitoanihane jaun, canu inara que nii Cana Coauneraacha ichai cotucueratera nichaaunne, nii que inara relaera aina jiniquiiin ita rijichaanu. Nete laen nii inara que niicha ichaneni coitucueratihacaanune cainareein Cana Coaunera.

⁹ Canacaanune Cana Coaunera letononeein canacaanu rai niicha tei amihanenaa que ita coroatajaneraneein nihacaanu. Inarate leinjiin ocoana aina leinjiin loreri rijijieein neeiche Cana Coaunera rai.

¹⁰ Jana canune, inara que amihanenaa nunuheteraneein neeun Cana Coaunera letononeein. Jana leeochoaurute, nii quiicha banesijiatei bucutejeure. Nete, le cahanichaachene caohachaain ichacaachene coaraain ichacaachene caohachae.

¹¹ Nihei chuni nainihei nii banesijia quiicha tenojoin coreein leeocho tenaa nainera. Nii banesijia canuhacha teite Jesocurisito ne.

¹² Nii rai banesijia quiicha temunojoin ichoaete nainere, coata coreti, ajeri coreti, enuha, elele, jiarana nujua, naajoain caje nainecurure loreri ichacuruhane.

¹³ Nete, inae le cahanichaachene ichao cojuhin coaraa Cana Coaunerane cojoanonaa que turuhane bana, le cacha cachaauru amihaneon inanacaa cureein. Nii banate, usi tabainein ureein nii cana ichanaa cojuhin coaraane coina.

¹⁴ Chariji ichanaa teeinti mocohelelanaala nii usi abaantae, nii icharate core raa cureein.

¹⁵ Jana mocoha nii niicha ichainete, nitajia cureein rai namihaneeo. Jana nii que amihaneite, nii usi caje nichotereein cha colane.

¹⁶ Tana Cana Coaunera loreri neeichene jaun, inara suujue cuhane niha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera loreri neeichene jaunte, osa que inara saruhin baasoneein inara teranihanee, Cana Coaunera loreri aasaeca aicheein. Niite aca itajia cureein Cana Coaunera, acaihaniji rai loreri neeichene saijieein inara ichao asaecane coreniha. Inarate nii rai loreri neeiche.

¹⁸ Coa inara raaje necoritaache Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein itolere coitucua nocoetiin. Nitoaneein neeichene, nii baiteein enacoaneein Cana Coaunera coitucuhin neeuchete, esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neeiche. Nii banate laen esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neriquicheein.

¹⁹ Nii quete, “Nii itolere coitucutoha nocoeeurhane jaan aina raajenihane necoritaauru que jaoleconacaaurune cointae ichae Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

²⁰ Chaen techu coaiteen, “Nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coanojoite, nii cha que nelatenihane coitucue Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

²¹ Nitohanihane jaun chunocoha cacha, joenreein namute cacha rijijieein ichaohane nainihei, raotojoein niha nocoetiin necohasitaane. Satiin itolere inaraacha lateite, inara rai teein ne Cana Coaunera. Aihana jaun, Cana Coauneraachate coroaena nainequiche, inara rai itolere tein nihae coreniha.

²² Canu, Aforo, cana rai chauratane, cana rai ichaonaa, caa ena nenea, cabaiha neeni-hun, niichurute Cana Coaunera tenojoneein neeure inara rai.

²³ Jana inarate Curisito rainequiche. Jana Curisitote Cana Coaunera raine.

4

Afosotooru amihaneeo.

¹ Cana Coaunera ichanohi coitucuheraelanaala nenea que Curisito letononeein rai cacha relaeraneein nihacaanune coitucuhichenete caohachae.

² Chaelai icharaanu que letononeein nihacanete, nii cana letoaera suujua rijijiein nere tonoraain ichacaane caohachae, nere tonoraain nihacane coitucunaa nainiha nii cana letoerane caina.

³ Nena laen baasoneein ichacaanne coitucueralanaala canu que ereein neeiche cooainanaacaihuri ainane nihanatiin, cha que tonajeneeun. Niheichu canu raajenihane nihanatiin baasoneein, caohachaaain, naajoaaain ichacaanne coitucunaa nainihaaun.

⁴ Nena, nii casuujua cuhane baaso ichaenihanune coaucaanne, canu baaso ichacaanne coitucunaa naineneeun. Cana Coaunerate laen, baaso ichaaain, caohacha ichaaain, naaonjoannune coitucuha cureein.

⁵ Aihana jaun, “Acate baaso ichae,” naain leeochoaauru que erenaa nainiheeiche acaauru ichao coitucueralanaala. Jauriaanejeein turuha cana Curuaanaane cohacuche. Acate laen nainereein, jitariin nii suujua cuhane acaauruhacha coacuhi, acaauruhacha ichai, naaonjoainuri coitucuhane. Nii banate caohachaaain icharaauru lecachaauru coroaereein Cana Coaunera.

⁶ Canejeraauru, inara caohachanu quene caa inara rai Aforo, canu, naaonjoain nichaanune ichanohin que cuaain inara rai beeun, caje coauneein canacaanu ichanohi que coacuhin, rijijieein ichaquichene caina. Nabana Quiricha cuhane aitohane edaa cuaain ichaquichene, nabana leeochoaauru amurijiriin cha coitucueraneein nenea coacuhin, acaauru que jaolecohichene coataa.

⁷ Chariji inara rai leeochoaauru amurijiriin neeichene jaannu teein ne. Chariji inaraacha sirii, Cana Coaunera tenojoinelanaala siriqiche. Tana Cana Coaunera, inara rai itolere tihane coitucuhichene. Nii saijieeinte inara raajenihane cha eruhera rijitiin inara necohasitaacha que neeiche.

⁸ Nitohaneechene jaunte, itolere inaraacha jerei siriin, itolere cacha curuaanaa *rey* niha nocoetiin, canacaanu latiha nocoeteneeiche. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin *rey* esineneein neneeiche, inara caje canacaanuhacha latei bajaain, inaraacha sirii sirichanein nihacaanu canacaanu netonaine caina.

⁹ Canacaanu afosotooru nichaanune raite, jataain leeochoaauru amurijiriin necairichanaa coaraain ohacaanune caina ichara tocoaneein canacaanu te Cana Coaunera. Chaen nechu, satiin anjeraauru, cachaauru, naaonjoainuri notaracae nichaanu, nii cairichei coaraain.

¹⁰ Curisito esenetaain niicha jerenohin tonoracaanune corenihane, aaso cha coitucuhi rijijieein nihacaanu. Jana inarate, itolere Curisitoacha jerenohin coitucutoha nocoetiin neeiche. Chaen techu, joaereein nelatihei rijijieein nihacaanune jana, inara itolere amurijiriin laraajia nocoetiin neeiche. Nitohaneechene jaunte, inara leeochoaauru aina jiniiquiin, canacaanu que jaolecohiche. Jana leeochoaurute, inara que suujua acatecure.

¹¹ Enanetojoeein mijitena, cocoiinina, cajione, naaonjoain que necairichaacaanune jianihacaanu. Nii canacaanu que jaolecooruhane ichoae tacaain techu, canacaanu que nererojoeaure. Niheichu nii canacaanu nenaja niha natiin.

¹² Chaen nechu cotaacaanu canacaanu bijiicha que amihanejeein. Canacaanu cotaicha raine, caohachaaain nihane caina irihacaanu. Chaen nechu canacaanu rohecaauruhane niha natiin abaantaacaanu.

¹³ Canacaanu rai baasoneei iriha cahanena, raotojoein tonoraacaanu. Nitohaneeinte caa cana rai chauratane que jaoleneein nenea utoone rijijieein canacaanu coaraain, enanetojoein canacaanu que jaolecoore.

¹⁴ Coatiha inara necoeje chanuha aitiin laenahaan. Inara suujuatihane ichaaun. Inara belaihanu canu calaohi rijijieein neeichene jaun.

¹⁵ Inara Jesocurisito ranojoeinein neeichene raeleraneein neeuruha lechoonca oaraancaneein niha natiin, coatiha acaauru inara inacanihei. Canune laen inara que, nii enene inaraacha esenetai Jesocurisito coitucuerateein, nii osa caje nichotiha cachane jaan ichaonaa, naaonjoain beraneein inara inacaneein neeun.

¹⁶ Nitohanihana jaunne inara rai aitoon, canu ichao rijijieein ichaohichene caina.

¹⁷ Nii ichaohanune rijijieein ichaohichene coinane, nii Cana Curuaanaa coreniha cacalabi-casuujua rijijieein nenea Timoteeo letoaaun. Acate Jesocurisito esenetaeraneein nihanune ichao rijijieein, Jesocurisito ranojohunru rene turuhanune jaanuru inara relaanune coaquichene caina inara rai bereein.

¹⁸ Inara tabaaurute inae itolere coitucuha nocoetiin raotojoein neeure, inae inara rene nacoauneein tururichaaunine esenetaaurenihane jaun.

¹⁹ Nena Cana Curuaanaa jerihane enanocoojoa inara rene bedaeniha ureeunni. Nii banane, nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coaareunni, nii nelatecuruhane coaraacanne caina.

²⁰ Coatiha erenaacha nihei Cana Coaunera Cojoanonaa. Acate canacaanu cocoainae, itolere ichana naineen, itolere rucuhena nainichaanune jaannu teein.

²¹ Aihana jaun cha jeriquiche. Rauhijiriin inara casetecaa uhanunena jeriquiche. Ainihane jataain inara belaa inara coaraa uhanunena jeriquiche.

5

Baasoneein ichoai sitaauche inara caje.

¹ Leinjiin nii inara jana nenea, rai inaca comasai- nebaene siriha rai comasaineenine coitucuhanu. Nitohaneen ichaonaate, jataain coasinacai ne. Nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru niha natiin, nitohaneen ichaonaa nainecuruhi.

² Nii saijieein caohacha ichaa nocoetiin rachoojoeiche, bana nii baaso ichaquichene que coacuhin inaderaelanaala. Aihana jaun inara jana nitohaneen ichaoa cachane sitaauche.

³ Canu jaberoconeein inara aina nenihanune niha natiinne, canu sujua cuhane inara coaureeunni. Nii jaunna caa inara rai canu jaberoconeein netiin aitocooaunne rijitojoein aitoon, canu Jesocurisito cocoainanohineein nii caitoonjoa tocohaneen baaso ichara casetecaichene coina.

⁴ Ita taojiaaichenena canu sujua cuhane inara coreniha Cana Coaunera bajareeunni, caohachaain inaraacha ichaneni ichaquichene coina. Chaen techu Cana Curuaanaa Jesoso netonai ecu nicha ichana nainei letoareein, ecu inara aina nihane coina.

⁵ Nii jana laen, nii baasoneein ichaonaa cache teeuche Moconajaera rai, nitajiha rai jaberocone niha natiin, inae turuha Cana Curuaanaa Jesusone bana rai suujue nii caje nichotihane coina.

⁶ Nitohaneen neeichene jaun, nainiheiche caohacha ichaa nocoetiin ereeichene. Inarate, "Coaerai curu cuhane jorerera tihacanete enaicha coerae," naa erenaane coitucuhiche. Charijieein teeinti nii jorerera lomohe nii coaerai, nii rijijieein techu inara ichao aasaeraneen ne nii inara jana nenea baaso ichara cache.

⁷ Aihana jaun charijieein teeinti jorerera jaohin, jorerera colane faan jaure Fasocoo beseta bana quihuruhane coina. Nii rijijieein nii inara jana nenea cache baso jaaoche, nabana rai nichao baaso aina inara ichao asaecane coataa. Curisitote, carenero sooruhane rijijieein Fasocoo bana cana coreniha sohin jaaorelu, jianacoon nihacachene coina.

⁸ Charijieein teeinti baaso ichara cojunacaneen niha jorerera jaun, Fasocoo beseta bana nii jorerera colane ichanohi faan quihacache. Nii rijijieein techu nii jorerera colane ichanohin faan rijijieein, aihalu Jesocurisitone rijijieein, cana jana baaso sirilanaala ichaohacachene caohachae.

⁹ Nii leecha quiricha, inara rene canu letoanojoin cuhanena beeun inara rai, nabana namute quicha aina, leecha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereen nenacaauru raain neeichene coataa. Nii rijijieein chu enecuru nihanatiin namute ene aina, leecha quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru ranaa nainiheiche.

¹⁰ Coatiha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, namute quicha aina, leecha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereen nenacaauru caje amuhichene coina aitohaaun, Chunijiun cuhichene niha natiin lanaenerichaa in baaso icharaaurune jaun.

¹¹ Raujiaaine inara rai aitoon nabana nii Cana Coaunera coitucuhin neeuruhane saijieein, nii nejelau sinijeranelanaala nenea aina ichaonacaauru, barioneen ichaonacaauru, nii ichanohineen nenea coauneraacha esenetaeraauru, casajenetiin, ajetoriitiin, asjiauharitiin, naaonjoaain nenacaauru aina, "canejera," naain acauru rai ereen neeichene coataane aitoon. Jiaonriha Cana Coaunera coitucuhana nocoetocuruhane saijieein nitohaneen ichaonacaauru aina nelaurihaain lenonequichene.

¹²⁻¹³ Coatiha nii joanreein Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichacuruhane niha natiin acauru rai ereein rucuhena nainihaun canu. Cana Coaunera telaen, nii baaso ichacuruhane coitucuhin, acauru que niicha ichaneni coitucureein. Nete laen inara nainequiche, nii cana rijijieein Cana Coaunera coitucuhin nenacaauru baaso ichacuruhane rucuhequichene caohachae. Aihana jaun, nii inara jana baasoneein ichaonaa cache sitaauche.

6

Jiaonriha nejesinajeein inara rai niha chatohanai rucuhencaine Cana Coaunera coitucuelanaala nenea cocoainacai rene cuhichene.

¹ Chunocoha inara rijijieein Cana Coaunera coitucuera, inara rai baaso ichaane jana colurujuenaa jeriquichene, nainiheĩ nĩ Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cocoinanacaihuri jaesiocuru rene coulurujueeichene. Raujiaainchate nainere Cana Coaunera coitucuerera bichauheneeuru rai beeichene, caohachae acaauru coitucuhin rucuhecuruhane coina.

² Tana Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin, rucuherrichacheein Cana Coaunera coitucueraneeine coitucuhichene. Nitohaneein Cana Coaunera coitucuhichuru ichanohin coitucuhin rucuherraneein nerichacheeinne saijieeinte, nĩ aansijiin laaojori caaintaelanaala nena rucuhena naineneeiche.

³ Tana Cana Coaunera letonocuru, anjeraaurune maajein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin rucuhena nainerichacheeine coitucuhichene.

⁴ Aihana jaun chanuna jana chaen jaiti cau nena ichaonaa que ichaohichene jana inara aina baaso icha inara rijijieein Cana Coaunera coitucuerane, nĩ Cana Coaunera coitucuerera rai chanelanaala nenacaauru joesiocuru rai coulurujueein naaonjoaainche.

⁵ Nocoejequichene jaan nuquene caa aitoon inara rai. Tana inara Cana Coaunera coreniha ita nejera nejesinaneeinne, ita rai baaso ichaain neeichene nihanatiin niha leinjiin inara jana rucuhena nainerane coitucuhichene.

⁶ Chaen techu nĩ ita nejera nejesinajein ita cotaachene, nirijieein jianena coacuelanaala cocoinanacaihuri- Cana Coaunera coitucuelanaala nena rene amaain naaonjoaainche.

⁷ Nitohaneeinte, nejesinajein ita rai aasaeriin baaso ichaquichene coreniha ita coulurujueein jataain banejelanaala baaso ichaquiche. Chanuna baaso ichaain ita coulurujueichene ajiniha, baaso icharanihane abaantaeneeiche. Chanuna coaraain inara basijiaauruhane abaantana naineneeiche.

⁸ Nete nĩ abaantana coacuelanaala, Cana Coaunera coitucuhera nejesinaneein ita basijiauhin naaonjoaainche.

⁹⁻¹⁰ Tana nitohaneein necha aansainein nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que nena nainecurerichaainne coitucuhichene. Nitohanihana jaun jiaonriha inara coritaauruha Cana Coaunera coitucuhichurune esenetaaichene. Coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuririnaain namute quicha aina, leocha ene aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru, nĩ rijijieenchu enecuru nihanatiin namute ene aina, leocha quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru, namute cache ichanohineein nena coauneraniha niicha beeri belaihaauru, sinijeraocuruhane niha natiin leocha ene aina ichaojeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichaonacaauru, asijiautooru, coriqui-icha que coacuhin ichaonacaauru, ajetoriaacuru, namute cache cairichaa casajenetiin ichaonacaauru, nĩ nechu namute cache cairichanaa jerenacaun baasoneein suujateeurerauru, naaonjoainurine coitucuhichene.

¹¹ Nĩ rijijieeinte nerejetocure inara tabaauru netonai. Nete inae enene nĩ caje couluunojonein jianacoon neeiche, Cana Coaunera cachaneein. Chaen techu, inae nĩ ujuaihoneein neeichene caje, inae Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Coaunera Suujue, naaonjoainuri coreniha jianacoon neeiche.

Suujua letono ichana nainiheĩ cache.

¹² Chaen techu, "Nainichaaun joanreein quiicha jerei ichacaaunne," naain ereeiche. Esinae rauhijiriinte niqũ aitocoiche, nete caohachaene satiin itolere joaereeincha ichana jerichaane. Aihana jaun nainiheĩ cana jaberoco amuritoeratihaca nĩ canaacha ichai que ne.

¹³ Esinae rauhijiriinte niqũ, "Itolere lenonete coaunanojoi ne, que lenoneein ichaohanne coina. Nĩ rijijieein techu jatoroaain ne, canu suri jitariin canuhacha qui raane coina," naain ereeiche. Nete inae ecu tihane bana, lenone, cana jaberoco, naaonjoain satonotereein Cana Coaunera.

Nĩ rijijieein techu cana sinijera ainaacha ichaohacachene coina cana coaunaain nelu Cana Coaunera. Coatiha joanreein cana sinijeranelanaala nenacaauru aina canaacha jerei ichaai ichaonaa coina nihein.

Nĩ jaun nainihaacache joanreein naosateein nihaacachene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Aca jerihane rijijieein tonoraain nena, Cana Curuaanaa ichatiha O cajene rijijieein cana ichatiha cureein Cana Coaunera.

¹⁵ Tana nĩ nitohanihana jaun, Curisito jaberoco niha inara jaberocone coitucuhichene. Aihana jaun nainiheĩ, Curisito jaberoco niha inara jaberocone jaun, leinjiin coriqui jeriha

quicha aricha ene jaberoco rijijeein inara jaberoco teeichene. Nitohanein jerihane inara jaberoco tenaa nainiheehiche.

¹⁶ Tana leinjiin ene cojoaeloroe aina, niicha jerei ichaa cachane, inae ita jaberoco que jaberocoha cachane coitucuhichene. Cana Coaunera Quiricha cuhane techu, “Ene aina ita raain niha cachanete, jiniquii ita jaberoco que jaberocona rijijeein ichaaurureein” naain ne laenanohinein.

¹⁷ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coitucuhane, Cana Coaunera suujue aina suujue te cacha.

¹⁸ Nitoanihane jaun leeocho ene jereein coaraain, aina inaraacha jerei ichana coaauquichene jelai caje amuuche tonoraelanaala, nii rai sinijeranelanaala nena e ne aina naosatelanaala. Leeocha osa que neosatiha cachane niha natiin, coatiha laen rai jaberoco aasaehai. Nii comasainelanaala nena e ne aina niicha jerei ichaain niha cachanete laen, raajenihane rai jaberoco aasajeein naosatiha ai.

¹⁹ Tana inara jaberoco, Cana Coaunera tenojoin rai suujue nenaja nihane jaun, inara suujue cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene. Aihana jaun coatiha inara, inara raajenihane inara jaberoco eroraniheehiche.

²⁰ Cana Coaunera jataain coreein inara coreteein nihalune jaunte, acaihaniji raaichanein neehiche. Aihana jaun naitoonjoan tonoraain niicha jerei ichaain neeichenete caohachae.

7

Nisinijerateein niha cachane que suujuatera

¹ Enane laen nii quiricha inaraacha letoai cuhane, canu caje inaraacha bajai bereeunni inara rai. Caohachariha niqúi ene raelanaala niha quichane.

² Nete enaaiha joareein ene aina niicha jerei ichana jeriha quichane jaun, le cacha cachaauru comasaihocane caohachae. Nitohanihane jaunte, enecuru netonai niha natiin caohachae nelanajaain neeuruhane.

³ Chaen techu jiniquiiin nii rai lana aina, ita ere tonoraain raotojoein jiniquiiin ita coiintelanaala neeuruhane caohachae.

⁴ Coatiha nii ene inae lanaaocane raaje jaberoco eroranihei. Rai lanate rai jaberoco erora ne. Niheichu nii quicha niha natiin comasaihocane raaje jaberoco erora nihei. Rai comasaite rai jaberoco erora ne.

⁵ Aihana jaun nainihe inara sinijera aina ita coiinteein neeichene. Cana Coaunera bajanaa jeriquichenete laen jiniquiiin cosinacaichene caina nainequiche inara sinijera rai beein, ita suujua rijitoojoein coacuhin ichaquichene caohachae. Nii baihate naineriquiche coateen jiniquiiin raotojoein inaraacha jerei ichaquichene caohachae, nabana inara amuritoa moconajaerane osa que nesarucuichene coataa.

⁶ Coatiha inara letoahaau necoansajiaaichene caina. Niheichu nii coatiha, “Coa necoansajiaache” nahaau.

⁷ Raujiaainchane niqúi canu rijijeein neeichene jereein. Nete Cana Coaunera tenojoin nein nejelaunihacoaain ichaohacache, tabaauru leeocheein, naaonjoaain.

⁸ Ene colane nenacaauru, autanaauru, naaonjoainuri raine aitoon, nirijieein sinijeraaona coacuelanaala neeuruha canu rijijieeinne caina.

⁹ Jana nichao berainaa nainecurenihane necoansajiaauruhine. Nii amuritoeriinte caohachae sinijeraaocuruhane, nabana inacojoein necairichaaauruhane coataa.

¹⁰ Inae sinijera aina nenacaauru raine laen aitoon, casuujua letononein que airiijin, caa caitoonjoante Cana Curuaanaa aitoonjoanne. Jiaonriha inae leesajeein nisinijerateein niha enene, nii rai lana jaonaa coacuhin nihane.

¹¹ Jana nii rai lana jaohin niha nii enene, jiaonriha nacoaunein leeocho quicha ranaa coaacane. Chaen techu naine nacoaunein nii quicha niicha joai rai ereein, ajetein cainaa nii enene caohachae. Nii rijijieein techu rai comasai jaonaa nainene quicha netonai.

¹² Caa caitoonjoa caje cuaainna laen casuujua caje rocohin inara rai aitoreeunni. Coatiha laen Cana Curuaanaa aitoonjoan nihei. Chunocoa cana nejeraauru inae sinijeraquiiin neein Cana Curuaanaa esenetaera nihane jana nii ene Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena niha nii enene, ainaacha ichaonaa jeriha nii enene, nainihe nii ene jaoha nii cana nejerane.

¹³ Jana ene, inae leeinjiin quicha aina nisinijerateein neein Cana Curuaanaa esenetaera neniha nii rai lanane, ainaacha ichaonaa jeriha nii lanane, nainihe nii rai lana jaoha nii enene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte nii quicha, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena nii Cana Curuaanaa esenetaera ene que sinijeraquiiin nihane jaun, Cana Coaunera que banijiaain

ne. Jerichanejeein techu Cana Curuaanaa esenetaera ene, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenaq quicha que lanaaocane, inae acaentonai Cana Coaunera que banijiaain ne, nii Cana Curaanaa esenetaera que sinijeraaocane jaun. Nitohaneein nenihane, coatiha Cana Coaunera que banijiaain neein neeururihei inara bereecuru. Nete Cana Coaunera que banijiaain nenaq bereeneein neeuruhane jaun, jerichanejeein inara rijijieein Cana Coaunera cachaauru aina jiniiquin neeurureein.

¹⁵ Aihana jaun nii ene, quicha, naaonjoainuri Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenacaauru, nii rai sinijera Cana Curaanaa esenetaera jaonaa jerihane jaohine. Nitohanihanete nii ene cana nejera, nii quicha netonai cana nejeranihane, nii ujuihoneeuruhane caje jianacoon neeurureein. Cana Coaunera inara raain nelu, raotojoeein caohacha ichaonaa que ichaohin neeichene coina.

¹⁶ Tana ii lana nihane jaun, ii coreniha ichoteratenojieein jianacoon nenaq nainerihanine coitucuhine. Jana ii, lananeeine tana ii coreniha ichoteratenojieein jianacoon nenaq nainerihani ii comasaine coitucuhine.

¹⁷ Atiin nainequichene rijijieein, inara rai cha chaquichene jaanu teein nihalu Cana Curuaanaa rijijieein neein, nii inara cotijiaain nihalu Cana Coaunera jana ichaohichelune rijijieein ichaaoche. Caa inara rai aitocooaunne jaan quene, satiin Cana Coaunera ranojieein nenacaauru rai aitoon.

¹⁸ Aihana jaun chuni jaberoco macohi cari molonojoin nihane jana cotijiaain niha Cana Coaunera, jiaonriha molonojoin niha rai jaberoco macohi carine suujihane. Jana chunocoha jaberoco macohi moloeratelanaala nihane jana cotijiaa Cana Coaunera, jiaonriha rai jaberoco cari moloeratihane.

¹⁹ Coatiha chaque nelatihei, molonojieein, molonojoinelanaala, naaonjoaan cacha jaberoco carine. Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain ichaohacanete nii amurijiriin nelate.

²⁰ Nitohanihane jaun satiin Cana Coaunera cotihanohichurute naine, nii cotijiaain nihalu Cana Coaunera jana ichaohalune rijijieein jerichanejeein ichaohane caohachae.

²¹ Aihana jaun inara amute cacha letononeein core colane rai amihanejeein esclavo neeichene jana inara cotijiaa Cana Coaunera, coa nii que tonajeein nihache. Nete laen inae ena nii esclavo neeine caje nichotena naineine, raotojoeein jianacoo nichoteeu.

²² Nii rijijieeinte Cana Curuaanaa jerenohin esenetaane coina cotihanohichuru osaaonacaauru, inae enene rai nosa caje jianacoon, Cana Curuaanaa letononeein neeure. Jerichanejeein techu nii letononelanaala nenacaauru cotihanohichuru, enene Curisito letononeein rai niicha jerei icharanein rai esclavo neein neeure.

²³ Cana Coaunera jataain coreein inara coreteein nelu. Aihana jaun nainiheeiche inara amute cacha letononeein nenaq coaauquichene.

²⁴ Aihana jaun canejeraauru, atiin jerichanejeein nii cotihanohineein neeichene bana ichaohichelune rijijieein, inara ichao corenaa coacuelanaala Cana Curuaanaa jerei rijijieein ichaaoche.

²⁵ Nii necoansajiaeniha cachane que, carai beniha Cana Curuaanaa jaunna coitucuheneein rauhijiriin. Nete aca canu coroatajanihane aina cuaain, inara rai rauhijiriin beeu.

²⁶ Carate nii nihane rijijieein, comasaihocane comasiquelanaala, lanaaocane, lanaquelanaala, naaonjoaain neeuruha enecuru aina jiniiquin quichaaaurune caohachae, caa ena caaintati ichaonaa que ichahocachene jaun.

²⁷ Aihana jaun comasaihoquichene jiaonriha jaohichene. Niheichu inara comasai colane neeichene jiaonrihachu ariichene.

²⁸ Nete necoansajiaain neeichene naosatiha aineriquicheein. Niheichu leinjiin ranuna niha natiin nelanajaane naosatiha aihei. Nete laen necoansajiaain neeichene necairichaa curiquicheein, nitohaneeechenena niqii jereneeu.

²⁹ Canejeraauru, caa quene inara rai erenaa jereu. Inae ichuunnejeeonriha cana rai janonaa. Aihana jaun nii sinijeraaonacaauru, rai sinijera colane nenaq rijijieein neeuruhine.

³⁰ Jana nii onaa coinaderaa nenacaauru, beseta que nenaq rijijieein rachoojoeeuruhine. Jana nii beseta que nenacaauru onaa coinaderaa rijijieein inaderaaauruhine. Itolere rucuhene sirichaaauru, cha sirihei rijijieein neeuruhine.

³¹ Jana caa cana rai chauratane que netiin raotojoeein necoriquijiaain itolere niicha latei siriin ichaonacaauru, cha sirihei rijijieein ichaauruhine, caa janonaa canaacha coarajei saa curichainne jaun.

³² Leeocha que coacuhin neeichene cajene niqii inara rocohene rijitoejeu. Aiha sinijera colane nenaq, Cana Coauneraaacha jerei que coacuhin nihane jaun.

³³ Nete laen inae comasaiquii nenaq, Cana Coaunera que coaacane jianein, rai comasai rai caohachanuhacha que coacuhin ne.

³⁴ Nitohaneente ita caje neleruhin neeure. Jerichanejeein techu enecuru lana colane nenacaauru, chaen chabana lanaque lanaala nenacaauru, naaonjoainuri Cana Coauneraacha jerei que coacuhin neeure, acaauru jaberoconeein, acaauru suujueneein, naaonjoain que banijiaain neeuruhane jaun. Jana lanaaonacaaurute, acaauru lana rai caohachanuha que coaacuruhane jaun Cana Coauneraacha jerei que coaacurene.

³⁵ Coatiha inara rai caohatiha aitohaau. Nenacaeneinjian inara caohachanu quene aitoo, caohachaaan ichaohin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein ichaanaa nainequichene coina.

³⁶ Chunocoha nii niicha jerei ene ranaa coaauca inae ichauhena nihane jaunne, rai caohachaa nii coaucane tocohaneinne, nii niicha coacuhi rijijieein nii ene raaine. Coatiha naosatenaa nihei ene raain niha cachane.

³⁷ Jana chunocoha nii cha que tonajelanaala jelai jinacoon netiin niicha jerei ichaane coina, rai suujua cuhane sinijeraquenihane coina coaacane, niite rai caohachanu que aicheein.

³⁸ Jerichanejeein techu caohacha ichareein, nii niicha jerei raain nihane. Jana nirijieein sinijeraquelanaala nihanete, jelai amuritoheriin caohacha ichareein.

³⁹ Inae lanaaocanete nii rai lanaacha sacunaa naine nii ene, oha nii rai lanane que tiaaajoain. Jana inae oha nii railanante nainere chunocoha raain niha rai lananu quene caohachae, aihachu Cana Curuaana coitucuera quicha aina.

⁴⁰ Nii amuritoheriinte niqii nena naine raotojoein, nacoauneein lanaquelanaala nihane. Caritoha canu suujua. Chaen nechua Cana Coaunera suujue siriin caa aitoo.

8

Ichanohineein nena choosi ecaanto rai tenojoin lenone

¹ Enane laen ichanohineein nena choosi ecaanto rai tenojoin lenone que erereunni inara rai. "Satiinte itolere coitucuhacache," naain irihacache. Nete nii canaacha coitucui aina, inae leeochoaauru amurijiriin itolere coitucueranein nena jerichaachene chaque nelatene. Jana laen Cana Coaunera Suujue jerihane rijijieein jiniiquin nihacachenete caohachae.

² Aihane jaun chunocoha cha coitucueranein nena coaacane, coatiha jitariin nii niicha coitucunaa jerei coitucurinaain.

³ Nete laen Cana Coaunera belaaan niicha jerei ichaa cachane, nii belaiha coitucue Cana Coaunera.

⁴ Ichanohineein nena choosi ecaanto rai tenojoin lenone quiha cachane niha natiin, cha ichana naineniha nii ichanohineein nena choosi ecaantone coitucuhacache raotojoein. Nete laen ne, rauhijiriin leinjiin Cana Coaunera.

⁵ Neeuruha dedeeu, chauratane que, naaonjoain nii acaauru choosichuru. Tabaaurute ichanohichurune. Arajiinte neeure nii acaauruhacha esenetai choosichuru.

⁶ Nete laen cana rai ne leinjiin cana inaca Cana Coaunera-itolere Coaunera neein nena. Chaen techu coreniha rai cachanein nihacache. Nii rijijieein techu, ne leinjiin Cana Curuaanaa Jesocurisito. Corenihate ne itolereuru. Cana netonaite coreniha nihacache.

⁷ Nete satiin Jesocurisito esenetaeraauru nii coitucuhin neurenihane jaun, tabaauru jaiti enanetojoein nii choosi ecaanto ichanohineein nena rai tenojoin que lenonecure, chaelai que nelatiha been. Jaiti nii acaauruhacha esenetai aina caohachaaan ijiniha acaauru suujuane jaunte, jaiti aasaeriin nii choosi ecaanto esenetaauruha acaauru netonaina jaun, "Baasojecha ichacure," naaure.

⁸ Nete Cana Coaunera jerihana jaun, joaereein lenonichaane niha natiin, chaachaene nii canaacha quii. Niheichu nii canaacha quii coreniha jeelai amuritoheriin caohachaaan nena nainihaacache. Niheichu quilanaala nihacachene nihanatiin, jeelai amurijiriin baasonein nerihacacheein.

⁹ Nete inae inara ijiin neeichene jaun, leeochoaauru jaiti ijilanaala nenacaauru saruhin, osa que acaauru nalutiaaichene jianequichene caohachae.

¹⁰ Ii raotojoein coitucui natiin, nii ichanohin choosi rai tenojoin lenone quiche nelauriaainne jana, inara coaraain niha leeochoa cana nejera ijilanaala nenaane, acaentoni nelauriaain nii ichanohin choosi belaiha tenojoin lenone quinaa nainere. jaiti caohachaaan coitucuenihane jaun rai cocoaeraa nitohanei icharane saijieein.

¹¹ Nitohaneente jaiti caohachaaan coitucuelanaala nena cana nejera itajerateein neeiche, jaiti rai cocoaeraa nii chosi rai tenojoin iniho que lenonihanene saijieein, inae ii raotojoein coitucui natiin, notaracaae nii iniho que lenoneeine jaun, acaentoni coreniha ohin nihalu Curisitone saijieein.

¹² Nitohaneein cana nejeraauru caohachaa'in coitucuelanaala nenacaauru, niicha esenetai esenetaauruhane jana, acaauru rai bacohin neeinchene jaunte, inae Curisito que nejeratenaaneein, inara raaje osa que nesarucuiche.

¹³ Aihana jaun lenone que cana nejera saruhin nihanu canune, caraita caohachare chabana iniho quilanaala nihanune, nabana osa que leeocho saruhin nihanune coataa.

9

Esinae rauhijiriin afosotoneein nihacane

¹ Canune laen cha ujuaihonelanaala jianacoon neeun. Chaen techu ne canu rai rauhi afosoto nichaaunne jaun. Nii ichoae tacaainechu, Cana Curuaanaa Jesoso coaraaun. Inarate, canu amihaneoo caje ecoona neeiche, Cana Curuaanaa icharatenohineein.

² Tabaauru jerihane afosotonichaaunne esenetaain coana jerecuruhi. Inarate laen afosotonichaaunne coitucuhiche. Nii Cana Curuaanaa esenetaaichene jaan caje coaaneeeinte, canu esinae rauhijiriin acanichaaunne coitucuhiche inara.

³ Caate, nii canu que erenacaauru tonoraanune jaan ne.

⁴ Niha carai rauhi joaenreein lenone, conacai, naaonjoainuri tera nihane, raain naaonjoannune coina.

⁵ Chaen nechu naineeun leinjiin ene Jesocurisito esenetaera que comasaihooaanne, aihuruha leeochoauru afosotooru, Cana Curuaanaa nejeraauru, chaen Fedoro, naaonjoainurine rijjijeein.

⁶ Canu, Berenabeen, naaonjoinichaanune rai netonai te ne rauhi, canacaanuhacha latei teeuruha Cana Coaunera coitucuurerane coina.

⁷ Nihei chuni raajenihane aiha soondarone rijjijeein namihaneoo coreteein nei. Niheichu chuni temule temuhane inae nihane bana quilanaala nei. Niheichu chunei, carenero beraihane rai nitaari niicha rocoi coelanaala nei.

⁸ Jiaonriha cacha suujue caje nenea niha caa erenaa beeichene. Moisesa aitoonjoan netonaite jerichanetojoein be.

⁹ Jerichanejeein techu rauhi rai quiricha cuhane, "Jiaonriha rojoene jaera *buey* ujuae conaaquichene," naain ne laenanohineein. Niheichu coatiha *buey* que coaacane jaun aitoiha Cana Coaunera.

¹⁰ Cana quete aite canaacha que coaacane jaun. Cana corenihate laenanohineein nelu nii rauhi siricha quiricha. Aihana jaunte nii rai nucuhe rojoera aina, nii atane retuurera netonai ita rijjijeein inae taojiana que turuhane jana, acaauru netonai leruhin raauruhane coina ichacure.

¹¹ Canacaanune mainajeriin inara coreniha amihanihacaanu, Cana Coaunera coitucunaa nainequichene coina. Aihana jaun coatiha baasonerihei coreniha canacaanu coroatajanequiche canacaanuhacha latei quene.

¹² Coaracuche nachuhinti leeochoauru acaauru coroatajaneein neeichene jerecuruhane, cha caaunna canacaanu coroatajanequichene jerenerichaanu canacaanu netonai.

Nene jaiti chabana jerenihacaanu. Raujiaainchane abaantajeein nihacaanu, nabana Curisito que erenaa rohecaacaanune coataa.

¹³ Inarate raotojoein coitucuhiche, satiin Teenforo asaae amihanenacaauru, nii Teenforo asaae nenea que ichaauruhane. Nitohaneente, nii iniho mocooruhane jaan coaraaneein nenacaauru, nii iniho Cana Coaunera rai niicha teuri caute que lenoneein ichaaoere.

¹⁴ Nii rijjijeein techu aitelu Cana Curuaanaa, nii niicha jerenohi que cacha relaera, nii namihaneeochoa que ichaoane coina.

¹⁵ Nene chabana nitohanai ichana jereneeun. Niheichu coatiha carai cha teeichene coina caa aitiin laenahaan. Jataaine raotojoein neeun, cha teneeiche canu raine jana inara relaanune jaun. Nii colane raotiin nenea naininaan.

¹⁶ Coatiha carai coretera coina cacha relahaan nii jianacoon cacha mitaera que. Jataain carai caohacha nihana jaunna, chatohaneein niha natiin, cacha relareeunni. Cairichaojoarichaan cacha relaianunane.

¹⁷ Nii nitohanihane jaunte, canu raajenihane cacha relaanune, inae carai cainanojoneein ne. Jana coiintihanune saijieein ichacaanunna jerichanejeein caletoa Cana Coaunerane jaan ichareeunni.

¹⁸ Aihana jaunne, nii carai cainaane jaan aina, jataain raotojoein core bajaelanaala cacha relaanun. Nii canu rai rauhi tonoraelanaala, core bajaelanaa cacha relaanune jaanuna, caa aitoon.

¹⁹ Coatiha niqui nii chuni rai cha icharaneein ninaaun, nena satiin rai niicha jerei icharaneein neeun, nainichaaunne jeeoneein Curisito rai cachaauru tenaa nainichaaunne coina.

²⁰ Nii jaunna Joriocuru aina nihanune acaauru rijjijieein neeun, esenetaauruhane reeintiaain. Esenetaauruhane coinane, nii Moisesa aitoonjoa rijjijieein ichaonacaauru cachaauru rijjijieein canuhetonai neeun, nii Moisesa aitoonjoan rijjijieein nena nainenihanune saijjieein.

²¹ Jerichanejeein nechu Moisesa aitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru que coitucueratena jerenacaun, acaauru jana turuhanune acaauru rijjijieein neeun. Cana Coaunera aitoonjoan rijjijieeia ichaon, inae Curisito aitoonjoan tonoraain rijjijieein ichaonune jaun. Nii saijjieeia nii acaauru rijjijieein neeun.

²² Nii jaiti ijii lanaala nenacaauru rene turuhanunena, acaauru ichao rijjijieein ichaon, coitucunaa nainecuruha acaauru netonoaine coina. Satiin rijjijieeinchane neeun, tabaauru ichoteratichaaunne jianacoon nena nainecuruhanene coina.

²³ Satiin caa caitoonjoaaurune ichaun jianacoon cana mitaera coreniha, ecu nena nainichaaunne coina.

²⁴ Inarate coitucuhiche, jiniquiin soronacaauru satiin sorooruhane niha natiin, leinjiincha rai core raane coitucuhiche. Aihana jaun inara netonai sorohichenete ne, nii aihuruhane rijjijieein rai core raachene coina.

²⁵ Nocoatijianacaaurute inae leecha aina nocoatijiana jerecuruhane, chatohaneein acaauru jaberoco tenaa nainera que necohalajiin neruujueure. Aiha leinjiin ajaena jujuhin enaicha ohina inaeraneein nena caje nena comai que coretenajaera coina. Jana canate necairichaaecaache coreniha chabana ohina charanejeein nena raacachene coina.

²⁶ Aihana jaun coatih canu joaereein coitucuhelanaala sorohooaun. Niheichu coatih joaereein sonacaunne faoracahaun.

²⁷ Nitohanihana jaunna caraajenihane cajabereeo cairichaaun, casuujua tonorana nainichaaunne coina. Nabana leechaauru relaeraneein nihanune saijjieein, cha colane baasoneein nedaanune coataa.

10

Cana Coaunera nelanaala nena choosi ecaanto belaihuruhane coataate, suujuatenajae Faboro.

¹ Canejeraauru, jiaonriha acaauru conaaca dede sacarine jana, satiin jana cuhin, Cucuana Lanajai jera jaaoruhalu, cana foerateracurune baitequichene.

² Nitohaneein nii Moisesa aina nii dede sacari que amaeraain cucuana jera jaaoreraaurute ita rijjijieein ichaorelu.

³ Jerichanejeein techu, satiin jiniquiin Cana Coaunera tenojoi lenone que lenoneein

⁴ cuuruhane corihanune que Cana Coaunera tenojoin ajeri caje nalunaa acau que netonai cocohin cuuruhane jaun, jerichanetojoein Cana Coaunera tenojoin acau que cocohin neurelu. Nii ajeri, acaauru corihaneraanuu que Cana Coaunera tenojointe Curisito nelu.

⁵ Nete nitohaneein acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane saijjieein niicha rautaa ichacuruhane jaun, cacha areroo neleruhin amurijiriin ohacoaurelu.

⁶ Nitohaneinte nabana cana netonai rai baaso ichana coauna coataa, nii que nainain ichaonaa jaan nuque nitohaneein ichaelu Cana Coaunera.

⁷ Nitohanihana jaun, jiaonriha Cana Coaunera aina iriha niha Moisesane tonohanau nii acaauruhacha ichai choosi ecaanto coroaecuruhlune rijjijieein inara netonai ecaanto coroaequichene. "Satiin nelauriaain lenoneein cocoruhane baihate, satiin nimichuhuin rachoojeure," naalu Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanene rijjijieinte aihure.

⁸ Aihana jaun niheichu nainihaacache aihuruhlune tocohaneein nejelau ene dadaain nihaacachene. Nitohaneeuruhane corenhate coroatachoonca nichata oaraancaain oorelu lejichoo cuhane.

⁹ Jiaonrihachu inara casetecaa Curisitone coujuha chatonaain baasoneein que ereein neeichene. Tabaauru nitohaneein baasoneein erenacaaurute acano calanojoneein ohacoaurelu.

¹⁰ Nii rijjijieeinchu inara netonai baasoneein Cana Coaunera que erenaa nainiheiche, tabaauru Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane jaun cacha atinaera aanjera letoaa Cana Coaunerane jaun, atinanaacane rijjijieein inara atinaeratihane coataa.

¹¹ Nitohaneein jetaote cana foerateracuru casetecaerateluu Cana Coaunera, nii caje nainain ichaonaa coina. Chaen techu cana satiin enene ichahacachene rai nii beeraanu que Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein ne.

¹² Nitohanihane jaun chunocoha baaso ichana coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein satono que tiaain nenea jerihane, caohachaaïn necohalajiin neeine.

¹³ Nete inara jaiti chabana cacha nejesinaneein abaantanacainelanaala, inara coujuera coaraeneeiche. Aihana jaun Cana Coauneraacha que jaecoochete inara beraaine, nabana inara cairichaaïn inara nainatijihane, jataaïn abaantanacaelanaala nenea que cairichano-joinequichene coataa. Nii banate inae niha baasoneein inara teranune jana, caje inara ichoteratereein, abaatana nainequichene coina, Cana Coaunera.

¹⁴ Aihana jaun canejeraauru, jiaoriha Cana Coaunera nelanaala nenea choosi ecaanto coroaeraauru aina cuhin coroaquichene.

¹⁵ Inarate caa inara rai caitoonjoan coitucuhiche. Nii jaunte baasoneein aitenihanune caohachaaïn aitocooaunne coitucunaa nainequiche.

¹⁶ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coroaieein satiïn cana ichao coreniha orichaaïne rai neein rai coichana niha beein Cana Curuanaacha coi, rai coco bino cohacachene, nii rai coichana aina cuaaïn coichana que coichanaquuïn nenea rijijieein nihacache. Nii rijijieein techu nii jaberoco niha beein niicha taturii faan quihacachene, inae rai jaberoco aina cuaaïn aina ita jaberoco que jaberocoanaa rijijieein nihacache.

¹⁷ Charijieein teeinti arajiin nihacachene nihanatiïn, satiïn nii leinjiin faan quihacache, nii rijijieein techu leinjiin jaberoco que jaberocoanaa rijijieein nihacache.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti cana foerateracuru inoensihuru Isaraelitacuru, Cana Coaunera rai niicha mocoori iniho quihuruhane, acaauru raajenihane tera rijijieein saïn que lenonecuruhane.

¹⁹ Coatiha chaque nelatiha Cana Coaunera coitucuhichuru chosine jaun aitoaaun, niheichu rai niicha mocoori iniho leeocho iniho amurijiriïn nihane jaun aitoaaun. Acate joaenreeïn leeocho iniho rijijieein ne.

²⁰ Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, acaauru chosi rai lenonecuru mo-cooruhanete, moconajaera rai ichacure. Nitohanihane jaun coatiha nii moconajaera aina enohichene jerihaaun.

²¹ Aihana jaun nainiheeiche nii Cana Curuanaa que banijiaaïn nenea, rai coco bino cohichene baiha, nii moconajaera coroaeca acaauru chosi rai niicha ichacuri iniho quihana nenacaauru aina nenea nainiheeiche. Niheichu nii Cana Curuanaacha tei bino cohichene baiha nainiheeiche, moconajaera coroaeca coconacaauru aina cocoin naaonjoaachene.

²² Chasiina Cana Curuanaa baijiaeraanu tocohaneeïn, jianeïn leeocho sacurichaache cana casetecaane abaantanaa nainerichaachene coaalanaala.

Leeochaaururuhacha coacuhï que suujua acateïn niha Jesocurisito ranojoine

²³ “Chunite nainere joaereein niicha jerei ichaane” naaiche niqúi. Esinae rauhijiriinte aitocohiche. Nete caohachaene itolere bana joaereeincha ichacaane. Chunite niqúi esinae naine niicha jerei ichaane. Nete tabaauru joaereeincha ichana jerichaane, coatiha cana corootajanihei nii canaacha ichai Cana Coaunera jerenohin ichacaane coina.

²⁴ Nitohanihana jaun caohachaaï cana rai caohachanuhacha ichacaane, satiïn rai caohachanu ichacaanete caohachae.

²⁵ Inara rai teraa joaenreeïn iniho ne, inae coitucuhichene jaun bajaelanaala que lenonecuche,

²⁶ satiïn caa cana rai chauratane aina que nenacaauru, Cana Curuanaa rai nihana jaun.

²⁷ Chunocoha esenetaeranelanaala nenea inara cotihaca lenonequichene coinane jana, cunaa jeriquichene inae coitucuhichene jaun, bajaelanaala inara rai niicha teuri que lenonecuche.

²⁸ Nii lenonequichene coina, inara cotihacuruhane jana, chunocoha inara rai, “Caa inihote leinjiin canacaanu choosi rai moconojoine” naaïn bihane jiaonriha quiihene. Chaen inae raotojoeïn coitucuhichene jaun, nabana nii inara rai bera cairichaaichene coataa.

²⁹⁻³⁰ Tabaaurute, “Chanuna nainichaaun joaereein lenonichaaunne saijieein caohatere nejelau cacha, itolere bana ‘Nariha Cana Coaunera’ naanu lenonichaaunne naineinne saijieein, chasiinna canu que ereeure,” naaurureïn.

³¹ Nitohanihane jaan caje coaaneente, lenoneein, acau cohin, cha ichaaïn, naaon-joaichene Cana Coaunera rai caohachanu que ichaquichene caohachae.

³² Jiaonriha baaso ichaaïn leeochoauru relaain neeichene, niheichu nii Joriocuru rai niha natiïn, niheichu Jorioniheichuru rai niha natiïn, niheichu Cana Coaunera cachaneïn nenacaauru rai niha natiïn ichana nainiheeiche.

³³ Canune laen satiïncha rai caohachanu ichana jereeun, canu raaiha caohachanu coacuhelanaala, acaauru netonai nichotena nainecuruhane coina.

11

¹ Caa canuhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche. Charijieein teeinti, cha ichaain nihalu Curisitone rijijieein cha ichaain neeun, nii rijijieein.

Inara aina netaojianacaauru enecuru rai

² Jataaine inara corojeeun, itolere bana canu coacuhin inara relaanune jaan tonoraain neeichene coreniha.

³ Nena laen Curisito satiin quicha nichaachene couturi nihane jana, rai comasai couturi niha satiin quichane rijijieein, Curisito couturi niha Cana Coaunera coitucuhichene jereeen.

⁴ Nitohanihana jaunte, leinjiin quicha, couturi conajaain Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere been naonjoanne niha natiin rai couturiji conaaca, rai couturi niha Curisitone saijieeinna jaun, nii letoaa rai couturi Curisitone tonoraenihana jaun aicheein.

⁵ Jana enete laen naine couturiji conajaain, Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere been naonjoanne caohachae. Jana couturiji conajaelanaala aihanete, rai couturineein nena rai lana tonoraenihane jaun aicheein, loraecaain jaonojoiniha rai couturiji jaun aihane rijijieein.

⁶ Nitohanihane jaun leinjiin ene, rai couturiji conajaenihanete caohachare rai couturiji loraecaain joeratihane. Jana nii couturiji joeratiha loraecaainne coejihha nii enene, rai couturiji conaamiin.

⁷ Jana quicha laen nainihei rai couturiji conaacane, Cana Coaunera rijijieein neein, rai cacha neein nihane coaratihane coina. Enete laen lana que suujua acatihane coaratiha rai couturi conaacane caohachae.

⁸ Ene caje nena neniha quicha jaberocone jana, quicha jaberoco caje nena niha ene jaberocona jaunte nitoha ne.

⁹ Coatiha ene ichao coreniha necoounaain niheil quicha. Jana enete laen, quicha ichao coreniha necoounaain nelu.

¹⁰ Nitohanihana jaunte anjerauru naonjoainuri coreniha, nii cojunacaniha rai couturiji conaaca enene caohachae.

¹¹ Jana Cana Curaanaa Jesocurisito coitucuhin esenetaera nichaachene raite laen, ene colane ichaonaa nainenere quicha, jana ene netonai quicha colane ichaonaa nainihei.

¹² Nitohanihane jaunte, esinae rauhijiriin quicha caje necoounaain nena niha enene rijijieein, quicha netonai ene caje nejanoaain ne, nitohanein jeriha Cana Coaunera jaun.

¹³ Caohachaana inara rai couturiji conajaelanaala Cana Coaunera bajaa enene.

¹⁴ Nitohanein niha cana necoounane jaan caje coauneente, necoajenaa ne leinjiin quicha rai couturiji fojiaane.

¹⁵ Nete laen enecuru, nelatecuruhane coujunaca nihane jaun, rai couturiji fojiaauruhane caohachae, nii coina tenojoi niha acaauru couturine jaun.

¹⁶ Chunocoha caa aitocooaunne jaan que tonaain erenaa jerihane, Cana Coaunera ranojoihuru aina jiniiquuin leeocho ichaonaa coitucuenihacachene coitucuhin aitomiin.

Baasoneein Cana Curuaanaa que banijiaain lenone que lenonecuruhane

¹⁷ Caa, que jauhecaain canuhacha laenai cuhane laen, inara coroaena naininaaun, netaojiaaiche inara caohachanu quene niha natiin, baaso ichaquichene coreniha.

¹⁸ Jauriaanejeeinte canu rai beurelu, Cana Coaunera coroaquichene coina netaojiaaichene, ita caje neleruhin netaojiaaichene que aitiin. Nii jaunna acaauru aitoonjoa tabaauru esenetaaun esinae aitocuruhane jaun.

¹⁹ Nii ita caje nelerujuacoaain netaojiaaichenete ichaquiche, le nelerucuru coaraauru esinae rauhijiriin Cana Coaunera sacueranein neeichene coarateeichene coina.

²⁰ Nii nelerujuacoaain netaojiaaichene jaun, Cana Curuaanaa que banijiaain nena lenone que lenonequichene niha natiin, coatiha jeriha Cana Curuaanaane rijijieein ichaeneeichene jaun, que banijiaain nena lenone que lenoneriheeicheein.

²¹ Nii lenonequichene rai neeichene jana, tabaauru inae lenonihane jana, tabaauru mijitenaana neeure, jana nitonohana leeochoaauru ajeein naonjoaane jaunte, baaso ichaquiche.

²² Chanuna leeochoaauru sinaa jereneeichene, inara loreri asaaecha lenonelanaala, Cana Coaunera cachaauru que jaolecohin, cha colane nenacaauru necoeje chanuhin naonjoainche. Chasiina nitohaneinchene inara coroaena nainereun. Inara coroaena naininaaun nitohanein neeichene jaun.

Cana Curuaanaa que banijiaain nena lenone.
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Canune laen Cana Curuaanaa caje, caa inara relaunune jaan raain neeunlu. Nii coulurujoenoin nihane cojoanotiin cuhanete faan mucuhin teberiaain, “Nariha Cana Coaunera” naane baiha,

²⁴ cataaun tacaain nii faan tatuhiin, “Caa faante inara coreniha quiicha tei canu jaberoco ne. Caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁵ Jerichanejeein techu inae nainaanii nii faan que lenonihane baiha, bino mucuhin teberiaain, “Caa binote ena nena Cana Coauneraacha tei rai rauhi coujunaca cacoichana ne. Aihana jaun caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa.

²⁶ Nitohanihane jaun nacoaauneein turuha Cana Curuaanaane que tiaaajoaain ohalune beeichene raite ne, nii lenone que lenonequichene naineein, chaen nii acuu niicha cohi coohichene naineein.

Cana Curuaanaa lenone que lenoniha cachane.

²⁷ Nitohanihane jaunte chunocoha nii bino, nii lenone, naaonjoain que lenonihane, jeriha Cana Curuaanaane tocuhanelanaala ichaane, Cana Curuaanaa jaberoco rai coichana naaonjoain sarue osa que nii ichara.

²⁸ Aihana jaunte nii lenone que lenoneein, nii bino cohin, naaonjoanne ajiniha, jaurianejeein rai suujua coaraa cachane caohachae.

²⁹ Jaurihanejeein suujua coarii amuneein, “Naaonjoane jaunte caa Cana Curuaanaa jaberoco. Naaonjoane jaunte caa Cana Curuaanaa coichanaane,” naain coitucuhera amuneein que bino cohin, lenonihanete, raaje rai jaberoco casetecaa aicheein.

³⁰ Nitohanihane jaunte inara tabaauru cunaiteein, aterojoeriin, tabaauru oore.

³¹ Caohachaaain cana suujua coaraain nihacachene jana nihane, coatiha cana casetecar-
iheh Cana Curuaanaa.

³² Cana casetecaane niha natiinte, raujiaain nacoauneein baaso ichaelanaala, jeelai amuritoheriin caohacha ichana que nerelana coina cana casetecae. Coatiha nii coitucuh-
uruhi casetecaane tocuhaneein nitajenaa coina cana casetecaa Cana Curuaanaa.

³³ Nitohanihane jaan caje coaauneein, ita taajiaaiche Cana Curuaanaa lenone que lenonequichene coinane, ita jiniichaaain lenonecuche.

³⁴ Jana chunocoha mijitena caun leeochoaauru ajiniha lenonena jerihane, nenajaun lenonemiin, nitohaneein baasoneein ichacuruhane coreniha inara casetecaa Cana Curuaanaa ne coataa. Nitohaneein neeichenete caohachaera canejeraauru. Inae inara coraa uhanune banane, inara rai leeochoa rucuhencaci rucuhereunni.

12

Niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene.

¹ Canejeraauru, niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichenenena jereein.

² Inarate jaiti Cana Curuaanaa coitucuhin esenetaeneeichene bana, nii chosi ecaanto ichanohineein nena rene inara amaauruhane, aihamaosane rijijieein curejetocohichene coitucuhiche raotojoein.

³ Nitohanihane jaunte inae enene chuni, “Nechu aansaineein ichaonaa Jesoso,” naain erenaa nainene, inae enene Cana Coaunera Suujue letononeein irihane. Nii coitucuhin ichaohichenena jereein. Chaen nihei chuni, “Jesosote Curuaanaa ne,” naain erenaa nainihei caha, Cana Coaunera suujue letononeein erenihane.

⁴ Araai lauriin cha ichana nainihane jaannute ranaa naine caha, Cana Coaunera tenojoonein. Nete laen nii tera, jeelai Cana Coaunera Suujueneein leinjiincha ne.

⁵ Niha araai lauriin rai nelateein nihacane jaanu, cana que jeelai Curuaanaa icharatenojoonein.

⁶ Jerichanejeein techu araai lauriin ne nelateein cha ichana nainiha cachane jaannu. Nete araai lauriin nihane nihanatii nii jeelai Cana Coaunera caje satiin unaaneein ne.

⁷ Cana Coaunerae aina nihacachene coitucuhacachene jaa te rai cachaneein neinichaachene rai, nii aina raotojoein nihacachene coina.

⁸ Rai Suujue aina cuaainte, le cachaauru tabaauru rai coitucuhin erenaa nainecuruhane jaannu te Cana Coaunera. Jerichanejeein techu jataain itolereneein cha coitucuhin neeuruha cachaaurune jaanu tein ne, nii jeelai Cana Coaunera.

⁹ Tabaaaurute esenetaauruhane jaannu rae, jeelai Cana Coaunera Suujue tenojoonein. Tabaaaurute, nelateein cunaiteenaa rautaane jaannu rae.

¹⁰ Tabaaurute cojoelanaacojai ichaain nelatihane jaannu rae. Jana tabaaurute, Cana Coaunera caje unaa erenaa bihane coina, nelatihane jaannu rae. Tabaauru te, M-conajaera suujue ichanohin aina Cana Coaunera suujue ichanohin coitucuhane jaannu rae. Tabaauru raite, leeocho erenaa cuhane erenaa nainecuruhane jaannu te. Chaen techu, tabaauru rai nii leeocho erenaa cuhane ereruhane jaan aonaain benaa nainiha leeochoe jaannu te.

¹¹ Satiin niichurute te, tenaa jerihane jaannu rai, nii jeelai Cana Coaunera Suujue; janijiiin niicha rai cachaauru rai.

Araaichaache niqui nete leinjiin que jaberocoanaa rijijieein nihacache.

¹² Cacha nichaachene jaberocote, araai lauriin neleruhane niha natiin, jeelai cana jaberoconeein netiin ai. Nii rijijieeinte satiin nihacache araai lauri caje nihacachene nihanatiin Jesocurisito cachaneein neinichaachene.

¹³ Nii rijijieein techu satiin cana, Joriocuru, Jorioniheichuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naonjoainuri aina jiniiquiin coujunacatenohineein nihacache, leinjiin jaberoco que jaberocohin nena rijijieein nihacache, Cana Coaunera Suujue ichanaanein. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera suujue caje ocoona que satiin cocohin nihacache.

¹⁴ Coatiha le turijieeincha nihei cana jaberoco, araai lauriinte ne cana jaberoco nelerucuru.

¹⁵ Nii nitohanihana jaun cana tijia, “Cacha biji nenihanene jaun coatiha cacha jaberoco nihaaun,” naane, coatiha cacha jaberoco neein nihane jianerihei.

¹⁶ Cana uricho netonain, “Chanuna nota neneen,” naain irihane, coatiha cana jaberoco que nihane jianerihei.

¹⁷ Satiin cana jaberoco cana nota nejesina nihane, coatiha cha aonaain ichaonaa nainerihaacache. Satiin cana jaberoco cana uricho nihane, chaelai juuno aohanna nainerihaacache.

¹⁸ Nete lauri lauri cana jaberocooru coaunaain rai caohachaain inanacaane jaan jeeloncuru tein coaunaelu Cana Coaunera.

¹⁹ Le turijieeincha ijabereonu niha cana jaberoco, rai neleru colanene coatiha nerihai cana jaberoco esine.

²⁰ Nitohanihane jaunte araai turiin neleruha cana jaberocone niha natiin, rauhijiriin leinji cana jaberoco.

²¹ Nii nitohanihane jaan caje coauneein, cana nota nainihei cana biji que, “Latinaaun,” nanaa nainihei. Niheichu cana couturi niha natiin cana tijia que, “Latinaaun,” nanaa nainihei.

²² Nete nii nelatihei rijijieein canaacha coarai cana jaberoco- jataain nelateineein ne.

²³ Nii cana jaberoco leeochoaauru fautaain canaacha colalajiite cajionetein sirichaache. Jana nii cana jaberoco, coanojoinelanaala nenaate, jeelai amuritoheriin cajionetein sirichaache coara coataa,

²⁴ nii cacha notaracaae nena sirichaachene amurijiriin. Cana Coaunerate, nitohanein cana jaberoco coaunae, nii coaraelanaala canaacha sirii amurijiriin nii cacha notaracaae nena belaa, caohatiin beraain sirichaachene coina.

²⁵ Nabana jeelai jaberoco neein nihane saijieein, rai jaberoco nelerucuru leeochoanein coaraelanaala, rai nelatena nainihane coina.

²⁶ Nii nitoanihane jaunte, chatohanein necunaitaa le turijieein cana jaberocone niha natiin, saain cana jaberoco necairichae leinjiin coreniha. Nitohanihane jaunte, cha latein niha cana jaberoco nelerune jana, rai teraa nii niicha lateine, satiin cana jaberoco rachoojoe.

²⁷ Nii rijijieein techu inara, Curisito jaberoco nelerunein neeichene jaun, le cachanequichene nainein inaraacha ichaneni siriin neeiche.

²⁸ Nii cointate jere, satiin rai cachaauru iclesianein nenacaauru jana niha afosotooru, Cana Coaunera suujue aina cuaain ichaonaa coitucuhin beeurera *profetacuru*, cacha relaaureraauru, cojoaelanaacojoai icharaauru cachaauru, cunaitenacaauru rautaeraauru, leeochoaauru coroatajaneraauru, cachaauru coaranein nenacaauru, nejelau erena cuhane erenacaauru, naonjoainuri neeruhane jerelu Cana Coaunera.

²⁹ Nete saain rai cachaauru afosotonena nainecurene. Niheichu saain *profetane* naanainecuruhi. Niheichu satiin cacha relaeranein nena nainecuruhi. Niheichu saain cojoaelanaacojoai ichana nainecuruhi.

³⁰ Jerichanejeein chu saain cunaitenaa rautaauruhane coina nelatena nainecuruhi. Niheichu saain leeocho erenaa cuhane erenaa nainecuruhi, jerichanejeein chu nihei saain nii leeocho erenaa cuhane erenacaauru aohana nainecuruhi.

³¹ Nii jaunte inara jataain caohachaa'in nelatei jerena nainequiche.

13

Cana coichana aina cutaain belaina inaacane

¹ Leeocha cacha ere cuhane ereein, anjeraauru ere cuhane niha natiin irihanune saijeein, cacoichana aina cutaain belaina inaelanaala aihanunena, leijnii coata tonijjaain nena fautaain chaque nelaterinaaun.

² Jerichanejeein techu Cana Coaunera que ereerejeein, niicha ichanenu coitucuhin, leijnii atane ucuunno rurujuanaa nainichaaune coina esenetaanune niha natiin, esinae rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune, coatiha chaque nelaterihe'i canuhacha ichai.

³ Cairicheihuru rai jitariin quicha sirii teein, cajabereeeone maajeein tihanu acaauru corenihane nihanatiin, esinaen rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune coatiha nii cha que nelaterinaaun.

⁴ Esinae rauhijiriin cana coichana aina cutaain belaina inaacanete abaantana coitucuhin, caohachaa'in leeochoauru aina neein, chaque necoelailanaala, cana rainuhachaque coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala,

⁵ erenaa baaso que erelanaala, niheichu itolere bana cana rai caohachanuhacha que coacuelanaala, obajelanaala, baaso icharaauru que cana suujua acateein,

⁶ baaso ichacuruha leeochoaurune corojelanaala, caohacha icharaacha corojeein nihacane te caohachae.

⁷ Cana coichana aina cutaain belaina inaacanete, satiincha necairichanaa abaantain, cana coroatajanihane cojoaain, itolereenein esenetaain, itolere abaantain, naonjoaain nihacane caohachae.

⁸ Nii cana coichana aina cutaain belaina inaacane chabana sarihaain. Inae ecu tihane bana, coatiha nerihain caa Cana Coaunera ere bera *profetacuru*. Niheichu coatiha leeocho erenaa cuhane erenacaauru niha natiin nerihain.

⁹ Aihana jaun caa canaacha coitucui aina cana rai *profetacuru*hacha bei, coatiha jitariin canaacha coitucuheni coitucueratihei.

¹⁰ Nete inae turuha nii cana relaera esine chaaeloon baaso sirilanaala nenaane, sareein nii asaeriin canaacha coitucui.

¹¹ Jaiti canaanainichaaunne banane, canaanainichaaunne ere que ereein, canaanainichaaunne suujua que coacuhin, naonjoan rejetoonlu. Nene inae enene ichauchenanein nii canaanainein canuhacha coacuhi jianeun.

¹² Enate asaeriin inanacaa cana suujuane jana coaracaache. Charijeein teinti, acuhanau inanacae cana cojunaca nii rijijeein. Nete inae ecu tihane bana, caohachaa'in coaraain coitucurichaacheein. Aihane jaun caohachaa'in jaiti ena coitucuaaun. Nene inae ecu tihane bana charijeein teinti cacoitucue Cana Coaunera nii rijijeein canuhetonai coitucureunni.

¹³ Nichata lauriinte ne itolere bana canaacha coacuheeni. Jauriaanejeein Cana Coaunera esenetaain ichaohacane, nii baiha cana ichao rucujueein niha Cana Coaunerane cohajeein nihacane, satononejeein esenetaain jereein ichaohacane, naonjoaain nihacachene te caohachae. Nete nii nichata laurii caje ne jataain nii coroatajai amurijiriin jataain itolere que nelateinein nena. Acate cana coichana aina cutaain belaiha inaacane jaan ne.

14

Leeocha erenaa canaacha aonaai cuhane irihacane.

¹ Aihane jaun atiin inara coichana aina cutaain belaina inaerane'i neeuche, chaen inara rai Suujue tiha Cana Coaunerane corajeein jerecuchete, inara que niicha beratei, que erenaa beechene jaannu que nelatei teine inara rai.

² Nii aonaelanaala nejelau erenaa cuhane ereite, Cana Coaunera rai iriha aite. Coatiha cacha rai aitoi. Nii jaunte aohana naineurene cachaauru. Nii naitoonjoante Cana Coaunera Suujue caje unaanihanane jaun chuni coitucue.

³ Nete laen Cana Coaunera aitoonjoa bera, satiin que coitucuerate, leeochoauru quene maajeein. Chaen techu acaauru suujua aninoaain acaauru suujuate jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijeein neeuruhane coina.

⁴ Nii nejelau erenaa coitucueraelanaala nena cuhane ereite, jelai acaachanejeein Cana Coaunera Suujue coitucuhin aina ijiin ne. Nete laen nii Cana Coaunera aitoonjoan berate, Cana Curuaanaa ranojoneein nenacaauru que coitucuerate aina ijiin, Aca jerihane rijijeein caohachaa'in neeuruhane coina.

⁵ Nitohanihane jaunne niq̄i, Cana Coaunera Suujueecha tei erenaa cuhane satiin ereeichene jereeuin. Nena nii amurijiriin, Cana Coaunera aitoonjoan beeichene jereeuin. Acate jataain caohachane, nii leeocho erenaa cuhane irihacane amurijiriin. Niite amuoora latelanaala aonaain, jelai amuritoeriin coitucunaa nainecure Cana Curuaanaa ranojoinnein nenacaauru.

⁶ Nitohanihana jaun canejeraauru, coatiha nelaterihe i inara coaraa uhanune bana, inara rai leeocho erenaa cuhane irihanune. Caohacharihe i inara rai cana ere cuhane Cana Coaunera aitoonjoa que erelanaala, leeocho erenaa cuhane irihanune. Ainihane ichaonaa rauhi que inara rai erelanaala, leeocho erenaa que irihanune caohacharihe. Niheichu caohacharihe leeocho erenaa cuhane, inara rai irihanu, Cana Coaunera beratenojoi erenaa que ne. Niheichu caocharihe, inara relaelanaala, leeocho erenaa cuhane inara rai irihanune.

⁷ Satiin auno aina, ita rijitjoejin toniha quitarane, coatiha nejelauneein aohanrarihe rai toni.

⁸ Nii rijijieeinchu, coatiha neruujueeururihe ita soha nenacaauru, nii ita sooruhane bihane toni rijitjoejin, toroonfeta toteniha toterane.

⁹ Nii rijiiquiche inara netonai, aonacuruhane coina ereeichene saijieein, leeocho erenaa cuhane ereeichene. Chasiina inara ere aohanre, nejelau erenaa cuhane ereeichene, nii ereeichene jaancuru. Nechu joaereinchate ereereeriquiche inacojoein.

¹⁰ Esinae rauhijiriinte niq̄i ne, araa lauriin caa cana rai chauratane que erenaa. Niite le laurichuru nejelaunihacoaain ne rai toni.

¹¹ Nii nitohanihane jaun, canu rai, nere cuhane iriha nejelau cachane coatiha canu rai chaque nelaterihe nii erenaa. Nii rijijieeinchu nii nejelau cacha rai canu ere cuhane irihanune jana aonaenihane, chaque rai nelatihe canu ere netonai.

¹² Inae inara netonai Cana Coaunera Suujue caje nena sirina jeriquichene jaun, nii Cana Curuaanaa ranojoinnein rai iclesianein nenacaauru que jeelai amuritoheriin coitucuerateranein nena raache.

¹³ Aihana jaun, nejelau erenaa cuhane erei, Cana Coaunera caje bajaainete, rai amuucane jaannu teene.

¹⁴ Canu nejelau erenaa cuhane Cana Coaunera bajaainete, canu suujue ainaacha Cana Coaunera bajaain. Nete laen, canu suujua coitucunaa nainene.

¹⁵ Aihane jaun Cana Coaunera bajaainete, canu suujua, canu suujue, naaonjoain aina jiniiquiin bajaainete caohachae. Nenatichaaunne niha natiin canu suujue aina jiniiquiin canu suujua cuhane coitucuhin aitocooaunete caohachae.

¹⁶ Aihana jaun, inara suujue ainaacha Cana Coaunera coroaieein que ereereequichene jana, nii inara aitoonjoan coitucuelanaala nena, inara aonaane niha natiin, nii inara aitoonjoan coitucuenihane, coatiha inara aina turuhin nii aitocohichene jaan aohanna nainerihe.

¹⁷ Nii inara aitojoante niq̄i jataain nelateinere, nete, leeochoaauru corootajanena nainene, jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein coitucuuruhane coina aonacurenihana jaun.

¹⁸ Nariha Cana Coaunera, leeocho erenaa cuhane irihanu inara amurijiriinne coreniha.

¹⁹ Nena, Cana Coaunera coitucuurera rai irihanune, saouqijie erenaa acaauruhacha aonai cuhane erenaa jereeuin, aonaain acaauru netonai nerelaauruhane coina, inacojoein leeocho erenaa cuhane lechooca oaraancanein erenaa que acaauru rai irihanune niha natiin aonacurenihane ajiniha.

²⁰ Canejeraauru, jiaonriha suujua coaauca canaanaine rijijieein inara suujua coaauquichene. Itolere baaso rai, canaanai rijiiquichenete laen caohachae. Nete laen, inara caohachanu que coaauquiche ichauhenaneeichene suujua que cuainne caohachae.

²¹ Ichaonaa rai rauhi rai, quiricha cuhanete, “Leeocho erenaa cuhane ne, caa cachaauru rai erereunni. Chaen nechu, nejelau caje unacaauru cachaauru que canu ere beraterunni. Nitohanein acaauru rai beratihanune niha natiin, coatiha canu ere tonoraaururi-naain’ naa Cana Curuaanaa,” naain ne laenanohinnein.

²² Aihana jaun, leeocho erenaa cuhane irihacane, Cana Coaunera coitucuhichuru que, Cana Coaunera coituhacachene cojunacaniha aitocooache. Coatiha laen Cana Coaunera coitucuurera rai cojunacaniha ahaacache. Nete laen, Cana Coaunera aitoonjoan bihaca, Cana Coaunera coitucuurera raine, Cana Coaunera coitucuurera rai Cana Coaunera coitucuhacachene cojunacaniha aitocooache. Coatiha, Cana Coaunera coitucuhichuru rai nihei.

²³ Satiin Cana Coaunera rai iclesianein neiniquichene netaojiaain netiin, leeocho erenaa cuhane ita rai ereereequichene jana, inara rene enohin aonaa neechu joaenreem

nena cachaa aina Cana Coaunera coitucuelanaala nena cachanete nainere, “Caa cachaaaurute joaenreein ereerejeure jaeloroherihuruhane jaun,” naain erere.

²⁴ Nete laen inara ere cuhane Cana Coaunera caje unaa erenaa que ereereequichene jana, enoha uha inara rene nechuhua joaereein cachaa, leeocho cachaa Cana Coaunera coitucuhuhua, naajoaaurine, le cachanecuruhane laen nainere, nii aitocoichene jaan aonaain raajenhane osaacane coitucunaa naine, jitaain nii aitocoichene aonaane jaun.

²⁵ Nii banate, satiin rai suujua cuhane niicha coacuhuhua coitucuhuhua, neseonraain Cana Coaunera coroaajein, inara aina niha Cana Coaunerane coitucureein.

Cha ichaquichene caohachaaichacu, joaenreein ichaelanaala.

²⁶ Canejeraauru, aihane jaun caa inara rai caitono tocohaneein netaojiaaichene, tabaauru salmo que nenatemiin. Jana tabaaurute nainere cachaaauru relaane. Tabaauru que Cana Coauneraacha coitucuraterai que ereereemiin. Jana tabaauru leeocho erenaa cuhane ereerejein, leeocho erenaa aonacuruhi rai beeine, nii niicha beebefei aonaain coitucuhuhua aina iichuruhane caina.

²⁷ Chaen leeocho erenaa cuhane erenaa jeriquichene, corootajaain nichatajaain netiin ita roherererojoein aitocuche le cachanequichene. Jana chunucuhate nainere, nii aitocoichene jaan biha leeocho erenaa aonacuruhi raine.

²⁸ Jana neniha cachaa, nii erenaa aonaain benaa coitucuelanaala, nii Cana Coaunera rai iclesianein nenacaauru janane, jiaonriha nii leeocho erenaa cuhane ereeichene. Nii leeocho erenaa cuhane erenaa jeriquichene, le cachaaauru ereeine jelai netiin Cana Coaunera aina.

²⁹ Jerichanejein techu, Cana Coaunera aitoonjoan erenaa que erenaa jeriquichene, nainequiche corootajaain, nichatajaain, naaonjoaain netiin ereeichene caohachae. Nii jana leeochoaauru, nii inara aitoonjoan que coaacuruhane.

³⁰ Jana, Cana Coaunera rai ereeichene jana, nii ecu lauhequuin aonajera rai irihane caina aitoaha Cana Coaunerane, jauriaanejein irihane jianiha nii ichoaichaniha erenaane cohamiin.

³¹ Nii banate satiin le cachaaauru irihane jaan que turuhane nainein, Cana Coaunera aitoonjoan bihane, satiin nerelaain suujua aninoain jeriha cuururein acaauru netonai.

³² Cana Coaunera aitoonjoan que ereite, nainere nii rai aitoaha Cana Coaunerane rijijiein sachane.

³³ Cana Coaunerate, jianacoon raotojoein nihacachene Coauneranein ne; coatiha joaereein coaunera nihei, Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru ichanaa rijijiein sacunaa jaun,

³⁴ enecurute nainere netaojiaaauruha Cana Coaunera cachaaaurune jana, inauheneeicha erelanaala neeunruhane. Coatiha laen jereraai ereeuruha enecurune. Aitoaha Cana Coaunera rai rauhane rijijiein rai lanaacha ere tonoraain jerecuruha acaauru lanaaurune rijijiein neeuruhane enecuru.

³⁵ Aihana jaun, cha bajanaa jerecuruha enecurune, rai lana caje bajaauruhane rai loreri asaae neein. Caohachaaai leinjiin ene iriha netaojiaanaa que netiinne.

³⁶ Coatiha inara janaacha nunuhetein benojoinein nihein Cana Coaunera ere. Nihe-ichu, coatiha inaraacha nii Cana Coauneraacha beratei sirichanein niheeiche. Nii que, itolere bana nainaain ichaaache.

³⁷ Chunocoha, Cana Coaunera aitoonjoan bera *profetanein* nena coacuhuhua, Cana Coaunera Suujue aitoonjoa rijijiein nihanete, caa inara rai quicha laenai, Cana Coaunera letononein ichacaunne coitucureein.

³⁸ Jana coitucueniha nete, Cana Coaunera coitucuhenhana jaun coitucunereein. Nihe-ichu Cana Coaunera niha natiin acaentonain coitucuriaain.

³⁹ Canejeraauru, nitohanihana jaun, jataain corajein Cana Coaunera aitoonjoan beeuhe. Jiaonrihachu leeocho erenaa coitucuerelanaala nena cuhane ereeuruhane caohateichene.

⁴⁰ Nete cha ichaquichene rauhijiriin joaenreein ichaelanaala leinjiana leinjianaain ichaquichene caohachae.

15

Oo caje ichanaa Curisitone.

¹ Canejeraauru, enane laen inara relaanulune jaan, cana ichoteranein nena erenaa coaacuhane jereun. Nii inara rai canuhacha bei erenaate esenetaaichene jaun, nii aitothane rijijiein baaso ichana coacuelanaala neeiche.

² Chaaen techu, nii inara rai beratenojoin erena coreniha raotojoein jianacoon ichoteratenojoein neeiche. Aiha nii naitoonjoan rijijiein, baaso ichana coacuelanaala neeichene. Jana aineeichene, inacojoeinte inara relaanune bana esenetareeichelu.

³ Jaurihanejeeine, inara que nerelaanulune coitucuerateenlu. Chaen nechu, cana osa coreniha ohalu Curisitone que inara relaanlu;

⁴ Ajeri jachu cuhane conatecuruhane janate, “Nichata janone cuhane ichanae,” naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanene rijijiein.

⁵ Chaen techu, Fedoro rai ococoe. Nii baihate, lechooncai coroatajai afosotooru rai ococoe.

⁶ Nii baihate laen ococoe saoquei fashai amurijirii cana nejeraauru rai. Tabaaurute jaiti enanetojoein ichaaore, inae ohacoaauruha leeochoaurune saijiein.

⁷ Nii baihate ococoe Saantiaao rai. Nii caje cuaainte leeochoauru afosotooru rai ococoe.

⁸ Satononihate inae dedeeu cuhane baiha carajaaajoaain catiaain canu rai netonai ococoe, jauriaanejeein niicha ranojoein nihanune que airijiin, esinae aca cana Curuaanaa nihane coitucuhanune coina.

⁹ Nitohanihana jaunna jataen leeochoauru afosotooru fauhecaain nelateen. Cana Curuaanaa cachaauru rohecaain sorejetocooaunne jaun chanihaaun canu afosotoneein canu curuaateeuruhane coina.

¹⁰ Nena atiin jataain canu belaiha Cana Coaunerane coreniha canuneein neen. Nete nii canu belaiha Cana Coaunerane inacojoein aine. Nii jaunna mainajeriin amihaneen, jataain leeochoauru amurijiriin caraajenihane aihanune que airijiin; jataain cana belaihana jaun, cacorataaniha Cana Coaunerane aina.

¹¹ Coatiha canu ichacaaneecha que caohacharihei, niheichu leeochoauru ichaane niha natiin caohacharihei. Nete laen caa caitoonjoan Cana Coaunera aitoonjoan ne. Acate nii esenetaichelu inara.

Oo cajete ichanacure onacaauru.

¹² Canacaanune oo caje ichanaa Curisitone que inara relaacaanu. Chanuna jana chaen inara tabaauru oo caje ichanana nainiha cachane esenetaelanaala ereure.

¹³ Oo caje ichanana naineniha cachane jana nihane, coatiha oo caje ichanarihei Curisito.

¹⁴ Niheichu coatiha nelaterihei naitoonjoan inara relaacaanune jaan, oo caje ichanaeniha Curisitone. Niheichu chaque nelaterihei nii inaraacha esenetai.

¹⁵ Nitohanihane chujianra nechu casajeneein Cana Coaunera que ererichaanuna, Curisito ichatihane que irihacaanune jana, esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaurune jana aitocooanune.

¹⁶ Esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaurune coatiha oo caje ichanarihei Curisito netonai.

¹⁷ Jana oo caje ichanaeniha Curisitone, coatiha nii chaque nelaterihei nii inaraacha esenetai. Jerichanejeeinte inara osaacha aina ichaoriquiche.

¹⁸ Nii oo caje ichanaeniha Curisitone chujianra, nitajeeurure nii esenetaain onacaauruna.

¹⁹ Curisitoaacha cohajihacache caa ichaonaa que netinne jana, oo caje ichanaeniha chujianra, Cana Coaunera coitucuhichuru amurijiriin cairichaaajoaain nerichaache.

²⁰ Nete esinae rauhijiriin oo caje ichanae Curisito. Acate jaurihanejeein ichoaichaniha oo caje ichanaelu.

²¹ Charijiein teeinti caa cana rai chauratane que leinjiin cacha coreniha turuhelu onaa. Nii rijijiein techu leinjiin cacha coreniha turuhelu, onaa caje ichanaa cachane jaanu.

²² Nii rijijiein techu Adaan coreniha saain ohe cacha, nii rijijiein techu Curisito coreniha satiin rai nereein ichaonaa.

²³ Nete laen le cakanichaachene dadaane rijijiein nerichaacheein. Curisitote nunuhe neein nereein. Nii baihate rijijiein neeureein rai cachaauru, inae nacoauneein turuhane bana.

²⁴ Nii baihate laen nii curuaaneen nenacaauru, cocoinanacaineen nenacaauru, nii nelaaetiin niha nocoenacaauru, naaonjoainuri amuritiin itajeein, rai cojoanonaa tiha Cana Curuaanaa Cana Coaunera raine janate, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que tureein.

²⁵ Curisitote nii rucuhacane rai ne, satiin que nejeratenacaauru, rai tijia asae neseonri-aauruhane reeintiaain.

²⁶ Satononiha niicha itajeenite nii cana que nejeratanaaneen nena onaa ne.

²⁷ Cana Coaunera satiin itolere Curuaanaa nihane coina nitohanein telu niqi. Nete laen itolere Curuaanaa nihane coina aitoa Cana Coaunera natiin, Cana Coaunera Curuaanaanena nainene, Cana Coaunera itolere Curuaanaaneen cocoainaan tihane jaun.

²⁸ Inae satiin Curuaanaa niha Curisitone coina ichaa Cana Coaunerane baihate, inae satiin itolere bijju nihane jana, nii rai Calaohi Curisito, Cana Coaunera rai jitaain nii itolere tiha cureein. Nii banate Cana Coaunera itolere Curuaanaanein nereein.

²⁹ Aihana jaun nii onacaauru coreniha camujuaain baotisoanojoinunru niriimiin. Oo caje ichanana naineniha onacaaurune, nainihe acaauru coreniha camujuaain baotisoanojoinichaane.

³⁰ Chanuna jana chaen, neniha ichanaa oo caje onaane jaanne saijieein, necairichaae-caache itolere bana.

³¹ Canejeraauru, esinaae rauhijiriine inetono janonaa bana ohanune rai neeun. Nii rijijieinechu raotojoeuin neeun, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaeraneein neeichene coreniha.

³² Chaen nechu Efesoo nii necha aansai taibinae neein nenanacaauru amuritoonlu mainajein necairichanaa coaraain. Chaque jana canu rai jelaiha caaujue nii necairichaanune. Chanuna jana neniha onaa caje ichanaa cachane jaanne, inacojoeuin necairichareeun. Aihana jaun chujianra, "Lenoneein, acau cohin ichaoacache, eresi onaa ajiniha," naauruha tabaaurune rijijieein ichaorichaachena.

³³ Jiaonriha inara coritaauruhane esenetaaichene. Chunocohate inara rai, "Chanuna baaso ichaquiche. Nechu joaenreein casajete nii ichaquiche. Nii jianein caa aihacaanune rijijieein ichaaoche," naain inara suujua auhacaauruein.

³⁴ Aihana jaun nacoaunein caohachaaain inara suujua coaraain neeuhe, naosatenaa coacuhelanaala. Inara tabaaurute jaiti Cana Coaunera coitucuurene. Necoejeichene jaan nuquene caa inara rai aitoon.

Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru

³⁵ Tabaaaurute jerihane, "Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru. Nitohanihane chatohanaa quena jana jaberocore," naaure.

³⁶ Jataaain aasohachate nainere niriitiin coaacane. Chaaelai ucuhe temuhacanete ohe, nii rai nucuhe ichaohin omarona nainihane coina.

³⁷ Aihana jaun coatiha canaacha temuhi nii ajaena neein omarohi. Nechu jataain aansijiin nenaajete omarohe, tirico caje, leecha ucuhe caje, naaonjoaain.

³⁸ Jana Cana Coaunera Aca jerihane rijijieein tein le laurichuru rai acaauru jaberocote.

³⁹ Coatiha saain jaberocohin neinichaachene, ita rijijieein jaberocohaacache. Cana cachanichaachenete jelai tein ne cana jaberoco. Jana lenonecurute jelai tein rai jaberoco que jaberocoore. Tajaacurute jelai tein jaberoco que jaberocoore. Ateeuru netonainte jelai tein jaberoco que jaberocohin neeure.

⁴⁰ Nii rijijieein techu ne dedeeu itolere jaberocoori. Jerichanejeein techu jaberocohacoain ne itolere caa cana rai chauratane que. Nete laen nii dedeeu nena ni hane jaberoco necaohacha que necaohachaaain neeure. Jana caa chauratane que nenacaaurute, chauratane que neeuru jaberoco caohacha que necaohachaaain neeure.

⁴¹ Enoto cono niha natiinte nejelaunein conohe, atene, arasijie, naaonjoaahunri cono aina ita rijijielanaala. Jerichanejeein techu arasijieeuru niha natiin nejelaunihacoain conohe, ita rijijieein conohelanaala.

⁴² Nii rijijieeina oo caje ichanaa onacaaurune jaan. Rai jaberoco conautenohinte setuhe, jana rai suujue ichanana coatiha chabana setuhi.

⁴³ Jaberoco canaacha conautei nii cha que nelatihei. Jana rai suujue ichananate laen, nelatein necaohacha que necaohachaaain ne. Nii jaberoco conautenohin, nii cha que nelatihei. Jana, rai suujue ichananate laen nelatein ne.

⁴⁴ Nii jaberoco conatenohinte jaberocohin bucuhiin ne. Jana nii rai suujue ichananate suujue nejesinanein ne. Nete aiha jaberocohin cachane rijijieein ne, rai suujue netonai.

⁴⁵ Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete, "Jaurihanejeein cacha nunuhenein nena Adaante cachanein ichaoin nelu. Jana nii baiha cacha satononein nena Adaante, suujue nejesinanein ichaonaa teranein ne," naain ne laenanohinein.

⁴⁶ Nitohanihane jaun coatiha suujue nejesinanein nena ichoaichaniha niheilu. Jaberocohin nenaate, ichoaichaniha nelu. Nii baihate laen ne nii suujue nejesinanein nena.

⁴⁷ Nii jauriaanejein cacha nenaate atane caje coaananojonein nelu. Jana, nii baiha nena cachate laen dede caje nenaane.

⁴⁸ Caa chauratane que nenacaauru jaberocote, nii atane caje nenaalu cacha jaberoco rijijie. Jana nii dedeeu nenacaauru jaberocoote, nii dede caje nena jaberoco rijijie.

⁴⁹ Nii cacha atane caje coaananojonein nena tocuhanein nihacachene rijijieein techu, nii dede caje nena cacha tocuhanein nerichaachein.

⁵⁰ Canejeraauru, inara raine benaa jereean, jaberocohin bucuhin nenea cacha, Cana Coanera Cojoananaa que nenea nainihe. Aihana jaun nii setunaa inaera, niha nii setuhelanaala nenaane jaun nenea nainihe.

⁵¹ Nena laen coitucueraelanaala nenea coitucuhichene jereean. Coatiha saain orihaacheein. Nete laen, corenejoin niha cureein cana jaberoco.

⁵² Inae tonihane satonotiha jaihane janate, cana nota mitaain cana nota toretana rijijieein, inae turureein Cana Coanera Cojoananaa. Inae Cana Coanera Cojoananaa que turuhane janate, ichanaa cuurureein onacaauru, inae chabana ooruhane coina que airijjin. Nii jana canate laen, corenojoin niha curichaacheein.

⁵³ Nii cana jaberoco setu rai nenaate, necoriha cureein setunaa inaa que. Jerichanejeein techu nii cana jaberoco onaa inaera nihane caje, onaa inaelanaala nenea que corerareein.

⁵⁴ Inae nii cana jaberoco setunaa inaera, setunaa inaa que coreraain, nii cana jaberoco onaa inaera netonai onaa inaa que necorihane janate, inae Cana Coanera quiricha cuhane, "Onaate corenojoinne, chabana onaa inaa que.

⁵⁵ Chu neeinte onaa. Itolere amuritiin nenea jerei. Onaa, chu ne cachaauru cairichaerine jaan," naain laenanoinein nihane que turureein.

⁵⁶ Nii cacha cairichaa onaane jaante osa ne. Jana nii inoanlu rauhi, acaauru aitoonjoante nii osa lararajiaera ne.

⁵⁷ Nariha Cana Coanera. Cana Coanerate, nii onaanaja itajerate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

⁵⁸ Canejeraauru, aihana jaun nii baaso coacuelanaala, raotojoein itolere bana neeuche. Itolere bana, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein neeuche. Inarate, Cana Curuaanaa aina jiniiquii canaacha ichai inacojoein nenihane coitucuhiche.

16

Coriqui taojiaauche cana nejeraauru rai.

¹ Canaacha esenetai esenetaeranein nenacaauru- cana nejeraauru rai coriqui taojiaaichene, Galasia bataneun nenacaauru, Cana Coanera coitucuureraauru relaanulune rijijieein ichacuche.

² Tomiho bana nainein, inara amihaneoo coreniha inaraacha eruujuei neleru rucuhuche jelai tein, nabana turuhanune janaacha taojiana coaauquichene coataa.

³ Aihune inae turuhanune bana, inaraacha letoenenuuru cachaauru letoae, acaauru rai quiricha laenain tein, nii coriqui inaraacha taojiaa aina amaain teuruha cana nejeraauru raine coina.

⁴ Canuhetonai cunaa jerichaaunnena, acaauru aina jiniiquiin curichaanuhin.

Coriintoote cunaa jere Faboro.

⁵ Inae inara rene turuha uhanunena, Masedonia batane jeloon cuhin, caje coaaneein laen Coriintoo turureeunni.

⁶ Jerihanena, carajaaajoaain inara aina nereeunni. Nainichaaunena inara aina nereeunni, situha elohenane reeintiaain. Nii banate, canu coroatajanena naineriquicheein, jelai caje chunijiun cunaa jerichaaunne.

⁷ Coatiha canu situneeicha inara coana jerihaaun. Nii jaunna inara aina carajaeriin nenea jereean, jeriha Cana Curuaanaa ne.

⁸ Nena laen Efesoo nereeunni, Feentecosetesi janonaa bana que tiaaajoaain.

⁹ Aiha jataain ecu Cana Curuaanaa rai amihanihanune, caohachaaain mituha canu amihaneonne rai nihane jaun. Arajiin caque nejeratenaanein neeuruhane saijieeinna aicheeunni.

¹⁰ Inae inara rene turuha Timoteeone caohachaaain raauchete raotojoein inara aina neeine. Acaantonainte jerichanejeein canu rijijieein Cana Curuaanaa amihaneon ichana coitucue.

¹¹ Aihana jaun jiaonriha chuni nere tonoraenihane. Raujiaaincha namu que coroatajanecuhete nii chaque situhelanaala raotojoein canu coaraa uhine. Cauna leeochoaaauru canejeraauru aina cohajihacaanu.

¹² Canejera Aforo netonai raine maajeeinne niqi aitoon, leeochoaauru cana nejeraauru aina uhin inara coaraa uhane coina. Nete unaa jerene. Caa baiha nainihane banate ureein.

Satononihate necoe Faboro.

¹³ Caohachaaain nainaan necohalajiin, itolere que laraajiin baaso ichana coacuelanaala neeuche.

¹⁴ Chaelai ichaquiche leeochoaauru raine, jataain belaaain corajeein ichacuche.

¹⁵ Canejeraauru, inarate rai naraaichuru aina curuaequiin jauriaanejeein Cana Coanera esenetaalu Esetefana, Acaiha batane quene coitucuhiche raotojoein. Chaen

techu acaauru nii cana nejeraauru coroatajaneraneein neeure, canaacha esenetai coitucuuruhane coina.

¹⁶ Nitohanihana jaunna nii Cana Coaunera coitucuurera aina, satiin acaauru coroatajaneraaurune maajeein, que inara suujua acatequichene jereeun.

¹⁷ Jataainne rachoojoeun inara aina nenihanune jana, canu rene turuuruha Esetefana aina Forotonato, Acaico, naaonjoainurine jaun.

¹⁸ Acaauru ainate raotojoein nedae casuujua, jerichanejeein inara rijijieein aihuruhane jaun. Acaauru rijijieein caohachaaain nenacaauru cachaauru coitucuhin neeuche.

¹⁹ Asia batane que nenacaauru Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinunrute inara coaacure. Aquila, Firisila, chaen rai loreri asae netaojianacaauru naajoainunrite inara coaacure, Cana Curuaanaa Curisito coreniha.

²⁰ Satiin cana nejeraaurute inara coaacure. Raotojoein ita rene turuhichene ita raain neeuche.

²¹ Canune Faboroneein inara rai canu raajenhane cacoi que caa laenaun inara coacuhin.

²² Chunocoha Cana Curuaanaa belainihane, baaso jana nijiaoine. Inae cataainjian Cana Curuaanaa.

²³ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rai caohachaaain neeinchene jaanu teeine.

²⁴ Satiin inarane jataain belaihun cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha.

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

Coriinto cocoaichacuru rai “Raotojoein neeuche,” naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeun. Cana Coaunera jerihane jaunne, rai Calaoihi Jesocurisito letono afosotoneeun. Cana nejera Timoteeo aina jiniiquiina, Acaiha batane que nena Coriintoo Jesocurisito ranojineein iclesianeein neiniquichene rai, chaen nii Acaiha batane sacutaain Cana Coaunera cachaneein satiin neiniquichene raine maajeeine caa quiricha laenacaanu.

² Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera, naaonjoaihunri raotojoein jianacoon rachoojoein neeichene jaanu teeuruhine inara rai.

Necairichaane biha Faboro.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nena Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate satiin Cana Inacaneein nihane jaun, cairichaaajoaain cana coaraain cana necairichanaja caje cana suujua nunaeraneein ne.

⁴ Acate satiin itolere necairichaacachene jaunru caje, cairichaaajoaain cana coaraain, cana suujua nunaeraneein ne. Nitohaneente cana netonai nii cairichaaajoaain cana coaraain cana suujua nunaane rijijieein, necairichaauruha leeochoaurune coaraain, cairichaaajoaain acaauru coaraain acaauru suujua nunaain nena coina ichae Cana Coaunera.

⁵ Nii mainajeein necairichaalu Jesocurisitone te, canacaanu que nerotokane jaunne nii aihalune rijijieein necairichanaa abaantaacaanu. Nii rijijieein techu nii Jesocurisito aina cuaain cairichaaajoaain leeochoauru coaraain nihacaanu.

⁶ Nitohaneene necairichaacaanu, inara netonai ichoteratenojineein inara suujua nunaeraanu siriin nena nainiquichene coina. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera canacaanu suujua nunaane, inara netonai suujua nunanohineein neriquicheein, aina cuaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene coina.

⁷ Nitohaneein neriquicheeine esenetaacaanu. Charijieein teeinti necairichaacaanune rijijieein inara netonai necairichanaa abaataain neeiche. Nii rijijieein techu cairichaaajoaain cana coaraain cana suujua nunaain cana rai Cana Coauneraacha tei sirichanein neeiche.

⁸ Canejeraauru, Asia batane que necairichaacaanulune coaacuche. Ecune jataain mijiaaenein cairichanojineein cojunoojoinichaanulu. Nii jaunne inae abaantasinihacaanune jaun, “Inae jecha orichaanuhi,” naacaanu.

⁹ ohacaanune coina ichara tocohaneein cairichanojoinichaanune jaun. Nete Cana Coaunera onaa ichateein ichoteranihane que jaaequiin nihacaanune coina necairichaacaanulu, Cana Coaunera colane nena rijijieein canacaanu jaberocohacha nejesina que itolere bana jaaecohacaanune coataa.

¹⁰ Nii Cana Coaunerate, necairichaain ohacaanune rai nihacaanune caje canacaanu ichoteratelu. Nii rijijieein techu satiin cana ichoteratereein, ohin nitajena rai nena caje. Acatechu ohacachene bana nitaje rai niha cana suujuene caje, cana suujue ichoteratereenein nereein.

¹¹ Nitohaneente cana ichoteratejeein sacureein, canacaanu aina bajaebajaequichene. Arajii cachaauru canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaanete, arajiin netonai Cana Coaunera coroaecurureein, canacaanu rai caohacha ichaane coreniha.

Coriintoo cuenihane biha Faborone

¹² Jataaine raotojoihacaanu inara coritana coacuelanaala, niheichu chatohanein caa chauratane que baaso ichaelanaala, niheichu inara aina nihacaanulune bana inara rai baaso ichaenihacaanulune jaun. Coatiha canacaanu raajenihane cha coitucuera nihacaanune jaun aihahacaanu. Cana Coaunerate jataain canacaanu belaitokane jaun, nitohaneei ichaohacaanune jerihana jaunna aihacaanu.

¹³ Caa inara rai canacaanuhacha laenanajaqui quirichaauru cuhane, coatiha leeochangein inaraacha coitucunaa nainihe laenahacaanu. Bajiaanachuinti jitaain aonaain caohatiin coitucuneeiche.

¹⁴ Nii reretaain aonaain coitucuhichene rijijieente, canacaanu coreniha raotojoein neriquicheein, inae nacoaunein turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana. Nii rijijieechu canacaanu netonai raotojoerichaanuhi inara coreniha inae turuhane bana.

¹⁵ Niritiin esenetaainna niqii, jauriaanejeein inara coaraa unaa jereunlu, atiin coroatasaain inara rene bedaenichaanune coina.

¹⁶ Jauriaanejeeine niqúi, Masedoniau cuujihataain inara rene bedaenena jereean, coaiteen caje caaujihataain nacoaanein bedainichaaunne baiha jelai caje coaanein Jodea cuhanune que, nainequichene canu coroatajanequichene caina.

¹⁷ Niheichu canuhacha ichaneni coaucaunne, coatiha inara coritaa inae leesajeein "Airichaaunni," naanune, canu suujua cuhane "Airihaaunni," naain coacuhin irihaaun.

¹⁸ Cana Coaunerate, inara rai cha que erenaa jerichaanune "Airichaanuhi," naacaanune canacaanu suujua cuhane "Airihacaanuhi," naenihacaanune coaraje.

¹⁹ Nii rijijeein techu, canu, Timoteeo, Siribano, naonjoainichaanune, inara rai canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esinae rauhijiriin acaneein ne. Nii Jesocurisitote esinae rauhijiriin ichaane caina, "Icharichaaunni," naa Cana Coaunera, suujua cuhane "Icharihaaunni," naelanaalane jaane.

²⁰ Nii aina cuaainte, satiin niicha ichaneni niicha coacuilu ichae Cana Coaunera. Nii jaunte, Cana Coaunera corojeein bajaacachene, "Nitohanein ichamiin Cana Coaunera, Jesocurisito aina cuaain" naacache.

²¹ Chaen techu Aca cana janijiin cana taojiaain Jesocurisito aina cana teein, "Caaurute canu cachaauru ne" naelu Cana Coaunera.

²² Nitohanein cana janijiin cana raainte, rai cacha cojunacatihane jaanque cana cojunacatein, cana rai suujue telu Cana Coaunera, esinae rauhijiriin cana rai niicha teenu ichoaicha teranu que.

²³ Nena jaiti nii coaaucaunlune rijijeein Coriinto inara rene turuha uhenihanune, inara rai caohacha ichaa aihun. Cana Coaunerate inara rai caohacha ichaa aihanune coitucue.

²⁴ Coatihachu inae caohatiin coitucuhin esenetaaichene jaun inara rai, "Naonjoain ichaquichenete caohachae" naain erenaa nainihacaanu. Raujiaainchana inara coroatajanena jerichaanu, raotojoein rachoojoein esenetaaichene rijijeein neeichene caina.

2

¹ Nitohanihane jaunne nabana inara inaderaacaunne coataa, nacoauneein inara coaraa unaa jerichaaunne baiha aineean.

² Inara inaderaacaunne, neneriha raotojoein canu rachoojiaeraanune jaun.

³ Nii jaunne inara rene turuelanaala, raujiaaincha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu, canu inaderaaquichene caina inara rene turunaa jerenihanune jaun, inae turuhanune bana inaderanaa coacuelanaala, nenacaneinjia jiniiquiin rachoojihacachene caina.

⁴ Nena laen nii quiricha laenacaunlune bana, jataain inara coacuhin que nerererojoe-cain chanaaunlu. Coatiha nii que coacuhin inaderaaichene caina nii beein laenahaaunlu, jataain inara belaiichaaunne coitucuhichene coinane niritiin bein inara rai laenaaunlu.

"Nii canu que nejeratena que inara suujua acatecuche" naa Fabrona.

⁵ Nitohanein inara rai baaso ichara cacha, canu raaiha inaderanaa tiha aiheilü, inara rai netonaite inaderanaa tiha ailu. Amuritiin rerohin aitona jerenihanune jaunne caa caritoojoein aitoon.

⁶⁻⁷ Inae nii cacha aina nejeratein mainajeriin casetecaaichene jianein, que inara suujua acatein, belaiin coroatajanecuche, nabana joanreein suujua cuuaain inaderaane niicha ichanenu coitucuenihane coataa.

⁸ Nii jaunne inara rai aitoon, jauriaanejeein belaiquichelune rijijeein belaaichene caina.

⁹ Esinae rauhijiriin, canu ere tonoraain rijijeein ichaquichene coaracaunne coinane, nechu inara cojuha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu.

¹⁰ Nitohanihane jaunne, inara suujua acatequichene jaanque canuhetonai casuujua acatereunni. Aiha niha chatohanai que casuujua actichaaunne jaanunena, Jesocurisito notaracae que casuujua acatereunni inara coreniha.

¹¹ Nitohanein ichaohacachene, coatiha canaque niicha jerei ichana nainerinaain monajaaera, inae raotojoein rai nerurujua coitucuhacachene jaun.

Toroasihu turuhin raotojoaenihara rai suujuane biha Fabrona.

¹² Jesocurisito beratenojoi beebejihanu cachaauru raine caina, Toroasihu turuhanune janate, Cana Curuaanaa jerenohi ichacaunne caina jatoroaain neeunlu.

¹³ Nena ecu cana nejera Tito eruchenihanune jaun, raotenelu casuujua. Nii jaunna ecu nenacaauru rai necoein jelai caje amuhin Masedoniau cuunlu.

Jesocurisito ainate namuritoroatena coacuelanaala nihacache.

¹⁴ Nariha Cana Coaunera itolere bana namuritoroatena coacuelanaala, cana aina cuaain Jesocurisitohacha ichai naitoonjoa beratihane jaun, itolere sacutaain bihacachene

coreniha. Nii canaque naitoonjoa niicha berateite, aiha jujuhine rijijieein itolere lomoriitiin riaaneein aonanojohi ne.

¹⁵ Canacaanuna Cana Coaunera rai Jesocurisitohacha mocoi jujui rijijieein, inae nichotenaanein nenacaauru rene, nitaje rai nenacaauru rene, naonjoainuri rene letono neein nihacaanu.

¹⁶ Nitajeraí nenacaauru raite, leinjiin jujui cacha atinaeraanunein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nete laen nichote rai nenacaauru rai, leinjiin jujui ichaonaateranein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nihei chuni cacha nitohanei ichana naineranein nei.

¹⁷ Chabana aihuruha leeochoaurune tocohanein, Cana Coauneraacha beratenojoi beebejihacaanune coreniha, canacaanu coretera jerenihacaanu. Nenacaaennejian nitohanein nena coacuhelanaala, esinae rauhijiriin nohanelanaala Cana Coaunera notaracaae, coujurihu rai letononeein netiin inara relaacaanu, rai calaohi Jesocurisito cachanein nihacaanune jaun.

3

Ena nena Rauhi Cana Coauneraacha tei

¹ Niritiin inara rai irihacaanunete, jerihane nechú caohachaaín canacaanu raauruha itolere cachaaurune coina necoositaa aitoaha, canacaanu beeiche. Niritiin coaauquichene coataa, coatiha aihuruha nii leeochoaurune rijijieein, cajihaanein amuhemujeein: “Canacaanune naonjoaineinne nihacaanu,” naain cachaauru rai ereein nihaacaanu. Niheichu inara rai nihanatiin chabana, “‘Naonjoaineinte neeure,’ naain canacaanu beein cachaauru rai quiricha laenacuchete aina canacaanu raauruhine,” naain chabana inara rai irihacaanu.

² Inaraachane latichaanu, inara aina cuaain inanacaa canacaanu suujuau tenojoin que inara relacaanune coarateeiche cachaauru quene coina. Nii ainate canacaanu ichanaa coaraain canacaanu coitucuurureein cachaauru.

³ Nitohaneinte, quiricha laenanohineein nena rijijieein, Jesocurisito ichanohineein, cachaauru rai canacaanu aina cuaain teratenojineein neeichene coaracure cachaauru. Coatiha nii aiha quiricha laenanohine rijijieein niheeiche. Inarate Cana Coaunera Suujue ichanohineein nitohanein neeiche. Niheichu atane jeeu que tein laenanohi rijijieein quiricha neein niheeiche. Inarate cachaauru suujuau canacaanu aina cuaain Cana Coaunera teratenojineein nena que suujuequín neeiche.

⁴ Nii jaunne, Jesocurisito aina cuaain, nii aitocaaunune rijijieein ichaa Cana Coaunera esenetaacaanu.

⁵ Coatiha canacaanu raajenihane nitohanei ichana nainerihacaanu. Cana Coaunera, nitohanei ichana inaeranein canacaanu tein ne.

⁶ Nii jaunte Aca canacaanu relae, nii enachasine rauhi naitoonjoan beranein nihacaanune coina. Nii rauhi coatiha laenanohineein nena nihei. Acate jeriha Cana Coaunera suujuene rijijieein nena ne. Nii laenanohineein nena rauhite, tonoraeniha cachane ohin nitajihane coina aitelu. Nete laen nii ena nena rauhi jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein chabana nitajeniha cachane coina ichaonaa tera ne.

⁷ Nii rauhi atane jeeu que tein laenanohineein nenaate, uhaa Moisesane jana, rai nomeri coana nainecurenelu Israaelitacuru, jataain jiquihacoha nii niicha uhai caun rai nomerine jaun. Nii rai cono jiquihaquite, jacaain satonohelu. Nete, nii rauhi cana atinarateranein nihane saijieein, jataain necaohachaaín cojoelanaacojoaain ocochin nelu.

⁸ Nii jaun techu jataain nii amuritoheriin necaohachaaín cojoelanaacojoae nii ena turunaa Cana Coaunera rai rauhi- cana suujue cuhane niicha tei rai Suujue.

⁹ Nitohanein, itolere canaacha ichai ujuaihonnein nihacachene coina tenojoinihane saijieein, cojoelanaacojoaain nihalu, nii cha ujuaihonnein nena coina tenojoin jaunte, nii amuritoheriin cojoelanaacojoaain nereein ena nena rauhi Cana Coaunera tenojoi, cha ujuaihonelanaala nena coina canacaanuhacha beebejei.

¹⁰ Nitohanihane jaun, coatiha inae chaque nelatein nihei nii jauriaanejeein nena rauhi, caa ena nena rauhi jataain caohachaaín cojoelanaacojoaain amurijiriin nihane jaun.

¹¹ Nitohanein, nitajeraí nihane saijieein, jataain cojoelanaacojoaalu nii jauriaanejeein nenaane jauntechu, nii amurijiriin jataain cojoelanaacojoaain nereein nii chabana satoelanaala neenihu.

¹² Nitohanein nii que jaequinne, satiín acatiha queecha ereerejihacaanu cachaauru rai.

¹³Coatiha aihalu Moisesane rijjijeein, canacaanu meri conajaaain aihacaanu canacaanu. Moisesate, nabana jacajeein cuha nii nomeri jiquihaquine coaracuruha Isaraelitacurune coataa, rai nomeri conajaaain ererejetelu acaauru rai.

¹⁴Nete nii naitoonjoan aonaain coitucusichurenelu Isaraelitacuru. Enanetojoeinte nii inoanenu nena cana aina Cana Coauneraacha ichanenu naitoonjoan ereretaauruhane nihanatiin aonashurene, jaiti acaauru suujua aina, acaauru nota caje itajenojoiniha nii conaarane jaun. Jesocurisitohachate naine, nii conaara itajeein niha cacha caje ne.

¹⁵Nitohanihane jaunte, enanetojoein nii Moisesa rai rauhi ereretaauruhane nihanatiin, acaauru suujua aninooane jaun coitucusichurene cachaauru.

¹⁶Nete laen naosatihajeein ichaohane jianein, Jesocurisito esenetaain ichaoha cachane, nii cha coitucuhane coataa, rai suujua conaara itaje rai Jesocurisito.

¹⁷Cana Coaunera Suujuenein niha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaunte, itolerenein niha nii rai Suujuene jaaunru, raotojoein ichaohin, cha ujuaihonelanaala neeururein cachaauru.

¹⁸Inae cana, Jesocurisito ranojonein nihacachene jaunte, inae cana caje nii cana suujua aina cana nota conaara itajihane jaun, aia esefejo conone rijjijeein conohe, cana aina jataain caohacha ichaa Jesocurisitone jaan cono. Nii jaunte Cana ichao corihajeein sacuha itolere bana Jesocurisito rai Suujue aina cuaainne jaun, rijjijeein inae ichaohacache.

4

¹Cairichaaajoaain cana coaraane jaun, canacaanu rai nii amihanenaa tiha Cana Coauneraane jaun, nii canacaanu rai niicha tei amihanenaa bihacaanune coiinteein jiana nainenihacaanu.

²Nii jaaune coejenacai ichana coacuelanaala, niheichu asinojonein cha ichaelanaala, itolere que jaolequin satiin notaracaae niicha icharatei ichacaaun. Coatihachu chaen canacaanu esenetaa cachane jerenacaan, nohanein nii Cana Coaunera beratenojoi udaa cuaain cacha relahacaanu. Nitohaneinne cacha coritana coacuelanaala, esinaen rauhijirin nii canacaanu coitucuhichene rijjijeein, Cana Coaunera notaracaae aitocaaun.

³Aihane jaun chunocoha, nii osa caje cana ichoteraanu canacaanuhacha beebejei aonaane saijjeein coitucuenihanete, inae nitaje rai nihane jaun aichein.

⁴Inae esenetaaurenihane jaunte, maosa rijjijeein acaauru te moconajaera, nabana jataain necaohachaa Jesocurisito Cana Coaunera rijjijeein nena tenojoin ichaonaane coaraain coitucunaa nainecuruhane coataa.

⁵Coatiha canacaanu ichaoque inara relahacaanu. Acaihanijin Cana Curuanaa Jesocurisito ichao quene inara relaacaanu. Jataain canacaanu belaitoha Jesocurisitone jaan aina cuaainne inara rai caohachanu ichaeranein nihacaanu.

⁶Charijjeein teeinti nocohena jana conoha conone caina aitoaha Cana Coauneraane jaun neconaelu cono. Nii rijjijeein techu nii jeelai Cana Coaunera canacaanu suujua cuhane rai cono tein ne, aina cuaain Jesocurisito merique conoha rai conone coitucuhacaanune caina.

Canaacha esenetai aina cuaainte ichaohacache.

⁷Nete laen nii Cana Coaunera tenojoi jataain nelatei raain, chaque nelatelanaala aiaha atane codarajoene rijjijeein nena cana jaberoco cuhane sirichaache. Nitohaneinte chanein nenihacachene saijjeein cana aina cuaain rai nelate coarate Cana Coaunera.

⁸Nitohanihane jaunte necairichanaa coaracaanune nihanatiin, canacaanuhacha ichanenu chacaanu, chaque casilanaala. Coatiha chabana amuritonojonein nihaacaanu.

⁹Canacaanu ariiriichuruha canacaanu sohin jaoruhane caina niqui, nete canacaanu nainatejene Cana Coaunera. Canacaanu comaauruha niqui, nete canacaanu itajenaa nainesihurene.

¹⁰Itolerenein cuhacaanune jaaunru nihanatiinte, aihalu Jesocurisitone rijjijeein cairichanojonein ohacaanune rai nihacaanu, ichaohalune rijjijeein canacaanu aina cuaain rai nichao coaracuruha cachaaaurune caina.

¹¹Jataaina necairichaacaanu, Jesocurisito coreniha canacaanu atinaauruhane rai neeuruhane jaun. Nitohaneinne Jesocurisitohacha tei ichaonaa que ichaohacaanune coaratihacaanu.

¹²Nitohaneinne ohacaanune rai nihacaanu. Nete laen inara, inae raotojoein ichaonaaque ichaohiche, canacaanu que inara rai niicha teratei ichaonaa coreniha.

¹³Niique te, "Esenetaanune jaunte ereeun," naain aitoaha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijjijeeinne, canacaanu netonai jerichanejein esenetaacaanune jaun, que ereerecaanu.

¹⁴ Nitohaneeine nihacaanu, ohane caje Jesoso ichtatihalune rijijieein, onaa caje canacaanu ichaterichaain Cana Coaunerane esenetaacaanune jaun. Nitohaneainte onaa caje cana ichtatein cana rareein nacatiha rai calaohi aina jiniiquiin nenea coina.

¹⁵ Nitohaneainte, jataain caohacha ichae inara rai Cana Coaunera. Nitohaneein araai laurii que inara coroatajaniha Cana Coaunerane coaracuruhanete, araai laurii cachaauru netonai Cana Coaunera necaohacha coroaecurureein.

¹⁶ Nii jaunna chabana bihacaanune jianena coacuelanaala, niheichu namuritoroatena coacuelanaala nihacaanu. Cau caa ichaonaa que ichaohinte inae binaanihacache. Nete, cana suujua cuhane, itolere janonaa bana nenamanacainaacache.

¹⁷ Cau caa chauratane que ichaohin necairichanaate sorotiin sareein. Nete, nii necairichanaa coreniha, jataain nii amuritoheriin, chabana sanaacharanejeein nenea ichaonaa rarichaacheein.

¹⁸ Aihana jaun nainihe itolere cana notaracaae nenaacha que coaaucaachene. Nii chabana, coaraelanaala nenaacha que coaaucaachenete caohachae. Nii satiin canaacha coaracurite, satiin nitajerai ne. Nete laen nii chabana canaacha coaraai chabana nitajenereein.

5

¹ Cana jaberocote cana amunajau leinjiin loanari sorotiin nelatenenu rijijieein ne. Nete laen chatohaneein itajenojoiniha nii cana jaberecone niha natiin, dedeeu cana jaberoco ena nenea rucuheca Cana Coaunerane coitucuhacache.

² Nii jaunte ichanohineein nenea, chabana nitajenaachara jaberoco cuhane inae ichaoha cunaa jere canacaanu suujue.

³ Nii jaberoco te laen canacaanu suujue que necurujuareein, machoequiin nenaane rijijieein nihane caje.

⁴ Jaiti nii loanari rijijieein nenea cana jaberoco que jaberocohin ichaohacaanune jaunne, cha lateein, nererojoecaeriin, naaonjoaain ichaohacaanu. Coatiha itolere bana, nii canacaanu jaberoco que ichaohacaanune colatiha aihahacaanu. Inae nii canacaanu que banihatein Cana Coaunera ichanohi jaberoco que ichaohacaanunete, nii canacaanu jaberoco jauriaanejeein loanari rijijieein nenea, nii ena nenea canacaanu jaberoco jana nitajereein.

⁵ Cana Coaunerate nitohaneein nihacaanune coina canacaanu relaain nii ichoae tacaain canacaanu rai, rai Suujue te, nii cana rai naitoonjoan sirichaneein nerichaanuhine cojunacanu que.

⁶ Nii jaune satiin nii canacaanu rai naitoonjoa terichaaine coitucuhin esenetaacaanu. Jaiti canacaanu jaberoconeein ichaohin nihacaanune jaunne, Cana Curuaanaa rohan nenihacaanu.

⁷⁻⁸ Ena niqui coarahaacaanu rohan jaiti nenihacaanune jaun. Nete nitohaneein nerichaanuhine coitucuhacaanu, jataain esenetaacaanune coreniha. Inae niqui caa canacaanu jaberoco ratiirin Cana Curuaanaa rene turunaa jerichaanu.

⁹ Nii jaunne cana Curuaanaa jerihane rijijieein itolere bana ichaorichaanuhin, ohin, ichaohin, naaonjoaacaanune nihanatiin.

¹⁰ Inae itolere baaso ichara, caohacha ichara, naaonjoain ichao coitucuhane coina niha Cana Coaunerane bana nacatiha tururichaacheein, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoacachene coitucuhin, lecachanichaachene ichanohi coitucuhin rai niicha tenaa jerei tihane coina.

Aina raotojoein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹¹ Nii jaunne inae coitucuhacaanune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaauruha cachaaurune coina acaauru que jereratiha acaauru rai ereereecaanu. Cana Coaunerate canacaanu coitucuhin, canacaanu suujuane maajeein coitucue. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin rai letononeein Aca jerihane rijijieein ichaohacaanune coitucueneeiche inara netonai.

¹² Coatiha canacaanu raajenihane necohasitaa caa aithacaanu. Nenacaanejian raotojoein coitucuhin nainain, nitohaneein suujua cuhane coaralanaala nohaneein inara relaa nocoetonacaauru tonorana nainequichene coina caa inara rai aitocaaanu, nenacaain inara coritaaauruhane esenetaaichene coataa.

¹³ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein itolere ichaain nihacaanune jaunte, leinjiin jaelorohe nerurujua cha que nelatihei rijijieein coaracure leeochoauru cachaauru. Jana inara, esinae rauhijiriin caohatiin coacuhin aihacaanune coaraqichenete, inara caohachanu que aihacaanune coitucuriquicheein.

¹⁴Jataain cana belaitohane jaunte, cana ichao rucuhaneenin beraichaneenin ne Curisito, aca satiin ichao coreniha ohalune coitucuhacahene caje coaauenein nunuheteenin. Nii ohane aina cuuainte satiin cana netonai ohacachelu rai ichaonaa que ichaohacahene caina.

¹⁵Nitohaneente satiin cakanichaachene coreniha ohelu Jesocurisito. Inae satiin cana coreniha ohalune coitucuhin, esenetaain nihacahene jaun jeriha cana suujuane rijijieein ichaonaa coacuelanaala, Aca jerihane rijijieein ichaohacahene caina.

¹⁶Canacaanu netonaine niqiu, nii namute cacha que coaacuruha Cana Coanera coitucuhichurune rijijieein Jesocurisito netonai que coaarejetocoaanulu. Nena laen inae enene nitohaneenin coacuenihacaanu.

¹⁷Aihane jaun inae Jesocurisito aina jiniiquiin esenetaain ichaoha cachanete, inae nii jauriaanejeein nena rai nichao jianein nii ena nena ichaonaa enachasine que ichoae cacha.

¹⁸Nitohaneente Jesocurisito aina cuuain ichae Cana Coanera, que nejeratena rijijieein nena caje aina jiniiquiin ita belaa raotojoein nihacahene caina. Nii jaunte canacaanu letoae inara que coitucueratihacaanune, inara netonai aina jiniiquiin raotojoein neeichene caina.

¹⁹Cana Coanerate nitohaneenin Jesocurisito aina cuuain satiin cakanichaachene osa que suujua acatihane, aina raotojoein jiniiquiin nena caina ichaain, nii niicha ichai beranu que canacaanu telu.

²⁰Nii jaunte acaneei nena rijijieein canacaanu tein inara rai bihacaanune caina berate Cana Coanera. Niine raajenihane aitha Cana Coaneranerane rijitoejin, caa inara rai bihacaanu. Nitohaneenin Jesocurisito letonihacaanune jaunte, inara rai aitocoaanu, atiin caa inara rai Cana Coanera beratenojoi tonoraain esenetaain neeichene, inara osa que suujua acatena nainihane caina.

²¹Coatiba aansijieinniji osa que nesaruhi niheilu Jesocurisito niqiu. Nete, satiin cana osa coreniha caseteco coaraelu, aina cuuain cana osa que suujua acatein jianacoon cana tihane caina nainatejiha Cana Coaneranerane jaun.

6

¹Nitohaneenin niicha ichai que Cana Coanera coroatajaneraneenin nihacaanune jaunte, inara rai aitocoaanu. Nabana jataain inara belaitohane jaun inara rai Cana Coaneraacha beratenojoi que jaoleconaa coacuelanaala que nerausiaequichene caina.

²Nitohanihane cointe rai Quiricha inoaini cuhane:
“Canu bjaae bjaaequine aonajihanu.

Chaen nechu
nichotenaajereein,
canu ariirijieeine jana,
ii ichoterateun,”
naain beein laenaeratelu, nii caina Cana Coanera.

Eate, inae nii aithalune rijijieein ichoteratenojoin nequichene caohachae, inae rai cojoanonaa nihane jaun.

³Coatiba chatohaneenin baaso ichaain chuni notajaain nihaacaanu. Nabana canacaanuhacha ichai baaso rijijieein cha ichaain neeuruhane, inara rai canacaanuhacha beebejei esenetaelanaala que jaolecohichene coataa.

⁴Nitohaneenin nena coacuelanaalane, Cana Coanera letononeein nihacaanune coaratihacaanu, itolere necairichanaa, latijiojoiiriin, caaintati ichaonaa que ichaohin,

⁵taba que canacaanu bisihure, caresero cuhane canacaanu enoain, taba que canacaanu que nererojoecaure, jataain mainajeriin amihanena, sinerena, mijitena, naonjoainurine abaantacaanu chabana nererojoecaelanaala.

⁶Jerichanejeein nechu esinae rauhijiriin nii chatohaneenin baaso ichaelanaala ichaohacaanune coaratihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanu aina niha Cana Coanera Suujuene coaracuruha cachaaurune caina, chuniqua asilanaala satiin cachaauru belaa ichaoin.

⁷Nitohaneena nihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanuhacha beebejei esenetaain, canacaanu aina cuuain niicha ichanenu icha Cana Coaneranerane coaracuruha cachaaurune caina. Nitohanihacaanune jaunte, baasonnein canacaanu tenaajerera nihane, chatohaneenin baasonnein tena coacuhelanaala, rauhijiriin nohanelanaala rai irihacaanu. Nitohaneene canacaanu rai baaso icharanihane, baaso ichaelanaala ichaonaa esine que ichaohin nihacaanune que cuuain acaauru rai ereein necoacaeratihacaanu.

⁸Nete taba que canacaanu que suujua acatein, taba que canacaanu cotaain, taba que canacaanu que raotojoein ereein, taba que cacha baasoniha canacaanu beein,

naaojooain canacaanu que ereeure cachaauru. Nitohaneeinte nohanelanaala cachaauru rai irihacaanu natiin, nohanein cachaauru coritaa canacaanu beeure.

⁹ Chaen techu canacaanu coitucuuruhane saijieein, canacaanu coitucuhi rijjijieein canacaanu coaracure. Canacaanu sohinte niqúi canacaanu jaonaa jerecure, nena jaiti ichaaojihacaanu. Canacaanu casetecaauruha niqúi, nete canacaanu atinaaurene.

¹⁰ Jataain inaderanaanajaanu tocohaneente niqúi canacaanu ichacure, nena atiin raotojoein rachoojoein nihacaanu. Leinjiiin cha coitucuhi cairichei rijjichaanu niqúi, nene arajii cachaauru rausiaecaanu canacaanuhacha coitucui que, raotojoein neeuruhane caina.

¹¹ Canejeraauru satiin Coriintoo neiniquichene. Esinae rauhijiriinne canacaanu suujua aina cutaain, inara coreniha canacaanuhacha coacuhi que inara rai caa suujuelanaala aitocaaanu.

¹² Coatiha aansijieeinijii inara que asiin irihacaanu. Nete laen inara niha chatohaneine nihanatiin canacaanu que asiiche.

¹³ Nii jaunne atiin inara rai aitoon, nere tonoraane caina bereecuru rai iriha cachane rijjijieein. Esinae rauhijiriin caa inara rai aitiin nihanune rijjijieein, canu que cha suujuelanaala beein neeichene caina.

Cana Coaunera rai Teenforo rijjijieinte nihacache.

¹⁴ Jiaonriha chatohanai ichaain neeuruha Cana Coaunera coitucuhichurune, acaauruhacha ichai ichaain neeichene. Baaso ichajeein ichaonacaauruhacha ichai ichana nainihei caohacha nejesina ichajeein ichaonaa cacha. Nii rijjijieein techu jiichoo amuritonaanainene nocohena.

¹⁵ Charijieein teinti moconajaera belaina nainene Jesocurisito, nii rijjijieein techu nainene moconajaera cacha aina chatohanai ichaain nenea nainene Cana Coaunera cachanein nenea.

¹⁶ Nitohanein nenea nainihaacache cana, inae Cana Coaunera rai Teenforo rijjijieein niha cana jaberocone jaun. Nitohanein nihacachene cointe:

“Inara aina neeine inara aina jiniiquiin amuhemuhereunni. Canuna inara Coaunera-neeun. Inarate jana canu cachanequiche,” naain raajenihane aitelu Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohanihane caina techu:

“Acaauru aina neeichene caje amuhin jelai neeuche. Jiaonrihachu acaauru chosichuru rai lenone acaauruhacha tei dadaain neeichene.

¹⁸ Caa inara rai aitocooaunne tonoraain neeichenena inara rareeunni, inara Inacanein nihanune jana, inara canu calaohinein, canu cacununein, naaonjoaaineein neeichene caina,” naain aitelu itolere icharanein nenea Cana Coaunera.

7

¹ Niritiinte aite cana rai Cana Coaunera. Aihana jaun cana casetecarihanine que casiin, cana ichao aasajeein, cana suujune maajeein itajenaa nainera que necohalajiiin nihacachenete ne. Nii jaun baaso ichaelanaala raujiaaincha cana rai Cana Coaunera aitoonjoan rijjijieein ichaoha cachenete caohachaera canejeraauru.

Cana Coaunera coitucuuruhane coarateeuruha Coriinto cocoaichacurune.

² Caohachaain inara suujua coaraain canacaanu aonacuche. Coatiha chuni rai baaso ichaain, chuni cairichaaain, chuni coritaain, naaonjoahaacaanulu.

³ Coatiha inara que iriha aitohaaun. Inara rai aitocooaunlune rijjijieeinne, casuujua aina cutaain inara belaaain inara aina jiniiquiin neein ohanune caina jatoroaain neeun, nii te raotojoein coitucuhiche inara.

⁴ Esinae rauhijiriina inaranein neeichene coitucuhin, nii chuni que asilanaala inara rai aitoon, raotojoein canu coitucuhin neeichene jaun. Itolere necairichanaa coaraain nihacaanune saijieeine, inara coacuhin jataain raotojoein corajeein rachoojoein neeun.

⁵ Masedoniau turuhacaanune caje coaunein aansijieeinijii nebetacaorihacaanu. Itolereinein turuhacaanune jaauru naineeine necairichanaa coaracaanu. Chaen nechu necairichaecuruha leochaaurune coaracaanune jaun, canacaanu suujua cuhane casihacaanu.

⁶ Nete Cana Coaunera, cha ichana coasiha cachane nihanatiin, enaacha que ichana corajerateranein nihane jaun, canacaanu que corajerate turuha Titone aina cuaain.

⁷ Coatiha turuhane jaauncha nihei, raotojoein neeichene coaraane jaun, acaeaentoi suujua aninoain corajihane jaunne, canacaanu netonai canacaanu suujua aninoain corajihacaanu. Acate jataain canacaanu coana jeriquichene que aitiin, canu coreniha inaderaain canu que coaauquichene beebeje canacaanu rai. Nii jaune jataain jeelai amuritoheriin rachoojoein neeun.

⁸ Inara rai quiricha laenacaaunlune jaun, coaraain inaderaaichelune que inae enene netojoehaaun. Jariaalune niquni, nii inara rai quiricha laenacaaunne jaun, inaderaaichelune carajaelanaalane coitucuhin netojoeatoonlu.

⁹ Nena laen inae enene nii inara rai quiricha laenacaaunlune coroaajeun. Coatiha inaderaaichelune coroaehaaun. Nii inaderaaichelune aina cuaain inae nacoauneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene jaune coroaajeun. Inarate jeriha Cana Coaunerane rijijieein nii inaderanaa abaantaain neechelu. Aihane jaun coatiha inara rai baaso ichaa nii quiricha laenahaacaanulu.

¹⁰ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein, inaderanaa abaantaain cana ichao coreein nihacane, nii coreniha nichoterichaacheene jaun, nihei chaque netojoeena jaanu. Nete laen Cana Coaunera coitucuhichuru nechu baasohacha que coacuhin, itolere bana inaderaauruha, niha leiijin itolere necairichanaa caje cana rocoerane que coacuelanaalane jaun inae nitaje rai neeure.

¹¹ Nete laen inara, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaderaain, cha abaantaain neeichene jaun, inara rai bihanune rijijieein ichaain canu cocoaerateeichelu. Chaen techu nii choae tacaain obajein, casiin, naonjoaichelu. Nete atiin, nii baiha canu coaana jereein, nii inara jana baaso ichara casetecaichene caina inae jatoroain neechelune jaun, esinae rauhijiriin inara nii ujuaihoneein neneeichene coarateeichelu.

¹² Nii inara rai quiricha laenacaaunlune bana, coatiha nii baaso ichara cacha que coacuhin, niheichu nii baaso ichaane jaan cacha que coacuhin, naonjoaain laenahaanlu. Cana Coaunera notaracaae canacaanu coacuhin aitocooanune rijijieein ichaquichene coarateeichene cainane inara rai laenacaanulu.

¹³ Niite jataain canacaanu suujua nunaain, canacaanu suujua aninoaelu.

Nete nii amuritoheriin canacaanu rachoojiae Tito, inae raotojoein neeichene coaraain suujua aninoain nacoauneein niicha ichaneni corajerateeiche quene jaun.

¹⁴ Nii Tito raine, chatohanein inara rai baaso ichaanihanune jaun, jataain inara aina raotojoein nihanune que aitoonlu. Nii nohanelanaala inara rai aitocooanulune rijijieein nechu, inara coreniha raotojoein nihacaanu que aitocooanulu nohanelanaala Tito rai.

¹⁵ Chaen techu nere tonoraain que inara suujua acatein raachelune coaacuane nanein, inara ainaacha itolere bana nena jere nii Tito.

¹⁶ Jataaine rachoojoeun, inae inaraacha ichaneni coitucuhin nena nainequichene esenetaanune jaun.

8

Arajiin niicha teenihuru taojiaauruha Masedonia nenacaaurune.

¹ Canejeraauru enane laen, Masedoniau nenacaauru Jesocurisiko ranajoineein nenacaauru belaitohane coaratiha, acaauru que Cana Coaunerane berichaanuhin inara rai.

² Jataain maainjeriin cojunojoeinein neeuruhilune jaun, necairichauruhilune saijieinte, inae chaque tonajelanaala raotojoein enene neeure. Nii jaunte cairicheinejeeunruhane saijieein, coriquihonanein nena rijijieein jataain arajiin, Cana Coaunera rai nii niicha teenihuru taojiaaure.

³ Canuna jataain arajiin nii tenaa nainecuruhane amuritoheriin, chunaelanaala nii Cana Coaunera rai niicha teenihuru teeuruhane coaraaun.

⁴ Chaen techu canacaanu rai aitocure nii niicha taojiaauri amaain, Cana Coaunera cachanein nenacaauru rai tihacaanune caina.

⁵ Nitohaneinte taojiaaururichaaune coacuaaunne amuritojoaain teeure. Jauriaanejein Cana Coaunera rai benatecuruhane baihate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein canacaanu rai teeure.

⁶ Nii jaunne Tito rai aitocooanu leeochoaauru rai caohacha ichaa, inaraacha taojiaa raa uha inara caje, jauriaa aihalune rijijieeine caina.

⁷ Inara leeochoaauru amurijiriin esenetaain neein, cha que tonajelanaala leeochoaauru rai erenaanaain, itolere coitucuhin inara relaacaanune jaan rijijieein jereein neeichene caina jatoroain, naonjoaain neeichene jaun, nii rijijieein leeochoaauru amuritoheriin, leeochoaauru latijiojiriin nenacaauru corootajanequichene caina ichaquichenete ne.

⁸ Coatiha inara letoaa inara rai binaaun. Caohatiin ichacuruha leeochoaurune coitucuhin aina cuaain leeochoaauru belaaichene coarateein inara netonai tenaa nainequichene caina ne aitoon.

⁹ Inarate jataain itolere que nelatein itolere ichana naineranein nihane saijieein, jataain inara belaitohane jaun, aina cuaain rausiaenojeinein raotojoein neeichene caina, inara coreniha cha que nelatihei rijijieein cairichei coaraain nihalu Jesocurisko neto coitucuhiche.

¹⁰ Inara rai caohachanu quene, nii que inara rai aitoon. Inae inara, leeocho jaanaa bana inae nitohanei ichana nunuheteichelune jaun, satono que tiaain ichana corajeeuche.

¹¹ Aihane jaun nii jauriaanejeein tenaa nunuheteichene bana corajeein teeichulune coarateichelune rijijieein, enene tenaa nainequichene jeeonijihanaain tihajeein leeochoauru coroatajaniha inaraacha teenu taojiaaichene nainacuche.

¹² Chunocoha Cana Coanera rai cha tenaa jereein tenaa nainihane jeeonejeein tihanete, raotojoein nii niicha tei rareein Cana Coanera. Coatiha cha sirinihane saijieein, cha tihacachane jerihe Cana Coanera.

¹³ Coatiha cha sirineeichene nihanatiin, leeochoaauru rai acaihaniji teein necairichaachene coina erenaa nihein. Raujiaain ita rijijieein ita coroatajaneein niha cachane coinete erenaane.

¹⁴ Enate inara, acaauruhacha sirihei siriquichene jaun, acaauru rai tenaa nainequiche. Acaauru netonai cabaiha inaraacha sirihei sirichuruhane, inara rai netonai tenaa nainecuruhane coina. Nitohanihanete ita rijijieein inaraacha latei siriin neriquicheein, ita amuritoheriin sirina coacuelanaala.

¹⁵ Cana Coanera Quiricha cuhane: “Nihei cautihei amuritoheriin raera rai. Niheichu lanaai fautaeriin raera rai,” naain laenanohinihane rijijieein.

Rai corihaneraauru aina Tito letoaauruhane.

¹⁶ Nariha Cana Coanera inara que coaaucaanne rijitjoeein inara que coaauca Titone coina, casuujua rijitjoeein rai suujua tihane coreniha.

¹⁷ Nii jaunte acaentonai inara que coaacane jaun, rai aitocoaanne tonoraain inae suujua caje coaauneein inara coaraa uhe.

¹⁸ Nii Tito jiniichaaaine inara rene leinjiin cana nejera letoaaun. Acate raotojoein coitucuure leeochoauru Jesocurisito ranojohuru, acaauru rai ichoteratenojieein nerichaacheine beebjeja raotojoeine jaun.

¹⁹ Nii jaunte nii ichoae tacaain aca janiichure Jesocurisito rai iclesianeein nenacaauru, canacaanu aina amuhemujueein, cairicheinejeein nenacaauru rai Cana Coanera que canacaanu suujua acateein nere tonoraain leeochoauru coroatajanena jerichaanune coaratihacaanune coina, taojiaain letoanojoin raeranu que canacaanu coroatajaneraanu que.

²⁰ Nitohaneine ichana jerichaanu, nabana tonaain canacaanu que ereein neeuruha cachaauru, nii leeochoauru coroatajaniha tenojoi canacaanuhacha taojiai quene coataa.

²¹ Nii jaunna Cana Coanera notaracaae, cachaauru notaracaae, naanjoaain itolereenein caohachaaain ichana jerichaanu.

²² Acaauru jiniichaaai nechu leeochoauru cana nejeraauru caje unaa leinjiin cana nejera letoaaun. Acate satiiin canacaanuhacha ichai que canacaanu coroatajaneein, acaentonai ichaane coina jatoroaain nihane coarate. Nii jaunte teriquicheein inara netonaine esenetaane jaun, jataain ena jeelai amuritoheriin ichana jere.

²³ Chunocohacuru inara caje: “Chariji cachana caa inara aina uhin turue” naain Tito bajaauruhane: “Caate Faboro corihaneraneein, cana coroatajanihane que coroatajaneraneein nenaane,” naain acaauru rai beeuhe. Jerichanetjoeeinchu, nii coroatajaain aina unacaauru cana nejeraauru bajaeranihane: “Caaurute leeochoauru Jesocurisito rai iclesianeein nenacaauru letononeein unacaauru ne. Chaen techu Jesocurisito ere tonoraain, naitoonjoan icharaneei nenacaaurune,” naain acaauru rai beeuhe.

²⁴ Chaen jataain acaauru belaaichene coarateeuchete: “Esinaenachuhisi catohaneein ichaauruhane jaun, acaauru coreniha raotojoein neeuruhate,” naain inara coreniha raotojoein nihacaanune esenetaauruhine leeochoauru Jesocurisito rai iclesianeein nenacaauru.

9

Leeochoauru cana nejeraauru rai inaraacha teenu.

¹ Inae raotojoein inara rai bihanune latelanaala, tenaa nainequichene coitucuhanune jaunna canaacha esenetai coreniha cana nejeraneein nenacaauru rai, taojiaain inaraacha letoaaenu que aitiin inara rai laenaeneun.

² Nii jaunna itolere bana raotojoein Masedoniau nenacaauru rai, inara Acaiha bataneu nena Coriintoo neiniquichene, inae taolu ajaanaa situsina bana caje coaauneein inae nitohaneein leeochoauru cana nejeraauru coroatajanequichelu jatoroaain neeinne beebjeeun acaauru rai. Nii ainate caohacha ichaa leeochoauru coroatajaniha ichaquichene coaraain, neleruhin amurijiriin acaauru netonai ichana corajeein, inae jatoroaain neure, acaauru netonai ichacuruhane coina.

³ Nii coaranu quene caa cana nejeraauru letoaaun inara rai beranu que, letona jatooaain neeichene coina.

⁴ Nabana inae uhanune bana, canu aina uuruha Masedoniau nenacaauru tabaaauruni-jine, acaauru aina uhin jaiti ichaeneeichene jana inara rene turuhacaanune coataa. Nitohaneein ichaquichene esenetaain leeochoaauru rai beebejihanune saijieein, jaiti ichaenee-ichene jana turuhacaanunete laen jataain canacaanu rai necoejena tiha airiquicheein. Chaen techu, inara raajenihane inara rai nocoejena tiha airiquicheein.

⁵ Nitohanihane coataanejian, jauriaanejeein ichoachaniha uhin inara coaraa uruha nii cana nejeraaurune jerichaaunne jaun, acaauru rai aitoon inara coaraa uuruhane coina. Jaiti nii aitocoichelune tocokanein taojiaaichene nainaeneeichene, inara corootajanecuruha taojiana quene coina. Nitohaneein inae jatooaain taojiaain neeiche jana, inara rene turuhacaanunete laen, esinae rauhijiriin chunaelanaala tenaa jereein teeichene coaratihaleeoochoaauru amuritoheriin teriquicheein.

⁶ “Chunocoha corootajajeein temule jaerate, corootajajeein taicheein. Jana arajiin temuerate arajiin taicheein,” naain niha erenaane que coaacuche.

⁷ Aihana jaun le cachaurute naine suujua cuhane coacuhin tenaa jerihane jeeonijihanaain tihane caohachae. Nainihe chunocoha tenaa jerenihane, tihane coina conujiha chunine.

⁸ Itolere quete inara corootajanereein Cana Coaunera, itolere bana latequichene rijijieein inaraacha latei siriin neeiche cauteeinne, nii caute que leeochoaauru corootajaniha acaauru rai teein, naaonjoaain caohacha ichajeein ichaohichene coina.

⁹ Cana Coaunera Quiricha cuhane:
“Cairicheinejeein ichaonacaauru cachauru raite,
chunaelanaala
acaauruhacha latei te.

Acate

chabana satonoelanaala

itolere bana

caohacha nejesina ichareein,”

naain laenanohineein ne.

¹⁰ Cana Coaunera temule jaera coina rai nucuhe teraneein lenonene maajeein teranihane jaun, nii rijijieein Aca inara rai arajiin nucuhe tereein arajiin temuhin arajiin taojiaain neeichene, latejiojoiirin nenacaauru corootajaniha teeichene coina.

¹¹ Nii ainate itolere siriin, cha latelanaala raotojoeein neein, jelai amuritoheriin leeochoaauru rai tenaa naineriquicheein.

Nii canacaanu aina, inaraacha letoaaenu inaraacha taojiai corenihate, Cana Coaunera coroaecurureein leeochoaauru cana nejeraauru.

¹² Coatiha acaauru rai lanaane jauncha, nii acaauru rai inaraacha taojiai amariha-caanuhin, nechu Cana Coaunera coroaecuruha inara corenihane coinane amarichaanuhi.

¹³ Jesocurisito aina cuaain, enachasine ichaonaa que ichaohichene coaratihate nii inaraacha sirii taojiaain letoaaiche. Nii te coaraain Cana Coaunera coroaecurureein.

¹⁴ Nii ichoae tacaain techu, jataain inara belaaun, inara rai Cana Coaunera bajaaurureein, inara belaitoha Cana Coaunerane coaratihaleeoochoaauru ichaquichene coreniha.

¹⁵ Narihara Cana Coaunera, nitohanei ichana nainichaachene jaanu tihane coreniha. Nihei que tonaain erenaanjaanu.

10

Afosotoroneein cocoinanohinihane coaratenaajeriha Faborone.

¹ Canuna Faboroneein inara belaiha Jesocurisitone rijijieein inara belaaichaaunne jaun inara rai aitoreeuni. “Inara caje coriaae nihanunejene, enaacha inara rai tonaain ereeun,” naauruhane coitucuhanune jaun.

² Nii jaunna inara rai aitoon, nii joareein cacha rijijieein, cha ichaa canacaanu beracuru aina, nii rucujueein neeichene jana, inara rene turunaa jerichaaunne jaun. Inae niritocuruhanerucuhecaaan acaauru ainane coina jatooaain urichaaunni.

³ Esinae rauhijiriina niqui cachanichaanu, nena niha chatohanei rucuheneacaine, aihuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein rucujuenihacaanu.

⁴ Coatiha niha chatohanaine caa chauratane que nena que biji achunequuin neein rucuhehaacaanu. Nii canacaanu biji achunete Cana Coauneraacha ichana nainei caje uanaanein, itolere que laraajiin nena jerenacaauru amuritiin itajena naineranein nena ne.

⁵ Nitohaneeine canacaanu que ereein, Cana Coaunera coitucuuruha cachaaurune coina beebjihacaanune caohateraauru itajerichaanuhin. Itolere cachaauruhacha coacuine Jesocurisito rai teein nihacaanu, leinjiin Acaacha tonoraain neeuruha cachaaurune coina.

⁶ Nii jaunne esinae rauhijiriin, canacaanuhacha beebjei esenetaain tonaraain neeichene, nii tonoranajerelanaala nenacaauru casetecarichaanuhin.

⁷ Inarate itolere bana inaraacha coarai cacha esenetaquiche, itolereinein coitucueralanaala. Aihana jaun chunocoha Jesocurisitohacha jerei icharate, canacaanu netonai Jesocurisitohacha jerei ichacaanune coaraain coitucureein.

⁸ Caa cocoinanohi nichaaunne rerohin canu ere tonoraichene coina inara counujichaaunne que coatiha coejinaaun. Cana Coaunera, canacaanu cocoinaain nihalu inara que Acanihane coitucueratihacaanune, nere tonoraain neeichene coinana jaun. Coatiha inara itajihacaanune coina, canacaanu cocoinaain niheilulu Cana Coaunera.

⁹ Niheichu caa quiricha cuhane cuain inara casataa aitohaaun.

¹⁰ Inara aina nenacaauru tabaaurute: “Nechu quiricha cuhaneicha cuainjene mijaaineein inara rai aitoon. Nete laen inae inara aina nihanene, inara rai tonaain mijaaineein erenereuni. Coatihaje cacha rai irihanune tonijiaain cacha rai erenaa nainichaaunne coalanaala,” naaure.

¹¹ Nena laen mijaaineein erenaa nainenihacaanune sajjieein, coriaae caje quiricha cuhane cuain mijaaineein aitocooanune rijjijieein, inae inara rene turuhacaanune bana icharichaanuhine coitucuha nii aitine jerichaanu.

¹² Coatiha nii raajenihane necohasitaain nenacaauru rijjijieein nena jerihacaanu. Nete laen acaauru cha coitucurenihane jaun, leeochoaauru amurijiriin niha nocoetiin raajenihane necohasitaauure.

¹³ Canacaanu laen coatiha canacaanuhacha ichana nainei rerohin necohasitanaa nainihacaanu. Nii rijjijieein chu Cana Coaunera cachaauru relaacaanune jaauru cojunacateranein nihane jaun, nii canacaanu rai cojunacatihane jaan rerohin turunaa nainihacaanu. Nii jaunte Aca canacaanu turuaelu Coriintoo neiniquichene rene tiaaajoaain.

¹⁴ Aihana jaun coatiha nii canacaanu rai cojunaca rerohin turuhaacaanu. Chabana inara rene turuenihacaanune sajjieein, ena turuhacaanune jana nihanena laen, canacaanu rai cojunaca roheritiin tururichaanu. Canacaanune jaiti inara rene turueniha chunine jana, ichoaichaniha inara rene turuhin, Ichaonaa Enachasine teraniha Jesocurisitone beebjihacaanulu inara rai.

¹⁵ Coatiha chabana turuenihacaanune jaan turuhin, chuni amihaneero ruluhiin neroranein nihaacaanu. Nitohaneein canacaanu turunajanihei cunaa coacuelanaalane, inara ainaacha neein Cana Coaunera icharatenojoin amihanenaa ichajerichaanuhi. Aiha leinjiin Acaacha esenetaain ichaohin, ichacaanune jerequichenene airichaanuhin.

¹⁶ Chaen nech, nii neeichene jaan jelai caje coriaae cuhin, osa caje nichotenaa nainecururichaaone beebjenaa jerichaanu leeochoaauru rai. Nene laen, inae cachaauru relaauruha leeochoaurune jaauru turunaa jerenihacaanu. Nabana leeochoaauru amihaneero ruluhiin necohasitanaa tocohanihacaanune coataa.

¹⁷ Chunocoha raajenihane necoasitanaajerihane, Cana Coaunera coasitaainne.

¹⁸ Cana Coaunera coitucueraneei rai cachanein nena cachate, Cana Coauneraacha ichanohicha coasitaain ichoa, chabana raajenihane necohasitanaa coacuelanaala.

11

Afosotoneein niha nocoetonacaauru que ereereeca Faborone.

¹ Bajiaanachuhinti cha coitucuhi jaelorohe rijitjoeein inara rai ereereecaunne rautaain aonaeneeiche. Atiin aonacuchene inara rai aitete coitucuhiche.

² Jataain leeochoaauru esenetaain acaauruhacha ere tonoraain, Jesocurisito esenetaaichene jianequichene jaun rautaeniha Cana Coaunera jaan quene inara rai aitoon. Canune rai lanaacha ere tonoraain neeuruha enecurune rijjijieein, leinjiin Jesocurisitohacha ere tonoraain neeichene coina, rai inara teein inara que coitucuerateunlu. Nii jaunna leinjiin Acaacha ere tonoraain queecha coaauquiche leeocheanein inara suujua cuelanaalane coina aitoon.

³ Nena laen Eba coritaalu acanone rijjijieein inara coritaeranihane esenetaaichene coasihun. Nabana Jesocurisitohacha que coacuhin neeichene jianein, leeochoa que coaauquichene coataa.

⁴ Inarate inara relaacaanune jaan nihei que, nech, nejelauneein cuain Jesocurisito nihei que inara rai ereeuruhane rautatiin neeichene jaun, Cana Coaunera Suujue inae inaraacha esenetaailunihei esenetaain, osa caje ichotenoineriquicheeine jaan, inaraacha esenetaailunihei esenetaaiche.

⁵ Coatiha nii inaraacha esenetacuri, afosotonichaanune amurijiriin niha nocoetonacaauru fautaain nena jerinaaun.

⁶ Cacha rai irihanune que nelatinaaun nigui, nena laen esinae rauhijiriin coitucuaun banejelanaala. Niite raotojoein coitucuhiche inara, satiin canacaanu ichanaa coaaraaneein neeichene jaun.

⁷ Inara rai baaso ichaana, inara caje core bajaelanaala inara fautaeriineein nena rijjiejeein neein inara relaaunlu ichoteratenojoein nerichaacheeine que, canu amurijiriin neeichene jerenacaau.

⁸ Nitohaneeine inara caje chaelai bajanaa coacuelanaala, leeochoaauru Jesocurisito ranojoein nenacaauru coriqui ruluera tocohanein raanlu, inara coroatajanena nainichaaune coina, canu rai teeuruhane rijitoein raanune jaun.

⁹ Coatilhachu inara aina nihanune bana, inara caje cha latein cha bajaain nerejetohaaunlu. Masedoniau caje uhin turunacaauru cana nejeraauruhachate canu rai canuhacha latei terejetocurelu. Aihana jaun coatiha inara caje cha bajarejetohaaunlu. Nirijjiejeeine itolere bana nereeunni.

¹⁰ Nitohaneeine satiin Acaiha batane sacutaain turuhanune jaanru nainein neeunlu, esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin rijjiejeein naitoonjoan tonoraain nihanune jaun. Nerinaain canu caje nii ruluera.

¹¹ Coatiha inara cotalha aitohaaun. Jataain inara belaichaaune jaunne aitoon. Cana Coaunerate jataain inara belaichaaunne coitucue.

¹² Nena laen inara aina inae canuhacha ichailu ichajeein sacureeunni, nabana nii canacaanu rijjiejeein raotojoein nena coaauca nocoenacaauru rausiaecaunne coataa.

¹³ Acaaurute nechu casejenein, Jesocurisito letono afosotoniha nocoetocure. Nete esinae acanein aitocurene.

¹⁴⁻¹⁵ Coatiha enaacha nihei nitohanei. Moconajaera netonai, Cana Coaunera cononiha nocoetiin tocohanein nedaane jaunte, rai letonocuru netonai rijjiejeein neeuruhane jaun, cacha caohacha rijjiejeein inanacaure. Nete, caohacha ichacurenihane jaun, ecu tihane bana casetecaain itajenojoiniha cuuruein moconajaera aina jiniiquiin.

Jesocurisito letono afosoto nihane jaun necairichaa Faborone.

¹⁶ Nacoauneeine coitucuhichene coina inara rai aitoreeunni. Jiaonriha cha coitucuenihanune jaun leinjin jaelorohe rijjiejeein iriha canu biha chunine. Atiin canu aonacuchene inara rai aasaeriin necoasitaete aonaquiche.

¹⁷ Coatiha jeriha Cana Curuanaane jaun nii necoasitarihaauni. Nechu cha coitucuhi rijjiejeein ereereecaune jaune aitoreeunni.

¹⁸ Coaracuchenachuinti, Suujua caje rocohin niicha ichai coasitauruha nii leeochoaunune, nii rijjiejeeinechu canuhetonai necohasitareeunni.

¹⁹ Inarate nigui itolere coitucuhiche. Nete cha coitucuelanaala nenacaauru cachaauru inara relaauruhane, acaauru aonaain acaauru rautatiin neeiche.

²⁰ Nitohaneiechene jaun te inara basijiauhin, inara coritaain, inara que jaolequin, inara meri faoracaain, naonjoauruhane niha natiin acaauru abaantaain neeiche.

²¹ Jataaine coejeun, nelatihei rijjiejeein nii aihuruhane tocohanein nenaanainenihacaunune jaun. Nene laen, necoasitanaa coaacuruha nii leeochoaurune canuhetonai necohasitareeunni. Cha coitucuhi rijjiejeeine ena caa ereerejeun.

²² “Canacaanune Ebereeo nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Ebereeo neeun. Jana, “Canacaanune Isaraelita nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Isaraelita neeun. Jana, “Canacaanune Abaraan nefoeratenichaanu” naauruhane, canuhetonaine Abaraan nefoerateneun.

²³ Jana, “Canacaanune Jesocurisito letononeein nihacaanu,” naauruhane, canune jataain acaauru amuritoheriin acanein neeun. Cha coitucuhi rijjiejeein aitocaaune nihanatiine, esinae rauhijiriin aitoon. Canune acaauru amurijiriin amihanein araaisaain caresero cuhane enoanojoein, acaauru amurijiriin mainajeriin bisinojoein, araai saain onaa caje nichoteein, naajoaain neeun.

²⁴ Saoqui sai cuhanete, nichatachoonca isocoon tacanei bisicha que canu casetecaure Jorioocuru.

²⁵ Nii rijjiejeein techu nichata sai cuhane enuha que canu faojoaain, lesajei que ajeri que canu bodoosihure. Nichata saicuhanetechu naluha cuhanune jaan botena jaun ohanune rai neeunlu. Nii jaunna lesajei que cucuana cataaun, lejiichoo lejanotiinein neeunlu.

²⁶ Araai saain nucuhe cuhane amuhanune jaanrunne necairichanaa coaraaun. Tabaauru quene canu basijiaauruha asijiautoorune que, chatohanein canu teeuruha canu araachuru Jorioocurune que, nejelau cachaauru nihanatiin chatohanein canu teeuruhane que, naonjoaainunri que casihun. Jerichanejeinechu, neseeuru

nihanune jaanru, bero cuhane, cucuhana cuhane, naaonjoainunru nihanune jaanru, necairichanaa coaraain neeun. Nii rijjIEEEinechu, necairichanaa coaraain neeun, nii Jesocurisito coreniha cana nejera niha nocoetonacaauru cataaun nihanune.

²⁷ Chaenechu mainajeriin amihaneein necairichanaa coaraaun. Tabaauru que sinilanaala, tabaauru que mijitena aina cocoirena abaantaain, naaonjoaaun. Araai saain tabaauru que lenoninaaun. Jelaronaa caaunne taba que necairichaaun neniha canu cajionene jaun.

²⁸ Nitohaneein itolere que necairichaanune saijIEEEine, jeelai amuritoheriin satiin Jesocurisito ranojooineein nenacaauru iclesiacuru que coacuun.

²⁹ Nii jaunna chunocoha cunaitihane inaderaaun coreniha. Jana chunocoha suujuateeru ruha baasoneein suujua coaraane coinanete, jataain canu baijiae.

³⁰ Canu necoasitaanunena nelatenihanune nainejeein canuhacha ichai que necoasitaareuni.

³¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera itolereneein coroaenoojooineein nenaate, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocoaaunne coitucue.

³² Damasoco nihanulune banate, *rey* Aretasi rai coberenadoroneein nena rai coardiauru letoaelu, nii nese rai rijja bacuujuuaru naineen neein canu cojoaain canu mucuuruhane coina niqui.

³³ Nete nii coitucuriin, omari seonjoa cuhane canu teein, nii nese rai rijja bujuau, acuujuua laojoiri ucuun nena cuhane cuaain canu faauruhane jaun acaauru caje nichoteeunlu.

12

Notajaain que necoitucueratiha Jesocurisitone beebejiha Faborone.

¹ Nihei chaelai que rai cainera, raajenihane necohasitaain niha cachane. Nena laen canu, canu notajaain canu que niicha ichai coitucueratiha Cana Curuaanaane bereeunni inara rai. Aihana jaun coatiha canu raajenihane necohasita aitorihaauni.

² Inae lechoonca jena jaanacaa Jesocurisito esenetaeranichaaunne dede nichata burihu amanojooineen nihanulune. Nechaainti canu jaberoconeein amanojooine nihanulune canu suujueneein amanojooine nichaaunlu. Coatiha coitucuhaaun, Cana Coauneraachate coitucujue.

³⁻⁴ Nena laen esinae rauhijiriin dedeeu amanojooineein, ecu chabana aohanraai erena aonaanlu. Nechaainti canu jaberoconeein netiin aonaenihanulune, canu suujueneein netiin aonacaaunlu, Cana Coauneraachate coitucujue. Nihei chuni cacha que chabana aohanratenoojooineein nihei nii canuhacha aonai erena.

⁵ Chunocoha nitohaneein nihanena naineen coasitaanune. Nene laen caraajenihane niritiin necohasitaanaa naineneun.

⁶ Coatiha esinae niqui, necohasitaanune nohaniha aitorihaaun, esinae rauhijiriine casajenelanaala aitoreeun. Nena aitona jereneun, nabana ainihanune saijIEEEine nechu canu esenetaera coina aitoa canu beeuruha cachaaurune coataa.

⁷ Nitohaneein canu notajaain niha Cana Coaunerae aina cuaain nabana canuneen nihanune roerohin necohasitaanune coataate, leinjiin moconajaera tenojoi cunai tochaneein, ojoa que foconojoi rijitocojoaain canu jaberoco cunaitaerate Cana Coaunera.

⁸ Nii jaunne niqui, canu jaberoco caje nii cunaitaera jaohane coina nichata saain Cana Coaunera rai aitoon.

⁹ Nete, "Nelatelanaala nenacaauru aina cuaain canuhacha ichana nainei coaratihanune coina ichacaane jaunte aaicha. Jataain, ii belaitohanune jereeine jaunte nii aaicha," naain canu tonora Cana Coaunera. Nii jaunne, canu rai niritoha Cana Coaunerane jaun, jataain rachoojooine neeun, chaque nelatenihanune saijIEEEine canu aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone coina.

¹⁰ Nii jaunna nelatenihanune que ereein, latijiojooinein, arinojooinein, Jesocurisito coreniha necairichaaun, naaonjoaain nihanune saijIEEEine jataain rachoojooine ichaaon. Nitohaneine, itolere que nelatihei rijjIEEEine nihanune saijIEEEine, jataain itolere que laraajiiin neeun.

Coriintoo Jesocurisito ranojooineein necaauru iclesiacuru que jataain coaauca Faborone.

¹¹ Inara canu rai lerateechene jaune, cha coitucuhi jaelorohe rijjIEEEine inara rai ereerejeeun. Inara, canu coreniha erena nainequichene saijIEEEine, acaauru fautaain nelatenihanu que, inara rai ereeuruha nii Jesocurisito letono afosoto niha nocoetonacaaunne jana, acaauru rijjijooinein acaauru esenetaain acaauru ere tonoraquichene jaunna aitoon. Coatiha nii canu amurijiriin nena jeriha nocoein ereeuruhane que tonajihaaun.

¹² Nena laen canu Jesocurisito letono esine nichaaune jaun, inara abantaain itolere cojelanaacojoai ichaain inara notajaain neeunlu. Nii cajete esinae rauhijiriin canu afosoto esine nichaaunne coitucuhiche.

¹³ Inara rai cotainacai que irihanune, canu que inara suujua acatecuche. Jerihane leeochoaauru Jesocurisito ranojooineen nenacaauru iclesiacuru caje, canuhacha latei baja-jetocoaaunlune rijijieein, inara caje canuhacha latei bajaenihanune jaaunne jerihane, inara rai baaso ichaaunlu.

¹⁴ Inae jatoroaain nihanu, nacoauneein inara coaraa uhanune coina. Quete nichata sareein inara rene turuhanune. Nenechu inara caje canuhacha latei bajaanune coina ainereunni. Coatiha inaraacha sirii latichaaune jaun coina airinaauni. Inara caohachanu que inara corootajanichaaune coinane inara rene turuha ureeunni. Rai bereecuru caje cha lateein nelanaalate, rai bereecuru rai acaauruhacha latei teein ne acaauru inaca. Nii rijijieeinechu canuhetonai inara inaca rijijieein nihanune jaun, inara rai nelatichaaune coina neeun.

¹⁵ Nii jaaunne, acaihaniji canuhacha ichana nainei ichareeunni inara caohachanu que. Canu jaberoco nihanatiine inara coreniha tereeunni. Nete, nitohanein inara caohachanu ichaain, jataain inara belaa'in inara corootajanena jereein nihanune saijieein, canu que nererojoecaain, canu coointeein, naaonjoaain neeiche.

¹⁶ Coatiha niqwi inara rai chatohanei ichaain nihaaunlu. Nete inara tabaauru: "Acaauru coritaainjena baasoneein osa que acaauru ichao saruerateeun," naaure.

¹⁷ Niheichu coatiha nii cachaauru canuhacha letoaauri que, inara coritaeratihaaunlu.

¹⁸ Canu jerichaaune jaaunna, nii corootajai cana nejeraauru aina Tito letoaauru, inara coaraa uhanune coina. Chaen techu inara raotojoein Tito aina ita rijijieein ita suujua que suujuaain, inara corootajanichaanulune coitucuhiche. Nii jaun chasiina inara coritare Tito.

¹⁹ Jerihanete: "Canacaanu que inara suujua acatequichene coinajecha inara rai aito-coaanu," naaiche. Nete aine. Nitohanei coacuelanaalane Cana Coaunera notaracae, cojoerihu Jesocurisito letononeein nihacaanune jaun, coitucuhichene coina aitocoaanu. Satiin caa inara rai canacaanu aitoonjoate, jelai amuritoheriin Cana Coaunera coituhin ichaohichene coinanera canejeraauru.

²⁰ Inara coaraa uhanune bana, baasoneein neeichene jana inara eruhanune rautaenihanune, inara netonai rautaeneeichene coataane aitoon. Nii jauna ita suujua rijijieein coacuelanaala, ita que necolaain, ita cotaairiin, inara rainuhacha que coacuhin, leeochoaauru cairichaa nohanein, ita que ereein, necohasitaain, ita caje neleruhin, naaonjoaain neeichene jana, inara rene turuhanune que necoatooon.

²¹ Chaen nechu nacoauneein inara rene turuha uhanune jana, inae Jesocurisito esenetaeraneein neeichene saijieein, chabana nitohanei osa que nesaruna naineniha cachane saijieein, inara amute quicha aina osa que nesaruhuin neeichene Cana Coaunera notaracae inara que necoejein chanareeunni.

13

Acaauru suujuateein necoia Faborone.

¹ Nii inara coaraa urichaaunine quete, inae nichata sareein inara rene tururichaaunine. Aihane jaun nii caitono tochanein niha chatohanei rucuhenacaine, nihanete ne corootajaain nichatajaain, naaonjoaain baaso ichaane coaarain beranu.

² Nii jauriaa osa que nesarunacaauru rai, satiin inara rai, naaonjoaain raine caa coriaae caje coauneein aitoreeunni. Nii inara coaraa uhanune coroota sacuhane, caraajenihane inara rai aitocoaaunlune rijijieein, inae nacoauneein inara coaraa uhanune bana, niha chatohanei ichara inara janane inae laen nii baaso ichara que canu suujua acaterinaauni,

³ Jesocurisito letononeein aihanune esenetaeneeichene jaun. Coatiha chaque nelatenihane jaun, inara aina niicha ichanenu ichaai Jesocurisito. Acate inara que itolere que laraajihane coaaratenaa naine.

⁴ Esinae techuhisi cairichei ichara rijijieein coroso que teein atinaaurelu niqwi. Nete niicha ichana nainei ichaain ichtihalu Cana Coaunerana jaun enanetjoein ichoae. Nii rijijieein nechu, canacaanu netonai nelatihei rijijieein nihacaanune saijieein, niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane aina, aina jiniiquiin ichaohin laraajin nerichaanuhin inara corootajanichaaunne coina.

⁵ Aihana jaun inara raajenihane inara suujua cuhane Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, esinae rauhijiriin baaso ichaeneeichene coaracuche. Tana inara aina niha Jesocurisitone coitucuhichene. Nii jaun coujunojoeinequichene rijitjoein inae baaso ichaquichene coitucuriquichene.

⁶ Nena laen canacaanu jerichanejeein nii leechaneein coacuelanaala nihacaanune coaraain coitucuhichene jerichaanu.

⁷ Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanu inara coreniha. Nabana nenacaan baaso chaain neeichene coataa. Coatiha canacaanu baaso ichacaanuna jaun nihei. Nechu inara caohachanu ichaquichene jerichaanuna jaunna canacaanu baaso ichara rijijieein aitocaaanu.

⁸ Nitohaneene nihacaanu, canacaanuhacha esenetai que jaoleconaa nainenihacaanune jaun. Acaihaniji nii canacaanuhacha esenetai rai caohachanuhachane ichana jerichaanu.

⁹ Nii jaunna nelatihei rijijieein nihacaanune que rachoojoein nihacaanu. Nii aina nelararajiaain Aca jerihane rijijieein, baaso ichaelanaala neeichene coinana, inara rai Cana Coaunera bajaebajajeein nerichaanuhi.

¹⁰ Nitohanihana jaunna inara coaraa uhane ajiniha caa inara rai been laenaan. Nabana Jesocurisito cocainanohineein nihanune coarateein, jataain mijiaineein inara rai aitocaaunne coataa. Coatiha inara itajihanune coina, cocainanohineein nihaanlu, raujiaain esinae coujuriu Cana Coaunera cachaneein neein, itolere bana jelai amuritoeriin coitucuhajeein ichaoichene coina, inara coroatajanichaaunne coinane cocainanohineen.

¹¹ Inae satononejeeine jianichaaunne coina caa aitoreeunicha canejeraauru. Jataaina jiniiquiin raotojoein ichaohin, inara ichao rucujueein baaso ichana coacuelanaala ichao-hichene jereen. Esinae rauhijiriin corajeein, raotojoein ita suujua rijijieein coacuhin ichaaoche. Raotojoein ichaohacachene coina cana belaitora Cana Coaunerate inara coroatajanereein.

¹² Coujuriu Cana Coaunera cachaneein, jelai amuritoheriin ita belaa in ita rai ereein neeuche.

¹³ Satiin Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaaurute inara coaacure.

¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rausiaemiin cana belaicha Cana Coaunera aina. Cana Coaunera Suujue itolere bana inara aina neeine raotojoein neeichene coina.

Galasia batane nenacaauru rai Faborohacha letoai

"Inara coaaucaauu," naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeu. Coatiha, cachaauru canu cocoinaain canu letoaaain nihei. Jesocurisito aina rai Inaca Cana Coaunera- nii ohane caje ichateralute canu cocoinaain caletoaain nelu.

² Cau canu aina nenacaauru- canejeraauru aina jiniiquiin neeinna, satiin Galasia batane que Jesocurisito ranojoneein neiniquichene rai caa quiricha laenaauu.

³ Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naonjoainuri aina jiniiquiin raotojoein neeichene jaanu teeuruhine inara rai.

⁴ Nii Jesocurisitote cana osa coreniha ohelu, cau chauratane que itolere curuaanaanein niha moconajaerane jaun aina jiniiquiin caseteco coaracaachene rai nena caje, aina cuaain cana ichoteratihane coina, nitohanein jeriha Cana Coaunera jaun.

⁵ Nii coreniha Cana Coaunera coroaecuruhine itolere bana. Nitohanemiin.

"Coatiha nihei nii baiha cana ichoterateraauu," naa Faboro

⁶ Jataaine inara cojoelatoon, inara belaiha rai Calaohi Jesocurisitone coreniha inara raain nihalu Cana Coaunera saijieein, nii niicha tei erenaa que jaolequiin leeocho cana ichoteranihei erenaa sacuhichene jaun.

⁷ Nete nene leeocho cana ichoteraanu erenaa. Inara laurijiracuru tabaaurute, inara rohecaain, nii inara ichoteranein niha Jesocurisitone que erenaa corenaa jerecure.

⁸ Nete laen, inae nii inara relaacaanune jaan corenaa coacuhin leeochoanein nena erenaa que inara relaera nihane casetecareein Cana Coaunera. Canu leeocho erenaa que inara relaunune nihanatiinte canu casetecareein Cana Coaunera. Leiniin anjera dede caje fauhini, leeocho erenaa que inara relaene nihanatiinte casetecareein Cana Coaunera.

⁹ Jerichanotojoeine nachohaunein caa aitoreeunni. Chunocoha inae nii jauriaanejeein nena erenaa inara relaacaanune jaan corein leeochoanein inara relerate casetecareein Cana Coaunera.

¹⁰ Coatiha baaso ichaenihanune caohacha ichacaauune coaracuruha cachaaurune jerenacaauu aitohaauu. Cana Coaunerate baaso ichaenihanune caohacha ichacaauune coitucureein. Jana jerecuruha cachaaurune rijijieein jerichaaunne coatiha esinae rauhijiriin Jesocurisito letononein nerihaaun.

Jesocurisito letono Afosoto niha nunuhetihane biha Faboro.

¹¹ Anonacuche canejeraaurune caa que inara rai aitete coitucuhiche. Coatiha cacha suujua caje unaa nihei nii osa caje cana ichoterateraauu erenaa- caa inara rai canuhacha beebejei.

¹² Niheichu, leiniin cacha nii que canu relaain niheilu. Leiniin Jesocurisitohachate canu que nii coitucueratein nelu.

¹³ Nii coitucuhichene rijijieeine, canuhetonai jaiti Jorionichaanune ichao que ichaohanune bana Cana Coaunera rai Jesocurisito ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru laurichuru que nejeratein, acaauru rohecaain acaauru itajenaa jereeunlu.

¹⁴ Nii Jorionichaanune ichao que jaiti ichaohanune banane, jataain leeochoauru canu araichuru, canu rijii nenacaauru amurijiriin canacaanu foerateracuru ichao rijijieein ichaohin, nii canacaanu ichao corera caohatein beraain nerejetoonlu.

¹⁵ Nete, inae catohanein rai letononein nihanune coina- jaiti nejanoaenihanune jana canu janijiiin canu raain nelu Cana Coaunera, jataain canu belaitohane jaun.

¹⁶ Nii jaunte, inae nitohanein jerihalune jaan que inae tihane jaun, canu que rai Calaohi coitucuerate, coreniha osa caje nichoteeururichaaain cachaaurune beebejihanu Jorioniheichuru raine coina. Coatiha nii chuni aina ereein aihaaunlu.

¹⁷ Coatihachu, Jerosaleeun nii canu ajiniha Jesocurisito letono afosoto neein nenacaauru coaraain acaauru rai irihanune coina cuhaaunlu. Nitohanena coacuelanaalane jauriaanejeein Arabia batane cuhin- nii baiha Damasocoo cauha uunlu.

¹⁸ Nii baiha nichata jaanacaain catiaainne Jerosaleeun cuunlu, ecu Fedoro coaraain coitucuhanune coina. Ecuna aina neeunlu lechoonca saogui jahonin.

¹⁹ Nena laen, leeochoauru afosotooru coaraeneunlu, acalhaniji cana Curuaanaa Jesocurisito ocoala Saantiaaochane coaraaunlu. Ecu, niheilu nii baiha chuni.

²⁰ Cana Coaunera notaracaene esinae rauhijiriin nohanelanaala aitiin caa laenaauu inara rai.

²¹ Nii baihane Siria, Silisia, naonjoaiunru batanecuru cuunlu.

²² Nete, jaiti raajenihihane canu coitucurenelu Jodea nenacaauru- Jesocurisito ranojoi-
neen nenacaauru iclesiacuru.

²³⁻²⁴ Raujiaainchate: “Taolu jauriaa cana que nejerateein cana rohohecaain cana
itajenaa jerera jetaote, inae enene amuhemujueein caa canacha esenetai erenaa que
cachaauru relae,” naain canu benaa coitucuhin, canu coreniha Cana Coaunera coroa-
curelu.

2

Afosoto niha Faborone esenetaauruha leeochoauru afosotoorune

¹ Lechoonca jena jaanacaain nii baiha catiaainne, nacoaaneen Jerosaleeun cuhacaan-
ulu Berenabeen aina. Chaen nechuhu canu jiniichaaain Tito netonai amaaunlu.

² Nitohaneen cuhanune jeriha Cana Coaunerane jaunne ucuuae cuunlu. Inae tu-
ruhinne, ecu nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru coaraneen nenacaauru aina ne-
jesinajeen ita taojiaain, “Naaonjoaainne Jorioniheichuru rai ichoteratenojoinichaachene
que erenaa beebejeeun,” naai belaa acaauru rai, nabana joaereen cachaauru relaa canu
bein baasoneen caetena coaacuruhane coataa.

³ Nete, ecu niha canu aina Tito- Curiecocuru caje nenaanihane saijieein, jaberoco macohi
cari saeratihihane coina aitocurene saain nii ecu canu aonajeurerauru.

⁴ Nii janate, nechuhu joaenreein acaneen nelanaala Jesocurisito coreniha cana nejer-
aauru niha nocoetonacaauru- canacaanu que nasiin turuure nechuhu esinae rauhijiriin-
Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi tonoraelanaala Jesocurisito aitoonjoaacha tono-
raacaanune coaracurhane coina.

⁵ Nena nii aansijiiniji acaauru ere tonorana jerenihacaanu, nabana inae inara relaacaan-
une saijieein nii inara relaacaanune jaan jianeen acaauru esenetaaichene jerenihacaan-
une jaun.

⁶ Nii iclesianeen nenacaauru curuaanaa neen coitucunojoieneen nenacaauru, coatiha
nii canuhacha beebejei baiha cuaaain cha beeuruhi. Nete leeochoauru curuaanaa nee-
ruhane niha natiin, canu curuaanaa neeurene, namute cacha rai chaneen niha cachane
niha natiin leeocheaneen coaraeniha Cana Coaunerane jaun.

⁷ Nitohaneen canu relanaa coacuelanaalate, Cana Coaunera, Jorioocuru rene cuhin
acaauru relaa Fedorone coina letoaalune rijjijieein, Aca, Jorioniheichuru rene cuhin,
acaauru netonai osa caje ichoteratenojoieneen neeururichaaine beebejihanune coina
canu letoaane que inae nainacure.

⁸ Nitohaneente, nii jeelai Cana Coaunera, afosoto neen Fedoro cocoinaain Jorioocuru
rene letoaera- afosoto neen canu netonai cocoinaain canu letoaelu Jorioniheichuru rene.

⁹ Nii jaunte, nitohaneen inae Cana Coaunera, nii canu rai amihanenaa tihane es-
enetaauruhane jaun, acaauru amihaneeo que acaauru corotajanera neen Berenabeen
aina canacaanu raauruhane coaratiha, satiin notaracaee canacaanu belaa raotojoeen
canacaanu raaree, nii ecu nenacaauru rai jataain leeochoauru amurijiriin nelateineen
acaauru coaraneen nenacaauru, Saantiaao, Fedoro, Joaan, naaonjoainuri. Nitohaneen
canacaanu raainte, Jorioocuru aina neen acaauru relaauruhane tonohanau canacaanu
netonai Jorioniheichuru rene cuhin acaauru relaacaanune jerecure.

¹⁰ Raujiaainchate laen inae jauriaalu caje coaaneen coaacuaunlune rijjijieein,
cairicheihuru coacuhin acaauru corotajanichaanu chaelai quene coina canacaanu rai
aitocurelu.

Antioquihau Fedoro sujuatiha Faboro ne

¹¹ Nena laen, Antioquihau nihanune jana canu rene turuha uha Fedorone bana, rai
nacatiha neen aitoonlu raujiaain baaso neen ichaane jaun,

¹² jauriaanejeein Jorioniheichuru aina lenoneen naaonjoaane saijieein inae ecu turu-
uruha Saantiaao laurichuru- Jorioneen nenacaaurune jana inae nii Jorioniheichuru caje
nelerue Fedoro, nii ena turunaa jaberoco cari macohi moloora coasihane jaun.

¹³ Nii jaunte nitohaneen baasoneen ichaa Fedorone rijjijieein ichacure leeochoauru
Jesocurisito esenetaeraauru Jorioocuru, Berenabeen netonaine maajeein.

¹⁴ Nii jaunne, nitohaneen esinae rauhijiriin naaonjoaain osa caje ichoteratenojoi-
neen nerichaacheeine que cana relaalu Jesocurisitone rijjijieein ichacurenihane coara-
caanne jaun, satiin ecu Jesocurisito esenetaeraneen nenacaauru acatiha nii Fedoro
teteriin: “Chanuna jataain baaso ichaai Jorioniheichuru rohohecaain, Jorioneen niha-
cachene ichao rijjijieein ichaauruhane coina. Ii Jorioneen, inae acaauru ichao rijjijieein
jauriaa ichaohilune saijieein,” naain rai aitoonlu.

*Esenetaauruhane corenihachate Jorioniheichuru aina jiniiquii osa caje nichoteeurueein
Jorioocuru*

¹⁵ Canate cana foerateracuru caje coauneein Jorioneein nihacache. Coatiha leeochoaauru cachaauru, nechu Cana Coaunera coitucuelanaala neein osa que nesarujuueein nenacaauru rijijieein nihaacache.

¹⁶ Nete laen, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi ichaonaa rai rauhi tonoraa cachane niha natiin, itolere niicha ichai ujuaihonihaane caje nichotenaa nainenihaane coitucuhacache raotojoein. Jesocurisito esenetaa cachanete laen, itolere niicha ichai ujuaihoneein nihane caje ichoteratenojoein nereein. Nitohaneein nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi- rauhi esenetaain tonoraain niha cachane nihanatiin, itolere niicha ichai ujuaihoneein nihane caje nichotenaa naineniha cachane jaunejian, canacaanu netonai Jesocurisito esenetaacaanu.

¹⁷ Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenea caje cana ichoteratiha Jesocurisitone jaaunna, osa que nesaruhin nihacache. Aihei, coatiha Jesocurisito esenetaacacachene osa que nesaruha aihaacache.

¹⁸ Inae nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi rauhi jianichaaunne saijieein, na-coauneein rijijieein nenea jerichaaunena laen osa que nesaruha aicheeun.

¹⁹ Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera tenojoi ichaonaa que ichaohanune coinane Moisesa rai jauriaa niicha teilu rauhi tonoraain ichaohanune jianeunlu.

²⁰ Nitohaneein coroso que ohin, itolere baaso ichajeein ichaohanune jaan itajeein canu ichao coreein, canu suujueniha rai Suujue te Jesocurisito. Aihana jaun, jataain canu belaitohane jaun, canu coreniha ohalu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaanune jaunne, acaacha que jaequuin ichaao.

²¹ Coatiha canu belaihaane jaun, canu rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa que jaoleconaa nainihaaun. Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenea caje cana ichoteraneein niha nii Moisesa tenojoi rauhine chujianra, inacojoein cana coreniha orelu Jesocurisitona.

3

Moisesa rai rauhi aina canaacha esenetai.

¹ Galasia cocoachacuru- aansocuru. Cha inara suujua auhacaain inara ichao core, cha coitucuhi rijijieein ichaohichene coina. Nii coataane niqui, esinae rauhijiriin cana coreniha Coroso que ohalu Jesocurisitone coitucueratein, inara que coaratein inara relaacaanulu.

² Raujiaain canu tonoraachene coinane, inara caje bajareeunni: Moisesa rai rauhi tonaraachene jaunna, inara rai Suujue tein nihalu Cana Coaunera. Tana, nii inara relaacaanune esenetaachene jaun inara rai Suujue tihalu Cana Coaunerane coitucuhichene.

³ Jataainachura cha coitucuhi rijijieein neeiche, inae acaihaniji que Cana Coaunera Suujue raachelune saijieein, jerecuruha cachaaurune rijijieein ichaohin nichotenaa coaauquichene coinane.

⁴ Jataainachura inacojoein, nii caohacha- inaraacha esenetai jianeriquiche caohacha nainejeeinte. Aihei jerihane. Coatiha inacojoein nihei.

⁵ Nii inara rai Suujue tein cojoelanaacojoai ichaa Cana Coaunerane, coatiha nii Moisesa rai rauhi tonoraachene jaaun ichaai. Inae nii inara relaacaanune jaan aonaain esenetaachene jaunte ichae Cana Coaunera.

⁶ Coaracuchenachuhinti, rai aitoha Cana Coaunerane esenetaain queecha jaecoha Abaraanne jaun, nii esenetaane corenihacha niicha ichai ujuaiho nelanaala tein raa Cana Coaunerane.

⁷ Aihane jaun, satiin Cana Coaunera esenetaain que jaequuin nenacaauru, Abaraan nefoerate esine neein neeururichaaine coitucuhin neeuche.

⁸ Inoaelu jaiti turueniha Jesocurisitone ajiniha caje coauneein, nitohanein Jorioniheichuru netonai, itolere niicha ichai ujuaihoneein neeuruhane caje niicha ichai ujuaiho nelanaala tenajarichaaaine jaunte: "Satiin caa chauratain sacutaain nenacaauru cachaaurune ii aina cuaain rausiaereenicha," naain Abaraan rai been, nii caohati erenaa raotono laenaeratelu Moisesa que rai Quiricha Inoaensi cuhane Cana Coaunera.

⁹ Aihana jaunte, nii esenetaalu Abaraan ne rijijieein esenetaerate rausiaerein Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohanihana jaunte, nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane nihanatiin caseteco coaraa cureein, "Caseteco coaraate cureein, jitaain caa rauhi laenanohi tonoraalanaala nenea," naain been laenaratihalu Moisesa que Cana Coaunerana jaun.

¹¹ Nitohanihane jaunte, rauhijiriin nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane coreniha coatiha caohacha ichaeranein tein rarinaain Cana Coaunera. "Jesocurisito

esenetaain queecha jaaequiin nenaate caohacha ichaeraneein tein rareein Cana Coaunera,” naain laenanohineein nihane rijijieein.

¹² Nete laen, nii Moisesa rai rauhi, raujiaain esenetaa cachane coreniha ichoteratihane caina aitelanaala: “Esinae rauhijiriin aitoha nii rauhine rijijieein, leinjiin niji cautijiae-lanaala tonoraerate ichaoreein,” naain laenanohineein ne.

¹³ Nitohaneinte ichaelu Cana Coaunera, satiin cachaauru rausiaecane caina, Abaraun rai aitohalune rijijieein, Jesocurisito aina cuaain Jorioniheichuru netonai rausiajeein, nii esenetaain queecha jaaecohacachene, nii naitoonjoan rai Suujue tiha cana raine caina.

¹⁴ Nitohaneinte ichaelu Cana Coaunera, satiin cachaauru rausiaecane caina, Abaraun rai aitohalune rijijieein, Jesocurisito aina cuaain Jorioniheichuru netonai rausiajeein, nii esenetaain queecha jaaecohacachene, nii naitoonjoan rai Suujue tiha cana raine caina.

Moisesa rai rauhi aina, cana rai tihane caina Cana Coaunera aitoonjoan.

¹⁵ Aonacuchene inara rai, joenreein cacha rijijieein inara rai aitete coitucuhichera canejeraauru. Leinjiin cacha, chaelai ichaane caina aitiin laenaain, ecu tein curuaa laena ne. Nihei nii niicha laenai jojohin, niheichu nii niicha laenai jaonaa nainihe chuni.

¹⁶ Nii rijijieeinte, Abaraun aina rai nefoerate, naaonjoain rai, esinae rauhijiriin niicha teenu tihane caina aitelu Cana Coaunera. Coatiha: “Nefoerateeuru,” naain laenanohinihei Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohanein arajii que aitelanaalate leinjiincha que: “Ii nefoerate,” naain laenanohineein ne. Jesocurisito quete nii aite.

¹⁷ Naaonjaain quene inara rai caa aitoon; Cana Coaunera, Abaraun aina cuaain cana rai niicha teeni tihane caina esinae rauhijiriin nohanelanaala aitelu. Inae jauriaanejeein Abaraun rai besihalune baiha jena fasha jaanacanein catiaainte nena ne nii Moisesa rai rauhi. Nii jaunte, nii ichoachaniha Abaraun rai aitohalune jaan itajenaa nainene Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Moisesa rai rauhi aina cuaain nii Abaraun rai niicha benatei tiha Cana Coaunera, coatiha chaque nelateriheii nii cana rai niicha benatei. Nete niha Moisesane ajiniha Abaraun aina cuaain cana rai niicha teenu tiha core colanene cointate aitelu Cana Coaunera.

¹⁹ Aihana jaun chaque nelate nii Moisesa rai rauhi. Acate, turuha nii nefoeratenaa-nii Abaraun rai naitoonjoane reeintiaain, esinae rauhijiriin tonoraain ichaoreniha cachaaurune coaratihane caina tenojoonein nelu. Rai letono aanjera quete nii rauhi teratelu Cana Coaunera. Jana Moisesate cachaauru rai beranein nelu.

²⁰ Nete laen, bera colane raajenhane nii niicha teenu que aitelu- leinjiin acaacha neein nena Cana Coaunera.

Naaonjoain cointate nelu nii rauhi.

²¹ Cana Coauneraacha ichanenu aina ita rijijieein niha nii Moisesa rai rauhina jaunna nii niritiin niha. Aihei, coatiha ita rijijihai. Nii rauhi, cana rai ichaonaa teranihanechu- jianra, satiin nii rauhi tonoraain nena, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje nichoteein nerichaachena.

²² Nete, Cana Coaunera Quiricha aina cuaain, satiin nii Moisesa rai rauhi tonoraain nenihacachene coreniha osaaonanein nihacachene coitucuhacache. Nitohanein coitucuhin, Jesocurisito esenetaacachenete, inae nii Cana Coauneraacha teenu ranaa nainer- ichaachein.

²³ Nii jaunte, jaiti turueniha nii canaacha esenetai jaaeconaanajane jana, caseteco coaracaachene caina mucuhinein cana sirilu nii Moisesa rai rauhi, turuha nii canaacha esenetaine reentiaaajoain.

²⁴ Nii Moisesa rai rauhite, canaanaihuru amaa beraichane rijijieein, Jesocurisito rai cana amaeranein nelu, nii Jesocurisito esenetaacachene, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje ichoteratenohinein nihacachene caina.

²⁵ Nii jaunte laen ena, inae turuha nii jaaecohacachene jaan canaacha esenetaine jaun, cana beraichanein niha nii rauhine caje mituhacache.

²⁶ Nitohanein inae Jesocurisito esenetaaichene jaunte, satiin inara, Cana Coaunera calaahi rijijieein neeiche.

²⁷ Inae nii esenetaaichene aina cuaainte baotisaain coujunacatenohinein Jesocurisito aina neeichene, niicha tei ichaonaa que ichaohiche.

²⁸ Aihana jaun, Jorionein, Curieconein, letononein, nirijieein letononelanaala, quichaauru, enecuru, naaonjoainein neeichene nihanatiin, inae nihei nii que cha. Inae Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene jaunte, lelaurijiei caje ranojoonein nena rijijieein neeiche.

²⁹ Nii jaunte, Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, Abaraun nefoerateneein, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoalu raeraneein neeiche.

4

¹⁻² Naaonjoaane jaunne caa inara rai aitoon. Jaiti canaanainiha nii itolere rai inaca rucuhele eroraneein neeninete, jerichanejeein letono rijijieein ne, esinae rauhijiriin satiin nii rucuhele erora nihane saijieein, jaiti canaanai nihane jaun. Nitohaneeeinte leeocho cacha que beraichaaain ne jinaa tiha inacane jaan que tihane reeintaaain.

³ Nii rijijieein techu, jaiti turueniha Jesocurisitone bana, nechu cana itajeranuneein caa chauratane que nena que beraichaaain nihacachelu.

⁴ Nete, inae nitohanihane coina jinaa tihallune jaan que inae turuhane jaun, rai Calaohi letoaelu Cana Coaunera, cachaneein leinjiin ene caje nejanoaane coina. Acaachate cana amute cachaneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraera rijijieein ichoaelu.

⁵ Nii corenihate cana cairichaeraneein niha nii rauhine caje cana rocohin nelu, rai calaohineein cana teein cana raa Cana Coaunerane coina.

⁶ Nii jaunte, inae esinae rauhijiriin rai calaohi nihacachene coaratiha rai Calaohi Suujue te cana suujueniha Cana Coaunera. Nii rai Suujuete cana suujueniha neein: "Ofa," naain Cana Coaunera bajae.

⁷ Aihane jaun inae ii, nii rauhi tonoraeraneein niheei. Iite, inae Cana Coaunera calaohineein neei. Nitohaneein rai calaohineeine jaunte, Aca jerihane rijijieein, ii que banijiaineein nena raeraneein neriquiin.

Jesocurisito esenetaeraauru que suujuaa Faborone

⁸ Jaiti, Cana Coaunera coitucuelanaala neeichene banate, cha nelanaala nena - cana coaunera niha nocoetonacaauru letononeein nerejetocoichelu.

⁹ Nete laen, inae enene Cana Coaunera coitucuhichene jaun, inara coitucue Cana Coaunera. Aihana jaun, chanuna coaiten nacoaauneein nii chaque relatiheichuru-cairicheineein nenacaauru tonoraain letononeein nena jeriquiche.

¹⁰ Nitohaneein neeichene jaunte, nii enanetoojeein jauriaa aichejetocoichelune rijijieein, ateneecuru, cojoinacaauru, ajaanaacuru, naaonjoaaihunri cojoinaca que turuhane inara rai chosichuru coroojeein bitoaaiche.

¹¹ Nii jaunne jataain casihun, cacoichana aina cutaain inara relaanulune saijieein nitohaneein neeichene jaun.

¹² Canejerauru, canu rionichaaunne jaunne niqiu nii taolu inoaelu nena rauhi tonoraain ichaorejetoonlu. Nena inae enene nii jauriaa nii rauhi tonoraelanaala ichaore-jetocichene rijijieein inae enene ichaaoon. Aihana jaun nacoauneein nii rauhi colane inoaelu ichaohichelune rijijieein ichaaoche.

Nii jauriaanejeein inara relaanulune bana coatiha canu que jaoleconaa coaauheechelu.

¹³ Nenacaantejia cunaitechaaunne saijieein jauriaanejeein inara rai ichoteratenojoneein neriquicheeine beebejihanune bana, jataain rachoojeein canu coroojeein canu raichelu canu coiintena coacuelanaala.

¹⁴ Nii cunaitechaaunlune banate, esinae rauhijiriin, nii canu cunai coreniha canu que jaolequelanaala, niheichu canu coiintelanaala, naaonjoaain leinjiin Cana Coaunera letono- anjera aina Jesocurisito raera rijijieein canu raaichelu.

¹⁵ Chanuna jana chaen, inae enene nii aachelune rijijieein rachoojeein nena naine-neeiche. Esinaete chuhisi niqiu, nii cunaitechaaunne jana rachoojoenaa caaun roncainiha inara notane jana nihane, inara nota rocohin teriquichelu canu rai.

¹⁶ Nitohanihane saijieein rauhijiriin nohanelanaala inara rai aitocoane jaaunna inara que nejeratena nichaauun.

¹⁷ Nii cachaaurute niqiu jataain inara aina nena jerecure. Nete, caohachaaain inara tenaa jerenacaauun aihurene. Nechu canacaanu que jaolequiin, acaauruhacha tonoraain neeichene coinete aihure.

¹⁸ Esinaetechuhisi niqiu caohachae, leeochoaauru cachaauru rai caohacha ichacaane coina coaaucaane. Aiha esinaen rauhijiriin acaauru rai nelatenenu nihane. Nete itolere bana coacuelanaala, inara aina nihanuneecha que coaacuruhane nelatene.

¹⁹ Cacalabi rijijieein neiniquane corenihane, jataain coacuhin cunaiteeun. Charijieein teinti, canaanai janoanaa jerihane cunae rai neba, nii rijijieeine inara coreniha cunaiteeun. Nirijieeine, itolere bana cunaiteeriin nereeuni, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijijieein neeichene reeintaaajoaain.

²⁰ Bajaana chuhinti ena inara aina neneeun, canu raajenihane inara rai leeocheein raotojeein aitocoaaunne coina. Nena inara caje coriaae nihanune jaun inara aina cha chana coitucueeneun.

Acara aina Sara

²¹ Inara, Moisesa tenojoi- rauhi tonoraain nenea jereraauru, canu rai aitocoichenena jereeun. Tana esinae rauhijiriin, aitohalu nii Moisesa rai rauhine aohanraneein neeichene.

²² Aonacuche: “Coroatajaainte canaanai sirilu Abaraaun. Leinjiin rai calaohite sirilu rai coseenra neein nenea Acara aina. Jana, nii leeocho rai calaohi coroatajate sirilu rai comasai esine neein nenea Sara aina,” naain aitohane coitucuhichene.

²³ Nii jaunte, nii rai coseenra aina Abaraauncha sirii- rai calaohi cachanichaachene ichao rijijieein nihane coina nejanoaelu. Nete laen, nii rai comasai esine- Sara aina niicha sirii- rai calaohi, rai aitohalu Cana Coaunerane jaan nainaane coina nelu.

²⁴ Naonjoaane jaunte nii nitohane, nii coroatajai Abaraaun comasaichurute, coroatajaain cana aina niicha ichanenenu ichaa Cana Coaunerane coujunacaneein neeure. Nii Acarte Sinaai bichataneu, Moisesa rai ajeri caje nenea- tabara que tein laenanohineein nenea- rauhi tihalu Cana Coaunerane coujunaca ne. Nii rauhi tonorana nainelanaala neenihurute nii coina nejanoaain neeure.

²⁵ Nitohaneente, nii Arabia nenea- Sinaai bichataneu Moisesa ranojoi rauhi tonoraeraneein, Jerosaleen cocoaichaneein nenacaauru foeratera ne Acara.

²⁶ Nete laen cana, nii Jerosaleen cana que banihatein coaunanojoi cocoaichaneein nihacachene coina, nii comasai esine Sara aina Abaraauncha sirii nefoerateneein nejanoaain nihacachelune jaun, rai calaohi esineneein nihacache.

²⁷ Nii quete:

“Rachoojoein neeu canaanai sirina inaelanaala nenea ene, cojoriin rachoojoeu chabana canaanai sirineeine saijieein.

Jaoleneein neeinne nihanatiin, lanaaona amurijiriin arajiin canaanai siririquiine jaun,” naain laenanohi ne.

²⁸ Canejeraauru, ichaane coina aitohalu Cana Coaunera, Abaraaun raine rijijieeinte nenaanelu Isaca. Nii rijijieeinte inara netonai nenaaneei neeiche.

²⁹ Nii bana cachanichaachene ichao rijijieein Acara aina Abaraauncha sirii rai calaohite nii Cana Coaunera Suujue ichanohineein nejanoanaa Isaca ichao roerohecaelu. Nii rijijieein techu enanetoejeiin inara netonai roerohecaure nii Cana Coaunera Suujue ichanohinelanaala nenacaauru catchaauru.

³⁰ Nete nii que: “Nii rai calaohi aina, nii ii coseenra sitaaute amuhine. Coatiha nainihei, nii ii comasai esine aina iicha sirii- ii calaohi aina, nii ii rucuhele eroraneein nihane,” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³¹ Aihana jaun, coatiha nii coseenraneein nenea nefoerateneein nihaacache. Nii comasai esineneein nenea nefoerateneeinte nihacachera canejeraauru.

5*Inae Moisesa tenojoi rauhi caje jianacoon nihacache.*

¹ Jesocurisitote, Moisesa tenojoi rauhi coreniha caseteco coaracaachene rai nenea caje cana rochin nihane jaun, inae raotojoeiin jianacoon nihacache. Aihana jaun, nainiheeiche nacoauneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraain nenacaauru aina acaauruhacha ichai ichaain nihache.

² Canu Faboro nichaaunne aonacuchena, inara rai aitete aonaquiche. Aitocuruha Jorioocurune rijijieein nii Moisesa rai ruhini tonoraain inara jaberoco macohi cari saerateeichene, coatiha inara rai cha que nelateein nerinaain jianacoon neeichene coina Jesocurisito esenetaaichene jaan.

³ Coaiteen nacoauneeine aitoon. Chunocoha Jesocurisito cachaneein nenea Moisesa tenojoi rauhi caje ichoteratenojoneein nihalune saijieein nacoauneein nii rauhi tonoraane coina rai jaberoco cari saerateein nenaate leinjiiniji cautijiaelanaala nii Moisesa rai rauhi tonoraanete ne.

⁴ Inara, inae jauriaa jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichene saijieeinte, ena Moisesa rai rauhicha tonoraain nenea jeriquiche, Jesocurisito aina inara belaiha Cana Coaunerane jaan que jaolequiin.

⁵ Nete laen cana, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain esenetaacachene jaun, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nenea caje nichoterichaacheeinne que jaaequiin cohajihacache.

⁶ Aihana jaun, Jesocurisito aina jiniiquiin nihacachene, inae nelatihei cana jaberoco macohi cari saerathacachene. Esenetaain queecha jaaequiin nihacachenete laen nelate, nii esenetaain nihacachene aina cuaain ita belaaain ichaohacachene coina icharihanine jaun.

⁷ Inarate niq̄i inae esenetaain queecha jaaequiin neeichelu. Chariji cacha inara coritaane jaun, nii inaraacha esenetai tonoraain neeichene jianequiche.

⁸ Tana Cana Coaunera jerihane jaun inara cotijiaain nihalune coitucuhichene.

⁹ Nete, “Aansijiin coerati que rai coliha jasiitihacanete, jitaain nii rai coliha ichonai coaeralae,” naain nihane coitucuhiche. Nii rijijieeinte leinjiin cacha inara ichao auhacaain aasaeranein ne.

¹⁰ Nena canu, leechaneein inara suujua cuaaichene coataa, inara coroatajanerichaaain cana Curuaanaa Jesocurisitone esenetaaun. Nete laen, nii joenreein inara suujua auhacaera cacha casetecareein Cana Coaunera. Coatiha chunocoha aihane nihanatiin que Suujua acatena nainerinaain.

¹¹ Canejeraauru, jauriaa aihanulune rijijieein enanetojoeein rai jaberoco macohi saer-ateeuruha satii Jesocurisito esenetaeraaurune coina acaauru conujichaaunne, coatiha canu cairichaururihei Jorioocuru. Nitohaneein jerecuruhane rijijieein nii Jesocurisito beratenojoi beebejihanune acaauru baijiaenerichaaunne jaun.

¹² Nete, raajenihane jitariin rai jaberoco molohin jaoruha nii inara suujua rohecaer-aurune caohachae.

¹³ Canejeraauru, inarate cha ujuaihonelanaala jianacoon raotojoeein neeichene coina, cotijiaain ranojoein neeichelu. Nete, inae cha ujuaihonelanaala neeichene jaun, naineeiche inara suujua letono rijijieein cha ichaaain neeichene. Nenacaantejia caohachae nii amuritoheriin, ita belaaain, cha lateein niha leechane coroatajanein, naajoaain neeichene.

¹⁴ Satiin nii rauhi aitoonjoan cajete leinjiincha neeje. Acate: “Chamute cacha belaaain ichao, ii raajenihane ii jaberoco belaaaine rijitojoein,” nae.

¹⁵ Aihane jaun, nii que necohalajiin neeuche. Jana necohalajilanaala nejesinajein ita aina obaaejeriin, ita cotaairiin, naonjoaain neeichenete inara raajenihane nita-jeriquicheein.

Joanreein cacha ichao aina, Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa

¹⁶ Nii jauna inara rai aitoon, jeriquichene rijijieein baasohacha que coacuhin ichoae-lanaala, jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coacuhin ichaohichene coina.

¹⁷ Nii cana suujua cuhane baaso canaacha coacuite, cana aina Cana Coaunera Suujue ichanenu caohateranein ne. Nii rijijieein techu nii cana suujua, Cana Coaunera Suujue que nejeratanaanein ne. Nii corenihate inaraacha ichana jerei ichana naineeiche.

¹⁸ Nete esinae rauhijiriin, inaraacha ichanenu ichaquichene coina inara rai beranein niha Cana Coaunera Suujuene, inae nii Moisesa tenojoi rauhi rijijieein cha ichaquichene jianeriquicheein.

¹⁹ Caaintiaai, “Acaauru acaaurute, jeriha suujuane rijijieein baaso ichajeein ichaaoe,” naain coitucuhacane. Nitohanein ichaonacaaurute, sinijeranelaanaala nena e ne que ichaojeraquuin, rai chosi rai niicha teeuuri inihu que lenonein, naonjoaunne.

²⁰ Chaen techu, acaauru chosichuru corojeein, benanenein, ita coiinteein, ita coana jerelanaala, ita que necoelajauharitiin, enaacha obajeein, ita amurijiriin nena coacuhin, ita caje neleruhin, acaauruhacha coaacuruhane rijijieein neeuruha leeochoaurune jereein,

²¹ ajetoritiin, achotoritiin, naajoaain neeuruhane cajete enaacha nitohanein ichaonacaauru cachaauru coitucuhaca. Nacoauneinne inararai aitoreeunni, que nainaan ichaohichene coina. Nitohanein ichaonacaauru, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa jainecuruhi.

²²⁻²³ Nete laen Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa, ita belaaain, rachoojoein, raotojoei ichaonaa que ichaohin, cha abaantaain, cana rai chaelai que cainaane latelanaala cacha rai cha tein, nii cana ichao corenaa coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala, cana suujua letono tonoraelanaala nihacachene coina, naonjoaain niha-cachene jaanu teranein ne. Coatiha nihei nii chuni rauhi nitohanein ichaohacachene caohatera.

²⁴ Nitohanihane jaunte, Jesocurisito ranojoein nenacaauru, inae coroso que tein itajera rijijieein, itolere rai nichao rijijieein ichaohin neosatein necairichanaa, rai suujua baaso, naonjoaihunri itajeein inae ichoae.

²⁵ Nii jaun, inae ena Cana Coaunera Suujue aina ichaohacachene jaun, coanete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaohacache.

²⁶ Aihane jaun, necohasitaain, ita amuritonaa coacuhin, itaque necoelaain, naonjoaain nena nainihaacache.

6

Le cachanequichene ita coroatajanecuche.

¹ Canejeraauru, osa que nesaruha chunocohane coaraquichene, inae inara Cana Coaunera Suujue que suujuecohichene jaun, rai aitocuchete raajenihane baaso ichaane coitucuhin rai suujua coaraain ichaohine. Nete inara netonai, nitohanein coujunojonein neeichene coataa que necohalajiiin jataain belaa'in rai aitocoichene caohachae.

² Nejesinajeein itolere que ita coroatajanein neeichenete, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaoriqicheein.

³ Jana chunocoha, chanelanaala nihane saijieein leeochoauru amurijiriin nenea coaacanete raajenihane necoritareein.

⁴ Nii jaunte caohachae, le cachaauru baaso ichaelanaala caohacha ichaane coitucuhin, raotojoein rachoojoein nihane caohachae. Nete laen, leeochoauru baaso ichacuruhane coaraain, acaauru que necohasitaain rachoojoein nihane caohachaene.

⁵ Aihana jaun, le cachaaurute naine itolere niicha ichai coitucuhin rai suujua coaraain ichaane caohachae.

⁶ Ena Nenea Cana Coaunera Ere que relanojoneein nihane, nii relaera coroatajanemiin itolere niicha sirii que.

⁷ Jiaonriha inara raajenihane necoritaachene. Chateeinti baaso ichae, niite baaso raeranein nereein. Jana caohacha ichaerate caohacha raeranein nereein.

⁸ Nitohanihana jaunte, chunocoha rai suujua letono baasohacha ichajeein ichaonaa itajereein nii baaso- rai suujua cuhane coacuhin niicha ichai. Nete laen, chunocoha jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein itolere caohacha nejesina ichajeein ichaohane, nii caohacha- rai suujua cuhane coacuhin caohacha niicha ichaite chabana sanaacharanejeein nenea ichaonaa que tereein.

⁹ Aihana jaun, caohacha ichacaachene cointeein jianena nainihaacache, inae coanonaa que turuhane bana cana rai cainanohinerichaa'in nii canaacha ichaine jaun.

¹⁰ Nii jaunte, satiiin rai, nainichaachene jaan que leeochoauru belaa'in coroatajanein nihacachenete caohachae. Chaen jeelai amuritoheriin nii canaacha esenetai coreniha cana nejeranein nenacaauru coroatajanein nihacachenete caohachae.

Acaauru suujuatein acaauru rai necoiha Faborone

¹¹ Enane laen, canu raajenihane canu biji que caa quiricha laenaaun. Nii jaunte, tabaanae caa canuhacha laenai.

¹² Nii inara jaberoco macohi cari molohichene coina inara rohecaeraaurute, nechu rai lauri aina caohachaain nenea jerenacaun aitocure. Nabana Jesocurisito esenetaeranein neeuruhane coitucuhin acaauru sooruhane coataa acaauru coasiha.

¹³ Nete, acaauru jaberoco macohi cari moloerateein neeuruhane nihanatiin, satiiin aitoha nii Moisesa tenojoi rauhine rijijieein tonorana nainecurene. Chaen techu, inara netonai inara jabereco macohi moloerateeichene, inae coujunaca sirihia inara jaberocone que necohasitaauruhane coina nii inara rohecaauru.

¹⁴ Nena laen canu, joareein coreniha necohasitanaa naineneun. Canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone corenihachane naineeun acaacha coasitaanune. Nitohanein, canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone jaun, coitucuelanaala ichaonacaauru cachaauru ichao rijijieein ichaonaa nainihaaun. Niheichu Cana Coaunera coitucuhichuru nihanatiin, canu arinaa nainecuruhi acaauru rijijieein ichaohanune coina.

¹⁵ Coatiha chaque nelatihei, cana jaberoco macohi cari moloerateein, moloeratelanaala, naonjoain ichaohacane. Jesocurisito esenetaacachene jaunte, ena coaunanojoi nihacache. Niite jataain nelate.

¹⁶ Satiiin caitoonjoan tonorain ichaonacaauru cairichaa'joain coaramii Cana Coaunera, raotojoein neeuruhane coina, satiiin Cana Coaunera cacha esineeuu aina jiniiquiin.

¹⁷ Ena caje coaunein, inae nenacaen canu cairichaerateeichene jerinaaun. Inae esinae rauhijiriin Jesocurisito letononein nihanune coujunacanein cajabereeo que, canu bisihuruhane jaan cure sirichaaune jaun.

¹⁸ Canejeraauru, cana Curuaanaa Jesocurisito jataain jelai amuritoheriin coraajein neeichene jaanu teeine inara rai. Nitohanemiin.

Efeso nenacaauru rai Faborohacha letoai

“Chatohaneiche,” naa Faborone

¹ Canune, Cana Coaunera jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito cococainanohineein rai afosoto Faboro neeun. Efeso satiin, Cana Coaunera cachaneein rai Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raine caa quiricha laenaau.

² Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito inara rai raotojoein neeichene jaanu teuruhinete raotojoein neeiche.

Naonjoaainte Jesocurisito aina cuaain rai cachaauru rausiaje.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate dedeeu cana suujue que itolere caohacha ichaain cana rausiaje, rai Calaohi Jesocurisito cachaneein nihacachene jaun.

⁴ Jaiti cana rai chauratane coaunaane ajinihate, cana janijiin cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cha ujuaihonelanaala notaracaae que banijiaineei rai cachaneein nena coina.

⁵ Jataain cana belaihan jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohineein nena coina ichae Cana Coaunera, nitohaneein coausihalune rijijiein.

⁶ Nitohaneein raotojoein nena coina cana belaiha cana rausiaeca jataain niicha belai- rai Calaohi Jesocurisito aina cuaaine corenihate, itolere bana Cana Coaunera coroaecaache.

⁷ Jataain cana belaitohane jaunte, rai Calaohi coichana aina cuaain cana osa caje cana rocohin, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

⁸ Nii cana rai itolere coitucuhin, itolere que nainaain, naonjoaain ichaohacachene jaanu tihane cajete jataain cana belaitohane coitucuhacache.

⁹ Chaen techu nitohaneein cana belaitohane jaun, cana que nii asinojoeinein nena niicha ichaneni niicha coacui coitucuerate.

¹⁰ Inae cuu tihane banate, nii aitiin coaaucaalune rijijiein nii naitoonjoan nainaain, satiin nere tonoraauru chauratane que nenacaauru, dedeeu nenacaauru, naonjoainurine coina satiin curuaanaanein rai Calaohi terein Cana Coaunera.

¹¹ Acate cana janijiin cana raain nelu, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohi rijijiein cana que banihatein niicha rucujuei tihani nii coausihalune rijijiein, niicha jerei ichaane coina.

¹² Nitohaneainte jauriaanejein cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito esenetaain queecha jaequuin ichaohacachene, cana ichao coaraain, niicha ichai coroaecuruha cachaaurune coina.

¹³ Nii rijijiein techu, esinae rauhijiriin inara osa caje nichoteriquicheeine beuruhane aonaain, Jesocurisito esenetaain jerihane rijijiein ichaohichene jaun, rai Suujue aina cuaain rai cachanequichene cojunacate Cana Coaunera, nitohanein ichaane coina aitolalune rijijiein.

¹⁴ Rai Suujuete nii cana que banihatein niicha rucujuei tihane jaan rarichaacheinne cojunacanein ne. Nitohaneinte ichareein Cana Coaunera, satiin nosa caje ichoteratenojoniha rai cachanein neenihurune coaraain, itolere ichana nainihane coitucuhin coroaecuruha cachaaurune coina.

Coitucuurera rai, cha coitucuuruhane jaanu tiha Cana Coaunerane coina bajaa Faborone.

¹⁵ Nitohanihan jaunne, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain, satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru aina ita belaiin neeichene coitucuhanune jaun,

¹⁶ inara coreniha bajaanune nainein inara coacuhin, Cana Coaunera coroaenajacoan.

¹⁷ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca necaohachaaain nena Cana Coaunera cajene bajaan, inara rai inara suujue cuhane chacoitucuhin neeichene jaanu tihane, nii caje inara aina niicha ichana jerei coitucuhin, jelai amuritoheriin Acanihan coitucuhin neeichene coina.

¹⁸ Chaen nechu, “Naonjoain cohajihacachene coinete cana raain nera,” naain coitucuhichene coina inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane coina caje bajaan. Jataainte itolere caohacha amurijiriin necaohachae satiin rai cachanein nenacaauru que banihatein niicha rucujuei.

¹⁹ Nii rijijieinechu chabana satonoelanaala nena niicha ichana nainei ichaain, esenetaeranein nena coina ichaane coitucuhichene coina caje bajaan.

²⁰ Nii jeelai jataain laraajiin mijiainetiin nenaar niicha ichana naineite coaratelu, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichateein que jauriineein teein,

²¹ itolere cocoinanacaaihuri, curuaanaacuru, naaonjoainuri amurijiriin cocoinanacainein niha ena janonaa que, chaen nii baiha neeni janonaa que, naaonjoain quene coina.

²² Nitohanein itolere curuaanaanein Jesoso cocoinaaint, satiin niicha ranojoihunru, rai cachanein nenacaauru iclesia curuaanaanein telu, acaauru suujua raujiaeranein nihane coina.

²³ Nii jaunte, satiin niicha ranojoihunru- rai jaberoco iclesianein neeuruhane jaun, itolere que Jesocurisito corihaneranein neure. Nii Jesocurisito corenihate ne satiin itolere. Nihei colane nenaar nainihei itolere cautene rijihuru.

2

Jataain cana belaiha Cana Coaunerane corenihate cana osa caje nichoterichaachein

¹⁻² Jauriaalute, ichaoruha cana rai chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune rijijieein, baaso ichaechajeein osaque nesarujueein ichaohichene jaun, nitajanaanein nerejetocichelu, Cana Coaunera coitucunaa jeriheichuru suujua saruera moconajaera inara suujua saruhane rijijieeincha ichaohichene jaun.

³ Nitohaneinte jauriaa joareein cana suujua letono rijijieein, baaso ichaechajeein jerichaachene rijijieein ichaorejetocoaachelu satiin. Nii jerichaachene rijijieein, cana suujua letononein baaso ichaechajeein, osa que nesarujueein ichaohacachelune jaunte niqui, cana casetecaane rai nelu Cana Coaunera.

⁴ Nete jataain cairichaojoaain cana coaraain cana belaihane jaun, nii osa que nesaruhin inae nitajenaa neein nihacachene jana,

⁵ rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, cana osa caje cana coulucohin nelu Cana Coaunera, chabana nitajenaa charanejeein nenaar ichaonaa que ichaohin nenaar nainichaachene coina. Jataain caohachanjihane jaunte, inara osa caje nichoteeichene jaanu terate inara rai.

⁶ Nii jeelai Acate, inae ohacachene bana, nitaje rai niha cana suujuene jana, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichatihane jiniichaain cana suujue ichatein raain, rohan cana suujue lauriaelu dedeeu.

⁷ Nitohaneinte ichaelu, caa baiha rai Cojoanonaa neeni que neein jataain cana belaiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaritainne coitucunojoneein nihane coina.

⁸ Inara belaiha Cana Coaunerane jaunte nii esenetaaichene jaan aina cuaain nii nichoteeichene jaan raain neeiche. Nii jaun coatiha inara raajenhane inaraacha erunein nihei. Acate inara rai Cana Coaunera tenojooneein ne.

⁹ Coatiha inara raajenhane inaraacha ichai que nii inara osa caje nichotiheeiche. Niicha ichoteratenohineeinte nii inara osa caje nichoteeiche. Nii jaun nainiheeiche inara raajenhane, nii inara osa caje nichotena rijitiin, nii que ereein necohasitaaichene.

¹⁰ Acate rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cana coaanaain nelu, coujuriu rai cachanein, aca- Cana Coaunera nihane coraajeein, ita belaaain, chaelai lateein neeuruha leeochoaurune, acaauru corootajanein, naaonjoaain nii inoaenlu coausihalune rijijieein nihacachene coina.

Jesocurisito corenihate, leeocheanein nii chuni coaraelanaala ita aina raotojoein niha-cache

¹¹ Inara Jorioneneeichene jaunte, "Jaberoco cari moloelanaala nenacaauru," naain inara curuaateure Jorioocuru. Jana acaauru Jorionecuruhanete, rai jaberoco cari molooruhane jaun: "Canate laen, Jaberoco cari moloorera neein curuaacaache," naain raaje necurujuateure.

¹² Esinaante chuhsi jauriaalu, inara Jorioneneeichene jaun, Jesocurisito cachanein nenaar nainelanaala, niheichu Israelitacuru rene turuhin, ita rai ereein, naaonjoana nainerejeteneichelu, nii que coacuhin neeuche. Chaen techu, nii niicha ichanenu naitoonjoan tenaa nainenelu inara rai Cana Coaunera, inara que jaolecoghane jaun. Nii jaunte colane nenaar rijijieein, inara corootajanerihanine cohana coacuelanaala nitajanaanein neeichelu.

¹³ Nete satiin coreniha ohalu rai Calaohi Jesocurisitone jaun, nii rai coichana aina cuaain coreniha atiin Jorioneneeichene saijieein inara raain ne, inara netonai esenetaaichene jaun.

¹⁴ Nii Jesocurisitote, canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina ita que nejeratenaanein ita coarajenaa caje, ita jaberoco que jaberocanaa rijijieein raotojoein

ita belaa'in, ita corootajane'in, naaonjoaain nenea coina, nii ita que nejeratenaanee'in nihacachene jaan itajee'in, lelaurijiei caje nenea rijijie'in rai cachane'in cana te.

¹⁵ Nitohane'einte nii tonoraain niha cachane coina nenea rauhi cacha relaalune jaan itajelu nii Jesocurisito. Nitohane'e'in itajee'inte, le laurijiei caje nenea rijijie'in cana raain ne, jiniiquiin raotojoe'in nee'in le laurijie'in rai cachane'in nenea coina.

¹⁶ Canacaanu Jorionicha'anune, inara Jorionene'eichene aina lenone'in, inara loreri asaa'e turunaa nainelanaala, naaonjoaacaaunee jaanate, coroso que ohin nii itajee'in, jiniiquii raotojoe'in Cana Coaunera cachane'e'in nenea coina, ita jaberoco que jaberonaanee'in cana te Jesocurisito.

¹⁷ Nitohane'einte Cana Coaunera cachane'e'in nenea nainene'eichene caje, coreniha inae canacaanu aina jiniiquiin rai cachane'e'in nihacachene coina, cana rai nii enachasine ichaonaa que ichaorichaache'eine bera Erenaa Raotono turuaelu Jesocurisito.

¹⁸ Jataain caohachate ichae cana rai Cana Coaunera, rai Calao'hi Jesocurisito aina cuaa'inte coreniha Jorioniheichuru, Jorioocuru, leeo'chaauru cachaauru, naaonjoaihunru aina leinjiin rai Suujue'cha coreniha rai inaca Cana Coaunera rene turunaa nainichaache sathiin.

¹⁹ Aihane jaun inae enene nejelau natane edaa ichaonaa cacha rijijie'in nihee'iche. Inae inara netonaite, aihuruha Jorioocurune rijijie'in ne inara rai rauhi. Jerichane'je'in rai cachane'e'in nee'uruha Jorioocurune rijijie'inte, inara netonai, rai cachane'e'in nee'iche.

²⁰ Inarate loreri ichacuruha icharaaurune rijijie'in, loreri ichanohi rijijie'in nee'iche. Nii jaunte, nii loreri nunuhene'e'in nenea ajeri rijijie'in nee'uruha Jesocurisito co-cainanohichuru afosotooru aina *profetacurune* jana, inara acaauru ichoae teno'joine'e'in nee'iche. Jana Jesocurisitote, nii loreri ichoae satononiha nunaera aina janori bucunee'in ne.

²¹ Charijie'inte'inte loreri jaane, jauriaane'je'in anesijia temuhin jitaain bucute'je'in loreri besautiae ichara. Nii rijijie'in techu Jesocurisito rano'joine'e'in nicha'achene, inae sathiin jiniiquiin rai cachane'e'in nihacachene jaun Cana Coaunera loreri rijijie'in nihacache.

²² Nii rijijie'in techu Jesocurisito rano'joine'e'in rai loreri Teenforo rijijie'in nee'ichene jaun, inara suujue jana ichoae Cana Coaunera Suujue.

3

Jorioniheichuru rai Cana Coaunera ere beebejihane coina letononiha Faborone

¹ Nitohane'eine canu Faboro nichaaunne, Jesocurisito coreniha caesero cuhane neeun, inara Jorionene'eichene rai caohachanuque.

² Inae coitucuhichene rijijie'inte, jataain inara belaihanee jaun, nii inara rai caohacha icharicha'aine beebejeranu que canu te'e'in nelu Cana Coaunera.

³ Acate canu que nii asino'joine'e'in coitucuaelanaala nenea niicha ichanenu coa'rate'e'in coitucuerate, nii inara rai bee'in laenaca'anne rijijie'in.

⁴ Inae ereretaain coaraquichenete, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunera'acha ichaneni asino'joine'e'in nenea coitucuhanune coitucuriquiche'e'in.

⁵ Coatihani ni'qui nii chuni que nii coitucuerate'e'in niheilu jauriaa. Nete inae enene rai afosotooru, rai *profetacuru*, naaonjoainuri que coa'rate'e'in coitucuerate rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera.

⁶ Niicha ichaneni asino'joine'e'in coitucuaelanaala nenea niicha coitucuerateite, nii osa caje cana ichoteraanune'e'in nenea eseneta'auruha Jorioniheichuru netonaine jaun, inae acaauru netonai Jorioocuru rai niicha teeni raauruhane rai neeure. Inae acaauru netonai, rai jaberoco'ne'e'in nee'uruhanee jauntee, rai Calao'hi Jesocurisito aina cuaain niicha teeni erorane'e'in nee'uru'e'in.

⁷ Jataain baaso icha'echaje'e'in ichaore'jetocoo'anne saijie'inte, itolere ichana nainihane jaan ichaain, quichao core'e'in, niicha ichanenu beebejihanune coina canu telu Cana Coaunera.

⁸ Nitohane'e'in leeo'chaauru, rai cachane'e'in nenacaauru amurijiriin baasone'e'in chaque nelatenihanune saijie'inte, canu janijiin canu coco'ainaan Jorioniheichuru rai janiinaca-jelanaala caohacha icharihanee Jesocurisitone que, caohati erenaa beebejihanune coina canu raain nelu.

⁹ Chaen techu niicha ichaneni itolere bana coitucuaelanaala asino'joine'e'in nenea coa'rate'e'in, inara que coitucueratihanune coina caletoa'e nii itolere Coaunerane'e'in nenea Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohane'einte ichaelu, ena caje coaunee'in janijiin niicha rano'joihunru aina cuaain, itolere niicha coitucui ichana nainihane coaracuruha dedeeu mijia'inetiin nenaca'aurune coina.

¹¹ Cana necoaauna ajiniha caje coauneein, chabana satonoelanaala inae nitohaneein icharihanine coina coaasihalune jaunte, nii coaualune rijijieein rai Calaohi Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain ichae.

¹² Nii jaunte rai calaohi Jesocurisito aina cuaain inae rene turunaa nainerichaachein, tonajelanaala acanihane esenetaacachene jaanu teranihane coitucuhin.

¹³ Nii jaun nainiheiche, inara coreniha caa caresero cuhane nihanune que nererojoe-cain, inara relaanune jaan rijijieein neeichene jianein neeichene, nenacaanejia inara rai caohacha ichaane ainun, que nellararajiaain neeichene coina.

Naonjoaainte cana belaite Cana Curuaanaa Jesocurisito.

¹⁴⁻¹⁵ Nii corenihane, satiin rai cachanein dedeeu, caa cana rai chauratane que, naonjoaain laurilauri neinichaachene Inacanein nena Cana Coaunera bajanajacoon neseonriaain.

¹⁶ Jerichanejeeinnechu inara rai, Suujue aina cuaain chachana nainein laraajiin neeichene coina, acaihaniji rai jataain caohachanein nena tiha inara suujuaune coina Cana Coaunera bajaau.

¹⁷ Chaen inara suujua ichaonaa nainiha esenetaaichene coreniha Jesocurisito Suujue coina, nitohanein nii jataain inara belaiha Jesocurisitone esenetaain, jerihane rijijieein neein sacuhichenete,

¹⁸ satiin esenetaerauru aina jiniiquiin, naonjoaain itolere cautenu rijihuru ichaa cana belaiha Cana Coaunera coitucuriquichein.

¹⁹ Nitohaneinne jataain coitucunaa nainichaachene amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunera coitucuhichene coina Cana Coaunera bajaau, Aca Acanein nihane coitucuhin, Acaacha cohajein queecha jaaequiin neein leeocha coacuelanaala Cana Coaunera ainaacha neeichene coina.

²⁰ Aihane jaun, Acanein nihane coitucuhin Aca coroaecaachenete ne, jataain coaacachene amurijiriin cana aina cuaain itolere niicha ichana naini ichana nainihane jaun.

²¹ Jerichanejeeinchu coroaecuruhine, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha ranojihuru cachaauru, cana janonaa besaute que turuhanerein tiaain. Nitohanemiin.

4

Cana Coaunera Suujue aina cuaain ita jaberoco que jaberocooa rijijieein neeuche.

¹ Nii jaunne Jesocurisito coreniha cau caresero cuhane netiin atiin inara rai aitoon, esinae rauhijiriin caohachaa inara suujua coaraain Cana Coaunera ranojieein neeichene jaun nitohanein ichaaoche.

² Leeochaauru amurijiriin nena coacuelanaala, leeochaauru belaiin, chatohanai ichaa chunocoha inara leeochaaurune niha natiin que inara suujua acatein abaantaain, jiniiquiin ita belaiin neeuche.

³ Atiin rai Suujue aina cuaain inara corootajanihane aina, itolere bana jiniiquiin ita suujua rijijieein coacuhin jataain raotojoein neeuche.

⁴ Leijnin Jesocurisito jaberocohachate iclesianein ne. Jerichanejeein techu leinjiincha ne Cana Coaunera Suujue.

⁵ Leijnin Jesocurisitohachate Cana Curuaanaa ne. Leinjiinchate ne cana osa caje cana ichoteraanu canaacha esenetai. Jerichanejeein techu leinjiincha ne cana coulucuhin cana cojunacatecuruhane jaan baotismo.

⁶ Nii rijijieein techu leinjiincha ne Cana Coaunera, satiin Inacanein, satiin ichoae neein, satiin suujue cuhane neein aina cuaain itolere icharanein.

⁷ Nete laen tenaa jerihane jaancuru rai le cahanichaachene nainetiin aina cuaain cana que niicha icharatei ichaain nihacachene jaanu te.

⁸ Nii quete:

“Dedeeu cuhinte jiniichaa caseteconein nenacaauru amaain, cachaauru que niicha icharatei ichacuruhane jaanu te,” naain belu rai Quiricha Inoaensi cuhane.

⁹ Nii Dedeeu cuhalune que aihane jaante, jauriaanejeein cana rai chauratane que turuhin nihalune baiha, jelaiha cuhalu dedeeune que aite.

¹⁰ Nii jeelai dede caje unaate, jelaiha dedeeu cuelu, Aca acanein itolereinein dedeeu netonai Acanein nihane coaratihane coina.

¹¹ Acatechu, tabaauru sacuurerauru cocoinae afosotoneein curuaatenajaain. Jana tabaaurute cocoinae profetanein, jana tabaauru nosa caje jianaco neeurichaain cachaaurune beranein, jana tabaauru esenetaain rai cachanein nenacaauru beraicha fastoronein cocoinanjaen, jana tabaaurute acauru relaeranuuru que cocoinae.

¹² Nitohaneinte acauru relae ita belaiin ita corootajanein neeuruhane nefaa rai jaberoco iclesiane coina,

¹³ Jerihane rijjijeein, jiniiquiin ita suujua rijjijeein coacuhin niicha ichanenu ichaane coitucuhin nihacachene coina. Nitohaneein nihacachenete laen, esinae rauhijiriin itolere-neein jiniiquiin canaacha esenetai aina ijiin, aiha Jesocurisitone rijjijeein nerichaacheein.

¹⁴ Inae laen aihuruha canaanainurune rijjijeein, joareein cana suujua letonoacha ichajeein, joarenreein cana relaera esenetaelanaala neein nechu jataain baaso que cana coritana jeriha cachaauru baasoneein ichaonacaaurune nihanatiin esenetaiaacacheein.

¹⁵ Nenacaneentejian caohachae, esinae rauhijiriin ita suujua rijjijeein, ita rai ereerejein, jeriha Jesocurisitone rijjijeein ijjeiin ichaohacachene caohachae, aca cana suujua temura rijjijeein nihane jaun.

¹⁶ Nii jaunte rai jaberoconeein nenea rijjijeein neein ita suujua rijjijeein coacuhin raotojoein nihacache. Nitohaneein neeinte, cana rai niicha tei aina cuaain jiniiquiin canaacha ichana nainei ichacaachene aina raotojoein ijiin nihacache.

Jesocuriso ainate, enachasine ichaonaa que ichaohacache.

¹⁷ Atiin Jesocurisito corenihane, caa que inara rai erenaa jereein. Jiaonriha inae nenacaaen aihuruha, Cana Coaunera coitucuuruhine rijjijeein ichaohichene. Acaaurute joareein suujua letonohacha ichajeein, niicha ichai coitucuelanaa chachaain neeure.

¹⁸ Nii jaun coatihana niicha tei ichaonaa que ichaauruhi baasohacha coaauca acaauru suujuane jaun, nii niicha tei ichaonaa que jaolecooruhane jaun.

¹⁹ Nitohaneein nauhaca acaauru suujuane jaunte, inae ichaonaa baaso que ichaohin, rai nichao colalajilanaala itolere baaso ichajeein ichaaoore.

²⁰⁻²¹ Nete laen inara nabana nitohaneein ichaohichene coataa, Jesocurisito coitucuhin neeiche, esinaen rauhijiriin naitoonjoan aonaain tonoraain neeuche.

²² Aihane jaun nii jauriaanejein inara ichao, nechu inara coritaa inara suujuane sacuha baaso ichajeein ichaohichene jaan jianein ichaooche.

²³⁻²⁴ Inarate inae nainequiche inaraacha coacui coreein, inara suujue coreein, naaonjoain ichaohin, nii ena jerihane rijjijeein ichaohichene coina Cana Coaunera tenojoin ichaonaa que ichaohin, inae esinae rauhijiriin ichaonaa esine que ichaohichene coaratein neeichene caohachae.

²⁵ Aihana jaun inae ita jaberoco que jaberocooa rijjijeein nihacachene jaun, le cachanequichene inae nainiheeiche inara amute cache coritaachene. Chaelai que erenaa jeriquichene, esinaen rauhijiriin nohanelanaala aitocuhin.

²⁶⁻²⁷ Jiaonrihachu ita que nejeratein ita sonaa coacuhin neeichene. Itaque nejerateechene nii rijjeoritiin baitecuche. Coa inara suujua cuhane enoha moconajaerane jaanu tera tocohanein sonafaaajein obaecache.

²⁸ Asijiautoneein ichaorejeti, asijiauhane jianein amihaneinetete, chaelai sirijieecane, chalateraauru rai chaelai tenaa nainemii.

²⁹ Jiaonriha erenaa baaso que ereeiche leeochoaauru raine. Erenaa caohacha nejesina que ita rai ereeuchete, caohati erenaa que aitocoichene aonaain, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain neeuruhine aohanraauru cachaauru.

³⁰ Inae ecu tihane bana, inara osa caje nichoteeichene coina jelai teein rai cachanequichene jaan cojunacanein inara cojunacatiha Cana Coaunerane jaan rai Suujue nocoeje chanuera tocohanein nenea nainiheeiche.

³¹ Jiaonriha obajein, ita cotaairiin, ita que nererojoeaeriin, leeochoaauru que ereein, naaonjoaain neeichene.

³² Charijieinteeinti Jesocurisito coreniha, inara osa que suujua acatein ne Cana Coaunera, nii rijjijeein ita que inara suujua acatein, jiniiquiin ita belaaain ichaooche.

5

Chatohanein nainere ichaoha Cana Coaunera cachaaurune.

¹ Jataain inara belaaain rai calaohineein teein inara raa Cana Coaunerane jaun, inara netonai belaaain naitoonjoan tonoraain ichaooche.

² Charijiein teenti rai coichana aina cutaain jataain cana belaihan jaun chaelai jujui mocohin que Cana Coaunera belaihuraha saseredotecurune rijjijeein cana coreniha rai jaberoco telu Jesocurisito, nii rijjijeein inara coichana aina cutaain jiniiquiin ita belaaain ichaooche.

³ Inae inara, rai cachanein neeichene jaun, inae nainiheeiche leeochoa ene coacuhin, niheichu que ninichaaajein, erenaa baaso que ereein, inaraacha lateeicha que coacuhin, barijitiin, naajoain ichaonaa nainiheeiche.

⁴ Jiaonriha erenaa baaso que ereein neeichene. Coatihana cha que nelatejeehai niritiin iriha cachane. Nenacaaentejian, niritiin erenaa coacuelanaala, Cana Coaunera coroaajein ichaohichene caohachae.

⁵ Inae coitucuhiche, sinijeranelanaala nenea ene aina ichaohin, erenea baaso que ereein, niicha lateeicha que coacuhin, barijiitiin ichoae, nii Cana Coaunera aina Jesocurisito Cojoanonaa que ichaonaa nainihe.

⁶ Jiaonriha rai suujua caje rocohin joaenreein inara rai chaque iriha cachane tonoraain neeichene. Nitohaneein joaenreein rai suujua caje rocohin erenacaaurute, rauji-aerilanaala casetecareein Cana Coaunera, rai aitoonjoan tonoraelanaala que jaolequuin aitocuruhane coreniha.

⁷ Aihana jaun acaauru rijitiin ereein, acaauru rijijieein ichaonaa nainiheechie inae inara.

⁸ Inae nocohena tabai jana nenea rijijieein ichaorejetocoichelune caje, ena Jesocurisito esenetaain naitoonjoan tonoraachene jaunte, inae nii nocohena caje jianacoon ena ichaohiche. Aihane jaun cojoeriu jianacoon ichaohichene coarateein,

⁹ chaaelai lateein neeuruha leeochoaurune acaauru coroatajaneein, esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala, niheichu nohanelanaala, naaonjoaain ichaaoche.

¹⁰ Atiin Cana Coaunera jerenohicha ichajeein ichaaoche.

¹¹ Jiaonriha nii nocohenaanau nenea rijijieein, chachaeraauru cachauru rijijieein ichaohichene. Acaauru rijijieein ichaonaa coacuelanaala, nii nocohena caje acaauru mitaachete, acaauru netonai jianacoon mituhin, niicha ichai coaraain coitucuhin ichaauruhine.

¹²⁻¹³ Jataainte coejenacaain benacatochoelanaala nihanatiin, asinojoneein chachaain neeure. Nete inae nii nocohena caje mitanajaachene jianacoon neeuruhane, jitariin niicha ichai coitucuhin coaraain neeureein, inae jianacoon nocohena caje mituhin neeuruhane.

¹⁴ Nitohanei que tejian:

“Sininaa rijijieein neeichene caje

inara nota jirichaauche.

Ohin nitajeeichene rai neeichene caje

Jesocurisito aina ichaaochete,

inara que itolere coarateeinete,

coaraain coitucuhichera,”

naain ne erenea.

¹⁵ Aihana jaun chatohanei ichaquichene que necohalajiin neeuche. Jiaonriha chacoitucuhi cacha rijijieein ichaohichene, itolere coitucuhin, itolere que nainaaain ichaaoche.

¹⁶ Atiin necohalajiin neeuche, jataain baasoneein ichaonacaauru cachauru cataaun ichaohichene jaun.

¹⁷ Jiaonriha chacoitucuelanaala nenacaauru cachauru rijijieein, joaereein chachaain nenea coacuhin neeichene. Atiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain ichaaoche.

¹⁸ Jiaonrihachu ajeiechene, nabana ajenaacha que coacuhin baasohacha ichajeein ichaohichene, inara ichao aasajeein neeichene coataa. Nenacaain tejian, ajena coacuelanaala Cana Coaunera Suujue jerenohi nejesinaacha que coacuhin, jerihane rijijieein ichaohichene caohachae.

¹⁹ Nejesinajeein ita rai salmo beebejeein, nenatenanaja que nenatein, inara suujua aina cutaain Cana Curuaanaa coroajeein rachoojoeuche.

²⁰ Itolere bana Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain, Itolere Inacaneein nenea Cana Coaunera coroaecuche itolere niicha tei coreniha.

Raotojoein sinijera aina ichaauruhine Jesocurisito ranojoihunru.

²¹ Jesocurisito que inara suujua acatequichene coarateein, jiniiquin ita suujua rijijieein ita belaaain ichaaoche.

²² Enecuru nihanatiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jerecuruha acaauru lanaaurune rijijieein neeuruhine.

²³⁻²⁴ Charijieein teeinti niicha ranojoihunru iclesia neein nenacaauru coturineein niha Jesocurisitone jaun, rai jaberoconeein itolereenein jerihane rijijieein neeure niicha ranojoihunru, nii rijijieein rai sinijera coturineein neeuruhane jaun, rai lana jerihane rijijieein nere tonoraain ichaauruhine enecuru. Nii jeelai Jesocurisito techu, nii rai jaberoconeein nenacaauru iclesia ichoterateranein ne.

²⁵ Charijieein teeinti rai coichana aina cutaain, jataain niicha ranojoihunru belaihane jaun, acaauru coreniha rai jaberoco telu, sohin jaaoruhane coina Jesocurisito, nii rijijieein rai coichana aina cutaain sinijera jereein belaihuruhine acaauru lanaauru.

²⁶ Nitohaneente niicha ranojoihunru coulucoelu rai naitoonjoan aina cuaain, acau que camujuaain,

²⁷ esinae rauhijiriin niicha ranojoi iclesia neein, jelai teein raineein que banijiaain necaohachaain osa colane neeuruhane coina.

²⁸ Charijieein teeinti ii rai caohachanu ichaain neei, nii rijjijieein ii comasai rai netonai caohacha ichaain neeu. Rai comasai belaaain ichoai cachate, raaje rai caohachanu ichaa aicheein.

²⁹⁻³⁰ Nihei chuni raajenhane rai jaberoco que nejerateein nei. Nitohaneein nenea coacuelanaalate, raotojoeiin lenoneein, rai jaberoco colalajiin ichoae. Nii rijjijieein techu, rai jaberoco rijjijieein neeuruha niicha ranojoihurnine jaun, acaauru colalajiin ichaolana-jaen Jesocurisito. Canate nii jaberoconeein nihacache.

³¹ Nii quete:

“Nii jaunte rai inaca aina rai neba naonjoain ratiriin, rai sinijiera raain nereein cache, ita jaberoco que jaberoconaa rijjijieein neeuruhane coina,” nae Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³² Niite asinjoain rijjijieein nihane jaun, coitucunaa nainene chuni. Nene laen canu, aiha niicha ranojoinunru iclesia aina Jesocurisitone que aitoon.

³³ Aihane jaun le cachaauru rai jabereco belaihanee rijjijieein rai sinijiera belaaain neeuruhine. Enecuru netonai rai lana que suujua acateein, niicha jerei rijjijieein neeuruhine.

6

Inaca ere tonoraain ichaauruhine acaauru calaohichuru.

¹ Ranunacuru, enamanaacuru, naonjoaineeichene, Cana Coaunerane belaaichene rijjijieein inara inacaauru belaaain acaauru ere tonoraain neeuiche.

² Jauriaa nejein tonoraain ichaoha cachane, rai tihane coina Cana Coaunera aitoon-joate: “Ti inaca, ii neba, naonjoainuri belaihu Cana Coaunera belaaaine rijjijieeine,

³ raotojoei ichaonaa que nerausiaaejeiin ichaohi,” naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Aihana jaun, inara acaauru inacaneein, inara belaaain inara relaa Jesocurisitone rijjijieein, inara bereecuru baijiaelanaala belaaain, chatohaneii ichaane coataa suujuuteein relaauche.

⁵ Nii rijjijieein chu caa cana rai chauratane que acaauru fatorooneein nenacaauru ere tonoraain, que suujua acateein, amurijiriin nenea coacuelanaala, que asinjoaineein cha coacuelanaala, naonjoain neein letoaane jaan ichamiin rai cache, Jesocurisito rai ichaane rijjijieein.

⁶ Cojuriu Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, jerihane rijjijieein inara fatoroon icharatanehin ichaain neeuiche. Jiaonriha nechu inara aina caohachaain nihane coina, notaracaecha caohachaain chachaain neeichene.

⁷ Inara letoaane jaan ichaquichene, jiaonriha rai ichaquichene que coacuhin ichacache, Cana Curuaanaa Jesocurisito rai ichaquichene que coacuhin, corajeiin ichacache.

⁸ Fatoroon cachaneein neein, fatoroon cachanelanaala, naojoain netiin, caohacha ichaa cachane, rai cainarihani cana Curuaanaa, niicha ichai rijjijieeine coitucuhin neeuiche.

⁹ Jana inara acaauru fatoroon nequichene, nii leechaneein chuni coaraeniha Cana Coaunerane coitucuhin, nii inara que suujua acateein jeriquichene rijjijieein neeuruha inara cachaaurune rijjijieein, inara netonai acaauru que inara suujua acateein nii chatohaneein acaauru tenaa coacuhelanaala, naonjoain acaauru belaaain neeuiche, inae acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera cachaneein neeichene coitucuhin.

Jesocurisito aina cuaain laraajihururichaaain niicha ranojoihurnine.

¹⁰ Jesocurisito aina jiniiquiin neein, nii itolere que laraajiin neeichene jaanu niicha teenu aina cuaain, itolere que laraajiin neeuiche canejeraauru.

¹¹ Nabana inara coritaa moconajaerane esenetaain neeichene coataa, que acatena nainequichene coina, inara biji achune, inara rai Cana Coaunera tenojoi que acateein tonoraelanaala neeuiche.

¹² Coatiha cana tocohaneein cachaneein bucuhin nenea, cana que nejerateein cana saruhin nihein. Acaaurute moconajaera letononeein dede caje uhin, nechu joanreein baasoneein cache saruhin, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru que niicha ichana nainei ichaane coina letononeein nenea neeuere.

¹³ Aihana jaun inara rai nitohaneii acateein neeichene jaanu que, inara rai Cana Coauneraacha tei aina jatoroaain neeuichete, chatohaneein inara tenaa coaauca moconajaerane niha natiin, abaataain amuritiin neeiche. Inaen leesajeein jatoroaain neein amuritoratene, nii namuritoratena coacuelanaala neeuiche.

¹⁴ Nitohaneein namuritoratelanaala, niheichu nohanenaa coacuelanaala, naonjoain neein esinaen rauhijiriin ichaohichene que necouhateein neeuiche.

¹⁵ Itolere bana jatoroain neeuchete, Ena Nena ichaonaanaja que jiniiquiin raotojoein neriquicheeinne coina beratenojoi beebejeiche amuhemujuein.

¹⁶ Nii itolere caje inara ichoteratena nainera inaaraacha esenetai, moconajaera rai usi cofatojoi bujuateein caje inara ichoterateiin.

¹⁷ Jana inara rai Suujue tenojoi rai Nere, inara biji achune neeine. Jana nii jianacoon cha ujuaihonelanaala neeichene coina inara mitaera, inara asihoneein inara coturi bujuatera niha neeine, chatohaneein inara amuritonaa nainiha moconajaerane coataa.

¹⁸ Itolere bana Cana Coaunera bajaebajjeein, rai Suujue jerenohin rijijieein neeuche. Itolere que nainain jatoroain inara suujua corelanaala neein, satiin rai cachaneein nenacaauru coreniha Cana Coaunera bajaache.

¹⁹ Bajaachene naineein, atiin canu coacuhin canu rai netonai bajaachete, canu rai laraajiin ereein nihanune jaanu teeine ne, aina laraajiin ereein Aca cana osa caje cana ichoteranihane beebeje coitucuelanaala nenacaauru raite coitucuumii.

²⁰ Acate coreenra niha canu teein rai naitoonjoan beebejihanune coina caletoaain ne. Nii corenihate caa caresero cuhane canu enoaauruhane jaun, ena caresero cuhane neeun. Chaque casilanaala, Acanihane beebejihanune coina canu rai atiin bajaache.

Necoitha Faborone.

²¹ Canu rai Cana Coaunera tenojoin amihanenaa que casuujua rijijieein cacorataanera cana nejera Tiquicote, inara rai canuhacha ichai beein, canu ichaone maajeein bereein.

²² "Naaonjoaainne nihacaanu," naain inara rai beein, inara suujua aninoaaane coinane nii inara rene letoaaun.

²³⁻²⁴ Cana Inaca Cana Coaunera, rai calaohi Jesocurisito aina esenetaain jiniiquiin ita belaaain raotojoein ichaauruha canejeraaurune jaannu teeine. Jerichanejeein chu itolereenein, satiin belaaain naitoonjoan rijijieein janelanaala nenacaauru canejeraauru rai, raotojoein neeuruhane jaanu teeine.

Filipoo nenacaauru rai Faborohacha letoai

Caresero cuhane neein Filipoo nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera rai laenaa Faborone

¹ Canua Faboro neeun. Timoteeo ainane Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito cacha-neein nihacaanu. Satiin nii Filipoo neiniquichene Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raina caa laenain letoacaanu. Saain nii inara beraihurera ichauhenaauru, chaen nechu nii inara coroatajaneraauru- diaconooru, naaonjoainuri rai reein tiaaina caa letoacaanu.

² Raotojoein neeichene coina, inara belaa'in inara coroatajaneene Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Cana Coaunera Ere esenetaeraauru rai Cana Coaunera bajaa Faborone

³ Inara coaaucaanne naineeine, "Nariha" naaun Cana Coaunera rai inara coreniha.

⁴ Cana Coaunera bajaanunena, rachoojoein bajaaun inara rai, inara coroatajanihane coina,

⁵ nunuhe caje coaaneen, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere que cacha relaacache jiniiquiin ena netojoeina jaun.

⁶ Rauhijiriina coitucuun, inara suujua rucujeein coriha Cana Coaunerana jaunte, jerichanejeen rucuhejeen sacureen, enacoauneen turuha rai Calaohi Jesocurisito nereein tiaan.

⁷ Cacoichana aina cutaain satiin inara belaihanuna jaunte ne carai rauhi, nitohaneen inara que coaaucaanne coina. Caresero cuhane nihanune janate, cacoelaain cacorataane Cana Coaunera. Chaen techu nii choae tacaain, cocoaianacaaihuri acatiha tein cacorataane, esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaera neein niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que irihanune coina. Nii cacoratanihane rijijieen inara coroatajanerichaa'in Cana Coaunerane coitucuhana.

⁸ Esinae Cana Coaunerate coaraje, inara belaa'in inara jeriha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone rijijieina jataain inara belaihun.

⁹ Jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Ere coitucuhin, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jereen,

¹⁰ nii que inara suujua coarain, inara suujua coitucuhichene coinana Cana Coaunera bajaaun inara rai. Nitohaneen neeichenete nenereen inara que cha, coaiteen turuha Jesocurisitone bana.

¹¹ Nitohanihanete inara coroatajanereen Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, raotojoein jiniiquiin ita coroatajaneen leeochoauru aina ita belaa'in neeichene coina. Nitohaneen neeichenete, caohatiin inara coroatajaniha Cana Coaunerane aina cuaain rai caohacha ichaquichene coaraain, nii coreniha Cana Coaunera coroaeca curureen cachaauru.

"Chanu nihei ohanune, jerichanetoheca carai," naa Faborone

¹² Aonacuchena inara rai erete aonaquiche. Caresero cuhanete niq'i caenoaain, cacairichaaure niq'i. Nenacaen tejian carausiaaeca catohaneen caetecure, nenacaen jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere beebejihanu cau nenacaauru raine coina.

¹³ Nii jaunte Jesocurisito ere tonoracaanne coreniha, caa caseteco neein nihanune coitucuure saain Roma curuaanaa rai soondarooru, saain cau nenacaauru, naaonjoain-unru.

¹⁴ Nitohaneen caseteco neein nihanune coitucuuruhane jaunte, nii que nelararajiaain laraajiin nihei chaque casiirilanaala Cana Coaunera Ere beebejeure cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurera cachaauru.

¹⁵⁻¹⁶ Tabaaurute caichoe ininaa coacuhin Jesocurisito ere beebejeure. Leeochoaurute laen esinae rauhijiriin, suujua coaraain Jesocurisito ere beebejeure cacoelaain cacorataana jerena caun, laraajiin Jesocurisito ere beebejihanune coreniha cau casetecoo neein nihanune coitucuuruhana jaun.

¹⁷ Nii caichoe ininaa coaauraurute, suujua coaraelanaala Jesocurisito ere beebejeure, cacairichanaa jerena caaun niq'i.

¹⁸ Chanu nihei caohatoha nitohana'i caraina jaun. Joaenreein caha Jesocurisito Ere beebejihanena nenacaen rachoojoein nereeunni.

¹⁹ Nitohanihana jaunna carai Cana Coanera bajaebajaequichene coreniha cacoraanerihani Jesocurisito suujuene coreniha, raotojoeiin jianacoo miturichaaunine coitucuun.

²⁰ Nii jaunna chunei que necoejelanaala nihanune jereeeun. Jerichanejeein cuaajeein nenacaen nauruta naurutaain Jesocurisito rijijieein nihanunena jereeeun. Chanu nihei ohanune jerichanetoheca carai.

²¹ Ichaaojihanunena jataain Jesocurisito ere tonoraera neein niha cureeunni. Jana ohanunena jian nenacaen raotojoeiin aina nereeeunni.

²² Jana ainihanena carijieein atiin ichaaojoeiin sacuhanunena, cana Curuaanaa Jesocurisito tenojohin amihanenaa ichana nainereeeunni. Chariji teeinti carai caohachare.

²³ Tabaquena ohanune luhecaauun, Cana Coanera Calaohi Jesocurisito aina niha cuhanune coina. Niite laen jataain carai caohachare.

²⁴ Nete laen inara caohachanu que caohachae carijieein ichaaojoeiin sacuhanune.

²⁵ Aihana jaunna jaiti ichaojoeereunni, inara corootajanichaaunne Jesocurisito ere esenetaain, tonoraain raotojoeiin rachoojoeiin jeelai amuritoheriin neeichene coina.

²⁶ Nitohanihana jaunna coaiteen enacoauneein inara aina nereeeunni. Nii banate raotojoeiin Cana Coanera Calaohi Jesocurisito coroaerjiquicheein, caohatiin cana belaihana jaun.

²⁷ Atiin coujurihu Jesocurisito coitucuera neein nenea tocohaneein, inara suujua coaraain inara ichao que ichaaoche. Inara coaraana uhene rijitoejeeun niqui, nechaainti nainerichaaunni. Jana inara coaraa uhenihanune nihanatiin, jiniiquiin laraajiin Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin. Nii inara aina nejeratenacaauru coasijirilanaala raotojoeiin neeuche atiin.

²⁸ Nitohaneein neeichenete chaque casineeichene coaracuruha inara aina nejeratenacaaurune, raajenihane Moconajaera rene tacaacuururichaine coitucuha cuurureein. Nitohaneein coitucuhinte esinae rauhijiriin Cana Coanera coreniha jianacoo neeichene coitucuha cuurureein, que acaauru notaarichaaain Cana Coanerana jaun.

²⁹ Coatiha raujiaain esenetaaichene coinaacha jianacoo inara mitaai Jesocurisito. Coreniha necairichanaane maajeein abaantaain neeichene cointate jianacoo inara mitae.

³⁰ Ita rijitoejeinte necairichanaa abaantaain laraajihacache. Inarate necairichanaa abaantaanulu laraajiine coaraquichelu. Nii rijijieeine chu nii inara rai beeuruhane tocohaneein laraajiin enanetojoeiin necairichanaa abaantaain neeun.

2

Suujua coaraa Jesocurisitone rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

¹ Inaderaaichene nihanatiin inara belaiin, inara corootajaneein, inara suujua lararajiain, naaonjoaan Jesocurisito suujuena jaun,

² ita belain raotojoeiin jiniiquiin neeuche, coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nenea tocohaneein. Aihuna inara coaracaauunne, raotojoeiin rachoojoeiin ne.

³ Coa leeochoaauru choae ininaa coacuhin, leeochoaauru que necohasitanaa coacuhin nihache. "Acaaurute jian cana amuritoherihure," naaiche neeche caohachae.

⁴ Coa inara caohacha nuhacha que coacuhin inaraacha ichai ichaain nihache. Leeochoaauru rai netonai caohachanu quene maajeein nelateneni coacuhin ichaain neeuche.

⁵ Charijieein teeinti suujua coarae Cana Coanera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

⁶⁻⁷ Jerichanejeein Cana Coanera rijijieein niha natiinte, Cana Coanera leto no neein cacha neein nejanoaa natiinte, "Naaonjoaina Cana Coanera rijijieein neeun," naain erenelu.

⁸ Nitohaneinte nejanoaain ichauhena neein letoaa Cana Coanerana jaun, nere tonoraain leeocho ataibinae necojenaachara rijijieein coroso que ohe, Cana Coanera rijijieein nihanatiin.

⁹ Nii jaunte satiin leeocho cocoinanacaihuri choae jauhecotojoeiin Jesocurisito cocoinae Cana Coanera,

¹⁰ jataain cocoinanacai neein nihane coitucuhin, nere tonoraauruha saain dedeeu nenacaauru, caa chauratane que nenacaauru, saain cana asae nenacaauru, naaonjoaihunri nihanatiin nere tonoraauruhane coina.

¹¹ Jataain acaauru curuaanaanu que Jesocurisito tiha Cana Inaca Cana Coanerane coitucuhin, "Iite Cana Curuaanaa neei, nitohanein jeriha Cana Coanerana jaun," naain ereeuruha saain caa chauratane que nenacaaurune cointate satiin leeocho cocoinanacaihuri choae jauhecotojoeiin Jesocurisito cocoinae Cana Coanera.

Chauratane que nenacaauru rai cono rijijieein neeuuha Cana Coaunera esenetaaurerane

¹² Aihana jaun, caa ena inara caje coriaae inara caje nihanune jaun, inara aina nihanune bana quere tonoraraetohichene amuritoheriin quere tonoraauche. Inara suujua coaraain, raotojoein Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin, inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

¹³ Inara corootajanerichaain Cana Coaunera, inara suujua coaraain nere tonoraain niicha jerei ichaquichene coina.

¹⁴⁻¹⁵ Chatohanai amihanenaa que inara letoaera nihane, nii inara letoaera que chaque ere lanaala raotojoein ichacuche, nabana baaso chaquichene inara necoejehanuha chuneine coataa. Nechu aansai ataibinae cachaauru quete laurijiraquiiin neeiche. Aihana jaun coa nohaneein, cacha coritaain, asijiauhin, naosateein, naaonjoaain nihache, Cana Coaunera Calaoehineein neeichene jaun.

Aihute neneeine inara que tonaain baasoneein chaque erei. Cana Coaunera Ere tonoraichene corenihate jianacoo osa que lanaala neeichene coitucuha cuurureein nii inara curuhacaain nenacaauru, Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru.

¹⁶ Nitohaneainte coitucuha cuurureein, ichaonaa tera Cana Coaunera ere que ereeiche acaauru raine.

Nitohaneein neeichenena raotojoein nereeunni, coaiteen enacoaauneein cau turuha Jesocurisitone, inacojoein laraajiin inara relaenihanune coitucurichaaunine jaun.

¹⁷ Chanu nihei coaraain casohin cajaanu Cana Coaunera Ere bihanu inara raine coreniha ne. Nenacaena jian raotojoein nereeunni ohanune nihanatiin, atiin Cana Coaunera Calaoehi Jesocurisito ere tonoraa curiquicheeina jaun.

¹⁸ Nitohaneein raotojoein nihanune jaun, carijitoein caniha raotojoein neeuche inara netonai.

Timoteo letoanaa jeriha Faboro ne

¹⁹ Jeriha Jesocurisito nena, enanecoojoa Timoteo letoaene rijitoeun, inara coaraa uhane coina, inara coaraain chunocoha que carai beratihane raotojoein nihanune coina. ²⁰ Coatiha nihei nii Timoteo rijijieein coaaucaunne rijijieein inara caohachanu que coacuhin nei.

²¹ Cana Coaunera Calaoehi Jesocurisitohacha jerei ichana amuritoheriin acaauruhacha ichana jereeicha que coaacuruha saain nii leeochoauruna jaun.

²² Nii coitucuhichene tochaneeinte caohatiin cacorataane Cana Coaunera Ere beenaa que nii Timoteo, Fojjara corootajaniha rai calaoehine rijijieinte cacorataane.

²³ Cha teeinti ichacurureein caniha cocoinanacaihuri. Inae nii coitucuhanunena letoaene rijitoeun, inara coaraa uhane coina niqii.

²⁴ Jeriha Cana Curuaanaana, canu netonai inara coaraa ureeunni enanecoojoa.

²⁵ Caraito caohachare nii cacorataaneraannu que inaraacha letoailu cana nejera Efaforoto letoaanu ichoachanihane. Acate laraajiin cacorataane camijianeeo que.

²⁶ Cunaitihane coitucuhichena jaunte, nii que suujua roerohecaeriin nihana jaun jataain inara coana jere.

²⁷ Esinaete chuhisi rauhijiriin banejelanaala ninauhene neein cunaitelu niqii. Nete cairichaaoojoaain coaraana jaun rautae Cana Coaunera. Coatiha leinjiin acaacha cairichaaoojoaain coaraai Cana Coaunera, canu netonai nihanatiin techu cairichaaoojoaain coaraana jaun rautae Cana Coaunera, ohane ena amuritoheriin jataain inaderaain nihanune coataa.

²⁸ Nii jaunna letoanaa jereun, luhecotariin turuhin inara coaraa uhane coina. Inara netonai coaiteen coaraain raotojoein rachoojoein neeichene coina. Nitoanihanena canuhetonai raotojoein niha cureeunni.

²⁹ Inara coaraa uhane, coroaieein belaaain raauche, coujurihu Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha ita nejera neein nena tochaneein. Jerichanejein chu rijijieein nenacaauru belaihuhe.

³⁰ Basijiiin lanajeje Jesocurisito jerenohin ichaane coreniha oha ne. Inara raajenihane canu corootajanananaine neeichene janate, lunaa nitohanai ichana saijieein acaacha canu corootajanelu.

3

Ena nena Cana Coaunera Ere rauhi que acaauru relaa Faboro ne

¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neein neeichene jaun raotojoein rachoojoein neeuchera chasocuru. Jauriaana inara rai laenasihunlu niqii. Nena jerichanejein

coaiteen enacoaaneein caa laenaain letoareeunni, raotojoein coitucuhin neechene coina.

²⁻³ Coaracuche, “Esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonorana jeriquichene, inara jaberoco cari sauhichenete neere,” naain inara coritaa nii nechua aansai, jaberoco cari saaurerane coataa. Nitohaneinte niqui cojunacaacoa nitohanaine coina cache relaelu Moisesa inoanlu niqui. Nete inae cau chauratane que turuha Jesocurisitone jaun, inae nene nitohanai, inae Jesocurisito Suujue que cana suujua cojunacatiha Cana Coaunerana jaun.

⁴ Canuhetonaina Israeli nefoerate esine neein- Moisesa aitoonjoan tonoraera neein neeunlu jauriaa itolere amuritoheriin.

⁵ Inae fosa janoniha nejanoaanune janate, cajabereon cari jiununuhin moloorelu, Israeli esine nichaaun- Israeli niha canu inacane jaun. Canuna Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa neeun. Ebereo ere quete ereeure cajojiaraauru, jerichanejeeina chu acaauru rijijieein Ebereoo que ereeun. Canuna fariseoo neein Moisesa aitoonjoan rijijieein ichaera neein neeunlu.

⁶ Casuujua coarihei amuneeinne Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaurera cairichaeriin nerejetoonlu. Jataainna rauhijiriin Moisesa aitoonjoan rijijieein icharaa-toonlu.

Nii jaunte caque chaque erenaa nainenelu chunei.

⁷ Nitohaneinte carai nelateenneein nelu carai nii Moisesa aitoonjoan niqui. Nena inae canu ichao coriha Jesocurisitona jaun, inae enene jianeun, inae nelateniha caraine jaun.

⁸ Nitohaneinte inae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhanune jaun, carai inae nelatene, nii jauriaa carai nelatei. Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraanuna jaunna jitariin nii itajeeun. Coatiha canu rai chaque nelatejeehai nii jitariin canuhacha itajei, inae que jaolecohanune jaun. Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin

⁹ aina nihanune coreniha inae chaque nelatihei nii jauriaanejeein nena. Coatiha nii Moisesaacha aitoonjoan tonoraanune coreniha jianacoo caeterihei Cana Coaunera. Jesocurisito esenetaanune corenihate, jianacoo caete Cana Coaunera.

¹⁰⁻¹¹ Aihana jaunna Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito suujua que suujuaquiin nihanune jereun. Acaihanejein nitohanein nihanunena coacuun. Charijiein teinti necairichanaa abaantaain ohane caje ichanaain nelu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieina canuhetonai nena jereun.

Itolere jianeinna satono que turuhane reentiaain laraajiin nereeunni.

¹² Coatiha, “Inae esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein nihanu,” naain irihanune jaun aitoahaun. Nena laen Aca jerihane rijijieein sacureeunni, caa baiha rijijieein nihanune coina.

¹³ Coatiha, “Rijijieeinna inae neeun,” naanune caun aitoahaun. Itolere canuhacha icharaaetilu jianeinna jelai choae jauhecotojoeriin laraajiin nereeunni satono que tiaain,

¹⁴ Jesocurisito aina cuaain cana rai niicha teeni thane coina cana raain nihalu Cana Coaunerane jaan raanune coina.

¹⁵ Caitono tocohaneein coaaucaachenete ne, esinae rauhijiriin cana suujua coitucuhin, Jesocurisito esenetaeranein ijiin niha cana suujuane coina. Jana ainihanete, inara que nii coaratereein Cana Coaunera, inara netonai nii coaraain coitucuihene coina.

¹⁶ Nete laen inae nii coitucuujiacachene rijijieein tonoraain ichaohacachene caohachae.

¹⁷ Chasocuru charijieein teinti cha ichaain neeun, nii rijijieein inara netonai cha ichaain neeuche. Chaen nii aihacaanune rijijieein nenacaauruhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche inara netonai.

¹⁸ Inae arai saain aitocooaun. Niite jataen canu inaderajae. Atinne coaiteen aitoreeunni. “Cana Coaunera coitucuhanu,” naainte niqui ere cache tabaauru, nete satiin coreniha coroso que ohin nihalu Jesocurisitone saijieein aina nejeratenaa tocohaneein ichaaoere, joaenreein necairichanaa abaantanaa nainecurenihane jaun.

¹⁹ Nitohanein ichaonacaaurute nitajiha cuururein, necoejena charanein ataibinae rijijieein ichaauruhana jaun. Cana Coaunera coacuelanaala, acaihanejein caa chauratane que nenacaauru itolereicha que coacuruhane jaun.

²⁰ Nitohanein nihaacache laen cana. Dede curuaanaa neein niha cana Curuaanaa Jesocurisitona jaunte, dede cocoaicha neein nihaacache. Aihana jaunte enacoaanein dede caje fauha uha nii jianacoo cana mitaera Jesocurisitone cohajihacache.

²¹ Acate cana jaberoco coriha cureein culocohin rai jaberoco tocohaneein necaohacha que necaohachaaain. Itolere amuritonaa nainihane jaan aina cuaainte nitohanein ichareein.

4

Raotojoein inetono janonaa bana rachoojoein neeuche

¹ Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonorauchera cacoelaichaauru chasocuru. Jatainna inara coaana jeretoon. Inara ainana raotojoein rachoojoein neeu, quesenetaaichene coreniha Cana Curuaanaa coitucuhichene jaun.

² Aonacuchena inara rai aitete, acaauru rai aitocoiche. Ita aina obaejerihuruhane jianeincha, jiniiquiin ita belaijjeincha neeuruhine, nii Ebodia, Siintique, enecuru, naonjoaihunri coujurihu Cana Coaunera coreniha cana nejera neein nenea tocohaneein.

³ Nii Filipoo nihanune bana saain Culemente, leeochoaauru, naonjoain aina cajini-ichaain ichaonaa tera erenaa que amihaneeuruhallune jaun. Acaauru curuaate inae laenanohineein ne ichaonaa tera- Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Raotojoein inetono janonaa bana rachoojoein neeuche, Cana Curuaanaa Jesocurisito aina neeichene jaun. Aonacuchena coaiten inara rai aite. Raotojoein rachoojoein neeuche.

⁵ Aihute esinae rauhijiriin inara amute cacha belaina inaera cachaneein neeichene coaraain inara coitucuumiiniin saain cachaauru itolere bana. Inae cataainjia turuha Cana Curuaanaane.

⁶ Jiaonriha aansijiin laaojoi coreniha nererojoeaache ne. Niha inara que chatohanaine Cana Coaunera corojeein bajaain, rai beechete coitucuhine.

⁷ Nitohaneein ichaquichenete, inara suujua rachoojiaa cureein Cana Coaunera, raotojoein neeichene coina.

Nitohaneein itolere cachaauruhacha coitucunojoi amurijiriin raotojoein ichaon-
aanaja terein inara rai Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera tenojoin cana suujua rachoo-
jiaerate inara suujue suujuatereein Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene coina.

Coa cajihaneein inara suujua coaracache

⁸ Satononejeeinne ena cuhane ichei caa que erereunni. Coa cajihaneein inara suujua coaracache. Acaihanejein rauhi cuhane cuaain cana suujuatera erenaa que inara suujua ereein nii que coaacuche. “Leeochaauru belaaain, caohatiin leeochoaauru coaraain, caohatiin camijaneeonne maajein ichaain, naonjoain nihanunete caohachae,” naain inara suujua tocharaain inara suujua coaracuche.

⁹ Nii inara relaanulune jana aonaain esenetaaichelune tocohaneein neeuche. Chari-
jjeein teeinti cuu nihanune bana quichao que ichaorejtoon, nii rijijjein inara netonai
caohachaaain inara ichao que ichaoche. Nitohaneein neeichenete, inara aina niha cureein
cana suujua rucuhera Cana Coaunera, raotojoein neeichene coina.

Cairicheineein nihanune nihanatiina jerichanejein raotojoein nereunni.

¹⁰⁻¹¹ Tabiicha carajaain cacoaaquichene jaunna, Cana Curuaanaa coroaeejeun. Naaon-
joaante, “Cacoaaucurenera,” coatiha naa casuujuane caaun caitono nihei, neniha chuni
letoaichene jaannune jaun, cacoelaaichene jaannu coriqui letoaneeneichene coitucuhane
jaun. Coatiha inara caje chaaelai bajaai caitono nihei. Cairicheineein nihanune
nihanatiina jerichanejein raotojoein nereunni. Inae nitohaneein nerelaain nihanune
jaun.

¹² Aihanune banana necairichanaa coaraain neeu. Ai banana, chaque latijiojoi
lanaala neeu. Nii jaunna itolere necairichanaa, mijitena, naonjoaain ichaonaa que
ichaonaa coitucuhin neeu. Inae nitohanei coriaanune jaunna, neniha chaaelai caraine
nihanatiin chaque tonajelanaala neeu.

¹³ Jatoroaaina neeu, chatohaneein caetera nihane abaantaain nihanune coina. Ni-
tohaneeinna joenreein abaantana naineeun, casuujuu lararajiaa cacorataaniha Cana
Coaunera Calaohi Jesocurisitona jaun.

¹⁴ Chaen caohachate ichaquiche, necairichaecaaunne jana canu rai coriqui letoaaain.

¹⁵ Coaaquiche chachu inara netonai natiin, taolu inara ratiriin Masedoniau cuhanune
bana techu, inara Filipoo Jesocurisito ranojoeinein neiniquichene coaiten carai coriqui
letoaichelu. Acaihanejein inaraachete Jesocurisito que cacha relaanune nunuhetiha-
nune caje coaaneein cacorataanera neein neeiche, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito
que inara relaanune cainaera rijijjein.

¹⁶ Atiin Tesalonecau nihanune jana techu, coroata sai cuhane coaiten le cachaauru
cachaauru caje coriqui taojiajein carai letoaaichelu.

¹⁷ Coatiha cacorataaneichene coina caitono nihei. Nitohaneein cacorataaneichene
corenihate jelaai choae jauhecotojoeiin nii cainaa cureein Cana Coaunera dedeeu.

¹⁸ Ena cuhanena raaun latichaaunne amuritoheriin Efaforoto aina inaraacha letoai que jojohin. Nitohaneein inara suujua caje coaaneein ichaquiche Cana Coaunera notara-caaena jaunte, nii coaraain rachoojoe Cana Coaunera, nitohaneein ichaera cacha rautaana jaun.

¹⁹ Nii jaunte chaelai lateein neeichene inara rai ecotiha cureein Cana Coaunera, Jesocurisito ere tonoraera neeichene jaun. Acaachate Cana Coauneraneein nihana jaun nitohanai ichana naine.

²⁰ Aihana jaun coanete Cana Inaca Cana Coaunera coroaeejein nihacache inoaelunetiin. Nii rijijieein neeine atiin.

“Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche.

²¹ Satiin nii cuu nenacaauru Jesocurisito coitucuurera rai, “Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche. Cau caniha Cana Coaunera Calaoihi coitucuurerate chu inara coaau cure.

²² Romanocuru curuaanaa loreri asaae nenacaauru netonai techu inara coaau cure, saain cau nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera netonai techu inara coaau cure.

²³ Inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Inae jianichaaun.

Colosau nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Colosau neiniquichene.

¹ Canuna Cana Coaunera jerenohineein, rai Calaoi Jesocurisito letono- afosotoro Faboroneeun.

² Jesocurisito coreniha cana nejera Timoteeo aina jiniiquine caa quiricha laenacaanu, satiin Cana Coaunera cachanein, canacaanu suujua rijijieein Colosau Jesocurisito coreniha canacaanu nejeraneein neiniquichene rai. Cana Inaca Cana Coaunera jeelai amuritoheriin inara corootajaneeine jiniiquiin raotojoein neeichene caina.

Jesocurisito esenetaeraaru rai Cana Coaunera baja Faborone

³ Inara rai Cana Coaunera bajaacaanune naineeine, itolere bana: "Narihara Cana Coaunera," naain Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaanu,

⁴ aiha Jesocurisito esenetaain neein, satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru aina jiniiquiin ita belaaain neeichene coitucuhacaanune jaun.

⁵ Inae dedeeu inara que banijiaain rucuhenojoein nenea rariquicheeine cohajein neeichene jaunte, leeochoaauru aina ita belaaain neeiche. Cana osa caje cana ichoteranein nenea erenaa caohacha aonaquichene caje coauneente, nii inaraacha cohajei sirichanein neeiche.

⁶ Nii erenaa inara rai beratenojote, itolere chauratane sacutaain coitucuhin, inae rijijieein ichaore cachaauru. Charijieein teeinti esinae rauhijiriin cana belaitoha Cana Coaunerane beeuruhane aonaaain, esinae rauhijiriin erenaa nihane esenetaaichelune rijijieein.

⁷ Nii quete jeriha Jesocurisitone rijijieein inara relaaain nelu, nii jataain canuhacha belaineein nenea Efaforasi. Acate canacaanu amihaneon que canacaanu corootajaneranein, inara rai jeriha Jesocurisitone rijijieein cha ichaeranein nenea ne.

⁸ Aca techu canacaanu rai, inara suujuatiha Cana Coaunera Suujuene rijijieein leeochoaauru belaaain ichaohichene benaa belu.

⁹ Nii jaunna coituhacaanune caje coaunein jianelanaala inara rai Cana Coaunera bajaacaanu, inara que jeelai amuritoheriin niicha jerei coitucuerateein, itolere inaraacha ichai coitucuhin, rai Suujue jerenohin coitucuhin, naaonjoaainchene caina.

¹⁰ Nii ainate Cana Curuaanaacha jerei rijijieein itolere caohacha nejesina ichaain neriquicheein, jeelai amuritoheriin Cana Coaunera coitucuhin coujuriu Cana Coaunera cachanein nenea tochanein.

¹¹ Nii coinana itolere amurijiriin niicha ichana nainei aina cuaain, inara lararajiaa Cana Coaunerane, laraajiin nererojoecaelanaala neeichene caina bajaacaanu.

¹² Nii ainate rachoojoein, nii satiin notaracae rai cachanein nenacaauru rai niicha teenu- rai Cojoanonaa raain neeichene caina, inara rai teranunein nenea Cana Inaca Cana Coaunera coroaequiche.

¹³ Cana Coaunera, cana curuaanaanein niha moconajaerane jana, caje cana ruluhin Cana Curuaanaa niha rai Calaoi Jesocurisitone caina rai Cojoanonaa que cana telu.

¹⁴ Nii rai Calaoi corenihate cana osa caje cana ichoteratein, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

Ohalu Jesocurisitone corenihate Cana Coaunera aina raotojoein ichaohacache.

¹⁵ Chabana Cana Coaunera coarahaacache niqiu. Nete rijijieein nenea- rai Calaoi Jesocurisito coaracaache. Acate, jauriaanejein rai Calaoinein nelu, itolere coaunaane ajiniha caje coaunein.

¹⁶ Aina cuaain techu itolere dedeeu neenihuru, chauratane que neenihuru, chabana coaanojoinelanaala neenihuru, chabana inanacaelanaala itolere ichana naineranein itolere que mijiaaanein neenihuru, naaonjoainuri coaunaeratelul Cana Coaunera. Satiin niichurute rainein nihane caina, aina cuaain coaunanojoein nelu.

¹⁷ Nitohaneente itolere ajiniha nenaanelu Jesocurisito. Chaen techu coreniha, Aca jerihane rijijieein neure satiin niicha coaunaauri.

¹⁸ Chaen techu satiin niicha ranojoein nenacaauru, rai iclesia neein neure. Nii iclesiate Jesocurisito jaberoco ne. Jana nii jaberoco coturite jeelai Jesocurisitohacha ne. Aca techu itolere ajiniha nihilune rijijieein, aca satiin ajiniha o caje ichanaelu. Nitohaneente nelu, itolere que satiin ichoaichateranein nihane caina.

¹⁹⁻²⁰ Jesocurisito aina itolere bana nenea jerihane jaunte, aina cuaain satiin itolere cana rai chauratane, dede, cana janonaa, naaonjoainuri que neein, que nejeratanein

neuruhane caje, aina raotojoein neuruhane coina ichaelu Cana Coanera. Niite ichaelu, coroso que rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone aina cuaain.

²¹ Jauriaalute niqui Cana Coanera cacha nelanaala aina inara suujua cuhane que nejeratenaaneein neeichelu, nechu baasohacha ichajeein ichaohichene jaun.

²² Nete laen inae enene, aina raotojoein rai cachaneein que banijiaaanein neeichene coina, inara que suujua acatelu Cana Coanera. Nii cointe joaereen cacha rijijieein, atinanohinelu rai Calaohi Jesocurisito. Nitohaneeinte inara coulucoelu, nacatiha cha ujuaihonelanaala, osa colane neeichene coina.

²³ Nete nitohaneein nenea jeriquichene, inara rai benojoiniha ichoteratenojoein neriquicheeine jaanune jana, aonaain esenetaichelune rijijieein, leinjiin acaacha cohajeein, leeocha ichana coacuelanaala neeichene caohachae. Nii jeelai inara rai beratenojointe, satiiin chauratane sacutaain benojoineein ne. Chaen canu Faboro nichaaunnena nii que cachaauru relaaurera coroatajaneraneein neeun.

Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneraneein niha Faborone.

²⁴ Ena inara coreniha necairichanaa coaracaane jaunna rachoojoeun. Nii Jesocurisito jaberoco- niicha ranojoein nenacaauru- iclesiacuru coroatajanena quete Jesocurisito coreenraniha necairichanaa coarae cajabereeo.

²⁵ Nitohaneeinte Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneraneein nihanune coina, canu telu Cana Coanera, inara caohachanu que, inara rai niicha beratenojoi beebejihanu, aca jerihane rijijieeine coina.

²⁶ Nii niicha coitucuerateite inoaelnu caje coaaunein chuni que coitucueratelanaala asinojoein sirilu Cana Coanera. Nete laen inae enene, satiiin rai cachaneein neinichaachene que coitucuerate.

²⁷ Nii jataain caohachaneein niha Jesocurisitonete, satiiin Jorionelanaala nenacaauru que coitucuerate Cana Coanera. Nii asinojoein nenea niicha coitucuerateite, Jesocurisitonein inae inara suujueniha ne. Acaachate cohajeeiche.

²⁸ Nii jaunna Jesocurisito que cachaauru relaacaanune, itolere niicha ichai coitucuhin ichacuruhane coina acaauru suujuatihacaanu, esinae rauhijiriin caohachaaain aca jerihane rijijieein, Jesocurisito rai tenajaacaanune coina.

²⁹ Nitohanei amihanenaa ichacaanne coina canu lararajiaain, itolere ichana nainichaaunne jaanu tiha Jesocurisitone ainana caa niicha icharateite ichaain neeun.

2

¹ Laodiseau nenacaauru, chae inara, chaen chabana canu coaraelanaala nenacaauru-canu benea caje cacoitucuureraauru, naaonjoainuri neeichene corenihane, jataain mainajeriin necairichaaun.

² Nitohaneeinne caohachaaain rai suujua lararajiaain, jeelai amuritoheriin jiniiquiin corajeein, itolere bana ita belaaain neein, nii chuni que Cana Coaneraacha coitucueratelanaala nenea- Jesocurisito coitucuhin neeichene coina jataain laaraajihun.

³ Esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin neeichenete, rai caohacha aina itolere coitucuhin neriquicheein.

⁴ Nabana chuni inara coritaa raotojoein inara rai ereein, osa que inara saruhane jana, esenetaaichene coataane caa inara rai beeun.

⁵ Inara aina canu jaberoconeein nenihanune niha natiine, itolere bana canu suujua cuhane inara coacuun. Nii jaunna jiniiquiin rauhijiriin inaraacha ichai ichaain neein, Jesocurisito esenetaaichene jaun, aca jerihane rijijieein ichaohichene coitucuhanune jaun jataain rachoojoeun.

Ena nenea ichaanaa teraneeinte ne Jesocurisito.

⁶ Nitohanihane jaun jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichelune jaun, itolere bana aca jerihane rijijieein ichaaoche.

⁷ Aihana jaun, leinjiin acaacha jerihane rijijieein inara suujua aina cutaain ichaohin nii acaneein nenea rijijieein ichaohichene coina inara relaauruhalune jaan esenetaaichelune rijijieein, itolere bana Cana Coanera coroaecuche.

⁸ Itolere que necohalajiin neeuche, nabana nechu joaereen nichao que inara coritaain nenea jereranihane, esenetaain neeichene coataa. Nii cacha coritaeranein nenacaauru, coatiha Jesocurisitohacha jerei icharanein neeuruhi. Acaaurute nechu Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru ichao que cacha relaaain, moconajaera icharatenohin icharanein neeure.

⁹ Jerichanejeeinte rai Inaca Cana Coaneraacha ichai ichana naineranein ne nii rai Calaohi Jesocurisito.

¹⁰Nii jaunte Jesocurisito aina neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina netonai neeiche. Nii Jesocurisitote, itolere que laraajin satiin Cana Coauneraacha cocoinanojoneein nenacaauru Curuaanaaneein ne.

¹¹Chaen techu inae Jesocurisito aina neeichene jaun, inae coujunacatenohineein neeiche. Coatiha rai jaberoco que coujunacatenohineein neeuruhalu Jorioocurune rijijieein nihei. Niite inae necorihata inara suujuane jaun, inoanlu osa que nesarujueein ichaohichene jianein neeichene jaan coujunacanein rauhijiriin Jesocurisito caje unaa neein ne.

¹²Nii atinaain conautenojoneein nihalune caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieeinte, inara atinaain inara itajihane rai niha osane caje, Curisito aina cuaain nichoteeichene coujunacaniha acauhanau tein baotisanojoneein neeichelu. Nitohaneinte neeiche, niicha ichana nainei ichaain oo caje ichateralu Cana Coaunera esenetaain neeichene jaun.

¹³Inara Jorionelanaala neiniquichenete jauriaa inara jaberoco que coujunacatenohinelanaala neeichelu, jauriaanejonein nena Moisesa tenojoi rauhi tonoraelanaala nitajaneanein neeichelune jaun. Nete laen inae ena, Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene caina, inara rai ichaonaa tein ne Cana Coaunera, nii Jesocurisito cana osa caje cana ichoterateranein nihane jaun.

¹⁴Nii jauriaanejonein nena Moisesa rai rauhi tonoraenihacachene jaunte niqui, caseteco coaracaachene rai nihacachelu. Nete coroso que ohalu Jesocurisitone aina cuaain, nii itajeein nelu Cana Coaunera.

¹⁵Nitohaneinte Jesocurisito aina cuaain, moconajaera aina rai letononeein nenacaauru amuritoheratelu Cana Coaunera, satiin coarajejeurera notaracae tenajaain.

Itolere dedeeu nenaacha que coacuhin neeuche.

¹⁶Aihana jaun, inara ichao que ichaohin, inara lenonein, inara coco que cocohin, naaonjoaain neeichene, nihei chuni nii que ereein nena nainei. Jiaonrihachu nebetacanaa cojoanonaa bitoaain neein, atene ujarichuru bitoaain, naaonjoaauruhane rijijieein ichaohichene caina inara counujeeunruhane tonoraachene.

¹⁷Nete satiin necoreerein inae ecu tihane bana. Jana Jesocurisito tenojoi ichaonaa chabana necorerinaain, niheichu chabana satonorinaain.

¹⁸Jiaonrihachu baaso ichaa inara beein, acaauru rijijieein neeichene caina, inara rai aitiin neeuruha nii Cana Coaunera letono aanjeraauru letononiha nocoetiin, acaauru notaaca Cana Coaunera beein, nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein ichaohin necohasitaacha que nenacaaurune tonoraain neeichene.

¹⁹Jesocurisito cachanein rai suujua cuhane sirichurenihane jaunte, jeriha Cana Coaunera rijijieein, jiniiquiin neein ita belaaan ichaohacachene caina cana tein niha Jesocurisitone saijieein ita caje neleruha cachane jerecure.

²⁰Jesocurisito esenetaain neeichene jaunte, inae nii jauriaanejonein inara relaaurohalune jaan jianein neeichelu. Aihana jaun, inae nainiheeiche ichaauruha Jesocurisito coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein ichaohichene.

²¹⁻²²Nii jaiti Jesocurisito coitucuelanaala ichaohichene bana: "Jiaonriha dadaain, niheichu quiichene. Niheichu inara biji cuhane teberiana nainiheeiche," naain dadaain quiichene caohatein inara relaaurohalune jaunte, nechu cachaauru suujua caje unaanein nihane jaun inae nitaje.

²³Esinaete chuhisi niqui rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera rijijieein neein aitocure. Nete cana jaberoco cairichaeranein ne. Nii acaauru aitoonjoan osaacha que coacuhin nena caje cana suujua corenaa nainenihane jaunte, nii chaque nelatene.

3

¹Nitohanein inae ohin nitajenaa rijijieein neeichene caje Jesocurisito esenetaain neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina jiniiquiin, rai raotono nichajai que niha Jesocurisitone jaan- dedeeucha que coacuhin ichaaoche.

²Nii jaun, inae nainiheeiche Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru rijijieein coacuhin neeichene. Dedeeu nenacaauruhacha que coacuhin neeuche. Jiaonriha caa chauratane que nenacaauruhacha que coaauquichene.

³Nitohanihana jaun, inae jauriaalu nena inara ichao que ichaohichene, ena nena inara ichaote, Jesocurisito aina Cana Coaunera aina asinojonein ne.

⁴Nitohanein Jesocurisito, inara ichao sirichanein nihane jaunte, inae ecu tihane bana nacoanein turuhane bana, aina jiniichaain inara ocotiha ureein, aina jiniiquiin necaohacha que ichaohichene caina.

Jauriaanejonein nena ichaonaa aina ena nena ichaonaa.

⁵Aihane jaun, coaacuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein coacuhin ichaohichene jianecuche. Jiaonriha joanreein ene aina ichaohin, quicha

nejesina neein ichaohin, ene nejesinaneein ichaohin, naaonjoaain Cana Coauneraacha rautaainelanaala nenea ichaain, chaelai siriquichene chunaain, naaonjoaaincha que coacuhin ichaohichene. Nitohanei ichaonaate jataain cana ichao aasaatera ne.

⁶ Nere tonoraelanaala nitohaneein ichaonacaaurute, jataain mainajein casetecaer- aterein Cana Coaunera.

⁷ Nii rijijieinte inara netonai ichaorejetocoiche, jaiti necoreniha inara ichaone bana.

⁸ Nete inae necoriha inara ichaone jaun, ita cotaairiin, ene aina ichaohichene coinaacha baasonein coacuhin, inara amute cacha baijiaain, rautanacaai que ereein, naaonjoaain ichaohichene jianequiche.

⁹ Inae nitohanein necoriha inara ichaone jaun, jiaonriha jaiti necoreniha inara ichaone bana, inaraacha ichai ichaain, ita coritaain, naaonjoaain ichaohichelune rijijieein ichaonaa nainiheeiche.

¹⁰ Nitohaneente, ena nenea ichaonaa que ichaohin, ena nenea cachaneein nenea rijijieein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene, itolereneein niicha jerei coitucuriquicheein.

¹¹ Aihana jaun, coatiha chaque nelatihei, Curieconein, Jorionein, Jorionelanaala, leeocho cachanein, cha coitucuelanaala cairicheinein, letononein, letononelanaala, naaonjoainein nihacane. Jesocurisito cachanein nihacanete, jataain itolere amurijiriin nelate.

¹² Jataain inara belaitohane jaunte, rai cachanein neeichene coina, inara janijiin inara raain nelu Cana Coaunera. Aihana jaun, coujurihu inara ichao coreein nenea tocokanein esinae rauhijiriin cairichaaajoaain ita coaraain, ita corotajanein, leeochoaauru amurijiriin nenea coacuelanaala, ita que nererojoecaelanaala, naaonjoaain ichaaoche.

¹³ Jiniiquiin ita que nererojoecaelanaala neein, tonaain itaque ereein neeuruha chunocohacurune, que inara suujua acatein, naaonjoaain neeuche, inara que suujua acatein nihalu Cana Coaunerane rijijieein.

¹⁴ Itolere baaso caje inara suujua coreein, ita belaaain jiniiquiin neeuche.

¹⁵ Nitohanein neeichenete, inara suujua raujiareein Jesocurisito, raotojoein neeichene coina. Nii coinata inara raain nelu Cana Coaunera, jiniiquiin rai jaberoco rijijieein neeichene coina.

¹⁶ Itolere bana inara rai Jesocurisitohacha beratei coaacuche inara suujua cuhane. Inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane rijijieein, jiniiquiin ita relaaain, ita suujua aninoain, chatohanai ichaain niha chunine coataa ita suujuatein, naaonjoaain neeuche. Inara suujua aina cutaain Cana Coaunera coroaajein, salmo que nenatein, itolere nenatena Cana Coaunera coroaenanaja que nenatecuche.

¹⁷ Itolere inaraacha ichai ichaquichene, jeriha Jesocurisitone rijijieein aina cuaaain ichacuche. Jerichanejeeinchu chaelai que ereein neeiche cacha raine, aca jerihane rijitjoein ereein neeuche. Chaen chu, nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaaain, rai Inaca Cana Coaunera coroaecuche.

Curisito ranojineein nenacaauru ichao.

¹⁸ Inara ene neeichene, inara lanaauru ere tonoraain jerecuruhane rijijieein neeuche, acaachte inaraacha ichaneninein ne, coujuriu Jesocurisito esenetaeranein nenea tocokanein neeichene coina.

¹⁹ Jana inara lananein inara comasaihuru belaaain neeuche, jiaonriha inara comasaihuru cotaairiin coaraqichene.

²⁰ Canaanaihuru nihanatiin, rai fojiaraauru ere tonoraain neeuruhine. Nitohanein neite rautaaain coarae Cana Curuaanaa Jesocurisito.

²¹ Jiaonrihachu, inara acaauru inacanein, inara bereecuru baijiaain neeichene, nabana caoacha coroaecuruhane jianecuruhane coataa.

²² Fatoroon letononein nenacaauru, cau chauratane que acaauru fatoroonein nenacaauru ere tonoraain neeuruhine. Jiaonriha coarajeeruhane notaracaacha acaauru belaihuruhane jerenacauncha acaauru ere tonoraain neeuruhane. Coaracurenihane jana nihanatiin, suujua aina cutaain, jerecuruha acaauru fatorooncurune rijijieein neeuruhine, nitohanein jeriha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaun.

²³ Itolere inaraacha ichai ichaain neeichene, esinae rauhijiriin corajein ichacuche, inara amute cacha rai ichaquichene que coacuelanaala, Jesocurisito rai ichara rijitjoein.

²⁴ Inarate inae ecu tihane bana, inara rai aca cana Curuaanaa nihane rai niicha jerei ichara neein neeichene jaun, rainein nenea que inara coreterihani Cana Curuaanaa Jesocurisitone coitucuhiche raotojoein.

²⁵ Nii choae tacaain coatiha nejelaunein chuni coaraain nihei Cana Coaunera.

4

¹ Inara, fatoroon neeichene, inara letonocuru aina caohachaaain inara suujua coaraain, rauhijiriin acaauru aina neeuche. Inara netonai leinjiin dedeeu nenea Curuaanaa letononeein neeichene jaun, rai inaraacha ichai beeichene rai neeichene que nainaan ichaaoche.

² Itolere bana Cana Coaunera coroaajeein bajaee bajajeein itolere que nainaan ichaaoche.

³ Canacaanu rai netonai Cana Coaunera bajaachete canacaanu rai acuujuua joracaaine ne itolereenein cuhin Jesocurisito que Erenaa coitucueraelanaala nenea- niicha beratei beebejihacaanu. Nii coitucueraelanaala nenea Erenaa canuhacha beebejei corenihane, caa caresero cuhane neeun.

⁴ Cacoreniha Cana Coaunera bajaachene raotojoein aohana nainecuruhane caina, rauhijiriin nii Erenaa beebeje cachaauru rai.

⁵ Chaen techu Cana Coaunera coitucuhichuru que caohacha nejesina ichajeein itolere bana ichaohichene coarateein, caohachaaain coacuhin nii canaacha esenetai que acaauru rai raotojoein beebejeeche caeneenejelanaala.

⁶ Nitohanein ereeichene raotojoein ereeuchete itolere bana rautatiin aonacurumiin aohanraauru. Chaen tonaain ereeuruhane nihanatiin, raotojoein baaso coacuelanaala acaauru tonoraain neeuche.

Necoitha Faborone

⁷ Canu suujua rijijieein, Jesocurisito icharatenohi amihanenaa que cacorataanera-jataain canuhacha belaa- Jesocurisito coreniha cana nejera Tiquicote, inara rai canu benaa bereein.

⁸ Nii coinane inara rene aca letoaaun, inara rai: "Naonjoaaine nihacaanu," naain inara suujua lararajaane caina.

⁹ Ainate uhe inara laurijiranein nenaalu- jataain canuhacha belaa- Jesocurisito coreniha cana nejera Onesimo. Acaaurute inara rai caaelai benaa beeurureein.

¹⁰ Canu aina caresero cuhane nenea- Arisitarocote, inara coacue. Chaen Berenabeen calaohiriji- Maroco netonaite inara coacue. Inae inara rai bihanulune rijijieein, inara rene bedainiha nii Marocone raotojoein raauche.

¹¹ Chaen techu Josto neein acaauruhacha curuaatei- Jesoso netonai inara coacue. Acaauruhachate canu araaichuru- Jorioocuru caje, Cana Coaunera icharatenohi amihanenaa que cacorataaneraneein, jataain canu suujua nunaeraneein neure.

¹² Inara laurijiranein nenaalu Jesocurisito cachaneein nenea- Efaforasite inara coacue. Acate itolere bana inara rai Cana Coaunera bajaee bajaenaja que, leeocho ichana coacuelanaala itolereenein Cana Coauneraacha jerei ichaquichene caina.

¹³ Canune nitohanein, Laodiseau nenacaauru, Erapolisiu nenacaauru, chaen inara, naonjoaaineeichene que, jataain coaauunajaoca nii Efaforasine coarajenajacoon.

¹⁴ Canuhacha belaaenein nenea- docotoro Locasi netonaite inara coacue, chaen Demasi netonai.

¹⁵ Laodiseau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaauru rai acaauru coaaucaanne beeuche. Chaen Ninfasi aina rai loreri asaae netaojianacaauru coaaucaanne beeuche.

¹⁶ Inae nainaan caa inara rai canuhacha laenai quiricha reretaain coaraquichene nainaquichene, Jesocurisito ranajoinein Laodiseau nenacaauru rai letoaauchete, acaauru netonai reretaain coaracurumiin. Acaauru netonai, acaauru rai quiiha letoai quiricha, letoaauruha inara rene ne, reretaain coaracuche inara netonai.

¹⁷ Chaen Arquipo rai: " 'Atiin ichei Cana Curuaanaacha icharatei amihanenaa ichaauje, nii icharathalune rijijieeincha.' naainte ichei nere letoae Faboro," naain beeuche.

¹⁸ Inae satonotichaaunne raine Canu Faboronichaaune caraajenhane, caa quiricha cuhane inara coaaucaanne laenaan. Atiin Caresero cuhane nihanune que coaauuche. Jeelai amuritoheriin inara corootajanemiin Cana Coaunera.

Tesalonecau nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Tesalonecau nenacaauru rai laenaauruha Faboroorune

¹ Canuna Faboro neeun. Inara raina Siribano, Timoteeo, naonjoain nichaanunena laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Coaunera rai ita taoji-aera neeichene raina caa laenaain letoacaanu. Saain nii Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoain coitucuhin neeichene raina caa letoacaanu. Inara belain, inara coroatajaneene Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naonjoainte raotojoein neeiche.

² Cana Coaunera bajaacaanune naineeina, “Nariha,” naain coroejeein, inara rai bajaacaanu inara coroatajanejin sacuha Cana Coaunerane coina.

³ Nitohaneena inara coacuhin nihacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera bajaacaanune naineeinna rauhijiriin inara coroatajanerichaaain Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaain, caohachaaain laraajiin necairichanaa abaantaain amihanejin leeochoaauru belain neeichene jaun.

⁴ Coichana aina cutaainte inara belai Cana Coaunera. Aihana jaunna, janijiin Cana Coaunera ranojoein neeichene coitucuhacaanu.

⁵ Coatija joanreen erenaa rijijiein nihei caa cache relaacaanune jaan Cana Coaunera Ere. Mijiaainetiine cache suujua que taca, nitohanein tiha Cana Coaunera Suujuene jaun. Nitohanihana jaunna esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere neein nihane coitucuhacaanulu.

Inarate canacaanu ichao coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana inara nota que canacaanu coaraquicheluna jaun. Nenacaen inara caohachanu que tejian canacaanu coaraquichelu inara nota que, jerichanejeein caohachaaain ichaohichene coina.

⁶ Nii jaunte jerichanejeein canacaanu ichao rijijiein, Cana Curuaanaa Jesocurisito naonjoain rijijiein inara netonai inara ichao que ichaohiche. Nitohanein caohacha ichaaain ichaohichene corenhate inara rohecaain, inara cairichaerihure niqui, nete inara coroatajanein naonjoaan Cana Coaunera Suujuene jaun, raotojoein rachoojoein Cana Coaunera Ere aonaain tonoraai che atiin.

⁷ Nitohanein atiin laraajiin necairichanaa abaantaain raotojoein neeichene jaunte, inara coitucuuruhana jaun, jerichanejeein inara rijijiein ichaonaa caohacha que ichaonaa coaacure saain Masedonia, Acaiha, naonjoaihunri nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera.

⁸ Nitohaneinte Masedonia batane, Acaiha batane, itolere sacutaain Cana Curuaanaa Ere coitucuerateichene jaun, esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaain rauhijiriin nere tonoraain neeichene coitucure itolere neein. Nitohanein itolere neein raotojoein inara coitucuuruhana jaunna, inae cha que erenaa nainenihacaanu canacaanu inae.

⁹ Nii jaunte inae acaauru rai cha que irihacaanune latecurene, jauriaa nejeein inara rene turuha uhacaanune jana, canacaanu belaaain, canacaanu raain, canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Ere esenetaain tonoraain, nii enuha caje cache chanohinein nena inara coaunera niha inara cha tei jianein raatriin, esinae rauhijiriin nii ichaohin nena Cana Coaunera Esine Ere esenetaain tonoraain, nii beebejeeiche leeochoaauru raine coitucuuruha itolere neena jaun.

¹⁰ Chaen techu enacoanejin dede caje turuha uha nii Cana Coaunera Calaohi, nii oo caje Cana Coaunera ichatenohin Jesusone cohajeichene beebejeure. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesusote cana casetecaeratihane rai niha Cana Coaunerane jana jianacoon cana mitaeranejin ne.

2

Tesalonecau namihaneeo ichaa Faborone

¹⁻² Nii coitucuhichene tocohaneinte jauriaa nejeein Filipoo turuhacaanune jana, canacaanu batohin, canacaanu necoejchanuhin, canacaanu que jaolecooruha natiinte, inae enene esinae rauhijiriin aitocoanune coitucure. Nii coitucuhichene tocoaneinte canacaanu aina nejerateeuruha nii Tesaloneca cocoaichacurune jana, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, acaauru que casilanaala laraajiin inara rai nere bihacaanune coina.

³ Nitohaneena joanreein caje rochoin inara relaenihacaanu. Nitohanein rauhijiriin aitocoanu natiinte canacaanu ataibinaene been, naonjoaunre canacaanu belaihe-ichuru, chaelai chunei coritana coacuhin joanreein canacaanu eneniriaala que aitona rijitiin.

⁴ Canacaanu suujua coarajihana jaunte, canacaanu letoae Cana Coaunera, jianacoon cana mitaain, Cana Rai Ichaonaa Tera Nere bihacaanune coina. Coatiha canacaanu belaaain niha cachane jerena caaun cacha relaaain nihaacaanu. Canacaanu belaiha Cana Coaunerane jerena caaunna jerihane tocohaneein cacha relaaain nihacaanu.

⁵ Nii coitucuhichene tocohaneein, coatiha canacaanu coretequichene coina inara belaihaacaanu. Esinae Cana Coaunerate coaraje.

⁶ Canacaanu cocoinaain canacaanu letoaaain niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitona jaunte niqúi neere canacaanu rai rauhi. Nena “Naaonjoain canacaanu que suujua acateein neeene cachara,” naain erenihaacaanu inara rai nihanatiin.

⁷ Nechu jataen joaenreein cacha rijijieein turuhin, canacaanu nerotohin inara belaaain inara jana amuhemuhacaanu. Charijieein teenti bereecuru belaaain fojiae neba. Nii rijijieeina inara belaaain inara relaaacaanu.

⁸ Coatiha Cana Coaunera Ereeicha que inara relaaacaanuneeicha coina turuhin inara aina nihaacaanulu. Inara netonai canacaanu ichao coaraain jerichanejeein canacaanu rijijieein ichaohichene coinaa itolere necairichanaa abaantaain turuhin nihacaanulu, canacaanu coichana aina cutaaain inara belaaain nihacaanune jaun.

⁹ Jauriaana janotiinnetojoeein, laraajiin mainajeein amihaneraetoacaanulune coaauquiche chachu natiin. Nitohaneaina canacaanu raajenihane amihaneein, coreniha canacaanuhacha latei coreteein, Cana Coaunera Ere beebejeein ichaorejetocooaanulu, nabana inara cairichaacaanune, chaelai que latejihojoiiriin neeichene coataa.

¹⁰ “Baaso chaainjene nihacaanu,” naain iriha cacha natiin, chatohaneein baaso chaain nihaacaanu. Inara, Cana Coaunera, naaonjoain neeichenete rauhijiriin canacaanu suujua coaraain, Cana Coaunera coitucuera neeichene que canacaanu suujua acateein nihaacaanune coarajerejetocoichelu. Nii jaunte nene nihei chaelai que ujuateein canacaanu coulurujia chuneine jaannu.

¹¹ Nii choae tacaainachu calaohi suujua nunaain lararajiaa inacane rijijieein inara suujua nunaain lararajiaain nihacaanune coitucuhiche.

¹² Nitohanihana jaun, coujuriu Cana Coaunera coitucuera neein nena tocohaneein rauhijiriin ichaooche, nii jauriaa inara rai aitocooaanulune tocohaneein raotojoeein rachoojoeein aina neeichene coina inara cotijaain nihalu Cana Coaunerana jaun.

¹³ Coatiha joaenreein cacha ere aonajenaa rijijieein Cana Coaunera Ere aonajiheechelu inara rai bihacaanune jana. Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanune, “Nariha,” naain bajaacaanu. Nii caje coauneente esinae rauhijiriin caohachaaain inara ichao coreein ichaohichene coarateein neeiche. Nitohanihane cajete esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere nihane que necoarate.

¹⁴ Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraachene corenihate inara aina nejeraateurelu inara araaichuru. Nii rijijieein techu nii Jodeau nena Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaurera aina nejeraateurelu acaauru araaichuru Jorioocuru.

¹⁵ Nii Jorioocuru acaauru rai Cana Coaunera ere beera inoaini sohin jaaoruhane rijijieein Cana Curuaanaa Jesoso sohin jaaorera ne. Nitohaneeuruhana jaunte acaauru aina nihacaanune bana canacaanu sitaurelu. Nihei aansijieeiniji Cana Coaunera jerenohin ichana coaacuruhi, nechu satiin cacha aina obaejeriin ichaauruha neechate laen jerecure.

¹⁶ Nii jaunte jianacoon mituhin neeuruha Jorioniheichurune coina, Jorioniheichuru rai Cana Coaunera Ere benaa jerichaanune, caohateeure. Nitohaneeuruhana jaunte jataen mululuhin osaquin neeure. Nii jaunte tabiicha acaauru abaantana nainene Cana Coaunera. Nii jaunte inae cuu tihane, nii core coaraa cuurureein acaauru notaanaa.

Coaiten Tesalonecau turuha cunaa jeriha Faboro ne

¹⁷ Inara caje amuhacaanune caje coauneaina, inara coacuhin nihacaanu. Carajaain ita coarinihacache natiine jericha nejeein inara coacuhin nihacaanune jaun, inara coaraa uhene rijitjojihacaanu.

¹⁸ Inara coaraa unaa jerichaanune naineeinte canacaanu acate Moconajaera. Canuna Faboro neein caraaje nihane inara coaraa unaa jereein araa saain.

¹⁹ Inae coaiten cau turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone banana, raotojoeein rachoojoeiin nereeuini, cacoreniha coitucuhin rai cacha neeichene jaun.

²⁰ Nii jaunna esinae rauhijiriin raotojoeein rachoojoeiin nihacaanu.

3

¹ Jataenna inara coaraa unaa jeretohacaanu niqúi, nena nainenerichaanuhin. Nii jaunna cau Atenau nerichaanuhin.

² Acaihanejein cana nejera Timoteeochana letoarichaanuhin inara coaraa uhane coina. Acate Cana Coaunera letononeein canacaanu coroatajane, Cana Coaunera Ere benaa que. Nii jaunte inara coaraa ureein, inara suujua lararajiaain nihane, nii aina nelararajiaain, inara suujua nunaain neeichene coina,

³ nabana chatohaneein nejelau suujua cuaain niha chuneine coataa. Inarate raotojoeein niriinanai coitucuhiche. Saain nitohaneein necairichanaa coaraain nihacache nete ne.

⁴ Nii inara aina nihacaanune bana, inara rai aitocooanulune tocohaneinte nelu cana suujua roeroacaeraauru. Nitohaneinte situelu, nii coitucuhichene tocohaneein.

⁵ Nitohaniha jaunna inara coarateeunlu. "Esinaete chuhsi rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain tonoraain neeure," naain nitohaneein coitucuhanune jerena caaunna inara coarateeunlu. "Baaso que sarunajaain niha Moconajaerane, baaso chaain neeuruhane inacojoeein inachujian acaauru rai Cana Coaunera Ere benaa que amihanihacaanulu," naanune jaunne, inara coarateeunlu, nitohaneein coitucuhanune coina.

⁶ Nii jaunna nitohaneein esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere esentaain, tonoraain ita belaaain, raotojoeein neeichene coitucuun, inara caje turuhin biha Timoteeo canacaanu raina jaun. Chaen techu canacaanu belaaain canacaanu coacuhin, canacaanu coana jeretohichene be. Inara coana jeretohacaanune rijitoejin canacaanu coana jeretohichene be canacaanu rai.

⁷ Nii jaunna necairichaacaanu natiin, raotojoejin nii que nelararajiaain atiin rachoojoejin nihacaanu.

⁸ Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonoraain neeichene jaunna, cha que tonajelanaala nihacaanu.

⁹ Nii jaunna inara coreniha, "Nariha jataen," naacaanu, Cana Coaunera notaracae.

¹⁰ Nii jaunna janotiin netojoejin Cana Coaunera bajaain nihacaanu, canacaanu coroatajanihane inara rene turuhin inara rai beebejihacaanune, jataain jelai amuritoheriin esenetaain queecha jaaequiin neeichene coina.

¹¹ Aihana jaunna canacaanu coroatajaniha Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoaine jerichaanu inara coaraa uhacaanune coina.

¹² Inara coroatajaneine Cana Curuaanaate jelai amuritoheriin esenetaain, tonoraain neein ita belaaain, cachaauru belaaain, naaonjoaain neeiche inara belaichaaunne rijitoejin.

¹³ Aihute nitohaneein rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohichene jana inara eruhene Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, rainein nenacaauru aina turuha uhane bana.

4

Nitohaneein ichaoha cachane jeriha Cana Coaunerane

¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neeichene jaunna, atiin inara rai aitorichaanuhin, nii jauriaa inara relaacaanune rijijieein ichaohin neeichene coina. Nenacaenjian jelai choae jauhecotojoeriin neeichene coinana aitocooanu, nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun.

² Inarate nere coitucuhiche, canacaanu que inara relaeratiha Cana Curuaanaa Jesocurisitona jaun.

³ Acaiha nejain nere tonoraaihe neechate jere Cana Coaunera. Nabana ita raelanaala ene aina ichaoljaequiin niha chuneine coataa.

⁴ Acaiha nejain sinijiera ainaacha ita jereein jiniiquiin suujua coarain niha cacha nete caohachae.

⁵ Caohachaa, Cana Coaunera coitucuruhi rijijieein inara suujua coarihei amunein neeichene.

⁶ Coa nejesinajeein ita coritaaain ita shaquuin nihache. Nitohaneein neinihanete banejelanaala choae osa nalutiareein Cana Curuaanaa, nii core coaraain nihane coina, nii inara rai aitiin inara relaaain bihacaanulune tocohaneein.

⁷ Coatiha canaacha jerei ichaechajeein ichaonaa coina cana cotijiaain, cana raain niheilu Cana Coaunera. Rauhijiriin cana suujua coaraain ichaohacachene coinata cana raain nelu Cana Coaunera.

⁸ Cha teeinti, caa inara relaacaanune jaan batoe. Nihei canacaanu batoha aitorinaain. Nechu nii rai Suujue que cana suujua lararajiaera Cana Coaunera batohate aitoreein.

⁹ Jiniiquiin raotojoejin ita belaijjeein saain itolere cacha belaaain neeichene coina, inara relaa Cana Coaunerana jaunna, inae nii que inara relanaa nainenihacaanu.

¹⁰Nitohaniha jaunte, saain Masedonia nenacaauru Cana Coaunera coitucuurerera belaiin neeiche. Nii jaunna jelai choae jauhecotojoeriin inara suujua coaraain inara amute cacha belaiin neeichene jereeun.

¹¹Inara letoacaanune tocohaneein raotojoeiin ichaohin, nihei casaje que erenaa coacuelanaala inara amihaneechoa ichacuche.

¹²Aihute inara que suujua acateein naaonjoanruhine Cana Coaunera coitucuuruhi.

Coaiteen turuha uha Cana Curuaanaane

¹³“Naaonjoaainte neeure Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaain onacaauru,” naain inara netonai coitucuhichenena jerichaanu. Nabana cha coitucuneeichene ohin naaonjoan chuneine, nabana Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rijijieein jataen tabai inaderanaa que inaderaain neeichene coataa.

¹⁴Charijieein teeinti, ohin ichanae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii rijijieein techu aina ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.

¹⁵Nii jaunna inara rai aitocooanu, cacha relaa Cana Curuaanaane rijitojoeiin. Cha teeinti, coaiteen turuha uha Cana Curuaanaa neren tiaain ichoae, nii ichoaichaniha onacaauru ajiniha Cana Curuaanaa aina niha curinaain.

¹⁶Letonocuru-anjeraauru curuaanaa que beratiha Cana Coauneranete inae toniha Cana Coaunera rai jaihane jana, dede caje fauha uha nii Cana Curuaanaane, ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.

¹⁷Nii baihate acaauru aina jiniiquuin nihacachene coina, dede sacari jana Cana Curuaanaa aina ita ruhin curichaacheein jiniiquuin. Nitohanihanete Cana Curuaanaa aina niha curichaacheein cha bana satonoelanaala.

¹⁸Aihana jaun caa erenaa que ita suujua lararajiaain neeuche raotojoeiin.

5

¹“Naaonjoain banate turuha ureein Cana Curuaanaara,” naain coitucuhi chunei, nii coitucuhichene tocohaneein.

²Nii coitucuhichene tocohaneeinte cha coatajenihane chuneine jana turuha ureein. Charijieein teeinti janotiin turue asijiauto. Nii rijijieein turuha ureein.

³Nitohanerichaine banate, “Jataain raotojoeinte ichaohacache. Coatiha nihei cana que nejerateein chatohaneein cana ichao itajeranu,” naain ereein neeurureein Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru. Nii lacuritiinte caseteco coaraa cuurureein luhecotariin, acaauru casetecaa Cana Coaunera ne. Nihei chunijihun cuhin nichotena nainecururinaain. Charijieein teeinti, canaanai sirihane enene, inae saa rai batenene, rai cunaane, cuna caje nichotena nainene. Nii rijijieein techu luhecotariin cau turuha Cana Curuaanaane acaauru casetecaane nii cuna aonacurureein.

⁴Jana inara laen nesoneena coariheeeicheein, cohajeichene jana tururichaaaina jaun.

⁵Cana Curuaanaa jerenohin coitucuhin tonoraichene jaunte, jichoo conaera- cono cachaneein neeiche. Coatiha Cana Curuaanaa ere tonoraauruhi rijijieein nocohenaana nena cacha neein nihaacache.

⁶⁻⁷Nii jaun nainihe ninauhene neein ajenacaauru rijijieein nihacachene. Itolere bana cana suujua coaraain nihacache nete caohachae.

⁸Charijieein teeinti, nalarijia que coata teeure soondarooru, acaauru jaberoco acateraanu que, nabana chatohaneein tenajaera nihane, acaauru que temuhin nihane coataa. Nii rijijieein techu inara netonai, cana acateraanu que Cana Curuaanaa esenetaain, tonoraain, ita belaiin, cacha belaiin, naaonjoain nihacachenete cana acatera niha nereein nii canaacha esenetai. Nitohaniha cachene cana rohan nichuutaain cana coritana nainenereein Moconajaera. Charijieein teeinti, coata caje ichanohin asiho lauriae soondaro, nabana chatohaneein couturi tiha aina nejerateine coataa. Nii rijijieein techu, chatohanein cana suujua tena nainenereein Moconajaera, batolanaala esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaa Cana Mitaerane esenetaacachene.

⁹Coatiha caseteco coaraain nihacachene coina, cana raain nihei Cana Coaunera. Rai Calaohi Jesocurisito coreniha jianacoo mituhin nihacachene coinete cana raain ne Cana Coaunera.

¹⁰Ohacachene nihanatiin aina nihacachene coinete cana coreniha ohe Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

¹¹Nii jaun nii aaichene rijijieein jiniiquuin ita suujua lararajiaain laraajiin neeuche.

Satono nejeein Cana Coaunera coitucuurerera suujuatihane Fabarone

¹²Aonacuchena inara rai irihacaanu. Nii inara beraihurera que inara suujua acateein, nere tonoraain neeuche, Cana Coaunera coitucuurerera beraichanein neeuruhana jaun.

¹³ Nii jaun acaauru que inara suujua acateein belainajaain, leeochoauru aina jiniiquiin raotojoein neeuche.

¹⁴ Amihanenaa jeriheichuru cotaicha rijitiin suujuateein letoaauche. Chaen chu nererojoeain nenacaauru belaaain suujuateechete, suujua tocharaain suujua nunaain neeuruhine. Chaen chu nacanacaenaauru coroatajanecuche. Raotojoein satiin acaauru suujuateein, acaauru suujua laraajiaain neeuche.

¹⁵ Coaracuche, jiaonriha inara rai baaso chara nihane coa nacatiha tacaain cainaain nihache. Ita belaaain, saain itolere cacha, Cana Coaunera coitucuruhi nihanatiin belaaain neeuche.

¹⁶ Raotojoein rachoojoeeriin neeuche inetono janonaa bana.

¹⁷ Cana Coaunera bajaebajajeein neeuche inetono janonaa bana.

¹⁸ Chatohanein inara tera nihane nihanatiin coroaecuche, nitohanein coujuriu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein nena tocohanein neeichene jeriha Cana Coaunerana jaun.

¹⁹ Inara suujuatenaa jeriha Cana Coaunera Suujuene, aonaain tonoracuche.

²⁰ Cana Coaunera Ere biha Cana Coaunera letonone, nijiaonriha batohin neeichene.

²¹ Esinae rauhijiriin suujua coaraain inara relaacaanune rijitojoein inara relaauruhane esenetaain tonorauche.

²² Itolere baaso jianein neeuche.

²³ Acaiha nejein nere esenetaain tonoraera neein neeichene coina inara suujua coreeine atiin cana rai raoti ichaonaa tera Cana Coaunera. Aihute neculocohin neeine inara jaberoco, inara suujue aina coaiteen turuha Cana Curuaanaa Jesocurisito nereein tiaain.

²⁴ Nitohaneinte ichareein nii Inara Cotiharalu, nitohanein nihana jaun.

Laenaane satononiha acaauru coroajeein acaauru coaaucaane biha Faborone

²⁵ Cana Coaunera bajaauche canacaanu rai atiin.

²⁶ "Inara coaacuruha jera Faborooru," naauche satiin cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurera rai.

²⁷ Aihana jaun acaauru rai caa canuhacha laenai ereretaauche, Cana Curuaanaa letoaeratenojohin neein nihana jaun.

²⁸ Inara coroatajaneeine Cana Curuaanaa Jesocurisitote raotojoein neeiche.

Nitohanein neeine.

Tesaloncau nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

“Chatohaneein neeiche” naa Faborone

¹ Canu Faboro nichaaune, Siribano, Timoteeo, naonjoain nichaanunena caa laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesaloncau nenacaauru Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naonjoaunri coitucuurera raina caa laenaain letoacaanu.

² Inara coroatajanein Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naonjoainte raotojoein neeiche.

“Nariha” naain coroajeein Cana Coaunera bajaa Faborone

³ Esinae rauhijiriin jelai choae jauhecotojoeriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaaain neeichene jaun, “Nariha,” naain Cana Coaunera rai inara coroaecaanunete caohachae.

⁴ Nii jaunna Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru rai raotojoein inara beebejiha-caanu, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhichene coreniha inara rerohecaain, inara cairichaaauruhane nihanatiin, cha que erelanaala abaantaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene jaun.

⁵ Nitohanein abaantaain neeichene jaunte esinae rauhijiriin caohatiin inara raain niha Cana Coaunerane coaraa cuurureein inara coaraaauru.

⁶ Nii inara cairichaaeriin nenacaauru cairichaaain niha Cana Coauneranete caohachae.

⁷ Inae dede caje turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai letonocuru mijiaainetoorianjeraauru ainane banate, nebetacanaa tereein cana rai Cana Coaunera. Nebetacaacachene jana, acaauru cana rerohariha necairichaaauruhane coina.

⁸ Cana Coaunera esenetaauruhi, chaen nii jianacoo cana mitaera Jesocurisito ere esenetaauruhi, caseteca usi tabai quene coinata turuha ureein Cana Coaunera Calaohi.

⁹⁻¹⁰ Canacaanuhacha beebejei esenetaaichene jaunte, Cana Curuaanaa coroaecurureein saain esenetaeraauru inae turuhane bana. Nii banate caseteco coaraa cuurureein, cha bana jelai caje mituuruhane coina que aina rijijieein. Nii banate coriae Cana Curuaanaa coarihei rijijieein niha cuurureein nii nere esenetaauruhi.

¹¹ Nii jaunna inara rai Cana Coaunera itolere amurijiriin nena bajaacaanu, inacojoein inara cotijiaeniha Cana Coaunerana jaun. Chaen nachu caohachaaain coaauquichene rijijieein inara tiha Cana Coaunerane coina Cana Coaunera bajaacaanu. Chaen nachu nii nunuheteichene rijijieein, jerichanejeein inara amihaneoo ichaain neeichene coina Cana Coaunera bajaacaanu, esenetaain ichaquichene jaun.

¹² Nitohanein ichaquichene jaunte, inara coreniha Cana Curuaanaa Jesocurisito coroaecurureein satiin. Nitohanein Jesocurisito letononein neeichene jaunte inara coroaeca cuurureein, nitohanein jeriha Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoaine jaun.

2

Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin cache coritaraanu

¹⁻² “Naonjoaainte turuha ureein Cana Curuaanaa Jesocurisito,” naain bihacaanulu inara raina jaun, coa inara coritaera nihane esenetaain nihache. Inara rene turuhin, “Canacaanu rai beeni beratiha Cana Coaunerana jaunna coaiten turuha Cana Curuaanaane bihacaanune coina, cau inara rene turuha uhacaanu,” naa chuneine nijiaonriha esenetaaichene. Chaen chu, “Canacaanuhacha letoai je,” naain inara rai quiricha tera nihane nijiaonriha esenetaain neeichene.

³ Nijiaonriha chatohanein nihanatiin, tonaain inara coritana jerera nihane esenetaain neeichene. Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin necha ansai cache coritaera, Cana Coaunera niha nocoetiin. Nii erete tonoraa cuurureein, Cana Coaunera ere tonorana coacuelanaala. Niqui nete nii acaauruhacha ere tonorai itajiha cureein Cana Coaunera.

⁴ Niite Cana Coaunera aina nejerateein, niicha tonorai tonoraa cachane, aina nejeratereein. Acaihanejein acaacha ere tonoraacachane jereein Cana Coaunera niha nocoetiin nelauriaa cureein Jerosaleen nena Cana Coaunera Loreri asaae.

⁵ Coauquiche chachu natiin, inara aina nihanune banana chu caritiin inara rai bihacaanulu.

⁶ Inarate cojoinacatiha Cana Coaunerane ajiniha turuenerihanine coitucuhiche raotojoein.

⁷ Inae nunuejiha nii Osa Neba amihaneeon asinojoneein. Inae jianiha nii acatera neechate cohaje,

⁸ ecooca nii nechu aansai atebinaene coina. Nii banate turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone, neraaicha que jiheitiin itajiha cureein Cana Curuaanaa Jesocurisito.

⁹ Nii nechu aansai ataibinaen osaonate turoreein nechu aansai atebinaen Moconajaera letono neein, nechu jataen itolere ichaain cache coritaeraanu que, nohaneein itolere ichaain cache notaaranu que.

¹⁰ Nitohaneainte itolere que nohaneein ichaonaa rauhi aonana jerecuruhi coritaa cureein.

¹¹ Nitohaneainte casajeje esenetaauruhane coina, inauhene coarajenajareein Cana Coaunera,

¹² nitajeuruha nii nere rauhi jerelanaala casajeeicha tonoraeraaurune coina.

¹³ Nii jaunna inetono janonaa bana, “Nariha,” naain Cana Coaunera coroaecaanu inara coreniha. Jataaente inara belai Cana Curuaanaara, canejeraauru, jauriaa nejeein inara que tacajeein inara raa Cana Coaunerana jaun. Nere rauhi esenetaaichene corenihate, rai Suujue que inara suujua coreein inara rae Cana Coaunera.

¹⁴ Nii jaunte nii canacaanuhacha beebejei nere aina cuaaain inara cotijiae Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito rijijieein aina neeiche caohatiine coina.

¹⁵ Aihana jaun nitohaneein rauhijiriin ichaaoche. Coa nii quiricha cuhane reein tiaain inara suujuatein nihacaanune jaan baitichache.

¹⁶⁻¹⁷ Inara suujua lararajiaain, nunaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera nii inoaenlu caje coaaenein cana belaicha, nii cha bana satonohane que ainaa rijijieein aina niha curichaacheine tera. Aihute inara suujua coaraain raotojoeein ereerejeein caohacha ichaain neeiche, Cana Coaunera coreniha.

3

Cana Coaunera bajaachete, canacaanu coroatajaneeine

¹ Inae satono nejeeine caa inara rai aitoreeunicha canejeraauru. Cana Coaunera bajaachete canacaanu coroatajaneeinete, itolere sacutaain turuhine caa canacaanuhacha beebejei Cana Curuaanaa ere. Aihute nii aaichene rijijieein caohachaain esenetaain, caohatiin raain tonoraauruhine.

² Esenetaeniha saain cachana jaun, aihute nii aansaneein nenacaauru canacaanu que janoriteeine Cana Coaunera, nabana chatohaneein canacaanu teeuruhane coataa.

³ Cana Curuaanaate inetono janonaa bana inara suujua lararajiaain inara beraicheein, nabana chatohaneein inara tiha joenreein chaelaine coataa.

⁴ Nitohaneainte esinae rauhijiriin inara coroatajaniha cureein Cana Curuaanaa caa canacaanu aitoonjoan rijijieein ichaechajeein ichaohichene coina.

⁵ Inara coroatajaneeine Cana Curuaanaate, inara belaaain niha Cana Coaunerane coitucuhin, aiha Curisitone rijijieein chatohanai nihanatiin abaantaain neeiche.

⁶ Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoaianohineeinna mijiaainetiin inara rai aitiin letoarichaanuhin, chunei cana nejera, Cana Coaunera coitucuera amihanena jerelanaala, caa inara relaacaanune jaan tonorana jerenihane ratiriin caje amuuche.

⁷⁻⁸ Inarate raotojoein coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana chaelai janonaa bana nirijieein amihanelanaala nirijieein core colane inara caje lenone bajaain nenihacaanune coitucuhiche. Nitohaneaina janotiin inetojoein amihaneein coreniha canacaanu lenone coreteein nerejetocooanulu, nabana canacaanu coreniha chaelai que latejiojiriin niha chuneine coataa.

⁹ Niha canacaanu rai rauhi, inara caje chaelai bajaacaanune natiina amihaneein coreniha canacaanuhacha latei coreteein nerejetocooanulu, jericha nejeein canacaanu rijijieein neeichene coina.

¹⁰ Nii inara aina nihacaanune bana inara rai aitocooanulune rijijieein, “Chunei amihanena jerenihane coa lenoniha,” naacaanulu.

¹¹ Nii inara laurijiracuru tabaauru jetaote, “Nechu jataen nirijieein amihanelanaala nechu jataen amuhemujeeure, joenreein acaauruhacha jerei ichaechajeein,” naaina coitucuhacaanu.

¹² Aihana jaunne Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoaianohi neein nihacaanune jaun aitorichaanuhin, acaauru rai aitocoichene raotojoeincha amihaneein ichaauruhane coina.

¹³ Coa caohacha ichaain neeichene jianichache coiinteein. Jericha nejeeincha sacuuche.

¹⁴ Cha teenti, erena tonoraelanaala caa quiricha cuhane aitiin, aitocooanune tonoraene; nitohanei nihane, nijiaonriha tonaain ereichenete necoejeeine.

¹⁵ Nijiaonriha aina obajeein nejerateeeichene. Coujuriu Cana Coaunera coreniha ita nejera neein nena tocohaneein, raotono que cuaain suujuateein neeuche.

Satonotihane rai, "Raotojoein neeuche" naa Faborone

¹⁶ Inetono janonaa bana inara coroatajaneetine cana rai raoti ichaonaa tera Cana Curuaanaate, raotojoein neeiche. Satiin inara coarajeeine Cana Curuaanaa.

¹⁷ Canuna Faboro neein caraaje nihane cacoi que laenaain caa quiricha letoaaun. Catohaneena laenaain letoaun canu.

¹⁸ Satiin inara coroatajaneetine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Timoteeo rai Faborohacha letoai leinjiin

Jauriaa nejeein Timoteeo rai Faboroacha letoai quiricha

¹ Canuna Jesocurisito letono Faboro neeun. Cana Coaunera corenihate jianacoo niha-cache. Aihana jaun, Jesocurisitohachate cohajihacache coaiteen enacoauneein cau turuhane chabana satonoelanaala rai Cojoanonaa que nihacachene coina. Cana Coaunera, Calaohi Jesocurisito, naonjoainte canu cocoaainaan caletoa.

² Ii raine caa quiricha laenauna cacalabi Timoteeo. Cacoreniha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhina jaunte, cacalabi neeincha. Raotojoein neeine coina rai raotonoque ii rausajeein ii coroatajaneeine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoain.

Baasoneein cacha relaaurera que necoeraain niha Timoteeone coina suujuatiha Faborone

³ Masedonia cuhanulune ajiniha ichei aitocoaulune tocohaneein nii Efesohacha neeu. Coa baaso que nii quiicha relaauri relaeranihane, coa inauhene coarajiha.

⁴ Coa nereretanaa inoasesi baasoque nereretanaaauru aina inara suujua cuaain nihache. Coatiha Cana Coaunera Aitoonjoan ichaain tonoraacachene coina cana letoaera nihei. Rauhijiriin relanajaa Cana Coaunera esenetaain tonoraauruha caohatiin saaine coina.

⁵ Baaso coacuelanaala caohatiin inara suujua coaraain, esinaaen rauhijiriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaaichene coinana caa caritiin inara rai laenaun.

⁶ Baaso erenaa que ita rai ereerejeein, Cana Coaunera Ere esine tonorana jihaneein raaje nitajeeuruha tabaaurune jaunna aitoon.

⁷ Nitorijihanei cachaaurute, cacha relaeraneein nena jerecuree inechu jataen joaenrein.

Jeriha Acane rijjijeein ichaoha cachane coinata, aitiin Naitoonjoan laeneratelu inoaelu Cana Coaunera

⁸ Acaihanejein Cana Coauneraachate, rauhijiriin caohacha ichae. Baasoneein ichaoha cachane coataate niicha jerei tocohaneein aitiin laenaeratelu inoaelu Cana Coaunera, Moisesa que. Aihana jaun, caohachaaain rauhijiriin Cana Coaunera Aitoonjoan tonoraacachenete caohache.

⁹ Coatiha caohacha cachaauru suujuateraanu que aitiin Naitoonjoan laenaeratiheilu Cana Coaunera. Erenaa tonoraauruhi, itolere cacha amurithoeriin suujua coaraain niha nocoetocuri suujuateraanu quete aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera. Nechu aansai osaonaauru, Cana Coaunera Ere tonoraauruhi suujuateraanu quete nitohaneein laenaeratelu Cana Coaunera. Fojiara que suujua acatieichuru, sonajaain jaorera,

¹⁰ chaenchu sinjeranelanaala nena ene aina ichaojeracoori, ene rijjijeein namute quicha aina ichaojeracoori, quicha rijjijeein namute ene aina ichaojeraqui, cacha basijiauhin necoretenacaauru, casajeeuru, chaenchu "Cana Coaunera te coaraje," naain nohanenacaauru, naonjoainuri suujuateraannu quete niicha jerei tocohaneein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera. Caohati cacha relanaanajaa caohateraneein nenacaauru suujuateraannu quete, niicha jerei tocohaneein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera.

¹¹ Caa inara relaunune jaan caletoaera Cana Coaunera Ere rijjijeeinte aite caa Cana Coaunera Aitoonjoan Inoensi.

Faboro letoaa Cana Coaunerane

¹² Jataainna corojeeun, laraajiin cacha relaunune coina caletoa Cana Curuaanaa Jesocurisitona jaun. Caohachaaain rauhijiriin icharichaaunnine coitucuhana jaunte caletoaee niicha jerenohin ichacaunne coina.

¹³ Baasoneeinna Jesocurisito que erein nere tonoraaurera cairichaerichaetoonlu. Nii atiinte aitiin cacoelaa in carae Cana Coaunera. Nii bana esenetaain coitucuenihanuluna jaunna nitohaneein nerejetoonlu.

¹⁴ Jataen cacoelaiha Cana Curuaanaana jaunna, nii ucuaetoha caa esenetaain jereein neeun.

¹⁵⁻¹⁶ Esinaente rauhijiriin turuha uhe caa chauratane que Jesocurisito, jianacoon osaonaauru mitaane coina. Jana canuna osaonaauru nujuaneein neeunlu niqii. Nete aitiin cacoelai Cana Coaunera, osaonaauru nujua belaiha Cana Coaunerane coitucuuruha satiiin

cachaurune caina. “Charijieeinteeinti Faboro belai Cana Coaunera. Nii rijijieein-techu canu belaichein,” naain Cana Coaunera esenetaerate nitajenaa charanejeein nena ichaonaa raa cureein.

¹⁷ Nii coreniha coanete caohatiin chabana onaa charanejeein nena Cana Curuaanaa que raotojoein ereerejeein nihacache. Coanete acaihanejein chabana coarai Cana Coaunera ere tonoraain, caohatiin que ereerejeein nihacache inoaenlu netojoein.

Timoteo suujuatiha Faborone

¹⁸ Nere beracuru que eletoaeratiha Cana Coaunerane rijijieein, laraajiin, neeunaain nere tonoraain ichaaura cacalabi Timoteo.

¹⁹ Tabaaurute Cana Coaunera sacunaa jerecuruhane nihanatiin, suujua coaraelanaala neein, rauhijiriin ichacurenihane necairichanaa coaracure.

²⁰ Nitohaneente situurelu Imeneo, Alejaandoro, naonjoaunri. Nii caaijena Moconajaera que casetecaeratenajaaunlu, coaiteen enacoauneein Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane coataa. Nijiaonriha iitonai nitoanein situhine.

2

Bajaebajaecuchete satiin cachauru coroatajanemiin Cana Coaunera

¹ Jauriaanejein Cana Coaunera bajaebajaecuchete satiin cachauru coroatajanemiin.

² Bajaichenete, satiin curuaanaacuru, cocoinanacaihuri, naonjoaunri suujuatiha Cana Coaunerane, raotojoein Cana Coaunera ere tonoraain ichaaurureein cachauru.

³ Nitohaneente jeere nii jianacoo cana mitaera Cana Coaunera.

⁴ Acate satiin jianacoo neein, nere esine coitucuhin neein nihacachene jeere.

⁵ Jana, Jesocurisitote laen, Cana Coaunera aina caohachain nihacachene caina, nii rucuheraanu que nena ne. Cana rijijieein cachanein nihana jaunte naine.

⁶ Inae nitohanein letoaa Cana Coaunerana jaunte, raajenihane cana coreniha coroso que ohe Jesocurisito, coreniha osa caje jianacoo nihacachene caina.

⁷ Nii jaunna Jorio niheichuru relaeraannu que Cana Coauneraacha letoanojoneein neein, rauhijiriin Jesocurisito coitucuuruhane caina. Curisito esenetaera nihanuna jaunna, rauhijiriin aitoon noanenaanelanaala.

Caohachain suujua coaraain neeuruha quichauru aina enecurune

⁸ Nii jaunna itolere sacutain, Cana Coaunera bajaauruha satiin cachaurune jereun canu. Ita baijiaelanaala, raotiin suujua aina neein, biji michuin Cana Coaunera bajaa satiin nere tonoraeraaurune jereun.

⁹ Coa cajone jataen coreti que necoreteeuruha enecuru.

¹⁰ Coujuriu Jesocurisito esenetaeranein nena tochanein cacha belaihuruhine enecuru.

¹¹ Cacha relaa relaerane, inauheneecha aonajeein nerelaauruhine enecuru.

¹² Coatihachu chaen quichauru relauruha enecurune jerinaaun. Nijiaonria quichauru amuritiin letoauruha enecurune,

¹³ necoanaa Ebane ajiniha, Adaan coaunaain niha Cana Coaunerana jaun.

¹⁴ Cachauru coanaa Cana Coaunerane bana, coatiha nii Adaan coritai Moconajaera. Acaihanejein nii Ebaachate laen coritae. Nii jaunte osa que nesaruelu nii ene.

¹⁵ Nii jaunte canaanai sirihane, inae janoane rai cuna caun necairichanaa coareein ene. Nete atiin jianacoon niha cuururein ichoteratenajarichain Cana Coaunerane esenetaain nere tonoraaurera enecuru.

3

Cana Coaunera cachauru beraicha neein nenacaauru

¹ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Cana Coaunera coitucuurera beraicha neein nena jeriha chuneinete, caohati amihanenaa ichana jererein.

² Caohachain ichaohanete caohachae, neiniha cotaichane caina. Leinjiin ene lananein nihanete caohachare. Chaen suujua coaranein nihanete caohachae. Chaen nenajaan turuhi nihane, caohachain raeranein neinihanete caohachae. Chaen caohachain cacha relaanete nere.

³ Niheinchu chaen ajetoritelanaala, cacha leratelanaala, que tonaain chaque ereinihane abaantaain, coriqui mucuhanajaacha que coacuelanaala, naonjoain nihanete caohachae.

⁴ Chaen, caohachain sinijiera suujuatein, bereecuru suujuatein, saain nii loreri asaa nenacaauru suujuatein nihanete caohachare. Chaen suujua acatein, erena tonorain neeuruha bereecurunete caohachare.

⁵ Inasiinte comasai suujuatenaa inaelanaala, niheichu bereecuru suujuatenaa inaelanaala nihane, chaen Cana Coaunera coitucuurera beraiche-beraichacuru.

⁶ Chaenchu ena Cana Coaunera aina enonaa nihane, caohacharihei leeocho cachaauru amuritoheriin suujua coaraain itolere inaa nocoetohane. Charijieein teeinti ai Moconajaera, nii rijijieein situhane casetecaa Cana Coaunerane coataa.

⁷ Chaenchu Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rai nihanatiin, suujua coaaraneein nihanete caohachare, nabana batocuruhane coritaa Moconojaerane, nabana baasoneein ichaane coataa. Nitohaniha Cana Coaunera coitucuurera beraichanete caohachae.

Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera-diaconooru

⁸ Suujua coaaraneein niha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranete caohachare. Chaenchu casajenetelanaala, ajetoritelanaala, niheinchu chaen coriqui basijiauna coacuelanaala,

⁹ chaenchu chatohaneein teeinti nerejetelu Jesocurisito, caohatiin nii coitucuera nihanete caohachare. Chaenchu nii niicha coitucui suujuelanaala nihanete caohachare.

¹⁰ Nitohaneein neeuruhane acauru coujuhin acauru coaracuchete, neniha acauru rai lanaine Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneraneein neeuruhine.

¹¹ Jerichanejeein enecuru netonai, caohachaaain suujua coaraain neeuruhanete caohachare. Chaenchu casajenetelanaala, niheinchu erenacaotelanaala neeuruhanete caohachare. Itolereenein rauhijiriin caohachaaain neeuruhanete caohachae. Nitohaneein neeuruha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneraneein nenecauru-diaconooru enecurunete caohachae.

¹² Jana quicha nihane leinjiin ene sinijieraneein nihanete caohachare. Chaenchu, sinijiera suujuatein bereecuru suujuatein, saain nii loreri asae nenacauru suujuatein nihanete caohachare. Nitohaneein neite caohachae Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera-diaconoonein nihane.

¹³ Nitohaneein caohatiin acauru amihaneon ichacuruhanete, acauru belaiha cuururein cachaauru. Chaentechu jeelai amuritoheriin laraajiin Jesocurisito que cacharelanaa nainecurureein.

Cana Coaunera ranojoihunru cachaauru

¹⁴ Enanecoojoana turuhin ichoharaa uhene rijitoeun niqui, nechaainti nainerichaanni.

¹⁵ Nii jaunna inaen ichei caa quiricha letoareunni, cojoainihanune, coujuriu Cana Coauneraacha ranojoneein nena nicha tei idesia neeichene jaan tocohaneein caohachaaain neeichene coina. Cana Coaunera Ere Rauhi acateranihate neeure Cana Coaunera ranojoinunru cachaauru.

¹⁶ Jataainte caohate esinae rauhijiriin nii canaacha esenetai Jesocurisito niqui, nete coitucurene Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru. Caa chauratane quete ecocoe Jesocurisito cachanein.

Nii janate coujuhin coaraa Cana Coaunera Suujuene jana caohate.

Coujuhin coaraane janate, coarajeure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

Nii jaunte amuhemujeein laurilaurichuru nenacauru cachaauru rai beebejeeure Cana Coaunera coitucuurera, itolereenein caa chauratane sacutaain coitucuuruha cachaaurune coina.

Chaentechu enacoaunein dedeeu rae Cana Coaunera. Nitohaneente saain coitucuhacache.

4

Baaso que cachaauru relaaurera

¹ Rijieeori banate Cana Coaunera ere jianein ratiriin casaje que acauru relaan, acauru coritaa osaaonaurune esenetaain tonoraa cuurureein tabaauru.

² Nitohaneente necoijenaa charaauru casaje cachaauru ere tonoraa cuurureein, niritiinte be rauhijiriin Cana Coaunera Suujue.

³ Nitohaneente ene ranaa jeriha cachane caohatiha cuurureein. Chaentechu nelanajanaa jeriha ene ne caohatiha cuurureein. Chaentechu joanreein lenone que lenoniha cachane caohatiha cuurureein. Raotojoein corojeein Cana Coaunera bajaain que neleeeonijiaain niha Cana Coaunera Ere coitucuhin esenetaaurera cachaaurune coina, itolere lenone coaunaain niha Cana Coaunera natiinte, que neleeeonijiaain niha cachane caohatiha cuurureein.

⁴ Itolere Cana Coauneraacha coaananohte caohachae. Nii jaun nainihei chaque irihacane. Nitohanihana jaunte, corojeein Cana Coaunera bajaain joaereein raacachene caohachae.

⁵Nitohaneein biha Cana Coaunera Erena jaunte caohachae. Chaenchu lenonichaachene ajiniha bajaacachenete caohachae.

Jesocurisito letono esine

⁶Caa caitoonjoan que cana nejeraauro- Cana Coaunera cachaauro relaainete, esinaaen rauhijiriin Jesocurisito letono esineneen niha curiquiin. Charijieein teeinti, lenonihane baiha raotojoeiin nelararajiae cache. Nii rijijieeinte Cana Coaunera ere coitucuhine laraajiin niha curiquiin, nii caohati nerelana najaan coitucuhin tonoraaine.

⁷Aihana jaun, casaje tonoraelanaala Cana Coauneraacha jerenohincha ichajeeincha neeu.

⁸Najaicharooa cana jaberocone cointate nelate cojoanoonetoeiin necoatijiaacane. Nii amuritoheriinte nelate itolere que rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonoraacachene.

⁹Esinaaena aitoon, aihane jaun esenetaaichenete ne.

¹⁰Acaihanejein Cana Coaunera esenetaacachena jaunte cana batohin, cana necoeje chanuuruhane niha natiin, neeunaain mainajeiin amihanihacache.

Satiin cachate coroatajane Cana Coaunera. Jana esinaen rauhijiriin esenetaauruhanete, nii esenetaaurera coroatajaniha cureein, leeochoauro coroatajanihane amuritoheriin.

¹¹Caritiin suujuatenajaain relanajaau.

¹²Enamanaa neeina jaun, ii batohin, ii necoeje chanuuruhane niha natiin, coa tonora. Aihana jaun, atiin caohacha ichaain neeute, ii coaraain ichejijieein caohachaain neeuruhine Cana Coaunera esenetaaurera. Caohatiin ereerejeiin, caohatiin ii ichao que ichaohin, Cana Coaunera, leeochoauro, naaonjoaainunri belaaain, Cana Coaunera Ere esenetaaain, ishuujua coaraain, naaonjoaain neeu atiin.

¹³Turuhanune reeintiaain, ita taojiaa cachaaurune jana Cana Coaunera Ere coaraain itolere bana ereretaau. Chaenchu Cana Coaunera coreniha cana nejeraauro suujuateein relanajaau.

¹⁴Jiaonriha ichai Cana Coauneraacha tei amihanenaa jianeeine. Acaauru letoaa Cana Coaunera Suujuene jaunte, ichouturi ichoae biji teein, ii cocoainaaunre Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauro, nii niicha tei amihanenaa nainaaaine coina. Aihana jaun, coa jianiha.

¹⁵Atiin itolere bana ii amihaneon chaaechajeein neeute, taeneein naurutanaurutaain cuujiha ii amihaneon coaracurumiin satiin cachaauro.

¹⁶Aonaau. Caohatiin ishuujua coaraain necohalajiin neein rauhijiriin cachaauro relaa laraajiin. Nitohanein ichaainete, nichoteein jianacoo nerequuin ii ere aohanrauro aina.

5

Cana Coaunera coitucuurera aina suujua coaraain nihane

¹Baasonein ichaa chunei ichauhenane, coa cotaicha rijitiin suujuatiha. Charijiein teeinti chaca suujuateene suujuateei. Nii rijijiein raotojoeiin belaaain suujuateeu. Chaenchu chocoalacuru belaaaine rijitoejoeiin enamanaacuru belaihu.

²Jericha nejeeincho choba aina caoachaaain neeine rijijieein enecuru aina caoachaaain neeu. Jericha nejeeincho ii baihuru aina caoachaaain neeine rijijieein ranunaauro aina netonai caoachaaain neeu.

³Niha autananein enene coroatajaneeu, esinaen rauhijiriin cairichanein nihane.

⁴Jana, niha calaohi, nichoala, naaonjoainne fojiaarauro nihane coitucuhin, coitucuaruru neein nihane coitucuhin coroatajanecuruhinete, nii acaauru fojiaa acaauru fojiaane acatiha tacaain cainaaauruhine, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun.

⁵Canaanai sirilanaala jataen jelai nihanete, Cana Coaunera bajaebajaecure janotiin netojoeiin autanaauro esineeu, acaauru coroatajanena nainiha Cana Coaunerane coitucuuruhana jaun.

⁶Jana, itolere rucuheluuruhacha coacuhin caohatiin neruujuein raotojoeiin ichaonaa coaauca autanane, ninauhene nena rijijiein niha cureein.

⁷Caritiincho acaauru relaa, suujuatera latecuruhane coataa.

⁸Chunicoha chaelai lathiha naraaichurune jana coroatajanena jerenihane choae tacaain fojiaarauro coroatajanenaa jerenihanete, Cana Coaunera coitucuuruhi fautaeriin nereein, "Cana Coaunera coitucuhanu," naane niha natiin, Cana Coaunera Ere tonoraeni-hane.

⁹Coa joanreein autana curuaa laenaa, autana esine canaacha coroatajaneeni curuaacuru siricha quiricha cuhane. Caohachaaain saota choonca ajaanaca niha autanane curuaa laenaa. Chaen leijiin quicha aina neein autana nihane, curuaa laenaa.

¹⁰Chaenchu jaiti jiniiquiin ichaohin neeuruhane caje coaunein, caohatiin bereecuru fojiaa neein, rene bedaenecuruha niicha coitucuuruhi cachaaurune jana caohatiin raera

neen, rene bedaenecuruha cana nejeraauru- Cana Coaunera coitucuurerane jana jataen belain raera neen, necairichaa chuneine jana coroatajanera neen, naonjoaain neinihanete caohachare.

¹¹ Jana jaiti ena nichauhenane cataaun tiha autanane, coa curuaa laena quiricha cuhane. Nabana "Inae coaiten nelanajariaunni," naain iriha Jesocurisito raine baiha,

¹² Jesocurisito ere tonorana coiinteein enacoauneein nelanajaane, caseteco coaraane coataa.

¹³ Chaenchu bajeritiin neen, le lorerichuru asae cuhin cajihaneen casaje que ereereen itolere cachaacha rautaai que enohane coataa.

¹⁴ Nii jaunna, jaiti ranunaniha autanane nelanajaane jereun. Nelanajain bereecuru fojiaain, rai namihaneon ichaane jereun, nihei cha que lerateen coulurujuenaa naineniha Moconajaerane caina.

¹⁵ Tabaauru Cana Coaunera jianeen, Moconajaera ere tonoraauruha autanaaurune jaun.

¹⁶ Cana Coaunera coitucuhin esenetaeraauru enecuru, autananiha chuni naraaine coroatajanemii. Nabana jataen mainajeen amihaneen coroatajanecuruha Cana Coaunera rai ita taojiaerauru cachaaurune coataa. Nitohaneen ichaquichenete, esinaen cairicheeneen nenacaauru autanaauru coroatajanena nainecurureein Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru.

Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru ichauhenaauru coroatajanecuche

¹⁷ Atiin caohatiin Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru suujuateen beraihurera ichauhenaauru belain coroatajanecuruhine. Chaenchu acaihanejein Cana Coaunera Ere beebejein cachaauru relaaureeraacha coroatajanecuruhine, leeochoauru coroatajanecuruhane amuritoheriin.

¹⁸ "Baca amiharateeiche aroso rojoenaa quene, coa aroso quihane coataa borasa que nujuan conajain amiharatihache," aitoaha Cana Coaunera ere cuhanaine jaun, amihanihane coreniha quihanete caoachae. Nii rijijiein core raauruha nii Cana Coaunera Ere beebejein cacha relaaurera ichauhenaaurunete caohachae.

¹⁹ Neniha coroatajaain, nichatajaain, naonjoain coaraaurune jana ii rai ichauhena coulurujaha chuneine coa tonoraa.

²⁰ Chaenchu baaso ichaechajeen nosatihajeen sacuha chunei ichauhenane, ita taojiaauruha cachaaurune jana, aonajeeuruha satiinne urichoo mijjainetiin rai aitiin suujuateute caje coaraain casihuruhine nii leeochoauru.

²¹ Chunei jataain ii suujua acateine jaan niha natiin baaso ichaane, ita taojiaauruha cachaaurune jana acaauru suujuateu, caa aitocoanne tocoaneen. Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, chaen janijiiin nii niicha raauri letonocuru anjeraauru, naonjoaihunri notaracaena caa caritiin eletaun, atiin nitohaneen ichaine caina.

²² Ena Jesocurisito esenetaera nihane, coa Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru bichauhenaneen enoha, nabana enoin baasoneen ichaane, coroatajaneraneen ii nerotohine coata. Atiin ishujua coaraain neeu.

²³ Cunaitejerii ii suriquene rijijiein, coa jeesiaanca nejeesinaacha coha. Aansijiin bino cohin coaraau.

²⁴ Inanacaa tabaauru osaque nesaruhane, "Naaonjoaainte nera," nain que iriha chuneine latelanaala. Jana tabaauru raite inanacaene, "Naaonjoaainte nera," nain que erei colane.

²⁵ Jericha nejeeintechu nii rijijiein inanacae caohacha ichaain niha cachane. Jana jauriaanejeen inanacaenihane nihanatiinte nirijiein cuaajeen inanacaa cue.

6

Niha fatoroonne

¹ Rebeecuruha fatoroon quene, nere tonoraauruhine. Nabana Cana Coaunera que ereen, nii Jesocurisito que cacha relaacachene que ereen cana que baasoneen ereeuruhane coataa.

² Chaenchu Jesocurisito coitucuhin esenetaera niha fatoroonne jerichanejeen nere tonoraauruhine. Jesocurisito coitucuha fatoroonne coreniha acaauru nejera rijijiein nihane coreniha, coa baasonein nere tonoraauruha. Nii choae jauhecotojoeriin coroatajanecurumiin nere tonoraain, Jesocurisito esenetaera fatoroon nihane.

Itolere coitucuha nocoetocuri

³ Caritiin relanajaeniha chuneine, Cana Curuaana Jesocurisito ere rauhi tonoraelanaala neeuruhane coataa, rauhijiriin cana relaa cana relaaureerane jaan tonoraelanaala ne-naate,

⁴ itolere coitucuera niha nocoetoreein. Niite ita cotainaa jererein joanrein casaje coreniha nejesinajeein. Nitoaneeinte ita inasinee rijitoherijitoojein, ita cotaain, ita que ereein, ita esenetaelanaala,

⁵ ita que nejesinnajeein nejerateein ita cotaairiin neeurein. Nitohaneeinte neeurein esinaen erenaa rauhi baitein naasaenacaauru. Nitorijia neeinchurute necoriquijiaain, nerujueleitein nena coacuhin Cana Coaunera Ere tonorana jererein inacojoojein. Nitohanaí nihane, caje neloona.

⁶ Jataaente nelate, caa chauratane que nena rucuhele que cana suujuatelanaala, raotojoojein Cana Coaunera esenetaain tonoraacachene.

⁷ Charijiein teeinti nejanoacachene cha colane nejanoacache. Nii rijijieintechu ohacachene, cha amaelanaala curichaachein dedeeu.

⁸ Aihana jaun neejija cana lenone, cana cajione naajeine, niicha aina raotojoojein nihacachenete caohachae.

⁹ Jana coriqui, rucuhele, naonjoain taojiana jereraaurute raaje necairichaaure. Inacojoojein necoriquihana que suujuateente, raajenihane necoritaain necairichaaureein nitohaneein nena jereraauru.

¹⁰ Caohachaaí jataen coriquiicha jeriha cachane, cache aasaeraneein niha coriquina jaun. Nii corenihate Cana Coaunera esenetaain tonorana jianein, raajenihane necairichaaure cache tabaauru.

Jesocuriso esenetaain neunaain ichaaú

¹¹ Jiaonriha nitohanei ichaain neei Cana Coaunera coitucuera neeina jaunne. Cana Coaunera Ere tonoraain, Cana Coaunera Ere esenetaain, Cana Coaunera belaaín, cachaauru belaaín, joanreein abaantain, ishujua coaraain, naonjoaain nii ichaonaa caohachaaacha sacuu.

¹² Arajiin aonajeureru urichoo, “Inaen Cana Coaunera Calaoí Jesocuriso esenetaain nere tonorarichaaunni,” naailune jaun, laraajiin neeunaain, caohachaaín nii sanaachara jeein nena ichaonaa caohati que nemucuhin atiin ichaaú. Nii ichaaine coina ichotijiaa Cana Coaunerana jaan ichaaú.

¹³ Itolere cachaauru rai ichaonaa tera Cana Coaunera notaracaae, chaen nii cooainacai Ponsio Filato rai caohati erenaa que erei Jesocuriso notaracaaena, ichei caa aitiin eletoaun.

¹⁴ Caa ichei aitocoaunne rijijiein rauhijiriin ichaaú. Nabana coaiteen caa chauratane que turuha Jesocurisitone bana que necocauhataiaane coataa.

¹⁵ Inae cuu tihane banate, Jesocuriso ecotiha cureein acaihanejein Cana Coaunera-canaacha belaaí satiín curuaanaacuru curuaanaa.

¹⁶ Acate chariji bana onaachara nejeein ne. Chabana cache turunaja nihein cono tabai jana ne nii Cana Coaunera inanacaelanaala nena. Acate acaneein nereein itolere amuritoheriin laraajiin itolere bana coroaenohineeín.

Nitohaneein neeine.

Coriqui nebaauru suujuatihane

¹⁷ Coriqui neba niha chuneine, coa “Chabana, cha lateriaunni,” naain leeochoaauru que necohasitaain niha. Enaaichate nitajihane, nitajeeoricheeín coriqui. “Cana corootajanerihani Cana Coaunerana jaun cha lateriaunni,” naauruhine. Acate canaacha latei teraneeín ne, raotojoojein cha latelanaala nihacachene coina.

¹⁸ Aihana jaun cairichaihuru corootajanejeein neein, raotojoojein neein chaelai latecuruha leeochoaaurune, acaauru rai tihajeein neeuruhine coriquihonaauru.

¹⁹ Nitohaneein neeuruhanete, nii acatiha tacaain belainaanca Cana Coaunerane, nii niicha tei ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena raa cuurureein, necairichanacaauru corootajanecuruhane jaun.

Satonotihane rai Timoteeo suujuatiha Faborone

²⁰⁻²¹ Caa ichei caitoonjoa erenaa rauhi tonoraaú inoanlu netoojein. Coa caa chauratane que ecocohin nena erenaa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiín turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiín turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiín turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiín turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiín turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiín turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa.

Ichoelaain ii beraaine Cana Coaunerara Timoteeo.

Inaen saa.

Timoteeo rai Faborohacha letoai coroataja

Coaiteen enacoauneein Timoteeo rai quiricha laenaa Faborone

¹ Jeriha Cana Coaunerana jaunte caletoe, Jesocurisito que cachauru relaanune, esenetaauruhane ichaonaa esine raauruhane caina.

² Ii raine enacoauneein laenaunra quicha belaa cacalabi Timoteeo. Raotojoein neeine caina, rai raotonoque ii rausiajeein ii coroatajaneuruine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoain.

“Nariha,” naain ichoreniha Cana Coaunera corojeeun

³ Jerichanejeein aichejetocuruha caferateracurune rijijieina Cana Coaunera belaa, nere tonoraain casuujua coaraain neeun. Itolere banana janotiin netojoein Cana Coaunera bajaebajaeaaunne jana casuujuaniha neeoritohine, “Nariha,” naain ichoreniha Cana Coaunera corojeeun.

⁴ Itolere banana inonta baca raainaane coaajeeun. Nii jaunna ichoaranaa jereun, jataen raotojoein raachoojoein nihanune caina.

⁵ Ishuujua coarain Cana Coaunera esenetaaine quena, casuujua ereerejeun coaacaunne. Jerichanejeein techu Cana Coaunera esenetaaurelu edaa Loira, choba Eonise, naonjoaaihunri. Nii jaunna, “Daae, rai neba, naonjoaaihunri rijijieinte esinae rauhijiriin Cana Coaunera tonrae Timoteeo,” naain casuujua ereerejeun.

Atiin coejelanaala, “Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaaun” naain joaenrein cacha rai beeu.

⁶ Nii jaunna ichei aitoon, atiin enacoauneein que nemucuhin, nii Cana Coaunera tenojoin amihanenaa ichaaine caina. Nii ichouturi choae cacoi meecaunne jana Cana Coauneraacha tei amihanenaa ichaa.

⁷ Coa casiha. Coatih casinaa najaannu que rai esenetaera suujua corihe Cana Coaunera. Laraajiin, neunaain, Cana Coaunera, leeochoauru, naonjoain belaa nererojocaelanaala neein, suujua coaraain nihane cointe esenetaera suujua core Cana Coaunera.

⁸ Atiin coejelanaala, “Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaaun,” naain joaenreein cacha rai beeu. Coa caresero cuhane caseteco neein nihanune que necoejiha, Jesocurisito que cacha relaanune coreniha caseteco neein nihanune jaun. Aihana jaun, iitonai Jesocurisito que cacha relaaaine coreniha, iitonai rohecaauruhane, atiin laraajiin neunaain neeu. Ii coroatajanerichaaain Cana Coaunerana jaunte, abaantaain neunanaa naineriquiin.

⁹ Caohachaaain nihacachene que ainaa tocohaneeinte, cana cotijiaain cana rae Cana Coaunera, acaihanejein nere tonoraera neein nihacachene caina. Niritiin jauriaanejeein aitiin cacha coaunaane jaunte, Jesocurisito cacha nichaachene coreniha cana belaa cana rae Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohanihana jaunte jianacoon cana teranu que Jesocurisito letoae Cana Coaunera, coaraain coitucuhacachene caina. Cana coreniha ohin ichanaa Jesocurisitona jaunte, ohaachene necairichanaa coaraelanaala, neculucohin onaacharanejeein nerichaachein coaiteen turuha Jesocurisitone.

¹¹ Nii jaunte canu cocoaain caenoain caletoe Cana Coaunera, rai nere beebejeein Jorioniheichuru relaanune caina.

¹² Nii jaunna chaque casilanaala nere beebejeein cachaauru relaanune coreniha, caa catohanein caseteco neein neeu niqii, nena coejelanaala caa neeun, cana coroatajanera coitucuhanune jaun. Acate laen naine cacorataanein cacoeraia ne, coaiteen enacoauneein turuhane reentiaain.

¹³ Nii jauriaa ichelaanulune rijijiein ichaehajein neeu. Jesocurisito cacha nichaachene jaun, coanete Jesoso esenetaain, Cana Coaunera, leeochoauru, naonjoain belaa nihacache.

¹⁴ Cana suujua cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuena jaun uhaain, atiin que neunaain nii ichei Cana Coauneraacha tenojoin erena rauhi tonoraain ichaa.

Cacoelaain cacorataaniha Onesiforo ne

¹⁵ Nii coitucuhine tocohaneeinte caque jaolecoore saain Asia cocoaichacuru. Fijelo, Ereojene, naonjoaaihunri nihanatiinte saain caque jaolecoore.

¹⁶ Onesiforo sinijiera, bereecuru, naonjoain belaa'in coroatajaneene Cana Coaunera atiin carai, araai saain cacoelaain cacorataanihane coreniha. Acate caseteco neein nihanu natiin, cacoreniha necoejelanaala cacorataane.

¹⁷ Cau Romau turuhinte, mainajeiin amuhemujeein caariin, tabiicha cauruihin atiin cacorataane.

¹⁸ Nii choae tacaain techu, nii Efesoo nihaca jiniiquuine bana, jataain cana coroatajanelu nii Onesiforo. Nii coreniha atiin belaa'ine Cana Curuaanaa Jesocurisito, inae coaiteen cau chauratane que turuhane bana.

2

Coujuriu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneei necairichanaa abaantaain neeu

¹ Laraajiin atiin neeunaau, ichorataaniha Jesocurisitona jaunra cacalabi.

² Cha teeinti letoaera nihane erenaa tonorain ichae, nii coaraain relaaute leeochoaauru relaera neein neeine. Inae araai saain cachaauru relaanune jana, aonajerejetohilune jaun, nii rijijieein acaauru relaa.

³ Charijiein teeinti letoaa acaauru curuaanaane, atiin necairichanaa abaantain ichacure caohati soondarooru laraajiruhane. Nii rijijieein coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneei necairichanaa abaantaain neeu.

⁴ Joaenreein cacha rijijieein ichaonaa nainihe soondaro. Curuaanaa ere tonoraain nihanete ne. Nii rijijieein chu cana Curuaanaa neein niha Jesocurisitona jaun, abaantaain nere tonoraacachenete ne, rai letono neein nihacachene jaun.

⁵ Charijiein teeinti necoatijiaacane, cacha amuritona nainenihaca necoatijianaa be- raicha ere tonoraain necoatijiae nihacane. Nii rijijieein techu nii Moconajaera amuritona nainenihaca Cana Coaunera Ere tonoraenihacane.

⁶ Charijiein teeinti temule jaacane jana inae nihane, tonajelanaala caje raain que lenoneein nihacache. Nii rijijieein techu Cana Coaunera tenojoin amihanenaa icha- caachene, tonajelanaala raotojoein nerichaachein, itolere que cana belairichaa'in Cana Coaunerana jaun.

⁷ Caa caitoonjoan que ishujua ereerejeiin coaacute, coitucueeneine ichorataanemiin Cana Coaunera, aonaain coitucuhine coina.

Jesocurisito que coaacu

⁸ Cana Curuaanaa inoaainsi Rabiri feratenojoeinein niha Jesocurisitona que ishujua ereerejeeu. Acate ohane caje ichanae.

⁹ Nii beebejeiin relanajaanune corenihate, leeocho ataebinae chara tocohaneein *cadena* que canu cositeein, catohaneein cacasetcaauere niqii, nete caa quere cacha relaanune jaan cositena nainecurene laen.

¹⁰ Nii jaunna itolere necairichanaa abaantaain atiin Cana Coaunera janiinohinchuru relaaun, Jesocurisito coreniha jianacoo neein, nitajenaa charanejeiin neeruha Cana Coaunera janiinohinchuru cachaaurune coina.

¹¹ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni.

Cana Coaunera esenetaain ohacachenete aina ichaorichaachein.

¹² Necairichanaa abaantaacachenete, aina rai Cojoanonaa que nerichaachein.

Que jaolecohacachenete, acaetonai cana que jaolecoreein.

¹³ Cana aitoonjoan ichaenihacachenete, acá laen naitoonjoan ichaa cureein.

Nitohanein laen niha acana jaun.

Caohachaain suujua coaraain niha Timoteeone

¹⁴ Caohachaeniha nitohanaina jaunna ichei aitoreeunni, suujuatenajaain neeine coina, nabana nitohanein neeruhane coataa. "Coo erenaa laaojoiiricha coreniha ita cotaaine rijitocoache," naain Cana Coaunera Ere beeurera suujuateeu, atiin Cana Coaunera notara- cae. Nelatihei erenaa laaojoiiricha coreniha ita cotaicha rijitiin iriha cachane, nabana que nererojoeaain neeruha aohanraaurune coataa.

¹⁵ Atiin naineenein jaun uhajein Cana Coaunera Ere que relanajaan rauhijiriin, chari- jieein teeinti ai leeinjiin cacha, laraajiin amihanihane letoaera que necasaene nii rijijieein Cana Coaunera acatiha caohatiin ichei amihanenaa niicha tei ichaau. "Caohatoha chami- jianeonra," naain ichei iriha Cana Coaunerane coina. Jana rauhijiriin relanajeeneinet ii necoeje chanureein Cana Coaunera.

¹⁶ Aihana jaun, coa Cana coaunera coitucuruhi rijitiin erenaa baaso que irihache, nabana nirijiein cuaajein Moconajaeraacha ere tonoraacachene coataa.

¹⁷ Charijiein teeinti, nijiriha cachane, inae suujua lomoha nii cunaine ohe. Nii rijijieein techu, nii erenaa baaso que ereerejeiin tonoraacachene, inara suujua lomoha

nii erenaa baasone nitajihia curiquicheein. Nii corenihate nitajeeure Imeneeo, Fileto, naaonjoaaihunri,

¹⁸ “Chabana oo caje enacoauneein nejaberecaain nichaauraain nerinaain cacha,” naauruhana jaun. Niritiin ereeuruhana jaunte, nererojocaaure acaauru aohanraauru tabaauru.

¹⁹ Nii jaun, “Cana Coaunera esinaen esenetaeraauru suujua coitucue. ‘Cana Coaunera coitucuera nichaauin,’ naain iriha chunei cachane, baasoneein ichaohane jianemiin,” naa Cana Coaunera Erena jaunte, esinaen Cana Coaunera cachaneein nihacachene coitucuhacache, inae nii jianein nihacachena jaun.

²⁰⁻²¹ Charijieein teeinti coriquihona loreri asaae ne itolere coata coreti caje ichanohin ojoaichu, baichaje, atane caje ichanohin ojoaichu, baichaje, darohe, enuha caje ichanohin jecoro, coshara, erauru, naaonjoain; tabaauru nelateein joaenreein lenone curunu que; jana tabaauru nechu jataain joaenreein calani joanaana jaannu que nelatei. Nii rijijieein techu, osa jianein Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraacachene, nelatiha curichaacheein Jesocurisito cachanein joaenrein amihanenaa caohati ichacaachene.

²² Aonaau. Enamanaa neeine rai caohacha tocohaneein nenea baaso caje naururu. Suujua coaraauru cachaauru aina jiniiquiin Cana Curuaanaa bajaebajajeein neeu. Cana Coaunera tenojoin ichaonaa rauhi sacuhin, esenetaain Cana Coaunera, chamute cacha naaonjoain belaa in raotojoein neeu.

²³ Casaje que ita rai ereerecuruha leeochoaurune coa iriha, nabana ita baijiaain ita cotaachene coataa.

²⁴ Nainihe Cana Curuaanaa Jesocurisito ere que cacha relaeranein nenea namute cacha aina nejerateein nihane. Itolere cacha aina jerichanejeein ita belaa in nihanete caohachae. Chaenchu raotojoein caohatiin rai suujua coaraain, cotailanaala relaain

²⁵ raotono que cuaain cacha suujuateein nihanete caohachae. Caitono tocohaneein nihanete jerecureniha tabaaurune nihanatiin, acaauru suujuateein acaauru suujua corenaa nainereein Cana Coaunera.

²⁶ Inae nitohanein acaauru suujua coriha Cana Coauneranete, erenaa rauhi coitucuhane caohachanainejeein nichotiha cuurureein Moconajaera caje.

3

Naaonjoaante curureein cana janonaa satono rai coaiten cajiha turuhelalajiha Jesocurisitone bana.

¹ Aonaute coitucuhi. Cana janonaa satonohelalaje raite, Cana Coaunera coitucuurera cairichaeriin roheca cuurureein Cana Coaunera coitucuruhi.

² Nitohaneurite nelaetoha nocoetiin, jataain coriqui mucunaa coacuhin leeochoauru que nechasitaain, ita cotaain, niheichu fojiaraauru ere tonoraelanaala, nechu jataain aansai ataibanaein rijijieein Cana Coaunera Ere tonoraelanaala niha cuururein.

³ Chaentechu necairichanaaauru coroatajanena coacuelanaala, casajenetiin, baaso ichana jerecurehane suujua coaraelanaala ichaain, naaonjoaan cuurureein. Chaen techu nechu aansai ataibanaein rijijieein itolere ichaonaa caohacha aina nejeratein, naaonjoaan cuururein.

⁴ Chaen techu itolere coitucuh nocoetiin niicha jerei ichaain niha cuururein, Cana Coaunera arinaa coacuelanaala.

⁵ Baaso neein ichaohinte Cana Coaunera coitucuh nocoetoha cuururein.

Coa nitohanai cacha raa.

⁶ Nabana raaichene jana, nechu aaso ene cojoaelorohe coritaain nihane coataa. Nitohaneurite, suujua coaraelanaala niicha ichana jerei ichaain neeururein.

⁷ Itolere banate niqiu nerelaaururein, nete chabana ichaonaa rauhi coitucureneerein.

⁸ Charijieein teeinti Moisesa ere tonoraurene nii coroatajai benanecuru- Janesi, Jambresi, naaonjoaunri. Nii rijijieein techu Cana Coaunera Ere Rauhi tonoraureneerein nitorijiane cachauru. Naasaheca acaauru suujua cuhanena jaunte, Cana Coauneraacha tei ichaonaa rauhi aasaana jerecureein.

⁹ Jataain chatohanai ichacurriaain, nechu aasoneeojoaunruhane coitucuurichaain saain cachaaurune jaun. Charijieein teeinti aihure nii Moisesa ere tonoraauruhi. Nii rijijieeinte situha cuururein nitohaneuri.

Timoteeo suujuatiha necairichanaa que Faborone

¹⁰ Ichelaanune tocohaneeinte chuhsi caohachaa in neei. Chaen techu cachaauru relaanune jaan coitucuhin, quichao coitucuhin, camijianeon coitucuhin, esenetaain quiicha belaa coitucuhi. Chaen techu neunaa casuujuane coitucuhi.

¹¹ Chaen techu caniha nejerateeuruhane jana abaantaanune coitucuhi. Antioquiha, Iconia, Listra neein curuajaihuri neseeurow nihanune janate, caniha nejerateein carero-joecaauruhane jana, jianacoo camitaa Cana Coaunerane coitucuhi.

¹² Esinae rauhijiriina caa aitoon. Jesocurisito ere tonorana jereraaurute rohecaacuurureein niqwi, nete

¹³ raajenihane necairichaa cuurureein nechu aansai casajeeuru. Nechu jataain nii riji-jieeinte ita coritajeein jeelai amuritoheriin necairichaa cuurureein nechu jataain casajene jaun

¹⁴ Ii laen rauhijiriin nii que nerelaina jaun iicha esenetai sacuu. Iite nii ichelaera coitucuhi.

¹⁵ Canaanai neeine caje coauneente, Cana Coaunera Quiricha coitucuhi. Nii Cana Coaunera Quiricha que nerelaain esenetaaichenete, jianacoo inara tereein Jesocurisito.

¹⁶ Satiinte Cana Coaunera tenojoinnein ne Cana Coaunera Quiricha. Acate cacha relaaain, cacha suujuateein, cacha suujua raujiain, naaonjoainu que nelate, ichaonaa rauhicoitucuhin caohachaaain ichaoha cachane coina.

¹⁷ Itolere Cana Coaunera jerenohin amihanenaa ichaain niha Cana Coaunera coitucuurerane coina.

4

“Atiin aohana jerecureniha cachaaurune nihanatiin beew,” naa Faborone

¹ Cana Coaunera aina nii turuha uhenenu, nii cau chauratane que nenacaauru ichaonacaauru, saain onacaauru, naaonjoaaihunri rucuheranu notaracaaena caa mijianetiin eletoaaun Cana Coaunera Ere beebjeeine coina.

² Atiin aohana jerecureniha cachaaurune nihanatiin rauhijiriin beewute esenetaauruhine. Baaso ichacuruhane raotojoein raujiaain cuaain suujuatenajaau,

³ inae ecu tihane bana erenaa rauhi aohana jerecurenerichaaaine jaun. Nitohaneente, baasoneein coacuhin arajiin acaauru relaeranu ariha cuururein, acaauruhacha jerei tocohaneein baaso que relanajaeraanu que.

⁴ Nitohaneente erenaa rauhi aohana jerelanaala que janoriin amuurureein. Amuhin joanreein casajeeicha esenetaain tonoraain raaje necairichaaaurureein.

⁵ Ii laen ishujua coaraain necairichanaa abaantaain Cana Coaunera Ere beebjeeu, jianacoo osa caje mituhin neeurowa esenetaaurerane coina. Nitohaneein caohatiin chamijianeon ichaau.

Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu

⁶ Inae ichuunejeeonriha ohanune que tihane.

⁷ Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu jianelanaala rauhijiriin ichaain.

⁸ Inae nerichaaain canu amihaneew core, caque banihatein Cana Coauneraacha rucujel, acaachana inae caa cohajeeun. Inae turuha nii Cana Curuaanaa Joesio, caohacha nejesina ichara neein nenaanete, Aca nii canu amihaneew coreterein. Coatiha canuhacha rai coreterinaain. Satiin nii turu jereein cohajeraauru rai netonaite coreterein.

Saatonw

⁹ Cacoharaa uu atiin chajaaajoaain.

¹⁰ Caquete jaoleque Demasi, caa chauratane que nenacaauru itolere rucuhele cautenu rijihuru jerihana jaun. Nii jaunte naain Tesalonecau cue. Jana Crescentete Galasia bataneu cue. Jana Titote Dalmasia bataneu cue.

¹¹ Acaihanejein Locasichate caniha ne cau. Maroco ariin cotijiaain ijiniichaaain uhaau. Acate laen camijianeew que cacorataanena naine.

¹² Tiquiconaa laen letoaaun Efesoo.

¹³ Toroasihu nihanune banana Carpo loreri asaae quela ratirihunlu, uhaau carai uhine. Chaenchu nii canu quirichaauru nii quicha laenajacoaine maajeein uhau.

¹⁴ Nii coata que amihanenaa Alejaandorote, jataain baaso neein caete niqwi, nete inae cacocaeratereein Cana Curuaanaa.

¹⁵ Coaraau. Necoeraain neeu, Cana Coaunera Ere- canaacha beebjei que nejeratihana jaun.

¹⁶ Camucuhin, cacaje bajaauruha cocoaianacaaihurine janate, cajoohin caratiriin amurew satiin. Nii coreniha jiaonriha chatohaneein tenajaa Cana Coaunerane.

¹⁷ Nii janate, canu coroatajanein casuujua laraaraje Cana Curuaanaa. Nii jaunna, itolere caa chauratane que nenacaauru Jorio niheichuru rai Cana Coaunera Ere beebjeeun, jianacoo neeurowa esenetaaurerane coina. Nitohaneente necha aansai ataibinaen leon ujuaae caje jichorocooain jianacoon caete Cana Curuaanaa.

¹⁸ Itolere baaso cajete canu mitaain canu beraicheein, aina dedeeu nihanune caina. Coanete Cana Curuaanaa coroaajein belaihacache inoaelu netiin. Nitohaneein neeine.

Cana Coaunera esenetaeraauru rai necoiha Faborone

¹⁹ “Inara coaaujiha jera Faboro” naain beeu, Firisila, Aquila, Onesiforo araachuru, naaonjoaihunri rai.

²⁰ Coriintoote nedae Erasto. Jana Torofimona ratirihun Miletoo, cunaitihana jaun. Naineeine elohena ajiniha uu.

²¹ Eobolo, Poreente, Lino, Cularia, naaonjoaihunrite ii coaacure. Chaenchu saain cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurerate ii coacue.

²² Ii aina neeine cana Curuaanaa Jesocurisito. Satiin inara belaa inara coroatajaneeine atiin Cana Coaunera.

Nitohaneein neeine.

Tito rai Faborohacha letoai

“Inara coaaucaau” naa Faborone

¹ Canu Faboro nichaauunna, nii coitucuhiche raotojeeinne rijijieein, Cana Coaunera jerenhineein rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Acate caletoe, satiin chauratane sacuritaain janijiin nii ranojoihunru rai amuhemujueein beebelijhanune,

² rauhijiriin coreniha cana osa caje nichoteein jianacoon neein, chabana satonoe-lanaala nena ichaonaa teranihane cohajihacachene coina. Chabana cana coritaai Cana Coaunera. Acate nitohaneein cana rai ichaonaa tihane coina aitelu, cana rai chauratane coaauaane ajiniha.

³ Inae nii jihanteein aitohalune jaa que turuhane jaaunte, inae nii aca jianacoon cana osa caje cana mitaeranihane coitucuerateein beebelijhanune coina caletoaclu Cana Coaunera.

⁴ Nii jaunna caa ichei quiricha laenaain letoaaunra Tito. Iite esinaen rauhijiriin canu calaohineei, cacoreniha nii canaacha esenetai Jesocurisito esenetaaine jaun. Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Ichotera Jesocurisito, naaonjoaain raotojeein neeine jaanu teuruhine ii raite aina raotojeein jianacoo neeine coina.

Curetau Cana Coaunera coitucuerera relaa Titone

⁵ Nii Curetau cobenau ii ratirihanune ajiniha taone, jaiti rucuhera coina lananacaauru rucujueein, iclesiacuru nainein Cana Coaunera coitucuereraauru- canaacha relaauri coaranu que acaauru bichauhenaauru cocoaanae coina ichei aitoonlu.

⁶ Nii le iclesiacuru bichauhenaauru bichauhena cocoaanohichuru, cojuriu nitohane coaraneein nena tocohaneein suujua coaraain ichaohine, nabana que tonaain iriha chunine coataa. Chaen techu leinjiin eneecha que sinijeraacane caohachae. Jana rai calaohichuru netonai Jesocurisito esenetaeraneein, caohachaain suujua coaraain erena tonoraain neuruhine, nabana baasoneein erena tonoraalanaala ichaauruhane, acaauru que ereein niha chunine coataa.

⁷ Nii Cana Coaunera ranojoinuri iclesia coaraneein- acaauru bichauhenaneein ne-naate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachaain suujua coaraain, que Cana Coaunera- aacha icharatei ichaain rauhijiriin ichaohane caohachae. Nainihe erena tonoraalanaala, namute cacha coiintetiin, ajetoritiiin, ita cotainaa rautatiin, asijiautoneein, naaonjoaain ichaohane.

⁸ Nitohanein baasoneein ichoaalanaala, turuhin niha cachane belaaain, cotijiaain, loreri asae raain, naaonjoaain ichaohine. Chaen techu caohacha ichaera cachanein, caohatiin suujua coaraain, Cana Coaunera que banijiaainein neein, chabana jeriha suujuane rijijieein ichoaalanaala, naaonjoaain nihane caohachae.

⁹ Nii esinaen rauhijiriin aitiin relaeralune jaacha tonoraain, acaacha esenetaain que leochaauru relaaaine, acaauru netonai leochaauru suujua laraajiaain nerelaacachene jaan coitucuerateeuruhane coina. Chaen nii caohatein erenacaauru relaaain acaauru suujua baaso aninoainete, acaauru netonai esenetaauruhine.

Relanajaaurera baaso

¹⁰ Arajiichurute, nii acaauru relaacane jaan tonorana jerelanaala, “Jorioniheichuru jaberoco macohi cari saeratelanaala nena, nainihe Cana Coaunera esenetaeranein ranojoinein nihane,” naain nechu jataain cha coitucurenihane jaun cachaauru coritaure.

¹¹ Niritiin erenacaauru erete, caohachare niritocuruhane coataa caohatihacane. Nii casaje aina cuaante laurijiracuru aina arajii cachaauru suujua auhacaain, cachaauru coritaain, arajii coriqui ranaa coaacure.

¹² Coaraunachuhinti nii Cureta cobenau nena *profeta*, nii jeelai acaauru araaicha: “Satiin Cureta cocoaachacurute casajenetiin, necha ansai ataebinee rijijieein neein, bajeritiiin, achotoritiiin, naaonjoaunre,” naain acaauru ichao bihalune.

¹³ Esinae rauhijiriinte acaauru ichao coaraane jaun aitelu. Aihana jaun, caohachaain laraajiin acaauru relaa, coujurihu Jesocurisito esenetaeranein nena tocoanein neuruhane coina,

¹⁴ nabana, nii suujua caje rocohin relanajaauru Joriocurune jaancha esenetaauruhane coataa. Niheichu nainecuruhi Jesocurisito esenetaeranein neuruhane sainejeein que jaolequiin, nii naitoonjoan tonoraalanaala nenacaauru ere tonoraauruhane.

¹⁵ Caohachaain suujua coaraain niha cachanete, itolereenein nichanaane maajeein caohachaain coaanojoi ne. Jana canaacha esenetai esenetaalanaala nenaate baaso nejesina

que coacuhin itolere bana baasoneein ne, nichanaane maajein, nechu jataain baasoneein coacuhin cha ichacuruhane jaun.

¹⁶ Cana Coaunera coitucutohate niqui nocoetocure, nete acaauru ichanaacha caje coitucunojoincure baasoneeuruhane. Namute cacha cotairiin, namute cacha que erenajauharitiin, erenaa tonoraelanaala neein, nii charijibana caohacha ichaain neeuruhi.

2

Nohanelanaala relanajaacachene jaan

¹ Caohachaain nii ichelaanune jaan tonoraain, esinae rauhijiriin que acaauru relainete caohachae.

² Nii acaauru bichauhenaaurute, esinae rauhijiriin tonaain ereeuruha chaachacuruhane coinane, nii naitoonjoa ichaain ichaaoruhane caohachae. Esinae rauhijiriin nii niicha esenetai rijijieein neein, satiin belaaain, laraajiin, naaonjoaain ichaohine, itolere necairichanaa abaataain nena nainihane coina.

³ Jerichanejeein techu, coujuriu inara bene bichauhenaauru jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, ajetoriaanelanaala, erenacaotelanaala, naaonjoaain que coacuelanaala, caohachaacha que coacuhin neeuruhane caohachae.

Coujuriu ranunaauru bichauhenaneein nena tocohaneein, ranunaauru notajaain,

⁴ rai sinijeraauru aina rai bereecuru belaaain neeuruha ranunaaaurune coina acaauru relaaain,

⁵ caohachaain itolere que nainaaain suujua coaraain, loreri asae nenacaaurune maajein beraain, osa que nesaruhin, barijiitiin, naaonjoaain neeuruhane coataa acaauru suujuatein nihanete caohachae. Chaen acaauru sinijeraauru aina ita suujua rijijieein coacuhin neeuruhine, nabana tonaain Cana Coaunera coitucueraneein neeuruhane sainejeein acaauru que iriha cachane coataa.

⁶⁻⁷ Jerichanejeeinchu caohacha nejesina ichaain nii enamanaacuru notajaain acaauru que corajeratee. Acaauru relaine caohachaain ii suujua coaraain, coujuriu ichauheneaneein nena tocohaneein,

⁸ raotojoein acaauru rai ereein canaacha esenetai que aitiin acaauru relaaau, nabana tonaain baasoneein cana que erenaa nainiha chunine coataa. Nitohaneein ichaainete cana que nocoejeeurureein nii acaauru relaacane jaan caohatera rijitiin erenacaauru.

⁹ Chaen rai fatoroon ere tonoraain, letoanajaa acaauru fatoroone jaan ichaain, tonaain baasoneein tonorana coacuelanaala neeuruha rai letononeein nenacaaurune coina suujuatein relanajaau.

¹⁰ Jiaonrihachu asijiauhin neeuruhane. Baaso coacuelanaala caohatiin suujua coaraain neeuruhine. Nii banate, acaauru ichao caje jataain caohatoha Cana Coaunera cana ichoterateraneein nena que acaauru relaacachene jaan coaracurureein satiin catchaauru.

¹¹ Cana Coaunerate cana belaitohane coaratih, satiin caa chauratane que rai cachaneein neinichaachene ichoteraanu letoaelu.

¹² Acate cana relae, Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein baaso ichaaechajeein nihacachene jianein, caohacha que coacuhin, coujuriu Cana Coaunera cachaneein nena tocohaneein rauhijiriin Cana Coaunera corojeein caa chauratane que ichaohacachene coina.

¹³ Nitohaneente nii cana rai tihane coina naitoonjoan nainane cohajeein raotojoei ichaonaa que ichaohin, turuha urichaain nii Cana Coauneraneein cana ichoteraneein necaohachaain nena Jesocurisitone cohajeein nihacache.

¹⁴ Acatechu itolere baaso canaacha ichai cana osa caje cana ichoteratihane coina rai jaberoco tein nelu, oha cana corenihane, nii baaso caje cana coulucohin rai cachaneein caohacha ichanaacha que coacuhin nena coina ichaelu.

¹⁵ Nii ichei aitocooaunne rijijieein, coointeeuruhane nihanatiin, acaauru que corajeratein acaauru relaaau, coujuriu cocoinanohinein nena tocohaneein, nabana nii relanajaaine jaan tonoraelanaala ii que jaolecoha chunine coataa.

3

Esinae rauhijiriin caohachaain suujua coaraain neeuruha Cana Coaunera coitucuerane

¹ Nabana baitecuruhane coataa, acaauru rai nacoaaunein aitoote, coujuriu Cana Coaunera coitucueraneein nena tocohaneein, rai curuaanaa, cocoinanacaaihuri, naaonjoainuri ere tonoraain itolere bana jatoroaain neeuruhine caohacha nejesina ichacuruhane coina.

² Jiaonriha tonaain baasoneein chuni coacuhin ereein neeuruhane. Niheichu ita sonaa coacuelanaala caohacha cachaneein ichaohin, jiniiquin ita belaaïn, caohachaaïn neeuruhane coarateeïn neeurumiin.

³ Jauriaalute cana netonai tonaain irihacachene joanreeïn ererejetocoaache, Cana Coaunera ere tonoraelanaala nechü jataaïn nitajenaaneeïn neein, cana suujua letono rijijieeincha itolere baaso ichaonaa ichaaechajeeïn nerejetocoaachelu. Nitohaneente baaso ichaaechajeeïn ichaonaa jana, cana que nererojoeacaeriin nerejetocuruha leeochoaaurune rijijieein ita que nererojoeacaeriin nerejetocoaachelu.

⁴ Nete satiin caa chauratane que cachaneein ichoainichaachene belaitohane coaratiha, satiin cachanichaachene ichoteratelü cana osa caje Cana Coaunera.

⁵ Coatiha rai caohacha ichacaachene jaun nii cana ichoteratiheilu. Cairichaaoojaain cana coaraane jaunte, nii cana osa caje cana coulucohin cana ichoteratelü. Rai Suujue aina cuaaïn cana coulucohinte, nacoauneeïn nejanoaain nenea rijijieein nenea coina cana rai nacoauneeïn ena nenea ichaonaa telu Cana Coaunera.

⁶ Jataaïn cana belaitohane jaunte, rai Calaohi cana Ichoteraneeïn nenea Jesocurisito aina cuaaïn, cana rausiaaeca jelai amuritoeriin rai Suujue telu cana rai Cana Coaunera,

⁷ itolere ujuaihoneein nenea caje caohachaaïn neein nii chariji bana sanaachara nejeeïn nenea- canaacha cohajei ichaonaa que nenea coina.

⁸ Esinaetechuhisi nitohaneein cana osa caje cana coulucohin cana raain ne Cana Coaunera. Nii jaunna ichei aitoon, nii Cana Coaunera esenetaeraauru itolere bana caohachaacha que coacuhin neeuruhane, nii leeocho relanajaera ere tonoraelanaala neeuruhane coina acaauru rai aitohine coina. Nitohaneein ichaohacachenete, jataaïn cana rai nelateineeïn nereein.

⁹ Nete laen nii cana rai aitocuruhalu cana coitucueracurune esenetaaïn, Moisesa aitoonjoan que ita rohecaain naaonjoaain nenea naineneei. Niite nechü jataaïn nohanenaaneeïn nii chaque nelatene cana rai.

¹⁰ Niha nitohaneï que cachaauru relaain lerunaa jererane, coroata saain, nichata saain, naaonjoaain cotijiaaïn rai aitohine jana chere tonorana jerenihane, jelai caje sitaaute amuhine.

¹¹ Nitohaneein nenacaauru cachaaurute itolere osa que nerotocuruhane jaun aihure. Nitohaneente acaauruhacha ichai caje osa que nesarucuruhane coanojoi ne.

Nicopolisihu canu cohacu

¹² Inae ichene Artemasi letoanihanune, Tiquico letoaanune, atiin Nicopolisï cuhin canu cohanihute ecu ita coaraca. Ecune jelaronaa bitoaaunune coina ucuae ureeunni.

¹³ Chaen nii ecu nenea *abogado* Senasi aina Apolo coroatajaneun acaauruhacha latei teein, nabana nii cuuruhanejaun turuuruhane reetiaaïn lanaa acaauru rai acaauruhacha lateine coataa.

¹⁴ Canaacha relaineein nenacaauru, itolere que caohacha ichaaïn, cha lateein niha chunucuhane coaracuruhane coroatajanena que nerelaaurumiin, nelateineeïn niha acaauru ichaone coina.

Raotojoeein neeuruhane coina aitiin necoiha Faborone

¹⁵ Satiin caniha cau nenacaaurute ii coaacure. Nii ecu nenacaauru canaacha esenetai Jesocurisito coreniha canaacha belaihuri- cana nejeraauru coaucaune beeu acaauru rai. Satiin raotojoeein neeichene jaanu teein, inara coroatajanemiin Cana Coaunerate raotojoeein neeiche.

Filemoon rai Faborohacha letoai

Acaauru coaacane biha Faborone

¹ Canune Faboroneein Jesocurisito coreniha caresero cuhane neein cana nejera Timoteo aina, ii canacaanu amihaneoo que canacaanu coroatajaneraneein neeine rai, caa quiricha laenaain letoaacaanura Filemoon.

² Chaen Jesocurisito ranojoneein iclesianein nenacaauru- ii loreri asaae ii aina netaojianacaauru, chaen canacaanu amihaneoo que canacaanu coroatajaneranein nenacaauru- cana nejera ene neein nena- Apia aina Arquipo, naaonjoainuri rai netonaine caa laenaain letoaacaanu.

³ Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaoi Jesocurisito, naaonjoainuri jeelai amuritoeriin inara coroatajanecurumiinte raotojoein neeiche.

Coichana aina cutaain belaina inaaen esenetaain niha Filemoonne

⁴ Cana Coaunera bajaanune naineine, itolere bana ii coacuhin Cana Coaunera coroa- jeeun,

⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito belaaain jataain esenetaaine rijijieein satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru belaaaine beeuruhane jaun.

⁶ Nii jaunne ii canacaanu rijijieein acaacha esenetaain neeine jaun, jataain canacaanu rai caohacha icharanein, canacaanu coroatajaneranein niha Jesocurisitone coitucuhin neeine coina, Cana Coaunera bajaanun ii rai.

⁷ Jataaina jeelai amuritoheriin corajein rachoojoeun casuujua cuhane. Jataaite caohacha ichaai canerita, Jesocurisito esenetaeranein nenacaauru belaaain, acaauru suujua nunaaine jaun.

Atiin canu coreniha ii letono Onesimo raau.

⁸ Canu Jesocurisito rai afosoto nichaaunne jaunte niqiu ne canu rai rauhi, iicha chanenu ichaaine coina ii letoaanune coina.

⁹ Nena raujiaain nii canaacha belaainein canaacha esenetai coreniha ichei aitoreeunni. Canuna Faboronein- inae biinaanein- Jesocurisito coreniha caresero cuhane netiin ichei aitoon,

¹⁰ cau cajinichaaain caresero cuhane neein, Jesocurisito coreniha cacalabi rijijieein nena Onesimo belaaaine coina.

¹¹ Jauriaalute niqiu ichei chaque nelatelanaala, ii letononein nelu Onesimo. Nete laen inae ena jiniiquiin cana rai jataain nelateinnein ne.

¹² Inae nacoauneein jelaiha ii rene cauhane coina letoaanu. Atiin canu coaraaine rijijieein nii coaraain neeu.

¹³ Cana Coaunera ere beebelijhanune coreniha, cau caresero cuhane nihanune jaunne, iinein nena rijijieein canuhacha latei icharanein nihane coina, cau canu aina nihane jereun niqiu.

¹⁴ Nena jereneine coataa aihane jereneun. Nabana canu ii caje bajaanune jaauncha jereine coataa, ii suujua caje coauneein jereine jerichaaunne jaun.

¹⁵ Jerihane ena chabana satonoelanaala ii aina nihane coinete, ii caje amuhin nelu- nii ii letono Onesimo. Nete inae nainenei ii letono siriine rijijieein siriine.

¹⁶ Raujiaain ii letono siriine amuritoheriin, ii nejeraneei tein belaaain coaraau. Jataaina belaaain coaraan canu. Nete nii amuritoheriin joaenreein cacha rijijieein coaraelanaala, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, ii nejeraneei tein coaraaine caohachae.

¹⁷ Aihane jaun canaacha esenetai coreniha ii nejeranein canu coaraain neeine, nii canu coaraain neeine rijijieein acaentonai coaraain raau.

¹⁸ Ichei chatohanein baaso ichaain, ichei rebequiuin, naaonjoaain nihalune canu co- baraa coreniha.

¹⁹ Canuna Faboronein ichei aitiin caraajenihane caa laenaanun. Nii ichei aitocaaunne rijijieeina, canu ichei coretereuni. Nainichaaun niqiu canu que ijabereoo coreniha rebeoquine coaacaaunne.

²⁰ Aihara canejera. Cojuriu Jesocurisito cachanein nena tochanein caa ichei bajaanune rijijieein atiin ichaain, Jesocurisito coreniha canejeraneine jaun canu suujua nunaau.

²¹ Canuhacha bajai amuritoheriin ichariquiuin quere tonoraaine esenetaanune jaunne caa ichei aitiin laenaanun.

²² Nii choae tacaainechu turuhanune jaanu rucuhequine jereeun, caresero cuhane nihanune jaun, cacoreniha bajaebajaaequichene tonoraain, inara coaraa uhanune jererichaaain Cana Coaunerane cohajihanune jaun.

Ii coaacuruha raotojoein neeu.

²³ Jesocurisito coreniha caresero cuhane canu aina nena Efaforasite ii coacue.

²⁴ Chaen Maroco, Arisitaroco, Demasi, Locasi, naaonjoainuri canu coroatajaneraneein nenacaaurute ii coaacure.

²⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin.

Ebereecuru rai letoi

Rai Calaohi aina cuaainte cachaauru rai erelu Cana Coaunera.

¹ Inoaelu jetaote nere bera inoaesihuru- *profetacuru* aina cuaain araaisaain cana inoansihuru rai ere Cana Coaunera, ecoetacaeneein mituhelanaala, taba que acaauru sinihu, taba que letonocuru anjeraauru letoae, acaauru rai ecocohin beeuruhane coina, naonjoaain.

² Nete laen inae enene Calaohi que nere berate Cana Coaunera, Cana Coaunera nihane coitucuhacache itolereeneinne coina. Nii rai Calaohi aina cuaainte, itolere cana rai chauratane, dede, itolere cautenu rijihuru, itolere cana janonaa, naonjoainuri coaunaain niichuru Curuaanaa neein telu Cana Coaunera.

³ Nihei chunei cacha niqui Cana Coaunera coaraai. Nete caje uhin canaacaanu rene ecooca rai Calaohine jaun, canaacaanu rohan turuaain coaracaanune jaun, “Naaonjoaan Cana Coaunera,” naain coitucuhacaanu, jeelai Cana Coaunera tocohaneein necaohachaaain nichao que ichaohana jaun. Acate Cana Coaunera Calaohineein itolere sirichaneein coaaraneein ne. Acate Cana Coaunera Calaohineein caa chauratane que ohelu, jianacoon osa caje cana mitaeranu que. Nitohaneinte inae osa caje cana mitaeranu que ohane baiha, rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que rori- *trono* ichoae nelauriaa cuelu.

Anjeraauru amurijiriinte cocoinanojoneein ne Cana Coaunera Calaohi.

⁴ Jataain rai letonocuru anjeraauru cocoinaane amurijiriinte, rai Calaohi cocoinaale Cana Coaunera, acaauru amurijiriin nihane coina.

⁵ Nitohanihane jaun, nihei chuni letono anjera rai:

“Tite cacalabineein
canuhacha jereineein
canuhacha teineein
nenaaneeicha,”
naain irihei Cana Coaunera. Niheichu chuni letono anjera que:

“Leinjiin acaacha
canu calaohineein nihane janana,
Canu, leinjiin
inaca neein nereeunicha,”
naain irihei Cana Coaunera.

⁶ Caa chauratane que nenacaauru cachaauru que, leinjiin acaacha rai calaohineein nihane coitucueratihane cointate laen:

“Quere tonoraain
canu coroaeequichene rijijieein,
jerichanejeein nere tonoraain
coroaecuche satiin,”
nae, rai letonocuru anjeraauru rai, Cana Coaunera.

⁷ Nii rai letonocuru anjeraauru quete laen:

“Canu letonocuru- anjeraaurute laen aiha cujuanane rijijieein, usi rijijieein naonjoaain canuhacha jerei icharaneein neeurureein,” nae Cana Coaunera.

⁸ Jana rai Calaohi quete laen:

“Chabana sarinaain
itolere Curuaanaa neein-
itolere Coaunera neein neeine.
Chaen techu
chabana satonoenereein
caohacha ichaain neeine.

⁹ Nii rijijieein techu
caohacha nejesina ichara
curuaanaa neein neeina jaun,
esinae rauhijiriin
baaso ichaain nenacaauru aina nejerateein,
caohacha icharaauru belairiquiin.

Nii coinane
Canu, Itolere Coaunera neein

ii Coauneranichaaunne
 ii tein neeun,
 ii, jataain
 leeochoaauru amuritoheriin
 raotojoein rachoojoein
 neeine coina,”
 nae Cana Coaunera.

¹⁰Chaen techu:

“Ii canuhacha tei
 Curuaanaa neeinete,
 jauriaanejeein
 nunuhe caje coaaneen niha
 cana rai chauratanene coina
 aitiin dede coaunaailu.

¹¹Satiin iicha coaunanojoite sareein.
 Jana iite laen chabana nitajenereeni.

¹²Inae ecu tihane banate,
 siriteein saa cajionene jaohin,
 enachasine que coreein jianaa rijijieein,
 janonaa coreriquiin.

Nete laen,
 ii chabana satonoelanaala
 ichaoriquiin,”
 naelu rai Calaohi rai Cana Coaunera.

¹³Nii jaun coatlha chuni, rai letono anjera rai:

“Chajaute
 caraootono nichajai que nelaauriaena,
 ii tijia asaae
 iniha nejeratenacaauru
 amuritiin tee te coaraaicha,”
 naailu Cana Coaunera. Chabana nii Calaohi que aitohane rijijieein letono anjeraauru que irihe.

¹⁴Nechu raujiaain ichoteratenojoneein nerichaacheenne rai, cha beraneechate suu-
 jueneein Cana Coaunera tenojoneein neeure rai anjeraauru.

2

Cana ichoterateneein nenea que jaoleconaa nainihaacache.

¹Nitohanihana jaun, nere beracuru que Cana Coauneraacha beratei aonaain tonoraain-
 esenetaain nihacachenete caohachae. Jana nii cana rai niicha beratenojoin aonaain cao-
 hatiin coitucunaa saijieein tonoraenihacachenete, aihuruha coitucuelanaala nenacaau-
 rune rijijieein nitajerichaacheein.

²Coaracuche nachuhinti, nii rai letonocuru- anjeraauru que niicha teratei niha nii
 rai jauriaanejeein nenea- rauhine saijieein tonoraelanaala naosatenacaauru cachaauru-
 esinae rauhijiriin baaso ichacuruhane coreniha caseteco coaracuruhlune.

³Nitohanihane jaun, caseteco caje nichotena nainerihacacheein, nii jauriaanejeein
 nenea amuritoheriin, cana ichoterateneein nenea esenetaenihacachene. Esenetaain ni-
 hacachene cointate, jauriaanejeein raaje nihane cana rai beein nelu Cana Curuaanaa
 Jesocurisito. Nii baihate cana rai beeurelu aina amuhemujeein nota que coaraauru.

⁴Nii ichoae tacaain techu, cana que coitucuerate Cana Coaunera itolere cojolanaco-
 joaihuru ichaain. Chaaen techu Aca jerihane rijijieein, le cacha nichaachene rai niicha tei-
 Suujue aina cuaain cana que coitucuerate.

Cana nejera rijijieein niha Jesocurisitone

⁵Coatlha rai letonocuru anjeraauru, nii cabaiha neenihu rai Cojoanonaa caa
 ereereecaachene jaan coaraneen neeuruhane coina aitohi Cana Coaunera.

⁶Nitohanenihane quete:

“Chaneein ne cacha.
 Chatohanaineeina nenaane cacha.
 Chanuna acaacha coacuhin,
 jataaen queecha coaauqui.

⁷Jauriaanejeeinte niqui
 ii letonocuru- anjeraauru

cocoinaaine fautaain cocoinaailu.
 Nete nii baiha laen,
 jataain leeochoaauru amurijiriin cocoinaain,
 que itolere Curuaanaa nihane comai lauriaain,
⁸ satiin nere tonoraain
 neeuruhane coina ichaain,
 tijia asaae que nejeratenacaauru
 teeilu,”

naain ne laenanohineein Cana Coanera Quiricha cuhane. Nitohanein satiin nere tonoraain nihacachane coina, cocoinaain rai tijia asaae que nejeratenacaauru tihane coina, aitohane saijieein jaiti nitohanein ichaa Cana Coanerane coarahaacache.

⁹ Nete laen, inae anjeraauru fautaain nelatihei rijijieein turuhin nihalu carajaojoaain Jesocurisitone coaracaache. Nitohanein turuhinte, rai chanein nenihacachene saijieein, jataain cana belaitohane jaun, cana coreniha ohane coina ichaelu Cana Coanera. Nii cana coreniha cairichanojoneein ohalune corenihate, itolere curuaanaacuru Curuaanaa neein nihane cojunacanein necaohachaa Cana Coanerane que comaitenojoneein ne.

¹⁰ Satiin itolere Cana Coanera rainein ne, niicha coaunanojoneein niha itolere jaun. Nii jaunte niicha coaunanojoneein rai calaohi neein nihacachene jaun, rai Cojoanonaa caa baiha neeni que nihacachene jere Cana Coanera. Nii jaunte cana coreniha necairichaa Jesocurisitone aina cuuain, nii aansijiiniji osa colane telu, satiin niicha coaunanojoinunru ichoteranein nihane coina.

¹¹ Nitohanihane jaunte, ita Inaca que Inacaain nihacache, nii cana osa caje cana ichoteratera aina jiniiquiin. Nii jaunte, rai nejera neein inae nihacachene jaun coejelanaala: “Canejeraauru,” nae cana rai Cana Coanera Calaohi.

¹² Niritorichaaine quete:
 “Canejeraauru raine
 lineein neeine beebejeein,
 netaojiaain
 Ii coroaeraauru cataaun
 nenatereeeunni,”

naalune, laenanohineein nelu Cana Coanera Quiricha cuhane.

¹³ Chaen techu:
 “Leinjiin Acaachane
 niicha ichai ichaane coina
 cohajereeeunni,”
 naain.

“Cauna neeun,
 canu rai Cana Coanera
 tenojohunru- cacalabihuru
 ainara,”
 naain ne laenanohineein.

¹⁴ Charijieein teeinti, ita araainein niha cachane, ita iniho que inihoquiin, ita coichana que coichanaain, naaonjoaen cacha, nii rijijieeinte cacha iniho que inihoquiin cacha coichana que coichanaain naaonjoaelu Jesocurisito, caa chauratane que ohin, nii cacha itajeranein nena moconajaera amuritohane coina.

¹⁵ Nitohanein moconajaera amuritiinte, ohin nitajeururichaaine que satiin casiiriin ichaonacaauru- cachaauru ichoteratelu.

¹⁶ Aihane jaun, coatiha anjeraauru coroatajanihane coina turuhin niheilu, Abaraaun nefoeratenein nenacaauru coroatajanihane coinatete turuhin nelu.

¹⁷ Nitohanihane coinatete, jerichanejeein cana nejeranein, nihacachene rijijieein tenojonein nelu, Cana Coanera notaracaae coujurihu cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaanein, cairichaaajoaain cana coaraain, cana coreniha cairichei coaraain ohane, satiin cachaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coanerane coina.

¹⁸ Nitohanein raajenihane necairichanaa coaraain, cojunojonein nihalune jaunte, rijijieein necairichanaa coaraain, cojunojonein niha cachane coaraane, coroatajanein naaonjoaen.

3

¹ Canejeraauru, aihane jaun Cana Coaunera ranojooinein, inae rai cachaneein neeichene jaun, niicha icharatenohi icharaanu que niicha tei- Jesocurisitohacha que coaaucuche. Nariha jataain coreniha chabana satonoelanaala esenetaacachene jaun.

² Jerihane rijijieein nere tonoraain niha Jesocurisitone jaunte, niicha icharatei icharaanu que cocoinaain nelu Cana Coaunera. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina, niicha icharatenohi icharanein nelu Moisesa.

³ Charijieein teeinti, niicha jai loreri amurijiriin jataain nelateineein ne loreri ichara, nii rijijieein, jataain Moisesa amurijiriin nelateineein nelu Jesocurisito.

⁴ Itolere lorerite, niha icharane jaun neein naaonjoaen. Nete laen Cana Coaunera coaunaane jaun, neein naaonjoaen itolere.

⁵ Nii rijijieein techu, rai cachaneein nenacaauru rai Cana Coauneraacha icharatei icharanein nihane jaun, raujiaain nota que coaraain, que niicha beratei beraneein nelu Moisesa.

⁶ Nete laen rai Calaohi Jesocurisito, cana rai cachaneein- rai loreri rijijieein niha-cachene amurijiriin, cocoinaain cana inana neein telu. Nii jaunte, rai loreri rijijieein nerichaacheein, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein neein, chabana cohajihacachene coointeein jianelanaala canaacha cohajei cohajihacachene.

Acaauru que Cana Coauneraacha banihatihu turuurenerichaain rai cachaauru tabaaurune

⁷ Nitohanihane jaun, rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Enene cojoanonaa
cuhane inara rai niicha jerei
biha Cana Coaunerane,

⁸ jiaonriha
inara suujua aohana jerelanaala,
aihuruhalu nere tonoraelanaala,
nechu acaauru casetecaa
Cana Coaunerane cojuhin coaraa
cacha areroo ichatane janane
rijijieein nihache.

⁹ Ecute
jenachoonca jaanacanein
mainajeriin acaauru notajaain,
acaauru coroatajanichaaunne saijieein,
acaauru casetacaanune coujuha
quere tonoraarenelu- inara foerateracuru.

¹⁰ Nii jaunna,
nii inara foerateracuru aina obajeein:
‘Nechu itolere bana
joaenreein rai suujua cuaauruhane jaunte,
acaauru que
canuhacha coitucueratenaa
jerei coitucunaa jerecurene.’
naain:

¹¹ Aihane jaun,
coatiha acaauru que banihateein
canuhacha rucujueihu
turuurinaain,”
naain biha Cana Coaunera Suujuene jaun ne laenanohineein.

¹² Aihane jaun canejeraauru, le cacha nequichene- inara netonai nabana cana rai Cana Coaunera beratei esenetaain neeichene jianequichene coataa, que nainaan necohalajiin ichaaoche.

¹³ Nitohanein nena coacuelanaala, jianein lecacha nequichene jiniiquiin ita suujua lararajiaain neeuche: “Enene cojoanonaa,” naain aitoha Cana Coaunera Quiricha cuhana jaan que turushane ajiniha. Nabana inara tabaauru saruhin niha osane, rijitojoein chatohanai ichaquichene, inara netonai canaacha esenetai esenetaelanaala naitoonjoan tonoraeneichene coataa.

¹⁴ Nitohanihane jaun, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina nena jerichaachene, nii esenetaacachene bana canaacha cohajei que turuhane reeintiaain esenetaacachenete ne.

¹⁵ Nii coinate:
“Enene cojoanonaa cuhane

inara rai niicha jerei biha
 Cana Coaunerane,
 jiaonriha
 inara suujua aohana jerelanaala,
 aihuruhalu
 nere tonoraelanaala
 nenacaaurulune rijjijeein nihache.”
 nae Nere Inoaesi.

¹⁶ “Charijihuru Cana Coaunera ere aonacuruhane saijieein nii baiha nere tonorana jerecurenelu,” naaichena. Acaaurute, satiin Egipto batane caje Moisesaacha rocoorinelu.

¹⁷ Nii jeelaihuru que techu, nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, acaauru que nererateein acaauru coroatajanihane jianiha jenachoonca jaanacaneein Cana Coaunerane jaun, ichataneu cacha areroo satiin ohacoaurelu.

¹⁸ Chaen techu nii jelaihuru, rai nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, esinae rauhijiriin acaauru que banihateein niicha rucujuihu enoorenerichaaaine que aitelu Cana Coaunera.

¹⁹ Nii jaunte, esenetacurenihane coreniha nii acaauru que banihateein niicha rucujuihu turuurenerichaaaine coitucuhacache raotojoein.

4

¹ Aihane jaun, jaiti cana rai niicha teeni, rai nebetacanaa cojoanonaa tihane rai niha Cana Coaunerane jaun, ecu turunaa nainichaachene coina, jataain necohalajiin ichaohacachenete caohachae. Nabana inara tabaauru, ecu turunaa nainecurenihane coataa.

² Nitohaneein cana netonai ecu turunaa nainichaachene coinete, nii Moisesa que beratihalu acaauru raine rijjijeein, cana rai netonai beratelu.

Nete laen inacojoein acaauru rai beratelu, aonacuruhane saijieein, aihuruha nii niicha beratei esenetaain tonoraeraaurune rijjijeein, acaauru netonai esenetaaurenihane jaun.

³ Nete laen cana, esenetaera neein nihacachene jaun, nii Cana Coaunera aitoonjoan-nebetacana jaaun enorichacheein. Nitohaneein nere tonoraaururichaaaine jaun, aitorichaaaine quete:

“Nii jaunna obajein,
 esinae rauhijiriin

nebetacaanune jaaun

turuurenerichaaaine que aitoon”

naain belu Cana Coaunera. Nete cana rai chauratane coaunaane nainaalune caje coauneein nelu, nii nebetacanajaa cojoanonaa naitoonjoa.

⁴ Nii jaunte rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Caainsi janone cuhane jetaote,
 itolere coaunaane nainain- bana

nebetacaelu Cana Coaunera,”

naain laenanohineein ne.

⁵ Nii baihate coaiteen rai Quiricha cuhane, nii Isaraelitacuru que:

“Coatiha canu nebetacana jaaun turuururinaain,”

naalu Cana Coaunerane, ne laenanohineein.

⁶ Nete, nere tonoraain ichoteratenojoein neeururichaaaine aonacuruha ichoachaniha natiin, esenetacurenihane jaun, nii nebetacana jaan Cana Coaunera aitoonjoaun turuureniha Isaraelitacurune coina aitohalune saijieein, jaiti neeure satononiha nii naitoonjoan esenetaeraauru, acaauru coreenraniha nii nebetacana jaaun turuheninuunru.

⁷ Nii jaunte, nii nacoauneein le janonaa que cojoinacate Cana Coaunera:

“Enene cojoanonaa,”

naain. Nii Quiricha Inoaensi caje coitucuhichene rijjijeeinte, que beratihala Cana Coaunerane jaun:

“Enene cojoanonaa cuhane

niicha jerei beratihala

Cana Coaunerane,

jiaonriha tonoraeneeichene,”

naain belu Rabiri.

⁸ Nii aina cunacaaurulu- Isaraelitacuru turuaalu Josoe ne jaan jelai que, aitohalu Cana Coaunerane jana nihane, coatiha leeocho janonaa berihei Cana Coaunera, rai nebetacana jaaun nihacachene que aitiin.

⁹ Nitohanihane jaunte, satii Cana Coaunera cachanein nenacaauru rai, ne jelai teein acaauru que banijiaain nebetacaauruna jaanu.

¹⁰ Charijieein teeinti itolere coaunaane nainaan nebetacaelu Cana Coaunera, nii rijjijieein techu, rai namihaneeo caje nebetacaa aicheein, nii Cana Coaunera nebetacanajau turuhin nei.

¹¹ Aihane jaun, nii nere tonoraelanaala nenacaauru rijjijieein nenea coataa, atiin caaintati ichacaachene coina cana letoaane nihanatiin nere tonoraacachenete ne, nii rai nebetacanajau turunaa nainichaachene coina.

¹² Nii cana rai Cana Coaunera beratenojoi Erenaate, cana ichao coreein, cana rai leeocho ichaonaa teraneein, naajoainein nenea ne. Acate aiha soondarooru rai sabere- jerane ajinaain nenaane amurijiriin nihane jaun, cana suujua kuhane enohin cana suujuene maajein coitucue. Nii jaunte cana suujua kuhane canaacha coacui, canaacha ichana jerei, naaonjoainuri baasoneein, caohachanein, naaonjoaane coitucue raotojoein.

¹³ Nitohanihane jaun, nihei chuni Cana Coaunera coaunanojoeinein nenea, que nasiha nainera. Acate inae ecu tihane bana rai canaacha beenei coitucue.

Saseredotecuru curuaanaa Curuaanaa Jesoso

¹⁴ Cana Coaunera Calaohi Jesosote, acaihaniji cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein dedeeu cuelu. Aihane jaun, leinjiin acaacha esenetaain cohajihacachene rijjijieein, itolere bana jianena coacuelanaala beebejein, acaacha cohajihacachenete caohachae.

¹⁵ Acate cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa nihane jaun, coujuno-joinichaachene enaacha osa que nesaruna nainichaachene coitucue; acaentonai aihacachene rijjijieein coujunojoeinein nerejetohalune jaun. Nete laen, nii saijieein chabana osa que nesaruenelu.

¹⁶ Aihane jaun, chaque tonajelanaala, atiin cana belaicha Cana Coaunera rori- *trono* rohan netichaachenete ne; cairichaaajoaain cana coaraain, latichaachene naineein cana rai caohacha ichaain cana coroatajanena nainihane coina.

5

¹ Satii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaate, cachaauru jana janijiin, Cana Coauneraacha teinein ne, aca cachaauru osa coreniha, Cana Coaunera rai itolere teein, inihocuru mocoeranu *sacrificios* que nihane coina.

² Nii jaunte acaentonai joaenreein cacha rijjijieein nihane jaun, cairichaaajoaain- cha coitucuelanaala nenacaauru, nitajera nenacaauru, naaonjoainuri coarae.

³ Nitohanein joaenreein cacha rijjijieein nihane jaunte, rai nosa, cachaauru osa, naaonjoain coreniha, Cana Coaunera rai itolere lenonecuru *sacrificios* sohin moco.

⁴ Nihei chuni raajenihane jerihane rijjijieein, saseredote neein cocoaianohinein nei. Aaroon janijiin raain cocoaialune rijjijieein, raain cocoaana Cana Coaunerane banaachate laen saseredote neein nenea naine cacha.

⁵ Nii rijjijieein chu coatiha raajenihane saseredote neein nihane coina, cocoaianohinein niheilu Jesoso, Cana Coaunerate cocoaiaain nelu. Acate rai:

“Tite canu calaohinein,
enene canuhacha teinein
neei,”
naelu.

⁶ Chaen techu, rai Quiricha Inoaensi kuhane:

“Tite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiin,
aihalu Melquisedee ne rijjijieeincha,”
naain ne laenanohinein.

⁷ Jaiti cana rai chauratane que ichaohane bana, atinaaururichaaaine caje ichoteratiha Cana Coaunerane coina, jataain chanaain, caje bajaa Jesocurisitone janate, jataain nere tonoraeranihane jaun, coroatajanelu nii cairichaaaururichaaaine abaantana nainihane coina rai Inaca Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneinte Cana Coaunera Calaohinihane saijieein, necairichanaa coaraain nelu Jesocurisito, jeriha rai Inaca Cana Coaunerane rijjijieein nenea jerenacaun.

⁹ Nitohanein jataain Inaca ere tonoraeranein nihane jaunte, Aca, satii nere tonoraain neinichaachene ichoterateranein ne.

¹⁰ Nii jaunte Melquisedee rijjijieein nenea saseredote neein cocoaianelu Cana Coaunera.

Jataainte elunae esenetaain nihancane jianichaane.

¹¹ Niha jataain arajiin inara rai irihanune jaanu niqwi. Nete jataain caaintate inara rai bihanune, cha aonaquichene nihanatiin coitucusineechene jaun.

¹² Inae niqwi carajaa, inara cacha relaeraneen neeichene jaanu rijijieein Jesocurisito coitucuhin neeichene. Nete enanetojoeein caaintajelanaala cana relaa Cana Coaunerane jaan que nihanatiin nacoauneen inara relaera jerequiche. Nii jaunte aiha leinjiin canaanai ujuarine rijijieein neeichene jaun, iniho quinaa nainenihane jaun, itariicha cohajiha canaanai ujuarine rijijieein jataain caaintaelanaala nena que inara relaera jerequiche.

¹³ Nii itari coha canaanai ujuarine rijijieein, caaintajelanaala relaera jereraaurute, leinjiin canaanai rijijieein neen niicha ichai coitucuelanaala ichoae.

¹⁴ Nete laen nii iniho que cuaain inara relaanune jaan Cana Coaunera Ere neen nena ne. Acate, inae acaauruhacha coacui coitucuhin, "Naaonjoainte baaso ne," jana, "Naaonjoainte caohacha ne," naain coitucuhin nenacaauru rai benojo ne.

6

¹ Aihane jaun, inae caohatiin jauriaanejeein Jesocurisito que nerelacaachelune jaun, inae leechaneen coacuelanaala, ainaacha iicha cana suujuane reentiaain sacuhacachenete ne.

Inae nainihe nacoauneen jauriaanejeein esenetaacachene nunuhetihacachelune rijijieein neen, baaso ichaquichene coreniha cana nitaje rai nihacachelune rijijieein nena nainihaacache.

²⁻³ Raujiaain Cana Coaunera esenetaain, cachaauru baotisaain, biji que Jesocurisito esenetaerauru dadaain acauru rai Cana Coaunera bajaain, o caje ichanaain neeururichaain onacaaurune, nerichaain chabana satonoelanaala casetecone, naaonjoainuri coitucuhacache caohatiine jaun, jianeen nena coacuelanaala que leeochoauru relacachenete ne. Jeriha Cana Coauneranete nitohaneen icharichaacheen.

⁴ Nitohanihane jaun, inae le sajeein itolere coaraain coitucuhin, Cana Coaunera Suujue siriin,

⁵ jataain caohatoha cana rai Cana Coaunera beratenojoine coitucuhin, itolere que jataain nelateineen nerichaain caa baiha neeni janonaa quene coitucuhin,

⁶ naaonjoaain neeichene saijieein jianequichene, inae nacoauneen jeriha Cana Coaunera rijijieein ichaonaa naineriheicheen, coroso que Jesocurisito teen, nocoje chanuuruhalune tocohaneein rai nocoje chanuha airiquicheeine jaun.

⁷ Nete laen atane caohacha que temule jaera rai, atane setejiaa elone caohatiin omarohin inacaain nihane rijijieein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeichene, inara rai caohacha ichaain inara coroatajanereen Cana Coaunera.

⁸ Jana nii temule jaera rai oja aina omane neeojoaain niha nii temulene rijijieein neeichenete, laen inara cojiotaain inara mocoeratereen Cana Coaunera.

Canaacha cohajete leinjiin acaacha cohajihacachene icharaneen ne.

⁹ Nete, inara rai caritiin aitocooaunne rijijieein, inara inae jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin iiquichene coina, nichoterichaacheeine esenetaaichene caje cuaain leechaneen coacuelanaala neeichera canejerauru.

¹⁰ Nii jaunte, chabana baaso ichaanihane jaun, nii enanetojoeein ichaquichene rijijieein, leeochoauru cana nejerauru- canaacha esenetai esenetaerauru belaiquichene coaraateen, coroatajanequichelune baitenereen Cana Coaunera.

¹¹ Nete laen, jataain ainaacha iiquichene reentiaain, acaacha cohajeein, esinae rauhijiriin corajein ichaquichene coarateen, inaraacha ichai ichaquichene caohachae.

¹² Coatiha chaque nelatihei chachaain neeichene coiinteen ichaquichene. Charijieein teenti itolere bana jianelanaala esenetaain neeuruhane jaun acauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raeraneen neeure esenetaerauru, nii rijijieein neeuche inara netonai.

¹³ Abaraaun rai niicha teeni tihane coina aitohalune banate, leinjiin Acaacha itolere amurijiriin nihane jaun, inae neniha amurijiriin neine jaun, aca Cana Coaunera neen coarajein icharichaane coina:

¹⁴ "Canune ii coroatajaneen, arajiin janiinacajelanaala nefaauruha iicha foerateeurine coina ichareeunicha," naain Abaraaun rai biha Cana Coaunerane jaun,

¹⁵ Iuhecanelanaala carajaain cojoaain, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raelu Abaraaun.

¹⁶ Nete laen cachaauru cha chana jerecuruhane, "Cana Coaunera coarajahane jana icharihanane que," aitiin ichae. Nii jaunte, cha chana jereen nihane esinae rauhijiriin

icharihanine esenetaera coina, “Cana Coaunera notaracaae icharihanine coina,” aithohane, inae nene nenacaaen rohecaera.

¹⁷ Nii rijijieein techu, nii niicha teeni raeraneein neenihuri rai, aansijiinniji nii aithohane corelanaala, esinae rauhijiriin icharichaaine coitucuuruhane coina, aca Cana Coaunera-neein coarajeein icharihanine que aitelu Cana Coaunera.

¹⁸ Cana coritaelanaala niicha teeni naitoonjoan, aca- Cana Coauneraneein coarajeein icharihanine coina, Cana Coaunera aitoonjoante raacache, Aca itolere baaso caje cana beraichaneein nihane coina, naitoonjoaacha cohajeein nihacachene jaun.

¹⁹ Nii cana rai niicha teeni- canaacha cohajeite, nitajihane coataa cana suujue nunaeranein ne. Charijieein teinti, cujuana nichajai que auriteein bote nunae rai nunaerana, nalaá fichafichaanaane coataa nii rijijieein. Nii canaacha cohajeite chabana turunaa nainenihacache Teenforo cuhanai bujuaneein nena ne jaun- cana turuhaeranu que nenaanein ne.

²⁰ Nitohaneein ecu cana turuaeranu quete cana rai chabana satonoelanaala nena saseredotenein nelu Jesoso, aihalu Melquisedee ne rijijieein.

7

Saseredote inoansi- Melquisedee rijijieinte nelu Jesoso.

¹ Nii Melquisedee jetaote- Cana Coaunera rai saseredote neein, Saleen batane curuaanaa neein nelu. Nii Melquisedee jetao techu, leeochoauru curuaanaacuru reychuru cachaauru amuritiin sohin jitariin acaauruhacha sirii ruluha acaauru cajene baiha caaujaha Abaraauune jana, que tacaain cuhin, coroatajaniha Cana Coaunerane aina leeochoauru amuritohane que aitiin cojiotaain coroajelu.

² Nitohaneein coroaecane jaun jetaote, nii leeochoauru amuritiin sohin acaauru caje niicha ruluhi lechooncanu telu rai Abaraau. “Melquisedee” naane jetaote: “Caohacha ichara curuaanaa” naane aite. Jerichanejeein jetao techu: “Saleen” naane: “Raotojoein nena” naa aite. Nii jaun jetaote, nii Saleen batane curuaanaa nihane jaun: “Raotojoein nihacachene tera curuaanaa” naaure Melquisedee que.

³ Nihei coitucueraai rai inaca, rai neba, foerateracuru, naaonjoainuri. Niheichu coitucueraai nejanoa, ohin, naaonjoane. Nii jaunte, acaihaniji chabana satonoelanaala nena Cana Coaunera rai saseredotenein ne, aihalu Cana Coaunera Calaoahine rijijieein.

⁴ Coaracuche nachuhinti jataain nelateineein niha nii Melquisedee ne jaun, nii leeochoauru curuaanaacuru cachaauru sohin, niicha rului lechooncanu tihalu rai, cana foeratera inoansi Abaraauune.

⁵ Moisesa tenojoi rauhite niqui, Lebi nefoeratenein nenacaauruhacha- saseredote neein leinjiin acaauruhacha, satiin cachaauruhacha sirii lechooncanu raauruhane coina aitelu, satiin cachaauru, acaauru araanein- acaauru rijijieein Abaraau nefoerate neuruha acaauru netonoaine saijieein.

⁶ Nii Melquisedee coatiha laen niqui, Lebi inamoco nihei. Nete nii saijieein, nii Cana Coaunera aitoonjoa raeraneein niha Abaraau natiin, caje nii niicha rului lechooncanu bajaain Abaraau cojiotaain coroaje.

⁷ Nii coitucuhacachene rijijieinte, nii cojiotaain niicha coroajei cacha amurijiriin nelateineein ne, nii cojiotaera.

⁸ Satiin caa chauratane que cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncan raaurerate ooruhane rai neein aihure. Nete laen nii Cana Coaunera Quiricha cuhane, Melquisedee que naitoonjoa enanetojoein jaiti ichaonaa que aitona rijitojoein aite.

⁹ Nii rai niicha rului tiha Abaraau ne cajete, nii Lebi inamoconein nenacaauru- sasere- dotecuru, enene cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncanu bajaain raeraneein neenihuru netonai, Melquisedee rai niicha sirii teeruhalune coitucuhacache.

¹⁰ Nii que taca cuha Melquisedeene jana, rai jaberoco cuhane jaiti najanoaelanaala neuruha niicha foerateinuhure jana, rai niicha rului tihalu Abaraau ne jaunte, jaiti nejanoaelanaala netiin acaauru netonai acaauruhacha sirii lechooncanu teen neurelu.

¹¹ Nii coitucuhichene rijijieinte, Aaron foeratenojoein nena- Lebi inamocooru- saseredote neein nenacaauru aina cuaain, Isaraelitacuru rai rauhi tein nelu Cana Coaunera niqui. Nete nii rauhi tonoraeraauru, esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein neureenelu. Nii jaunte nacoaunein saseredote letoaelu Cana Coaunera. Nete laen, nii niicha letoai Aaron nefoerate caje nenaanelanaala nihalu Melquisedeene rijijiein nenaane.

¹² Nii jaunte, nitohaneein necoriha saseredotene jaun, Cana Coaunera rai rauhi netonai necore.

¹³ Nii ena nenea cana rai saseredote- cana Curuaanaate, leeocho Isaraelitacuru lauri caje nenea nihane que aitiin laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁴ Nii jaunte, nii coitucuhacachene rijijieein, Jodaa lauri caje nenaaneein nelu cana Curuaanaa. Jana Moisesa coatiha nii Jodaa lauri caje nerichaa'in saseredotene coina coacuhin iriheilu, neeururichaa'in saseredotecurune bihane bana.

¹⁵ Nii jaunte, jataain caohati saseredote Melquisedee rijijieein niha, nii ena nenea cana Curuaanaa- saseredotene coitucuhacache.

¹⁶ Aihane jaun, coatiha aihuruha leeochoaurune rijijieein, "Acate rai laurineein ne," naain rauhi cuhane laenanohineein nihei. Acate chabana nitajenaachara ichaonaa caje unaaneein ne.

¹⁷ Nii jaunte, nii rai:
"Lite Melquisedee rijijieein
chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiinha,"

naa Cana Coaunera, ne laenanohineein Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁸⁻¹⁹ Nitohaneente nii jauriaanejeein nenea rauhi, Moisesa rai rauhi, naaonjoain aina chaque nelatenihane jaun, jeriha Cana Coaunera rijijieein cachaauru ichao rucuhena nainenihane jaun, itajeein nacoauneein jataain amurijiriin nelateineein nenea te Cana Coaunera. Acate laen Cana Coaunera rene cana turuaeranein ne.

²⁰ Chaen techu, aca Cana Coaunera neein coarajeein chabana satonoelanaala nihane coina, cocoainarihanine esenetaacachene coina raajenihane aitelu. Jana leeochoauru saseredotecuru, coatiha chabana satonoelanaala neeuruhane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein cocoainane coina aitohi Cana Coaunera.

²¹ Nete laen cana Curuaanaa, chabana satonoelanaala nihane coina, aca raajenihane coarajeein cocoainane que:

"Canune
Cana Coaunera neein
caraajenihane coarajeein
icharihanuhine coina aitoon.

Nii jaun
nii caitoonjoan corerihaaunni.
lite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiin,"

naain ne laenanohineein rai Quiricha Inoaensi cuhane.

²² Nitohaneente nii jauriaanejeein nenea amuritoheriin nenea, cana rai Cana Coaunera- aacha teeni terateranein nenaane Jesoso.

²³ Leeochoauru jauriaanejeein saseredote neein nenacaurute, cana rijijieein cachanein neeuruhane jaun, arajiin neurelu, ohin nii baiha ichanana nainecurenihane jaun.

²⁴ Nete laen Jesoso ohin nitajenaa nainenihane jaun, leinjiin acaacha chabana satonoelanaala cana rai saseredoteneein ne.

²⁵ Nii jaunte, aina cuain Cana Coaunera coacuhin ichaonacauru ichoteratereein chabana satonoelanaala nihane rijijieein, acaauru netonai chabana satonoelanaala Cana Coaunera aina neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, chabana ohenihane jaun, itolere bana satiin esenetaeraauru coreniha bajaee bajaereein Cana Coaunera caje.

²⁶ Nitohaneente esinae rauhijiriin canaacha latei saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein letono neein ne Jesoso. Acate Saantonein baaso colane- niheichu osaqelanaala- osaaonacauru caje, jelai dedeeu tenojoineein ne.

²⁷ Coatihaleeochoauru saseredotecuru rijijieein, jauriaanejeein rai nosa coreniha, nii baiha cachaauru osa coreniha, naaonjoaain iniho mocohin Cana Coaunera rai tihane coina nenea nihei. Nitohanelanaalate, le sajeein chabana coaiten ohenihane coina, raajenihane cana coreniha rai jaberoco telu sohin atinaauruhane coina.

²⁸ Jana nii Moisesa rai rauhi que cocoainanohineein nenacauru saseredotecurute- nechu joareein cachanein osaaonanein neurelu. Nete laen, nii Moisesa rai rauhi que cocoainanohichuru baiha, ena nenea saseredote cocoainane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein icharihanine que aitohalune jaan, rai Calahineein osaqelanaalacha- chabana satonoelanaala saseredote neein nihane coina cocoainaelu Cana Coaunera.

8

Ena nenea- cana rai, Cana Coauneraacha teeni terateranein niha Jesoso ne.

¹ Nii cana rai saseredote curuaanaacuru Curuaanaa- caa inara rai ereerecaunne jaante- jataain itolere amurijiriin nelateineein Cana Coaunera rijijieein nihane jaun, Cana Coaunera nelaurihanaja raotono nichajai que nelauriaelu Cana Coaunera rohan.

² Acate cana rai esinae rauhijiriin saseredote esine neein Cana Coaunera ichanohineein nenea- *santuario* cuhane neein, Cana Coaunera rene cacha turuaeraneein ne. Coat- iha aihuruha leeochoaauru saseredotecurune rijijieein, raajenihane cacha ichanohineein nenea- *santuario* cuhane nihei.

³ Satiin saseredotecuru Cana Coaunera rai chaaelai teraneein, inihocuru mocohin teranihane coina cocoainanohi nihane jaunte, Jesocurisito netonai nii rijijieein cana osa coreniha raajenihane netelu atinaaauruhane coina.

⁴ Coatiha caa chauratane caje nenea nihane, saseredote nenea nainerihe. Inae caa chauratane que arajiin neeuruha saseredotecuru, Moisesa rai rauhi cuhane aitohane rijijieein niqúi, Cana Coaunera rai nii Teenforo asaae lenonecuru sohin mocooruhane coina.

⁵ Nii saseredotecurute, nechu dedeeu ichacuruhane cojunacaneein nitohanei icharaneein neeurelu. Canate esinae rauhijiriin, nechu dedeeu nenacaauru rijijieei icharaneein ichacuruhane coitucuhacache, *santuario* ichaa Moisesane coina rai: “Aonaaun. Nii ichei ichatane ucuunno coaratihanulune rijijieein ichaaaura,” naalu rai Cana Coaunerane caje.

⁶ Nete cana rai saseredote laen, jataain nii leeochoaauru amurijiriin, jataain cana rai cao- hacha ichaain, cana rai tihane coina aitohalu Cana Coaunerane rijijieein, Cana Coaunera rene cana turuaeraneein ne.

⁷ Bana caohachaain cachaauru ichao rucuhena nainiha, nii jauriaanejeein nenea Cana Coauneraacha teine, coatiha neriheilu Jesocurisito caa ena niicha tei ichaane coina.

⁸ Nete nii jauriaanejeein niicha tei rijijieein neureniha cachaaurune jaun:

“Inae cojoanonaa que turuhane banane,
Israeli, Jodaa, naaonjoainuri aina,
enachasine canuhacha ichaneni
ichareeunnicha.

⁹ Nii ena acaauru aina
canuhacha ichanenu,
coatiha
Egipto batane caje
acaauru foerateracuru
rocohanulune coina,
canuhacha ichailu rijirinaai.
Nene,

nii acaauru aina
canuhacha ichanenu
tonoraelanaala
ichaaoruhane jaun,
acaauru que jaolecoonlu.
¹⁰ Nii caa baiha Israeli aina
canuhacha ichanenu,
acaauru suujua cuhane laenanohineein niha
Canu rai rauhine,
suujua caje coaauneein
coitucuuruhane coina
canuhacha ichanenu ne,
Canu,
acaauru Coauneraneein
nihanune coitucuhin,
canu cachaneein neeuruhane coina.

¹¹ Nii bana,
inae le cachaauru,
leeochoaauru,
acaauru laurichuru,
acaauru araichuru,
naaonjoainuri,
inae Canu que
ita relaauruhane latelanaalate,
Canu,
acaauru Coaunera nichaaunne
coitucuurureein
satiin ichauhenaauru,
canaanaihunru,

naonjoainuri.

¹²Nii banane

baaso ichacuruhane que casuujua acateein,
acaauru osa que canu suujua acatereeeunni,"
naelu Cana Coaunera.

¹³Nii cana rai nacoauneein enachasine niicha ichanenu biha Cana Coauneranete, inae
chaque nelatelanaala nitaje rai niha nii jaurihaanejeein niicha ichanenune coitucueratiha
aite.

9

Santuario chauratane que nenaalu aina dedeeu nenea santuario.

¹Nii jauriaanejeein Cana Coauneraacha teite, caa chauratane que rene nichuuntaau-
ruhane jaanu que *santuario* neein telu Cana Coaunera.

²Nitohaneente, nii jauriaanejeein *santuario* neleru asaae jetao nelu leinjiin usi nujua,
leinjiin mesa Cana Coaunera que banijiaain nenea faan siriin, naonjoaain.

³Jana, que jauriin nenea bujua cuhane jetaote, jelai teein Cana Coaunera turunajanein
curuajaelu.

⁴Nii cuhane jetaote, nelu oro caje ichanohineein nenea rori, jujui- incienso mo-
cooruhane jaanu que, chaen camela itolereenein oro que carihanojoiineein nenea. Nii
camela cuhane jetaote nelu, oro caje ichanohineein nenea- leinjiin baichaje, cuhane
manaa neein curuajaain nenea quinacai- manaa siriin. Chaen jetao techu, nii camela
cuhane nelu Aaroon bastoon omaronalu, Cana Coaunera rai rauhi- ajeri caje nenea tabara
que teein laenanohineein nenea, naonjoainuri.

⁵Nii camela ichoae jetaote nelu- coroatajai cacha rijinanai itaroojianaain. Acaauru
jetaote, ecu niha Cana Coauneraane beraneein jetao, nii nitaro que nii camela fuera
asaaraneein ne. Nete ena nelatene jitariin nii coitucuerateein niique irihacane.

⁶Inae nitohaneein satiin ichanohineein nihane jana jetaote, itolere bana nii nunuhe-
neein nenea- Cana Coaunera rene nichuuntaauruna jaan turuure saseredotecuru, ecu
Cana Coaunera rene nichuuntaain ereereecuruhane coina.

⁷Nejetaote nii que jauriin nenea- jelai teein Cana Coaunera turunaja neein nenaau
jetao, saseredote curuanaacuruhacha ecu turue le sajeein le jaanacaauru naineein.
Ecu enohane nainein jetaote, lenonecuru coichana amaaure, jauriaanejeein rai nosa
coreniha teein, nii baiha coitucuelanaala neosateeuruha cachaaurune coreniha tihane
coina.

⁸Niite cana que coitucuerate Cana Coaunera Suujue, nii nunuheneein nenea- Cana
Coaunera rene nichuuntaanaanaja neein nihane jaun, jaiti neniha nii jelai teein Cana
Coaunera turunajaaun cana turuaerane jaan, ecu turunaa nainenihacachene que.

⁹Satiin niite, nechu cau jaiti ichaohacachene tonohanau cana que coitucuerateranu que
nelu. Nii itolere inihocuru mocohin Cana Coaunera belaihuruhane jaan, coatiha nitohanei
ichaain coroaeraauru cachaauru suujua couluoona nainiheilu.

¹⁰Acate raujiaain lenonecuru, conacaihuru, naonjoainuri couluooraneein, cachaauru
netonai chatoanai ichacuruhane, rai jaberoco caje niicha ichai jaoruhane coarateeu-
ruhane jaanu que nelatelu, cana suujue coriha Cana Coauneraane que turuhane reentiaa-
jeein.

¹¹Nete laen inae turuhelu Jesocurisito. Acate enene inae cana rai saseredotecuru
curuaanaa Curuaanaa esineneein- chabana satonohelanaala nereein. Nii saseredote
neein niicha ichai ichaane jaan- *santuariote*, esinae rauhijiriin nesineneein nenea ne.
Coatiha raajenihane cacha chanohineein nenea nihei, niheichu cau chauratane que nihei.

¹²Nitohaneente *santuario* cuhane enohelu Jesocurisito, coatiha aihuruha caa cha-
uratane que nenacaauru saseredotecurune rijijieein, Cana Coaunera rai, cabara curuanaa,
toro narejeen, naonjoainuri coichana tihane coina nihei. Acate raajenihane rai coichana
tihane coina, le sajeein enohelu chabana coaitenihane coina. Nitohaneente cana rai
ichaonaa chabana satonoelanaala nenea teraneein nihane jaanu raelu.

¹³Esinaete niqiu, nii toro narejeen coichana, cabara curuaanaa coichana, baca narejeen
moco bajane, naonjoainunri que, chaaelai Cana Coaunera que banijiaelanaala nenea
cabuuruhane couluorejetelu, Cana Coaunera que banijiaanein nihane coina. Nete laen
cacha suujue couluoona nainenelu nii ichanacuru.

¹⁴Nete laen jataain nii amuritoheriin nelateineein ne Jesocurisito coichana, aca Cana
Coaunera Suujue, chabana nitajenaacharanejeein nenea aina cuaain, raajenihane Cana
Coaunera rai cana coreniha ohane coina netihalune jaun. Nitohaneente cana suujua
letononeein, canaacha ichai coreniha, cana nitaje rai nenea caje, cana suujua coreein nelu
nii rai coichana- osa colane nenea- Cana Coaunera jerei ichaain nihacachene coina.

¹⁵ Nii cointate ohelu Jesocurisito, ena nenea Cana Coauneraacha ichaneni aina cuaain, ichoaichaniha neein onacaaurulu, ena neinichaachene, naaonjoainichaachene Cana Coaunera aina cana tihane, nii inoaenlu jauriaanejeein niicha ichai, raujiaain cachaauru osa bujuateraneein nihane caje, acaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunera, satii niicha ranojoneein nenacaauru netonai nii naitoanjoa niicha teeni chabana satonohelanaala nenea ichaonaa raeraneein neeuruhane cointa.

¹⁶ Oha cachane baiha, rai rucuhele niicha cocoirichai raauruhane cointate, jauriaanejeein oha nii cachane coitucuuruhane rai ne.

¹⁷ Nii jaun, jaiti oheniha nii rucuhele erora cachane, coatiha nii niicha cocoirichai rucuhele ranaa nainihei cacha. Inae ohane baihate laen naine nii rucuhele raa nii banihatihane jaan ne.

¹⁸ Nitohanihane jaunte, nii jauriaanejeein nenea Cana Coaunera ichai tonoracuruhane cointa, carenero sohin rai coichana chororejetucurelu.

¹⁹ Jerichanejeein jetao techu, aina nenacaauru cachaauru rai jetao, nii Cana Coaunera aitoonjoa rauhi bihane baiha jetao, carenero ujui caje, lana caje ichanohi cajione lanajai aina, leinjiin enuha- isopo uune raain jetao, toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana acau que jasiitenohineein nenea que setejiaain jetao, Cana Coaunera tenojo rauhi laenanohineein nenea ichoae riajaain cachaauru ichoae netonai riajae Moisesa.

²⁰ Nitohaneein acaauru ichoae riajaain jetaote: “Caate nelaterichaaain nii cana rai tonoraacachene cointa Cana Coaunera tenojoine coitucuhichene cointa, coitucuerateraneein nenea Cana Coaunera icharatenohi ichananera,” nae jetao Moisesa.

²¹ Chaen jetao techu, loanari *santuario* aina, nasaae enohane saseredote rai nelatenei corujueleuru, naaonjoainuri ichoae riajae Moisesa.

²² Nitohaneinte, satii itolere coichana que rujaaaain, jelai teein culuoonojoineein nihane cointa aitelu nii rauhi. Nii jaun, neniha coichana joera cana corenihane, nerihei cana osa que suujua acatiha Cana Coaunera jaanu.

²³ Nitohaneinte carenerocuru sohin rai coichana que, nii dedeeu nenacaauru cojunacanein nenea couluoocurelu. Nete laen, jataain nii amuritoheriin couluoora latelu nii dedeeu esinenein nenea.

Cana osa caje cana rocoeranu quete ohelu Jesocurisito.

²⁴ Coatiha nii Cana Coaunera nenaja esine cojunacatiha cachaauruhacha ichai asaae enohilu Jesocurisito. Acate rauhijiriin Cana Coaunera nenaja dedeeu cuhin, Cana Coaunera rai, enene cana coreniha iriha ne.

²⁵ Coatiha aihuruha saseredotecuru curuaanaacuru, le jaanaca nainein nejelau coichana teeuruhane cointa araai saain nii *santuario* enohine rijijieein, araai saain ohilu Jesocurisito.

²⁶ Nitohanihane chujianra, necoaaunaa cana rai chauratanene caje coaanein, ore araai saain Jesocurisitona. Nete aca satononiha ecocohin- le sajeeincha raajeniha neteein ohelu- chabana satonolanaala cana osa caje cana rocoeranu que.

²⁷ Charijieein teinti le sajeein ooruhane caseteco coaracure cachaauru,

²⁸ nii rijijieinte le sajeein atinaain, arajii cakanichaane, osa aina nenea caje cana rocoeranu que tenojoineein nelu Jesocurisito. Inae nacoanein tururichaaain niqii. Nete osaaonacaacuru ichoteratihane cointa ainereein, esenetaain acaacha cohajein nenacaauru ichoteratihane cointate aicheein.

10

¹ Nii Moisesa rai rauhi, nechu raujiaain nii turuha uhenenilu rijijieein nihalu nesinenelanaalane jaunte, acaauru osa caje- nii le jaanaca nainein- araai saain jeelai lenonecuru mocohin Cana Coaunera rai teurera couluoona nainenelu.

² Bana nii acaauru osa caje acaauru couluooca nii Moisesa rai rauhine jana nihanete, inae osa caje couluonohineein neeuruhane coitucuhin, inihocuru mocohin teuruha Cana Coaunera raine jianecurure.

³⁻⁴ Nete nii toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana, acaauru osa caje, acaauru couluoona nainenihane jaun, osaaonanein neeuruhane coaauca, nii le jaanacaauru nainein, nii inihocuru mocohi teure Cana Coaunera rai.

⁵ Nitohanihane jaunte, inae chauratane que uhane rai:

“Ti rai lenonecuru teein,

que ii belaihuruhane

jereneeine jaunte,

ii rai canu jaberoco tihanune cointa

caletoaacha.

⁶ Niheichu

acaauru osa caje
 couluoonaaquine coina,
 ii rai iniho mocohin teein,
 chaaelai que
 ii belaihuruhane coina jeriheei.

⁷ Aihane jaun, nocoaaun,

nii Quiricha cuhane
 laenanohineein nihane rijjijeein,
 iicha jerei icharaneein

nihanune coinara

Cana Coaunera,”

naelu Jesocurisito Cana Coaunera rai.

⁸ Niritiin nii acaauru osa caje couluoonajaane coina, rai lenonecuru sohin teein, chaaelai que belaihuruhane coina aitiin, rai lenonecuru mocooruhane coina aitiin, naaonjoaan, rai naitoonjoan rauhi rijjijeeine saijjjein, rautaeniha Cana Coaunerane que rai aitohane baihate:

⁹ “Nocoa inae cuhanu iicha jerei ichacaaunne coina” naain aite Cana Coaunera rai. Nitohaneinte nii lenonecuruhacha sohin teeuruhane coina nenea rauhi itajeein, raajenihaane rai jaberoco tee, ena nenea cana rai Cana Coauneraacha teinein nihane coina.

¹⁰ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijjijeein, le sajeein chabana coaitenihane coina, cana coreniha ohane coina, raajenihaane rai jaberoco tihalu Jesocurisitone corenihate, cana osa caje cana couluocoelu Cana Coaunera.

¹¹ Chabana osa caje cache couluoona naineniha lenonecuru sohin teeuruhane saijjjeinte, satiin saseredote Jorioneein nenacaauru, araai saain itolere bana lenonecuru sohin teeurelu.

¹² Nete laen Jesocurisito, le sajeein, chabana coaiten ichaenihaane coina, osa coreniha rai jaberoco tihane baiha, Cana Coaunera rohan nelauriaelu.

¹³ Ecute ena neein, que nejeratenacaauru amuritoeratiha Cana Coaunerane cojoae,

¹⁴ rai jaberoco teein coreniha Cana Coaunera cachaneein neeuruha cachaaurune coina couluocane jaun.

¹⁵⁻¹⁷ Jana Cana Coaunera Suujuete:

“Inae chabananiiji

acaauru rai canuhacha ichanenite;

acaauru suujua cuhane laenanohineein niha

Canu rai rauhine,

suujua caje coaaunein coitucuuruhane jaan nereein.

Nii jaun inae nenacaeneein

acaauru osa aina baaso ichacuruhane coaaurihaaunni,”

naain aitohalu Cana Coaunerane coitucuerate cana que.

¹⁸ Aihane jaun, inae nitohanein cana osa que suujua acatiha Cana Coaunerane jaun, inae nainihei nenacaaen osa coreniha iniho mocohin tenaa nainihei cache.

Cana Coaunera rohan nichuuntaacachenete ne.

¹⁹ Nitohanihaane jaunte rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone coreniha, aina cuaain, inae enene nainichaache, chaque casilanaala tonajelanaala Cana Coaunera nenaja esine *santuario* turuhacachenera canejeraauru.

²⁰ Nitohaneinte Cana Coaunera rene turunaa nainenihacachene jaan bujuateraneein nenea itajeein, nii ena nenea ichaonaa que turunaa nainichaachene jaanu ajiinchateranein, rai jaberoco telu Jesocurisito.

²¹ Nii jaunte Jesocurisito cana rai saseredote esine neein nihane jaun, aca Cana Coaunera nenaja acatiha cana turuaeranein ne.

²² Aihane jaun cana suujua cuhane asinojoneein cha coacuelanaala, niheichu leeocho coacuelanaala, canaacha cohajeicha que coacuhin, esinae rauhijiriin cana suujua cuhane coitucuhachene saijjjein, chachaain nihacachene jianein, Jesocurisito aina cuaain couluoonojoneein Cana Coaunera rohan turuhacachenete ne.

²³ Nii jaun coujurihu Jesocurisito esenetaeranein nihacachene jaun, itolere bana esenetaacachene rijjijeein nihacachenete ne. Inae ecu tihane bana, cana rai niicha teenu naitoonjoalu terichaain Cana Coaunerane jaun.

²⁴ Nitohanihaane jaun ita rijjijeein caohachaain neein, itolere bana ita belaaain nihacachene coina, ita coroatajanein nihacachenete caohachae.

²⁵ Aihane jaun nainihei aihuruha leeochoaurune rijjijeein, ita aina netaojiaain ereereacachene coiinteein jianena nainihaacache. Coiintelanaalate naine, inae tururichaaain Cana Curuaanaa cojoanona que turuelalajihane que nainaain, jiniiquiin itaque corajerateein, ita rai coitucueratihacachene caohachae.

²⁶ Jana inae raotojoein Jesocurisito coitucuhin nihacachene saijjjein, naosatenaa coacuhin nihacachene inae nerinaain nacoaunein cana osa coreniha ohenu.

²⁷ Nechu usi tabai jana necairichanaa coaraain nitajeeururichaaain Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala que nejeratena rijjijeein nenacaaurune que banijiaain nenaachate cohajerichaacheein.

²⁸ Chunocoha, Moisesa rai rauhi tonoraelanaala nihane jana, neeuruha nichatajaain coaraain beureranete, cairichaaajoaain coaraelanaala, sohin jaorurejetucurelu.

²⁹ Tana, nii amurijiriin casetecanohiniha cuururichaaain, chaque relatihei rijjijeein Cana Coaunera Calaohi teein, cana coreniha ohin rai coichana jaohin naaonjoaan, cana belaiha Cana Coaunera Suujuene saijjjein, que jaolequiin nenacaaurune coitucuhichene. Nii rai coichana cana coreniha ohin niicha joailute niqui, acaauru rai niicha teeni terichaaain Cana Coaunerane coitucueratein, jelai teein Cana Coaunera cachaneein neeuruhane coina, acaauru couluooraaneein nenaane.

³⁰ Chaen techu: "Canuna cachaauru rai caohacha icharanein coretereunni," naain "Cana Coaunerate rai cachaauru rucuhereein," naelu Cana Curuaanaa.

³¹ Nii jaunte, jataain coasihacaine Cana Coaunera nere tonoraain nenihacane.

³² Nete inara, jauriaanejeein Jesocurisito esenetaichene nunuhenein, itolere que laraajiin necairichanaa abaantaichelune coaauquichene caohachae.

³³ Inara tabaaurute, satiiin notaracae teein nocoeje chahunin bisihururejetelu. Nii jana inara tabaaurute, inara aina jiniiquiin necairichaaurejetelu inara coinaderaa.

³⁴ Jerichanejeein techu, cairichaaajoaain caresero cuhane nenacaauru coaraain acaauru coinaderarejetocoichelu. Chaen techu inara rucuhele ruluuruha inara cajene nihanatiin, raotojoein rachoojoein nerejetocoichelu cochunaelanaala. Inae nii amurijiriin chabana nitajena nainelanaala dedeeu niha inaraacha raenine coitucuhichene jaun.

³⁵ Aihane jaun, jiaonriha nitohanein rariquicheeine esenetaain ichaohichene jianiquichene. Acate inara rai jeelai amuritoheriin cainareein.

³⁶ Nii jaunte, jataain jeelai amuritoheriin necairichanaa abaantaain nena nainequichene jaanu que, itolere que laraajiin neeichene jaanu latequiche. Cana Coaunera jerei ichajeein ichaohichene, tihane coina naitoonjoa raeranein neeichene coina.

³⁷ Nitohanihane cointate:

"Inae ena caeneenejelanaalate turureein nii turuha uheni.

Coatiha inae carajarihaain.

³⁸ Canu cachaneein, canuhacha esenetaain ichaonacaaurute, chabana nitajeeurenereein. Nena laen canu cachaneein nihane jianein, jauriaa ichaohalune rijjijeein ichoai que nejeratereunni,"

naalu Cana Coaunerane, ne laenanohinein rai Quiricha inoaensi cuhane.

³⁹ Jana cana, coatiha nii rai cachaneein neeuruhane jianein, jauriaa ichaoruhalune rijjijeein ichaonacaauru caseteco coaracuruhane rai nenacaauru nihaacache. Canate esenetaain ichaoruhane jaun, ichoteratenojooinein neeururichaaaine rai nenacaauru rijjijeein nihacache.

11

Cana Coaunera esenetaain niha cachane

¹ Esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaacanete, chabana canaacha coaraai terichaaain cana raine cohajeein ichaohaca.

² Cana foerateracurute raujiaain esenetaauruhane jaun, cacha caohacha rijjijeein acaauru coarae Cana Coaunera.

³ Cana Coaunera esenetaacachene jaunte, nereecha que chauratane coaunalune coitucuhacache. Nii jaunte, chabana cachaacha coaraai caje coaunanojooinein nene, caa enene canaacha coarai.

⁴ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii rai nihana Caain amurijiriin, jataain caohacha nejesina mocohin que Cana Coaunera belaiha Abeline jaun, caohacha icharanein raain nii rai niicha tei raelu Cana Coaunera. Nii jaunte, inae ohalune saijjjein enanetojoein Abeli coaaucaache, Cana Coaunera esenetaeranein nihane coitucueratiha cana quene jaun.

⁵ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nabana ohane coataa jaberoco neein Enoco raa Cana Coaunerane jaun, inae nii baiha coarihurenelu. Cana Coaunera Quiricha inoainsi cuhanete, jaiti raeniha Cana Coaunerane ajiniha, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohalu Enocone que aite.

⁶ Nete esenetaenihane Cana Coauneraacha jerei ichajeein ichaonaa nainene chuni cacha. Cana Coaunera aina nenea jerichaanete, niha Cana Coaunerane esenetaain, aina nenea jerenacaaun, niicha jerei ichajeein ichaonacaauru cainaeraneein niha Cana Coaunerane esenetae esenetaera.

⁷ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae chabana acaauruhacha coaraai icharichaaaine beein suujuatiha Cana Coaunerane tonoraain, leinjiin bote tabai jaelu Nohe, cuhane rai comasai aina saain rai bereecuru aina nichotihane coina. Nitohaneein esenetaane jaun techu, nii esenetaelanaala chauratane que satiin nenacaauru cachaauru caseteco coaracuruhane jana, esenetaain nenacaauru ichoteratenojoinnein neeruhane rijijieein ichoteratenojoinnein nelu Nohe.

⁸ Nii rijijieein techu, Abaraauun netonai Cana Coaunera esenetaane jaun, cotihacane tonoraain rai natane ratiriin, nii cunaja jelai coitucuelanaala cuhin, esenetaeraneein nihane cainaeraneein, rai Cana Coaunera teenu atane que ichaoha cuelu.

⁹ Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaunte, nii rai Cana Coaunera teenu atane que leeocho atane caje unaaneein ichoaelu Abaraauun. Ecu jetaote, neloheritelanaala raujiaain loanariicha asaae ichoaelu, aihuruhalu nii rai, Cana Coauneraacha tei raeraneein neeninunru Isaca, Jacobo, naonjoainurine rijijieein.

¹⁰ Cana Coauneracha ichai- chabana nitajenaachara nese que ichaonaa jerihane jaunte, leeocho neseu cuhin ichoaelanaala loanariicha asaae ichoaelu Abaraauun.

¹¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae camotojoe nihane jaun canaanai sirina naineniha Sarane jana, inae Abaraauun netonai biinaa nihane saijieein, rai naitoonjoan icharihani nohanelanaalane esenetaane jaun, lararajiaa Cana Coaunerane aina nelararajiaain canaanai sirilu Abaraauun.

¹² Nitohaneinte, inae jataain biinaa nihane saijieein, janiinacajelanaala cucuana cuhane nenea carene catu aina arasijie jeeoneein, cachaauru foerateraneein nelu Abaraauun.

¹³ Satiin nii cachaaurute ohelu, jaiti nii acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa jitaain raelanaala. Nete jataain Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, nota que coaara rijijieein coitucuuruhane jaun, nechu leeocho atane caje unaaneein, caa cana rai chauratane que ichaauruhane coitucuuurelu.

¹⁴ Nitohaneein ichaauruhalune coitucuhacachene cajete, jaiti caa chauratane que, nii acaauru rai Cana Coauneraacha teenu chabana satonoelanaala acaauru ichaonajaauun atane raurenihalune coitucuhacache.

¹⁵ Bana nii jeelai nataneecha que coaacuruhane jana nihanete, jelaiha caaururelu.

¹⁶ Nete nii acaauru rai Cana Coaunera teenu atane raauruhane coina, jelaiha caunaa nainecurenelu. Nii atane acaauruhacha raenute dedeeu nenaane. Nii jaunte, nitohaneein acaauru que leinjiin nese banihateein rucuhecane jaun, acaauru Coauneraneein nihane coejene Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaun techu, esenetaane cojuha rai calaohi Isaca sohin mocohane coina, rai aitoha Cana Coaunerane jana, Isaca sohin mocoha nejerelu Abaraauun.

¹⁸ Nitohaneinte: "Ii calaohi Isaca cajete nefoerateeurureein iicha foerateeuricha" naa rai Cana Coaunera natiin, acaihaniji rai calaohiniha Isaca ne saijieein rai sohin mocoha Abaraauun ne jere Cana Coaunera.

¹⁹ Ohane caje, cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaane jaunte, nii rai calaohi atinaain tihane jere Abaraauun. Nii jaunte, Cana Coaunera rai tihane baiha, nacoauneein nii rai calaohi raelu. Nitohaneinte jataain chaque nelateineein nelu nii Abaraauun.

²⁰ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, rai calaohichuru- Jacobo, Esao, naonjoainuri coroatajanerichaaain Cana Coaunerane coitucuhin cojiotaelu Isaca.

²¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, rai calaohi Jose calaohichuru- le cachaauru cojiotaain coroatajanerichaaain Cana Coaunerane que aitiin, rai nunera que netemeriaain, Cana Coaunera coroajelu Jacobo.

²² Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, Egipto caje mituurichaaain rai naraaichuru Isaraelitacurune que aitiin, rai jaberoco amaauruha acaauru jiniichaaine coina aitelu Jose.

²³ Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, canaanaihuru soaajeratiha Egipto curu-anaa *reyne* jana, nejanoaa Moisesane jana casilanaala, nichata ateen asinojoneein aina sirichurelu, jataain caohachajei canaanai nihane jaun, rai fojiaraauru.

²⁴⁻²⁵ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, *Rey* Faraaon cacunu, calaohi rijijieein nena jerenihane jaun, inae ichauhenaneein rai naraaichuru- Cana Coaunera cacha neein nenacaauru aina jiniinquin cairichanojoneein nelu Moisesa. Jaiti caa chauratane que osaonacaauru aina ichahane bana.

²⁶ Nitohaneeinte, jataain Cana Coaunera esenetaane jaun, rai cainarichaaan Cana Coaunerane coitucuha nota que coara rijijieeine jaun, Egiptoo raotojoei ichaonaa que ichaonaa nainihalune que jaolequuin, jataain nii amuritoheriin nelateineein cacha ichoteratera- Mesihasi rijijieein cocoinanohineein necairichanaa jerihane jaun, naraaichuru rene cuelu Moisesa.

²⁷ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, sohin jaohane caina arichatiha curuaanaa *reyne* jana, casilanaala Egipto batane caje amuhin, ecu aina neein coarajiha Cana Coaunerane jana ainaan rijijieein, Aca jerihane rijijieein nelu Moisesa.

²⁸ Nitohaneein esenetaane jaun techu, besetaneein neeni- Fasocoa janonaa nunuhe bitoaaan, satiin Isaraelitacuru nenaja bacuujaauru rujuaerate ichana que Moisesa. Nabana Isaraelitaneeuruhane calaohichuru ajichacuru atinaa Cana Coaunera letono anjerane coataa.

²⁹ Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, atane jacoro que ainaa rijijieein, cucana jera jaorelu Isaraelitacuru. Jana Egipto cocoaichacuru acaauru caajie cuhalaain satiin naluhin oorelu.

³⁰ Cana Coaunera esenetaauruha Isaraelitacurune jaun techu, caainsi janoneein cojanoonetojoein cuhin, caainsi sanein Jericoo nese tinonocuruhane jana, neranuha tinonoritiin nena nii ajeri caje ichanohineein nena nii nese tinoritiin ucuuneti rijiane jana, satiin cocoaichacuru sohin jaorelu.

³¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii Jericoo nenacaauru cachaauru sohin jaoruhane ucuaetoha, nii ecu nena ene cojoaelorohe sohin jaorenenu. Nitohaneein esenetaane jaun, acaauru letonocuru coroatajai cunacaauru raa raotojoein rai loreri asaane jaun.

³² Jaitite lanacure Gedeeon, Baraca, Saansoon, Jefete, Rabiri, Samoeri, chaen *profetacuru*, naaonjoainunri que inara rai irihanune, nena inae jianeun.

³³ Satiin niichuru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, lauri lauri nenacaauru atanecuru ruluhin jetao, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaain jetao, acaauru rai niicha teeni Cana Coaunera aitoonjoan atane raarelu. Tabaauru leeon ucuha cuhane jaonjoinecuruhane nihanatiin quinaa nainenelu leeon, leeoncuru ujuae fuhane caina, rai anjera letoaa Cana Coaunerane jaun.

³⁴ Jana tabaauru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, usi tabai jana jaonjoinecuruhane nihanatiin, tonajelanaala usi caje nichoteeurelu. Chaen tabaauru jetaote, sabere caje nichoteein sonaana que casihuruhane saijieein, nii baiha nelararajiaain sonaana que acaauru que nejeratenacaauru amuritoorelu.

³⁵ Tabaauru enecuru rai jetao techu, acaauru araachuru onacaauru ichatecurelu.

Jana tabaaurute cairichanojoneein neeuruhane caje nichotena coacuelanaala oorelu, ooruhane nihanatiin Cana Coaunera aina raotojoei ichaonaa que ichaaururichaaaine esenetaauruhane jaun.

³⁶ Jana tabaaurute acaauru nocoeje chanuhin bisinojoneein, *cadena* que ichoanojoneein caresero cuhane tenojoneein, naaonjoaurelu.

³⁷ Jana tabaaurute, ajeri que bodoosiin, sera que cataaun terunojoneein, sabere que sonojoneein, naaonjoaain oorelu. Chaen techu, cajihanein amuhemujeein cairicheinejeein, carenero, cabra, naaonjoainuri ujui que cajionecoojoein, cairichanojoneein nererojoeaeriin, naaonjoaain neeurelu.

³⁸ Nii cachaaurute chauratane que, nelatihei rijijieein, cunaja coitucuelanaala cajihanein, cacha areroo cuhin, ichtatane ucuunno cuhin, ajeri jioararo jachu cuhane neein, atane jachu ucuaaain nena cuhaneuru cuhin amuhemujeein nerejetocurelu.

³⁹ Nete nitohaneein esenetaain neeuruhane coreniha cacha caohacha rijijieein coaranaaca Cana Coaunera natiin, chuni rai naitoonjoan niicha teeni tenelu,

⁴⁰ cana coacuhin cana rai jataain caohachanein niicha tei esenetaeranein neinichaachene aina cuaain, acaauru netonai cana aina jiniinquin esinae rauhijiriin caohacha icharanein ranojoneein neeuruhane caina.

12

Jesoso coarajeen nenea rijijieein, itolere bana queecha coaacuche.

¹ Nitohaneein inae cana que Cana Coaunera esenetaauruhane coarateein coitucuhera-teeuruhalu nii cachaurune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa jerichaachene nihanatiin itolere bana osaacha ichana coacuhin nihaachene coina cana acateraneein nenea jianein, canaacha esenetai jerenohi ichajein laraajiin ichaohacachenete caohachae.

² Aihane jaun, nii esenetaacachene jaan tera neein aca cana suujua rucuhanein niha Jesosone jaun, queecha coaacuachenete ne. Inae nii baiha raotojoein rachoojoein Cana Coaunera rori- *trono* raotono nichajai que nelauriaain nerichaainne coitucuhane jaunte, rai nocoeje chanuhin coroso que tein atinaauruhane jana, coejenelu.

³ Nitohanihane jaun, itolere bana Jesoso cairichaaeriin neeuruhalu osaonacaauru cachaaurune que, inara suujua cuhane coaacuche. Aihane jaun, chatohanei coaraain neeichene nihanatiin, jiaonriha coiinteein esenetaichene jianequichene.

⁴ Niheichu nii osa que nesarucuhichene coataa necairichanaa coraquichene jaun coreniha oriheechieein.

⁵ Nete inae inara, rai calaohi suujuatiha casetecaane rijijieein, inara suujuatiha inara casetecaa Cana Coaunerane jaan baitequiche. Rai Quiricha cuhanete:

“Jiaonriha

ii suujuatiha, ii casetecaa

Cana Curuaanaa que jaolecoinera cacalabi.

Niheichu

baaso ichaaine coreniha

ii casetecaane,

nainiheei

esenetaaine jianeine.

⁶ Niicha belaaite suujuate

Cana Curuaanaa.

Jerichanejeein techu,

rai calaohi rijijieein

niicha rai casetecaain ne,”

naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁷ Nitohanihane jaun, inara casetecaane abaantaain neeichenete, rai calaohi belaihane rijijieein inara belaiheein Cana Coaunera. Nihei chuni canaanai- inacaacha suujuateinelanaala nei.

⁸ Jana rai calaohi rijijieein nenacaauru casetecaa suujuatihane rijijieein inara suujuatiha, inara casetecaeniha Cana Coauneranete, rai calaohi esinenelanaala, rai nere tonorae neeichene jaun aicheein.

⁹ Chaen techu, caa chauratane que nenacaauru- cana fojiaraauru- cana casetecaain cana suujuateeuruhane, tonoraain nerejetocooachelu, tonaain erenaa coacuelanaala. Nitohanihane jaun, cha caaunna nii amuritoheriin dedeeu nenea Cana Inaca Cana Coaunera cana suujuatiha, cana casetecaane abaantaain nenerihacache, chabana satonohelanaala nenea ichaonaa raacachene coina.

¹⁰ Cana fojiaraaurute, jaiti caa chauratane que ichaohacachene jana, nechu raujiaain acaauru jerecuruhane rijijieein nihaachene coina, cana suujuateeurelu. Nete Cana Coaunera laen, Nesineneein caohacha icharanein nihane jaun cana rai caohacha ichaa cana suujuatiha cana casetecae.

¹¹ Coatiha niqui raotohi caseteco coaracaane, rijieeoritiin cunaain tacaane jaun. Nete nitohanein cana tein cana relaera tonoraain ichaohacane, rauhijiriin raotojoei ichaonaa que ichaohaca.

Jataainte elunae cana rai Cana Coauneraacha beratei que jaolecohacane

¹²⁻¹³ Aihane jaun, nacoaunein nelararajiaain caohachaaain ichaaoche. Nacoaunein caohachaaain rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohin, jerichanejeein nacanacaana coacuelanaala neeichene coina.

¹⁴ Satiin cachaauru aina raotojoein ichaaoche, cojoerihu jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene coina. Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichoaeniha cachane, nihei chuni Cana Curuaanaa coarana nainerinaain.

¹⁵ Aitiin jiniinquiin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ita coroatajanein neeuche. Nabana chuni nitohanein nihane jianihane, cacha atinaa ajaena corainei rijijieein leeochoauru ichao aasaecane coataa.

¹⁶ Jiaonrihachu chunocoha inara caje, nejelau ene aina ichaohane. Niheichu rai Cana Coauneraacha tei que jaoleconaa nainihe. Nitohaneein ichaane jaunte, nechu lenoneecha coreniha, aca nihana saijieein, raineein nena telu rai nocoala rai Esao.

¹⁷ Nii jaunte, nii coitucuhichene rijijieein, rai caohachanu tiha rai inacane coina bajaane saijieein tenelu rai inaca. Mainajein chanaain bajaane saijieeinte, tenelu inae nitohanihane jaun.

¹⁸ Nete laen inara, aihuruhalu Isaraelitacurune rijijieein, chatohanai dadaain coanacai, usineein iihanei, nocoheha tabai, cujuana tabai aina nocoheha, naaonjoain nena rohan nii nichuuntaeneeiche.

¹⁹ Niheichu toniha jaihane aonaheeiche. Niheichu toniha Cana Coauneraane aonaheeiche.

²⁰ Nii aohanraauru jetaote laen, nii naitoonjoan tonorana nainesihurenihane jaun, abaantasilanaala acaauru rai iriha Cana Coauneraane jianeratecurelu. “Chunocoha, caa nihanune jaan- ichtatane ucuunno rohan nichuuntaain, ecu turuhin, jelai shaquuin, naaonjoainte ajeri jaberoco, rejoon, naaonjoain que sohin jaonjoinereein, lenone neein aihane nihanatiin” naain iriha Cana Coauneraane jaun.

²¹ Nitohaneein jataain coasinacaa, nii acaauruhacha coaraine jaun jetaote: “Jataaine rijijijianeun canu nesooone caaunra” nae jetao Moisesa.

²² Nete laen inara nii amuritoheriin, Cana Coaunera nenaja esine Sioon bichatane ucuunno, dedeeu nena Jerosaleun nichuuntaaiche. Chaen techu oaraanca neein netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruha coina, netaojiaain neeuruha anjeraaurune jana coaraquiche.

²³ Chaen techu, ichoaichaniha Cana Coaunera calaohi neein dedeeu cocoirichanojoneein nenacaauru rohan turuhin coaraquiche. Nitohaneinte satiin caohachaain ichaonacaauru cachaaauru, aca jerihane rijijieein teein niicha ranojoihunru rai Joesionein nena- Cana Coaunera rene turuhiche.

²⁴ Chaen techu nii ena nena Cana Coauneraacha teratei teraneein nena Jesocurisitorai coichana que cana couluorane maajein coaraquiche. Nii rai coichanate jauriaanejeein cana cairichaeranu que nihalu Abeli coichana jana, jataain nii amuritoeriin cana rai nelateineein ne.

²⁵ Nitohanihane jaun, cana rai ereein niha Cana Coauneraane que jaolecohin, batiin neeichene que necohalajiin neeuche. Coaracuche nachuhinti nii jaiti cau chauratane que ne bana, suujuatenajaane coina Cana Coauneraacha cotihacurilu, caje nichotenaa naineecururiha. Aihane jaun, nii amuritoheriin nichotenaa nainerihacacheein dedeeu netiin cana sujuatihane que jaolequuin nihacachene.

²⁶ Nii iriha Cana Coauneraane bana jetaote, nii rai nereecha caun nerurujauelu canarai chauratane. Nete ena laen: “Nacouneeina chauratane rurujuareeunni le sajeein. Coatiha Chauratanecha nerurujuarinaain, cana rai dede netonaite nerurujuareein,” nae Cana Coaunera.

²⁷ Niritiin: “Nacouneein le sajeein” naain aitohanete, satiin niicha coaunanojoneein nerurujuanaa nainein nenacaauru itajihane jana, nerurujuanaa nainelanaala nenaacha nedaane coina aitoha Cana Coauneraane coitucuerate cana que.

²⁸ Nii cana rai Cana Coauneraacha tei- rai Cojoanonaate chabana nitajenaa nainene. Nii coreniha “Narihara Cana Coaunera,” naain jiniiquiin rai cachaneein neeuruhane coarateein aca jerihane rijijieein coroaeraauru aina coaroaecaachenete ne,

²⁹ itolere baaso itajera- usi rijijieein niha Cana Coauneraane jaun.

13

Naaonjoaain, rai suujua rijijieein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹ Jiaonriha ita nejeraneein nena rijijieein, jiniiquiin ita belaaain neeichene jianein neeichene.

² Niheichu inara rene turunacaauru belaaain raaichene jianein nena nainiheeiche. Nitohanein nenacaaurute, acanihane coitucuelanaala Cana Coaunera letonocuru anjeraaurune maajein raarelu rai loreri asaee.

³ Aitiin caresero cuhane nenacaauru netonai coaacuche, acaauru aina jiniiquiin caresero cuhane nena rijijieein. Chaenchu cairichaerinojoneein nenacaauru netonai coaacuche, inara netonai acaauru rijijieein cairichanojoneein nena nainequichene jaun.

⁴ Nitohanihane jaun, inara quichaauru, enecuru, naonjoaineeichene nisirihatein neeichene, itaque inara suujua acatein, leeocho inara sinijerane lanaala nenea coacuelanaala, inara sinijera ainaacha ichaaoche; satiin baaso ichaain rai sinijerane lanaala nenea aina ichoai casetecarichaain Cana Coaunerane jaun.

⁵ Jiaonrihachu coriquiicha que coacuhin neeichene. Inara rucuhale inaraacha sirii ainaacha raotojoein ichaaoche: “Chabana nihei inara jianein inara que jaolecohanune” naalu Cana Coaunerane jaun.

⁶ Niritohalu cana rai Cana Coaunerane jaun chaque tonajelanaala nainichaache: “Cana Coaunerate canu coroatajaneranein ne.

Nii jaun chaque casinaaun.

Chatonai ichana nainihe canu que camute cacha,” naain erenea nainichaache.

⁷ Inara suujuatein Cana Coaunera ere que inara relaaurelalu coacuhin, acaauru ichao que coacuhin, esenetaain ichaauruhallune rijijiein ichaaoche.

⁸ Jesocurisitote jeelainein nereen, chabana satonoelanaala.

⁹ Aihane jaun jiaonriha nejelau cuuain inara relanaajerera nihane, rijitoein esenetaain neeichene. Nii amuritoeriinte jataain nelate, jeriha Cana Coaunerane rijijiein cana suujua ilaain ichaohacachene. Coatiha chaque nelatihei, nii niicha quinelanaala nenea iniho quiniha cachane nihanatiin. Coatiha chabana cana rai chaque nelatejeehai nii.

¹⁰ Canate coroso que ohalu Cana Coaunera Calaoi Curisitone coreniha jianacoon oca caje nihacache. Nii *santuario* tein saseredotecuru ichanaa coatiha inae chaque nelatein nedaai.

¹¹ Jana jauriaanejein nenaalute, saseredotecuru curuanaacha lenonecuru sohin, *santuario* cuhane rai coichana terejetelu osa anihoaeraanu que. Nete laen, nii lenone jaberocooru, acaauru loanari caje naain amaaain jelai tein mocorejetocurelu.

¹² Nii rijijiein techu Jesoso netonai, naain nese caje amaaain jelai tein atinanohinelu; rai coichana que satiin rai cachanein neinichaachene culuocane coina.

¹³ Aihane jaun, aina jiniiquiin nese caje amanojonein cana netonai necarichanaa abaantacachenete ne, aihalune rijijiein.

¹⁴ Coatiha caa chauratane que nihei cana rai leeinjiin nese chabana nitajenaacharanejein nei. Nii jaun, chabana nitajenaacharanejein nenea ariirijiacachenete ne.

¹⁵ Aihane jaun, itolere bana Cana Coaunera coroaecaachenete ne, rai Calaoi Jesocurisito aina cuuain. Nii Cana Coaunera coroaecaachenete belaiha rai canaacha teeninein nereen. Aihana jaun cana ujuaae caje coroaecaachenete ne.

¹⁶ Jiaonriha caohacha ichana baiteein, leeochoauru rai inaraacha sirii tein naonjoaain neeichene jianequichene. Nitohanein ichoate rautaaain coarae Cana Coaunera.

¹⁷ Inara relaaurera ere tonoraain jerecuruhane rijijiein neeuche. Acaaurute nebetacaelanaala inara beraaihure, Cana Coaunera rai jitaain inara aina nichanaa beeuruhane rai neeuruhane jaun. Aihane jaun, acaauru jerecuruhane rijijiein, inaraacha ichai ichaain neeuche; acaauruhacha rautaaai ichaelanaala. Jana aineeichene, coatiha inara rai chaque nelateriaain inaraacha ichai.

¹⁸ Atiin canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaache. Jataain raotojoiha canacaanu suujanena jerichaanu; itolere que caohachaain ichana jerichaanune jaun.

¹⁹ Jataain inara aina nacoauneein nenea jerichaanune jaunna, inara aina nihanune coina Cana Coaunera bajaachene coina, inararai aitoon.

Raotojoein jiniiquiin neeuche.

²⁰ Rai coichana aina cuuain chabana satonoelanaala nenea ichaonaa tera- rai cachanein nihacachene beraichanein nenea- nii o caje Jesoso ichatera Cana Coaunera,

²¹ inara ichao rucuerateene Jesocurisito que, aca jerihane rijijiein cha chaain neeichene coina. Chaen Jesocurisito aina cuuain canacaanu que niicha jerei ichamiin. Itolere bana satonoelanaala, Curisitonein niha Curisitone coitucuurumiin satiin catchaauru. Bajiaanachuhinti aihurene.

²² Atiin raotojoein caa inara suujua nunaeraanu que inara rai canuhacha laenai raauchera canejeraauru.

²³ Cana nejera Timoteote, inae caresero caje mitue. Enanocoojoa turuhanena, inae inara coaraa uhanune, canu jiniichaain uhareunni.

²⁴ Satiin inara bichauhenaauru aina, satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru rai, acaauru coaaucaanne beeeuche. Italiau nenacaauru netonoaite inara coaauure.

²⁵ Jataain jeelai amuritoeriin inara coroatajanemiin Cana Coaunerate, satiin raotojoein neeiche.

Saantiaaocha letoi

Jesocurisito esenetaeraauru rai Saantiaao letono quiricha

¹ Canuna Saantiaao neeun Cana Coaunera ere tonoraera neein, calaohi Jesocurisito naajoain ere tonoraeraneen neeun. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain nenacaauru, caa cana rai chauratane sacutaain riaanein nenacaauru raina, caa quiricha letohaun.

² Aonacuche satiin Cana Coaunera Calaohi coreniha canejeraauru. Chatohanein nihanatiin inara tera nihane chaque tonajelanaala raotojoein rachoojoein neeuche.

³⁻⁴ Cana Coaunera esenetaaichene coreniha itolereque coujunojoinequichene coitucuhin, nelararajiaain itolere necairichanaa abaantaain neeuche. Nitohanihane banate itolere necairichanaa nihanatiin abaantana naineriquicheein aina iiquichene. Nii banate esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana naineriquicheein. Aihute coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohanein neeiche rauhijiriin.

⁵ Inaraacha chanenu coitucuheneichene, Cana Coaunera caje bajaachete inara coroatajanemiin. Acate inara rai coitucuhichene jaanu tereein, Cana Coaunerate canaacha latei tera ne chaque tonajelanaala.

⁶ Cana Coaunera bajaachene, esinae rauhijiriin esenetaain necoatoelanaala bajaache. Necoatiin Cana Coaunera bajaerate, esinae rauhijiriin Jesocurisito ere tonorana nainene, cajianeein suujua letono sacuhane.

⁷ Nitohanein neeichene, inara coroatajanena nainerihe Cana Coaunera esenetaeneichene,

⁸leinjiincha que suujua cuaain nena naine niha nitohanein nenacaauru cachaurune jaun.

⁹ Cairichanein neeichene jana, inara raa Cana Coaunerana jaun, raotojoein rachoojoein neeuche.

¹⁰⁻¹¹ Cana Coaunera coitucuhin esenetaera coriquihona neein nihane, coriqui que nanejiaane niha natiin raotojoein rachoojoein neeine, Cana Coauneraacha tenojoin amuritoheriin jataaen nelatena naineniha coriquine coitucuhin. Cana rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa laen, chaaelai janonaa bana nitajenaa nainihe. Nii coitucuhin raotojoein rachoojoein neeine.

Chabana nitajenaachara ichaonaa terichaain Cana Coaunerane

¹² Nerausiaaequiche esinae necairichanaa abaantaain Cana Coaunera coitucuhin, esenetaain, jereein, nere tonoraain neeichenete, chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa caohacha esine tereein inara rai Cana Coaunera, belaaen nere tonoraeraauru rai nitohanein tihane coina aitiin nihalune jaun.

¹³ Chunei chatohanei baaso ichana coacuhin nihane, coaa "Cana Coaunerate jere caa baaso coaucaanne coina," naain iriha. Coatiha joaereein cache rijijieein chabaaso coacuhin nihei Cana Coaunera.

¹⁴ Nii cana raajenihane canaacha coacuite, ecocoe cana suujua caje baasoneein. Aihana jaun baasoneein sacuichechene coataa, caohachaain coaracuche.

¹⁵ Baasoacha coacuhin nenaate, nechu jataaen caohacha nainejeein nitajiha cureein. Coatiha Cana Coaunera jerihane jaun, nii baaso neein ichaohaeiche. Niheichu nii nitajiha chuneine jerihe Cana Coaunera.

¹⁶ Coaa inara raajenihane nohanihache canejeraauru.

¹⁷ Coatiha Cana Coaunera caje uhi chabaaso. Coatiha chaaelai janonaa bana suujua lonaai Cana Coaunera. Leinjiin acaachate aca neein ne. Itolere neeincha caohacha nejesinaachate uhe Cana Coaunera caje. Acate itolere rai cono neein ne. Aca techu enoto, atene, arasijie, naajoainunri coaunaelu dedeeu. Chabana coreenrai Cana Coaunera.

¹⁸ Nii jaunte nere berate cana rai, aonaain, coitucuhin, esenetaain tonoraacachene coina. Nii jaunte, nere esenetaain tonoraacachene jaun, ichaonaa esine tee cana rai, raotojoein Cana Coaunera nihane coroaeejin niicha jerei ichaacachene coina.

¹⁹ Nii coreniha canejeraauru, caohachaain rauhijiriin esinae Cana Coaunera ere aonaain, Cana Coaunera ere tonoraache, chaenchu erenacaotelanaala, chaenchu joaereein coreniha obaje lanaala, naonjoain.

²⁰ Joaereein coreniha obajei cache, nihei Cana Coauneraacha jerenohi ichaai.

²¹ Aihana jaun itolere baaso nejesina inaraacha sacui jianecuche. Nii Cana Coaunera ere, inara suujua cuhane inaraacha rucujuei Cana Coaunera ere tonoraache, caohachaa inara suujua coaraain. Acate osa caje jianacoo inara suujue mitareein.

²² Cana Coaunera ere coitucuhin neeichene jaun, tonoraain Cana Coaunera jerenoi cha sacuuche. Aineechene nelatihei raujaain aonaquichene. Niite nechu jataaen inara raajenihane necoritariquichein.

²³ Cha teeinti Cana Coaunera ere beebejiha beebejerane aonaa natiin tonoraene.

²⁴ Niite enaacha Cana Coaunera ere baitereein.

²⁵ Cha teeinti aitoa Cana Coaunera erene baitelanaala rauhijiriin tonoraain ne, niite raotojoein nereein. Cana Coaunera ere tonoraachenete nainichaache caohachaa in ichaohacachene. Niicha jerenohicha ichacaachenete caohachae. Nii jaun Cana Coaunera ere tonoraain naitoonjoan ichajein sacuhacachenete caohachae, cana aina niha caohachaa in Cana Coaunera raotojoein ichaohacachene coina.

²⁶ "Aitoha Cana Coaunera rijiijieina caohachaa in rauhijiriin neeun," naa natiin joaenreein baaso neein leeo cha cacha que irihanete raajenihane necorita.

²⁷ Cha latein neeuru ha ujuatejeeurune coroatajanein, cha latein niha autanaaurune coroatajanein nihacane, esinae rauhijiriin aitoa Cana Coaunera rijiijiein nerichaachein. Nainihei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuruhi rijiijiein nihacachene.

2

Nejelauneein leeo cha cacha coana naineniha cachane

¹ Nitohanihane jaun Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein neeichene jaun, jiaonriha nejelauneein chunei coaraain neeichene.

² Ita taojiaain Cana Coaunera bajaachene jaan coloheri-Teenforo asaae ita taojiaachene jana, enoha leinjiin coriquihona, oro que anichoquin, cajione caohacha que necoreeteene jana, cajione siri ruhecaain enoha cairichaiinein nenaane,

³ nii oro que anichoquin cajione caohacha ruhacaera belaa in, rori caohacha choaae lauriaain, nii cairichai cacha rai, "Nihu chujuhecoo. Ainihane niha atanichooae nelauri ha," naaichenete,

⁴ baaso ichariquichein, caohachaa in cairichai belaa in coaraeneeichene. Nii coriquihona belaaichene rijiijiein, cairichai huru belailanaala, "Nelatihei cairichai huru belaiha cane," naaichene jaun. Satiin coriquihona, cairichai, naajoainunri belaiha canete caohachae. Nihei cana belai huru ha caohachaa in jerena caaun nihei. Nitohanai ichaquichenete baaso ichariquichein.

⁵ Caohachaa in aonacuchena inara rai caa que aite te coitucuhiche. Nere esenetaain tonora cairichaiinein nena cacha netejian, nenacaen belaa in coroatajane Cana Coaunera, jelaai amuritoheriin esenetaain tonoraain nihane coina. Cairichaiinein caa cana rai chauratane que nihane niha natiinte, belaa in coroatajane Cana Coaunera, aito hane tocohanein chaa elai janonaa bana satonoelanaala aina nihane coina.

⁶ Nete inara, cairichai huru necoejehanuhin neeiche. Coatiha cairichai huru, inara necoejehanuhi, inara cairichaiiriin neeuru hi chaa elai janonaa bana. Coriquihona aarutejian, inara necoejehanuhiriin, inara cairichaa eriin neeure. Cuna jereneeichene niha natiin, inara tararaain inara amaain cocoa ina nacai huru rai inara teeure, caseteconein neeichene coina.

⁷ Chaaen techu inara que baasoneein ereein neeure, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito sacuhin neeichene coreniha. Caohachaa in belai huru hane coaraelanaalate inaraacha acauru belaaiche, cairichai huru belaaichene amurijiriin. Coa nitohanein nihache.

⁸ Quiricha cuhane aitoa Cana Coaunera tocohanein, charijiein teeinti nii raotojoein ichaonaa jereein neeiche. Nii rijiijiein raotojoein ichaonaa nainecuruha acauru netonaine coina, nii leeo cha caa auru coroatajanecuchete, acauru netonai raotojoein ichaonaa nainecurumiin. Nitohanein neeichenete esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitojoan ichariquichein.

⁹ Inara araachuruhacha caohachaa in coaraain belaa in, coroatajanein, nii nejelauru coroatajanena jereneeichenete osa que nesarueeichein, Cana Coaunera notaracaee aitoa Cana Coaunera tonora elanaala, nitohanein rauhijiriin ichaeneeichene.

¹⁰ Cana Coaunera aitoonjoan tonoracaache neniha natiin, jitariin caohacha nainejein Cana Coaunera aitoonjoan tonoraenihacachenete, cana nii ujuaihonein nerichaachein.

¹¹ Nabana nitohanein neeichene coata: "Jiaonriha chu chaaen nejelaune, inara sinijerane lanaala nena aina naosatein neeichene. Chaaen techu jiaonriha sinijera nelanaala nena quicha aina naosatein niha enene," nae Cana Coaunera. Chaaen techu,

“Jiaonriha sonajaain jaohine,” nae Cana Coaunera. Aihane jaun rai sinijeranelanaala nena aina ichoanihane nihanatiin sonajaain jaohanete, Cana Coaunera rai rauhi tonoraenihane jaun aicheein.

¹² Aihana jaun coa nejelauneein chunei coaraain nihache. Cairichaineen nihacachene sajainejeein, cana belaiin cana raa Cana Coauneraan jaun jerichanejeein belaiin cacha coaraain nihacachenete caohachae.

¹³ Inae ecu tihane banate caseteco coaraa cuurureein nechu ansaineein nenacaauru, necairichanacaauru que “cairichaaajoaa” naelanaala nenacaauru. Necairichanacaauru coroatajanena jeriheichurute, “cairichaaajoaa” naelanaala casetecaeratiha cureein Cana Coaunera. Jana, necairicha nacaauru que, “cairichaaajoaa” naain coroatajaneraaurute, caseteco caje nichotiha cuurureein. Niite belaiin raa cureein Cana Coaunera.

Cana Coaunera coitucuhin esnetaane coaaratihane cachane

¹⁴ Cana Coaunera coreniha canejeraauru, chaque nelatihei raujiaain Cana Coaunera coitucuhin esnetaeranihaaun naain iriha cachane. Coatiha nii coreniha osa caje jianacoon nerianaain jeriha Cana Coauneraan rijijieein cha latein niha namute cachane belaiin coaraain coroatajaneen netiin naitonone nihane jaun.

¹⁵ Lenone, cajione, naajoain que, anejiiin niha, Jesocurisito coreniha cana nejera, cana bai naajoain ine jana,

¹⁶ “Cairichaaajoaa nohane, bajiaa nachuhinti chunijihu lenone, cajione, naajoain eruujue ne,” naaca cha telanaalane, nihei cairichai coroatajanihaaca. Niicha laatei teein coroatajanichaa nete caohachae.

¹⁷ “Cana Coaunera coitucuhanu,” naaichene jaun esinaae Cana Coaunera coitucueraneen neeichene, leeochoauru notaaquiche nete caohachae. Jana leeochoauru notajaelanaala, raujiaain esnetaaichene chaque nelatein nedaricheecheein.

¹⁸ Inasina caohacha ichaain cacha notajaenihane, “Esinaete chuhisi Cana Coaunera coitucuhin esnetaera ne,” naain coitucuurure cachaauru. Jana esinaae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuhin esnetaera nihanete, quiricha cuhane aitha Cana Coauneraan rijijieein icha cachane laaen esenetana nainichaache.

¹⁹ “Cana Coaunera coitucuhanu canu,” naa chuneine, caohacharia niqii Cana Coaunera esnetaane niqii, nete nechu aansai ataibinaecuru coitucuhichuru niha natiin, niha Cana Coauneraan esnetaain que casihure nere tonoraurenihane coreniha, acaauru casetecarihani Cana Coauneraan coitucuuruhane jaun.

²⁰ Niicha jerei ichaelanaala, raujiaain esnetaa cachane rarihaain Cana Coaunera. Tana nii coitucuhin neeiche ne.

²¹⁻²³ Coaraauna chuhinti nii coitucuhichene tochaneein, nihei leinjiinejeein canaanai sirilanaala biinaa niha Abaraauune jana jetaote, “Inae nerichaaain ichai leinjiin canaanaicha,” naa Cana Coauneraan jana, esnetaa Abaraauune jaun, laenaeratelu quiricha inoasi cuhane Cana Coaunera. Nitohanein Cana Coaunera esnetaa Abaraauune jaunte, caohachaaain rae Cana Coaunera. Nii baihate Abaraauun coujuhin coarae Cana Coaunera, nechu jataaen coujuha, “Carai nii acaihaneein leinjiin nena ichalabi Isaca uhaain, sohin mocoo carai,” naa Abaraauun rai Cana Coauneraan jana, nere tonoraain calaohi sohin jaohane coina, inae anjoan mucuha Abaraauune jana: “Ichalabi sohin jaohine coataa, caa carenero soora. Coa canaanai sohin jaohara. Esinaete chuhisi quesenetaain quere tonorana jereina jaunte, caohacha ichaacha,” nae Abaraauun rai Cana Coaunera. Nitohaniha Abaraauune jaunte Cana Coaunera belaichanein Abaraauun curuuateeure satiin cana inoasihuru.

²⁴ Jerichanejeein techu coitucuhin, nere tonoraain, caohacha ichaain nenacaauru rae Cana Coaunera. Coatiha raujiaain esnetaaneecha coreniha nihei.

²⁵ Charijieein teeinti ai leinjiin ene- Raba neein curuajaain nena, jaurihanejeein jaelorohe neein nihane jianein, esinae Cana Coaunera coitucuhin esnetaane jaun, coroatajaniha Cana Coauneraan que tonajelanaala, nihei chaque casilanaala Jericoo tururuha coroatajai Isaraeli cocoaichacurune jana, coitucuriin arinajaauruha sohin jaonjaauruhane coina Raba araichurune jana, acaauru coasilanaala nii coroatajai Isaraeli cocoaichacuru asi loreri asaae tein Raba, sohin jaonjaauruha Jerico cocoaichacuru Cana Coaunera coitucuuruhane coataa ichoteratenajae.

Nitohanein caohacha icharate belaiin rae Cana Coaunera.

²⁶ Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera esnetaerate, nere tonoraain naitoonjoan ichaain ne. Jana “Cana Coaunera coitucuhanu,” naain iriha natiin Cana Coaunera jerenohi ichaelanaala nenaate Cana Coaunera coitucue. Nitohanein niha cachane coatiha ichaonaa chabana sanaacharanejeein nena ranaa nainerinaain.

3

Caaintaeniha baaso que iriha cachene

¹ Cana Coaunera ere benaa que cacha relaera neein nenea jeriwichene caohachaaïn aonacuche. Nelatihei joaereein cacha, caohachaaïn suujua coarae lanaala Cana Coaunera ere benaa que arajiin enonaa jerihane. Niite nere aohanraauru ichoaae jaucotojoeriin caseteco coaraa cureein, nii cacha rai beebelijhane rijijieein Cana Coaunera ere tonoraeni-hane.

² Inaaojoan saneein chaainti Cana Coaunera rai baaso que nesarucuaache satiin. Chaen techu inaaojoan saneein chaainti baaso que irihacache, jerenihacache neniha natiin. Nihei caaintiaai baaso que irihacachene. Chateeinti tonaain baaso que erene. Niite itolere neein caohachaaïn ichaonaa naine.

³ Aonacuche. Tasinojoan cabario natiinte nujuae cuhane coata laaojoiri teein, que raujiaeraujiajeein jerichaane jaan jelon rauhijiriin amaaca.

⁴ Jerichanejeein techu timoon laaojoiri que, jerihanajaan jelon raujiaeraujiajeein rauhijiriin bote seejoan niha natiin amae timoon inaera.

⁵⁻⁶ Charijieein teeinti ocoana mocohaca fosocoro busi laaojoiri quene, nii fosocoro busi laaojoiri caje necoaaunaain tabaaïn neleereein, jitariin ocoana mocohe nii usi. Nii rijijieein techu chatohaneein, cacha cunaitaaïn cacha itajenaa nainere baasoneein cana ujuae caje mitunaa cana ere, chatonaain, cacha inauhene cunaain cacha janoriteein nihaca ne. Moconajaerate nii que cana saruhin ne, nitohaneein usi tabai que cacha sarueranihane jaun.

⁷ Caaintatohane sainejeainte, itolere nunaana nenacaauru, itolere tajaecuru, itolere atanichooae teerei cana lenone, itolere ataibinae, janolari, acano, itolere acauhana necaacuru, taji, itolere cautene rijihuru irilaure irilaeraauru.

⁸ Nete chunei, rai nere baaso jianein nenea nainene. Charijieein teeinti cacha calaa acanone nii acano catu caje cuhin, nii cacha coichana lomoha nii acano catu corane, ohe nii acanoacha calai. Nii rijijia cana suujua baaso caje coaunein, cana ujuae caje mitunaa cana ere, leeochoauru cana laurijiracuru, naaojoainunri jitariin aasaecane jaun.

⁹ Nii jeelai cana suujua baaso, cana ujuae caje mitunaa Cana Inaca Cana Coaunera coroaecaachene jaan quete rijijieein niicha coananojoneein nihane baiteein, "Cha quete nelatere caa cacha," naain irihacache obajeein cacha aina nererojoeacaachene, "Coaraain nainaaïne caa aansai," naain irihacache, coaraain cuu necairichaane caina, chatohaneein necairichaa cachane coaracaachene.

¹⁰ Nii jeelai cana ujuae caje mitunaa quete, Cana Coaunera coroaecaachene jaan que techu cachaauru cotaihacache. Caohachaaï nitohanein nihacachene, cajejaauru.

¹¹ Charijieein teeinti le curuhacha caje mitunaa nainene acau ichonai, acau elonai, naaojoain. Nii rijijieein techu cana suujua cuhane nefaa baasone, erenaa caohacha que erenaa nainenihaache.

¹² Charijieei teeinti leeocho enuha inaaque inaana nainene *iquera*, nihechu acau cotebei nihana natiin ichonainein nerotona nainihei. Nirijieein techu caohacha que erenaa nainene cacha, baasonein niha rai suujuane.

Cana Coaunera coitucuhane coaratihã cachane

¹³ Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi coitucuhin neeichene, inara suujua coaraain, leeocho cachaauru rai caohacha ichaaïn, itolereenein caohachaaïn raotojoeein neeuchete, esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana coitucuhichene coaracuru-miin cachaauru.

¹⁴ Jana inara leeochoauru que necoelaain, inara suujua cuhane obajeein, inaraacha jerei ichaquichene, "Cana Coaunera coitucuera nihanu," naain coa raotiin nenea coaau-cache. Niite laen nohanenaa ne, Cana Coaunera esenetaenihana jaun.

¹⁵ Nitohanein neeichenete Cana Coaunera coitucuruhi cachaauru rijijiriquicheein. Acaaurute nitohanein coaacure, nitohanein acaauru suujua tiha Moconajaerane jaun. Nihei leeochoauru cachaauru aina, ita belaiha cachane jerihei Moconajaera. Moconajaerate ita belai lanaala, itaque nejeratiha cachane jere.

¹⁶ Nenainetiin rai caohachanuhacha que coacuhin nenacaauru cachaaaurute, ita que nererojoeaain, ita que necoelaain naaojoaauruhane jaun, nainecurene ita belaaïn leeochoauru cachaauru aina caohachaaïn nenea nainecurene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera coitucuhin nenacaaaurute, nejelaunein caohachaaïn ichaaoere. Cana Coaunera ere tonoraauruhana jaunte, caohachaaïn ichaaoere, rai caohachanuhacha que coaacuruhane jianein, leeochoauru belaaïn, ita belaaïn, ita que nererojoeacelanaala, inae nohanelanaala, leeochoauru corootajanein, cha latiha leeochoaurune teein, suujua coaraain, naaojoaain neeuruhana jaun.

¹⁸ Nitohaneein neeichenete, Cana Coaunera jerenohi ichaachajejin, nauruta naurutaain cujjejin, jelai choaae jauhecotojoeriin caohachaaïn ichaohichene, ita aina, leeochoaauru, naajojoainuri ainane coaraanete, raotojoejin nereejin inara aina Cana Coaunera. Acate inara suujua cuhane raoti ichaonaa esine tereejin, rachoojoejin neeichene coina. Nitohanejin raoti ichaonaa esine que ichaohichene, coaracuruha leeochoaauru nete, acaauru netonai nii inara rai raotojoejin ichaohichene jaan ichaonaa esine teera Cana Coaunera, ere tonorana jerecureejin.

4

Caa chauratane que nena baasohacha jerejin sacuha cachane

¹ Nitohanejin Cana Coaunera jerenohicha, ichana coacuhincha ichae lanaala, inaraacha jereeicha coaauquichene jaunte, ita que nejeratejin, ita que nererojoeccain neeiche, leeochoaauru aina ita belaaïn neeichene jeriha Cana Coaunerane niha natiin.

² Cha teejinti chaaelai siriha jana, inara rai nenihane que necohelaain, nii niicha sirii rucuhele coreniha que nererojoeccain cotaain, coaraain inae nii niicha sirii basijiauhichene jana tonaa nii nerorane, inae coreniha sonaa coacuhin que nererojoeccain, tabaque sohin jaohin, naajojaainche, cha latejin neeichene Cana Coaunera caje bajaelanaala.

³ Tabaque bajaachene niha natiin inara rai terihaain Cana Coaunera, niicha jerei ichana coacue lanaala leinjiin inara raihuancha que bajaachene.

⁴ Cana Coaunera coitucuruhi cachaauru. Tana caa chauratane que nenaacha jerejin sacuera cacha, Cana Coaunera que nejeratenaa neejin nihane coitucuhichene. Aihane jaun chunocoha caa chauratane que nenacaauru jerejin Cana Coaunera aitoonjoan que jaolequiin nenaate Cana Coaunera que nejeratiha aichejin.

⁵ Nii que nainaquichene jaanu quete quiricha inoasi cuhane, laenaera que laenaeretejin aitoa Cana Coaunerane rijijeejin, esinaae rauhijiriin aitothane rijijeejin inetono janonaa bana inara suujua letonohacha ichana jerequiche.

⁶ Nete jataain cana belaihane jaun, itolere janonaa bana cana coroatajane Cana Coaunera, rai Quiricha Inoansi cuhane aitothane tocohaneeinte que ninichaajenaa tocohaneejin rai baaso icharaauru que nejerate Cana Coaunera. Jana esinae rauhijiriin esenetaain nere tonoraeraaurute belaaïn coroatajane Cana Coaunera.

⁷ Nitohanihana jaun nelararajiaauche, Cana Coaunera ere tonorana que. Atiin nii Moconajaera sitaauchete inara caje amuhine.

⁸ Aihana jaun, Cana Coaunera rai caohacha rene nichuuntaain Cana Coaunera jerenohicha ichajejin ichaaoche. Aihute inara rohan neejine Cana Coaunera. Enate ichaonaa baaso que ichaohiche. Nii jaun Cana Coaunera bajaauche. Aihute inara suujua rucujeejin, baasonejin neeichene caje jianacoo inara mitaain, inara coroatajanemiin Cana Coaunera. Aihute nii baaso ichaquichene jianejin itolere bana Cana Coaunera jerenohicha ichaquiche. Aihana jaun cajihanejin inara suujua coaraqichene jianecuche. Coa cajihanejin inara suujua coaracache.

⁹⁻¹⁰ Cana Coaunera jerenohi ichaquichene jianejin neeichene coejejin, inara jaberoco coinaderaain, baaso ichaain neeichene coitucuhin, rauhijiriin suujuelanaala beejin Cana Coaunera bajaauche. Bajaichenete inara coroatajanerejin jeelai choaae jauhecotojoeriin Cana Coaunera.

Cunaain nejera coacuhin niha cachane

¹¹⁻¹² Canejeraauru jiaonriha cunaain ita coacuhin, ita janoritejin neeichene. Chunei Cana Coaunera coreniha rai nejera inauhene nejeratejin nenaate Cana Coaunera rai baaso icharejin. Inasiina Cana Coaunera colaihaje tacaain nejelaauru ichao coaraain, "Acate naajojaain ichoae," naain coulurujuera rijitiin ereriquiche. Leinjiin Cana Coaunerate laen, chatohanejin baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaain ichaonacaauru coaraain, nii que, "Acaauru acaaurute, naajojaain jataaen baaso ichaechajejin ichaaoe," Jana, "Acaauru acaaurute laen caohachaaïn suujua coaraain caohachaaïn ichaaoe," naain cacha ichao coitucuhin que erenaa naine. Aitoa quiricha cuhane Cana Coaunerane tonorae lanaala, leeochoaauru ichao coaraain coulurujuera rijitiin ereeichenete, chatohanejin inara itajejin, chatohanejin inara tenaa nainerejin Cana Coaunera. Aca techu chaen naine, jianacoo baasonejin neeichene caje inara mitaane.

"Naaajoanrichaaïn eresi," naain coitucueniha cachane

¹³ Tabaaurute, "Naaajoaïn neseuna cureeunni, cuu amihanenaa que necoreteejin coriqui taojiaa," naaure. Caohachaaï nitohanejin coaauquichene.

¹⁴ Niheichu, "Naaajoanrichaauni eresi," naain coitucuheiche. Inoaelu netojoejin inoo tejian ichaoriquicheine coitucuhiche. Tana janonecha mituhin nii baiha nitajiha suruaa neeojoaine rijiiha inara ichaone coitucuhichene.

¹⁵ Raujiaaincha caohachaaïn coaacuche. “Cana Coaunera jerihanena ichaaojoihanune caa ichaaïn, leeooha ichaaïn, naaojoanreeunni,” naauche.

¹⁶ Nii natiinte chaelai nihane coasitaain ereeiche. Caohachaaï niritiin irihacane.

¹⁷ Cana Coaunera jerenohi coitucuhacache natiin, nii canaacha coitucuhi caohachaaïn ichaenihacache nete osa tabai que nesarurihacachein.

5

Caseteco coaracuururichaaïn cairichaihuru cairichaaurera coriquihonaaurune

¹ Aonacuche satiin coriquihona neein nenacauru, nii que caohachaaïn casiin neeichene coina. Tabai inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein, ecu tihane bana necairichaa curiquicheeina jaun. Satiin nii inara coriqui aina caohacha nainejeein nitajeeichene coina, tururichaaïn Cana Coaunerana jaun.

² Inara coriquihona neeichenete arajiin coriqui jaohiche, leinjiin inaraacha latei corenihacha. Nihei chaque nelaterinaain nii inaraacha siriï rucuhele. Nii inaraacha rucujuei rucuhele nacodohaqui, nii inara coriqui, inara cajone, inara lenone nacodohaqui, nechu inacojoeïn nelaterinain, cororoneïn setuhin naaojoanrichaaine jaun, chaen quirichaaïn cojoanone jaun.

³ Coriqui niha natiinte, caohatiin rucuhequichene niha natiin nitajiha cureein.

Inae saa cana janonaane banate satiin baaso icharaauru itajerateerein usi tabai que Cana Coaunera. Nii banate, nii nacododojoanei acaauruhacha rucujuei rucuhele, chabana lateein neeuruha cairichaaïn nenacaurune, acaauru coroatajaneïn, naaojoaunrenihane coaraane jaun, nii coreniha coriquihonaneïn nenacauru casetecareein Cana Coaunera.

⁴ Nitohaneïn cairichaihuru cairichaauruha acaauru amihaneeo corete lanaalanete rautaene jataain Cana Coaunera. Cana Coaunerate jana, nii cairichaihuru cachaauru cairichaaeriin neeuruha coriquihona neein nenacaurune coaraje. Nihei chaen aohana jerecuruhi rai namihaneon coreniha aitucuruha cachaaurune. Cana Coaunerate laen aitocuruha cairichaihurune aonaje.

⁵ Satonote raotojoeïn caa chauratane que ichaohiche, itolere inaraacha latei que nerujueleteïn, nete inae nii coreniha inara que, nii core coaratihä cureein Cana Coaunera inae cuutihane bana.

⁶ Joaereïn lera colane cairichai cha coitucuruhi cachaauru sohin jaohin naaojoaache, inara rijijieïn neeurinaauruhane jaan que airijiin. Nii corenihate inara casetecaain, jataain inoaelu netojoeïn inara cairichareïn Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajajeeïn raotojoeïn cohacuruhine Cana Coaunera coitucuurera

⁷ Nitohaneïn cuu tihane bana nii core coaraterichaaïn Cana Coaunerane jaun coa nererojoeaache. Nii inara cairichaaurera aina abaantaain, turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Charijijieïn teeinti, nocoanajauruhane, temule jaauruhane, omarohin nihane cohajeure, inacaain, tainaca que turuhane taihuruhane coina.

⁸ Nii rijijieïn turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Jiaonriha Cana Coaunera ere tonorana jianiquichene. Atiin cohacuche, inae carajarinaain turuha caa cana rai chauratane que Cana Curuaanaa Jesocurisitone. Nii coreniha atiin inara suujua lararajiaain, Cana Coaunera ere tonoraain sacuuche.

⁹ Canejeraauru jiaonriha ita que inara suujua rohecaain ita que nejerateein neeichene. Nitohaneïn neeichenete inara casetecaeratererein nii rucueraanu que nena, nii turuha uhenenu Cana Coaunera.

¹⁰ Chatohaneïn necairichaaichene niha natiin, charijieïn teeinti aichejetecurelu *profetacuru*, nii rijijieïn neeuche. Inoaelu aitiin acaauru letohaa Cana Coaunerana jaan que, cachaauru rai ereerejeïn beebejeure, jataain necairichaauruhane niha natiin. Nii necairichanaa abaantaain, nihei Cana Coaunera ere beebejeeuruhane janelanaala, nii aihuruhalune rijijieïn nihacachenete caohachae.

¹¹ Acaaurute jataain caohatiin neeurelu Cana Coaunera aina. Coaraauna chuhinti, nii inara netonai coitucuhichene tocohaneïn jetao, tabai inaderanaa que situhin nihalu Joobe ne. Nii baiha caohacha icharichaaïn rai Cana Coaunerane esenetaana jaunte, nitohaneïn jeelai amuritoheriin coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, enacoauneeïn calaajoïn, cacunuquïn, baca siriin, caohatiin raoti ichaonaa que ichaohin nelu Joobe. Aiha Joobene rijijieïn necairichanaa abaantaain, inara coroatajanerihani Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeuche.

¹² Caohachaaïn aonacuchena inara rai aite. Baasoneïn ichaonaa corihaaichena jaunte joaenreeïn, “Cana Coaunerate coaraje. Acate esinae aitocooaunne coitucue,” naain esinae rijitiin nohaneiche. Coa niritiin nohanihache inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

“Icharichaaunni,” naain chaelai que ereeichene ichacuche. Jana, “Coatiha icharihaaunni,” naaichene coa ichacache. Jiaonrihachu chaen, “Cana Coaunerate coaraje,” naain nohanena coaauquichene, nabana inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

¹³ Chatohaneein necairichajeein niha chuneine, Cana Coaunera bajaaine. Jana chunei inae raotojoeein nihane, rachoojoeein Cana Coaunera coroaeejeen nenatemiin.

¹⁴ Chatohaneein cunaitiha chuneine, Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru cotihacuchete, erene que rujuaain rai Cana Coaunera bajaauruhinete, nii cunaitenaa rautaaaine Cana Coaunera.

¹⁵ Esinae rauhijiriin, nii cunaitenaa rautarichaaain Cana Coaunerane esenetaain bajaauruha nete, nerautareein nii cunaitenaa. Aihute, chaen chatohaneein osa que nesaruhin nihane niha natiin, atiin que suujua acatena nainemiin Cana Coaunera.

¹⁶ Nitohanihane jaun, chatohaneein baaso ichaain osa que nesaruhin neeichene suujue lanaala ita rai beein, ita rai Cana Coaunera bajaauche jiniiquiin. Nii banate, chatohaneein baaso ichaain osa que nesaruhin naajoaain neeichene niha natiin, atiin inara que suujua acatena nainereein Cana Coaunera. Caohachaain nere tonoraera caohachanejein catchaajaa nete tonorae Cana Coaunera.

¹⁷ Coaraauna chuhinti Cana Coaunera ere bera inoasesi Irihasi. Cana rijijieein catcha neein niha natiin jetaote, uheniha elone coina Cana Coaunera bajaane jana, nichata jaanaca cataaun tiaajoaain uhene elo aansijieeinijin.

¹⁸ Nii baiha coaiteen Cana Coaunera bajaajaa Irihasine jana jetaote, elo letoae Cana Coaunera, atane setejiaane enacooauneein omarona nainiha temulene coina.

¹⁹⁻²⁰ Aonacuche, saatonoo neeina inara rai aitoreeunni. Chunei baaso ichaaechaejeein ichaoha Cana Coaunera baiteein inete, ohane bana cuhanete nereein necairichana jaun, cuu nitajlhane coina. Nihei nitohaneein chunei casetecana jerihe Cana Coaunera niqui. Esinae Cana Coaunera esenetaera neein nena tocuhaneein, nii Cana Coaunera esenetaauruhi rai ereein relaacachenete jere Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naajoaain, acaauru netonai Cana Coaunera esenetaain nere tonoraauruhane nii baaso neein neeuruhane caje roconajaain ranajaa Cana Coaunerane coina. Chaen techu tabaauru Cana Coaunera coitucuurera, inae nere baiteein baaso ichacure. Nabana caseteco coaraa nii Cana Coaunera baiterane coataa, caohachaain aina ereein coroatajanecuchete nacooauneein Cana Coaunera ere esenetaain tonoramiin. Nitohaneein osa que nesaruha namute cachane jana, Cana Coaunera rai caohacha que namute catcha suujua raujaain nenaate, osa que namuritohane niha natiin que suujua acatereein Cana Coaunera.

Fedoroacha letoi leinjiin

Inara coaaucaun.

¹⁻² Canuna Jesocurisito letono afosoto Fedoro neeun. Inae jauriaalu caje coauneein coaasihilu cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein nii niicha ranojoinequichene, Poonto, Galasia, Capadosia, Asia, Bitinia, naaonjoainuri batane que cuhin inara atane udae riaanein neinequichene raine caa quiricha laenaain letoaaun. Nitohaneein rai cachaneein naitoonjoan tonoraain neeichene coinete, jelai teein rai Suujue que inara suujue tein, Calaohi Jesocurisito coichana aina cuaaun inara coulucohin inara raain nelu. Aihane jaun, jeelai amuritoheriin inara corootajanemiin Cana Coaunera jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

Itolere bana canaacha cohajei ichaonaa

³ Cairichaaajoaain cana coaraain, cana coreniha ohane baiha caje ichanaa Jesocurisitone aina cuaaun, nacoauneein ena nejanoaain nena rijijieein nena jaun, cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Nii Cana Coaunerate itolere bana canaacha cohajei ichaonaanaja tereein cana rai.

⁴ Chaen techu aca inara que banihatein dedeeu Cana Coauneraacha rucujuei- nii ichaonaa caohacha inaraacha cohajei tereein. Nii inara rai niicha teeni nii chatohanein nitajenaa nainerinaain.

⁵ Nitohaneein esinae rauhijiriin inara ichoteraterichaaun Cana Coaunerane esenetaain neeichene jaunte, niicha ichana nainei ichaain inara beraicheein, jianacoon neein nii inara ichoteraterichaaune jaan que turuhichene, inara que banihatein niicha rucujuei coitucueratiha inae ecu tihane bana inara quene coina.

⁶ Nitohaneein neriquicheeine jaunte, raotojoein rachoojoein neeiche ena, itolere que coujunojoein cairichanojoein neeichene nihanatiin.

⁷ Charijieein teinti usihanau oro tein mocoore caje mituha baasone coina, nii rijijieinte inara netonai coujunojoein neriquicheein. Inae nitohanein coujunojoein coaanojonequichene jana, itolere necairichanaa abaantaain, inara sarunaa jeriha monajerane tonoraelanaala, itolere que laraajiin neeichenete, nii jataain coreti- nitaje rai nena oro amurijiriin nelateinein neriquicheein. Nitohanein coujunojoein neeichene abaantaain laraajiin neeichenete, coraanojonein neriquicheein inae turuha cana Curuaanaa Jesocurisitone bana.

⁸ Coatiha niqui charijibana Jesocurisito coaraain niheeiche inara. Nete coara rijitoein jataain belaaun coraajein rachoojoein neeiche. Chaen techu, "Naaonjoaan," naain inara ere nejesinaacha que benaa nainiheeiche, jataain necaohachanaa nihane jaun.

⁹ Nitohanein inae ichoteratenojoein niha inara suujuene jaunte, raotojoein rachoojoein neeiche. Nitohanein neeichene coinete Jesocurisito esenetaain neeiche.

¹⁰ Nitohanihane coinete inoaenlu caje coauneein jianacoon cana ichoteraanu que cuaaun caohachaain coitucueruhane coina que nerelaain, cairichaaajoaain cana coaraain ichoteratenojoi nichaachene jaanu terichaaun cana rai Cana Coaunerane beeberejete- curelu *profetacuru*.

¹¹ Nitohaneinte inae jauriaalu caje coauneein *profetacuru* que coitucueratelu Jesocurisito Suujue, ateinaauruhane baiha nacoaunein ichanaain rai caohacha icharaanu que tiha Cana Coaunerane coitucueratelu. Nii jaunte niqui: "Charijicha nii aicheein. Chatohanai banacha aicheein," naain niqui coitucunaa jerecure, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujue jaun.

¹² Nete acaauru rainein nenerihani nii Cana Coauneraacha beratenojoi- inara rai caohachanein neeninu coitucueratelu acaauru que Cana Coaunera. Nii jaunte nii ichoteratenojoein neeichene jaan, inae inara que coitucuerateeure nii Ena Nena Cana Coaunera Ere beracuru dede caje letononein nena Cana Coaunera Suujue aina cuaaun. Niite niqui jataain caohatiin coaraain coitucunaa jerecurelu Cana Coaunera letono anjerauru netonai.

Esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaonaa coinete cana cotijaain ne Cana Coaunera.

¹³ Nitohanihane jaun jatoraan niicha que coacuhin coujurihu inara suujua coaraain, nacoaunein turuha uha Jesocurisitone jana inara rai Cana Coauneraacha tenaa jereiicha que jaaequiin neeuche.

¹⁴ Coujuriu Cana Coaunera calaohineein nenea tocohaneein naitoonjoan tonoraain neeuche. Jiaonriha jauriaalu Cana Coaunera coitucuelanaala inara suujua letono rijijieein ichaohichelune rijijieein ichaohichene.

¹⁵ Nitohaneein ichaodelanaala, Cana Coauneraacha que banijiaaieein saantoneein ichaaoche, nii inara cotihara acaihanejei Cana Coauneraacha Saantoneein nihane jaun.

¹⁶ Nitohanihane jaunte rai Quiricha inoensihane: "Acaihanejei inara Coaunera-neein Saantoneein nihanune jaun, canu que banijiaaieein saantoneein leinjiin canuhacha cachaneein ichaaoche," nae Cana Coaunera.

¹⁷ "Cana Inaca Cana Coaunera," naaiche Cana Coaunera quene jaun, aca chuni ichotelanaala canaacha ichai caje cana ichao coaraain rucuherraneein nihane coitucuhin esenetaain ichaohichene coarateein ichaaoche, jaiti cau chauratane que ichaonaa que neein.

¹⁸ Inara foerateracuru ichao rijijieein nii chaque nelatelanaala nitaje rai nenea ichaonaa que ichaohichene janate, inara ichoteratelu Cana Coaunera. Nii jaunte inara nii nitajera i nenea oro, coriqui, naaonjoain que coretenohineniha nii inara ichaone raotojoein coitucuhiche.

¹⁹ Nitohaneinte caohatiin chaeloon baasoneerilanaala nenea carenero narejeen sohin acaauru osa coreniha coichana terejetocuruhalu cana inoensihurune rijijieein, nii chaeloon osaajojelanaala nenea Jesocurisito sohin, coichana jataain necaohachaain nenea que coretenojoneein ne nii inara ichao.

²⁰ Inae nitohaneein cana coreniha orichaaine cointate jaiti necoanaenihana cana rai chauratanene ajiniha caje coauneein nesilu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii jaunte inae ecu tihane jaun jeriha Cana Coaunerane jaun, nii bana inara caohachanu que ecocohin nelu.

²¹ Jesocurisito aina cuaainte, nii oo caje ichatee in rai caohacha icharaanu teraneein nenea Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeiche. Nitohaneein inara coroatajaneraneein niha Cana Coaunerane jaunte, leinjiin acaacha cohajejin que jaaequiin neeiche.

²² Inae nitohaneein Cana Coaunera beratenojoi esenetaain tonoraain neeichene jaunte, inae couluunojoneein ne inara suujue, jataain inara suujua aina cutaain jiniiquiin Jesocurisito ranojoneein nenacaauru canejeraauru aina ita belaa in neeichene coina. Nitohaneein le cacha nequichene atiin ita acatiha tacaain, inara suujua aina cutaain ita belaa in neeuche, nii baaso coacuelanaala.

²³ Enate nacoaaneein nejanoaain nenea rijijieein neeiche. Coatiha cacha onaa inaeraneein nenea jaberoco caje nii nejanoaheeeiche. Cana Coaunera Ere chabana nitajenaa charanejeein satonoelanaala nenea aina cuaainte nii nacoauneein nejanoaache.

²⁴ Nitohanihane cointate: "Satiin cachate nejanoaain fojoein ichauhenanein inae biinaanihane ohe.

²⁵ Nete laen Cana Coaunera ere nii charijibana satonoelanaala nereein," naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nii inara rai beratenojoneein nenea Erenaa esenetaachene jaunte, inae ichoteratenojoneein neeiche.

2

¹ Inae nitohaneein ichoteratenojoneein neeichene coina, inara rai beratenojoin Erenaa esenetaachene jaun, jauriaalu baasoneein ichaohin inara amute cacha cairichaa nohaneein, necoelajauharitiin, inara amute cacha cotaairiichene nihanatiin belaiha rijitjoejin rai ereein neeichene coaratee in neeichene jiane in neeuche.

² Aiha ena nejanoanaa canaanai ujuari, itaariicha que coacuhine rijijieein, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin, aca jerihane rijijieein ichaohin, inara suujua ilaauhete ichoteratenojoneein neeiche.

³ Nitohaneinte neriquicheein, esinae rauhijiriin caohacha teranee in niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeichene.

Ajeri neloherteuuruhane jaan rijicha Curisitone que cuaain acaauru relaa Fedorone.

⁴ Nii Cana Coaunera rai ajeri ichaohin nenea Jesocurisito, nii chaque nelatihei rijijieein jaolecuhin neeuruhalu Isaraelitaacurune jaancha que coacuhin raaiha nelate in neeuche. Nitohaneein nelatihei rijijieein coaracuruhanane sainejeinte, ajeri ichaohin jataain itolere que nelatine in janiin Cana Coauneraacha tenojoneein nenea ne.

⁵ Nirijieein techu esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaohichene- ajeri ichaohin nenea caje Cana Coaunera lorerine in ichanohin Teenforo rijijieein rai saseredote esine neein Cana Coauneraacha jerei ichaje in saantoneein neriquicheein. Nete inoaenlu aichejetocuruha saseredotecurune rijijieein, carenerocuru sohin coichana teranee in nenereeecheein. Inarate Jesocurisito aina cuaain Cana Coauneraacha jereineein, rai cachaauru sujuaterane in neriquicheein.

⁶ Nitohanerichaaaine quete:

“Sioon neseeune, ajeri jataain nelateinneein nenea quiicha janijii teeun.

Aihana jaun esinae rauhijiriin

caohachaniha nii ajeri quiicha teeine coitucuhin esenetaain nenea que

chabana jaolecorinaauni,”

naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁷ Cana, esenetaera nichaachene rai nii Cana Coauneraacha tei ajerite jataain nelateinneein ne. Nete Cana Coaunera Quiricha cuhane laen nii esenetaelanaala nenacaauru que:

“Jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite,

loreri nunuheneein temuraneein nerotoha cureein.

⁸ Acate leinjiin ajeri jaberoconein

lacurocuruhane jaaneein nereein,”

naain laenanohi nihane rijijieeinte, inae lacurocure, nitohaneeuruhane coina inae ichanohineein neeuruhane jaun.

⁹ Nete inara le lauriineechene, Cana Curuaanaa rai saseredoteneein niicha janijieein, Cana Coauneraacha jereineein rai cachaneein neeiche. Nitohaneente inara raain nelu Cana Coaunera, jataain rai caohachanein nenea niicha beratei beeiche leeochoaauru raine coina. Acate nocohenaanau nenea rijijieein neeichene jana, inara cotijiaain nelu, rai caohachanein nenea Cojoanonaa que neeichene coina.

¹⁰ Jauriaalu niqui cairichaaajoaain inara coaraain niheilulu Cana Coaunera, rai cachaneein neeichene jaun. Nete inae enene rai cachaneein neeichene jaun, inae cairichaaajoaain inara coarae Cana Coaunera.

Cana Coauneraacha icharatei ichajeein ichaaоче

¹¹ Canejeraauru, atiin inara suujua coaraain, inae nejelau cachanequichene ichao que ichaaоче, nabana nitajiha inara suujuene coataa.

¹² Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru aina neeichene nihanatiin, coujurihu Cana Coaunera coitucueranein neeichene coarateein neeuche. Nitohanein ichaohichenete, baaso ichara niha inara beeuruhane nihanatiin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecurureein, inae le cahaniquichene caje inaraacha ichanohi rucuhacane cojoanonaa que turuhane bana.

¹³ Inae Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, satiin inara amute cachaauru- cooainanacainein nenacaauru ere tonoraain neeuche. Chaen leeochoaauru cocoainanacai-huru amuritoheriin cocoainanacainein nenea enferadoro ere tonoraain neeuche.

¹⁴ Nii rijijieeinchu nii rai letonocuru- baaso icharaauru casetecaain caohacha ichaera- aauru coroaeranein nenacaauru ere tonoraain neeuche.

¹⁵ Nitohanein neeichenete jere Cana Coaunera, nabana tonaain ereeuruha inara que caohacha ichaera cacha nocoje chanuheriin ichaonacaauru aina cha coitucuhichuru cachaaurune coataa.

¹⁶ Inaraacha jerei ichana nanequiche niqui. Nete laen nii inaraacha ichai aina cuaain naineneeiche leeochoaauru rai baaso ichaquichene. Aihana jaun coujuriu Cana Coaunera cachaneein caohacha ichaain neeuche.

¹⁷ Satiin que inara suujua acateein jiniiquin ita belaaain- jeriha Cana Coaunerane rijijieein neein- enferadoro que inara suujua acateein neeuche.

Cana relaeranu que necairichaaain nihalu Curisitone

¹⁸ Nitohanihane jaun rai fatoroon ere tonoraain aca jerihane rijijieein neeine letononeein nenea. Jiaonriha caohachaain belaaain aca jerihane rijijieein siriha fatoroone jauhanca nere tonoraain nihane. Nechu aansainein cotatiin niha fatoroone nihanatiin nere tonoraain neeine.

¹⁹ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacachene coreniha, lera colane rai cacha nihacachene corenihacha cana casetecaain cana cairichaane nihanatiin, jianelanaala abaantaacachenete jataain caohate.

²⁰ Jana esinae rauhijiriin baaso ichaquichene coreniha inara casetecaain neeuruhane abaantaain neeichene, coatiha caohacha ichaa airiheicheein. Nete laen caohacha ichaquichene coreniha, inara casetecaain inara cairichaeranihane, sorolanaala abaantaachene Cana Coaunera notaracaee caohacha ichaa airiquicheein.

²¹ Nitohanein neeichene coinete, inara cotijiaain nelu Cana Coaunera. Inara coreniha necairichanaa abaantaain nihalu Curisito inara que coarateeine rijijieein, inara netonai necairichanaa abaantaain neeuche.

²² Coatiha niqui aansijieeniiji osa que nesaruhin nihei chuni coritaain niheilulu Curisito.

²³ Niheichu nocoejehanuuruhane nihanatiin coatiha acaauru nocoejehanuhin nere-jetohilu. Niheichu cairichaauruhane nihanatiin tonaain ereein nerejetohilu. Cana Coaunera esinae rauhijiriin baaso icharaauru coitucuhin nii rucuhecane coinaachte aitoraaetelu.

²⁴ Nii Curisitote jaberoco aina cuaain cana osa amaain coroso que ohin aina jiniiquiin cana osa atinaelu, aina cuaain ichaonaa esine que ichaohin osa colane nenea coina. Nitohaneente cana osaacha que nesarujueein nihacachene caje cana mitaeranu que coroso que ohelu Curisito.

²⁵ Jaurihaalute niqui aiha beraicha colane nenea carenerone rijijieein nitajenaa neein nerejetocoaachelu. Nete laen inae ena carenerocuru beraiha beraichane, nitajenaa nainecurenihane rijijieein inara beraain niha Curisitone jaun, nitajenaa naineneichene jaan ichaonaa que ichaohiche.

3

Naaonjoaai ichaauruhine sinijeraonacaauru.

¹ Aihana jaun inara lanaauru ere tonoraain neeuche enecuru. Aihute inara ichao cajeecha coaraain, acaauru rai erenaa latelanaala, nii Cana Coaunera beratenojoin erenaa coitucuhin esenetaain neeuruhine esenetana jerelanaala nenacaauru inara lanaauru,

² esinae rauhijiriin caohachaaain neein, nii baaso ichaelanaala inara suujua acateein ichaohichene coaracuruhane.

³ Esinae rauhijiriin caohachaaain nenea jeriquichene, nii nitajenaa inaaurera rucuhele oro caje ichanohichuru, cajione caohachaaauru, naaonjoainuri que coacuelanaala,

⁴ inara suujua aina cutaain esinae rauhijiriin Jesocurisito suujue que coacuhin neeuchete raotojoeein neeiche. Caohachaaain Cana Coaunera notaracae nihacanete jataain nelate.

⁵ Nii rijijieein techu nerejetocure cana inoensihuru benecuru- jeriha Cana Coaunera nee rijijieein ichaonacaauru. Nitohaneein jeriha Cana Coaunera esenetaauruhane jaunte, jeriha acaauru lanaaurune rijijieein acaauru ere tonoraain neeurelu nii acaauru benecuru.

⁶ Nitohanihane jaun techu: “Canu curuaanaa,” narejete lana Abaraain rai Sara, nere tonoraain aca jerihane rijijieein nihane jaun. Nii aihalu Sarane rijijieein casilanaala coejelanaala neeichenete, rauhijiriin coujuriu nii Abaraain aina Sara nefoeratenein nenea rijijieein neriquichein.

⁷ Jana inara acaauru lananequichene, jeriha inara sinijeraaurune rijijieein jiniiquiin ita suujua rijijieein neeuche. Coa ene neeuruhane amihaneon amurijiriin, inara sinijeraauruhacha ichanenu tein nihache. Inara rijijieein acaauru caohachane quete, nitohanein acaauru rai ichaonaa tein nelu Cana Coaunera. Aineeichenete Cana Coaunera bajaain neeichene, inara ere tonoraenereein Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera ranojoein nenacaauruhacha ichanenu

⁸ Aihana jaun ita suujua rijijieein neein ita janojera rijijieein ita belaaain, leeochoauru coroatajanein, nii leeochoauru amurijiriin nenea coacuelanaala neeuche.

⁹ Jiaonriha tonaain baasoneein inara que erein neinihane, nii tonaain que baasoneein ereeichene. Niheichu inara nocoeje chanuheranihane, coa inara netonai nocoeje chanuhache. Nitohanenaa coacuelanaala acaauru rai caohacha ichacuche. Nitohanein inara rai caohacha ichaane coina inara raain nihalu Cana Coaunera nee rijijieein.

¹⁰ Nii coinate:

“Chunocoha nichao colalajiin
raoti ichaonaa que ichaonaa jerihane,
namute cacha que baasoneein erelanaala,
nii casajenelanaala,

¹¹ baasoneein ichaonacaauru aina nelanaala,
caohachaaichaain
raotojoein ichaohane jaanuhacha ariin
acaacha sacuhine.

¹² Cana Coaunera
caohachaaain suujua coaraain ichaonacaauru beraichanein nihane jaun,
bajaauruhane aonaain ne.
Nete laen baaso ichaeein ichaonacaauru que
jaoleconaa rijijieein ne,”
naa Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhane.

¹³ Nitohaneein itolere bana caohacha nejesinaacha que coacuhin neeichene, nerihei inara rai baaso ichara.

¹⁴ Nete laen caohacha ichaquichene coreniha necairichanaa coaraqichene nihanatiin rachoojoein nerausiajejein neriquicheein. Jiaonriha nii chuni que casiin nesooneein neeichene.

¹⁵ Nesoonenaa coacuelanaala raujiaaincha inara suujua cuhane Cana Curuaanaa Jesocurisito coacuhin bajaebajaecuche. Chaen letona jatoroain neeuche chunocoha inara caje, "Chatohanihana nii jaecoichene jaan," naain bajaa inara cajene, raotojoein belaaain beechete coitucuhin neeine.

¹⁶ Nete acaauru amurijiriin nenea coacuelanaala, acaauru que inara suujua acateein acaauru rai beeichene caohachae. Nitohaneein coujuriu Jesocurisito esenetaeraneein caohacha nejesina ichaain neeuchete nocoejecurumiin inara que baasoneein erenacaauru.

¹⁷ Baaso ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene amuritoeriinteja nenacaaneein caohachae caohacha ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene, nitohaneei jeriha Cana Coaunerane jaun.

¹⁸ Nii rijieein techu Jesocurisito netonai lesajeeincha cana osa coreniha cairichanojoneein ohin nelu. Coatiha niqui nii chatohanai baaso ichaain osa que nesaruhin niheilu aca, nete erenaa tonoraelanaala baasoneein ichaonacaauru coreniha necairichaaain nelu, rai Inaca Cana Coaunera rene cana amaane coina. Joaenreein cacha rijijieeinte niqui ohin nelu rai jaberoco. Nete aca Cana Coaunera suujuenihane jaun oo caje ichanaain enanetojoein ichaohin ne.

¹⁹⁻²⁰ Nitohaneinte suujue nejesinaneein cuhin, acau tabai itajenojoneein moconajaera casetecanohineein nitajenacaauru suujue relaelu. Acaaurute bote nainaa Nohene reen-tiaain esenetaauruhane cohaca Cana Coaunerane sainejeein, esenetaaurenihane jaun nitajeurelu. Acaauru tabaauru esenetaeraauruhachate, itolereneein fosanejeein acau tabai caje nichoteurelu.

²¹⁻²² Nii acute cana osa jianein ichaohacachene coina baotisanojoinichaane jaa conacaneein nenaanelu. Nii aina cuaainte, inae ichoteratenojoneein nihacache cana netonai. Coatiha raujiaain culuonoiniha cana jaberocone coina baotisanojoi nihaacache. Acate raujiaain cana jaberoco coulocihin, oo caje ichanaai dedeue cuhin Cana Coaunera raotono nichajai que neein, itolere anjeraauru amurijiriin, cocoaianacaihuru amurijiriin nihane coina nenea Jesocurisito aina cuaain, aina nenea coina cana suujue coulooca Cana Coaunerane jaan neein ne.

4

Cana Coaunera tenojoi inaraacha ichana nainei que leeochoaauru coroatajanecuche.

¹ Aihane jaun cana coreniha jaberoco cairichaaain nihalu Curisitone rijijieein, inara netonai necairichanaa coaraqichene coina jatoroain neeuche.

² Suujua letono rijijieein ichaohane jianein Cana Coaunera jerenohicha ichaane coreniha necairichanaa coaraain neite osa caje nichoterein.

³ Jauriaalute inara netonai aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein nerejetocoichelu. Nitohaneechene jaunte, jataain baasoneein ichaohin, inara suujua coaraelanaala necha ansainein nerejetocoichelu, jianelanaala cocohin, tonijiaain ichaain ajenacaauru aina niha natiin neein, nii ichanohichuru ecaantooruniha natiin corojeein, naaonjoaain nerejetocoichelu.

⁴ Nete laen inae enene, chabana jianelanaala baaso ichaain nenacaauru aina ichaore-jetocoichene jianequichene jaun, inae inara coaracureniha acaauru aina nejaun inara cojoelatiin inae baasoneein inara que ereeure.

⁵ Nete inae ecu tihane bana onacaauru, ichaohin nenacaauru, naaonjoainuriicha ichai coitucuhin nii rucuheraanu que nenea cojoanonaa que tihane bana, raajenihane niicha ichai biha cuururein.

⁶ Nii onacaauru raita Cana Coaunera ere berejetecurelu, ohin neeuruhane nihanatiin aitoaha Cana Coaunerane rijijieein suujue nejesinaneein ichaohin neeuruhane coina. Jerichanejeein techu niqui, aitocuruha cachaaurune rijijieein caohacharelu jaiti jaberoconeein neeuruhane bana rucuhonihihalu niine.

⁷ Inae satonoha itolere que tururichaje. Aihane jaun inara que Cana Coaunera icharatenohin ichajejin Cana Coaunera bajaee bajajeein ichaaoche.

⁸ Itolereneein inara suujua aina cutaain jiniiquiin ita belaaain ichaaoche. Jataain ita belaaain ichaoha cachanete arajii rai nosa que suujua acatereein Cana Coaunera.

⁹ Inara rene turuhin niha chunine tonaain leeochoaauru que erenaa coacuelanaala inara loreri asaee raauche.

¹⁰ Coujuriu lauri lauri inara que Cana Coauneraacha icharatenohi icharaneein nena tocohanein, ichana nainequichene rijijiein inara rai Cana Coauneraacha tenojoi aina cuaain leeochoaauru corootajanecuche.

¹¹ Chunocoha tonaain erenaa jerihane jaa que irihane, jeriha Cana Coaunerane rijijiein erein neeine. Chunocoha corootajanera lathiane, ii rai Cana Coauneraacha tei que laraajiin corootajaneeu. Itolere iicha ichai ichaaine, itolere bana caohachaaichaaute ii corootajaniha Cana Coaunera aina Jesocurisitone coaraain coroaecuruhine cachaauru. Acate rai necaohacha que necaohachaaichaa in itolere ichana naineranein ne-chariji bana satoelanaala. Nitohanemiin.

Coujuriu Jesocurisito ranojoneein nena tocohanein necairichanaa abaantaauche.

¹² Canejeraauru, jiaonriha mainajein coujunojoneein neriquicheeine que jatoroaelanaala neeichene.

¹³ Raujiaaincha aihalu Curisitone rijijiein necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin rachoojoein neeuche- inae turuha necaohachane bana rachoojoein neriquicheeine jaun.

¹⁴ Curisito cachanein neeichene coreniha inara batohin nei nihanete, nerausiaa- quiche jataain caohachaaichaa nena Cana Coaunera Suujue inara aina nihane jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun necoejemiin, sonajaain jaohin, asijiaotoneein, leeochoaauru rai cotainacai ichaain, naaonjoain ichaane coreniha cairichanojoneein nena.

¹⁶ Jana Jesocurisito cachanein neeichene coreniha inara casetecaain neinihane, jiaonriha nocoejequichene. Raujiaaincha coreniha Cana Coaunera bajaain corojeein neeuche.

¹⁷ Inae cana rai cahanichaachene ichanohi rucuheca Cana Coaunerane cojoanonaa que turuha. Nitohanein rai cahanichaachene que nunuhetein, nitohanein icharichaaichaa jaun, chatohaneururichaaichaa Cana Coaunera ere tonoraelanaala nenacaauru.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti rai cacha nichaachene saijiein, necairichanaa coaraain nichoterichaacheeine. Nii jaun chatohaneururichaaichaa chaainti, nechu aansainein osaonacaauru.

¹⁹ Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichaquichene coreniha necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin, itolere bana caohacha ichajein ichaohin, naitoonjoo rijijiein cha ichaeranein nena Cana Coaunera bijiu inara suujue teeuche.

5

Jesocurisito ranojoneein nenacaauru suujuatera

¹ Enane laen nii inara aina ita taojieraauru bichauhenaauru suujuatena jereun. Canuhetonaine acaauru rijijiein ichauchenanein cana coreniha necairichaaalu Jesocurisitone beranein neeun. Nii rijijieinechu canuhetonai acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera Cojoanonaa que nereeunni, inae ecu tihane bana.

² Nii inara que Cana Coauneraacha beraichatenojoi, rai cachanein nenacaauru beraihuche. Nii cointate inara que beraichatenajae Cana Coaunera. Caohachaaichaa inara suujua coaraain jeriha Cana Coaunerane rijijiein acaauru beraihuche. Jiaonriha inara letoera latein core cinaacha ichaquichene. Raujiaain jeriha Cana Coaunerane rijijiein corajein ichacuche.

³ Acaauru curuaanaanein nena coacuelanaala, raujiaain caohacha nejesina ichaain neeichene coarateeuhe acaauru quete, acaauru netonai inara caje nerelaaurumii.

⁴ Nitohanein neeichenete, inae turuha cana beraicha esinenei nenaane bana, inara que rai necaohacha que necaohachaaichaa nena- comai lauriarein inara couturi que. Nii comai chariji bana setuhin naasaerinaain.

⁵ Jana inara enamanaacuru, jerecuruha inara bichauhenaaurune rijijiein neeuche. Satiin ita suujua rijitojoein ita amurijiriin nena coacuelanaala nii:

“Cana Coaunera,
itolere amurijiriin nena jereraauru
lacuroeranein,
cairichanojoneein nenacaauru cairichaaajoaain coaraain
corootajaneranein ne,”

naain niha erenaane que ninae.

⁶ Aihane jaun Cana Coaunera bijihu neein, nii chaque nelatihei rijijiein neeuche. Acate inae ecu tihane bana jataain nelateinein neeichene cina icharein.

⁷ Coa itolereecha que coacuhin nererojoecaaeriin nihache, itolereecha que inara beraichaaichaa Cana Coaunerane jaun.

⁸ Aihana jaun caohachaain jataain itolere que nainaan neeuche. Charijieein teeinti jatoraain quihane rai netiin nesari ariirijie janolari, nii rijijieeinte jatoraain inara ariirijie moconajaera inara itajihane coina.

⁹ Charijieeinjin chatohanai que inara sarunaa jereranihane, jiaonriha rijitoeiechene. Raujiaaincha nii inaraacha esenetai aina cuaain laraajiin, satiiin chauratane sacuritaain nenacaauru cana nejeraauru netonai, nii jelai necairichanaa abaantaain neeuruhane coitucuhin abaantaain neeuche.

¹⁰ Nete inae carajaaajoaain necairichanaa abaantaain neeichene baiha, inara coroata-janiha Cana Coaunerane aina rauhijiriin baaso ichana coacuelanaala laraajiin acaacha esenetaain neriquicheein. Nii jeelai Cana Coaunerate, jataain cana belaitohane jaun, rai calaohi Jesocurisito aina cuaain cana cotijiaain cana raain nelu, rai Cojoanonaa que aina nena coina.

¹¹ Nitohaneein itolere ichana naineraneein neeine chaabana satonoelanaala. Nitohane-miin.

Satono tihane rai nocoiha Fedorone.

¹² Casuujua rijijieein nena cana nejera Siribano quene caa quiricha laenaerateein inara rai-chaque tonaelanaala inara suujuatiha. Chaen jataain esinae rauhijiriin inara belaiha Cana Coaunerane jaun, coujunacaniha rausiaenojoneein neeichene jaanu tihane coitucuhichene coina. Aihane jaun jataain inara belaiha Cana Coaunerane jaun, aca jerihane rijijieein ichaaoche itolere bana.

¹³ Janijiin inara raain nihalune rijijieein, Babiloniau janijiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaaurute inara coacue. Cacalabi rijijieein nena- Maroco netonaite inara coacuhe.

¹⁴ Ita rene turuhin neeichene, raotojoein jiniiquiin ita belaiin ita raain neeuche. Satiin Jesocurisito cachaneein neiniquichene raotojoein neeuche.

Fedoroacha letoi coroataja

Acaauru coaacane biha Fedoro

¹ Canuna Jesocurisito letononeein- rai afosotolo Simoon Fedoroneeun. Cana Coaunera, chaen nii cana ichoteraneein nena Jesocurisito, naonjoainuri chabana nohanelanaala cana rai caohacha jataain nelatei teraneein neeuruhane esenetaeranequiche canacaanu rijijieine raine caa quiricha laenaan.

² Nii Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhichene jaan aina cuaain, itolere inaraacha latei que inara rausiaemiin Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito ranojoi ichao

³ Cana Coaunerate itolere niicha ichana nainei ichaain, cana ichao rai canaacha latei teein, leinjiin cana suujua coaraain nihacachene jaanu teein ne. Nitohaneente nii niicha ichana nainei ichaain, cana cotiharaneein nena coitucuerate cana que Cana Coaunera.

⁴ Satiin nii cana rai niicha tei aina cuaainte, cana rai tihane coina naitoonjoa jataain itolere amurijiriin itolere que nelateein nena te Cana Coaunera. Nii aina cuaain niicha tei ichaonaa que ichaohin, nii itolere bana baaso coacuhin nitajerai niha cachane jaan jianein ichaohichene coina.

⁵ Aihana jaun, jereniha inara suujuane nihanatiin, atiin jeelai amuritoheriin jeriha Cana Coaunerae rijijiein esenetaain cha coitucuhenee neeichene coarateein,

⁶ inaraacha coitucui aina cuaain caohatiin coacuhin, baasonein coaauquiche inara suujua cuhanene tonoraelanaala, nererojoecaelanaala neein,

⁷ inara belaiha Cana Coaunerae rijijiein jiniiquiin ita belaaichaa.

⁸ Nitohanai ichaain ichaohichene, coatiha inacojoein nelatelanaala nerinaain inara ichao. Niheichu inacojoein Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhichene.

⁹ Nete laen, nitohanai ichaelanaala nena, leinjiin maosa rijijiein cha coaraelanaala nihane jaun, jauriaalu rai nosa caje couluonohihane baiteein nihane jaun aicheein.

¹⁰ Canejeraauru, nitohanihane jaun, inae inara janijiin inara raain nihalu Cana Coaunerae jaun, esenetaaichene ilaauche inara suujua cuhane. Nitohanein neeichene coatiha chabana esenetaaichene jianeriheeichein.

¹¹ Chaen techu nitohanein neeichene, cana Curuaanaa Jesocurisito Cojoanona chabana satoelanaala nena bacuuja nejoacaane jana ranojoein neriquichein.

¹² Nii jaunne, inae caohachaain inara relaaauruhane jaan coitucuhin jeriha Cana Coaunerae rijijiein ichaohichene nihanatiin, itolere bana inara rai coaareunni naba baitequichene coataa.

¹³ Jaiti ichaaojihanune jaunte ne carai rauhi inara suujuatein nihanune coina.

¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisitote, inae enanocojoa orichaaunine coitucuerate canu que.

¹⁵ Nena atiin nainichaaunne jaan tiajeein inara coroatajanereunni, inae ohanune baiha satiin canuhacha ichai coacuhin neeichene coina.

Itolere amurijiriin niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone

¹⁶ Nii niicha ichana nainei ichaain, turuhalu Cana Curuaanaa Jesocurisitone que inara relaacaunne jaan, coatiha raujaain nereretanaa neein nena nihei. Niheichu coatiha canacaanu suujua caje rocchin choeluinnaain nohaniha aitoacaanu. Canacaanu nota que itolere ichaa Cana Curuaanaa Jesocurisitone jana coaraacaunne jaan quena aitocoanu.

¹⁷ Coarajihacaunne jana techu, rai necaohacha tein jataain erena raotono que ereein rai Calaohi nihane cocoaana: "Caate jataain canuhacha belaaeinein, janijiin canuhacha tei cacalabine," naain rai nii Calaohi cocoainaelu Cana Coaunera.

¹⁸ Nitohaneine que banijiaain nena ichtane ucuunne neein, Cana Curuaanaa aina jiniiquin neein, dedeeu neein rai iriha Cana Coaunerae jana aonacaunlu.

¹⁹ Niite, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profetacurune* coitucuhin esenetaain neeichene jaanu neein nena ne. Aihana jaun, caa canacaanuhacha beebejeite, leinjiin nocohenaanau jeraaen conohajeein conoha conone rijijiein inara conoera neein, janona rai mituhin conoha soaene rijijiein, inara suujua cuhane conaeranein nereein, turuha rai cojoanonaane que tiaain.

²⁰ Aihana jaun, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profetacurune* esenetaichenete ne. Nii jaun, satiin Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohinein nena, coatiha suujua caje rocchin aitocuruha *profetacurune* jaan nihei.

²¹ Aihana jaun, satiin *profetacuru* coatiha rai suujua caje rocohin aitoroatocuruhi, Cana Coaunera Suujue acauru que coitucueratihane jaunte, acauru que coitucueratihane rijijieein berejetocurelu.

2

Nechu joaenreen nohaneein cache relaauruhane.

¹ Isaraelitaauru jana nihalu nohaneein cache relaaurera *profetacurune* rijijieeinte, inara jana netonai neeurureein cache coritaain cache relaaureraauru. Acaaurute jerichanejeein inara relaa nocoetiin, inara que asinojooinein nechu nohaneein inara relaaurureein suujua baaso caje rocohin. Nitohaneeeinte inara ichoteraneein niha Jesocurisitone saijieein, acaacha esenetaaichene caohateraneein neeurureein. Nitohaneeuruhane jaunte itajenojohi necurureein.

² Arajiichurute nechu nichao aasaeraanu que acauru ichao baaso rijijieein ichaaurureein. Nii coaraante chabana satonohelanaala nena ichaonaanaja coero cuhane cana amaeraneein niha Jesocurisitone saijieein que baasoneein ereeurureein cachaauru.

³ Nitohaneeuruhane jaunte, coriquiicha que coaacuruhane jaun inara cairichaurureein, inara coritaain inara relaauruhane coreniha. Nete inae inoaelu caje coaaneein casetecanohineein neeuruhane coina, inae ichanohineein nihane jaun caseteco coaracuruhane rai neeure. Nerihain nii caje acauru ichotera.

⁴ Cana Coaunera, osa que nesaruhin neeuruha rai letonocuru aanjeraaurune jana, acauru que suujua acatelanaala, usi tabai aina nocohena tabai jana *cadena* que ichohanohineein jaonajaelu, satiin coulurujuenojoi niha cachaaurune cojoanonaa que turuhane reeintiaain cuu neeuruhane coina.

⁵ Nii rijijieein techu satiin coitucuelanaala nenacaauru cachaauru que suujua acatenelu Cana Coanera, inoaelu acau tabai que chauratane jooratihane bana. Acaihani Nohechate esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaohin nihane coaratihane jaun ichotereein, chaen aina caainsineein nenacaauru cachaauru ichoteratelu.

⁶ Jerichanejeein techu, Sodoma, Gomora, naajoaihurri neseuru cocoaichacuru mocoeratee ajanenein nitajeeuruhane que tiaaoojaain Cana Coanera. Nitohaneeeinte ichaelu Cana Coanera, nii baiha neenihuru baaso ichajein ichaonacaauru cachaauru notaaca niqui, nii caje nainaan baaso ichaelanaala ichaauruhane coina.

⁷ Nete laen Loto ichoteratelu, aca caohachaaain ichaohin, nii baaso ichacuruha necha aansainein ichaonacaauru cachaaurune rautaaain coaraenihane jaun.

⁸ Nitohaneein jetaote, cojoanonetoojeein baaso ichaain neeuruhane coaraain, baasoneeinchuru ita rai ereeuruhane aonaane jaun, que suujua rohecaeriin niha Lotone jana ichoteratelu Cana Coanera.

⁹ Nitohaneeeinte esenetaain rai cachaneein nenacaauru ichoterate cairichanojooinein neeuruhane caje Cana Coanera. Nii rijijieein techu, caseteconein neenihuru casetecae, rai cojoanonaa que turuhanereein tiaain caseteco neeuruhane coina.

¹⁰ Nitohaneeeinte letoaa suujuane rijijieein baasohacha ichajein, Cana Curuaanaa Jesocurisito batojoeriin nenacaauru casetecareein Cana Coanera. Chaen techu erenaa tonoraelanaala enaacha joaenreein cha chaain, chaque casilanaala acauru amurijiriin nenacaauru necoeje chanuhin naajoaaunre.

¹¹ Nete laen anjeraauru acauru amuritheriin cocoaianohineein neeuruha natiin, acauru amurijiriin Cana Coaneraacha cocoaianohineein nenacaauru nocoeje chanunaa nainecurene.

¹² Nii suujua letono rijijieein baaso ichajein ichaonacaauru cachaaurute, nechu aihaleinjiin ataebinaene rijijieein cha coitucuelanaala ichaauruhane jaun, cha coacuelanaala joareein niicha ichai ichacure. Chaen techu sohin jaonojooinein itajenojooinein neeuruhane coina inae ichanohineein neeure. Chaen techu niicha coitucuhi que nihanatiin enaacha baasoneein ereeure. Nete ooruha ataebinaecurune rijijieein ohin,

¹³ acauru netonai leeochoauru cairichaaain neeuruhane coreniha cairichei coaracurureein. Raotojooein niha nocoetiin niqui rachoojoenaa nitaje rai nena que rachoojooeure. Chaen techu jataain coejenacai aina osa que inara saruha inara aina rachoojooeure nechu inara coritaa beseta ichaain neeichene.

¹⁴ Chaen techu ene coaracuruhane itolere bana jereein coaracure. Nii jaunte chabana osa que nesarucuruhane coejein jianena nainecurene. Chaen techu enaacha osa que leeochoauru saruhin, itolere niicha latei jereein, queecha coacuhin nechu aansainein ichaore.

¹⁵ Nitohaneein neeuruhane jaunte, inae nitajenaaneein neeure; Cana Coaunera bero rijijieein rene cana turuaeraneein niha Jesocurisitone saijieein, sacuelanaala jianein neeuruhane jaun. Nii jaunte aihalu Beor calaohi *profeta* Balaamne rijijieein neeure. Aca jetaote coriqui jeriha baaso ichana jerihane jana jetao,

¹⁶ rai suujua coarihei amuneein baaso ichaa cuhane coataa jetao, cacha rijitiin rai ereein, baaso ichaane caohate nii amaera cabario rijijieein nena asno.

¹⁷ Nitohaneei cacha relaeranein nenacaaurute, caohacha que cacha relaelanaala, nechu cacha ichao asaeranein nena que cacha relaure. Nii jaunte chabana satonoe-lanaala nena nocohenaanau caseteconein neeureein.

¹⁸ Itolere quiete niqui ereure. Nete jataain joanreein aitocure. Nitohaneinte, acaauru ichao rijijieein ichaauruhane jianein, ena Cana Coaunera coitucunaa nunuhetejeeureraauru- cachaauru saruure osa que.

¹⁹ Itolereenein niicha ichana jerei ichaa cachane jereeinte niqui ereure. Nete acaauru itajeranu letononein netiin aitocure, satiin cacha, rai suujua saruhera tonoraain nena rai letononein nihane jaun.

²⁰ Nitohanihane jaunte inae Cana Coaunera coitucuhin, cana ichoteranein nena Jesocurisitone maajein coitucuhin nihane jaun, inae Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru ichao rijijieein ichaohane caje nichoteein nihane saijieein, nacoauneein nii jauriaalu aihalune rijijieein ichaohin niha cachane, jauriaa aihalune amuritoheriin baasonein ichoae.

²¹ Nitohanihane coataate niqui nirijieein, cana ichoteranein niha Jesocurisitone coitucuelanaala neeuruhane caohachae. Nabana acaauru rai tenojoineein niha nii cana rai beratenojoi Cana Coaunera caje nenaane saijieein que jaolecooruhane coataa.

²² Nete inae nitohaneeurichaaaine que: “Narohane baihate jeelai naro qui remaae. Caohatiin culeenoinihane saijieeinte inae nacoauneein naticho cuhane cue coosi,” naa acaauru que erenaane rijijieein neeure.

3

Nacoauneei tururichaaain Jesocurisitone

¹ Caa quiete, inae coroata sae quiricha laenaain letoaanu jataain canuhacha belaaainein neiniquichene rainera canejeraauru. Nii coroatajai canuhacha laenai quiricha cuhanena inara suujuateun, caohachaaain inara suujua coaraain, baaso coacuelanaala rauhijiriin coacuhin neeichene jerichaaunne jaun.

² Inoaenlu inara rai berejetocuruha Cana Coaunera tenojoineein nenacaauru *profetacurune* coacuhin, inara relaerateein nihalu rai afosotooro que cana ichoteranein nena Jesocurisitone coacuhin neeuche.

³⁻⁴ Inae caa baihate nechu inara necoeje chanuha: “Aanca Jesocurisito. Nacoauneein turuhane cointate niqui aitelu. Inae ohacoaauruha cana foerateracuru niqui, nete jerichanejeen sacue necoaunaa cana rai chauratanene caje coauneein nihane rijijieein,” naain ereeururichain nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein baaso ichajein ichaonacaauru cachaaurune que nainaan ichaaoche.

⁵ Nitohaniha acaauru ichaone jaunte, jaiti necoaunaeniha satiin itolere ajiniha, inae nesiha dedene jana, acau nejesinanein niha caa chauratanene jana, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun, acau caje coaunanohinein nihalu caa cana rai chauratanene coitucuhin esenetana jerecurena.

⁶ Nii rijijieein techu, elo tabai aina cuaain itajenojoineein nelu caa cana rai chauratane.

⁷ Nete laen, caa ena nena dede, chauratane, naaonjoainuri, inae nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun, usi tabai que nitajeeuruhane coina rucuhenehinein neeure. Nii usi tabai, baaso icharaauru itajeranuneein nenaate, acaauru mocoreein cana janonaa satono bana.

⁸ Canejeraauru, jiaonriha Cana Coaunera rai le jiichoo, le oaraanca jaanacanei carajanihane jana, le oaraanca jaanacanei le jiichoonejihane baitichache.

⁹ Coatiha niqui aitocuruha esenetaichuru tabaaurune rijijieein, cana rai naitoonjoan tihane baitihane jaun, caeneenejhei Cana Coaunera. Chuni nitajihane jerenihane jaunte, saain nichoteein niha cachane jerihane jaun, jaiti inara cojoae Cana Coaunera.

¹⁰ Nete inae ecu tihane bana, coitucueraelanaala turuha asijaatone rijijieein, coitucueraelanaala turureein cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii janate tonijiaain coasinacaain neranuha cureein caa canaacha coarajei dede. Itolere, que nenacaauru netonaite itajereein usi. Jana chauratanete satiin que nenacaauru aina jiniiquiin coaraain benojoinereein Cana Coaunera rai.

¹¹ Nitohaneein nitajerichaaïn itolerene jaun, leeoça que coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaõche.

¹² Aihana jaun, çhajaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeuchete carajaelanaala turuhine. Inae turuhane banate, usi tabai que itajenojoiniha cureein caa dede canaacha coarajei. Itolereite nii usi jana neein mocoreein.

¹³ Nete nitohanihane nihanatiin, cana laen ena nena dede, ena nena çhauratane, naaonjoaihunri cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa cohajerichaaçheein. Ecu coatiha inae nerinaain baaso, caohacha nejesinaachate nereein.

¹⁴ Canejeraauru, aihana jaun, nii que turuhane cohajeiin, caohachaain ichaaõchete osa colane raotojoeiin çhajuaihonelanaala neeichene jana, inara eruhine Cana Coaunera.

¹⁵ Aihana jaun, satiin nichotenaa coina, cana cohaca jaiti turueniha cana Curuaanaane coitucuhin que nainaaïn neeuche. Nii quete inara rai niicha laenai quiricha çuhane been laenaeraete cana nejera Faboro, que coitucueratiha Cana Coaunerane çaje coitucuhin.

¹⁶ Le quirichaauru niicha laenai nainetiinte, nii que aitiin been laenaeraete cana nejera Faboro. Nete tabaauru coitucunacaene caaintatiin aitohane jaun. Nii jaunte, leeoçhaauru Quiricha laenanohineein nena ichacuruhane rijijieein, acaauru jerecuruhane rijijieein rotohi que cache relaaure, tabaauru caohachaain suujua coaraelanaala nenacaauru cacheauru. Nii corenihate, caseteco coaracurureein inae ecu tihane bana.

¹⁷ Canejeraauru, nitohanihane jaun, inae nii ajiniha çaje coaauneein nii coitucuhin neeichene jaun, inara coritaauruha neçu aansai cacheaurune esenetaaichene coataa que nainaaïn ichaaõche. Nabana inara coritaauruhane esenetaain inara suujua coreein acaauru rijijieein neeichene coataa.

¹⁸ Nete jeelai amuritoheriïn cana ichoteraneein nena Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin, jiniiquiïn aca jerihane rijijieein ita belaaïn neeichene caohachae. Aca acanein nihane coitucuhin coroaecuruhine çhabana satonoelanaala. Nitohaneein neeine.

Joaancha letoi leinjiin

Ichaonaa esine tera erenaa

¹ Necoaunaa cana janonaane ajiniha inoaelu caje coauneein nesina, canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarajei, naaonjoainne caa beein inara rai laenaain letoacaanu, canacaanu nota que coaraain, biji mucuhin, naaonjoacaanune jaun. Acate, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenea esine tera Erenaa ne.

² Canacaanu rene ecocohin iriha nii ichaonaa esine chabana sanaacharanejeein nenea terane jaunna, inara rai nii que ereereecaanu. Acate, Inaca Cana Coaunera aina nelu. Nii jianeein ratiriin turuhinte, canacaanu aina neein, jianacoon teteriin satiin rai beebeje, amuhemujeein itolere sacutaain.

³ Nitohaneente itolere ichaain satiin cachaauru notajae. Niine canacaanu raajenihane coaraain beebjihacaanu, inara netonai canacaanu aina jiniiquiin esenetaain neechene coina. Charijieein teeinti canacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoain aina jiniiquiin nihacaanu, nii rijijieein inara netonai canacaanu aina jiniiquiin raotojeein neechene coina.

⁴ Nii jaunna, jitariin beein inara rai laenaain caa letoacaanu, inara netonai coitucuhin neechene, raotojeein rachoojeein jiniiquiin nihacachene coina.

Cacha cononeein niha Cana Coaunerane

⁵ Caa erenaa- canacaanu relaa Jesocurisitone jaan- inara rai canacaanuhacha beebejeite, cacha cononeein niha Cana Coaunerane jaun, nota beroteniha cachaacha ichaine jaan ne. Nihei charijieein niha natiin jetao, que nasina nainihei chaelai, Aca itolereenein baaso ichaain nihacachene nii coarajein nihane jaun.

⁶ “Ainate jiniiquin nihacache,” naain irihacachene saijieein, asiin canaacha jerei ichacache suujueenete, cana raajenihane nohanein necoritarichaacheein.

⁷ Nete laen satiin acatiha cana ichao teteriin aiha Cana Coaunerane rijijieein asinoinelanaala chachaain jiniiquin ita suujua rijijieein nihacachene, cana osa culeerein rai coichana que rai Calaohi Jesocurisito.

⁸ “Chatohanai baaso ichahaan. Coatiha chaque osaojoeehaun,” naain irihacachenete, cana raajenihane necoritarichaacheein. Cuute casajenetiin nedarichaacheein.

⁹ Jana laen chatohanein baaso ichaain nihacachene, suujuelanaala beein, Cana Coaunera nitohanei rucuhanein nihane que jaecohacachenete, cana osa coreniha caseteco coaracaachene rai nihacachene caje, cana que suujua acatein, itolere baaso ichacaachene berotih cureein cana caje Cana Coaunera.

¹⁰ “Chaelai janonaa bana, chatohanein naosatein nihaan,” naain irihacachenete, Cana Coaunera ere tonoraene richaacheein. Cuute casaje tocohanein Cana Coaunera ratirichaacheein.

2

Cana Coaunera acatiha cana rai cha rucuharanu Jesocurisito

¹ Cana Coaunera coreniha cacalabi rijijieein nenacaauru, nabana Cana Coaunera ere lachohin, chatohanein nosatein neechene coataane catohanein laenaain letoaan. Chunocoha chatohanein baaso ichaain osa que nesaruhin nihane, niha cana rai Cana Coaunera acatiha nii rucuharanu Jesocurisito- esinae rauhijiriin caohacha esine coitucuhin rucuhanein nenea.

² Osaotohacachene caje cana que suujua acatiha Cana Coaunerane cointate raajenihane netelu Jesocurisito, coroso que teein atinaauruhane coina. Coatiha leinjiin cana coreni-hacha aiheilu. Satiin caa chauratane sacutaain que nenacaauru caje osa berotihane cointate nitohanein nelu.

³ Esinae rauhijiriin naitoonjoan tonoraacachenete, esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera nihacachene coitucunaa nainerichaacheein.

⁴ Jana tabaauru: “Cana Coaunera coitucuhanu,” naa natiin naitoonjoan tonoraenihanete, nechu jataain casajenetohane jaun aitoreein.

⁵ Esinae rauhijiriin, nere tonoraerate esinae rauhijiriin Cana Coaunera belaichanein nihane coitucunaa nainereein. Nii ainate esinae rauhijiriin jiniiquin, aina nihacachene coitucunaa nainichaache.

⁶ Chunocoha “Jerihha Cana Coaunerane rijijieeine ichaon,” naain erei, nii ichaohalu Jesocurisitone rijijieein ichaohine.

Ena nenaar Cana Coaunera aitoonjoan

⁷ Chasocuru, caa inara rai canuhacha laenai canuhacha letoai- Cana Coaunera aitoonjoan, coatiha ena econaneein nihei. Acate inoaelu caje coauneein, inara rai beratenojonein nenaane. Nii Cana Coaunera aitoonjoante, inae inoaelu caje coauneein inae inaraacha aonai ne.

⁸ Nete laen, caa ena inara rai quicha laenai quicha letoate, ena Cana Coaunera aitoonjoan- ena nenaar ne. Esinae rauhijiriin Curisito aina jiniquiiin nenaar neein, inae nocohena caje mituhajeein, jihanacoo jiichoo mituhichene jaunte, inara raajenihane nii coaraain coitucunaa naineriquicheein.

⁹ “Cana Coaunera cono conohanau neeinne, jianacoon teteriin chachaain neeun,” naa natiin nejelau namute cacha belainiha chunocohanete, jaiti moconajaera aina no-coenaana nihane jaun aicheein.

¹⁰ Chunocoha nejelau namute cacha belaaain neite, jianacoon ichaohane coaratihia aicheein. Nitohanein ichaohane nerinaain chuni osa que sarunaa nainera.

¹¹ Jana, namute cachaauru aina nejerateein belaiheite, nocohenaana joanreein moconajaera aina jaiti amuhemujue aihamaosane rijijieein, nii nocohena rai suujua aninooaane jaun.

¹² Nii jaunna, cacalabihuru rijijieein neiniquichene rai caritiin rauhijiriin inara rai beein laenaain letoaaun, inoaelu beratihalune tocohaneein nere nainaaane coina, Acaneein nihane aina cuaaain inara caje inara osa beroteratiha Cana Coaunerane coitucuhichene coina.

¹³ Saain ichauchenaauru, inara rai netonaina caa laenaain letoaaun, inoaelu caje coauneein nii nesina coitucuhin neeichene jaun. Saain enamanacaauru raine maajeeinna, caa caritiin laenaain letoaaun moconajaera amuritiin ichoae iniichene jaun.

¹⁴ Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin neeichene jaunna, caa caritiin inara rai laenaain letoaaunra cacalabihuru. Saain inara ichauchenaneeichene raine maajeeinna laenaain letoacaanu, nii inoaelu caje coauneein nii nesina coitucueraneein neeichene jaun. Saain enamanacaauru raine maajeeina letoaaun, chaae inara coichana aina cutaain Cana Coaunera Ere esenetaain, caohachaain laraajiin moconajaera choae iniichene jaun.

¹⁵ Coa nechujataain cacha sarueraanu que caa chauratane curuaanaa moconajaera tenojoin nichaae inara suujua letoaache. Chunocoha nii moconajaera tenojoin itolere nichaae suujua letoaerate, nechujataain Cana Coaunera que jaolequiiin belainihane jaun aicheein,

¹⁶ Cana Coaunera caje nenaar nihiia nii chauratane que tenojoin jaun. Nii chauratane que tenojoin, nechujataain osa que cacha sarueraanu que nenaar ne. Acate cana nota rai caohati tocohanihane nichaae suujua letoaera, niicha sirii aina cuaaain leeochoaauru amurijiriin nenaar coacuhin, naaonjoaain niha cachane jaan tera ne.

¹⁷ Nete inae cuu tihane bana, chauratane aina jiniquiiin nitajihia cureein, nii satiin cacha sarueranu tera moconajaera. Nete laen chaaelai janonaa bana nitajenaa charanejein niha cuurureein Cana Coaunera jerenohi ichajeein ichaonacaauru.

Esinae rauhijiriin nohanelanaala niha leinjiin ereine, nii caje mitunaa naineniha casajene.

¹⁸ Aonacuche cacalabihuru. Inae besaute nichaae cuujiha cana janonaa. Nii jaunte, inae uhe lalaje nii Curisito aina nejerateein nenaar cacha cairichaera moconajaera. Nitohaneinte, inae caa arajiin ocojoacoaure Jesocurisito que nejerateein nenacaauru. Nii cajete inae besaute nichaae cuujiha cana janonaane coitucuhacache.

¹⁹ Cana ainate neeururejete niqui, nete mituhin amuurelu cana caje. Coatiha acaauru, cana suujua rijijieein coacuhin neeuruhilu. Baana cana suujua rijijieein coacuhin ahuruhalunete enanetojoein cana aina neeurure. Nitohaneinte neeurule, acaauru caje esinae rauhijiriin cana suujua rijojoeein neeuruniha cana aina nenacaaurune coitucunaa coina.

²⁰ Nitohaneinte inara rai Cana Coaunera Suujue tein nelu Curisito, aina cuaaain inara itolere coitucuhin neeichene coina.

²¹ Esinae nohanelanaala erenaa niha Curisito que erenaane coitucuneeichene jauna caritiin inara rai laenaan, coatiha coitucuneeichene jaun nihei. Nitohanihane jaun inarinate coitucuhiche, casajenelanaala nenaar caje mitunaa naineniha casajene.

²² Aihana jaun, chateeinti casajenetiin ichoae, niite: “Canaacha cohajei Mesihasi nihei Jesocurisito,” naain Jesocurisito esenetaelanaala que erereein. Acatechu, nii rai Inaca Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito batohin acaauru que nejeratenaaneein ne.

²³ Chunocoha cacha, Jesocurisito coitucunaa jerenihanete, acaaeionai ranaa jerenereein rai inaca Cana Coaunera. Nete laen chunocoha, nii rai Calaohi Jesocurisito

coitucuhin leeochoaauru que coitucuerateraneein nihane, acaantonai coitucuhin rareein rai Inaca Cana Coaunera.

²⁴ Nii inoaelu caje coauneein, inara rai beratenjoin inaraacha aonai rucujueein sirichuche, inara suujua cuhaneeecha. Chaen jiaohine Cana Coaunera Calaohi caje naluhichene. Aihate Cana Coaunera caje netonai naluheneeeche.

²⁵ Nii cana rai tihane caina aitoa Jesocurisitone jaante chabana nitajenaacharanejeein nenaai ichaonaa esine ne.

²⁶ Nabana inara coritacuruha nii inara coritana jereraaurune coataane, caa inara rai aitiin laenaan.

²⁷ Nete laen inara, inara relaain inara suujuateranu lateneeeche, Jesocurisitohacha teratenjoin, Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun. Nii inara rai niicha teratei Cana Coaunera suujute, caohachaaain rauhijiriin inara relaa cureein, inara suujuateein. Inara rai cha bihane, coatiha nohanenaa nerinaain. Esinaete erenaa nereein. Aihana jaun, Curisito esenetaaichene jianena coacuelanaala aina jiniiquiin neein inara relaa rai Suujuee rijijieein ichaaoche.

²⁸ Aihana jaun cacalabihuru, enene caje coauneein, jiaohine Jesocurisito esenetaaichene jianein neeichene. Aihate chaque casiin necoatelanaala jiniiquiin queecha jaaequiin, niheichu Jesocurisito que coejelanaala nihacache enacoauneein turu bana.

²⁹ Inarate raotojoein esinae rauhijiriin caohacha ichaeranein ichaoha Jesocurisitone coitucuhin neeiche. Nii rijijieein techu, baaso ichaelanaala esinae rauhijiriin caohacha nejesina ichara cacha, Cana Coaunera calaohineein inae nihane coitucuhin neeiche.

3

Cana Coaunera calaohineein nenacaauru

¹ Aonacuche. Jataain mainajeein cana belaaain niha Cana Inaca Cana Coaunera que nainaan coitucuhin neeuche. Nii jaunte nainecure, Cana Coaunera calaohi inein cana curuaateeuruha cachaaurune, esinae rauhijiriin acaneein nihacachene jaun. Nii jaunte cana coitucuhin, cana belaaain cana coaana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachaauru Cana Coaunera coitucurenihane jaun.

² Canejeraauru, inae esinae Cana Coaunera calaohi neeinte nihacache. Nete nii baiha: “Naaojain ineinte niha curichaachein,” naain rauhijiriin coitucuenihacache. Leinjiin, coaiten enacoauneein cau turuha Jesocurisitone bana, rijijieein niha curichaacheinnete laen coitucuhacache, aitoane rijijieein, jerichanejeein coaraa curichaacheinna jaun.

³ Satiin aacha esenetaain queecha jaaequiin nenaate, raajenihane itolere baaso caje necoulucuhin neeurureein, baaso colane ichaoha Jesocurisitone rijijieein ichaoruhane caina.

⁴ Nete laen, satiin osa que nesaruhin nenacaauru baaso ichaain neeure, baaso icharaneein niha satiin osane jaun.

⁵ Inara netonaite cana caje osa beroteraanu que caa chauratane que turuhalu Jesocurisitone raotojoein coitucuhin neeiche. Coatiha Aca charijieeinijiji chaque osaojoejeein niheil.

⁶ Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichajeein jianelanaala nenaate, osa que nesaruna nainenereein. Nete osa que nesaruhin nenacaauru, coaracuruhane niha natiin chabana coitucurenereein, nii jaun coatiha rai cacha necururinaain.

⁷ Coa inara coritaain neeuruha nejelau cachaaurune esenetaain nihachera cacalabihuru. Chateinti baaso que jaolequuin caohacha nejesina ichae, niite caohacha ichara ne, aia nii caohacha nejesina icharane rijijieein.

⁸ Chateinti osa que nesarujueein ichoae, nii te moconajaera rainein nihane jaun aicheein, inoaelu caje coauneein osa neba niha moconajaerane jaun. Nii jaunte caa chauratane que turuha uhelu Cana Coaunera Calaohi, nii moconajaera ichanaa itajeein beroteraanu que.

⁹ Cana Coaunera coitucuin, Cana Coaunera calaohineein nenaai, inae osa que nesarujueein ichaonaa nainihein, inae rai Cana Coaunera tenojoi ichaonaa que ichaohane jaun. Chaen inae Cana Coaunera calaohi nihane jaunte, inae osa que nesarujueein ichaonaa nainene.

¹⁰ Coitucunojoeineinte neeure Cana Coaunera calaohichuru. Nii rijijieein techu coitucunojoeinein neeure moconajaera calaohichuru, caohacha ichaelanaala, namute cacha belailanaala, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera cachanein neeurenihane jaun.

Leeochaauru aina jiniiquiin ita belaaain nihacane

¹¹ Caate nitohaneein nihacachene coina: “Jiniiquiin ita belaaïn, leeooha cachaauru niha natiïn belaaïn, naaonjoaain ichaaoche,” naain inoaelu caje coauneein beratenojoneein nena ne.

¹² Aihana jaun, nainihaacache moconajaera cacha neein nihalune jaun nocoala sohin jaohalu Caainne tochaneein ichaohacachene. Chanuna nocoala sohin joae Caain. Caohachaaïn suujua coaraa nii rai nocoalane jaunte sohin joae, baasoneein ichaoha nii Caainne jaun.

¹³ Inara belaihureniha Cana Coaunera coitucuuruhine coaa nii que nererojoeaache. Coatiha enaacha inaraacha coarai inerinaainta canejeraauru.

¹⁴ Ohin nitajenaa rai nena janate nii caje cana ichoterate, chabana nitajenaa charanejeeïn nena ichaonaa que ichaohacachene coina. Nii jaunte cana amute cachaauru belaaïn naaonjoaache, inae raotojoeïn coitucunaa jaun. Chateeinti namute cacha belaine, niite ohin nitaje rai nihane jaun aicheein.

¹⁵ Satiïn namute cacha que jaolequiiïn nenacaaurute leinjiin nechua aansai sonajaineein ne. Inarate raotojoeïn coitucuhin neeiche, nitohaneein nechua aansai sonajaaïn nena, coatiha chabana ichaonaa nitajenaa charanejeeïn nena ranaa nainihei.

¹⁶ Coichana aina cutaaïn cana belaiha Jesocurisitona jaunte, Cana osa corenia coroso que neteeïn ohalune coitucuhacache. Nitohanihana jaunte, raotojoeïn jianacoon ichaoha cana amute cachane coina coreniha itolere necairichanaa abaantaain acaauru corootajaneein nihacachene caohachae.

¹⁷ Raotojoeïn ichaohane jaanu que coriqui siriïn niha chunine jana, jataain cairichei inejeeïn corootajana lateeïn niha leinjiin namute cachane jana tenihanete, aina cutaaïn Cana Coaunera belaihinane jaun aicheein.

¹⁸ Calabihuru, nainihei cana ereecha que cana amute cacha belaiha nocoetiïn ereein nihacachene. Esinae rauhijiriïn cana amute cacha belaihaacachene, niicha latei teein belaihaachenete ne.

Chaque necoatoelanaala tonajelanaala Cana Coaunera acatiha nihacachene

¹⁹ Nitohaneein nenaate, esinae rauhijiriïn ichaonaa chabana nitajenaa charanejeeïn nena tera aina esinae nihacachene coitucuha curichaachein, Cana Coaunera acatiha nena bana.

²⁰ Chatohanei ichaaïn nihacachene coreniha cana coulurujihua cana suujuane sainejeeinte, canaacha ichai coitucueraneein ne jianacoon cana tera- Cana Coaunera, Aca itolere coitucueraneein nihane jaun.

²¹ Canejeraauru, jana cana suujua cuhane chatohaneein baaso ichacaachene coaraacachene jana, chatohanei ichaeniha cachene, Cana Coauneraacha que jaaequiïn nacatiha nerichaacheein.

²² Acate satiïn canaacha bajai tereein, cana rai naitoonjoan tonoraain, Aca jerihane rijijeeïn chachaai nihacachene jaun.

²³ Nitohaneein tonoraain nihacachene coina cana rai naitoonjoante, rai Calahi Jesocurisito esenetaain, le cacha nichaachene jiniiquiin ita belaaïn ichaohacachene coina ne.

²⁴ Satiïn naitoonjoan tonoraain nenacaaurute, nii naitoonjoan jianena coacuelanaala, aina jiniiquiin neeuruhane jaun, acaeaentoi acaauru aina ichoae. Nitohaneinte cana aina ichaohane coitucuhacache, cana que coitucueratiha nii cana rai niicha tei rai Suujuene caje.

4

Cana Coaunera Suujue aina nejeratiha moconajaera suujuene

¹ Aonacuche canejeraneein cacoelaichaaauruna caa que erete aonaquiche. Coa Cana Coaunera letono niha nocohetiïn inara rai satiïn erenacaauru esenetaain nihache. Nitohaneein inara coritana jerera nihane, esinae rauhijiriïn Cana Coaunera Suujue sirichuruhane coitucuhichene coina couunajaaïn coaranaacuche, jataain lanaeniha arajiïn caa chauratane que casajeeurune jaun, tabaauru cana Coaunera letononiha nocoetiïn ereuruhane jaun.

² Nitohaneein couunajaaïn coaranaaquichenete, esinae rauhijiriïn Cana Coaunera Suujue siricha coitucuriquicheein. Satiïn, cachaneein turuhin nejanoaalu Jesocurisitone coitucuhin nenacaaurute, esinae rauhijiriïn Cana Coaunera Suujue siricheein.

³ Jana nitohaneein niha Jesusone coitucunaa jerelanaala nenacaauru, coatiha Cana Coaunera Suujue siririnaain. Leinjiin Curisito aina nejeratena moconajaera suujuete siricheein. Inarate coitucuhin neeiche, inara uricho que bera aonaain naaonjoaain

neeichene jaun. Nii moconajaera suujuete inae caa chauratane que turuhin ne. Acate Curisito que nejerateneaa nera cacalabihuru.

⁴ Jana inarate Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun, nii casajeuru ichoae inii neeiche. Nii inara suujua cuhane inaraacha siriite, jataain mijiaainetiin ne, caa chauratane que nenacaauru rai tenojoin ichoae jauhecotojoeriin.

⁵ Acaaurute jelai teein caa chauratane que nenacauru neein neeure. Nii jaunte raujiaain caa chauratane que nenacauru itolereicha que ereereecure. Nii jaunte acaauru ere aonaain esenetaain tonoraure acaauru rijijieein caa chauratane que nenacaauru cachaauru.

⁶ Jana canate Cana Coaunera caje nenea nichaache. Nii jaunte Cana Coaunera coitucuerera, cana ere aonaain tonorae. Jana Cana Coaunera coitucuuruhite cana aohana jerene. Niicha cajete nainacaache, “Acate Cana Coaunera Suujue siri. Jana acate casaje moconajaera suujue siri,” naain coitucunaa nainichaache.

Jataain cacha belaiha Cana Coaunerane

⁷ Canejeraauru, coanete cana laurijiracuru, chaen nejelau cachaauru, naonjoainuri belain nihacache, Cana Coaunera caje coauneein unaaniha ita belaihaachene coinane jaun. Satiin nitohaneein namute cachaauru belaiate Cana Coaunera calaohineein ne. Niite esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucureein.

⁸ Chateeinti namute cacha belaine, niite Cana Coaunera coitucueine. Cana Coaunera coitucuera, aiha Cana Coaunerane rijijieein jataain cacha belaihanee jaun.

⁹ Cana quete jataain cana belaitohane coarate Cana Coaunera, caa chauratane que acaihanejeein rai Calaohi letoaain, nitajenaa charanejeein nihacachene coina.

¹⁰ Belaaain cana arihacachene que ainaa tocohaneein cana belaiha Cana Coaunerana jaunte Calaohi letoaelu, cana osa coreniha raajenihaane onaa que netihane coina, nabana cana osa coreniha necairichanaa coataa, atiin cana ichoterate cana osa coreniha necairichanaa caje.

¹¹ Aonacuche canejeraauru. Nitohaneein jataain cana belaaain niha Cana Coaunerane jaun, coanete cana netonai cana laurijiracuru, nejelauru, naonjoain belain nihacache.

¹² Coatiha Cana Coaunera coaraain nihei chunei cacha niqui, nete, ita belaaain, cana laurijiracuru, nejelau cachaauru, naonjoain belaihaachene cana aina nereein Cana Coaunera. Nii cajete cana belaitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacachene coaracurureein cachaauru.

¹³ Nitohaneein aina nihacachene jana, acaentonai cana aina nihane coujunacanue que cana rai Suujue te Cana Coaunera.

¹⁴ Canacaanune, caa chauratane que osa caje cachaauru ichoteratihane coina, nii rai Calaohi letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane coaraneein caa beebjihacaanu.

¹⁵ Satiin cacha, Cana Coaunera Calaohineein niha Jesosone coitucuhin berate Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunera netonaite, aina nereein.

¹⁶ Nitohanihane jaunna Cana belaiha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaacaanu. Cana Coaunera cana belaihaneein nihane jaun, rijijiein namute cacha belaiate, Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunerate aina netonai ne.

¹⁷ Nitohaneine esinae rauhijiriin jianacoo teteriin cacha belaaain nihacaanune jaun, chaaelai que casilanaala, chaque tonajelanaala nerichaanuhin, inae cacha coulurujuihane coina coaitee turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito bana.

¹⁸ Esinae rauhijiriin cana amute cacha belaaain ichaohacachene, nihei chaque casiin ichaonaana jaanu. Ita belaaain ichaohacanete, jaoleneein ne nii cana casataera cana casete-caeraanu. Jana chaque casiin nihacachenete, cana amute cacha belai ichaoenihacachene jaun airichaacheein.

¹⁹ Canacaanune Cana Coaunera belaaain nihacaanu, aca jauriaanejein ichoaichaniha canacaanu belaaain nihalune jaun.

²⁰ Chunocoha: “Nanune Cana Coaunera belaihun,” naain iriha natiin, namute cacha belainihane, acate leinjiin casaje neba ne. Coaracuche nachuhinti, notaracaae neeuruha nii namute cachaaurune saijieein acaauru belairiha. Nii jaun techu, nii amuritheriin Cana Coaunera belaina nainene, chabana coaraain esenetaenihaane jaun.

²¹ Jesocurisitote cana rai: “Chateeinti Cana Coaunera belaaain ne, nii namute cachaauru belaaain neeine,” naain cana letoaain cana ratirilu.

¹ Satiin Cana Coaunera letono Mesihasi niha Jesosone esenetaauratione Cana Coaunera calaohineein neeurureein. Nii cana inaca Cana Coaunera belaichate, satiin rai calaohineein nenacaauru belaicheein.

² Cana Coaunera belaichaache esinae rauhijirinet, cana letoaane jaan icharichaachein. Nii banate Cana Coaunera calaohineein nenacaauru netonai belaichaachene coitucurichaachein.

³ Cana Coaunera belaihanete, nii cana letoaane jaan tonoraain rijijieein chaachacaane ne. Niheichu coatiha caaintai ichaonaa nihein nii naitoonjoan.

⁴ Satiin Cana Coaunera calaohineein nenacaaurute, chauratane que nenacaauru itolere baaso choae ini. Satiin nii canaacha esenetaite cana suujua lararajiain cana coroatajane, chauratane que nenacaauru cana que nejeratenacaauru amuritoeranein nihacachene coina.

⁵ Cana Coaunera Calaoheinein niha Jesosone que jaaequiin nenaate, caa chauratane que nenacaauru moconajaera letonocuru amuritoreein.

Caa nichata laurii erenaate, "Naaonjoaaineinte ne Jesocurisitone," naain berane.

⁶ Cau chauratane que niha Jesocurisitone janate, acau que baotisanajoineein neein, coroso que ohin rai coichana jaohalune que, naaonjoain que cojunacatenohineein nedaclu. Cana Coaunera suujuete esinaein nitohanihane coitucuerate cana que. Nii Cana Coaunera Suujuete chabana nohanelanaala cana rai beranein ne.

⁷ Nichatajaainte neure rai Suujue que, nii Aca nihane coitucuhin beracuru.

⁸ Nii coitucuhin nenacaaurute, Cana Coaunera Suujue, acau, ichana, naaonjoainuri ne. Acaaurute ita suujua rijijieein beranein neure.

⁹ Chacauru, cana rai nii acaauruhacha coarai beebejeuruane esenetana nainichaache niqui. Nete jataain nii amuritoeriin nelate, "Naaonjoan" naain biha Cana Coaunerane, nii rai Calaohi que aithane jaun.

¹⁰ Cana Coaunera Calaohi esenetaerate, esinae rauhijiriin aitha Cana Coaunerane rucujuein siricheein suujua cuhane. Chateeinti Cana Coaunera esenetaene, niite casaje tocohanein Cana Coaunera tereein, Calaohi que aitha Cana Coaunerane esenetaenihane jaun.

¹¹ Nii erenaa cajete cana rai chabana nitajenaa charanejeein nenea ichaonaa tiha Cana Coaunerane coitucuhacache. Jana rai Calaohi Jesocurisitote nii ichaonaa chabana satonoelanaala nenea teranein nenea ne.

¹² Chateeinti Cana Coaunera Calaohi esenetaain ne, nii netonaite chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nenea rareein. Jana Cana Coaunera Calaohi esenetaate raenereein.

Niicha letoai satonotihane rai acauru suujuatiha Joanne.

¹³ Cana Coaunera Talajana esenetaera niquichene raina caa caritiin laenareunni, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenea raeranein neeiche inara netonaine coitucuhichene coina.

¹⁴ Cana Coauneraacha quete jaaequiin nihacache, jeriha rai Suujuene rijijieein caje cha bajaain nihacachene cana rai nii canaacha bajai teranein nihane coitucuhacachene jaun.

¹⁵ Nii caje cha bajaacachene aonaa Cana Coaunerane coitucuhin nihacachene rijijieein techu, cana rai nii canaacha bajai terichaaine coitucuhin nihacache.

¹⁶ Osa que nesarujuiha chunei cana nejerane coara chuneine, rai Cana Coaunera bajaaine. Aihate jianacoon osa caje teene Cana Coaunera, jataain nitajena jaanu osa tabai nenihane. Jana nitajena jaanu que, jataain osa tabai que nesaruhin nei nihane, coa rai Cana Coaunera bajaache.

¹⁷ Satiin itolere osate baaso neein ne. Nete ne cacha itajeranune lanaala nenea osa.

¹⁸ Saain canate, inacanein tein Cana Coaunera coitucuera, inae osa que nesaruna nainenihane coitucuhacache. Inae Cana Coaunera Calaohi que beraichain nihane jaun inae dadanaa nainihe moconajaera.

¹⁹ Canate Cana Coaunera caje nenea nichaachene coitucuhacache. Jana caa chauratane sacutaain nenacaauru Cana Coaunera coitucuuruhite satiin moconajaera bijiu neure.

²⁰ Chaen techu rai Inaca Cana Coaunera coitucuhin nenea coina turuhin cha coitucuhin nihacachene jaanu tein cana que rai Inaca Cana Coaunera esine neein nenea coitucueratein nihalu rai Calaohi Jesocurisitone coitucuhin nihacache. Nii jaunte, nii esine neein nenea rai Calaohi Jesocurisitone aina ichaohacache. Acate Cana Coaunera esine neein, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenea teranein ne.

²¹ Cacalabihuru caohachain necoeraain neeuche, nabana inara coritana coaacuruha nechu aansainein nenacaauru, Cana Coaunera letononiha nocoetonacaauru casajeerune coataa.

Joaancha letoi coroataja

Ichaonaa rauhi aina ita belaiin nihacane

¹ Canuna, Cana Coauneraacha janijiineein rai ita taojiaain coroaeraneein neiniquichene bichauhenaneein, inara rai caa quiricha laenaain letoaaun. Jataaine casuujua aina cutaain inara belaihun. Coatihā canuhacha nii inara belaihaaun. Satiin nii canaacha esenetai ichaonaa nitajenaachara tera esenetaeraaurute inara belaihure.

² Ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena tera coitucuhene corenihane inara belaiin neeun. Nii ichaonaa niicha tei cana suujua cuhane nenaate cuu niha cureein, nirijieein inoaelu netiin nitajenaa charanejeein.

³ Atiin cairichaaajoaain inara coaraain inara belaiin inara corootajanemiin Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina.

⁴ Jataaina rachoojoeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachaaain ichaauruha inara caje nenacaaurune jana erunajaanune jaun.

⁵ Aonacuche quiicha belaihuri canejeraaurune caa que inara rai aite, inara lauri-jiracuru, nejelauru cachaauru, naaonjoain belaiin ichaaoche. Coatihā niqui ena ecoona cana letoaa Cana Coaunerane jaan nihei, jeelai inoaelu caje coauneein cana letoaa Cana Coaunerane jaan quene, aitiin caa inara rai laenaan.

⁶ Nii cana letoaa Cana Coaunerane jaante, belaiin neein ichaohacachene jaan ne. Nii nunuhe caje coauneein aitoaha Cana Coaunerane aonaquichene rijijieein ita belaiin ichaaoche.

Cachaauru coritaa amuhemuhenaacaauru

⁷ Caa chauratane sacutaainte amuhemujeeure nechū jataain casajeeuru cacha coritaa. Acaaurute itolere que nelatei cachaneein cau nejanoaain turuhalu Jesocurisitone esenetaain coitucunaa jerecurene. Nitohaneein ichaonacaaurute, Jesocurisito que nejeratenaaneein ichaoruhane jaun, aihure.

⁸ Coaracuche, nabana inara coritaa in neuruhane nii esenetaain neeichene, joenreein nitajiha inara relaacaanune jaanne coataa. Aihute coreniha inara rai nii cainaain neeine Cana Coaunera.

⁹ Chateeinti, cacha relaalū Jesocurisitona jaan edaa cuaa in cacha relae. Niite Cana Coaunera coitucuenihane jaun aicheein. Chateeinti, jerichanetojoein rauhijiriin aitoaha Jesocurisitone rijitoejin cacha relae. Niite Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin, nii Calaohi netonai coitucuhana jaun aicheein.

¹⁰ Jana, caa caitono tocohanelanaala rauhijiriin cacha relaelanaala, nejelauneein cuaa in cacha relaeraneei, inara rene turuhane, coa inara loreri asaae raache. Coachu tonaain rai irihache.

¹¹ Chateeinti, rai ereein loreri asaae raain ne. Niite nii baaso turuaane ujuaihoneein nereein.

Satononejeeinne caa inara rai aitoreeunni.

¹² Banejelanaalate ne inara rai irihanune jaanu niqui. Nena quiricha cuhane cuaa in aitonā jereneein. Nii jaunna inara rene turuha unaa jeretoon caraajenihane. Inae turuha uhanune banana inara rai beeberejeunni, inara netonai nii coitucuhin neeichene, jiniiquin raotojoein rachoojoein nena coina.

¹³ Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera aina nenacaauru- janijii Cana Coaunera ranoinunru inara nejeraaurute saain inara coaacure.

Joaancha letoai nichataja

Caiho coroaeca Joanne

¹ Canu inara bichauhenaneeinne, caa quiricha laenaain letoareunni jataain esinae rauhijiriin quiicha belaa Caiho rai.

² Cana Coanera coreniha quiicha belaa Caiho, icheina Cana Coanera bajaau ichorataanihane, nii ena caohatiin jeriha rai Suujuene rijijieein neeine tocohaneein raotojoein rauhoin neeine coina.

³ Jerichanejeein caohachaain rauhijiriin ii suujua corelanaala Cana Coanera aitoonjoan tonoraain neeine beeuruha cana nejeraauru tabaauru turuhinne jaunna, nii coitucuhin jataain rachoojoeun.

⁴ “Esinaete chuhisi aitoa Cana Coanerane tonoraajeein neeure Cana Coanera coreniha cacalabihuru,” naaina jataain rachoojoeun.

⁵ Casuujua aina cutaain quiicha belaa, jataain caohatiinte erenaa tonoraain nii cana letoaa Cana Coanerane jaan ichaain neei. Leeochauru cana nejeraauru coroatajaneein, nii coriajai caje uhin turunacaauru cana nejeraaurune maajeein coroatajaneeine jaunte, jataain jelai amuritoheriin caohacha ichaai.

⁶ Nii jaunte, turuhin satiin aonajeeuruha Cana Coanera ranojooinein nenacaaurune jana, jataain acaauru belaa caohatiin ichaain neeine beeejeeure. Atiin chaelai latecuruha namuna jaan raine quene acaauruhacha latei teeu, jeriha Cana Coanerane rijijieein.

⁷ Acaaurute Jesocuriso que erenaa beeejenaa que amihanenaa ichaa nii uure. Coatiha acaauru coroatajanena jerecuruha Cana Coanera coitucuhichurune jana jerecuruhi.

⁸ Nii jaunte, cana itolere que acaauru coroatajanichaachene caohachae, aina raotojoein abaantaain Cana Coanera ere beeejeeuruhane coina.

Baasoneein ichaa Diotrefesine jana, caohacha ichaane coaaratiha Demetirione

⁹ Cana Coanera rai ita taojiaain Cana Coanera bajaaurera raina leinjiin quiricha laenaain letoaaunlu. Nete cocoinanohineein nihacaanune ere tonorana jerene Diotrefesi, acaacha cacha letoaane rautatohane jaun.

¹⁰ Chaente jataain casajenetiin, nechu jataain joenreein canacaanu ere rocotin canacaanu irijiae. Nii jaunna rautenihacaanu. Chaen jetaote, Cana Coanera coroaecuruhane coina ita taojiaauruhane jana tururuha cana nejeraaurune, enooruhane caohateein sitanajae. Chaen jetaote, niha cotijiaain ranajaerane caohate. Niina jataain rautenihanune jaun, inae turuha uhanune bana cotijiaain rai aitoreunni.

¹¹ Aonaun canejera. Jiaonriha ii netonai, nitohanein baaso jeloon ii suujua cuaain neeine. Caohachaacha que ii suujua coaraain neeun. Caohacha ichaera cachate, Cana Coanera aina nereein. Jana baaso ichaera cacha, Cana Coanera aina nerinaain.

¹² Satiin cachaurute caohachaain suujua coara cachaniha Demetirione beeeure, esinae rauhijiriin caohachanejeein nihane jaun. Canacaanu netonainechu caohachanijihane bihacaanu. Iite chabana nohanelanaala irihacaanune coitucuhi.

Niicha laenai quiricha satono tiha Joanne

¹³ Jataainte ne banejelanaala ichei irihanune jaanu. Nena quiricha cuhane cuaain ichei aitona jereneun.

¹⁴ Nii jaunne ena ichoharaa unaa jereun, caraajenihane ichei aitocoaaunne coina.

¹⁵ Chaque tonajelanaala raotojoein neeun. Satiin cana belaihaaurute ii coaacure. Atiin, “Inara coaacuruhajera,” naain nii cuu nenacaauru cana belaihaauru rai beeu.

Jodasiicha letoi

Inara coaaucaun

¹ Jesocurisito cachanein Saantiaao nejera Jodasi nihanunena caa quiricha laenaan, Cana Inaca Cana Coaunera niicha jereineein niicha cotihacuri- Jesocurisito berainojoi- neein nenacaauru rai.

² Cairichaaajoain inara coaraain inara corootajanemiin Cana Coaunera, leeochoauru aina jiniiquiin ita belaaain raotojoeein neechene coina.

Nechu jataain nohanenaa que inara relaaureraauru (1Fd 2.1-7)

³ Jataaina niqúi inara aina jiniiquiin cana ichoterateraneein nenea que cuaaín lae- nana jereunlu niqúi inara rai, canejeraneein neechene jaun. Nete laen jataain ena caohachae inara rai laenacaanne, Cana Coaunera cachanein neechene jianelanaala, canaacha esenetai esenetaain neechene coina.

⁴ Inae Cana Coaunera Quiricha cuhane besihalene rijijieein, inara aina neeuruha nechu jataain nohaneein cache relaaureraauru, caseteco coaracuruhane rai nenacaaurune coitucuhanune jaun. Acaaurute jataain necha aansai cachaauru ne. Necha jataain cana belaiha cana rai Cana Coaunera tenojoineein nenea aasaeraneein nenacaauru ne. Chaen techu cana eroraneein nenea- Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuha nocoetelanaalane maajein aihure.

⁵ Inae niqúi coitucuhiche inara, nena nacoaauneein inara rai benaa jereun, Egipto caje coitucuurera Israeli cocoaichacuru rocohane baihate, esenetaauri cachaauru itajelu Cana Coaunera.

⁶ Coaracuche nachuhinti coujurihu Cana Coaunera letononeein nenea tocokanein neeurenihalu anjeraaurune jaun, charijibana satonoelanaala nenea nocohena tabai jana neeuruha, satiín rucuheca Cana Coaunera que tihanereen tiaaine.

⁷ Nirijieein techu ailu Sodoma, Gomora, naaonjoainuri cocoaichacuru aina curuae- quiin, rohan nenacaauru neseuru cocoaichacurune maajein, nejelau ene aina ichaohin, ajenaacha que namuritiín, namute quicha aina ichaojeraquín naaonjoaunrelu, nito- haniha cana ichaone que airijiín. Nii jaunte charijibana satonoelanaala nenea usihanaun caseteco coaracure. Niíte satiín cana suujua coaraain, que nainaain ichaohacachene coina ailu.

⁸ Nitohanein inae coitucuuruha saínejeeinte, nii inara rene turunacaauru cachaauru, nechu joaereen raaje osa que jaberoco aasajein, sini anuu caje cha coitucuha nocoetiín cachaauru relaain, Cana Curuaanaa Jesocurisito nocoje chanuhin, acaauru amurijiriín cocoinanacainein nenacaauru quene maajein mainajein ereeure.

⁹ Coaraanachuhinti nenacaenein Moisesa jaberoco amanaa jeriha moconajaerane jana, nii tonaain batohin, que baasonein ereein nocoje chanunaa coacuelanaala, rau- jiaain acateein: "Íi suujua raujiaaine Cana Coaunerara," naain nihalu moconajaera rai anjeraauru curuaanaanein nenea Miqueline.

¹⁰ Nete niritiín erenaa nainiha cache natiín, niicha coitucuhi que nihanatiín ereein neeure cachaauru. Nechu jataain leinjiín ataebinae rijijieein neein, nitajia acaauru jaberocone coina, jaberoco teeure.

¹¹ Jataainte cairichaaajoaure, aihalu Cainne rijijieein ichaaoruhane jaun. Aihalu Balaam aina Corene rijijieein coriquiicha que coaacuruhane jaunte, Cana Coaunera sacuuruhane jianecuruha erenaa tonoraelanaalane jaun nitajerai neeunre.

¹² Ita belaihuruhane jaa beseta bitoaache jiniiquiine jaunrute, nechu jataain inara rai nocojena tiha, inara aina lenoneein acau cohin rachoojoein naaonjoaunre no- cojelanaala, nii chuni sinaa coacuelanaala. Cache beraicha niha nocoetiín churute aihure. Nete nii chuni berailanaala, nechu jataain jaberocohacha beraihurere. Acaaurute nii conacainelanaala nenea acau rijiichure. Aíha temule inaacane cojoanonaa bana, inacaelanaalane rijijieeinte neeure. Chaen cojoaisi aina curuataain enuha rocohin jaoha- cane rijijieeinte neeure.

¹³ Enaachate baaso ichaa cucuana cuhane fichafichanaane rijijieein, chunijihun niha- natiín baaso ichacure cojelanaala. Chaentechu sona nalu rijijieein mituhin janoaajein cuujueein, jaiti cunajaun turuelanaala, nocoenaanaun nitajia arasijiene rijijieein nitajiaha cuurureein nocoenaanaun acaauru netonai.

¹⁴⁻¹⁵ Chaen techu nitohaneeururichaain nii cachaaaurune que aitoroatiha Cana Coaunerane jaun, Adaan que jauriichuru baiha, acaauru caaunsini ineen nenea- Enoco netonai jetao: “Satiin nere tonoraeraauru cachaauru janijiin raain, jataain necha aansaneein ichaonacaauru, naansaine aina cuhaain nocoejena charaneein, osaacuruhane jaun naansaine caaun que baasoneein erenacaauru casetecaain itajenajaane coina, araai oaraancanei rai nere tonoraeraauru anjeraauru uhaain uha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone janane coaraaun,” naain belu beratihha Cana Coaunerane jaun.

¹⁶ Chaen techu acaauru cha coitucueraniha nocoetiin, satiin que nererojoeaain, satiin que maihajein ereein, niicha jereeicha que coaacure. Nechu jataain cache que niicha jerei ichacuruhane coinaachate, cache rai raotojoein ereeure.

Cana Coaunera coitucuerera rohecaeraauru

¹⁷⁻¹⁸ Canejeraauru, inara rai: “Cana janonaa satonoelalaje raite nereein, nechu jataain baasoneein suujua letonohacha ichajein ichaonacaauru cachaauru,” naain inara rai beeuruhalu Cana Curuaanaa Jesocurisito rai afosotoorune coaacuche.

¹⁹ Acaaurute ita caje neleruhin niha cachane jereein, nechu jataain suujua letono rijijiein ichaohin ichacuruhane jaun, Cana Coaunera Suujua sirichurenihane jaun aihure.

²⁰ Nete inara, coujurihu Cana Coaunera esenetaeranein, rai cachaneein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin, Cana Coaunera bajaebajajein neeiche inarane caohachaera cacoelaichaneein nenacaauru canejeraauru.

²¹ Cairichaaajoaain inara raain, inara belaaain nihalune rijijiein ichaohin, chariji bana satonoelanaala nenea tiha Cana rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone cohajein neeunche.

²² Atiin cairichaaajoaain nii esenetana jeriheeichuru coaraain neeuche.

²³ Nabana nitajeeuruha usi tabai jana nii esenetaichurune coataa, cairichaaajoaain acaauru coaraain, tabaauru ichoteratecuche usi tabai caje, acaauru que nocohalajiin, jataain baasoneein ichaohin nichao aasajeein neeuruhane jaun.

Raotojoein rachoojoein neeuche

²⁴⁻²⁵ Acaihanijin cana ichoterateranein nenea Cana Coauneraachate, inara beraicheein chatohaneein baaso ichaain neeinchene coataa. Nii chaeloon baasoneerilanaala, aca Cana Coaunera nihane acatiha rachoojoein turuhin neeinchene coina. Jauriaa caje coaaneein nii chariji bana satonoelanaala, aca itolere que laraajiin cocoinanacainein niha Cana Coaunerane coitucueratein neeine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Jesocurisitohacha Coaratei Afocarifisi

“Naaonjoanrichaain,” naain coaratiha Jesocurisitone

¹ Caate, inae nichuuntaa nitohanerichaaainene jaun rai cachaneein nenacaauru que coaratiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunerane jaa ne. Nii jaunte rai nere beraneein nena Joaan nichaaunne rene, rai nere bera anjera letoae Jesocurisito, canu que niicha coaratei coaratiha nii anjerane coina.

² Nii jaunna, canu que coaratiha Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunerane rijijieein, esinae rauhijiriin nii coaraneein coaracaunne rijijieein laenaun.

³ Nerausiaecurichaaain caa Cana Coaunera beratenojoin reretaera aina aonaain caa laenanohineein nihane rijijieein tonoraain nenacaauru, inae ichuunejeeoriha nitohanerichaaainene jaun.

Caainsi laurineein Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru rai laenaa Joanne

⁴ Asia batane que caainsii laurineein Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru raine canu Joanneein caa laenaun. Raotojoeiin neeichene jaanu teein neeuruhine- nii nunuhe caje coaauneein neein- ena acaneein neein turuha uhenei neein nena Cana Coaunera, rai nelaurianajaan- *trono* acatiha caainsineein suujueneein nenacaauru aina,

⁵ chaen esinae rauhijiriin, aca jerihane rijijieein neein nere beraneein nena Jesocurisitone maajeein. Acate jauriaanejeein ohane caje ichanaelu. Nii jaunte, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru curuaanaacuru curuaanaanein ne Jesocurisito. Nii Curisitote jataain cana belaitohane jaun, rai coichana aina cuaain osa caje cana rocoelu.

⁶ Nitohanein cana teeinte, jelai teein rai cachaneein aihuruhalu saseredotecurune rijijieein- rai Inaca Cana Coaunera rai caohacha icharaneein- niicha jerenohin ichacaachene coina cana teein nelu. Aihana jaun Cana Coaunera necaohacha aina, itolere niicha ichana nainei itolere bana Jesocurisito rainein neeine. Nitohanemiin.

⁷ Inae nacoaauneein dede sacari jana uhin fauha uha Curisitone janate, satiin coanojoinereein.

Nii sohin jaooreralluniha natiinte coaraa cuurureein.

Nii jana caa chauratane que laurihu laurihu ichaonacaauru cachaaurute, chanaa cuurureein coreniha.

Aiha nitohanerichaaain.

⁸ “Canune nunuhe caje coaauneein itolere coauneranein satono que tiaain acaneein neeun,” naa Cana Curuaanaa Cana Coaunera- itolere curuaanaanein turu rai nena.

Jataain caohacha que necaohachaain necoaratiha Jesocurisitone

⁹ Canune satiin inara nejera Joanneeun. Jesocurisito corenihate, canu nejeranein neeiche. Nii rijijieein techu, jiniiquiin coujunojoneein necairichanaa abaantaacache, laraajiin cana corootajaniha Cana Coaunerane jaun. Nitohanihane jaunne, Cana Coauneraacha jerei Jesocurisitohacha coitucueratei beebjihanune coreniha caseteconein Patmo cobeneu neeun.

¹⁰ Ecute tomihokojoanonaa bana, caniha neeoritoha Cana Coaunera Suujuene jana, canu janori nichaae toniin:

¹¹ “Leinjiin quiricha cuhane iicha coarai laenaain, caainsii laurineein Asia batane que nenacaauru- Efeso, Esmirna, Pergamoo, Tiatira, Sardisi, Filadelfia, Laodisea, naaonjoainun Jesocurisito cachaneein nenacaauru rene letoaau,” naain mijiaaaineein toniha carai jaiha rijijieein nena- toroonfeta rijitiin erenaane jana aonaun.

¹² Nii carai erena coaracaunne coina nauriterichaaunne janate, tirichotiin jiquihaquuin ne ecu caainsineein cono nujua- oro caje ichanohin.

¹³ Nii caainsineein cono nujua- oro caje ichanohin cataaunne cacha tocohanein- tijia que uujoai cajionequuin, somajain cajione que cajionequuin- nalarijia que uujoaain oro caje ichanohin sintoroon que ichoraane coaraun.

¹⁴ Nii jana rai couturi ujuite dede sacari tocohanein somajae. Jana, rai notate tirichotiin usi lanaro tocokane.

¹⁵ Nii jana rai tijiaaurute, orono cuhane tucuhacaain ichanohin bronce tocohanein jiquihaque. Nii jana rai nerete, jataain mijiaaaineein caraturi toni rijitiin tonihane jana,

¹⁶ rai raotono nichajai que caainsiineein arasijie siri biji cuhane. Nii jana rai nujuae cajete mitue jerane jataain ajinaain sabere. Nii jana rai merite, jataain conotiin conoha enotone tocohaneein jiquihaque.

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaanne coariin tijia asae comoon onaa rijijieein. Nete biji raotono nichajai que canu mucuhin: "Jiaonriha casiine. Canune ichahin itolere coaunaain satono que tiaain Coauneraneun. Canune niqui oonlu, nene ichanaaun. Inae charijibana orinaaunni. Canune cana asaae nitajenacaauru rai chabi sirihun.

¹⁹ Caa ena nenea iicha coarai laenaain, caa baiha neeninu iicha coarai laenaain.

²⁰ Caa canu biji raotono nichajai que caainsiinei arasijie, chaen caainsiinei cono nujuaaneein nenea oro, naaonjoainuri iicha coaraite, charijibana coitucueraelanaala asinojoneein nenea ne. Nii caainsiinei arasijiete Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru-iclesiacuru beraihurera anjeraauru ne. Jana nii caainsiinei cono nujua oro caje ichanohinte, caainsii laurineein Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru-iclesiacuru ne."

2

Caansi laurinei iclesiacuru rai beratenojoin. Caate nii caainsii beratenojoi caje Efesoo Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoin

¹ "Caritiin Efesoo Caa Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenea- anjera rai laenaau.

'Aonacuche, caritiinte inara rai laenarate nii biji raotono nichajai que caainsinei arasijie siichaain- cainsinei oro caje ichanohi usi nujua cataaun amunaa:

² Canuna, itolere iicha ichai coitucuhin, caaintatohane niha natiin jianelanaala neeine coitucuun. Chaen nechu, nii necha ansainein ichaonacaauru abaantasineeine coitucuun. Chaen techu, afosotooru niha nocoetonacaauru niha natiin coujuhin coaraaine jana aca necurene. Nitohaneinte casajenetooruhane coitucuhi.

³ Itolere banate coiinteen jianelanaala jataain canu coreniha necairichanaa abaantaai.

⁴ Nete jauriaanejeein aailune tocohaneein corajeein quicha jerei icharaneein neenei.

⁵ Aihane jaun, jauriaa aichejetohilune que coacuhin, nii nunuhenein corajeein icharejetohilune rijijieein nacoaunein corajeein quicha jerei icharaneein neeun, jeriha Caa Coauneraane rijijieein. Ainihanena, nii nihane jaa jelai caje, nii cono nujuaaneein nenea rulureeuni ii caje, nacoaunein Caa Coauneraacha jerei icharaneein ichoaeneeine.

⁶ Nete caohacha ichaai, nii Nicolasa sacureracaauru ichanohichuru rautaaain coaraeneeine jaun. Canuhetonaichu acauru ichanohichuru rautaaain coarahaau.

⁷ Aohana jereraauru, caa ereretaain Caa Coaunera ranojoinuru- iclesiacuru rai Caa Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacurate, nii chariji bana sanaachara ichaonaa tera enuha inaa Caa Coaunera nenajaun nenea que lenonereein,' naain laenaau Efeso beraicha- anjera rai,"

nae nii canu notaara.

Esmirnau Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

⁸ "Caritiin Esmirnau Caa Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenea- anjera rai laenaau:

'Aonacuche, caritiinte inara rai laenaerate nii nunuhe caje coaunein satono que tiaain acaneein nenea- ohalune caje ichanaain nenea:

⁹ Canune jataain necairichanaa abaantaain, cairichainejeein neechene coaraaun. Nete chaque lanaeriquichein dedeeu. Chaen nechu jataain baasonein ichei ereeru-ruha Joriooniha nocoetonacaaurune coitucuun. Acaaurute esinae rauhijiriin moconajaera letono laurineein neeure.

¹⁰ Jiaonriha necairichanaa coariquine que casiin neeine. Moconajaerate caresero cuhane inara tabaauru enoeratereein, nii aina cuaain satiin inara coujunojoneein coanojoneequichene caina. Jataainte necairichariquichein lechoonca janohin. Nete ohichene que tiaajoaain nirijieein jianelanaala abaantaain sacuhichene, canu nii cainaraanuque chariji bana nitajenaacharanejeein nenea ichaonaa tereunni inara rai.

¹¹ Aohana jereraauru caa Caa Coaunera ranojoinuru- iclesiacuru rai Caa Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Laraajiin itolere necairichanaa amuritiin nenacaauru- coatiha ooru baiha nacoaunein ohin nitajerinaain acauru suujue,' naain laenaau Esmirnau Caa Coaunera ranojoinuri iclesia beraichaneein nenea anjera rai,"

nae nii canu nae nii canu notaara.

Pergamoo Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

¹² “Caritiin Pergamoo Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai laenaan:

‘Caate aitiin laenaerate nii nujuaae cuhane jerane jataain ajinaain sabere siricha:

¹³ Raotojoeine moconajaera rori rohan ichaohichene coitucuun. Nete aitiin caitoon-joa esenetaain canuhacha icharatei ichaquichene jianelanaala neeiche. Niheichu nii canu ere bera Antipas sohin jaoruhalu, nii moconajaera neseu natiin, canu esenetaain neeichene jianein niheeiche.

¹⁴ Nete neeje ichei baaso, iniha nenacaauru que ichei aitocooaunne jaanu coitucuhine caina. Nii iniha nenacaauru tabaaurute, Israeli inoaensihuru relaain nihalu Balaamne jaacha tonoraain jianena jerecurene. Nii Balaamte baaso que Balac suujuatihane jaun, ecaantooru que banijiaain nena lenone que Israelitaauru coroaatein, itolere osa que sarueratenajaaine maajein naaonjoaenlu.

¹⁵ Chaen techu, tabaauru iniha nenacaauru acaauru relaain nihalu Nicolasa sacuurane jaan jianena jerecurene.

¹⁶ Aihana jaun, chajaain ena esinae Cana Coaunera esenetaeranein jeriha Cana Coaunerane rijijieein quicha jerei icharanein neeuche. Ainihanena ena inara rene uhin, nii canu ujuae cuhane jerane ajinaai nena- sabere que acaauru soreeunni.

¹⁷ Aohana jererauru Cana Coaunera raonjoinuru iclesia rai Cana Coaunera Suuje beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacuurera raine chariji bana coaaraelanaala asinojoneein nena manaa que acaauru coroaatereunni. Chaen nechu, nii chariji bana coitucueraelanaala nena- cacha curuaa siriin laenanohinein leinjiin ajeri somajain nena tereuni acaauru rai. Nete laen nii ajeri raera, nii curuaa erora coitucureein,⁷ naain laenaau Pergamoo Cana Coaunera ranojinuri iclesia beraichanein nena anjera rai,”

nae nii canu notaara.

Tiatirau Cana Coaunera ranojinuri beraicha- anjera rai beratenojoin

¹⁸ “Jerichanejeeichu, Tiatirau janijiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai laenaau:

‘Caritiinte aitiin laenaerate nii usi lanaro tocohanei notaain- coata lanajai jicharoanohi tocohanei tijaain nena- Cana Coaunera Calaohi:

¹⁹ Canune jitariin iicha ichai coitucuun, jataain cachaauru belaaain, iicha esenetai esenetaain, itolere necairichanaa abaantaain itolere ichaaine coitucuhane. Chaen nechu, jataain jauriaalu amuritoheriin ena caohachaain ichaaine coitucuun.

²⁰ Nete neejeen ichei aitocooaunne jaanu, Canu cachanein nenacaauru coritaa, nechu Cana Coaunera coitucueraniha nocoetiin, ecaantooru que banijiaain nena lenone que acaauru coroaatein, chabana nitohanai osa que nesaruna naineniha cachane saijieein itolere osa que acaauru rerohecaa nii ene Jesabeline abaantaaine jaun.

²¹ Canune niqui Cana Coaunera coitucueranein nihane jojoaun. Nete ainaa jere-lanaala, niheichu osa tabai que nesaruhane jianena jerene.

²²⁻²³ Nii jauna, nii ene cunaitaain bereecurune maajein ateinareeunni. Chaen nechu, nii ene aina ichaojeraquin neeuruhane jianelanaala nenacaauru ateinaain, jataain necairichanaa tabai que cairichanajareeunni. Nitohanein ichacaunne banate, suujua cuhane cachaauruhacha coacuhi coitucuhane que nainaa cuurureein satiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesiacuru. Jana inara raine, le cacha cachanequichene rai, inaraacha ichanohin rijijieein inara rai tereeunni.

²⁴ Nete laen inara Tiatirau neinequichene, nii relanajaain neeuruhane jaan moconajaera suujua asinojoneein nena coitucuhin tonoraain neneeichene, nihei nii que tonaain inara rai irihanune jaanu.

²⁵ Aihana jaun, turuhanune reentiaain jerichanejeein sacuuche jianelanaala.

²⁶ Itolere necairichanaa abaantaain satono reentiaain canuhacha jerei ichajein sacuureraaurune cocoinareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaanein neeuruhane caina.

²⁷⁻²⁸ Charijieein teeinti canu cocoinaain nelu Ofa Cana Coaunera, nii rijijieeine inara cocoinareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaanein neeichene caina. Nii banate coata caje nena otiha que erena tonoraelanaala lauri lauri nenacaauru

tuteneriquicheein, darohe tutenecuruhane rijijieein. Chaen nechü nîi choae tacaain janonaarai mitunaa arasijie tereeuñi acaauru rai.

²⁹ Aohana jereraauru, caa Cana Coaunera ranojoinuri iclesiacuru rai, Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin, ”

naain laenarate nîi canu notaara.

3

Sardisihu Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

¹ “Caritiin Sardisihu Cana Coaunera ranojoinunru beraicha anjera rai laenaau, naain laenarate nîi caainsinei Cana Coaunera suujue aina caainsinei arasijie siricha:

‘Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Ichaohate niqui ii beeu. Nete inae ohi.

² Aihana jaun, itolere que caohachaain nainaan nîi cautenacaauru lararajiaau. Inae ohin nitajeeuruhane raite neeu. Chaen nechü esinae rauhijiriin Cana Coaunera notaracaa, caohachaain iicha ichai ichaain neneine coitucuun.

³ Nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein, caohachaain ichaohin neeine coina nere-laailune coacuhin- nacoaauneein caohachaain ichaao. Canu jerichaaune rijijieein, itolere que nainaan caohachaain ichaeneine ne, coitucueniha cachane jana turuhin basijiauha asijiautone rijijieein cha coatejeneine jana turuhin ii casetecareeunni.

⁴ Nete nîi Sardisihu neeu corootajajeein chabana cajione calanoajelanaala nenacaauru. Acaaurute cajione somajai jiaain cajiniichaain amuhemuhecurureein, nitohanein neeuruhane coina nelatecuruhane jaun.

⁵ Itolere necairichanaa abaantaain, canu jerichaaune rijijieein nenacaaurute, nitohanein cajione somajai que necoreeteeurureein. Nii choae tacaainchu, canu quiricha caje acauru curuaa elonarinaaunni. Chaen nechü, canu Inaca, rai anjeraauru, naaonjoainuri acatiha teein acauru coitucureeuni.

⁶ Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin, ”

naain laenarate nîi canu notaara.

Filadelfiau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

⁷ “Caritiin Filadelfiau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia- beraicha rai laenaau:

‘Caate aitiin laenarate nîi Rabiri rai chabi siricha- Cana Coaunera esineneein nena. Acate acujua joracaane, nîi chuni funaa nainene. Jana acujua fuhane, nihei chuni joaracaera.

⁸ Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Aonaaun, ii raine joaracanojineein canu acujua siricheeunni, nerinaain chuni funaa nainera. Jataain laraajiin neeineque airijiinte, quere tonoraain quicha jerei icharanein neei.

⁹ Canune ichareeunni nîi nechü moconajaera rai cacha raeranein nenacaauru- nîi Joriooneeuruhane que airijiin Joriooniha nocoetonacaauru- casajeeuru itiha asae neseonriaauruhane coina. Nii banate, jataain ii belaitohanune coitucuha cuurureein.

¹⁰ Esinaete rauhijiriin, itolere bana caitoonjoan tonoraain canu jerichaaune rijijieein neei. Nii jaanne, inae cojunojinecuruhane coina, satiin colurejenojinecururichaaain caa chauratane que nenacaaurune bana, ii beraicheeunni chatohanein teraaine coataa.

¹¹ Enane nacoaaunein turureeunni. Aihane jaun, caa ena neeine rijijieein jerichanejeein sacuu, nabana chuni ii que banijiaain nena ruluhin raane coataa.

¹² Itolere necairichanaa abaantaain sacuureraaurune, Cana Coaunera loreri bane-sijianein tihanune, nîi chariji bana satonoelanaala caje mituelanaala ecu neeurureein. Chaen nechü, acauru jaberoco que tein Cana Coaunera curuaa laenaain, dede caje ena nena Cana Coaunera nenajan Jerosaleen curuaane maajeein laenareeunni, acauru jaberoco que tein. Chaen nechü acauru jaberoco que tein ena nena canu curuaa laenareeunni.

¹³ Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin, ”

naain laenarate nîi canu notaara.

Laodiseau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

¹⁴ “Caritiin Laodiseau Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru beraicha- anjera rai laenaan.

‘Caate aitiin laenarate nii Cana Coauneraacha ichai coaraneein, nohanelanaala beraneein itolere Cana Coauneraacha coaunai Coaunera Esine neein Nena:

¹⁵ Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Bajianachuhinti canu jerichaaunne rijijeein, corajeein quiiha jerei ichaeneei. Jana ainihane corajeein moconajaeraacha jerei ichaeneei.

¹⁶ Nete quiiha jerei corajeein ichaelanaala, niheichu moconajaeraacha jerei corajeein ichaeneeine jaun, nii chaneein neneei. Nitohaneein ajajainein niheichu, jelajerilanaala, naajoaain neeine jaun, chanein neneeine jaunne ii naraaareunni canu ujuaae caje.

¹⁷ Iite niqii Inae jataain raotojoein nihanu cha latejelanaala, inae caohacha ichaacaune jaun, naain ereei. Nete jataain cairichaaajoaai, cairichanojoneein aiha leinjiin cairichai cha colane nena rijijeein neein- maosa rijijeein neeine jaun.

¹⁸ Nii jaunne ichei aitoon, canu caje mocohin tucucanohin oro coreteeine coina. Nii banate esinae rauhijiriin canu jerichaaunne rijijeein neein, aiha leinjiin cairichanejeein cha colane nena rijijeein neeine caje, cha caohacha ichaain, caohachaain chaachaain neeine coaraain neriquiin.

¹⁹ Canune satiin canuhacha belaa canu cachaauru baaso ichaain neeuruhane coaraacaunne, acaauru cotaain acaauru suujuatein cairichanajaun. Aihane jaun, nii baaso ichajeein neeine jianelanaala baasonein jerichanejeein sacuhinene ii cairichareunni. Aihane jaun, chajaain ena caje coaunein nunuhetein jeriha Cana Coaunerane rijijeein ichaao.

²⁰ Aonaaun, canune itolere bana acuujuua beraicha rijijeein acuujuaniha neein inara cotijaaun. Chateinti bajaee bajaecaunne aonaaun canu raain ne rai suujuua cuhane, nii ainane jiniiquiin lenonerichaanuhin.

²¹ Chateinti itolere necairichanaa abaantaain jerichanejeein jianelanaala sacue, nii raine canu rohan nelauriaane jaanu rori tereunni. Charijeein teeinti, itolere necairichanaa abaantaanune jaun, canu Inaca Ofa nelaurianajan rori ichoae jiniichaain nelauriaaun, nii rijijeein.

²² Aohana jereraauru Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,’”

naainte laenarate, nii Cana Coauneraacha ichai coaraneein nohanelanaala beraneein-itolere Cana Coauneraacha coaunai coaunera esine neein nena.

4

Dedeeu Cana Coaunera coroaecuruhane

¹ Niritoa caraine baiha dede coaracaun jabatoroainne janate, joaracaeratihanein ne cana dede bacuujuua. Nii janane, jauriaanejeein leinjiin jaiha rijijeein nena- toroonfeta rijitiin tonihane jana aonacaunne janate:

“Chajaau cajiha iniha uune, caa baiha nitohanein airichaaaine coarate ii quete coaraaicha,” naain carai toni eheena.

² Nii rijieeoritiin, caniha neeoritoa Cana Coaunera Suujuene janane, dedeeu jataain caohatiin nelauriananaja rori- *trono* coaracaunne janate, ecu nii nelauriananaja rori-*trono* ichoae laujuue leinjiin.

³ Nii nelauriananaja rori ichoae nenaate, ajeri jataain caohati colohin nena- jasje tocohanenihane cornalino tocohanein jataain caohatiin colohe rai jaberoco. Nii nelauriananaja rori tinonoritiinte, tinohanre leinjiin iino, jataain conotiin beraurosihajoain colona esmeralda tocohanein.

⁴ Chaen nechu nii nelauriananaja rori- *trono* tinonoritiin niha jataain caohatiin coroata choonca jenaain rori caohachaaurune jana coaracaune janate, ecu nichoae neeure coroata choonca jenaain ichauhenaauru, somajaain cajione que cajionecohin, oro caje ichanohin comai siriin.

⁵ Nii rori- *trono* cajete, jataain mijiaainein mitue jiacano, erena, arara, naaonjoainuri. Nii janate, nii rori acatiha lanalanaque caainsinein siricho. Nii caainsine lanalanaqui sirichote, nii caainsine Cana Coaunera suujuenein ai.

⁶ Chaen techu, nii rori- *trono* acatiha cucuana baca tocohanein, jataain ajarojoeritiin asaun tiaain jiquihaquin inanacae. Nii nelauriananaja rorihuru cataaun nena rori tinonoritiinte ne, jenaain cacha tocorijanein, janori, nacatichai, naaonjoain jeloon notaacoain.

⁷ Nii leinjiinte aain tabai- leeon tocohane. Leeochate jana, baca curuaanaa toro tocohane. Jana nii acaauru nichatajate leinjiin cacha tocohane. Jana acaauru nejenate, uujirii tabai- aquila tocohane.

⁸ Nii jenai jelai rai nichao que ichaohi nenacaaurute, nenainetiin saotaneein itarohin, jianacoon, asaaun, naaonjoaain acaauru jaberoco nainecojoaain nota sirichure. Janotiin, jiichoo, naaonjoaainte:

“Cana Curuaanaa Cana Coaunera esine,
itolere que laraajiiin
itolere ichana naineraneein nena,
iite iineein neeilu,
enanetojoeein acaneein neei-
iineein turuha uriquiin,”

naaure jiichoo, janotiin, naaonjoaain jianelanaala.

⁹⁻¹⁰ Nii cacha tochaneein nenacaaurute, acaneein necaohachaaain niha- nii rori caohacha ichoa- nii chariji bana ohelanaala nenaane coroaecure. Nii nainihate coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii ecu nenacaauru nacatiha neseonriaain corojeein, nii rori acatiha acaauru rai comai siheitiin:

¹¹ “Iite esinae rauhijiriin,
canacaanu Curuaanaaneein canacaanu Coauneraneein-
ii necaohacha que iineein neei, laraajiiin.
Iite itolere coaunaain neeilune jaun,
ii jereeine rijijieein necoaunaain nihacoaelu,”

naaure coroaecuruhane nainein.

5

Quiricha laenanohineein nena aina carenero narejeen

¹ Nii janate nii rori caohacha choaae lauheconaa coaracaanne jana biji raotono nichajai que leinjiin Quiricha sichaaain lauheque. Nii quirichate retutonohineein, jeranu laenanohineein ne, caainsinei fuera que caohatiin funojoineein.

² Nii jana coaracaanne janate ecu ne leinjiin anjera jataain itolere ichana nainihane que nelateein. Nii anjerate jataain tonijiaain: “Chana jataain nelate que nelateein, caa quiricha fuera beuhin joracanaa naaine,” naain bajae.

³ Nete dedeeu, chauratane tinocoritiiin, chauratane asaae, naojoaain niha natiin nene chunei nii quiricha joaracaain coaana nainera.

⁴ Nitohaneein neniha chunei nii coina nelateein nii quiricha joracaain coaraain ereretanaa nainera cachana jaaunne jataain chanaaun.

⁵ Nii janate: “Coo jataain chanaa. Niha leinjiin nii coina nena- nainera. Acate Joda lauri caje nena Leeon- cana curuaanaa inoansi Rabiri nefoerate ne. Niite nitohanei ichana nainihane coina itolere amuritiin nihane jaun, nii cainsineein nena rai fuera soaain joaracareein,” nae canu rai leinjiin acaauru bichauhena.

⁶ Nii janate, nii nelauriananaja rori caohacha- *trono* aina nii jenaain rai nichao que ichaohin nenacaauru, nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, naaonjoaainunri cataaun niha Carenero Narejeen ne jana coaraaun. Nii Carenero Narejeen coaracaanne janate ecu chujuheque, cairichaaain atinanojoiinhalune saijieein, Caa Coaunera Calaohi Jesosoneein. Nii Carenero Narejeente, caainsiniha rai jichone jana caainsine rai nota. Niichurute Caa Coaunera suujueneein satiin chauratane que letononeein neeure.

⁷ Nii Carenero Narejeente cutiin, nii rori caohacha choaae raotono nichajai que quiricha siichaaain lauheconaa caje quiricha raori.

⁸ Nitohaneein nii quiricha raoriha nii Carenero Narejeenne rijieeoritiinte, neseonriaaure nii Carenero Narejeen acatiha, nii jenaain ichaohin nenacaauru aina, nii coroata choonca jenaain nenacaauru ichauhenaauru. Satiin acaaurute, nenainetiin quitara rijijieein nena- arapa sirichure. Chaen techu, nenainetiin oro caje nena acau cooruhane jaan- curu nainecojoaain enuha sacari juuaain nena sirichure- nii coroata choonca jenai ichauhenaauru. Nii enuha sacari juujuite Caa Coaunera bajaauruha Caa Coaunera cachanein nenacaaurune jaan neein ne.

⁹ Nitohaneein neeinte ena nena nenatena que nenateein:

“Iite nii quiricha fuera soaain joracanaa nainei.
Ii sohin jaaoruhane janate,

ii coichana que acaauru coreteei,
 acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.
 Nitohaneente,
 satiin caa chauratane tinocoritiiin lauri lauri neein nenacaauru cachaauru,
 lauri lauri nere que ereein,
 naaonjoainunri caje raain,
 cachaauru coreteei
 acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.
 Nitohaneein ichaaina jaunte,
 quiricha fuera soaain joracanaa naineei.
¹⁰ Nitohaneente acaauru cocoinaai,
 saseredote neein, curuaanaa neein,
 naaonjoainein neeuruhane coina.
 Nii jaunte, satiin chauratane sacutaain curuaanaa neein neeure,”

naain nenatecure nii coroata choonca jenai ichauhenaauru.

¹¹ Nii baiha coaracaauinne janate, ecu ereerecure arajiin nii rori-*trono* caohacha rohan nenacaauru anjeraauru. Nii baiha nii jenai ichaohin nenacaauru, nii coroatachoonca jenai ichauhenaauru naaonjoainuri. Nii janate ecu neeure jataain arajiin oaraanca milloonnein amurijirin.

¹² Acaaurute jataain tonijiaain:

“Jataainte nelate
 nii sohin jaonojoneein nenaalu Carenero Narejeen.
 Nii jaunte,
 itolere ichana nainihane jaanu,
 itolere nerausiajeein nihane jaanu,
 itolere coitucuhin nihanu jaanu,
 itolere que laraajiin nihanu jaanu,
 coasitanojoinihane jaanu,
 necaohacha que necaohachaane jaanu,
 coroaenojoneein nihane jaanu,
 naaonjoaain raeraneein ne,”

naaure nii arai oaraanca milloonnein nenacaauru anjeraauru.

¹³ Nii rijieoritiinne, ereerecuruha satiin Cana Coauneraacha coaunahine jana aonaaun. Satiin dede que teein niicha coaunai, atane que teein niicha coaunai, nii baiha satiin cana temurau cucuana cuhane nenacaauru, atane cuhane nenacaauru, naaonjoainunri Cana Coauneraacha coaunai ere aonaaun.

“Nii rori choae lauheconaa,
 chaen nii Carenero Narejeen, naaonjoaaihunrite,
 coroaenojoneein aca neein
 necaohacha que necaohachaain nelate que
 nelateein neeuruhane jaanu teeure,”

naain ereerecure.

¹⁴ Nii janate, “Nitohaneein neeine,” naaure nii jenai ichaohin nenacaauru.

Nii jana, nii coroata choonca jenai ichauhenaaurute, nii Carenero Narejeen acatiha neseonriaain coroaecure.

6

Caainsine fuera

¹ Jaurihanejeein, leinjiin fuera joracaa nii Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii jenaain ichaohin nenacaauru caje leinjiin ere arara rijitojoaintiin tonijiaain toniin: “Chajaa cajiha,” naane jana,

² coaracaauinne janate ecu leinjiin cabario somajain choaee lauuaee leinjiin cacha tenuna sijiaain. Nitohaneein comai teeuruha nii cacha raine baihate, amue nii que nejeratenacaauru amuritiin, itolere bana acaauru amuritoeraneein nihane coina.

³ Nii janate, nii fuera que jaurii joracaa nii Carenero Narejeenne jana, nii ichaohin nenacaauru coroataja: “Chajaa,” naane jana aonaaun coaracaauinne jana,

⁴ Ecu mitue leeocho cabario lanajaain. Nii janate nii cabario choaae nelaurianaa rai nelatei teure, ita sohin ita jaaoruha caa chauratane sacutaain nenacaauru ne coina. Nitohaneente leinjiin Sabere seeonjoa teure nii cabario choaae nelaurianaa cache rai.

⁵ Nii baiha, nii fuera nichataja joracaa Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii ichaohin nenacaauru caje acaauru nichataja:

“Chajaau” naane jana coaracaunne janate, ecu mitue cabario jichojoaain. Nii janate, nii cabario jichojoai choaae lauheconaa leinjiin balaansa siichae.

⁶ Nii janate, nii jenai ichaohin nenacaauru caje ecu toniin:

“Le quillojoei aroso rijijieein nena tiricote corereein le janohin amihanenaa neein. Nii jana, nichata quilo aroso rijijieein nena sebadate corereein le janohin amihanenaa neein. Coa laen erene, bino, naaonjoaain aasaeca,” naain toni erenaa nii jenaain ichaohin nenacaauru cataaun toniin.

⁷ Nii fuera nejena joracaa nii Carenero Narejeenne janate: “Chajaau,” nae nii jenai ichaohin nenacaauru caje leinjiin. Nii jana coaracaunne janate,

⁸ ecu ne cabario somaajiojoaain. Nii cabario choaae nelauriaain cunaa curuaate Onaane. Nii ichohachaniha unaa caaijie unaate onaa curuaanaa moconajaerane. Nii Onaa curuaanaa- moconajaera raite, chauratane neleru nejena que niicha ichana nainei ichaane jaanu teure, ita sohin ita jaaoruha arajiin cachaaurune coina, tabai mijitena caaun ooruha cachaaurune coina, cunai caaun ooruha cachaaurune coina, cachaauru sooruha atane que nenacaauru aain tocohanein nenacaauru coitucuhichurune coina.

⁹ Inae nii fuera nesaoqui joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaunne janate, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori- *altar* asaae neeure Cana Coaunera beratenojoin beuruhane coreniha atinanohichuru.

¹⁰ Nitohaneein ecu neeinte jataain tonijiaain: “Itolere curuaanaacuru amuritoheriin Curuaanaa- osa colane nena saanto- cha ichaaine coina aithone icharanein nena, chatohanai bana caa chauratane que nenacaauru ichao colurujueein, canacaanu atinaeraauru cairichareei,” naaure nii ecu nenacaauru onacaauru.

¹¹ Niritocuruhane janate, acaauru rai cajione somajain teein: “Jauriaa nebetacaaorihuche coa carajaaeriin. Jaiti lanajeeca, inara sohin jaaoruha ne rijijieein, leeochoauru inara nejeraauru Jesocuriso beratenojoin beeurera sohin jaaoruhane nainaauruhane reeintiaain cohacoriuhuche,” nae acaauru rai.

¹² Nii fuera nesaotane joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaunne janate, uhe jataain mijiaaenein carora tabai. Nii janate, jataain jicholeneein conoene enoto. Nii janate, atene netonai conoelanaala ichana tocohanein ne.

¹³ Nii janate, jataain mijiaainetiin uhin liaaca cujuanane jana naluha *iquera* inaa nujuarine amunein nalue dede caje chauratane choaae arasijie.

¹⁴ Nii janate, retutunohiniha faferone tocohanein nereetuhitiin nitajiheite dede. Nii janate, nerurujaacoaain nelonae satiin situha cataaun nenacaauru obenecuru aina ichtane ucuunooru.

¹⁵ Nii jaunte, chauratane que satiin curuaanaa neein nenacaauru atane jachuuru cuhane, ichtane cataaun nenacaauru ajeri cuhaneeruru nasichure, tabaaihuri aina jiniiquiin, chaen soondarooru curuaanaacuru, coriquihonacaauru, jataain itolere que laraajiin nenacaauru. Cairichanojinein nenacaauru, chaen cha ujuaihonelanaala nenacaauru, naaonjoainuri nasichure atane jachu, ajeri jachu, naaonjoainunri cuhane.

¹⁶ Nitohaneente: “Canacaanu choaae nefaruhin canacaanu asihu, canacaanu coaraa taa rori caohacha- *trono* choaae lajuuaine coataa, jataain necairichanaa cuhane canacaanu casetecaa Carenero Narejeenne coataa.

¹⁷ Inae catohanein caseteco coaraain necairichanaa cojoanona que turuhane jaun, nerinaain chunei abaantanaa nainera,” naaure.

7

Israeli laurichuru cojunacatenohinein nenacaauru

¹ Nii baiha coaracaunne janate, enoto mitu jeloon, enoto soo jeloon, enoto soo coarajeein cana raotono jeloon, enoto soo coarajeein cana ajaabiji jeloon, naaonjoainuri jeloon chujurijiatocure jenaain anjeraauru. Ecu neeinte situha nii jenai laurii jeloon caje uhin cujuanane coataa acatecure. Nabana situhi chauratane, cucuana, nuna, naaonjoainuri ichoae situhin jiatuhane coataa.

² Chaen techu coaracaune jana, enoto mitu asajai caje uhe leinjiin anjera. Acate Cana Coaunera ichaohin nena cojunaca *seecho* siri. Nii anjerate tonijiaain eheque, nii

jenaain nenacaauru anjeraauru, chauratane, cucuana cuhanai, naaonjoainuri aasaana nainecuruhane jaanu raaurera rai. Nitohanein tonijiaain ehequiinte:

³“Jiaonriha jaiti Cana Coaunera cachanein nenacaauru nauri que Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* tenihacachene jana, chauratane, cucuana, nunacuru, naaojoainunri aasaacache,” naain, eeheque nii leinjiin nii jenaai naraai aanjeraauru rai.

⁴Nii jana, aonacaunne janate, le faasha jena choonca oaraancaain satiin Isaraelitaauru lauri caje nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* sirichaauru curuaacuru janiichure.

⁵Nitohaneinte,

Jodaa lauri caje lechoonca coroata oaraancaain nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* que cojunacatenoine.

Jana Robeen lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Gada lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁶Jana Asere lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Nefatalii lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Manasee lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁷Jana Simeon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Lebi lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Isacara lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁸Jana Saboloon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Jose lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Beenjamiin lauri caje lechoonca coroata oaraancaain naaonjoaain Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* que acaauru auri que cojunacatenoinecuruhane janiichuruhane jana aonaan.

Arajiin cachaauru somajai que cajionecooruhane

⁹Nii baiha coaracaunne janate, ecu araai lauriinchuru satiin chauratane sacutaain nenacaauru, araai lauriin nere que ereein nenacaauru, jelai natane que ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri cachaauru ecu arajiin neeure. Acaaurute rori caohacha- *trono* aina Carenero Narejeen acatiha ecu arajiin chujuhacoore janiinacaje lanaala. Nitohaneinte cajione somanerei que cajionecohinte, elele tocorijiane siijiariin cuure.

¹⁰Nitohanein kuhinte, tonijiaain ehequiin:

“Cana Coaunera- rai rori caohacha- *trono* ichoae nenea aina nii rai Carenero Narejeente, arajiin itolere, que nejeratenacaauru amuritoeranein ne,”

naaure tonijiaain nii ecu satiin caa chauratane sacutaain nenacaauru araai laurii cachaauru.

¹¹Nii janate nii rori caohacha aina nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii jenai ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri tionoritiin chujuhacoore satiin anjeraauru. Nitohaneinte nii rori caohacha acatiha neseonriaain, atane que nauri turuanacanejein nenorocoain Cana Coaunera coroaacure nii anjeraauru.

¹²“Nitohanein neeuruhine.

Jataain caohatoha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Necaohacha que necaohachaa Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Jataain itolere coitucueranein niha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

‘Narihara,’ naauruhine acaauru rausiaaeca Cana Coaunerane coreniha itolere bana.

Jataain nelatiha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Acanein nihane coitucuhin, itolere icharanein laraajiin nihane coitucuuruhine.

Nitohanein neeuruhine chabana satonoelanaala. Nitohanein neeine,”

naain, Cana Coaunera cocoasitaure satiin nii ecu nenacaauru anjeraauru.

¹³Nii janate, nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin canu rai:

“Chauruna caa somajai cajione que cajionecohacoain cau ne. Chaelai cajena uure,” naain canu caje bajaane janane:

¹⁴“Iite acaauru coitucuhicha curuaanaa,” naain tonoraan.

Nii jaunte canu rai: “Caa cachaaurute necairichanaa tabai abaantaauruhana jaaun, Carenero Narejeen coichana aina caaain somarianohiniha acaauru cajionene jaaun nesomariaain nedae acaauru cajione.

¹⁵Nii jaunte,

nii Cana Coaunera rai rori caohacha- *trono* acatiha neeure,

jiichoo, janotiin, naaonjoaain Cana Coauneraacha jerei ichacuruha rai Teenforo asaane coina.

Nii rori caohacha choaee lauheconaate acaauru beraicheein acaauru rohan neein.

¹⁶ Mijitena, cocoirena, enoto ajaano, ajaaronaa, naaonjoaain niha natiin acaauru reroecarinaai,

¹⁷ acaauru beraiha nii rori caohacha cataaun nenea Carenero Narejeen ne jaaun.

Nii Carenero Narejeente acaauru beraicheein, carenero beraihuruha beraihurerane rijijieein.

Acate, esinaaeca caohacha- ichaonaa tera que acaauru cocoareein, raotojoein ichaaoruhane coina.

Inae acaauru coroatajanaha Cana Coaunerane jaun necairichanaa coaraain chanaaururinaai chabana,”

nae nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin.

8

Nii fuera caainsine aina jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nenea

¹ Nii fuera caainsine joracaa Carenero Narejeenne janate, carajaaajoaain curuatoaraain curuaaecoore dedeeu nenacaauru.

² Nii catiariine ecu caainsinei anjeraauru coaraaun Cana Coaunera acatiha chujurujua chujurujuaauruhane jana. Nii janate nii caainsine anjeraauru nainetiin nii toroonfeta teeure.

³ Nii janate uhe leecha anjera, jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nenea uhaain. Nitohanein uhinte, nichaaurae nii Cana Coaunera belaihuruhanee jaan rori *altar* acatiha. Nii janate tabaain nii enuha sacari jujui teeure, nii rori caohacha oro caje ichanohi *altar* acatiha, ichoae teein mocohane coina. Nitohaneinte mocohane nainiha Cana Coaunera bajaare nii ecu satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru.

⁴ Nitohanein nii enuha sacari jujuai mocoha nii anjerane janate, rai biji caje Cana Coaunera acatiha ecuun cue rai cousuraca. Mocohane nainiha Cana Coaunera bajaare nii ecu satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru.

⁵ Nii baiha, nii enuha sacari jujuai mocohane jaan curu raaoriin, Cana Coaunera belaihuruhanee jaan rori caje, usi biine taotaoriin nii curu cuhane teein, usi biine joae nii anjera atane choaee. Nii janate, toni arara, erenaa, jiacano, carora, naaonjoaainunri jataain mijiaaieein.

Toroonfeta toteeuruha anjeraaurune

⁶ Nii janate, inae neruujeeure nii caainsine anjeraauru acaauru rai toroonfeta toteeuruhane coina.

⁷ Inae rai toroonfeta totiha nii leinjiin anjerane janate, chauratane ichoae nalue jelajinaa jaberoco aina usi ichana que jasisiin. Nii jaunte chauratane neleru nichataja mocohane jaun, satiin chauratane neleru nichataja que nenacaauru nunacuru, chaen omanecuru, naaonjoaainunri mocoe.

⁸ Nii jana rai toroonfeta totiha nii anjera coroatajane janate, dede caje nalue jataain tabai usi jaberoco cucuana cuhanene jana, nii cucuana neleru nichataja neleruhin ichana tocohanein nedae rai baca.

⁹ Nii naluha usi jaberococone jaunte, itolere nii cucuana cuhane nenacaauru nichata saain neleruhin oore. Nii cucuana cuhane nenacaauru boteeuru netonaite nichata saain neleruhin mocohin nitajeure.

¹⁰ Nii janate, rai toroonfeta totiha anjera nichatajane jana, siricho tocohanein mocohin dede caje nalue arasijie seeonjoa, satiin nuhecuru nichata neleru aina atane jachu caje mitunacaauru esinaaeca ichoaae.

¹¹ Nii arasijie curuaate Elonaine. Nii jaunte nichata saain neleruhin elonaa nuhecuru baca aina atane jachu caje mitunaa esinaaecane jaun, ohacoaure arajiin cachaauru.

¹² Nii janate rai toroonfeta totiha nii anjera nejenane jana, nichata saain nelerujua-coaain nocohejaaitiin naasajeein conoene enoto, atene, arasijie, naaonjoaainunri. Nii jaaunte, jiichoo aina nocohena nichata neleru que carajaaain conoene nii enoto, atene, arasijie, naaonjoain.

¹³ Nii jana coaracaanne janate, dede catai jelon jiaauluhin situha cuha leinjiin uujirii tocohaneine jana aonacaanne janate: “Jataainte cairichaaajoaaurureein caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, inae toroonfeta toteeuruha nii leecha nichatajai anjeraaurune,” nae leinjiin uujirii tocohane tonijiaain.

9

¹ Nii janate, toroonfeta totiha anjera nesaouquine jana dede caje naluha uha arasijie chauratane choaaene jana coaraaun. Nii arasijie raitte, cana asajai cochabi teeure.

² Nii cana asaae nena atane jachu bacuujua joaracaane janate, jelai caje mitue suruaa orono caje aihane tocohaneein. Nii suruaate nocohenaneein enoto teein, cujuanane maajein nocohena neein.

³ Nii janate, nii suruaa caje mituhin chauratane sacuritaain riaaniha sisiincho semanaane jana, aihana canaunne rijijieein cacha cunaitaane jaanu teeure rai.

⁴ Nitohaneeeinte letoanajaain, omane, ajaena, enuha, naaonjoaainunri aasaacuruhane caohatein, nii nauri que Cana Coanera cojunaca siricha *seecho* que cojunacatenohine lanaala nenacaauru cunaitaauruhane coina aitocure nii sisiincho semanaa rai.

⁵ Nete cachaauru atinaauruhane coina letononeeurene. Raujiaaincha cacha atinaelanaala cushane, canaun cusi rijitocojoaain cunaain saogui ateein cacha cunaitaauruhane coina aitiin letononeeure.

⁶ Nii cojoanonaa banate niqui onaa jerecureeain cachaauru, nete ooreneerein jaiti ooruhane jaan que turuenihane jaun.

⁷ Nii sisiinchoorute, sonaana que neeuruhane coina relanojineein nenacaauru cabario tocorijianein, oro caje nena- comai tocohanei que asihocoin cacha meri tocorijiane acaauru meri.

⁸ Nii sisiinchooru couturi ujuite caratohanae ene couturi ujui tocohaneein. Rai catute aain tabai tocohaneein nena- leon catu tocorijiane.

⁹ Acaauru jaberocote, coata que bujuaain ne. Jana acaauru itarote jataain mijiaaainein toni jiaauluruha ne. Sonaana que neein caro tararaa cabarione jana tonihane rijitocojoaain toni.

¹⁰ Jana rai cusite rai nuseei que ne, canaun cusi tocohaneein. Nii rai cusi que cacha cunaitaraneinte neeurelu saogui ateein.

¹¹ Nii sisiinchooru curuaanaate cana asaae atane jachu cuhane nena anjerane. Jana rai curuaate Ebereeo ere cuhane Abadoonne. Jana Curieco ere cuhanete, Apolihonne.

¹² Nitohaneeeinte situe nii necairichanaa nunuhe. Nete jaiti lanae coroatajai.

¹³ Inae rai toroonfeta totiha nii anjera nesaotanene janate, Cana Coanera acatiha oro caje nena rori- *altar* que jenaain nena jicho caje toni eheeona.

¹⁴ Nitohaneein toniinte:

“Nii jenaai anjeraauru ichoharaain nenacaauru jihaneeu. Acaaurute nucue tabai Eofarate auhaniha ichohanohineein neeure,” nae nii eheeona.

¹⁵ Nitohaneeeinte, nii jenai anjeraauru jianecure, cachaauru nichata neleru sohin jaaoruhane coina. Nitohanei ichacuruhane coina jatoroaain neeuruhane bajaanaa, rai batene, cojoanonaa, naaonjoain que inae tihane jaun.

¹⁶ Nii jana aonanaacaunne janate, ecu neeure coroata fasha millonneein cabario choaae cunacaauru soondarooru.

¹⁷ Nii cabario choaae nelaurianacaauru coaracaunne janate, usi lanaro tocohaneein nena que bujuatenohinjiaocoe acaauru nalarijiaauru. Nichata lauriinte coloe nii acaauru nalarijia que nena coata, beraurusiojoaain, lanajiojoaain, asofere tocohaneein, naaonjoaain. Jana nii cabariocuru couturite janolari couturi tocorijianihane jana acaauru ujuae caje mitue suraa, usi, asofere, naaonjoain.

¹⁸ Nii cabariocuru ujuaae caje cacha cairichaeranu que mitunaa suraa, usi, asofere, naaonjoaain caunte nichata saain neleruhin ohacoaare cachaauru.

¹⁹ Nitohaneeeinte rai nujuaae cuhane, rai nuseei que, naaonjoaain nii nitohanei ichaane jaanu rai nelate sirichure nii cabariocuru. Nii rai nuseeite acano tocohane. Chaen rai coturi quete cacha cunaitaure. Arajii cachaaurute ohe nii necairichanaa caun.

²⁰ Nete acaauru cauteuru nii necairichanaa caje nichotenacaauru, enanetojoein baaso ichacuruhane jianecurene. Nii jaunte, Moconajeraacuru bajaabacuruhane jianecurenihane jaun jerichanejeein oro caje nena ecaantooru, coata- bronze caje nena ecaanto, coata plata caje nena ecaanto, ajeri caje nena ecaanto, chaen enuha caje nena ecaanto, naaonjoaain bajaabacure, ichaohin, nerurujaain, amuhin, ereein, notaain, naaonjoaauruhane que airijiin.

²¹ Niheichu sonajaain jaohin, benane neein, nitohanai osa que nesaruhin nena naineniha cacha natiin namute quicha aina ichaohin niha natiin, baaso osa que nesaruhin, asijiauhin, naaonjoaain ichaauruhane jianecuruhi.

10

¹ Nii jana coaracaanne janate, dede sacari cataaun, couturi ichoaae iino baijiaain, dede caje fauha uhe- jataain nelate que nelatei leeochoa anjera. Enoto tocohaneein jiquihacoa rai merine janate, usi lanaro tocohane rai fero.

² Nitohaneente biji cuhane retutunohineein joaracanojoi quiricha sichaain, cucuana ichoaae rai tjia raotono nichajai teein, rai jera najaae biji nichajai te chauratane ichoae.

³ Nii anjerate, nesari corajihha mijiiaanein aitoa aainne rijitiin tonijiaain ere. Nii jana, caainsinei araracurute tonihure.

⁴ Nii toniha caainsinei ararane baiha, quiricha cuhane laenana jerichaaunne janate:

“Ti suujua cuhane aitiin toniha nii caainsinei ararane jaan rucuecu chunei rai belanaala. Coa quiricha cuhane laenaa,” naain dedeeu toni.

⁵ Nii ereeuruha caainsinei araracurune catiaaeriinte, nii cucuana choaae raotono nichajai tjia chujuhecaain, chauratane que jera chujuhequera, raotono nichajai biji sijitae.

⁶⁻⁷ “Inae nenacaan nerinaain cojoanooa. Inae toroonfeta totiha nii anjera necaainsinene janate, inae asinojooinein Cana Coauneraacha sirii que turuhane jaan aicheein, nii aitiin berejetocuruhalu nere bera inoaensihurune rijijieein,” nae, itolere bana ichaohin, dede, chauratane, cucuana, chaen itolereeuru coneraneein nenacaauru, naaonjoainunri coauneraneein nenea Cana Coaunera notaracaae neein aithohane coarateein nii anjera.

⁸ Coaiteen nii dedeeu toniin quicha aonai erenaate:

“Chajaain cuhin, nii cucuana aina chauratane choaae chujuhequi anjera caje nii quiricha laojiri joracanojooinein- niicha siichai raaorinihu,” nae canu rai.

⁹ Niritoha canu raine jaun, cuhin nii quiricha bajaanune janate:

“Nocoo. Quihu. Chujuaae cuhanete irichaje rijitocojooain ichohantoreein. Nete laen ii suri cuhane elonainein nerotoreein,” nae carai nii anjera.

¹⁰ Nii jana nii anjera biji caje nii quiricha raaoriin quihanune janate, canu ujuaae cuhane irichaje rijitocojooain ichohante. Nete inae quihanune baiha, canu suri cuhane elonainein nerotoe.

¹¹ Nii janate:

“Coaiteen, araai laurii cachaauru, lauri lauri jelai teein atane siriin que ichaonacaauru, nere que ereein nenacaauru, itolere curuaanaacuru, naaonjoainunri que aitiin Cana Coauneraacha beratei beebjihha cuhinete ne,” naaure canu rai.

11

Niicha icharatee coaaranuuru letoaa coroatajaain Cana Coaunerane

¹ Nii baihate, carai jiarana tocohaneein leinjiin bara teein: “Chajaain nimichuhin cuhin Jerosaleeun nenea Cana Coaunera bajaauruhane jaan coloheri, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori, naaonjoainunri cojunacateeu. Chaen ecu janiichu, inaaajoaaincha Cana Coaunera coroaacaa neeurureein.

² Coa Cana Coaunera bajaauruhane jaan coloeri rohan nenea airiniha cojunacatiha. Niite teeur Jorioniheichuru rai. Acaaurute Cana Coaunera nese cocoaichacuru amiharateeurureein, jataain cairichanajaain, jena choonca coroata ateineein.

³ Canune coroatajai canu ere beeurera letoaareunni, uhin le oaraanca coroata fasha saota choonca janoneein canu ere beeuruhane coina,” naain canu letoaature.

⁴ Nii coroatajai Cana Coaunera ere beracurute coroatajai olibo nujan aina coroatajai usi temura neein neeure, cana rai chauratane coauneraneein nenea Cana Coaunera acatiha.

⁵ Chunocoha chatohaneein acaauru tenaa jerera nihanete, acaauru ujuaae caje usi mitaaurureein jitariin acaauru que nejeratenacaauru mocohane nitajeuuruhane coina. Nitohaneente ooreein nii acaauru rohecaeraauru.

⁶ Nii coroatajaihurite nelate que nelateein, cana dede funaa nainecurureein Cana Coaunera ere beebjeuuruhane jana uha elo ne coataa. Chaen techu, ichana neein acuu corena naainecurureein. Nii rijijieein techu, araai laurii necairichanaa turuanaa nainecurureein caa cana rai chauratane que, acaauru jerecuruhane tocohaneein.

⁷ Inae acaauru que Cana Coauneraacha beratenojoi benaa naainaauruhane janate, mitureein cana asajai caje leinjiin neecha aansai ataebinae tabai, acaauru sohin acaauru jaohane coina.

⁸ Nitohaneein acaauru sohin acaauru jaohane janate, Cana Coaunera Calaohi cairichaauruha coroso quene jaan nese coero cuhane nereein acaauru jaberoco. Jerosaleen nihane saijieein Sodoma, Egipto, naaonjoainein acaauruhacha curuaateihu.

⁹ Nichata janohin cataan ujue banate acaauru jaberoco coaraa cuurureein araai laurii nenacaauru, coriaae caje unacaauru, lauriu lauriu nichao que ichaohin nere que

ereein nenacaauru cachaauru, naonjoainuri. Nete, acaauru jaberoco conautecuruhane caohatereein.

¹⁰ Nii nainihate jataain rachoojoeeurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ooruha nii coroatajai Cana Coaunera ere beebejeeurerana jaun. Nitohaneinte rachoojoein beseta ichaain ita belaiha cuurureein itolere nijihanai que, jataain acaauru cairichaeranunein aihuruha nii coroatajai Cana Coaunera ere beebejeeurera rautaaurenihane jana, inae atinanohineeuruhane jaun.

¹¹ Nete coaiteen nichata janohin cataan uujue bana acaauru ichatiha Cana Coaunera jaauin ichanaain nimichucuruhane coaraain jataain casihure satiin nii acaauru coaraauru cachaauru.

¹² Nii catiaaeriinte, dedeeu mijiaaenein toniha erena jana, “Chajaauchete ini,” naain toniha nii erenaane aonacure nii coroatajai Cana Coaunera ere beebejeeurera. Niritoha nii erenaane aonaante nii acaauru que nejeratenacaauru notaracaae dede sacari aina cuhin dedeeu iniha cuure.

¹³ Nii rijieeoritiinte uha carora tabaine jaun comoe nii nese neleru lechooncaniu nenacaauru lorerichurune jana, oorureein caainsi oaraancani cachaauru. Nii jana acaauru caute-ecu nedanacaauru cachaaurute nesoone caaun Cana Coaunera coroaecurureein.

¹⁴ Nitohaneinte situe nii necairichanaa tabai coroataja. Nete nii baiha coaiteen ureein necairichanaa nichatajanu.

Toroonfeta totiha anjera necaainsinene

¹⁵ Nii baiha, toroonfeta totiha nii anjeraauru caainsinene janate, mijiaaenein dede que toniin:

“Caa chauratanete

Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito rainein nihane jaun,
acaauruhacha satonoreein tiaain caa chauruatane Curuanaanein neroranereein,”

naaure.

¹⁶ Nii jana, nii coroata choonca jenaain rai rori ichoae Cana Coaunera acatiha neein lauru-jualaurujuanacaauru ichauhenaaurute neseonraain atane que tiaain nenorocoain:

¹⁷ “Ii, nunuhe caje coaunein satono que tiaain

itolere Coauneranein-
itolere ichana naineranein neeine
coroaecaanura Cana Coaunera.

Iite ichaohin itolere janonaa bana neein
itolere que laraajiin chabana satonoelanaala
Curuanaanein neeine
nunuhetei inae.

¹⁸ Ii ainate niqiu obaaecure

caa chauruatane que nenacaauru ii coitucuhichuru.
Nete inae turue acaauru cairichaaine jaan cojoanonaa.
Inae turuha onacaauru rucuequine jaan cojoanonaa.
Ii letonocuru- ii ere beebejeein amuhemuhenaacaauru *profetacurute*
coroatajaniha curiquiin;

acaauru ii cachanein ii jereine rijijieein neeuruhane jaun.

Inae ii sacuurera coroatajaniha curiquiin,
itolere canaanaihuru, ichauhenaauru, naonjoaain.

Nitohaneite

itolere caa chauratane que nenacaauru itajeranein nena itajeriquiin,”

naain Cana Coaunera coasitaature.

¹⁹ Nii janate, nejoracae dedeeu Cana Coaunera coroaecuruhane jaan coloheri Teenforone jana ecu inanacaain ne Cana Coaunera rai rauhi curu camela. Nii janate dede caje ococoe jiacanocuru, tonijiaainunri, araracuru, caroracuru, jelajinaa jaberocooru, naonjoainuri.

12

Leinjiin ene aina leinjiin ataebinae dragon

¹ Nii janate dede que ecooca leinjiin cana dede cojunacane jana, inanacae leinjiin enenoto que conaanojonein que cajoneconaa rijijieein- rai tjiaa asaae atene siriin, leinjiin comai lechoonca coroatajai arasijie siricha lauhecaain.

² Nii enete canaanai cosuriu nihane jaun janoanaa jereein cuna caaun necairichajeein auhauhaque.

³ Nii catiaaeriinte coaiteen ecooca cana dede cojunacane jana inanae leinjiin ataebinae- *dragon* lanajai tasinojoain- caainsinei couturiin lechoonca jichohin. Satiin nii caainsinei couturi nainetiinte ne rai comai.

⁴ Niite rai nuseei que dede nichata neleru caje arasijieuru joae chauratane ichoae. Nii ataebinae- *dragonte* ococoe nii ene rene, nii beree nejanoaneni quiha nejanoa rijieeoritiinne caina.

⁵ Nii janate, inae quicha cojoaajiineein nejanoae nii ene beree. Aca satiin chauratane que lauri lauri nenacaauru curaanaa nihane caina- coata caje nenea otiha que biji achunequuin. Nete inae nejanoa rijieeoritiin nii beree raain amaaure Cana Coaunera aina rai rori acatiha.

⁶ Nii jaaunte, neniha cachane jaan cuhin soroe que banihateein Cana Coauneraacha rucujueihu cuhin nii ene, ecu teein beraichateein coroaaterate le oaraanca coroaata fasha saota choonca janohin Cana Coaunera.

⁷ Nii baihate, nii dedeeu ita soore nii tabai ataebinae- *dragon* aina, Miqueli aina rai anjeraauru.

⁸ Nitohaneein ita sooruha nii tabai ataebinae ainane janate, acaauru amuritona naine-sihurene nii ataebinae rai anjeraauru. Nii jaaunte, inae dede que nenea nainecurene nii tabai ataebinae aina rai anjeraauru.

⁹ Nitohaneente, nii ataebinae- *dragon* tabai jaaore dede caje. Nii ataebinae- *dragonte* inoaenlu caje coaaneen nenea acano tabai inoaensi- Moconajaera ne. Acate satiin chauratane tinonoritiin cacha coritaeraneen ne. Acate, nii rai anjeraauru aina jiniquiun chauratane que jaonojoinecure.

¹⁰ Nii janane dedeeu mijiaaieein toniin:

“Inae ichoteratenojoi niha cachane jaan cojoanonaa que turuha. Niicha ichana nainei ichaain itolere curuanaa neein niha Cana Coaunera aina cocoainanacai niha Mesihaside jaan cojoanonaa quete inae turue. Inae Cana Coaunera sacuurera coulurujuera Moconajaera jaaoruha. Acate acaauru coulurujuue, jiichoo, janotiin, itolere cojoanonaa bana, naonjoain Cana Coaunera acatiha neein.

¹¹ Cana Coaunera coreniha cana nejeraneen nenacaaurute cana osa coreniha atinanojoineein nenea Cana Coaunera Calaoihi coichana aina, niicha beratei acaauruacha beebejeei, naonjoainuri aina cuaain inae amuritoore. Nitohaneente Cana Coaunera ere beebejeeuruhane coreniha coasilanaala ooruhane caina jatoroaain neein aihure.

¹² Rachoojoeuche dedeeu neiniquichene. Jana, chauratane que nenacaauru, cana temurau- cucuana cuhane nenacaauru, naonjoaainunrite jataain cairichaaajoaure, inae ichuunnijia necairichanaa coaraane cojoanonaa que turuhane que nainaane jaun, acaauru rene fauha cuha jataain obajeein Moconajaerane jaun,” naane jana aonajeeun.

¹³ Chauratane choaae jaonojoinihane que nainacoriin, nii ene canaanai janoaera coine-teen soha cue nii nechua aansai ataebinae.

¹⁴ Nii janate, nii ene itaro jaaure tasionjoaain uujuri tabai itaro tocohaneen, coriaae cuhin nii acano inoaensi caje soroha neniha cachane jaan cuhine caina. Ecu teeinte, nii ene coroaateure nichata jaanacai cataaun reein tiaain.

¹⁵ Nii acano inoaensite nujuae caje acau mitaain nucuhe jae, raotojoeen nii ene sohin jaohane caina.

¹⁶ Nete, nii ene coroaatajane chauratane, nujuaae caje acau jaohin nucuhe jaa nii ataebinae tabai- *dragonne* jana lichurujuaaitiin jacolohitiin.

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaaunte, jataain nii ene cotaain coraje nii ataebinae- *dragon*. Nii jaaunte cuhin, nii eneecha foerateuri aina rai bereecuru, satiin Cana Coaunera ere tonoraain Jesoso cachaneen neeuruhane beeuruhane que casilanaala nenacaauru, naonjoainuri soha cue nii ataebinae tabai.

13

Coroaatajai ataebinae tabai

¹ Nii janane caainsine couturiin, le choonca jichohin, naajoaain cucuana caje mituhin iniha uha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Le jichooru naineen niha comaine janate, Cana Coaunera baijiraanu rijitiin couturichuru naineen laenanohineen ne erenaa.

² Nii ataebinae tabai canuhacha coaraite, leinjiin aain tocohaneen acomari tjiaa tocohane rai tjiaa. Nii jana rai nujuaante, aain tocohaneen nenea leeon tjuuae tocohane. Nii leeocho ataebinae- *dragonte*, nii aain tocohaneen nenea rai, jataain nelateen nihane jaane maajeein rai tein cocoainaan, nelaurianaja rorine maajeein rai te.

³ Nii aain tocohaneein nenea ataebinae couturi leinjiinte, ohane caina ichanohin tocohanein jataain temuhin cunaitanohi ne. Nete nii rijijieein coichanojoneei nerautaa nii necoasajane coaracuruhane jaun, jataain cojoelatiin coaraain, nii janolari tocohanein nenea ataebinae tabai esenetaain sacuure, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru.

⁴ Nii jaunte, nii aain tocohaneein nenea cocoainaa nii leeocho ataebinae- *dragonne* jaun, acaneein neeuruhane coroaecure, “Cha caa leinjiin ataebinae tabai- aain tocohanein nenea amuritonaa naine. Nihei chuni amuritonaa nainera,” naain acaneein niha nii aain tocohanein nenea ataebinae tabaine coroaecure, nii leeocho aina curuaecaain.

⁵ Chaen techu, Cana Coanera baijiaraanu rijitiin, itolere que nelaetoha nocoetiin iriha nii janolari tocohanein nenea ataebinae tabaine jereein, jena choonca coroata ateein cocoaina nacaineein nihane caina cocoainae nii leeocho ataebinae- *dragon*.

⁶ Nitohaneente, Cana Coanera baijiaraanu rijitiin que nejerateein, rai nenaja *santuario* quene maajeein ereein, dedeeu nenacaauru quene maajeein nejerate.

⁷ Chaen techu nii ichoae tacaain, coaiteen nii leeocho ataebinae cocoainae nii *dragon*. Cana Coanera cachanein nenacaauru que nejerateein, acaauru amuritohane reentiaain sonaana que nihane jereein, lauri lauri nichao que ichaohin, lauri lauri nere que ereein, lauri lauri natane que ichaohin, naaonjoainuri curuaanaanein nihane caina cocoainae.

⁸ Nii janolari tocohanein nenea ataebinae coroaeraaurute, satiin caa chauratane que ichoteratenojonee lanaala nacaauru cachaauru neeure. Coatiha laenanohinihei acaauru curuaa nii necoaaunaalu chauratanene caje coauneein nichoteeneeuri curuaacuru sirin nenea quiricha cuhane. Nii quirichate cana coreniha sohin jaonjoin Carenero Narejeen rai nichoteeneeuri curuaa coicricha ne.

⁹ Chunocoha aonana naineraauru aonacurumiin:

¹⁰ Caresero cuhane neeuruhane caina nenacaaurute, caresero cuhane amanojonecureerein.

Jana sabere que sohin jaonjonecuruhane caina neeninurute sabere que sohin joaeracureerein.

Caute coaarareein esinae rauhijiriin itolere que laraajiin, niicha esenetai esenetaauruha Cana Coanera cachanein nenacaaurune.

¹¹ Nii baihane, atane caje iniha cuha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Nii jana rai jichote carenero narejeen jicho tocohanein corootajae. Nete nii leinjiin ataebinae- *dragon* tabai rijitiin ere.

¹² Acate nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai rijijieein jataain cocoainanohinein ne, nii jauriaanejeein nenea acatiha neein. Nii jaunte, nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai- temuhin cunaitanohin couturii- coroaecuruha satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune coinane maajeein ichae.

¹³ Chaen techu, satiin cachaauru notaracae itolere cojoelanaacojoi ichaain, dede caje atane choaee usine maajeein nalutiae.

¹⁴ Nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai notaracae cojoelanaacojoi ichaane aina cuaainte, caa chauratane que nenacaauru cachaauru coritaain- acaauru que nii sabere que temuhin cunaitanohin niha natiin ichaohin nenea ataebinae tocohanein ecaanto jaerate.

¹⁵ Nii ataebinae tocohanein niicha ichacuri ecaanto rai ichaonaa teeinte erelatee nii ataebinae tabai corootaja. Nii jaunte, satiin corojelanaala nenacaauru cachaauru sohin joeratee nii ecaanto acaauruhacha ichai.

¹⁶ Nii choae tacaain techu, satiin canaanaihuru, ichauhenaauru, coriquihonacaauru, cairichaihuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri, biji raotono nichajai que, acaauru auri que, naaonjoaine maajeein rai cachanein neeuruhane coujunacanein acaauru coujunacaterate.

¹⁷ Nitohanihane jana coaracaanne janate, chuni nii ataebinae curuaa aina rai coujunaca sirilanaala nenea, nii chaelai coreteein, chaelai que necoreteein, naaonjoaana nainecurene.

¹⁸ Caute laen coaarareein itolere coitucuurera. Coitucuerate, nii ataebinae coujunaca janijiin coitucureein. Nii ataebinae coujunacate, cacha coujunaca rijijieein ne. Acate, saota fasha saota choonca saotaneinein ne.

14

Nenatecuruha le fasha jena choonca jena oaraancai cachaaurune

¹ Nii baiha, Jioon bichatane ucuuno ichoae chujuhecoha Cana Coaunera rai Carenero Narejeene Sana coaracaaunne janate, ecu rai nauri que Carenero Narejeen- atinanohineen nenaalu curuaa aina rai Inaca curuaa siriin ecu aina neeure le fasha jena choonca jena oaraancaain cachaauru.

² Nii janane, caraturi caje naluha acaune rijitiin, toniha ararane rijitiin, naonjoaain jataain mijiaaaineen toniha dedeeune jana aonaun. Aonacaaunne janate, arajii quitara rijijieein nena arafa toteeuruha arajiin cachaaurune rijitiin netonijiae.

³ Nitohaneein netonijiaainte ena nena nenatena que nenatecure, nii rori caohacha ichoae nena, chaen nii cacha tocorijianein jenaain nenacaauru, chaen nii ichauhenaauru, naonjoainuri acatiha neein. Nihei nii chuni, nii nenatena que nenatena nainera. Acaihaniji caa atane caje le fasha jena chonca jena oaraancaain ichoteratenojinein nenacaauruhachate, nenatena naine nii nenatena que.

⁴ Acaaurute, chabana suujua corelanaala niheichu nii chuni acaauru suujua corera tonoraalanaala neein- cunaa jerihane jaun cuha nii Carenero Narejeene jiniichaain amuhemujeein neeure. Niichurute, satiin cachanein neinichaachene caje ichoaichaniha ichoteratenojinein nii Carenero Narejeen aina Cana Coaunera belaiha tenojinein neure.

⁵ Acaaurute, nii chariji bana casaje ujuaihonelanaala- niheichu baasonein ereein, naonjoaain neeurene.

Nichatajai Cana Coaunera letono anjera benojoin

⁶ Nii janane dede catai jelon jiaauluhin situha uha leinjiin anjera, nii chariji bana satonoelanaala nena beratenojoin erena biha uha, lauri lauri natane siriin nenacaauru, lauri lauri nichao que ichaonacaauru, lauri lauri nere que ereein nenacaauru, lauri lauri nenaja que nenacaauru, naonjoainuri raine jana coaraun.

⁷ Nitohaneein jiaauluhin situhinte: “Baaso ichara casetecaera niha Cana Coaunera coitucuhin Cana Coaunera coroaecuche. Inae caohacha ichaeneeichene, baaso ichaquichene coitucuhane jaa chojanonaa que inae turuha. Cana rai dede, chauratane, cucuana, atane suujua caje nalunaa acau, naonjoainuri coauneraein nena Cana Coaunera coroaecuche,” nae tonijiaain ehequuin.

⁸ Nii baihate coaiteen caaijie uhe rai coroataja- leeocho anjera. Nitohanein uhinte: “Inae nitajeuruha Babilonia cocoaichacuru, nechu joaerein jataain baasonein ichaoha cachane coina ichao ajaelaera que satiin chauratane lauri laurii ichaonacaauru cachaauru ichao ajaelae ajaelaerein nerejetilu,” nae nii anjera coroataja.

⁹ Nii baihate coaiteen caaijie uhe rai nichataja leeocho anjera. Acate: “Chunocoha nii atabinae tabai corojeein nii tocohanein nena ecaantone maajeein corojeein, rai nauri, biji, naonjoain que cojunaca sirichate,

¹⁰ obajein nitohanai icharauru caseteco coaracuruhane coina acauru que banihatein Cana Coauneraacha rucujei bino que cocohin, asojoere tocohanein moconaa usi tabai jana mocoorureein, Cana Coaunera rai anjeraauru, rai Carenero Narejeen, naonjoainuri acatiha netiin.

¹¹ Nii chariji bana satonoelanaalate itolere janonaa bana mocoha cuurureein, janotiin, jiiichoo, naonjoaain nii atabinae corojeein, nii tocohanein nena ecaantone maajeein corojeein, rai curuaa cojunacane maajeein sirichaauru,” nae ehequuin nii anjerauru nichataja.

¹² Enate laen itolere que laraajiin neeuruha Cana Coaunera cachanein nenacaauru, nere tonoraain itolere bana jianelanaala jeriha Jesusone rijijieein ichaauruhane necohareein.

¹³ Nii jana aonacaaunne janate:

“Aonaain laenaau: Nerausiaecate cuurureein ena caje coaanein nunuhetein Cana Coaunera esenetaain ooruhane que tiaaajoaain nere tonoraain ichaonacaauru,” naain toniha dedeeune jana:

“Aihachuhsicha. Acaaurute nebetacaurureein namihaneen caje. Canune acauru que acauru amihaneen coaratereunni,” naain tonora Cana Coaunera Suujue.

Caa chauratane que nenacaauru taojiaera

¹⁴ Nii jana coaracaaunne janate, dede sacari jana laujuae leinjiin cacha tocohanein nena- coturi que oro caje ichanohin comai siriin- sabere ajihanti que biji achunequuin.

¹⁵ Nii janate Teenforo asajai caje mitatiin: “Chajaain nii taojiaaine jaanu que iicha amai que- nii iicha raeninuru taojiaain ranajaau, inae cataa caa iicha raeninuru- caa chauratane que nena- inae rai chojanonaa que turuhane jaun,” naain eheque nii leeocho anjera, dede sacari jana laujuai rai.

¹⁶ Nii jaunte, nii niicha amai sabere que niicha raeninuru taojiaain, caa chauratane caje ranajae nii dede sacari jana laujuai.

¹⁷ Nii baihate coaiteen dedeenu nenea Teenforo caje mitue leeocho anjera- acaantonai sabere ajinai que biji achunequuin.

¹⁸ Nii janate Cana Coaunera belaihuruhane jaa rori caje mitatiin: “Chajaain nii ii sabere que nii chauratane que nenea oba inaa saau. Inae cataa nii oba inaacuru,” naain ehequuin nii sabere que biji achunequuin nenea cotijiae, nii leeocho anjera- usi curuaanaa.

¹⁹ Nii jaunte, sabere que nii chauratane que nenea oba taain, raain, rucuhacane jaa cuhane te, ecu teein oba baca rocokane caina. Nii oba tainaate inae caseteco tabai letoaa Cana Coaunerane beraneein ainaa ne.

²⁰ Nitohaneein nii rucuhacuruhane jaan cuhane rucujeein, nese udaa nii oba baca rocooruhane janate, ichananeein mituhin nichata fasha oaraanca metoroneein jelaai jojoe cabario ujuaae ucuunejeein ucuacaain.

15

Caainsine anjeraauru- caainsii laurinei itolere necairichanaa satono uhaaurera

¹ Nii jana dede coaracaaunne janate que ococoe jataain cojoelanaacojoai- coaara caina ecotenojoin tasionjoaain. Nii janate, ecu neeure caainsiineein anjeraauru, itolere necairichanaa que cacha cairichaeranu uhaain. Nii quete, jataain nobaeneein niicha coacui satonote Cana Coaunera.

² Nii jana cucuana baca coaracaaunne janate, usi que jasisii tocokanein ajiarotiin ne. Nii cucuana baca tocokanein ajiarotiin nenea auhanihate, acaauru rai Cana Coauneraacha tei quitara rijijieein nenea arafa siijiariin neeure arajiin cachaaauru, nii ataebinae tabai, chaen nii tocokanein nenea ecaanto, chaen nii coujunaca aina curuaa, naaonjoainuri amuritooreraauru cachaaauru.

³ Acaaurute, Cana Coaunera ere bera inoaensi Moisesa nenate que nenatecure. Chaen Cana Coaunera rai Carenero Narejeen naaonjoainuri nenate que nenateeinte:

“Jataainte, cojoelanaacojoaain janiinacajelanaala itolere que laraajiin, esinae rauhijiriin aithoine rijijieein caohacha ichaaiicha Cana Coaunera.

Iite, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaaauru curuaanaa *Reyneein* neeicha.

⁴ Nihei nii chuni ii que suujua acatelanaala nainejeita Curuaanaa.

Neiheichu nii chuni ii corojelanaala nainejei.

Nii jaunte, leinjiin iicha saantoneein neeine jaun, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaaauru ii coroaecurureein, itolere baaso, caohacha, naaonjoain ichaain coarateeine jaaunra,”

naain nenatecure.

⁵ Nii baiha nojoracaa dedene jana coaracaaunne janate, ecu niha acaauru aina niicha ichaneni ichaane caina Cana Coauneraacha icharatei Teenforone jana, ecu ne Cana Coauneraacha turunajaanu jeelai *santuuario*.

⁶ Nii Cana Coaunera turunajaanu jeelai cajete mituure caainsiineein anjeraauru, itolere caainsii laurini que cacha cairichaeranu amaain cunacaauru. Cajione somaratiin jiquihaqui que cajionecohin, jaleri cataaun ojoaain oro caje ichanohin siintoroon que siintorooncohin.

⁷ Nii cacha tocorijianein ichaohin jenaain nenacaauru caje leinjiinte, nii caainsiineein nenacaauru anjeraauru rai, oro caje ichanohin cocoorunajaan curu nainocojoaain casetecocuru que banijiaain nenea- nii chariji bana satonoelanaala nenea Cana Coaunera caje unaa te le anjeraauru nainetiin.

⁸ Nitohaneinte, itolere que laraajiin necaohacha que necaohachaane coaratiha Cana Coaunerane jaan- suruaa caaun nojojoe nii Cana Coaunera turunajaan- *santuuario*. Nii jaunte, nii chuni ecu turunaa nainene, nii caainsii laurinei que cacha cairichaeranu jitariin berotecuruha nii amaaureraauru caainsiini anjeraaurune reen tiaain.

16

Casetecocuruhaacha coheni curu muruaae

¹ Nii janane nii Cana Coaunera turunaja *santuuario* tonii: “Chajaain nii casetecocuru que banihatein Cana Coauneraacha tei caainsii curunein nenea- muruaae cuhane nenea chorocuche chauratane ichoae,” naa tonijiaain nii caainsiini anjeraauru rai erenaane jana aonaan.

² Nii janate, nii curu muruaae cuhane nenea necairichanaa tera choroa leinjiin anjera chauratane ichoaeene jana, ataebinæe cojunaca siriin nii tocohaneein nenea ecaantone maajejin corojeein nenacaauru cachaauru jaberoco que cunaain mitue abero jataain tasionjoaain.

³ Nii janate, cucuana cuhane leeochoa curu muruaae cuhane nenea necairichanaa tera choroa nii anjera corootajane jana, ichana nejesinaneein nerotoe cucuana baca esinaaecca, sonajaain jaoha cachane aihane tocohaneeine jaun satiin oore nii cucuana cuhane ichaohin nenacaauru.

⁴ Nitohaneente, nucuhe cuhane, atane jachu caje acau nalunajaaunru cuhane, naaonjoaain nii necairichanaa tera choroa nii curu muruaae caje anjeraauru nichatajane jana, ichana nejesinaneein nerotocure nii nucuhe bacaauru esinaaeccaauru.

⁵ Nii catiariin aonacaauune janate:

“Iite, esinae rauhijiriin nitohaneein caohacha aina baaso icharaauru coaraain casetecaraneein neei.

Iite Cana Coauneraneein acaihanejei Saantoneein inoanlu caje coauneein neei.

Chaen techu, nii chariji bana satonoelanaala neriquiin.

⁶ Acaaurute ii cachaauru sohin jaohin ii ere beebejeraneein nenea *profetacurune* maajejin sohin jaaorelu.

Nii jaunte, nii niicha sohin niicha jaaorilu coichana que cocooruhane coina

acaauru cairichaa ichaai, baasoneein ichaaoruhalune jaun. Nitohaneein terate latecure,”

nae nii nucuhe bacaauru esinaaecca asaecane coina que banijiaain nenea Cana Coaunera rai anjera.

⁷ Nii janate, Cana Coaunera rai juuai mocooruhane jaan rori rohan toniin: “Aichuhisi laesinaera, itolere ichana naineraneein neeine jaunra Cana Coaunera, esinae rauhijiriin nii baaso ichaelanaala nenacaauru casetecaelanaala, baaso icharaneein nenacaauru casetecaeraneein neeine jaunra,” naane jana aonaaun.

⁸ Nii janate, nii niicha amai muruaae conera chohitoha enoto ichoae nii anjeraauru nejenane jana, nii aina cuaain niicha ichana naine ichaain cachaauru mocoe najaano que nii enoto cono.

⁹ Nii jaunte, jataain banejelanaala mocoore. Nete nitohaneein mainajejin mocooruha natiin, Cana Coaunera coroaena coacuelanaala baijiaraanu rijitiinchuru jataain baasoneein que ereure, nii itolere cunaihuru amurijiriin niicha ichana nainei icharaneein niha Cana Coaunerane saijieein.

¹⁰ Nii jana, nii niicha amai muruaae conera chohitoha nii ataebinæe nelaurianajan rori ichoae nii anjeraauru nesaquine janate, jataain caohacha nocohenaneein nedae rai cojoanonaa. Nii jaunte, nii mocooruhane curiha cuna caaun lele calaauere cachaauru.

¹¹ Nete nitohaneeuruha natiin, nii baaso ichacuruhane jianelanaala, nii acaauru abero aina acaauru moco curihuruha natiin, Cana Coaunera que nejerateein baijiaraanu rijitiin ereure.

¹² Nii jana, nucuhe Eofarate cuhane nii niicha amai muruaae conera chohitoha anjera nesaotane janate, jera jaonaa nainecuruha enoto mitu nichajai caje unacaauru reychurune coina jacoroe nii nucuhe baca.

¹³ Nii janane, nii ataebinæe tabai- *dragon* ujuae caje, chaen nii necha aansai ataebinæe tabai caje, chaen nii *profeta* niha nocoeti, naaonjoainuri ujuae caje mituha dari tocorijianein nichatajaain nechu coitucuhuhi suujuene jana coaraaun.

¹⁴ Acaaurute nii nichatajai coitucuhuhi suujuenein itolere cojoelanaacojoai ichaain, satiin chauratane sacuritaain rai cachaneein nenacaauru reychuru taojiaain sonaana que niha uurureein, inae itolere ichana nainera Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana.

¹⁵ “Aonacuche, nii nainajeneeichene janane aiha leinjiin asijiautone rijijieein inara rene luhecotariin neeoritoreeuni. Jataainte nerausiaecca cureein caohachaaain nainaaain letona jatoraaain cajione ruhecaain canu cohara, nabana machoharohane, nii machoharohane que coejejin cacha cataaun nihane coataa,” nae Cana Coaunera.

¹⁶ Nitohaneente, nii nere cuhane Armajedoonneein Ebereocuruhacha curuaatei ita taojiaaure- nii satiin chauratane sacuritaain nenacaauru reychuru.

¹⁷ Nii janate, joaereein nii curu muruae cuhane nenea cabuhitoha nii anjera caainsinene jana: “Inae jatoroaa,” naain tonijiaain toni erena dedeeu nenea Cana Coaunera turunaja *santuario*- nii nelaurianaja rorihu toniin.

¹⁸ Nii janate, jataain mijjaaineen niha jiaconone jana, jataain mijjaaineen toni erenaa arara aina. Nii janate jataain mijjaaineen luhecotariin uha carorane jana, jataain mijjaaineen nerurujuae atane, niha caa chauratane que cachaaaurune jaan caje coaaneen niha leecha caroracurune amurijiriin jataain mijjaaineen uhane jaun.

¹⁹ Nii janate, mijjaaineen uha carorane jana nichata turiin nefaruhe Babilonia nese tabai. Nii jana nefaaruusiha satiin chauratane sacuritaain nenacaauru neseurune janate, nii Babilonia nese tabai coacue Cana Coaunera, nii nobaaeneen casetecocuru cocoaane coina niicha rucujuei bino elonai que acaauru cocoaane coina.

²⁰ Nii jana satiin obenecuru, ichtatane ucuunooru, naaonjoainurite nefaruusiin nitajihane jana,

²¹ dede caje cachaauru ichoae naluhacoae ajeri jaberoco rijijieein nenea- jelajinaa jaberoco jeenachoonca quiro amurijiriin anajiin. Nii jaunte, acaauru ichoae nichoroha dede caje uhin nii ajeri jaberoco rijijieein nenea- jelajinaa jaberocoone jaun, jataain necairichanaa tabai caseteco nihane jaun, Cana Coaunera que nejerateen baijiaraanu rijitiin ereure cachaauru.

17

Jataain ene cojoaeloroheri esineneen nenea casetecaaauruhane

¹ Nii caainsii laurinei cache cairichaeranu curu muruaae amaaurera caainsiini anjer- aauru caje leinjiinte: “Chajaaune, naaonjoaain casetecanohinerichaain taa cucuana baca ichoae lauhequi ene cojoaelorohene coarate ii que.

² Caa chauratane curuanaa reycurute, taa ene cojoaeloroheri aina ichaojeraquiin neeure. Chabana nitohanai ichaain ichaonaa naineniha cachane saijieein, rai nichao baaso aina cuaain satiin chauratane que nenacaauru ichao aasajeen osa que saruna- jaelu,” nae canu rai nii anjera.

³ Nii baihate, Cana Coaunera Suujue coaratenojoin coaracaunne jana, cache areroo canu amae nii anjera. Nii janate, ecu niha leinjiin ataebinae tasionjoaain lanajaainne jana, nichoae laujuae leinjiin ene. Nii ataebinae tabaite, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin jaberoco sacuritaain laenanohineen rai curuaa siriin, caainsiine couturiin lechooncae rai jicho.

⁴ Nii jana nii ene cajionete, lanajaain jichohajiojoi que jasisiin, oro caje ichanohin que corujuelequiin, jataain coretiin nenea ajeri jaberoco que urerianohineen, jiquihaquiin nenea perla, naaonjoainuri que urerianohine rai cajione. Oro caje ichanohin acau cooruhane jaa curu muruaae que biji achunecohin, nainecojoaain rautaain coanacaa- joaelanaala nenea siri, nechu jataain leinjiin calani dadanacaaajoaelanaala nenea amae nechu joanreein cachaauru que ichaojeraquiin neosateen nihane jaun.

⁵ Nitohaneinte: “Babilonia nese tabai, ene cojoaeloroheriuru nebaneen satiin chauratane sacutaain itolere cachaauruhacha rautaai icharaneen nenea,” naain laenanohi- neen curuaa siri nauri que, chabana coaraa nitohanane que airijiin.

⁶ Nii baihane nainaan, Cana Coaunera cachaneen rai nere beebejeraneen nee- ruhane coreniha, chaen Jesocurisito beebejeeruhane coreniha ateanohineen ne- nacaaurulu, naaonjoainuri coichana caaun ajiha nii ene cojoaeloroherine que. Nii jaunne coarihanune rijijieein jataain cojoelatoo.

⁷ Nii jaunte canu rai: “Chanuna jataain cojoelatohi. Tane ichei caa ene ichao coitucuer- aelanaala nenea aina nii caainsiinei couturiin lechoonca jichohin- nii amaera ataebinae tabai, naaonjoainuri beete coitucuhi.

⁸ Inoaenlute niqui ichoaelu nii iicha coarai necha aansai ataebinae tabai, nete inae nitaje. Nii jaunte, caohacha nitajeeriin nitajesihane ajiniha, nii chariji bana satonoe- lanaala nenea atane jachu caje inicheein. Nii necoaaunaa cana rai chauratanene jaa caje coaaneen Cana Coaunera coitucuerera curuaacuru siricha quiricha cuhane laenanohi- neen curuaa sirilanaala caa chauratane que nenacaauru cachaaurute, nii necha aansai ataebinae tabai cojoelatiin coaraa cuurureein, inoaenlu ichaohalu natiin inae nitajihane jaun. Nete inae nacoaauneen ichaorein.

⁹ Caute laen esinae rauhijiriin coarareein niicha coitucui coitucuhin biha coitucuerane. Nii caainsiinei couturiite, caainsiinei ichtatane ucuuno nii lauhaca ene cojoaeloroherine jaan beraneen aiha ne. Chaen nii caainsiinei couturichurute nii caainsiinei reycuru beraneen ainaa ne.

¹⁰ Nii saouqii reycurute inae chaque nelateen nedaaurene. Leinjiinchate jaiti itolere curuaanaaneen ne. Nii jana leechate jaiti turuene. Nii acaauru caaijie nedanaa turuhene inae turuhane bana coatiha carajaan nerinaain.

¹¹ Nii inoanenlu ichaonaa necha aansai ataebinaete, acaauru curuaanaa *rey*neein acaauru fosaneenein nelu. Nete inae nitaje. Nii choae tacaain techu, nii caainsiinein nenacaauru caje nena nelu. Nitohaneente, jataain caohachanainejeein raajenihane itajeranu ichajeein sacue.

¹² Nii lechooncaain jicho iicha coaraite, lechooncai *reychuru* neein jaiti curuaanaanein cocoainanohi nelanaala nenacaauru ne. Nete inae carajaelanaala, nii necha aansai ataebinae jiniichaaain aihuruha *reychurune* rijijieein cocoainanohi neeureein.

¹³ Nii lechooncai *reychurute*, ita suujua rijitoojeein niicha ichana nainei ichaa nii necha aansai ataebinae tabaine coina cocoainaa cuurureein.

¹⁴ Nitohaneente, nii Carenero Narejeen aina ita soha cuurureein. Nete acaauru amuritoha cureein nii Carenero Narejeen. Nii suujua rijijieein janijiin Cana Coaunera ranoinurilu rai cachanein nenacaauru aina, satiin curuaanaacuru curuaanaa neein, satiin *reychuru* rai *Rey*neein niha nii Carenero Narejeenne jaun,” nae carai nii anjera.

¹⁵ Chaen techu canu rai: “Nii lauhaca nii ene cojoaeloroherine jaan- iicha coarai acaute, nenaanaja, cachaauru, nere que ereein nenacaauru, natane que ichaohin nenacaauru, naonjoainuri beranein ainaa ne.

¹⁶ Jana nii necha aansai ataebinae tabai jicho lechooncaain iicha coaracurite, nii ene cojoaeloroheri que nejerateein, machorocoain que jaolecohin, rai jaberoco quiin usihanau mocoourichaaine jaan beranein ainaa ne.

¹⁷ Cana Coaunerate, acaauru suujua jichochoe, aca jerihane rijijieein niicha jerei ichaain, jiniiquiin ita suujua rijitoojeein, nii *rey*neein cocoainanohineein neeuruhane jaan teuruha nii necha aansai ataebinae raine coina. Nitohanein jeriha Cana Coaunerate que tihane jaan que tiaajeein.

¹⁸ Nii ene iicha coaraite, itolere amurijiriin nena Babilonia nese que satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *reychuru* amuritoeranein nena beranein ainaa ne,” nae carai nii anjera.

18

Nitajiha Babilonia nesene

¹ Nii baihane niicha ichana nainei ichaane coina cocoainanohineein, rai necaohacha que necaohachaaain dede caje fauhin chauratane jiliitoha rai cono necaohacha que leeocho anjerane jana coaraaun.

² Nii janate tonijjaain:

“Inae nitajiha itolere amurijiriin nena Babilonia nese tabai.

Inae moconajaera nenajaneente,

itolere lauri lauri coitucuchuhi que suujuequuin,

chaen rautaaain coanacaaajoae lanaala nena itolere ataebinae coitucuchuhi, tajaacuru coitucuchuhichuru, naonjoainuri uchaneein inae nerotoe.

³ Nitohanihane jaunte,

chabana nitohanai ichaain ichaonaa nainenihane cachane saijieein,

rai nichao baaso aina cuaain,

satiin chauratane que nenacaauru cachaauru ichao aasajeein osa que sarunajaalu.

Chaen techu,

que ichao jeraquuin nerejetocure satiin chauratane que nenacaauru curuaanaacuru.

Chaen techu,

satiin caa chauratane que necoretenacaauru coriquihocure,

nechu jataain joareein baaso ichacuruhane jaanuhacha que necoreteein,”

nae carai nii anjera.

⁴ Nii janate, nacoaaunein dedeeu tonii.

“Chajaain nii nese caje amuuche inara canu cachanequichene.

Nabana nii osaaonacaauru aina neeichene

acaauru osa leruhiche acaauru ainane,

necairichaache nii necairichaauruhane jaan quene coataa.

⁵ Dede quete

turuhelalajeein lajuuae jataain acaauru osa tabai.

Nii jana Cana Coaunerate,

nii baaso chacuruhane coitucuhin chabana baitenereein.

⁶ Leeochoaauru cairichaane amurijiriin,

coroata saain jeelai amuritoheriin nii niicha coheni jataain coaerai jasiiteein que cairichaaau.

⁷Jataain necairichanaa tabai que cairichaaau, leeochoaauru cairichaane amuritoheriin.

Nechu jataain joareein nocohasitaa nocoetohane jaunte, rai suujua cuhane:

'Caune aiha curuaanaane rijijieein raotojoein neeun.

Coatiha aiha autanane rijijieein necairichanaa coaarinaauni,' naain necohasitae.

⁸Nii jaunte,

le jiichonijin cuhane nichoae nalureein itolere necairichanaa, onaa, mijitena, nererjoe-cana, naaonjoainuri.

Chaen techu

usihanau moconojoiniha cureein.

Jataain itolere que laraajiin niicha ichana nainei ichaain

cha rucuheraniha nii casetecaeraneein nenea Cana Coaunerane jaun, "

naa eneaane jana aonaaun.

⁹Inae moco caaun suruaa tabai niha nii nesene coaracuruhanete, jataain inaderaain chanaa cuurureein caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru, nechu joenreein nichao aasajeein nii nese aina ichaojeraconacaauru, nii baaso ichacuruhane que netojoe-jeein.

¹⁰Nii jaunte, inae caseteconihane coaracuruhane coasiha rohan nichuuntanaa nainelanaala caje coriae netiin:

"Jataainte cairichaaajoaai itolere que laraajiin niha nocoetohi natiin Babilonia nese tabai, coatejeeeine jana luhecotariin ii rene turuha casetecone jaun, "

naaurureein coarajeein.

¹¹Satiin chauratane sacuritaain ecu necoretenacaauru techu, nii nese coinaderaain chanaa cuurureein. Inae nenerihani nii coroatajelanaala acaauruhacha sirii rucuhele coreterane jaun.

¹²Nii itolere, oro, plata neein curuajaain nenea coata coreti, ajeri jataain caohatiin coreti, jataain cajione caohacha, cajione lanaajionjoai, cajione lanajai, itolere araai laurii enuha jujuhi caje nenea, ebucu caje ichanohichuru rucuheleeeuru, enuha jataain coretiin nenea, coata lanajai boronce, leeocho lauri coata, ajeri jaberoco jataain nojoein nenea,

¹³arajiin jujuaain nenea canera, sacari jujuaain nenea, miraa chaen leeochoaauru ju-juuain nenacaauru, *perfume*, bino, erene, arina caohacha, tircio, atane choae terei anajiin icharaauru, carenero, cabario, cabario que tararaeraain nenacaauru, chaen cachaauru letononeein nenacaauru, naaonjoainuri que necoreteuruha, nii Babilonia cocoaichacuru raine jaun, jataain coinaderaaure.

¹⁴Nii janate jataain inaderaain:

"Inae nihei iicha rautati rucuhele coreti satiin iicha sirii.

Inae chabana nihei jerichanejeein sirii neeine, "

naaurureein nii neseu necoretenacaauru.

¹⁵Nii neseu necoretenacaaurute jataain coriquihotiin neeure. Inae caseteco coaraane janate, caje coriae neein coinaderaain chanaain coarajeureein jataain coasina caaun. Chaen techu jataain coisiin:

¹⁶"Jataainte cairichaaajoaai, itolere nese amurijiriin tabaain nenea.

Cajione caohacha que necoreteein, lanajaain jichohajiojoai que necoreteein oro, chaen jataain coretiin nenea ajeri jaberoco, perla, naaonjoainuri que urerihanohin cajione que necoretiha leinjiin enene tocohaneei niqiu.

¹⁷Nete luhecotariin coacueneeine jana, inae nitaje nii itolere iicha sirichuri, "

naaurureein.

Satiin bote cuhane curuaanaanein nenacaauru curuaanaacuru caftaancuru-cuanaa cuhane amuhemuhenaacauru, chaen marinerooru, satiin cuanaa cuhane nichao que ichahin raotojeein amuhemuhenaacauru, naaonjoainurite coriae netiin coarajeure.

¹⁸ Inae moco caaun suruaa niha, nii nesene coaraainte: “Coatiha catohaneein jataain leeochoaauru amurijiriin jataain caohatiin nenea nese caa catohaneein nedaai,” naure tonijiaain.

¹⁹ Chaen techu, coinaderaain chanaain, couturi ichoae atane bujuinaa chorohin:

“Jataainte cairichaaajoae taa nese itolere amurijiriin nenea, naain chanaaurureein, satiin nii cucuana cuhane bote sirii amunacaauru, nii nese aina cuaain coriquihonaneein nedanacaauru.

²⁰ Nii nese cairichaa Cana Coaunerane coroaecuche dedeeu Cana Coaunera cachaneein janijiin niicha cotihanohineein nenacaauru, chaen afosotooru, *profetacuru*, naaonjoainuri. Acaauru casetecaane ucuatohate, inara rai caohacha ichae Cana Coaunera,”

²¹ Nii jaunte, nii itolere que nelateein, niicha ichana nainera neein nenea anjera, nii leinjiin ajeri jaberoco seeonjoan- cha tutuuruhane jaa tocohaneein nenea baihataain cucuana cuhane siheitiin:

“Catohaneente, itolere amurijiriin nelaetiin niha nocoetohinatiin, inae chaque nelatelanaala neei Babilonia nese. Inae chaelon nihei nacoaaunein jerichanejeein neeine jana ichoharaauruhane.

²² Inae chaelai janonaa bana nihei nacoaaunein ii que aohanraa, nenateein quitara rijijieein nenea toteein, aunone maajeein toteein, coreneta tocohaneein nenea toroonfeta, naaonjoainuri toteeuruhane. Inae nerinaain ii que amihaneeni.

Niheichu aohanrarinaain tonijiainiha natiin ichaain cha tutuera.

²³ Chaenchu

chaelai janonaa bana nihei, ii que niha conone jana, ii que aohanraa tonijiai ichaain nisirihateeuruhane jaa besetane.

Coatiha

inae chaque nelateein neeuruhi ichei rucuhele que necoreteein nenacaauru, satiin chauratane que nenacaauru amurijiriin itolere que nelaetoha nocoetiin neeuruhalu natiin.

Chaen techu,

benaneniha nocoetohine que,

satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru coritaain nerejetohi,”

nae nii anjera.

²⁴ Nii nese quete erunojoi ne niicha sohin niicha jaaorilu *profetacuru* coichana, chaen nii janijiin Cana Coauneraacha ranojoinurilu rai cachaauru, chaen satiin caa chauratane que sohin niicha jaaorilu coichana, naaonjoainuri.

19

¹ Nii baiha jataain arajiin dedeeu tonijiaain ereeuruha cachaaaurune jana aonacaunne janate:

“Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche.

Nii itolere ichana nainein,

rai necaohacha que necaohachaaain,

naaonjoain nihane jaunte

cana ichoteraneein Cana Coauneraneein ne.

² Acate

esinae rauhijiriin baaso icharaauru coaraain

casetecaeranein ne.

Nitohanihane jaunte,

rai jaberoco aina cuaain

satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru saruhin niha osa quene jaun,

nii ene cojoaeloroheri rijijieein nenea casetecae.

Cana Coaunerate

rai cachaneein nenacaauru ateinaain nihalune

core coarate que,”

naaure.

³ Nii baihate nacoaauneein:

“Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche.

Nii chariji bana jianelanaalate

ecuun iinha cureein nii ene cojoaoloroheri rijijieein nenea- Babilonia nese moco cou-
ruca,”

naaure dedeeu tonii.

⁴ Nii janate, curuaanaa nihane jaan rori- *trono* ichoae lauhaca Cana Coaunerane jana, nacatiha neseeonriaain: “Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche. Ni- tohanemiin,” naain Cana Coaunera coroaecure, nii coroata choonca jenaain nenacaauru ichauhenaauru, chaen nii jenaain cacha tocorijianein ichaohin nenacaauru naaonjoain- uri.

⁵ Nii janate, nii curuaanaa nihane jaan rori- caje toniin:

“Satiin inara canaanainuru, ichauhenaauru, naaonjoaineichene

Cana Coaunera coroaecuche,

nelateein acaneein nihane que casiichene coarateein neinequichene,”

naain toniha erenaane jana aohanrae.

Rai cachaneein nenacaauru aina beseta ichaa Carenero Narejeene jaan cojoanonaa que turuhane

⁶ Chaen nechu tonijiaain toniha arara aina caraturine rijitiinchuru iriha arajii cachane jana aonaaun. Nii janate:

“Cana ichoteraneein nenea Cana Curuaanaa coroaecuche.

Inae itolere Curuaanaa neein nihane nunuhetiha cana Curuaanaa,

itolere que nelateein,

itolere ichana naineraneein nenea Cana Coaunera.

⁷ Aihane jaun

coanete rachoojihacache.

Esinae rauhijiriin

rai necaohacha que necaohachaaain niha Cana Coaunerane coroaecaache,

inae nisirihatihia Carenero

Narejeenne jaan cojoanonaa que turuhane jaun.

Inae letona jatoraaain neruujiha rai comasainu.

⁸ Nitohaneein jereraane jaunte,

somajai cajione caohacha jiquihaqui que necoreete nii Carenero Narejeen comasainu.

Nii cajione caohacha somajaain jiquihaquiin nenaate,

esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein

niicha ranojineein nenacaauru ne,”

naain tonijiaain toni erena. Satiin rai cachaneein nenacaauru raa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que.

⁹ Nii janate canu rai: “Caa laenaan: ‘Raotojoein turuuruuhine nii Carenero Narejeen beseta que cotihanohichuru.’ naa caraine baihate: ‘Caa erenaate, inae rauhijiriin Cana Coaunera beratenojoin erenaane,’ ” nae carai nii anjera.

¹⁰ Nii jana coroaecaane caina, nii anjera tijia asaae neseoriaanune janate: “Caa nito- hanai ichana coaauca. Canuhetonaine Cana Coaunera cacha neein neeun, jerichanejeein nii aaine rijijieein. Aihuruha nii ii nejeraauru, acaauru rai aitoa Jesocurisitone rijijieein, naitoonjoan tonoraain nenacaaurune rijijieein. Aihane jaun, Cana Coauneraacha coroaecu,” nae canu rai nii anjera.

Nii Jesocurisito que erena techu, *profetacuru* que beratenojineein nelu.

Cabario somajain ichoae cunaa

¹¹ Nii janate dede que ecooca somajaain cabarione jana, nichoae laujuae- nii suujua rijijieein nesinenein curuajai. Acate esinae rauhijiriin baaso icharaauru cachaauru ichao rucujueein, que nejeratenacaauru amuritiin nelu.

¹² Rai notate jiquihaquiin usi lanaro tocohane. Nii janate, arajiin rai coturi que comai amaane jana, que laenanohineein ne rai curuaa. Leinjiin acaachate nii curuaa coitucuujue.

¹³ Nii jana rai cajionete, ichana que lomonojoin tocohane. Jana rai curuaate: “Cana Coaunera Ere,” nae.

¹⁴ Nii janate caaijie uure dedeeu anjeraauru- cajione caohacha somajai que necoreetein- cabario somaneree ichoae uhin.

¹⁵ Nii janate rai nujuaae caje mitue sabere ajhantiin, satiin lauri lauri nenacaauru amuritoheraneein nihane cojunacaneein. Acate coata caje nenea otiha que biji achunequiiin, acaauru Curuaanaa niha cureein. Acate, cana tija que oba shaoquiiin, rai baca rocohacane rijijieein, baaso icharaauru coaraain casetecaain, rai nobaeneein casetecocuru que banihateein niicha rucujei- bino que acaauru cocooa cureein nii itolere que nelateein- itolere ichana naineraneein nenea Cana Coaunera.

¹⁶ Chaen techu rai cajione, rai nanaae, naaonjoain que:

*Reychuru rey-
curuaanaacuru Curuaanaa*

naain laenanohineein ne Acaneei nihane coitucueratera rai curuaa.

¹⁷ Chaen nechu enoto conohanau chujuhecoha leinjiin anjerane jana coaracaauune janate, satiin tajaee iniho que lenoneein ecuun jiaauluhin amunacaauru rai tonijiaain: “Chajaauchete netaojiaete tabai lenone que inara coroaatemiin Cana Coaunera.

¹⁸ Aihate Curuaanaacuru *reychuru*, soondarooru curuaanaacuru, laraajiin nenacaauru cachaauru, cabariocuru, nichoae cunacaauru, itolere inihocuru, letononelanaala nenacaauru, letononeein nenacaauru, nelatelanaala nenacaauru, nelateein nenacaauru, naaonjoainuri iniho que lenonequiche,” naain ehequiiin nii iniho que lenonacaauru tajaecuru cotihacane aonaaun.

¹⁹ Nii baihane, nii necha aansai ataebinae tabai aina, satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru aina sonaana que neeninuru acaauru soondarooru coaraaun. Acaaurute, nii cabario ichoae lauheconaa aina rai anjeraauru sooruhane caina netaojiaaure.

²⁰ Nii janate, nii necha aansai ataebinae tabai mucuhin casetecaaure, nii rai *profeta*-nacihi neein itolere cojoelanaacojoai ichara aina curuaaeacaain. Nii itolere cojoelanaacojoai ichaane aina cuaainte, nii necha aansai ataebinae tocohaneein niicha ichacuri cojunaca terateein rai ecaanto coroaeraauru cachaauru coritae nii rai *profeta* niha nocoeti. Nii jaunte, nii *profeta* niha nocoeti aina curuaaeacaain, nii necha aansai ataebinae tabai jaore ichaaojihane jana, usi conemuri asojoereneein moconaa cuhane.

²¹ Nii jana leeochoaurute, sohin jaonjoinecure, nii cabario somajai choae laujuaain cunaa ujuaae caje mitunaa sabere ajainai que. Nii janate, nii onacaauru iniho quihure nainain obejein nii iniho que lenonenacaauru tajaecuru.

20

Le oaraanca jaanacaneei ichohanoloji niha moconajaerane

¹ Nii janane, *cadena* que biji achunequiiin atane jachu chariji bana satonoelanaala nenea cochabi uhaain fauha uha leinjiin anjera dede cajene jana coaraaun.

² Nii anjerate fuhin, nii ataebinae tabai acano inoansi- moconajaera ichojoae, le oaraanca jaanacai que tihane reein tiaaajoaain.

³ Nitohaneein ichojoaainte, nii chariji bana satonoelanaala nenea atane jachu tabai cuhane fuhin, nii fuera que nii cochabi te, le oaraanca jaanacaneei que tihane reein tiaaajoaain, nabana caa chauratane que nenacaauru cachaauru coritaane coataa. Inae le oaraanca jaanacaneei que turuhane banate jianenohiniha cureein carajaelanaala.

⁴ Nii jana, nii curuaanaacuru rori- *trono* coaracaauune janate, nichoae launereure nii baaso icharaauru coaraain rucucheranu que cocoaianohineein nenacaauru. Chaen nechu, Cana Coaunera aitonjoan beebjeein, jataain esinae rauhijiriin beratenojoihane rijijieein Jesocurisito aitonjoan tonoraauruhane coreniha, coturi molonojoinein onacaauru suujue netonai ecu neeure. Acaaurute, rai biji, nauri, naaonjoain que nii necha aansai ataebinae cojunaca teuruhane jerelanaala, chaen nii necha aansai ataebinae tabai aina nii tocohaneein nenea ecaantooru coroaajelanaala nenacaauru nelu. Acaaurute nii ooruhane baiha nacooaunein ichanaain le oaraanca jaanacaneein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jiniichaain curuaanaanein neeuruhane jana coaraaun.

⁵ Niichurute ichoachaniha oo caje ichananacaauru ne. Leeochoauru laen ooruhane baiha ichanacuruhi, le oaraanca jaanaca reein tiaaain.

⁶ Jataainte nerausiaaejein niha cuurureein nii ichoachaniha oo caje ichananacaauru, inae Cana Coaunera cachanein aina jiniiquiin neeuruhane jaun. Oha cachane baiha itajeranein nenea coatiha acaauru aina chaachasihei. Acaaurute Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito rai saseredotenein le oaraanca jaanacane reein tiaain aina curuaanaa neein neeurureein.

Moconajaera amuritooruhane

⁷ Inae le oaraanca jaanacanei baihate, caseteconihane caje mitanojoi niha cureein atane jachu tabai caje nii moconajaera.

⁸ Nitohaneein mituhinte satiin caa chauratane que lauri lauri natane que ichaonacaauru cachaauru rene cuhin, enoto mitu nichajai jeloon, enoto so nichajai jeloon, enoto mitu nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai jeloon, enoto so coarajeein cana ajaabiji nichajai jeloon, naaonjoainuri nii Gog aina Magog neein niicha curuaateuri coritareein. Nitohaneinte cucuana cuhane nena carene catuniji jeeoneein acaauru cachaauru taojareein sonaana que nihane coina.

⁹ Nitohaneente satiin chauratane sacuritaain cuhecujeein, jataain nii Cana Coauneraacha belaa nese tinonohin, nii Cana Coaunera cachaneein nenacaauru curuaacain tinonocure. Nete inae dede caje naluha usine jaun, jitariin acaauru mocohin acaauru itaje.

¹⁰ Nii jana, nii acaauru coritaera moconajaerate, usi conemuri asofere neein mocohin nena cuhane jaonojoneei ne, nii *profetaniha* nocoeti aina curuaeacain, nii necha aansai atebinae tabai jaoruhane jaan cuhane. Ecute janotiin, jiichoo, naaonjoain caseteconein mocoha cuurureein nii chariji bana satonoelanaala.

Rori somajai acatiha teein caohacha ichacurenihane, baaso ichacuruhane coitucuuruhane

¹¹ Nii jana curuanaacuru rori- *trono* somajai coaracaanne janate nichoae lauhaca leinjiine jana notaracae jataain caohacha nitajeeiin nii chunjihun coarinojoinelanaala nitaje chauratane aina dede.

¹² Nii janane itolere que nelatein nenacaauru, chaque nelatelanaala nenacaauru, naaonjoainuri onacaauru coaraaun, nii curuaanaacuru rori- *trono* acatiha chujunereeuruhane jana. Nii janate, ecu joaracaeraain nihacoa quirichaurune jana, nii chabana satonoelanaala nena ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha leeochoa quiricha netonai ecu joaracaeraain ne. Nii onacaaurute colurujuenojoneein neeuruhane caje rucuhenojoneein neeure- acaauruhacha ichai rijijieein, nii quiricha cuhane laenanohineein nihane rijijieein.

¹³ Nii jana satiin nii cucuana cuhane jaonojoneein onacaaurute caje mitaain tenojoinecure. Jerichanejeein techu nii ohin aina nenacaauru te, nii onaa curuaanaa neein nena. Nii janate satiin acaauruhacha ichai rijijieein rucuhenojohineein neeure le cacha cachaauru.

¹⁴ Nii baihate, usi conemuri cuhane jaonojoneein ne nii onacaauru curuanaa neein nena, nii nitajerai nenacaauru aina jiniiquiin. Nii usi conemurineein nenaate, oha cachane baiha cacha itajeraneein nena ne.

¹⁵ Ecute jaonojoneein neeure, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirilanaala nenacaauru.

21*Ena nena chauratane aina ena nena dede*

¹ Nii baihane ena nena chauratane, ena nena dede, naaonjoain coaraaun, inae nitajiha nii jauriaanejeein nena dede, chauratane, cucuana, naaonjoainurine saijieein.

² Nii janate, dedeeu Cana Coaunera acatiha nihane caje fauha uhe Cana Curuaanaa nese neein nena- enachasin Jerosaleen. Charijieein teenti, nelanajanaa jerihane caohatiin necoreeteen ne leinjiin ene, nii rijijieeinte jataain caohatiin rai necaohacha que necaohachaain niha nii ena nena Jerosaleenne jana coaraaun.

³ Nii janate, nii Cana Coauneraacha nelaurianajaan rori caohacha tonii: "Inae ena caje coauneente, cachaauru aina ichaoreein Cana Coaunera. Nii janate, acaauru aina ichaohane jana, rai cachanein niha cuurureein. Chaen techu nii jeelai Cana Coaunera, acaauru Coaunereein acaauru aina nereein.

⁴ Nii bana inae nerinaain chananaa, nerinaain onaa, inaderanaa, cunaeriin niha cachane jaan, naaonjoainunri. Nitohaneein inoanlu nena ichaonaate inae nitaje," naa erena dedeeu toniine janane aonaan.

⁵ Nii janate:

"Canune nacoaneein enachasine neein itolere coaunaain neeun. Caa erena ichei aitorichaaunine jaan laanaaun. Acate esinae rauhijiriin nohanelanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaainne coina erena ne," nae canu rai, nii rori caohacha ichoae laujui.

⁶ Nii baihate:

“Inae nitohaneein ichanohiniha. Canune itolere nunuheteraneein satono teraneein neeun. Chateeinti cocoirhane jesinaeca arihane rijijeein Canu ariin ne, niine core colane cocoareeuni, nii chariji bana satonoelanaala ichaonaa tera jesinaeca que.

⁷ Chateeinti itolere necairichanaa abaataain satono que tiaain ne, nii raite cainanohiniha cureein. Chaen techu rai Coaunera nichaaunne jana, aca canu calaohineein nereein.

⁸ Nena laen nii Canu sacunaa jeriheichuru, nii Canu esenetana jeriheichuru, namute cacha cotaairiin nenacaauru, sonajaain jaooreraauru, rai sinijeranelanaala nena eene aina ichao jeraquuin nenacaauru, namute quicha aina ichao jeraquuin nenacaauru, benaneein nenacaauru, nii ichanohichuru ecaanto coroaeraauru, satiin casajeeuru, naaonjoainurite, nii ohane baiha cacha itajeraneein nena usi conemuri asofereneein moconaa cuhane jaonjoiiniha cuurureein.” nae canu rai.

Ena nena Jerosaleen nese

⁹ Nii janate, nii causineein anjeraauru nii caainsii muruaaneein satononejeein cacha cairichaeranu que biji achunequuin nenacaauru caje nena leinjiin anjera:

“Chajaute caa coarae. Caate Carenero Narejeen comasainu que nenacaaurune,” nae carai, nii satiin Jesocurisito ranojoneein nenacaauru coarateein.

¹⁰ Nii janate, nii canu que Cana Coaunera Suujue coaratenojoin ichtane ucuuno seeonjoan que canu amaain, dede caje Cana Coaunera acatiha fauha unaa Cana Coaunera nese Jerosaleen coarate canu que, nii leinjiin anjera.

¹¹ Nii janate, conoha Cana Coaunera necaohachane tocohaneein, jataain caohatiin cono te nii nese. Jataain coretiin nena ajeri jaberoco tocohaneein jiquihaquuin, ajeri jataain nojoein nena jaspe tocohaneein asaun tiaain inanacatiin.

¹² Nii nese tinonocortiiinte ne, jataain ecuuneein rijia lechoonca coroata bacuujuuain. Nii janate, nii acuujuu nainetiin neeure leinjihanaain anjeraauru. Nii nese bacuujuu nainetiinte ne, laenanohineein lechoonca coroata lauriin nenacaauru Isaraelitacuru nefoerate curuaacuru.

¹³ Nichatajai acuujuate ne, enoto mitu nichajai que. Jana nichatajai acuujuate ne, enoto soo nichajai que. Jana nichatajai acuujuate, enoto soo coarajeein cana raotono nichajai que ne. Jana leeochoa nichatajai acuujuate, enoto soo nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai que ne.

¹⁴ Nii ajeri laenanohineein niha lechoonca coroatajai Carenero Narejeen rai afosotooru curuaacurune jaan ajeri quete temurae nii nese coriha rijija.

¹⁵ Nii canu aina erenaa anjerate, oro caje ichanohin cojunacatihane jaannu amae, que nii nese cojunacateein acuujuuauru, rijia, naaonjoainuri cojunacatihane jaanu que.

¹⁶ Nii janate, rai caare aina ita jaraaone rai jaratono. Nii cojunacatihane jaanu que niicha amai que, nii nese cojunacatiha nii anjerane janate, coroata oaraanca coroata fasha quilometrone rai caare, jaratono, nucuuno, naaonjoainuri.

¹⁷ Nii baiha nii rijia ucuuno cojunacatiha, joanreein cha cojunacatiha cachaaurune rijijiei metoro quene janate, saota choonca saoquei metoro.

¹⁸ Ajeri jataain nojoein nena jaspe caje ichanohiniha rijiane janate, bidirio jicharoaain ichanohin tocohaneein, oro nejesina caje ichanohi ne nii nese.

¹⁹ Nii janate, jataain coreein nena arai laurii ajeri caohacha que urerianohineein ne, nii rijia temuracuru ajerichuru. Nii jauriaanejeein nunuhe neein nena rijia temurate, ajeri nojoein nena jaspe caje ichanohi ne. Jana nii coroata temurate, ajeri caohacha saffiro neein niicha curuaateuri caje ichanohi ne. Jana nii nichatajate, jataain jiquihaquuin nena agata caje ichanohi ne. Jana nejenate, esmeralda caje ichanohi ne.

²⁰ Nii jana nesaquite, ajeri onesi caje ichanohi ne. Nesaotanen, lanaajiojoaain nena cornalino caje ichanohi ne. Jana caainsiinite, jataain jiquihaquuin nena crisolito caje ichanohi ne. Jana fosanite, berilo caje ichanohi ne. Jana isconite, topasio caje ichanohi ne. Lechooncanite, beraurosjioaain asauntiaain inanacain nena curisoprasa caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca leinjiinte, jataain coretiin nena ajeri jasinto caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca coroatajate, jichosijioaain nena amatista caje ichanohi ne.

²¹ Nii lechoonca coroatajai acuujuate ichanohi ne, lechoonca coroatajaain jataain ajeri caohachaneein nena perla caje. Le bacuujuuauru acuujuate ichanohi ne, leinjihanaai ajeri perla caje. Jana nii nese cataaun cunaa nese coerote, bidirio tocohaneein jiquihaquuin asaun tiaain inanacain oro nejesina caje ichanohi ne.

²² Nii jana coatihai nii leinjiinjin Teenforo coarinaaun nii neseu, cana Curuaanaa itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nena Cana Coaunera, rai Calaochi-Carenero Narejeen aina ecu nena Teenforo neeuruhane jaun.

²³ Nii jaun coatiha enoto, atene, naonjoainuri lateein nihei nii nese conaeranu que, inae rai necaohacha que conaa Cana Coaunerane jana, rai cono neein niha Carenero Narejeene jaun.

²⁴ Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaurute, nii nese que conaeraain nii nese que amuhemuhecureeain. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru reythurute, itolere acaauruhacha latei teeurureein acaauru rai.

²⁵ Niheichu nii chariji bana nefurinaain acuujuu. Niheichu ecu nerinaain nocohena.

²⁶ Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaurute, raotojeein neeuruhane jaanu, acaauru necaohacha que necaohachaaain neeuruhane jaanu, naonjoinunru amaaurureein nii neseu.

²⁷ Nete laen, nii chariji bana enooreneerein nii Cana Coaunera rai caohachanelanaala baasoneein nenacaauru. Niheichu, nii namute cacha cotaairiin casajenetiin nenacaauru enonaa nainecururinaain. Leinjiin nii Carenero Narejeen nii chabana satonoelanaala nena ichaonaa que ichaoenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirichaauruhachate, enonaa nainereein nii neseu.

22

¹ Nii baihate, leinjiin nucuhe ajjarjoeritiin nena ichaonaa tera nucuhe coarate canu que nii anjera. Nii janate, Carenero Narejeen nelaurianaja aina, Cana Coaunera nelaurianaja rori *trono* jeelai caje mitue nii acau-ajjarjoeritiin asaain tiaain inanacanaa.

² Nii nese cataaun cunaa bero cuhane, chaen nii nucuhe auhaniha, naonjoaainte ita jeraniha omarohin le ateeuru nainein inacae nii ichaonaa tera enuha. Nitohaneeinte le jaanaca cuhane lechoonca coroata saain inacae nii enuha. Jana nii enuha ichaonaa tera alote nelate que necoichacuruha lauri lauri ichaonacaauru cachaaurune coina.

³ Nerinaain ecu nechu aansainein ichoai. Cana Coaunera aina Carenero Narejeente, nii neseu nereein jelai Curuaanaa neein cocoainanacainein. Nii jana rai cachaaurute coroaeca cuurureein.

⁴ Cana Coaunera ainate ita acatiha neein ita coaraain rai nauri que Cana Coaunera curuaa sirichurureein.

⁵ Ecu nerinaain nocohena. Cono laatecururinaain nii rai cachaauru. Enoto niha natiin laatecururinaain. Cana Coaunera, acaauru cono neein nereein. Nii rai cachaneein nenacaaurute curuaanaa niha cuurureein chabana satonoelanaala.

Ichuunijih tu ruha Jesocurisitone

⁶ Nii baihate:

“Caa erenaate esinae rauhijiriin, nii nohane lanaala ichei aitorichaaunine rijjijiein airichaaaine coina erenaa ne. Nii Cana Coaunera, nere beebejeeuruha *profetacurune* coina berateralute rai anjera letoae, inae ichuunejeeonriha nitohanerichaaainene jaun, rai cachaneein nenacaauru que coaratihane coina,” nae canu rai nii anjera.

⁷ Nii janate aonacaaunne jana: “Carajae lanaalane inae turuha ureeunni. Nerausiaae-cate cuurureein caa quiricha cuhane laenanohineein nena Cana Coaunera beratenojoin tonoraain nenacaauru,” nae Cana Coaunera Calaohe Jesoso.

⁸ Canune Joaan neein coaraain aonaan. Nii coaraain aonacaaunne baihane, nii canu que coaratera anjera tija asaa neseonriaaun, coroaecaaune coina.

⁹ Nete canu rai:

“Coo nitohanai ichaa. Canu netonaine aaine rijjijiein, Cana Coaunera cachaneein neeun. Satiin ii nejeraauru, caa quiricha reretaain coaraain tonoraeraauru, Cana Coaunera ere que erenacaauru-*profetacuru*, naonjoainuri rijjijiein neeun canu netonai. Cana Coauneraacha coroaecuu,” nae nii anjera canu rai.

¹⁰ Nii baihate coaiten aite carai:

“Cooa leeochoauru rai belanaala caa quiricha cuhane laenanohineein nena- Cana Coaunera ere rucuhaca ii suujuaacha cuhane. Leeochoauru rai beeu. Inae jataain ichuunijih nitohanai cojoanonaa que turuhane.

¹¹ Chunocoha cacha Cana Coaunera ere aohana jerenihane, nihei tonaain erenaa najaanu. Nirijieincha baaso ichajein sacuhane coina reroecanaa nainihaacache. Esinae rauhijiriin caohachaaain suujua coaraain Cana Coaunera sacunaa jeriha cachane, jelai tein Cana Coaunera cachaneein nihane jeriha Cana Coaunerane rijjijiein sacuhane raite ne,” nae nii anjera canu rai.

¹² Niritiinte: “Aiha. Carajaelanaalane turuha ureeunni. Chaen nechu, acaauruhacha ichai nainejeein cainacaaune jaanu uhaain ureeunni, le cacha cachaauru rai tihanune coina.

¹³ Canune jauriaanejeiin itolere nunuheteraneein satonoteraneein nenea neeun” nae Cana Curuaanaa Jesoso.

¹⁴ Nerausiaacate cuurureein canu esenetaauruhane coreniha rai nosa caje canu ichoteratenojinein nenacaauru, nii ichaonaa tera enuha inaa leein, Cana Coauneraacha rucujuei nenaanajaun enonaa nainecuruhane jaun.

¹⁵ Nete laen enoelanaala jianacoon nedaurureein, nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baasoneein ichaonacaauru cacha baasooru, benaneneein nenacaauru, sinijerane lanaala nenea ene aina ichaojeraconacaauru, enecuru nihanatiin rai lananelanaala nenea quicha aina ichaojeraquuin nenacaauru, sonajaain jaaorera, ichanohin ecaanto corojeein nenacaauru, satiin nechu jataain coritaraacha ichajeein, acaacha ichajeein nenacaauru, naaonjoainuri. Nii janate:

¹⁶ “Canune Jesusoneein caa canu rai anjera letoaaun, satiin caa aitohane rijitoojeein, janijiin canuhacha raauri canu cachaaauru rai biha cuhane coina. Canune Rabiri caje nefoeratenaaneein neeun. Canune janonaa rai mitunaa arasijie rijijieein neeun,” nae.

¹⁷ Cana Coaunera Suujue, Carenero Narejeen comasai, naaonjoainurite: “Chajaaun,” naauruhane jana: “Chajaaunian,” naaurureein aohanraauru. Chunocoha cocoireein acau conaa jereein uhite, nii core colane ichaonaa tera acau coreein.

¹⁸ Satiin caa quiricha cuhane laenanohineein nenea caitoonjoante aitocoaaunne rijijieein situreein. Chunocoha cau caa quiricha cuhane nihane amurijiriin joojin nenaate, caa quiricha cuhane laenanohineein niha caainsii laurini cacha cairichaeranu jaan que cairichaa cureein Cana Coaunera.

¹⁹ Jana chunocoha caa canuhacha beratei quiricha cuhane laenanohineein nenea coreein, que cacha relaelanaala, naaonjoain nenea cajete, nii ichaonaa tera, que banihaatein niicha rucujuei enuha inaa rulureein. Chaen caa quiricha cuhane laenanohineein nenea Cana Coaunera nese neein nenaane maajeein caje rulureein.

²⁰ Caritiin aitiinte: “Aiha, carajaelanaalane inae turuha ureeunni,” nae Cana Curuaanaa Jesoso.

Nitohanemiinjian. Chajaain sorotiin uu Cana Curuaanaa Jesoso.

²¹ Cana Curuaanaa Jesoso itolere inaraacha latei teein inara rausiaaemiinte raotojoojin neeiche.